A MAGYAR IPAR ALMANACHJA

B
057/307

1932

42084/307

FSZEK Központi Könyvtár
010004 889020

SZE

985

A MAGYAR IPAR ALMANACHJA

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI KÖZPONT
- Nem adható el ! -
BUDAPESTI RAKTÁRÁBÓL

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:

Dr. BANGHA FERENC
KERESK. ÉS IPARKAMARAI TITKÁR

Dr. BERTALAN ISTVÁN
KERESK. ÉS IPARKAMARAI TITKÁR

Dr. DÁLNOKI-KOVÁTS JENŐ
AZ ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET IGAZGATÓJA

Dr. DOBSA LÁSZLÓ
AZ IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE IGAZGATÓJA

Dr. FUCHS ALBERT
KERESK. ÉS IPARKAMARAI TITKÁR

SZÁNTÓ MENYHÉRT
NY. ÁLLAMTITKÁR.

TOST FERENC
M. KIR. GAZD. TANÁCSOS

A MAGYAR IPAR ALMANACHJA

AZ ELŐSZÓT ÍRTA

BÁRÓ SZTERÉNYI JÓZSEF

v. b. t. t., ny. kir. kereskedelemügyi miniszter

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. LADÁNYI MIKSA

„A MAGYAR IPAR ALMANACHJA“ KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, 1932

1976

OSZK
KÖNYVELOSZTÓ
FÖLÖSPÉLDÁNY

D 057
42084/307

ELEK-NYOMDA,
KŐ- ÉS KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET
BUDAPEST, VII., VÖRÖSMARTY U. 5.

ELŐSZÓ

Nagy gazdasági problémák várnak megoldásra. Nagyrészük összefügg világgazdasági kérdésekkel, melyek egyetlen országban sem oldhatók meg önállóan, a többi országoktól függetlenül. Nincs az a gazdag, hatalmas ország, mely a mai viszonyok között elszigetelhetné magát gazdasági vonatkozásokban. Még a szigetország, Anglia sem, annak gazdasági viszonyait is erősen befolyásolják a kontinens gazdasági viszonyai. A mai világkereskedelmi forgalomban mások a kölcsönhatások, mint régebben voltak. Alig másfél évtizede még csak a nagy földrengés kitörésének, de mintha egy egészen más világ alakult volna ki, olyanok a különbségek a háború előtti és a mai gazdasági viszonyok között. Mintha még a gazdasági élet törvényei is megváltoztak volna. Pedig nem változtak, csak a gazdasági élet zökkent ki kerékvágásából és berzenkedik a gazdasági élet törvényei ellen. Ideig-óráig tartó harcnak fog ez végeredményében csak bizonyulni, a gazdasági élet törvényei végre mégis győzedelmeskedni fognak, mint a természet törvényei minden természetellenességgel szemben: de a gazdasági életben addig még nagy pusztulás fog végbemenni. Amiben az a legnagyobb baj, hogy ezt megakadályozni, nincs hatalom.

Az általános, nagy gazdasági problémák mellett azonban vannak helyi vonatkozásúak is, melyeknek amazokkal való összefüggése mégis csak lazább és így azoktól többé-kevésbbé függetlenül is kezelhetők. Egészen azok behatása alól ezek sem vonhatják ki magukat, de összefüggésük azokkal még sem olyan, mint a más kérdéseké. Ilyen probléma a kis- vagy kézműipar. Utóbbi megnevezés szűkebb keretű, de helyesebb. Az különben az idők folyamán végbement termelési megkülönböztetés. Rendesen egyugyanannak tekintik a kettőt. Amint régebben az is volt. Ma azonban már nem az. A kisipar inkább tőkefogalom az iparban, a kézműipar viszont inkább termelési. Mindkettő a régi „mesterség"-ből alakult ki. A német is megkülönbözteti a kettőt. A „Gewerbe" a kisipar — bár alkalmazzák ezt a megjelölést a német gazdasági nomenklaturákban általánosabb megjelölés gyanánt is — míg a kézműipart „Handwerk"-nek mondja.

Az egész mai ipari termelés a kézmű-, illetve a kisiparon épült fel. Az volt alapja ennek. Nálunk Magyarországon is százados multtal bír. Gyáriparunk fejlődése szintén rajta keresztül indult meg. Sajnos, túlnyomó részében nem tudott lépést tartani a technikai fejlődéssel. Amily mértékben az fokozódott, nemcsak termelési, hanem közlekedési vonatkozásaiban is, ugyanoly mértékben hanyatlott ez. Súlyos felelősség terheli ezért az akkori kormányhatalmat, mely tévesen értelmezett, kül-

földről importált liberális jelszavak hatása alatt állva, egyszerűen nem törődött vele. És ugyanakkor, mikor a protekcionisztikus irányt a fejleszteni kívánt gyáripar érdekében meghonosította, megtagadta azt a technika haladása által létében fenyegetett kisipartól. Amazt oltalmába vette, ezt sorsára engedte. Míg a gyáriparnál a természetes individuális kezelést alkalmazta, különböző állami kedvezményeket nyújtva, a kisiparral szemben még az állam általános eszközeit sem vette igénybe, még a képzéssel, az oktatásával sem törődött, azon túl, amit a hiányzott népoktatást pótolni hivatott kötelező tanoncoktatás tekintetében tett. A kisipar technikai tökéletesítése nem képezett kormányzati feladatot. A kisiparos nemzeti és szociális jelentősége alárendelt volt. Ha akkor a kisipar megmentése állami feladattá tétetett volna, más irányt vehetett volna ipari fejlődésünk és másképen alakult volna ki a kis- és kézműipar helyzete. Akkor téves gazdasági felfogásnak, később a pártpolitikának lett a kisipar áldozata. Utóbbinak akkor, midőn a kis- és kézműipar nemzeti, szociális és termelési jelentőségét felismerte és annak fejlesztését kormányzati elvvé tett politikai rendszert más váltotta fel, mely természetesen nem akarta az előző irányzatot még a gazdasági vonatkozásaiban sem követni, illetve folytatni. Így tört derékba a kilencvenes években nagy szeretettel és hozzátenném: nagy eredményekkel is megindult kisipari akció. A kis- és kézműipar ismét magára hagyatott és mennél örvendetesebb fejlődést mutatott a gyáripar, annál szomorúbb hanyatlási tünetei jelentkeztek a kis- és kézműiparnak.

A kisipar sok ágában menthetetlenül ki volt téve a pusztulásnak. Egyszerűen számbelileg túl volt dimenzionálva. És technikai elmaradottságában nem volt többé versenyképes, még legszűkebb helyi körében sem. Ámde épen az lett volna a helyes iparpolitika feladata, szelekciót csinálni és a fejlődésképes részét legalább a haladás útjára terelni, ami annyival könnyebb lett volna, mert az évtizedek folyamán új generációk nőttek fel, melyek a technika fejlődése iránt egyrészt és a művészi ízlés iránt másrészt fogékonyabbak lettek, mint régi elődeik. Amazokat a tömegtermelés felé kellett volna terelni, ezeket az iparművészet irányába. Itt válik el tulajdonképen a szorosabb értelemben vett kézműipar a régi kisipartól. Annak egyéni invenciója, ízlése és kézügyessége az alapja, ennek a technikai eszközök igénybevétele az eszköze.

Következett a nagy földindulás, melynek áldozatai sorában ott áll az egész magyar kis- és kézműipar. Nemcsak megtizedelve került ki abból, hanem anyagilag teljesen megrokkanva. És kétszeresen kellett megéreznie az annak nyomában bekövetkezett gazdasági válságot, melyben — sajnos — ismét csaknem teljesen magára hagyatva maradt, saját meggyengült erejére utalva. Egyedül a hitelnyujtás terén történtek érdekében — ha végeredményében szerénynek is nevezhető — némely figyelemreméltó lépések. Maga az egész kis- és kézműipari probléma azonban ma is érintetlenül áll. Nem könnyű a megoldása, az tagadhatatlan. Nehézzé teszi a kis- és kézműiparosok nagy száma. És ezzel szemben az ország vásárlóképességének nagymérvű csökkenése, amelyhez még járul a külföldi nagyipar gyilkoló versenye, amit az egész hazai ipari termelés egyaránt megérez. A kisipar persze erősebben. Mert meggyengült szervezetének nincs meg az ellenálló képessége. Évtizedek állandó betegsége lerontotta azt.

A szorosabb értelemben vett kisipar, melynek a nagyipar tömegtermelésével kell felvenni a versenyt, nehezen lesz már fentartható. Bármily nehezemre essék is ennek kimondása, mert minden megszűnő kisipari műhellyel egy-egy nemzeti polgári pillér dől ki, meg kell ezt állapítanom. Nem úgy azonban a kézműipar, mellyel csak komolyan kellene foglalkozni, egyéni jellegében megerősíteni. Ennek problémáját egyáltalán nem tartom megoldhatatlannak. Máról holnapra természetesen nem fog menni ez sem, aminthogy gazdasági problémák egyáltalán időt igényelnek megoldásukban. Mennél később fogunk azonban ahhoz, annál nehezebbé fog válni ez is. Ezért kívánatos volna, mennél gyorsabban foglalkozni vele. Ha gazdasági politikánk csak megközelítőleg olyan intenzív volna, mint amire szociális politikánk törekszik, akkor jóval előbbre volnánk már a helyileg megoldható gazdasági problémákkal és ezek között a kis-, illetve kézműiparral is. Nehogy azonban úgy járjunk azzal, hogy meginog alatta az alap — a gazdasági élet.

Budapest, 1929 április 17.

Báró Szterényi József.

I. RÉSZ.

A KLISÉK A BUDAPESTI WOTTITZ VILMOS CÉG (KOSSUTH LAJOS U. 1)
ÉS FREUND J. UTÓDA CÉG (THÖKÖLY ÚT 8) MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLTEK
A KÖTÉS MÜLLER GYÖRGY CÉG (VADÁSZ U. 30) MUNKÁJA

A kézművesipari szervezetek fejlődésének története különös tekintettel a hazai viszonyokra

Írta: Dr. Dobsa László, az IPOSz. igazgatója.

Nagyvárad tudós püspöke, az 1886-ban elhalt Ipolyi Arnold, mondja egyik művelődéstörténeti értekezésében,[1]) hogy „az ipar consolidálása, az iparegyesületek és testületek, a céhek, a gildek, a compagniák s egyéb ily kereskedelmi és ipartársulatok alakulása legalább is oly korszakias tényt képez a népek történetében, mint akár a népvándorlások s a keresztes hadjáratok, akár a politikai forradalmak, vagy hitújítási mozgalmak". A tudós püspöknek félszázaddal ezelőtt újszerű megállapítása ma már átment a köztudatba; ma már senki sem vonja kétségbe, hogy az emberiség kulturális fejlődése az ipar fejlődésének mesgyéjén nőtt naggyá.

A magyar kézművesség története egybeforrott az ezeréves Nagymagyarország történetével; a magyar művelődés fáklyahordozói, a magyar rátermettség világbajnokai évszázadakon át a magyar kézművesmesterek voltak; s ha a Magyar Ipar Almanachja az ebben a csonka országban is élni akaró és alkotni kész magyar iparnak akar obeliszket emelni — ezen a tanúságtételen bizonyára joggal kér helyet a magyar kézművestestületek fejlődéséről szóló elmefuttatás.

*

A magyar kézművesség fejlődéstörténete szorosan kapcsolatos azokkal az okokkal, amelyek a kézművesipar történeti kialakulását általában előidézték s azokkal a jelenségekkel, amelyek a kézművesipar fejlődésmenetét kísérték; ezért foglaljuk össze előljáróba azokat a következtetéseket és ismereteket, amelyek a kézművesipar és a kézművesség létrejövetelét s a fejlődés korábbi fokozatait állítják elénk.

Ha a kézművesipar eredetét kutatjuk, akkor az emberiség őskorába kell visszamennünk. Feltehetjük, hogy az a primitív ember, aki a földkerekségnek megélhetésre legkedvezőbb helyén, képletes értelemben a valóságos „paradicsomban" először lépett az élet színpadjára — minden eszközkészítési szükség nélkül is megélhetett; de már az a kortársa, vagy utódja, aki kedvezőtlenebb éghajlati és megélhetési körülmények közé jutott s amelyiknek már a vadállatokkal is meg kellett küzdenie létéért, alig nélkülözhette azokat az alkalmatosságokat, amelyek a káros behatásoktól oltalmat, a veszedelmekkel szemben védelmet nyujtottak.

A tudomány bebizonyította, hogy az ember az őskorban együttélt a leghatalmasabb ragadozókkal, küzdelmet folytatott a medvéknél sokkal

[1]) A magyar iparélet történeti fejlődése. Budapest, 1877. Athenaeum.

nagyobb barlangi medvével s a mai elefántnál óriásabb mamuttal, — bebizonyosodott az is, hogy az ősember a paradicsomi életet a jégkorszak borzalmaival is felcserélni volt kénytelen; a mai kulturált emberiség tanusítja, hogy az ember a legkedvezőtlenebb viszonyok sanyarúságait és veszedelmeit is legyőzte s úrrá lett a földön: kézenfekvő tehát, hogy az ember mihamar „eszközkészítő" teremtménnyé lenni kényszerült és lett is.

Az önvédelmi harc, a létért való küzdelem, a mindennapi elengedhetetlen szükségletek kielégítése irányította az emberiség legrégibb őskorában az ember alkotókészségét s a fegyverek, vadászó és halászó alkalmatosságok, a legegyszerűbb öltönydarabok voltak bizonyára azok a készítmények, amelyek ennek a kivitelében is legprimitívebb iparnak első termékeit képezték. Igen lassú fejlődés módosítja, teszi célszerűbbé, majd kényelmesebbé és ruházza fel később csínnal is ezeket az eszközöket és berendezéseket és sok-sok ezer esztendőnek kellett elmulnia, míg a fákon, a sziklaereszekben, odúk és barlangokban hevenyészett tartózkodási helyeket a földből, fából vagy kőből összetákolt „lakások", majd a cölöpépítmények s végre az állandóbb jellegű „épületek" váltották fel, — amíg az egyszerűbb fabunkó, kőbalta és kőkés és a nyers állatbőrök helyébe az alkalmatosabb és kidolgozottabb kő- és csonteszközök, a márványolt bőrök, — a kivált tök és állati tömlő helyébe az agyagedény léptek.

A legelső barlanglakásban, a cölöpépítmények helyiségeiben is ültek, ettek és aludtak az emberk (asztal, szék, ágy), holmijukat valamiben tartották (láda), a kimondott „épületek"-en, ha azok fából voltak is, kellett ablak- és ajtónyílásoknak és padlózatnak lennie; mindezeket azonban maga a gazda és életpárja készítették: nem külön ezzel foglalkozó mesteremberek.

Az ember legelső asztala egy sziklatömb vagy gyeppad, később egy kőkockára vagy fatönkre helyezett, jól-rosszul levésett vagy csiszolt kőlap volt; ülőkéje egy másik kődarab vagy fatönk; fekvőhelye pedig a barlanglakás aljára dobott fűcsomó, a cölöpépítmény padlójára hevenyészett állatbőr; az épület ablaka sokáig tárva vagy kőlappal betámasztva állott; az ajtónyílás pedig állatbőrrel volt beakasztva, a primitív ember eszközeinek, érdekeinek vagy élelmiszereinek megőrzésére pedig természetes oduk, vájt üregek, kivájt faderekak vagy állatbőrökből készült tömlők szolgáltak s csak az ú. n. magasabb civilizáció korában, a városok keletkezésének, a kimondott házak építésének korszakában fejlődhetett a berendezés is olyanná, melynél az egyes berendezési tárgyak elkészítése már bizonyos készültséget és gyakorlatot igényelt, amikor ezeknek az alkalmatosságoknak előállításával már külön egyének foglalkoztak, amikor a házilag űzött mesterség: a háziipar mellett feltűnik a tulajdonképeni iparszerű foglalkozás, az életcél gyanánt gyakorolt s mások részére bizonyos cikkeket előállító kézművesipar.

A nomádéletet élő, sátrakat verő népeknél is megtaláljuk az ipari foglakozást űző egyéneket; ezeknek a foglakozása azonban vagy nem szorítkozik a készítmények bizonyos meghatározott körére, vagy pedig ősi, házi foglalkozás jellegű. Az emberiség őskorában, sőt a ma élő ú. n. vadnépeknél is megtaláljuk a ruházat egy nemét, a gabona zúzására és megdarálására szolgáló szerkezetet, a fegyverkészítőket, a halászeszkö-

zöket előállítókat, az agyagból készített edényeket stb.; ezeket a közszükségleti cikkeket azonban házilag állították elő; ezeknél a népeknél a csak fazekakat előállító fazekas, a csak fegyvereket előállító kovács, a csak őrlést végző molnár még ösmeretlen fogalom. A tudósok az ember első megjelenésnek idejét a földön százezer évnél jóval többre véleményezik; ebből az előttünk igen nagy időből sokezer esztendőnek kellett elmúlnia, míg az első kőbalta, csontból készült tű, kovaszilánkból csiszoltak és vesszőfonatra kent agyagból égetett bögre, állati inakkal varrt ruhaféle elkészítésének szükségére és mikéntjére az emberek rájöttek s csak ennek az általunk be sem tekinthető évsokaságnak felénknyúló végén, az ú. n. történeti korban, fejlődött az ember észbeli tehetsége annyira, hogy a mindennapi életben nélkülözhetetlen tárgyak és eszközök tökéletesítésére, alkalmasabbá, sőt tetszetősebbé tételére is törekedjék.

Bízvást megkockáztathatjuk azt az állítást is, hogy az ipari fejlődés lépést tartott egyes népek gazdagságával, elpuhultságával, fényűzésével, történelmi szerepük nagyságával; de éppúgy valószínű, hogy az ipar fejlődését a kényszerűség, az éghajlati viszonyok változása és zordsága, sőt az egyes népeknek a megélhetésért és a hatalomért folytatott küzdelme is előnyösen befolyásolta.

Egész jól elképzelhetjük, hogy a cölöpépítmények lakója maga vágta ki azt a fát, melyből házát, annak padlóját és bútorzatát építette, faragta és hogy asszonya maga készítette ki az állatbőröket, hurkolta a hálókat, maga törte a kenyérmagokat, főzte és sütötte a vadat és halat, melyet a férfi önkészítette kőbaltájával, kőkésével és csonthorgával megszerzett s egészen jól elképzelhetjük azt is, hogy a germán törzsfő az általa ejtett idegen fajú, eligázott s magasabb műveltségű rabszolgákkal készíttette azokat a nélkülözhetetlen és kényelmi tárgyakat, melyekre szert-tenni kívánt. Nem is kell élénk képzelődés ahhoz, hogy magunk előtt lássuk azt a szolgát, aki a faderekak faragásában olyan tökélyre tett szert, hogy azokból a házak oldalain, tetején, padlózatán kívül asztalokat, űlőket, hombárokat, teknőket tud kovácsolni és vájni s azt a másikat, aki az állatbőrből sarut, felső ruházatot és föveget tud készíteni s azt a harmadik társát, aki az ötvözött fémből, kovácsolt vasból kést, lándzsát, kardot, mellvértet, láncot, csattot, tűt kovácsol.

Ezeknek a rabszolgáknak az ügyessége és gyakorlata sokszorozódik meg évszázadok folyamán a fiaikban; ezek egyike-másika bizonyos ügyességekben különösen kitünvén, differenciálódik az ősi faragó, irhafeldolgozó és kovácsipar s így keletkeznek az egyes különálló iparok, amelyeket a későbbi korokban a várakba és várak közelébe édesgetett udvarnokok, várnépek, szabadosok már önállóan és keresetszerüleg űznek.

Az ősi faragóiparból lesz az ács, bognár, kerékgyártó, malomberendező, esztergályos és asztalosipar, — a kovácsiparból a lakatos, fegyverműves, lánckovács, rézműves, késtkészítő, csattos, sarkantyús, stb. iparok, — a tímárból a varga, szabó és kalapos stb.

Történelmi tény, hogy a keleti népek, valamint az egyiptomiak, a görögök és rómaiak már nemcsak kényelmet, de pompát is fejtenek ki lakásaik berendezésében, életüket igyekeznek kellemessé is tenni; náluk az egyes használati tárgyakat már külön ezzel foglalkozó mesteremberek készítik s ha Tut-ankh-Amen sírkamrájának kincseit látjuk, ha a kínaiak és hinduk ősi emlékeire, pagodáira és műremekbe készült elefántcsont-

faragványaira és berakott ládikáira gondolunk, — föltehetjük, hogy ezeknél a népeknél már évtizedekkel ezelőtt meg voltak a mesteremberek.

Kétségtelen az is, hogy a nagy népvándorlás korában olyan népek lépnek Európában a történelem színpadára, akiknél, nomád életüknek megfelelően, igen egyszerű a házi berendezkedés. A régi germánok, az avarok felszereléséből az ágyak, székek, asztalok és szekrények, az ajtók és ablakok hiányzanak s csak állandó letelepülési helyükön, állami berendezkedésük megszilárdulásával kapcsolatban, lassan és fokozatosan fejlődnek ki náluk az iparnak különféle ágazatai. Az európai új honfoglalók mindenesetre ott találták új hazájukban a kultúráltságban magasan fölöttük álló rómaiak, arabok s más népek ipari emlékeit, valamint azokat az egyéneket is, akik ilyeneket készítettek; de csak századok mulva jutnak a művelődésnek arra a fokára, hogy e kényelmi berendezéseket értékelni is tudják, felhasználni és utánozni megkíséreljék.

A népvándorláskor Európába jött népek társadalmi fejlődése igen lassan haladt annyira, hogy az ipari tárgyakat előállító egyének — mint kifejezetten csak egyfajta (ipari) foglakozást űzők — a többiektől elkülönüljenek s még később jelentkezik az a kor, amidőn már kimondottan iparról és iparosságról szólhatunk s amidőn már történelmi adatok erősítik meg ennek a társadalmi rétegnek a létezését és működését.

A nagy germán népáradatból kialakult országok és nemzetek azok, amelyeknél a kézművesiparosság — mint önálló társadalmi réteg — a legelébb létrejő, ami szoros kapcsolatban áll azzal a körülménnyel, hogy a városi élet is náluk kezd legelébb kifejlődni.

A városok keletkezésére és fejlődésére is elhatározó befolyást gyakorolt a védelmi kényszerűség, az időjárás viszontagságai és az ellenséges támadások ellen való védekezés; a hűvösebb éghajlat alatt lakók és a támadásoknak kitett népek jobban rákényszerültek a várakban s a körülöttük keletkező városokban való letelepülésre; ez a letelepülés pedig szükségszerüleg állandósított és elkülönített bizonyos foglalkozásokat eleinte kívánatosakká, később pedig megbecsültekké tette azokat, akik az ilyen állandó otthonok kényelmesebbé és védettebbé tételében ügyeskedtek és nélkülözhetetlenek voltak.

A körülmények okozta kényszerűség, a szükség tette az embert iparossá s ismét a szükség fejlesztette az ipart azzá, ami manapság.

A városok keletkezésére nézve tudnunk kell, hogy a németországi városok is a X. és XI. századokban még a fejlődés kezdetleges fokán állottak. Ebben a korban a városi élet a bizánci császárság főhelyén (Konstantinápoly) és egyes gyarmatvárosain kívül jóformán a mai Olasz- és Franciaországra, valamint Belgiumra szorítkozott; nálunk pedig csak a XII. században indult meg igazán.

A városok keletkezési magva a vár volt a vár pedig egy erődített, fallal (eleinte földsáncokkal, később fakerítéssel, majd kőbástyákkal) körülvett olyan hely, ahol a földesúri jogot gyakorló hatalom (király, egyházi vagy világi főúr, monostor) lakozott. E várakba a hatalom birtokosa védőrséget helyezett s ezek köré a városok köré telepedtek le a többi népek, mert a védőrséggel ellátott vár közelében nagyobb élet- és vagyonbiztonságot élvezhettek. Később a vár körül keletkezett „várost" is fallal kerítik be s az így fokozott oltalom még több lakost csalogat a városok falai közé. Már a várak sem nélkülözhetik az iparost, a váro-

sok falain belül azonban még inkább otthont talál a különféle iparokkal foglalkozók tömege.

A várban székelő hatalmas úrnak egyenesen érdeke, hogy minél nagyobb népesség vegye körül s hogy e népesség soraiban mindjárt kéznél legyenek mindazok, akikre akár védelmi, akár kényelmi, akár vagyoni vagy hatalmi gyarapodás céljából szüksége volt. Ezért a kilátásbahelyezett fegyveres védelmen kívül kiváltságokkal is igyekszik a letelepülést elősegíteni; az iparosok szerepének fontosságát felismervén, ezek részére ingyenházhelyet, földet, építőanyagot bocsát rendelkezésre. A várak körül lassan-lassan egész iparostelepek keletkeznek: magvai a későbbi virágzó városoknak és a mindjobban gyarapodó s mind nagyobb szerepet játszó városi polgárságnak.

A várakban található várnépek sorában az iparral foglalkozó egyének eleinte nem szabadok, fölöttük a várúr rendelkezik s előállított ipari készítményeikkel is neki tartoznak beszámolni. Ilyen szolgáltatásokra kötelesek a városokba letelepített iparosok is a nekik juttatott ingyen házhelyért. Később azonban éppen nélkülözhetetlen voltuknál és értékes működésüknél fogva szabadokká tétetnek, sőt olyan helyekről, ahol még szolgasorban élnek, e szabadságos kiváltságokkal csalogatják őket a várak közelébe, a városokba.

Az ipari élet további fejlődését, a kézművesiparosság kialakulásának későbbi körülményeit legjobban a német népeknél tanulmányozhatjuk, mert a német tartományokban lépésről-lépésre követhetjük a kifejlődés minden mozzanatát. Ezek a mozzanatok csak itt-ott elszórtan vehetők szemügyre, de összerakva igen becses mozaikképet adnak.

Az ipari rendészet és a jogviszonyok szabályozásának előrevetett árnyékai a germán törzsek egyik-másik fejedelmének törvényeiben található rendelkezések. Gundeband burgundi király Kr. u. 500-ban akként rendelkezik, hogy aki a tulajdonát képező arany- és ezüstműves, vas- és érckovács, szabó és lábbelikészítő kézműveseknek megengedi, hogy ezek idegeneknek is dolgozzanak, felelős azért a kárért, amelyet szolgasorban levő iparosa esetleg okozott — ha csak erről a szolgájáról kifejezetten le nem mondott. Az alamannok törvénykönyve szerint az aranyműves és a kardműves, ha mesterségét nyilvánosan gyakorolni kívánja (vagyis nemcsak a földesúr részére akar dolgozni) — bizonyos vizsgát tartozik kiállani. Rotharis longobárd király ediktuma 643-ból Kr. u. a kőműveseknél már mestereket és legényeket (Knechte) különböztet meg s megállapítja az építkezési szerencsétlenségeknél a mester és az építtető felelősségét.

A nagy frank-birodalom megalapítója, Nagy Károly, úgy rendelkezik, hogy minden királyi birtok előljárója kiváló iparosokról gondoskodjék, akik közül nem hiányozhatnak a kovácsok, arany- és ezüstművesek, lábbelikészítők, esztergályosok, ácsok, pajzskészítők, halász-, madarász- és sólymárok, a szappanfőzők, sörfőzők, alma- és körtemustkészítők, sütők és hálószövők. Ezek az iparosok egy udvari hivatalnok alatt állanak s ha valamelyik mesterségből több iparos áll az udvar szolgálatában, ezeket egy-egy mester igazgatja. Nagy Károly idejében a püspöki rezidenciákban, klastromokban és a főurak udvaraiban már számos mesterember dolgozik ilyen mesterek felügyelete és vezetése mellett.

A korveji apátság[1]) szolgáló mesteremberei már külön iparosházakban e célra épített és berendezett műhelyekben dolgoznak mint uraságí kézművesek a következő mesterségeket űzi: sütő, sörfőző és három műhelyben 5 lábbeli készítő, 2 bőrmunkás, 1 ványoló, 6 kovács, 2 aranyműves, 1 pergamentkészítő, 1 kardműves, 3 öntő, 4 ács, 4 kőmíves vagy kőfaragó. A szentgalleni kolostor[2]) tervrajza szerint a kézművesek két egymással közlekedő épületben voltak elhelyezve. A nagyobbiknak két négyszögű udvara volt, ezek közepén egy-egy kisebb épületben laktak a mesterek s az udvarok körül sorakoztak a lábbelikészítők, nyergesek, kardművesek, késköszörülők, pajzskészítők, esztergályosok, faragók, szobrászok és tímárok műhelyei. A kisebbik épületben az aranyművesek, kovácsok és ványolók dolgoztak. A műhelyek mellett voltak a mesteremberek lakásai.

Ezek az udvari és uraságí kézművesek szolgasorban éltek, munkaerejükkel a földesúr rendelkezett; később azonban szokássá lett, hogy a földesúri munka (robotmunka, jobbágyi szolgálmány) elvégzése után másoknak is vállaltak munkát s a földesúr részére teljesítendő munka vagy szolgálmány mérve mindinkább összezsugorodik, meghatározott-értékű szolgálmányra szűkül vagy pénzváltsággá alakul át. A szolgaság lassú meglazulására s az iparosfüggetlenség térfoglalására érdekes példát őrzött meg a trieri érseki kamara levéltára. Itt 1220-ban az udvari szűcsök száma 1 mester és 6 ‚discipuli" (tanuló, inas, alkalmazott). Ezek kötelesek voltak az érseki udvar minden öltönyszükségletét kielégíteni, de ezért már az érsek bizonyos ajándékban részesítette őket. Ha az udvari szűcsök nem voltak elegendők a munkák elvégzésére, az érseki fenhatóság alatt álló területeken élő „szabad" iparosok is berendeltettek munkára. Száz évvel később ezek az udvari iparosok már csak bizonyos értékű iparcikk beszállítására kötelezvék, vagy közváltságot fizetnek. Így a kovácsok mindegyike évente egy ekét vagy három vasfogót, a mészárosok négy ünnepen húst tartoznak beszolgáltatni, de a kalmárok, szűcsök, sütők, takácsok, tímárok és lábbelikészítők kizárólag pénzváltságra kötelezvék.

A német fejedelmi, püspöki, grófsági vagy más főúri udvarokban és monostorokban egy-egy ilyen mester vezetése alatt működő kézművesek azonban emcsak a műhelyrendszer meghonosodását mutatják, de már úgynevezett „pajtásságokat" (Bruderschaft) is alkotnak. Ezek a pajtásságokba tartozó udvari (camerarii) kézművesek gyakran érintkeztek a városokban letelepült „szabad" iparosokkal s midőn ez utóbbiak látták, hogy az udvari mesteremberek bizonyos kiváltságokat élveznek, bekéredzkedtek a pajtásságokba. Bizonyos, hogy a szolgaságból szintén már szabadult udvari mesteremberekeknek is érdeke volt, hogy a szabad iparosokat körükbe vonják (az alkalmatlan versenytől való szabadulás) s így e kölcsönös előnyök egymásrahatása mindinkább népesebbé tette a Bruderschaftokat.

---

[1]) Corvey, Korvei, szentbenedekrendi apátság, alapíttatott 822-ben, a Weser mellett, Höxternél, a porosz Minden kerületben. A XI. században az apát birodalmi hercegi rangra emelkedik.

[2]) A szentgalleni apátságot Szent Otmár 720-ban alapította; a IX—XI. századokban már híres kultúrhely a mai Svájcban. A honfoglaló magyarok portyázó csapatai is meglátogatták.

A pajtásságok számbeli gyarapodásával s a közös érdekek tudatának erősbödésével együtt járt a kölcsönös segítés és védelem érzetének kifejlődése, a kor vallásos iránya pedig a közös intentisztelet szokását honosította meg köztük; a pajtásságba tartozók beteg tagjaikat ápolták, elhalt pajtásaikat eltemették, özvegyeiket és árváikat istápolták, közös oltárt építettek stb. Az eredetileg egy-egy urasági kézművestelepből kifejlődött a Bruderschaft, a fraternitas, ezekből pedig a betegápoló, temetkezési- és oltáregyesületek.

A pajtásságoknak — amint láttuk — két alkotó eleme volt: az udvari kézművesek és az ú. n. szabad iparosok. A közös érdekek hathatósabb védelme, az alkalmatlan szabadversenytől való szabadulás, sőt, ha ezt a kifejezést használhatjuk — a kartellszerű szövetkezésben rejlő gazdasági előnyök: voltak azok a rugók, amelyek a kézművesek társulását elősegítették.

A német városok rohamos fejlődésével s a szabadiparosoknak a városokban mindinkább szaporodó tömegével szemben mihamar gyöngének bizonyult a Bruderschaft; a pajtásságokban, oltáregyesületekben összeverődött iparosoknak tehát gondoskodniok kellett olyan eszközökről, amelyek további boldogulásukat biztosítják, a mindinkább kényelmetlenné váló ipari versenyt megakadályozzák s a kézművességnek megfelelő tekintélyt, befolyást és hatalmat kölcsönöznek.

Előzőleg már említettük, hogy az iparosságnak a szolgasorból való felszabadulását munkájuknak nélkülözhetetlen és értékes volta — jóformán minden külső vagy erőszakos behatás nélkül — idézte elő. A földesúr nemcsak bizonyos kiváltságokban részesítette kézműves jobbágyait, robotosait, de később szabaddá tette; sőt a szabadság kiváltságával édesgette is őket várai körébe, udvarába. A városokra nézve szintén nélkülözhetetlen volt a kézművesiparosság letelepülése; hiszen a városokat gazdaggátevő vásárok és kereskedelmi összeköttetések az iparosok cikkei nélkül el sem képzelhetők.

A város urai, később hatóságai (tanács) tehát szintén igyekeztek a kézművestelepek kedvében járni s mikor a pajtásságok és oltáregyesületek megerősödve, a városok védelmében is számottevő szerepet vállalhattak, viszonzásul a városok urai és hatóságai készek valának az iparosok társulatait is védelmükbe venni s ezt az oltalmat törvényesen szabályozni.

A tekintélyre szert tett kézművestársulatok lassanként kivívják vagy kicsikarják a privilégiumokat, s ezekben a kiváltságokban a vallásos és emberbaráti, nemkülönben társadalmi kötelezettségek mellett — igyekeznek saját érdekeiket is körülbástyázni. Megalakulnak a csak bizonyos foglakozási kört betöltő mesteremberek céhei, s kiváltságaikat, rendtartásaikat, szokásaikat, védelmi rendszabályaikat a fenhatósági jogokat gyakorló személlyel vagy közülettel megerősíttetik. Céhlevelet, ártikulusokat nyernek s ezeken belül olyan autonómiát, mely a saját ügyeikben való rendelkezésüket biztosítja.

A régi, vallásos társulatokból céhekké alakult iparosegyesületek ártikulusai természetesen nagy súlyt helyeznek a lelki életre, a hitbeli buzgóság fokozására, a tiszta, erkölcsös életre. Az özvegyekről és az árvákról való gondoskodás, az elhunyt iparostársak eltemetése, a betegek istápolása, fontos szerepet játszanak a céhek életében; de kiterjeszked-

nek az ipari rendtartásra is, a készített iparcikkek szolidságára, a munka díjazására, az ipari verseny kizárására, a kontárkodás meggátlására, a vásárok mikéntjére s végre a mesterek, legények és tanulók kötelességeire és jogaira. A céhen belül — ipari ügyekben és a tisztességes viselkedést illetőleg — bíráskodási jogot is gyakoroinak s a szó teljes értelmében elsőfokú iparhatósági tényked ést fejtenek ki.

A német céhek a X-ik évszázad körül már jelentékeny szerepet játszanak. Mainzban a takácsok 1099-ben a város Szent Istvánról nevezett kapujának őrzésével bízatnak meg s ugyanilyen tekintélynek örvendenek Németalföldön, a Rajna-mentén és Pfalzban; Wormsban pedig 1149-ben a vászonszövők és halárusok, Magdeburgban 1157-ben a vargák céhe beszéltet magáról.

Hazánkban az ipari élet kialakulása természetszerűleg lassúbb és későbbi. A rendezett állammá alakulás ideje tudvalevőleg Szent István uralkodásával esik egybe. Első királyunk alatt lett az ország kimondottan földmívelő állam; az ő rendelkezései már arra irányulnak, hogy a magyar népet állandó letelepülési helyhez kössék s békés foglakozáshoz szoktassák. Az állandó helyhezkötést elősegíti a várszerkezet, a békés foglakozásraterelést célozza az idegen földmívelők és iparral foglalkozók letelepítése.

A Szent István meghonosította várszerkezet osztályokba sorozta a népet s az alsóbb osztályokat képező várnépek, udvarnokok, szabadosok és rabszolgák foglakoztak földmíveléssel és az akkori közszükségleti kézművesmesterségek űzésével.

Szent István és utódai alatt a behívott idegen papokkal bejött és külön letelepülésre csábított olaszok, flandriaiak, németek és csehek ismertetik meg a magyarokkal a különféle kézművesmesterségeket s ezekből a behívott „vendégekből" (hospes) alakul ki később a mai magyar kézművesiparosság.

A fajmagyar magyar nép nem kedveli az ipari foglalkozásokat; Bonfini még úgy jellemzi a magyarokat, mint akik iparral nem sokat törődnek, inkább hadakoznak; Mátyás királyi udvari társalgója, az élesszemű megfigyelő, Galeotto Marizo sem talál érdemes feljegyezni valót a magyarok ipari tevékenységéről; tény az is, hogy iparosaink neve még a XVII. században is merő idegen s való, hogy az erdélyi és szepességi szász városok céhei azok, amelyek már Nagy Lajos korában is szerepelnek, míg a kimondottan magyar városokban csak XVIII. században települnek le nagyobb számban mesteremberek.

A történetbúvárok úgy vélekednek, miszerint a honfoglaló magyarság soraiban már kellett, hogy legyenek fegyverkészítők, szíj- és kerékgyártók, sisak- és páncéllemezkészítők, tímárok, szűcsök és ötvösök. Lehet azonban, hogy ezek az iparosok és más nemzetiségű, leigázott vagy behódolt népek, esetleg rabszolgák voltak. Az Árpádházi királyok alapítólevelei rendszerint felsorolják azokat a szolganépeket, akiket a király a földbirtokkal együtt az apátságoknak ajándékozott s így ezek az okiratok némi képet adnak arról, hogy milyen kézművesek és milyen számarányban éltek akkor ezekben a nagykiterjedésű uradalmakban. Így a pécsváradi apátság 1015-ben Szent István királytól 10 kovácsot, 6 bognárt, 12 esztergályost, 9 sütőt, 9 szakácsot, 3 fazekast, 6 viaszöntőt, 5 aranyművest, 8 szekérkészítőt, 4 molnárt, 12 méhészt és 50 ha-

lászt, — a pannonhalmi apátság vargákat, méhserfőzőket, kerékgyártókat és faragókat — a tihanyi apátság 1055-ben I. Endrétől vargákat, szűcsöket, kerékgyártókat, asztalost, kovácsot, tímárt, esztergályost és aranyművest kapott. A II. Béla által 1138-ban aláírt adománylevél szolganépei között építő, esztergályos, szűcs, molnár, üveges és kerékgyártó szerepelnek; a pilisi ciszterciták somogyi birtokain pedig a XII. században ács, kovács, takács, tímár, varga, kőműves és pék, — a szentmártoni apátság somogyi birtokain a XIII. században az udvarnokok között kovács, ács, kádár, sütő és molnár mesteremberekről van szó.

Ezeknek az iparosoknak a számát szaporítják a II. Géza alatt Németalföldről bevándorolt idegenek, majd a tömegesen bejövő szászok, akik különösen a fonó-szövő iparnak a mesterei. A keresztes-hadjáratok során a zarándokok révén is újabb és újabb elemekkel növekszik az iparosság s mikor IV. Béla a tatárdúlás után, az ország helyreállítása érdekében újabb telepeseket hív be, s az iparosokat kiváltságokkal, szabadalmakkal látja el, továbbá a hazai németlakosságú városokban a céhszervezet előnyeivel is megismerkednek az iparosok: megkezdődik nálunk is a céhek alakulása (kassai szűcsök 1307) s fejlődésük olyan lendületet vesz, hogy Nagy Lajos király 1376-ban működésüket már királyi rendelkezésekkel szabályozza.

A legrégibb ránkmaradt céhszabály, a kassai szűcsöké, 1307-ből való; ez a körülmény azonban korántsem azt jelenti, mintha Magyarországon már előbb is ne keletkeztek légyen a mesteremberekneк céhei. Majdnem bizonyossággal állíthatjuk, hogy a Szent István király és közvetlen utódai idejében külföldről behozott iparosok magukkal hozták azokat az intézményeket és szokásokat is, amelyekben bajor, német, belga és olasz földön felnőttek; hogy az apátságokban foglalkoztatott iparosok hazánkban is fraternitásokba, vallásos és emberbaráti célzattal alakult társaságokba tömörültek, amelyek azután az ipari érdekek oltalmát célzó nagyobb kiterjedésű szervezetekké (Eynung, Innung, Gild, constabularii) alakulnak át, majd később egyes ipari szakmák céheivé különülnek. Alig hihető, hogy annak a Pozsonynak, amelynek vára a tatárok rohamainak is ellenállott s amely 1291-ben III. Endrétől teljes városi önkormányzatot kapott, annak a Sopronnak, amely IV. Lászlónak 1282-ben kelt vámmentességet biztosító levelében a szent királyoktól kapott szabadalmakra hivatkozhatik, annak a Kassának, amely 1290-ben városát már kőfallal keríti be, Lőcsének, Nagyszebennek, Brassónak s más, az árpádházi királyok alatt is már jelentékeny szerepet játszó helyeknek a város kormányzásában résztvevő iparosai ne igyekeztek volna olyan erkölcsi és gazdasági alakulatokba tömörülni, amelyek törvényes jogszabályok (céhártikulusok) alapján nyujtottak intézményes biztosítékokat érdekeik számára. Az a körülmény is, hogy Nagy Lajos királyunk 1376-ban az erdélyi szász székek „újonnan visszaállított" céhei számára már egyöntetű céhszabályokat adat s hogy a pozsonyi mészárosok, lábbelikészítők (vargák) és pékek ismert céhszabályai is 1376-ból valók, s hogy ezekben a céhszabályokban az illető iparosok „régi idők óta" (von altersher) jogokra hivatkoznak: valószínűvé teszi, hogy a XIV. században már kiforrott céhintézménnyel van dolgunk, amelynek előfutárjai a XII., de legalább is a XIII. században keresendők.

A Nagy Lajos király adta szászszéki céhszabályzat bepillantást enged a kézművesmesterek akkori életébe, de meg felsorolja azokat a mesterségeket is, amelyek az akkori Királyföldön már számottevők voltak; ezért ezt a szabályzatot egész terjedelmében leközlöm:[1])

„Mi, az erdélyi hétszék előljárói, bírái, tanácsosai, polgárai és lakosai valamennyien, tudomásra hozzuk jelen levelünkkel úgy a mostan élőknek, mint az összes jövendőbelieknek, akiket illet, hogy kézműveseink újonnan visszaállított és engedélyezett valamennyi céhe, a mi természetes és legfelségesebb urunk, Lajos, Magyarország, Lengyelország, Dalmácia, stb. fejedelem urának legkegyelmesebb engedelmével, érett megfontolás után s előzetes tanácskozások alapján, valamennyi kézművesünk akaratával és beleegyezésével, különösen pedig Goblinus erdélyi püspök úrnak, Krisztusban a mi tisztelendő atyánknak, továbbá a nemes férfiúnak, Scharpenek János úrnak, a Lanzcron nevezetű vár ispánjának különös rendeletére és utasításai alapján, a közjónak jobban megfelelő királyi rendelet szerint mindenkinek közjavára, méltányosságára és hasznára törekedvén, kézműveseink sok régi és rossz szabályait eltörölvén, az alant írt határozatokat és végzéseket rendeltük a Szebenben, Segesvárott, Szászsebesen és Szászvároson lévő és leendő egyes kézműves céhek számára.

Nevezetesen, hogy az Úr születése ünnepének nyolcadán belül minden céhben évenként két céhmester választassék, kik esküvel fogadják, hogy a város és a tartomány közérdekét az ő mesterségökben szem előtt tartják; hogy céhökben semmiféle tiltott jogtalanságot tudva, sem barátságból, sem kedvezésből, sem adományért meg nem engednek, sem megtorlatlanul nem hagynak és hogy gyülölségből egyetlen ártatlant sem bántalmaznak. Ugyanezen céhmesterek az ő székük polgárságának és lakosainak negyedévenként tartandó gyűlésein jelen lesznek, hogy ha ott a közjóban vagy a kézművesek dolgában valami fogyatkozás mutatkoznék, azok ugyanott előterjesztetvén, kijavíttassanak és pótoltassanak.

Továbbá, hogy bármely kézműves a maga mesterségét bármi helyes módon akarná gyakorolni, a munkájához és mesterségéhez tartozó kellékeket és szükségleteket amennyit akar és képes, a maga számára egyedül, más, vagy mások társasága nélkül vásárolhat, a saját művéből amennyit akar és módjában áll, készíthet, vásárba vihet és árusíthat, úgy házánál, mint a piacon; valamint inast és segédet saját munkájához amennyit csak akar, szabadon tarthat.

Továbbá egy kézműves se zálogolhasson meg adósságáért, mellyel neki tartoznak, senkit semmi módon, sem pedig más kézművest az olyannak dolgozni ne akadályozzon, hanem követelését bírói eljárás útján követelje s keresse.

Továbbá két vagy több mesterséget egy kézműves se gyakoroljon, hanem ha közülök valamelyik több mesterséghez is ért, azok közül azt, melyet gyakorolni akar, válassza ki, a többi mesterséget 20 márka finom ezüst büntetés az alább írt módon való megfizetésének terhe alatt örökre elhagyja.

---

[1]) Szádeczky Lajos dr.: Iparfejlődés és a céhek története Magyarországon, II. Okirattár, 7—13. old. Budapest, 1913. — Fordítás a latin eredetiből.

Továbbá, ha bárki, bármely jövevény kézművest valamely bűnnel vagy becstelenséggel vádolna, ezáltal őt a céhbe felvételben megakadályozni akarná, a vádló azt a bűnt vagy becstelenséget a vádlott ellen tartozik bebizonyítani saját fáradságával és költségén; mit ha bebizonyítani nem tudna, akkor az ugyanazon bűnre vagy gyalázatra kiszabott büntetést szenvedje. Egy jövevény kézműves sem kényszerítendő arra, hogy becsületének és jó hírnevének kimutatása végett hazájába menjen vissza, hanem bármely kézműves, úgy jövevény, mint bennszülött, ha a mi körünkben nincs megbélyegezve, saját mesterségének céhébe felvétetni tartozik, felvevén tőle az alább írt díjakat, úgy azonban, hogy minden szegény kézművesnek a céhbe való lépés alkalmával tagdíja kiegyenlítésére kellő időhaladék tűzessék ki.

Továbbá a céhekben a kihágások után minden beszedett és beszedendő bírságok gyertyára és a szegények temetésére fordíttassék Isten dicsőségére.

Továbbá minden céhbe tartozó kézművesnek fiai, leányai s özvegye teljes ingyen céhjoggal bírjanak; azok a férfiak pedig, kik a céhen kívül állanak, de céhbeli özvegyekkel házasodnak össze, a céh kötelékébe féldíjjal lépnek. Azok az ifjak pedig, kik a fentemlített négy város valamelyikében tanulják a kézművesmesterséget, a céhbe féldíjjal léphessenek, kivéve azon kevés özvegyet és leányt és olyan mesterséget tanuló fiút, kikről itt alább más intézkedés történik.

Azonkívül a mészárosok a céhtagságot tíz szebeni forint, két font viasz, két veder bor és egy lakoma fejében tartoznak megadni. A mészárosok a városnak és az abba bejövőknek tiszta és friss húst mindig bőven tartoznak készletben tartani és valahányszor valamely mészáros lopott marhát vásárolna, mindannyiszor egy forint bírsággal bünhődjék és a húsárulástól négy hétre való felfüggesztéssel. Amelyik mészáros a mészárszékben férfit vagy nőt sértegetne, azt egy ortóval, a temetésen részt nem vevő pedig mulasztását három garassal tartozik megváltani. A céhmesterek, ha a mészárosok székében akármiféle romlott és tisztátalan húst találnának, a kutyáknak dobják oda táplálékul.

Továbbá a pékek céhe tagsági díja hat frt, két font viasz, két veder bor és egy lakoma. A pékek pedig, a városbelieket és a jövő-menőket mindenkor elegendő fehér kenyérrel tartoznak kiszolgálni. Valahányszor pedig hiány lesz a fehér kenyérben, ugyanannyiszor minden péktől, aki az ilyen hiányban vétkes, egy forint bírság hajtassék be. Ha valamely pék nem fehér kenyeret sütne, egy forint bírsággal s a sütésnek nyolc napra való felfüggesztésével bünhődjék.

Továbbá a tímárok céhének tagságáért nyolc forint, négy font viasz, négy veder bor s lakoma. Bőrt a háznál és bőrt szarv nélkül egy tímár se merjen venni, lopott marhák bőre vételének kikerülése végett. Huszonöt marhabőrnél kevesebbet egy kereskedő se merjen venni, úgy idegen, mint városi, sem pedig bármely tímár vásári napon az első mise elvégzése előtt bőrt ne vegyen. A tímár ezenfelül ha valakit gyalázattal illet, fizessen egy ortot; és az elégtelenül s nem jól kidolgozott bőr, ha vásárba vitték, a tímárok céhmesterei által egészen elkoboztassék.

A fehérszűcsök (irhagyártók) céhében hat forint, két font viasz, két veder bor és egy lakoma a felvételi díj; az ő leányaikat s özvegyeiket nőül vevő férfiak pedig két font viaszt, két veder bort s lakomát adja-

nak a céhnek. Aki pedig ezen céhből valakit gyalázattal illet, vagy a temetési szertartáson részt nem vesz, váltságdíjul egy font viaszt ad.

Továbbá a vargák céhébe való felvétel hat forintért, két font viaszért, két veder borért s lakomáért történjék.

Továbbá a kovácsok céhtagsága hasonlóképen hat forintért, két font viaszért, két veder borért s lakomáért váltassék. Valakinek a lovát egy kovács se tarthassa vissza zálogba, csak abban az esetben, ha a vasaltatás díját nem fizették ki. Hogyha a kovács a patkószeg beverésénél a lovat megsérti, a megnyilazott lovat tartozzék ugyan gyógyítani, a takarmányt azonban a ló tulajdonosa fizesse. Ha a kovács mást rágalmaz, minden jelenlévő mesternek tizenegy denárt fizet, a temetési szertartásról távolmaradó pedig tizenegy denárt fizet. Ezenfelül a tűkészítők, üstművesek, kocsigyártók, övkészítők, kardművesek és lakatosok egy céhbe tartozzanak.

A szűcsök céhének négy forint, két font viasz, két veder bor és lakoma a váltsága, a mesterséget tanuló ifjú pedig a céhnek egy forintot, két font viaszt, két veder bort s egy lakomát ad. Mókusbőrt 100, bárány-bőrt 50, róka- és nyestbőrt 25 darabon alul egy kereskedő se merjen venni. A szűcsök idegen prémből semmiféle munkát se készítsenek, ha csak a bőrök tulajdonosa azt a munkát nem a maga vagy családja számára kívánja készíttetni. Régivel hamisított új munkát a szűcstől céhmestere kobozza el a Szt. Mihály őrangyal oltára javára. Egy szűcs se merjen prémek vásárlására pénzösszeget elfogadni idegen kereskedőktől és idegen kereskedőnek bármily prémet a hét szék határain belül el ne adjon. Ha a szűcs más mestert gyalázó szóval illet, minden jelenlévő mesternek hat dénárt fog adni bírságul. Az a szűcs pedig, akiről kiderül, hogy a bőrökkel „speculál", évenként a Szt. Mihály őrangyal oltárára két forintot fog adni.

Továbbá a keztyűsök céhének két forint, két font viasz, két veder bor és egy lakoma a tagsága. Közülök eladásra fehér bőröket senki se készítsen, sem pedig többet, mint amit a saját munkája megkíván s igényel.

Továbbá a késművesek céhének négy forint, két font viasz, két veder bor s egy lakoma a tagdíja.

Továbbá a ruhajavítók, kiket foltozó szabóknak neveznek és a kalaposok céhének három forint, két font viasz, két veder bor és egy lakoma a tagsága.

Továbbá a kötélgyártók egy forint, négy font viasz, két veder bor és egy lakoma árán váltsák meg céhöket, ha valaki a céhből özvegyet vesz el, egy forintot, két font viaszt, két veder bort és egy lakomát és az az ifjú, aki az ő kézművességöket tanulja, négy font viaszt, két veder bort tartozzék adni céhöknek.

Továbbá a gyapjúszövők (t. i. a szűrposztókészítők vagy ú. n. csapómesterek) a céhtagságot négy forintért, két font viaszért, két veder borért s lakomáért nyerjék el. Amelyik hamis gyapjúszőttest készít, valamennyi ingó javának elvételével bírságoltassék meg. Aki pedig a rendes hosszúságot és szélességet el nem érő szűrposztót rendes vég gyanánt ad el, az olyan azt teljesen veszítse el.

Továbbá a takácsok, bodnárok, szabók és nyergesek céhöknek két forinttal, két font viasszal, két veder borral és lakomával tartoznak a

fölvételért és különösképen az az ifjú, aki a takácsmesterséget tanulja, a takácsok céhének csak két font viaszt és két veder bort fog adni. A kádárok a hordóra húzott abroncsért csak három dénárt számítsanak. A fazekasok céhébe beálló mester pedig, az elébb említett díjakon kívül, egy a misézésnél használható gyertyatartót tartoznak adni a szent kereszthez.

Ezenfelül minden előbb elmondottak megerősítése végett rendeljük, hogy ha valamelyik céh valaha a fentírottakkal ellenkező, vagy azok bármelyikét megváltoztató új szabályokat alkotna; vagy pedig a céh részére valakitől többet venne el, mint ahogy fent írva áll; vagy ha attól, aki tagja akar lenni a céhnek, az illető céhtagságot jogtalanul megtagadja; az ilyen céhbírság fejében 20 szebeni súlyú finom ezüst márka bírsággal fog lakolni, melyek közül 10 a mi király urunkat, a fentemlített Lanzcron várához, a másik tíz pedig a mi provinciánk egyetemét illeti.

A miért is bármely céh, ha abba a céhbe belépni jelentkezőt nyolc napig hátráltatva, miután a község bírái által megintetett, hogy azt a céhbe fogadja be és a céhet a legközelebbi újabb nyolc napon keresztül tőle törvényes ok nélkül megtagadja, tudja meg, hogy húsz ezüst márka bírságot von magára ezen tettével.

Mindezeknek örök érvényessége és ereje céljából jelen levelünket a mi provinciális pecsétünk ráfüggesztésével megerősíteni rendeltük.

Kelt Szebenben, a szt. Márton püspök hitvalló ünnepe előtti legközelebbi vasárnapon[1]), az úrnak 1376-ik esztendejében.“

A Nagy Lajos céhszabályzatában felsorolt mesterségeken kívül virágzó ipar az Anjouk uralkodása idejében az ötvösség, a kőművesés ácsiparok, a posztónyírók, vászonszövők, üvegfúvók ipara.

A magyar kézművesipar még erőteljesebb virágzásnak indul Zsigmond király hosszú (1387—1437) uralkodása alatt. Zsigmond egyúttal német császár s így módjában áll a gazdag német kereskedő- és iparosvárosok intézményeit hazai földbe átültetni, a városi polgárság megerősítésével imperialisztikus politikáját támogatni. Ő már céltudatos, iparfejlesztő politikát űzött s a monopóliumok egész sorával igyekezett az arra való iparosok fejlődését és versenyképességét előmozdítani.[2])

A Zsigmond-korabeli céhrendtartások a mesterségeknek már szigorú elkülönítését munkálják. Az uralkodása alatt készült Ofner Stadtrecht az ötvösök, patikáriusok, kalmárok, mészárosok, halászok, kovácsok, kötélverők, talpbőrcserzők, molnárok, pékek, pénzváltók, sebészek, vadhúsárulók, halárusok, harangöntők, lakatosok, sarkantyúsok, vasöntők, tűcsinálók, ácsok, kőfaragók, kőművesek, téglavetők, utcakövezők, kocsigyártók, bognárok, nyíl- és íjjkészítők, esztergályosok, asztalosok, nyeregkészítők, tímárok, vargák, irhakészítők, kesztyűsök, tarsolyosok, erszény- és övkészítők, posztósok, takácsok, posztónyírók, szabók, ócskaruhaárusok, ruhafestők, vászonfehérítők, kerékgyártók céheiről, mesterségük gyakorlásának szabályairól intézkedik.[3])

---

[1]) November 9-én. [2]) Az 1405. évi I., II., és XI. t.-c., az 1435. évi XXIII. t.-c.
[3]) Buda városának törvénykönyve (Ofner Stadtrecht vom 1244—1421). Kiadták: Michnai Endre és Lichner Pál.

A XIV. században erőre kapott hazai kézműves-céhek s a városi polgárság gerincét alkotó kézművesiparosság további kedvező fejlődési lehetőséget nyertek Hunyadi Mátyás uralkodása alatt, a XV. század második felében. Az eredményes külpolitikát űző, a tudományokat és művészeteket kedvelő és pártoló király uralkodása alatt új céhek egész tömege alakul s a régiek hosszú sora újítja meg szabályait s ezek a céhszabályok már részletesen intézkednek a céhek szervezetéről, belületéről, jogaikról, kötelességeikről és egymáshoz való viszonyukról; a mesterekről, özvegyeikről, gyermekeikről, legényeikről és az inasokról.

A Róbert Károly, Nagy Lajos, Zsigmond és Hollós Mátyás idejében hatalmas felvidéki és erdélyi városokban az iparosság nemcsak anyagiakban bővelkedő büszke polgár, a nyugati újításokat, tapasztalatokat és tudást behozó és terjesztő kulturális tényező, nemcsak a városok fegyveres védelmében is jeleskedő hazafi, hanem a közigazgatásban és törvénykezésben is előkelő szerepet játszó faktor. A városi főbírák és szenátorok az ő soraikból emelkednek a legfontosabb vezető tisztségekbe és Jósika Miklós bárónak nem a regényíró fantáziája adta tollára azt az állítását, hogy Róbert Károly alatt Péter ötvösmesternek Simon nevű fia, mint ötvös, egyszersmind szepesi főispán és a szepesi vár parancsnoka volt.[1])

E nagy királyok alatt létrejött kézműves-céhek hivatását és szerepét igen találóan jellemezte Jakab Elek, írván róluk a következőket: „Valamennyi céhtestület alakulása főindokai abban központosulnak, hogy a céhkedvezmények által az iparososztálynak életmódja javuljon s bővebb s biztosabb keresetforrásai legyenek; hogy ez vonzóvá tegye a várost s a szabad polgári helyzet édesgesse oda a külső honlakókat, s hogy az így előállott vagyonos polgárok növekedő száma által növekedjék a város lelki ereje és társadalmi súlya. Ez által azt kívánták elérni, hogy a polgárok egyfelől a korona és a király iránti adótartozásuknak, másfelől a béke és harc idején városvédelmi kötelezettségeiknek megfelelni képesekké váljanak, s hogy a buzgóságukra bízott oltárnak feldíszítése s kegyeletes szolgálata által az egyház és istentisztelet fényét emeljék s az emberi és keresztény műveltség terjedését előmozdítsák. Főcél a műipar érdeke, a mesterségek emelése és tökéletesítése volt. Az evégre rendelt inasi és legényi tanulás évei és próbái, valamint a mesterré avatás föltételei és a mestereknek és műhelyeknek folytonos ellenőrzése, a műipar fejlődésének kielégítő kezességei voltak.[2])

A politikai történetírók megállapíthatják, hogy a XIII., XIV. és XV. századok uralkodói a kézműves-céhek megerősödését szívesen látták és kiváltságok adományozásával elősegítették a nemzeti vagyonosodás szempontjain kívül azért is, mert az iparosokból kifejlődött kimondottan városi polgárságban az oligarchia hatalmának ellensúlyozóit, szükség esetén fegyveres ellenfeleit látták.

A mohácsi vész után a kézművesipar eddigi emelkedő fejlődésvonala megszakad, sőt aláhanyatlik. Hiába emlékszik meg Verbőczy Hár-

[1]) Jósika Miklós báró: A zöld vadász, 132. old. Budapest, 1929. Fővárosi Könyvkiadó Rt.

[2]) Jakab Elek: Kolozsvár története I. k. 509

maskönyve a XVI. század elején a kézművesség céheiről még eképen: „saját céhükben és maguk között a kereskedők, kalmárok, szabók, szűcsök, vargák, timárok és más mesteremberek is a fejedelem megegyezésével statutumokat hozhatnak, csakhogy ezek igazságosak és tisztességesek legyenek, mások jogaiban és szabadságában kárt ne tegyenek és sérelmet ne okozzanak“[1]) — a háromfelé szakadt országban, a török hódoltság, a folytonos kül- és belháborúk bizonytalanságai, az általánossá lett elszegényedés és a mind nyomasztóbbá váló drágaság közepette nemhogy az ipar egészséges továbbfejlődésének lett volna kedvező talaja, de fenmaradása maga is kétségessé vált. Csak a törökdúlástól mentes felsőmagyarországi városok s az önálló fejedelemséggé alakult Erdély városaiban élhetett a polgárság békés foglakozásainak és számíthatott verejtékes munkájának gyümölcseire is.

A törökhódoltság másfélszázados ideje alatt új céhek alakulásával, régiek átszervezésével s az elavult céhszabályok kiegészítésével (ú. n. átírásával) jóformán csak a törökmentes szab. kir. városokban s a Királyhágón túl találkozunk s ezek a céhszabályok s ezeknek a városoknak jegyzőkönyvei, valamint az erdélyi országgyűlések rendelkezései már arról tanuskodnak, hogy a régi céherkölcsök meglazultak, a céhek mindinkább önösérdekek érvényesítésére törekszenek. Mindjobban háttérbe szorul a hitéleti és emberbaráti tevékenység s a monopóliumszerű helyzet anyagi kihasználása nyomul előtérbe — immár a közérdeknek s a kézművesipar egészséges fejlődésének egyenes veszélyére. A legfontosabb közszükségleti ipari termékek (különösen húsneműek és pékipari termékek) árát hatóságilag kellett megállapítani s az inastartás korlátozása, a legények önállósulási törekvéseinek erőszakos megakadályozása, a céhbe való felvétel mesterséges megnehezítése, a mesterek, legények és inasok számában a numerus clausus keresztülvitelére való törekvés a törvényhozást, a vármegyéket és a városokat végre is megfelelő rendszabályok igénybevételére, a legényeket pedig mind gyakoribb sztrájkra kényszerítik. A céhgyülések is elvesztik hagyományos pátriárkális jellegüket, inkább dorbézolásra fajuló, lakmározó alkalmakká lesznek.

A régi céhbeli erkölcsöknek ezt a leromlását s általában a céhintézmény hanyatlását a politikai helyzet érthetővé is teszi. A megélhetés megnehezült, a munkaalkalom megritkult, a kontárok (a céheken kívül álló mesteremberek, ú. n. hemplerek vagy himpellérek, stőrerek) elharapódzó iparűzése is mindinkább érzékenyebb károkat okoz; a magyar országgyülés pedig iparügyekkel nem foglalkozhatik, mert gondját a törökhódítás elleni védekezés s az osztrák kormány mind erősebben jelentkező beolvasztási kísérleteinek elhárítása képezi. A zavaros időkben a török hódoltságtól mentes városok is súlyos megpróbáltatásoknak voltak kitéve és így az ú. n. ipari közigazgatás szinte kizárólagosan a céhekre maradt. A vármegyék ebben az időben csak a nemesség jogainak s az alkotmányos garanciáknak az oltalmazói; csak 1625-ben hoznak elsőízben törvényt,[2]) amellyel a vármegyei hatóságokat az iparcikkek árának időnkénti megszabására (limitálására, limitátió) utasítják.

[1]) Verbőczy István Hármaskönyvét 1514-ben az országgyűlésnek bemutatta, az ahhoz hozzájárult s munkája királyi megerősítést is nyert, de mivel szabályszerű kihirdetése elmaradt, nem mint törvény, csak mint szokásjog szerepel.

[2]) 1625. évi XL. t.-c.

Az 1625. évi XL. t.-c.-nek se lehetett azonban sok gyakorlati eredménye, mert a magyar országgyűlés azt néhány év mulva megújítani kényszerült. Ez az 1625. évi LXXI. t.-c. már amellett tanúskodik, hogy az intézőkörök a céhek túlkapásait megelégelték s ezeknek valóban szigorral igyekeztek elejét venni, miként az az itt teljes szövegében közölt törvénycikkelyből látható:

„71-ik cikkely. A mesteremberek, kézművesek és mészárosok eladó árúi értékének szabályozását, az az ellen vétőktől vagy ellenszegülőktől behajtandó büntetés alatt a megyékre bízzák.

1. §. A mesteremberek, kézművesek és mészárosok eladó árúinak értékét is a megyék szabályozzák.

2. §. Az ily szabályozás ellen vétő eladókat, ha az eladó tárgy értéke 12 frtot túlhalad, ugyanannyi frt büntetéssel, ha pedig túl nem haladja, vagy el nem éri, az eladó tárgy elvesztésével büntessék, amit a megye szolgabírái azonnal végrehajtanak s ami két részben a megye szükségeire, egyharmadrészben pedig magának a végrehajtónak jár.

3. §. Ha pedig a fentebb említett, úgy a mértékekre, mint az eladó árúkra nézve leendő szabályozásnak és ennek végrehajtásának valaki az urak, nemesek, szabad városok és véghelyiek, vagy a parasztok közül is ellenszegülne, vagy azt bármi módon megakadályozná, akkor az ilyen ellenszegülőt előlegesen a megyére idézvén, az alispánok hivatalos megkeresésére 100 frt büntetésben, a parasztokat pedig az alispánok egyenként 40 magyar forintban a dolog tiszta valóságának megelőző kideritése után, annyiszor, amennyiszer elmarasztalják, melyet az ilyen urak, nemesek, szabad városok és tisztviselők, véghelyiek és parasztok ingó- és ingatlan vagyonából minden jogorvoslat mellőzésével vegyenek fel és az két részben a megye szükségeire, egyharmadrészben pedig magának az alispánnak járjon, fenmaradván a magános polgárok ellen a városi tanács, s ennek vonakodása esetén a megyei bírák részére a végrehajtás.

4. §. A bőröket pedig az ország honosainak kárára (a vásárok idejét kivéve) idegenek előzőleg meg ne vegyék, azoknak a megyék alispánjai vagy a helyi hatóságok útján végrehajtandó elkobzás terhe alatt. De az ország lakosainak elővásárlási joga azokra nézve épen s erőben maradjon.“

Az életfentartás nehézségei, a kézművesipar létföltételére kedvezőtlen behatások még inkább fokozódnak a kuruc-labanc világban, a török ellen megindított fölszabadító hadjáratok idejében és II. Rákóczi Ferenc szabadságharca alatt. A folytonos nyugtalanság a céhek beléletében is zavarokat idézett elő és olyan súlyos visszaéléseket váltott ki, amelyeknek következtében mind hangosabbá és általánosabbá lesz az az óhaj, hogy a hatalmukban túltengő kézműves céheket meg kell rendszabályozni. Ez a rendszabályozás a szatmári békekötés (1711) után, III. Károly alatt kezdetét is vette.

Az országgyűlés ugyanis az 1715. évi LXXIX. cikkelyben törvényt hozott a céhek visszaélései ellen s a következőképen rendelkezett:

„A karok és rendek megelégedésüket találják abban, hogy Őfelsége a kézművestársulatok kihágásainak megszüntetését (amely társulatok

ugyanis az ő eladó áruikat illetőleg az ország törvényeire nézve hátrányos szabályokat alkotnak, a munkák és árucikkelyek árát azok igazságos értékén túl, azok ellen, akik alacsonyabb áron merészelnének eladni, súlyos bírság kiszabása mellett fölemelni, a megyei árszabályozásoknak ellenszegülni, a céhbe pedig társakat csak nagy pénzösszeg letétele mellett beereszteni s ezáltal az eladó tárgyakat ritkábbakká tenni nem átallották) az 1659. évi 71-ik t.-cikkely megújításával és ennek szorosabb megtartásával s az értelmes kézműveseknek minden ártalmas megszorítás nélkül s elviselhető díj mellett közibük akár a városi tanács hatalmával leendő felvételével s az ország törvényeinek sérelmére bármiképen behozott összes szabályaik és visszaéléseik eltörlésével kegyelmesen elrendelte.

1. §. *Egyébiránt az ugyanezen céhek részéről nyert királyi kiváltságok épségben maradnak.*"

A céhek megrendszabályozása folytatódik az 1723. évi LXXIV. t.-c.-ben, mely az 1659. évi LXXI. t.-c. rendelkezéseit megújítja; az 1723. évi CXVII. t.-c.-ben, mely az iparcikkekben tapasztalható hiányon külföldi kézművesek beköltözésével akar segíteni, akik számára 15 évre teljes adómentességet biztosít; az 1729. évi X. t.-c.-ben, mely a kihágások szigorú megtorlását a kir. helytartótanácsra bízza s elrendeli, hogy a céhekbe a magyar nemzetiségű egyéneket is fel kell venni. A megrendszabályozás hatályosabbá tételét célozta a céhbiztosi intézménynek bevezetése is (1729-ben), nemkülönben Mária Teréziának az az intézkedése, amellyel 1761-ben a céhek szabadalomleveleit beszedette s helyettük egyöntetű mintára készített céhszabályok megalkotását rendelte el.

Mária Terézia a rendeletek egész sorával igyekezett a céheket eredeti hivatásuknak visszaadni; céhszabályaikban a katholikus ünnepek megtartására, az úrnapi körmenetekben való részvételre kötelezte a céheket, a lakmározásokat mérsékelte, a céhvagyon kezelőit nyilvános számadásra utasította, méltányosan megszabta az ú. n. céhtaksákat (felvételi és felszabadítási díjak, stb.) Szabályozta a legények fölvételét és a vándorlás módozatait.

Fia és utódja a császári székben, II. József, 1785-ben egy rendeletével elvileg végleg eltörölte a céheket s kimondotta az ipar szabad gyakorlását, ezt a rendeletét is visszavonta azonban halálos ágyán. A szabad ipar felidézett szelleme mégis tovább kisértett s a céhintézmények elzárkózottságával, merev konzervativizmusával megkezdette a harcot; de megkezdte a harcot az 1790—91-i országgyűlés reformtörekvései révén a kézművesség későbbi nagy ellenfele, a gyáripar is, mert az 1790—91-i LXVII. t.-c.-ben a „különféle gyárak létesitése s gyártmányok behozatala, művészek és mesteremberek számának szaporitása" tétetett egy erre a célra kiküldött bizottság feladatává.

A XIX. század elején megkezdődik a céhintézmény haldoklása. A közvélemény mindig élénkebben sürgeti a céhek kiváltságainak teljes megszüntetését s bár a napoleoni háborúk hátráltatják az ellenséges törekvések érvényrejutását, az agónia Első Ferenc király 1802-ben kiadott új általános céhszabályzatával, - amelyik a céheket a legerősebb

hatósági felügyelet alá helyezi és működésében a közérdekkel egyező ténykedésre szorítja — megkezdődött.

A céhintézmény ellen forduló közhangulatnak hatalmas lökést ad Széchenyi István gróf első nagy reformmunkája, az 1830-ban megjelent „Hitel", amelynek „A céhek s limitatio feleslege" című fejezete szerint „a céhek örökké hátráltatják a termesztmények s mesterművek árának egymás közti rendes arányát", amiért is „a céhek s limitátio megszünése nagy hasznot hajtana s igen könnyen eszközölhető is."

A vármegyék is feliratokban kérték a céhek végleges törlését s az iparszabadság kimondását s mikor az 1840-i országgyűlés „A gyárak jogviszonyairól" alkotott XVII. t.-c. 5. §-ában kimondotta, hogy „a gyártó intézetében mindennemű mesterséget űző segédmunkásokat szabadon alkalmazhat", ez a rendelkezés nemcsak a céhek ősi előjogain ütött halálos sebet, de törvényesítette a szabad iparűzésnek eddigelé csak elméletben hangoztatott elvét is.

A reformok, az újítások azonban a gyakorlati életben igen nehezen voltak keresztülvihetők az akkori közigazgatás lassú és szövevényes volta, a többé-kevésbé zavaros politikai viszonyok, nemkülönben a még mindig bizonyos hatalmat jelentő céhek ellenállása módot adott arra, hogy a céhek — ha megszorított hatalmi és tevékenységi körben is — de tovább éljenek; sőt az első magyar felelős kormány kereskedelemügyi miniszterének, Klauzál Gábornak a céheket megreformálni szándékozó ideiglenes rendelete[1]) — újabb éltető befecskendezés gyanánt hatott, mert ha a céhkiváltságok további megszorítását tartalmazta is, tényleg azonban a céheknek további fennállását, sőt szükségszerűségét törvényesítette.

A Klauzál-féle rendelet 107 szakaszból állott és 1—9. §-ai az iparos tanulók viszonyait szabályozták. Többek között az „iparostanulók" ezentul „inas" szóval nem illethetők, háziszolgálatra nem, csakis a mesterségnél alkalmazhatók. A 10—26. §§-ban a segédek (a céhvilágban „legények") feljogosíttattak arra, hogy alkalmaztatási helyüket és mesterüket tetszés szerint maguk válasszák s ugyanezekben a szakaszokban kimondatott az is, hogy a mester és a segédje közti viszony szabad egyezkedés tárgyai; a 27—75. §-ok a céhelőljáró felügyelete alá helyezett segédszállókról, kórházi segédpénztárakról és az ú. n. remek-bizottmány hivatásáról és működéséről intézkedtek; a 76—82. §-ok pedig kimondották, hogy ezentul saját kezére („segéd nélkül") bárki folytathat ipart, ebben a szabadságában senkit a céh nem korlátozhat. A hátralévő szakaszok a 3—3 mesterből és segédből álló ipari békéltető bizottságok intézményét létesítették.

Mi sem természetesebb, minthogy a Klauzál-féle céhreformból a szabadságharc zivatarai közepette semmi sem lett; aminthogy érthető az is, ha az abszolut kormány a független magyar miniszterium rendelkezéseit érvényesíteni nem volt hajlandó; mivel azonban az osztrák tartományokban a kézművesipar már bizonyosfokú közigazgatási rendezésnek vettetett alá és mivel a bécsi körök beolvasztási politikájának is ez felelt meg: a magyar ügyeket intéző helytartótanács egy 1851 február 6-án kiadott „Ideiglenes Utasításban" szabályozta a kereskedés és

[1]) Az 1848. június 9-én kelt 1530. számú „A céhszabályokat módosító rendelet".

ipar gyakorlását Magyarországon is s ebben a szabályozásban a céhekre szintén kiterjeszkedett.[1])

Az 1851. évi április 1-ével életbelépett Ideiglenes Utasítás már a szabadverseny (iparűzési szabadság) elvére helyezkedett. Alaprendelkezése, hogy vallása, nemzetisége, születési okok, vagy a szülők állapota és családi körülményei miatt senki se zárható el a kereskedelmi vagy ipari foglalkozások akármelyikének megtanulásától, vagy űzésétől; mindenki, aki az előírt feltételeknek eleget tesz, törvényes igényt nyer az ipari jogosítvány elnyerésére, tekintet nélkül arra, károsodik-e ezen a réven valamelyik másik iparűző vagy sem. Ez alól az alaprendelkezés alól a céhek sem kivételek s a céhek sem tiltakozhatnak új ipari jogosítványok kiadása ellen.

Az iparűzésnek általános feltételei a nagykorúság, a jó erkölcs és fedhetetlen előélet s bizonyos gyakorlati jártasság (képesítés) igazolása voltak, amely utóbbit tanoncbizonyítvánnyal és legalább 6 évi segédi működéssel kellett igazolni. Ha valaki ezeket a feltételeket igazolta és a hatóságtól iparűzési jogosítványt nyert: iparos tanulókat szegődtethetett, segédeket alkalmazhatott, a mestersége folytatásához szükséges nyersanyagokat és félgyártmányokat szabadon beszerezhette és azon a területen, amelyre iparjogosítványa szólott, üzletét áthelyezhette, készítményeit házában és lakásán kívül is, de csak egy nyilvános helyen, árusíthatta.

Az Ideiglenes Utasítás a céhrendszert is elismerte s a mesterségeket céhbeliekre és nemcéhbeliekre osztotta; sőt egy külön, terjedelmes fejezetben (110—191. §§) részletesen szabályozta a céhek egész életét, a tanulók, segédek, mesterek és özvegyek jogait és kötelességeit, a céhelőljárók magatartását, a céhgyűlések rendjét, a céhláda és a céhvagyon kezelését s a céhek feletti felügyeletet; kiviláglik azonban ezekből a rendelkezésekből, hogy a céhek immár inkább csak jótékony- és vallásos célokból s általános rendészeti okokból tartattak fenn; régebbi ipari közigazgatási hatáskörüktől azonban majdnem teljesen megfosztattak, az ipar gyakorlásának mikéntjét illetőleg szigorúan az általános előírásokhoz kellett alkalmazkodniok, régi kiváltságos jogaik megszüntek s a féltékenyen őrzött céhcikkelyek csak annyiban bírtak jelentőséggel, amennyiben azok sem az új ipari rendtartással, sem az Ideiglenes Utasításban foglalt céhrendtartással nem ellenkeztek.

Ez az állapot addig tartott, amíg az Ideiglenes Utasítás fejbekezdésében beígért,[2]) végleges rendezést célzó, 1859. évi december hó 20-án kibocsátott „Nyilt parancs“[3]) 1860 május elsejével életbe nem lépett s az iparszabadságot a maga teljében életbe nem léptette.

Az 1859. évi Nyilt Paranccsal kihirdetett új ipartörvény a gyakorlati képesítés elvét általában elvetette; csak szabad és engedélyhez kö-

[1]) Provisorische Instruktion über die Regelung der Handels- und Gewerbsverhältnisse im Kronland Ungarn. — A kereskedelmi és iparviszonyoknak Magyarkoronaországbani szabályozását tárgyazó ideiglenes utasítás.

[2]) „Bis zum Erscheinen einer neuen allgemeinen Gewerbeordnung".

[3]) Kaiserliches Patent vom 20. December 1859. — 1859 december 20-án kelt császári nyilt parancs, mellyel a birodalom egész területére nézve, a velencei közigazgatási területet s a katonai határőrvidéket kivéve, egy iparrendtartás bocsáttatik ki s 1860 május 1-étől fogva hatályba léptetik.

tött iparokat ismert. A szabad iparokat egyszerű bejelentés révén bárki űzhette és csak a köztekintetekből minden körülmények között ellenőrzést igénylő iparokra kellett előzetes engedély is, sőt ezek egyik-másikánál bizonyos képesítés kimutatásától sem tekintettek el. A császári pátens a fennálló céheket is megszüntette, de ugyanakkor kötelezte őket arra, hogy alapszabályaiknak az új rendelkezésekhez alkalmazkodó módosításával, „ipartársulatok gyanánt tovább is fenmaradjanak, sőt az iparigazolványt váltó iparosoknak is kötelességévé tette, hogy a fennálló társulatokba belépjenek; az olyan iparosokat pedig, akiknek társulataik (céheik) eladdig nem voltak, ilyenek felállítására kötelezte.

A császári pátens által bevezetett ipartársulatok (Genossenschaften) szerkezetéről, céljáról, jogairól és kötelességeiről a pátens VII. fejezete (106—130. §§) intézkedett és mivel ezekben már megtaláljuk azokat az alapelveket, amelyekre a későbbi ipartestületek felépültek, ismertetjük ezeket a szakaszokat, — még pedig az eredeti kiadvány elrendezésében és nyelvezetén[1]):

106. §. Társulat.

Azok között, kik ugyanazon községben vagy szomszéd községekben egyenlő vagy rokon iparokat űznek, közös kapcsolat tartandó fönn s amennyiben az még nem léteznék, amennyire lehet, előállítandó.

E társulat a körülményekhez képest több községbeli iparosokat és különféle iparágakat is foglalhat magában.

107. §. Köteleztetés a társulatba lépésre.

Aki ily kapcsolat járásában azon ipart, amelyre a kapcsolat létezik, önállólag űzi, már az ipar megkezdése által a társulat tagjává válik s az azzal járó kötelességeket teljesíteni tartozik.

Aki többféle iparágat űz, ily módon több társulathoz is tartozhatik.

108. §.

A fennálló iparostestületek kötelesek alapszabályaikat ezen törvény határozatainak megfelelően átalakítani. Új alapszabályaik a politikai országos hatóság jóváhagyása alá tartoznak.

109. §.

Több, eddig külön fennállott ipartestületek is, kölcsönös értekezés útján, vagy valamelyikük kívánatára, a politikai országos határozata által, a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása mellett, egy társulattá egyesíttethetnek.

110. §.

Hasonló módon létesítendők társulati összeköttetések oly iparűzők között is, kik eddig semmi kapcsolatban sem állottak.

---

[1]) Az abszolút kormány törvényei és rendeletei, magyar és német nyelven, a „Magyarországot illető Országos Kormány lap — Landes-Regierungs-Blatt für das Königreich Ungarn" címet viselő hivatalos kiadványban láttak napvilágot.

111. §.

Azon terület nagyságát, amelyre az egyes társulatoknak kiterjedniök kell, mindig a politikai országos hatóság határozhatja meg, a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása mellett.

112. §. Beosztás.

Ha valamely ipar megindításakor kétség támad aziránt, vajjon az tartozik-e s melyik társulathoz, a beosztást a hatóság határozza el, a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása mellett.

113. §. Tagok és hozzátartozók.

A társulati tagok segédei és tanítványai a társulat hozzátartozóinak tekintetnek s mint ilyenek a társulat szabályai alá vetvék.

114. §. Célok.

A társulat célja azon intézetek és előkészületek előmozdításában áll, melyek az iparosközérdekek feltételeit képezik.

Különösen feladatukhoz tartozik:

a) *a társulat tagjai s azok hozzátartozói (113. §) közti szabályozott viszonyróli gondoskodás, kiváltképen a tanulási és szolgálati kötelékre vonatkozólag;*

b) *az illető perlekedések elintézése (102. §);*

c) *szakiskolák alapítása vagy előmozdítása s az azokrai fölügyelés;*

d) *a társulat tagjait és hozzátartozóit betegség vagy különbeni szükség alkalmával segélyező intézetek alapítása s az ezekrei fölügyelés;*

e) *a hatáskörükbe tartozó viszonyok felől a hatóság s a járásukbeli kereskedelmi és iparkamarák által kívánt értesítések és vélemények adása;*

f) *végre mindazon közigazgatási intézetekbeni közremunkálás, melyek az ipartársak összességére vonatkoznak.*

115. §. Az iparüzlet korlátozatlan.

A társulatok felállítása által az ipar megkezdésben vagy üzésében senki sem szenvedhet további megszorítást, mint az jelen törvény által határoztatik.

116. §. Képviselés.

A társulatot képviselik s ügyeit intézik:

a) *társulat gyülései;*

b) *a társulat előljárósága, mely áll a választmányból az előljáró vezérlete alatt.*

117. §. Gyülés.

A gyülések oly társulatoknál, melyek ötven tagnál többől nem állanak, valamennyi szavazatjogos tagokból, nagyobb társulatoknál pedig bizalmi férfiakból alakulnak, kik a szavazatjogos tagok által írásbeli szavazás útján, meghatározott időre választatnak.

121. §. Képviselők az iparüzleti segédek osztályából.

A perlekedések (102. §) kiegyenlítése végett a társulat előljárósága mellé megfelelő számú képviselők rendeltetnek a segédek osztályából, kik a hatóság által az ezen osztálybeli legbecsületesebb és legértelmesebb egyének közül, meghatározott időre rendeltetnek ki.

122. §. Fegyelmi hatalom.

Az előljáróság följogosíttatik, miszerint a társulat tagjaira és hozzátartozóira, a társulati szabályok megsértése esetében kellő rendtartási büntetéseket, mint: dorgálás és 5 forintiglani bírságot szabhasson.

123. §. Kivetések.

A társulat szükségleteire megkívántató pénzek, amennyiben azok a létező vagyon kamataiból nem födöztetnek, a hatóság jóváhagyásával a társulat tagjaira vettetnek ki és közigazgatási úton hajtathatnak be.

127. §. Alapszabályok.

Ezen elvi határozatok körén belül mindenik társulat számára különös alapszabályok alkotandók s jóváhagyás végett a politikai országos hatóság elé terjesztendők.

Az alapszabályoknak közelebbi határozatokat kell tartalmazniok a következőkről, jelesen: a) társulati terjedelméről, b) a társulati gyülésekről s az ezeknek fönntartott ügyekről, c) a bizalmi férfiak választásáról a nagyobb társulatoknál, d) a társulati előljáróság szerkezetéről, választásáról és hatásköréről, e) a társulati vagyon igazgatásáról, f) a kivetések fölosztási mértékéről, g) a munka- vagy tanulási viszonyból keletkező perlekedések kiegyenlítésről követendő eljárásról, h) a rendtartási büntetések kiszabásáról.

129. §. Fölügyelet.

A társulatok a hatóság fölügyelete alatt állanak, mely az azoknáli törvényszerű eljárás ellenőrzésére saját biztosokat rendel.

A társulat belügyei fölötti perlekedések a közigazgatási útra tartoznak.

Azoknak országosan divatozó nevezetei (kebelzetek, céhek) ezentúl is megtartathatnak.

130. §. A régi céhek vagyona.

Ha valamely jelenleg fönnálló céh vagyonnal bír s a céh más iparággal egy társulattá egyesíttetik, az adósságok kiegyenlítése után a vagyon az új társulat tulajdonává válik; de az előbbi céhnek az egyesüléskor létező tagjai és hozzátartozói részére biztosítva maradnak azon előnyök, melyeket ők a céh fönnmaradása esetében annak vagyonából igényelhettek volna.

Ha a céh föloszlik, anélkül, hogy új társulattá alakulna át, a vagyon hasonló föntartás mellett azon községhez utasíttatik, amelyben a céh székhelye volt.

Az az ellenállás, amelyet a magyar nemzet és társadalom az osztrák kormány önkényes rendelkezéseivel szemben burkoltan és nyiltan kifejtett, az 1859. évi császári nyiltparanccsal szemben is érvényesült s ezért a céheknek ipartársulatokká átalakulása igen lassúmenetű volt; a magyar kormány még a kiegyezés után is foglalkozni kénytelen velük, mert egyes törvényhatóságok az abszolut-uralom megszüntével nemcsak a császári nyiltparancsot tették félre, de egyenesen a Klauzál-féle rendeletet tették használatba. Beállott az a helyzet, hogy az új magyar közigazgatás az ipar gyakorlását szabályozó, elismerten irányadó törvényes rendelkezésnek mindjobban hiányát érezte s ez arra indította a minisztériumot, hogy hozzáfogjon az első magyar ipartörvény tervezetének az előkészítéséhez és azt az érdekeltségnek és a sajtónak véleményezése alá bocsássa. Így jött létre az a törvényjavaslat, amelyet Gorove István földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter 1869 október 21-én az országgyülés képviselőházában benyujtott, amely azonban csak 1872 március 16-án léphetett életbe, mint 1872. évi VIII. törvénycikk.

Az 1872. évi VIII. t.-c.-be foglalt ez az első ipartörvényünk a császári nyiltparancs alapján készült, az iparszabadság terén azonban még tovább ment, a céheket pedig kifejezetten megszüntette. Első ipartörvényünkön piros fonálként húzódik végig az 1. §-ában leszögezett az az elv, hogy „A magyar korona területén minden nagykorú, vagy nagykorúnak nyilvánított egyén, nemre való tekintet nélkül, ezen törvény korlátai közt, bármely iparágat, ideértve a kereskedést is, bárhol önállóan és szabadon gyakorolhat". A kiskorúak (2. §) és jogi személyek (3. §) ipargyakorlása is lehetővé tétetett, sőt az iparos iparát helyettes vagy bérlő által is üzhette (27. §). Korlátlan lőn a tanonctartás is (29. §), csak egyes, közbiztonsági, közerkölcsiségi, közegészségi vagy más köztekintetekből egészen szabadjára nem hagyható iparok voltak korlátozó szabályozás alá vehetők. Az új törvény szerint mindenki annyiféle ipart üzhetett, ahányfélét akart; módjában volt több üzlethelyiséget tartani, fióküzleteket nyitni, vásárokra járni, stb.

Ez a szinte korlátlan szabadság, amely az évek folyamán a gyakorlati életben „szabadossággá" fajult, a nagyipar- és a tőkés-vállalkozás által amúgy is szorongatott kézművesiparosságot maga is képes leendett a tönk szélére juttatni; ezt a lehetőséget csak fokozta és siettette az 1872. évi VIII. t.-c.-nek 83. §-a, mely a céheket most már törvény erejével megszüntette:

A jelen törvény életbeléptetésétől számított 3 hó alatt valamennyi fennálló céh megszűnik. Ha a volt céhtagoknak többsége ezen törvény életbeléptetése után 9 hó alatt ipartársulatot alkot, a megszünt céh vagyona ezen társulatra száll, ellenkező esetben a volt céhtestület vagyona a céh közgyülése által közhasznú iparcélokra adományozandó és ha a gyülés ily határozatot hozni nem akarna, a társulati vagyonnak ipari célokra való fordítása iránt az illető törvényhatóság fog határozni.

A kézművesség ezzel a rendelkezéssel teljesen magára hagyatott, szinte mesterségesen szétszóratott; elvonatott tőle az az utolsó védekezési lehetőség is, amelyet a régi hagyományokból táplálkozó s az erkölcsi erőket és védekezési lehetőségeket úgyahogy még mindig fentartó céh- vagy színleg társulatokká átszervezett utódaik nyujtottak.

Igaz, hogy az 1872. évi ipartörvény módot adott a társulásra, lehetővé tette az ú. n. „ipartársulatok" felállítását; aki azonban a magyar nép természetével ismerős és aki az iparosságnak minden kényszertől irtózásával tisztában van, az nem csodálkozik azon, ha ezzel a társulási lehetőséggel az iparosság nem igen élt, bizonyára azért sem, mert a törvény 76—82. §-ában elgondolt „ipartársulat" jóformán semmi olyan hatáskörrel nem rendelkezett, amely akár ipari közigazgatási, vagy rendészeti, de különösképpen gazdasági tekintetben előnyére válhatott volna. Lényegükben mik voltak ezek az új kézművesipari szervezetek, erre nézve az 1872. évi VIII. t.-c. 76—82. §-ai adnak feleletet:

76. §.

Ugyanazon vagy különböző ipart egy vagy több községben önállóan gyakorló iparosok közös érdekeik előmozdítása végett ipartársulatokká egyesülhetnek.

Ezen ipartársulatoknak jogában áll az iparosok és segédszemélyzetük közt keletkező súrlódásokat és peres kérdéseket a külön e célból felállítandó békéltető bizottság útján, melyben egyenlő számmal segédek is fölveendők, kiegyenlíteni.

77. §.

Minden ipartársulatnak alapszabályokkal kell bírnia, melyeket az alakulás előtt az illető törvényhatóság útján a földmívelés, ipar- és kereskedelmi miniszternek bemutatni köteles.

Az alapszabályokba fölveendők a társulatba való belépés föltételei, melyek közt azonban iparbeli vizsgának letétele helyt nem foglalhat; a tagok jogai és kötelességei, a tagok járulékainak kulcsa s az elmulasztott fizetés következményei, a társulat feloszlatásának vagy más ipartársulatba beolvadásnak esetei, továbbá a kilépés feltételei, a társulati elöljáróságnak mikénti összeállítása és hatásköre, végre a társulati vagyonnak kezelési módját, a társulat feloszlatása esetében a társulati vagyonnak közhasznú és kijelölt iparcélokra fordítását szabályozó határozmányok.

Ha a bemutatott alapszabályok a törvényes szabványoknak megfelelnek, azok ellen kifogás nem tehető.

Ha a törvény életbeléptetésétől számított első évben alakuló társulatok alapszabályaira nézve a felterjesztéstől számítva 8 hó alatt, a későbben alakulókéra nézve pedig 30 nap alatt észrevétel nem tétetik, a társulat alapszabályai értelmében megalakulhat.

78. §.

Az alapszabályok nem tartalmazhatnak olyat, mi által az egyes tagok az ezen törvény alapján őket megillető jogok tetszése szerinti gyakorlatában megszoríttathatnának, vagy akadályoztathatnának.

79. §.

Ipartársulatba való belépésre egy iparos sem kényszeríthető, valamint hogy a belépés sem tagadható meg oly iparostól, ki az alapszabályok feltételeinek eleget tenni akar és képes.

A kilépő tag a társulati kapcsolatból folyó javadalmakra és társulati vagyonra igényt nem tarthat.

80. §.

Ha egy társulati tag halála után annak iparát özvegye vagy árvái számára üzletvezető gyakorolja, az elhunytak tagsági jogai és kötelességei az özvegyre, özvegységi idejére, vagy a kiskorúakra, kiskorúságuk idejére szállnak át.

81. §.

Az ipartársulatok az illetékes közigazgatási hatóság felügyelete alatt állnak.

82. §.

A társulatnak más ipartársulattal való összeolvadását, vagy a társulati kapocs teljes felbontását célzó közgyülési határozat végrehajtása csak akkor történhetik, ha a társulat minden kötelezettségeinek és tartozásainak eleget tett.

A tartozások levonása után fennmaradó társulati vagyon a társulati tagok közt semmi szín alatt fel nem osztható, hanem ha más ipartársulatba beolvadás nem történik, az alapszabályok értelmében közhasznú iparcélokra közgyülési határozat által adományozandó.

Az 1859. évi császári nyiltparancs értelmében az ipartársulatokba az iparosok belépni legalább kötelesek voltak, az 1872. évi ipartörvény ipartársulatába azonban csak az az iparos lépett be, aki akart.

A céhek tehát több mint hatszázéves fennállás után megszüntek. A sokezer céhlevél (privilégium) a levéltárakba, a különböző múzeumokba került, vagy magánkézen kallódott el; de mintha a céhek sírbaszállásával eltünt volna az a sok céhbeli erény, hagyományos szép szokás, jólét és megelégedés is, amelyek a magyar iparoscéhek életét jellemezték és amelyekkel céhbeli őseink évszázados küzdelmek és erőfeszítések között a magyar kultúrát megteremteni és előbbre vinni segítették.

Nem vitatható, hogy a nagyipar előretörése, a gazdasági rendszerek megváltozása, az igények megnövekedése, a tőke előnye a versenyfeltételeknél, az Ausztriával közös vámterület hátrányai: mind közrejátszottak a magyar kézművesipar csillagának lehanyatlásában; de az sem vitatható, hogy az az iparpolitika, amelyik a korlátlan szabadságot az 1872. évi VIII. t.-c.-ben törvényesítette, egyenesen szánt-szándékkal tette tönkre azokat az életfeltételeket is, amelyek a magyar kézművesiparosság számára még fennmaradtak.

Az a rendelkezés, amelyik a kézművesség ősi szervezeteit (céh) feloszlatta s helyükbe a változott viszonyoknak s a magyar kézművesség természetének megfelelő új szervet nem adott: kétszeres csapás volt az érdekeltségre. Ennek a megállapításnak a helyességét a legszebben annak az indokolásnak egyik részlete igazolja, amelyik a későbbi 1884. évi XVII. t.-c..-ben törvényerőre emelkedett képviselőházi javaslatot kisérte s amelyben az akkori kereskedelemügyi miniszter a következőket mondotta.[1])

„A kézműiparnak az országban állítólag tapasztalható hanyatlása elsősorban azon állapotnak tulajdoníttatott, melyet az 1872. évi VIII. törvénycikk előidézett volna. Az iparszabadság ezen nézetek szerint nem

[1]) Az Egyetértés napilap 1884. évi február 10-iki 40. száma: Melléklet: „Az új ipartörvényjavaslat indokolása.

volt viszonyainknak megfelelő; nálunk az iparszabadságon nyugvó ezen törvény a kellő feltételek hiányában az egyes iparosokat egymástól elszigetelte; kellő szervezet hiányában mindenki a féktelen szabadság mellett magára lett hagyatva; kellő míveltség hiányában a szabad társulás előnyeit senki sem használta fel s így a kézműves a jelen korszak alatt amúgy is nagy előnyöket élvező vállalkozás és tőke ereje által mindinkább háttérbe szorult és sok esetben tönkrement. Mindezeknél fogva a törvénynek oly irányú revizióját követelték, amely által az iparoselem kellően szervezkedjék és ekkép létele jövőre is biztosíttassék."

A kézműves iparosok általános és mindinkább erősbödő feljajdulása rákényszerítette a kormányt az 1872. évi VIII. t.-c. módosítására. Ne higyjük azonban, hogy az illetékes tényezők az iparosságnak azt a követelését, amely az iparszabadság elvének elejtésével, a szakmai képesítés elvét kívánta érvényesíttetni, honorálni szándékoztak; korántsem. Az eredeti törvényjavaslatban az „ipartestületi intézmény" bevezetése és ezzel a kézműves iparosság szervezkedési lehetősége volt az egyetlen engedmény; csak az iparosság igen erős mozgalmának nyomása alatt és elsősorban politikai okokból módosította a képviselőház közgazdasági bizottsága az eredeti törvényjavaslatot oly irányban, hogy amennyiben a gyakorolni kívánt iparág oly mesterség, mely kézműves természeténél fogva rendszerint csak hosszabb gyakorlás útján sajátítható el, az illető annak megtanulását tanoncbizonyítvánnyal és legalább két évi segédi szakmabeli gyakorlat fenforgásával köteles igazolni; ennek a föltételnek a hatályosságát is lerontotta azonban az üzletvezetővel való ipargyakorlás megengedésével, az egyik iparról más iparokra való áttérés lehetőségével és számos olyan rendelkezés felvételével, amelyek a képesítés kényszerűségből felvett elvének kijátszását elősegítették. Azt a körülményt, hogy az 1872. évi VIII. t.-c. módosítását nem meggyőződés, hanem politikai kényszerűség szülte, semmi se igazolja jobban, mint az a tény, hogy mikor a törvényjavaslat előadója 1884 március 27-én a bizottsági jelentést a képviselőház elé terjesztette, kijelentette nyiltan, hogy sem ő, sem a bizottság a képesítés igazolásának szükségességéről meggyőződve nincs s éppen ezért az idevonatkozó rendelkezést úgy illesztette a törvénybe, hogy a képesítés elve „a forgalom, a fogyasztás és magának az iparnak érdekeivel ellentétbe ne jöhessen."

Az iparszabadság kizárólagos boldogító voltára felesküdött korszellem visszatükröződik a törvényjavaslat általános indokolásának a következő részeiben is:

Az iparszabadság ellen, vagy inkább az ipari szervezet hiánya miatt kifejlődött agitáció erőben még inkább nyert azáltal, hogy a vélünk majdnem ugyanazon, vagy legalább nagyon rokonelveken alapuló külföldi törvények ellen Németországban és az osztrák tartományokban is majdnem azonosirányú törekvések mutatkoztak, sőt Németországban több novelláris intézkedés az áramlattal szemben engedékenységet tanusított. Ausztriában pedig a törvényhozás egész teljességében hódolt az iparosok által csinált közvélemény követeléseinek.

A kormány nem ignorálhatta az e téren mindinkább hangosabban felmerülő kívánságokat. 1880 szeptember havában a kereskedelmi és iparkamarák kiküldötteiből és 1881 február havában külön meghívott tagokból álló értekezleteken behatóan tárgyalta az ügy minden oldalát és ez alapon, valamint a különben még rendelkezésére álló adatok és tapasztalatok alapján dolgozta át az 1872. évi VIII. törvénycikket.

Mielőtt a törvényjavaslat részleteinek taglalásába bocsátkoznám, legyen szabad mindenekelőtt megjegyezni azt, hogy a közgazdasági viszonyoknak az országban nemcsak, hanem az egész világon kifejlődött jelen állapota mellett az iparszabadság elvét lényegében megszorítani és ezáltal talán a vállalkozó tőkével szemben a kézművesiparost jobb helyzetbe hozni akarni: — hiú törekvés, amelyet az életben sikerrel keresztülvinni lehetetlen. Egyáltalában illusióban ringatja magát az, aki azt hiszi, hogy az ipartörvények bármily irányú módosítása az iparosnak versenyképességét azonnal fokozni, s őt az annyira félt tőkével és nagyiparral szemben teljesen védeni vagy biztosítani fogja. Illuzió az iparosok ama kívánsága, hogy visszaemlékezve a régi időkre, a céhrendszer korában élvezett előnyökre, korunkban is csak céhszerű viszonyokban lelhető meg a boldogulás.

Az iparosságnak is épúgy, mint minden közgazdasági alakzatnak, meg vannak a maga fázisai, amelyek a különböző korszakokban a különböző elemek hatása alatt csíráznak, fejlődnek, hatalmasakká lesznek és ha az újabb viszonyok szerint át nem tudnak alakulni, elgyengülnek, vagy menthetetlenül tönkremennek. Hiába ott minden erőlködés: s épp ezért a céhrendszert, melynek bizonyos közgazdasági viszonyok közt az előbbi időkben meg volt rendeltetéssszerű jogosultsága, — jelen korunkban nem lehet többé föleleveníteni és nem lehet azt többé fenntartani.

Ipartörvényünk reviziójánál tehát nem is lehetett az a cél, de nem is lehetett annak lennie, hogy ezen törvénynek a korunk szelleme s a kifejlődött közgazdasági viszonyok által követett álláspontja helytelen irányban megváltoztattassék, hanem igenis, mikép lehet és mikép kell az iparszabadság elvének teljes fentartása mellett iparosaink közt a rendet, a szervezetet biztosítani, mikép lehet azokon a hiányokon segíteni, amelyek azáltal keletkeztek, hogy iparosaink által nyujtott előnyöket s különösen a szabadtársulást nem használták fel úgy, vagy nem oly mértékben, amint azt a hazai viszonyok kívánatossá tették volna; mikép lehet azon visszáságon segíteni, hogy a segédek és munkások sok helyütt nem tartatnak oly módon rendben és nem ellenőríztetnek oly szigorúsággal, amint ezt az ipar érdeke s talán még inkább a társadalmi rend követelné; mikép lehet egész erélyességgel keresztülvinni az iparfejlődésnek azon feltételét, hogy az iparostanoncok kellő oktatásban részesüljenek; mikép lehet az iparoktatást az iparszabadság teljes megóvása mellett úgy fejleszteni, amint ezt egy erőteljes és haladásban lévő ipar részére követelni kell.

Mindezeket a szempontokat tüzetes megfontolás tárgyává tettem és az előterjesztett törvényjavaslat ezen okból alkalmas módon szervezi az iparhatóságokat, meghonosítja a munkáskönyvet és szabályozza a tanonciskolák ügyét. Minthogy pedig ezen törekvéseinél az iparosok közreműködését igénybe veszi, az ügynek minden veszélyeztetése nélkül is célszerűnek tűnt fel a kézművesiparosok azon annyira hangoztatott kívánságának is eleget tenni, amely az úgynevezett „kötelező társulatokra" irányul és egy külön fejezetben ezen kívánságnak megfelelően szabályozta a „testületek" viszonyát.

Határozottan ki kell azonban emelni azt, hogy az iparhatóságoknak a törvényjavaslat által kontemplált kiegészítése és hivatása mellett nem volna mulhatatlanul szükséges a kötelező társulatok eszméjét is pártolni és talán az iparosok nagy része, ha az évek óta mesterségesen élesztett agitáció folytán annyira bele nem élték volna magukat az említett irányba, teljes megnyugvással fogadnák a „kötelező társulatok" mellőzését is.

Minthogy azonban a dolgok már ennyire fejlődtek és minthogy a törvényjavaslat oly ellenőrzés alá veti a testületeket, amely által működésük mindig figyelemmel kísérhető és mivel végül a céljukat tévesztő testületek ismét feloszthatók, a mondott intézmény is fölvétetett, anélkül, hogy azáltal az ipartörvény főelve, az iparszabadság, azaz mindenkinek azon veleszületett természetes joga, hogy képességeit és vagyoni tehetségeit az ipar terén akadály nélkül kifejtheti, lényeges csorbát szenvedne.

Az ipartestületi intézmény megalkotásánál közrejátszott s a most ismertetett szempontokat kiegészítik azok a fejtegetések, amelyeket a miniszteri indokolás közvetlenül az Ipartestületekről szóló fejezettel kapcsolatban tartalmaz[1]) Éppen ezért felelevenítjük őket:

[1]) Az Egyetértés napilap 1884. évi február 10-iki 40. száma: Melléklet: „Az új ipartörvény indokolása".

Már fennebb jelentkezett az az álláspont, amelyet a kormány azon leginkább a kézmíves-iparosoknál annyira elterjedt nézettel szemben a „kötelező társulatok" meghonosítása tárgyában elfoglal. Engedve a mindinkább megerősödött kívánságnak és gondolkodva arról, hogy ezen engedmény által az ipar ügye magában véve sérülést ne szenvedjen, az ipartestületek intézménye életbe fog léptettetni. Amidőn azonban ez az engedmény megtétetett, nagy figyelmet kellett fordítani arra, hogy ily intézkedések jogos érdekeket ne sértsenek és a vállalkozás szellemének fejlődését ne gátolják és ez okból csakis ott és akkép engedtetik meg a testületek működése, ahol az életképes lehet és a mikép az egyes helyeken sérelmek nélkül keresztül vihető.

Szabályul kimondatik, hogy testületek alakíthatók, illetőleg alakítandók:

1. törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsú városokban;
2. az iparosok kívánatára, az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara megállapítása után törvényhatósági határozat alapján;
3. mesterséggel foglalkozó iparosokból.

Nálunk az iparosok leginkább városokban és pedig törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsú városokban szerepelnek nagyobb számban.

Társulatok, vagy testületek sikerdús működéséhez mulhatatlanul megkívántatik az, hogy tagjaik száma eléggé nagy legyen, mert csak így lesz lehetséges azon anyagi és szellemi erőt a társasélet számára kellően biztosítani, amely nélkül egyáltalában testületi működés nem is képzelhető. Ezenkívül ily testületek működése megkívánja, hogy a tér, amelyen működnek, a testületi tagok által ismert, a tagok egymásközt is ismerősök és folytonos érintkezésben állók legyenek: különben lehetetlen az egymást érdeklő ügyeket társulatilag elintézni, avagy előmozdítani. Ez okból szükségtelennek látszott gondoskodni arról, hogy másutt is, mint városokban keletkezzenek testületek. Oly testületek, melyek egyes vidékekre, például talán szolgabírói kerületekre terjednének, az iparosok érdekeiben jót alig tehetnének és következményeiben talán csak odavezetnének, hogy az iparosok megfizetnék ugyan a tagsági díjakat, de a testületi élet előnyeiben nem részesülnének.

A testületek megalakítása még a városokban sem mondatik ki általában, hanem e részben is az iparosok kívánata lesz irányadó, de még ekkor is az illetékes kamara meghallgatása után a törvényhatóság dönt. Igen kényes egy oly intézményt elrendelni, amely esetleg az érdekeltek akaratával ellenkezik. Ha valahol az iparosok a testületi életből magukra nézve előnyt nem várnak, avagy csak oly előnyt látnának, amelyet különben is elérhetnek, nincs ok őket miért erőltetni testületekbe. Minthogy pedig a testületek bizonyos irányban hatósági működésre lesznek hivatva, létesítésük a hatóság határozatától és közreműködésétől tétetik függővé.

Testületek csak a mesterséggel foglalkozó iparosok számára rendeltetnek. Ezen testületeknek jellege lévén a kötelező belépés és célja segédek, tanoncok és a mesterek közti viszony rendben tartása, s azonkívül az iparosok anyagi jólétének előmozdítása; mellőzni kellett mindazokra nézve a kényszert, akikre az a vállalkozási szellem megbénításaként hatott volna, avagy akiknél egyáltalában a dolog természeténél fogva a kényszertársulás egészen hasznavesztett dolog volna. Ez okból ki is mondatik, hogy kereskedők, gyárosok és részvénytársaságok a testületekbe nem kényszeríthetők. (116. §.) Maguk az iparosok eddigi követeléseiknél is leginkább csak a tulajdonképeni kézműveseket, az újabb időben e célra feltalált szó szerint: a „míves iparosokat" kívánták kényszertársulásra szorítni és csak azon ellenvetésekre felelve, hogy ez esetben bajos lesz gyakran a „míves iparost" a kereskedőtől vagy gyárostól megkülönböztetni, kimondják, hogy nem tartanák bajnak, ha a kereskedők és a gyárosok szintén kötelező társaságba szoríttatnának. Ily körülmények közt nem látszott indokoltnak a testületek alakulását tágabb körre terjeszteni. Minthogy azonban törvényben alig lehetne szabatosan meghatározni, vajjon az illető iparos mesterséggel foglalkozik-e, vagy gyárosnak, avagy kereskedőnek tekintendő-e, holott egyes konkrét esetben az elhatározás könnyebb: ezen kérdés megoldása az iparhatóságra bízatott, amely ily esetekben a kereskedelmi és iparkamarát meghallgatja.

A testületek alakításánál kényes kérdés az, vajjon a testület valamennyi iparra terjesztessék-e ki (általános ipartestület), avagy alakíttassanak-e külön szaktestületek, amelyek azután egyes szakokat, rokon iparágakat (pl. lakatos, kovács, szerkovács, bádogos, stb. ipart) foglalnának magukban. Kétséget sem szenved, hogy szaktestületek az ipar előmozdításának különleges viszonyaira nézve nagyobb hatással lehetnek, s így a szaktestületek előmozdítása talán kívánatosabbnak látszik;

másrészt, miután a testületeknek főhivatása elsősorban mégis abban áll, hogy az iparosok közt a rendet és fegyelmet fentartsák és azonkívül a tanoncok oktatására nézve alkalmas módon és lehetőleg egyöntetűen hassanak, ismét az általános testület az, amely előnyösebbnek jelentkezik. A törvényjavaslat e részben sem kíván változatlan szabályt felállítani, hanem átengedi ezt a dolgok természetes fejlődésének, amidőn kimondja (115. §.), hogy különböző mesterségek számára több ipartestület is alakítható, de megkívánja azt, hogy ily többféle testületek alakításakor az iparosok száma és vagyoni tehetsége a testületek működésére nézve kellő alapot nyujtson, nehogy a különválási törekvések az erők elforgácsolására vezessenek, amely mellett társulati működés egyáltalán ki nem fejlődhetik és csak arra vezetne, hogy az általános testületek sem működhetnének kellő módon.

A 116. §. kimondja a testületbe való lépés kényszerét, vagyis a kötelező társulat elvét; még pedig olykép, hogy minden iparos, aki a testületbe tartozó mesterséget folytatja, okvetlenül tartozik a testületi tagságdíjat fizetni s így a testületi terhek viseléséhez járulni, amely járulékok esetleg a közadók módjára beszedetnek. (138. §.)

Az ipartestületek célja és feladata, részint humanisztikus, részint közgazdasági, részint hatósági működés által a testületbe tartozókat s ezáltal magát az ipart előmozdítani. (118. §.) Ezen célok elérése szempontjából mindenféle intézkedések tehetők, amelyek csakis azzal korlátoztatnak, hogy az iparosoknak az ipartörvény által biztosított jogaikat nem szabad megsérteni. (131. §.) Ezen elvi intézkedés szolgál biztosítékul arra, hogy a testületek esetleg ne fajulhassanak oly közegekké, amilyenek a céhek voltak azon időben, amidőn már a korviszonyok szellemével haladni nem akartak és csakis a vállalkozási szellemnek és a szabad versenynek megrontóivá lettek.

A testületek egyik főhivatása lesz, hogy az iparosok és segédeik, valamint tanoncaik közt az iparnak leginkább megfelelő rendet létesítsék és föntartsák. Ez okból külön szabályrendeleteket hozhatnak javaslatba, amelyek azután mint törvényhatósági szabályrendeletek kezeltetnek, s ha az illető tényezők közreműködésével létrejöttek, életbe léphetnek. (122. §.) Természetes, hogy ezek a szabályrendeletek mint a törvényhatósági szabályrendeletek egyáltalában nem ellenkezhetnek a fennálló törvényekkel. Ámde ezek a viszonyok oly természetűek, hogy a különböző helyi körülmények szerint igenis igényelnek rendszeres szabályozást s így e részben a testületek működése igen áldásossá és jótékonnyá fejlődhetik ki.

Általános meggyőződés az, hogy az ipartestületek nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Az iparosság ezekben az intézményekben olyan szervezetet kívánt, amelyik őt a mindinkább súlyosbodó gazdasági viszonyok közepette istápolja, amely a kézművesipar egészséges továbbfejlődését szolgálja, ellenállóképességét fokozza, a nagy tőkével felvett versenyben megerősíti, tőkeszegénységében kisegíti; amely intézmények működése nem bürokratikus ténykedésben merül ki, hanem amelyek a legnehezebb helyzetben is kéznél lévő tanácsadói a többé-kevésbé gyámoltalan iparosnak. E kívánsággal szemben az 1884. évi ipartörvény által életrehívott ipartestületek mai alakjának elkövetkezendő hibáit már 1884-ben is látták, ezt igazolják az 1884-es napilapoknak az ipartörvény módosításával foglalkozó közleményei, amelyek közül érdemes ideiktatni az Egyetértésben napvilágot látott ezt a bírálatot:[1])

„Tizenkét éve, hogy a mostani ipartörvény megszületett. Tizenhárom éve, hogy az iparosok ellene országszerte agitálnak. Még mielőtt a törvény törvény lett, nagymérvű petitionálás folyt ellene, sőt az iparosok a királyhoz is folyamodtak, kérve-kérve e törvény szankciójának felfüggesztését. Nem használt semmit az agitáció. A törvény hatályba lépett és iparviszonyainkban megindította a bomlást. Elkeseredett volt a harc, mely ellene folyt. Az 1872-i első iparosgyűléstől az 1879. évi második

[1]) Az Egyetértés 1884. évi február 8-iki 38. számában a (Gm) jelzésű, „Az új ipartörvény" című cikk.

iparosgyűlésig, egyre tömegesebbek voltak a panaszok és demonstrációk a tarthatatlan állapotok fölött. A porosz ipartörvényt, melynek 1872. évi ipartörvényünk másolata, azóta háromszor módosították és a mienk megmaradt rendületlenül régi hibáival, tarthatatlanságában. A második iparosgyűlésen azonban oly impozánsan nyilatkozott a hazai iparosság az iparviszonyok rendezése mellett, hogy maga az e kérdésben határozni nem tudó és állást foglalni nem merő kormány is végre elérkezettnek látta az időt, az ipartörvény módosításának ügyét komoly tanácskozás tárgyává tenni. Nagymérvű befolyást gyakorolt ez elhatározásra Matlekovics Sándor, ki ezidőben lett az ipar- és keresk. miniszterium államtitkárja és aki a mostani törvényjavaslatnak szerzője. Így született meg a kamarai ankét és a második szakértekezlet, melynek tanácskozásairól vaskos kötetek jelentek meg. A szakirodalom is több ízben, mind a két álláspontból foglalkozott e kérdéssel. És a beavatott körök tudják, hogy a kormány álláspontja az első szakértői értekezlettől egész máig, nagy átalakuláson ment keresztül. A merev iparszabadság álláspontját a kormány lassankint feladta és részben a hazai iparosság egyhangú követelményeivel szemben, részben az új osztrák ipartörvény által inaugurált irány hatása alatt indíttatva érezte magát a kézműiparosság sarkalatos követelményeinek egy részét legalább koncedálni."

„A ma előttünk fekvő ipartörvényjavaslat egészbenvéve önálló alkotás, mely nem simul külföldi mintákhoz, nem másol idegen országok alkotásaiból. De ez önállóságában egy sarkalatos hibától menekülni nem tud. *Határozatlan iránya* jellemzi az egész javaslatot. Mintha készítője ingadozott volna jobbra is, balra is. Teljesíteni szerette volna az iparosok kívánságát, de nem akarta a szabad ipar föltétlen híveinek és követőinek tetszését is eljátszani. Így természetesen elérte azt, hogy sem az egyik fél, sem a másik nincs a javaslattal megelégedve. A kvalifikációban és kötelező ipartársulásban a nagy ipar versenye ellenében védelmet kereső kézműiparos-osztály nem találja meg az új javaslatban sem a kvalifikáció elrendelését, sem a föltétlen kényszertársulást. Az elsőből csak izelítőt kap, ez utóbbi pedig oly alternatív intézkedések által van megnehezítve, melyek lételét sok helyen legalább is kérdésessé fogják tenni. És így sem az egyik, sem a másik fél nem találja a javaslatban azt, amit keres, ami után tizenkét év óta a jelenlegi törvény által alkotott ideiglenes állapotok folyamában, folyvást áhítozott."

„A képesítést az új törvény általánosságában nem érvényesíti. Közegészségügyi, közrendészeti és közbiztonsági szempontból felhozta ugyan az engedélyezett iparok (5. §.) sorozatát, melyeknek űzése esetleg bizonyos számhoz köthető és föltételek által szabályozható; az építészeti ipar pedig e javaslat szerint képesítéstől tehető (de nem teendő) függővé. Ez az egész, ami a képesítésre vonatkozik s ami a hazai iparosoknak igényeit, egyik legfőbb kívánságuk tekintetében, nem fogja kielégíthetni."

— — — — — — — — — — — — — — — — —

„Az ipartestületek alakítását és minden szakmabeli iparosra való kötelező kiterjesztését is kontemplálja a törvényjavaslat. Azonban oly furfangosan szövegezi az alakításra vonatkozó intézkedést, mintha szándékosan meg akarná nehezíteni e testületek életbeléptetését. Ily ipartestületek törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú vá-

rosokban az iparhatóság által alakítandók ugyan, de 1. az önálló iparosok kívánatára, 2. az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával, 3. a törvényhatóság határozata alapján! Mirevaló ez a háromszoros retorta? Arra talán, hogy az iparosok a hosszas tárgyalások alatt kedvüket veszítsék az oly fontos intézmény létesítésétől, melynek működési és hatásköre oly szorosan összefügg a helyi ipar fejlődéseivel? És mi történik, ha az egyik, vagy másik fórum húzza-halasztja, vagy ellenzi a testület létesítését? A miniszterium határoz. És hogy fog a miniszterium határozni? Ez persze kérdéses. Hát nézetünk szerint ez a huzavona, fórum és retorta mind fölösleges, sőt veszélyes akadály a helyi ipar fejlődésére nézve. Vagy szükség van az ipartestületekre, vagy nincs. Ha szükség van rájuk, akkor a kormánynak el kell rendelni, hogy minden kamarai meghallgatás és minden törvényhatósági határozat nélkül minden városban a testület az iparhatóság által, nyomban a törvény hatálybalépte után, megalakíttassék. Vagy nincs szükség e testületekre s akkor a törvényjavaslat az a része, mely az iparosok másik sarkalatos kívánságát látszik akarni, nem egyéb, mint szemfényvesztés. De nézetünk szerint az ipartestületekre okvetlenül szükség van s azok létesítését eshetőségeknek kitenni nem szabad. És az egész ipartestületi intézményt parodizálja a 116. §., mely megengedi, hogy ugyanazon városban több ipartestület is alakítható. Ezt a kivételt csakis a fővárosra nézve lehetne megengedni. De ha az egész országra kiterjesztjük, ad abszurdum vezetjük az egész ipartestületi intézményt, melynek minden hatása, minden jelentősége elenyészik, ha egy-egy városban 8—15—40 ipartestület keletkezését akarjuk megengedni."

— — — — — — — — — — — — — — — —

„Még nagyobb zavar fog keletkezni, ha oly városokban, ahol ipartestületek is vannak, az ipartársulatokat is fönntartjuk és az iparosoknak egyrészt megengedjük, hogy az ipartársulat tagjai maradjanak, másrészt kényszerítjük őket, hogy az ipartestületbe belépjenek és ide is fizessenek. Kétszeres adót rovunk ezáltal az iparosra és a munkaerők oly szétforgácsolását, az iparügyi teendők oly szétmarcangolását engedjük meg, mely sohasem lesz áldásos a helyi ipar fejlődésére és az ipari közérdekre nézve."

„Végre pedig, ha az ipartestületeket oly járszalagra kötjük, mint ezt e javaslat 139. és 140. §§-ai kontemplálják, ha iparhatósági biztost rendelünk ki az ipartestületek gyüléseibe, aki kapricból vagy rosszakaratból minden testületi határozatot ellenezhet, végrehajtását felfüggesztheti és hetekre-hónapokra elodázhatja; oly békókat rakunk a testületekre, melyek ezek üdvös működését megnehezítik, gyakran — az iparhatósági biztos úr egyéni kedvességéhez képest — lehetetlenné is teszik. A céhek idejéből elég adatunk van, hogy mennyire kárhozatos az önkénykedő és egyeduralkodó hatósági biztos urak működése, okulhatnánk a multból — a jövőre!"

„Az ipartestületeket e béklyóktól és eshetőségektől meg kell szabadítani, ha működésükre egyáltalán súlyt fektetni akarunk, aminthogy akarnunk kell, stb."

Tény és igaz, hogy a 84-es ipartörvénnyel bevezetett ipartestület olyan se hús, se hal-féle valami. Ha akarom iparhatóság, ha akarom

egyszerű egyesületi alakulat. Hatáskörében szabad mindaddig, amíg az iparosok okszerű társadalmi kérdéseivel foglalkozik, de rögtön tilalmakba bötlik, ha az iparosság legéletbevágóbb kérdéseiben emeli fel szavát, ha pl. a képesítés elbírálásának, az iparigazolvány kiadásának kérdésében akar a maga számára elhatározó befolyást biztosítani.[1]) Előterjesztéseket tehet, amennyit akar, fellebbezhet is, de sem az előbbi, sem az utóbbi irányban véleményét figyelembe venni senki sem köteles.

Már maga az a körülmény, hogy az ipartestületek alakítása kötelezővé nem tétetett — hogy az összes képesítéshez kötött ipart gyakorló iparosok ipartestületi közösségbe nem kényszerítettek —, annak a feltevésnek látszik kedvezni, amely szerint a kézművesiparosság társadalmi és gazdasági szervezkedése a vezetőkörök előtt sem volt kívánatos s az a körülmény, hogy az ipartestületek anyagi megerősödéséről senki se gondoskodott, hogy az ipartestületi teendőket ellátó tisztviselőktől még elemi képesítést sem kívánt a törvény, ellenben gondoskodott arról, hogy minden szabadabb megmozdulást az akarata ellenére beültetett iparhatósági biztos úr egyéni kedvességéhez képest — lehetetlenné is teszik testületi intézmény bevezetésével — legalább is 1884-ben — a kormány és a törvényhozás csak olyan tessék-lássék intézményt hívott életre, amellyel a kisiparosság elégületlenségét kívánta levezetni, anélkül, hogy vele a nagyipar és a kereskedelem érdekeinek ártson.

Az 1884. évi XVII. törvénycikket még javaslat alakjában kísérő indokolásnak idézett részeiből megállapítható, hogy a kormány az ipartestületet nem a régi céheket pótló intézménynek, nem elsősorban gazdasági érdekképviseleti szervnek szánta, hanem inkább rendészeti tényezőnek. Hangsúlyozta a miniszteri indokolás, hogy amikor az ipartestületek létesítésével az iparosságnak „engedményt" tett, gondoskodott arról is, hogy ezek az „ipartestületek jogos érdekeket ne sértsenek és a vállalkozás szellemének fejlődését ne gátolják." Ismételten hangsúlyozta azt is, hogy „a testületeknek főhivatása elsősorban mégis abban áll, hogy az iparosok közt a rendet és fegyelmet fentartsák s azonkívül a tanoncok oktatására nézve alkalmas módon és lehetőleg egyöntetűen hassanak." Egy helyütt megemlíti ugyan, hogy „az ipartestületek célja és feladata részint humanisztikus, részint közgazdasági, részint hatósági működés által a testületbe tartozókat s ezáltal magát az ipart előmozdítani" — ha azonban azt a fejezetet jól szemügyre vesszük, amelyik az ipartestületekről szól, s amelynek rendelkezéseit az 1922. évi XII. t.-c. is fentartotta, akkor rosszakarat nélkül is csak azt állapíthatjuk meg, hogy a kézműveseknek „engedmény" gyanánt adott ez a szervezet ugyancsak vérszegény berendezésű ahhoz, hogy „közgazdasági" téren is előbbresegítse a kézműves iparost.

Mivel ennek a tanulmánynak célja az is, hogy a kézművesipari szervezetek történeti fejlődését elénk állítsa s az idők folyamán kialakult különféle szerveztek közt összehasonlítást tegyen lehetővé; mivel továbbá a jelenlegi ipartestület hiányainak és hibáinak elbírá-

[1]) Analógia gyanánt elég az 1922 : XII. t.-c. 47. §-a ellen folytatott elkeseredett, de meddő küzdelemre rámutatni, vagy a kontárkérdés megoldatlanságát felhozni.

lásáról is szó lészen, szükségesnek látszik az 1884. évi XVII. t.-c. ama szakaszainak idézése, amelyek az ipartestület szerkezetét, hivatását és hatáskörét feltüntetik:

122. §.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban, továbbá oly községekben, melyekben a képesítéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok száma legalább 100-ra megy, a képesítéshez kötött mesterséggel (4. §.) foglalkozó iparosok kétharmadának kívánatára az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával és a törvényhatóság hozzájárulásával az iparhatóság által ipartestületek alakítandók.

Oly községekben, amelyekben 100-nál kevesebb ilyen iparos van, az iparosok kívánatára az ipar- és kereskedelmi kamara véleménye alapján a törvényhatóság hozzájárulásával a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre megengedheti az ipartestület alakítását.

Amennyiben az ipartestület megalakítása iránt az illetékes iparosok, az ipar- és kereskedelmi kamara és törvényhatóság közt nézeteltérés lenne, az ügy elhatározás végett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter elé terjesztendő.

123. §.

Budapest főváros kivételével, ahol az ipartestületek, iparágak vagy iparcsoportok szerint alakíthatók, egy város vagy község területén csak egy általános ipartestület alakítandó.

124. §.

Mindazon iparosok, kik az illető város vagy község területén képesítéshez kötött mesterséget (4. §) űznek, a testület tagjai és a tagsági díjak fizetésére kötelesek.

Kereskedők, gyárosok, avagy részvénytársaságok a testületekbe nem kényszeríthetők.

Azon iparosok azonban, kik mesterséget képező iparágat nagyban űznek és településön tanoncokat alkalmaznak, szintén bevonandók az ipartestületek kötelékébe.

Kétség esetében aziránt, hogy egyes iparosok kötelesek-e a testületbe lépni: az iparhatóság az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatása után határoz.

125. §.

Az általános ipartestület megalakítása alkalmával az elsőfokú iparhatóság felhívja az illető helyen eddig működött és képesítéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosokból álló ipartársulatokat, hogy az ipartestületbe olvadjanak. A fővárosban eddig működött ily ipartársulatok csak a megfelelő ipartestületekbe olvaszthatók.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

126. §.

Az ipartestület célja: az iparosok közt a rendet és az egyetértést fentartani; az iparhatóságnak az iparosok közt fentartandó rendre irányuló működését támogatni, az iparosok érdekeit előmozdítani s őket haladásra serkenteni.

Ez okból gondoskodik arról:

a) hogy az iparosok és a segédek közt rendezett viszonyok álljanak fenn;

b) hogy a tanoncok ügye rendeztessék;

c) hogy az iparosok és a tanoncok vagy a segédek közt felmerülő súrlódások és vitás kérdések elintézésére békéltető működés biztosíttassék;

d) hogy segélypénztárak létesüljenek;

e) hogy az iparosok anyagi érdekeit szövetkezetek alakítása által előmozdítsa;

f) hogy a hatóságokat az iparügy tekintetében kellőleg tájékoztassa.

127. §.

Az ipartestület a hozzátartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve az elsőfokú iparhatóságnak a jelen törvény III. fejezete A), B) C) betűk alatt meghatározott teendőit végzi.

Mindazon esetekben, amidőn az ipartestület tudomására jut annak, hogy az említett fejezet határozatai ellen a testülethez tartozók oly mulasztást vagy cselekvést követtek el, mely a jelen törvény IV. fejezete értelmében büntetendő, az esetet véleménye kiséretében az iparhatósághoz átteszi.

Az iparhatóságoknak ily ügyekben hozott határozata az ipartestülettel is közlendő, amely az ellen 15 nap alatt fellebbezhet.

128. §.

Minden ipartestületnek közgyűlésileg megállapított alapszabályokkal kell bírnia, melyeket a törvényhatóság a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértőleg leendő jóváhagyás végett bemutatni köteles.

Az alapszabályokba mindenesetre fölveendők:

a) a testületi tagok jogai és kötelességei;

b) a tagsági díj nagysága;

c) a testületi előljáróságnak mikénti összeállítása és hatásköre;

d) a testületi vagyon kezelési módja;

e) intézkedés aziránt, hogy hatóságok és harmadik személyek irányában ki képviselje a testületet.

129. §.

A testületi alapszabályok nem tartalmazhatnak olyat, miáltal az egyes tagok a jelen törvény által őket megillető jogok gyakorlatában megszoríttathatnának, vagy akadályoztathatnának.

— — — — — — — — — — — — — — — —

133. §.

Közgyűlésen a testületbe tartozó minden iparos, ki a politikai jogok gyakorlatától felfüggesztve nincsen, szavazattal bír.

— — — — — — — — — — — — — — — —

135. §.

A testületi előljáróságnak legalább 12 iparosból kell állnia.

136. §.

Az elöljáróságot a testület választóképes tagjai közgyülésen választják.

Választhatók azon választóképes (133. §.) testületi tagok, kik legalább 3 év óta a város vagy község területén mint önálló iparosok működnek.

— — — — — — — — — — — — — — — —

138. §.

A tagsági díjak késedelmezés esetén közigazgatási úton a közadók módjára hajtatnak be.

139. §.

Az iparhatóság minden ipartestülethez állandó hatósági biztost rendel ki.

Az iparhatósági biztos őrködik afelett, hogy a testület alapszabályai és a törvény határozatai értelmében működjék.

— — — — — — — — — — — — — — — —

148. §.

Ha valamely ipartestület elöljársága a reábízott iparhatósági teendők végzését az iparhatóság részéről történt megintés dacára sem foganatosítja kellően, az ipartestület által az iparhatóság felhívására, más elöljáróság választandó. Ha az iparhatósági teendőket az új elöljáróság sem végezné kellően, a testület ezen teendőktől a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által felmentendő s azok végzésére az iparhatóság utasítandó, sőt maga a testület is feloszlatható.

Az ipartestületek mellett lehetővé tette az 1884. évi XVII. t.-c. az ipartársulatok alakítását és fenmaradását is; még pedig az 1872. VIII. t.-c. idevonatkozó és már ismertetett[1]) rendelkezéseinek felelevenítésével. Ilyen társulatokba tömörülhettek azok az iparosok, akik ipartestületet alakítani nem kívántak, vagy akik nem képesítéshez kötött mesterségeket űztek; mivel azonban ma már általános az a törekvés, hogy mindenki, aki kimondottan „ipart" gyakorol vagy űz, ipartestületekbe tartozzék, ezek a társulati alakulatok értékükből mindinkább veszítenek s a jelen tanulmány keretében tovább nem is érdekelnek bennünket. Sokkal gyakorlatibb haszna van annak, ha az 1884. évi XVII. t.-c. felállította ipartestületekkel, azok működésének eredményeivel és hibáival foglalkozunk, ha megvilágítjuk többé-kevésbé meddő küzködésüknek okait és rámutatunk azokra a törekvésekre, amelyek a jelenlegi ipartestületeket gyakorlatibb irányokban kívánják fejleszteni.

A magyar ipartestületi intézmény általában 40 esztendős. Szávay Gyula, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara költő-főtitkára, azt tartja róla[2]) hogy mai lényegében és alapjában is talpraesett és nagyszerű jövőjű magyar intézmény, a magyar polgári közélet egyik tanítómestere: „mely családias köréből új és új nemzedékeket nevel ki és vezet

[1]) Lásd a 33. oldalon.

[2]) Szávay Gyula: A magyar kézművesipar problémája, 22. old. (Budapest, 1925., a kereskedelmi és iparkamara kiadása.)

fel az életbe, ad ki a világba, e mellett tartja tradicióit és arculatán kifejezi a magyar faj iparűzői karakterének igazi vonásait". Valószínű azonban, hogy Szávay Gyulának ez a megállapítása a jelenlegi ipartestületi intézménynek inkább csak külső habitusára vonatkozik; csak elismerés azért, hogy az ipartestületeknek „szertartás nélküli meghitt köreiben még mindig él valami meleg visszaérzés a céh-hez"; mert tanulmányának más helyein az ipartestületi reform irányának a tartalommal és hatáskörrel való ellátást jelöli meg, sőt körvonalozza is azokat az anyagias és erkölcsi természetű teendőket, amelyektől az ipartestület lüktetőbb életét, hatékonyabb szerepét, gazdasági jelentőségét várja.

Dános Árpád dr., aki a kézműves- és kisipart érdeklő kérdésekkel ugyancsak mélyrehatóan foglalkozik s az ipartestületi intézményt is szakszerű bírálat tárgyává tette, legújabban megjelent Iparos Kátéjában[1]) részletesen ismerteti az ipartestületi intézményt, érdemi bírálatot azonban nem mond róluk; amikor azonban kijelenti, hogy a kézműipar jövője nagyrészt az ipartestületi élet fejlődésétől függ" s megállapítja, hogy az iparosok egymagukba nem képesek mindazokat az intézményeket megteremteni, amelyekre az iparnak okvetlenül szüksége van s amikor leszögezi, hogy „az ipartestület az a keret, ahol az azonosérdekű iparosok egyesülnek és megteremtetik azokat a szervezeteket, amelyek nélkül nem boldogulhatnak" s hogy „az ipartestületek fejlesztése, a csupán közös erővel elvégezhető munkára való igénybevétele: a kézműipar jövője érdekében feltétlenül szükséges", akkor indirekte azt is megállapította, hogy a mai ipartestületek nem töltik be azt a hivatást, amely reájuk várt.

A Szávay-féle megállapítással összhangban van — és ezt hajlandók vagyunk mi is aláírni — a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának az 1927. évi jelentésében olvasható az a kijelentés, hogy a „négyévtizedes multú ipartestületek nehéz időkben becsülettel és híven teljesítették törvényes helyi érdekképviseleti hivatásukat és az értékes, intelligens iparosgeneráció egész sora került ki nevelőiskolájukból; tekintélyt, megbecsülést szereztek az iparostársadalomnak, komolyszámba veendő tényezői lettek a városi életnek.[2]) Azt, amiért az ipartestületi intézményt mai alakjában és hatásában nem tarthatjuk megfelelőnek, Szávay Gyula idézett munkájában nagyjában és egészében felsorolja, amikor a hatósági hatáskör egyes tételeit a következőkben állapítja meg:[3])

1. Mindaz, amit az 1884. évi XVIII. ipartörvény felsorol és az ipartestületekre ruház.

2. Ezeket kiegészítőleg mindaz, amit az 1922. évi XII. novella az előbbiekhez csatol.

3. Az ipari békéltetés I. fokú ügykezelése, mely visszaadatik a testületi hatáskörnek.

4. A tanviszony és munkaviszony I. fokú illetékessége szintén visszahárul a testületekre. (Az ipari segédszemélyzettel szemben felmerülő

[1]) Dr. Dános Árpád: Iparos Káté, 215. old. (Athenaeum kiadása.)

[2]) Kereskedelmünk és iparunk az 1927. évben. (A budapesti kereskedelmi és iparkamarának a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézett évi jelentése. Budapest, 1928.)

[3]) Szávay Gyula: A magyar kézművesipar problémája, 36. és 37. old.

vitás kérdések általában I. fokon paritásos bizottsági alapon a testületek előtt intéztessenek.)

5. A tanonctartási jog megvonásának első fokon jogosított hatósága az ipartestület legyen.

6. A kontárkérdések I. fokú elbírálója szintén az ipartestület.

7. Elsőfokú iparhatóságoknak a kézműipart érintő határozatainál a testületek meghallgatása.

8. A kézműipari konkrét hatósági döntéseknél fellebbezési jog a testületeknek.

9. A kézműipari központi szerv megalakításának és időnkénti újjászervezésének választási, stb. joga.

10. Ipartestületi Szék (ítélőszék) alkotása. Üléseit mint 3 tagú tanács a testület székházában tartja az iparhatósági biztos jelenlétében. (Tagjai egy-egy szakmabeli ülnök. Ítél I. fokon az általános iparűzési tisztesség kérdéseiben abbahagyási rendelettel. Idevonható a szakmabeli kontárkérdések, a tisztességtelen verseny elleni panaszok és I. fokon az ipari élet szakmabeli kihágásai. Az Ítélőszék elnöke az ipartestületi elnök.)

Szükségesnek tartja azonban Szávay Gyula maga is, hogy az ipartestületnek „iparközéleti és tiszteleti" megbízásai legyenek, ugyancsak az ő szavaival élve „tekintély kérdésében" is legyen szava. Ezért:

11. A törvény intézkedjék, hogy az ipartestület legyen minden ipargazdasági, iparszociális, iparrendtartási külön országos intézménynek helyi fiókja, az iparosvédelmi közös szervezettségnek illetékes helyi reprezentálója, félhivatalos és el nem kerülhető szerve, sőt összekötő kapcsa a helyi iparélet és a körén kívül eső törvényes, illetve gazdasági élet érintkezéseinek, úgyhogy a testület az iparosokat érdeklő ügyekben közbelépésekre, beavatkozásokra, kéviseletre jogosult legyen.

12. Legyen egyszersmind a testület az a szerv, mely a tagjai részéről kötelező bejelentési, elszámolási, felszólamlási munkák közös elvégzője. Nyugdíjintézmény, Betegsegélyző pénztár, Beszerző Szövetkezet, Ipari hitelszervezet, Adó, Munkaközvetítés, stb.)

13. Az ipartestület a helyi ipar vállalkozói elsőbbségének hivatalból jogosított és közbelépésre felhatalmazott őre.

14. Iparjóléti és kultúrintézményeknek, iparos- és tanoncotthonoknak, helyi kiállításoknak, céhszerű szakmakötelességeknek (iparosszálló, dalkör, előadói terem, stb.) művelődési és nemesebb szórakoztató berendezések létesítésének hivatott előmozdító tényezője.

15. Az ipartestület elnöke (a székesfővárosban az Orsz. Központi Szerv elnöke) legyen hivatalból tagja a céhhely városi, községi képviselő-testületének.

16. Ugyanő hivatalból tagja a kereskedelmi és iparkamara ipari szakcsoportjának. A testületek Központi Szervének elnöke pedig a budapesti kamara levelező tagja.

17. A kereskedelmi kormányzat gondoskodási kötelességei sorába tartozik, hogy az ipartestület mindenkori elnöke, a székhelyén szokásos

[1]) A kereskedelemügyi minisztériumnak az ipartestületekről és az ipartestületek központi szervéről készített második törvénytervezetét kísérő Általános Tájékoztató (67.652/1928. K. M.).

társadalmi, gazdasági és közéleti megbeszélésekbe és értekezletekre, mint a kézműiparosok képviselője és feje — bevonassék.

De lássuk magának a kereskedelemügyi minisztériumnak a mai ipartestületek fölött gyakorolt kritikáját[1]):

A megalakult ipartestületek igen különböző fejlődési fokokat értek el. Vannak ipartestületeink, amelyek számottevő anyagi, gazdasági és kulturális felkészülségükkel a kézművesiparosság életében jelentékeny, komoly tényezőkké küzdötték fel magukat és minden irányban eredményes tevékenységet fejtenek ki. De vannak ipartestületeink és pedig aránylag nagy számban, amelyekről a tárgyilagos bírálat csak azt állapíthatja meg, hogy tevékenységük sem az iparosság, sem a köz szempontjából nem jelent értéket.

Az utóbbi jelenségnek fő okát abban kell keresni, hogy iparosságunk egy része sok helyen rideg álláspontot foglal el saját önkormányzati intézményével, ipartestületével szemben, nem szívesen hoz áldozatot ennek javára, a tagsági díjakat igen gyakran olyan összegekben állapítja meg, hogy azokból a legszükségesebbekre sem telik, hogy azok nagyon gyakran csak egészen alárendelt szerepet játszanak az ipartestület költségvetésében s az ipartestület más címen, a tanoncok szerződéseiért, szabadításáért stb. szerzett díjakból teremti elő azt a csekély összeget, amely az intézményt szegényes tengődéssel felszínen tarja ugyan, de egyáltalán nem elegendő ahhoz, hogy az ipartestület a reá háruló feladatokat megfelelően ellássa.

Az ebbe a csoportba tartozó ipartestületek nem tartanak megfelelő képzettségű munkaerőt az írásbeli teendők elvégzésére, mert nem tudják kellően díjazni s az ipartestületi jegyző teendőit igen gyakran olyan egyénekre bízzák, akik csak a középiskola négy alsó osztályának megfelelő képzettséggel rendelkeznek, sőt gyakran csupán az elemi iskola elvégzését tudják kimutatni. Az ilyen fogyatékos előképzettségű egyénektől, egyes kivételektől eltekintve, alig lehet várni azt, hogy ipari törvényeinket megtanulják, azok szellemével megbarátkozzanak s azokat a teendőket, amelyeket ipari törvényeink az ipartestületekre bíznak, kellően ellássák. Még kevésbé lehet arra gondolni, hogy az iparosoknak ügyes-bajos dolgaikban tanácsadóik legyenek, hogy a kézművesipar gazdasági érdekeit átérezve, ezeknek szolgálatában az ipartestület életébe komoly tartalmat, lendületet vigyenek.

Az ilyen ipartestületeknél az ipartestületi jegyző személyében rejlő fogyatékosságokat az ipartestület elöljárósága sem pótolhatja, mert az elöljáróság tagjai az élet nehéz gondjaival küzdő iparosok lévén, a legtöbb esetben nincsenek abban a helyzetben, hogy hosszabb időt szentelhessenek rendszeresen az ipartestület nehéz ügyeinek.

Abból a tényből, hogy az 1884. évi ipartörvénynek az ipartestületi intézményre vonatkozó rendelkezései mellett lehetséges volt az a fejlődés, amelyet ipartestületeink egy része felmutat, azt kell megállapítani, hogy azok a keretek, amelyeket az 1884. évi ipartörvény az ipartestületi intézmény részére megjelölt, nem akadályai ezen intézmény fejlődésének s hogy annak az okát, hogy ez az intézmény nem mindenütt váltotta be a hozzáfűzött reményeket, hogy fejlődésében nincsen egyenetlenség, hogy a virágzó ipartestületek mellett ott látjuk a tengődőket, nem lehet az

1884. évi ipartörvény rendelkezéseiben keresni, hanem csak arra a tényre lehet visszavezetni, hogy iparosságunk helyi megoszlásában különböző fejlődési fokot ér el s hogy ennek megfelelően más-más közszellem hatja át s ipartestületével szemben a megbecsülésnek és áldozatkészségnek más-más fokát érvényesíti.“

A kereskedelemügyi minisztériumnak az a megállapítása, hogy egyes virágzó ipartestületek mellett vannak tengődők, talán szépíti is a valóságos helyzetet, mert ipartestületeinknek bizony nagyobbik része teng-leng és pedig nemcsak anyagilag, hanem hivatásszerű tényke désében is. Szószerint igaz az a megállapítás, hogy az iparosságnak a saját testületeivel mutatkozó szűkkeblűsége és ebből folyólag a nem rátermett ipartestületi tisztviselők igénybevétele oka jórészben annak, hogy ipartestületi intézményük elsorvadt, de azoknak, akik a magyar kézművesség és iparosság sorsát intézni hivatottak, a mult tanulságain okulva, tudniok kellett, hogy az iparosságot a saját javát előmozdító intézmények megteremtésére és módozatok keresztülvitelére is kötelezni kell, mert ez az iparosság a céhek nevelő- és összetartó hatásából már régen kiesett s a szabad ipar és az 1872. évi ipartörvény átmeneti ideje alatt nem nevelődhetett olyanná, hogy saját jól felfogott érdekében önmaga igyekezzék védőbástyákat emelni.

Az pedig nem is vitatható, hogy azok a keretek, amelyeket az 1884. évi ipartörvény az ipartestületi hatáskör és működési terület számára előírt, igazán inkább rendészeti célzatúak, amint a 84-es ipartörvény javaslatát kísérő indokolás is hangsúlyozta; ezek a keretek, amint a kereskedelemügyi miniszterium Általános Tájékoztatója is megjegyzi, „nem akadályai ezen intézmény fejlődésének“, de nem is előmozdítói.

Azok előtt, akik a magyar kézműves- és kisiparostársadalom kulturális és gazdasági előhaladásának, a magyar kézművesipar egészséges fejlődésének, a változott viszonyok dacára is biztos jövőjének alapjait kívánják megteremteni, a magyar ipartestület képében egy olyan intézmény lebeg, amelynél a bürokratikus tényke dés csak másodrendű valami, egy elkerülhetetlen szükségesség, az igazi rendeltetés azonban az iparosság gazdasági érdekeinek istápolása, az iparosság támogatása minden olyan kérdésben, amelytől termelőképessége, teherviselő képessége, versenyképessége függ.

Az ipartestületnek végig kell kísérnie az iparost inaséveitől kezdve a legénysoron át az önállóság minden fázisán s az iparosnak éreznie kell, hogy van egy erkölcsi testület, amelyik őt nehéz helyzetükben is támogatja, amelyik számára kivezető utat talál a legsúlyosabb viszonyok közepette is, amelyik tanítja, felvilágosítja, ösztökéli, buzdítja, dícséri s mielőtt az élet küzdelmében elesik, a hóna alá nyulva vezeti biztos menhelyre. Az ipartestületnek kell megkezdenie azt az oktató munkát, amelyik már a tanoncot megtanítja észszerűen kalkulálni, amelyek a felszabadult segéd ismereteit szakadatlanul bővíti, az önálló iparos előtt feltárja azokat a lehetőségeket, újításokat, eljárási előnyöket, amelyekkel a kisiparos is észszerűen (racionális termelés) tud valamit előállítani s a gyáriparral szemben is megállja helyét.

Ma már az intézőkörök sem vonják kétségbe, hogy az ipartestületi intézményt meg kell reformálni, ha azt akarjuk, hogy annak necsak a

magyar kézműves- és kisiparostársadalom, de a nemzetgazdaság, az államhatalom és az ország is hasznát lássa. Az a reform, amelyet a kereskedelemügyi minisztérium által közreadott tervezet ismertetett meg az iparossággal, igen helyesen fogta meg a kérdést ott, amikor valamennyi képesítéshez kötött mesterséget, gyakorló iparost ipartestületekbe akarja kényszeríteni, s ki akarja építeni az ipartestületi hálózatot az egész országban; igen helyesen fogta meg a kérdést akkor is, amikor a súlyt gazdaságilag is erős ipartestületekre helyezi, amikor hajlandó az ipartestületi tagdíjak megállapításába is beavatkozni és kész az ipartestületi járulékokat az adóközigazgatás útján kivettetni és beszedetni. Nagyon üdvös eszköz lehet az ipartestület tekintélyének emelésére s az iparosok közti rend biztosítására az ú. n. ipartestületi szék és gyakorlati következményeiben nagyhorderejű az az elhatározás, amelyik a békéltető bizottsági intézményben az iparosok és alkalmazottai közt felmerülő vitás ügyeket ismét az ipartestület hatáskörébe utalja; előrelátó az a gondoskodás, amelyik az ipartestületi hálózat élére egy központi szervet tervez, amelynek irányítania, összpontosítania kell az ipartestületek munkáját és állandóan munkálnia azokat a kérdéseket, amelyek a mindennapi életben felmerülnek. Ez a reform sem elégített azonban ki bennünket, mert éppen azokat a kellékeket nélkülözi, amelyek arra lennének jók, hogy az ipartestületeket az iparossággal necsak megkedveltessék, de egyenesen nélkülözhetetlenné tegyék. Ez a két kellék: az ipari jogosítványok kiadásába való hatékonyabb beleszólás, s a kontárkérdés megoldásába való bekapcsolódás.

Az 1922. évi XII. t.-c. a szigorú képesítés alapján áll; ezért 41. §-ában az ipartestületeknek módot nyujt arra, hogy az iparigazolványok és iparengedélyek kiadásánál véleményezőleg beleszólhasson; véleményét azonban az iparhatóságok nem tartoznak figyelembe venni, az ipari jogosítványt kiadhatják, s az ipartestület kényszerül arra, hogy az ellenkező véleménye dacára kiadott iparjogosítvány ügyében jogorvoslattal éljen — rendesen hiába, mert a hoszsadalmas eljárás során a legfelsőbb ipari fórum méltányossági okokból is jóváhagyja az alsóbbfokú intézkedéseket. Az ipartestületeket reformáló törvénynek módosítania kell — mert hiszen lehet — az 1922. évi XII. t.-c. 41. §-át aképpen, hogy ha az ipartestület az iparjogosítványt kérelmező egyén képesítését nem igazolja, az iparhatóság az illető részére iparigazolványt vagy iparengedélyt ki nem szolgáltathat, hanem a kérelmező köteles az elutasító határozatot megfellebbezni, amely fellebbezési időtartam alatt a jogerős határozat kézhezvétele előtt az ipar gyakorlását megkezdeni tilos.

A magyar kézműves- és kisiparostársadalomnak egyik legsúlyosabb és legégetőbben orvoslásra szoruló problémája a mindenféle képesített és képesítetlen kontárok működésének és üzelmeinek meggátlása. Évtizedek óta mozgatja az iparosság ezt a kérdést, eredményre jutni azonban nem tud, mert azok a rendeletek is, amelyek a legutóbbi időben napvilágot láttak, csak bátortalan tapogatódzások és óvatos kísérletezések, holott a kontárkérdést csak radikális módszerekkel lehet elintézni. Nálunk az igazságügyi hatóságoknak is aggályaik vannak, amikor arról van szó, hogy a kontár ellen statáriálisan kell eljárni s egyenesen borzadnak attól, hogy a kontáron kívül azt is büntessék, aki tudva nyujtott segédkezet a törvénytelen üzelmekhez. Annak azonban bizonyára semmi

nehézsége nem lenne, ha akár az ipartestületi széken belül, akár más alkalmas módon lehetővé tennők, hogy az ipartestületnek ezzel a feladattal megbízott és hatóságilag is felhatalmazott tagja a tettenért jogosulatlan iparűző (kontár) munkáját beszüntethetné, a kontárkodás körülményeinek igazolásához szükséges előnyomozást megejthetné, hogy azután az így előkészített ügyet juttatná az ipartestület akár az elsőfokú ítélkezéssel megbízott ipartestületi szék elé, akár magához az iparhatósághoz, amelyik abban három napon belül köteles lenne ítéletet hozni. Ha az ipartestületi széket ilyen szervvé építjük ki, természetesen megfelelő szankcióval és ha felruházzuk azzal a joggal is, hogy az arra érdemetlen vagy okot szolgáltató iparostól a tanonctartás jogát is megvonhassa, akkor nemcsak ennek az ipartestületi széknek, de az egész ipartestületnek minden iparos előtt meg lesz a kellő tekintélye, — valamint a gazdasági haszna is.

Ennek a tanulmánynak nem lehet célja az ipartestületi reform részleteivel való foglalkozás, hiszen mi inkább történeti beállításban kívántuk, az ipari szervezetek fejlődését és átalakulását méltatni; egy olyan nagyhorderejű kérdésnek, mint az ipartestületi reform és a vele kapcsolatos központi intézmény felállításának szüksége, egész külön tanulmányt igényel és érdemel.

Befejezésül állapítsuk meg, hogy a mai ipartestületi intézménynek elsorvadását részben az ipartestületek túltengése is okozta. Az olyan derűre-borúra alakított ipartestületek, amelyek 50—60 tagból állanak, eleve képtelenek arra, hogy komolyabb munkát végezhessenek s hogy mint gazdasági segítő tényezők legyenek számottevők. A reformnak is arra kell törekednie, hogy ha kevesebb számú is, de taglétszámra és anyagi erőre minél tekintélyesebb ipartestületek hivassanak életre olyan vezető tisztviselőkkel, akik kellő felkészültséggel, elméleti és gyakorlati gazdasági tudással, az ipari közigazgatásban is teljes tájékozottsággal egész életüket a kisiparosságot érdeklő problémáknak szentelhetik.

Ma az országban 356 ipartestület működik és 4 van olyan, amely már jóváhagyott alapszabályokkal bír, de még nem tevékenykedik s 7 olyan, amelyik most van alakulóban. Ennek a 356 ipartestületnek a jegyzékét a kebelükbe tartozó tagok létszámával együtt, az alantiakban adjuk:

A) *Budapesti ipartestületek:*

1. Aranyműves 500, asztalos 1314, 3. ácsmesterek 140, 4. bádogos 850, 5. borbély 1185, 6. cipész 3063, 7. cukrász 240, 8. drogista 133, 9. építőmesterek 526, 10. fehérneműtisztító 219, 11. fémműves (alakulóban), 12. fényképész 224, 13. férfiszabók 2912, 14. fogtechnikus 355, 15. hentes 936, 16. kalapos 126, 17. kádár 274. 18. kárpitos 578, 19. kávés 197, 20. kéménysepről 59, 21. kovács 314, 22. kozmetikus 39, 23. kőműves 479, 24. könyvkötő 484, 25. kötszövő 118, 26. kövező 37, 27. lakatos 1140, 28. mészáros 1246, 29. műaranyhímző 165, 30. női ruhakészítő 2860, 31. női divatkalapk. 662, 32. fodrász 278, 33. nyomdász 262, 34. órás 397, 35. sütő 354, 36. szállodás 1537, 37. szobafestő 1050, 38. szobrász 119, 39. szűcs vegyes 840, 40. tetőfedő 236, 41. üveges 227, 42. villanyszerelő 915.

B) *Vidéki ipartestületek:*

1. Abaújszántó 441, Abádszalók 180, 3. Abony 320, 4. Albertfalva 64, 5. Alberti-Irsa 205, 6. Almáskamarás 126, Aszód 431, 8. Ácsi 118, 9. Babocsa 234, 10. Bagamér 128, 11. Baja 1055, 12. Balassagyarmat 480, 13. Balatonfüred 410, 14. Balatonboglár 182, 15. Balkány 100, 16. Balmazújváros 138, 17. Baranyasellye 122, 18. Baranyaszentlőrinc 117, 19. Barcs 231, 20. Battonya 320, 21. Bácsalmás 314, 22. Bácsbokod 152, 23. Báttaszék 290, 24. Beled 210, 25. Berettyóújfalu 186, 26. Békés 450, 27. Békéscsaba 1097, 28. Békéssámson 62, 29. Békésszentandrás 98, 30. Bicske 240, 31. Biharnagybajom 84, 32. Bodrogkeresztur 51, 33. Bonyhád 810, 34. Böhönye 140, 35. Budafok 411, 36. Budakeszi 141, 37. Budaörs 158, 38. Büdszentmihály 220, 39. Cegléd 961, 40. Celdömölk 203, 41. Cibakháza 94, 42. Cinkota 264, 43. Csanádpalota 152, 44. Csanádapáca 80, 45. Csákvár 137, 46. Csátalja 94, 47. Csenger (még nem működik), 48. Császártöltés 74, 49. Csepel 403, 50. Csepreg 472, 51. Csongrád 552, 52. Csorna 1100, 53. Csorvás 114, 54. Csökmő 90, 55. Csurgó 187, 56. Dávod 55, 57. Debrecen 3565, 58. Derecske 414, 59. Devecser 669, 60. Dévaványa 280, 61. Diósgyőr 260, 62. Doboz 73, 63. Dombegyháza 59, 64. Dombiratos (csak iparoskör van), 65. Dombóvár 291, 66. Dorog 385, 67. Döbrököz 92, 68. Dunaföldvár 301, 69. Dunaharaszti 188, 70. Dunakeszi 130, 71. Dunapataj 116, 72. Dunaszekcső 144, 73. Dunavecse 178, 74. Egyed 902, 75. Egyek 64, 76. Elek 205, 77. Endrőd 274, 78. Enying 186, 79. Ercsi 122, 80. Erdőbénye 70, 81. Erdőcsokonya 169, 82. Esztergom 593, 83. Érd 91, 84. Fegyvernek 124, 85. Fehérgyarmat 354, 86. Felsőiregh 74, 87. Felsőszentiván 50, 88. Fertőszentmiklós 225, 89. Fülöpszállás (most van alakulóban), 90. Füzesgyarmat 176, 91. Gara 110, 92. Gödöllő 544, 93. Gyoma 282, 94. Gyón 131, 95. Gyömrő 165, 96. Gyöngyös 612, 97. Gyönk 198, 98. Győr 1890, 99. Győrszentmárton 218, 100. Gyula 827, 101. Hajdúböszörmény 627, 102. Hajdúdorog 280, 103. Hajdúnánás 300, 104. Hajdúszoboszló 282, 105. Hatvan 360, 106. Hegyeshalom 127, 107. ercegszántó 61, 108. Heves 230, 109. Hódmezővásárhely 1822, 110. Hőgyész 175, 111. Igal 297, 112. Izsák 148, 113. Jánoshalma 316, 114. Jánosháza 170, 115. Jászalsószentgyörgy 165, 116. Jászapáti 300, 117. Jászárokszállás 355, 118. Jászberény 818, Jászkarajenő 140, 120. Jászkisér 118, 121. Jászladány 158, 122. Kaba 112, 123. Kadarkút 100, 124. Kalocsa 400, 125. Kaposvár 1008, 126. Kapuvár 360, 127. Karcag 520, 128. Katymár (100?), 129. Kecel 150, 130. Kecskemét 1547, 131. Kenderes 100, 132. Kerekegyháza (alapszabály jóváhagyás végett felterjesztve). 133. Keszthely 532, 134. Kevermes 89, 135. Kéthely 224, 136. Kisbér 235, 137. Kiskomárom 156, 138. Kiskőrös 265, 139. Kiskundorozsma 345, 140. Kiskunfélegyháza 898, 141. Kiskunhalas 503, 142. Kiskunlacháza 181, 143. Kiskunmajsa 320, 144. Kispest 1040, 145. Kisterenye (jóváhagyott alapszabályok nincsenek), 146. Kistelek 205, 147. Kisújszállás 285, 148. Kisvárda 580, 149. Kiszombor 87, 150. Komádi 133, 151. Komárom 237, 152. Kondoros 159, 153. Kóny (jóváhagyott alapszabály nincs), 154. Körmend 672, 155. Kőrösladány 146, 156. Kőröstarcsa 86, 157. Kőszeg 325, 158. Kunágota 129, 159. Kunbaja 53, 160. Kunhegyes 248, 161. Kunszentmárton 305, 162. Kunszentmiklós 206, 163. Kübekháza 51, 164. Lajosmizse 212, 165. Lengyeltóti 325, 166.

Az 1932. évi VIII. törvénycikk

Az ipartestületekről és az ipartestületek országos központjáról

I. FEJEZET.

Ipartestületek.

Az ipartestületi szervezet kiépítése.

1. §. Az ipartestületi szervezetet abban a mértékben, amilyenben azt a viszonyok lehetővé teszik, de legkésőbb öt év alatt ki kell építeni úgy, hogy minden *képesített* iparos valamely ipartestületnek kötelékébe tartozzék. E végből ott, ahol ennek feltételei megvannak, új ipartestületeket kell alakítani és a meglévő ipartestületek területét a szükséghez képest meg lehet változtatni.

Azt, hogy hol és milyen működési területtel kell az új ipartestületeket alakítani, továbbá, hogy mely ipartestületek működésének területét és milyen mértékben kell megváltoztatni, az érdekelt iparosoknak, ipartestületeknek, iparhatóságoknak, kereskedelmi és iparkamaráknak, valamint az ipartestületek országos központjának meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A kereskedelemügyi miniszter nyilvánvaló szükség esetén az ipartestületek működésének területét kivételesen az elsőfokú iparhatóságok területi illetékességétől függetlenül úgy is megállapíthatja, hogy két vagy több iparhatóság hatásköre alá tartozó községek területét egy ipartestület működésének területéhez csatolja.

Uj ipartestületek alakításának feltételei.

2. §. Uj ipartestület alakításához szükséges, hogy Budapest székesfőváros területén legalább száz, a vidéken legalább kétszáz tagja legyen.

A kereskedelemügyi miniszter az elsőfokú iparhatóság előterjesztésére, a kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának meghallgatása után kétszáznál kevesebb tagú ipartestület alakítását is megengedheti, ha az ipartestület fenntartásához szükséges anyagi eszközöket biztosítottnak látja.

Budapest székesfőváros területén iparágak vagy iparcsoportok szerint kell az ipartestületeket alakítani. Amennyiben gazdasági érdekellentétek miatt valamelyik ipari szakmán belül az ahhoz tartozó iparosok egyik vagy másik, — nem személyes, hanem tárgyilagos iparűzési szempontok szerint elkülönült, — csoportjának külön egyesületbe tömörítése szükséges, a kereskedelemügyi miniszter az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának meghallgatása után megengedheti, hogy az iparosok egyes csoportjai külön

ipartestületet alakíthassanak. Azoknak az iparágaknak, illetőleg iparcsoportoknak iparosait, amelyekben az iparosok száma a százat el nem éri, lehetőleg a szakmailag hozzájuk közelebb eső iparágak iparosaival kell, meghallgatásukkal ipartestületbe tömöríteni.

A székefővárosi ipartestületek működése a székesfőváros egész területére kiterjed.

Vidéken a képesítéshez kötött ipart űző iparost ugyanegy ipartestületbe kell egyesíteni.

Meglévő ipartestületek megszüntetése, beolvasztása és működésük területének megváltoztatása.

3. §. Azok az ipartestületek, amelyek az 1884:XVII. törvénycikk hatálya alatt alakultak, továbbra is fennmaradnak, de szervezetükben és működésükben ennek a törvénynek rendelkezéseihez kötelesek alkalmazkodni.

Az ipartestületi szervezet kiépítésével kapcsolatosan az előbbi bekezdésben említett ipartestületek bármelyikét megszüntetni vagy más ipartestületbe beolvasztani csak az illető ipartestület beleegyezésével lehet,ellenben az ipartestület működése területének megváltoztatásához, — akár új területek csatolásában, akár meglévő területek elvételében álljon a változtatás, — az ipartestület beleegyezése szükséges.

A megszüntetett ipartestület vagyonának hovafordítása kérdésében, továbbá az ipartestület működése területének megváltoztatása esetében az ipartestületi vagyon és az ipartestületi alapok egy részének esetleges kihasítása és más ipartestületeknek átadása kérdésében a kereskedelemügyi miniszter határoz.

A második és harmadik bekezdésben felsorolt rendelkezések megtétele előtt az illetékes kereskedelmi és iparkamarát, az ipartestületek országos központját, és az érdekelt ipartestületeket meg kell hallgatni.

Az ipartestület kötelékéből kiválás.

4. §. Ha valamely ipartestületből az iparosok valamely csoportja kiválni s akár új ipartestületet létesíteni, akár más ipartestületbe beolvadni kíván, erre engedélyt csak abban az esetben kaphat,

1. ha a kilépéssel elhagyni kívánt ipartestület fennállása és törvényszerű működése nem válik kérdésessé;

2. ha a kilépést az érdekelt iparosoknak iparáganként, illetőleg községenként számított kétharmada kívánja és végül,

3. ha új ipartestület létesítése esetén ennek eredményes működése és megfelelő anyagi megalapozottsága biztosítottnak vehető, más ipartestületbe beolvadása esetén pedig ez az ipartestület hajlandó a kilépőket befogadni.

Az engedély megadása, valamint az együttesen szerzett ipartestületi vagyon és az ipartestületi alapok esetleges megosztása kérdésében az illető kereskedelmi és iparkamara, az ipartestületek országos központja és az érdekelt ipartestületek meghallgatása után esetről-esetre a kereskedelemügyi miniszter határoz.

Uj ipartestületek megalakítása.

5. §. Az új ipartestületeknek megalakítása, valamint a meglévő ipartestületek működése területének megváltoztatása iránt, a kereskedelemügyi miniszter által az 1. § alapján kiadott rendeletnek megfelelően, az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának meghallgatásával az új ipartestület székhelye szerint illetékes elsőfokú iparhatóság intézkedik, Budapest székesfőváros területén a polgármester intézkedik.

Az eljáró hatóság az ipartestülethez tartozó összes iparosokat az ipartestület székhelyén meghatározott időben és helyen tartandó alakuló közgyűlésre írásos meghívó, kis- és nagyközségekben a meghívást tartalmazó s községi előljáróságoktól körözött ívek útján hívja meg. Az alakuló közgyűlés tárgya az ipartestület alapszabályainak megállapítása, elnökének, alelnökének és előljárósága tagjainak megválasztása. Az alakuló közgyűlés tekintet nélkül a megjelent iparosok számára, határozatképes.

6. §. Az alapszabályoknak az alakuló közgyűlésen előterjesztendő tervezetét a kereskedelemügyi minisztertől kiadott alapszabályminta figyelembevételével az érdekeltek sorából meghívott öt iparosnak közreműködésével, az előljáróság készíti el. Az így elkészített tervezetet az alakuló közgyűlésen fel kell olvasni és tüzetesen ismertetni kell.

Az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályokat az eljáró hatóság jóváhagyással látja el és az ipartestület megalakulásáról az alapszabályok egy példányának felterjesztésével a kereskedelemügyi miniszternek jelentést tesz.

Ha az alakuló közgyűlés az előterjesztett alapszabálytervezetet nem fogadja el, vagy azon olyan módosításokat kíván tenni, amelyeket az eljáró hatóság nem talál megengedhetőknek, végül ha az ipartestület elnökét, alelnökét és előljáróságának tagjait nem választja meg, az eljáró hatóság azonnal jelentést tesz a kereskedelemügyi miniszternek, aki a kívánt módosítások elfogadásával, átszövegezésével vagy teljes elvetésével dönt az alapszabályok jóváhagyása kérdésében, az ipartestületet megalakítottnak nyilváníthatja és felhatalmazhatja az eljáró hatóságot, hogy az ipartestület elnökét és alelnökét, valamint előljáróságának tagjait a kereskedelmi és iparkamara meghallgatásával az ipartestület tagjai sorából kinevezhesse. Ennek a kinevezésnek a hatálya mindaddig tart, amíg az ipartestület közgyűlése a választásokat alapszabályszerűen nem foganatosítja.

A hatóság által kinevezett előljáróság a kinevezéstől számított hatvan napon belül az elnök, alelnök és az előljárósági tagok megválasztása céljából az ipartestületi közgyűlést összehívni köteles.

Az eljáró hatóságnak az alakuló közgyűlés összehívásával és megtartásával kapcsolatos összes intézkedései ellen, ideértve az ipartestület elnökének, alelnökének és előljárósági tagjainak kinevezésére vonatkozó intézkedését is, fellebbezésnek van helye a másodfokú iparhatósághoz (34. §. 3. bekezdés). A fellebbezést az eljáró iparhatóságnál kell benyujtani.

Az ipartestület feladata.

7. §. Az ipartestület feladata:

1. tagjai mindennemű gazdasági, művelődési és emberbaráti érdekeinek felkarolása és szolgálata;

2. közös üzem bevezetésének, tökéletesebb termelési eljárások meghonosításának, anyagraktárak, áru- és mintacsarnokok létesítésének, anyagbeszerző-, termelő-, értékesítő- és hitelszövetkezetek létesítésének kezdeményezése és előmozdítása, minden esetben anyagi terhek és érdekeltség vállalása nélkül;

3. tagjai és azok alkalmazottai szakmabeli és általános továbbképzésének előmozdítása; a tanoncok és segédek munkájának bemutatása céljából kiállítások rendezése; tagjai munkakedvének serkentése, körükben egészséges közszellemnek ápolása, az üzleti és kari tisztesség követelményeinek érvényesítése;

4. tagjainak az iparűzéssel kapcsolatos kérdésekben útmutatással tanáccsal ellátása, szükség esetén elősegítése annak, hogy az arra rászorultak jogsegélyben részesüljenek;

5. inségbe jutott tagjainak, valamint meghalt tagjai özvegyeinek és árváinak segélyezése és ebből a célból segélyalap teremtése;

6. az ipar békéjének ápolása és ezzel kapcsolatosan egyszersmind az egészséges munkaviszony követelményeinek lehető érvényesítése; az ipartestület tagjai és azok alkalmazottai munkaviszonyából kifolyóan felmerülő vitás kérdésekben békéltetés, illetőleg döntés az érvényben lévő rendelkezések keretein belül;

7. a gondozást igénylő ipari és gazdasági érdekek képviselése hatóságok, testületek és magánfelek előtt; az ipart érintő szakkérdésekben az iparhatóságoknak, az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának tájékoztatása.

Az ipartestületek az 1884:XVII. törvénycikk, az 1922:XII. törvénycikk, valamint egyéb törvényes rendelkezések által hatáskörükbe utalt hatósági és egyéb teendőket is ellátják. A hatósági teendők végzésének kötelezettsége alól azonban a kereskedelemügyi miniszter indokolt esetben az ipartestületeket előterjesztett kérelmükre felmentheti, azokat az ipartestületeket pedig, amelyek az említett teendőket kellőképpen ellátni nem tudják, vagy amelyeket a hatósági teendők elvégzésében mulasztás terhel, a kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának meghallgatásával kérelmük nélkül is felmenti.

Az ipartestületek a hatóságok felhívásait, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknak és az ipartestületek országos központjának megkereséseit elintézni kötelesek. Az ipartestületek előljáróságuknak a közgyűléshez intézett évi jelentését, valamint önkormányzati szerveik határozataiból kifolyóan a kormány valamelyik tagjához intézett felterjesztéseiket az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az ipartestületek országos központjának másolatban megküldeni kötelesek. Az ipartestületek érintkezését a hatóságokkal, valamint a kereskedelmi és iparkamarákkal és az ipartestületek országos központjával a kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozhatja.

8. §. Ipartestület felekezeti vagy politikai egyesületet, politikai pártot nem alakíthat, nem támogathat, azok tevékenységében részt nem vehet, kizáróan saját céljaira szolgáló helyiségeiben politikai beszédek tartását vagy bárminő politikai tevékenység kifejtését nem engedheti meg, tagjait polgári és politikai jogok gyakorlásában, szükségleteik beszerzésében, termékeik és munkájuk értékesítésében nem korlátozhatja.

Az ipartestület tagjait, valamint meghalt tagjainak özvegyeit és árváit az ipartestülettel szemben követelési jog a segélyezésre nem illeti meg; az ipartestület segélyező tevékenysége tisztán az ipartestület elhatározásától függő emberbaráti (karitatív) működés.

Az ipartestületi tagság.

9. §. Az ipartestületnek a törvény szerint tagja minden iparos, aki az ipartestület működésének területén *képesítéshez kötött ipart űz.* Budapesten az iparágak, illetőleg iparcsoportok szerint alakult ipartestületeknek mindazok az iparosok tagjai, akik az ipartestületben egyesített iparágak valamelyikét gyakorolják. A tagság mindaddig kötelező, amíg az iparos képesítéshez kötött iparának az ipartestület működése területén való gyakorlásával akár önként, akár hatósági határozat következtében fel nem hagy.

Az a kézműves iparos, aki az 1922:XII. törvénycikk 72. §-ának keretei között szünetelteti iparának gyakorlását, az ipartestület tagja marad.

Aki több község területén űz képesítéshez kötött ipart, mindegyik községben tagja a megfelelő ipartestületnek. A rendes munkatelepének községén kívül ideiglenes jellegű ipari munkát végző iparost az ideiglenes munka helyén működő ipartestületbe való belépésre nem lehet kötelezni.

Képesítéshez nem kötött ipart űző iparosok (kereskedők) nem lehetnek ipartestületnek tagjai, a gyárosok azonban önkéntes tagokul belépnek az ipartestületbe, ha az ipartestület alapszabályai ezt megengedik. Az ipartestület alapszabályaiba kell rendelkezést felvenni arra, hogy a gyárosok az ipartestületbe önkéntes tagokul beléphetnek s ha igen, milyen feltételek mellett. Abban a kérdésben, hogy az iparost minő feltételek mellett kell gyárosnak tekinteni, a kereskedelemügyi miniszternek az 1922:XII. tc. 17. §-a alapján kiadott rendelete irányadó.

Aki képesítéshez kötött ipara gyakorlásával önként felhagyott, mint önkéntes tag mindaddig az ipartestület kötelékében maradhat, amíg a tagsági díjakat fizetni, azonban az ipartestületben sem cselekvő, sem szenvedő választójoga nincs.

A felvételi és tagsági díjak.

10. §. Az ipartestület kötelékébe való felvételért a tagok felvételi díjat kötelesek fizetni, amelynek összege a legmagasabb tagsági díj félévi összegével egyenlő.

Az ipartestület tagjai tagsági díjat kötelesek fizetni. A tagsági díjakat minden ipartestület legalább négy, fokozatosan emelkedő díjtételben köteles megállapítani. A tagsági díjakat úgy kell megszabni,

hogy a tagsági díjakból eredő bevételek a rendelkezésre álló egyéb bevételekkel együtt lehetővé tegyék az ipartestületeknek azt, hogy a törvényben előírt feladataiknak és kötelezettségeiknek megfelelhessenek.

A tagsági díjakat a képesítéshez kötött ipar után az ipartestület működésének területén előírt általános kereseti adó alapjának vagy az ott folytatott képesítéshez kötött ipar jövedelmezőségének és az abban foglalkoztatott alkalmazottak számának alapulvételével, az alapszabályokban (30. §. 12. pont) előírt módon, évről-évre az ipartestületi előljáróság veti ki.

A községi előljáróságok (városi adóhivatalok) kötelesek az ipartestület tagjait terhelő tagsági díjak kivetéséhez szükséges és náluk lévő adatokat az ipartestületnek rendelkezésére bocsátani.

A tagsági díjak kivetése ellen irányuló felszólamlások tárgyában bírói út kizárásával az ipartestület felügyelő hatósága dönt.

A felvételi és tagsági díjak biztosítására, behajtására és elévülésére a közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések irányadók.

Az ipartestületi tagsági jogok.

11. §. Az ipartestületben minden tagnak van tanácskozási és szavazási joga, szenvedő választói joga ellenben csak olyan tagnak van, aki magyar állampolgár és aki az ipartestület működésének területén legalább három év óta űz képesítéshez kötött ipart.

Tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja és az ipartestületben semmiféle tisztet be nem tölthet és semmiféle megbízást nem kaphat az olyan tag, illetőleg a tagnak olyan helyettese:

1. aki gyámság, gondnokság, vagy csőd alatt áll;

2. aki bűntett, az állam ellen vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt bűnvádi eljárás alatt áll, továbbá aki fegyházbüntetésre, börtönbüntetésre, három hónapot meghaladó fogházbüntetésre, hivatalvesztésre, vagy a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll;

3. aki a tanácskozási és szavazási jog gyakorlásának szünetelését vagy a kapott megbízatás visszavonását kimondó fegyelmi ítélet hatálya alatt áll;

4. aki kétévi tagsági díjjal hátralékban van.

Az ipartestületi tagsági jogokat az iparosok személyesen, jogi személyek, a részvénytársaságokat és szövetkezeteket is ideértve, meghatalmazott képviselőjük útján, közkereseti társaságok és betéti társaságok az üzlet vezetésére jogosított tagjuk útján gyakorolják. Az iparnak kiskorú javára gyakorlása esetén az ipartestületi tagsági jogokat az gyakorolja, aki az ipart a kiskorú javára űzi.

Az ipartestület önkormányzati szervei.

12. §. Az ipartestület önkormányzati szervei a közgyűlés, az előljáróság, az elnök (alelnökök), a külön célokra alakított szakosztályok és bizottságok.

Az ipartestületi közgyűlés.

13. §. Az ipartestületi közgyűlés a szavazásra jogosult összes tagokból áll.

Ha az ipartestület tagjainak száma az ezret meghaladja, az alapszabályokba a közgyűlés elhatározása alapján rendelkezés vehető fel aziránt, hogy a tagok a közgyűlésen csak kiküldöttek által vehetnek részt. Az alapszabályoknak ilyen rendelkezése nem terjed ki az ipartestület kebelében foganatosított választásokra, amelyekben a szavazásra jogosultak közvetlenül vehetnek részt.

A kiküldöttek számát és választásuk módját az alapszabályok állapítják meg.

A kiküldöttek száma a tagok számának tíz százalékánál kisebb nem lehet.

14. §. Az ipartestületi tagokat a közgyűlésre, az alakuló közgyűlést (5. §.) kivéve, az ipartestület elnöke, akadályoztatása esetén alelnöke, a közgyűlés helyének, idejének és tárgysorozatának közlésével írásos meghívó útján, esetleg a meghívást tartalmazó ívek körözésével hívja meg.

A közgyűlés csak a tárgysorozatban feltüntetett tárgyról tanácskozhatik és határozhat.

Az ipartestület elnöke (alelnöke) a közgyűlés összehívásáról az ipartestület felügyelő hatóságát, iparhatósági biztosát, az illetékes kereskedelmi és iparkamarát és az ipartestületek országos központját a közgyűlés helyének, idejének és tárgysorozatának közlésével legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt írásban értesíteni köteles. Az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, valamint az ipartestületek országos központjának képviselője az ipartestület közgyűlésén tanácskozási és indítványozási joggal részt vehet.

15. §. Minden ipartestület évenkint legalább egy közgyűlést köteles tartani. Ezt a közgyűlést a naptári év második hónapjának végéig kell megtartani.

A tagoknak, illetőleg a 13. §. második bekezdése esetében a kiküldötteknek egynegyede, valamint a ipartestület előljárósága is, a közgyűlés összehívását a közgyűlés tárgyának közlésével bármikor kívánhatja. Ha az ipartestület elnöke (alelnöke) a szabályszerűen előterjesztett kívánságnak nyolc nap alatt meg nem felelne, az előírt számú ipartestületi tagnak vagy kiküldöttnek, illetőleg az előljáróságnak megkeresésére a felügyelő hatóság intézkedik a közgyűlés összehívása iránt.

16. §. Az alakuló közgyűlésen az ipartestület elnökének és alelnökének megválasztásáig, továbbá azokon a közgyűléseken, amelyeket a felügyelő hatóság hívott össze a felügyelő hatóság képviselője, egyébként az ipartestület elnöke (alelnöke) elnököl.

A közgyűlés rendszerint nyilvános.

A közgyűlés határozatképességének feltételeit, a tárgyalás rendjét, a határozatok hozatalához szükséges szótöbbséget, valamint a választásoknál követendő eljárást, az alapszabályok állapítják meg.

Az ipartestületi közgyűlés hatásköre.

17. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

1. az ipartestület feladatkörén belül a kötelékébe tartozó iparosok érdekeinek gondozását szolgáló megfelelő határozatok hozatala;

2. az alapszabályok megállapítása és módosítása;

3. az ipartestület elnökének, alelnökének, előljárósága, számvizsgáló-, békéltető- és egyéb bizottságai tagjainak, az ipartestületi szék tagjainak, továbbá az iparos és mestervizsgáló bizottságok tagjainak, valamint a tanoncvizsgáztató bizottságok elnökének, alelnökének és tagjainak megválasztása;

4. a tisztviselői és altiszti állások rendszeresítése, a tisztviselők és altisztek fizetésének meghatározása;

5. a tisztviselőkre és altisztekre vonatkozó szolgálati és fegyelmi szabályok megállapítása;

6. a tagok érdekeit szolgáló intézmények létesítésének és fentartásának, illetőleg az ily intézmények létesítésében és fentartásában való közreműködésnek elhatározása, a vonatkozó szervezeti és egyéb szabályok megállapítása, illetőleg az azok megállapításában való közreműködés, valamint az intézményeknél az ipartestület nevében eljárni hivatott egyének és bizottságok választása és feladataik megállapítása;

7. az ipartestület előljárósága által a közgyűléshez intézett évi jelentésnek, a költségvetésnek és zárszámadásnak tárgyalása és a fedezetről való döntés; az évi zárszámadás megvizsgálása és a felmentés megadása, a tagsági díjtételek (10. §.) megállapítása, valamint határozás a tagsági díjak egyévi összegének negyedrészét meghaladó értékű ingó vagy ingatlan vagyon szerzése, elidegenítése és egyéb terhes jogügyletek kötése tárgyában;

8. határozás az alapszabályok szerint a közgyűlésnek fentartott ügyekben;

9. határozás abban a kérdésben, hogy az ipartestület székhelyén kívül minő ügyek ellátása engedhető át az előljárósági megbízottaknak (22. §.).

A közgyűlés által tárgyalandó ügyeket az előljáróság készíti elő.

Az előljáróság által a közgyűléshez intézett évi jelentésnek egy-egy példányát meg kell küldeni az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az ipartestületek országos központjának.

Az ipartestületi előljáróság.

18. §. Az ipartestületi előljáróság az ipartestületi elnökből, az alapszabályokban megállapított számú alelnökökből és előljárósági tagokból áll. Az elnök, alelnökök és az előljárósági tagok megbízatása három évre szól, amely időnek elteltével újra megválaszthatók. Az időközben megüresedő előljárósági tagsági helyeknek betöltése céljából az előljárósági tagok megválasztásával egyidejüleg ugyancsak három évre megfelelő számban póttagokat is kell választani.

Az elnököt, alelnököket és az előljárósági tagokat (póttagokat) a közgyűlés az ipartestületnek szenvedő választói joggal rendelkező tag-

jai sorából választja. Az elöljárósági tagokat (póttagokat) olyképpen kell választani, hogy a népesebb iparágakhoz tartozó iparosok a tagok (póttagok) sorában lehetőleg létszámuknak megfelelő arányban nyerjenek helyet.

Az ipartestületi elnök, alelnökök és elöljárósági tagok (póttagok) megválasztásáról nyolc nap alatt jelentést kell tenni a felügyelő hatóságnak. A választást a felügyelő hatóság megsemmisíti, ha az a törvénybe vagy az alapszabályokba ütközik.

19. §. Az elöljáróságot az ipartestületi elnök (alelnök) hívja meg; ugyancsak ő elnököl az elöljárósági üléseken.

Az elöljáróság intézi az ipartestületnek mindazokat az ügyeit, amelyeknek intézése nincsen a közgyűlésnek, a külön bizottságoknak, szakosztályoknak, az ipartestületi széknek, avagy az elnöknek (alelnöknek) fentartva.

Az elöljáróság határoz az ipartestület tisztviselőinek és altisztjeinek alkalmazása és elbocsátása tárgyában.

Az elöljáróságnak bármely határozata vagy intézkedése ellen az azzal meg nem elégedő érdekelt fél tizenöt nap alatt élőszóval vagy írásban a felügyelő hatósághoz (34. §. 2. és 3. bekezdés) fordulhat, amely elsőfokon határoz.

Az ipartestület képviselete.

20. §. Az ipartestületet, mint jogi személyt, a törvényes működési körének korlátai között felmerülő jogcselekmények tekintetében — ideértve jogügyletek kötését is — a bíróságokkal, hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben az ipartestület *elnöke és jegyzője*, akadályoztatásuk esetén az elöljáróság által erre kijelölt alelnök és elöljárósági tag képviseli. E minőségük igazolására, amennyiben az igazolás szükségessé válik, bárminő jogügyletnél elégséges a felügyelő hatóság tanusítványa.

Az ipartestület bevételeit csak a törvényben megállapított feladatainak ellátásával egybekötött kiadások fedezésére fordíthatja.

A tagsági díjak egyévi összegének negyedrészét meghaladó értékű ingó vagy ingatlan vagyon szerzéséhez, elidegenítéséhez és az említett összegen felül terhes jogügyletek kötéséhez szükséges, hogy azt az ebből a célból egybehívott közgyűlésen határozatképes számban megjelent ipartestületi tagoknak legalább kétharmada határozattá emelje és az ipartestület felügyelő hatósága jóváhagyja.

A képviseleti jog terjedelmének törvénybe nem foglalt egyéb korlátozása harmadik személlyel szemben csak úgy hatályos, ha azt az ipartestületek alapszabályai tartalmazzák, vagy amennyiben a harmadik személy arról tudott, amikor a jogügyletet kötötte.

21. §. Az ipartestület elnöke, akadályoztatása esetén az elöljáróság által kijelölt alelnök irányítja és ellenőrzi az ipartestület egész ügyvitelét, intézi az alapszabályok által hatáskörébe utalt ügyeket, az ipartestület összes leveleit, beadványait és egyéb iratait az ipartestületi jegyzővel (aljegyzővel) együtt aláírja.

Az ipartestület elnöke, akadályoztatása esetén alelnöke felügyel az ipartestület személyzetének munkájára.

Az ipartestületi előljárósági megbízottak.

22. §. Az előljáróság az ipartestület székhelyétől távolabb fekvő községekben lakó tagokkal való érintkezés megkönnyítése s a székhelyen kívül végzendő meghatározott teendőknek ellátása céljából az illető községben lakó ipartestületi tagok közül megbízottakat választhat. Ezek az előljárósági megbízottak a reájuk bízott teendő elvégzéséért ugyanazzal a felelősséggel tartoznak, mint az ipartestületnek azok a közegei, akiknek munkakörébe tartozik egyébként a kérdéses teendők ellátása.

Az ipartestület elnöke (alelnöke) az előljárósági megbízottakat az előljárósági ülésekre szükség esetén meghívja.

Az előljárósági ülésen meghívás folytán megjelenő előljárósági megbízottak útiköltségeit az ipartestület megtéríteni köteles.

Az előljárósági megbízottak választásának módját és működésük tartamát az ipartestület alapszabályai állapítják meg.

Az ipartestületi szakosztályok.

23. §. Az ugyanazon iparágat vagy rokoniparágakat űző iparosok az ipartestületeken belül szakosztályokat alakíthatnak.

A felügyeleti hatóság az érdekelt iparosok kérelmére megengedheti, hogy az ugyanazon iparágat vagy rokoniparágakat űző iparosok érdekeiknek megfelelően több szakosztályt alakíthassanak.

A szakosztályoknak feladata:

1. az ipartestület feladatkörén belül a szakosztály kötelékébe tartozó iparosok érdekeinek figyelemmel kísérése és felkarolása;

2. az ipartestület tájékoztatása mindazokban az ügyekben, amelyek a szakosztályban egyesített iparosokat érintik, továbbá megfelelő javaslatok tétele és megfelelő intézkedések kezdeményezése;

3. az ipartestület közgyűlése által a szakosztály elé utalt vagy annak átengedett ügyek intézése.

24. §. A szakosztályok szervezetét, munkakörét és eljárását, valamint munkaerőik alkalmazását és költségeik fedezésének módját, a szakosztályokhoz tartozók által megállapított és az ipartestületi elöljáróság által jóváhagyott ügyrend szabályozza.

Az előljáróság ebben a tárgyban hozott határozatai ellen az érdekeltek tizenöt nap alatt az ipartestület felügyelő hatóságához fordulhatnak.

A szakosztályok működése felett a felügyeletet az előljáróság gyakorolja.

Az ipartestületi szék.

25. §. Az ipartestületek az üzleti, kari tisztesség és az ipartestületi fegyelem követelményeinek érvényesítése, valamint az iparosok között az ipargyakorlás terjedelme tekintetében esetleg felmerülő ellentétek békés kigyenlítése céljából ipartestületi széket alakíthatnak. *Az ipartestületi szék* szervezetét és eljárási rendjét az alapszabályok állapítják meg.

Az ipartestületi szék azokban az esetekben, amelyekben tudomást szerez arról, hogy az ipartestület tagjai között az üzleti verseny tisztességét érintő szokás, eljárás vagy újítás alakul ki, illetőleg, hogy azok egyike vagy másika az iparűzés tisztességét sértő módon jár el, az illető-

ket eljárásuk helytelenségére figyelmezteti s amennyiben figyelmeztetésének eredménye nem volna, az illetők ellen az eljárásra illetékes hatóságnál, illetőleg bíróságnál feljelentést adhat be, magánindítványt tehet és felperességi jogot gyakorolhat.

Azokban az esetekben, amelyekben az egyik vagy másik ipar munkakörének terjedelme körül merülnek fel nézeteltérések, ezeknek békés kiegyenlítése céljából az ipartestület tagjai az ipartestületi székhez fordulhatnak. Az ipartestületi szék állásfoglalása nem akadálya annak, hogy az érdekeltek az ügyet az elbírálásra illetékes iparhatóság elé vihessék, amely ha értesül arról, hogy az üggyel az ipartestületi szék foglalkozott, ennek állásfoglalásáról véghatározat hozatala előtt tájékozódni köteles.

Az ipartestületi szék jár el az alapszabályok (30. §. 3. pontja) és a vonatkozó szolgálati és fegyelmi szabályok (17. §. 5. pontja) alapján az ipartestületi fegyelem ellen vétő tagokkal és a szolgálati fegyelem ellen vétő ipartestületi alkalmazottakkal szemben.

Az ipartestületi előljáróságtól nyert megbízatás esetében az ipartestületi szék tagjai azokban a kihágási ügyekben, amelyekben az ipartestületet szakképviselői jogkör illeti meg, mint szakképviselők járnak le.

Az ipartestületi munkaügyi bizottság.

26. §. Az ipartestületek a tagjaiknál foglalkoztatott alkalmazottak bevonásával a munkaviszonyból származó közös érdekű ügyek megbeszélése és együttes megállapodások létesítése céljából munkaügyi bizottságot alakíthatnak. Ebben a bizottságban a munkaadóknak és az alkalmazottaknak egyenlő képviseletet kell biztosítani. A munkaadók csoportjában egyfelől az 5 alkalmazottat vagy ennél kevesebbet foglalkoztató, másfelől az ötnél többalkalmazottat foglalkoztató munkaadóknak egyenlő számban kell képviselve lenniök. Alkalmazottat nem foglalkoztató iparosok a bizottságban nem nyerhetnek helyet. A bizottsági tagok választásának módját a kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozza. Egyébként a bizottság szervezetét, munkakörét és eljárását az ipartestületi előljáróság által jóváhagyott ügyrend szabályozza.

Az ipartestületi békéltetőbizottság.

27. §. Minden ipartestület kebelében az ipartestület tagjai és azok alkalmazottai munkaviszonyából kifolyóan felmerülő vitás kérdéseknek az érvényben lévő rendelkezések keretein belül elintézésére (7. §. 6 pont) békéltetőbizottságot kell szervezni.

A békéltetőbizottság iparos tagjai az ipartestületi előljáróság tagjai. A békéltetőbizottság segédtagjait az ipartestülethez tartozó iparosok összes segédei az iparhatósági biztos által összehívott és elnöklete alatt tartott választóülésen választják. Választható, aki huszonnegyedik életévét betöltötte és magyar állampolgár.

A választás rendjét a kereskedelemügyi miniszter rendelettel szabályozza.

A békéltetőbizottságban a bizottság iparos tagjainak és segédtagjainak egyenlő számban kell jelen lenniök.

A békéltetőbizottság szervezetét és eljárását egyébként külön ügyrend határozza meg. Az ügyrendet a kereskedelemügyi miniszter által kiadott minta figyelembevételével, a békéltetőbizottság iparos- és segédtagjai az iparhatósági biztos által összehívott és elnöklete alatt tartott ülésben állapítják meg. Az ügyrendet abban az esetben, ha az az ügyrendmintától eltér, jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszternek kell bemutatni.

Az ipartestületi irodai személyzet.

28. §. Az ipartestület irodai teendők ellátására anyagi erejének és az elvégzendő munka terjedelmének figyelembevételével megfelelő személyzetet alkalmaz. Az ipartestületek az irodai teendőket mellékfoglalkozásban alkalmazott személyzettel is végeztetik.

Az ipartestület vezető tisztviselőjét az „*ipartestületi jegyző*" cím illeti meg, állásának megjelöléseképpen más címet nem viselhet. A többi tisztviselő részére munkakörének megfelelő címet (ipartestületi aljegyző, nyilvántartó, irodatiszt, gépíró, stb.) kell megállapítani.

Ipartestületi jegyzőül, amennyiben ezt az állást önálló megélhetést nyujtó állásként szervezték vagy szervezik meg, csak olyan egyén alkalmazható, akinek a megkívánt előképzettsége megvan, ipartestületi, ügyvédi, vagy közjegyzői irodában, kereskedelmi és iparkamaránál, valamely hivatalnál, bíróságnál, vagy közintézetnél legalább két évet töltött megfelelő munkával és az ipartestületi jegyzői vizsgálatot sikerrel letette. A megkívánt előképzettség azoknál az ipartestületeknél, amelyeknek taglétszáma az ezret meghaladja, főiskolai oklevél, azoknál, amelyeknek a taglétszáma az ötszázat meghaladja, középiskolai érettségi bizonyítvány vagy ezzel egyenlő értékű bizonyítvány, azoknál, amelyeknek taglétszáma ötszáz vagy ennél kevesebb, a középiskola négy osztályának sikeres elvégzése.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezés nem vonatkozik azokra, akik a jelen törvény kihirdetésekor ipartestületi jegyzői tisztet töltenek be, vagy valamely ipartestületnél legalább egy év óta főfoglalkozásként irodai munkák végzésére vannak alkalmazva.

Az ipartestületi jegyzői vizsgáló bizottság szervezetét, a vizsgálat tárgyát, színhelyét és menetét a kereskedelemügyi miniszter, a kereskedelmi és iparkamaráknak és az ipartestületek országos központjának meghallgatása után rendelettel állapítja meg.

29. §. Az ipartestület főfoglalkozásban alkalmazott tisztviselőit egy évi próbaszolgálat után az elöljárósági tagok kétharmadának hozzájárulása esetén öt évre kell szerződtetni. Ennek az öt évnek elteltével az elöljárósági tagok többségének hozzájárulása esetén a tisztviselőt véglegesíteni kell.

Az ipartestületi alkalmazottaknak szolgálati viszonya tekintetében egyébként a közgyűlés által alkotott szolgálati és fegyelmi szabályzat, ennek hiányában az illető tisztviselőkkel kötött szerződéses megállapodások irányadók. A szolgálati viszony tekintetében, amennyiben a jelen törvény, a szolgálati és fegyelmi szabályzat az alkalmazottra kedvezőbb rendelkezést nem tartalmaz, az iparban alkalmazott magántisztviselőkre érvényes jogszabályok irányadók.

A szolgálati és fegyelmi szabályzat megalkotásának megkönnyítése érdekében a kereskedelemügyi miniszter az ipartestületek országos központjának meghallgatása után szabályzatmintát készíttethet és tehet közzé.

A szolgálati és fegyelmi szabályzatot az ipartestület felügyeleti hatósága hagyja jóvá.

Az ipartestületi alapszabályok tartalma.

30. §. Az ipartestületnek szervezetét és a tagoknak az ipartestülethez való viszonyát, nemkülönben a tagsági díjak kivetésének módját a törvény korlátain belül az alapszabályok állapítják meg.

Az alapszabályokban mindenesetre meg kell állapítani:

1. az ipartestület nevét, székhelyét, működésének területét: Budapesten azt az iparágat, illetőleg azokat az iparágakat, amelynek vagy amelyeknek gyakorlói az ipartestület kötelékébe tartoznak;

2. az ipartestület feladatait;

3. a tagok jogaira és kötelességeire, fegyelmére és a fegyelmet sértő megbüntetésére vonatkozó rendelkezéseket;

4. önkéntes tagok belépésének feltételeit;

5. a költségvetés és zárszámadás szerkesztésére, előzetes közzétételére, tárgyalására, továbbá az ipartestület bevételeinek és vagyonának kezelésére és elhelyezésére vonatkozó szabályokat;

6. a közgyűlés összehívására, a tanácskozás rendjére, a határozatképességre, a határozathozatal módjára, a jegyzőkönyv vezetésére és hitelesítésére vonatkozó szabályokat;

7. azoknak az ügyeknek megjelölését, amelyeket az alapszabályok a közgyűlés hatáskörébe utalnak (17. §. 8. pontja);

8. az előljáróság, a számvizsgáló és egyéb bizottságok összeállítására, tagjaik, valamint az elnök, alelnökök és az előljárósági megbízottak megválasztására, feladataikra, munkakörükre, működésük tartamára, fegyelmi és magánjogi felelősségükre vonatkozó szabályokat;

9. a képviseleti jognak esetleges megszorításait (20. §.);

10. a szakosztályok megalakulásának feltételeit, azok feladatait és az ipartestülethez való viszonyát;

11. az alapszabályok módosítására vonatkozó szabályokat;

12. a tagsági díjak kivetésének módját.

Az előbbi bekezdés 3. pontjában említett fegyelmi büntetésképpen pénzbírság, a kapott megbízás visszavonása, a tanácskozási, szavazási és szenvedő választói jog gyakorlásának felfüggesztése állapítható meg.

A pénzbírság húsz pengőt meg nem haladhat. A pénzbírságokat közigazgatási úton a közadók módjára kell behajtani. A pénzbírságokból befolyt összeget évről-évre felerészben szorgalmas tanoncok jutalmazására, felerészben elszegényedett iparosok segélyezésére kell fordítani.

A közgyűlés határozatképességét illetően az alapszabályokban oly rendelkezést nem lehet felvenni, hogy amennyiben a szabályszerűen egybehívott közgyűlésen a tagok nem jelennének meg határozatképes számban, újabb közgyűlés egybehívása mellőzhető és meghatározott várako-

zási idő után a megjelent tagok a közgyűlés napirendjén szereplő ügyeket még aznap végig tárgyalhatják és azok tekintetében határozatot hozhatnak.

Az alapszabályok a törvénnyel és a törvény alapján kiadott rendeletekkel ellenkező rendelkezéseket nem tartalmazhatnak. Az alapszabályoknak a törvénybe vagy rendeletbe ütköző rendelkezései semmisek.

Az alapszabályokat és azoknak minden módosítását jóváhagyás végett az ipartestület felügyelő hatósága elé kell terjeszteni. A módosítás az alapszabályokhoz fűzött függelék alakjában is jóváhagyható.

Amennyiben a felügyelő hatóság szerint az alapszabályokat, illetőleg azoknak módosítását nem lehet jóváhagyni, az iratokat álláspontjának kifejtésével a kereskedelemügyi miniszter elé terjeszti, aki a jóváhagyás kérdésében végleg dönt és szükség esetén megállapítja azokat a változtatásokat is, amelyeket az alapszabályokon, illetőleg a kívánt módosítások szövegén tenni kell.

A kereskedelemügyi miniszter az alapszabályok megalkotásának megkönnyítése céljából az ipartestületek számára alapszabálymintát ad ki.

Az ipartestületi közgyűlési határozatok megerősítése.

31. §. A 17. § . 2., 4—7. pontjaiban említett ügyekben hozott közgyűlési határozatokat megerősítés végett az ipartestület felügyelő hatósága elé kell terjeszteni. A 17. §. egyéb pontjaiban említett ügyekben hozott határozatokat, valamint a választásokat csak felszólalás esetében kell a felügyelő hatóság elé terjeszteni.

A közgyűlésen hozott határozatok, valamint a választások ellen a közgyűlés megtartásáról, oly határozatoknál, amelyeket az érdekelteknek kézbesíteni kell, azok kézbesítésének napjától számított tizenöt nap alatt az érdekeltek, az ipartestület tagjai, előljárósága, szakosztályai és bizottságai a felügyelő hatósághoz fordulhatnak.

A felügyelő hatóság az eléje terjesztett határozatok és választások ügyében azoknak eléterjesztésétől számított tizenöt nap alatt határoz. Határozata ellen kézbesítésétől számított tizenöt nap alatt mind az ipartestület, mind az érdekeltek fellebbezéssel élhetnek a másodfokú iparhatósághoz. A másodfokú iparhatóság véghatározata ellen felülvizsgálait kérelemmel lehet élni a kereskedelemügyi miniszterhez.

A közgyűlési jegyzőkönyvbe minden határozathoz, amelyet a felügyelő hatóság, a másodfokú iparhatóság, vagy a kereskedelemügyi miniszter felülvizsgált, a jogerős határozat keltét és számát fel kell jegyezni, annak a megemlítésével, hogy a jogerős határozat megerősítette, módosította, avagy hatályon kívül helyezte-e a közgyűlés határozatát.

A tagokat érintő minden közgyűlési határozatot megerősítése, illetőleg jogerőre emelkedése után tizenöt napon át az ipartestület hivatalos helyiségében kifüggesztve kell tartani vagy más alkalmas módon közzé kell tenni és a tagokkal közölni.

Amíg a költségvetés megerősítést nem nyer, az előző évi költségvetést kell érvényesíteni.

A felügyelet.

32. §. Az ipartestületek felett a hatósági felügyeletet Budapest székesfőváros területén a polgármester, vidéken az ipartestület székhelyére illetékes elsőfokú iparhatóság gyakorolja.

A felügyelő hatóság az ipartestületet feladatainak ellátásban támogatni, szükség esetén útbaigazítással, tanáccsal ellátni köteles.

A felügyelő hatóságnak jogában és kötelességében áll az ipartestület közegeinek működését ellenőrizni, a mulasztók ellen a megfelelő eljárás megindítását elrendelni, büntetendő cselekmény elkövetői ellen feljelentést tenni, abban az esetben pedig, ha állásukban való meghagyásuk közszempontból aggályos lenne, az illetőket a testületben elfoglalt tisztségüktől a szabályszerű eljárás befejezéséig felfüggeszteni.

A felügyelő hatóság az ipartestület ügy- és vagyonkezelését évenként legalább egyszer megvizsgálni köteles. Ezenkívül bármikor tarthat vizsgálatot és az ipartestület összes könyveit, feljegyzéseit, irományait megtekintheti. Ezeknél a vizsgálatoknál az ipartestületi előljáróságnak két tagja jelen lehet.

A felügyelő hatóság az ipartestület önkormányzati szerveinek egybehívását a cél megjelölésével bármikor elrendelheti s amennyiben az ipartestület közegei ennek a rendelkezésnek eleget nem tennének, az önkormányzati szerveket maga is összehívhatja, tanácskozásaikon bármikor részt vehet.

Ha az önkormányzati szervek törvényellenesen vagy az ipartestület érdekeit veszélyeztető módon járnak el, avagy az államra vagy a társadalmi rendre veszélyes célokat szolgálnak, a felügyelő hatóság erről a körülményről az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az ipartestületek országos központjának meghallgatása után és azok véleményének felterjesztésével a kereskedelemügyi miniszternek esetről-esetre jelentést tesz, aki szükség esetén az ipartestület önkormányzati szerveinek feloszlatását és új szervek választását rendelheti el, végső esetben pedig utasíthatja a felügyelő hatóságot, hogy az ipartestület vezetésére küldöttet rendeljen, aki az ipartestület ügyeit annak költségeire intézi. Az ipartestület terhére ezen a címen felszámított költségek azonban nem haladhatják túl azokat a kereteket, amelyeket az ipartestületnek a kérdéses évre vonatkozó költségvetése az igazgatási teendők ellátására megállapít.

3. §. A felügyelő hatóság az ipartestület közvetlen támogatása és ellenőrzése céljából a felügyelete alatt álló minden ipartestülethez iparhatósági biztost rendel ki. Iparhatósági biztosul csak olyan széles látókörű, köztiszteletnek örvendő egyént lehet kirendelni, aki az ipartestület székhelyén lakik és az ipari életet, iparágak szerint alakult ipartestületeknél a kérdéses iparágak viszonyait jól ismeri. A felügyelő hatóság az iparhatósági biztos megbízatását bármikor visszavonhatja.

Az iparhatósági biztos csupán indokolt készkiadásainak megtérítését és az időmulasztásból vagy keresete elmaradásából származó kárának mérsékelt pótlását kívánhatja. A kiszállás és kárpótlás megtérítése az ipartestületet terheli. Ha az iparhatósági biztosi teendők ellátására közszolgálati alkalmazott kapott megbízatást, ezeknek a teendőknek el-

látása hivatali kötelessége. Ennélfogva kiküldetésére vonatkozóan a hivatali ellátásával kapcsolatban megállapított szabályok irányadók.

Ezeket az összegeket a kereskedelemügyi minisztertől rendelettel megszabott szerény keretek között a felügyelő hatóság állapítja meg, ennek pénztárába fizeti be az ipartestület s az iparhatósági biztos a felügyelő hatóságtól veszi át.

Az ipartestület önkormányzati szervei az iparhatósági biztost minden ülésükről az ülés idejének, helyének és tárgysorozatának közlésével legalább két nappal az ülés megtartása előtt értesíteni kötelesek. Azoknak az üléseknek jegyzőkönyvét, amelyeken az iparhatósági biztos nem jelent meg, legközelebbi megjelenésekor kell bemutatni az iparhatósági biztosnak.

Az ipartestületi önkormányzati szervek olyan határozatát vagy rendelkezését, amely ellen az iparhatósági biztos akár nyomban az ülésen, akár a közlését követő három nap alatt azon az alapon emel kifogást, hogy a határozat, illetőleg a rendelkezés törvénybe ütközik, mindaddig nem lehet végrehajtani, amíg a kifogás tárgyában a felügyelő bizottság jogerősen nem határozott.

34. §. A felügyelő hatóság az ipartestület közgyűlésének a tagsági díjak megállapítására vonatkozó határozatát (17. §. 7. pont) az elfogadott költségvetés kapcsán azonnal megvizsgálni köteles abból a szempontból, hogy megfelelnek-e a 10. §. második bekezdésében foglalt rendelkezéseknek. Amennyiben a felügyelő hatóság azt állapítja meg, hogy a tagsági díjak nem megfelelőek, a kereskedelemügyi miniszternek javaslatot tesz aziránt, hogy a közgyűlés határozatának megváltoztatásával a tagsági díjakat a szükséghez képest felemelje, illetőleg leszállítsa. Ugyanilyen javaslatot tehet a kereskedelemügyi miniszternek az ipartestületek országos központja is. A kereskedelemügyi miniszter a tagsági díjak kérdésében a pénzügyminiszterrel egyetértően határoz.

A felügyelő hatóság az ipartestület bármely szervének olyan határozatát, vagy intézkedését, amely törvénybe vagy rendeletbe ütközik, akár fellebbezés esetében, akár hivatalból megsemmisíti és az ipartestület illető szervét utasítja, hogy meghatározott határidőn belül újabb határozatot hozzon.

A felügyelő hatóság határozatai és intézkedései ellen azok közlésétől, illetőleg kézbesítésétől számított tizenöt nap alatt fellebbezésnek van helye a másodfokú iparhatósághoz. A másodfokú iparhatóságnak véghatározata ellen felülvizsgálati kérelemmel lehet élni a kereskedelemügyi miniszterhez.

A fellebbezésnek halasztó hatálya van, hacsak a felügyelő hatóság súlyos hátrány elkerülése végett határozatának vagy intézkedésének azonnali végrehajtását el nem rendeli.

35. §. Amennyiben valamely ipartestület működése két vagy több iparhatóság hatásköre alá tartozó községek területére terjed ki (1. §. 3. bekezdés), az ipartestületnek azok a tagjai, akik nem az ipartestület székhelye szerint illetékes, hanem más elsőfokú iparhatóság hatásköre alá eső községben gyakorolják iparukat, az ipartestületnek olyan ténye vagy határozata ellen, amely nem az ipartestület önkormányzati működésével vagy igazgatásával kapcsolatos, csak az iparűzésük helyére

illetékes elsőfokú iparhatóság előtt emelhetnek kifogást. Az ipartestületnek olyan ténye vagy határozata ellen, amely önkormányzati működésével és igazgatásával kapcsolatos, az ipartestületnek összes tagjai csak az ipartestület székhelye szerint illetékes elsőfokú iparhatóság előtt emelhetnek kifogást.

Az ipartestület feloszlatása.

36. §. Az ipartestület közgyűlése az ipartestület feloszlatását nem mondhatja ki. De ha megállapítja, hogy az ipartestület a reáháruló feladatokat ellátni nem tudja, kérheti az ipartestület feloszlatását. A kereskedelemügyi miniszter mind ebben az esetben, mind akkor is, ha hivatalból nyer megállapítást, hogy valamely ipartestület kötelességeinek megfelelni nem tud, az ipartestületet feloszlathatja és tagjait az érdekelt ipartestületeknek, valamint a kereskedelmi és iparkamarának és az ipartestületek országos központjának meghallgatása után más ipartestületbe, illetőleg ipartestületekbe utalhatja be.

A feloszlatott ipartestületnek fel kell számolnia. A feloszlatott ipartestület kötelezettségeinek teljesítése után fennmaradó vagyon hovafordítása iránt az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az ipartestületek országos központjának meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter rendelkezik.

II. FEJEZET.

Az ipartestületek országos központja.

Az ipartestületek országos központjának feladatai.

37. §. Az ipartestületeknek és az ezekbe tömörült kézműves iparosságnak közös szerve az ipartestületek országos központja.

Az ipartestületek országos központjának feladata a kézművesiparosok egyetemes érdekeinek gondozása, nevezetesen:

1. a kézműves iparosok érdekeinek állandó figyelése és az érdekeiket érintő törvények és rendeletek esetleg szükséges módosítása, valamint kiegészítésére irányuló javaslatok megtétele;

2. a kézműves iparosok érdekében szükséges új törvények és rendeletek előkészítésének javaslatba hozása;

3. a kézműves iparosokat érintő törvénytervezeteknek és rendelettervezeteknek tanulmányozása és véleményezése;

4. az ipart érintő kérdésekben az illetékes miniszterek felhívására vélemény adása;

5. a kézműves iparosok gazdasági helyzetének tanulmányozása, a gazdasági helyzetük és jólétük emelésére szolgáló intézmények létesítésének kezdeményezése, közreműködése a kézműves és kisipari statisztikai felvételek előkészítésében;

6. közreműködés mindazon intézmények feladatainak ellátásában, amelyek tekintetében ezt a törvény vagy rendelet teszi kötelességévé;

7. az ipartestületek működésének szakszerű és egységes irányítása, önkormányzatuk érintése nélkül;

8. az ipartestületektől eléje terjesztett ügyek tárgyalása és az ipartestületek támogatása feladataik ellátásában;

9. a szakirodalom támogatása.

Az ipartestületek országos központja az ipartestületeknek és a hatóságoknak hozzá intézett megkereséseit érdemben elintézni köteles.

A kereskedelmi és iparkamaráknak a fennálló törvényeken és kormányrendeleteken alapuló működési köre érintetlenül marad.

Az ipartestületek országos központjának tagjai és tagsági díjak.

38. §. Az ipartestületek országos központjának *minden ipartestület* a törvénynél fogva tagja. A tagság addig tart, míg az ipartestület működése meg nem szűnik.

Az ipartestületeken kívül sem más szervezetek, sem magánfelek az ipartestületek országos központjának tagjai nem lehetnek.

Az ipartestületek országos központjának minden tagja *tagsági díjat köteles fizetni.* A tagsági díj kulcsát az ipartestületek országos központjának közgyűlése évről-évre állapítja meg úgy, hogy az ipartestületeket előző évi bevételeik alapján fokozatosan emelkedő alapdíjjal négy csoportba sorozza. Az alapdíj egy-egy csoporton belül azonos. Mindegyik ipartestület a saját csoportjára megállapított alapdíjnak annyiszorosát fizeti tagsági díjképpen, ahány tagja volt az előző év végén.

Az ipartestületektől fizetett évi tagsági díjak végösszege nem lehet kevesebb, mint az az összeg, amellyel a 39. §. szerint a kereskedelmi és iparkamarák együttesen járulnak hozzá a központ költségeihez. A tagsági díjat csak azután lehet kivetni, miután a kivetés kulcsát a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. A kivetés kulcsát megállapító határozatot az esetleges kisebbségi véleménnyel együtt kell felterjeszteni a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a jóváhagyás kérdésében a pénzügyminiszterrel egyetértően határoz.

A tagsági díj kulcsát megállapító közgyűlési határozat ellen annak meghozatalától számított tizenöt nap alatt minden ipartestület fellebbezéssel élhet a kereskedelmügyi miniszterhez.

Az ipartestületek országos központja részére fizetendő tagsági díjak biztosítására, behajtására és elévülésére a *közadók kezelésére vonatkozó rendelkezések irányadók.*

Az állam és a kereskedelmi és iparkamarák hozzájárulása.

39. §. Az ipartestületek országos központja fentartásának költségeihez az állam évi *ötvenezer* pengővel, a kereskedelmi és iparkamarák együtt évi *huszonötezer* pengővel járulnak hozzá. Az évi huszonötezer pengőt a kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelemügyi minisztertől megállapított arány szerint megosztva fizetik az ipartestületek országos központjának.

Az évi ötvenezer pengő hozzájárulást a kereskedelemügyi tárcánál az „Ipari és kereskedelmi célok" címnek „Iparfejlesztés" rovatán előirányzott összeg keretében kell fedezni.

Az ipartestületek országos központjának önkormányzati szervei.

40. §. Az ipartestületek országos központjának önkormányzati szervei: a közgyűlés, a választmány, az elnök, a két alelnök és a meghatározott célra alakított bizottságok.

Az ipartestületek országos központjának közgyűlése.

41. §. Az ipartestületek országos központjának közgyűlése *százhúsz* kiküldöttből áll. Az időközben megüresedő helyek betöltése céljából a százhúsz kiküldöttön felül nyolcvan pótkiküldöttet is kell választani.

A közgyűlési kiküldötteket és pótkiküldötteket az ipartestületek *hat év* tartamára nyolc választási körzetben választják.

A nyolc választási körzet: a budapesti ipartestületek körzete és a vidéki ipartestületeknek a kereskedelmi és iparkamarák területe szerint elkülönített hét körzete.

Mindegyik választási körzet tizenöt közgyűlési kiküldöttet és tíz pótkiküldöttet választ. Közgyűlési kiküldöttül és pótkiküldöttül csak oly iparos választható, aki harmincadik életévét betöltötte, magyar állampolgár és az illető választási körzethez tartozó valamelyik ipartestületnek legalább három év óta tagja.

Mindegyik ipartestület szabályszerűen összehívott közgyűlésén egyszerű szótöbbséggel szavaz.

Az ipartestületek szavazataikat a megállapított időn belül ajánlott levélben közvetlenül a kereskedelemügyi miniszternek kötelesek megküldeni. A levélborítékot „az ipartestületek országos központja közgyűlési kiküldöttinek választása" jelzéssel kell ellátni.

A beérkezett leveleket a minisztérium tisztviselőiből erre a célra alakított háromtagú bizottság bontja fel és ugyanez a bizottság állapítja meg a szavazatok átvizsgálásával és összeszámlálásával a választás eredményét.

A száz vagy ennél kevesebb tagból álló ipartestület szavazata egynek számít, azé az ipartestületé, amelynek száznál több tagja van, annyiszorosnak számít, ahányszorosa a taglétszám a száznak. A száz sokszorosán felül megmaradó törtrész figyelmen kívül marad.

Közgyűlési kiküldöttek és pótkiküldöttek azok legyenek, akikre legtöbb szavazat esett. Szavazategyenlőség esetében sorshúzás dönt.

A megválasztottak nevét a hivatalos lapban közzé kell tenni.

42. §. A megválasztott közgyűlési kiküldötteket az alakuló közgyűlésre a kereskedelemügyi miniszter, a későbbi közgyűlésekre az ipartestületek országos központjának elnöke (alelnöke) a közgyűlés helyének, idejének és tárgysorozatának közlésével hívja meg.

Az ipartestületek országos központja évenkint legalább egyszer tart közgyűlést. A közgyűlés helyéről és idejéről a kereskedelemügyi minisztert és valamennyi kereskedelmi és iparkamarát a napirend közlésével legalább nyolc nappal a közgyűlés megtartása előtt értesíteni kell.

Mindegyik kereskedelmi és iparkamara választási körzetenként (41. §.) egy-egy kézműves iparos tagjával vagy tisztviselőjével képviseltetheti magát a közgyűlésen. A kereskedelmi és iparkamarák képviselőinek a közgyűlésen csupán tanácskozási joguk van.

A közgyűlésen résztvevő minden kiküldött az állami tisztviselőkre nézve érvényes szabályok szerint felszámítható utiköltségeknek megtérítésére és napidíjakra tarthat igényt. A napidíj és utiköltség tekintetében az állami rendszerű VIII. fizetési osztályt kell alapul venni. Ezeket az utiköltségeket és napidíjakat az ipartestületek országos köz-

pontjának terhére a központ elnöke és igazgatója állapítja meg és utalja ki.

43. §. Az alakuló közgyűlésen az ipartestületek országos központja elnökének és két alelnökének megválasztásáig a kereskedelemügyi miniszter képviselője, egyébként a közgyűlésnek a központ elnöke (az alelnökök egyike) elnököl.

A közgyűlés határozatképességének feltételeit, a határozatok hozatalához szükséges többséget, valamint a választási eljárást az alapszabályok állapítják meg. Az alapszabályok jóváhagyásáig e részben a kereskedelemügyi minisztertől rendelettel megállapított szabályok irányadók.

A választások ellen az érdekeltek tizenöt napon belül a kereskedelemügyi miniszterhez fordulhatnak, aki végérvényesen határoz.

Az ipartestületek országos központja közgyűlésének hatásköre.

44. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

1. az alapszabályok megállapítása és módosítása;

2. a központ elnökének, két alelnökének (közülük az elnök állandó helyettesének), a központ nyolc választmányi tagjának (45. §.), a számvizsgálóbizottság, valamint a szövetség egyéb bizottságai tagjainak megválasztása;

3. a tisztviselői állások rendszeresítése, illetményeik meghatározása, a tisztviselők megválasztása és elbocsátása, a reájuk vonatkozó szolgálati és fegyelmi szabályok megállapítása;

4. az évi költségvetés és zárszámadás tárgyalása és a fedezetről való döntés, az évi zárszámadás megvizsgálása és a felmentés megadása, határozás a tagsági díj kérdésében (38. §.), valamint a tagsági díjak egy évi összegének tizedrészét meghaladó értékű ingó vagy ingatlan vagyon szerzése, elidegenítése és egyéb terhes ügyletek kötése tárgyában;

5. a jóváhagyott költségvetés keretein belül az iparosok érdekeit szolgáló intézmények létesítésének elhatározása és szervezeti szabályzataik megállapítása;

6. határozathozatal mindazokban a kérdésekben, amelyek az ipartestületek országos központjának vagyonát érintik, valamint azokban, amelyeket a törvény, a kereskedelemügyi miniszter rendelete vagy az alapszabályok a közgyűlés elé utalnak;

7. az elnökség által intézendő ügyek kijelölése.

A közgyűlés által tárgyalandó ügyeket a választmány készíti elő.

Az ipartestületek országos központjának választmánya.

45. §. Az ipartestületek országos központjának választmánya tizennyolc tagból, mégpedig egy elnökből, két alelnökből és tizenöt választmányi tagból áll. Az elnököt, a két alelnököt és nyolc választmányi tagot az ipartestületek országos központjának közgyűlése (44. §.) választ. Hét választmányi tagot a hét kereskedelmi és iparkamara ipari osztálya küld ki olyképpen, hogy mindegyik kamara ipari osztálya kézműves iparos beltagjai vagy kültagjai sorából egy-egy választmányi tagot választ és küld ki. Elnökké, alelnökké és választmányi taggá csak köz-

gyűlési kiküldött (41. §.) választható. Az elnök, az alelnökök és a választmányi tagok megbízatása hat évre szól, amely időnek elteltével újra megválaszthatók.

Az ipartestületek országos központjának közgyűlése a nyolc választmányi tagból hármat a székesfővárosban, kettőt a törvényhatósági joggal felruházott, valamint a megyei városokban, hármat a községekben székelő ipartestületek tagjai sorából választ.

Az elnöknek, a két alelnöknek és a választmány tagjainak megválasztásáról a kereskedelemügyi miniszternek jelentést kell tenni. A kereskedelemügyi miniszter bárkinek megválasztását csak abban az esetben semmisítheti meg, ha a választás törvénytelen volt, vagy ha a megválasztott nem volt választható.

46. §. A választmányt az ipartestületek országos központjának elnöke (alelnöke) a szükséghez képest hívja össze ülésekre. A választmányi ülések helyéről és idejéről a kereskedelemügyi minisztert a napirend közlésével legalább négy nappal a választmányi ülés megtartása előtt értesíteni kell.

A választmányi ülésen az ipartestületek országos központjának elnöke vagy alelnöke elnököl; a választmány intézi az ipartestületek országos központjának mindazokat az ügyeit, amelyek nem tartoznak a közgyűlés vagy az elnök hatáskörébe.

Az ipartestületek országos központjának képviselete.

47. §. Az ipartestületek országos központját mint jogi személyt a törvényes működési körének korlátai között felmerülő jogcselekmények tekintetében — ideértve a jogügyletek kötését is — a bíróságokkal, hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben a központ elnöke, akadályoztatása esetén az alelnökök egyike és a központ választmányának erre kijelölt tagjai egyike vagy helyette az igazgató képviseli.

Az ipartestületek országos központja bevételeit csak a törvényben vagy rendeletekben megállapított feladatai végzésével egybekötött kiadások fedezésére fordíthatja.

A tagsági díjak egy évi összegének tizedrészét meghaladó értékű ingó vagy ingatlan vagyon szerzéséhez, elidegenítéséhez és az említett összegen felül terhes jogügyletek kötéséhez szükséges, hogy azt az ebből a célból egybehívott közgyűlésen határozatképes számban megjelent küldöttek szavazataiknak legalább kétharmadával határozattá emeljék s a határozatot a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyja.

A képviseleti jog terjedelmének törvénybe nem foglalt egyéb korlátozása harmadik személlyel szemben csak úgy hatályos, ha azt az ipartestületek országos központjának alapszabályai tartalmazzák, vagy amennyiben a harmadik személy arról tudott, amikor a jogügyletet kötötte.

48. §. Az ipartestületek országos központjának elnöke, akadályoztatása esetén az alelnökök egyike irányítja és ellenőrzi a központ egész ügyvitelét, a központ összes leveleit, beadványait és iratait az igazgatóval együtt aláírja.

A központ elnöke, akadályoztatása esetén az alelnökök egyike felügyel a központ személyzetének munkájára.

Az ipartestületek országos központjának elnökét, két alelnökét és választmányának tagjait megillető térítés.

49. §. A központ elnökének, két alelnökének és a választmányi tagoknak megbízatása tiszteletbeli. Időmulasztás címén azonban a központ közgyűlése az elnök, az alelnökök és a választmányi tagok részére térítést állapíthat meg. Ezenfelül az elnök, a két alelnök és a választmányi tagok a felmerült útiköltségek megtérítésére tarthatnak igényt, amikor valamely megbízatásukból folyó feladat ellátása céljából állandó lakóhelyükről el kell utazniok.

A térítésnek és az útikötségnek mértékét a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendelettel állapítja meg.

Az ipartestületek országos központjának irodai személyzete.

50. §. Az ipartestületek országos központja az irodai teendők ellátására anyagi erejének és az elvégzendő munkának figyelembevételével megfelelő személyzetet alkalmaz.

Az ipartestületek országos központjának vezető tisztviselőjét „az ipartestületek országos központjának *igazgatója*" cím illeti meg. A többi tisztviselő részére munkakörének megfelelő címet (az ipartestületek országos központjának titkára, fogalmazója, irodatisztje, stb.) kell megállapítani. A vezető tisztviselő részére legfeljebb az állami rendszerű VI. fizetési osztálynak megfelelő illetményeket szabad megállapítani. A többi tisztviselő részére munkakörük figyelembevételével az állami rendszerű XI—VII. fizetési osztályoknak megfelelő illetményeket szabad megállapítani.

A központ alkalmazottainak szolgálati viszonya tekintetében a közgyűlés által alkotott szolgálati és fegyelmi szabályzat rendelkezései irányadók.

A szolgálati és fegyelmi szabályzatot a kereskedelemügyi miniszter hagyja jóvá.

Az ipartestületek országos központjának alapszabályai.

51. §. Az ipartestületek országos központjának és szerveinek szervezetét, működését, a tagoknak a központhoz és a központ egyes szerveihez való viszonyát a törvény rendelkezéseinek korlátain belül az alapszabályok állapítják meg.

Az alapszabályokban meg kell állapítani:

1. a tagok jogait és kötelességeit;

2. a közgyűlés és a választmány hatáskörére, összehívására, határozatképességére, a tanácskozás rendjére, a határozathozatal módjára, a jegyzőkönyv vezetésére és hitelesítésére vonatkozó szabályokat;

3. a költségvetés és zárszámadás összeállítására, közzétételére és letárgyalására, továbbá a központ bevételeinek és a központ vagyonának kezelésére, és elhelyezésére vonatkozó szabályokat;

4. a választmány, a számvizsgáló és egyéb bizottságok összeállítására, ezeknek, valamint az elnöknek, a két alelnöknek és a tisztviselőknek választására, a tisztviselők feladataira, munkakörére, szerződtetésük tartamára vonatkozó szabályokat;

5. a bizottságok megalakulásának és működésének feltételeit, feladatait és a központ viszonyához való viszonyát;

6. az alapszabályok módosítására vonatkozó szabályokat.

Az alapszabályok a törvénnyel és rendeletekkel ellenkező rendelkezéseket nem tartalmazhatnak. Az alapszabályoknak a törvénybe vagy rendeletbe ütköző rendelkezései semmisek.

Az alapszabályokat és azoknak minden módosítását jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszterhez kell felterjeszteni. A kereskedelemügyi miniszter az alapszabályokon és azok módosításán a szükséges változtatásokat a jóváhagyási záradékba való felvétellel közvetlenül is foganatosíthatja. A módosítás az alapszabályokhoz fűzött függelék alakjában is jóváhagyható.

A közgyűlési határozatok megerősítése.

52. §. A 44. §. 1—4. pontjaiban említett ügyekben hozott közgyűlési határozatokat, valamint az azokban említett szabályzatokat megerősítés végett a kereskedelemügyi miniszterhez kell felterjeszteni. A közgyűlésnek a 44. §. 4. pontja alapján hozott határozatai tekintetében a kreskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően határoz.

A közgyűlésen hozott határozatok ellen azok közlésének, olyan határozatoknál, amelyeket az érdekelteknek kézbesíteni kell, azok kézbesítésének napjától számított tizenöt nap alatt az érdekeltek és központ önkormányzati szervei a kereskedelemügyi miniszterhez fordulhatnak.

A közgyűlési jegyzőkönyveket az összes ipartestületeknek és valamennyi kereskedelmi és iparkamarának meg kell küldeni.

Együttműködés a kereskedelmi és iparkamarákkal.

53. §. A kézműves iparosok egyetemes érdekeit érintő kérdésekben az ipartestületek országos központja és a kereskedelmi és iparkamarák között hatáskörük érintése nélkül együttműködést kell biztosítani. Ennek az együttműködésnek elősegítése érdekében minden kereskedelmi és iparkamara területén működő összes ipartestületek meghívásával évenként legalább egyszer értekezletet köteles tartani. Az ipartestületek országos központja és a kereskedelmi és iparkamarák egymás megkereséseit elintézni kötelesek. Az együttműködés módozatait egyébként az ipartestületek országos központjának és a kereskedelmi és iparkamaráknak meghallgatásával a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A kereskedelmi és iparkamarák évi jelentéseiket és közgyűlési jegyzőkönyveiket az ipartestületek országos központjának megküldeni kötelesek.

A felügyelet.

54. §. Az ipartestületek országos központja a kereskedelmi miniszter felügyelete alatt áll.

A kereskedelemügyi miniszter a központ ügyvitelét, pénz- és vagyonkezelését bármikor megvizsgálhatja, a központ önkormányzati szerveinek üléseire képviselőt küldhet, aki mindenkor felszólalhat, de nem szavazhat.

Az ipartestületek országos központja közgyűlésének és választmányának minden határozatát a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszteni köteles.

Ha az ipartestületek országos közontjának valamelyik önkormányzati szerve törvényellenesen vagy a központ érdekeit veszélyeztető módon járna el, avagy meg nem engedett célokat szolgálna, a kereskedelemügyi miniszter szükség esetén a kérdéses szervnek feloszlatását és új szerv választását rendelheti el.

55. §. A kereskedelemügyi miniszter az ipartestületek országos központja bármely szervének oly határozatát vagy intézkedését, amely a hatályban lévő törvényi rendelkezésekkel, a központ céljával, az iparosság érdekeivel ellenkezik, mind felszólalás esetében, mind hivatalból megsemmisítheti és a központ illető szervét újabb határozatnak záros határidőn belül leendő hozatalára utasíthatja.

56. §. Az ipartestületek országos központja pártpolitikai működést nem fejthet ki, pártpolitikai mozgalmakban nem vehet részt, közgyűlésein, választmányi ülésein pártpolitikai kérdések tárgyalását meg nem engedheti.

III. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

57. §. Az 1884. évi XVII. tc. alapján alakult ipartestületek alapszabályaik és egyéb szabályaik helyébe a törvény életbeléptetésétől számított egy év alatt a törvény rendelkezéseinek megfelelő új alapszabályokat és szabályzatokat kötelesek alkotni.

Az új ipartestületek megalakítására, továbbá az 1884. évi XVII. tc. alapján létesült ipartestületek átszervezésére vagy feloszlatására az eljárást, figyelemmel e törvény rendelkezéseire, a kereskedelmi és iparkamaráknak és az ipartestületek országos központjának meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

58. §. E törvény életbelépésével az 1884. évi XVII. tc. 122—126., 128—139., 141., 144—148. és 176. §-ai hatályukat vesztik.

59. §. Az 1884. évi XVII. tc. alapján az ipartestületekre vonatkozóan kiadott miniszteri rendeleteknek mindazok a rendelkezései, amelyek a jelen törvény rendelkezéseivel ellentétben nincsenek, mindig hatályban maradnak, amíg eltérő újabb rendelkezés következtében hatályukat nem vesztik.

60. §. E törvény életbelépésének napját a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

E törvényt a kereskedelemügyi miniszter hajtja végre.

Koszorus mesterek.

Írta: **Dálnoki Kováts Jenő**, az Országos Iparegyesület igazgatója.

A görög Olimpia nagy kegyelettel kiásott romjai regélhetnének azokról a legnagyobb klasszikus ünnepekről, amelyek ezelőtt huszonhét évszázaddal Herakles kezdeményezésére az összes hellén törzseket nemes versenyben forrasztották eggyé. Iphitosz eliszi királynak Lykurgos spártai királlyal kötött szerződése értelmében az olimpiai játékok idejére szüneteltek a belső harcok és erre a néhány napra az ekecheiria, a szent béke olvasztotta egybe a pártokra szakadt nemzetet. Az olimpiai játékok nemes versenyeinek győztesei olajkoszorút kaptak, szobrukat a szent altiszban, az istenek és nemzeti hősök szobrai között állították fel, nevüket és szülővárosukat kikiáltották az egész országban, életük végéig adómentességet élveztek és Pindaros ódákban örökítette meg érdemeiket az utókor számára.

Ettől az időtől kezdve egyre nő a koszorú becsülete. A középkor elején már hercegek jelvénye, sőt a VIII. század elejétől kezdve már korona lesz belőle. Az ész, a tudás, a szellemi és testi ügyesség versenyein a koszorú a győztes jutalma és Petrarca vagy Tennyson egyetlen kitüntetést sem értékeltek oly magasra, mint azt, hogy hazájuk koszorús költőjének: poeta laureatusnak vallhatták magukat.

A mester, Magister szó megtisztelő, kiemelő jelentéséről is léptennyomon beszámol a mitológia és a történelem. Már a biblikus korban Mózest népe a Mester jelzővel emeli maga fölé és Jézus Krisztus csak annyit mondott magáról: „A Mester én vagyok!" A római köztársaság korában a legmagasabb rangú közfunkcionáriusok viselik a Magister címet és a kézműipar fénykorában a kézműiparos csak nagy küzdelmek árán „remek" munka készítésével jutott be a céhbe és nyerte el a mesterjogot. A délnémetországi mesterdalnokok, a művészetek istápolása és fejlesztése terén kifejtett tevékenységük révén halhatatlanokká vált kézművesmesterek, élükön Hans Sachs vargamesterrel, a tudományok és művészetek terén is feleleventették a mester elnevezés kiemelő jelentőségét és pl. Angliában ma is az egyes tudományok tudósa mint legnagyobb képesítésének jelzőjét, épp olyan önérzetesen viseli, a mester címet, mint ahogyan a legnagyobb művészeket a mester címmel tüntetjük ki a legméltóbban. És ez helyesen van így. Hiszen maga a magister — mester — szó eredeti értelme is az, hogy viselője másoknál többet tud.

Az iparban a mester cím használatát újabban nálunk is a törvény szabályozza és ezt a címet csak az önálló iparos használhatja, aki képesítéshez kötött ipart űz és ha nem régi mester, mestervizsgálatot tesz. Ezzel a törvényes rendelkezéssel megkezdődött a kézműiparban a „mester" cím becsületének a renesszánsza. És a becsülés minél szélesebb körben való megerősítése, annak a meggyőződésnek a köztudatba való beoltása, hogy az az iparos, aki a mester címet viseli, szaktudás, megbízhatóság tekintetében a többiek közül kiemelkedik és minden bizalomra és

becsülésre érdemes, most már elsősorban maguknak a mestereknek feladata és kötelessége.

A mester szó, mint az alapos szakismeret és munkában hagyományos lelkiismeretesség jelzője és a koszorú, mint a tudás csúcsának a kiválóságnak szimbóluma, társulnak a „koszorús mester" címben s így világos kifejezői azoknak az előfeltételeknek, amelyek a legtiszteletreméltóbb cím elnyerését lehetővé teszik.

Az Országos Iparegyesület, amikor a koszorús mesterversenyeket alapította, amelyek díja a mesterkoszorú, ennek elnyerője pedig a koszorús mester címet viseli, mélységesen átgondolta a „mester" és a „koszorú" szavak jelentőségét és a verseny feltételeit is úgy állapította meg, hogy a legnagyobb kitüntetés könnyelműen, vagy pártosan odaítélhető senkinek ne legyen és hogy a törekvő kézműiparosság és a nagyközönség mindenkor a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel adózhassék a koszorús mester cím viselőinek, attól a meggyőződéstől áthatva, hogy a viselői szakmájuk legkiválóbb jelesei.

Az Országos Iparegyesület az 1925. évi I. Országos Kézművesipari Tárlat keretében rendezte az első koszorús mesterversenyt, amelyen mindössze 18 jeles mester nyerte el az arany mesterkoszorút, ezek közül is négy vidékre került.

A második aranykoszorús mesterverseny az 1928. évi III. Országos Kézművesipari Tárlat keretében zajlott le. A bírálóbizottság igen nagy szigorral járt el, nagy súlyt helyezve a mesterkoszorú értékére, és a bírálat eredményeként ez évben húsz szakma legelső mestere nyerte el az arany mesterkoszorút.*

Ma már a nagyközönség tudatába is teljesen beleolvadt az a tény, hogy a mesterkoszorú a kézművesipar munkájának legmagasabb kitüntetése és a kitüntetést elnyert jeleseink büszkén viselik a koszorús mester címet.

Az aranykoszorus mesterek.

BABINSZKY JÁNOS *esztergályosmester*. Mezőberényi földmívescsaládból származik. Meggyőződésesen vallja, hogy mesterségét ő maga választotta ki. Apró gyermek korában inasok voltak a barátai, akiket mesterségükről kivallatott, sőt alkalmat talált arra is, hogy a különféle szakmák műhelyeit megtekintse és így választotta ki magának az esztergályos mesterséget. Még 12 éves sem volt, amikor 5 évre elszerződött tanoncnak. Inaskodásának harmadik évében került először az esztergapad mellé és amikor elkövetkezett a szabadulásnak a napja, vándorló útra indult. Nyugtalan, tanulni vágyó vére sehol sem hagyta őt hosszabb ideig nyugodtan. Bejárta úgyszólván egész Magyarországot. Hódmezővásárhely, Szeged, Baja, Budapest, Esztergom, Komárom, Pozsony, az első állomásai. Itthon csak nehezen tud jobb műhelybe bejutni és egészségtelen pinceműhelyekben kénytelen dolgozni. Végre kikerül Bécsbe, ahol megdöbbenéssel állapítja meg a nagy különbséget a hazai és a bécsi műhelyek között. Bécsből Prágába is ellátogat Babinszky, de innen visszakerült Felsőmagyarországra, ahol Zsolnán, Túrócszentmártonban, Körmöcbányán és Selmecbányán dolgozott. Leküzdve azonban honvágyát, ismét külföldre utazott és Németország több tekintélyes műhelyeiben for-

* A 4-ik aranykoszorús mesterverseny pár hét mulva lesz. (Szerk.)

dult meg. Atyja kívánságára azonban 22 korában hazajött külföldről és nagykorúsítása után önálló mesterré lett Békéscsabán. Alig néhány hónap mulva már 2 segéddel dolgozik, sőt két és fél év mulva már benzinmotor hajtotta üzemét és 6—8 segéd szorgalmaskodott körülötte. Sohasem elégedett meg a helyi piac szükségleteinek kielégítésével, hanem igyekezett más vidékeken is rendelőket gyüjteni. A takarékos, szerény élet és a szorgalmas munka gyümölcseként 1912-ben elérte vágyainak netovábbját, már saját házába költözhetett és itt rendezte be újra modern üzemét. Rövid idővel ezután, különösen a balkán háború hatása alatt, nyomott gazdasági viszonyok következtek be, amelyek a világháború kitöréséig tartották. Ez Babinszkyt is elszólította az esztergapad mellől és műhelyét felesége gondjaira kellett bíznia. A keserves háborús évek után újult erővel fogott régi jó hírnevének visszaszerzéséhez. Tevékenységének zöme a műesztergályos munkára esik, de ezek mellett billiárd gyártásával is foglalkozik és Békéscsaba messze környékén igen nagyszámú billiárdot szállított a különböző köröknek és kávéházaknak. Hasonlóképen specialitása az egyéb műesztergályos ipari cikkek mellett a sétabot készítése, amelyek tetszetős, szolíd kivitelüknél fogva igen kelendőek. De alig van az esztergályos szakmának olyan ága, amelyet Babinszky ne művelne. Gyönyörű állólámpái, állványai, kulacsai, rokkái, számos kiállításon keltettek feltűnést.

Babinszky a háború utáni években kezdi meg a kiállításon való részvételt. Már az első kiállításon aranyérmet nyert, 1924-ben Békéscsabán a szegedi kamara díszoklevelét kapja, az 1926. évi Országos Kézműipari Tárlaton aranyérem, 1927-ben Székesfehérváron aranyérem, 1928-ban a békésvármegyei kiállításon a kereskedelmi miniszter elismerő oklevele jut osztályrészéül és végül az 1928. évi III. Országos Kézművesipari Tárlaton Magyarország aranykoszorús esztergályos mestere lesz. Ezt megelőzően már 1927-ben ipari jelességéért az Országos Iparegyesület ezüst díszérmével tünteti ki, ugyanabban az évben Békéscsaba városi testületének tagjává választják. Ipartestületének 17 év óta előljárósági tagja és egyetlen alkalmat sem mulaszt el, ahol ipari kérdésről van szó. Ipari közérdekű önzetlen tevékenysége és szakmai tudásának jelessége mindenütt tisztelő barátokat szerzett számára.

BALOGH RUDOLF *fényképészmester*. Balogh Rudolf, aki 1879-ben született Budapesten, az egyébként is nagy intelligenciát kívánó fényképészipar egyik legintelligensebb reprezentánsa. 6 középiskolai osztály elvégzése után a bécsi grafikai és fotografiai főiskola hallgatója lesz, majd ennek eredményes elvégzése után mintegy két évet tölt külföldön, szakmai munkásságban. Főállomásai: München, Görz, Konstantinápoly és Bécs. Hazatérve Budapestre, 1903-ban önálló műtermet nyit, amelynek népszerűsége rohamosan emelkedik. Balogh Rudolf azonban sohasem fektette a fősúlyt az úgynevezett kommerz-fotografálásra, mert nagy külföldi felkészültsége és művészi hajlama új terek felkutatására sarkalták. Művészi fotografiái számos folyóiratban és kiállításon keltettek közfeltűnést és érdemei elvitathatatlanok az idegenforgalom növelése szempontjából, mert hiszen országunk természeti szépségeinek propagálásában jelentős szerepet játszottak Balogh Rudolf művészi tájképfelvételei. Közismertek azok a pedagógiai felvételek is, amelyek az ő keze alól kerültek ki és újabban a reklámművészettel kapcsolatos felvételei

keltenek nagy feltűnést. Nem kevésbé ismert Balogh Rudolf hírlap-illusztrátori tevékenysége sem és mint a Pesti Napló állandó munkatársa, közkedveltek fényképriportjai.

Balogh Rudolf a háborúban is megállta a helyét. Hosszabb ideig József kir. herceg mellett volt a katonai beosztása és a leszereléskor a Ferenc József-rend lovagkeresztje, az arany érdemkereszt és az I. osztályú vitézségi érem kitüntetéseknek volt a tulajdonosa. Természetesen szakmai kitüntetései is elsőrangúak és aranyérmen, állami elismerő oklevélen, a kultuszminiszter és a székesfőváros díján kívül, az 1928. évi Kézművesipari Tárlaton elnyerte a szakma legnagyobb kitüntetését: az az arany mesterkoszorút.

BAUER JÁNOS *gombkötő- és paszományosmester.* Gyakran megesik, hogy a hős katonát halála után éri a legnagyobb kitüntetés. A hős katona becsületrendjét a fejfájára tűzik. Bauer János is ilyen hősi halott, aki halála után nyerte el a magyar kézműiparosok legszebb kitüntetését, az arany mesterkoszorút.

Bauer János 1873-ban született Budapesten. Iskoláinak elvégzése után édesapjának, Bauer Ignácnak műhelyében sajátította el mesterségét. Felszabadulása után atyja külföldi tanulmányútra küldi Németországba, ahonnan tudását kibővítve kerül vissza atyja műhelyébe. 1909-ben atyja társul fogadja, akinek halála után, 1917 óta Weisz Simonnal társulva vezeti cégét és növeli annak vevőkörét. Bauer János rövid idő alatt szakmai tekintéllyé válik és különösen hadseregszállításokkal kapcsolatban a legilletékesebb körök kérik tanácsát. Kartársai is nagy tisztelettel és elismeréssel adóznak kiváló tudása iránt és mint a szakmai egyesület elnöke, élénk ipari közéletet élve, lelkesen dolgozik a magyar iparosság érdekében. Az 1925-ben rendezett I. Országos Kézművesipari Tárlat bírálóbizottsága őt ezüstkoszorús mesteri címmel tüntette ki. Fokozott ambícióval készült az 1928. évben másodízben rendezett aranykoszorús mesterversenyre. Egyike volt az első jelentkezőknek és már az év elején jelentette, hogy kiállítási anyagát elkészítette. Még a kiállítás megnyitása előtt, 1928 április 22-én orvosi műtét közben váratlanul elhúnyt és nem érhette meg azt a dicsőséget, amelyet cégének kiállítási munkájával szerzett. A jeles mestereknek halála után a cég által kiállított munkájával szerzett. A jeles mesternek halála után a cég által kiállított tette ki.

A jeles iparoscsalád jóhírnevének sorsa most már a meghalt aranykoszorús mester fiának kezébe van letéve, aki szintén atyja és nagyatyja mesterségét folytatja.

BÁRÁNY DEZSŐ *hegedűkészítőmester.* Igen jóhírű hegedűkészítőmestereink, Tanzer és Lutz kezei alól került ki Bárány Dezső, ki 1871-ben szül. Budapesten és iskolái elvégzése után, 1888-ban szabadult fel. Felszabadulása után sietett külföldre, ahol a legjelesebb mestereket kereste fel, hogy a hegedűkészítés minden titkát ellesse. Megfelelő felkészültséggel került vissza Budapestre, ahol 1898-ban önálló mesterré lett. Már segéd korában célul tűzte ki, hogy régi híres olasz mesterek készítési titkát felderítse és ennek érdekében régi hegedűk utánzásával különös előszeretettel foglalkozott. Kísérletezései nem csupán a régi híres mesterek hegedűinek külsőségeiben való utánzását, hanem a hang tökéletességének elérését is célozták. E különleges munkálkodása igen szép ered-

ménnyel járt és ma talán egyedüli mester az országban, aki ily művészhegedűket előállít. A keze alól kikerült mesterhegedűk többnyire jeles alól kerültek ki és újabban a reklámművészettel kapcsolatos felvételei művészek kezébe kerültek. Az 1928. évi koszorús mesterversenyen dr. Hubay Jenő híres stradiváriusának tökéletes másolatával nyerte el az aranykoszorús mester címet.

BITTNER JÁNOS *bronzműves s egyházi műötvösmester*. Született 1851-ben Vingán, Temes megyében. Atyját négyéves korában elvesztette, özvegy édesanyja nemsokára ismét férjhez ment és a kis János mostohaapa mellett mostoha sorsban nevelkedett. Mostohaapjának nagy ellenzése dacára végez négy középiskolát, de a nélkülözések és az egészségtelen lakás egészségét kikezdik és a tehetséges gyermek egy éven át mankón kénytelen járni. Bár kitűnő tanuló, mostohaapja asztalosinasnak adja, de fizikuma nem bírja a nehéz deszkák hordozását. Így áll be bronzművesinasnak és ötévi keserves tanoncoskodás után végre felszabadulva gyalog indul útnak Budapestre. Hosszas nélkülözések után jut álláshoz egyik budai műhelyben. Fizetése alig elég egy-két falat kenyérre. Szervezete rövidesen tökéletesen legyengül, amikor ivóvíz helyett tévedésből lúgkőoldatot iszik. Természetesen kórházi kezelésbe kerül, ahonnan azonban mint gyógyíthatatlant bocsátják el. Kívánszorogva a kórházból egy udvaron összeesik és a házban lakó öregasszonyok veszik gondozás alá. Ezek gondos ápolása talpraállítja a szegény gyermeket és első dolga állás után nézni. Mint fémnyomó segéd vállal alkalmazást és rövidesen mestere első munkása lesz. Adósságait lassanként kifizeti és Bécsbe utazik, ahol több jeles cégnél dolgozik. 1874-ben Oberbauer Alajos egyháziszer-kereskedő hívására tér vissza Budapestre, berendezi az említett kereskedő egyházi ötvösműhelyét és ott mint művezető dolgozik. Változatos élet után, megveszi a Temesváron elhunyt mestere műhelyét és ott önállósítja magát. Egyik legelső megbízása az ernesztházi és temesvári papnevelő intézet toronykeresztjének elkészítése vörösrézből tűzben aranyozva. Az aranyozáshoz azonban nincs aranya. Dulánszky püspök 100 aranyat ad előlegül, de ez nem elég. Ekkor Trautwein bankár, aki jótékonyságáról közismert Temesvárott, előlegezi minden elismervény nélkül a fiatal mesternek a szükséges aranyakat. Temesvárott azonban mégsem tudja kellően megvetni a lábát. 1878-ban teljes műhelyberendezésével visszatér Budapestre, ahol Thestori bronzműárúgyárat akar berendezni és erre a célra megvásárolja Bittner berendezését és őt művezetőül alkalmazza, megbízva őt az Első Magyar Fém és Lámpaárugyár berendezésével, amit Thestori egy szőlőkertből és nagyobb présházból alakít át e célra Kőbányán. A gyár nem soká működik. Thestori elveszíti minden vagyonát és Bittner otthagyja a gyárat amely közben részvénytársasággá alakul és a magyar fémipar egyik legjelentősebb vállalatává növi ki magát. Bittner újra önállósítja magát, nagyobb műhelyt rendez be gőzerőre és itt úszógolyókat, egyházi szereket, bútorvasalásokat gyárt. Azonban forgótőke hiányában nehezen tud megküzdeni a nehézségekkel. A kilencvenes évek elején a Telefóngyár megbízásából villanycsillárokat készít, amivel ő foglalkozik először az országban. 1895-ben otthagyja a csillárszakmát és ismét egyházi szerek készítésével foglalkozik. Szerződéses viszonyba lép a Rétay és Benedek céggel, kötelezve magát, hogy más cégnek nem dolgozik. Üzeme hatalmasan fellendül, de megbénítja fejlődésében az előbb említett megállapodás, aminek követ-

keztében oly nyomott árakért kénytelen dolgozni, hogy súlyos adósságba keveredik. Ekkor állami támogatással végre felbontja a reánézve súlyos szerződést és megfelelő árjegyzéket készíttet. A papság kiváló munkájáért szívesen foglalkoztatja őt és állandóan 12 emberrel dolgozik. A világháború megakasztja őt fejlődésében, a hadvezetőség anyagkészletét lefoglalja és műhelye 1915-től 1920-ig zárva van. E megpróbáltatások teljesen összetörik az öregurat és 1920-ban műhelye vezetését fia, Lajos veszi át. Ő készül atyja nevében az 1925. évi első Országos Kézművesipari Tárlatra és szerzi meg atyjának az aranykoszorús mester címet. Az öreg Bittner János azonban ekkor már teljesen visszavonul az ipari tevékenységtől. Folytonos betegeskedés után 1928 április 19-én meghal. Apja örökét Bittner Lajos veszi át, aki a következő versenyen már saját részére szerzi meg az aranykoszorút.

DEHMAL KÁROLY *zongorakészítő mester*. A zongorakészítést hazánkban csak a legutóbbi időben űzik. Bátran állíthatjuk, hogy annak meghonosításában a legjelentősebb érdeme Dehmal Károlynak van, aki 1862-ben született Ulrichschlagban. A zongorakészítés mesterségét Fritz és Sohn ismert bécsi cégnél sajátította el és katonáskodása idején jutott el Budapestre, ahol 1886-ban, katonai szolgálatának befejezése után, letelepedett. Bár eltökélt szándéka volt, hogy Magyarországon marad állandóan, mégis úgy érezte, hogyha boldogulni akar, tudását még bővítenie kell. 1888-ban Berlinbe költözött képességei továbbfejlesztése céljából, innen egy év mulva visszakerült Budapestre és mint önálló mester megkezdte működését. A közönség sokkal nagyobb bizalmatlanságot mutatott a magyarországi készítményekkel szemben, amelynek használhatóságát el sem akarta hinni, semhogy Dehmal azonnal boldogulni tudott volna. Tökéletes felkészültsége dacára is, a legkeservesebb küzdelmet kellett folytatnia és munkájának zöme eleinte a javításra, főleg a zongorahangolásra esett. Szívóssága azonban meghozta a maga gyümölcsét és néhány év alatt a kis műhelyből nagy műhely lett. A millenáris kiállításon már a nagy milleniumi érmet nyeri el és nem vall szégyent a párizsi világkiállításon sem. Mint új ipar meghonosítóját, az Országos Iparegyesület őt 1902-ben ezüstéremmel tüntette ki, a pécsi országos kiállításon pedig 1907-ben az aranyérmet nyeri el. E tisztes mult után nyerte el gyönyörű zongorájával az 1925. évi I. Országos Kézművesipari Tárlaton az aranykoszorús mesteri címet. Dehmal Károly bátran nevezhető a magyar zongorakészítés atyjának. Műhelyéből egész sereg növendéke került ki, akik önállósítva magukat, tanítómesterük becsületére váltak. Ipartestületének 18 év óta lelkesen dolgozó választmányi tagja, tiszteletbeli elnöke a Zongorakészítők és Kereskedők testületének, elnöke a Zongorakészítők Szövetségének és hogy a szakma jelesei között is első helyen áll, bizonyítja az a tény, hogy ő látja el a tanonc- és mestervizsgáztató bizottság elnöki teendőit is.

FISCHER ZSIGMOND *kárpitosmester*. 1863-ban szül. Zsámbékon, 1877-ben szegődik el inasnak. Négy évi inaskodás után azonnal külföldre vágyik és első állomása Bécs, ahol másfél évig dolgozik. Katonai kötelezettségének teljesítése céljából visszatért Budapestre, ahol bevonulásáig Kramer Samu udvari kárpitosnál dolgozott. Ekkor folyt az Operaház berendezése és Fischer ennél a munkánál már vezető állást kap. Katonáskodása után ismét Bécsbe megy, majd innen gyalog Salz-

burgon és Innsbruckon át Svájcba, ahol előbb Zürichben, majd Baselben nyer alkalmazást. Itt alkalma nyílott magánlakások és villák berendezésére, ami tudását igen jelentékeny mértékben növelte. Vágyai azonban tovább hajtották. Néhány év mulva Párizsba kerül, ahol az idegenekkel szemben tapasztalható bizalmatlanság igen nehézzé tette számára az elhelyezkedést. A munka nélkül eltöltött időt azonban gondosan kihasználta. Szakmai kirakatokat tanulmányozott, múzeumokat bujkált és apró javításokat vállalt. A következő állomás az evőeszköztisztító tevékenység, amit rangemelésként a borfiúi állás követ. Ebben a minőségben fedezte őt fel gróf Károlyi Gábor, akinek pártfogásával az Iparművészeti Iskola hallgatója lett, amelyet a legszebb eredménnyel végzett. Néhány kisebb próbálkozás után, egy tekintélyes cégnél kap alkalmazást mint szabász, majd mint házonkívüli díszítő. Ekkor készültek Párizsban a világkiállításra. Fischer főnöke ezzel kapcsolatosan számos megbízást kapott, ami Fischer részére sokoldalú elfoglaltságot jelentett. Párizsból Angliába, onnan Belgiumba, Hollandiába, majd Németországba ment. Hosszabb időt töltött Berlinben, majd visszakerült Baselbe és már-már a cég üzletvezetője lett. Ebben az időben még a magyar kárpitosipar szűk keretek között volt foglalkoztatva, mert a jobb körök bécsi kárpitossal rendeztették be lakásaikat. Fischer Zsigmond szívós munkájának köszönhető, hogy a jobbmódú köröket a magyar kárpitosipar számára megnyerte. Tudását készséggel osztotta meg kartársaival és magántanfolyamai igen látogatottak voltak. Ezekkel párhuzamosan a Technológián is éveken át előadásokat tartott.

1900 végén főnöke, Kramer Lipót visszavonult és ekkor önállósította magát Fischer Zsigmond. Ezután egyre jobban fejlődik műhelye és alig rendeztek be középületeket, bérpalotákat, úri villákat Fischer Zsigmond közreműködése nélkül. Ő készítette egyébként valamenyi dunai termesgőzös berendezését is.

Fischer Zsigmondot kartársai atyamesterüknek tekintik. És pedig méltán. Éveken keresztül választmányi tagja, majd társelnöke volt a kárpitos ipartestületnek, igazgatósági tagja, majd elnöke a kárpitos- és paszományosmesterek országos szövetségének, igazgatósági tagja az Országos Iparegyesületnek és az Iparművészeti Társulatnak.

Kiváló munkájával különböző kiállításokon számos magas kitüntetést nyert el és az 1928. évi Országos Kézművesipari Tárlaton Magyarország aranykoszorús kárpitosmestere lett.

FORREIDER JÓZSEF *lakatosmester*. Komáromban szül. 1870-ben. Egy jónevű épületlakatosmesterhez került tanoncnak és már tanoncideje harmadik évében első díjat nyert a tanoncmunka kiállításon. Ezt megismétli a következő évben, sőt szakrajzai a komáromi kiállításra kerülnek. Segédkorában Budapestre került, és Jungfer Gyula cégnél bőséges alkalma volt a műlakatosság magasabb fokának elsajátítására. Tudását esti és vasárnapi technológiai szaktanfolyamokon bővítette, amelyeken minden évben szabályszerűen elnyerte az első jutalmakat. Tudásvágya azonban arra késztette, hogy külföldre menjen. Első állomása Berlin, ahol egy kiváló műlakatos cégnél nyert alkalmazást. Nem kellett hosszú idő arra, hogy itt is az első helyre küzdje fel magát és az 1896. évben Berlinben rendezett iparkiállításra már ő készíti a cég kiállítási tárgyait. Itt elért sikerei széles körben terjesztik el a magyar munkás tudá-

sának hírét és munkaadója egyre több megrendelést kap azzal a kikötéssel, hogy a munkát a magyar munkás végezze el. Négyévi szorgos munkálkodás után munkaadója könnyes szemmel búcsúzik legkiválóbb emberétől, aki munkája kivitele terén az üzemben korlátlan szabadságot élvezett és ha egy-egy szebb munkát befejezett, a német munkatársakat csoportosan vezették a munka megtekintésére. Nem csoda, ha a műlakatosság hazájában, Németországban ily szép sikereket elért magyar ember a legvérmesebb reményekkel eltelve készült vissza hazájába, ahol egyik kartársával társulva, Forreider és Schiller néven önállósította magát. Az első munkát bizony nehezen sikerült megszerezniök. Az első megbízás egy nehéz tiszta műkovácsolt rácskapura szólt, amely ékesen hirdette alkotója tudását. Jöttek is a megbízások ezután egyre sűrűbben és a cég az 1900-ban Párizsban rendezett világkiállítás magyar csoportja részére is készít munkát. A következő évben elnyeri a kereskedelmi miniszter iparművészeti nagyérmét, az azután következő évben a kétezer koronás nagydíjat, Turinban kitüntetést, St. Louisban aranyérmet, Milánóban díszoklevelet és 1907-ben Forreider Józsefet a király koronás arany érdemkereszttel tüntetett ki.

1915-ben Forreider társától megválik és egyedül folytatja keserves küzdelmeit, amelyek bizony meghazudtolják azokat a reményeket, amelyek őt annak idején Berlinből hazatérni késztették.

Forreider József már kora ifjúságában arra volt hivatva, hogy a magyar iparosságnak dicsőséget szerezzen. Szerzett is, ahol csak tehette, egész generációk kerültek ki a keze alól és ha nem ismerik az országban mindenütt a nevét, annak igazán nem ő, hanem a mostoha hazai viszonyok az okai.

Az 1925. évben rendezett I. Országos Kézművesipari Tárlaton Forreider József egy művészi kivitelű sírrácsot állított ki, amelyet az elszakított magyar földben nyugvó szülei sírjára készített. Ez a sírrács az aranykoszorús mester címét hozta meg Forreider Józsefnek, az elszakított területen pedig nyugodtan pihenhetnek a szülők, akiknek emlékét a hálás gyermek remekmű alkotásával örökítette meg.

HENCZ VILMOS *zongorakészítőmester*. (Önéletraj.) Komárommegye, Guta községben születtem, 1879 január hó 1-én.

Atyámnak, ki London, Párizs és Berlinben szerzett dicsőséget a magyar műbútormunkásnak, Gután volt az asztalosműhelye. Ezen oknál fogva érthető tehát, hogy nem volt könnyű sor a gyermeknevelés. Pedig voltunk ám elegen.

Nyolc éves koromban az atyám megállapította, hogy alkotás terén valóságos zseni vagyok, mert oly billentyűszerkezetet kostruáltam, mely a szék deszkájára alkalmazva, automatikusan olyan nagyszerű tűszúrást produkált, hogy nem volt az a türelmes vendég, ki ijedtében fel nem ugrott volna helyéről. Nem kevesebb leleményességgel oldottam meg a templom harangjának elnémítását is, melynek alapján nem volt olyan legény a faluban, ki aznap megtudta volna szólaltatni az elnémult harangot. Egyébként a benfentesek akkor igen nagy jövőt jósoltak nekem — az akasztófával kapcsolatban.

Tizennégy éves koromban az édesapán elég érettnek látott a kenyérkereső munkára, melynek értelmében be is fogott a műhelyében inasnak. Ezt könnyen megtehette, mert a munkához teljes ambíciót éreztem és

mert akkor már elvégeztem a hat elemi iskolát. Örök rejtély marad előttem, hogy miként ugorhattam át egy évet, holott nálam ostobább tanuló alig volt a faluban. Tán egy fiúra emlékszem, ki túltett még rajtam is. Ugy tudom, hogy őt azóta megválasztották Gután bírónak.

Tanonckodásom tizenhat éves koromig tartott. A munkát szerettem, mely sokszor reggel 4-től este 11-ig tartott. Ám akkor még nem voltak nyolc óra munkaidőt parancsoló szakszervezeti törvények. Az elemi iskolában tanusított tényked ésemmel ellentétben, akkor már szerettem a szép és jó, de legfőképpen a tudományos és szakkönyveket, melyeknél sokszor állítottam fel magamnak önálló teóriákat is.

Az ipariskola, de különösen apám tanai nyomán, abban az időben festészettel is foglalkoztam, mely körülménynek nagy része volt abban, hogy felszabadulásom után közvetlenül elhagytam a szülői házat.

Ugyanis — minden bizonnyal túlbecsülve képességeimet — elég merész voltam képmegrendeléseket is lebonyolítani. Az ebbeli művészetemnek első komoly megnyilvánulása egy kocsmai címtáblán domborodott ki, melyre egy mulató magyart kellett festenem. A mulató magyarnak azonban igen savanyúra sikerült az arca.

Ugyancsak akkor ért az a megtiszteltetés, hogy a főtisztelendő úrtól, egy, a falu végére felállítandó feszület megfestésére kaptam megbízást, annak ellenére, hogy vele gyakran kerültem konfliktusba — úgy emlékszem — templokerülés végett. Természetesen a feszület is elkészült és szintén akaratom ellenére, a plasztikai és egyéb hibákon kívül, még az a botrányos hiba is jelentkezett, hogy az arcra nemcsak hogy a megfelelő fájdalmas áhítatot nem tudtam reávarázsolni, de egyenesen a legderültebb hangulatot fejezte ki. Eszerint tehát, a nem valami fényesen sikerült feszületen maga a főtisztelendő is nevetett és csodálkozott azon, hogy a kép nem hangosan kacag. De azért a feszület mégis csak kikerült a falu végére. Épp itt volt aztán a baj, mert az elfogultabb hívők között az a téves nézet alakult ki, hogy én a csúfságot szándékosan követtem el. És ennek alapján egyszerűen kiszekáltak a faluból. Ez a körülmény tehát nagyban hozzájárult ahhoz, hogy tizenhat éves koromban elhagyjam a szülői házat.

Budapestre kerültem, hova egyébként a régi vágy, a továbbképzés vágya is hozott. Itt tanultam meg magánúton a középiskolát. Előszeretettel léptem a munkába oly műasztalos üzemekben, hol az egyéni ambícióm észrevevését sejtettem. Ezek közül Berák, Dormann és Szloboda műasztalosmestereket említem meg, kiknél rövid idő alatt vezető szerephez jutottam.

Hivatásomat, munkámat bármennyire is szerettem és úgy éreztem, hogy azon a téren az elsők közé tartozom, mégis egy leküzdhetetlen vágy égett lelkemben, a zongoraépítés tudása. Láttam, hogy a zongora sírni, nevetni és imádkozni tud.

A legnagyobb szeretettel tanulmányoztam a német zongoraszakkönyveket, melyekből a zongoraépítés elméletét csakhamar megismertem, úgyannyira, hogy már csak egy kis gyakorlatot láttam szükségesnek.

Ezen célból Thék Endréhez mentem, ki megismerve célomat, a legjóságosabb szeretettel fogadott. Ott sem lehettem utolsó legény, mert

Thék papa kedves öcsémnek szólított és büszke volt rám. De én még büszkébb voltam, mert egyenesen az első Ferenc József magyar király akkor megrendelés alatt lévő koncert-zongorájának készítését bízták reám.

Ugy 1905 táján a Thék-gyárban kitört a nagy sztrájk, mely a zongoraosztályt is magával ragadta. A sztrájk hónapokig tartó tétlenségre kárhoztatta a gyár munkásait, kik közül tán én éreztem legjobban a munkanélküliség átkát, az unalmat.

Ekkor kerültem Havlichek zongoragyároshoz, kinek gyárában csakhamar művezető lettem. Ott született meg az első találmányom, az egyszerű ismétlőszerkezet, mely a drága angol mechanikát teljesen pótolja.

1907-ben önállósítottam magamat, mint zongoraépítőmester.

Saját műhelyemben a zongorák tökéletesítésére irányuló kísérleteket végeztem, bár nyilvánvaló volt előttem, hogy az eziránytú törekvések homlokegyenest ellenkeznek a vagyonszerzéssel. Kísérleteim szabadalmazott találmányokat eredményeztek, melyek közül kettő és pedig tömeggyártásra alkalmas olcsó zongora, valamint automatikus csukóberendezés Amerikában van forgalomban.

Ma, úgy hiszem, a kétszeri kereszthúrozás elvének tökéletes kidolgozásával, valamint a stabil és szabatos működési hangfogómmal nagy lépéssel vittem előre a zongora fejlődését.

És most, amikor az Országos Iparegyesület minden áldozatra kész, agilis rendezősége, mint a becsületes törekvő munka jutalmát, átnyujtotta nekem a legszebbet, a legértékesebbet, az aranykoszorút, bevallom, hogy lelkem mélyén ott tombol az öröm és keserűség vegyes érzése. Öröm a nagyszerű kitüntetésért. De ugyanekkor egy végtelenül fájdalmas jelenség festi magát szemem elé, mint egy átok, egy lesujtó rideg valóság, mint egy megdönthetetlen tragédia, mely tépi, marcangolja ezt a millió sebtől vérző nemzetünket. Ebben a széttépett, szegény meggyalázott és magára hagyott magyar hazánkban nem kell a magyar munka.

HOLLÓSY ZSIGMOND *intarziakészítő m.* Hollósy Zsigmond egyike legfiatalabb aranykoszorús mestereinknek. 1891-ben Budapesten született és művészi hajlamai már kora ifjúságában az iparművészet lelkiismeretes tanulásra késztetik. Jeles hazai és külföldi mestereknél tökéletesíti kézügyességét és ad teret kifinomult ízlésének. Közben az általános művelődésről sem feledkezik meg és kereskedelmi érettségit tesz. Alig 16 éves korában már a győri vagón- és gépgyárban a francia Waggon Lits társaság étkező- és hálókocsi berakó munkáit készíti és az ő keze alól kerülnek ki az udvari kocsik remek intarzia munkái is. Alig 20 éves korában már önálló műhelyt nyit és ugyanekkor nagyobb megrendeléseket kap a budapesti Ganz gyártól, a győri vagóngyártól és a m. kir. államvasútaktól. Rövid idő alatt a legkiválóbb hazai asztalosmesterek, mint Thék Endre, Lingel Károly, Mahunka Imre, Hosszú István alkalmazzák remekbekészült intarziáit. De az ország határain túl is, Szerbia, Románia, Olaszország, Csehország asztalosmesterei lépnek vele állandó összeköttetésbe.

Kiváló gonddal, fejlett ízléssel készített munkái széles körben ismertek és ahol kiváló munkáival megjelenik, mindenütt elismerést arat. Számos tanulót nevel, akik szakmájukban kitüntetéssel vizsgáznak és mes-

terképző tanfolyamokon szakelőadások keretében neveli az új nemzedéket. Az Országos Iparegyesület által 1925. évben rendezett I. Országos Kézműipari Tárlat bírálóbizottsága az aranykoszorús mester címet ítélte meg Hollósy Zsigmondnak, aki ereje és tudása teljében dolgozik és szerez becsülést mindenfelé művészi mesterségének.

HOLZSCHUCH SÁNDOR *intarziametsző*. Tiszti családból származik, aki atyjának foglalkozásánál fogva, gyermekkorát galiciai, boszniai és erdélyi garnizonokban tölti. Székelyudvarhelyen végzi középiskolai tanulmányait és az áll. főreáliskola VII. osztályának elvégzése után 1893-ban a budapesti hadapród iskola növendéke lesz. Innen 1896-ban kerül ki mint tiszthelyettes. Egy ideig a 39. gyalogezred tisztje, majd 1908-ban a kismartoni katonai főreáliskola történelem és természetrajz tanára lesz egész a háború kitöréséig. Még katonai tevékenysége során, szabad idejében szeretettel foglalkozik a faberakó művészettel és hogy veleszületett művészi ízlését a mesterség gyakorlati fogásainak elsajátításával halmozza, évenként szabadságidejét Stuttgartban tölti és egy ottani kiváló szakmai gyárban vállal rendszeresen munkát. Hajlamai fokozatosan az ornamentális munkáról a figurális munkára terelik át és iparművészeti kiállításokon saját tervezésű művészi munkái nagy feltűnést keltenek. Anélkül, hogy valamely művésziskolát végzett volna, ösztönös művészete nagy sikereket biztosít számára és tájképei a művész ecsetével versenyeznek úgy színhatás, mint távlat szempontjából. Amikor 1920-ban mint őrnagy nyugdíjba vonul, az eddig műkedvelőként űzött mesterséget hivatásának választja. Ezután több kiállításon vesz részt Münchenben, Milánóban, Fiumében, Szalonikiben, mindenütt a legteljesebb sikerrel. Az 1926. évben rendezett Kézműipari Tárlaton a legelső díjat, az állami díszoklevelet nyeri el és az 1928. évi II. Országos Kézműipari Tárlat keretében rendezett aranykoszorús mesterversenyen Holzschuch Sándor remekbe készült faberakásai részére az arany mesterkoszorút szerzik meg.

HOSSZU ISTVÁN *műipari lakásberendező*. VIII., Práter u. 64. 1873 december 25-én, Balatoncsehiben született, vasútas családból. Dombováron kezdte meg iparának elsajátítását, ahol már a tanonciskolai vizsga alkalmával oly kiváló szellemi képességről tett tanubizonyságot, hogy az iskolaszéki elnök és a tanárok az ipari pályáról le akarták beszélni és ettől csak kiváló szaktudású mestere, Antony Antal tántorította el azzal, hogy a magyar iparnak szüksége van intelligens, nagyrahivatott egyéniségekre, akik az iparnak zászlóvivői lehetnek.

A vidéki nagyobb városokban, majd Budapesten való munkássága közben beiratkozott a Technológia szaktanfolyamára, ahol több elismerő kitüntetésben részesült. 1898-ban pedig első díjat nyert. Majd Gaul Károly államtitkár segítségével be akart jutni a MÁV műhelyébe, de az államtitkár kijelentette, hogy ezt elő nem mozdítja, őt így el nem engedi temetni, mert ő nagyra van hivatva. Tényleg, egy budapesti gyár ki is küldte párizsi tanulmányútra, ahonnan visszatérve, több nagyobb üzemben mint tervező-rajzoló és művezető működött, közben pedig az iparművészeti iskola szaktanfolyamát végezte és ott több kitüntetésben részesült. 1906-ban önállósította magát és azóta kézműipari munkákat végezett 30 segéddel és 4—5 jobb családból származó tanoncot alkalmaz.

Ő rendezte dr. Dobay Aurél, báró Kornfeld Pál, báró Tornyai, Chorin Ferenc kastélyait és ő készítette el Harry Fault berlini palotájának berendezését is. Számos kitüntetései közül az 1922. évi iparművészeti kiállítási állami nagydíjat, az 1925. évben elnyert ezüstkoszorút és aranyérmet említjük, amelyet betetőzött az, hogy 1928. évben az aranykoszorsú mesteri kitüntetést kapta. Jelentősen részt vesz Hosszú az ipartestületi életben, amelynek alelnöke, azonkívül Thék Endre helyébe őt választották az iparművészeti testület igazgatósági tagjává és végrehajtó bizottsági tagja az Iparegyesületnek.

JANCSURÁK GUSZTÁV *rézműves m.* 1884 derekán egy német gyáros érkezett Budapestre és a Vadászkürt szálló két szobájában vörösrézlemezből géppel sajtolt tárgyakat, serlegeket, tálakat stb. állított ki, arra bíztatva a magyar iparosokat, hogy a kiállított sajtolt áruit vásárolják meg és saját készítményükként állítsák ki az országos kiállításon. Idetévedt az akkor 36 éves Jancsurák Gusztáv, aki Mayer Ferdinánd rézművesmesternél dolgozott. A német gyáros Jancsurákot is munkába vette és előre biztosította a kiállításon elérendő sikeréről, ha az ő portékájával áll elő, mert hiszen — mondta — Magyarország egyetlen iparosa sem tud még megközelítően hasonlóval sem kirukkolni. Jancsuráknak több sem kellett. Iparának becsületét érezte e kijelentéssel megtámadottnak és ez a német lekicsinylés volt későbbi fejlődésének tulajdonképeni rugója. Az 1885. évben megnyílt kiállításon a nyilvánosság elé lépett Jancsurák Gusztáv nem géppel sajtolt, több darabból álló, hanem egyetlen lemezből kézzel domborított iparművészeti tárgyaival. Jancsurák ezzel bizonyságát adta mestersége anyagai fölötti teljes uralmának és gyönyörű iparművészeti alkotásaival egyre szélesebb körben szerzett jóhírnevet magának és iparának. Egyik külföldi mágnás nagyobb megrendelése keretében Jancsurák egyetlen vörösrézlemezből kidomborított tálát vette meg, amelynek közepéből mintegy 25—30 cm magasságú száron hatalmas kinyílt rózsa domborodik ki. E művével a hozzáértők legnagyobb bámulatát vívta ki, sőt akadtak hitetlenek, akik kételkedtek abban, hogy a kérdéses tál egyetlen rézlemezből készül. A berlini múzeum egyik szakértőjéhez került tehát az, aki hosszában átfűrészelte a rózsát, annak szárát és a tálat és csak így volt hajlandó elhinni a szinte hihetetlent. Ettől az időtől kezdve már nem volt újság a kiállításokon az egyetlen lemezből készített 15—20 cm átmérőjű 50—60 cm magas váza. Rövid idő alatt mesze határainkon kívül is elismerték Jancsurák Gusztávról, hogy legmesteribb ura a vörösréznek, amelyet szinte bűvészi ügyességgel formált tetszése és ízlése szerint. Iparművészeti múzeumok szeretettel őrzik külföldön Jancsurák mester egy-egy művészi remekét.

Jancsurák Gusztáv 1884-ben született Kunhalmán, Szepes megyében. Zsenge gyermekkorában nagybátyjához, Jancsurák Pál rézműveshez került Szegedre, ahol gondos és nagyon szigorú nevelésben részesült. Mellette szerette meg a rézművesmesterséget, főként magát a rézanyagot, ösztönszerüleg megérezve, hogy az anyag megfelelő érzéssel a rajzzal összeegyeztethető. 1866-ban a rozsnyói céhnél felszabadul és Pestre kerülve, Mayer Ferdinánd műhelyébe szegődik legénynek. Itt is marad 32 éven át, főnöke haláláig, akinek örököseitől megvéve a válla-

latot, ettől az időponttól mint önálló mester dolgozik. Sikerének tekintélyes részét még mint a Mayer Ferdinánd cég üzletvezetője éri el és sikerei önállósításai után még gyarapodnak. Az 1885. évi országos kiállításon aratott feltűnő sikert az Országos Iparegyesület 1887-ben ezüsteremmel pecsételi meg. A millináris kiállítás érdemes mesterünknek ismét első díjat szerez. Rövid idővel ezután kezdődik a párizsi világkiállításra a készülődés. A kiállításra kijelölt magyar iparosok remekeiket megelőzőleg az iparművészeti múzeumban állítják ki, amelyen Jancsurák Gusztáv a főpolgármesteri szoba részére készített művészi kandallójával és pálmatartóval vesz részt. I. Ferenc József a legnagyobb elragadtatással szemlélte Jancsurák készítményeit és ismételten hangsúlyozta, hogy bár számos rézművesmunkát látott már, de ilyen művészi alkotásokkal még nem találkozott. A párizsi kiállításon elnyert magas kitüntetést számos külföldi és belföldi kiállítás kitünteése követte (Torino, Milano, Pécs, iparművészeti, szakácsművészeti, pincegazdasági kiállítások, stb.), melyek időrendi sorrendjét az 1925. évi Kézművesipari Tárlat rekeszti be, amelyen Jancsurák Gusztáv Magyarországon elsőnek nyerte el az aranykoszorús rézművesmester címet.

Jancsurák Gusztáv arra a megbízatásra a legbüszkébb és pedig méltán, amelynek eredményeként II. Rákóczi Ferenc és társai művészi koporsóit készítette el. A szóbanforgó hat koporsó, amelyek Rákóczi Ferenc, Zrinyi Ilona, Thököly, Eszterházy, Bercsényi, Sibrik, Forgács és Rákóczi József hamvait őrzik, Konstantinápolyból elindulva, végigjárta az egész országot és a nemzet millióinak szeme függött áhítattal Jancsurák mester alkotásain.

Jancsurák mester ma már nyugalomba vonult és jóhírnevű üzemét fia vezeti. A meleg nyári napokban azonban az öreg úr még mindig sűrűn rendez magának ünnepnapot és szeretettel pepecsel egy-egy hamutartón, pálmatartón, kelyhen, rózsaszálon. Mestersége, anyagának a régi szeretete nem hagyja őt nyugodni és most is sűrűn visszatér ahhoz az anyaghoz és a maga készítette szerszámokhoz, amelyekkel nevet teremtett magának itthon és külföldön és becsületet iparának és nemzetének.

KATONA ISTVÁN *faszobrászmester*. Katona István 1885-ben szül. Budapesten. Ugyanitt végezte el tanulóéveit és felszabadulása után a legjelesebb mesterek műhelyében dolgozott. Gyakorlati munkássága mellett igyekezett minden alkalmat megragadni arra, hogy tanfolyamok hallgatásával, könyvek olvasásával elméleti szaktudását is bővítse. A háborús évek kezdetén önállósította magát és kiváló munkássága révén jó hírnevet szerzett magának széles körökben. Alig készül kiválóbb műbútoripari munka, amelynek szobrászmunkáit ne Katona István végezné. Annak idején a szakmában közfeltűnést keltettek azok a díszdobozok, amelyeket Károly királynak, József főhercegnek, Szurmay altábornagynak készített. A kormányzónk részére készült termeskocsi, Auguszta főhercegasszony autójának belseje és számos más hasonló szobrászati munka Katona István szakmai kiválóságát dícséri. Ma már műhelyében mintegy húsz szakmunkást foglalkoztat állandóan. Természetes, hogy a jeles szakember az évek sora alatt számos kitüntetésben részesült és e kitüntetéseket megkoronázta az aranykoszorú, amelyet az 1925. évben rendezett I. Országos Kézművesipari Tárlaton nyert el.

KISS KÁROLY *lábbelikészítőmester*. Szül. 1881-ben Nagyváradon. Tanoncévei elvégzése után nekiindul a világnak és rövid idő alatt Bécsbe kerül, ahol a legjelesebb mestereknél helyezkedik el, tanfolyamokat hallbizonytalanságoknak teszi ki magát, csakhogy tudását bővítse. A magyar gat. Mint a legtöbb jeles mesterünk, így Kiss Károly is a legnagyobb ifjú külföldön is sűrűn változtatja helyét, hogy minél többet tanulhasson és így járja be Magyarország és Ausztria után Németországot és Svájcot. Visszakerülve Budapestre, a Kobrak cipőgyárban nyer elhelyezkedést, majd önálló iparossá válik és ízléses, tökéletes munkájával vevőkörét fokozatosan gyarapítja. Ma már a legelőkelőbb körök foglalkoztatják Kiss Károlyt, a jeles belvárosi cipészmestert, aki büszkén tekint vissza multjára, mert minden támogató segítség nélkül, tisztán a saját akaraterejével, munkájának becsületességével küzdötte fel magát oda, hogy a messze külföldön is híres magyar cipőkészítőipar egyik legjelesebb mestere. Az arany mesterkoszorút az I. mesterverseny alkalmával nyerte el.

KERESZTES JÓZSEF *esztergályosmester*. Szül. 1881-ben Árvátfalván, Udvarhely megyében. Már három éves korában elkerült a szülei háztól nagyatyjához, aki az asztalosipar titkaira kezdi őt már gyenge gyermekkorában beavatni. Ő azonban szívesebben fúr, farag titokban és forgatja nagybátyja esztergapadját. Ebben az időben kezdte meg báró Szterényi József a kézügyeségükről híres székely gyermekek „importálását" alföldi műhelyekbe. Igy kerül ki a millenium évében Keresztes József is fatornyos hazájából Ceglédre, ahol a kamara közvetítésével Burgmann Nándor esztergályosmesternél helyezik el inasként. A székely gyermek nagyszerűen megállja helyét és már a második évi tanonckodás után a tanoncvizsgán elviszi az első kitüntetést, amit a következő évben megismétel, kiállítva egy pipatartóállványt, amely 800 darabból készült és amely munkaidőn kívül, a késő éjjeli és kora hajnali órákban került ki a törekvő Keresztes József keze alól. Felszabadulása után pár hónapig vidéken dolgozik és 1901-ben Budapestre jön, ahol első útja az Iparművészeti iskolába vezeti. Itt jeles eredménnyel végzi az iskola rendes hároméves esti tanfolyamát és egyéves alakrajztanfolyamát és bár a mindennapi kenyér megszerzése nagy gonddal jár, magánúton elvégzi a polgáriiskola négy osztályát is. Végre megtakarított pénzecskéjéből 1907-ben szerény keretek között önálló műhelyt nyit és még abban az évben résztvesz a pécsi országos kiállításon a legszebb eredménnyel.

Keresztes József nagy felkészültsége és letörhetetlen szívóssága dacára sem lett gazdag ember. Jóllehet kétségtelenül szakmájának egyik legjelesebb mestere, sokkal szerelmesebb mesterségébe, semhogy őt az üzleti érdekek sarkalnák. Spekuláló, filozófáló székely esze csupán kézműiparosnál látható idálizmussal mindig azon fáradozik, hogy miként fejleszthetné szakmáját. Napi gondjain kívül időt talál arra, hogy maga köré gyüjtse a szakma segédeit és az esti órákban hol elméleti, hol gyakorlati előadásokat, tanfolyamokat tart számukra, természetesen teljesen önzetlenül, csupán azért, hogy leendő versenytársai tudását bővítse és a szakma becsületét megvédje.

Keresztes József sok tekintélyes asztalos állandó szállítója és keze alól nem csupán tömegmunkák, hanem műipari munkák is szép számmal kerülnek ki. Büszke lehet arra, hogy remekbe készült csillárai, állólámpái még Amerikába is elkerültek.

Az 1925. évi I. Országos Kézműipari Tárlaton Keresztes József gyönyörű rajzú és tökéletes kivitelű csillárokkal jelent meg, amelyekkel elnyerte az arany mesterkoszorút. Az 1926. évi Tárlaton mintaműhelyt rendezett be és a tárlat egyik látványossága volt, amint a jeles mester dolgozva, szerettette meg mesterségét a közönséggel. Nem hiányzott az 1928. évi Országos Kézműipari Tárlatról sem, ahol csavart oszlopai, csillárai és különösen gyermekágya közfeltűnést keltett.

KOHN GYULA *kefe- és ecsetkészítőmester*. Kohn Gyula iparoscsaládból származik. Szül. 1877-ben. Középiskolai tanulmányait, mint jeles tanuló a legszebb reményekkel folytatja, szülei tönkremenetele azonban megakadályozza őt tanulmányai folytatásában és Pápán Engel Lipót kefekötőmesternél lesz inas. Ebben az időben igen keserves esztendőket jelentettek az inasévek. Reggel 5 órától este 9, 10 óráig dolgoztak Kohn Gyula és társai. Egy-egy keservesen átdolgozott éjszaka után mesterével hajnalban kocsira ülve, nagyon sokszor ment zimankós időben vásározni. Végre elérkezett a felszabadulás nagy pillanata, amikor azonban munkakönyvének kiadását megtagadták, mert a tanonciskolát mestere tilalma folytán nem látogathatta rendesen. Kitűnő iskolai bizonyítványa, elkészített gyönyörű munkái tették csak lehetővé, hogy felszabadítása megtörténjék. Természetesen felszabadulása után azonnal vándorútra indult és először Magyarországon kereste fel a jelesebb szakmai mestereket. Így bejárta Győrt, Sopront, Pécset, Debrecent, Szegedet, Budapestet, majd külföldre került és Bécsben, később Mistelbachban a monarchia akkori legnagyobb ecsetgyárában nyert alkalmazást. Munkaadói az anyagkeverés és a gyártás egyéb titkát természetesen elrejteni igyekeztek a nyíltszemű ifjú elől, de eredményelenül. Tapasztalatokban gazdagon került ismét vissza Budapestre, ahol négy évig mint segéd dolgozott. Végre elérkezett az önállósítás ideje is és a segédi évek alatt keservesen összekuporgatott 170 korona tőkével 1901-ben megnyitotta a Thék-bazárban műhelyét, amely egyúttal üzletül is szolgált. A következő évben megnősült és hitvestársában segítőtársat nyert, aki a műhely üzleti részét látta el és Kohn Gyula az üzemi teendők ellátására szentelhette minden idejét. A híres debreceni és szegedi gyárak versenye sem tudta őt háttérbe szorítani és további egy év után már hat munkást foglalkoztatott. 1903-ban kezdett behatóan foglalkozni ecsetek készítésével, jóllehet az erős német verseny nem sok reménnyel kecsegtette. A magyar festőkefék és ecsetek nem nagy bizalomra találtak a fogyasztóközönség körében. Az idegenkedést azonban sikerült legyőznie, jóllehet eleinte a kereskedők még próbára sem akarták árúját átvenni. Időközben kitartó, szívós munkájának eredményekép munkakörébe felveszi mindenfajta kefe és ecset gyártását, amire a festő- és mázolóiparnak szüksége van. Ekkor már Lipcséből szerzi be sörteszükségletét és végül teljes győzelmet aratott a német áru fölött. Munkája gyümölcsének élvezésében őt is megzavarta a világháború, de felesége e keserves évek alatt is fentartotta az üzemet. Megpróbáltatásainak legnehe-

zebb perceit élte a háború utolsó évében, amikor Kohn Gyula visszakerült Budapestre és az anyag- és munkáshiány folytán már-már a bezárás előtt álló üzemét ismét rendbehozta. A gazdasági elzárkózás első évei az újrakezdés nehézségein annyiban könnyítettek, hogy a külföldi verseny háttérbe szorult. Ma azonban már bármilyen hálásan gondolunk is e védelemre, a versenytől nincs mit tartania, hiszen nemcsak az országban jólismertek a gyártmányai, hanem külföldön, Jugoszláviában, Romániában, Olaszországban, sőt Ausztriában is egyre növekszik vevőköre és Kohn Gyula, aki kicsiben kezdte, ma már állandóan ötven, hatvan munkásnak nyujt biztos kenyeret.

KLEIN MÓZES *ezüstművesmester*. Cseh Pál Lajos híres budapesti ezüstműves, ötvösmester jeles tanítványa. Született 1869-ben Oros községben. Tíz éves korában került fel Pestre, ahol a szükséges iskola elvégzése után, 13 éves korában lépett be tanoncnak tanítómesteréhez és négyévi tanonckodás után, mint segéd dolgozott több mint húsz éven át mindössze két mesternél, míg végre 1907-ben önálló lett. E századnak az elején ezüstműves iparágunk ismét gyermekcipőben járt és bátran állapíthatjuk meg, hogy az újjáfejlődéshez a lökést Klein Mózes adta meg. Gondosan tanulmányozta a külföld fejlett ezüstműves iparát és különösen a gépek megfelelő alkalmazására terelődött a figyelme. Modernül berendezett üzeme mintaképül szolgál és a keze elól kikerülő munkásság tökéletes kiképzésénél fogva mindenütt keresett. Klein Mózes szakmájában ma általános közbecsülésnek örvendő, tekintélyes szakférfiú, aki minden alkalmat megragadott arra, hogy az ezüstműves szakma fejlődését előmozdítsa és a külföldi árú behozatalát versenyképes árú készítésével lecsökkentse. Kitűnő készítményei számos kiállításon nyertek első díjat és e kitüntetéseket megkoronázta az 1928. évi aranykoszorús mesterversery, amelyen az aranykoszorús mester szép címet Klein Mózes nyerte el kíváló, ízléses és tökéletes munkájával.

Klein Mózes élénk részt vesz az ipari közéletben. Az arany-, ezüstműves és ékszerész ipartestület alelnöke, a Nemesfém és Drágakő-csarnokban miniszteri kinevezéssel tőzsdetanácsosi tag, a tanoncvizsgáló bizottságnak elnöke.

Nem hallgathatjuk el azt, hogy Klein Mózes lelkes munkatársai fiai és leánya, akik atyjuktól örökölték mesterségük szeretetét és akik gyakorlati tudásukat gazdag elméleti tudással egészítették ki és gondoskodnak arról, hogy az országszerte jónevű cég modern vezetése lépést tartson az idők kívánalmaival. Reméljük, hogy Klein Mózest egy jóhírnévben állandóan fokozódó, majdan hosszú időkön át híres iparosdinasztia alapítójaként fogja tisztelni az utókor.

KULCSÁR SÁNDOR *bronzműves és csillárkészítőmester*. Régi iparosfamiliából származik Kulcsár Sándor, aki 1871-ben született Nagyszebenben és akinek dédapja Miskolcon, nagyapja Sátoraljaújhelyen, apja Nagyszebenben folytatta a sárgaréz és pakfongműves, ötvösmesterséget. Kulcsár Sándor mestersége szeretetét már egészen apró gyermekkorában magába szívta és már elemi iskolás korában szabad idejében ott lábatlankodott a műhelyben. Alig érte el a 10—12 éves kort, amikor a fémlombfűrészelésben akkora jártasságra tett szert, hogy atyja szívesen engedte át az ilyen természetű munkákat fiának, hetenként 10—20 krajcárokkal díjazva a munkát. 4 reáliskola elvégzése után atyja

műhelyébe szerződik inasnak és amikor a felszabadulásra kerül a sor, egy kis gőzgépet készít remekbe, amelyet az ottani reáliskola fizikai szertára részére megvásárolt és még ma is ezen demonstrálják a tanárok a gőzgép lényegét. Felszabadulása után vándorútra indul. Első állomása Miskolc, ahol nagybátyja műhelyében dolgozik, majd tudásvágya innen tovább kergeti őt Bécsbe, ahol rövid ideig egy armatura gyárban dolgozik, majd a híres Dziedzinszky és Hanusch bronzárugyárban nyer alkalmazást, rövid idő alatt kiküzdve a csoportvezetői állást. Mestere őt atyai barátjának fogadja és később még végrendeletében is megemlékezik róla. De a törekvő ifjúnak ég a talpa alatt a föld. Bécs után Linz, Salzburg, Karlsruhe, Ulm, Geislingen, majd Páris, London és Hamburg következik. Tudásban gyarapodva kerül vissza ismét Bécsbe, ahol az Arsenalban mint mester dolgozik. Vándorútja során takarékosan él és 300 forintot gyüjt össze, amit elégségesnek talál arra, hogy mint önálló mester kezdje el itthon tevékenységét. Rendkívül küzdelmes évek következnek ezután. Három éven keresztül emberfeletti munkát végez, hogy megvesse lábát a hazai piacon. E három év alatt négyízben kell költözködnie, ami mind egy-egy leégés. 1898-ban költözködik mai telepére a Dessewffy-utcába, ahol azonban csapás csapás után éri. Hitelben vásárolt telkét nagy gondokkal törlesztheti, amikor a tűzvész pusztítja el műhelyét. Már-már összecsapnak feje fölött a hullámok, amikor bécsi mestere és atyai barátja Hanusch 200 forintot hagy rá végrendeletében. Ez átsegíti őt a megpróbáltatásokon és szorgalmas, lelkiismeretes munkásságával üzeme hozadékát már annyira fejlesztette, hogy egyre terjeszkedő üzem részére 1906-ban már a szomszéd házat is megvásárolhatta. Ekkor már széleskörben előnyösen ismert Kulcsár Sándor neve, aki különösen mint csillárkészítő szerez külföldön is jóhírnevet magának. Most már több mint 30 éves önálló tevékenysége alatt mintegy 350 tanonc került ki keze alól és még a háború előtt is 100 munkást foglalkoztatott műhelyében. Számos középület felszerelésében működött közre és így csillárjai helyet foglalnak az Operaházban, a királyi várpalotában és sok más helyen is.

A háborús évek súlyos megpróbáltatások elé állították Kulcsár Sándort. A modernül berendezett üzem tehát csak úgy volt kihasználható, hogy hadiszerek gyártásával foglalkozott. A háború vége után Kulcsár ismét nagy arányokban kezdte el a csillárok készítését, de mindig megérezte azt a nagy veszteséget, amit számára csaknem húsz métermázsa csillárnak fémhulladékként való elrekvirálása okozott.

Kulcsár Sándor igen élénk közéletet él. Az Országos Iparegyesületnek évtizedek óta igazgatósági tagja. Hasonlóképen igazgatósági tagja az Iparművészeti Társulatnak is. A bádogos stb. Ipartestületnek hosszú időn keresztül elöljárósági tagja volt és amikor a fémiparosok külön ipartestületet alakítottak, Kulcsár Sándort, mint szakmájuk egyik jelesét, tiszteletbeli elnökké választották. Kulcsár Sándor az 1925. évi Országos Kézművesipari Tárlaton nyerte az arany mesterkoszorút, amely kitüntetés számos előbbi más kitüntetés sorát zárta le.

LAKOS ELEK *kovács- és kocsigyártómester*. Lakos Elek élete nem gazdag eseményekben. 1869-ben született Kecskeméten, régi nemesi családból. 6 éves korában már árván maradt és már ekkor megkezdi nehéz

harcát a kegyetlen sorssal. Egyik tanyáról hányódik a másikra, míg 14 éves korában Till Sándor kecskeméti kovácsmesterhez kerül, akinél négyévi időtartamra tanoncnak szerződik. 1888-ban felszabadulva, Budapestre kerül és mesterségének minél fokozottabb elsajátítása érdekében számos műhelyben dolgozik, majd az ország nagyobb városait keresi fel. 1890-ben besorozzák katonának, ahol rövid idő alatt mint szekerész altiszt elsőrendű munkavezetővé lesz és mintakönyvek alapján tizednagyságban elkészíti az ezred összes szekereit, amelyek eredményeként a millenáris kiállításon az ezred aranyérmet nyert.

Levetve a katonai mundért, 1893-ban Szigetszentmiklóson önálló műhelyt nyit és munkájával kedveltté válik rövid idő alatt a környéken. Vidéki viszonylatban értékes közéleti munkát fejt ki és mindenütt ott látjuk, ahol tettekre van szükség. Családi okokból később Szalkszentmártonra kerül és itt is dolgozik a világháború kitörésig, amelyben 33 évi házasélete alatt született 22 gyermeke közül négy felserdült fiával együtt vett részt, becsülettel küzdve a hazáért. A háború alatt műhelye, tűzhelye kihült és vevőköre szétszéledt. A háború után a reászakadt szegénység nehéz napjait csendesen tűri és nagy szívóssággal kezd deresedő fejjel a romok újjáépítésébe. Rövid idő alatt ismét hangos a műhely és fiainak közreműködésével ismét megszerzi régi vevőkörét, napról-napra fokozva a környéken jó hírnevét. Gonddal, szeretettel és szakértelemmel elkészített kis parasztszekere meghozza számára iparos kartársai legnagyobb elismerését: az aranykoszorút, mely a becsületes kézműiparos verejtékes munkája teljes értékelésének a szimbóluma és bizonyítéka annak, hogy minden nagystílű reklám, minden nagyobb tőke és összeköttetés nélkül is egyszerűen lelkiismeretes munkával is kivívhatja a mesterségét szerető és értő kisiparos a közbecsülést. Lakos Elek aranykoszorús mesterünk puritán élete, mesterségének szeretete és tudásának elismerése szolgáljon sokezer hozzá hasonló sorban élő és verejtékesen küzködő magyar kisiparosnak követendő például!

LEHNER ATTILA JÓZSEF *orthopäd lábbelikészítőmester.* Négy elemi és két gimn. osztály elvégzése után atyja keze alá kerül, aki maga is orthopäd cipészmester. Felszabadulása után hamarosan otthagyja a szülői házat, kimegy külföldre, bejárta Ausztriát, Németországot és szivacsmódjára szívja magába mindazt, ami szemszögébe jut. Hazakerülve, sűrűn változtatja mestereit, nehogy egyoldalúvá váljék és minden mesterénél felcsippenti azt, ami tudását kibővítheti. Természetesen szaktanfolyamokat szorgalmasan látogat és a cipészsegédek önképző körének záróvizsgáján már első díjat nyer. Következik a családalapítás és az önállósága annak minden gondjával, bajával. Rövid idő mulva atyjának cégtársa lesz és a fiatal erő buzdítására elkezdődik az eddig konzervatív üzem modern berendezése, mechanizálása. Erre az időre esik Magyarországon számos cipőgyár alapítása és e nagy mechanikai berendezkedésben német, angol és amerikai mintára rendezkedik be a Lehnerműhely is. A fiatal Lehner a gépek szerelmesévé válik, rövid idő alatt megismeri azoknak minden csínját-bínját és egyike lesz az ország legkiválóbb európai gépismerőinek. Nyughatatlan vére arra késztette, hogy az atyjával kötött társasviszonyt felbontsa és két évvel később már az akkor híres váci Kobrak-gyár technikai üzemvezetője, később a

Robur-cipőgyár üzemvezetője lett. De Lehner Attila természete nem türte meg az alkalmazotti állapotot. Otthagyja szép állását és minden anyagi eszköz nélkül, egész kicsiny keretek között, mint orthopäd cipészmester önállósítja magát. A gondok egyre halmozódnak, amelyek azonban csak fokozzák erőit és küzdelmek tetőpontján szakad reá a világháború. Ekkor már hét gyermek üli körül az asztalt és e nagy családot kénytelen elhagyni Lehner, hogy több, mint két és fél éven át katonáskodjék. Ekkor Budapest székesfőváros tanácsa hívja őt haza és megbízza a Fővárosi Cipőüzem megalakításával, amelyet a legnagyobb megelégedésre egy éven át vezetett. Ezután előlről kezdte a küzdelmet és küzd ma is szívósan, kitartóan, de minden levertség nélkül, örökös bizakodó jókedvben. A napi gondok, nagy családjára való tekintettel, talán még jobban nyomják, mint bárki mást, de Lehner filozófus is. A nagy teher alatt nem roppan össze, hanem fáradhatatlanul dolgozik és örökös optimizmusával bízva-bízik a jövőben. Munkájának nem a verejtékes oldalát, hanem a szépségét nézi és ha fáradt kezéből kiesik a szerszám, az élet további szépségei után kutat. Szenvedélyesen műveli magát, sokszor egészen elvont tudományos könyveket olvas, nyelveket tanul és muzsikál. Mint hétgyermekes apa, nem restel beiratkozni a Zenedébe és napi munkája végeztével, hat esztendőn át szorgalmasan siet nap-nap után az iskolába hegedülni tanulni. Lehner Attila, a hétgyermekes családapa, ötven súlyos esztendővel a vállain, ma is az eleven észjárású pesti gyerek, aki tele van jókedvvel, munkabírással és tervekkel a jövőre.

MOCSAI JÓZSEF *asztalos m.* Mocsai József egyike azoknak a becsületes és lelkiismeretes magyar iparosoknak, aki sohasem ült fel a könnyű keresés szárnyas paripájára, hanem az alaposság nehéz vascsizmájával járta a kézművesség göröngyös útját. Mocsai eleshetett száz meg száz kedvező rendeléstől, de soha keze alól más, mint gondosan, alaposan elkészített munka, ki nem került. Mocsai, aki 1871-ben született Némedi községben, Ujpesten kezdi meg szakmai munkásságát, ahol négy, és fél évre szerződik tanoncnak. Felszabadulása után azonnal külföldre megy és közel 10 esztendőn át dolgozik keményen, gyakran a legnagyobb gondok közepette, el nem mulasztva egyetlen alkalmat sem, ahol tudását bővítheti. Előbb Bécsbe, majd Münchenbe kerül. Innen átkerül Londonba, mindenütt gondosan tanulmányozva a stílusokat és lelkiismeretesen hallgatva a tanfolyamokat. A párizsi világkiállítás alapos áttanulmányozása után, telve lelkesedéssel és alkotóvággyal, hazakerül és a Lingel Károly cégnél helyezkedik el. Innen rövidesen eltávozik és régi vágyának engedve, kis pinceműhelyben önállósítja magát. A kezdet nehézségeinek leküzdésével jóhírneve egyre növekszik és már a következő évben a turini kiállításon díjat nyer, sőt elnyeri a kereskedelmi miniszter iparművészeti érmét. 1904-ben a St. Louis világkiállításon látjuk remek bútorait, 1906-ban a milánói világkiállításról hozza el 5 szoba remek bútorával a diplome d'honneurt. Kiváló érdemei elismeréseül 1907-ben elnyeri a koronás arany érdemkeresztet, 1911-ben a kereskedelemügyi miniszter 2000 koronás nagy díját. 1922-ben az Országos Iparegyesület ezüst díszérmét és 1925-ben első ízben rendezett aranykoszorús mesterversenyen mint a magyar asztalos iparosság legkiválóbbja, egyetlen könyvszekrénnyel megnyeri az aranykoszorút.

Mocsai József kiváló művészek tervei alapján dolgozik. Wigand Ede, körösfői Krisch Aladár, Nagy Sándor tervei foglalkoztatják a mestert és számos előkelő palota komoly asztalosmunkája hirdeti munkája jelességét. Az a barokk könyvszekrény, amely számára az aranykoszorút meghozta, Meller Dezső műépítész tervei alapján készült 12 évig szárított anyagból, teljesen szabad kézzel, minden gép nélkül, a régi mesterek becsületes alaposságával, de a mai asztalos-technika tökéletességével.

PILÁT PÁL *hegedűkészítőmester*. Szakkörökben Pilát Pált tartják a mai magyar hegedűkészítőipar megteremtőjének. Bár Pilát Pál magyarországi működése előtt fejlett hangszerkészítőiparunk volt, a sors különös játéka folytán a nyolcvanas években rövid két év alatt öt jeles hegedűkészítőmester halt meg és az új generáció már úgyszólván kivétel nélkül az ugyanakkor Magyarországon megtelepedett Pilát Pál nevelése.

Pilát 1860-ban született a csehországi Beneschauban, 12 éves korában Wienbe került Thomas Zach-hoz inasnak, akinél öt évi inaskodás után felszabadult és még további 10 évig dolgozott mint segéd. Innen Bittner Dávidhoz, majd Lemböck Károlyhoz került. 1883-ban hívják Budapestre, ahol átveszi az elhúnyt Bartek Ede műhelyét. 1885-ben már résztvett az országos kiállításon és elnyeri az első díjat. 1903-ban meghonosítja a vonó készítését, amiért az Országos Iparegyesület ezüst díszéremmel tünteti ki. A párizsi világkiállításon is nagy díjat nyer, a millenáris kiállításon pedig a milleniumi érmet nyeri. Az opera zenekarának felszerelése idején, 1912-ben megbízást kap a vonóshangszerek szállítására és szállít 25 hegedűt, 7 violát, 6 gordonkát, amelyeket legkiválóbb művészekből álló bizottság vizsgál felül és talál kitűnőnek. Pilát Pál érdemes szakmai munkálkodását dícséri az a körülmény, hogy 25 tanítványt képzett ki, akik részben itthon, részben külföldön általánosan elismert kitűnő mesterek. Berlinben, San-Francisco-ban, New-Yorkban is dolgoznak Pilát tanítványai. A legjelesebb művészek, mint Hubay Jenő, Vecsey Ferenc, Kubelik, Ondricsek játszanak Pilát hegedűin. Pilát az 1925. évi I. Országos Kézműipari Tárlaton résztvett a koszorús mesterversenyen 3 Stradiváriusszal és 3 Guarneriusszal. A zsüri egyhagú ítélete alapján elnyerte az arany mesterkoszorút. Jellemző, hogy ugyanakkor több tanítványa is résztvett a versenyen, akik közül hárman ezüstkoszorús mesterek lettek. Pilátnak egyébként szabadalmai is vannak, amelyek a hangszerkészítéssel állanak összefüggésben.

SEENGER BÉLA *kőfaragó m.* A Kauser János által a mult század közepén alakult híres kőfaragóüzem 1872-ben került a Seenger-család kezébe. A mai tulajdonosnak atyja, Seenger Béla vetette meg a Seengernév jóhírnevének alapját, amelyet az id. Seenger Béla 1905-ben bekövetkezett halála után a három gyermek még növelt is. A fiatal Seenger Béla, Magyarország aranykoszorús kőfaragómestere, 1877-ben született Budapesten. Az állami felsőipariskola elvégzése után atyja üzemében tanulja a mesterséget és atyja halála után átveszi két testvérével együtt a hatalmas vállalat vezetését. A vállalatnak bányái vannak Sóskúton, Siklóson, Piszkén és a dalmáciai Brazza szigeten. Ezeknek termékeit dolgozza fel a központi üzem, amelynek irányítója Seenger Béla. Bölcs

és szakszerű vezetését mi sem bizonyítja jobban, minthogy az ország legnagyobb és legmonumentálisabb középületeinek kőfaragómunkái a Seenger-cég alkotásai. A királyi palota, a parlament, a tőzsdepalota, a szépművészeti múzeum, a mezőgazdasági múzeum, a lipótvárosi Bazilika, a zeneakadémia, a világhírű Halászbástya és számos banképület dícséri a vállalat kiválóságát és válik díszére, becsületére az országnak. Művészi alkotások, síremlékek, szobrok, gloriettek, márványkandallók, oltárok, fürdőszobák és ízléses dísztárgyak növelik a vállalat hírét, messze az ország határain is túl.

Seenger Béla igen élénk ipari közéletet él. Az Országos Iparegyesületnek igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagja, az Iparművészeti Társaság elnöke, a budapesti Kő- és Márványipari Szövetség elnöke, a kőfaragómestereket vizsgáztató bizottság tagja és mint a statisztikai értékmegállapító bizottság tagja, kereskedelmi tanácsos.

A vállalat kitűnőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy mindazokról a kiállításokról, amelyeken gyönyörű készítményeivel résztvesz, a legmagasabb díjakat nyeri el és így nyert kitüntetéseinek száma a félszáz körül van. Ezek között találjuk az Országos Iparegyesület nagy aranyérmét is, amely az iparosság Nobel-díja és amelyet minden évben csupán egyetlen vállalat nyerhet el. Ez ipari kitüntetések koronája az arany mesterkoszorú, amelyet az 1928. évi Országos Kézművesipari Tárlaton szerzett meg nagynevű vállalatának.

Mellékesen említjük meg, hogy Seenger Béla a világháborúban mint tartalékos honvédszázados vett részt a bolgár, szerb és olasz fronton, ahol vitézségéért számos kitüntetésben volt része.

Munkatársai, Seenger Viktor és Seenger Ervin segítenek az aranykoszorús mesternek a hatalmas méretű vállalat vezetésében.

SZIKSZAY SÁNDOR *mézeskalácsos m.* Az iparosmunka szeretetének, törekvő, izzó hazaszeretetű magyar iparosnak példaképe Szikszay Sándor, akit az első Kézművesipari Tárlat alkalmával aranykoszorús mézeskalácsoskészítő mester címmel tüntettek ki. Ősei előkelő szerepet játszottak Békés vármegye történetében, de szülei elveszítvén vagyonukat, fiukat földmívesnek szánták, minthogy az öt elemi iskolán túl iskoláztatásra nem tellett. Pedig a kitűnő tanulót Szabó János esperes, a debreceni tanítóképezdébe akarta küldeni. Küzdelmes gyermekkor után ambíciója az ipar felé terelte és a már 17 éves ifjú, nagybátyja házába került, cukrász és mézeskalácsos tanoncnak. Szakmáját az alföldi városokban tanulta ki és mint fiatal segéd is, már elismerésben részesült, amikor Debrecenbe került, ahol, ha nem is az ősi kollégium falai között a latin tudományokat, egy kiváló debreceni mesternél, Boldog Gyuláná! elsajátította nemcsak a hírneves debreceni mézeskalácsosnak készítését, hanem a mintáknak kidolgozását is. Ebben a magyar specialitásban csakhamar túlszárnyalta mestereit, és elismerten a legelső helyet foglalta el. Magyar motívumú munkái, amelyeket körtefából és diófából farag, valóságos iparművészeti művek. A régi magyar tradícióknak és az ipari tudásnak s a munkaszeretetnek egyaránt viselik magukon ismérveit ezek a munkák, amelyek segítségével készülnek a magyar mézeskalácsos-ipar legjelesebb termékei. De nemcsak ezekre a legjelesebb termékkre szorítkozik Szikszay mester munkássága, hanem kitűnő termékeket készít a cukrász- és mézeskalácsos-ipar minden más ágában is.

A világháborúban derekasan kivette részét, kitüntetésekkel dolgozott a háború után azon, hogy a háború alatt leromlott műhelyt talpraállítsa. Munkássága eredménnyel is járt, mert ma a derék békési iparos bizakodással tekinthet vállalatának jövője elé.

De nemcsak iparában a legelső Szikszay Sándor, hanem vezető szerepet játszik Békés vármegye ipari közéletében is, mint a Békési Iparos Olvasó és Iparos Ifjúság Önképző Egyletnek ügyvezető alelnöke, az Ipartestület előljárósági, az ipariskola felügyelőbizottsági tagja; mindenütt ott van, ahol iparostársaink érdekét kell szolgálni és már megszokássá vált, hogy minden közügyben Szikszay Sándorhoz forduljanak tanácsért és véleményét kikérjék.

Számos kiállításon nyert kitüntetést Szikszay Sándor és az I. Országos Kézművesipari Tárlat bíráló-bizottsága neki juttatta a kézművesiparosoknak szánt legnagyobb kitüntetést, az aranykoszorús mesteri címet, kitűnő készítményeiért és első helyen saját tervezésű és kivitelű mézeskalácsos modelljeiért.

Reméljük, hogy Szikszay Sándor valóra váltja jelmondatát:

Dolgozzunk hazánkért,
Dolgozzunk magunkért,
Dolgozzunk, míg élünk
A magyar iparért!

Szikszay Sándor 1884-ben született ősnemesi családból. Atyja Szikszay Sándor, anyja petneházi Petneházay Sára. Az öt elemi iskola elvégzése után néhány évig kénytelen volt különböző foglalkozással megkeresni kenyerét, míg 1901-ben cukrász- és mézeskalácsostanonc volt, 1903-ban felszabadult, 1908-ban önállósította magát. 1914-ben az iparos ifjúság önképző egylet ügyvezető alelnökének választották. Csakhamar a harctérre vonult, és csak 1918-ban került vissza. A háború alatt szülei, akiknek eltartására fordította munkájának legjavát, elhaltak, 1919-ben megnősült és fokozott erővel látott ipara fejlesztéséhez.

SZLEZÁK LÁSZLÓ *harangöntőmester*. Magyarország harangöntőipara a háború előtt is jóhírnévnek örvendett. A fejlettebb iparú Ausztria számos templomában magyar harang hívta a hívőket. De jónevű volt a magyar harang más országokban is. Jeles harangöntő mestereink között is egyik legkiválóbb Szlezák László, aki 12 éves kora óta dolgozik a szakmában. Első mestere, Thuri Ferenc, aki a maga idejében az ország legjobb és leghíresebb harangöntője volt. Szlezák Thuri mesternél inaskodott, ugyanott lett legény, sőt később művezető öntőmester és főnöke halála után önállósította magát. Élete tehát változatosnak alig mondható. Konzervatív természete önállósága előtt kis gyermekkorától kezdve egy helyre kötötte őt és csak mestere halála kényszerítette arra, hogy a régi keretekből kiszabadulva önálló mésterként kezdje meg küzdelmét az élettel. A jó iskola és komoly lelkiismeretessége megkönnyítették számára a kezdet nehézségeit és 1909-ben történt önállósítása óta a mai napig, több mint 2500 darab harang került ki Szlezák mester keze alól. A kiskeretű vállalata az idők folyamán modern üzemmé fejlődött, amely ma már 50 munkáskéznek ad kenyeret. Szlezák László harangjait a há-

ború utáni idők óta sűrűn látjuk a kiállításokon. Művészi kivitelű, tömö, búgó és érces hangú harangjai mindenütt érdeklődést keltenek. Az 1921-ben és 1923-ban rendezett vasipari kiállításon Szlezák László harangjai aranyérmet hoztak mesterüknek, számos vidéki kiállításon további aranyérmeket szerez, az I. Kézműipari Tárlaton a kereskedelmi kormány díszoklevéllel tüntette ki és az 1928. évi III. Országos Kézművesipari Tárlaton rendezett aranykoszorús mesterverseny keretében Szlezák László lett Magyarország aranykoszorús harangöntőmestere.

Szlezák László nemcsak kiváló iparos, de derék, jószívű ember is egyben. Nem egy kis falusi templom, amelynek hívei nem vehettek maguknak harangot, jutott haranghoz Szlezák mester jótékonysága révén. A Pápa Őszentsége tehát nemcsak lelkes munkásságát, de számtalan adományait is honorálta akkor, amikor őt a „Pro Ecclesia et Pontifice" érdemkereszttel tüntette ki.

TIRINGER FERENC *műlakatosmester*. 1875-ben szül. Sárbogárdon. Elemi iskolái elvégzése után egyik sárszentmiklósi gépészkovácsnál tanonckodik, de törekvéseit az itt megadott szűk keret nem elégíti ki, miért is 1894-ben felkerült Budapestre. Nagy szerencséje van, mert Magyarország akkori legkiválóbb mesterénél, Jungfer Gyulánál nyer alkalmazást, ahol megszereti a műlakatosságot és elhatározza, hogy annak tökéletes elsajátítása céljából külföldre utazik. Már 1896-ban Bécsben van, ahol nappal egyik jeles műlakatosmesternél dolgozik, az esti órákban pedig szaktanfolyamokat hallgat. De Tiringernek ambícióit az nem elégíti ki, tovább vándorol a műlakatosipar hazájába, Németországba és Münchenben helyezkedik el elsőrangú cégeknél. Természetesen itt is felhasználja estéit tanfolyamok hallgatására, mikor pedig annyi pénzecskét összetakarít, hogy egy ideig foglalkozás vállalása nélkül is fentarthatja magát, nappali tanfolyamra iratkozik be, amelynek elvégzése után ismét állást vállal. Ez így megy több éven keresztül, amikor az üzemi munkálkodást és takarékoskodást felváltja a tanulás és nélkülözés ideje. 1902 elején Tiringer Manheimba megy, ahol egyik nagyobb cégnél már mint csoportvezető nyer alkalmazást. Kisebb kirándulás Franciaországba, majd vissza Berlinbe, ahol már mint művezetőt látjuk a derék magyar embert. 1903-ban egy kattowici üzemben készíti a cég kiállítási munkáit, amelyekkel annak, a német vasipar óriási részvétele dacára, az első díjat szerzi meg. A külföldi sikerek, valamint a tanulmányút befejezett volta arra késztetik Tiringert, hogy az önállósításra gondoljon. Hazautazik Budapestre, itt mint vendéglátó beiratkozik a Magyar Iparművészeti Főiskolába, ahol egy pályázaton első díjat és dícsérő oklevelet nyert. A következő évben Tiringer és Teichner cég alatt Budapesten műlakatos műhelyt nyít, de a társulás nem válik be és a cégből rövidesen kilépve, a pozsonyi állami fémipari szakiskolában nyer mint művezető alkalmazást. 1907-ben innen is kilép és Kecskemétre költözik, ahol nagy képességeinek kifejtésére természetesen igen szűkös keretek állnak rendelkezésére. Az a férfiú, aki külföldön a legjelesebb műhelyekben munkájával elismerést váltott ki, Kecskeméten szánalmas mosolynál egyebet nem tudott elérni. A szívós magyar ember ekkor a lehetetlennel határos cselekedetre szánta el magát. Kecskemétről szállított Ausztriába és Németországba ornamentális és figurális műlakatos munkákat. Az, aki ismeri

Ausztria és Németország fejlett műlakatos iparát, bizonyára csodálkozással hallja, hogy Tiringer munkáit e piacok örömmel vették fel. Időközben lassanként Magyarországon is kezdték készítményeit megismerni és a vevőközönség belátta, hogy egy kézimunka a sajtolt gépmunkánál többet ér és szívesebben fizetett néhány fillérrel többet egy-egy tökéletes kézimunkáért, mint ízlésteln tömegáruért. A háború előtti években Tiringer már 20—25 segéddel dolgozik. A háborús évek munkáslétszáma csökkentését eredményezték és őt főként javítási munkákra kényszerítették. A háború után azonban ismét visszatért régi munkaköréhez és bár az építőipar szünetelése Tiringer számára is korlátozza a munkalehetőségeket, ma ismét 15 segéddel dolgozik modern üzemében.

Tiringer kiváló munkáival már 1925-ben ezüstkoszorút és nagy aranyérmet nyer és az 1928. évi Tárlaton viszi el budapesti mesterek elől vidékre az arany mesterkoszorút. Tiringer Ferenc Kecskeméten a legtiszteltebb polgárok sorában foglal helyet. A városi törvényhatósági bizottságnak tagja és az iparostanonciskola felügyelő bizottságának is tagja.

TÓTH MIHÁLY *cipészmester*. A magyar lábbelikészítő ipar egyike azoknak az iparágaknak, melyek nemzetközi viszonylatban is első helyen állanak. A magyar lábbelikészítő szakmunkást még Párizsban is, a divat metropólisában is örömmel alkalmazzák és a legfejlettebb iparú nyugati államokban csodálnak meg egy-egy magyar készítésű cipőt. A kiváló magyar cipészmesterek között is az elsők között foglal helyet Tóth Mihály, aki az 1928. évben rendezett II. aranykoszorús mesterversenyen nyerte el az aranykoszorús mesteri címet.

Tóth Mihály 1878-ban született Recsken. Négyévi tanonckodás után Salgótarjánból Budapestre jött, ahol igyekezett tudását kiegészíteni. E téren az önképző szakegylet végzett igen hasznos munkát, amelynek Tóth Mihály éveken át lelkiismeretes és szorgalmas hallgatója volt. Katonasorba kerülve, eljutott Bécsbe és amikor leszerelt, továbbra is ott maradt, hogy tudását kiegészítse. A vidékről elindult fiatalember így rövid idő alatt nagy szaktudásra tett szert és amikor 1903-ban Budapestre visszakerült, már a legelőkelőbb belvárosi cégek foglalkoztatták. De ahogy a jó pap holtig tanul, úgy a törekvő iparos sem elégedhetik meg tudásának mértékével és minden alkalmat megragad, ahol szakmai ismereteit bővítheti. Tóth Mihály is ezt tette. A technológia tanfolyamát elvégezte és 1909 májusában önállósította magát. A kezdet nehézségein átvergődve, igen előkelő vevőkörre tett szert, de tanulásának, fáradozásainak gyümölcsét nem élvezhette. Kitört a háború és négy éven át fegyverrel szolgálta hazáját. A háború után előlről kellett kezdenie munkásságát. Nagy szívóssággal tette át magát a nehézségeken és ma a Belváros egyik legkeresettebb mestere, akit a legmagasabb körök foglalkoztatnak. 1926. évben az Országos Kézművesipari Tárlaton már feltünt a bírálóbizottságnak és szép kiállított tárgyaival nagy aranyérmet nyert, Az 1928. évi kiállításon további fejlődésének adta tanujelét annyira, hogy úri és női cipői látványosságszámba mentek. Szorgalmas tanulással, nagy szerénységgel, de szívóssággal tornázta fel magát a magyar kézműiparosok első sorába.

ZÁBORSZKY IMRE *szabómester*. Szül. 1873-ban Szeghalmon, Békés megyében. Tanulóéveit Nagyszalontán töltötte, ahol segéd korában is több mesternél dolgozott. Innen Nagyváradra, majd Budapestre került, ahol szintén több jeles mesternél fordult meg, különösen büszke arra, hogy Vikár Béla jeles belvárosi szabómester egyik első szakmunkása volt. Mint kiváló szakmunkást, 1902-ben a budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete művezetőül alkalmazza, később pedig mint főszabász működik ugyanitt. Önállósításra csak igen későn kerül a sor. A háborús évek után, 1921-ben, 48 éves korában határozza el magát arra a nehéz lépésre, de az önállósággal járó nagy gondok nem törik le ambícióit. Rövid idő alatt igen szép vevőkörre tett szert és a keze alól kikerült munkások mindenütt teljes dícséretet váltanak ki a mester számára. Az 1928. évi Kézművesipari Tárlaton remekbe készült kiállított munkáival elnyeri az arany mesterkoszorút.

ZIER KÁROLY *mérlegkészítőmester*. Ha külkereskedelmi mérlegünket nézzük, még mindig igen jelentékeny behozatal mutatkozik, különösen preciziós analitikai mérlegekben. Az óriási pontosságot megkívánó mérlegek igen fejlett ipari országokból jönnek hozzánk, amelyek ellenértéke fejében tekintélyes összeg szivárog ki évenként az országból. Annál nagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a munkásságról, amelyet Zier Károly fejt ki.

Zier Károly, aki 1875-ben Budapesten született, négy középiskola elvégzése után az Állami Mechanikai Tanműhely növendéke lett, amelynek elvégzése után kiváló munkássága alapján a kereskedelemügyi miniszter 1896-ban lehetővé tette számára, hogy tudását külföldön tökéletesítse. Az állami ösztöndíj segítségével négy évet tötlött külföldön és ezt az idejét a legjobban használta fel. Rövid idő alatt a külföldön is oly vállalatoknál, amelyek készítményei világhírűek, a szakmunkások első sorába küzdötte fel magát és nyugodt lelkiismerettel vállalhatta azt a kitüntető feladatot, amellyel őt a m. kir. Mértékügyi Intézet megbízta, amelynek meghívására 1900. évben tért vissza Magyarországba és közel egy éven át 2000 drb állami aranymérleg szabályozását végezte el az említett intézetben. Mint önálló mester a legmegtisztelőbb megbízásokat kapja. 1902-ben az Államvasutak laboratóriuma és a felsőipariskola részére, 1903-ban az új Műegyetem részére készíti csaknem az összes mérlegeket és úgy a budapesti, mint a kolozsvári tudományegyetemi intézetek, valamint a bányászati és gazdasági akadémiák präciziós mérlegei Zier Károly műhelyéből kerülnek ki. Jó hírneve elég gyorsan terjed és 1907-ben például az állami hitelesítő hivatalok részére több mint 200 mérleget szállít, nem is beszélve arról, hogy a legtöbb gyártelep egyre nagyobb bizalommal keresi készítményeit. Ma már többezer analitikai mérleg hirdeti Zier Károly kiváló szaktudását az ország minden részében a legfontosabb laboratóriumokban és intézetekben. Kétségtelenül az ő érdeme az, hogy ezek a rendkívül érzékeny készülékek egészen háttérbe kezdik szorítani a külföldi gyártmányokat és újabban már ily mérlegeknek alig 5 százaléka érkezik külföldről hazánkba.

Zier Károly már az első aranykoszorús mesterverseny alkalmával feltünt remekbekészült mérlegeivel a bírálóbizottságnak, amely őt nem csupán az ezüstkoszorús mesteri címmel tüntette ki, de a kereskedelem-

ügyi miniszter elismerő díszoklevelét is javaslatba hozta, amelyet el is nyert. Az 1928. évi Kézművesipari Tárlat egyik legmegcsodáltabb darabja Zier Károly analitikai mérlege volt, amellyel az aranykoszorús mesteri címet nyerte el.

ZIMMERMANN NÁNDOR *nyerges- és szijgyártó m.* Hiába áltatnók magunkat, bele kell törődnünk abba, hogy egyre közeledik az az idő, amikor a lovat múzeumban mutogatják. A géperejű járművek térfoglalásával egyre jobban háttérbe szorul a ló, mint tehervontató. És a ló eltűnésével együtt számos iparágunk. Igy elsősorban a nyerges- és szijgyártómesterség is veszít jelentőségéből. Ha azonban még el is telik néhány esztendő, amíg meghúzhatjuk a lélekharangot e nagymultú mesterség fölött, bátran méltathatjuk Zimmermann Nándort, mint e mesterség utolsó mohikánjának egyikét.

Zimmermann Nándor szintén egyike azoknak az iparosoknak, akik úgyszólván az anyatejjel szívták magukba mesterségük szeretetét. A cég, amelynek tulajdonosa immár 90 esztendős multra tekintheti vissza és ő tanulnivágyásával, szorgalmával csak növelte elődjei jó hírnevét. Zimmermann Nándor, aki 1873-ban született Budapesten, már zsenge gyermekkorában atyja szijgyártó és nyerges műhelyében játszadozott és a pitykézésnél meg a métázásnál nagyobb gyönyörűség volt számára, ha a műhelyben talált bőrhulladékokból pajtásainak játéklovakra szerszámot készíthetett. Tizenhárom éves korában atyja műhelyébe került inasként és a millenáris kiállításra kerülő munkákban már nagy lelkesedéssel vett részt. Segéd korában bevonult huszárnak és az 1900. évi párizsi világkiállítás előkészületei idején a kereskedelmi miniszter felszólítására szabadságot kap, hogy kiállítási munkáit elkészíthesse. Katonai szolgálatainak befejezése után visszakerül atyja műhelyébe és nagy körültekintéssel lát hozzá az üzem átalakításához. Kezdeményezésére az eddig csak igáslószerszámok készítésével foglalkozó műhely hintólószerszámok készítésére is berendezkedik és az elfoglaltság növelését mi sem bizonyítja jobban, mint a foglalkoztatott munkások számának fokozatos növekedése. A hazai keretek, mint minden ambíciózus iparost, Zimmermannt is a külföldi viszonyok megismerésére sarkalták és gondosan előkészített tanulmányútja elvezette mindazokba a városokba, ahol tudása bővítésére alkalom kínálkozott. Bécs, Salzburg, München, Nürnberg, Frankfurt, Köln, Hamburg, Helgoland, Berlin, Lipcse, Drezda, Prága tanulmányútjának főbb állomásai, amelynek befejeztével átveszi atyja üzletét. Mint önálló mester különös súlyt helyez arra, hogy készítményei necsak a gondos elkészítés és külső csín tekintetében legyenek elsőrangúak, de szakítva azzal a különösen a külföldön elterjedt rossz szokással, amely az igáslovakat mázsás szerszámokkal terheli, a könnyebb kivitelre törekszik és e célját a hagyományok megsértése nélkül teljes sikerrel el is éri.

A háború természetesen Zimmermann Nándort sem kímélte meg. A tétlenségben eltöltött hét esztendőt az üzem megsínylette és annál elismerésreméltóbb Zimmermann kitartó szorgalma, mert 1921-től kezdve műhelye ismét fellendül és egyre szélesebb körök foglalkoztatják műhelyét. Az 1925. évi első Országos Kézművesipari Tárlat adott neki alkalmat arra, hogy a cég 90 esztendőn át szerzett különböző kitünteté-

seit megkoronázza az aranykoszorús mester címének elnyerésével. A második tárlat aranykoszorús mesterünknek kiállított munkájáért az állami elismerő díszoklevelet hozta, a harmadik tárlat keretében rendezett második aranykoszorús mesterversenyben azonban nem vehetett részt, mert erre a kiállításra készült remekét az utolsó percekben egy dán gyáros vásárolta meg. Távolmaradása e tárlatról mindenesetre sajnálatosnak mondható, de kárpótol bennünket az a tudat, hogy messze külföldön hirdeti Zimmermann munkája a magyar ipar kiválóságát.

ZWICK JÓZSEF *kádármester*. Zwick József 1872-ben szül. Soroksáron. Atyja, hogy a magyar nyelvet megtanulja, már nyolc éves korában Szabadszállásra küldte. Időközben szülei elhaltak és nagyszülei gondoskodtak neveléséről. Nagyatyja kádárműhelyében 1884-ben kezdi meg tanulóéveit és amint felszabadul, nagyatyja azonnal külföldre küldi. Első állomása Bécs, ahonnan Hamburgba kerül és itt Adolf Klüvert híres hordókészítő mesternél kapott alkalmazást. Eredeti céljához híven, itt sem időzik sokáig, és amint úgy érzi, hogy elsajátította mindazt, amire ebben a műhelyben alkalma kínálkozott, tovább megy Potsdamba, majd innén ismét tovább Kölnbe, természetesen mindenütt néhány hónapig munkát vállalva. Következő állomásai: Mainz, Mülnheim, Basel, Bern, Lausanne, Orbe. Itt hosszabb ideig időzik egyik legjelesebb kádármesternél és itt éri nagyatyja halálának híre, amely megszakítja külföldi tanulmányait és hazaszólítja. Két évig segédkezik a vállalat vezetésében. Elérkezik katonai kötelezettségének ideje, amelynek kitöltése után ismét visszakerül és mint a Zwick A. és Fia cég beltagja vezeti az üzemet. Ezután csendes, szorgalmas munkában telnek el az évek. Zwick József családot alapít, a vállalatot erősíti és ebből a csendes polgári családi életből zavarja ki őt a világháború, amely őt, mint katonaviselt népfölkelőt, azonnal fegyverbe szólítja. A gyászos Potiorek-féle visszavonulás idején tűzvonalba kerül és a szerbek fogságába esik. Ezután az elképzelhető legnagyobb szenvedésekkel teljes öt keserves esztendő következik, amely szomorú idő részleteit inkább mellőzzük és csupán azt említjük meg, hogy a szegény foglyot végigdobálták az egész Balkánon, onnan át Olaszországba, majd Franciaországba. Itt is egyik táborból a másikba, míg végre 1920 elején a svájciak vöröskeresztes vonatja hozza a minden megpróbáltatáson keresztülment mestert haza családjához. Talán felesleges mondanunk, hogy idehaza is romokat talált, újra kellett kezdenie az építést. Ekkor alapította meg cégét és nehéz megpróbáltatásokon keresztül odaadó, becsületes munkával haladt előre, amíg végül az 1925. évi Országos Kézművesipari Tárlaton elnyerte az aranykoszorút.

A vándoriparok gyakorlásának szabályozása.

Írta: Bangha Ferenc.

Míg a helyhez (műhelyhez, telephez) kötött ipar gyakorlása ismételten törvényben nyer szabályozást, a vándoripar űzéséről törvénybe foglalt intézkedésünk még mindig nincsen. Közigazgatási hatóságaink törvényes határozmányok híjján az eléjük kerülő ügyekben rendszerint a házalásról szóló, még a Bach korszakból származó, de hatályon kívül mindeddig nem helyezett császári pátens intékedéseit alkalmazták, mert felfogásuk szerint a vándoriparűzés legközelebb állott a házaláshoz. A kettő között pedig lényeges különbség van, mert míg a házaló községről-községre, házról-házra járva árut eladásra kínál, azaz árusít, addig a vándoriparos állandó telephely nélkül községről-községre, házról-házra járva munkáját kínálja és az esetek legtöbbjében a munkát a megrendelő lakásán végzi (ablakos, drótos). A vándoriparűzés tehát nem házalás, következésképen a vándorolva folytatott iparra a házalást szabályozó császári nyilt parancs rendelkezései nem lehetnek irányadók. Mivel azonban a szabályozatlanságból származott zavarokat a közigazgatási hatóságok esetről-esetre áthídalták, a rendezetlen állapot fennállott egészen az 1925. év közepéig. Történtek ugyan komoly kísérletek a vándoriparnak törvény útján való szabályozására korábban is: 1912-ben, de mivel a tervezet az akkor még fennállott monarchia másik felének nézőpontjából hátrányosnak látszott, Ausztria ellenzése miatt a tervezet nem válhatott törvénnyé.

Ez lett a sorsa az 1924. évi kísérletnek is, jóllehet külső erők már nem gyakorolhattak befolyást. Az 1924. évi vándoripari törvénytervezet az iparosság ellenzésén szenvedett hajótörést éspedig főképen azért, mert ha törvényerőre emelkedik, nemcsak az a néhány szakma (ablakos, drótos, köszörűs, üstfoltozó, stb.) lett volna vándorolva gyakorolható, amit a közfelfogás is vándoriparnak ismert, hanem valamennyi iparág. Ez az állapot egyenes visszaesést jelentett volna és a letelepedett kézművesiparosság romlására vezetett volna. Ezenkívül a tervezet áttöri a szigorított képesítés elvét, amely pedig az 1922. XII. t.-cikk egyik legértékesebb intézkedése. A tervezet ugyanis a vándoriparostól a képesítés igazolását nem követeli meg. Az iparűzés eme idejétmúlt módjának kiterjesztése mellett tömérdek panaszra okot adó kontárkodás csak még inkább elburjánzott volna. A kézművesiparosság érdekképviseletei felismerték a veszedelmet és egyöntetű állásfoglalással sikerült is ezt elhárítani. Így tehát ebből a tervezetből sem lett törvény.

Mivel azonban a vándoripar gyakorlásának szabályozása elől kitérni nem lehetett, a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium az említett törvénytervezettel szemben az ipari érdekképviseletek részéről előterjesztett értékes adatok felhasználásával rendeleti úton szabályozta a kérdést.

A vándoriparok gyakorlásának ma érvényben lévő rendjét az 1925. évi július hó 6-án kelt 71.103. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet állapította meg. E rendelet szerint az olyan ipari jellegű tevékenységet kell vándoriparnak tekinteni, amelyet általában vagy csak bizonyos keretek között, természeténél fogva üzlet vagy telephely nélkül házról-

házra járva, vándorolva szoktak végezni. Nagy előnye a rendeletnek az, hogy nem bízza a hatóságok mérlegelésére azt, hogy mely iparok és mikor tekinthetők vándoriparnak, hanem kifejezetten felsorolja ezeket az iparágakat, és így elejét veszik annak, nehogy az iparűzésnek ez az elavult formája más szakmákra is kiterjeszthető legyen. Vándorolva űzhető ipari tevékenység a rendelet szerint: a drótosok drótozó és foltozó munkája, a vándor ablakosok által végzett beüvegezés ablakra és képkeretre, a vándor köszörűsök munkája, a vándor nap- és esernyőjavítók, a vándor üstfoltozók és a vándor teknővájók munkája. Vándoripart csak az folytathat, akinek a lakóhelyére illetékes I. fokú iparhatóság, Budapesten a VIII. kerületi elöljáróság által kiállított vándoripari engedélye van. Az engedély elnyerésének feltételeit a rendelet 2. §-a szabja meg. E rendeletszakasz szerint vándoripari engedélyt csak az kaphat, aki magyar állampolgár, vagy hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy 1921. évi július 26-ika óta állandóan Magyarország területén tartózkodik, a magyar állampolgárság elnyerése (optálás, visszahonosítás, stb.) érdekében az előírt lépéseket a rendelet kihirdetése előtt megtette, 24 évét betöltötte és Magyarország valamely községében állandó lakóhelye van. A vándoriparosok gyermekei, vagyis, akik vándoripari foglalkozásban nevelkedtek, ha megélhetésükről másképen gondoskodni nem tudnak, a gyámhatóság beleegyezésével 18. évük betöltése után is nyerhetnek vándoripari engedélyt. Természetesen a többi feltételt ezeknek is igazolniok kell.

Viszont az ismertetett feltételek fennforgása esetén sem kaphat vándoripari engedélyt az, 1. aki gondnokság alatt áll, 2. aki ragályos vagy undorító betegségben szenved, 3. aki bírói vagy közigazgatási hatósági határozat folytán rendőri felügyelet alatt áll, vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt bűnvádi eljárás alatt áll, vagy akit ilyen bűntett vagy vétség miatt elítéltek a jogerős bírói ítéletben megszabott szabadságvesztés büntetés tartama, illetőleg a büntetés kiállásától vagy elévülésétől számított 3 év alatt, továbbá, akit csavargás vagy koldulás miatt két év alatt jogerősen ismételten elítéltek, az utolsó büntetés kiállásától számított két éven belül, végül 5., akit a vándoripar gyakorlását szabályozó rendeletbe ütköző kihágás miatt két éven belül ismételten elítéltek, utolsó büntetésének kiállásától számított egy éven belül.

A vándoripari engedély csupán *egy* vándoripari szakma gyakorlására szólhat és a kiállítástól számított egy évig érvényes, de évről-évre meghosszabbítható. Az engedély kiállításáért 3 aranykorona (3 pengő 48 fillér) fizetendő, mely összeget ipari és kereskedelmi oktatási célokra kell fordítani.

A rendelet felhatalmazza a törvényhatósági jogú és rendezett tanácsú városokat arra, hogy a vándoripari engedélyek számát közgyűlési határozattal megállapíthassák, egyes vándoripari ágak gyakorlását a városnak meghatározott részére és a napnak meghatározott óráira korlátozhassák, sőt a város területén állandó lakhellyel nem rendelkező vándoriparosokat iparuk gyakorlásától teljesen el is tilthassák. A vándoriparos az engedélyben megjelölt iparát az ország területén gyakorolhatja, kivéve azokat a városokat, ahol tilalom van. Jogosult ezenkívül a vándoriparos arra is, hogy a saját maga által készített árut (pl. drótos, az általa drótból készített egérfogót) árusíthassa. A vándoripari enge-

dély zsebben könnyen elhelyezhető kemény táblájú, a vándoriparos fényképével ellátott könyvecske, amelyet a vándoriparos a fénykép alatt az engedélyt kiállító hatósági személy előtt sajátkezűleg aláírni köteles.

Az állandó műhellyel rendelkező iparosok érdekének nézőpontjából fontos intézkedése a rendeletnek az, hogy a vándoriparos segédet nem tarthat. A vándoriparos foglalkozásának gyakorlása közben köteles engedélyét magánál tartani és azt hatósági közegeknek kívánatra felmutatni. Foglalkozásának megkezdése előtt pedig az illető városban vagy községben a rendőrkapitányságnál, vagy a rendőri kirendeltségnél, ilyen nem létében pedig a községi elöljáróságnál köteles láttamozás végett engedélyét bemutatni. Az a vándoriparos, aki engedély nélkül űzi iparát, vagy engedélyét nem hordja magával, vagy a korlátozó rendelkezéseket nem tartja meg, vagy iparát előbb megkezdi, mielőtt engedélyét a hatóságnál láttamoztatta volna, avagy segédet tart, 80 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Bármennyire világos is a rendelet szövegezése, már hatálybalépésének első évében bizonyos vonatkozásban szüksége mutatkozott annak, hogy magyarázó rendelkezés bocsáttassék ki. Az ebből a célból kiadott 86529/1925. sz. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet nyomatékosan hangsúlyozza, hogy vándoripari engedély csak a vándoripart szabályozó rendelet 1. §-ában kifejezetten megnevezett vándoripari ágak valamelyikének gyakorlására adható. Olyan iparágnak vándorolva való űzésére tehát nem állítható ki engedély, amelyet az alaprendelet 1. §-a nem említ. A vándoriparos munkaköre tekintetében pedig leszegezi az újabb rendelet, hogy a vándor teknővájótól eltekintve, a többi vándoriparágakban a vándoriparos *új munkát* nem vállalhat, hanem csak a magával hozott anyagból, a magával hozott szerszámokkal javításokat, foltozó- és toldómunkát végezhet. Ebből következik, hogy a vándoriparos nem vállalhat olyan munkát, amit egyedül nem tud elvégezni, aminek elvégzéséhez tehát segítségre van szükség. Ilyen munka végzésére több vándoriparos alkalmilag sem társulhat. De nagyjelentőségű ez a magyarázó rendelet abból a nézőpontból is, hogy minden kétséget eloszlató módon kimondja, hogy az, akinek állandó telephelyeken való ipargyakorlásra van iparigazolványa, az vándoripari engedélyt nem nyerhet, vagyis a megtelepedett iparos egyidejűleg vándoriparos nem lehet.

A vándoripart szabályozó alaprendeletben nyert felhatalmazással több város élt is már. E helyütt csak a főváros idevágó intézkedését ismertetjük. A székesfőváros törvényhatósági bizottságának határozata szerint Budapesten csak azok a vándoriparosok gyakorolhatják vándoriparukat, akiknek a fővárosban állandó lakhelyük van. A főváros tanácsa a vándoriparosok ellenőrzése céljából elrendelte, hogy minden vándoriparos sárga lézlapból készült rendszámot köteles ruházatán jól látható helyen viselni és köteles vándoripari engedélyét a főkapitányságnál bemutatni, magát pedig ugyanott nyilvántartásba vétetni.

Arról, hogy a vándoripar ismertetett szabályozását tartalmazó rendelet az életben bevált-e, vagy sem, bírálatot mondani merész vállalkozás volna, hiszen alig néhány év telt el hatálybalépése óta. Annyi azonban kétségtelen, hogy a rendelet a vándoriparok gyakorlását egyfelől a kívánatos keretek közé szorította, másfelől megszüntette azt a bizonytalanságot, amely a vándoripar közigazgatási rendezetlensége miatt fennállott.

A magánalkalmazottak szolgálati jogviszonyai.

Írta: Dr. Bertalan István, kereskedelmi és iparkamarai s. titkár.

I.

A magánalkalmazottak szolgálati jogviszonyait átfogóan szabályozó kódexünk nincs. A szolgálati jogviszonnyal kapcsolatosan felmerülő egyes kérdéseket a kereskedelmi, ipar- és csődtörvény, továbbá a kényszeregyességi eljárásról szóló rendeletek szabályozzák. Ezekhez kapcsolódik az 1910/1929. M. E. sz. rendelet, amely jelenleg tulajdonképen a szolgálati jogviszony legfontosabb kérdéseit szabályozó alapvető jogforrás.

A szóbanforgó jogszabályok nem írják körül, hogy ki a kereskedősegéd, vagy ki az ipari, illetőleg kereskedelmi vállalat alkalmazottja. A kialakult gyakorlat szerint kereskedősegéd az, aki kereskedőnél, mint főnöknél, javadalmazás ellenében szolgálati viszonyban áll és ott kereskedői természetű munkát végez. Kereskedősegéd az utazó és az ügynök is, ha a szolgálati viszony közte és főnöke között megállapítható. A bírói gyakorlat az ipari és gyári művezetőket nem tekinti kereskedősegédnek, vagy tisztviselőnek, hanem fontosabb teendőkkel megbízott iparossegédeknek. Ennek az a következése, hogy művezetők nem igényelhetnek végkielégítést.

A szolgálati jogviszonyt lényegében a felek szerződése szabályozza. Az ipartörvény 88. §-a szerint ugyanis az iparos és segéd közötti viszony szabad egyezkedés tárgya. Ez a megállapodás azonban nem tartalmazhat az 1910/1920. M. E. rendelet 2., 7., 12., 13. §-ainak rendelkezéseitől, az alkalmazott hátrányára eltérő kikötéseket.

A rendelet hivatkozott 2. §-a szerint a határozatlan időre kötött szolgálati szerződés csak írásban és előzetes *felmondással* akként bontható fel, hogy a felmondás a hónap utolsó napjára szólhat. A felmondási idő 2 év, vagy azt meghaladó szolgálat esetén 3 hónap, fontosabb teendőkkel megbízott alkalmazottnál pedig 6 hónap.

A 7. §. értelmében az alkalmazottnak a *felmondási időre járó munkabérét* azon munkabér (fizetés, lakbér, bármi néven nevezendő és rendszeresen fizetett pótlék, vagy segély, jutalék, nyereségrészesedés, természetbeni szolgáltatások stb.) szerint kell számítani, amelyet az alkalmazott a szolgálati szerződésnek a felmondás időpontjában érvényben álló rendelkezései értelmében élvezett. Nem lehet azonban figyelembé venni a felmondási időre járó munkabér kiszámításánál azt a javadalmazást, amelyet az alkalmazott jutalom, remuneráció, továbbá nyilt árusítási üzletekben közvetlen a fogyasztó részére történő eladások után jutalék címén élvezett.

A rendelet 9. §-a következőket mondja: A szolgálati viszony megszűnése esetében az olyan alkalmazottat, aki munkaadójánál legalább öt évig megszakítás nélkül állott szolgálatban, *végkielégítés* illeti meg. A

végkielégítés összege, minden betöltött három évi szolgálat után, az alkalmazottat szolgálati viszony megszűnésekor megillető munkabérnek egy hónapra eső része. A végkielégítés összege azonban nem haladhatja meg az alkalmazott egy havi bérét. A végkielégítés összegének megállapításánál minden megkezdett három évi időszaknak szolgálatban történt töredékét is arányosan számításba kell venni.

A rendelet 12-ik §-a értelmében az alkalmazottat megillető *végkielégítés az alkalmazott elhalálozása esetében*, annak eltartásra jogosult és arra rászorult házastársát vagy kiskorú gyermekeit, ilyenek nem létében eltartásra jogosult vagy arra rászoruló szüleit, vagy nagyszüleit, ha pedig igényjogosult házastárs és igényjogosult gyermek is van, felében a házastársat, felében a gyermeket vagy a gyermekeket illeti meg.

A *próbaidő* alatt az a szolgálati időtartam értendő, amely alatt a munkaadó alkalmazottját megokolás nélkül, rögtöni hatállyal elbocsáthatja és amely idő alatt az alkalmazott is jogosult szolgálati jogviszonyát azonnal megszüntetni. Az ipartörvény 88. §-a értelmében a próbaidő tekintetében a felek szabadon egyezkedhetnek. Ha megegyezés nincs, a szerződés csak egyheti próbaidő eltelte után válik kötelező erejűvé. A kereskedősegédeknél és tisztviselőknél a próbaidő külön kikötendő.

II.

A fentismertetett jogszabályok mutatják, hogy a munkaadó és alkalmazott közötti szolgálati jogviszony törvényes szabályozása jelenleg nálunk meglehetősen hiányos. Éppen ezért a gazdasági körök régen sürgetik egy átfogó és a szolgálati jogviszony minden kérdésére kiterjedő kódex elkészítését. Ennek a kódexnek a tervezete már megvan. Nem régen a Magyar Társadalompolitikai Társaságban megvitatás alá került. Ezt a tervezetet — amely 9 fejezetre oszlik és 115 §-ból áll — a következőkben ismertetjük:

A törvény érvénye — amennyiben kivételt nem tesz — kiterjed mindazoknak a szolgálati viszonyára, akik iparosnak vagy kereskedőnek vállalatában, mint tisztviselők vagy kereskedősegédek vannak alkalmazva. Kétség esetén azt, hogy az alkalmazott a törvény érvénye alá tartozik-e vagy sem, a szolgálat jellegének és ezt minősítő közfelfogásnak alapján kell megítélni. A szolgálati szerződés, ha a törvény mást nem rendel, bármely alakban megkötheto. Ha a szerződéskötés nem írásban történt, a munkaadó akkor is köteles a megkötéstől számított három hónap alatt a megállapodás lényeges kikötéseit magábafoglaló iratot az alkalmazottnak kiadni. Ebbe a levélbe fel nem vett vagy vele ellenkező szerződési kikötések bizonyíthatók. Ha a felek valamely joga vagy kötelessége tekintetében sem a törvény, sem a szolgálati szabályzat, sem a szerződés nem rendelkezik, a hasonló vállalatokban hasonló alkalmazásban levők tekintetében fenálló szokás az irányadó. A szerződés nem tartalmazhat olyan kikötést, mely kényszerítő jogszabálytól, vagy a feleket kötelező munkaszabály-szerződéstől, vagy a szolgálati szabályzattól az alkalmazott hátrányára eltér. Az alkalmazott lemondása a szóbanforgó szabályokban biztosított jogáról érvénytelen. A szerződés egyrészének semmisége, a többinek érvényességét nem érinti. A szolgálati viszony alapján támasztható követelések úgy a munkaadó, mint az al-

kalmazott részéről az érvényesíthetőség kezdőpontjától számított három év alatt elévülnek. A versenytilalmi megállapodás csak akkor érvényes, ha az alkalmazott a megállapodás létesítésétől nagykorú volt és évi illetménye a 6000 pengőt meghaladta. További feltételek: a megállapodás írásban történt légyen és a felek között kicseréltessék; a szolgálati viszony megszűnésétől számított két évnél, műszaki alkalmazottnál pedig négy évnél hosszabb időre ne szóljon. A munkaadó kötelezze magát, hogy az alkalmazott utolsó illetményének legalább egész értékét a korlátozás ideje alatt tovább fizeti, végül figyelemmel az alkalmazott előmenetelére, a korlátozás méltánytalan ne legyen.

Illetmény alatt a szolgálati kötelezettségnek bármiképpen megállapított és bármiképpen nevezett ellenértéke értendő. Illetmény külön kikötés nélkül is jár, hacsak megállapítást nem nyer, hogy az alkalmazott tapasztalatlanságát, szorult helyzetét, stb. kihasználva, aránytalanul alacsony illetményt köt ki, az alkalmazott az illetmény kiegészítését követelheti. Ez az igény a szolgálati viszony megszűnésétől számított három hónap után elévül. A szerződésben megállapított jutalék az alkalmazottnak akkor is jár, ha az ügylet közvetlen közreműködése nélkül jött létre a munkaadó és harmadik személy között, amennyiben az ügyletkötési alkalmat ő szerezte, vagy akikkel az ügyletkötés szolgálati hatáskörébe volt utalva, vagy akik ahhoz a körlethez tartoztak, amelyben az alkalmazott volt a munkaadó egyedüli üzleti képviselője. A jutalék az üzlet megkötése után esedékes. Az üzleti év végén vagy más alkalommal a munkaadó által az alkalmazottnak adott jutalom, más megállapodás hiányában, a későbbi években is kikötöttnek tekintendő.

Az alkalmazott találmánya az alkalmazottat illeti. Az üzemi találmány a munkaadóé éppen úgy, mint a szolgálati találmány is. Az alkalmazottnak a munkaadó termelési körébe tartozó találmányára, ami nem a munkaadóé, a munkaadónak elővásárlási joga van. A készpénzilletmény, más megállapodás hiányában, utólag esedékes éspedig: az állandó készpénzilletmény legkésőbb a hó utolsó napján, a forgalom vagy bevétel szerint alakuló illetmény legkésőbb a következő hó 8-ik napján, a lakáspénz a lakbérnegyed utolsó napján, a provizió a letelt negyedévet követő hó végén, az üzletenkint előálló nyereségszerinti illetmény az eredmény megállapításától és csoportos üzletkötésekre vonatkozó megállapodás esetén az évi mérleg megállapításától számított 8 nap alatt. Ha az illetmény a munka eredménye szerint van megállapítva, az alkalmazottnak havonként megfelelő előlegre van igénye. Az illetmény elszámolás fizetési jegyzékkel történik. Évenként hatheti betegség stb. az illetményhez való jogot nem semmisíti meg. A munkaadót az előzőleg természetben nyujtott szolgáltatás és kártérítési igény erejéig beszámítani és visszatartási jog illeti az alkalmazott fizetésére.

Részletesen szabályozza a javaslat a jóléti intézmények, a szolgálati lakás, az egészség- és erkölcsvédelem, valamint a szabadságidő ügyét. Egy évi szolgálat után kétheti, öt évi szolgálat után három heti és tíz évi szolgálat után pedig négy heti szabadságidő jár.

A szolgálati jogviszony a szerződés lejártával vagy felmondással szűnik meg. A próbaidő alatt a szolgálati viszony bármikor kölcsönösen, azonnali érvénnyel felmondható. A próbaidő egy hónapnál, vezető állásban levőknél pedig három hónapnál hosszabb nem lehet. A felmondás

írásban történik és a hó végére szólhat. A felmondásra vonatkozóan, amennyiben a szerződés hosszabb felmondási időt nem állapít meg, a következő elvek a mértékadók: Ha a szolgálati viszony öt évnél rövidebb, a felmodási idő hat hét, hosszabb szolgálat esetén három hónap. Fontosabb teendőkkel megállapított alkalmazottnál három, illetőleg hat hónap. Vezető állásban levőknél egy év. Ha a szerződési vagy törvényi felmondás megtartása a munkaadó vagyoni romlását vonná maga után, a szolgálati viszony a kötelező felmondási idő felének betartásával is megszüntethető. A szolgálati viszony azonnali megszüntetésének szabályai változatlanul megmaradnak. Ha a szolgálati viszonyt a munkaadó nem az alkalmazott vétkességéből, vagy az alkalmazott a munkaadó vétkességéből megszünteti és a szolgálati viszony öt évnél hosszabb ideje tart, az alkalmazottnak végkielégítés jár. A végkielégítés összege minden három évi szolgálat után egyhavi összilletmény, ami azonban végeredményben egyévi illetménynél több nem lehet. Felmondásban levő alkalmazottnak a munkaidő alatt is lehetőséget kell adni, hogy új elhelyezkedést keressen. A kilépő alkalmazottat szolgálati bizonyítvánnyal kell ellátni. A munkaadónak olyan megállapodása, hogy egymás alkalmazottait egyáltalán nem, vagy csak bizonyos idő után veszik fel, hatálytalan. Minden üzemben, ahol legalább húsz, a törvény érvénye alá tartozó alkalmazott van, szolgálati szabályzat létesítendő.

Az aggkori és rokkantsági biztositás.

Írta: **Fuchs Albert**, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara s.-titkára.

Korszakalkotó törvénycikk lépett életbe 1928 január 1-ével: az 1928. évi XL. tc., amely az öregség, rokkantság, özvegység és árvaság esetére szóló kötelező biztosítást valósítja meg. Felsőbb helyen ennek a törvénycikknek a Lex Vass II. nevet adták, mintegy népszerűsítésül. Az idő fogja megmutatni, hogy ez a törvény valóban népszerűvé fog-e válni, helyesebben, hogy azok a szolgáltatások, amiket az Országos Társadalombiztosító Intézet a törvényben körülírt ágazatokban nyujtani fog, valóban népszerűek lesznek-e, arányban lesznek-e a várható terhekkel és nem-e fog a munkaadók megterhelése az ipari termelésre bénítólag hatni? Csak hosszú évek mulva látjuk majd, vajjon dícséretet, áldást, hálát jelent-e a Lex Vass II. elnevezés, úgy, amint azt kodifikátorainak tiszta felfogásából fakadt tette megérdemelné, vagy pedig súlyos terhek, növekvő anyagi gondok és ki nem elégített szociális igények kevéssé tiszteletreméltó komplexumát? Ma, különösen a közép- és kisipar, egyáltalában nem egyértelműen buzgó ennek a törvénynek a méltatásában és a keresők ezen kategóriájában bizony túlnyomó azoknak a véleménye, akik csak újabb terhet látnak az alkalmazottak aggkori biztosításának fentartásához szolgáló járulékokban, amikkel nézetük szerint nem áll szemben a társadalmi békét valóban szolgáló ellenszolgáltatás. Sőt nem ritkák azok sem, akik egyáltalában időszerűtlennek találják a szociális biztosítás kiépítését, ehelyett a saját gazdasági helyzetük megerősítését, vagy saját aggkori biztosítását előbbrevalónak és a társadalom szempontjából is fontosabbnak ítélik.

Nem akarunk az időnek, ennek a vitás kérdések eldöntésében igen kompetens bírónak, elébevágni akkor, amikor úgy a törvénnyel, mint pedig az azt támadó vélemények egynémelyikével szemben bizonyos kritikai megjegyzéseket teszünk, és különösen azzal a nézettel szállunk szembe, amely ezt a törvényt időszerűtlennek minősíti. Azonban az, aki tárgyilagosan gondolkozik és nem téveszti el szeme előtt a nagy összefüggéseket, amik még kisebb dolgokban is tekintetbe veendők, mint amilyenek a szociális biztosítás kérdései, hanem a mindennapi élet bajai felett álló szempontokat figyelembe veszi, az mindent mondhat erről a törvényről — amelyet valószínűleg az alkotói sem tartanak olyan tökéletesnek, mint amilyennek azt be kell állítaniok — csak azt nem: hogy időszerűtlen.

Az lehet és minden érdekképviselet részéről ismételten megállapítást is nyert, akár agrár-, akár merkantiljellegűek legyenek is azok, hogy a kormány politikája az esetek túlnyomó részében nem könnyíti meg a gazdasági életben működő és az adókat szolgáltató egyedek küszködését a mindennapi gondokkal, sőt gyakran még meg is nehezíti annak a munkáját, aki becsületes igyekezettel robotol napról-napra; az is bizonyos, hogy a mai kormánypolitika mellett a szociális biztosítás kiépítése első-

sorban a várható terhek mérlegelését váltja ki a munkaadóból, sőt azt lehetne talán mondani, hogy a kormány részéről reá fordított igyekezet és buzgalom kirí a kormány által követett gazdaságpolitika sokkal csendesebb menetéből, azonban Magyarországon, ahol csak a közelmultban részesült a nemzet olyan borzasztó szenvedések árán, a saját bőrén „szemléltető" történelmi oktatásban, a munkavállalók helyzetének, jelesül aggkori ellátásának javítására célzó, mindennemű komoly lépést inkább elkésettnek, mint korainak kell minősíteni.

Senki sem állíthatja, hogy a munkások és egyéb alkalmazottak aggkori és rokkantsági biztosításával a kommunizmus réme örök időkre megszünt volna Magyarországot fenyegetni. Még azt sem lehet mondani, hogy a majdan meginduló tényleges ellátás meg fogja oldani a munkás és munkaadó közti ellenttées kérdéseknek legalább egy részét. Az azonban bizonyos, hogy a kormány súlyos mulasztást követett volna el, ha nem foglalkoznék komolyan azoknak a lakosoknak aggkori ellátása kérdésével, akik egész életüket, munkaerejüket, minden testi és szellemi képességüket odaadják egy gazdasági ág naggyáfejlesztéséhez, maguknak úgyszólván csak a puszta mindennapi megélhetést biztosítva. Fokozottan fontos ez úgyszólván olyan kritikus időszakban, mint a mai, amikor senki sem számíthat saját gyermeke hálájára, azok által való egykori ellátásról való gondoskodás igenis időszerű és ezért a kormányt munkavállaló hátramaradottainak támogatását nem igyekeznék a kormány ezzel együtt megoldani. Kétségtelen, hogy e tettével a szóbanforgó törvény megalkotásával és annak sietős keresztülvitelével a kormányzásnál nélkülözhetetlen előrelátásról tett tanubizonyságot.

Ezekkel a megállapításokkal egyáltalán nem akarunk a kormánynak valami szédületes érdemeket tulajdonítani; pusztán az igazságot kívánjuk leszögezni és a magunk részéről is hangoztatni, hogy az aggkoriellátásról való gondoskodás igenis időszerű ésezért a kormányt nem illeti gáncs. (Részletek és a kapcsolatos kérdéseknek egész sora már más lapra tartoznak, most azonban csak az elvről van szó.) Meg kell azonban azt is mondani, hogy a dicshimnuszok elzengésére annál kevésbé foroghat fenn ok, mert hiszen Magyarország ennek a biztosításnak a bevezetésével nem végez úttörő munkát, hanem egészen egyszerűen teszi azt, amit Európának úgyszólván összes állama megtett az elmult években valamilyen formában.

Hiszen tudvalévő, hogy a munkások aggkori ellátásáról gondoskodik Belgium 1924 óta, Bulgária ugyanazóta, Németország 1889 óta, Franciaország 1910 óta, Olaszország 1923 óta, Luxemburg 1911 óta, Anglia 1906 óta, Lengyelország a volt német területen 1885 óta, Románia 1912 óta, Oroszország 1922 óta, Svájc 1913 óta, az S. H. S. állam 1922 óta, Spanyolország 1921 óta, Csehszlovákia volt osztrák része 1906 óta, még pedig mindezek a kötelező biztosítás alapján. Ettől eltérő módon szabályozták az aggkori ellátás kérdését: Dánia, ahol 1891 óta általában a szegényebb állampolgárok részesülnek ellátásban, ugyanez a helyzet Angliában 1908 óta és Norvégiában 1923 óta. Svédország még tovább ment: 1913 óta az összes állampolgárok biztosításra kötelezettek. Az egyes államokban különböző azoknak a köre, akikre a biztosítás kiterjed; az ipari munkásokra azonban mindenütt vonatkozik. Nem vonatkozik azonban

mindenütt a hátramaradottakra is. Miután azonban nálunk a hátramaradottak igen nagy szerepet játszanak, főleg a keresők aránylag rövid élettartama, továbbá az aránylag alacsony keresetek miatt, aminek következtében megtakarítások a munkások körében ritkák, nálunk a hátramaradottakról való gondoskodás nélkül alig lehetett gondolni a kérdés megoldására.

Bárha a felsorolt államok egynémelyikében a vonatkozó törvények rendelkezései talán inkább csak papíron vannak meg, másoknál pedig most folyik az életbeléptetés, holott már évekkel ezelőtt hoztak megfelelő törvényt — mégis tény az, hogy Középeurópában Magyarország maradt utolsónak. Nyilvánvaló tehát, hogy itt olyan kérdésről van szó, amit a szociális viszonyoknak az államok közötti kölcsönhatása miatt is rendezni kellett és ahol súlyos veszélyek felidézése nélkül tovább késedelmeskedni alig lehetett.

Mondottuk, hogy a törvény korszakalkotó. Az, még pedig több szempontból. Elsősorban talán kormányzati szempontból. A kormány ezzel a törvénnyel ugyanis világos bizonyítékát szolgáltatta annak, hogy a háborút követő kilengések nyujtotta tapasztalatokból nem a megtorlás, hanem a meggyőzés, a megelőzés és a gyógyítás útjára vezető következtetéseket vonta le, nem úgy, mint az 1514-i parasztlázadás leverése után az akkori uralom, amely a közvetlen bosszúálláson kívül, annak befejeztével nemzedékre kiható büntetést alkalmazott a jobbágy szabad költözködési jogának felfüggesztése által. Kitűnő hisztórikusaink rámutatnak arra az összefüggésre, amely a parasztlázadás véres leverése és a jobbágyságnak helyhezkötése közt egyrészt, a török diadalmas előnyomulása közt, másrészt minden bizonnyal tényleg fenn is állott. Politikai okosság tehát, ha bizonyos mértékig azonos helyzetben nem azt a következtetést vonja le a kormány, amit talán az emberi indulatok szívesebben látnának, hanem azt, ami célszerűbb. Miután azonban a politikai okosságnak ilyen nyilvánvaló megnyilatkozásai nálunk is sokkal ritkábbak, mint azt az ember gondolná, a kormány azon elhatározását, hogy a szociális gondoskodás terére lép, a törvény korszakalkotó mivoltának első és talán legjelentősebb szimptomájának tartjuk.

Korszakalkotó a törvény társadalmi szempontból. Valószínűleg nemcsak azt a feszültséget fogja csökkenteni, amely a munkaadó és munkavállaló közt fennáll, hanem — és talán főleg — azt, amely a nyugdíjképes tisztviselő és a máról holnapra élő munkás közt újabb időkben kifejlődött. A tisztviselő és a munkás közti mély szakadékot nemcsak az úr és nem úr, nemcsak a glasszékesztyű és a kormos tenyér, a postás- vagy vasutasuniformis és az olajos munkászubbony kérdése, hanem talán még nagyobb mértékben az támasztotta, hogy az egyik akkor is kap fizetést, nyugdíj formájában, amikor már nem tud dolgozni, míg a másik utolsó lehelletéig kénytelen dolgozni, hacsak leszármazottja el nem tartja, ami ma ritkaság. Amikor a munkás is megkaphatja a maga kis nyugdíját, akkor érzésben, függetlenségben közelebb jut ahhoz a kistisztviselőhöz, ahhoz a kispolgárhoz, aki alapjában véve műveltségben, társadalmi fontosságban nem áll nálánál magasabb fokon és akit tőle a fixfizetés és az aggkori ellátás széles árka választott el. A demokratizálódásnak, az eddig különböző polcokon elhelyeződött és egymástól elkülönült társadalmi

csoportok közeledésének igen hatalmas eszköze lehet az aggkornak egyformán biztosított álomképe akkor, ha más hatások nem ellensúlyozzák ezt az irányt. Sőt ma, amikor az ország megcsonkítása folytán olyanok is készek ipari pályára lépni, akik ezt más viszonyok között nem is tették volna meg, fokozottabb jelentősége lehet ennek nálunk, mint volt a külföldön, ahol a legfelsőbb osztályoktól eltekintve, sohasem volt a társadalmi elkülönülés olyan éles, mint nálunk. Magyarországon — épúgy, mint Franciaországban — mindig igen nagy volt a nyugdíjas állások becsülete; joggal remélhető, hogy akkor, amikor az ipari munka is megadja a nyugdíj lehetőségét, alább fognak hagyni az ú. n. intelligens pályák felé való tódulással és azoknál, akik családi környezetüknél, egyéni természetüknél és intelligenciájuk színvonalánál fogva úgyis inkább illenek a munkáspályákra, mint a felsőbb iskolák sokszor tövissel teleszúrt padjaiba, nem fogják szüleik tovább erőltetni a tanulást, amit tettek eddig, hogy gyermeküknek nyugdíjképes állást biztosítsanak, hanem beadják inasnak.

Ez az egyik fele az éremnek az, amely a kedvező hatást tünteti fel. Van azonban a kérdésnek másik oldala is, ez pedig kevésbé kedvező. Igen félő, hogy a vállalkozási, az önállósulási kedv még inkább csökkenni fog. Holott már most sem áll elég magasan. Ha a munkás tudja, hogy ő aggkorára biztosítva van, hogy hátramaradottai nem lesznek egyszer a legszörnyűbb nélkülözéseknek kitéve és ennek egyetlen feltétele az, hogy szép csendesen dolgozva, elérje a kiszabott korhatárt, még az a munkás is, aki kisiparosnál dolgozik, kevésbé fog odatörekedni, hogy valamikor önálló mesterré váljék. Ehelyett munkahelyének megválasztásánál előnyben fogja részesíteni a nagy gyárakat, mert ott állandóbb a kereset, tehát a nyugdíjjárulék befizetése nem forog veszélyben és talán kisebb is a fáradság. Igen sok valószínűség szól tehát amellett, hogy a társadalmi nyugalomnak az a megteremtése, ami egyik fő indító oka mindenütt az alkalmazotti kötelező nyugdíjintézmény létesítésének, az önálló középosztály rovására, annak gyöngülése árán fog végbemenni.

Éppen ez a harmadik korszakalkotó vonása ennek a törvénynek. Amíg az egyik oldalon azt ígéri, hogy a proletársorsú munkásból aggkori ellátásáért aggódó kispolgárt és nem hiú ábrándok túlfűtött légkörében élő forradalmárt fog nevelni, addig a másik oldalon még súlyosabb helyzetbe sodorhatja éppen a kispolgárságnak a nemzet szempontjából egyik legértékesebb rétegét, az önálló kézművesrendet. Meg vagyunk róla győződve, hogy a munkások aggkori ellátása a legnagyobb változásokat az önálló kézműves- és kisipar soraiban fogja okozni. Tompítja a vállalkozókedvet, azok közül a munkások közül, akiknek inkább van hajlamuk az aggkor nyugalmának biztosítására, mint jobb poziciónak tengernyi gond és vesződség árán való kiverekedésére, a legjobbakat elvonja a kisebb és közepes műhelyekből a nagy gyárvállalatok felé, mert ott biztosabb a kereset, sokszor könnyebb is a munka és rendszerint egészségesebbek is a munkavégzés feltételei. Nem lesz meg a szükséges utánpótlás, sőt lesz nem egy mester, aki maga is szegre akasztja a vonalzóját, leteszi a kalapácsot, az ollót, visszaadja iparigazolványát és beáll előmunkásnak egy gyárba. Ha megfelelő intézkedések nem fognak kedvezni ennek az osztálynak, úgy lehet, hogy már rövid idő alatt az meg-

szűnik egyik főoszlopa lenni a polgári társadalomnak és mindinkább el fog veszni a gyári munkásság tömegeiben. Mondanunk sem kell, hogy nemcsak osztályérdekek, hanem igen jelentős társadalmi, nemzeti és állami szempontok azok, amelyek ennek a fejlődésnek lehető megelőzését írják épúgy parancsolólag elő, mint ahogy nem lehetett kitérni az alkalmazottak aggkori biztosításának bevezetése elől.

Azt, hogy a munkásság szempontjából is korszakalkotó ez a törvény, mondani sem kell. Hiszen jogos reményt nyujt arra, hogy derűsebb, nyugodtabb kedéllyel fogja sorsát elkerülni az, aki tudja, hogy aggkorára róla gondoskodnak és ha idő előtt kidőlne, a dolgozók végtelen sorából, hátramaradottai nem lesznek az élet viharainak minden anyagi támasz nélkül kiszolgáltatva. Valószínű, hogy úgynevezett jobb elemek is inkább fognak erre a pályára lépni, mint eddig, ami nemcsak az úgynevezett intelligens foglalkozási ágak túlzsúfoltságát fogja enyhíteni, hanem növelni fogja a tanultabb, használhatóbb, intelligensebb munkások számát, ami azután egész munkáskategóriák színvonalának anyagi emelkedését is hozhatja eredményül.

Az eddig elmondottakból önként adódik egészen világosan az a további következtetés, hogy a munkaadók közül legkevesebb hátránnyal a gyáriparra fog a nyugdíjintézmény járni, sőt talán bizonyos mértékig még közvetlen előnnyel is lesz reá nézve. A munkásnak lesz a bérén kívül is félteni valója, munka nélkül eltöltött ideje megrövidíti majdani nyugdíját, tehát inkább megbecsüli magát és igyekszik megfelelő teljesítménnyel állandó keresetet biztosítani. A gyáros állandóbb és (talán) jobban dolgozó, valószínűleg azonban több intelligensebb munkást is fog kapni, mint eddig, mindenesetre azonban a legjobb anyag közt fog válogathatni, feltéve, hogy állandó foglalkoztatónak ismerik. A kis- és középipar versenye még inkább gyöngülni fog és valószínűleg kevésbé feszült atmoszférában fog a munka folyni. Az, hogy az új teher felét a gyáros fogja viselni, kevésbé esik latba, mert hiszen hasonló terhet visel a konkurrens külföldi gyáros is; nem diszparitásról van szó, hanem egy eddig élvezett előny elvesztéséről, amit az esetek nagy részében céltudatos reorganizációs munkákkal bizonyára paralizálni lehet.

*

Amikor ezt a törvényt a következőkben, legalább vázlatosan, részleteiben ismertetjük, akkor gyakran rá kell térnünk az új betegségi és a baleseti kötelező biztosításról szóló 1927:XXI. tc.-re, mert a végrehajtás mindkét ágazatra nézve közösen fog történni, egyetlen blankettán történik a bejelentés, egyszerre a járulékfizetés, stb. A miniszter ugyan az eddigi betegségi és baleseti, továbbá az új aggkori és rokkantsági biztosítást egy nagy Országos Társadalombiztosító Intézetté olvasztotta össze, hogy így lehetőleg egyszerűsítse az adminisztrációt és csökkentse az érdekelt felek munkáját.

Mielőtt áttérnénk azokra a teendőkre, amik a törvénnyel kapcsolatban a kézműves- és kisiparosság szempontjából szükségesek, a törvény fontosabb rendelkezéseit úgy ismertetjük, hogy a végrehajtásra vonatkozólag kiadott 6300/eln. 1928. évi népjóléti és munkaügyi miniszteri rendelet határozmányait is figyelembe vesszük.

A törvény szerint biztosításra kötelezettek általában mindazok, akik

betegségi biztosítási kötelezettség alá esnek. Vannak azonban kivételek és ezek figyelembevételével öregségi biztosításra kötelezettek azok a belföldi vállalatok, üzemek, hivatalok és foglalkozások, amelyek:

1. az ipartörvény alá esnek;
2. az ipartörvény alá nem esnek, de keresetszerűen folytattatnak;
3. a bányatörvény alá esnek.

Ezeken kívül kötelezettek: kifejtő, homok, kavics és agyagtermelő, mindennemű építkezési és építményfentartási vállalatok vagy üzemek és hivatalok, kivéve a mezőgazdaság, erdőgazdaság, stb. körében házilag végzett építkezéseket, gyulékony, mérges vagy robbanó anyagoknak és tárgyaknak előállítása, feldolgozása, vegyészeti, fizikai, vagy gyógyszertári laboratóriumok, vágóhidak és jégművek, raktárak, vállalatok és pincészetek, fuvarozás, szállítmányozás, állattartás körébe eső tevékenységek, gépjármű tartása, vasúti és hajózási vállalat, üzem, stb., kivéve azonban a mezőgazdasággal, erdőgazdasággal, állattenyésztéssel, stb. kapcsolatos üzemeket, posta-, távirda- és távbeszélőüzemek, azoknak hivatalai, gyárai, műhelyei, és fentartási munkálatai. Mindazok, akik a felsorolt foglalkozási ágakban mint munkavállalók munkabér fejében munkaviszonyban állanak, nemre, korra és állampolgárságra való tekintet nélkül öregség és rokkantság esetére szóló biztosításra kötelezettek.

Munkabérnek számít: a fizetés, a bér, a napibér, a lakáspénz, a működési és drágasági, a túlóra és egyéb pótlék, rendszeresített közlekedési költségmegtérítés, jutalom, jutalék, az egyezmény vagy darabszám szerinti járó díj, általában a munkaviszonyból származó minden készpénz és minden természetben való járandóság, ideértve a harmadik személyek változó vagy alkalomszerű szolgáltatásaiból származó bevételeket, például borravalót. A természetben adott szolgáltatás egyenértékét a Társadalombiztosító Intézet kerületenként és negyedévenként állapítja meg.

Munkásokra a biztosítás, a munkabér összegére való tekintet nélkül, kötelező. Ellenben a tisztviselők, művezetők, kereskedősegédek, általában a vállalatoknál havi vagy évi fizetésű alkalmazottak, ideértve az ilyen fizetésű segédalkalmazottakat, mint altisztek, hivatalszolgák stb. is, csak akkor esnek öregségi biztosítási kötelezettség alá, ha javadalmazásuk összesen nem éri el az évi 6000 pengőt. Azok a kereskedelemi utazók, kirakatrendezők, ügynökök és pénzbeszedők, akik csak egy munkaadóval állanak munkaviszonyban, ezen az értékhatáron belül szintén biztosítási kötelezettség alá esnek. Az egészen mindegy, hogy a munkaviszony állandó-e, avagy ideiglenes, illetve átmeneti.

Tanoncok, gyakornokok és hasonló alkalmazásban részesülő munkavállalók akkor esnek a biztosítási kötelezettség alá, ha akár természetbeni ellátásban, akár más javadalmazásban részesülnek. Az otthonmunkások is biztosítási kötelezettség alá esnek.

Belföldi vállalatoknak, olyan külföldön dolgozó alkalmazottai, akik, ha itthon dolgoznak, biztosítási kötelezettség alá esnének, akkor esnek Magyarországon biztosítási kötelezettség alá, ha magyar honosok és annak az államnak törvényei szerint nincsenek öregség és rokkantság esetére biztosítva, amely állam területén dolgoznak. A cselédekre, a ház-

mesterekre, a segédházmesterekre, a hirlapárusokra és hirlapkihordókra vonatkozó biztosítási kötelezettség ideiglenesen fel van függesztve.

Mindenki csak a főfoglalkozása alapján esik biztosítási kötelezettség alá és senkit sem lehet többszörösen biztosítani. Ennélfogva nem esnek biztosítási kötelezettség alá mindazok, akik nyugdíjképes állást töltenek be, vagy az állammal a nyugellátás szempontjából viszonosságban álló, vagy legalább is állami felügyelet mellett működő nyugdíjalapnak, nyugdíjpénztárnak, továbbá bányanyugdíjpénztárnak tagjai, továbbá azok, akik a népjóléti és munkaügyi miniszter által elismert vállalati nyugdíjpénztárnak tagjai.

Mindezek a felsorolt foglalkozási ágazatok stb. körében alkalmazottak kötelező biztosítás alá esnek. *Önkéntesen* biztosíthatók mindazok, akik betegség esetére önkéntesen biztosíthatják magukat, vagyis a nyugdíjban, járulékban, vagy ellátásban részesülő személyek, a háziiparrral foglalkozók, a segédszemélyzet nélkül dolgozó önálló iparosok, a napszámosok, a külföldi államoknak Magyarországon működő képviseleti hatóságainál alkalmazott munkavállalók és azok, akik már az 1927. évi XXI. tc. életbelépésekor az eddig fennálló pénztáraknál betegség esetére önkéntesen biztosítva voltak. Ezeken kívül még önként biztosíthatják magukat a segédekkel dolgozó iparosok, a kereskedelmi és iparkamarai illetéket fizető kereskedők, a törvényesen bevett és elismert vallásfelekezetek alkalmazottai, a karhatalmi alakulatok legénységi állományú tagjai, a műhelyben, üzemben stb. segítő családtagok, a több cégnél dolgozó ügynökök, kirakatrendezők, levelezők stb.; ugyanez áll azokra a magyar honosokra is, akik legalább egy év óta külföldön tartózkodnak és 55-ik életévüket még nem töltötték be.

A biztosításért fizetendő járulékot a napibérosztályrendszer alapján a betegségi és rokkantsági biztosítási járulékkal együtt kell befizetni.

A járulék kulcsa a betegbiztosítási ágazatban az átlagos napibérnek 5.14%-a, az öregségi és rokkantsági ágazatban pedig 3.43%-a (kikerekítve), együtt tehát 8.57%-a. A napibérosztálynak átlagos napibére és a fizetendő betegségi és öregségi együttes járulék hetenkénti összeg a munkásoknál a következő:

Napibérosztály	Napibér	Átlagos napibér	Egyheti járulékok összege
I.	1.— P-ig	1.— P	0.60 P
II.	1.01—2.— P-ig	1.50 P	0.90 P
III.	2.01—3.— P-ig	2.50 P	1.50 P
IV.	3.01—4.— P-ig	3.50 P	2.10 P
V.	4.01—5.— P-ig	4.50 P	2.70 P
VI.	5.01—6.— P-ig	5.50 P	3.30 P
VII.	6.01—7.— P-ig	6.50 P	3.90 P
VIII.	7.01—8.— P-ig	7.50 P	4.50 P
IX.	8.01—9.— P-ig	8.50 P	5.10 P
X.	9.— P-n felül	9.50 P	5.70 P

Ezekből a járulékokból a betegségi stb. ágazatra és a rokkantsági és aggkori ágazatra külön-külön a következő összegek esnek:

		Betegségi járulék	Rokkantsági aggkori járulék hetenként
I.	napibérosztályban	0.36 P	0.24 P
II.	„	0.54 P	0.36 P
III.	„	0.90 P	0.60 P
IV.	„	1.26 P	0.84 P
V.	„	1.62 P	1.08 P
VI.	„	1.98 P	1.32 P
VII.	„	2.34 P	1.56 P
VIII.	„	2.70 P	1.80 P
IX.	„	3.06 P	2.04 P
X.	„	3.42 P	2.28 P

Tisztviselőknél, művezetőknél és általában havifizetéses alkalmazottaknál a betegségi biztosítási járulék változatlanul 5.14%, ellenben az öregségi ágazatban több, mint a munkásoknál, nevezetesen 4.29% (kikerekítve), együtt tehát fizetendő az átlagos hetibérnek 9.43%-a. A napibérbe való sorozásnál itt a havi javadalmazásnak $^1/_{25}$-öd részét kell venni napibérül és ennek hatszorosa adja a hetijárulék összegét. Ez a táblázat a következő:

Napibér osztály	Napibér	Havi fizetés	Átlagos napibér	Egyheti járulékok összege
A.	2.— P-ig	50.— P-ig	1.50 P	1.— P
B.	2.01— 4.— P-ig	50.01—100.— P-ig	3.— P	1.98 P
C.	4.01— 6.— P-ig	100.01—150.— P-ig	5.— P	3.30 P
D.	6.01— 8.— P-ig	150.01—200.— P-ig	7.— P	4.62 P
E.	8.01—10.— P-ig	200.01—250.— P-ig	9.— P	5.94 P
F.	10.01—12.— P-ig	250.01—300.— P-ig	11.— P	7.26 P
G.	12.01—16.— P-ig	300.01—400.— P-ig	14.— P	9.24 P
H.	16.01—20.— P-ig	400.01—500.— P-ig	18.— P	11.88 P

A járulékok havonta fizetendők. Az intézet a fizetendő járulékokról, posta költségekről stb. havonta kimutatást küld. Azoknál a munkaadóknál, akik rendszerint 20 munkásnál kevesebbet foglalkoztatnak, ez a kimutatás a munkavállalókat névszerint sorolja fel, azoknál, akik húsznál több munkással dolgoznak, ott az Intézet sommás kimutatást küld. A kimutatásokkal együtt fizetési meghagyást is bocsát ki az Intézet, amelyen a kézbesítést követő nyolcadik napig kell a befizetést eszközlni. Ez ellen a fizetési meghagyás ellen nyolc nap alatt lehet felszólamlással élni az Országos Társadalombiztosító Intézet elnökségéhez, amely ezekben a kérdésekben a bírói út fentartásával végérvényesen határoz.

A munkaadó a járulékok 50%-át levonhatja az alkalmazottak béréből, a többit maga tartozik viselni. Nem kell fizetni járulékot az után a munkás után, aki az Intézettől táppénzben részesül, vagy gyógyintézeti kezelésben áll, ha azonban erre az időre is megfizeti a munkaadó javadalmazásait, akkor a járulékokat a betegség tartamára is meg kell fizetni. Az, aki az üzemében elrendelt egészségvédő-óvó rendszabályokat vagy óvintézkedéseket nem foganatosítja, a mindenkor esedékes járulékok 50%-ig terjedő pótjárulékot köteles fizetni, amelyet a munkásnak javadalmazásaiból nem szabad levonni.

A járulékokért a munkaadó, jogi személyeknél az igazgatósági tagok és az igazgatók, egyéb vállalatoknál és üzemeknél a cégtulajdonosok,

testületeknél, egyesületeknél vagy társulatoknál a tényleges vezetőség egyetemlegesen felelősek azzal, aki a fizetésre közvetlenül van kötelezve. A fővállalkozóval együtt egyetemlegesen felelős az alvállalkozó is, munkaadóval vagy üzemutóddal együtt a közös háztartásban élő házastárs is. A vállalkozótól kellő gondosság kifejtése mellett is be nem hajtható tartozásokért az építtető felelős és az üzemutódok egyetemlegesen felelősek az eredeti munkaadóval. Ha az üzemutód vagy az építtető esetleges tartozásának összegéről az Intézettől kimutatsát kér, akkor az Intézet azt 14 napon belül köteles megküldeni és az építtető, illetve az üzemutód csak annyival tartozik vállalkozója, illetve az üzem előbbi tulajdonosa tartozásaiért, amennyit az Intézet kimutatott.

Ha valaki üzemében olyan alkalmazottat foglalkoztat, aki már járadékban részesül, az ez után az alkalmazott után fizetendő járulékokat nem vonhatja le az illető javadalmazásából.

Az öregségi biztosítás esedékessé válik a 65-ik életév betöltésével. A rokkantság esete akkor áll be, ha valaki egészségének megromlása, vagy testi fogyatkozás következtében szellemi képességének és testi erejének megfelelő munkával nem tudja megkeresni a hozzá hasonló képzettségű és hasonló gyakorlati jártassággal rendelkező egészséges munkavállalók átlagos javadalmának ⅓-át. A tisztviselőknél rokkant az, aki hasonló módon a túlnyomólag szellemi munkát végző és vele azonos munkavállalói csoportba tartozó egészséges munkavállalók átlagos javadalmának felét nem tudja megkeresni. Az önkéntesen biztosított önálló kereskedőknél és iparosoknál a népjóléti miniszter külön rendelettel fogja megállapítani a rokkantság ismertető jeleit.

Ezek a járadékok csak megfelelő várakozási idő betöltése után tehetők esedékessé, mégpedig az öregségi járadéknál 400 járulékhét szükséges, a rokkantsági, az özvegyi és az árvajáradékhoz 200 járulékhét vagyis kereken az előbbi esetben 8 esztendő, a második esetben 4 esztendő. A mindkét szemére vak biztosított esetében a várakozási idő a felére száll le. A várakozási időbe be kell számítani azokat a heteket is, amely alatt a biztosított betegség miatt volt keresetképtelen, ilyen címen azonban az öregségi, az özvegyi és az árvajáradék megállapításánál legfeljebb 100, a rokkantsági járadéknál legfeljebb ötven hetet lehet beszámítani, még pedig úgy, hogy naptári esztendőnként legfeljebb 13 hét számítható be. Ha valamely naptári évben kevesebb hetijárulékot róttak ki valamely biztosított után, mint tizenhármat, az az esztendő az illető biztosított váromanyába nem számít be, vagyis ebben az évben befizetett összes járulékok érvénytelenné válnak.

A szolgáltatások a következők: az Intézet aggkori járadékot ad annak, aki 65. életévét betöltötte, megvan a szükséges föntebb említett várakozási ideje és befizetései rendben vannak; rokkantsági járadékot, aki hasonló és föntebb ugyancsak említett feltételek mellett állandóan vagy legalább huzamos időre rokkanttá válik. Ezek a járadékok két részből állanak: a járadéktörzsből és a fokozódó járadékrészből. A járadéktörzs egységesen, korra való tekintet nélkül évi 120 pengő; a járulékok összege arányában fokozódó járadékrész (hetibéres) munkásoknál a biztosított után addig összesen lerótt járulékoknak 24%-a, a (havidíjas) tisztviselőknél stb. annak 19%-a. Vagyis ha egy munkás hetenként 30

pengőt keres egész életén át és 35 év után megrokkan (a heti 30 pengő szerint napi 5 pengő munkabér után) az V. napibér osztályban teljesített heti 1.08 pengő járulékok 35 év alatt 52×35×1.08 = 1965.60 pengőre felszaporodott összegének 24%-a fejében évi 471.74 pengőt, együtt tehát évi 591.74 pengőnyi járadékot. Ez megfelel heti 11.38 pengő nyugbérnek, mint rokkantjáradék.

Már ebből a példából is látszik, hogy a biztosított járadékok összege nem valami nagyon magas. A főoka ennek az, hogy nemcsak azok részesülnek járadékban, akik egy egész életen át fizetnek, hanem azok is, akik már most meglehetősen élemedett korúak és már 8 év után betöltik a 65-ik életévüket vagy rövidesen, de több mint 4 év mulva, megrokkannak. Ezek is épúgy megkapják az évi 120 pengős járadéktörzset, mint azok, akik 45 éven át befizettek. Tehát az idősebbek járadékát részben a fiatalabbaknak kell megfizetniök, másszóval egyenlő járadékok mellett aránylag kevesebbet kapnak, mint kapnának akkor, ha csak a fiatalabb korosztályúak kerülnének biztosítás alá. Úgy lehetett volna ezen segíteni, ha az idősebbek többletkockázatát hozzájárulás formájában az állam viselje. Ehhez azonban az akkori pénzügyminiszter, dr. Bud János, állítólag semmiképp sem akart hozzájárulni. Pedig ez a hozzájárulás nemcsak méltányos lett volna, hanem célszerű is, mert azzal növelni lehetett volna annak a célnak elérését, amit a törvény szándékol megvalósítani.

Nagyon kétséges, hogy az ilyen, aránylag kis járadékok tényleg megnyugvást fognak-e teremteni; nem lehetetlen, hogy éppen ellenkezőleg, örökös parlamenti és társadalmi akcióknak lesznek kútforrásai, amlyek ezeknek a szolgáltatásoknak novelláris úton leendő felemelését fogják célozni, talán nem mindig az állami hozzájárulás emelése útján, hanem a munkaadók járulékainak fölemelése révén.

Vegyünk egy másik példát. Tegyük fel, hogy egy ma 18 éves munkás 5 éven át heti 30 pengőt, a következő 5 éven át 40 pengőt, azután 20 éven át heti 50 pengőt, végül a 65-ik éve betöltéséig heti 38 pengőt keres és mindössze idejének 10%-át töltötte el munkanélkül, azt is élete utolsó szakában, amikor kicsöppent a heti 50 pengős munkából és kénytelen volt heti 38 pengőssel megelégedni és így is gyakran helyet változtatni. Ez után a munkás után a munkaadó aggkori biztosítási járulék fejében befizetett:

5 évig = 260 hétig heti 30 pengő (azaz napi 5 pengő) után az V. napibérosztályban heti 1.08 P-t, tehát 160×1.08, azaz összesen	280.80 P-t.
5 évig = 260 hétig heti 40 pengő (azaz napi 6.67 pengő) után a VII. napibérosztályban heti 1.56 P-t, tehát 260×1.56, azaz összesen	405.60 P-t.
20 évig = 1040 hétig heti 50 P (azaz napi 8.33 P) után a IX. napibérosztályban heti 2.04 P-t, tehát 1040×2.04, azaz összesen	2121.60 P-t.
Végül 15.3 évig = 796 hétig heti 38 P (azaz napi 6.33 P) után a VII. napibérosztályban heti 1.56 P-t, tehát 796 × 1.56, azaz összesen	1241.76 P-t.
Összesen . .	4049.76 P-t.

Járadéka lesz: járadéktörzsben évi . . . . . 120.— P
Fokozódó járadékrészben a 4049.76 P-nek 24%-a, azaz . . 971.94 P

Összesen . . 1091.94 P

vagyis heti 21.— pengő; ez aránylag megfelelő járadék volna és az átlagos heti kereset mintegy felének felelne meg, de ezt a magyar statisztika szerint csak aránylag kevesen élvezhetnék, mert csak néhány százaléka a munkásoknak éri el a 65-ik életévet és aránylag magas heti kereseteket vettünk alapul. Az átlag tehát sokkal kisebb járadékot fog kapni.

Az állami hozzájárulás elégtelensége a legfőbb kifogás a törvénnyel szemben, illetve ez az a pont, az az archimedesi sarok, amely a következmények kialakulásánál döntő módon fog latba esni. Ha a törvény egészségvédő intézkedései, illetve azok a gyógyító eljárások, amiket részben az új járulékok hozamából a miniszter rendszeresíttetni szándékol, kellő hatással lesznek a betegségi mulasztások csökkentése és az átlagos életkor meghosszabbítása terén, akkor a kitűzött célt talán így is el lehet érni; félő azonban, hogy ez kisebb mértékben fog bekövetkezni, mint ahogy az a szociális béke biztosítása szempontjából indokolt volna.

* * *

Mondottuk, hogy az új biztosítási terhek és maga az egész rendszer elsősorban a kézműiparosság soraiban fog súlyos válságok kútforrásává válni. Ennek a rendnek az egzisztenciája érdekében, jól felfogott állami, nemzeti és társadalmi politikai okokból hathatós tevékenységet kell kifejteni. Ki kell bontani a józan *középosztály szociálpalitikai* zászlaját és az állam, a nemzet, a társadalom ezen értékes és valóban nélkülözhetetlen oszlopát minden célravezető módon támogatni kell, legalább is addig, míg átesik a már most dúló és előreláthatólag még fokozódó krízisen és hozzászokik a modern technikai vívmányok alkalmazásához a nagyiparral folytatott versenyében.

Mik a szükséges teendők?

Maga a kézműiparosság — legalább a nyilvánosságra jutott állásfoglalások után ítélve — a saját aggkori és rokkantbiztosítását tekinti a legfőbb teendőnek, még pedig kötelező alapon.

Nem akarunk abba a hibába esni, hogy eminenter gyakorlati kérdéseket elméleti okoskodások szemszögéből bíráljunk el, azonban lehetetlen rá nem mutatni arra az ellenmondásra, ami abban rejlik, hogy a kézművesipari rend egzisztenciáját a polgári önrendelkezés szent elvének szinte arculcsapásával *kötelező* aggkori biztosításával igyekezzünk megerősíteni. Kényszernek akkor, amikor a saját jövő mikénti biztosításáról van szó, csak ott lehet helye, ahol egyéni tehetetlenség, szűk látókör, általában gyámoltalanság vagy oktalanság ellen kell küzdeni. A munkásságnál más a helyzet, ott a munkaadót kell kényszeríteni arra, hogy a járulékot levonja és saját hozzájárulásával kiegészítve befizesse, tehát olyan terhet vállaljon, melynek közvetlen előnyét csak aránylag kevés munkaadó látja be és közvetlenül nem a munkás áll kényszer alatt. De önálló polgárokról, önálló egzisztenciákról alig lehet feltételezni azt, hogy ők nem elég érettek arra, hogy saját jövőjük miként való biztosításáról gondoskodjanak, ilyen észjárás az érdekelt kisiparosság körében igen aggályos, kívülállók részéről pedig majdnem az

egész kézműves-rend becsületébe gázoló gyanusítás. Mert arra még csak gondolni sem lehet, hogy kényszerbiztosítás kimondása esetén is más fizesse a járulékot, mint maguk a biztosítottak. Itt az állami támogatás alig lehet helyénvaló és valóban joggal kérdezhetné a fővárosi háztulajdonos, hogy hogyan jut ő ahhoz, hogy a vidék kisiparosságának aggkori megélhetését jelentős részben ő fedezze, vagy mi köze a vidéki földbirtokosnak a fővárosi kézműves öregségi gondjaihoz. Tehát csak arról lehet szó, hogy a kötelező aggkori biztosítással a kézműiparosságnak írjuk elő azt, hogy mi módon tartozik saját anyagi erejéből a maga egykori megélhetéséről gondoskodni. Lehet ezt a kényszert is érvekkel alátámasztani, amint azt is elő lehetne írni, hogy hány éves korban tartozik az önálló kézműves megnősülni és legalább hány gyermeket kell nemzenie, mert a kézművesosztály társadalmi pozíciójának megőrzése és megfelelő utódok nevelésének biztosítása szempontjából ez igen fontos, azonban az ilyen gondolkodásmód közeljár a szocialista észjáráshoz és a polgári elemek esetében fölötte aggályos.

Ha azonban ezektől a meggondolásoktól eltekintünk és abból a feltevésből indulunk ki, hogy maga a kézművesiparosság követeli a kötelező nyugdíjbiztosítást — bár be kell vallanunk, inkább az iparos-nyugdíjról hallottunk és azt is gyakran abban a vonatkozásban, hogy ha tud az állam tisztviselőnek nyugdíjat adni, miért nem ad akkor az egész életükben becsületesen dolgozó kisiparosnak is — akkor is igen alapos megfontolás tárgyává kell tenni, hogy mit mondjon ki a törvény kötelezően és mit bízzon az egyes egyedek saját belátására.

Nyilvánvaló és nem szorul bizonyításra, hogy akkor, ha a kézművesiparosságnak az aggkoráról akarunk gondoskodni, oda kell törekedni, hogy őt ezzel polgári mivoltában ne csökkentsük és lehetőleg el kell kerülni, ami az elproletárosításnak még csak a látszatával is bír. Ha pedig ez így van, akkor figyelembe kell venni a polgár önrendelkezési jogát legalább annyiban, hogy kinek-kinek saját életszínvonala szerint biztosítsunk nyugdíjat. A munkásnál ez a különbség automatikusan adódik a fizetések szerint ingadozó járulékok alapján, ahol a nagyobb keresetű ember természetszerűleg nagyobb nyugdíjat fog élvezni, mint a kisebb keresetű. Az önálló kis- és kézművesiparosnál pontosan megállapított jövedelem nincs, a tényleges jövedelmet senki sem ismeri és arra külső ismérvek alapján is alig lehet megbízhatóan következtetni. Legkevésbbé alkalmas a fizetett adónak az alapulvétele.

Tehát magára a biztosítandó egyénre kell bízni annak a díjfokozatnak a megállapítását, amelybe tartozni akar. Tovább is kell azonban mennünk és nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a kisipari tevékenység nem foszthető meg teljesen vállalkozási jellegétől sem és annak, aki bizonyos életkor elérése után nem évi járadékot akar élvezni, hanem egyszerre egy kerek összeget óhajt kezéhez venni, hogy annak segélyével üzemét bővítse, annak vezetését fiára vagy vejére hagyja és maga csak a nyereségből és beruházott pénzért kamatot kapjon, ezt lehetővé is kell tenni. Ennek pedig csak az az egyik módja van, hogy az állam ne ragaszkodjék a Társadalombiztosító Intézetnél való tagságához, hanem elégedjék meg a biztosítási kényszer kimondásával, ennek követését ellenőrizze, de engedje meg azt, hogy ennek a kényszer-

nek más biztosító intézetnél való biztosítás útján is lehessen megfelelni. Nemcsak az átmeneti időre fontos ez, amikor van sok iparos, akinek már van életbiztosítása, hanem a továbbiak folyamán is igen jelentős.

Tehát ha abból a feltevésből indulunk ki, hogy az iparosság széles rétegei követelik az iparos aggkori ellátásának biztosítását, arra az eredményre jutunk, hogy az állam legfeljebb a biztosítási kényszert mondhatja ki, de szabad kezet kell engedni a tekintetben, hogy mely intézetnél való biztosítás útján kíván a kézműves vagy kisiparos kötelezettségének megfelelni és még az állami intézetnél is a biztosítandó saját belátására kell bízni a majdani járadék nagyságának kiválasztását.

Ki kell ezt még egészítenünk azzal a követeléssel is, hogy a befizetési tartamot, illetve az elérési időpontot szintén a biztosítandó megítélésére kell hagyni. Iparáganként és vidékenként más más az átlagos életkor, vannak iparok, amelyekben átlag sokkal később önállósulnak az emberek, mint másokban és még az élettartam sem egyforma. Természetes, hogy egyes egyéneknél még további különbségek adódnak, úgyhogy tipizálással, uniformizálással célt elérni nem lehet, legfeljebb felesleges terhekkel lehet az amúgy is igen nehezen küzködő kézművesség életét még inkább megnehezíteni.

Legyünk tisztában azzal, hogy a kötelező biztosításnak a kézművességre való kiterjesztésével biztosíthatjuk a kézműves aggkorát, de semmivel sem tettük könnyebbé az életét a jelenben, nem fokoztuk versenyképességét, sőt ellenkezőleg, újabb terheket raktunk rá. Meggyőződésünk, hogy a kézművességről továbbmenőleg kell gondoskodni a fentebb részletesebben elmondott okokból, épen abból az alkalomból, hogy a munkásság aggkorát a kormány biztosítja. Tehát nem elég az iparosnyugdíj megteremtése, másra is szükség van.

Elsősorban arra van szükség, hogy a kézműves és kisiparos a gyári iparral felvehesse a versenyt, maga tovább fejlődhessék és üzemét necsak fentarthassa, hanem lehetőleg és az évek folyama alatt szép csendesen még ki is bővíthesse.

Hogyan lehet ezt elérni.

Mindenekelőtt a szakképzettség emelésével, a továbbképzés biztosításával, felsőbb ipari intézeteknek az arra rátermett kézműves vagy kisiparos előtt való megnyitásával, a technika haladásának megismertetésével, új munkaeljárások meghonosításával, külföldi tanulmányokkal; azután kellő hitel biztosításával, a kézművességnek és általában kisiparnak a közszállításokban való részeltetésével, a gépsegélyek rendszerének modern alapokon való reaktiválásával, a kellő számú egészséges vízzel, villannyal, gázzal ellátott és nem drága műhelynek rendelkezésre bocsátásával, a nyersanyagbeszerzés és értékesítés, a reklám, a propaganda-szövetkezetek vagy más, az iparosok által saját kezelésben tartott központi szervek útján való lebonyolításával.

Művelni, emelni kell a kézművesség színvonalát, meg kell szüntetni azt az atmoszférát, amelyben csak azt a fiút adták a „jobb“ családok iparospályára, amelyik nem akart tanulni. Mintha egy önálló kisiparosnak nem kellene sokkal, de sokkal többet tudnia, mint amennyit a négy középiskolát végzett, vagy sokszor bizony maturált segédhivatali tisztviselőknek jelentős része tud. Meg kell szüntetni azt a lehetetlen álla-

potot, hogy ha valaki gyermekkorában bármely oknál fogva nem folytathatta a bevett tanulási rendet, hanem inasnak adták, az előtt minden felsőbb ipari tanintézet zárva marad; oda csak az léphet be, ki 6—8 soros latin szöveget kínnal le tud fordítani, aki a francia irreguláris igék ragozásával állítólag tisztában van, vagy végül Goethe életrajzát többé-kevésbbé hibátlanul tudja fújni. Az igen üdvös filozófiai, szépirodalmi, művészeti irányú külföldi kollégiumok mellett kevésbé költséges, kevésbé reprezentatív, de a nemzet szempontjából is legalább annyira szükséges iparosotthonokat kell létesíteni mindenütt ott, ahol kézműveseink valamit tanulhatnak. Ha meggondoljuk, hogy a nyugati nagy iparos-államokban a kézművesség minden jóslat ellenére még sem ment tönkre, hanem pl. a német kisipar és kézművesség folyton gyarapodott és mindenképen lépést tudott tartani a kor változó igényeivel, nem pusztult bele sem a háborúba, sem az inflációba, — akkor kell kutatnunk azt a forrást, amely a szükséges ellentálló erőt nyujtja. Ez pedig az ipari oktatás. Nem az, amelyik a kismester életét megkeseríti azzal, hogy a tanonciskolából elcsavargó inas miatt őt, a gazdát bünteti, amely 6 középiskolát végzett fiatalembereket olyan tanonciskolai padokba kényszerít, amelyekben ülni sem tudnak és őket összeadni meg szorozni tanítja; amely népiskolai tanítókat néhány hónapos kurzuson iparostanonciskolai szakelőadókká képezi át és olyan „szakemberekkel" tanít, akik olcsóbbak. Hanem az, amelyik jutalmazza a mestert, aki inasneveléssel bajlódik, amelyik összegyüjti vidékenként a legkitűnőbb tanoncokat és azokat otthonnal összekötött tanműhelyekben továbbképezteti az egyes szakmák legkitűnőbb mestereivel, amelyik külföldre küldi tanulni a legjobbakat — protekció nélküli legjobbakat — és visszatértük után ezekkel taníttatja az ifjabb generációt, amelyik figyelembevételi közszállításoknál és más alkalmakkor azokat a kitüntetéseket, amiket a kiváló iparosok tárlaton, versenyeken és kiállításokon nyernek.

A kitűnő segédek önállósulását meg kell könnyíteni, nem szabad az új mesterben elsősorban új adóalanyt látni, de ezzel párhuzamosan lehetővé kell tenni az idősebb, régen önálló mestereknek is, hogy nagyobb fáradtság nélkül továbbképezze magát.

Nem lehet itt az a célunk, hogy a kézművesség és kisiparosság legégetőbb problémái miként való megoldásáról programot adjunk. Rá kell azonban mutatnunk arra, hogy a fentebb kifejtettek értelmében az alkalmazottak aggkori biztosításának választott módja a kézművesség és kisiparosság létét igen súlyosan fogja érinteni és hogy társadalmi, állami és nemzeti szempontból egyaránt szüksége van céltudatos intézkedésekre. Ezeknek az intézkedéseknek nem szabad abban kimerülniök, hogy a mestereket is biztosítjuk aggkorukra, hanem az önálló iparosokat még életükben, illetve működésük ideje alatt kell támogatni és elő kell segíteni az új iparosgeneráció megfelelő nevelését, kiképzését és társadalmi emelését.

Az ipari munkával járó egészségi ártalmak.

Írta: Szántó Menyhért.

Sok ember arcáról, testtartásáról, keze állapotáról ráismerhetünk a foglalkozására. Ez onnan van, hogy a legtöbb ipari foglalkozás olyan egészségi ártalommal jár, amely valósággal jellegzetessé teszi az arckifejezést, illetve testtartást. A mindennapi tapasztalat azt mutatja, hogy az erdőn, mezőn foglalatoskodó munkások jóval kevesebb ártalomnak vannak kitéve: jobb az egészségük, az arcuk pirospozsgás, az anyagcseréjük kifogástalan jó és általában hosszabb életűek. De azért ezek körében sem ismeretlen a betegeskedés.

Mindazonáltal balhiedelem az, hogy az ipari munka önmagában véve ártalmas. Nem a munka az, ami árt, hanem a munkának helytelen beállítása és célszerűtlen végrehajtása. Meg kell ismernünk a munkának azt a kísérő jelenségét, azt a sajátságos okot, amely a munkát a betegség előidézésére alkalmassá teszi. Ennek a megismerése útmutatásul szolgálhat az ártalomnak elkerülésére, vagyis a betegség megelőzésére.

Az ártalom megelőzésének első kelléke a helyes pályaválasztás. Nemcsak hogy a képességeink nem egyformák, hanem a szervezetünk ellenálló ereje is különböző az egyik-másik ipari munkát kísértő ártalmakkal szemben. Mennyivel nagyobb és általánosabb volna az emberi boldogság, ha mindenki azon a pályán működnék, amelyen legjobban boldogul és amelyen az egészsége és munkabírása a legritkábban szenved. Gyermekünk pályaválasztásánál ne mulasszuk el a tapasztalt orvos tanácsát kikérni.

Aki valamely ipari munkával foglalatoskodik, ismerkedjék meg a munka egész menetével, a feldolgozásra kerülő anyagokkal, azok minden átváltozásaival, és a munkaeszközökkel. Egy-két példa megvilágítja ennek a fontosságát. Most száz éve fedezte fel Irinyi János magyar tudós a gyufa készítését. 1833-ban állították fel az első gyufagyárat Bécsben. 1838-ban a bécsi közkórházban addig ismeretlen új betegséget állapítottak meg és tanulmányoztak az orvosok egy munkásleányon, aki gyufagyári munkája közben kapta ezt a súlyos betegséget: a fogak és állkapocs roncsolását, amit a foszforgőzök okoztak. Évtizedeken át igyekeztek ezt az ártalmat legyőzni az egyéni tisztaság követelményeivel, a fogak különös gondozásával; de az eredmény nem volt kielégítő; végre is nemzetközi megállapodással kirekesztették a gyártásból az ártalmas fehér foszfor használatát.

Egy másik mesterségünkben — a fazekas iparban — a mesterek és családtagjaik sorában alig látni egészségtől duzzadó embert. Gyakori az eset, hogy a mesternek megbénul a keze, a ujját vagy csuklóját nem tudja mozgatni. A fazekas felesége, gyermekei többnyire sápadt arcszínűek, a gyermekek közt sem ritka az ideg-hűdés. *Korsós betegségnek* nevezik ezt az állapotot, mintha elkerülhetetlenül velejárna a mesterséggel. Pedig csak a munka helytelen beállítása okozza a bajt. A cserépedény mázát gelét nevű ásványból készítik. A gelétet kézi darálón őrlik, azután megolvasztják. A gelétben igen sok az ólom. Őrléskor szanaszét hull a pora a szobában, folyton behelik vagy lenyelik a szobában tartózkodók: a szervezetben felgyülemlő ólomnak mérgező hatása van,

ez okozza a hűdést és más betegséget. Némely községben közműhelyt állítottak fel a máz anyagának elkészítésére, akkor a mester lakása mentes marad a gelét porától, és a család, sőt a mester sem kapja meg az ólombetegséget.

Az ipari munkában sok betegségnek okozója a por, ami a feldolgozott anyagból felszáll vagy a szerszámról lepattog. Ha nagyítóüveg alatt megnézzük a műhely porát, látjuk, hogy milyen élük, hegyük van a parányi porszemecskéknek. Ezt naphosszat beleheli a munkás, az megsérti, fölkarcolja a testünk lélegző csatornáját és utat nyit a fertőző csiráknak. Ez az oka annak, hogy a fémreszelők közül olyan sokan javakorban, sőt egész fiatalon is tüdővészben elpusztulnak. Az ilyen műhelyt porszívóberendezésekkel lehet és kell ártalmatlanná tenni. Fokozza a por ártalmas voltát, ha anyaga mérges hatású, ilyen pl. az ólom, réz, antimón, dohány. Szövőműhelyben, textilgyárban, a lebegő parányi fonalrészecskék ingerlik az ott dolgozó munkások lélegző szerveit. A fonalról letöredező szálacskákat úgy tehetjük ártalmatlanná, ha a műhely levegőjét permetező, vagy hasonló berendezéssel, állandóan nyirkosan tartjuk: a vízpárák a porszemecskékhez tapadva lassan lehúzzák a műhely alsó rétegébe. Némely ipari munka közben mérges gázok fejlődnek. Gondoskodni kell azok elvezetéséről, hogy kárt ne tehessenek. De az ipar sokirányú fejlődésével új és új ártalmak is keletkeznek, amik azelőtt egész ismeretlenek voltak. Ilyen például az újabb időben nekilendült robbantó anyagok, mérges gázok gyártása.

De régi, megszokott mesterségekkel is szerezhetünk bajt magunknak, ha nem vigyázunk az egészségünkre. Molnárok, pékek, forrasztók, üvegfúvók könnyen kapnak tüdőtágulást. Cipészeknél nem ritka a szívbillentyűk bántalma a hajlott testtartástól, gyakori a körömméreg szűcsöknél, cipészeknél, szabóknál, kőmunkásoknál, lúdtalp a pékek, borbélyok, nyomdászok, kovácsok és lakatosok sorában.

Ezeket a bajokat mind el lehet kerülni, ha kellő fölszereléssel állunk a munkához, a munkát gondosan, egészségünkre és testi épségünkre való figyelemmel hajtjuk végre, munka végeztével alaposan tisztálkodunk, a műhely berendezése pedig megfelel az egészség követelményeinek.

Legyen a műhelyben elegendő légtér, egy-egy munkásra legalább 8—10 köbméter, kellő világosság, szellőztetés, mosdó- vagy fürdőkészlet, elegendő köpőcsésze, a munkaruhának és az uccai ruhának alkalmatos hely. Ne étkezzünk a műhelyben; étkezésre külön helyiségről kell gondoskodnunk. A műhelyt tisztán kell tartani, legalább másfél órával a munka megkezdése előtt ki kell takarítani, de ne száraz söpréssel, hanem nedves feltörléssel vagy porszívóval.

Maga a munkás egészségesen éljen, szeszes italtól, dohánytól tartózkodjék, legyen meg a kellő pihenése, elegendő alvása; ápolja az egészségét testgyakorlattal, szabad idejéből minél többet friss levegőn töltsön. Legalább is évenként vizsgáltassa meg orvossal az egészségi állapotát, hogy a netalán kezdődő egészségi ártalom figyelmetlenségből el ne hatalmasodjék. Előfordul az az eset, hogy némelyikünket, egészségünk kímélése végett, másfajta munkára kell beosztani. Az is lehetséges, hogy pályát kell változtatnunk. Ha így élünk és így dolgozunk, akkor még a károsabbnak hitt ipari munka sem rövidíti meg a munkabírásunkat és az életünket.

A magyar épitőipar helyzete a háború után.

Az építőipar helyzete mindenütt fokmérője az ország gazdasági helyzetének. Ettől az ipartól mint ú. n. *kulcsipartól*, közvetlenül mintegy két tucat ipari szakma munkalehetőségei függnek, de ettől függetlenül, *a nemzeti vagyonosodás, a nemzeti megerősödés mindig egyenes arányban áll az építőipar foglalkoztatottságával* minden országban.

A magyar építőipar helyzetéről a *Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek Ipartestületében* az alábbi tájékoztatást kaptuk:

A háború után a magyar építőiparosság hosszú évekig szinte tétlenségre volt kárhoztatva, jóllehet országszerte példátlan lakásnyomor sürgette a lakástermelés erőteljes megindítását. Az ország évekig tartó gazdasági izoláltsága, a trianoni megcsonkítás, a nyersanyagaink elvesztése, valutánk állandó romlása, az építési hitelek, lakásépítési kölcsönök teljes hiánya azonban lehetetlenné tették hosszú évekre az építkezés megindítását. Végre a kormány 1923-ban belátta, hogy a lakásnyomor enyhítésére valamit tennie kell addig is, míg a magántőke abban a helyzetben lesz, hogy az építkezésben kereshessen megnyugtató elhelyezkedést és a Lakásépítési Állandó Bizottság (LÁB) életrehívásával megindította a lakásépítkezést olymódon, hogy eleinte bérház és családi ház, majd csupán családi lakóház építésére kölcsönöket folyósított. Az állam e kezdeményezésére a valuta stabilizálása után a magántőke is vállalkozott építkezésekre, a pénzintézetek tudtak hosszúlejáratú valutakölcsönöket szerezni külföldön az építkezésre is és a jelzálogkölcsönökkel 1925—1928 években megindult a magánépítkezés a kormány által nyujtott kiadós házadókedvezmények mellett. Egyidejüleg a földbirtokrendezés során házhelyhez juttatott falusi kisegzisztenciák családi házának felépítésére az állam 600—1500 pengős 20 évi lejáratú kölcsönöket folyósított a *Falusi Kislakásépítő Szövetkezet* útján, azonban jóllehet ez akció 36.000 falusi kislakás építésével eddig közel 50 millió pengő állami tőkét nyelt el, az építőiparnak ez úgyszólván semmit sem jelentett, mert a FAKSz túlnyomóan építőanyaghitel alakjában nyujtotta a kölcsönöket és e FAKSz-házak csekély kivétellel házilagosan, szakértő építőiparos közbenjötte nélkül, ennek megfelelően természetesen silány kivitelben és az egészségügyi követelmények figyelmen kívül hagyásával épültek fel.

A nemzetközi pénzpiac helyzete az esztelen békediktátumok következtében csak rövid ideig volt olyan, hogy hosszúlejáratú építési kölcsönöket vehettünk igénybe. Már 1928-ban az építkezéshez alig lehetett ilyen hiteleket szerezni, az építőmunka minimálisra csökkent. A helyzet 1929—1930. években tovább romlott és az építőipar ismét a kormányt ostromolta építő hitelekért, miután a LÁB is csupán a korábban kihelyezett mintegy 20 millió pengőnyi építési kölcsönök visszatérő törlesztéseiből tudott évenként 1—1.5 millió pengő újabb családi házépítési kölcsönt kihelyezni közalkalmazottaknak a lakbérek lekötésével és jelzálogi biztosíték mellett.

A fokozódó munkanélküliség miatt a kőművesmesteri kar már 1929 november 20-án konkrét pénzügyi javaslatot terjesztett dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter elé a LÁB és FAKSZ útján közadóbevételekből immobil kihelyezett mintegy 70 millió pengő állami tőke garanciális felhasználásával leendő újabb országos közhasznú építési akció megindítására, e tőkék, illetve ezek kihelyezése útján szerzett, első helyen bekebelezett állami követelések egy részének biztosítéka mellett 4%-kal kamatozó nyereménykötvénynek 200 millió pengős keretben leendő kibocsátásával, hogy így a drága külföldi valutakölcsönök helyett belföldön mozgósítsuk a magánépítkezéshez szükséges, legalább 20 éves lejáratú olcsó tőkét.

A kőművesmesteri kar pénzügyi javaslatainak részleges megvalósítását jelentette az 1930:XLI. tc. megalkotása, melynek alapján a pénzügyi kormány a LÁB útján kihelyezett tőkékkel kapcsolatos 18 millió pengőnyi állami követelést a 11 budapesti pénzintézet által 1 millió pengő alaptőkével alapított *Országos Lakásépítési Hitelszövetkezet* részére veszteségi tartalékul lekötötte és e szövetkezet útján az azt alapító bankok 30 millió pengőt bocsátanak a családi házépíttető köz- és magánalkalmazottak rendelkezésére a LÁB útján 60- illetőleg 40%-os folyósítási arányban lakbérlekötéssel 20 évi amortizációra 9.6% annuitás mellett, ami a 10% árfolyamveszteség miatt lényegében 10.4%-os annuitást jelent.

1931-ben már csupán ez az újabb LÁB kölcsönakció volt az egyetlen hitelforrás a magánépítkezés számára. A bérházépítkezés úgyszólván teljesen megszünt, a LÁB csak családi vagy öröklakásos társasházakra nyujt kölcsönt, de a 30 milliós újabb hitelkeret 1931-ben ki is merült már csak azért is, mert abból 3 millió pengőt a FAKSz-nak adott a kormány, körülbelül ugyanennyit rezervált ebből az ipartestületi székházak nyomasztó kölcsöneinek konvertálására.

Ugyancsak 1931-ben, látva az államháztartás súlyos helyzetét, deficites voltát s így az állam pénzügyi támogatásának jó időre kilátástalan voltát, Magyarországon is propagálni kezdte a kőművesmesteri kar a külföldön nagy népszerűségnek örvendő *építő takarékszövetkezeti rendszert*, amely a külföldi példák szerint a külföldi hosszúlejáratú építőkölcsönök hiánya idején egyedül alkalmas a belföldi tőkegyüjtésnek a családi házépítkezés szolgálatába állítására.

Az első ilyen építő takarékszövetkezetek *(Bausparkasse)* 1931 elején meg is alakultak, a napi- és szaksajtó is felfigyelt működésükre azonban e nálunk merőben ismeretlen intézménynek a közönséggel való megismertetésére hosszabb ideig tartó felvilágosító propaganda munkára van szükség, amellett, hogy e szövetkezeteknek a takarékoskodó közönség megnyerése érdekében a takaréktőkék abszolut biztonságára, állami felügyeletre és altruista szellemű üzleti gestióra kell törekedniök, hogy a tőkegyüjtő kisegzisztenciák családi ház utáni növekvő vágyát programszerűen kielégíthessék.

Ugyancsak a kőművesmesteri kar a többi érdekelt iparágakkal együtt hosszú ideig harcolt a *tatarozási, átalakítási és toldaléképítési munkák újabb kedvezményeért és a közadómentességi törvény revíziójáért.* A tatarozási adómentességről szóló rendeletet sikerült is ki-

eszközölni, de az oly szűkkeblűen konstruálta meg az adókedvezményeket, hogy nem alkalmas tatarozási munkák megindítására, pedig az építőipar részére egy megfelelő adókedvezmény évekre terjedő munkaalkalmat jelenthetne mintegy 20 millió pengő értékben.

Az építőipar gazdasági helyzete igen szomorú, kilátásai sem biztatók. Emellett egy évtizede irritálja az építőipar belső nyugalmát az is, hogy iparjogi helyzete nincs szentesített törvényben lefektetve, holott az összes többi iparágak helyzetét az 1884:XVII. és az 1922:XII. törvények szabályozzák. Az építő-, kőműves-, kőfaragó-, ácsmester, a kőműves-, kőfaragó-, ácsiparos munkakörét a rendeletek és gyakran egymásnak ellentmondó elvi döntések százai szabályozzák és e jogszabályokat, amelyek hivatalosan kodifikálva vannak, nemhogy az alsóbbfokú közigazgatás, de a magasabb hatóságok sem ismerik, még kevésbé ismeri a szűkebb építőipart képviselő mintegy 15.000 főnyi érdekelt iparosság és ez rengeteg súrlódásra ad alkalmat az egyes építőipari kategóriák munkaterületének gyakorlati elhatárolása körül, még több alkalmat szolgáltat a jogosulatlan iparűzésre, ami országszerte már a legális építőiparosság egzisztenciáját rombolja.

Az építőipari törvény megalkotását legkitartóbban a kőművesmesteri kar sürgeti főként 1926 óta és e sürgetés eredményeként Bud János kereskedelemügyi miniszter el is készítette az építőipari törvény tervezetét, amely lényegesen eltér az 1925. évi Valkó-féle tervezettől és az 1930 őszén e tervezetről folytatott tárgyalásokon élesen ütköztek ki az egyes építőipari kategóriák közti ellentétek, amelyek az éles kenyérharc következményei.

Az állam pénzügyi helyzetének 1931 júliusban kirobbant válsága és az ezt követő augusztusi kormányválság háttérbe tolták az építőipari törvény kérdését és a kőművesmesteri kar az 1931 februárban megalapított *Magyar Építő Iparosok Szövetkezete* útján a legszükségesebb építő munkaalkalmak megteremtésére koncentrálta minden figyelmét. Az ország egész építőiparosságának gazdasági összefogására alapított eme altruista intézmény, amely nem vállalkozásra, hanem az építkezések előfeltételeinek megteremtésére alakult, a tervező magánépítész kar elitjének bevonásával már 1931 nyarán jelentős eredményt ért el egy közel 700 lakóházból létesítendő budapesti köztisztviselői kertváros építésének előkészítésével.

A kőművesmesteri kar, amely az ország építőiparosságának túlnyomó részét képviseli, mert 4500 tagot számlál az 1200 főnyi építőmesteri, mintegy másfélezer főnyi ácsmesteri és mintegy 250 főnyi kőfaragómesteri kar mellett, az építőipar gazdasági helyzetének javítása körül döntő súllyal és kezdeményezően lép fel mindenütt.

A kar mai vezetői: *Seili* János, a *Magyar Kőművesmesterek Orsz. Szövetségének* elnöke, *Kovatsek* Ferenc kamarai tag, a M. K. O. Sz. ü. v. elnöke, *Stulcz* Ferenc a *Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek Ipartestületének* elnöke, *Weisinger* György keresk. tanácsos, kőfaragómester, az ipartestület alelnöke, *Grengó* Bertalan kőművesmester, az ipartestület alelnöke, *Györbiró* István, az ipartestület főjegyzője és a M. K. O. Sz. főtitkára, akik a *Magyar Építő Iparosok Szövetkezetének* is vezetői.

A magyar kézművesipar gazdasági hanyatlásának okai és megmentésének eszközei.

Az évről-évre rendezett vásárok, kiállítások ékes tanubizonyságai annak, hogy magyar kézművesipar milyen óriási módon előrehaladt termékeinek minősége tekintetében. E termékek egyes szakmákban felveszik a versenyt a külföld termékeivel, sőt egyes szakmákban túl is szárnyalják azokat. Ennek dacára megdöbbenve látjuk kézművesiparunk válságos gazdasági helyzetét, amelyen, ha gyorsan nem segítünk, a katasztrófa alig lesz elkerülhető.

A válságos helyzet legfőbb kútforrása: a vesztett háború s az azt követő összeomlás. Ezt elvitatni nem lehet. De az azóta elmult 10 esztendő céltudatos, előrelátó gazdasági politikával úgy lett volna irányítható, hogy az elveszített háború súlyos következményei most már pusztító hatásukat ne éreztethessék. A gazdasági helyzetnek ma már annyira konszolidáltnak kellene lennie, hogy nemcsak a sokat szenvedett mai generáció megmentése volna biztosítva, de különösen a kézművesipar terén a fejlődés alapjának kellene lefektetve lennie. Az önálló vámterülettel kapcsolatosan létesített jó kereskedelmi szerződéseknek a kézművesipar lendületbe hozatalát kellett volna lehetővé teniök. Nagy államkölcsön kellő időben való igénybevétele s számottevő részében az ipar fejlesztésére való fordítása új vért öntött a gazdasági élet minden ágának vérkeringésébe, a gazdasági élet talpra lett volna állítható. anélkül, hogy a következő generáció megteremtése bajokat idézne elő, mert a megerősített, új életre fakadt ipar könnyen elviselné a jövőbeli nagyobb terheket.

Gazdasági helyzetünk sivárságának említett általános okozóján kívül kézművesiparunk válságos helyzetének még sok különleges oka is van, amelyeket itt meg kell említenünk. Ezen speciális okok a következők: a közszolgáltatásokkal való túlterheltetés, a közszállítások körül való megelőztetés, a hatósági és közüzemek, az export mostoha kezelése, az ipari hitelellátás hiánya, a kartelek és az anyagbeszerzés nehézségei.

Talán egy gazdasági ág sincs oly aránytalanul túlterhelve közszolgáltatásokkal, mint a kézművesipar. Az adók, különösen a forgalmi adók, amelyeket a kézművesiparos legtöbbször nem tud áthárítani a megrendelőre, elviselhetetlenek. A nagy gyárak, részvénytársaságok a mérlegek készítésének elasztikus lehetőségével aránylag kisebb közterheket viselnek, mint a kézművesiparosok, pedig a nagyobb jövedelem aránylagosan több terhet bír el. Mellőzhetetlenül és sürgősen megszüntetendő a forgalmiadó rendszer, másrészt igazságosabb adókivetési mód inaugurálandó s addig is, míg a viszonyok nem javulnak, az adóhátralékok kíméletesen hajtandók be. Külön kiemelendők a közszolgáltatások terén a társadalombiztosító intézeti magas járulékok. Eltekintve attól, hogy ezek nincsenek arányban az intézeti szolgáltatásokkal, oly nyomasztóan magasak, hogy a kézművesipar összeroppanását idézhetik elő.

Különösen az aggkori biztosítási díjak beszedése legalább öt évre felfüggesztendő, mert lehetetlen, hogy akkor, mikor napi kenyérgondokkal küzdünk, megvonjuk szánkból a falatot azért, hogy az alkalmazottak aggkorát biztosítsuk. A mát nem tudjuk biztosítani, abszurdum tehát a jövő biztosítására szorítani bennünket s e miatt bennünket létalapunkban megrendíteni.

Szemben ezekkel az óriási terhekkel, a közszállítások terén kézművesiparunk teljesen háttérbe van szorítva. A szállítási megbízást rendszerint generálvállalkozók kapják, akik a legmesszebmenőleg kihasználják a kézművesiparosokat. Az államnak, a városnak a megbízást közvetlenül a kézművesiparosnak kezébe kellene juttatni: mindkét fél jobban járna. Az egyik olcsón jutna munkához, a másik többet érne el munkájáért s megszűnnék az a sokszor tapasztalt jelenség, hogy az iparos a generálvállalkozótól vagy soha, vagy elkésve kapja meg járandóságát. A közszállításokkal kapcsolatban nem hallgatható el az a viszszásság sem, hogy amikor mégis a kézművesiparos közvetlenül kapja a munkát, esedékes számlakövetelésének likvidálása sokszor annyira elhúzódik a bürokrácia dzsungeljében, hogy e húzás-halasztás sokszor nagy nehézségeket idéz elő a kézművesiparos üzemében.

A kézművesipar súlyos helyzetét fokozzák a még ma is garmadával fennálló közüzemek. Állami és városi olcsó tőkék befektetésével mérhetetlen konkurrenciát okoznak ezek az egyes iparágaknak. Ha a háború jogosulttá tette is az egyes közüzemek létesítését, a háború elmultával annak minden csökevényét le kell építeni s oda kell hatni, hogy minél több adófizető alany boldogulását tegyük lehetővé. Csak olyan közüzemek fentartása jogosult és indokolt, amelyek a közbiztonsággal, közegészséggel, közforgalommal kapcsolatos szolgáltatásokat nyujtják, minden egyéb közüzem, amely a köznek különösen nem szolgál, csak a kisegzisztenciák ezreinek fenmaradását pusztítja el, a legsürgősebben megszüntetendő.

Súlyosan nehezítik a kézművesipar helyzetét a kartelek, amelyek a nyersanyag beszerzését drágítják, megnehezítik. E kartelek annyira uralják a piacot, hogy velük szemben minden eszköz hatástalan. A kereskedelem szabadságának hívei vagyunk ugyan, de ami a kartelek terén van, az már szabadosság, sok tekintetben visszaélés, amely ellen az államnak kellene sorompóba lépnie.

Az ipari cikkek exportja megkönnyítendő és előmozdítandó. Nem kevésbé fontos az ipari export, mint a mezőgazdasági export. Az ipar részére az export alatt az árucikkek meghitelezésével, fuvardíj kedvezmények nyujtásával volna a kivitel előmozdítandó. Hihetetlen gazdasági lendületet adna az országnak az ipari cikkek kivitelének előmozdítása, amely célból a magyar ipari termékek külföldi propagálása és külföldi piacok megteremtése volna legelsőrendű és legfontosabb feladatunk. Ha országunk lakossága ma elsősorban mezőgazdasági termeléssel foglalkozik is, s momentán mezőgazdasági terményeink értékesítése képezi is főgondunkat, a nyugati államok példája mutatja legjobban, hogy mennyire súlyt kell helyeznünk a minél intenzívebb indusztriálódásra. Fejlett ipari élet mellett nem állhat be az ország súlyos helyzete, ha 1—2 évig rossz az ország termése, mert az ipari termelés nagysága ezt

ellensúlyozná, a kettő együttvéve pedig az országot naggyá, gazdaságilag erőteljessé tudja tenni.

Égető probléma az iparosságnak hitellel való ellátása, mert az boldogulásának egyik alapfeltételét képezi. Hiányzik a hitel, amely a nyugodt termelő munka alapfeltétele. A létező két ipari hitelszövetkezet a legkisebb igényeket sem tudja kielégíteni. Ha az államnak van pénze a gyáripar hitelének kielégítésére, ha hitelt tud nyujtani köztisztviselőinek, ha fagyhitelt, vetőmaghitelt tud nyujtani a gazdának, úgy kell, hogy termelő hitelt tudjon és akarjon nyujtani a kézművesiparosságnak is. A Budapesti Kisipari Hitelintézet kimutatta, hogy a kisiparos a legjobb hiteligénylő, a részére kiadott pénz biztos, be kell tehát látni, hogy az eddig mostohán kezelt kézművesipar támogatása is ugyanoly fontosságú és értékű, mint a testvérrétegek támogatása. E kérdésben mint legsajátabb véleményünket kifejezésre juttatjuk azt, hogy a kisipari hitel terén hívei vagyunk az önsegély elvének. A magyar iparostársadalomnak össze kellene fognia s saját erejéből, saját filléreiből meg kellene teremteni egy olyan hitelszervezetet, amely ha kezdetben kevésbé is, de egy évtized alatt olyan hatalmas intézménnyé fejlődhetnék, amely az összes hiteligényeket méltányosan és jól kielégíthetné.

Hogy a sok százados érdemes multtal dicsekvő magyar kézművesipar az állami berendezkedésnek annyira mostoha gyermeke, annak részben az iparostársadalom is az oka. Egyenesen érthetetlen, hogy a kézművesiparosságnak nincs parlamenti képviselete. A magyar iparostársadalom közel 300.000 tagot számlál, de nemcsak e tekintélyes számnak megfelelő képviselője nincs a törvényhozásban, hanem egyáltalán nincs képviselve. Az iparosságnak öntudatra kell ébrednie, össze kell fognia és minden erejét meg kell feszítenie elsősorban azért, hogy a törvényhozás termében kellően képviselve legyen. Képviselve legyen pedig saját kebeléből, tényleges kézművesiparosok által, akik a kézművesipar minden jaját, baját szóvá teszik, azok ellen harcot folytatnak és nem nyugszanak addig, amíg el nem érik, hogy a magyar kézművesipar az őt megillető helyet vívja ki magának.

Dr. L. M.

A magyar kertészet multja, jelene és jövője.

Irta: **Tost Ferenc**, m. kir. gazd. tanácsos (kertész).

A magyar történelemben évszázadok előtt találkozunk magyar kertészettel. Igy: híresek voltak Mátyás király függőkertjei, valamint említést és tanuságot tesznek fűurainknak, főpapjainknak hazánkban lévő kertjeiről az idevonatkozó írások elsárgult levelei.

Ujabb lendületet a magyar kertészet az elmúlt század közepe táján vett, amikor főnemeseink, főuraink, hódolva a lélekemelő, gyönyörködtető kedvtelésnek, nemes versenyben a legszebb kert és park birtokáért vetélkedtek, amely időre esnek mindazok a csodaszép és igen értékes, gazdag kertek és parkok, amelyeknek ma már csak halvány maradványát találjuk és amelyeknek dicső kora már csak az emlékekben él. Ezzel azonban nem merült ki a magyar kertészkedésnek az istápolása a múlt században, mert főuraink nemes versenyével párhuzamosan a polgárság körében is követésre talált a kertészkedés, a virágkultusz nemes foglalkozása, ami nagy mértékben hozzájárult az általános kertészkedés fejlődéséhez és biztató kibontakozásához. Nemcsak főúri vagy nemesi parkok, hanem az ország nagyobb városainak vagy községeinek közkertjeinek, népligeteinek, népkertjeinek, lövészkertjeinek a keletkezése is erre az időre esik és ugyancsak a múlt század közepén ennek révén hatalmas, nagyarányú kereskedelmi kertészetek alakulnak, fejlődnek, a fejlődés legmagasabb fokára. Budapesten és vidéki városokban olyanokká, amelyeknek hasonmását hiába keressük még Nagymagyarországon is.

Amott Alcsút, Nádasdladány, Fót, Ókígyós, Vácrátót, Gyömrő, Szarvas, Eszterháza, Tata és még sok-sok száz főúri park bizonyítja azt a kort, amikor ezek a parkok ma már csak halvány képét mutatják a fénynek.

Emitt Szeiderhelmék, Szelnárék, Denglerek, Weeberek, Mühleék, Horváthok, stb.-ik fénykora sokáig emlékezetben maradt a magyar kertészkedés égboltján.

Vajjon mi okozhatta ama lelkes felbuzdulásnak, a biztató reménységek megtorpanását? Sok minden körülmény, sok minden más ok idézte elő a dekadenciát, mely körülmények és okok között nem az utolsó helyen áll az, hogy a külföldi, de főképpen az olasz, a német és a hollandi virág beözönlése megkezdi a magyar kertészet romlására induló folyamatot.

A milleniumi kiállítást megelőző években alig ismertük a külföldi virágbehozatalt. A csekély mértékű virágbehozatal kimerült az Olaszországból jövő Kamélia, Mimosa, vagy pedig a Babérlevél és más hasonló délvidéki virág behozatalával, s legfeljebb még Németországból, Belgiumból vagy Hollandiából áramlik be pálma, babérfa, azalea, jácint, tulipán, gyöngyvirág és ezekhez hasonló. Ez a behozatal, illetve beáramlás azonban sajnos, később fokozódik oly mértékben, hogy a nagy-

arányú hazai termelő kereskedői kertészetek elveszítették teremlő jellegüket, inkább a külföldi áru közvetítőivé váltak s mint ilyenek, közgazdasági szmpontból szerepüket elveszítették. Szerepüket később átvették a közületek által fentartott kertészetek, amelyeknek nívója nemcsak utóérte, de túlhaladta az akkori kereskedelmi kertészet nívóját, ezen kertészeteknek azonban közgazdasági jelentősége egy-két példát mutató ilyen kereskedelmi kertészet kivételével, ma nincs. A ma fennálló hazai kereskedelmi kertészeteknek alig van közgazdasági jelentősége; egy-kettő kivételével nem a fejlődés, csak a stagnálás, méginkább a hanyatlás útjára van kényszerítve. Mindezekért a mai magyar kertészkedés gyökeres átszervezésre szorul.

Az átszervezett, még jobban mondva: jól megszervezett és kellően alátámasztott, anyagilag megsegített kertészeti tevékenység csodálatos eredményeket tudhatna hazánkban is elérni. Arra kellene tehát törekedni, hogy éppen úgy, mint a nyugati államok kertészetei, a magyar kertészkedés is végre tényezőjévé váljon a közgazdasági életnek. Fényes példa erre a Németalföld, a holland kertészkedés. Tudni kell, hogy a hollandi kertészek tevékenysége oly magas fokon áll, az egész világgal oly hatalmas kereskedelmet folytatnak, hogy ebből a tevékenységből az évi jövedelmük értéke 500 millió holland forint, vagyis több, mint egymilliárd aranypengő. Hatalmas összeg ez! Hollandia ma a világ egyik legboldogabb és leggazdagabb országa és ebben feltétlenül nagy szerepe van az állam által pártfogolt, jól és helyesen irányított, kifejlesztett, az egész világot átfogóan megszervezett kereskedelmi kertészet. Egy holland barátomtól tudom azt, hogy Hollandia valamenyi foglalkozási ágát vizsgálva és egymásmellé állítva, a hollandi kertészek által exportált áruk értéke több és nagyobb, mint bármely más foglalkozási ágé, vagyis ott a kertészet mezőgazdasági szempontból felülmúl minden más foglalkozási és termelési ágazatot, még a kereskedelmi hajózást is, amely pedig Hollandiában ugyancsak nagyjelentőségű.

Ha mindezeket a körülményeket figyelembe vesszük és gondolkozunk azon, hogy mi lehet az oka, miként adódik az, hogy a magyar kertészkedés ma el van maradva, akkor kézzelfoghatóan rájöhetünk arra a megállapításra, mint ahogy azt már fentebb is jeleztük, hogy a magyar kertészkedést gyökeresen át kell szervezni, mert enélkül minden más tervezgetés csak meddő munka. Hiszen kétségtelen az és be van már bizonyítva elégszer, hogy éghajlati viszonyok tekintetében mi magyarok előnyben vagyunk Hollandiával szemben. A holland éghajlat távolról sem olyan megfelelő a kertészkedésre, mint a mienk, másrészről pedig a holland termelési költségek jóval nagyobbak a mieinknél, mert hiszen egy holland munkás pl. ugyanannyi munkájért háromszortanégyszerte többet kap, mint a magyar munkás. Hollandiának sem vasa, sem fája, sem szene nincsen és ezt mind importálni kell, ellenben mi magyarok mindezeket az anyagokat könnyebben és olcsóbban kaphatjuk meg. Kétségtelen, hogy a hollandusok kitűnő szakemberek, azonban ebben hála az Istennek nálunk sincsen hiány, ennek nem egy ízben adta tanujelét a magyar kertészek egyike-másika, mert ott, ahol megfelelő lehetőségét nyujtják a magyar kertésznek a munkálkodásra, csodás eredményeket tudott és tud ma is a magyar kertész felmutatni. Hiszen nem ritkaság az, hogy magyar kertészek vezető szerepet töltenek be

külföldön, Németországban is, Franciaországban is, de Hollandiában is. Hogy a hazai viszonyoknál maradjunk, idézzük a Budapest Székesfőváros Kertészképző Iskola igazgatójának a legutóbbi években tulipán és jácinthagyma termesztéssel végzett kísérletét. Hiszen általános volt nálunk az a nézet, hogy ilyen irányú tevékenység, vagyis tulipán, jácinthagyma és gyöngyvirág termesztés (mely Hollandiának a legfőbb és legjövedelmezőbb termelvényét képezi és amely termelvényekért hazánkból még ma is sok pénz vándorol ki Hollandiába) nálunk való meghonosítása kilátástalan és lehetetlen. Fentnevezett intézet agilis igazgatója azonban mindezekkel az előítéletekkel nem törődve, komoly kísérletek révén olyan eredményeket ért el, hogy ma már száz százalékig bizonyságot tehetünk arról, hogy igenis lehet Magyarországon jácintot és tulipánt termeszteni, lehet, mégpedig a hollandi hagymákhoz viszonyítva minőségben még jobbat is, mert a magyar tulipánnak és jácintnak a Hollandiában termesztettekkel szemben az a nagy előnye van, hogy a mi áldott magyar napunk alatt hetekkel előbb érik be a tulipánhagyma, mint a hollandi és ilyenformán hetekkel előbb válik hajthatóvá. Ha csak ezt a körülményt vesszük figyelembe, mutatkozik az a rendkívüli nagy előny, mely a magyar tulipán- és jácinthagyma javára a hollandiaival szemben fennáll és ebből a körülményből kifolyólag a magyar rögben termesztett tulipán- és jácinthagyma idővel világszerte keresett cikk lesz, mert hiszen korábban érik be, korábban válik hajthatóvá és ilyenformán az értéktöbblet a kétszeresére is emelkedhetik. Ez a termesztés fentemlített intézetben javában folyik tovább is a mai nehéz viszonyok dacára jelentős terjedelemben, amennyiben tudtunkkal 16 kath. hold van beültetve több évfolyambeli tulipán- és jácinthagymával. Jóllehet, a rádió korszakában élünk és egy nemzet többszázéves eredményeit rövidke éveken belül utolérni vagy felülmúlni mégsem lehet, de bízunk abban, hogy a magyar tulipán, a magyar jácint nemsokára megindul hódító útjára! A magyar virághagyma termesztésnek van még egy másik nagy előnye is, és ez egy igen fontos körülmény, ugyanis, míg Hollandiában az évszázadok óta kihasznált terület ma már ki van merülve és nagyrészt az úgynevezett barna takonykórral fertőzve, addig nálunk ilyen értelemben a talaj steril és ősiessége és termelőképessége századokig kimeríthetetlen.

Fentiekben bemutatóul egyet ragadtunk ki ama sok lehetőségek közül, amely a magyar kertészet fellendülése érdekében és terén kínálkozik, de volna még igen sok más és ilyen észszerűségében és jelentőségében nem kisebb értékű jelenség, ha erre a mód megadatnék.

Ha megállapítást fog nyerni az, hogy Magyarország mezőgazdaságát más alapokra kell fektetni, mert hiszen a szemtermelés nem biztosítja a gazda megélhetését, amikor a magyar gazda terményeivel, illetve annak jövedelmével a közterheket nem bírja fizetni, abból megélni nem tud, gyarapodni még kevésbé, amikor az illetékesek be fogják látni azt, hogy most már valaminek történni kell, akkor ezt a kérdést csak gyakorlati alapon, minden bürokratizmus elkerülésével lehet megoldani.

Nem tagadható, hogy már történnek jelentős lépések hazánkban a gyümölcsfatermesztés tekintetében. Ez az elindulás, ezek a lépések helyesnek bizonyultak, mert hiszen már vannak is kedvező jelenségek. Igy

kell az kiépítést megkezdeni az egész vonalon: a növény, a mag, a virághagymatermesztést nagy körültekintéssel, nagy gondossággal és ami a legfontosabb, nagy hozzáértéssel és pénzbeli segítséggel kell megindítani, ügyelve persze arra, hogy a termelőnek is maradjon valami, hogy az is megtalálja a maga számadását. Hiszen ha a magyar kertészetnek a talpraállítása csakugyan és komolyan valóra fog válni, nemcsak az lesz lesz az előnye közgazdasági szempontból, hogy külkereskedelmi mérlegünk a javunkra billen, hanem az is, hogy mivel a kertészkedésnél inkább csak kézi erőt lehet használni, sokezer munkáskéz kap foglalkozást, kap kenyeret, megélhetési lehetőséget, ami szociális szempontból sem utolsó dolog. Hogy külkereskedelmi szempontokból némi tájékoztatást nyujthassunk az olvasóknak, közöljük az OMKE-nek idevonatkozó adatait, melyszerint kivitel volt kerti termékekből 1929-ben 43,200.000 pengő értékben, behozatal pedig kereken 22 millió pengőben, tehát a kiviteli többlet 21,200.000 pengő. Ha tehát a magyar kertészkedésnek a fejlesztése jó kezekbe kerül, amely kezek a gyakorlatiasság erejéből táplálkoznak, akkor bizonyos az, hogy ez a kiviteli többlet idővel 80—100 ezer pengőre is emelkedhet, amely összeg ennek a lecsonkított, elszegényedett országnak mégiscsak erős támasztékot nyujtana.

Egy igen jelentős körülményre akarjuk még az olvasók figyelmét felhívni, amely ezzel a kérdéssel szorosan összefügg. T. i. a hazai hőforrások felhasználása kertészeti célokra. Visszatérve a hollandiai kertészekre, azok, úgy mondhatjuk, mérföldes csizmákkal haladnak útjaikon, mely haladásra, a szakértelmükről és hozzáértésükről közismert német kertészek is felszisszennek, mert minden kereseti lehetőségüket veszélyezteti a hollandiai import, lettlégyen az káposzta, karfiól, virág, virághagyma, virággumó, vagy bármi más kertészeti termék, mely Hollandiából elsőrendű minőségben termelve, gondosan, szépen csomagolva, jelentkezik a világpiacon. Hiszen már Olaszországban is, ahol a rózsa, szegfű és más virág szabad ég alatt, vagy csak igen minimális védelem mellett terem meg, elképzelhetetlen mennyiségben, már ott is beférkőzött és ott is komoly versenytársává lett a Hollandiában üveg alatt hajtatott virágféle, elsőrendű minősége révén. Csodálatos és bámulatos az, hogy mit művelnek a holland kertészek, de mit művelnének, ha olyan eszközeik állnának rendelkezésükre, amilyeneket nekünk, magyaroknak a sors lépten-nyomon juttat, amelyeket azonban mi részben élhetetlenségünkből, részben pedig szegénységünkből kifolyólag kihasználni nem tudunk. Itt mindazokra a hőforrásokra és gázokra célzunk, amelyeknek mi magyarok elég bőven vagyunk birtokában, de amely hőforrások és gázok kihasználatlanul folynak és illannak el a világürbe. Ha pl. történetesen Hollandiában a hajdúszoboszlói hőforráshoz hasonló bukkanna fel, nem telne bele egy-két esztendőnél több és ezeket a hőforrásokat azonnal körülvenné egy kertészváros, egy üvegházváros.

A hajdúszoboszlói hőforrások azok, amelyek nálunk nagy előnyt biztosítanának a magyar kertészet fellendítésének, mert már kiszámították azt, hogy ha egy primőr kertész ott üveg alatt uborkát, paradicsomot, tököt, salátát termelne, a hőforrás felhasználásával a termelés 40 százalékkal olcsóbb lenne, mint a mai rendszerrel. Az ilyen Hajdúszoboszlóhoz hasonló területek köré létesített kertészetek létesítéséhez ter-

mészetesen nagyobb tőke kell, azonban ezt a tőkét bárhogyan is és bárhonnan is, de elő kell teremteni, mert ez a tőke ma sokkal nagyobb jövedelmet hajthatna, mintha az a bankok tresorjában feküdne. Hiszen bebizonyították nálunk a magyar kertészek már azt is, hogy nemcsak uborkát, babot, tököt és borsót tudnak üveg alatt korán termeszteni, hanem igenis tudnak mesterséges és drága fűtéssel rózsát és szegfűt is termeszteni télen, olyan minőségben, amely minőségben igen sok esetben felülmúlja a külföldi hasonló termények minőségét és végül bebizonyosodott már az is, hogy most már sem Német-, sem Franciaország, mégkevésbé Hollandiából Chrysantennum virágot nem érdemes hozatni és a magyar virágkereskedők nem is hozatnak, mert drágább és minőségben pedig jóval messzebb állnak a magyar Chrysantennum termelvénynél.

Ugyancsak a nemes kertészkedés fellendülésének az eszmekörébe tartozik a magtermesztés is. Aki valaha is magtermeléssel foglalkozott, vagy a kérdést tanulmányozta, meggyőződhetett arról, hogy a magtermelésnek nálunk ugyancsak óriási lehetőségei vannak épen úgy, mint más kertészeti tevékenységnek, mégis, mint mindennel, ezzel is el vagyunk maradva, nem vagyunk képesek megerősödni, nem vagyunk képesek lábraállani, pedig ha valaha, úgy most mai lerongyoltságunkban, keresni kell minden módot és minden alkalmat, ahol az egyén munkát és kenyeret kaphat és rajtuk keresztül az állam is megtalálja a magáét. Hiszen ha valahol, éppen a magtermelésnél kell a legtöbb kézierő és ez a kézierő megbecsülhetetlen ott, ahol becsületesen dolgozik. Egyébként van már néhány magféleségünk, amelyből már exportunk is van, ilyen pl. a bab, borsó, spenót, saláta, mák és még egynéhány ezekhez hasonló, sajnos azonban, még a legtöbb magot külföldről hozatjuk, bár merjük állítani, hogy erre nincsen szükség, mégpedig azért nincs, mert a kísérletek megmutatják azt is, hogy eltekintve egyes exotikus növény magtermesztésétől, más minden kerti mag megterem az édes magyar rögben is. Itt azonban meg kell jegyeznünk azt a körülményt, hogy a magtermesztés és a vele való kereskedés bizalmi kérdés, hiszen senki sem lát bele a magba és ha azzal visszaélés történik, akár minőség, akár fajta tekintetében, akkor nemcsak a magnak az ára veszett el, de elveszett az egész esztendő jövedelme és elveszett a bizalom is. A külföldi, de főképpen az évszázadokra visszanyúló magtermelésnek a főgerince az, hogy amit azok a kezükből kiadnak, fajta, minőség és csírázóképesség tekintetében az száz százalékig biztos és ez az alapja annak, hogy a német magtermelés, bármilyen rosszak is a mai viszonyok, mégis él és virágzik. Ha tehát Magyarországon is azt akarjuk, hogy magvaink javarészét idehaza termesszük, súlyt kell helyezni elsősorban a megbízhatóságra, mert egyébként a magyar mag csírázóképessége, csírázási százaléka az eddig tett kísérletek alapján igen nagy és bizalmat gerjesztő és végül ehhez hozzá kell tennünk még azt is, hogy a magtermesztés valóban jövedelmező foglalkozás, főképpen akkor, ha vidékenként megállapítjuk azt, hogy melyik vidéken milyen növénynek a magja terem meg a legjobban.

Most pedig egy igen fontos termelési ághoz jutottunk, mégpedig a gyümölcstermelési ághoz.

Az elmúlt esztendőben elég gazdag gyümölcstermesztésünk volt, ennek folytán és a fennálló behozatali nehézségek következtében a kaliforniai és más külföldi gyümölcsnek a behozatala erősen megcsappant, úgy, hogy a tavalyi hazai gyümölcstermelés meglehetősen jó eredménnyel volt értékesíthető. Hogy adatokkal is szolgáljunk, közöljük az Országos Mezőgazdasági Kamarának 1931. évi jelentéséből azt a megállapítást és leszűrt statisztikai adatot, hogy amíg 1930-ban kereken 480 ezer q, 16 millió pengő értékű, 1931-ben kereken 510 ezer q és 12.3 millió pengő értékű gyümölcsöt exportáltunk még Angliába is. Ez a körülmény azt mutatja, hogy ha a hazai gyümölcstermelés és értékesítés terén a helyes szabályokat és kívánságokat száz százalékig végrehajtjuk, akkor bizonyos az, hogy a magyar gyümölcs nemcsak utat tör, de jelentős szerepet fog foglalni a külföldi piacon annál is inkább, mert az is be van bizonyítva, hogy a magyar gyümölcs színe, íze, illata, zamata és cukortartalma, stb. verhetetlen a külföldi gyümölcsökkel szemben, amit nem állítunk sovinizmusból, hanem mondja szóban és írásban a külföldi fogyasztó. Egyébként a hazai gyümölcstermesztés terén a jobbnál jobb felé való fejlesztés tekintetében az intéző körök végre eltalálták a megfelelő hangot, mert immáron ott tartunk, hogy a rázott, a férges, a betegségtől foltos gyümölcsnek a piacról való kiküszöbölésére irányuló törekvés ma már nem pusztába kiáltott szó, ami érthető is, mert hiszen, akár nagygazda, akár kisgazda, annak mégis csak a zsebére megy a jó és egészséges gyümölcs termesztése.

Főzelékfélékre ugyancsak az Országos Mezőgazdasági Kamara jelentése szerint az 1931. évben 237 ezer q-át exportáltunk 4.8 millió pengő értékben. Itt ki kell emelnünk azt a körülményt, hogy pl. paradicsomból, mely főképpen a pestkörnyéki falvakból került külföldre, 1930-ban 6500 q-át, 1931-ben már 13.650 q-át exportáltunk. A magyar paradicsom ma már igen keresett cikk nemcsak Németországban, hanem a skandináv félszigeten és Angliában is, ahol többek között halkonzervek készítésénél olaj helyett magyar paradicsomot használnak és ez a paradicsomexport annál inkább is jelentősebb és bíztatóbb a jövőre nézve, mert több évi kísérlet után megtalálták azokat a fajtákat, amelyek exportálásra alkalmasak. Annál szomorúbb az, hogy akkor, amikor Magyarországon majdnem egész vármegyék foglalkoznak káposztatermeléssel, hogy akkor még mindig lehetséges, hogy tavasz felé a hollandi káposzta foglalja el a budapesti piacot, aminek egyedüli oka az, hogy a magyar káposztatermelők és kisgazdák nem olyan fajta káposztát termelnek, amely a teleltetést kibírná, igaz, hogy ebben a tekintetben is történtek a legutóbbi években kísérletek azzal a fényes eredménnyel, hogy kitermesztették azt a káposztafajtát, mely a teleltetést is jól bírja és az 1931. és 1932. év tavaszán piacra dobott, Magyarországon termelt és telelt káposzta nem 3 pengőjével értékesült, mint az őszi káposzta, hanem 26 pengővel, amiből mindenki kiszámíthatja magának azt, hogy mennyi haszna lehetett a termelőnek.

Mindezeket összefoglalva, a következőket állapíthatjuk meg: a közhatóságoknak olcsó és hosszú bérlettel, kíméletes adózással, könnyen törleszthető hitelekkel kell alátámasztani a magyar kertészetnek ilyirányú törekvését. Meg kell jegyeznünk azonban azt, hogy meg kell válogatni a kellő képzettséggel bírókat, hogy az ilyen vállalkozások és

áldozatok meddőkké ne váljanak. Hozzáértő, törekvő és szorgalmas, hű fiai vannak a nemzetnek, akik az ő nincstelenségükben, de az ügy iránti csodálatos szeretettel, lélekkel, bár eszközök hiányában, küzdve küzdenek. Ha azonban ezen küzdők hóna alá az állam vagy más közület koldusbot helyett munkát ad, akkor bizonyossá válik az, hogy minden ékézláb ember Magyarországon kenyérhez jut, az államnak az adóalanyai szaporodnak, külkereskedelmi mérlegünk a javunkra billen, mert azáltal, hogy mindent magunk állítunk elő, sőt a jövőben a külföldnek is szállítunk, annak csak az lesz az előnye, hogy a pengőnek kifelé való gurulását megakadályozzuk és a külföldi arany beözönlésének a zsilipjét tágíthatjuk.

Felhivás a magyar kézművesiparossághoz!

Az 1932. évi VIII. tc. az ipartestületekbe tömörült kézműves iparosság részére egy közös szervet létesít, amelynek célja a kézműves iparosok egyetemes érdekeinek gondozása, a kézműves érdekeket érintő törvények és rendeletek módosítására irányuló javaslatok megtétele, új törvények és rendeletek előkészítésének javaslatba hozása, a kézműves iparosok gazdasági helyzetének és jólétének emelésére szolgáló intézmények létesítésének kezdeményezése, az ipartestületek egységes irányítása, az ipartestületek támogatása és az ipartestületek működésének szakszerű irányítása. Kétségtelenül bizonyos, hogy ez a törvény értelmében létesítendő központi szerv, az Ipartest. Orsz. Központja nagy jelentőséggel fog bírni nemcsak az ipartestületekre vonatkozóan, de befolyást fog gyakorolni az egész magyar kézműves iparosság jövendő sorsára, mert ha ez a központi szerv nem fog hivatása magaslatán állani, ha nem tesz meg mindent a kézműves iparosság érdekében, akkor a magyar kézművesipar jövőbeli fejlődésének kerékkötője lesz, ha azonban a kézműves iparosság életerén tartja a kezét, ha észreveszi a bajokat és mindent megtesz annak orvoslására, ha jól megfigyelve az életjelenségeket, a gazdasági viszonyokat és lehetőségeket, kezdeményező lépést tesz a kézműves ipar fellendítésére, ha tehát ez a központi szerv a kézműves iparosság olyan szerve lesz, amely nem nézve sem jobbra, sem balra, nem törekedve elismerésre és kitüntetésekre, felfelé nem hajlongva, lefelé nem gőgösen, egyedül és kizárólag azt nézi, hogy mi jó a sokat szenvedett magyar kézműves iparosságnak, akkor alapul fog szolgálni arra, hogy megteremtessék a mai súlyos viszonyok dacára is a magyar kézműves iparosság életének megkönnyítése és jövőbeli boldogulása.

Igaz ugyan, hogy a megalkotandó központi szerv nem fog azzal az önállósággal bírni, mint amilyen kívánatos lett volna, igaz tehát, hogy autonómiája nem lesz tökéletes, mégis, most, mikor e központi szerv megalakulásának küszöbén állunk, a magyar iparostársadalom figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy a maga részéről mindent elkövessen, hogy ez a központi szerv azok vezetése alá kerüljön, akik egyrészt méltók arra, hogy a magyar kézműves iparosság reprezentánsai legyenek, másrészt hivatottak arra, hogy a kézműves érdekeket szolgálják és szolgálni tudják

Az ipartestületek választják azt a 120 kiküldöttet és 80 pótkiküldöttet is, akik 6 év tartamára, akik az új központi szerv közgyűlésének lesznek tagjai, akiknek döntésétől függ tehát, hogy ki legyen az új központi szerv elnöke, kik legyenek azok alelnökei, választmányi tagjai, kik legyenek az új szerv tisztviselői, tartalmat és jelentőséget adnak az új központi szervnek. Tőlük függ, hogy olyanok kerüljenek az intézmény élére, akik az iparosság érdekében eddig is önzetlenül, lelkesen és

hozzáértéssel működtek és minden biztosítékot nyujtanak az iparosság jövőbeli szolgálata tekintetében is, avagy pedig olyanok, akik csak egyéni érvényesülésüket nézik és az iparosság vállán törekesznek még hivatottság nélkül is magasba emelkedni.

Ha a közeljövőben elérkezik az ideje annak, hogy az ipartestületek a törvény szerint nyolc választási körzetben megválasszák a 120 kiküldöttet, jól fontolja meg az ipartestületek minden egyes tagja, hogy kire adja a szavazatát, érezze meg és tudja meg, hogy a magyar kézműves iparosság jövője függ attól, hogy a központi szerv vezetői azok legyenek, akik méltók arra, akik hivatottak, alkalmasak arra, hogy az Ipartestületek Országos Központjának élén álljanak, mert azok sokat használhatnak az iparosság közös érdekeinek, de igen sokat árthatnak is, kerékkötői nemcsak, hanem sírásói is lehetnek a kézműves társadalomnak. Most minden egyes iparosnak arra kell törekednie, hogy a központi szerv élére olyan vezetők kerüljenek, akiknek szeme előtt egyedül és kizárólag az egyetemes magyar kézműves iparosság érdeke lebeg, akik nem törődve egyéni érvényesüléssel, a hatalmasok válveregetéseivel, címmel, ranggal és kitüntetéssel, életcélnak tekintik az összíparosság megmentését, érdeküknek tűzön-vízen át való szolgálatát, jövő boldogulásuk útjának kipallérozását. Ha ilyenek kerülnek az új központi szerv élére, nagyon nagy szolgálatot tehetnek az iparosságnak, ha az élen nem arra hivatottak lesznek, akkor az új törvény gazdagítja azon törvények sorát, amelyek céljukat tévesztették.

Dr. Ladányi Miksa.

Magyar Városok Monografiája
kiadóhivatala

kiadásában eddig megjelent

Szeged
Nagykörös
Szentes
Makó
Nagykanizsa
Miskolc
Tokaj
Szerencs
Cegléd
Nyiregyháza
Ujpest

gazdagon illusztrált monografiája.

Az egyes kötetek az egyes városok történetét és mai életét ismertetik.

Egy-egy díszes kötet ára 25 pengő. A Magyar Ipar Almanachja előfizetői 18 pengő kedvezményes árban havi 3 pengős részletben kaphatják.

Megrendelhető a Magyar Városok Monografiája kiadóhivatalánál, Budapest, Dohány ucca 84. Telefon: J. 424—44.

II. RÉSZ.

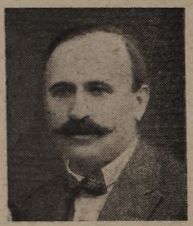
AZ IPAROS TÁRSADALOM.

APC

Berger Gyula sütőmester. Budapesten 1885-ben szül., 1903-ban szab. fel, a Glasner és Steiner cégeknél praktizált, 1912-ben Budapesten önállósította magát, mai üzlete 1920 óta áll fenn. Az Iparoskör és ipt. vál. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, K. cs.-k.-je van.

Katona Gábor férfi szabómester. Nagykökényesen 1891-ben szül., 1907-ben szabadult fel. Dunakeszin, Tápiósápon, Püspökladányban és Nádudvaron volt segéd. 1920-ban alapította műhelyét. Az orosz és olasz fronton harcolt, olasz hadifogságba esett. Br. v. é. és K. cs.-k.-je van.

Pálmai Pál Sándor fodrász m. Szolnokon 1902-ben szül., 1922-ben szab. fel. Először Pásztón önállósította magát. Mai üzlete 1930 óta áll fenn. Neje: Kirják Ilona, kinek női szabósága van.

Berger Gyula

Pálmai Pál Sándor

BÉKÉSSZENTANDRÁS.

Bagaméry Imre kocsigyártó és asztalosmester. Békésszentandráson 1876-ban szül., 1891-ben szab fel. Mezőtúron, Debrecenben, Szoboszlón és Nagyváradon folytatta segédi gyakorlatát, 1898-ban lett önálló. Egyik megalapítója és első elnöke volt az Iparoskörnek, egyházi presbiter, közs. képv. A harctéren megsebesült.

Bagaméry László szabó m. Békésszentandráson 1897-ben szül., 1913-ban szab. fel. A fővárosi technológián tanulta a szabászatot. 1922-ben önállósította magát. 25 hónapig volt a fronton. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-je van.

E. Bencsik János szabó m. Szül. 1907-ben 1923-ban szab. fel. 1931-ben nyitotta meg önálló műhelyét. Mérték szerinti rendelésre jobb közönség részére dolgozik.

özv. Bencsik Péterné Bozsó Anna korcsmáros és fűszerkereskedő. Üzletét 1928-ban saját házában alapította, amelyben Péter és Pál fia is résztvesz. Férje 1916-ban az orosz harctéren hősi halált halt.

Csonka Pál hentes- és mészáros m. Szarvason 1904-ben szül., 1921-ben szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1930-ban alapította üzletét, amelyben jobb árut hoz forgalomba.

Csonki Lajos szabómester. Szül. 1907-ben, felszab. Szarvason 1924-ben. Orosházán, Mezőberényben, Szoboszlón, Kisújszálláson praktizált, 1929-ben lett önálló. Mint fiatal, törekvő iparos elismert nevet vívott ki magának.

Győry Antal lakatosmester. Szül. Békésszentandráson 1871-ben, 1888-ban szab. fel, 1900-ban önállósította magát. Az ipartestület elnöke, közs. képv., tvh. biz. ta~ Az iparosérdekek lelkes harcosa. Résztvett a világháborúban.

Hali József gyógykovács m. 677. sz. 1897-ben szül., 1913-ban szab. fel. Szelevényen, Tiszakürtön és Szegeden gyakorolta a szakmát. Tanfolyamot végzett Temesvárott. 1922-ben alapította műhelyét. Az ipt. számvizsg. biz. tagja. Részt vett a világháborúban, majd a nemz. hadseregben teljesített szolgálatot.

Kovács István sütőmester. Kecskeméten 1891-ben szül., 1908-ban szab. fel. Budapesten a legelső üzemekben és az ország nagyobb városaiban fejlesztve szaktudását, 1917-ben lett önálló. A sütőszakosztály alelnöke, a Magyar Sütők Lapjának cikkírója.

Ordelt Rezső villanyszerelő, rádió és kerékpár szaküzlettulajdonos. Ózdon 1901-ben szül.,, 1916-ban szab. fel. 1926-ban alapította üzletét, amelyben rádió és kerékpár raktárt tart. Az Iparoskör volt jegyzője.

Sinka Ferenc szíjgyártó m. Szül. 1908-

ban, Szarvason 1925-ben szabadult fel. Szarvason és Mezőtúron fejlesztve szaktudását, 1928-ban önállósította magát.

Sinka Imre szabómester. Szül. 1869-ben, Szarvason 1884-ben szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1891-ben önállósította magát. Résztvett az Iparoskör megalapításában, annak pénztárnoka.

Sinka Pál kerékgyártó m. 1873-ban Békésszentandráson szül., 1896-ban szab. fel. Orosházán és Hmvásárhelyen fejlesztve szaktudását, 1900-ban lett önálló. 1—2 segédet alkalmaz. Első alelnöke volt az Iparoskörnek, amelynek alapításában jelentős része volt. Tanoncvizsg. biz. tag, az Olvasókör pénztárnoka,, egyháztanácstag. A Fogy. Szöv. pénztárnoka volt.

Szabó Imre asztalosmester és temetk. vállalkozó. 1887-ben szül., 1902-ben szab. fel. Szarvason, Mezőtúron, Törökszentmiklóson és Aradon fejlesztette szaktudását. 1913-ban önállósította magát. 48 hónapig harcolt a fronton. Br. v. é. kitüntetést kapott.

Szalai Imre cipészmester. Békésszentandráson 1906-ban szül., 1923-ban szab. fel. Orosházán, Túrkevén és Szentesen gyarapítva szakismereteit, 1928-ban önállósította magát, miután a szabászatot Orosházán elsajátította. Az ipt. vál. tagja.

Szlama Dezső asztalos m. Nagyszebenben 1890-ben szül., Orosházán 1916-ban szab. fel. 1923-ban nyitotta meg önálló műhelyét Orosházán s azt 1926-ban helyezte át Békésszentandrásra. Az orosz, román és olasz fronton harcolt 48 hónapon keresztül.

Ujváry Mihály kéményseprő üzletvezető. Békéscsabán 1887-ben szül., 1903-ban szab. fel. Békéscsaba, Nagyvárad, Kolozsvár, Budapest, Kecskemét, Szarvas voltak segédi működésének állomáshelyei, 1926 óta üzletvezetője özv. Virágh Pálné üzletének. Neje: Fok Teréz.

E. Bencsik János

özv. Bencsik Péterné

Bencsik Péter és Pál

Csonki Lajos

Csonka Pál

Kovács István

Sinka Ferenc

Szalai Imre

Ujváry Mihály

DIÓSJENŐ.

Havas Lajos bognár- és kádármester. Diósjenőn 1859-ben szül., 1878-ban szab. fel. Vácott, Jászberényben és Budapesten fejlesztve szaktudását, 1881-ben önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje Dalmady Mária. Fiuk József apja iparát tanulta.

Kroslák János gépészkovács m. Diósjenőn 1902-ben szül., 1920-ban szab. fel. Több helyen folytatott segédi gyakorlat után 1923-ban lett önálló. 1928-ban nőül vette Bendeg Máriát.

Mácsay Rezső hentesmester. Léván 1895-ben szül., 1913-ban szab. fel. Esztergomban, Budapesten fejlesztette szakismereteit, 1920-ban pedig megnyitotta önálló üzletét, melyben 1 segédet és 1 tanoncot foglalkoztat. A Polg. Lövészegylet vezetőségi tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, négyszer megsebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Jeney Mária.

Nagy András asztalos m. Diósjenőn 1889-ben szül., 1911-ben szab. fel. Rövid ideig folytatva segédi gyakorlatot, 1912-ben önálló lett. A ref. iskola, paplak, csendőrlaktanya, a szövetkezet épülete dícséri szakmunkáját. A Fogy. Szövetkezet pénztárnoka, a Lövészegylet gazdája, az Iparoskör pénztárnoka, ref. presbiter. Az orosz fronton fogságba esett. Kis ez. v. é. kitüntetése van.

Pompos Gyula cipészmester. Léván 1897-ben szül., 1912-ben szab. fel. Léván majd Budapesten gyarapította szaktudását, 1918-ban Léván lett önálló. 1921 óta van Diósjenőn. Elvégezte a technológiai szaktanfolyamot. A tanoncvizsg. bizottság elnöke, az Iparoskör vál. tagja. Az orosz, szerb és román fronton harcolt, megsebesült.

Rusz Lajos gépészkovács m. Diósjenőn 1872-ben szül., 1889-ben szab. fel. Sokirányú és sokoldalú segédi gyakorlat után, miközben technológiai szaktanfolyamot is végzett, 1897-ben lett önálló. A sárospataki izr. templom kovácsolt gyertyatartói dícsérik szakavatottságát. A tanoncvizsg. biz. elnöke, 20 év óta községi képviselő, a fogy. szöv.-nek volt elnöke, a r. k. egyház világi elnöke, a gyümölcsért. szeszfőzde pénztárnoka.

Tinich József fodrász m. Rácpetrén 1892-ben szül., 1910-ben szab. fel. Pécs és Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. 1919-ben alapította üzletét. A tanoncvizsg. biz. alelnöke, az Iparoskör és Polg. Lövészegylet vál. tagja. A harctéren megsebesült.

Troll István hentes- és mészáros m. Budapesten 1905-ben szül., 1920-ban szab. fel. 1930-ban alapította üzletét, előzőleg nőül véve Olischer Emmát, aki szintén hentes családból származik.

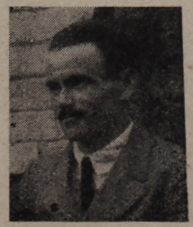
Tuskó Mihály bognár m. Diósjenőn 1879-ben szül., 1890-ben szab. fel. Vácott, Esztergomban, Bgyarmaton, Diósjenőn, Szokolyán, Borsosberényben, Nőtincsen fejtve ki segédi tevékenységet, ezidőszerint özv. Sváb Sándorné uradalmában dolgozik. Az orosz fronton harcolva megsebesült.

Havas Lajos

Mácsay Rezső

Pompos Gyula

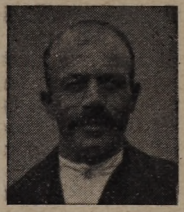

Troll István

ERDŐVÁROS.

Kovács József sütőmester és szatócs. (Saját ház). Ujvidéken 1884-ben szül., Szabadkán 1900-ban szab. fel. Szegeden, Hmvásárhelyen, Orosházán, Szentesen, Szolnokon volt segéd. 1925-ben lett önálló. Neje: Wollner Eleonora.

Pjéter Lajos kőművesmester. Ózdon 1900-ban szül., 1920-ban szab. fel. Budapesten, Várpalotán és Sashalmon folytatva segédi gyakorlatot és elvégezve a razjtanfolyamot, 1931-ben önállósította magát. Az erdővárosi sportklub tagja.

Kovács József

ENDRŐD.

Bezzegh János órás és ékszerész. Mezőberényben 1900-ban szül., 1923-ban szab. fel. 1926-ban önállósította magát. Óra- és ékszerjavítást végeez és raktári árut is tart.

Dinya Vilmos szabó m. Endrődön 1887-ben szül., 1903-ban szab. fel. Nagyvárad, Kecskemét, Kolozsvár, Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. Budapesten technológiai tanfolyamot végzett. 1919-ben lett önálló. 2 segédet és 1 tanoncot tart. Az Ipt. v. előljárója, most jegyzője, tanoncisk. f. b. tag, egyháztanácstag, közs. képv., tvh. biz. tag. Az orosz harctéren küzdött. K. cs.-k.-je van.

Duda Lajos csizmadiamester. Endrődön 1888-ban szül., 1902-ben szab. fel. Szegeden, Nagyváradon és Endrődön fejlesztette szaktudását. 1912-ben nyitotta meg önálló műhelyét. Az ipt. előlj. tagja, 1928 óta alelnöke, a dalárda ügyv. elnöke, egyháztanácstag, a tűzoltó testület pénztárnoka.

Forgács Lajos lábbeli készítő mester. Endrődön 1898-ban szül., 1915-ben szab. fel. Endrődön, Budapesten és Dévaványán folytatott segédi gyakorlatot. 1924-ben lett önálló. A román és olasz fronton harcolt. Neje: Timár Margit.

Gecsei Gábor műszerész. Gyulán 1908-ban szül., 1926-ban szab. fel. Gyomán, Budapesten gyarapítva szakismereteit, 1930-ban önállósította magát. Kerékpár, varrógép, rádió, írógép, gramofon raktárt tart.

Giricz Bálint csizmadia m. Endrődön 1878-ban szül., 1890-ben szab. fel. 9 évi segédi gyakorlat után 1899-ben lett önálló mester. Az olasz fronton harcolt.

Gyuricza Elek szabó m. Endrődön 1906-ban szül., 1921-ben szab. fel. Orosházán és Budapesten fejlesztette szaktudását, technológiai szaktanfolyamot végzett és 1929-ben önállósította magát. Törekvő fiatal iparos.

Kiszely Ferenc cipészmester. Orosházán 1878-ban szül., 1896-ban szab. fel. Kolozsvár, Békéscsaba, Budapest, Szarvas voltak segédi gyakorlóhelyei. 1900-ban lett önálló. Tanonc korában is, segéd korában is kitüntető oklevelet és díszoklevelet nyert. Az ipt. előlj. tagja. Az orosz fronton harcolt.

Korcsok János könyvkötő m. és papírkereskedő. Békéscsabán 1897-ben szül., atyjánál Györgynél 1913-ban szab. fel. Mint segéd is ott dolgozott, 1930-ban lett önálló. A E. T. K. vez. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt.

Kovács Ferenc kovácsmester. Endrődön 1886-ban szül., 1901-ben szab. fel. Segédi működése Szeged, Makó, Orosháza, Budapest és Zombor jobb műhelyeihez fűződik. 1910-ben önállósította magát. Az ipt. elnöke, előbb vál. tagja volt, a tanoncvizsg biz. elnöke, közs. képv., egyháztanácstag, a dalárda elnöke, a tanonciskola felügy. biz. tag stb. Az orosz, olasz, szerb és román fronton harcolt. Br. v. é.-e és K. cs.-k.-je van.

Pancsik György asztalos m. Aradon 1882-ben szül., 1900-ban szab. fel. Aradon, Lippán, Budapesten volt segéd. 1929-ben nyitott önálló műhelyt, melyben 1 segédet foglalkoztat. Résztvett mint őrmester a világháborúban. Neje: Hegedüs Etel.

Szabó Elek asztalos m. és temetkezési vállalkozó. Endrődön 1874-ben szül.,

1891-ben szab. fel. Nszebenben, Szarvason, Ujpesten, Budapesten, Gyomán és Mezőberényben folytatva segédi gyakorlatot, 1897-ben önállósította magát. Egy segédje és 1 tanonca van. Temetkezési vállalatát 1899-ben alapította. Az ipt. volt alelnöke, több év óta előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. elnöke. Az olasz fronton harcolt.

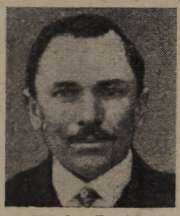
Timár Imre cipészmester. 1896-ban Endrődön szül., ugyanott szabadult fel, míg segéd Budapesten és Békéscsabán volt. 1920 óta önálló mester, aki 1—2 segédet tart. Tanonc korában jutalommal tüntették ki. A szakosztály jegyzője, tanoncvizsg. biz. tag.

Timár Menyhért szabó m. Endrődön 1892-ben szül., 1908-ban szab. fel. Szaktudását mint segéd Győrött és Budapesten fejlesztette, utóbbi helyen technológiai szaktanfolyamot is végzett. 1916-ban létesítette önálló műhelyét. Az ipt. előlj. tagja, könyvtárnoka, majd gondnoka lett. A tanoncvizsg. biz. volt elnöke. Egyháztanácstag, a tkptár vál. tagja.

Varju Gergely szabó m. Endrődön 1889-ben szül., 1906-ban szab. fel. Szeged, Budapest, Mezőtúr voltak segédi gyakorlásának állomásai, Budapesten technológiai szaktanfolyamot is végzett. 1920-ban önállósította magát. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. alelnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt, majd fogságba esett.

Bezzegh János

Duda Lajos

Forgács Lajos

Gecsei Gábor

Gecsei Gábor üzlete

Giricz Bálint

Gyuricza Elek

Kiszely Ferenc

Kovács Ferenc

Pancsik György

Timár Imre

Varju Gergely

Boros Antal terménykereskedő. Füzesgyarmaton 1897-ben szül., 4 éven keresztül tisztviselő volt, majd 1927-ben önálló kereskedő lett, aki 2 alkalmazottat foglalkoztat. Az ipt. jegyzője. Az olasz fronton küzdött és fogságba esett. Ez. v. é.-e és K. cs.-k.-je van.

Csatáry Kálmán szabómester. Dévaványán 1885-ben szül., 1902-ben szab. fel. 1914-ben önálló műhelyt alapított Füzesgyarmaton.

Doma Imre cipészmester. Füzesgyarmaton 1909-ben szül., 1923-ban szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1929-ben lett önálló. 1 segédje és 1 tanonca van. Neje: Fekete Erzsébet.

Égető Bálint cipészmester. Hódmezővásárhelyen 1891-ben szül., 1908-ban szab. fel. Orosházán jobb mestereknél volt segéd, majd 1917-ben önálló lett. 1931 óta van mai helyén. 1 alkalmazottat tart. Neje: Sándor Ilona.

Fehér Ferenc órás, ékszerész és műszerész. Dévaványán 1874-ben szül., 1894-ben szab. fel. Nagyvárad, Szeghalom, Debrecen voltak segédi működésének állomáshelyei. 1905-ben lett önálló. A szerb fronton harcolt. Utána a szegedi városi vízműtelepen. 1931 novemberben áttette üzletét Bucsatelepre. Neje: Török Zsófia.

vitéz Fekete János mészáros és hentes mester. Kőrösladányon 1895-ben született, 1919-ben szabadult fel Kőrösladányban. Füzesgyarmaton és Debrecenben fejlesztette szakismereteit és 1928-ban nyitotta meg üzletét, mely a higieniának mindenben megfelelő hűtőkészülékekkel van ellátva. 1 segédet és 1 tanoncot tart. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az olasz fronton megsebesült. Nagy ez. v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van. 1929-ben avatták vitézzé.

Gyáni Imre csizmadiamester. Füzesgyarmaton 1890-ben szül., 1908-ban szab. fel. Füzesgyarmaton és Budapesten volt segéd. 1913-ban önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. A világháborúban a 37. gy. ezredben szolgált. Neje: Hegyesi Eszter.

Homoki János csizmadiamester. 1904-ben Füzesgyarmaton szül., 1922-ben szabadult fel. Budapesten tanulta a szabászatot. 1930 óta önálló mester, akinek műhelyéből megbízható munka kerül ki. Neje: Nagy Margit.

Kiss Imre úri szabó m. Füzesgyarmaton 1895-ben szül., 1907-ben szab. fel. Szaktudását Nagyváradon, Budapesten fejlesztette, itt elvégezve a technológiai szaktanfolyamot is, 1923-ban lett önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az olasz fronton megsebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Papp Mária.

Kovács Lajos cipészmester. Füzesgyarmaton 1887-ben szül., 1893-ban szab. fel. Budapesten, Debrecenben, Nagyváradon gyarapítva szakmájában való jártasságát, 1913-ban lett önálló. Az ipt. előlj. tagja. Része van az ipt. megalapítási munkálataiban. A tanoncvizsg. biz. tagja, a szakoszt. elnöke. Neje: Báthori Julianna.

Makra Lajos asztalosmester. Füzesgyarmaton 1886-ban szül., Szarvason 1904-ben szab. fel. Segédi működését Füzesgyarmat, Budapest, Debrecen, Orosháza, Szarvas stb. mestereinél fejtette ki. 1919-ben létesítette önálló műhelyét. Az ipt. előlj. tagja, háznagya volt, most alelnöke. Az orosz, olasz és szerb fronton harcolt. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Nagy Lajos asztalos m. Füzesgyarmaton 1873-ban szül., 1890-ben szab. fel. Nagyváradon és Budapesten fokozva szaktudását, 1900-ban lett önálló. Ipartestületi elnök. A tanoncvizsg. biz. tagja, presbiter, közs. képviselő, ref. iskolaszéki tag. Az orosz, román és olasz fronton teljesített hadi szolgálatot. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Soós János szabó m. Füzesgyarmaton 1876-ban szül., 1894-ben Csökmőn szab. fel. Szeged, Makó, Füzesgyarmat, Arad mestereinél volt segéd, 1900-ban önállósította magát. Az ipt. előlj. tagja, közs. képv. Résztvett az ipt. megszervezésében. A román és olasz fronton harcolt, megsebesült. Br. v. é.-e és K. cs.-k.-je van.

id. Szécsi István cipészmester. Füzesgyarmaton 1875-ben szül., 1893-ban szab. fel. Debrecenben, Nagyváradon, Kolozsvárt és Szalontán volt segéd, 1895-ben lett önálló. Az ipt. előlj. tagja. Része van az ipt. megalapításában. A szerb és orosz fronton harcolt. Fia István, aki 1903-ban szül. és 1920-ban szab. fel szintén cipészmester, aki 1927 óta önálló. Munkájáért a debreceni ipt. ezüstéremmel tüntette ki.

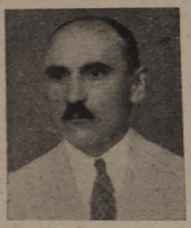
Szécsi József kovácsmester. Füzesgyarmaton 1905-ben szül., 1921-ben szab. fel. Debrecen, Békés, Kőrösladány voltak segédi gyakorlóhelyei. 1924-ben nyitotta meg önálló műhelyét. 1 tanoncot is tart. Neje: Hidvégi Eszter.

Török János szabómester. Füzesgyarmaton 1891-ben szül., 1908-ban szab. fel. Budapest, Eger, Kassa, Debrecen, Miskolc mesterei mellett folytatta segédi gyakorlatát. 1919-ben lett önálló. Az ipt.

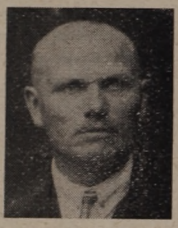
elölj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz fronton küzdött, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott. Neje: Nagy Erzsébet.

Zsadányi István szabómester. Füzesgyarmaton 1905-ben szül., 1922-ben lett segéd s mint ilyen Füzesgyarmaton és Budapesten dolgozott, 1929-ben alapította műhelyét, amelyben megbízható munkát készít. Neje: Sári Eszter.

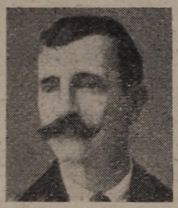
Zsadányi László asztalos m. Füzesgyarmaton 1908-ban szül., 1926-ban szab. fel. Debrecenben és Budapesten volt segéd, 1929-ben lett önálló. Szakképzett mester, akinek műhelyéből kiváló munka kerül ki.

Boros Antal

Csatáry Kálmán

Fehér Ferenc

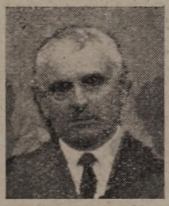
vitéz Fekete János

Kiss Imre

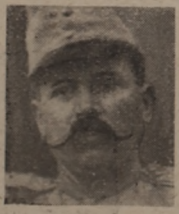
Makra Lajos

Nagy Lajos

Soós János

id. Szécsi István

Szécsi István

ifj. Szécsi István

Égető Bálint

Szécsi József

Török János

Zsadányi László

GALGAMÁCSA.

Gacs Sándor sütő m. Dömsödön 1886-ban szül., Budapesten 1903-ban szab. Budapesten a Glasner sütődében volt 11 évig és évekig dolgozott előkelő fővárosi üzemekben. 1930-ban önállósította magát. Egy segédet foglalkoztat. A világháborút a szerb, orosz és olasz fronton harcolta végig, megsebesült. Neje: Grünfeld Amália, részt vesz az üzlet vezetésében.

Gonda Lajos borbély- és fodrász m. Szül. 1911-ben, szab. 1927-ben Jászladány. Jászapáti, ujszászi, aszódi, veresegyházi, salgótarjáni és budapesti mestereknél fejlesztette szaktudását. Fodrásztermét 1931-ben alapította, ahol vendégei kifogástalan kiszolgálásban részesülnek. Neje: Szijártó Etelka.

Kiss János bognár m. Nógrádkállón 1889-ben szül., Veresegyházán 1909-ben szab. Szabadulási helyén, Rákoscsabán, Rákoskeresztúron, Magyaródon és Léván praktizált. Műhelyét 1925-ben alapította. Tényleges idejét szolgálta a háború kitörésekor, az olasz harctéren volt, a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Heintz Katalin.

Kubicsár Pál kovács m. Galgamácsán 1881-ben szül., Kerepesen atyja keze alatt 1899-ben szab. 1904-ben alapított műhelye saját házában van. Lóvasalást, kocsi- és gazdasági szerszámjavítással foglalkozik. Végigszolgálta a világháborút.

Kurucz József férfi szabó m. Szül. 1900-ban Galgamácsa, szab. 1917-ben Vác. Elsőrendű mestereknél praktizált. 1923-ban önállósította magát. Mérték-szerinti szabóságot folytat. 1930 óta a róm. kath. egyház harangozói teendőit is végzi.

Máté Imre hentes- és mészáros m. Galgamácsán 1906-ban szül., 19 éves korában szab. fel. Rákospalotán, Ujpesten, Dunakeszin, Csömörön és Mátyásföldön volt segéd. 1928-ban szülei segítségével nyitotta mészárszékét, melyet nagy szakértelemmel vezet.

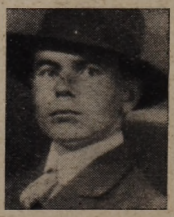
Sorecz Károly gépészkovács m. 1882-ben Márianosztrán szül., 1900-ban Dömösön szab. Budapesti, urhidai, dunaföldvári, paksi, dunaszentgyörgyi és szekszárdi mestereknél dolgozott mint segéd. 1912-ben önállósította magát. A szakmába vágó összes munkákon kívül bércsépléssel is foglalkozik. Neje: Kubácsár Margit.

Tóth József szabó m. Szül. 1898-ban Galgamácsa, szab. 1916-ban Budapest. Felszabadulása után a harctérre került, az orosz, román és olasz fronton harcolt, hadifogságban volt. 1928-ban alapította műhelyét. Mérték után dolgozik, fővárosi gyakorlattal bír.

Velenczey Ferenc épület- és bútorasztalos m. Szül. 1897-ben, szab. 1913-ban Szécsény. Egy évtizeden keresztül dolgozott jeles mesterek műhelyeiben, 1922-ben Salgótarjánban önállósította magát, 1923-ban Galgamácsára helyezte át műhelyét. A háború kitörésekor önként jelentkezett a harctérre, 36 hónapig hadifogságban volt.

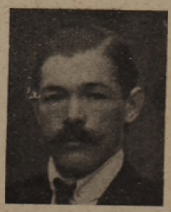
Gacs Sándor

Gonda Lajos

Gonda Lajosné

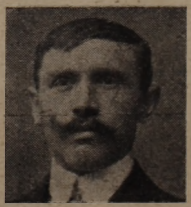
Kiss János

Kubicsár Pál

Kurucz József

Sorecz Károly

Velenczey Ferenc

GÁDOROS.

Bokor József szabó m. Gádoroson 1907-ben szül., u. ott 1925-ben szab. fel. Segéd a fővárosban, Orosházán, Gádoroson stb. volt 5 éven keresztül. Mérték utáni úri szabóságát 1930-ban alapította. Mint fővárosi gyakorlattal bíró mester, hamar megkedveltette jó munkáit.

Fehér András szabó m. Szül. 1896-ban Törökszentmiklós, szab. 1912-ben Szentes. Budapesten praktizált, ahol a technológián szabászati szaktanfolyamot is végzett. 1920-ban önállósította magát, műhelye saját házában van. Már tanuló korában (1910-ben) a szentesi kiállításon ezüst oklevéllel tüntették ki, ma is elsőrendű munkát produkál. Neje: Hévizi Erzsébet.

Heckel Ferenc épület- és bútorasztalos m. és temetk. vál. tul. Orosházán 1895-ben szül. Az aradi fa- és fémipari szakiskolában nyerte képesítését. Orosházán, Aradon és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1927-ben Orosházán önállósította magát, 1924-ben helyezte át Gádorosra saját házába műhelyét. 1913-ban elismerő oklevelet nyert. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, a bronz vit. é., a K. cs.-k. és a háborús emlék é. tulajdonosa. Neje: Szula Mária.

ifj. Horváth Géza épület- és bútorasztalos üzletvezető, temetk. váll. Szül. 1906-ban Gádoroson, ahol atyja keze alatt 1921-ben szab. Budapesti és orosházai mestereknél fejlesztette tudását. Neje: Janceska Emilia, aki a temetkezési váll. vezetője.

Kolonpár András, a „Szőke és Kolonpár" gépjavító műhely társtulajdonosa. 1882-ben Nagyszénáson szül. Elsőrendű kovács- és gépműhelyekben praktizált, 1904—1907-ig Wienben volt katonai segédpuskaműves. 1907 óta önálló mester. A világháborút a szerb és orosz fronton harcolta végig, megsebesült. Neje: Szabó Rozália.

Lévay Ferenc vizsgázott lópatkoló m. Nagyszénáson 1886-ban szül. Szaktudását orosházai, szarvasi, mezőtúri és budapesti mestereknél sajátította el. Szakvizsgát a katonaságnál tett. 1927 óta önálló mester. A kovács szakmába vágó összes munkákat végzi. Szaktanfolyamot tart. A világháború alatt patkolómester volt. Kit.: kis ez és bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Szabó Mária.

Sz. Székely István cipész m. 1902-ben szül., 19 éves korában szab. fel. Segédként Budapesten és Szentesen működött. Szabászati szaktanfolyamot végzett. 1927 óta önálló. Díszoklevele van. Neje: Kese Nagy Katalin.

Szőke és Kolompár gépjavító műhely. 1907-ben alapíttatott. Berendezése: 2 esztergapad, speciális hengerfúró és marógép stb., saját gyártmányú nyersolaj motor hajtással. Az üzemhez tartozik négy garnitúra cséplőgép is. A vállalat tulajdonosai nagyképzettségű iparosok, akik 1927-ben a Tiszavidéki Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon arany éremmel és oklevéllel, majd a Szegedi Iparkamara elismerő oklevelével tüntettettek ki.

Szőke Sándor, a „Szőke és Kolompár" gépműhely társtulajdonosa. 1880-ban született 1897-ben Orosházán szabadult fel. Elvégezte a 3 éves fémipari szaktanfolyamot. Egy évtizeden keresztül praktizált Kolozsvárott és Budapesten nagy vállalatoknál. 1907-ben társas alapon önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje: Szabó Anna.

Szücs Bálint cipész és csizmadia m. Gádoroson 1907-ben szül., Orosházán 1922-ben szab. Szentesen kitanulta a szabászatot. Segéd Szentesen, Csongrádon és Orosházán volt. Műhelyét 1929-ben alapította édesatyja házában. Mint szakképzett mester, elismerő oklevéllel és egy II. díjjal bír. Neje: Jávorcsik Franciska.

Váczi János épület- és bútorasztalos m. Szül. 1895-ben Derekegyházán, szab. 1910-ben Hódmezővásárhelyen. Budapesti és hmvásárhelyi mestereknél dolgozott mint segéd. 1925-ben alapította épület-, bútor- és mintaasztalos üzemét, amely egyike a környék legnagyobb ilyen irányú vállalatának. Háború alatt az orosz és olasz fronton volt, megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Wanay Antal borbély m. Békésszentandráson 1902-ben szül., Gádoroson — édesatyja keze alatt — 1916-ban szab. A főváros és nagyobb vidéki városok mestereinél gyakorolta a szakmát 1922-ig mikor is a csendőrség kötelékébe lépett, ahol 5 évig teljesített szolgálatot. 1928 óta önálló mester.

Bokor József

Fehér András

Fehér András üzlete

Heckel Ferenc

ifj. Horváth Géza

Lévay Ferenc

Székely István

Szőke és Kolompár műhelye

Szőke és Kolompár

Szücs Bálint

Szücs Bálint műhelye

Váczi János

NAGYSZÉNÁS.

A Nagyszénási Iparosok és Kereskedők Köre. Alakult 1910-ben. Első elnöke Hoffer Ignác, társelnöke Bernát István, első jegyzője Berta Antal, pénztárnoka Berta József, háznagya Skrabák József volt. A kör jelenlegi elnöke Berta Antal, alelnöke Benkő Lajos, jegyzője Horváth József, pénztárnoka Csik János, könyvtárosa Kővágó Pál, gondnoka Talmácsi István, ellenőre Virág Antal és Baranyai Géza.

Ádám Sándor pékmester. Orosházán 1904-ben szül., 1927-ben lett segéd, 1931-ben önállósította magát. 1 kemencével dolgozik.

Berta Antal szíjgyártó m. Kunszentmártonban 1875-ben szül., 1890-ben szab. fel. Kecskemét, Debrecen, Balassagyarmat, Hódmezővásárhely, Nagyszalonta

voltak segédi állomásai. 1905-ben nyitotta meg műhelyét. Az Olvasókör elnöke, tanonciskolai felügy. biz. tag, Faluszöv. alelnök, a Dalkör alelnöke.

Berta Béla fodrász m. Szül. 1909-ben, 1925-ben szab. fel, 1927-ben alapította üzletét, melyet 1 segéddel és 1 tanonccal folytat. Neje: Vala Judit.

Csizmadia Kálmán cipészmester. Szül. 1897-ben, felszab. 1912-ben. Budapesten volt hosszabb ideig segéd, majd 1924-ben önálló lett Nagyszénáson.

Gera Imre hentes- és mészáros m. Békéssámsonban 1900-ban szül., 1916-ban szab. fel. Szarvason, Egerben és Gádoroson fejlesztve szaktudását, 1926-ban önállósította magát. A világháborúban a 101. gy. ezredben szolgált.

Hajdu István lábbeli készítő m. Nagyszénáson 1899-ben szül., 1919-ben Gádoroson szab. fel, ott is segédeskedett, 1929-ben lett önálló. Minden idejét iparának szenteli.

ifj. Kocsis János cipészmester. Orosházán 1894-ben szül., 1912-ben szab. fel, atyjánál működött mint segéd, 1923-ban lett önálló. Műhelyéből megbízható munka kerül ki. Az orosz fronton harcolt és fogságba esett.

Patzauer János lakatos m. Szegeden 1885-ben szül., elvégezte a fa- és fémipari szakiskolát. Nagyobb gyárakban fejlesztette szaktudását, majd gróf Károlyi Mihály birtokán volt gépész. 1922-ben lett önálló. Résztvett a világháborúban.

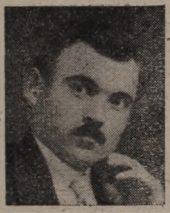
Skrabák Károly hentes- és mészáros m. 1899-ben szül., 1921-ben szab. fel. Atyjánál volt segéd. 1924 óta önálló. Saját készítésű hentes árúit hozza forgalomba. Az olasz fronton harcolt.

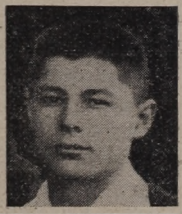
Ádám Sándor

Berta Béla

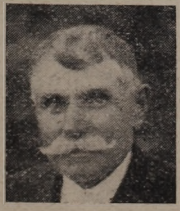
Csizmadia Kálmán

Hajdu István

Patzauer János

Skrabák Károly

KONDOROS.

Adamcsák Pál úri- és női fodrász m. Kondoroson 1894-ben szül., 17 éves korában szab. fel. Segéd Budapesten, Udvardon, Alberti-Irsán és Kondoroson volt. A női fodrászatot a fővárosban tanulta. Fodrásztermében egy segéddel és inassal vízondolálást is végez. Hosszú évek óta jelentős tényezője a testületi életnek. Vezetésre való hivatottságát az iparosság felismerve, 1931-ben elnökévé választotta. Tisztségét nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel tölti be. 34 hónapig volt a világháborúban.

Frankó József asztalos m. és temetkezési vállalkozó. Szül. 1872-ben, szab. 1887-ben Szarvas. Arad, Békéscsaba, Szarvas, Budapest stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1903-ban alapította vállalatát. Nevéhez fűződnek a helyi ev. templom szakmába vágó munkái. A testületi élet egyik kimagasló szereplője, volt ipt. alelnök. A közs. képv. test. tagja, a Tkp. ig. tagja. Résztvett a háborúban, az olasz fronton harcolt.

Németh Ernő cipész és felsőrészkészítő m. Szül. 1900-ban, szab. 1916-ban. Orosházán, Szegeden, Budapesten és Brassóban praktizált, Orosházán tanulta a

felsőrészkészítést. Már tanonc korában első díjat nyert, ma is elsőrendű munkái vannak. Fontos szerepet tölt be az ipartestületben mint jegyző. Résztvett a világháborúban. Neje: Zsigmond Etel.

Sall Mátyás kéményseprő m. Szarvason 1889-ben szül., Hmvásárhelyen 1905-ben szab. Segédként Nagyvárad, Arad, Szeged, Budapest, Szarvas stb. mestereinél dolgozott. Az ipart személyi jogon gyakorolja, melyet 1922-ben nyert el. Körzetébe 2000 kémény tartozik. Egy segédet és egy inast foglalkoztat. Az ipt. előlj. tagja.

Szabó Béla asztalos m. és temetkezési váll. 1900-ban Kondoroson szül., 1917-ben Orosházán szab. Budapesten és Romániában dolgozott mint segéd. Műhelyét 1927-ben alapította. Koszorú és koporsóraktára és temetkezési kocsija van. 5 hónapig volt a világháborúban. Neje: Garai Ida.

Szimonidesz János cipész m. Orosházán 1898-ban szül., u. ott 1915-ben szab. fel. 1917-től a háborúban volt. Leszerelése után Orosházán, Budapesten és Kondoroson volt segéd. Műhelyét 1929-ben alapította.

Szrnka János csizmadia m. Szül. 1875-ben, szab. 1888-ban Szarvas. Segéd Orosházán, Hmvásárhelyen, Szentesen, Cegléden és Szolnokon volt. 1899-ben alapított műhelye saját házában van. Jelentős közéleti szerepet tölt be. Volt elnöke az Ipt.-nek, jelenleg előlj. tag. A tanoncvizsg. biz. elnöke, a tanonciskola felügy. biz. elnöke, iskolaszéki tag, tűzoltó szakaszparancsnok, közs. képv. test. tag stb.

Szimonidesz János

BÉKÉS.

Baji Imre kelmefestő és vegytisztító. Jerszegen 1900-ban szül., Békésen 1917-ben szab. fel. Mint segéd Békéscsaba, Gyöngyös, Szolnok, Szombathely stb. üzemeiben dolgozott és a szakma minden ágában nagy gyakorlatra tett szert. 1928-ban lett önálló. Üzeme minden e szakba vágó munkát, nemkülönben fehérnemű tisztítást gonddal és hozzáértéssel készít. A dalárda működő tagja. Az olasz fronton harcolt és fogságba került. Neje: Varga Róza.

Balogh András cipész m. 1907-ben Békésen szül., u. ott 1923-ban szab. fel. 8 esztendőn keresztül mint segéd a szakma minden ágában nagy gyakorlatra tett szert és 1931-ben Balogh és Varga cég alatt önálló lett. Mérték utáni cipő, csizma és papucskészítéssel foglalkoznak és műhelyükből mesteri kézre való munka kerül ki. Mint tanonc szép munkájáért oklevelet nyert.

Barkóczy József órakészítő és ékszerész 1891-ben Battonyán szül., édesatyjánál B. Istvánnál sajátította el a szakmát. Később Arad, Érsekujvár, Nagyvárad, majd Orosházán szerzett gyakorlatot. 1912-ben Kisjenőben lett önálló. Szakképzett mester, akinek műhelyéből jó munka kerül ki. 1920 óta Békésen önálló és cége az egész környéken ismert. Az orosz és olasz fronton harcolt. A br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Neje: Nagy Jusztina.

Bereczky Sándor asztalos, műesztergályos m. és temetkezési vállalat tulajdonos. 1899-ben Békésen szül., 1918-ban Aradon szab. fel és az asztalos szakvizsgát 1929-ben tette le. Dolgozott Arad, Szeged, Budapest és Békéscsaba legjobb üzemeiben. 1923-ban mint díszműesztergályos lett önálló, 1929-ben műhelye az asztalos iparral bővült és 1931-ben alapította temetkezési vállalatát. A szakmájának országos viszonylatban elismert reprezentánsa és műhelyében készült billiárd asztalai. Kávéházi, kaszinói berendezésekből, esztergályos tömegcikkekből nagy raktárt tart. Üzeme motorikus erőre van berendezve, teljesen modern gépekkel. Kitüntetései: Budapest aranyérem, Szolnok nagy aranyérem, Kaposvár és Orosháza aranyérem. Az ipartestület előlj. tagja, a szakoszt. pénztárosa, az Iparos S. E. intézője. Neje: Köller Zsuzsanna.

Bihari István cipész m. Koltán 1896-ban szül., Gyulán 1912-ben szab. fel. Nagyvárad, Miskolc és Budapest műhelyeiben szerezte gyakorlatát. 1930-ban lett önálló. Műhelyében cipő és csizma rendelésre készül és kifogástalan munkájáért máris a jobb iparosok közé tartozik. A Hadviseltek Egyesületének tagja. A 31. h. gy.-e. kötelékében harcolt és megsebesült az orosz fronton. Kit.: kis

ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. érem. Neje: Pankátay Róza.

Bodorik János üveges, képkeretező m. Széchenyi tér. 1878-ban szül. Békésen, Mezőtúron 1896-ban szab. fel. Az ország különböző helyein tanulta szakmáját, 1903-ban lett önálló. 1912-ben kibővítette üzemét porcellán- és üvegkereskedéssel. Ugy társadalmi, mint ipari téren számottevő egyéniség, ki szorgalmával szerezte házát és vagyonát. Előljárósági tag és számos más egyletben fejt ki tevékenységet. Neje: Baier Ilona, hűséges munkatársa az üzlet vezetésében.

Csapó László cipész m. 1906-ban Békésen szab., u. ott 1923-ban szab. fel. Salgótarjánban, Budapesten és Békésen töltötte el segédéveit és 1930-ban saját erejéből lett önálló. Izléses, jó munkát készít. Minden tevékenységét ipara fejlesztésének szenteli.

Cseke Imre cipész m. 1908-ban Békésen szül., 1924-ben u. ott szab. fel. Segédéveit Budapesten és Békésen töltötte el. Mint segéd szép munkájáért oklevéllel lett kitüntetve. 1931-ben lett önálló. Műhelyében rendelésre kiváló munka készül. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. A sportban mint a B. T. E. játékosa vesz részt.

Dán Sándor cipészmester, Széchenyi u. 7. Szamosújváron 1890-ben szül., 1906-ban Békésen szab. fel. 1912-ben lett önálló mesterré. Négy segédet foglalkoztat műhelyében, hol rendelésre csizmát, cipőt és papucsot készít elismert szolid, jó kivitelben. Minden idejét iparának szenteli. Résztvett a világháborúban és megsebesült.

Dévay Lajos hentes- és mészáros m., Kossuth L. u. 24. Glomán 1901-ben szül., Dévaványán 1917-ben szab. fel. Segédéveit Gyoma, Békéscsaba és Békés jobb mestereinél töltötte el. Békésen 1926-ban saját szorgalmából önállósította magát. Szorgalma vitte előre és cége a legjobbak közé tartozik. Neje: Nagy Erzsébet hűséges munkatársa az üzlet vezetésében.

Domokos László cipészmester, Rákóczi u. 5. Békésen 1905-ben szül., Békéscsabán 1923-ban szab. fel. Szakember, kinek műhelyében jó kivitelezésű munka készül. Teljesen jártas az ortopäd cipő készítésben is. Önálló 1927 óta. Neje: Kiss Zsófia.

Duzs Mihály lakatos m., Kossuth L. u. 23. Békésen 1901-ben szül., u. ott 1922-ben szab. fel. Békés és Budapest jobb mesterei mellett fejlesztette szaktudását és 1927-ben Békésen lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát elismerten pontosan és jól végez. Már tanonc korában első díjjal lett kitüntetve. Ipara fejlesztésére fordítja minden idejét.

Egeressi László bútor- és kosárfonó m. 1886-ban Békésen szül., u. ott 1904-ben a Magy. kir. áll. kosárfonó intézetben szab. fel. Dolgozott Mezőtúron, Cegléden, Monoron, Aradon, majd 8 éven át Budapest legnagyobb bútor- és kosárfonó műhelyeiben. Szakmájában tökéletes jártasságra tett szert. 1921-ben lett önálló. Az egész környék ismeri ízléses, tartós és szép munkáját. Az ipartestületnek 9 évig volt előlj. tagja, jelenleg a tanoncvizsg. biz. elnöke. Neje: Szabó Róza.

Egri Antal sütőmester. Csorváson 1889-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. 13 éven keresztül mint segéd megfordult az ország minden részében, Szeged, Arad, Temesvár, Nagyvárad és Budapest nagyobb üzemeiben fejlesztette tudását és 1920-ban saját erejéből lett önálló. Fáradtságot nem ismerő munkássága és szaktudása révén emelkedett anyagi, ipari és társadalmi tekintetben évről évre. Modern négy kemencés üzeme saját házában motorikus erőre van berendezve. Az Előljáróság tagja, a Békési Torna Egylet alelnöke és sok más ipari, kulturális intézményben fejt ki tevékenységet. A világháborúban géppuskás volt, megsebesült és olasz fogságba került.

Fábi Sándor cipész m. 1902-ben Békésen szül., 1921-ben u. ott szab. fel. Békéscsaba, Orosháza, Budapest mesterei mellett képezte magát. A technológián tanulta a szabászatot. 1930-ban saját erejéből lett önálló. Minden idejét iparának szenteli és műhelyéből kifogástalan szép munka kerül ki.

Futaky Gergely épület- és géplakatos m. 1885-ben Békésen szül., 1900-ban szabadult fel. Négy éven át Budapesten, öt éven át az ország különböző helyein képezte magát. Önálló 1909 óta. Mint kiválóan képzett szakember szerzett megbecsülést nevének. Jelenleg leginkább bércsépléssel foglalkozik. 12 év óta ipt. előljárósági tag. Iparos Olvasókör vál. tagja. Békési OKH igazgatósági tagja. Elnöke a Bércséplő géptulajdonosoknak stb.

Hidvégi István szűcsmester, Vásárszél 1. Békésen 1895-ben szül. atyja H. János műhelyében szab. fel 1921-ben. Segédéveit atyja mellett töltötte és 1925-ben lett önálló. Mint magyar és német szűcs egyaránt elismert szakember és műhelyéből szolid, jó áru kerül ki. Ugy rendelésre, mint raktárra dolgozik és foglal-

kozik minden bőrmunkával és bőrfestéssel. 42 hónapon keresztül az orosz és olasz frontokon küzdött. Neje: Lipcsei Mária.

Király Károly kalapos m., kalapraktár tulajdonos. Gyulán 1889-ben szül., Békésen 1906-ban szab. fel. Mint segéd Gyula, Budapest, Wien, Grác, Debrecen stb. mestereinél fejlesztette szaktudását. 1918-ban lett önálló. Üzeme gyapjúfeldolgozással, kalapkészítéssel, filccsizmák, kesztyűk és cipők készítésével is foglalkozik. Motorikus erőre berendezett üzem. Raktáron úgy az üzemében, mint más bel- és külföldön készült kalapokat tart. Az ipt. számvizsgálója, az Iparos S. E. alapító tagja. A szerb, orosz és olasz frontokon vett részt a háborúban, ahol megsebesült. Neje: Korcsok Terézia, hűséges munkatársa az üzem vezetésében.

Kiss László cipészmester, Szép u. 7. 1890-ben Békésen szül., 1907-ben u. ott szab. fel. 1919 óta mint önálló mester piacra dolgozik. Az ipt. előljárósági tagja, a Sport Egylet pénztárnoka stb. Részt vett a világháborúban. Neje: Junászka Mária.

Kollár Ferenc csizmadia m., Kossuth u. 18. Köröstarcsán 1891-ben szül., Békésen 1909-ben szab. fel. 1919-ben lett önálló és saját házában berendezett műhelyében két segéddel rendelésre dolgozik. Az ipt. előlj. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kocsor Julianna.

Lengyel Mihály órás és ékszerész. Poprádon 1889-ben szül., Békésen 1909-ben szab. fel. 7 éven keresztül mint segéd dolgozott Békéscsabán és Békésen, 1916 óta önálló. Minden szakbavágó munkálatokat szakértelemmel és pontosan végez és nagy raktárt tart mindennemű ékszerekből és a szakmához tartozó cikkekből. A község számos kulturális és jótékony intézményében vesz részt. Neje: Kiss Mária

ifj. Lőcsei Gyula cipész m. 1900-ban szül. Békésen és atyja néhai L. Gyula műhelyében 1917-ben szab. fel. Szakképzettségét Budapesten és Békéscsabán tökéletesítette. Önálló Békésen lett. Szakképzett iparos, kinek műhelyéből elsőrangú munka kerül ki. A jobb közönség számára dolgozik. A nemzeti hadseregben 27 hónapon át szolgált.

Megyeri Gergely szabómester, Kossuth u. 9. Békésen 1865-ben szül., 1884-ben szab. fel. Dolgozott Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Budapest nagyobb műhelyeiben, a szabászatot Wienben tanulta, ahol oklevelet nyert. 1891 óta önálló mester. Mint az iparosság egyik vezető egyénisége négy évtizede élvezi úgy iparostársai, mint a község lakosságának megbecsülését. Hosszú éveken keresztül az előljáróságnak tagja, majd mint házgondnoka és pénztárnoka működik. Részt vett a világháborúban. Lajos fia atyja műhelyében dolgozik.

Mucsi János cipész m. 1907-ben Békésen szül., u. ott 1924-ben szab. fel. mint segéd nagyobbrészt Budapesten dolgozott, ahol a szabászatot is tanulta. Szakmájában teljes jártassággal felkészülten 1929-ben lett önálló. Műhelyében rendelésre pontos, szép munka készül. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Müller József csizmadia m., Takács u. 15. Békésen 1881-ben szül., u. ott 1908-ban szab fel atyja műhelyében. 1909 óta önálló mester. Négy év óta alelnöke az Ipartestületnek.

Polgár Sándor szabó m. 1893-ban Békésen szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Segédéveit Arad, Szeged, Bpest nagyobb üzemeiben töltötte. A szabászatot is tanulta. 1919-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre készült ruhái szakavatott kézre vallanak. Szorgalmas, takarékos életmódjának köszönheti, hogy ma saját házában berendezett műhelye van. A szakcsoport pénztárnoka. Az olasz, orosz és román frontokon harcolt. Neje: Csóvás Róza.

Püski Gábor szabómester.

Radisits Milán sütő m., Csabai u. 7. Turia (Bács m.) 1884-ben szül., 1901-ben Óbecsén szab. fel. Önálló 1912 óta. Előljárósági tagja az ipartestületnek. Saját házában van üzeme. Résztvett a világháborúban.

Rákóczy Gyula mészáros- és hentes m. Gyomán 1900-ban szül., u. ott atyja R. Gyula üzletében szab. fel. Segédéveit állandóan atyja mellett töltötte el. 1925-ben lett önálló és modern, minden követelménynek megfelelő berendezésű üzletében szakmájába vágó elsőrangú áruk kaphatók. Műhelyében készült hentesárui közkedveltek. A 4-es h. gy.-e. kötelékében vett részt a háborúban az olasz fronton. Neje: Liszkay Eszter.

Szabó Gergely lábbeli készítő m. 1903-ban Békésen szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Azon iparosok közé tartozik, akik önállóságukat munkaszeretetüknek és takarékos életmódjuknak köszönhetik. Önálló 1925 óta. 3 segéddel dolgozik és úgy mértékszerint, mint raktárra készült csizmái minőségben és kivitelezésben egyaránt elsőrangúak. Neje: Őry Zsuzsanna.

Szabó István cipészmester, Horthy Miklós u. 73. Békésen 1904-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Mint segéd Debrecen és Budapest jobb mesterei mellett dolgozott. 1931-ben saját erejéből lett önálló. Rendelésre készült cipői kiváló képzettségre vallanak és mint fiatal mesternek máris elismerést biztosítanak.

Szász Gábor németszűcs m. 1893-ban Békésen szül., 1911-ben Budapesten Soós Andrásnál szab. fel. Mint segéd u. ott dolgozott a háború kitöréséig és szakmájában kiváló képzettségre tett szert. 1921 óta önálló. Mint az ország egyik legelsőrangú üzemében tanult iparos, a legjobb kivitelezésű munkát készíti. 1926-ban Békésen díszoklevéllel lett kitüntetve. Alelnöke a szakosztálynak, tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. A békési futballsport megteremtője s hosszú ideig a BSC intézője volt, jelenleg annak ellenőre. Mint 4-es honvéd vett részt a háborúban s orosz fogságba került.

Szekerczés Sándor hentes és mészáros m., Kossuth L. u. Békésen 1900-ban szül., u. o. 1927-ben szab. fel. Atyja mellett dolgozott hosszabb ideig. Önálló 1930 óta. Képzett iparos, aki nagy ambicióval dolgozik szakmájában.

Szerencsi László cipész m. és cipőüzlet tulajdonos. 1891-ben Békésen szül., Mezőberényben 1906-ban szab. fel. Budapest és Békéscsaba ipari üzemeiben fejlesztette tudását és az utóbbi helyen a szabászatot is tanulta. 1921 óta önálló. Szakképzett mester, ki hosszú fővárosi praxissal bír és csakis megbízható, jó munkát végez. 1928 óta cipőüzlete is van, ahol saját készítményű és gyári cipőket, de csakis jó minőségű árut tart raktáron. Átlagosan 4 alkalmazottat foglalkoztat. Tanonc korában oklevéllel és pénzjutalommal tüntették ki. 1925 óta előli. tag és tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. Az orosz fronton harcolt. Neje: Kovács Julianna.

Szilágyi István csizmadia m. 1908-ban Békésen szül., Darvas Imre műhelyében 1925-ben szab. fel, ahol állandóan dolgozott mint segéd is 1931-ben történt önállósításáig. Rendelésre készült csizmái nagy gyakorlatra vallanak. Tanonc korában oklevéllel lett kitüntetve. Minden idejét a munkának szenteli.

Szücs Gyula férfi szabó m., Rákóczi u. 18. Mezőberényben 1895-ben szül., 1910-ben szab. fel. Tizenégy éven át dolgozott mint segéd és nagy gyakorlattal felkészülten 1921-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik a jobb közönség számára és csakis kifogástalan, ízléses munka kerül ki műhelyéből. A 101. gy. e. kötelékében harcolta végig a világháborút, megsebesült. Kit.: kétszer a br. v. é., K. cs.k. és seb. éremmel.

Tóth Imre cipész m. 1907-ben Békésen szül., 1923-ban u. ott szab. fel. Szakmabeli gyakorlatát Gyula, Békés, és Szeged jobb műhelyeiben szerezte és 1930-ban saját erejéből Békésen lett önálló. Szakképzett mester, kinek műhelyéből jó munka kerül ki. Tanuló korában szép munkájáért oklevéllel tüntették ki.

Tóth Károly hentes- és mészáros m., Rákóczi u. 6. Vésztőn 1900-ban szül., Békésen 1928-ban szab. fel, miután előbb mint gazdálkodó dolgozott. 1930 óta önálló. Kiváló minőségű hentes árui révén máris jó neve van a szakmában.

Török Lajos épület- és bútorasztalos m. 1898-ban Békésen szül., 1915-ben Orosházán szab. fel. Békéscsaba, Pécs, Budapest mesterei mellett képezte ki magát. 1922 óta önálló. Számos magán- és gazd. épület külső és belső munkálatai tanuskodnak szakképzettsége mellett. A tanonckiállításon szép munkájáért oklevelet nyert. A világháborúban az orosz, román és olasz frontokon harcolt, megsebesült és olasz fogságba került. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kiss Julianna.

Tyukodi István csizmadia m. 1896-ban szül. Békésen, Békéscsabán 1914-ben szab. fel. Segédéveit u. ott töltötte el, majd 1919-ben lett önálló mester. Ugy rendelésre, mint raktárra dolgozik és műhelyéből csakis pontos, tartós és szép munka kerül ki. Tanonc korában ezüst éremmel és oklevéllel lett kitüntetve. Keze munkájával szerezte házát, kertjét és földjét és ma is lankadatlan szorgalommal munkájának él. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Darabos Julianna.

Valla József szabó m. Gyergyóalfalun 1890-ben szül., 1907-ben szabadult fel. Segédéveit Brassóban, Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Aradon és Déván töltötte. 1920-ban önállósította magát. Csakis mértékutáni rendelésre dolgozik a jobb közönség számára és elsőrangú munkája révén a szakma legjobbjai közé tartozik. Végigküzdötte a világháborút mint tovább szolgáló nehéz tüzértisztthelyettes az olasz és orosz frontokon. Több vitézségi érem tulajdonsa.

Varga Károly felsőrészkészítő m., Kossuth L. u. Kisújszálláson 1903-ban szül., u. ott 1922-ben szab. fel. Speciálisan cipőfelsőrész készítésben képezte ki magát és 1928-ban Békésen nyitotta meg üzemét. A helyi kisiparosság részére készült munkái elismert nevet biztosítottak

részére a szakmában. Neje: Tóth Margit.

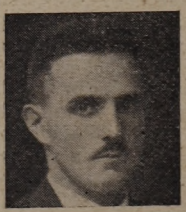
Varga Sándor cipész m. Dobozon 1907-ben szül., 1923-ban Békésen szab. fel. Állandóan Békésen dolgozott és 1931-ben Balogh és Varga cég alatt lett önálló. Műhelyében, ahol máris 2 segéddel dolgoznak, cipő, csizma és papucs rendelésre készül gondos, szép kivitelben. Szakképzettségük és jó munkájuk révén állandóan foglalkoztatottak.

Várady János kovács m. 1888-ban Békésen szül., atyja néhai V. Sándor műhelyében 1905-ben szab. fel. Miután Arad, Temesvár, Hmvásárhely és Budapest műhelyeiben szakmájában tökéletesítette magát, 1913-ban átvette atyja műhelyét. Mint tanonc és segéd számos kiállításon vett részt és díjat nyert. Mint kiválóan képzett iparos az ipar reprezentánsai közé tartozik. Az előljáróság tagja, tanoncvizsg. biz. tag. A háborúban fogságba került, honnan 1919-ben tért vissza. Neje: Vass Ilona.

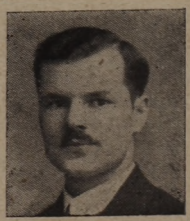
Váradi László épület- és bútorasztalos m., Rákóczi u. 10, 1879-ben Békésen szül., 1895-ben szab. fel. Arad, Nagyvárad, Kolozsvár és Budapest üzemeiben fejlesztette tudását. 1905 óta önálló. Géperőre berendezett üzemében azelőtt sok alkalmazottal nagyszabású ipari tevékenységet fejtett ki és szakmájának egyik reprezentánsa volt. A mostani viszonyok folytán leépített és jelenleg egy alkalmazottal dolgozik. Előljárósági tag. Mester- és tanoncvizsgáztató stb. Résztvett a világháborúban és Sabácnál megmentette az ezred zászlaját.

Virág János szabómester, Rákóczi u. 1895-ben Békésen született, 1912-ben szabadult fel. Budapest jobb műhelyeiben dolgozott. Önálló 1923 óta. Műhelyéből csakis jóminőségű munkát ad ki. Ipartestületi előlj. tag. Résztvett a világháborúban, kétszer sebesült. Kit.: nagy ez., kis ez., br. v. é. és K cs.-k.

Zinner László órás és ékszerész. 1884-ben Sátoraljaújhelyen szül., 1900-ban u. ott szab. fel. Dolgozott Eger, Arad, Székesfehérvár, majd Békés nagyobb üzemeiben, az utóbbi helyen mint üzletvezető működött. 1909 óta önálló Békésen. A községben multjánál és képzettségénél fogva egyaránt jó nevet szerzett. Felszabadulása alkalmával első díjjal lett kitüntetve. A 65. gy. e. kötelékében teljesített szolgálatot. Neje: Róth Sára, 6 gyermeke van.

Baji Imre

Balogh András

Barkóczy József

Barkóczy József üzlete

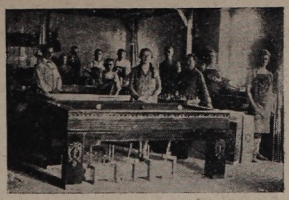
Barkóczy József munkája

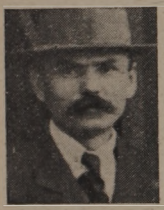
Bereczky Sándor munkája

Bereczky Sándor

Bereczky Sándor üzeme

Bodorik János

Csanó László

Dévay Lajos üzlete

Dévay Lajos

Egressi László

Egri Antal üzlete

Egri Antal

Futaky Gergely

Hidvégi István

Király Károly üzlete

Király Károly

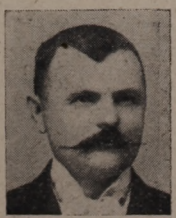
Kollár Ferenc

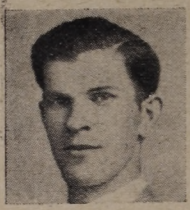
Kiss László és neje

Lengyel Mihály

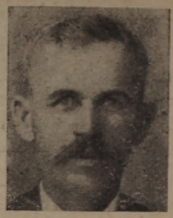
Megyery Gergely

Mucsi János

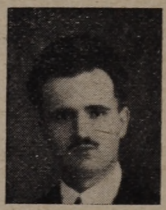
Megyeri Gergely üzlete

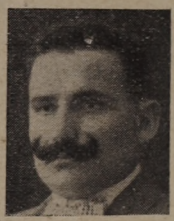
Müller József

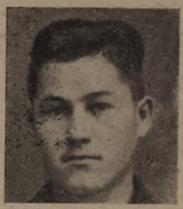
Polgár Sándor

Püski Gábor

Radisits Milán

Rákóczy Gyula

Szabó Gergely

Szász Gábor

Szabó István

Szerencsi László

Szikszay S. munkája

Szikszay S. munkája

Szikszay S. munkája

Szikszay Sándor

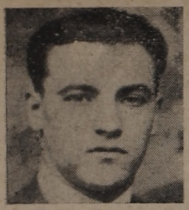
Szikszay Sándor munkája

Szilágyi István

Szücs Gyula

Tóth Imre

Tyukodi István

Varga Sándor

Várady János

Zinner László

Zinner László

Süldy József

KÖTEGYÁN.

Borbély Ferenc lábbeli készítő m. 1900-ban szül. Kötegyánban, u. ott 1916-ban szab. fel. 6 esztendőn keresztül mint segéd különböző városokban dolgozott és mint cipész és csizmadia nagy gyakorlatot szerzett. 1922-ben lett önálló. Műhelyében megbízható, szép munka készül. Neje: Hajnal Gizella.

Cser Sándor épület- és bútorasztalos m. Sikulán 1906-ban szül., Gyulán 1924-ben szab. fel. Békéscsaba, Gyula és Budapest mestereinél szerezte gyakorlatát. 1929 óta önálló. Minden szakmába vágó munkát végez és máris több magán- és gazdasági épület külső- és belső berendezési munkáit végezte a legnagyobb megelégedésre. Neje: Végh Margit.

Puskás János lakatos m. Sarkadon 1900-ban szül., Nagyváradon 1917-ben szab. fel. Szaktudását Budapest és Wien nagyobb lakatos üzemeiben szerezte. 1930-ban lett önálló. Minden szakmájába vágó munkát elismert szakértelemmel végez és mint fiatal mester máris jónevű. A dalárda működő tagja, egyébként minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. Az olasz fronton 8 hónapot töltött. Neje: Hajnal Erzsébet.

Waltrich János borbély- és fodrász m. 1896-ban Kötegyánon szül., u. ott atyjánál 1913-ban szab. fel. Mint segéd atyja, majd bátyja mellett működött, míg 1930-ban megnyitotta mostani fodrásztermét. Önállóságát szorgalmának és takarékos életmódjának köszönheti. Mint iparos megbecsült nevet szerzett magának.

Waltrich Miklós borbély- és fodrász m. 1890-ben Kötegyánban szül., u. ott atyjánál 1906-ban szab. fel. Atyja 40 év óta fennálló üzletét. 1912—1923-ig mint üzletvezető vezette, majd azt átvéve, a régi tradiciónak megfelelő alapon teljes szakértelemmel folytatja. A sarkadi ipartestület elöljárósági tagja, a kötegyáni dalárda volt alap. tagja, ki úgy ipari, mint társadalmi téren vezető egyéniség. Neje: Sirkó Berta.

Cser Sándor

KOSD.

Boros Kálmán kovács m. Kosdon 1894-ben szül., Vácon 1910-ben szab. Vácon és Kispesten praktizált. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt. Kit.: vasker. és K. cs.-k. 1919-ben önállósította magát. 1920-ban Budapesten a technológián szakvizsgát tett. A Polg. Lövészegylet parancsnoka. Neje: Borovits Julianna.

Jobbágy Ferenc kovács m. Szül. 1904-

ben, szab. 1923-ban Rétság. Nőtincs, Kosd, Budapest és Vác voltak segédéveinek állomáshelyei. 1925-ben a technológián szaktanfolyamot végzett. 1929-ben alapította műhelyét. A róm. kath. dalárda tagja. Neje: Tóth Julianna. Fia László is iparában működik.

Jobbágy Ferenc

Knizs János épület- és bútorasztalos m. 1869-ben Varsádon szül., 1888-ban Gyönkön szab. Kölesdi, gyönki, budapesti, wieni, székesfehérvári és pécsi üzemekben fejlesztette szaktudását. Budapesten a technológia növendéke volt. 1902 óta önálló. Iskola- és magánépítkezések szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. Neje: Endinger Teréz.

Lichtenstein Sámuel sütő m. Sárosdon 1863-ban szül., Vasváron 1881-ben szab. Segéd Zalaszentgróton, Gyöngyösön, Vasváron és Budapesten volt. 7 évig mint üzemvezető működött. 1901-ben Ungváron, 1916-ban Budapesten, 1929-ben pedig Kosdon alapított sütődét. Neje: Libenau Fáni. István és Zsigmond fia is ez iparban dolgozik.

Papp Zsigmond kovács m. Szül. 1907-ben Ór, szab. 1924-ben Kosd. Vác és Székesfehérvár üzemeiben praktizált 1927-ig, mikor is önállósította magát. Lóvasalással, kocsigyártással és gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. Neje: Hegyvári Anna.

Schrök János

Schrök János molnár m., malom tul. Kosdon 1899-ben szül., Budapesten felsőépítőipariskolát végzett. Résztvett a világháborúban, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. A malmot atyja alapította és a családtagok közreműködésével vezeti.

Uihelyi István borbély m. Szül. 1898-ban, szab. 1913-ban Vácon édesatyja keze alatt. A fővárosban és Léván praktizált. 1917-től az orosz és román fronton harcolt, a br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1919-ben alapította fodrásztermét, ahol úri- és női fodrászatot folytat. Neje: Hromecsek Ilona.

NAGYOROSZI.

Csery János köműves és ács m. Nagyoroszin 1879-ben szül., atyjánál, aki szintén ácsmester volt, tanult, 1897-ben lett segéd. Nagyoroszin, Budapesten, Lábatlanon, Balassagyarmaton, Ipolyságon, Vácon, Léván és Nyitrán folytatott segédi gyakorlatot, 1905-ben lett önálló. Több iskola, tanítólak, templom dícséri szakavatottságát. Legnagyobbrészt a hercegprimási uradalmi birtokon dolgozik. A nagyoroszi kör vizsg. biz. elnöke, tanoncvizsg. biz. alelnök, a fogy. és érték. szövetkezet ig. tagja. Az orosz fronton küzdve fogságba esett Przemyslnél.

Heffter Lipót sütőmester és szatócs (saját ház). Nagyoroszin 1875-ben szül., 1891-ben szab. fel. Budapesten és Nagyorosziban volt segéd, majd 1902-ben önállósította magát. 1 segédet és 1 tanoncot tart. Közs. képv., az Iparoskör volt elnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja, az iskolaszék v. vil. elnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt, vasker. és K. cs.-k. kit. van. Fia is apja iparát folytatja.

Kovács Alajos kovács m. (saját ház). Nagyoroszin 1869-ben szül., 1887-ben Rétságon szab. fel. Hosszabb segédi gyakorlat után 1900-ban nyitotta meg önálló műhelyét. Neje: Juhász Anna. János fia apja mesterségét űzi.

Kovács János szabó m. Nagyoroszin 1896-ban szül., 1913-ban szab. fel. Szülőhelyén, majd Budapesten fejlesztve szakismereteit, 1919-ben lett önálló. Az Iparoskör jegyzője, tanoncvizsg. biz. tag, közs. képviselő. Az orosz és olasz fronton harcolt, hadifogságban volt.

Mák Lajos asztalos m. Hidvégen 1878-ban szül., 1894-ben Ipolyságon szab. fel. Balassagyarmat, Budapest, Komárom, Léva, Szirák, Hidvég voltak segédi működésének állomásai. 1906 óta önálló mester. 1—2 segédet tart villanyerőre berendezett műhelyében. Az Iparoskör alelnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja.

Prucki József fodrász m. (Saját ház). Zomborban 1884-ben szül., 1901-ben szab.

fel. Szabadka, Budapest, Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó, Wien jobb mestereinél folytatott gyakorlat után 1921-ben lett önálló. 1924 óta működik Nagyoroszin. A football egyesület pénztárnoka. Az orosz fronton küzdött. Kis ez. v. é. és K. cs.-k kitüntetése van.

Szabó János cipész m. Szül. 1894-ben, felszab. 1911-ben. Nagyoroszin és Léván volt segéd. 1919-ben önállósította magát. Az Iparoskör pénztárnoka. Az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült.

Csery János

Heffter Lipót

Tóth Sándor szabó m. Szül. 1897-ben, segéd lett 1914-ben s mint ilyen Budapesten fejlesztette szaktudását. 1925 óta önálló mester. Az ifj. egyesület volt jegyzője. Az orosz és szerb fronton harcolt, megsebesült.

Turcsányi Lipót kovács m. Nagyoroszin 1885-ben szül., 1901-ben szab. fel. Ipolynyék, Dejtár, Gárdony, Budapest, Monor, Kecskemét és Szentlőrinc segédi működésének helyei. 1908-ban önállósította magát. Tanoncvizsg. biz. tag. A világháborúban Przmyslnél fogságba esett.

Prucki József

Szabó János

IKLAD.

Blaubacher Sámuel kőműves és ács ip. Temető u. 6. Ikladon 1896-ban szül., mint kőműves Aszódon 1916-ban szab., mint ács Rákoscsabán 1919-ben. Önállósága előtt Budapest, Szerencs, Miskolc stb. nagy vállalatainál működött. 1925-ben önállósította magát. Családi házak építésével és renoválásával foglalkozik. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Gyuricza Zsuzsánna.

Fábián József

Fábián József hentes- és mészáros m. Aszódon 1902-ben szül., u. ott 1919-ben szab. fel. Budapesti, hatvani, gyöngyösi, ózdi és asződi mestereknél volt segéd. Székét 1927-ben alapította. Ipara gyakorlásán kívül a Ház Dániel-féle italmérés üzletvezetője. Neje: Mátés Aranka.

PÜSPÖKHATVAN.

Peringer Ferenc kovács m. Szül. 1908-ban Püspökhatvan, szab. 1925-ben. Segéd születési helyén volt, ahol négy évi gyakorlat után 1929-ben önállósította magát. Lóvasalással, kocsimunkákkal és gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. Egy tanoncot tart. Neje: Mezei Anna.

Lanczinger János hentes- és mészáros m. Fiók: Galgagyörk. Csőváron szül. 1904-ben, Vácon szab. 1902-ben. Üzemét 1928-ban alapította, húskiméréssel és állatkereskedéssel foglalkozik. Vevőköre helybeli és galgagyörki lakósokból adódik.

SZAKÁLY.

Nvulász Géza kovács m. Szakályon 1897-ben szül., Hőgyészen 1914-ben szab. 1916—18-ig az olasz harctéren volt. Segédidejét Hőgyészen, Tevelen és Szekszárdon töltötte. 1925-ben alapította műhelyét. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Wiltanger Mária.

Nyulász Géza

Varga Imre férfi szabó m. Szül. 1904-ben, szab. 1924-ben Szakály. Szab. helyén és Pécsett fejlesztette szaktudását. 1929-ben létesített műhelyében mérték utáni szabóságot folytat. Neje: Bognár Angyal.

KÖRÖSTARCSA.

Bakó János cipészmester. Köröstarcsán 1900-ban szül., 1917-ben lett segéd. Orosházán, Budapesten, Nagykanizsán fejlesztette szaktudását, 1924-ben lett önálló. A Faluszövetség oklevéllel tüntette ki. Az ipt. pénztárnoka, a tanoncvizsg. biz. tagja.

Fülöp Benedek cipészmester. Köröstarcsán 1903-ban szül., 1922-ben szab. fel. Békéscsabán és Mezőberényben folytatott segédi gyakorlatot, 1929-ben lett önálló. A dalárda működő tagja.

Győry Károly cipészmester. 1891-ben Köröstarcsán szül., 1906-ban szab. fel. Mezőberényben és Békésen fejlesztette szaktudását, 1922-ben pedig önálló lett. 1 segédet is foglalkoztat. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja.

Kazamér Lajos hentes.

Szücs Andrásné Fodor Zsuzsánna, mézeskalácsos és cukrász. 1905 óta önálló. Iparát szüleitől sajátította el. Családja tradiciószerűen nevelte ki magából a szakma tagjait. Készítményei közkedveltek.

Tóth Károly kerékgyártó m. Köröstarcsán 1894-ben szül., 1911-ben szab. fel. Orosházán, Vásárhelyen, Szegeden, Dorozsmán, Budapesten, Kőrösladányban volt segéd, 1921-ben lett önálló. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. alelnöke, az Iparos Olvasókör gondnoka.

Valky László gépész és géplakatos m. Köröstarcsán 1880-ban szül., 1898-ban szab. fel. Mezőhegyes, Arad, Budapest, Mezőberény, Mezőtúr voltak segédi állomásai, 1904-ben alapította műhelyét. Jelentős része van az ipt. megalapításában, 1931 óta annak elnöke. Az Iparoskör alelnöke, közs. képviselő.

Valky Zsigmond cipész m. és kereskedő. Köröstarcsán 1883-ban szül., 1899-ben szab. fel. Bpesten, Békéscsabán, Aradon, Nagyszebenben és Nagyváradon fejlesztette szaktudását. Elvégezte a technológián a cipészipari tanfolyamot, a nagyszebeni bőripari tanfolyamot. 1907 óta önálló, 1914-ben alapította üzletét, melyben bőrt, cipőkellékeket, kerékpárokat és varrógépeket tart. Munkáiért bronz, ezüst érem és díszoklevél kitüntetést nyert. Ő alapította a köröstarcsai ipartestületet, amelynek sokáig elnöke volt. Az Iparoskör elnöke, a Tűzoltó Test. pénztárnoka, ipt. előlj. tag, közs. képviselő. Volt tanoncvizsgáztató elnök. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolt. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Bakó János

Fülöp Benedek

Győry Károly

Tóth Károly

SZADA.

Bartl János kovács- és mérlegkészítő m. 1887-ben Zsitvaföldémesen szül., 1905-ben Margitán szab. A margitai káptalani uradalomban, Budapesten az Első Magyar Csavargyárban, a Szfv. Fertőtlenítő Intézetben stb. dolgozott. 1920-ban alapította műhelyét. 1914-ben hadbavonult, a szerb fronton megsebesült. Neje: Illés Mária.

Horváth Kálmán kovács m. 1866-ban szül., 1883-ban Kőszegen szab. Sopron, Wien, Wienerneustadt, Pétersdorf, Szombathely, Székesfehérvár stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1920 óta önálló mester. Neje: Korpás Emilia.

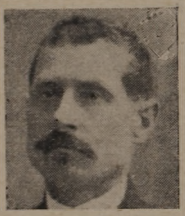
Klósz István borbély- és harisnyakötő m. Bátaszéken 1905-ben szül., u. ott 16 éves korában szab. 7 éven keresztül praktizált. 1928-ban önállósította magát. A kettős iparban is nagyszerűen megállja helyét. Neje: Szül. Verle Teréz.

Musits Ferenc cipész m. Szül. 1893-ban, szab. 1911-ben Nagycsákány. Szentgotthardon, Körmenden, Vasváron, Kőszegen, Sopronban stb. és a M. kir. Művégtaggyárban dolgozott 1929-ig, mikor is önállósította magát. 1916—18-ig a román, olasz és francia frontokon harcolt, kit.: br. vit. é. és K. cs.-k. Neje: Dányi Julianna.

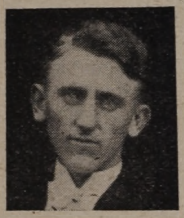
Posch József sütő m. Budaörsön szül. 1887-ben, ott is tanulta a szakmát, 1906-ban szab. fel. Budaörsön, Szigetújfalun, Érsekújváron és Pilisen volt segéd, utóbbin 1924-ben önállósította magát, majd 1928-ban Szadára helyezte át sütő üzemét. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Kauser Mária, ki részt vesz az üzlet vezetésében.

Sieber István hentes- és mészáros m. 1875-ben szül., 1891-ben szab. 16 éven keresztül gyakorolta a szakmát mint segéd. 1907-ben Gödöllőn alapított széket, 1928-ban Szadára helyezte át. 1914—18-ig szolgált a háború alatt. Neje: Kopperd Amália.

Szántay István bognár m. Gödöllőn szül. 1893-ban, 1919-ben Szadán szab. Felszabadulása után továbbra is tanítómesterénél dolgozott és 1928-ban lett önálló. Keze alól jó munka kerül ki. A MOVE helyi csoportjának öt éremmel kitüntetett tagja. Az orosz fronton harcolva, kétszer megsebesült és orosz fogságba esett, ahol 40 hónapig szenvedett. Kit.: I. és kétszer II. o. ez. v. é. és kétszer seb. érem.

Horváth Kálmán

Klósz István

VÁCHARTYÁN.

Bartalis Sándor gépész-kovács m. Szül. 1880-ban, szab. 1898-ban Nagykadácson. Édesatyja volt tanítómestere. Az Istvántelki főműhelyben és nagyobb vidéki vállalatoknál praktizált. A technológián szakvizsgát tett. 1931-ben alapította műhelyét. Az Iparoskör elnöke, a Hangya Szöv. ig. tagja. A háború alatt hadi szolgálatot teljesített. Neje: Rozinkovits Teréz.

Drabant Sándor gépész-kovács m., malom tul. Tiszaszálkán 1891-ben szül., Vásárosnaményban 1906-ban szab. Segéd Kisvárdán, Nyíregyházán, Debrecenben, Budapesten Székesfehérvárott, Győrött, Pozsonyban, Wienben stb. volt. Több szakvizsgája mellett 1931-ben soffőr tanfolyamot is végzett. 1920 óta önálló. Egy segéddel dolgozik. Az Iparoskör titkára, az Önk. Tűzoltó Egy. alparancsnoka. 1914—18-ig volt a világháborúban, önként jelentkezett. Neje: Baka Lídia.

Franyó Ferenc lábbeli készítő m. Szül. 1906-ban Vácrátót, szab. 1924-ben Vác. Váci és újpesti mesterek keze alatt volt segéd 3 évig. 1927 óta őzi önállóan az ipart. Mérték szerint készít úri-, női- és gyermekcipőket, csizmákat, valamint javításokat. Neje: Benkő Julianna.

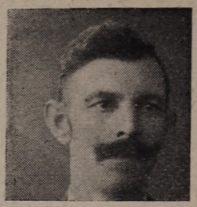
Kecskés Sándor géplakatos m. 1883-ban Nógrádsápon szül., 1899-ben Csőváron szab. 1904-ben a technológián szakvizsgát tett. Mint munkavezető, főgépész dolgozott éveken keresztül. 1914—18-ig az orosz, román, szerb és olasz frontokon harcolt, megsebesült. 1918—1928-ig Balassagyarmaton volt műhelye. 1929-ben szikvízgyártó üzemet alapított, 1931 óta kovácsműhelye is van. Az Iparoskör vál. tagja, az Önk. Tűzoltó Test. vezető tagja. Neje: Princz Vilma.

Kun József

Kun József bognár m. 1906-ban szül., 1925-ben Gyöngyösön szab fel. Szabadulási helyén, Kökényesen, Kállón és Vácott dolgozott jeles mesterek keze alatt, tökéletesítve szaktudását. 1928-ban alapított műhelyében jó munkát végez. Neje: Vezsenyi Mária.

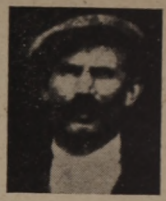
Pancsofár István főgépész, malombérlő. Nógrádbercelen 1902-ben szül., Aszódon 1919-ben szab. fel. Tanítómestere édesatyja volt. Budapesten 1925-ben tett szakvizsgát. 1931 óta vezeti a bérelt motoros malmot önállóan.

Bartalis Sándor

Drabant Sándor

Kecskés Sándor

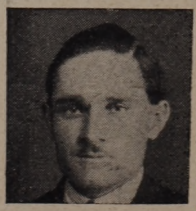
ERDŐKÜRT.

Rákóczy János kőművesiparos (saját ház). 1894-ben Versegen szül., Szirákon szab. fel 1914-ben. Budapesten, Léván és a vidéken töltötte segédéveit. 1925-ben saját erejéből lett önálló. Szakképzett iparos, aki minden idejét iparának szenteli. Az orosz, román és olasz fronton harcolt és kétszer a br. v. é.-mel és a K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Gönczöl Mária.

MÉHKERÉK.

Bese János kovácsmester. Érmihályfalván 1884-ben szül., 1901-ben Debrecenben szab. fel. Gyakorlatát Szegeden, Nagyváradon és Jászberényben szerezte. 1906 óta önálló. Minden a szakmába vágó munkát hozzáértéssel végez. Neje: Juhász Julianna.

Farkas László kovácsmester. 1871-ben Nagyszalontán szül., u. ott 1887-ben szabadult fel. Nagyszalonta, Hmvásárhely, Szeged és Gyula voltak segédévei fontosabb állomásai. 1896 óta önálló. Műhe-

Lipták Károly

lyében elismerten jó munkát végez. Szorgalmával házat és szőlőt szerzett. Mint a sarkadi ipt. előlj. tagja, képviseli Méhkerék iparosainak érdekeit. Résztvett a világháborúban. Neje: Karácsonyi Julianna.

Lipták Károly kovácsmester. Nagyrábén 1902-ben szül., Nagyváradon 1917-ben szab. fel. Segédéveit az ország nagyobb városaiban töltötte. Budapest, Miskolc, Szerencs, Debrecen voltak szakképzettsége fejlesztésének fontosabb állomásai. A gazdaközönség körében tartós, jó munkája révén elismert nevet szerzett. 1923 óta önálló. Minden idejét iparának éli. Neje: Gál Jolán.

Zsóri Balázs borbély- és fodrász m. Simonyifalván 1898-ban szül., 1912-ben ott is szab. fel. Mint segéd Debrecen, Nagyvárad, Arad, Budapest jelentősebb üzemeiben dolgozott, 1918-ban lett önálló. Szorgalmas, törekvő szakember, a község intelligenciája részéről keresett iparos. A világháborúban az orosz, olasz és román frontokon harcolt, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-tel. Neje: Széplaky Róza.

SARKAD.

Bende Imre mészáros- és hentes m. 1869-ben Sarkadon szül. Előbb a gazdasági pályán működött. A szakmában 1896-ban szab. fel. Azóta állandóan Sarkadon dolgozik. Önálló 1898 óta. Üzletét fia B. Károly vezeti. Szül. 1902-ben Sarkadon, atyja mellett szab. fel és modern szellemben nagy hozzáértéssel dolgozik. B. Imre mint előljárósági tag vesz részt az ipari életben. Hat éven át a község törv. bírája volt, a ref. egyház presbitere stb. A háborúban résztvett.

ifj. Boda József kocsigyártó m. 1891-ben Sarkadon szül., 1907-ben atyjánál B. Józsefnél szab. fel. Budapest, Kolozsvár, Wien, Berlin jelentősebb kocsigyáraiban szerezte szaktudását és szakmája minden ágában szakképzettséget nyert. Díszhintói, könnyű kocsijai, gazdasági szekerei, amelyek a környékbeli uradalmak számára készültek, művészi számba mennek és a sarkadi temetkező intézet számára készült üveges gyászkocsija a faszobrászat remeke. A szerb, montenegrói, olasz és orosz frontokon harcolt, megsebesült. Nagy ez., kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Német, román és olasz nyelveken beszél. Neje: Nagy Mária.

Bónus József cipész m. Szegvárott 1886-ban szül., u. ott 1902-ben szab. fel. Se-

gédéveit különböző városokban töltötte, majd Pesten dolgozott hosszabb ideig, ahol a szakiskolát elvégezte és oklevelet nyert. Sarkadon 1913-ban lett önálló, akinek műhelye jó munkája révén folyton fejlődő üzemmé lett. Jelenleg 5 alkalmazottal rendelésre és raktárra dolgozik. Békésen az iparosifjaknál vezető szerepet játszott, most csakis munkájának él. Neje: Horváth Jolán.

Bordás Péter hentes- és mészáros m. Sarkadon 1882-ben szül., 1901-ben Békéscsabán szab. fel. Sarkadon 1903-ban alapította meg üzletét. Nagy intelligenciája, szaktudása révén csakhamar vezető szerepre emelkedett úgy a községi, mint az ipari életben. Tagja a községi képv. testületnek, az iparos cserkészcsapat elnöke, a tanonciskola felügyelő biz. elnöke, a Tiszántúli Húsiparos Szöv. alelnöke stb. 1922 óta elnöke a sarkadi ipartestületnek és az iparosság osztatlan bizalmát bírja. Modern, teljesen fővárosi nívójú üzlete 3½ HP motorral dolgozik modern hűtővel felszerelve. A világháborúban 48 hónapot töltött az olasz és francia fronton.

Csizmadia János csizmadiamester. 1884-ben Sarkadon született, 1903-ban szabadult fel Gyulán. 1908-ban lett önálló. Már tanonc korában Aradon elismerő oklevelet nyert. Leginkább raktári munkát végez és gondos, jó áru kerül ki műhelyéből. A 21-es hegyitüzéreknél a francia fronton vett részt a világháborúban. Neje: Veress Mária. Fia János felső mezőgazd. iskolát végzett Békéscsabán.

Csontó Ernő épület- és bútorasztalos m. Mezőhegyesen 1906-ban szül., Szegeden Fenyő és Greguss műbútorasztalos cégnél szab. fel 1923-ban. Mint segéd ugyanott és Gyulán dolgozott. 1931-ben saját erejéből lett önálló és rövid fennállása óta végzett munka szakképzettsége mellett tesz tanuságot.

Cziegler Sámuel férfiszabó m. 1873-ban Mátészalkán szül., 1887-ben szab. fel. Segédéveit Nagyvárad és Budapest nagyobb üzemeiben töltötte. 1906 óta Sarkadon önálló. Ugy mérték után, mint raktárra készült ruhái elismert munkák. Magyar ruhák, díszruhák stb. készítésében is szakember. A 4. h. gy. e. kötelékében a szerb fronton harcolt, ahol megsebesült. Antal fia nála szabadult fel és jelenleg is nála dolgozik.

Gaál Imre cukrász. 1900-ban Sarkadon szül., 1918-ban Gyulán szab. fel. Cegléd Budapest, Nagyvárad stb. műhelyeiben töltötte segédéveit. Önálló 1923-ban lett. Minden szakmájába vágó munkát teljes szaktudással végez és ízletes süteményei közkedveltek. Neje: Eisner Erzsébet.

Gangyi Ferenc cipész m. és cipőraktártulajdonos. 1877-ben Túrdosin szül., 1894-ben Besztercebányán szab. fel. Mint segéd Budapest, Wien, Prága, Temesvár stb. nagyobb üzemeiben dolgozott. 1908 óta önálló. Külföldön és a fővárosban szerzett tudásával csakhamar nagyobb üzemmé fejlesztette műhelyét, de a megváltozott viszonyok folytán leépített és most csak 2 segéddel dolgozik. Elsőrangú munkája az egész környéken ismert. Mint szakoktató több tanfolyamot tartott. Megalapítója volt a tanonciskolának. A szakoszt. elnöke, tanonc- és mestervizsg. biz. tagja stb. A szerb és albán fronton küzdött.

Hidvégi Sándor műszerész. 1886-ban Békésen szül. és úgy a kovács, mint a lakatosszakmában felszabadult 1904-ben, illetve 1905-ben. A magy. kir. órásipari szakiskolát végezte 1912-ben Budapesten. 1912 óta önálló. Modernül, géperőre berendezett motorikus üzeme autó-, motorjavítással, hegesztéssel, vas- és rézöntéssel stb. foglalkozik. Az ipartestületnek 1922 óta előlj. tagja, a fémipari szakosztály és tanoncvizsg. biz. elnöke. Bércsépléssel is foglalkozik. A világháborúban az orosz és olasz fronton vett részt, kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tul. Neje: Szabó Zsuzsánna.

Keztyűs Gyula férfiszabó m. 1880-ban Sarkadon szül., u. ott 1896-ban szab. fel. Budapest, Kolozsvár, Békéscsaba, Nagyvárad, majd Drezda nagyobb üzemeiben szerezte szakképzettségét és Drezdában szabász oklevelet nyert. 1906 óta önálló. Az ipari élet puritán harcosa, az Iparos Olvasókörnek 16 éven át vezetőségi tagja, a testületnek 1922 óta előljárója, a szakosztály és tanoncvizsg. biz. elnöke. Egész élete a munkában telt el s az iparosság érdekeiért folytatott küzdelmét ma is lankadatlan hittel szolgálja. A szerb és orosz frontokon vett részt, sebesült. K. cs.-k. tulajdonosa. Neje Farkas Róza.

Kiss Sándor cipész m. Sarkadkeresztúron 1907-ben szül., Sarkadon 1923-ban szab. fel. Debrecenben és Gyulán töltötte segédéveit és alaposan felkészülve szakmájában, 1931-ben lett önálló. Jobb közönség számára dolgozik és elismerten szép munka kerül ki műhelyéből. Tanonc korában elismerő oklevéllel lett kitüntetve. A dalegylet működő tagja.

Kiss Kálmán kovács m. Sarkadkeresztúron 1878-ban szül., 1895-ben u. ott

szab. fel. Nagyvárad, Orosháza és Gyula műhelyeiben dolgozott mint segéd, 1902-ben lett önálló. Szakmájában teljes hozzáértéssel dolgozik és az ipari életnek vezető tagja. Két évig az Iparoskör alelnöke, 7 éven át elnöke volt. 1922 óta az ipt. előlj. tagja és a tanoncvizsg. biz. elnöke. A világháborúban a szerb és orosz frontokon vett részt, megsebesült. Neje: Schröder Julianna. 7 gyermeket nevelt fel.

Kiss Károly szíjgyártó és nyerges m. Sarkadon 1907-ben szül., u. ott 1925-ben szab. fel. Segédévei után, melyeket Szegeden és Budapesten töltött el, 1931-ben lett önálló, átvéve Veress István 18 év óta fennálló műhelyét. Raktáron tart lószerszámokat, bőrdíszműárukat és szakmabeli képzettséggel máris jó nevet szerzett. A Dalkör működő tagja.

Kovács Gábor lakatosmester.

Krasznai István szabó m. 1901-ben Gyulán szül., u. ott 1917-ben szab. fel. Segédévei eltöltése után 1929-ben saját erejéből lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik 1 segéddel és műhelyéből elismert kivitelezésű munka kerül ki. Önként vonult be a világháborúba, majd román fogságba került, honnan sok szenvedés után került vissza. Neje: Vargha Julianna.

Medovárszky János sütő m. 1890-ben Békéscsabán szül., 1907-ben u. ott szab. fel. Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Szeged stb. műhelyeiben töltötte segédidejét. 1927-ben lett önálló. Izletes, jó süteményei és házi kenyere szakképzettségét bizonyítják. Az ipartestület előljárósági tagja. A 101. gyalogezredben teljesített harctéri szolgálatot. A szerb, orosz és olasz frontokon küzdött. Az olasz fronton megsebesült. Neje: Kovács Judit.

Megyeri Gábor cipész- és csizmadia m. Kész nagy raktár. Gyomán 1883-ban szül., u. ott 1909-ben szab. fel. Szentesen, Békésen és Budapesten fejlesztette szaktudását és 1909-ben lett önálló. Tudása, megbízhatósága révén évről évre fejlődött és üzemében 30—40 munkást foglalkoztatott. Most is 17 szakmunkással dolgozik, nagy raktárt tart cipőkben, csizmákban és gazdagon felszerelt bőrkereskedése van. Tagja a törvényhatóságnak, a közs. képv. test.-nek, iskolaszéknek. Az ipartestületben mint előljáró, a tanonc- és mestervizsg. biz. tagja fejt ki puritán és szakszerű tevékenységet. Fia: ifj. **Megyeri Gábor** 6 középiskola elvégzése után lépett az ipari pályára. Atyjánál szab. fel 1926-ban. Budapesten szaktanfolyamot végzett és most atyja mellett vesz részt az üzem vezetésében.

Papp Imre szobafestő, mázoló és címfestő m. Kötegyánon 1898-ban szül., Gyulán 1914-ben szab. fel. Segédéveit Nagyvárad, Kolozsvár, Pozsony, Budapest neves mesterei mellett töltötte. Nagyváradon már mint segéd a pályaudvar freskói festésével jó nevet szerzett. Tanonc korában tájképeiért első díjat nyert. Szakmája minden ágában elsőrangú és az egész környékről foglalkoztatják. Az ipartestületnek 1927 óta jegyzője s mint ilyen hozzáértése révén az össziparosság bizalmát bírja. Az 559. sz. iparos cserkészcsapat parancsnoka. Az olasz fronton harcolt, megsebesült. Br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Neje: Gáál Vilma.

Piacsek György kéményseprő m. 1860-ban Szarvason szül. és Orosházán 1877-ben még a céhrendszer alatt szab. fel. Segédévei Budapesten, és Nagymihályon töltötte, 1885 óta önálló. 2800 kémény munkáját 4 alkalmazottal látja el. 5 gyermeke van. György 1910-ben szül., 1925-ben szab. fel és jelenleg atyja üzemét vezeti. Károly fia most tanulja a mesterséget.

Puskás Albert mészáros- és hentes m. 1873-ban Sarkadon szül., 1892-ben u. itt szab. fel. 43 esztendő óta dolgozik a szakmában és 1899 óta önálló mester. Évtizedek óta ízletes áruval látja el a fogyasztó közönséget. 20 éven keresztül az Iparoskör elnöke volt és az ipt. vezetői között szolgálta iparostársai érdekeit.

Puskás Károly mészáros- és hentes m. 1906-ban Sarkadon szül., u. ott 1923-ban atyja P. Albert üzemében szab. fel. Jelenleg atyja üzletét vezeti szaktudással és elismert jó hentes árui révén kedvelt. Szorgalmas iparos, ki csakis ipara fejlesztésének él.

Puskás Sándor hentes- és mészáros m. 1891-ben szül. Sarkadon, 1909-ben atyja P. Albert üzemében szab. fel. Mint segéd Nagyszalontán, Tenkén, Hmvásárhelyen dolgozott, 1924 óta önálló. Izletes hentesárui közkedveltek. Szorgalmas szakiparos, ki minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. Az orosz és olasz frontokon harcolva sebesülten olasz fogságba került. Neje: Kiss Julianna.

Schröder Sándor cipész m., cipőraktár tul. 1892-ben Sarkadon szül., 1909-ben Gyulán szab. fel. Gyulán, Békéscsabán, Budapesten töltötte segédéveit. Tanulta a szabászatot. 1920 óta önálló. Mérték szerinti rendelésre készült cipői úgy minőség, mint forma tekintetében nagy szaktudásra vallanak. Raktáron üzemében készült árut tart. Hosszabb idő óta az ipt. előlj. tagja. 40 hónapot töltött az

olasz fronton. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Kiss Viktória.

Seress Lajos épület- és bútorasztalos m. 1882-ben Sarkadon szül., atyja néh. S. Jánosnak, Sarkad sokáig első asztalosának házában szab. fel Gyulán 1899-ben. Az ország nagyobb ipari üzemeiben, majd Hamburg, Hannover, Berlin, Leipzig, Róma, Messina stb. mesterei mellett dolgozott. Kiváló szakképzettségre tett szert és a legművésziesebb munkát végzi. 1919-ben lett önálló Szentesen és 1924 óta Sarkadon. Szabadalmazott összecsukható kerti székei az ország minden részében ismertek. Műhelyéből csakis gondos, szép munka kerül ki. A szakoszt. elnöke, tanoncvizsgáztató. Német, olasz és tót nyelven beszél. Résztvett a világháborúban, többször megsebesült. Neje: nedek Lujza.

vitéz Süldy József kép. kőműves m., sírkőraktár, beton- és műkőipari telepe. Tel.: 20. Gyulán 1894-ben szül., u. ott 1911-ben szab. fel. Budapesten 1922-ben nyerte képesítését és Sarkadon 1918-ban lett önálló. Számos középület munkálatai fűződnek nevéhez. Krajovában és Bukarestben is a magyar ipar fejlettségét hirdeti munkája. Modernül berendezett üzemében állandóan újabb találmányokon dolgozik és minden ténykedése a magyar ipar fejlesztésében összpontosul. A szakoszt. alapítója és elnöke volt, jelenleg a test. előlj. tagja. Az orosz fronton harcolt, háromszor sebesült. Vitézzé 1924-ben avatták. Kit.: nagy ez., br. v. é., K. cs.-k., seb. é. és német vaskereszttel stb. Neje: Nagy Julianna, a magyar ruhaviselés lelkes propagálója, amiért a vitézi szék által az átlagot felülmuló kimagasló tevékenységeért elismerő oklevéllel lett kitüntetve.

Trecker József férfiszabó m. Nagyszalontán 1882-ben szül., u. ott 1900-ban szab. fel. Debrecen, Eger, Nagyvárad, Kolozsvár és Budapest nagyobb műhelyeiben dolgozott mint segéd, 1906-ban Szalontán lett önálló. A technológián végezte a szabászati tanfolyamot. 1920 óta van Sarkadon. Szaktanfolyamot rendezett, a tanonciskola oktatója volt. A dalárda pénztárnoka. A 34. gy. e.-ben teljesített szolgálatot. Neje: Bődy Mária.

Veres Jenő épület- és bútorasztalos m. Gyulán 1881-ben szül., u. ott 1896-ban szab. fel. Budapest nagyobb ipari telepein nagy gyakorlatot szerzett. 1906-ban Gyulán lett önálló, majd 1911-ben a sarkadi asztalosárugyárhoz mint művezető került. 1919 óta van meg mai műhelye. Számos köz és magánépület külső és belső asztalosmunkái maradandóvá tették nevét. Az Iparoskör elnöke, hosszú idő óta az ipartestület előlj. tagja és 1927 óta alelnöke. Az ipari érdekeknek puritán harcosa és minden téren közbecsült személyiség. Résztvett a háborúban a szerb, olasz és orosz frontokon. Neje: Nagy Julianna.

ifj. Boda József

Bónus József

Bordás Péter

Gangyi Ferenc

Hidvégi Sándor

Gangyi Ferenc műhelye

Keztyűs Gyula

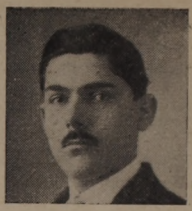
Kiss Károly

Kiss Kálmán

Kiss Sándor

Kovács Gábor

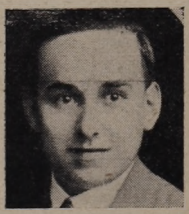
Medovárszky János

Megyeri Gábor műhelye

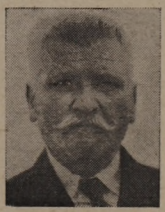
Megyeri Gábor

Megyeri Gábor

Papp Imre

Riacsek György

Puskás Károly

Puskás Albert

Seres Lajos

Seress Lajos

Schröder Sándor

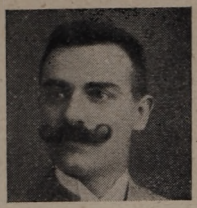
vitéz Süldy József

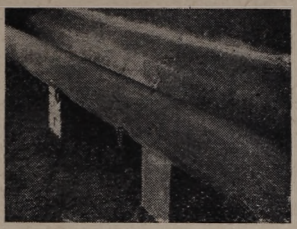
vitéz Süldy József munkája

vitéz Süldy József munkája

Veres Jenő

vitéz Süldy József munkája

MOGYORÓD.

Egry József bognár m. 1902-ben Mogyoródon szül., 1923-ban Gödöllőn szab. Segéd szülőhelyén volt, ahol 1926-ban alapította műhelyét, amely saját házában van. A MOVE-ben főlövész. Neje: Morvay Magdolna.

Horváth József cipész m. (saját ház). Szül. 1899-ben, szab. 1916-ban Mogyoródon atyja keze alatt. Szakmabeli üzemekben és gyárakban praktizált. 1923-ban önállósította magát. Neje: Molnár Rozália.

Mag Géza cipész m. Nagykőrösön 1874-ben szül., Budapesten 1890-ben szab. A fővárosban 15 évig Nyíregyházán és Solton gyakorolta a szakmát. 1928-ban létesítette műhelyét. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Mohács Béla asztalos m. (saját ház). Szül. 1900-ban Czibakháza, szab. 1916-ban Ujpest. Tanulságos segédidőt töltött el 1930-ig, a háborús idők megszakításával. Önként jelentkezett a harctérre, megsebesült. 1930-ban önállósította magát. A MOVE Lövésztörzs lövészmestere, a Tűzoltó Test. alparancsnoka. Neje: Albert Hermin, aki a mogyoródi községházán irodatiszt.

Nagy Imre asztalos m. és temetk. váll. Dobán 1885-ben szül., Devecseren 1901-ben szab. Tét, Pápa, Keszthely, Győr, Tapolca, Nagyszombat, Komárom, Balassagyarmat, Pozsony stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. Vállalatát 1912-ben alapította. Géperejű vállalatában foglalkoztatja 3 fiát is. Az Iparoskör alelnöke. Végigküzdötte a világháborút a szerb, orosz, olasz, román és francia frontokon. Megsebesült. Neje: Rinhoffer Hermina.

Németh István kőműves m. Mogyoródon 1897-ben szül., u. ott atyjánál 1913-ban szab. Budapesten praktizált. 1931-ben kezdte meg mesteri működését. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, majd a nemzeti hadseregben szolgált. Kit.: kis ezüst és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Forgács Mária.

Szalay Pál cipész m. Szül. 1903-ban Mogyoród, szab. 1925-ben Rákospalota. 5 éven keresztül gyakorolta a szakmát. Ujpest, Rákospalota és Mogyoród mestereinél. 1930-ban önállósította magát. Neje: Trabalka Teréz.

ifj. Szécsényi Lajos

ifj. Szécsényi Lajos asztalos m. és temetk. váll. Mogyoródon 1906-ban szül., Pestújhelyen 1927-ben szab. A fővárosban és Ujpesten gyakorolt. Ipariskolai növendék korában több ízben részesült jutalomban és a bpesti iparkamara éremmel tüntette ki. Műhelyét 1929-ben alapította. Az Önképzőkör bizottsági tagja.

Egri József

Horváth József

Mohács Béla

Nagy Imre

SZOKOLYA.

A szokolyai iparoskör 1924-ben tartotta meg alakuló közgyűlését. Elnökké választották: Végh Ferenc molnármestert, alelnökké Stefkó Sándor ácsmestert, ellenőr lett: Rusz József kovácsmester, pénztárnok: néh. id. Tóbiás József, jegyző: Janotka János borbély, háznagy: Zádor József cipészmester, könyvtáros: Csurja József pékmester. 1931-ben Végh Ferenc betegsége miatt az elnökségről lemondván, új elnökké Jakus József ácsmestert választották. Jelenlegi alelnöke: Botos András gépész, pénztárnok: Stefkó János kőműves ip., jegyző: Szabó János kőművesmester.

Alcsák Rudolf épület- és bútorasztalos m. (saját ház). 1898-ban Szokolyán szül., 1915-ben Vácon szab. 1929-ben Ujpesten, majd 1931-ben Szokolyán lett önálló. Azelőtt 3 segéddel, jelenleg egyedül dolgozik. A román és olasz fronton harcolva, angol hadifogságba esett. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Foltán Mária.

Foltán József kovács m. (saját ház). Szokolyán szül. 1889-ben, u. itt szab. 1908-ban édesatyjánál. Segédéveinek egy részét Budapesten az állami fegyvertárban töltötte és 1913-ban, majd 1925-ben létesítette önálló üzemét, amelyben többnyire gépjavításokkal foglalkozik fia segítségével. A kath. egyház tanácstagja. Résztvett az orosz és szerb frontharcokban és kétszer megsebesült. Neje: Pintér Margit.

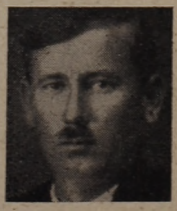
Jakus József ács m. Szokolyán szül. 1883-ban, u. itt szab. 1900-ban. 1913-ban lett önálló és azóta számos köz- és magánépület ácsmunkáit végezte. Elnöke az Iparoskörnek, községi pénztárnok. Mint szakképzett iparos jó hírnévnek örvend. Neje: R. Szabó Eszter.

Magyar András hentes-, mészáros m. és vendéglős. Szokolyán 1876-ban szül., 1894-ben u. itt szab. fel. 1895-ben lett önálló. Vendéglője is van, amely 2 helyiségből áll, ahol a helybeli iparoskör, melynek M. A. a könyvtárosa, talált otthont. 35 év óta közs. képv. test tag. A világháborúban az orosz fronton küzdött. Neje: Verebes Mária.

Stefkó János kőművesiparos. Szokolyán szül., 1901-ben, u. ott szab. édesatyjánál 1919-ben, 1930-ban saját erejéből lett önálló. Segéd korában a váci állomás építkezésénél és Budapesten számos házépítésnél segédkezett. Az Iparoskör pénztárnoka és a r. kat. egyház választm. tagja.

Schwarcz Bernát vendéglős. 1860-ban Szokolyán szül. A mészáros ipart Szokolyán, a hentes ipart Nógrádverőcén tanulta. 1890-ben lett önálló, átvéve örökét atyjától, akinek atyja szintén mészáros volt Szokolyán. Vendéglőjében figyelmes kiszolgálásra talál a közönség. A község képv. test. tagja. Neje: Klein Hermin.

Thuróczy Lajos asztalos m. (saját ház) Bánkon szül. 1875-ben, 1894-ben Nyitrán szab. Balatonbogláron, Budapesten és Szokolyán fejlesztette szaktudását, 1898-ban alapította üzemét. Nógrádon templomi padokat, Szokolyán és vidéken épületmunkákat végzett. Tanonc korában Nyitrán kitüntetést és oklevelet nyert. Az ev. egyháznak 16 éven át volt gondnoka. Neje: Fekete Julianna.

Foltán József

Alcsák Rudolf

VÁCRÁTÓT.

Csókás Mihály épület- és bútorasztalos m. Nagybecskereken szül. 1893-ban, u. ott szab. 1909-ben. Az ország nagyobb városaiban segédeskedett közel másfél tizeden át és 1925-ben önállósította magát. Épület és egyéb asztalosmunkákat végez. A püspökszilágyi áll. elemi iskola berendezését, a váci járásban 12 község részére az egészségügyi berendezést ő végezte. A világháborúban a haditengerészetnél szolgált. Kit.: K. cs.-k.

Gábry Lajos okl. kőműves, építési vállalkozó (saját ház). 1882-ben Szegeden szül., iskoláit Szegeden és Bpesten vé-

gezte, 1900-ban szab. atyjánál. Bpesten és Szegeden szerezte jobb építészeknél műszaki gyakorlatát, 1909-ben nyert oklevelet, de már előzőleg 1907-ben lett saját erejéből önálló. Számos előkelőségnek, így báró Marschallnak, gr. Zichy Ernőnének, gr. Crony Endrének kastélyait, templomokat és iskolákat épített, nagyobb áll. épületeket, sok középületet, magánházakat és villákat tervezett és épített. Átlag 10—20 segédet és 5 tanoncot foglalkoztat. Közs. képv. test. póttag, a Kereskedők és iparosok körének alap. tagja, a Hangya elnökigazgatója és a r. k. egyház tanácstagja. 1932-ben fogja ünnepelni ipari önállóságának 25 éves jubileumát.

Juscsák János lakatos és kovács m. Nagytarcsán szül. 1889-ben, 1904-ben szab. fel. A főváros környékén töltötte segédéveit és szaktudását szaporítva, 1922-ben lett önálló. Szakképzett iparos, kizárólag helybeliek részére végez lóvasalást, kocsimunkákat és gazdasági szerszámok javítását. A szerb és orosz harctéren küzdött. Neje: Heintz Erzsébet.

Csókás Mihály

SZŐD.

Erdélyi András cipész m. (saját ház). Sződön 1907-ben szül., 1926-ban Vácon szab. fel. A fővárosnak előkelő cipészüzemeiben fejlesztette szaktudását és saját erejéből lett önálló 1929-ben. Fiatal szakiparos, aki minden idejét iparának szenteli. Férfi- és női cipőket készít mérték szerint. Neje: Juhász Rozália.

Freund Ármin sütőmester (saját ház). Tótprónán szül. 1889-ben, Budapesten szab. 1906-ban. Budapest jobb üzemeiben, Tatatóváros, Bécsben és Esztergomban töltötte segédéveit. 1919-ben alapította üzemét. Budapesten, ahol a sütő szakosztály vezetője volt, kiállítás alkalmával dícsérő levéllel tüntették ki. Rákospalotán a sütőszakosztály vezetője volt 5 éven át. Az orosz, szerb és olasz fronton harcolt és a II. o. ez. és br. v. é.-mel és szolg. kereszttel lett kitüntetve.

Szijgyártó Lajos kovácsmester. Ujpesten szül. 1899-ben, 1917-ben szab. fel Sződön édesatyjánál. Mint segéd Budapesten a Ganz-Danubiusnál, a Schlick Nicholson gyárakban dolgozott, majd 1929-ben önálló lett saját erejéből. Lóvasalással és gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. 1929 óta a község kovácsa, édes atyja is az volt több éven át. Neje: Dinka Katalin.

Erdélyi András

Freund Ármin

Szijgyártó Lajos

GYOMA.

Arany János hentes- és mészáros m. 1900-ban Gyomán szül., előbb a gazdálkodói pályán működött, majd szakképzettségét Budapesten megszerezve, 1931-ben lett önálló. A modernül berendezett üzletében ízléses hentesárui rövid fennállása alatt is keresettek lettek. 1931 óta önálló. Neje: Csapi Teréz.

Ádám Gábor hentes- és mészáros m. Burzsukon szül. 1907-ben, 1924-ben szab. fel. A húsnagyvágó gyomai kirendeltségénél szerezte gyakorlatát. 1930 óta önálló. Kiváló hentesárui közkedveltté tették üzletét. Neje: Kiss Lidia, részt vesz az üzem vezetésében.

Bácsi Lajos férfiszabó m. 1895-ben Gyomán szül., 1911-ben szab. fel. Debrecen, Szeged, Budapest, majd Berlin és Hannover mesterei mellett képezte magát és 1926-ban lett önálló. Műhelyében első-

rangú szabású és kidolgozású ruhák készülnek. Debrecenben 1925-ben mint segéd elismerő oklevelet nyert. Novellái és elbeszélései nagy elismerésben részesülnek a Közművelődési Egyesület és az Önképzőkör előadásain, melyek rendezésében, valamint a műkedvelő előadások szervezésében megérdemelten jó nevet szerzett. Az orosz fronton harcolt, kétszer sebesült, a kis ez. v. é.-mel és vaskereszttel lett kitüntetve.

Bárdos László borbély és fodrász. 1899-ben Gyomán szül., 1912-ben szab. fel. 10 esztendőn át Békéscsaba jobb mestereinél fejlesztette szaktudását. 1928-ban lett önálló mester. A higiénia minden követelményének megfelelően berendezett üzletében 1 segéddel és 1 tanonccal dolgozik. Gondos kiszolgálásának köszönheti üzlete látogatottságát.

Biró Benedek épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalat tulajdonos. 1881-ben szül. Gyomán, 1896-ban szab. fel. Budapesten tett szert nagyobb szaktudásra és 1904-ben saját erejéből lett önálló. Számos magánépület külső és belső berendezési munkái maradandó nevet biztosítanak számára. 1907 óta mint temetkezési vállalat is működik. Tagja volt az előljáróságnak, elnöke a tanoncvizsg. biz.-nak és az Önképzőkörnek. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, olasz fogságba került. Neje: Bere Etelka. Károly és Benedek fiai atyjuknál szabadultak fel és jelenleg is nála dolgoznak.

Biró Endre cipész m. 1898-ban Gyomán szül., 1916-ban szab. fel. Saját szorgalmából 1923-ban lett önálló. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja és szorgalma, pontossága közismert. Neje: Szántó Mária. Fia Endre.

Biró István lábbeli készítő m. Mezőtúron szül. 1903-ban, ugyanitt szab. fel 1920-ban. Mint segéd állandóan atyja mellett dolgozott, amíg 1928-ban Gyomán lett önálló. Mezőtúron munkájáért elismerő oklevelet kapott. Műhelyéből kikerülő készítmények közkedveltek.

Csökönyi István férfiszabó m. 1901-ben Gyomán szül., 1917-ben szab. fel. Segédéveit Budapest és Gyoma jobb mestereinél töltötte, majd elvégezve a budapesti technológián a szabászati tanfolyamot, 1927-ben lett önálló. Mérték után készült öltönyei és legkényesebb ízlést is kielégítik. A tanoncvizs. biz. tagja.

Diószegi Géza kovács m. Gyomán szül. 1879-ben, 17 éves korában 1896-ban szab. fel és 10 éven át fejlesztette mint segéd szaktudását az ország különböző városaiban. 1906-ban alapította műhelyét, melyben minden a szakmába vágó munkát végez. Minden idejét iparának szenteli. Abroncsrövidítő találmányára szabadalma van. Neje: Cs. Varga Zsuzsanna.

Diószegi Lajos cipész m. 1896-ban Gyomán szül., 1911-ben atyja, néhai D. Gyula műhelyében szab. fel. Nagykőrös, Temesvár és Nagyszebenben töltötte el segédéveit, mely utóbbi helyen szabászati tanfolyamot végzett. 1926-ban lett önálló. Műhelyében megbízható, jó munka készül. 1913-ban Szegeden szép munkájáért elismerő oklevelet nyert. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. A háború alatt a 101. gy. e. kötelékében harcolt és olasz fogságba került.

Gábor Antal hentesmester.

Gecsey Béla borbély- és fodrász m. Pankotán 1899-ben szül., Gyomán szab. fel 1915-ben. Gyomán, Debrecenben, Esztergomban és Budapesten fejlesztette szakismereteit, majd 1925-ben önálló lett. Üzeme hölgyfodrászattal is foglalkozik. Neve a helység sporttársadalmában előnyösen ismert úgy is mint asztali teniszbajnok, úgy is mint a Gy. S. C. aktív jónevű futballistája. 1918-ban az olasz fronton volt.

Gecsey Sándor asztalos m. és temetkezési vállalkozó. Menyházán 1893-ban szül, Kondoroson 1912-ben szab. fel. Szarvas, Arad, Szabadka, Szeged stb asztalos üzemeiben volt segéd, 1921-ben lett önálló. Számos magánépület szakmunkái dícsérik nevét. 1927 óta temetkezési vállalata is van, mely gazdagon felszerelt raktárral és készlettel rendelkezik. 1924-ben Gyomán első díjjal lett kitüntetve. A Sportegylet v. elnöke, az Önképzőkör alelnöke.

Kertész Lajos géplakatos m. 1895-ben Gyomán szül., 1912-ben szab. fel. Segédéveit Békéscsaba, Budapest ipari üzemeiben töltötte és Budapesten a technológián elvégezte a gőzgép-, motor--, autóvezető, stabilgépek stb. tanfolyamait. 1919-ben lett önálló. 18 HP motorikus erőre berendezett darálómalma van és bércséplléssel és autófuvarozással is foglalkozik. A tanoncvizsg. biz. elnöke. A 101. gy. e.-ben, majd a nehéz tűzérségnél szolgált.

Kiss István borbély- és fodrász m. 1904-ben Gyomán szül., 1920-ban szab. fel. Segédéveit Gyomán, Békésen és Mezőtúron töltötte, majd 1928-ban nyitotta meg a higiénia minden követelményének megfelelő fővárosi nívójú üzemét. Fiatal kora dacára is elismerést szerzett magának iparostársai körében, akik előljárósági taggá választották. Az Önképzőkör alelnöke és a Gy. S. C. titkára. Herter Rózával kötött házasságából 2 gyermeke született, István és Róza.

Kiss Sándor épület- és bútorasztalos m. 1868-ban Gyomán szül., Köröstarcsán 1885-ben szab. fel. Budapest üzemeiben szerezte szakképzettségét, majd 1904-ben lett önálló. Iskolák, templomok, paplakok és számos magánépület külső és belső munkái fűződnek nevéhez. Műbútor darabjai mesteri kézre vallanak. Üzemében azelőtt 15 alkalmazottat foglalkoztatott, a jelenben egyedül látja el munkáját. Résztvett a világháborúban.

Koloh Antal borbély- és fodrász m. Endrődön 1900-ban szül., 1917-ben szab. fel. Mint segéd is Gyomán fejlesztette tudását és 1922-ben megnyitotta önálló üzletét. Közönsége, mely a község intelligenciájából adódik, minden tekintetben megelégedett munkájával. Ipt. előlj. tag. Neje: Herter Róza.

H. Kovács Antal kovácsmester, Kertész u. Gyomán 1869-ben szül., Eleken szab. fel 1885-ben. Szegeden, Budapesten, Zentán és az ország sok más helyén dolgozott mint segéd és 1894-ben átvette atyja által 1866-ban alapított műhelyét, melyet a régi tradicionak megfelelően vezet. 1924-ben vasalási munkájáért első díjjal lett kitüntetve. Bércséplésel is foglalkozik. Közs. képv. és tanoncvizsgáztató. Neje: Kovács Róza.

Kovács József cipész m. Komádiban 1900-ban szül., 1918-ban Nagyváradon szab. fel. Nagyváradon és Budapesten fejlesztette szaktudását, majd 1925-ben önállósította magát. Mérték után készült cipői gondos munkára vallanak. A Dalárda működő tagja. Neje: Nagy Ida.

Kovács László cipész m. 1907-ben Gyomán szül., 1922-ben szab. fel. Szegeden a Vénusz és az Első Szegedi Cipőgyárban és Gyomán Mészáros Lajosnál nagy gyakorlatra téve szert, 1930-ban lett önálló. Rendelésre készült cipői forma és kivitel tekintetében egyaránt kiváló szakképzettségre vallanak. 1 segéddel dolgozik.

Köhler Ádám cipész m. 1899-ben Gyomán szül., u. itt 1914-ben szab. fel. Önálló 1924 óta. Ipt. előljárósági tag, a tanoncvizsg. biz. alelnöke, az Iparoskör számvizsgálója. A világháborút a 4. h. gy. e. kötelékében szolgálta végig. Neje: Csáky Vilma.

Köhler Mihály férfi szabó m. 1899-ben Gyomán szül., 1914-ben szab. fel. Szaktudásának fejlesztése céljából Budapest, Szeged stb. legelső mestereinél töltötte segédéveit, majd elvégezve a budapesti technológián a szabászati tanfolyamot, 1924-ben önállósította magát. Ma a község főuccáján berendezett, szép műhelye van. Ipt. előlj. tag. Az olasz fronton harcolt. Kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-tel.

Krampner Ferenc fodrász m. Gyomán 1903-ban szül., 1920-ban szab. fel. Az ország különböző helyein működött mint segéd. 1924-ben lett önálló. Modernül berendezett 6 asztalos úri- és női fodrászterme teljesen fővárosi nívójú. Neje: Gálos Ilona, felszab. hölgyfodrász, a női fodrászat vezetője.

Lach Fülöp borbély- és fodrász m. 1878-ban Temesszentandráson szül., 1896-ban ugyanott szabadult fel. Szaktudását Wien, Debrecen, Gyoma mestereinek vezetése mellett fejlesztette ki és 1903-ban lett önálló. Minden igénynek megfelelő nagy fodrásztermében 2 alkalmazottal látja el sok munkáját. Ipt. előlj. tag, az Önképzőkör alapító tagja, mely most örökös tb. taggá választotta, a Dalárda pénztárnoka. Harcolt a szerb, olasz és orosz fronton. A K. cs.-k. tulajdonosa.

Marjai Albert férfiszabó m. 1903-ban Gyomán szül., 1920-ban szab. fel. Budapest, Debrecen, Szarvas, Kőrösladány nagyobb üzemeiben fejlesztette szaktudását, majd a helybeli szabászati tanfolyamot elvégezve, 1930-ban saját erejéből lett önálló. A keze alól kikerülő munkák dícsérik mesterüket és épen ezért műhelyének látogatottsága egyre emelkedik.

Mészáros Lajos cipész m. és cipőraktár tul. 1885-ben Gyomán szül., 1901-ben szab. fel. Déva, Kolozsvár, Budapest kitünő mestereinél dolgozott, a szabászatot Both tanártól tanulta és 1920-ban lett önálló. Iparának egyik legelső reprezentánsa. Mérték szerint készült cipői kiváló munkára vallanak. 1922-ben már üzemében készült cipőkből raktárt létesít, ahol gondos, szép kiállítású áru kapható. 1924-ben a Falu Szöv. első díjával lett kitüntetve. Az előljáróság és a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz és olasz fronton volt a háborúban. Megsebesült.

Mosolygó Ágoston cukrász. Budapesten 1878-ban szül., 1895-ben szab. fel. Szakmabeli képzettségét Wien, Páris, Genf, Belgrád és Budapest legjobb üzemeiben sajátította el. Több helyen mint üzemvezető működött. Esztergomban 1900-ban lett önálló, majd 1909-ben Szegeden lett cukrász. 1929 óta van Gyomán. Kiválóan képzett szakember. Résztvett a világháborúban.

Nádudvari Lajos borbély és fodrász m. 1904-ben Gyomán szül., 1923-ban szab. fel. Mezőberény és Gyoma főbb állomásai segédéveinek, ahol kitünő szakemberré fejlesztette magát. 1930-ban nyitotta meg üzemét Gyoma főuccáján, mely máris nagy látogatottságnak örvend. A higiénia minden követelményé-

nek megfelelő üzletében 1 segéddel látja el egyre szaporodó munkáját.

ifj. Papp Vazul épület- és műlakatos m. Kispesten 1910-ben szül., Gyomán 1926-ban szab. fel. Budapesten tett szert nagy gyakorlatra és 1930-ban lett önálló. Szorgalmas, szakképzett iparos, aki jól felszerelt üzemében minden a szakmába vágó munkát elismerten precizen végez. Gyulán elvégezte a levente oktató tanfolyamot és mint oktató működik Gyomán.

Pajer Ádám férfiszabó m. 1893-ban Gyomán szül, 1909-ben szab. fel. Önálló 1920 óta. Az előljáróságnak 1927 óta tagja és a Gy. S. C. vezetőségi tagja. 1914-től a háború végéig az orosz, olasz és román frontokon teljesített harctéri szolgálatot. Neje: Juhász Erzsébet.

Perei Lajos szabó m. 1890-ben Gyomán szül., 1906-ban szab. fel. Kolozsvár, Nagyvárad, Debrecen, Berlin stb. segédi működésének állomáshelyei. A szabászatot Berlinben tanulta. 1919 óta önálló. Műhelyéből kitünő szabású és kidolgozású ruha kerül ki. Intelligenciája az iparosság vezetésére predesztinálják, 1930 óta iparostársai bizalmából az ipt. jegyzője. Gondos, hozzáértő munkája nyomán a testületi élet fellendülést mutat. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. érem.

Simai Kálmán kovács m. 1906-ban Kisujszálláson szül., 1923-ban szab. fel. Budapesten és Szentesen töltötte segédéveit, majd kifejlesztve szaktudását 1930-ban lett önálló. Ma már a község első kovácsai közé küzdötte fel magát. A környék és helybeli gazdák rendeléseit látja el.

Szerető Dániel szíjgyártó m. 1863-ban Gyomán szül., 1881-ben u. itt szab. fel. Budapesten 2½ éven át képezte ki magát, majd atyja mellett dolgozott, kinek műhelyét 1890-ben átvette. A régi hagyományoknak megfelelő szolid alapon vezeti azt 41 év óta és az egész környék ismeri gondos, jó munkáját. Az ipari életnek mindig hűséges részese volt, jelenleg a testület pénztárosa.

Szilágyi Péter épület- és bútorasztalos m. 1895-ben Gyomán szül., 1908-ban szab. fel. Nagy szakértelemre tett szert Budapest, Miskolc, Komárom, Pilsen, Budweis és Prága nagyobb üzemeiben. 1920 óta önálló. Számos középület, magánház munkálatai teszik nevét ismertté. Az ipartestület előlj. tagja, a Dalárda működő tagja. Az olasz fronton vett részt a világháborúban.

Tari Albert kovácsmester, gr. Tisza I. u. Gyomán szül. 1891-ben, u. itt felszab. 1908-ban. Orosháza, Hmvásárhely, Budapest, Győr, Temesvár voltak segédi minőségben eltöltött éveinek állomásai. 1916-ban átvette atyja T. Albert által 1841-ben alapított kovácsműhelyét, amelyben hozzáértő szaktudással dolgozik. 10 éven át volt előlj. tag. Az orosz harctéren megsebesült és 40%-os rokkant lett. K. cs.-k-je van. Neje: Csala Erzsébet.

Tari János szabó m. 1887-ben Gyomán szül., 1902-ben szab. fel. Az ország számos helyén szerezte gyakorlati tudását. Azelőtt nagy ruharaktárt tartott, most kizárólag mérték szerint készít ruhát. Izléses, jó munka kerül ki műhelyéből. A világháborúban a 4. h. gy. e.-ben harcolt. Megsebesült.

Tari Sándor férfi- és női cipész m. Tel. 40. 1901-ben Gyomán szül., 1920-ban szab. fel. Szeged, Debrecen, Budapest voltak segédéveinek nagyobb állomáshelyei, ahol a legjobb mesterek vezetése mellett fejlesztette szaktudását. 1925-ben lett önálló és igen rövid idő alatt olyan látogatott lett, hogy Dévaványán fióküzletet nyitott. Ekkoriban 14 embernek is adott kenyeret, azonban a megváltozott gazdasági viszonyok miatt ő is kénytelen volt leépíteni Dévaványán üzemét. Azon iparosok közé tartozik, akik minden idejüket munkájuknak szentelik. Neje: Szilágyi Julianna.

Tratyik Gáspár papucskészítő m. (saját ház). Horgoson szül. 1890-ben és Hódmezővásárhelyen tanulta ki iparát 1907-ben. Mint segéd az ország nagyobb városaiban dolgozott és 1913-ban Dévaványán alapította üzemét, amelyet 1914-ben tett át Gyomára. Szegedi módra készít papucsokat. Volt könyvtárosa az ipt.-nek. Az orosz frontharcokban megsebesült, br. v. é és K. cs.-k.-tel lett kit. Neje: Tokai Teréz

Urbáncsik Ádám bádogos m. Mezőberényben 1900-ban szül., 1915-ben szab. fel. Hódmezővásárhely, Békéscsaba és Budapest üzemeiben dolgozott mint segéd és szakmájában tökéletes tudással felkészülten 1922-ben Gyomán lett önálló. Az ipt. előlj. tagja, számvizsgálója. A 4. h. gy. e.-ben szolgált.

Vatay Gábor épület- és bútorasztalos m. 1876-ban Gyomán szül., 1891-ben Békéscsabán szab. fel. Budapest, Bécs, München, Nürnberg, Hamburg, Berlin, Leipzig nagy ipari üzemeiben dolgozott és New-Yorkban töltött 1 évet. 16 lóerőre berendezett üzeme volt, modern gépekkel felszerelve. Az egész országban ismert volt munkája és gyártmánya, ma

a leállított gépek szomorúan tanuskodnak a kézműipar vigasztalhatatlan helyzetéről. Neje: Biró Emma.

Vatai Lajos cipész m. 1905-ben Gyomán szül., 1922-ben szab. fel. Segédéveit Debrecenben és Gyomán töltötte el, 1926 óta önálló. Csakis rendelésre készít árut. Tudása és szorgalma által sikerült a jobb közönség köréből fogyasztókat szerezni. A tanoncvizsg. biz. tagja. Régebben mint aktív futballjátékos jó nevet szerzett magának.

Walach Vince cipész m. Endrődön 1890-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Budapest, Kolozsvár, Békéscsaba és Konstantinápolyban gyarapította ismereteit és a technológián tanulta a szabászatot. 1920 óta önálló. Mérték szerinti rendelésre és műhelyében raktárra dolgozik. Szolid áruja az egész környéken elterjedt. A 6-os határvadászoknál teljesített harctéri szolgálatot, kit.: kétszer br. v. é. és K. cs.-k.-tel.

Wallner József kádármester. 1882-ben szül. Mezőberényben, ahol 1897-ben felszab. atyja W. Józsefnél. Gyomán 1914-ben telepedett le mint önálló mester. A családi tradicióknak megfelelően fiát is, ifj. W. Józsefet, aki Gyomán 1911-ben szül. saját iparára oktatta és 1926-ban felszabadította. Az orosz fronton harcolt. Kit.: br. v. é., K cs.-k. és szolg. érem.

Zöld Benjámin bognármester. Gyomán szül. 1857-ben, ahol atyja Z. Péternél, a város legrégibb és legidősebb mesterénél, annak 1856-ban alapított műhelyében sajátította el iparát és 1876-ban a céh mesterei előtt szab. fel. Szegeden, Szlavóniában, Budapesten és Romániában töltötte vándoréveit és 1883-ban lett önálló. Hosszú ideig volt az Iparoskörnek pénztárosa és előlj. tagja. Neje: Hajdu Eszter.

Zöld Dániel cipész m. 1900-ban Gyomán szül., 1916-ban szab. Budapesten 2 éven át dolgozott és a szabászatot is tanulta. 1923-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik és megbízható, szép munkája folytán a legjobb közönség keresi fel. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja stb. Neje: Veres Ilona.

Arany János

Bácsi Lajos

Bárdos László

Biró Benedek

Biró Endre

Biró István

Beinsroth Gábor

Csökönyi István

Gecsey Béla

Gecsey Sándor

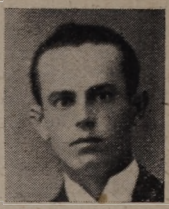
Diószegi János

Dancsó Árpád

Kertész Lajos

Kiss István

Koloh Antal

H. Kovács Antal

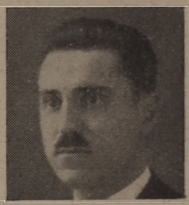
Kovács László

Kocsis Sándor

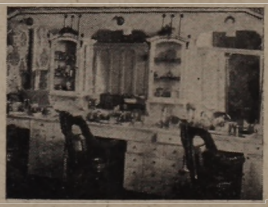
Köhler Ádám

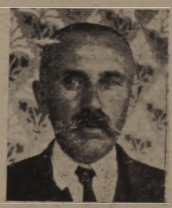
Köhler Mihály

Krampner Ferenc

Krampner Ferenc

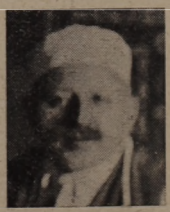
Lach Fülöp

Marjai Albert

Marjai Gábor

Mosolygó Ágoston

Pajer Ádám

Perei Lajos

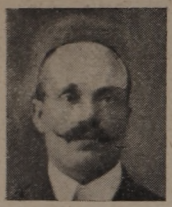
Simai Kálmán

Szász Antal

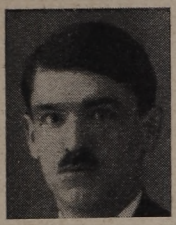
Szerető Dániel

Szénássy Ferenc

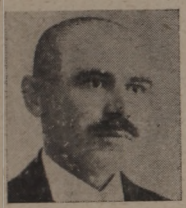
Szilágyi Lajos

Szilágyi Péter

Tari Albert

Tari János

Tratyik Gáspár

Urbáncsik Ádám

Wallner József

Vatai Sándor

ifj. Varga Pál

Zöld Dániel

PÁSZTÓ.

A pásztói ipartestület 1886-ban alakult ifj. Kepes József elnöklete alatt. 1925-ben székházat vettek, amelyet a tagok áldozatkészségéből be is rendeztek. Az ipartestület tagjainak száma 225. Az alkalmazott segédek száma 80—100, a tanoncok 60—100 között váltakozik. A testületnek saját könyvtára van. Téli időkben esti szakelőadásokat tartanak a tagok részére.

Balogh Árpád hentes- és mészáros m. 1899-ben Pásztón szül., 1915-ben u. ott szab. Sopronban praktizált. 1923-ban alapította székét. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Saxinger Ilona, aki résztvesz az üzlet vezetésében.

Balogh Béla hentes- és mészáros m. Szül. 1908-ban, szab. 1925-ben Pásztón. A fővárosban gyakorolta a szakmát. 1929-ben önállósította magát. Szurdokpüspökin fióküzlete van. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Borbás János vendéglős. 1876-ban szül., a cipész ipart tanulta, amelyben 3 évtizeden keresztül működött. 1927-ben nyitotta vendéglőjét, amely két teremből és kerthelyiségből áll. Neje: Luka Margit, aki résztvesz az üzlet vezetésében.

ifj. Borbás János hentes- és mészáros m. Mátraszőllősön 1907-ben szül., Budapesten 1924-ben szab. Segéd Nagybátonyban és Pásztón volt. 1926-ban önállósította magát. Taron fióküzlete van.

Csépe Károly cipész m. és cipőkereskedő. 1883-ban Pásztón szül., 1900-ban

szab. A vállalatot néhai atyja Cs. József az 1870-es években alapította, 1900 óta vezeti önállóan. Mint felsőrészkészítő és szabászati szaktanfolyamot végzett mester, elsőrendű munkát produkál. Volt ipt. előlj és számvizsg. biz. tag, az Otthon Kör vál. tagja, közs. képv. test. tag, törvh. biz. póttag, a Pásztói Tkp. ig. tagja, nevéhez fűződik az intézet megalapítása stb. Résztvett a világháborúban.

Csohány Kálmán asztalosmester.

Dobossy István cipész m. (saját ház). Pásztón 1890-ben szül., 17 éves korában atyja szabadította fel. 7 évig atyjánál gyakorolta a szakmát, majd a Wolffner gyárban Ujpesten és Hatvanban praktizált. 1914-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1917-ben vonult be katonának a háború alatt. Neje: Fehér Julianna.

Edőcs József szabó m. 1904-ben szül., 1924-ben Pásztón szab. Segéd Pásztón, Budapesten, Tiszapolgáron, Miskolcon és Hatvanban volt. 1928-ban alapította műhelyét. Neje: Szelva Margit.

Fügedy Márton cipész m. (saját ház). Szül. 1874-ben, szab. 1892-ben Mezőkövesden. Mezőkövesd, Kálkápolna, Eger, Pásztó és Tar voltak segédéveinek állomáshelyei. 1899-ben megtelepedett Pásztón és megalapította műhelyét. Neje: Kecskés Mária. József fiát is e szakmára nevelte.

Gerencsér Emil géplakatos m. 1900-ban Győrött szül. A közigazgatási pályára készült, a háború után tért át az iparra. 1920-ban szab. Budapesten, Romániában és Jugoszláviában praktizált. Pásztón 1931-ben alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Résztvett a világháborúban az olasz fronton. Neje: Lanszky Mária.

Halama György cipész m. (saját ház). Pásztón 1881-ben szül. Kereskedelmi pályára készült. A cipész szakmában 1898-ban szab. Pásztón. 13 évi hazai és külföldi tanulmányút után 1919-ben alapította műhelyét. A technológián szaktanfolyamot végzett, oklevelet nyert. Egy segéddel dolgozik. Egy évtized óta tölti be az ipartestületi jegyző fontos tisztségét. Résztvett a világháborúban, hadifogságban volt, megsebesült. Kit.: nagy ez. és bronz v. é. és K. cs.-k.

Herczeg Károly úri szabó m. 1896-ban szül., 1912-ben Budapesten szab. Budapest, Zágráb, Miskolc és Eszék mestereinél praktizált. 1923-ban önállósította magát. Vezetése alatt egy segéd dolgozik. Volt ipt. előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. elnöke. 1916-tól fogva az orosz, olasz és francia frontokon harcolt, angol hadifogságban volt. Kit.: br. vit. é. és K. cs.-k. Neje: Hoffmann Julianna.

Harth Henrik úri- és egyenruha szabó m. Szül. 1876-ban, szab. 1893-ban Nagyszebenben. Budapesten szabászati szaktanfolyamot végzett, Bukarestben, Kolozsvárott és Besztercebányán praktizált. 1905-ben önállósította magát. Volt ipt. előlj. tag. Szolgált a háború alatt. Neje: Gáspár Magdolna.

Kluka László cipész m., Fő u., 392. 1873-ban szül., 1892-ben Pásztón szab. Budapesten és Székesfehérvárott fejlesztette szaktudását. Segéd korában már Párisba kiállításra vitték munkáját. 1901 óta folytatja az ipart Pásztón. Ipt. előlj. tag 15 éve, a Temetk. Egy. vál. tagja. Neje: Dembicz Dóra.

Lanczinger József asztalos m. Szül. 1885-ben, szab. 1902-ben Aszódon. Budapesti, komáromi, győri, székesfehérvári, pásztói, maglódi és ujpesti üzemekben gyakorolta a szakmát. 1910-ben alapította műhelyét. Ipt. előlj. tag, az Otthon Kör vál. tagja a tanoncvizsg. biz. elnöke, iskolaszéki tag, a Temetk. Egy. és a Dalárda vál. tagja. Neje: Szirovadka Mária.

Mucsina József hentes m. Márkházán 1902-ben szül., Pásztón 19 éves korában szab. Elsőrendű fővárosi húsüzemekben praktizált. 1929-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Padár Erzsébet.

Molnár János férfi szabó m. 1896-ban Hasznoson szül., 1911-ben Pásztón szab., ahol 1920-ban lett önálló. Mint szabászati szaktanfolyamot végzett mester, kifogástalan munkát produkál, vásárra is dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Telek Róza.

Nagy Sándor kádár m. Pásztón 1865-ben szül., u. ott 1885-ben szab. Budapesten, Szatmáron és Pásztón volt segéd. Az általa készített hordó a konstantinápolyi világkiállításon első díjat nyert. Egy negyedszázadon keresztül volt ipt. előlj. tag, több éven át alelnök, tanoncvizsg. biz. tag, közs. képv. test. tag stb. Az orosz harctéren volt. Neje: Nicás Ilona.

Pancsek József kalapos m. 1870-ben szül., 17 éves korában Pásztón szab. 8 évig gyakorolta e szakmát. 1895-ben Mezőkövesden alapított vállalatát 1925-ben Pásztóra helyezte át. Résztvett a világháborúban. Neje: Meixner Erzsébet.

Pádár Miklós cipész m. 1901-ben szabadult fel. Édesatyja műhelyében volt segéd 8 éven keresztül. Mai műhelyét

1931-ben alapította. Minden e szakmába vágó munkát vállal és kifogástalanul készít.

Pokorny László kádár m., aranykoszorús m. Édesatyja P. Mihály keze alatt nyert kiképzést, 1911-ben szab. fel. Tanulmányokban és eredményben gazdag egy évtizedes gyakorlat után 1922-ben alapította műhelyét, ahol olyan tökéletes munkák készülnek, hogy a Kézművesipari Tárlaton aranykoszorús mesteri címet nyert. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1914-ben az orosz harctérre került, ott hadifogságba esett. Neje: Csepcsányi Klára.

Pokorny Gyula kádár m. Pásztón 1888-ban szül., atyja volt tanítómestere, aki 1909-ben szab. fel. Gyöngyösön, Salgótarjánban, Ecseden és főként Pásztón volt segéd. 1920-ban alapította műhelyét. Kiállításon szerepelt munkáival I. díjat nyert. Az ipt. előlj. tagja és a közs. képv. test. tagja. Neje: Sádár Margit.

Rössler György cipész m. Szül. 1888-ban Pásztón, 18 éves korában szabadította fel édesatyja, aki 1879-ben alapította műhelyét. Atyjánál nyert tudásával külföldi tanulmányútra ment. Szaktanfolyamot végzett Wienben, Drezdában és Berlinben, Budapesten oklevelet nyert. 1914-ben vette át a 35 éves jóhírű műhely vezetését, amelyet nagy szaktudása birtokában szépen felvirágoztatott. Vezetésre predesztinált egyéniségét iparostársai felismerve, elnökükké választották. E tisztségben már 7 éve dolgozik a közért. Közs. képv. test. tag, törvh. biz. póttag stb. A világháborúban a román és olasz fronton harcolt. Neje: Bertl Klára.

Somoskeőy Urbán szabó m. 1888-ban Somoskőn szül., 1906-ban Balassagyarmaton szab. Segéd Budapesten volt. 1925-ben önállósította magát. Oklevéllel kitüntetett mester. Az orosz harctéren megsebesült, a nagy ez., kis ez. és br. vit. érmek, a K. cs.-k. és a katonai érd. ker. tulajdonosa. A vörös uralom alatt hazafias magatartása miatt fogságban tartották.

Strémer József hentes m. Turán 1895-ben szül., Pásztón 1911-ben szab. Sopronban, Salgótarjánban és Budapesten fejlesztette szaktudását. Háború alatt az olasz fronton volt. 1919-ben önállósította magát. Géperejű húsüzemében ízletes áru készül személyes közreműködésével. Ipt. előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. elnöke stb. Neje: Bichard Erzsébet.

Szelva István mechanikus és műszerész. Fő u. 404. Szül. 1902-ben Pásztón, szab. 1919-ben Rákospalotán. Segéd Budapesten és Pásztón volt. Vállalatát 1927-ben alapította. Géperejű üzemében a szakmába vágó összes munkákat készíti. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag stb. Neje: Szabó Erzsébet.

Székely Imre asztalos m. Szül. 1907-ben, szab. 1926-ban Pásztón. 4 éven keresztül gyakorolta a szakmát Karcag, Ujpest, Budapest, Pálfalva és Pásztó mestereinél. 1930-ban alapította műhelyét. Az épület- és bútorszakmában a város határain kívül is szállít.

Sztanek Ödön fényképész (Zirci telep). Budapesten szül. 1886-ban, 1899 óta működik a szakmában, képesítést 1902-ben nyert. Az iparművészeti főiskolán esti tanfolyamot végzett. 18 éven keresztül dolgozott elsőrendű műtermekben. 1920 óta önálló. Pásztó és 55 környező község kedvelt fotografusa.

Turcsányi János hentes- és mészáros m. Szül. 1889-ben Ecsegen, szab. 1906-ban Pásztón. Budapesti és esztergomi mesterek keze alatt volt segéd. 1920-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban, olasz hadifogságban volt. Neje: Strémer Katalin.

Vozár György kép. ács m. Békéscsabán 1878-ban szül., u. ott 1894-ben szab. 10 éven keresztül az ország minden nagyobb városában dolgozott. 1903-ban önállósította magát. Képesítést 1913-ban nyert. Számtalan köz- és magánépület, híd stb. szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. 1914-ben az orosz harctérre került, Przemyslnél hadifogságba esett, 1918-ban tért haza, azóta iparát nagy hozzáértéssel és szeretettel folytatja.

Balogh Árpád

Balogh Béla

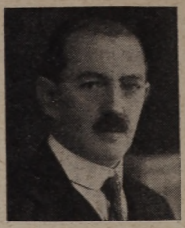
ifj. Borbás János

Borbás János

Dobossy István

Csépe Károly

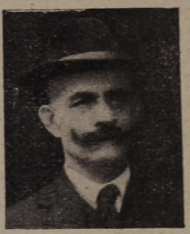
Csohány Kálmán

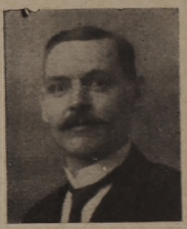
Fügedy Márton

Harth Henrik

Kluka László

Lanczinger József

Mucsina József

Nagy Sándor

Molnár János

Pancsek József

Pádár Miklós

Somoskeőy Urbán

Székely Imre

Szelva István

Turcsányi János

HŐGYÉSZ.

A hőgyészi ipartestület 1893-ban alakult körülbelül 100 taggal. Jelenlegi vezetősége: elnöke Stransinger Ferenc szabómester, alelnöke Witzl János kovácsmester, jegyző Kűhstahler Ede borbélymester, jegyző Hopp Vince hentesmester és a 12 tagú választmány. Tagjainak száma 158. Van saját, szépen berendezett székháza, amelyet 1927-ben vettek meg a vezetőség és a tagok áldozatkészségével és egy 400 könyvből álló szak- és szépirodalmi könyvtára. A közeljövőben a körzetébe eső 4 község körülbelül 100 iparosával körzeti ipartestületté alakul.

Deák György cipészmester. 1889-ben szül. Hőgyészen, 1906-ban u. itt szab. Atyjánál és Amerikában szerzett gyakorlatok után 1913-ban lett önálló. Szakképzett mester, aki raktárra és rendelésre dolgozik 2 segéd és 1 tanonc segítségével. Az Iparoskör vál. tagja. Az orosz és olasz fronton küzdött. Neje: Tatai Mária.

Gerhardt Ferenc, Sándor és József mechanikusok. Mindhárman Budapesten tanultak, egy ideig mint alkalmazottak működtek, majd 1925-ben mindhárman önállókká lettek. Mezőgazdasági gépek, motorok és autók javításával foglalkoznak. Mint elismert szakiparosokat a község határain túlról is ellátják munkával. Mindhárman az olasz fronton teljesítettek szolgálatot.

Habel József sütőmester. 1888-ban Hőgyészen szül., 1905-ben szab. fel. 8 esztendőn át az ország több városában dolgozott mint segéd, 1913-ban lett önálló, majd 1926-ban Hőgyészen alapította üzemét. A világháborúban az olasz fronton harcolt. 1928-ban nőül vette Szabó Annát.

Hengl Ferenc épületlakatos. Hőgyészen szül. 1908-ban, felszab. 1925-ben. Baján, Siófokon, Budapesten és Bonyhádon töltötte segédéveit és 1929-ben önmaga erejéből lett önálló. Épület- és tűzhelylakatossággal foglalkozik. A Tűzoltó- és a Levente egyesületnek, valamint a Polg. Lövészegyl. és a Dalárdának tagja. Neje: Rill Anna.

Hopp György kötélgyáros. 1889-ben szül. Hőgyészen, ahol 1905-ben szab. Több évi segédi gyakorlat után 1919-ben önállósította magát és 1 segéd és 1 tanonc segítségével dolgozik.

özv. Marótzy Györgyné. Fia M. Ferenc kalapkészítő mester. 1906-ban Hőgyészen szül., 1922-ben édesatyjánál szab. 1928-ban édesanyja vette a cégbe, amely kalap készítéssel és eladással foglalkozik. Szolid, jó minőségű áruival vásárokra is eljár. Igen régi magyar kalapkészítő mesterek, akiknek elődei már 130 év óta működnek a szakmában.

Mitcserling Rezső cipészmester (saját ház). 1882-ben Hőgyészen szül., u. itt 1899-ben szab. fel. édesatyjánál. 1919-ben önállósította magát. Keze alól jó és ízléses munka kerül ki. A világháborúban a vasúti és távirdaezrednél mint századcipész volt beosztva. Az orosz, szerb és albán harctéren teljesített szolgálatot. Neje: Virt Mária.

Pech Antal bognármester. 1885-ben Hőgyészen szül, 1901-ben u. itt szab. Segédéveit Szekszárdon és Budapesten töltötte, majd külföldre, Westfáliába ment. 1909-ben lett önálló. Üzemében gazdasági szerszámok készítésével és javításával foglalkozik. Neje: Hakl Etel.

Piribauer Ede, sütőmester. 1867-ben Püspöknádason szül., 1883-ban Pécsett a fivérénél szab. Tíz évi segédeskedés után 1893-ban lett önálló. 1922-ben ezüst éremmel és 1931-ben díszoklevéllel lett kitüntetve. Régi, elismert iparos, aki az ipt.-nek 8—10 éven át volt elnöke, a hőgyészi népbanknak, a temetk. egyletnek és a kath. legényegyletnek volt pénztárnoka. Neje: Haidecker Erzsébet.

Scherer Jakab és fia férfiszabó. A cég 1900-ban alapíttatott, vezeti **Sch. János,** aki 1894-ben Hőgyészen szül. és 1910-ben Bonyhádon szab. Szaktudását az ország nevesebb mestereinél és édesatyja műhelyében gyarapította, majd 1921-ben átvéve atyja örökét, a helybeli és környékbeli intelligencia részére dolgozik. Munkáiért többszörösen lett kitüntetve oklevéllel, bronz- és ezüst éremmel. A román és olasz fronton harcolt, egyszer seb. Kit.: kis ez. v. é., br. v. é., s. é. és K. cs.-k. Műhelyében dolgozik öcscse Sch. István is, aki bátyjánál 1925-ben szab.

Thuma Károly hentes- és mészáros m. 1903-ban Hőgyészen szül., u. itt szab. 1921-ben. Szaktudásának az ország több helyén való fejlesztése után 1924-ben lett önálló Hőgyészen, ahol hentesáru készítéssel és húskiméréssel foglalkozik. Üzletéből jó és ízléses áru kerül ki. Neje: Kattinger Magdolna.

Wald György cipészmester. Mucsin szül. 1883-ban, 1899-ben szab. fel. 15 évi segédidő után saját erejéből lett önálló

1914-ben Hőgyészen, ahol megrendelésre és raktárra dolgozik. Neje: Rittmann Borbála.

Winkler János kovácsmester. 1906-ban Hőgyészen szül., u. itt szab. fel 1923-ban. Szaktudását 5 éven át gyarapította Magyarország több városában és 1928-ban lett saját erejéből önálló.

Habel József

Mitcserling Rezső

Piribauer Ede

Gerhardt testvérek

OROSHÁZA.

Andrékó Bálint asztalos m., Zrinyi u. 2. 1905-ben szül., 1922-ben Gubicza mesternél szab. fel. Segédidejét Orosházán töltötte, ahol 1927-ben önállósította magát az épület- és bútorasztalos szakmában. Jó munkát szállít.

Andriska Pál vegytisztító és kelmefestő üzem tul., Komlósi u. 49. Eszéken 1884-ben szül., 1903-ban szab. fel. Szabadka, Zombor és Szeged voltak segédéveinek állomáshelyei. Vállalatát 1912-ben alapította. Kézigépekkel felszerelt üzemében Orosháza és környéke számára dolgozik. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Fodor Erzsébet.

Ágoston Lajos cipész m., Terényi u. 2. Orosházán 1882-ben szül., 1904-ben szab. fel. Orosházán, Rozsnyón, Vajdahunyadon és Székelyudvarhelyen volt segéd és 1921-ben lett önálló mester. Mérték szerint rendelésre, jobb körök részére dolgozik. Az orosz és olasz fronton harcolt, sebesült, olasz fogságban volt. Neje: Csont Julianna.

ifj. Balló András csizmadia és cipész m. (saját ház), Rákosi Jenő u. 56. Szül. 1900-ban, szab. 1917-ben Orosházán. Tanítómestere édesatyja volt. 1923 óta önálló. A szakoszt. vál. és a tanoncvizsg. biz. v. tagja. Az Önk. Tűzoltó Test. zenekarának működő tagja. Háború alatt az olasz harctéren volt. Neje: Szücs Etelka.

Balló Sándor lábbeli készítő m., Bajnok u. 17. Orosházán 1897-ben szül., 1916-ban szab. föl. Atyja mellett tanulta az ipart, majd 1921-ben saját erejéből lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, jó munkája révén neve közismert. Tagja az IOKSz.-nak, a szakosztályban volt vezetőségi tag, kontárbiztos. Az olasz fronton küzdött. Neje: Szente Etel.

Bartha Imre cipész m., Horthy M. u. 60 (saját ház). Orosházán szül. 1899-ben, Bubik mesternél szab. fel 1914-ben. 1920-ban, az olasz harctéren eltöltött háborús szolgálata után, önállósította magát. Műhelyében 4—6 segéd dolgozik. A tanoncvizsg. biz. tagja, az IKOSz ig. tagja. I. díj és elismerő oklevél birtokosa. Neje: Szokolay Julianna.

Barázda Ferenc sütő m., Előd u. 11. Szegeden 1896-ban szül., 1920-ban szab. Szeged, Ujpest, Budapest, Aszód és Gyöngyös üzemeiben praktizált. Sütődéjét 1930-ban alapította. Kiflisodró gépét motorikus erő hajtja. A szakoszt. jegyzője. Résztvett a világháborúban, 28 hó-

napig orosz hadifogságban volt. Neje: Vér Rozália.

özv. Benkő Sándorné szül. Háry Róza sütőmester, Hold u. 36. Gyermekkora óta a sütőmesterségben dolgozik, jelenleg gyermekével közösen működnek a szakmában. Steer sütéssel foglalkozik, szorgalmának gyümölcse saját háza. Férje az olasz fronton hősi halált halt 1916-ban.

Berke Bálint szabó m. Orosházán 1906-ban szül., 1923-ban szab. fel. Szaktudása fejlesztése céljából jónevű orosházai és hajdúböszörményi mestereknél töltött hat évet. 1929-ben alapított műhelyében egy segéddel mérték szerinti szabóságot folytat. Neje: Hodossy Margit.

Berke József cipész m. Szül. 1895-ben, felszab. 1915-ben Orosházán. A hadseregnél gyakorolta a szakmát. 1920-ban alapította műhelyét. Már tanonc korában kitüntetésben részesült, ma is jó munkát készít. Az orosz és olasz fronton küzdött. Neje: Juhász Julianna.

Bella József cipész m., Erzsébet kir. u. Orosházán 1883-ban szül., u. ott 1899-ben szab. fel. Aradon, Brassóban, Budapesten és Szegeden volt segéd. Segéd korában szabászati tanfolyamot végzett, Aradon oklevelet nyert. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Leszerelése után, 1918-ban önállósította magát. 1—2 segédet foglalkoztat. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Karancs Jolán.

Bencsik Mihály lábbelikészítő m. Orosházán 1891-ben szül., u. ott 14 éves korában szab. fel. Orosházai mestereknél gyakorolta a szakmát. 1913-ban alapított műhelyében egy segéddel raktárra és piacra dolgozik. Az orosz harctéren súlyos sebet kapott, 50%-os hadirokkant. Neje: Doctor Erzsébet.

Bogár György fényképész, Kossuth tér. 1906-ban Szegeden szül., 1924-ben szab. föl. 1929 óta önálló, minden a szakmában előforduló munkát kiválóan végez. Portré festéssel is foglalkozik, e téren jó nevet biztosított magának. Kizárólag a szakmának szenteli minden idejét, műterme a legelsők közé tartozik.

Bors János lábbeli készítő m. Tél u. 14 (saját ház). Orosházán szül., 1894-ben atyjánál szab. fel, majd Szeged, Budapest, Szentes és Hmvásárhelyen fejlesztve tudását, 1898-ban Orosházán lett önálló. Elsőrendű csizmákat készít rendelésre és raktárra. Szép munkájáért 1899-ben III. díjat nyert. Az ipt. volt vál. tagja. A világháborúban résztvett, megsebesült és orosz fogságban volt.

Brebovszky István szűcsmester, Vásárhelyi és Nap u. sarok (saját ház). 1885-ben Orosházán szül., 1902-ben atyjánál szab. fel. A család ősei is a szűcs mesterségben dolgoztak és apáról fiúra szállt a mesterség iránti szeretet. Kizárólag magyar szűcsmunkát végez és ebben szakképzett mester. Résztvett a világháborúban. Neje: Dauda Mária.

özv. Brebovszky Sándorné szül. Aradi Julianna szűcsmester, Sal János u. 13 (saját ház). Néhai férje 25 évig dolgozott a szakmában, 1920-ban bekövetkezett haláláig, azóta felesége özvegyi jogon 1 alkalmazottal folytatja nagy hozzáértéssel a régi tradicióhoz hűen az üzletet.

Cselenszky Albert férfi- és női szabómester. Brassóban 1893-ban szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Kolozsvár, Nagyvárad, Szeged, Wien, Budapest, Pozsony stb. nagyobb műhelyeiben volt segéd. Szegeden szabászati szaktanfolyamot végzett. 1922-ben alapította műhelyét. Résztvett a világháborúban, súlyosan megsebesült. Neje: Pukánszky Róza.

Csepregi József cipész és csizmadia m., Deák F. u. 20. 1904-ben Szegeden szül., 1923-ban szab. fel. Orosházán dolgozott mint segéd, 1928 óta önálló. Kizárólag mérték szerint dolgozik, elismerten jó munkái vannak. 1930-ban elismerő oklevéllel lett kitüntetve. Az iparos ifjak körének ügyv. igazgatója, volt könyvtárosa és pénztárnoka. Neje: Szendi Horváth Mária.

Cseh Mihály cipész m., Köndu. 31. Orosházán 1886-ban szül., 1904-ben szab. fel. Mint segéd Nagyváradon és Ukrajnában is dolgozott, majd 1931-ben Orosházán lett önálló. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik. Aradon, mint II. éves tanonc elismerő oklevelet és díjat nyert. 52 hónapig szolgált a háborúban. Neje: Fruzsina Katalin.

Csomor Pál géplakatos m. 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel. 12 évig gyakorolta a szakmát. 1912-ben Varga és Csomor cég alatt üzemet alapított, melyet 1917-ben villanyerejű gépüzemmé szervezett át. 1930-ban ezüst érmet és oklevelet nyert. Az ipt. előlj., a tanonc- és mestervizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Vargha Katalin.

Csmela Sándor timár m., Baross u. 8. Orosházán 1903-ban szül., középiskolát végzett, majd 1930-ban vette át az üzem vezetését. Atyja Sándor szintén timár volt, aki az olasz harctéren hősi halált halt. Halála után özvegyi jogon felesége Zsedényi Mária folytatta a mesterséget és 1930 óta vezeti fia. Zsíros felső bőrök kikészítésével foglalkozik, üzemük saját házukban van.

Csizmadia Sándor férfi- és női szabó m., Vásárhelyi u. 3. Orosházán 1899-ben szül., 1916-ban szab. fel. Szakképzett mester, tanulta a szabászatot, kizárólag mérték szerint rendelésre dolgozik jobb közönség részére. Már tanonc korában II. díjat és elismerő oklevelet nyert. Kifogástalan jó munkájáért elismert jó nevet szerzett magának, munkájának és szorgalmának gyümölcse saját háza. Neje Soós Etel.

Csombók József lábbeli készítő m., Pesti út 218. Jászárokszálláson 1876-ban szül., 16 éves korában Ossik mesternél szab. fel. Segéd Orosházán, Budapesten, Nagykőrösön, Cegléden és Hódmezővásárhelyen volt. 1900-ban alapított műhelye saját házában van. A tanoncvizsg. biz. tagja. Saját földjén gazdálkodást is folytat. A szerb, orosz és olasz harctéren volt, kit.: kis ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Oskó Julianna.

Csorba Lajos kötélgyártó m., Szarvasi u. 10. Szül. 1900-ban, felszab. 1918-ban Hmvásárhelyen. 4 éven keresztül gyakorolta a szakmát mint segéd. 1922-ben lett önálló szab. helyén, 1926-ban helyezte át műhelyét Orosházára. 1930-ban jeles munkájával ezüst érmet nyert. Neje: Borsy Anna.

Csurgai Sándor vendéglős, Szentesi út (saját ház). 1883-ban Orosházán szül., 1901-ben szab. fel mint ács. 1924-ig dolgozott az ács szakmában, majd vendéglőt nyitott. Elsőrendű magyar borokat mér, hideg ételek felszolgálásával. Neje: Kereky Etel, résztvesz az üzlet vezetésében.

Dauda József cipész m. Hódmezővásárhelyen 1879-ben szül., Orosházán 1897-ben szab. fel. Makó, Szeged és Tótkomlós voltak segédi működésének állomáshelyei. Műhelye 1905 óta áll fenn. Neje: Tabak Rozália.

ifj. Dauda Mihály lábbeli készítő m., Hold u. (saját ház). Orosházán szül. 1883-ban, atyjánál szab. fel 1899-ben. 1908 óta mester. Az Ipt. Bőripari Szakoszt. jegyzője, a Gazdasági Biz. tagja, v. háznagy és könyvtáros h. Résztvett a világháborúban. Neje: Kojtasek Margit.

Devosa Pál bognár m., Szarvasi út 16. 1878-ban Orosházán szül., 1895-ben Békéscsabán szab. fel. Szentesen és Budapesten dolgozott mint segéd és 1903 óta önálló. Minden a szakmában előforduló munkát szakszerűen végez. A szakoszt. volt jegyzője. Az orosz, olasz és szerb fronton harcolt, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Sélley Rozália.

Dénes István cipész m., Pesti út (saját ház). 1898-ban szül., 1917-ben Orosházán szab. fel. Mint tanonc kitüntetést kapott. Debrecenben és Orosházán eltöltött gyakorló évek után 1922-ben önállósította magát. Háború alatt az orosz fronton harcolt. Neje: Oskó Mária.

Dénes Lajos borbély m. Csanádapácán 1902-ben szül., Orosházán 1918-ban szab. fel. Orosházai és békéscsabai mestereknél dolgozott mint segéd. 1922-ben alapított fodrásztermében úri és női fodrászatot folytat. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Soós Erzsébet.

Dér István asztalos m., Hold u. 20 (saját ház). Orosházán 1881-ben szül., 1898-ban szab. fel, majd Szeged, Budapest, Arad, Pécs, Nagyvárad, Esztergom jobb mestereinél fejlesztette szaktudását. 1920-ban lett önálló. Számos lakóház, gazdasági épület munkái teszik nevét maradandóvá. Tanonc korában III. díjat és oklevelet nyert. A szakoszt. volt elnöke, tanoncvizsgáztató. Az orosz fronton harcolt. István fia a középiskolák elvégzése után Párisban műbútorasztalos.

Dér József cipész m. Szül. 1892-ben, szab. 1910-ben Orosházán. Orosházán, Nagyszebenben (itt szakiskolát végzett), Budapesten és Kalocsán gyakorolt mint segéd. 1930-ban alapította műhelyét. Elismerő oklevele van. A világháborúból mint 30%-os hadirokkant tért haza, a br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosaként. Neje: Kovács Etelka.

Dénes József épület- és bútorasztalos m., Sal János u. 17. Orosházán 1904-ben szül., Gubicza Sándornál szab. fel. Budapest jobb üzemeiben volt segéd, 1924-ben lett önálló. Elsőrendű munkát végez, műhelye 6 HP motorikus erővel van berendezve.

Dénes Ferenc sütőmester, Damjanich u. 8. (saját ház). 1895-ben Orosházán szül., géplakatos szakmát tanult, majd áttért a sütőiparra. 1929 óta dolgozik, kizárólag házi kenyér sütéssel foglalkozik. 3 HP dagasztógéppel fölszerelt modern üzeme van. Izletes finom kenyere révén neve az egész környéken közismert. Az orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Kiss Erzsébet.

Dinka János kárpitos és díszítő m., Kond u. 58. Orosházán 1889-ben szül., 1903-ban Müller Mátyásnál szab. fel. Segéd Budapesten, az ország nagyobb városaiban és Wienben volt. 1920-ban lett önálló. A szakcsoport vezetőségi tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Oklevél kitüntetése van. 1914—18-ig szolgált a háború alatt. Neje: Baranyai Zsuzsanna.

Dömsödi Mihály okl. kovácsmester, Csabai út (saját ház). 1881-ben Szente-

sen szül., 1898-ban szab. fel. Budapest, Szeged, Komárom, Szentes, Orosháza és Békéscsaba mestereinél dolgozott, 1911-ben lett önálló. Temesváron elvégezte a lóvasaló tanfolyamot. József fiát is a szakmára képezte ki. A háborúban mint század kovács dolgozott. Neje: Oszadszki Ida.

Farkas Gergely cipész m., Zrinyi u. 29. Szül. 1895-ben, Orosházán szab. 1912-ben. Orosháza, Szeged és Budapest jobb mestereinél praktizált. Műhelyét 1919-ben alapította. Raktárra és rendelésre dolgozik. Az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Tóth Etel.

Fazekas Lajos férfi szabó m., Vasút u. 11. 1886-ban Szentesen szül., 1903-ban szab. fel. Kecskemét, Szolnok, Déva, Budapest jobb műhelyeiben fordult meg mint segéd, 1920 óta önálló mester. Mérték szerinti rendelésre, csakis jobb körök részére dolgozik. 1912-ben Szentesen arany oklevéllel lett kitüntetve. Az orosz fronton harcolt, br. v. é., vasker. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Szemenyei Róza.

Fejes Péter asztalos és ács m. 1905-ben Orosházán szül., faipari szakiskolát végzett, 1929-ben szakvizsgát tett. 1930 óta önálló. Kitüntetett mester. Mint épület- és műbútorasztalos elsőrendű névvel bír. Neje: Vargha Mária.

Fiam Dezső műszerész. Rákóczi u. Komádin 1890-ben szül., 1906-ban Csanádapácán nyerte segédlevelét. Budapesten, Wienben és Berlinben dolgozott, 1918 óta Orosházán önálló mester. Rádió, kerékpár, varrógép kereskedésével, javításával és a szakmába vágó minden munkával foglalkozik. Elismert neve az egész környéken biztosítva van jó munkája által. A haditengerészetnél szolgált Pólában, beszéli a német és olasz nyelvet is. Neje: Sittay Julianna.

Fűr János kovácsmester, Szentesi u. 5. (saját ház). Orosházán 1872-ben szül., mint segéd Nagyszőllősön az uradalomban, Budapesten részben mint munkavezető, a Kölber kocsigyárban 16 éven keresztül dolgozott. 1911—1919-ig Hódmezővásárhelyen volt önálló mester, ahol az ipari élet egyik vezető személye volt. Ugy kocsi, mint autókarosszeriagyártásban elsőrendű munkái révén tekintélyes nevet biztosított magának. A világháborúban a 8-as tüzérezredben harcolt. Neje: Benkovics Margit, a hódmezővásárhelyi iparos nőegylet alelnöke volt hosszú időn keresztül, ahol hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Garay Béla kádármester, Thék Endre u. (saját ház). Orosházán szül. 1873-ban, 1890-ben szab. fel. Atyjánál néhai G. Jánosnál dolgozott, majd Temesvár, Budapest, Győr, Gyula, Kolozsvár, Nagykanizsán gyakorolta az ipart. 1901 óta önálló mesterként dolgozik. Minden szakmába vágó munkát szakszerűen, megbízhatóan végez. Tanonc korában 4 ízben kapott kitüntetést. Az ipt. könyvtárnoka. Neje: Krausz Erzsébet.

Gabnay Antal férfi szabó m. Vásárhelyi u. Orosházi születésű, 1908-ban Sárossy Gyulánál szab. fel, majd 3 éven át Budapest jobb üzemeiben gyarapította szaktudását. 1918-ban lett önálló, mely időtől fogva kizárólag mérték szerint dolgozik jobb körök részére. Tanonc korában kitüntetést kapott. Neje: Szemenyei Erzsébet.

Gabnay András férfi szabó, Horthy M. út 46 (saját ház). Orosházán 1896-ban szül., 1913-ban szab. fel. 1924-ben Orosházán lett önálló mester. Kifogástalan jó munkái, elsőrendű kivitelben készülnek. 1 alkalmazottal dolgozik. Az ipartestületnél huzamosabb ideig mint kontárbiztos működött. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, angol fogságba került. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Szemenyei Etelka.

id. Gabnay József szűcsmester, Csabai u. 23 (saját ház). 1877-ben Orosházán szül., 1895-ben Szegeden nagybátyjánál G. Andrásnál szab. fel. Mint segéd Szegeden, Makón, Kecskeméten, Cegléden, Kisjenőn és Óbecsén fordult meg, 1899-ben lett önálló mester. Magyar szűcsmunkákat végez úgy egyszerű, mint díszes kivitelben. József fia is a szakmában dolgozik.

Gál János asztalos m., Horthy M. u. 48. 1907-ben Szentetornyán szül., 1926-ban Orosházán szab. fel. Segéd Budapesten, Szegeden, Kecskeméten és Orosházán volt. 1930-ban mestervizsgát tett, azóta önálló. Neje: Verasztó Ilona.

Grummel János kárpitos és díszítő m., Thököly u. 2. Szül. 1883-ban Csanádapáca, szab. 1900-ban Orosházán. A szakmát Szeged, Szabadka, Wien, Kassa, Budapest, Székesfehérvár, Ungvár és Győr műhelyeiben gyakorolta, 1909-ben lett mester. Résztvett a világháborúban, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kiss Jolán.

Gubicza Sándor asztalos m., Erzsébet u. 3 (saját ház), tel.: 162. Budapesten 1882-ben szül., Orosházán 1899-ben szab. fel. 7 éven keresztül praktizált a budapesti Thék-gyárban, Nagyváradon, Brassóban és Temesvárott. 1907-ben önállósította magát, ma 7 alkalmazottal prosperáló gépüzem tulajdonosa. Évek óta visz vezető szerepet a testület életében, 1925

óta az elnöki poziciót tölti be nagy rátermettséggel. Az OKH alelnöke, közs. képv., a törvh. biz. tagja stb. Ipari tevékenységéért a nagy ezüstéremmel tüntették ki. A világháborúban súlyos sebesülést szenvedett, 50%-os hadirokkant.

Gyömrey József mészáros- és hentes m., Erzsébet u. 12. 1899-ben Orosházán szül., 1916-ban szab. fel. Azonnal bevonult a 4. h. gy. ezredhez, az olasz fronton harcolt. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott. A háború végeztével 19 hónapig a nemzeti hadseregben szolgált. 1930-ban lett önálló mester. Mint fiatal, ambiciós iparos, minden idejét ipara fejlesztésére szenteli. Neje: Csizmadia Julianna. Gyermekei Klára és Sándor.

Hamza János férfi szabó m., Kossuth tér. 1894-ben Medgyesegyházán szül., 1911-ben szab. fel. Kolozsváron, Orosházán dolgozott mint segéd és 1923-ban lett önálló. Megrendelői jobb körökből adódnak, kizárólag mérték után készíti munkáit. 1930-ban az orosházi kiállításon elismerő oklevelet kapott. Résztvett a háborúban a szerb, orosz és olasz fronton, olasz fogságba került, kétszer sebesült. Neje: Lővey Julianna, aki részt vesz az üzem vezetésében.

Héjj Ferenc pékmester.

Hirth Ferenc kocsifényező m., Bajnok u. 2. Orosházán 1891-ben szül., 1909-ben Kolozsváron szab. fel. Budapest, Kolozsvár, Nagyvárad, Kassa városokban dolgozott mint segéd és 1921-ben Orosházán lett önálló. Kocsi- és autófényezést, valamint minden a szakmában előforduló munkát szakszerűen végez. 1930-ban az Orosházai Kézművesipari Tárlaton ezüst oklevelet nyert. A tanonc- és mestervizsg. biz. tag, kontárbiztos. A 101. gy. ezredben szolgált az orosz fronton.

Hódy Károly kocsigyártó m., Vásárhelyi u. 211. Orosházán 1875-ben szül., 1893-ban szab. fel atyjánál. Nagyváradon, Szegeden, Budapesten és Debrecenben fejlesztette szaktudását. 1900 óta önálló. 40—50 embert foglalkoztató villanyerőre berendezett nagyüzeme volt, ma szerényebb keretek között folytatja a kocsi- és autókarosszéria szakmát. Számos kitüntetés dícséri szaktudását. Iparkamarai levelezőtag, egyházi presbiter, közs. képv., tanonc- és mestervizsg. biz. tag stb.

Szendi Horváth Bálint műesztergályos m., Terényi u. 2. Orosházán 1897-ben szül., 1912-ben szab. fel. Orosházán 1920-ban lett önálló. Motorikus erőre berendezett műhelyéből ízléses díszmunkák és művészi dísztárgyak kerülnek ki. 1930-ban Orosházán a kézművesipari tárlaton arany éremmel lett kitüntetve. A háborúban az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Szilassy Etel.

ifj. Kalocsay Ferenc géplakatos m., Horthy Miklós út 44. Telefon: 119. Orosházán 1884-ben szül., 1898-ban szab. fel. Budapesten Lakos Lajosnál, a Gazdasági gépgyárban, Alpár Edénél dolgozott és 1910-ben megalapította vas- és fémöntő üzemét. Speciális cirokmagfejtő, seprűkötő, varró- és vágó gépek, valamint vas- és fémöntvényeket készít, melyeket a világ minden tájára szállít. 9 HP-vel modernül felszerelt üzeme e téren Békés vármegyében egyedülálló. Több márkás gép vezérképviselője: Állami gépgyár, Csepel gépek. Az ipt. vezetőségi tagja.

Keller György szitagyáros.

özv. Keresztes Aladárné csizmadia m., Kelet u. 3 (saját ház). Néhai férje 1872-ben szül., régi orosházi iparos családból és 1895—1927-ig működött mint önálló mester. Raktárra, piacra dolgozott. 1927-ben történt elhalálozása óta özvegye fiával, Aladárral együtt vezeti a műhelyt. Aladár 1898-ban szül., atyjánál szab. fel 1916-ban. 4—6 alkalmazottat foglalkoztat s a régi tradiciókhoz híven vezeti tovább az üzemet.

Kiss Kálmán polgári- és egyenruha szabó m., Deák F. u. 21. 1886-ban szül., 1903-ban Krajován szab. fel, ahol mint segéd is tovább dolgozott, majd Temesvár jobb mestereinél fejlesztve szaktudását, 1922-ben lett önálló. Ugy a polgári, mint egyenruha szabóságban elsőrendű szakképzettséggel bír. Wienben a híres Tiller cégnél is huzamosabb ideig dolgozott. A Petőfi Dalkör aktív tagja. Neje: Veres Erzsébet, aki tanult női szabó.

Kiss Sándor cipész m. 1887-ben szül., 1904-ben Orosházán szab. fel. Segéd orosházai és szegedi mestereknél volt. Szabászatot tanult. 1912-ben alapított műhelyében mérték után rendelésre és raktárra dolgozik. V. ipt. elölj. tag. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült.

Koczor Károly kefekötő m. és festékkereskedő, Kossuth tér. 1882-ben Nagykanizsán szül., 1899-ben Orosházán szab. fel. Miskolc, Budapest, Nyíregyháza, Szeged és Debrecen műhelyeiben dolgozott segédként, majd 1907-ben lett önálló. A családban apáról fiúra öröklődött a mesterség. Az olasz fronton szolgált, K. cs.-k. és br. v. érme van. Neje: Lestyán Judit.

Kocsis Lajos kovácsmester, Csabai u. (saját ház). 1870-ben Szarvason szül., 1886-ban Orosházán szab. fel. Báró Schossbergernél, majd gróf Zichy uradalmában volt mester és 1921-ben lett

önálló. Műhelyéből elsőrendű munka kerül ki. A háborúban az I. huszárezred kovácsa volt. Neje: Kaszner Ilona. Lajos fia hősi halált halt az olasz fronton.

Kocsondy József cipész m., Rákóczi u. 28. Orosházán 1892-ben szül., u. ott 1910-ben szab. Budapesten és az ország nagyobb városaiban volt segéd. Végigküzdötte a világháborút mint tüzér. 1919-ben önállósította magát. Műhelyében egy segédet és egy tanulót foglalkoztat.

Koller György szitaszövő üzeme, Pacsirta u. 4 (saját ház). 1859-ben Gyulán szül., 1875-ben szab. fel. Az ország nagyobb városaiban dolgozott, majd 1880-ban nyitotta meg üzemét, melyben 50-60 alkalmazottat is foglalkoztatott. Neve a magyar kézműipar méltó büszkesége. Hazánk megcsonkítása előtt a világ minden részébe eljutott a Koller-féle szita. 1873-ban Szegeden, 1896-ban Orosházán, 1899-ben számos kitüntetést kapott. 1930-ban a kereskedelmi és iparkamara ezüst érmét és oklevelét nyerte el az iparban eltöltött 50 évének ünnepére. Üzemében résztvesz fia Béla is, aki a harctéren súlyosan megsebesült.

Kónya Imre épület- és bútorasztalos m., Deák F. u. 26 (saját ház). Orosházán 1901-ben szül., középiskolát végzett, atyjánál szab. fel. 1924 óta önálló. Speciális festett bútorok készítésével foglalkozik, raktárra és piacra. 5 HP motorikus üzeme van. Azon fiatal ambiciós iparosok közé tartozik, akik szorgalmuk, takarékos életmódjuknak köszönhetik önállóságukat.

Kovács Antal kocsigyártó m., Pesti út 216. Szül. 1892-ben, szab. 1909-ben Orosházán. Hódmezővásárhelyi, budapesti, komáromi, aradi és esztergomi mestereknél volt segéd. 1908-ban arany oklevelet nyert. 1921-ben alapított géperejű műhelyében a szakmába vágó összes munkát végzi. A tanoncvizsg. biz. alelnöke. Az olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Kovács Imre rézműves m., Horthy M. út 30 (saját ház). Orosházán 1877-ben szül., atyjánál 1894-ben szab. fel. Mint segéd Szeged, Arad, Nagyvárad, Budapest, Kisvárda jobb üzemében dolgozott és 1901-ben teljes szakképzettséggel felszerelve önálló mester lett. Teljes pálinkafőző berendezéseket készített, melyek nevét ismertté tették a szakmában. Üzemében Imre fia is dolgozik. 1930-ban Orosházán arany oklevelet kapott. Az ipartestület vezetőségi tagja, a református egyház presbitere, az iparos érdekek lelkes harcosa. A repülő osztagnál teljesített szolgálatot. Neje: Szemenyey Vilma.

Kovács János esztergályos m. Orosházán 1908-ban szül., ott tanulta az ipart, 1924-ben szab. fel. 5 éven keresztül gyakorolta a szakmát jeles mestereknél, 1929-ben létesítette műhelyét, amely motorikus erőre van berendezve. Jó munkáival II. díjat és oklevelet nyert.

Krajcsovits István cipész m., Lehel u. 9. Kiscsákón 1907-ben szül., Orosházán 17 éves korában szab. 4 éven keresztül gyakorolta a szakmát. 1928-ban alapított műhelyében egy segéddel és egy tanulóval raktárra és rendelésre dolgozik. Neje: Németh Mária.

Krejsz Mária fehérnemű tisztító m. Szegváron szül., mint segéd Szegeden, Szabadkán és Ujvidéken dolgozott. 1921-ben lett önálló. A szövőiparban is felszab. Orosházán megalapította az „Első Orosházi géperőre berend. gőzmosó és vasaló intézet"-et, mely egyedülálló a városban. Izléses munkája nevét elismertté tette az iparban.

Kún Sándor épület- és bútorasztalos m, Sal János u. 17. 1903-ban Oroházán szül., Gubicza Sándornál szab. fel. Orosházán, Debrecenben a vaggóngyárban és Romániában fejlesztve tudását, 1925-ben lett önálló mester. Számos köz- és magánépületen dolgozott, üzeme modern 6 HP motorikus erőre van berendezve, körfűrész, egyengető és gyalulógéppel. Neje Garabinczy Gizella.

Kunos Antal lakatos m., Sal János u. 8. Szül. 1873-ban, szab. 1888-ban Orosházán. Nagy fővárosi üzemekben és Orosházán prakitzált. A Millennium évében lett önálló. Főként szandálcsattokat gyárt. I. díjjal kitüntetett mester. V. Ipt. előlj. tag. Háború alatt mindkét lábát amputálták. Neje: Hegedüs Ida.

Lorch Antal cipész m. 1881-ben szül., 1898-ban Aradon szab. Segéd Budapesten és Nagyváradon volt. 1920-ban önállósította magát. Mérték szerinti cipészetet folytat. Antal fiát is e szakmára nevelte.

ifj. Madarász Lajos épület- és bútorasztalos m., Szalmapiac tér (saját ház). Orosházán szül. 1897-ben, majd 1916-ban atyjánál szab. fel. 1921-ben alapította műhelyét, mely épület- és bútormunkával s speciális malomberendezési munkával foglalkozik. Számos helybeli és környéki malomberendezést készített. 1930-ban Orosházán ezüst oklevelet kapott. Az ipt. szakoszt. jegyzője. Résztvett a világháborúban. Neje: Zatykó Róza.

Makrai Ferenc szűcs m., Kossuth tér 6. 1897-ben Békésen szül., 1914-ben Gyulán atyjánál szab. fel. Jeles fővárosi meste-

reknél praktizált, külföldi tanulmányúton volt, 1922-ben önállósította magát. Dúsan felszerelt raktára van. 1930-ban arany éremmel tüntették ki. A tanoncvizsg. biz. tagja. A román, olasz és orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Lukács Julianna.

Malatinszky Imre kocsinyerges, kárpitos és fényező m., Makói u. 7. Szegeden 1882-ben szül., Sajtos mesternél 1899-ben szab. fel. A főváros jobb üzemeiben praktizált 1906-ig, mikor is önállósította magát. Ipt. előlj. tag, a Kath. Kör v. pénztárosa stb. A szerb és olasz harctéren volt, megsebesült, 25%-os rokkant. Kit.: kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Kovács Verona.

Mengyel György férfi szabó m., Tanya 207. 1878-ban szül., Budapesten 1896-ban szab. Budapest, Szeged, Szolnok, Kecskemét, Csongrád, Kiskunhalas és Szabadka mestereinél segédkedett. 1910-ben önállósította magát. Mérték szerint és raktárra dolgozik, munkáit a piacon is megtaláljuk. Neje Molnár Júlia, aki szintén tanulta a szabó szakmát.

Méri István Tél u. 1 (saját ház, a „Pásztor csizmadiához" címzett műhely tulajdonosa. 1889-ben szül., 1908-ban Medgyesházán szab. fel. Székelyudvarhely, Sátoraljaújhely, Kassa stb. mestereinél működött mint segéd. 1914-ben Megyaszón önállósította magát. Háború alat a szerb és olasz fronton harcolt, 90%-os hadirokkant, 4 drb br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1923-ban Orosházára helyezte át műhelyét. Mint a Moskovics cipőgyár v. szabásza, elsőrendű munkát produkál. Neje: Lővey Zsuzsanna.

Nagy Albert asztalos m., Vásárhelyi u. 2. Szül. 1881-ben, szab. 1901-ben Orosházán. A fővárosban a Thék-gyárban, Marosvásárhelyen és Orosházán praktizált. Szaktanfolyamot végzett. 1906-ban alapította műhelyét, amely famegmunkáló gépekkel van felszerelve. 18 éve az Ipt. előlj. tagja, 3 éve a testület háznagya. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Hudy Ilona.

Nagy József cipész m., Makói u. 4. Szül. 1893-ban Debrecenben, felszab. 1911-ben. Kassán, Szatmáron és Nyíregyházán fejlesztette szaktudását. 1920-ban alapította műhelyét. Debrecenben szaktanfolyamot végzett. Végigküzdötte a világháborút, 70%-os hadirokkant. Neje Paksy Erzsébet.

Nagy Lajos szabó m., Könd u. 62 (saját ház). Orosházán 1898-ban szül., 1915-ben szab. fel. Budapest, Szeged, Brassó voltak segédi működésének állomásai. 1922-ben lett önálló mester. Mérték szerint, rendelésre dolgozik elsőrendűen. Tanonc korában első díjjal, 1913-ban oklevéllel lett kitüntetve. Résztvett a világháborúban. Neje: Pusztay Emma női szabómester, résztvesz az üzem vezetésében.

vitéz Németh Pál kárpitos és díszítő m. Nagymágocson 1897-ben szül., 1913-ban Orosházán szab. fel. Békéscsabán, Aradon, Szegeden, Budapesten dolgozott mint segéd, majd 1928-ban Orosházán önálló mester lett. A szakma kiváló reprezentánsai közé tartozik, számos főúri kastély kárpitos és díszítő munkái nevét maradandóvá teszik. A gróf Károlyi, Sváb, Fóthy kastély állandó kárpitos mestere. Az ipar kontárellenőre. Az orosz, román és olasz frontokon harcolt, I. és II. o. ezüst vit. érem, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. 1924-ben avatták vitézzé. Neje: Lipcsey Anna.

Nagy Imre borbély- és fodrász m., Pesti út 223. Szül. 1899-ben, szab. 1917-ben Hódmezővásárhelyen. Szabadulási helyén, a fővárosban és Szegeden dolgozott jó műhelyekben. 1925-ben alapította műhelyét. Résztvett a világháborúban, olasz hadifogságban volt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szalay Julianna.

Németh István szabó m. Békéssámsonban 1891-ben szül., Orosházán 1908-ban szab. fel. Orosházán, Miskolcon, Sátoraljaújhelyen, Kassán, Nagyváradon és Debrecenben fejlesztette szaktudását. Részben üzletvezető volt. 1926 óta önálló mester. A szakoszt. alelnöke. A háborúban megsebesült, 25%-os hadirokkant. Neje: Hadnagy Mária.

Németh Mihály cipész m. Orosházán 1896-ban szül., 1913-ban szab. Hódmezővásárhelyen, Budapesten és Ujpesten gyarapította szakismereteit. A technológián szaktanfolyamot végzett. 1929-ben lett önálló. A bőripari szakoszt. vezetőségi tagja. Kitüntetett mester. Résztvett a világháborúban.

Oláh János kalapos m., Győry Vilmos tér. 1883-ban szül. Orosházán, 1920-ban atyjánál, néhai O. Jánosnál szab. fel. Előbb kereskedői pályán működött, majd 1923-ban átvette édesatyja üzletének vezetését. A szakmát Budapesten tanulta. Ugy kalap, mint sapkakészítésben elsőrendű szakember. Állandóan raktáron tart saját készítményű sapkákat, kalapokat és külföldi márkás árukat is. 1924-ben a kézművesipari tárlaton ezüst oklevéllel tüntették ki. Az ipt. számvizsgálója. Az albán és orosz fronton küzdött, sebesült. Neje: Szemenyey Erzsé-

bet, aki segítő társa az üzem vezetésében.

Orbán Sándor hentes- és mészáros m. 1901-ben Orosházán szül., 1918-ban u. ott szab. fel. Orosházai és szegedi székekben praktizált. 1927 óta önálló mester. A Nemzeti Hadseregben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Oravetz Rozália.

Oskó Sándor papucskészítő m., Petőfi u. 25 (saját ház). Orosházán 1867-ben szül., 1884-ben szab. fel atyjánál, O. Andrásnál. A család ősei is papucskészítők voltak. Mint segéd Temesváron és Hódmezővásárhelyen dolgozott, 1891 óta folytatja az ipart. Piacra és kereskedők részére készít elsőrendű munkát. 1899-ben Orosházán II. díjat és oklevelet nyert. Résztvett a világháborúban. Neje: Tóth Vilma. Fiuk Sándor szintén papucskészítő.

Oskovits Ferenc kalaposmester, Táncsics Mihály u. 1890-ben Orosházán szül, 1909-ben Szegeden szab. fel. Budapest, Grác, Zsombolya, Temesvár nagyobb üzemeiben dolgozott s ott kiváló szaktudásra tett szert. 1912-ben Hódmezővásárhelyen kalapgyárat alapított, üzeme az egész országban közismert volt. Az Oskovits családban több mint 100 éve apáról fiúra szállt a kalapos mesterség. Üzeme motorikus és gőzerőre volt berendezve. Több kitüntetésben volt része. Az orosz, olasz és román fronton harcolva megsebesült. Neje: Rakonczay Erzsébet, aki a Hódmezővásárhelyi Jótékony Nőegylet elnöke volt.

Papp László cipész m. Orosházán 1901-ben szül. u. ott 1920-ban szab. fel. Szegeden, Budapesten volt segéd, technológiai szaktanfolyamot is végzett. 1928-ban önállósította magát. Neje: Bugyi Mária.

Pálinkás Kálmán női szabó m., Munkácsy Mihály u. 14 (saját ház). Tatarházán 1881-ben szül., 1897-ben szab. fel. Budapest előkelő üzemeiben dolgozott és 1916-ban Orosházán önállósította magát. A szakmában tökéletes jártassággal bír, úgy francia, mint angol szabászatot tanult, elsőrendű szakmunkát végez. A szakosztály elnöke, előlj. tag, tanoncvizsgáztató. Résztvett a világháborúban. Neje: Daubner Julianna.

Prohászka Ferenc férfi szabó m., Vörösmarty u. 6 (saját ház). Adán, Bácsbodrog megyében szül., 1879-ben szab. fel. Szegeden, Szabadkán és Hódmezővásárhelyen dolgozott, 1897-ben lett önálló. Szorgalmának és takarékos életmódjának gyümölcse saját háza. Az ipartestület vezetőségi tagja volt, jelenleg betegsége miatt teljesen visszavonult. Neje Jellinek Hermina.

Pukánszky Ferenc cipész m., Zsinór u. 2. 1898-ban Orosházán szül., 1916-ban szab. fel atyjánál. Orosházán dolgozott mint segéd, 1929-ben lett önálló mester. Mérték szerinti rendeléssel és javítással foglalkozik, kezéből megbízható munka kerül ki. Résztvett a világháborúban, 1 évig olasz hadifogságban volt. Neje: Pántzél Etel.

Rajky Mihály cipész m. és felsőrészkészítő, Horthy M. u. 50 (saját ház). Pusztaföldváron 1899-ben szül., Orosházán szab. fel. Orosházán, Szegeden és Budapesten praktizált, technológiát végzett. 1921-ben lett önálló, 9—12 alkalmazottal dolgozik. Az ipt. pénztári ellenőre, a tanonciskola tanítómestere. Az olasz fronton harcolt, kit.: K. cs.-k. Neje Masztics Ilona.

Ravasz István mészáros- és hentes m., Rákóczi út. Orosházán 1894-ben szül., 1914-ben Springer Ignácnál szab. fel. Jobb üzemekben fejlesztette szaktudását, 1922-ben lett önálló. Mestervizsg. biz. tag. A 4-es honvéd és a 20. tábori tüzérezredben szolgált. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Ravasz Erzsébet.

Ravasz Sándor cipész m., Rákóczi u. Orosházán 1892-ben szül., ott is szab. fel 1909-ben Kun Ferencnél. Cegléd, Szolnok, Temesvár és Nagyvárad voltak segédéveinek állomáshelyei. A világháborút a Monarchia összes frontjain töltötte. 1920-ban alapította műhelyét, ahol 3 segédjével kifogástalan munkát készít. Szaktanfolyamot végzett, ezüst éremmel kitüntetett mester. Neje: Molnár Eszter.

Rosenthal Márton sütő m., Horthy M. u. 1891-ben szül., Beregszászon 1908-ban szab. fel. Beregszászi, munkácsi, miskolci és orosházai mestereknél praktizált. 1919-ben alapította sütődéjét, mely kiflisodró géppel van felszerelve. 1930-ban ezüst oklevéllel tüntették ki. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. alelnök, szakoszt. alelnök stb. 3 évig orosz hadifogságban volt. Neje: Volovits Ilona.

Rózsa Lajos női szabó m., Vásárhelyi u. Hódmezővásárhelyen 1898-ban szül., 1917-ben szab. fel, majd 4 éven át Budapest, Szeged, Szolnok jobb műhelyeiben volt segéd. 1926-ban Orosházán lett önálló. Angol és francia munkákat végez, az úri közönség részére. Az ipt. előljárója, kontárbiztos. 1930-ban ezüst oklevéllel tüntették ki. Neje: Kabódy Mária.

Sebessy József kocsigyártó m. Pusztaszentetornyán 1901-ben szül., Orosházán atyja műhelyében 1920-ban szab. fel. Budapesten és Szentesen tökéletesítette szaktudását, művezető is volt. 1924-ben

mesteri vizsgát tett. Csongrádon 1925-ben társas alapon létesítette első vállalatát, 1926 óta ŭzi Orosházán önállóan az ipart. A tanoncvizsg. biz. és a kontárellenőrző biz. tagja. Neje: Süle Etel.

Simon János mészáros- és hentes m., Nap u. 2 (saját ház). Orosházán 1876-ban szül., 1893-ban szab. fel. Orosházán, Szegeden, Kolozsváron dolgozott mint segéd, 1900-ban pedig önálló lett. A szakmában kiváló munkát produkál, több kitüntetésben volt része. 1928-ban díszoklevelet kapott 40 éves jubileuma alkalmával. Tanoncvizsgáztató, a szakoszt. vezetőségi tagja. A világháborúban az albán, szerb, orosz és olasz fronton harcolt. Lajos fia középiskolát végzett és szintén az iparban dolgozik, a húsipari szakoszt. jegyzője.

Sitkey Lajos cipészmester, Vásárhelyi u. 12 (saját ház). Orosházán 1867-ben szül., 1885-ben szab. fel. Több nagy városban dolgozott mint segéd, 1892-ben lett önálló mester. Speciális szandál készítő és bakancsgyáros. Műhelyéből megbízható munka kerül ki. Hosszú esztendők óta puritán harcosa az ipari mozgalmaknak. Vezető tagja az ipt. előljáróságának, az IOKSz.-nek vál. tagja, az orosházi bőriparosok szövetkezetének volt elnöke, az Árpád asztaltársaságnak volt elnöke. Nemcsak az iparosság, hanem a társadalom minden rétegében tiszteletet és becsületet szerzett magának s méltó példaadásul szolgál a jövő iparos társadalomnak. Neje: Fekete Etel.

Sulkovitz József cipészmester és kereskedő, Győry Vilmos tér. Orosházán 1882-ben szül., 1906-ban Sitkey Lajosnál szab. fel. Orosházán és Szegeden dolgozott huzamosabb ideig és 1912-ben lett önálló. Kizárólag mérték szerinti rendelésre és raktárra készít elsőrendű cipőket. Tanulta a szabászatot és felsőrész készítést is. A budapesti nemzetközi vásáron 1 méter hosszú cipőjével több kitüntetésben volt része. 1930-ban arany oklevelte nyert. Az ipt. előljárója, tanonc- és mestervizsgáztató elnöke. A világháborúban az orosz és olasz fronton küzdött. Neje: Sápi Julianna.

Süle Sándor kép. kőműves m., Horthy M. út 22. Orosházán 1898-ban szül., 1913-ban szab. fel. Szakvizsgát 1921-ben tett Szegeden, 1924-ben lett önálló mester. Számos lakóház, villa, gazdasági épület fűződik nevéhez. Résztvett a világháborúban, megsebesült. A br. v. és és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Brebovszky Ilona.

Szabó József kocsigyártó m., Horthy M. út és Honvéd u. sarok (saját ház). 1878-ban Dobozon szül., 1895-ben szab. fel. Szakképzettsége fejlesztése céljából Békés megye több községében dolgozott. 1912-ben lett önálló mester. Keze alól megbízható jó munka kerül ki. Az ipt. előlj. tagja. Fia Lajos középiskolái elvégzése után édesatyjánál felszabadult, több kitüntetésben volt része.

Gulyás Szabó Antal cipészmester, Munkácsy Mihály u. 26. Orosházán 1879-ben szül., 1896-ban lett segéd, majd 1912-ben önálló mester. Mérték szerinti rendelésre dolgozik, keze alól elsőrendű, megbízható, jó munka kerül ki. Mint segéd Budapesten is dolgozott. Saját háza két keze munkájának és takarékos életmódjának gyümölcse. Neje: Erős Viktória.

Szabó Lajos kovácsmester, Csokonay u. 37 (saját ház). 1869-ben Hódmezővásárhelyen szül., 1885-ben szab. fel, majd Szegeden, Kecskeméten és Orosházán dolgozott mint segéd, 1893-ban önállósította magát. Szakképzett mester, kinek keze alól jó munka kerül ki. Okleveles gyógykovács mester. Résztvett a háborúban. Neje: Szabó Eszter.

Szalay József bognár m. (saját ház). Nagyszénáson 1868-ban szül., Szarvason 1885-ben szab. fel. 6 évig praktizált. 40 éve mester, 36 éve előlj. tag, 13 évig gondnok, 3 éve alelnöke az ipt.-nek. A ref. egyház presbitere stb. Neje: Lichtenstein Izabella.

Szemenyei Sándor fényképész, Győry Vilmos tér. Szentetornyán 1896-ban szül., 1917-ben lett önálló. Művészi felvételei, akvarell, pastel, nagyítások és tablók, speciális gyermek felvételei Orosháza és környékén nevét elismertté tették. Modernül berendezett műterme van. Neje: Haiden Margit.

Szemenyey Sándor borbély- és fodrász m., Nyár u. 2. Orosházán 1891-ben szül., u. ott 1909-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Nagykőrösön és Orosházán volt. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt. 1919-ben alapította fodrásztermét. Neje: Csonka Ilonka festőművésznő.

özv. Szemenyei Pálné szül. Szücs Erzsébet, sütő m., Horthy M. u. A sütő szakmában teljes gyakorlattal bír. Maga alapította sütődéjét 1921-ben, azóta önállóan vezeti. Néhai férje motor-gépkezelő volt, az orosz harctéren szerzett súlvos betegségében 1919-ben hunyt el.

Szilassy András cipész m., Makói u. 1902-ben szül., 1919-ben Orosházán szab. fel . 3 évig dolgozott mint segéd. 1922-ben saját erejéből lett önálló. Mérték sze-

rint dolgozik. Az Önk. Tűzoltó Egy. tagja.

Székely Károly divatcipész és cipőfelsőrészkészítő m. Orosházán 1905-ben szül., atyjánál Sz. Demeternél 1922-ben szab. fel. A technológián elvégzett szaktanfolyam és jeles mestereknél folytatott gyakorlat után 1930-ban önállósította magát. Önállóságának első évében már arany oklevelet nyert jó munkájával.

Szita Lajos szabómester, Király köz 3 (saját ház). Orosházán 1880-ban szül., 1897-ben szab. fel. Mezőtúron, Aradon, Gyöngyösön, Szegeden dolgozott mint segéd, 1910-ben lett önálló. Mérték szerint raktárra és vásárra dolgozik. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. Fia Lajos atyjánál tanult. Tanonc korában dícsérő oklevelet nyert. Budapesten volt segéd, jelenleg atyjánál dolgozik. Az esperantó nyelvet beszéli. A háborúban az orosz és olasz fronton küzdött, sebesült.

Szombathy Zsigmond kalapos m., Posta u. 1. 1859-ben szül., 1878-ban szab. a „céhrendszer" alatt. Vándorútja során Debrecen, Budapest, Nagyvárad, Eszék, Temesvár és Székesfehérvár mestereinél dolgozott. 1884-ben önállósította magát. V. ipt. előlj. tag.

Tóth Béla kocsigyártó m., Pesti út (saját ház). Orosházán 1882-ben szül., atyjánál tanulta a szakmát, aki 1900-ban szab. fel. 1910 óta mester, mint a „Tóth Testvérek" kocsigyártó telep társtulajdonosa. Résztvett a világháborúban. (Üzemi adatait lásd Tóth Géza adatainál).

Tóth Géza kocsigyártó m., Pesti út (saját ház). Szül. 1876-ban Orosházán, atyja volt tanítómestere, aki 1891-ben szab. fel. A fővárosban és az ország nagyobb városaiban praktizált. 1910-ben fivérével közösen létesítette műhelyét. Nevük a megyében közismert, igás- és parádés fogataik közkedveltek. Számos kitüntetés dícséri jó munkáikat, melyekből 1924-ben önálló kiállítást is rendeztek. T. Géza iparhatósági biztos, egyháztanácsos.

K. Tóth Lajos kovács m., Horthy M. u. 53. Szül. 1890-ben, szab. 1907-ben Karcagon. Kisujszálláson, Debrecenben, N.-károlyban és Orosházán folytatott segédi gyakorlat után 1913-ban alapította műhelyét, amely saját házában van. Bércsépléssel is foglalkozik. Szakoszt. előlj. tag, a tanonc- és segédvizsg. biz. alelnöke. Résztvett a háborúban. Neje: Bohus Etel.

N. Tóth Mihály kovács m., Pesti u. 222. Orosházán 1882-ben szül., 1899-ben szab. fel. Temesvár, Arad, Szeged, Hódmezővásárhely, Dorozsma, Gádoros, Orosháza stb. mestereinél praktizált. 1906 óta önálló. Műhelyében fia segítségével dolgozik. V. ipt. előlj. tag. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szabó Ilona.

Tóbiás Mátyás szabó m, Tas u. 20 (saját ház). Adán 1866-ban szül., u. ott 1880-ban szab. fel. Tanulmányútja során Ada, Szeged, Budapest, Kolozsvár és Orosháza műhelyeiben dolgozott, utolsó helyén végleg megtelepedve, 1891-ben alapította műhelyét. A középosztály részére dolgozik. Több kitüntetés birtokosa. Az ipt. pénztárosa, az OKH ig. tagja. Résztvett a világháborúban.

Tóbiás István szabó m., Kossuth tér. Szül. 1896-ban, szab. 1912-ben Orosházán. A szakmát atyjánál tanulta. Budapest, Debrecen és Szeged mestereinél segédkedett. Műhelyét 1920-ban alapította, ahol 1—2 segédet foglalkoztat. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag. Az albán és az orosz fronton harcolt, 30 hónapig hadifogságban volt. Neje: Oskó Zsuzsanna.

Tóth S. Ferenc férfi- és női szabó m., Terényi u. 7. Orosházán 1892-ben szül., 1910-ben szab. fel. Nagyvárad, Hódmezővásárhely és Budapest jobb szalonjaiban dolgozott mint segéd. 1917-ben lett önálló. Szabászatot is tanult, technológiát végzett szakképzett iparos, kinek műhelyéből elsőrendű munka kerül ki. Kizárólag mérték szerint, rendelésre dolgozik. Magántanfolyamot vezetett, mint szakoktató Békéscsabán, Kondoroson. Neje: Oskó Ilona, képesített kozmetikus.

Turóczy Bálint asztalos m. Orosházán 1896-ban szül., u. ott 1911-ben szab. fel. Segéd Budapesten és Orosházán volt. Műhelyét 1921-ben alapította. 1930-ban ezüst éremmel jutalmazták jeles munkáját. Az orosz, olasz és szerb fronton harcolt. Kit.: nagy ez., kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Fur Zsuzsanna.

Ujj Antal sütő m. és bérautó tul., Szőllő 271. 1908-ban Csorváson szül., 20 éves korában Orosházán szab. fel. Orosházán praktizált. 1931 óta mester. Iparán kívül bérfuvarozással foglalkozik. Neje: Dimák Etel.

Ujj Ferenc sütő m. Orosházán 1896-ban szül., u. ott 1924-ben szab. fel. Hódmezővásárhelyi, orosházai, budapesti, debreceni és alberti-irsai sütődékben fejlesztette szaktudását. Az orosz, szerb, olasz és román frontokon harcolt, elvégezte a repülő tanfolyamot és kiváló pilóta lett. kétszer sebesült meg, a nagy ezüst, kis ezüst, bronz vit. érem és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1929 óta ön-

álló. A sütő szakoszt. iparhatósági ellenőre és jegyzője. Neje: Pusztay Mária

ifj. Ujj Mihály sütő m. és bérautó tul Szül. 1891-ben Orosházán, felszab. 1913 ban Szászrégenben. Debrecen, Hatvan, Szatmárnémeti, Salgótarján és Kisvárda mestereinél gyakorolta a szakmát hadbavonulásáig. Az orosz fronton kétszer sebesült meg, 50%-os hadirokkant. 1919-ben önállósította magát. Neje: Csender Erzsébet.

Ujj Sándor csizmadia m., Földvári út 3 (saját ház). 1898-ban Orosházán szül., 1915-ben szab. fel. Gyakorlóéveit szabadulási helyén töltötte. 1924-ben alapított műhelyében raktárra készít piaci árukat. 1—2 segédet foglalkoztat. Az olasz és román fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Benkő Zsuzsanna.

Urszuly István lakatosmester, Bocskay u. 10 (saját ház). Orosházán szül. 1889-ben, 1907-ben szab. fel. Budapest több nagy üzemében fejlesztette szaktudását s 1914-ben lett önálló mester. Minden a szakmába vágó munkát, díszmű, gép- és vízvezeték szerelést végez. Az ipt. vál. tagja. A világháborúban orosz fogságba került. Neje: Bujdosó Lidia, női szabó mester.

Valaszkay István magyar szűcs m., Deák F. u. 27 (saját ház). Orosházán 1887-ben szül., középiskolát végzett, majd atyjánál szab. fel. 1919-ben átvette atyja üzemét. Ugy egyszerű, mint díszmagyar szűcsmunkákat elsőrendű kivitelben készít. 1930-ban ezüst oklevelet nyert. Résztvett a háborúban, ahol megsebesült. Neje: Héjjas Zsuzsanna.

Varga Bálint mészáros- és hentes m., Terényi u. 1. és Kossuth tér. Orosházán szül. 1891-ben, 1907-ben Gyomán szab. fel, majd Szolnok, Kecskemét, Budapest, Zombor és Szeged jobb üzemeiben volt segéd. 1919-ben lett önálló. Elsőrendű friss húsai, saját készítményű hentes árui vannak. Az ipt. volt előlj. tagja, a szakoszt. elnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt. K. cs.-k., br. v. é. és koronás vasker. kitüntetése van. Neje: Káposzta Zsuzsanna.

Varga István lakatos m. Szül. 1883-ban, felszab. 1901-ben Orosházán. Budapesten, Békéscsabán és Orosházán fejlesztette szaktudását. Tanonc és segéd korában jutalmakban részesült. 1912-ben alapította üzemét modern géperőre berendezve. V. ipt. előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz fronton harcolt. Neje Németh Etel.

Veres Géza női szabó, Vásárhelyi u. 3. Orosházán 1905-ben szül., 1920-ban szab. a híres Grünstein Antónia cégnél Orosházán. 1925-ben lett önálló. Kiváló ízlése és szaktudása folytán az elsőrangú üzemek közé tartozik. Több divatrevű résztvevője és megrendezője volt. Fiatal kora dacára, neve az egész környék úri társadalmában jó hírnek örvend.

Veres István hentesmester, Vásárhelyi út 10. Hódmezővásárhelyen 1899-ben szül., 1916-ban Orosházán szab. fel. 1925-ben lett önálló. Elsőrendű friss húsárui, saját készítményű csemege és hentesárui közkedveltek. 1930-ban ezüst oklevelet nyert. A mestervizsg. bi. tagja. Az olasz fronton harcolt.

Varró László asztalos m., Vásárhelyi u. 6. Orosházán 1898-ban szül., u. ott Gubicza mesternél 1913-ban szab. fel. Szegeden kereskedelmi érettségit tett. Segéd Szegeden volt, majd külföldi tanulmányútra ment. Párisban két évet töltött, Münchenben, Bécsben és Luxemburgban is volt. 1924-ben alapította vállalatát. Főként finom műbútorok készítésével, antik bútorok restaurálásával foglalkozik. 1928-ban a „Magyar Hét" alkalmával elismerésben, majd 1930-ban miniszteri elismerésben részesült. Az olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Pusztay Juliska.

Zalay István csizmadia m. 1897-ben szül., 1914-ben szab. fel. 1914-től a szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. 1921-ben önállósította magát. 1930-ban ezüst oklevelet nyert kitünő munkájával. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Zatykó Juliska.

Zatykó Sándor csizmadia és cipész m., Pesti u. (saját ház). Orosházán 1875-ben szül., 16 éves korában atyjánál szab. fel. Budapesten, Győrött, Szolnokon és Szentesen dolgozott mint segéd. 1898 óta folytatja az ipart önállóan. A tanoncvizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban. Nándor és Sándor fiát a cipész iparra nevelte, mindketten 1924-ben kitüntetésben részesültek.

Andrékó Bálint

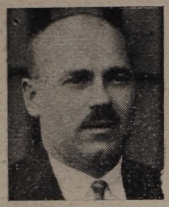
Andriska Pál

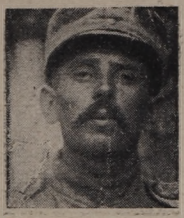
ifj. Balló András

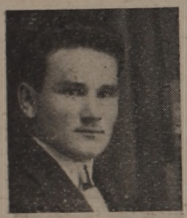
Balló Sándor

Barázda Ferenc

Benkő Sándor

Berke Bálint

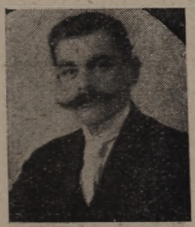
Berke József

Brebovszky István

Bors János

Cseh János

Cseh Mihály

Cselenszky Albert

Csmela Sándor

Csurgai Sándor

Csorba Lajos

Csizmadia Sándor

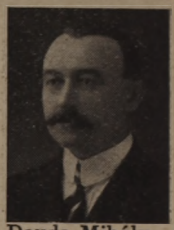
Csombók József

Csomor [illegible]

Varga és Csomor

Dauda Mihály

Dénes István

Dénes Lajos

Dénes Lajos

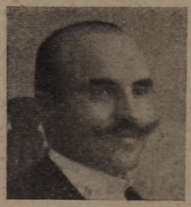
Dénes Lajos

Dénes Ferenc

Dér István

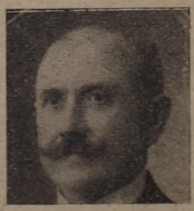
Dömsödi Mihály

Farkas Gergely

Fejes Péter

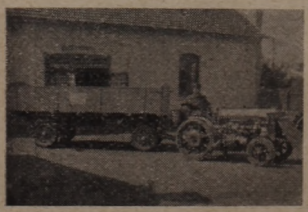
Für János

Für Jánosné

Gál János

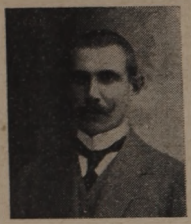
Hody Károly

Hódy Károly

Hody Károly

Grummel János

Hirth Ferenc

Keresztes Aladár

néh. Keresztes Aladár

Kiss Kálmán

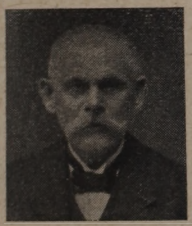
Kocsis Lajos

Kiss Sándor

Kocsondy József

Koller György

Kónya Imre

Kovács Antal

Kovács Imre

Kovács János

Krajcsovits István

Kreisz Mária

Malatinszky Imre

Méri István

Molnár Sándor

Nagy Imre

Nagy Lajos és neje

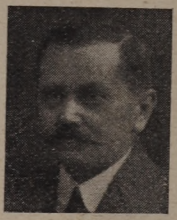
Pálinkás Kálmán

vitéz Németh Pál

Papp László

Prohászka Ferenc

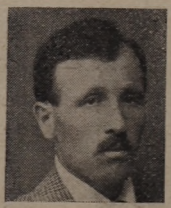
Prohászka Ferencné

Rajky Mihály

Rajky Mihály

Rosenthal Márton

Rózsa Lajos

Sitkey Lajos

Sitkey Lajos

Sulkovitz József

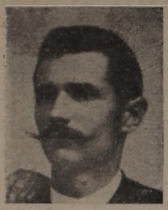
Simon János

Szabó József

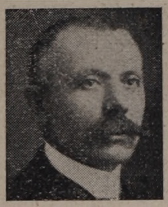
Gulyás Szabó Antal

Szabó Lajos

özv. Szemenyei Pálné

Szalay József

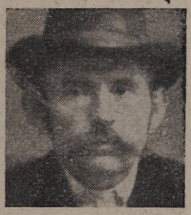
Szilassy András

ifj. Szita Lajos

Szita Lajos

Tóth Géza

N. Tóth Mihály

N. Tóth Mihály

K. Tóth Lajos

Tóbiás Mátyás

Ujj Antal és neje

Ujj Ferenc

Ujj Ferenc

Ujj Mihály

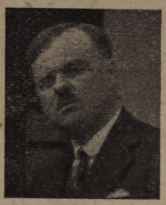
Varga István

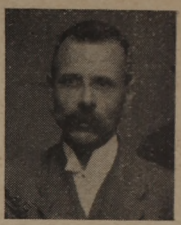
Varró László

Veres Géza

Veres István

Zatykó Sándor

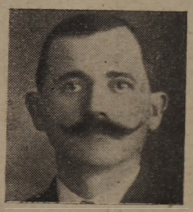
ÖRSZENTMIKLÓS.

Dobrocsányi András kovács m. Naszvadon szül. 1882-ben, 1900-ban szab. Nagysurányban. Az ország több városában fejlesztette szaktudását és 1928-ban önállósította magát. Ugyanazon idő óta a község kovácsa is. Lóvasalással, kocsimunkákkal és gazdasági eszközök javításával foglalkozik. A szerb, orosz és olasz fronton küzdött. Neje: Paulicsek Mária, 19 év óta szülésznő és 1929 óta a község szülésznője.

Kukucska Sándor szabó m. (saját ház). Őrszentmiklóson 1893-ban szül., Vácon tanulta a szakmát 1912-ben szab. fel. Jeles mestereknél fejlesztette szaktudását. Az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Leszerelése után (1919-ben) önállósította magát. Mérték szerinti szabóságot folytat. Neje: Petrik Julianna.

Szalay Béla mészáros- és hentes m. Szül. 1878-ban, felszab. 1894-ben Veresegyházán Szalay Józsefnél. Rákospalotán 3 évig segéd, Szadán 10 évig üzletvezető volt. Székét 1901-ben alapította. Közs. képv., r. kath. iskolaszéki tag és templomgazda. Végigküzdötte a világháborút a szerb és orosz fronton. Neje: Horváth Anna.

Róth József kőművesmester. 1899-ben Vácrátóton szül. és 1915-ben atyjánál tanulat ki iparát. Csepelen, Budapesten és Ujpesten mint munkavezető működött,

Szalay Béla

utóbbi helyen a gyermekkórház építkezésénél tevékenykedett, Budapesten pedig a technológia hallgatója volt. 1931-ben saját erejéből lett önálló és mint szakképzett iparos családi házak, villák építésével foglalkozik. Az olasz fronton harcolva megsebesült és a II. o. e. és br. v. é.-mel és a K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Kály Ilona.

VERESEGYHÁZ.

Balogh Ferenc okl. patkoló és kocsikovács m. Bihardiószegen 1882-ben szül., u. ott 1900-ban szab. Segéd Geszt, Egyed, Arad, Ács, Zágráb stb. városok mestereinél volt. 1908-ban alapította műhelyét. 1915-ben Temesvárott végzett hadi lópatkoló mestertanfolyamot. Az Iparoskör v. pénztárosa, most vál. tagja, a Hangya Szöv. v. ellenőre. 1914—18-ig volt a világháborúban. Neje: Besztery Gizella.

Boczkó Dániel ács m. és géptulajdonos. Szül. 1879-ben Pécel, szab. 1897-ben Cinkota. Veresegyházán, Őrszentmiklóson és Budapesten töltötte segédéveit. Első műhelyét 1913-ban alapította, mai vállalata 1927 óta áll fenn. Háború alatt az orosz fronton harcolt. Neje: Horváth Julianna.

Bódis Sándor szabó m. Veresegyházán 1895-ben szül., Rákospalotán 1914-ben szab. Rákospalotán és Veresegyházán gyakorolta a szakmát. 1922-ben alapította műhelyét. Már tanonc korában díjjal jutalmazták tudását, ma is elsőrendű munkát produkál. Az Iparoskör vál. tagja. 1915—18-ig az orosz, olasz és román harctereken volt, megsebesült, kit.: kis ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Barna Julianna.

Böhmer János kőművesiparos. Szül. 1891-ben, szab. 1914-ben Veresegyházon. Felszabadulása után a szerb harctérre került. Háború után tovább gyakorolta a szakmát 1931-ig, mikor is önállósította magát. Neje: Barsi Zsuzsanna.

Brétner Károly cipész m. Debrecenben

1876-ban szül., Komáromban 1892-ben szab. Budapesten, Dalmáciában, Zárán dolgozott 30 éven keresztül. Rákospalotán 1922-ben lett önálló, műhelyét 1927-ben Veresegyházára helyezte át. Egy segédet és tanulót foglalkoztat. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Kanyó Mária.

Csillik Gyula kovács m. Veresegyházán szül. 1897-ben, u. itt tanulta ki iparát 1915-ben. Budapesten a Schlick-gyárban és több helyen töltötte segédidejét és 1921-ben alapította önálló üzemét, amelyben lóvasalással, kocsi munkákkal és gazdasági eszközök javításával foglalkozik. A helybeli dalárda tagja, a faluszövetség pártoló tagja. Az olasz fronton harcolt és a szolg. érd.-ker.-tel ékesítve szerelt le. Neje: Uhlár Rozália.

Dobozy Árpád sütő m., Fő u. 45. 1879-ben Nagyabonyban szül., u. ott 1895-ben szab. Szaktudását Törökszentmiklós, Szolnok és Budapest műhelyeiben tökéletesítette. 1914—18-ig a világháborúban volt. 1919-ben megalapította első sütődéjét, mai vállalata 1929 óta áll fenn. Az Iparoskör vál. tagja, a VZK. Sportegy. titkára, a VSC Sportegy. vál. tagja, v. közs. képv. test tag stb. Neje: Berg Magdolna.

Dréer László épületlakatos m. Budapesten 1889-ben szül., 1908-ban szab. Budapesten és Szarajevóban praktizált. 1919-ben alapította műhelyét. Végigküzdötte a világháborút a szerb, orosz, olasz, román és albán frontokon, mint tizedes szerelt le. Neje: Jurka Gizella

Ferenczy Imre asztalos m. (saját ház). Felpécen 1880-ban szül., u. ott 1900-ban szab. nevelő atyjánál. Győr, Mosony, Pozsony, Wien, Budapest és Vác voltak segédéveinek állomáshelyei. 1905-ben Vácon alapította műhelyét, 1928-ban helyezte át Veresegyházra. Templomok, köz- és magánépületek szakmába vágó munkái dícsérik szakavatott kezét. Az Iparoskör vál. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Meinhardt Emma.

Kelemen Kálmán mészáros- és hentes m. 1902-ben szül., 1917-ben Vácon szab. 6 éven keresztül gyakorolta a szakmát mint segéd. 1923-ban önállósította magát. Neje: Egerváry Ilonka.

Kemény József molnár m. Rákoscsabán 1861-ben szül., 1882-ben édesatyja keze alatt szab. 7 évig volt atyjánál segéd. Kisbagon 1889-ben önállósította magát. Veresegyházi vízüzemű malmát 1903 óta bírja. Az Iparoskör első elnöke, a közs. képv. test. tagja. József fia a háborúban megsebesült.

Kobela András szabó m. (saját ház). Szül. 1883-ban, szab. 1900-ban Jászalsószentgyörgyön 1914-ig praktizált. Kolozsvárott szabászati szaktanfolyamot végzett. 1914-ben Kecskeméten, 1927-ben Veresegyházán alapított jóhírű műhelyt. 1914—18-ig a szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. Neje Pajor Rozália.

Konkoly András molnár m., malomtul. Aszódon 1867-ben szül., Gödöllőn 1884-ben szab. Tanítómestere atyja volt. 1885-ben Gödöllőn lett önálló, 1896 óta Veresegyházán van malma. 2 segéddel 40 HP-s Diesel motorral működő üzeme arról nevezetes, hogy ott készült Erzsébet királyné gyógylisztje. V. közs. képv. test. tag. Neje: Szalay Mária.

Leszák József kovács m. (saját ház). Szül. 1882-ben, szab. 1899-ben Magyarnándoron. Gépészvizsgát 1902-ben tett. 1906-ban önállósította magát. Műhelyében dolgozik fia is. Az Iparoskör vál. tagja. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Varga Julianna.

Nohel Béla Mihály. lakatos m. Budapesten 1889-ben szül., 1908-ban szab. Budapesten a Schlick-Nicholson gépgyárban, és a Magyar Ált. Gépgyárban volt. A technológián 1910-ben és 1921-ben végzett szaktanfolyamot. Mint ténylegest érte a háború kitörése, az orosz, szerb és olasz fronton volt, megsebesült. 1919-ben alapította üzemét. Az Iparoskör vál. tagja, a vigalmi biz. elnöke.

Papp Ferenc cipész m. (saját ház). Veresegyházán 1898-ban szül., 1914-ben néhai Csuzi Istvánnál szab. Segéd Veresegyházán és Budapesten volt . 1923-ban önállósította magát. Az Iparoskör vál. tagja. Résztvett a háborúban. Neje: Maruszky Anna.

Papp István cipész m. (saját ház). Szül. 1898-ban Veresegyház, szab. 1916-ban Vác. 2 évig praktizált jeles mestereknél, 1918-ban önállósította magát. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Koczmann Teréz.

Papp József cipész m. (saját ház). Szül. 1903-ban, szab. 1921-ben Veresegyház. Papp Istvánnál volt segéd. 1928-ban alapította műhelyét. Mérték szerint készít úri- és női cipőket, csizmákat. Az Ip. Kör vál. tagja. Neje Kiss Erzsébet.

Pjéter Lajos kőművesmester.

Potondy József kerékgyártó m. Alberti-Irsán 1885-ben szül., Budapesten 1904-ben szab. Jászberény, Budapest és Üllő műhelyeiben gyakorolt. 1908-ban alapított műhelyében kerékgyártással és gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. Az Iparoskör vál. tagja, pénztárosa volt, most ellenőre. Résztvett a világháborúban. Neje: Szabó Mária.

Simon Péter cipész m. 1894-ben Taszáron szül., 1911-ben Kaposváron szab. Kaposváron, Budapesten és Ujpesten praktizált, az Egyesült Cipőgyárban 3 évig üzemvezető volt. 1920 óta önálló. 1914—18-ig volt a háborúban, kétszer sebesült, kit.: nagy ez., kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Pankovszky Anna.

Szigethy Zsigmond kőművesmester. 1906 óta festőművész és képrestaurator. Szül. 1879-ben Nagyszécsényben. Párisban, Wienben járt tanulmányúton. Nevezetesebb művei az Orleanszi szűz máglyahalála, az Elkárhozott lelkek, amelyek világhírűek, továbbá Horthy Miklós lóháton (az országos gyüjteménytár tulajdona), Golgota, Madonna, Emese álma, Görög jósnő, Cigány jósnő, Oltárkép, Tavasz, Levente, Önarckép, Főúri kastély, Jeges medvék stb. Műtermében portré, genre- és tájképeket készít.

Szilágyi István borbély- és fodrász m. Nagykárolyban 1903-ban szül., Budapesten 1917-ben szab. fel. Egy évtizeden keresztül gyakorolta a szakmát mint segéd Budapest és Pesterzsébet mestereinél. Fodrásztermét 1927-ben alapította. A dalárda tagja. Neje: Csiszár Ilona.

Szöllősy György kép. kőműves m., Baross u. 4. Szül. 1881-ben Baján, 1898-ban Budapesten szab. Erdélyben és Budapesten praktizált. Budapesten 1914-ben önállósította magát, vállalatát 1925-ben helyezte át Veresegyházára. Templomok, köz- és magánépületek egész sora fűződik nevéhez. Az Iparos és Kereskedők Körének elnöke, a község épít. biz. szakértője. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Neje: Szász Ágnes.

Tar Sándor ácsiparos. Kispeleskén 1888-ban szül., 20 év mulva Szatmárnémetiben szab. fel. Közel két évtizeden keresztül működött mint ács, pallér és építésvezető Budapesten és Szatmárnémetin. Szaktanfolyamot végzett. 1927-ben önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje: Rakács Borbála.

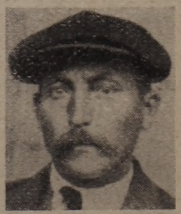
Taubner Antal borbély- és fodrász m. (saját ház). 1873-ban Zomboron szül., 1889-ben szab. fel. Budapesten és Wienben praktizált, szaktanfolyamot végzett, (díszoklevél) a női fodrászatban évekig tanított. 1896-ban a milleniumi kiállításon II. díjat nyert, majd 1908-ban és 1925-ben érte kitüntetés. 1897 óta önálló. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Lukács Julianna.

Tóth Ferenc szabó m. (saját ház). 1898-ban Veresegyházán szül., 1914-ben Budapesten szab. fel. 1916—18-ig a háborúban, 1919—21-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. Leszerelése után 6 évig mint segéd dolgozott Veresegyházán. 1927-ben alapította műhelyét. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Horváth Mária.

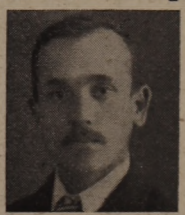
Udvardy Lajos kovács m. (saját ház). 1888-ban szül. Györgyszentiványon, 1904-ben szab. Örkénypusztán. Jó mestereknél Nagybaróton, Győrszentiványon, Örkénypusztán és Veresegyházán segédeskedett. 1911-ben alapított műhelyében minden e szakmába vágó munkát végez. Vácon 1914-ben patkoló tanfolyamot végzett. Az Iparoskör, Faluszövetség, Kath. Népszövetség, a Credo egyesület, a dalárda tagja. Végigszolgálat a világháborút. Neje: Kovács Ágnes.

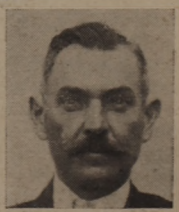
Balogh Ferenc

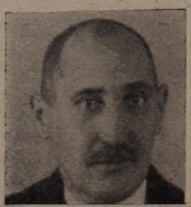
Boczkó Dániel

Bódis Sándor

Böhmer János

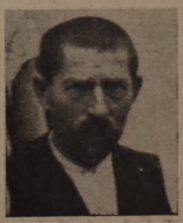
Brétner Károly

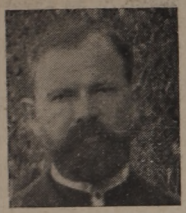
Dreer László

Dobozy Árpád

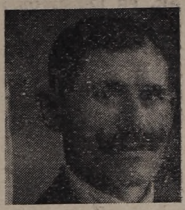
Ferenczy Imre

Kemény József

Leszák József

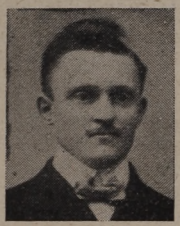
Kobela András

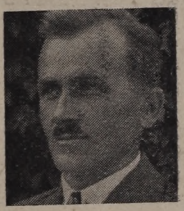
Papp Ferenc

Papp József

Potondi József

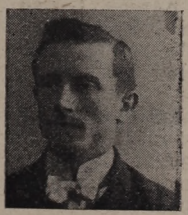
Simon Péter

Szigethy Zsigmond

Taubner Antal

Udvardy Lajos

ÖCSÖD.

Baranyi István szabó m. Kunszentmártonban 1874-ben szül., 1891-ben szab. fel. Szentes, Békéscsaba, Arad, Temesvár, Kunszentmárton, Mindszent, Szentanna és Pátroha mestereinél volt segéd. 1902-ben önállósította magát. Szabászati tanfolyamot végzett, mérték szerinti szabóságot folytat. 1907-ben dícsérő oklevelet nyert. 1903 óta visz vezető szerepet a testület életében, 1920 óta alelnök. A tanoncvizsg. biz. elnöke, a működvelő biz. elnöke, az Ipari és Gazdasági Hitelszöv. ig. tagja stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Balyovszky Mária.

Berdeg Gábor kerékgyártó m. Szül. 1900-ban Szarvason, felszab. 1916-ban Kisjenőn. Segédi működésének színtere Kisjenő, Arad, Nagyvárad, Békéscsaba és Szarvas volt. 1921-ben alapította műhelyét, ahol egy segéddel dolgozik. A háború utolsó évében szolgált. Neje: Nagy Irén.

Boldizsár Sándor csizmadia m. Öcsödön 1898-ban szül., Szarvason 1915-ben szab. fel. Szaktudását szentesi és öcsödi mestereknél fejlesztette. 1920-ban lett önálló. Az ipt. előlj. tagja. 8 hónapig volt az olasz harctéren. Neje: Molnár Julianna.

vitéz Dezső Lajos borbély m. Szül. 1885-ben, szab. 1900-ban Öcsöd. Szeged, Budapest és Wien voltak segédéveinek állomáshelyei. Fodrásztermét 1908-ban alapította. 1919 óta az ipt. pénzt. tisztjét tölti be. Közs. képv. test. tag. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt. A nagy

ez., 2 kis ez., br. v. é., német vasker., K. cs.-k. és kétsávos seb. é.-t érdemelte ki.

Gáll Imre borbély m. Öcsödön 1913-ban szül., 15 éves korában szab. fel. Hódmezővásárhely és Gádoros jobb mesterei mellett gyakorolta a szakmát mint segéd. 1931-ben lett önálló mester. A dalárda és a műkedvelő gárda tagja.

Hugyik János asztalos m. és temetk. váll. Békéscsabán 1884-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Segéd Békéscsabán, Egerben és Rozsnyón volt. Műhelyét 1910-ben alapította, temetkezési vállalatát pedig 1926-ban létesítette. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz fronton hadifogságba esett, ahol 39 hónapig szenvedett. Neje: Sztankó Julianna.

Jordán György szabó m. Szül. 1874-ben, szab. 1891-ben Öcsödön. Debreceni, nagyváradi, szegedi, szolnoki, törökszentmiklósi és budapesti mesterek keze alatt segédeskedett. 1898-ban önállósította magát. Arany oklevele van. Ipt. előlj. tag és könyvtáros. Az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Komlós Krisztina.

Kardos Lőrinc kép. kőművesmester. Öcsödön 1887-ben született, ugyanott 1904-ben szabadult fel. Budapesten, Szegeden, Kecskeméten és Tatatóváros vett részt nagyobb arányú építkezéseknél mint segéd. 1921-ben önállósította magát. Számos köz- és magánépület felépítése fűződik nevéhez. Az ipt. előlj. tagja ,a tanoncvizsg. biz. tagja, közs. képv. test. tag stb. A szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Karolin.

Kavacsik és Brachna épület díszmű bádogos és vízvezeték szerelési váll. **K. István** Tótkomlóson 1907-ben szül., 1923-ban szab. fel. Segéd Szarvason, Budapesten és Sárváron volt. 1931-ben közösen alapította vállalatát **B. Andrással**, aki 1903-ban Szarvason szül. Szarvas, Tótkomlós, Budapest, Győr, Nagykanizsa, Szombathely és Sopron voltak segédidejének állomáshelyei.

Kerekes András hentes- és mészáros m. Öcsödön 1895-ben szül., Vácon 1912-ben szab. fel. 1915-től az orosz és olasz frontokon harcolt, kit.: kis ez. és br. v. é. 1920-ban alapította székét. Ipt. előlj. tag. Neje: Szatmáry Margit.

Klein Jenő szabó m. 1870-ben Kőtelekén szül., 16 éves korában Öcsödön szab. fel. A fővárosban és az ország nagyobb városaiban gyakorolta a szakmát. 1899-ben visszatért szabadulási helyére és önállósította magát. Műhelyében egy-két segéd dolgozik. 1916 óta az ipt. jegyzője s mint ilyen gondos művelője az iparos érdekeknek. Neje: Rusz Regina.

Méri Sándor kovács m. Öcsödön 1894-ben szül., 1909-ben édesatyjánál szab. fel. Segéd Szentesen, Szegeden, Kecskeméten, Budapesten, Nagykőrösön, Cegléden és Debrecenben volt. Lóvasalási tanfolyamot végzett. 42 hónapig küzdött a harctéren, kit.: br. v. é., K. cs.-k., szolg. ker. és vasker. 1919-ben létesítette műhelyét. Ipt. előlj. tag. Neje: Józsa Julianna.

Nagy Antal géplakatos m. 1878-ban Öcsödön szül., 1895-ben Szarvason szab. fel. Debreceni, aradi, nagyváradi, ceglédi, nagykőrösi és kecskeméti műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1911 óta úzi önállóan iparát. Az épület- és géplakatosság mellett saját garniturájával bércsépléseket végez. 1910 óta visz vezető szerepet a testületben. 1920 óta az elnöki tisztség felelősségteljes állását tölti be. Közs. képv., presbiter, Gazd. és Hitelszöv. felügy. biz. elnök, Fogy. Szöv. ig. tag, Önk. Tűzoltó Egyesület alparancsnok stb. Végigküzdötte a világháborút.

Ifj. Nagy Károly kovács m. 1888-ban szül. Öcsödön, 1905-ben szab. fel. Szentesen, Kecskeméten és Öcsödön volt segéd. 1920-ban önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja, ipt. előlj. tag. A világháborút az olasz és orosz frontokon küzdötte végig. Kit.: br v. é. és K. cs.-k. Neje: Galló Krisztina.

Őze Sándor kovács m. Szül. 1874-ben Öcsödön, szab. 1890-ben Szarvason. Egy ideig uradalmi kovács volt, majd a fővárosban praktizált és Aradon a repülőgép gyárban dolgozott. 1898 óta önálló mester. Több dícsérő oklevél és ezüst érem tulajdonosa. 12 éve ipt. előlj. tag, a szakoszt. alelnöke. Résztvett a világháborúban. István fiát a szakmára nevelte.

Rabb Sándor bognár m. Öcsödön 1896-ban szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Öcsöd, Nyíregyháza és Mezőtúr mestereinél gyakorolta szakmáját. 1919-ben alapított műhelyében a szakmába vágó összes munkákkal és gazdasági szakmába tartozó szerszámok készítésével foglalkozik. A számvizsg. biz. tagja. Az olasz és orosz fronton harcolt, a nagy ez. v. é. tulajdonosa.

Rácz Ferenc hentes- és mészáros m. 1907-ben szül., 1925-ben szab. fel. Dobozon és Öcsödön fejlesztette szaktudását. 5 éves gyakorlat után 1930-ban önállósította magát. Egy segédet foglalkoztat.

Roskó Károly kötélgyártó m. Öcsödön

1889-ben szül., u. ott 1905-ben szab. fel. Kecskeméti, szentesi, szolnoki stb. mesterek mellett gyakorolta a szakmát. Háború alatt az orosz, olasz és szerb frontokon harcolt. 1920-ban alapította műhelyét. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Tóth Zsuzsánna.

Vass Sándor géplakatos, m. 1884-ben szül., 1901-ben szab. fel. Egy évig Orosházán, 15 évig Budapesten és 7 évig Ujpesten az Egyesült Izzónál praktizált. 1922-ben alapította üzemét. Ipt. előlj. tag évek óta. Résztvett a világháborúban. Neje: Szilágyi Eszter.

Baranyi István

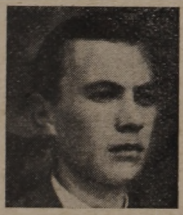
Boldizsár Sándor

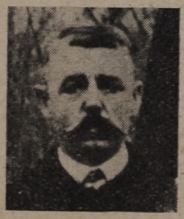
vitéz Dezső Lajos

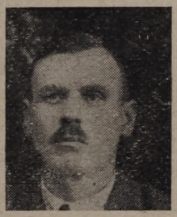
vitéz Dezső Lajos

Gál Imre

Hugyik János

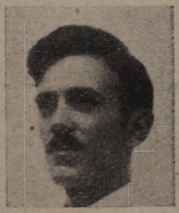
Kardos Lőrinc

Kerekes András

Klein Jenő

Kavacsik István

Méri Sándor

Nagy Antal

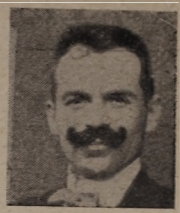
Ifj. Nagy Károly

Öze Sándor

Öze István

Rácz Ferenc

Rácz Ferenc

BIHARNAGYBAJOM

A **Sárréti járás ipartestülete** alakult 1924-ben. Első elnöke Sárkány János volt. Báránd, Biharnagybajom, Bihartorda, Dancsháza, Nagyrábéj, Sáp, Sárrétudvari és Szerep községek tartoznak hatáskörébe. Tagjainak száma 340. Mai elnöke: Szerze György kéményseprő mester, alelnöke: Hagyó Kovács Béla, jegyző: Sárkány János, pénztárnok: Mile Lajos, főszámvevő: Karajos László, számvizsgálók: Bagossy Márton és ifj. Tarr István. Előljárók: Soltész Ambrus, Nemes Áron, Nemes Antal, Bőr Miklós, Nagy János, Balázs András, Bagdány Gyula, Gyaraki Márton, Gál József és Slifka Mihály.

Bagdány Gyula mészáros és hentes m. 1895-ben Biharnagybajomban szül., 1913-ban szab. fel Nagyváradon. Mint segéd Debrecen, Törökszentmiklós, Sarkad és Biharnagybajom községben dolgozott, majd 1924-ben önálló lett. Szakképzett iparos, elsőrendű friss húsárúi vannak. Az ipartestület előljárója, tanoncvizsg. biz. tag, lelkes harcosa az iparos érdekeknek. A román és szerb fronton harcolt. Neje: Bagdi Aranka.

Bagossy Márton kovácsmester. 1881-ben Sápon szül., 1898-ban szab. fel. Nagyvárad, Miskolc, Debrecen, Tátralomnic és Biharnagybajomban töltötte segédéveit, majd 1913-ban lett önálló mester. A csillagtanyai uradalomnak 5 évig volt kovács, műhelyéből elsőrendű munka kerül ki, 2 fiát szabadította fel, a kovács iparban dolgoznak. Az ipt. egyik alapító tagja, jelenleg számvizsgálója, a ref. egyház presbitere. A 37. gy. ezredben résztvett a háborúban.

Bőr Miklós borbély- és fodrászmester. 1883-ban Biharnagybajomban szül., 1900-ban Nagyváradon szab. fel. A család ősei is a szakmában működtek, apáról fiúra szállt a mesterség. 1901-ben lett önálló. Alapító tagja az ipartestületnek, jelenleg előlj. tag. A szerb és olasz fronton harcolt, a kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Miklós fia szintén borbély.

Gál József kőműves és ácsmester. 1880-ban szül. Biharnagybajomban, 1898-ban szab. fel. Mezőberényben. 1903 óta önálló mester. Az ipt. előljárója, résztvett a világháborúban. Neje: Gál Julianna.

Gyaraki Márton csizmadia m. 1881-ben Kőröstarcsán szül., 1897-ben szab. fel. Orosházán, Békéscsabán, Kőröstarcsán dolgozott, 1907-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre és raktárra dolgozik. Az ipt. egyik megalapítója, előlj. és tanoncvizsg. biz. tag. A világháborúban mint szakaszvezető kétszer sebesült. 1915-ben orosz fogságba került. Neje: Szécsi Eszter.

Hegyesy Béla cipészmester. 1905-ben Füzesgyarmaton szül., 1922-ben szab. fel. Mint segéd Budapesten is dolgozott és 1927-ben saját erejéből és szorgalmából lett önálló. Minden idejét ipara fejlesztésére szenteli, kezéből elsőrendű munka kerül ki.

Karajos László fényképész. Bihartordai születésű, 1919-ben Kispesten szab. fel. A szakma minden ágát szakszerűen űzi, izléses, kiváló munkái vannak. Az ipt. megalapításában fő része van és 6 évig mint jegyző annak ügyeit mintaszerűen vezette. Jelenleg főszámvevője a testületnek, a legeltetési társulat, az iparosok és kereskedők körének jegyzője. Résztvett a világháborúban.

Kasza Kálmán szabómester. 1886-ban született Biharnagybajomban, 1904-ben szabadult fel. Hajdúszoboszló, Püspökladány és Bihar vármegye jobb mestereinél fordult meg és 1926-ban lett önálló. Kizárólag mérték szerint dolgozik. Keze alól izléses, jó munka kerül ki. Az orosz és olasz fronton harcolt, 50%-os rokkant.

Hagyó Kovács Béla géplakatos, cséplőgéptulajdonos. 1888-ban Komádiban szül., 1904-ben szab. fel. Békésgyulán, Budapesten, Fiumében, Zágrábban fordult meg, ahol szaktudását fejlesztette, majd

1920-ban lett önálló. Biharmegye egyik legmodernebb üzemének tulajdonosa. Középiskolái elvégzése után a felső fémipari szakiskolát végezte el. Az összes vezérmű és elektromos vizsgákat sikeresen végezte. Több elismerő oklevél tulajdonosa. Az ipt.-nek 1926 óta alelnöke, az ipari érdekek lelkes, önzetlen képviselője, a tanoncvizsg. biz. elnöke. A szerb és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Kovács István cipész m. 1908-ban Karcagon szül., 1925-ben szab. fel és 1930-ban saját erejéből lett önálló mester. Kizárólag mérték szerint, rendelésre dolgozik, kezéből jó, megbízható munka kerül ki. Tanonc korában elismerő oklevelet kapott, szorgalmas, ambiciós fiatal iparos, aki minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Mile Lajos cipészmester. Biharnagybajomban 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. Debrecenben és Budapesten fejlesztve szaktudását, 1913-ban lett önálló mester. Szabászatot tanult. Mérték szerinti munkákat készít. Az ipt. egyik megalapítója, 1929 óta pénztárnoka, tanoncvizsgáztató. Az Iparoskör vál. tagja. Harcolt az olasz fronton. Neje: Nemes Eszter.

Nagy János mészáros- és hentes m. Biharnagybajomban szül. 1883-ban, 1900-ban szab. fel. Hajduhadházon és Biharnagybajomban töltötte segédéveit és 1907-ben lett önálló. Lajos és János fia atyjuk iparában dolgozik. Része van az ipt. megalapításában, előljárósági tag, tanonc és mestervizsgáztató, a keresk. és iparosok körének vezetőségi tagja. A háborúban a szerb, olasz és orosz fronton harcolt, 2 évig orosz fogságban volt. Neje Nemes Mártha.

Nemes Kálmán épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. Biharnagybajomban szül. 1872-ben, Debrecenben szab. fel. Régi asztaloscsalád sarja, kinek ősei már az 1700-as esztendőtől a szakmában dolgoztak. Az egész megye területén számos köz- és magánépület, valamint templom- és polgári lakberendezések teszik nevét maradandóvá. Községi képviselő, az Iparoskörnek és a tanoncvizsg. bizottságnak elnöke, szakképzett, intelligens iparos, méltó reprezentánsa a magyar kézműiparnak. Fia Kálmán a budapesti áll. felsőipariskola hallgatója.

Nyiri Jenő műbútorasztalos. 1902-ben Szerepen szül., 1918-ban szab. fel. Budapesten 1925-ben lett önálló és 1927-ben került Biharnagybajomra. A püspökladányi fürdő, sárrétudvari kultúrház, iskola stb. munkák fűződnek nevéhez. A tanoncvizsgáztató tagja. Neje: Sárkány Julianna.

Rénes Mihály cipészmester. Karcagon 1899-ben szül., 1915-ben szab. fel. 1921 óta önálló mester, mérték szerinti rendelésre dolgozik. Szakképzett mester. A 13. huszárezredben az orosz és olasz fronton harcolt. 1922-ben vette feleségül Vágó Rebekát.

Sárkány János asztalosmester, temetkezési vállalkozó. Biharnagybajomban 1880-ban szül., Debrecenben szab. fel, majd Kolozsvár, Nagyvárad jobb mestereinél fordult meg mint segéd. Családjában tradicionális a mesterség iránti szeretet és apáról fiúra öröklődött. Az ipt. első elnöke volt, az iparos érdekeket lelkes önzetlenséggel képviseli. 1929 óta jegyzője az ipartestületnek, tagja a tanoncvizsg. bizottságnak, az Iparoskör tagja, a cserkészek jegyzője stb. Debrecenben végezte a jegyzői tanfolyamot, melyről díszoklevelet kapott.

Soltész Ambrus szabómester. 1878-ban Dévaványán szül. és 1895-ben szab. fel. Békéscsabán és Gyomán képezte magát mint segéd és 1906-ban lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, egy negyed százada önálló mester. Résztvett az ipartestület megalapításában, előljárósági tag, elnöke a tanoncvizsg. biz.-nak. Résztvett a háborúban, orosz fogságba került. Neje: Jeney Piroska.

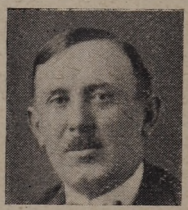
Szerze György járási kéményseprő m. Bihartordán 1885-ben szül., 1902-ben Biharnagybajomban szab. fel. Édesatyja mellett 20 éven át volt a szakmában és 1924 óta reáljogon járási kéményseprő mester. Cca 6000 kémény tartozik kezelése alá. Az ipt. megalapításában fő része van. Volt előlj. tag, 1930 óta elnök, mely tisztséget önzetlen, puritán jelleme folytán méltóan tölti be. Az Iparoskör vezetőségi tagja, közs. képv. Az olasz fronton harcolt és 1917—1919-ig olasz fogságban volt. Fiai közül Péter és György szintén a szakmában dolgoznak édesatyjuk mellett.

ifj. Tarr István mészáros- és hentes m. 1885-ben Hajdunánáson szül., 1902-ben Debrecenben szab. fel. Debrecen, Tiszaföldvár és Biharnagybajomban dolgozott mint segéd és 1904-ben lett önálló. Az iparkamara 25 éves iparban eltöltött érdemeiért elismerő oklevéllel tüntette ki. Az ipt. számvizsgálója, egyik megalapítója, közs. képv., tanoncvizsgáztató. A szerb, orosz és olasz fronton küzdött. Sebesült. A br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Fülöp Ilona.

Varga István szíjgyártó, nyerges és bőröndös m. 1880-ban Koltán szül., 1896-ban szab. fel, majd Wien, Grác, Ischl, Szeged, Arad, Budapest, Temesvár, Esztergom jobb üzemeiben fejlesztve tudását, 1902-ben lett önálló. A szakma minden ágában szakképzettséggel bír, már tanonc korában elismerő oklevelet kapott kiváló munkájáért.

Várady Mátyás vendéglős, a „Korona szálló és vendéglő" tulajdonosa. 1883-ban Biharnagybajomban szül., 1930-ig mint földbirtokos kisgazda működött, 1930 óta a vendéglő szakmában dolgozik. Nagyrészt saját termésű borait méri, elsőrendű magyar konyhát vezet felesége, Makra Erzsébet személyes felügyeletével. 100 személyes 2 nagyteremből álló helyiségében van az iparos és kereskedők körének hivatalos helyisége. 7—8 szobáját az egész járás legtisztább és legszebb szállodájának ismerik. Községi képviselő, volt pénztárnok, a kör vezetőségi tagja. Az orosz, olasz, szerb és román fronton harcolt, kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. érme van.

Várady Sándor magyar szűcs m. Biharnagybajomban 1883-ban szül., 1902-ben szab. fel. 1908-ban lett önálló mester, 10 évet a vasútnál töltött, majd 1921 óta a szakmában dolgozik. Kizárólag magyar motivumú munkái elismert nevet biztosítottak számára. 1925-ben a budapesti kézművesipari tárlaton bronzérmet és oklevelet, 1928-ban pedig Szolnokon nagy ezüstérmet és díszoklevelet nyert. Neje: Bagdán Julianna.

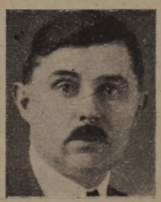
Bagdány Gyula

Bőr Miklós

Gyaraki Márton

Karajos László

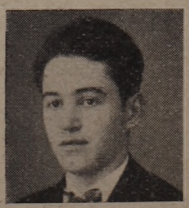
Kasza Kálmán

Hagyó Kovács Béla

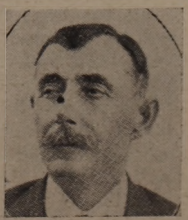
Hagyó Kovács Béla

Kovács István

Mile Lajos

Nemes Kálmán

Sárkány János

Soltész Ambrus

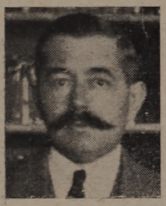
Szerze György

ifj. Tarr István

Varga István

Várady Mátyás

Várady Sándor

SZEGHALOM.

Czeglédi Sándor szabó m. Szeghalmon 1892-ben szül., u. ott 1905-ben szab. fel. Tanulmányútja során Budapest, Wien, Hamburg, Berlin, Páris, Nizza, Brüsszel és Afrika szabóműhelyeit járta be. 1917-ben Tatatóváros önállósította magát, 1922-ben helyezte át műhelyét Szeghalomra. Két segéddel és két tanulóval dolgozik. Az ipt. előlj. tagja.

Gabnai Sándor hentes- és mészáros m. Szül. 1905-ben, felszab. 1924-ben Orosházán. Segéd Orosházán, Berettyóújfalun, Debrecenben és Budapesten volt. 1926-ban alapította székét. Neje: Kiss Aranka.

Gergely Lajos szabó m. 1902-ben Békésen szül., 16 éves korában szab. fel. Mint segéd 1923-ban kiállítási munkájával kitüntető oklevelet nyert. 1931 óta önálló. Ugy a férfi, mint a női szabóságot tanulta és ma is űzi. Neje: Batéri Irén, férjével közösen dolgozik a műhelyben.

Maróthy Lajos géplakatosmester, autó és gépjavító műhely és garage tulajdonos. Szeghalmon 1882-ben szül., Debrecenben 1898-ban szab. fel. Nagyvárad, Budapest, Orosháza, Kassa, Eperjes, Nagykároly, Erzsébetváros és Brassó üzemeiben fejlesztette szaktudását. Géplakatos műhelyét 1906-ban, garázsát 1928-ban alapította. Iparán kívül bércsépléssel és bérautófuvarozással is foglalkozik. A Faluszöv. arany oklevéllel tüntette ki. Az ipt. előlj. tagja. Résztvett a világháborúban, 25%-os hadirokkant. Neje: Galbács Katalin. Fiait: Lászlót és Sándort e szakmára nevelte.

Rosenberg Sándor szabó m. Batizvasvárin 1888-ban szül., Nagyváradon 1906-ban szab. fel. Budapesten és Münchenben technológiát végzett, München, Stuttgart, Páris, Nagyvárad és Budapest szalónjaiban praktizált. 1913 óta önálló, egy segéddel dolgozik. Az olasz és szerb fronton harcolt, négyszer sebesült meg.

Sándor Lajos cipész m. 1886-ban Szeghalmon szül., 1901-ben szab. fel. Cegléden és Budapesten jeles mestereknél fejlesztette szaktudását. 1912-ben visszament szülőhelyére és megalapította műhelyét. 1918 óta visz szerepet az ipt. életében, 1924 óta alelnök. A tanoncvizsg. biz. alelnöke, a békéltető biz. tagja, a ref. egyh. presbitere. Végigküzdötte a világháborút, kétszer megsebesült. Neje: Eke Irén.

Steiner Sándor órás és ékszerész. Berettyóújfalun 1894-ben szül., 1912-ben szab. fel. Berettyóújfalusi, hajdúböszörményi, nagyváradi és belényesi mestereknél volt segéd. 1920-ban Püspökladányban önállósította magát, mai műhelye 1929 óta áll fenn. Az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Weisz Ilona.

Szabó Sándor szabó m. Szül. 1905-ben Szeghalmon, felszab. 1921-ben. Két évig a fővárosban, majd Tatatóváros és Gyöngyösön segédeskedett. Budapesten a

technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1930-ban önállósította magát. Mérték szerinti szabóságot folytat.

Szívós József cipész m. Szeghalmon 1900-ban szül., atyjánál tanulta a szakmát, aki 1916-ban szab. fel. Tanuló korában oklevelet és pénzjutalmat nyert. 10 éven keresztül praktizált fővárosi műhelyekben. 1927-ben alapította üzletét, ahol 2 segédjével elsőrendű munkát készít.

Tóth István szabó m. 1902-ben szül., 1921-ben Nagyváradon szabadult fel. Budapesten, Veszprémben és Giurgin gyakorolta a szakmát. 1929-ben önállósította magát. Budapesten a technológián szerzett szakismereteivel elsőrendű munkát készít.

Tóth Imre cipész m. Érszőllősön 1904-ben szül., Szeghalmon 1921-ben szab. fel. Segédidejét szeghalmi és budapesti mestereknél töltötte. 1927-ben alapította szeghalmi műhelyét. Vésztőn fióküzlete van. Két segéddel dolgozik.

Török Gyula cipészmester.

Czeglédi Sándor

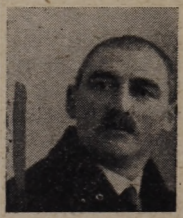
Gabnai Sándor

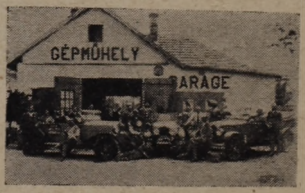
Gergely Lajos

Maróthy Lajos

Rosenberg Sándor

Maróthy Lajos műhelye

Sándor Lajos

Szabó Sándor

Szivós József

Tóth Imre

KOMÁDI.

A komádi ipartestület alakult 1925-ben, saját székháza van. Tagjainak száma 140, könyvtára 150 kötetből áll. Fejlődő, törekvő testület, vezetősége hozzáértő, fáradhatatlan szorgalommal látja el a reábízott feladatokat. Elnöke: Szabó László építőmester, jegyzője: Fülöp Gyula lakatosmester, alelnöke: Nagy József asztalosmester, pénztárnoka: id. Vörösmarthy Imre mészárosmester, számvizsgálók: Szalay Lajos és Gyuricza János szabók. Előljárósági tagok: Less László fodrász, Ujvári József kovács, Nagy Ferenc ács, Tiszai Vilmos cipész, Papp József cipész, Szabó György építőmester, Bujdosó Márton szabómesterek.

Aranyi Mihály férfi szabó m. Berettyóújfalun 1904-ben szül., 1921-ben Hajdúnánáson szab. fel, majd 1931-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki tanulta a szabászatot is és mérték szerinti rendelésre dolgozik. Neje: Fekete Adél.

Aradán György cipész m. 1890-ben Komádin szül., 1910-ben Nagyváradon szab. fel. Mint segéd Szeghalom, Orosháza és Székelyudvarhely jobb mestereinél dolgozott. 1930 óta önálló. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Berze Berta.

Balogh Antal kovácsmester, gazdálkodó. 1882-ben Komádin szül., 1899-ben Diószegen szab. fel. Aradon, Nagyváradon és Debrecenben dolgozott mint segéd és 1908-ban lett önálló. Résztvett az ipt. megalapításában, volt előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag. A katonaságnál mint gyógykovács vett részt a háborúban a szerb, orosz, olasz és román fronton. Nagy és kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van. Munkájának és szorgalmának gyümölcse saját háza és birtoka. Neje: Csongrádi Julianna.

Bandi János kovácsmester. 1903-ban Zsadányban szül., 1923-ban Csökmőn szab. fel. Mint segéd Vésztő, Békés, Orosháza, Gyula jobb mestereinél dolgozva, 1929-ben lett önálló. Megbízható, jó munkája nevét közismertté tette a vidéken.

Bodorik István asztalos- és üveges m. Békésen 1889-ben szül., 1906-ban szab. fel testvérénél Jánosnál. Békéscsabán, Törökszentmiklóson töltötte segédéveit, 1913 óta önálló. Számos helyi és környékbeli lakóház munkáinál tette nevét elismertté. A szerb. olasz és orosz fronton küzdött, orosz fogságba került. Neje: Szabó Róza.

Bucsi József lakatosmester, a „Bucsi és Zörgő" lakatos cég beltagja. 1884-ben szül. Zilahon, 1901-ben szab. fel. Budapest nagyobb ipari üzemeiben képezte magát 5 éven át és 1907 óta önálló. Technológiát végzett, tanult, szakképzett mester. Modern 3 HP-vel felszerelt üzemükben az összes szakmába vágó munkák, javítások, heggesztések, magánjárók speciális javítások egyedüli készítője. A műhely a környék legnagyobb üzeme. A 14. és 51. gy. ezredben szolgált a háborúban. Kis ez., szolg. ker. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Mező Jolán.

Erdei András cipész m. 1891-ben szül. Komádin, 1908-ban szab. fel Fekete Sándornál. 1918-ban lett önálló mester, elvégezte a technológiát, szabászatot is tanult. Kezéből elsőrendű munka kerül ki. Mérték szerinti rendelésre dolgozik, ortopäd munkákat is készít. Volt az ipt. előljárója, tanoncvizsg. biz. tagja. A román, orosz és olasz - fronton harcolt. Szakképzett, jeles iparos, munkájának és szorgalmának eredménye saját háza.

Fekete Sándor cipész m. (saját ház). Bihartordán 1880-ban szül., 1897-ben szab. fel. Debrecenben, Kolozsvárt, Temesváron, Nagyváradon és Karcagon dolgozott mint segéd, 1904 óta önálló mester. Kizárólag mérték szerinti rendelésre dolgozik. Saját erejéből nagyobbszabású kisipari üzemet létesített, amelyet a mostoha viszonyok miatt kellett leépítenie. Az ipt. egyik megalapítója, az ipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa. Az olasz és orosz fronton harcolt. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Csongrádi Julianna. Fia Sándor technológiát végzett, jelenleg Sashalmon önálló mester.

Fülöp Gyula lakatos m. 1883-ban szül. Komádin, 1902-ben Tátrai Sándornál szab. fel Nagyváradon. Nagyszalontán, Budapesten jobb üzemekben fejlesztette szaktudását, 1908-ban lett önálló. Épület- és díszmű munkákat végez. Nevéhez fűződik számos iskola, templom, köz- és magánépület munkája. Tanonc korában oklevéllel és első díjjal lett kitüntetve. Az ipartestület jegyzője, 6 évig volt alelnöke, tanoncvizsg. alelnök. Az iparos érdekek önzetlen harcosa. A szerb, orosz, olasz és román fronton harcolt. Neje: Szalay Etelka.

Gyurevits Árpád órásmester. 1896-ban Oroszországban szül. Mahilőn, ugyanott is szab. fel 1912-ben. Mahiló, Stockholm és a Tawannes Watch óragyárban fejlesztette szaktudását, 1921-ben önállósította magát. Megbízható, pontos, lelkiismeretes munka kerül ki kezéből. A világháborúban fogolyként került Magyarországba, beszéli az eszt, magyar, szerb, orosz és német nyelvet. Neje: Freikind Gizella.

Gyuricza János férfi szabó m. 1894-ben szül. Komádin, 1912-ben szab. fel és 1921-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, elismert jó munkája révén a jobb körök részére. Résztvett az ipt. megalapításában, lelkes képviselője az ipari érdekeknek. A 3. honv. gy. ezredben harcolt, megsebesült az orosz fronton, 50%-os rokkant. Neje: Házy Irén, tanult angol és francia női szabó, aki a budapesti jóhírű szalonokban szerezte tudását.

Kádár Dániel szíjgyártó (saját ház). 1902-ben szül. Komádin, 1922-ben szab. fel. Hosszabb ideig Berettyóújfalun dol-

gozott mint segéd és 1926 óta önálló. Igás és parádés szerszámok, valamint minden a szakmába vágó munkákat szakszerűen végez. Ipara fejlesztésére szenteli kizárólag idejét. Saját erejéből lett önálló mester. Kezéből elsőrendű, megbízható munka kerül ki.

Less László borbély m. 1882-ben szül. Komádin, 1898-ban szab. fel. Nagyváradon és Temesváron dolgozott mint segéd, 1906-ban lett önálló. Modern, hygienikusan berendezett üzlete van. Az ipt. egyik megalapítója, 10 éve vezetőségi tagja. Az olasz és orosz fronton harcolt. Neje: Lédig Katalin.

Maklári Árpád cukrász. 1900-ban Kisvárdán szül., 1922-ben Nyíregyházán szab. fel. 1926 óta önálló mester. Tanonc korában elismerő oklevelet kapott. Törekvő, szorgalmas iparos, ki kizárólag ipara fejlesztésének szenteli idejét. Neje: Kovács Ilona.

Moszkva Lajos asztalos m., temetk. vállalkozó. Gyomán 1887-ben szül., 1904-ben szab. fel. Budapest, Kassa, Eperjes, Gyula, Marosvásárhely stb. helyeken fejlesztve tudását, 1921-ben lett önálló. Modern, villanyerőre berendezett üzeme van s a szakma minden ágában tökéletes jártassággal bír. Kiváló munkájáért elismerő oklevéllel és első díjjal lett kitüntetve. A 101. gy. ezredben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Maár Róza.

Nagy József épület- és bútorasztalos m. 1881-ben szül. Okányban, 1897-ben Dévaványán szab. fel. Az ország nagyobb, tekintélyes üzemeiben fordult meg mint segéd, 1904-ben lett önálló mester. Számos iskola, templom, magánház munkái tették nevét elismertté a szakmában. 4 HP-vel felszerelt modern üzeme van. Az ipari életben jelentős szerepet tölt be. A testület egyik megalapítója, alelnöke, tanonc felügyelő biz. tag. Az ipari érdekek puritán képviselője. Az orosz fronton harcolt. Neje: Winkler Éva.

Papp József cipész m. 1893-ban Komádin szül., 1909-ben Kőrösszakállon szab. fel. 1922-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, megbízható, jó és ízléses munkái vannak. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. Résztvett a háborúban az orosz és olasz fronton. Neje: Tarsoly Irén.

Sáfrány Lajos cipész m. 1891-ben szül. Komádin, 1909-ben szab. fel és 1913 óta önálló mester. Rendelésre dolgozik mérték szerint, szakképzett, tanult iparos, több tanoncot szabadított fel, kik jó iparosok lettek. A 37. és 39. gy. ezredben harcolt, olasz fogságban volt 1½ évig. K. cs.-k. és br. v. é.-mel lett kitüntetve. Neje: Csongrádi Erzsébet.

Sáfrány Bálint cipészmester. Komádin szül. 1897-ben, 1914-ben Nagyváradon szab. fel. 1921-ben önállósította magát. Budapesten a technológiát végezte, kitanulta a szabászatot, ortopäd munkát is végez. A környéken elismert nevet biztosított magának ízléses, szép munkájával. A technológián oklevelet nyert. Az ipt. 6 évig volt előlj. tagja, tanoncvizsg. Az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült és fogságba esett. Kétszer br. v. é., K. cs.-k. és seb. é.-e van. Neje: Csongrádi Margit. Gyermekei Margit és Lajos. Saját háza és 6½ hold földje van, amely munkájának és szorgalmának eredménye.

Seprényi Antal műbútor asztalos m. 1895-ben szül. Komádiban, 1912-ben szab. fel, 1921 óta önálló mester. Kiváló szaktudású, képzett mester, kinek megbízható, jó munkái vannak. Speciális antik és műbútor munkát végez külföldön szerzett művészi gyakorlattal. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak, a természettudományi társaságnak. A II. hidász zlj.-ban szolgált. Neje: Nagy Jolán.

Szabó Gergely építési vállalkozó. 1874-ben Gyomán szül. Gyomán, Komádin, Nagyváradon praktizált és 1902-ben lett önálló. Magas és mély építkezésekben az összes helyi és környékbeli közmunkákban része van, öccsével Szabó Lászlóval közösen. Nevéhez fűződik a legtöbb helybeli középület, iskola megépítése. Ipt. előlj. tag. 15 évig volt pénztárosa, tanoncvizsg. biz. elnöke. A műszaki csapatnál szolgált a háborúban.

Szabó László építőmester, vállalkozó. 1882-ben Gyomán szül., 1900-ban Komádin szab. fel. Több alföldi városban tanult mint segéd és 1909-ben lett önálló. Mestervizsgát tett Budapesten 1914-ben. Bátyjával Gergellyel közösen vállal magas s mély építkezést. Az ipt. elnöke, megalapítója és 1910 óta működik az iparosság érdekében. Önzetlen, puritán jelleme az iparosság vezetésére predesztinálja. A Hitelszöv. felügy biz. tagja, községi képv., a református egyhás presbitere. A szerb, orosz és olasz fronton vett részt, megsebesült, 55%-os rokkant. Neje: Sándor Lidia.

Szalay Lajos férfi- és női szabó m. 1885-ben szül. Komádin, atyjánál szab. fel 1900-ban. Budapesten fejlesztete tudását 5 éven át. Mérték szerint rendelésre dolgozik 1907 óta. Angol úri- és női munkákat ízléses kivitelben készít a jobb körök részére. Ipt. előlj. tag, számvizsgáló, tanoncvizsg. biz. alelnök. A 37. gy.

ezredben harcolt. Neje: Balogh Zsuzsanna.

Tiszai Vilmos cipész m. 1896-ban Nagyváradon szül., 1910-ben szab. fel. Komádin 1921-ben lett önálló mester saját erejéből. Mérték szerint rendelésre dolgozik. Elsőrendű, megbízható, jó munkái révén neve közismert. Ipt. előlj. tag. Az olasz fronton harcolt, megsebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetés tulajdonosa. Neje: Major Zsófia.

Tóth Dániel szabó m. 1897-ben Komádin szül., 1915-ben Mezőtelegden szab. fel. 1926-ban önállósította magát. Mérték után, rendelésre dolgozik, szakképzett mester, kinek kezéből jó munka kerül ki. A román és francia fronton harcolt. Neje: Kovács Margit.

özv. Török Imréné Papp Julianna, mészáros- és hentes m. (saját ház). Férje 1901-ben Kőrösladányban szül. és 1923-ban Komádin lett önálló mester. Elismert nevet biztosított magának a szakmában. 1931-ben hunyt el. Azóta özvegyi jogon vezeti tovább a mesterséget a tradiciókhoz híven.

Vékony Mihály cipész m. 1898-ban Nagykerekin szül., 1916-ban Nagyváradon szab. fel. 1922-ben lett önálló. Rendelésre dolgozik, javításokat vállal. Szakszerű, jó munkái vannak. 2 tanoncot szabadított. A 34. tűzérezredben az olasz fronton harcolt. Neje: Feld Julianna.

ifj. Vörösmarthy Imre mészáros- és hentes m. 1896-ban szül. Komádin, 1927-ben atyjánál szab. fel. 1929-ben lett önálló a szakmában, miután előbb a szabó ipart tanulta. Szakképzett mester, kinek elsőrendű húsárui vannak. Kizárólag ipara fejlesztésére fordítja idejét. Neje: Császár Róza.

id. Vörösmarthy Imre mészáros- és hentes m. 1873-ban szül. Komádin, 1890-ben szab. fel. 1903 óta önálló mester. Elsőrendű friss húsárui, saját készítményű csemege hentesárui vannak. Az ipt. pénztárosa, 7 évig volt előlj. tagja, része van a testület megalapításában. A román és olasz front harcaiban vett részt, kétszer megsebesült. Neje: Dobos Ágnes. Munkájának és szorgalmának gyümölcse saját háza.

Zörgő István lakatosmester, a „Bucsi és Zörgő" cég beltagja. 1882-ben Zsibón szül., 1902-ben Zilahon szab. fel. 1907-ben társas alapon lett önálló, megalapítva üzemüket, amely messze a környéken a legnagyobb a szakmában. Modern 3 HP-vel berendezett üzem, gyalu, eszterga, fúró, maró gépet foglal magában. Tanonc korában oklevéllel lett kitüntetve. Volt ipt. előljáró, tanoncvizsgáztató. Neje Bucsi Zsuzsanna.

Weisz Mór szabómester, kész ruharaktár tulajdonos. 1897-ben szül. Nyírábrányon, 1915-ben Debrecenben szab. fel. Kisújszálláson, Budapesten dolgozott mint segéd, majd 1928-ban önálló lett. Ugy rendelésre, mint raktárra dolgozik. Dúsan felszerelt raktára van kész férfi és fiú ruhákban. Üzlete általánosan ismert a környéken. Raktáron tart szabókelléket is. A helybeli kisiparosok dolgoznak számára. Az orosz és olasz fronton harcolt, orosz fogságba került. Neje: Schück Berta.

Aradán György

Aranyi Mihály

Balogh Antal

Bandi János

Bodorik István

Bucsi és Zörgő

Erdei András

Fekete Sándor

Fülöp Gyula

Gyurevits Árpád

Gyuricza János

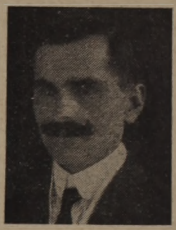
Kádár Dániel

Maklári Árpád

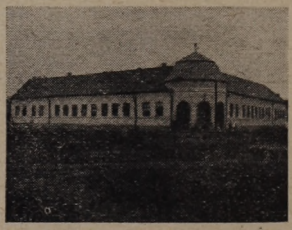
Nagy József

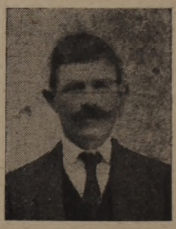
Seprényi Antal

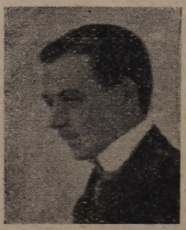
Szabó Gergely

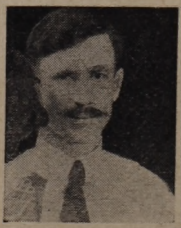
Szabó László munkája

Szabó László

Szalay Lajos

Tiszai Vilmos

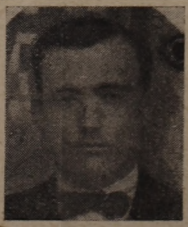
Tóth Dániel

néh. Török Imre

özv. Török Imréné

Vékony Mihály

Weisz Mór

Zörgő István

BIHARTORDA.

Juhász Nagy István kovács m. 1891-ben Hódmezővásárhelyen szül., u. ott 1908-ban szab. fel. Mint segéd Szegeden, Szentesen, Nagyváradon dolgozott és 1910-ben lett önálló. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton kétszer sebesült. A K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Neje: Kara Róza.

MONOSTORPÁLYI.

Bara Lajos cipész m. 1902-ben Monostorpályin szül. 1929-ben u. ott szab. fel. Segéd korában is ugyanott dolgozott. 1930-ban lett önálló mester, kinek műhelyéből jó minőségű munka kerül ki.

Bara József hentes- és mészáros m. 1902-ben Monostorpályin szül., u. ott szab. fel. Mint segéd Kismarján és Debrecenben fejlesztette szaktudását, mellyel 1926-ban lett önálló mesterré. Üzletében ízléses hentesáru kapható és mint ilyen elismert a községben.

Gorbai Ernő cipész m. 1885-ben Hosszúpályin szül., u. ott atyjánál sajátította el a szakmát és 1920-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban az olasz fronton, ahol fogságba esett és 5 évi fogság után jött haza. Neje: Szegedi Zsuzsanna.

Gulyás József asztalos m. 1903-ban Érkenézen szül., 1923-ban Érmihályfalván szab. fel. Mint segéd Budapest, Temesvár, Arad, Kolozsvár és Bukarest jobb műhelyeiben dolgozott és 1928-ban Nagylétán, majd 1930-ban Monostorpályin lett önálló. Minden szakmába vágó munkát nagy hozzáértéssel készít. Neje: Papp Róza.

Józsa Imre borbély m. 1887-ben Monostorpályin szül., szakmáját a katonaságnál sajátította el és 1921-ben lett önálló mester. Résztvett a világháborúban az olasz és orosz front harcaiban, megsebesült. Neje: Szabó Róza.

Katona Elek hentes- és mészáros m. 1905-ben Monostorpályin szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Mint segéd Debrecenben dolgozott és 1930-ban lett önálló mester. Mindenkor jó árukat tart üzletében. Neje: Árva Róza.

Nagy Imre cipész m. 1882-ben Kokadon szül. 1894-ben Álmosdon szab. fel. Mint segéd Budapesten és Berlinben dolgozott, u. itt vezető is volt. 1904-ben Nagyváradon, majd Debrecenben és 1922-ben Monostorpályin lett önálló. Az ipt. községi megbízottja. Résztvett a világháborúban az olasz fronton, ahol kétszer megsebesült. A br. v. é. tulajdonosa. Neje: Bora Emilia.

Sugár József ács- és kőműves m. 1883-ban Mármarosvisken szül., 1911-ben Nagylétán szab. fel. Mint segéd u. ott és Debrecenben dolgozott, 1930-ban lett önálló. Résztvett a világháborúban, háromszor megsebesült. I. o. e., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Tasnádi Mária. Sándor és József gyermekeik vannak.

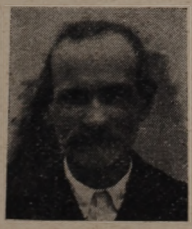
Sütő Géza asztalos m. 1905-ben Nyírsényben szül, 1925-ben Vámospércsen szab. fel. Mint segéd Budapesten, Debrecenben és Földesen dolgozott és 1931-ben lett önálló. Törekvő, szorgalmas, szakképzett iparos. Neje: Magyar Ilona.

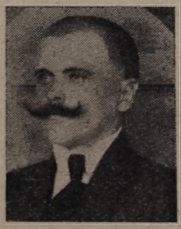
Bara József

Bara Lajos

néh. Gorbai József

Gorbai Ernő

Katona Elek

Nagy Imre

Sugár József

Sütő Géza

SÁP.

Illés János cipészmester. Szül. 1894-ben Váradlesen, 1912-ben Nagyváradon szab. fel. Élesden, Nagyváradon, Kolozsvárott és Budapesten segédeskedett, 1919-

Illés János

ben lett önálló. Az ipt. előlj. tagja, a Polgári Kör jegyzője. Résztvett a világháborúban az orosz fronton, megsebesült és orosz fogságba esett. Neje: Hunyadi Eszter. 2 gyermekük van.

Kecse Géza borbély m. 1896-ban Biharfordán szül., 1914-ben Békésgyulán szab. fel. Budapesten, Nagyváradon és külföl-

Kecse Géza

dön praktizált mint segéd és 1923-ban lett önálló mester. A dalárda működő tagja, a tűzoltó testület tagja. Résztvett a világháborúban a szerb és olasz frontokon. Neje: Pallay Margit.

BÁRÁND.

Ali István kovács m. 1906-ban szül., 1924-ben Sárrétudvariban szab. fel. Kisújszállási, orosházai és nagyszénási mestereknél dolgozott mint segéd. Gépkezelői szakvizsgát tett. 1928-ban alapított műhelyében egy kisegítővel dolgozik.

Katona Benjámin cipész m. 1881-ben Bárándon szül., 1898-ban Debrecenben szab. fel. Nagyváradon, Kolozsváron fejlesztette segéd korában szaktudását, majd 1904-ben önálló lett. Az Iparos Körnek 15 évig volt pénztárnoka. Neje: Bottka Róza.

Kerékgyártó József hentes- és mészáros m. 1893-ban Bárándon szül., 1912-ben Nagyváradon szab. fel. Mint segéd Zilahon dolgozott, 1922-ben lett önálló. Friss, jó áruiról ismeretes. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton fogságba esett. A br. v. é. tulajdonosa. Neje: Kiss B. Anna.

Keserü János cipész m. 1903-ban Püspökladányban szül., u. ott 1920-ban szab. fel. Debrecen, Nyíregyháza, Budapest és Szolnok jobb műhelyeiben dolgozott mint segéd, 1928-ban lett önálló. A Tűzoltó Egyesület tagja. Neje: Nyilas Irma. Irma és Irén gyermekük van.

Kiss József vendéglős és szeszfőzde tulajdonos. 1876-ban Bárándon szül., majd mint füszerkereskedő Debrecenben 1892-ben szab. fel. Nevéhez fűződik az iparoskör megalapítása és annak jelenleg is elnöke. A Hitelszöv. ig. tagja. Az ipt. előlj. tagja stb. Résztvett a világháborúban az orosz és román fronton, kétszer megsebesült. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Pintér Anna.

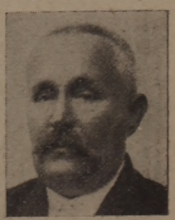
Korodi Sándor cipész m. 1894-ben Bárándon szül., u. ott 1911ben szab. fel. Cegléden, Nagyváradon és Budapesten gyarapította segéd korában szaktudását és 1920-ban lett önálló. Az Iparoskör pénztárnoka. Résztvett a világháborúban a szerb és orosz fronton, megsebesült és 25%-os rokkant lett. Neje: Katona Eszter.

Slezák Lajos borbély m. 1893-ban Karcagon szül., 1908-ban Nagyszalontán szab. fel. Bárándon dolgozott mint segéd és 1914-ben u. ott lett önálló. A Tűzoltó Egyesület segédtisztje. Az Iparoskör vál. tagja és zászlótartója. Résztvett a világháborúban. Neje: Fekete Gizella.

Tóth Sándor cipészmester. 1896-ban Bárándon szül., 1914-ben Nagyváradon szab. fel. Mint segéd u. ott dolgozott és 1920-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik 1 segéd és 1 tanulóval, szezonban 5-6 segéddel. Résztvett a háborúban az olasz és szerb fronton. A br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Gyermekük: Sándor, Irénke, Emma és Mariska.

Kerékgyártó József

Kiss József

Korodi Sándor

Tóth Sándor

Slezák Lajos

HAJDUBAGOS.

Bódi Antal kovács m. 1878-ban szül. Püspökladányban és szakmáját Hajdubagoson kitanulva, Derecskén dolgozott mint segéd, 1910-ben Tépén, majd 1911-ben Hajdubagoson önállósította magát. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton megsebesült. Neje: Szegedi Margit.

Farkas Lajos cipész m. Szül. Péterszegen 1891-ben. 1914-ben Debrecenben szab. fel. A világháborúban a 39. gy. ezredben vett részt, majd a katonaságnál a szakmában dolgozott mint vezető. Neje Zöld Margit.

Goldstein Adolf férfi szabó m. Szül. Hajdusámsonon 1898-ban, a szakmában 1916-ban szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1927-ben lett önálló mester. Számos társadalmi egyesület tagja. Részt vett a világháborúban az olasz fronton 24 hónapig. A K. cs.-k. tulajdonosa. Neje Stern Irén.

Nagy István géplakatos m. 1881-ben Debrecenben szül., 1911-ben u. ott szab. fel. Debrecenben és Hajduhadházon fejlesztette mint segéd szakismereteit és 1920-ban lett önálló. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, háromszor megsebesült, majd a műszaki csapatnál teljesített szolgálatot. Neje: Kiss Julia.

Papp Gyula hentes- és mészáros m. 1901-ben Hajdubagoson szül, 1926-ban Debrecenben szab. fel. Mint segéd Debrecen és Budapest jobb mestereinél dolgozott és 1926-ban Derecskén, majd 1929-ben Hajdubagoson lett önálló. Üzlete ismert még a környéken is árui jósága folytán.

Papp László csizmadia m. 1904-ben szül. Hajdubagoson, 1921-ben u. ott szab. fel. Segédi gyakorlatát Derecskén és Hajdubagoson folytatta, majd 1929-ben önálló mester lett, aki tisztes, jó munkát készít. Neje: Győri Irma.

Farkas Lajos

Nagy István

Papp László

TÉPE.

Bereczky Sándor kerékgyártó m. 1904-ben Vésztőn szül., 1921-ben Nagyváradon szab. fel. Mint segéd u. ott, majd Debrecenben jobb mestereknél dolgozott és 1926-ban önállósította magát. Neje: Szántó Piroska.

Boruzs József csizmadia m. 1880-ban Derecskén szül. és 1899-ben u. ott szab. fel. Hosszabb idejű segédi gyakorlat után 1913-ban lett önálló. Résztvett a világháborúban az olasz fronton. Neje: Szöllősy Julianna.

Czahóczy Márton csizmadia m. 1898-ban szül. Tépén, 1914-ben szab. fel Debrecenben. Debrecenben, Balmazujvároson dolgozott mint segéd és 1925-ben Berettyóújfalun, majd 1927-ben Tépén lett önálló. A világháború alatt az olasz és

orosz fronton harcolt. Bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott. Neje: Borbély Margit, 2 gyermekük van.

Gyulai Károly hentes- és mészáros m. 1887-ben szül. Tépén, 1908-ban szab. fel Hajdúböszörményben. Mint segéd Debrecenben, Derecskén fejlesztette szaktudácenben, Derecskén, Nagyváradon és Berettyóújfalun fejlesztette szaktudását és 1912-ben nyitotta meg önálló üzletét. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton megsebesült. Számos esetben tüntette ki magát. Neje: Zsákay Julianna. Margit gyermekük van.

Pályi Menyhért kovácsmester.

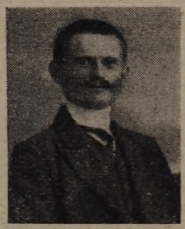
Szabó Endre borbély- és cipész m. 1885-ben Nagykárolyban szül., u. ott 1906-ban szab. fel a fodrász iparban. A cipész szakmát a háborúban sajátította el. Részt vett a világháborúban, orosz fogságban volt 46 hónapon keresztül. Előlj. tag. Neje: Pál Ilona. Géza, Béla és Ilona gyermekük van.

Szabó László csizmadia m. 1890-ben Tépén szül., 1908-ban Debrecenben szab. fel. Segédi idejét Nagyváradon, Kolozsváron, Debrecenben töltötte és 1915-ben Debrecenben, majd 1923-ban Tépén lett önálló. Tanuló korában bronz éremmel lett kitüntetve. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton megsebesült. A kis ez. v. é. tulajdonosa. Neje: Szabó Eszter. 3 gyermekük van.

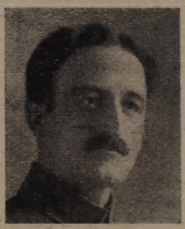
Vicsai Imre cipész m. 1884-ben Bősházán szül., 1902-ben szab. fel. Ákoson. Mint segéd Debrecenben, Nagykárolyban, Orosházán, Kolozsváron stb. gyarapította szakismereteit és 1907-ben Tépén lett önálló. Előlj. tag. Résztvett a világháborúban az orosz fronton, háromszor megsebesült. Neje: Horváth Margit. Sándor fia a szakmában dolgozik.

Gyulai Károly

Vicsai Imre

Szabó Endre

Szabó László

KONYÁR.

Budai Imre kép. kőműves m. Konyáron 1878-ban szül., u. ott 1904-ben szab. fel. Kép. nyert 1914-ben Debrecenben és 1912-ben lett önálló mester. Hosszú idők óta előlj. tag. Az Olvasókör jegyzője és az ipt. községi megbízottja, ref. presbiter, a húsfogyasztási társasszék igazgatója, a tejszövetkezeti központ szervezője. Betonpala, betonkémény gyára van. Résztvett a világháborúban 38 hónapon keresztül az összes frontokon, megsebesült. Kétszer kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é.-e van. Neje: Nagy Eszter. Imre fia kántortanító, Jenő fia felsőipariskolai hallgató.

Horváth Sándor borbély m. 1887-ben Konyáron szül. Szakmáját orosz fogságban sajátította el, ahol már mint önálló mester is működött. 1922-ben Konyáron nyitott üzletet a hygienia minden követelményeinek megfelelve. 1929 óta az ipt. megbízottja. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton fogságba esett. Neje: Kemecsey Piroska

Kiss Gyula szabó m. 1898-ban Konyáron szül., 1916-ban Derecskén szab. fel. A szabászati tanfolyamot elvégezvén, 1921-ben lett önálló. A község és környékének egyik legnagyobb szabó műhelye, melynek munkái elismertek. Résztvett a világháborúban a 3. honvéd gy. e.-nél. Neje: Sándor Róza.

Robicsek Bernát hentes- és mészáros m. 1911-ben Konyáron szül., szakmáját atyja R. Ignác jóhírnevű mészárostól tanulta. Négy középisk. osztályt végzett. 1927-ben Vámospércsen szab. fel. Szakvizsgát Debrecenben tett 1927-ben és 1930-ban lett önálló mester. Mindenkor friss és jó áruk kerülnek ki 40 éve fennálló üzletéből.

Szabó László cipész m. 1894-ben Szeghalmon szül., 1913-ban Törökszentmiklóson szab. fel. Budapesten, Berlinben, Wienben dolgozott mint segéd, Wienben a szabászatot is megtanulta és 1929-ben Derecskén, majd 1930-ban Konyáron lett önálló. Résztvett a világháborúban az

összes frontokon és háromszor megsebesült. 50%-os rokkant lett.

Szilágyi Lajos hentes- és mészáros m. 1888-ban Konyáron szül., 1912-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Debrecenben dolgozott és 1930-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban az orosz, román és olasz frontokon. A Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Kurucz Zsuzsanna.

Vágó Lajos cipészmester. 1903-ban Konyáron szül., 1921-ben Derecskén szab. fel. Mint segéd Debrecenben dolgozott és 1926-ban lett önálló mester. Neje: Manyi Eszter.

Virág Ede cipész m. 1895-ben Konyáron szül., 1912-ben szab. fel Debrecenben. Mint segéd Budapesten dolgozott állandóan és 1919-ben lett önálló mester. Gondos, jó munkát készít. Résztvett a világháborúban. Neje: Biró Eszter.

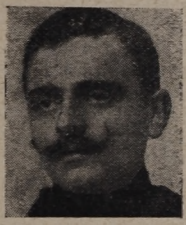
Budai Imre

Horváth Sándor

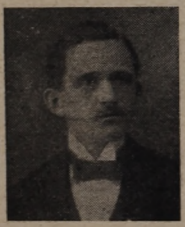
Kiss Gyula

Szilágyi Lajos

Vágó Lajos

Virág Ede

Szabó László

PÜSPÖKLADÁNY.

A püspökladányi ipartestület. Alakult 1910-ben. Első elnöke Fábián Károly ácsmester volt, első jegyzője pedig Baranyai Lajos szűrszabó m. A testület székházát 1927-ben építették az összipartársság természetbeni és pénzadományi segítségével. 1927-től Márki Imre szabómester mint elnök, Gerbert János fodrász mint jegyző vezették az ügyeket 1931 januárig, azóta elnöke Gerbert János borbély- és fodrász m., jegyzője pedig Márki Imre szabó m. Tagok száma 280. Szakosztályelnökök: Asztalos: Tóth Gyula, borbély-, fodrász- és vegyes szakma: Sohajda Elek, cipész: Balasi István, női szabó: Fejér Józsefné, építőipar: Bama Pál, jegyző: Hegedüs Lajos. Az 1931 május 14-iki mesteri avatási ünnepen Földessy Lajosné szül. Szilágyi Eszter mézeskalácsos, alapítványt létesített az elaggott iparosok számára. Az iparos dalárda most van átszervezés alatt. Zenekara, könyvtára van a tagok adományozásából és a jelenlegi vezetőséggel egy új korszak nyílott meg a testület életében.

Balasi István cipészmester. 1896-ban Nagyivánon szül., 1911-ben szab. fel. Budapest, Nagyvárad, Debrecen, Temesvár, Miskolc stb. helyeken szerezve tudását, 1920-ban lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik, elsőrendű munkák kerülnek ki műhelyéből. A szakosztály elnöke, tanoncvizsgáztató, az iparos érdekek lelkes harcosa. Az orosz és román fronton harcolt, kétszer sebesült. Neje: Tódor Mária Magdolna.

Becsági Ödön gazdasági kovács, laka-

tos m. 1891-ben szül. Kolozsváron, 1908-ban szab. fel. Az ország több nagyobb városában és külföldön megfordulva tökéletesítette tudását és 1920-ban lett önálló. Minden szakmába vágó munkát végez szakszerű kivitelben. Azelőtt 3—4 alkalmazottat foglalkoztatott. 1931-ben díszoklevéllel lett kitüntetve. Ipt. előlj. tag, a dalárda egyik megalapítója, tanoncvizsgáztató. A szerb, orosz, francia és román frontokon küzdött, megsebesült. A nagy és kis ezüst, br. v. é., seb. érem és Károly cs.-k. tulajdonosa. Neje: Mohos Róza.

Béres Ferenc magyar szűcs m. 1885-ben szab. fel édesatyja műhelyében, u. ott dolgozott mint segéd is, majd 1921-ben atyja elhunytával átvette a műhelyt, mely már 150 éve áll fenn és bizonyítva, hogy e hosszas fennállást becsületes, szorgalmas, jó munkával érték el. Ipt. tagja. 1914—18-ig a 3. h. gy.e.-nél mint tábori csendőr teljesített szolgálatot a szerb fronton. Kit.: K. cs.-k. Neje: Szabó Zsuzsanna.

Biró Lajos cipész m. Debrecenben 1901-ben szül., 1919-ben szab. fel Püspökladányban. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Megbízható, jó munkája van. Szakképzett mester, aki kizárólag ipara fejlesztésére szenteli idejét. Neje: Balogh Etel.

ifj. Biró Lajos csizmadiamester.

Biró László kötélgyártó m. (saját ház), Bocskay u. 6. Nagyváradon 1877-ben szül., 1895-ben szab. fel. Kecskeméten, Szegeden, Nagyváradon és Karcagon dolgozott mint segéd és 1902-ben lett önálló. A szakmában előforduló minden munkát végez. Tanonc korában Nagyváradon oklevéllel és pénzjutalommal, 1931-ben a mesteravatáskor díszoklevéllel lett kitüntetve. Az ipt. előlj. tagja, tanoncvizsgáztató, kontárbiztos, volt háznagy, az iparosérdekek lelkes, önzetlen katonája. A háborúban a szerb fronton volt. Neje: Harsányi Olga. Fia László önálló mester, atyjának tanítványa.

Czeglédi Gyula kovácsmester. 1900-ban Füzesgyarmaton szül., 1918-ban Debrecenben szab. fel. Budapesten és Püspökladányban töltötte segédi idejét, 1926-ban lett önálló saját erejéből. Megbízható, szorgalmas iparos. Tagja az önkéntes tűzoltó test.-nek. Neje: Andrássy Mária.

Demjén Géza épület- és bútorasztalos m. 1864-ben Marosvásárhelyen szül., 1882-ben szab. fel. Kolozsvárt, Budapesten és Püspökladányban segédeskedett. 1891-ben önállósította magát. A szakma egyik legrégibb és legjobb mestere. A testületnek 7 évig volt könyvtárosa, műhelyvizsgálója, az össziparosság osztatlan bizalmát érdemelte ki. Neje: Nádházy Etel. Amije van, két keze munkájának szerzeménye, méltó példája a magyar kisiparosnak.

Erdélyi János kerékgyártó m., Nagy Sándor u. 10. 1883-ban Debrecenben szül., 1903-ban Hajduszoboszlón szab. fel. 1905 óta önálló mester. Minden a szakmába vágó munkát készít, megbízható, ízléses kivitelben. Az ipt.-nek 4 évig volt elnöke, az ipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. A legtöbb fronton volt. Neje: Lehóczky Karolina.

Fehérvári János cipész m. Debrecenben tanulta iparát, hol 1926-ban szab. fel. Mint segéd Budapest, Debrecen és az ország több városában dolgozott. 1931-ben lett önálló. Kiváló munkájáért a debreceni ipt. 1928-ban bronz éremmel és dícsérő oklevéllel tüntette ki. Az ipt. tagja.

Fekete Kálmán férfi szabó m., Károlyi Gáspár u. 6. 1885-ben szül. Püspökladányban és 1902-ben szab. fel Misovits Györgynél. Karcag, Debrecen, Arad, Püspökladány voltak segédi működésének állomásai. 1912-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik, a jobb körök részére. 1 segédet foglalkoztat. Az ipt. 3 évig volt alelnöke, előljárósági tagja, tanoncvizsgáztató. 1914—1918-ig a II. honvéd huszárezredben harcolt, a br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Nagy Róza.

Gerbert János borbély, úri- és női fodrászmester. 1882-ben Déván szül., 1896-ban Déván szab. fel. Kolozsvár, Torda, Bpest, Győr elsőrendű termeiben fordult meg mint segéd és saját erejéből lett önálló. Fővárosi nívójú, hygienikusan berendezett üzemében úri- és hölgyfodrászat, manikür szalón áll a közönség rendelkezésére. Budapesten 18 évig volt önálló. 1931 május 14-én a mesteravatáskor a Debreceni Keresk. és Iparkamara nagy elismerő oklevéllel tüntette ki. Hosszú időn keresztül volt az ipt. jegyzője, 1931 jan. óta annak elnöke, aki intenzív életet vitt az ipt. belső életébe. Számos intézményt létesített az össziparosság érdekében és nagy szeretettel és önfeláldozással dolgozik társai érdekében. A dalárda megalapítója, közs. képv., az országos reviziós liga, a TESz. igazg. tagja stb. A szerb, orosz és román fronton harcolt, mint őrmester szerelt le. Nagy ez., br. v. é., seb. é. és K. cs.-k. tulajdonosa.

Győri Péter cipészmester. 1887-ben Püspökladányban szül., 1909-ben szab. fel. Debrecen, Budapest, Nagyvárad,

Karcag stb. nagyobb városokban fejlesztve szaktudását, 1913-ban lett önálló. Szakképzett mester, kinek megbízható, ízléses, jó munkái vannak. Szorgalmának és takarékos életmódjának gyümölcse saját háza. Neje: Szász Mária.

Győri Péter csizmadiamester.

Horváth Lajos csizmadia m. 1899-ben szül., 1920-ban Margittán szab. fel. Bárándon és Margittán fejlesztve tudását, 1929-ben Püspökladányban lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik. 1—2 alkalmazottat foglalkoztat. A háborúban a székely hadosztályban harcolt. Neje: Török Zsuzsanna.

Hugyik Ferenc kádármester, Jókai u. 1.

Juhász János cipész m. 1909-ben Bárándon szül., 1926-ban szab fel. Debrecenben, Földesen, Püspökladányban volt segéd, majd 1931-ben lett önálló. Megbízható, törekvő iparos, jó munkái vannak. Önállóságát józan, takarékos életmódjának köszönheti. Neje: Török Róza.

Karacs Imre cipész m. 1903-ban szül., 1922-ben Püspökladányban lett segéd és Debrecenben és Budapesten jobb mestereknél gyakorolta magát a szakmában. 1927 óta önálló. Mérték szerinti rendelést és javítást vállal. Szorgalmas, fiatal mester. Neje: Baranyai Lidia.

Katona Dezső sütőmester. Telefon: 58. 1893-ban Sápon szül., 1930-ban Karcagon szab. fel. Huzamosabb ideig a Máv-nál volt alkalmazva. 1930-ban alapította műhelyét, melyben fehér, finom és ster sütéssel foglalkozik. Nejének nevén fűszerüzletük van. A kereskedők egyesületének vezetőségi tagja, valamint a Máv. nyugdíjasok egyletének is. A háborúban a korneuburgi vasúti ezredben szolgált. Neje: Péli Margit.

Kállay András férfi szabó m. Püspökladányban szab. fel 1907-ben, majd mint segéd Debrecenben fejlesztette tudását. 1930 óta saját erejéből önállósította magát. A világháború alatt 1. h. gy. e.-nél az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: kis ez., br. v. é., K. cs.-k. Az ipt. tagja, minden idejét iparának szenteli.

Kállai József polgári- és egyenruha szabó m., Kossuth Lajos u. 23. 1891-ben szül. Földesen, 1909-ben szab. fel, majd Debrecenben, Budapesten és Bécsben a világhírű Tiller cégnél fordult meg mint segéd, ahol az egyenruha szabászatot tanulta ki. 1919 óta önálló. Jobb körök részére dolgozik. 1—2 alkalmazottat tart. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tagja. Leventeoktató. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Deme Jolán.

Kása Lukács kovácsmester. 1879-ben Püspökladányban szül., 1897-ben szab. fel. Debrecen, Nagykőrös, Kecskemét, Szentes stb. jobb üzemeiben fordult meg és 1904-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki megbízható, jó munkája révén tette nevét elismertté a szakmában. Az olasz, román és olasz fronton harcolt. Neje: Zagyva Rozál.

Kiss Gábor cipész m. Püspökladányban 1898-ban szül., 1920-ban szab. fel és 1924-ben lett önálló mester. Mérték szerinti rendelésre dolgozik, de javításokat is vállal. Megbízható, jó munka kerül ki kezéből. 2 évig vett részt a háborúban. Neje: Gödényi Emilia.

Kónya Gyula épület- és bútorasztalos m. 1907-ben szül., 1924-ben szab. fel. 1931 óta van önálló üzeme. Mint segéd Kisújszállás, Karcag és Püspökladány jobb mestereinél dolgozott. Számos épület- és bútormunka tette nevét ismertté. A helybeli műkedvelők körének aktív tagja, színdarab írással is foglalkozik, több darabját sikerrel adták elő. Irodalmi téren kifejtett működéséért oklevéllel lett kitüntetve.

Kóti Imre kovácsmester. 1890-ben szül. Szerep községben, 1908-ban Biharnagybajomban szab. fel. 1931-ben lett önálló. Mint segéd Hajdunánás, Debrecen, Cegléd, Budapest, Bécs és Fiuméban fordult meg és teljes szaktudást szerzett magának. A szakma minden ágában tökéletes jártassága van. 1914—1918-ig harcolt a háborúban és orosz fogságba került. Neje: Miklós Margit.

Kozák János kocsigyártó m., Bocskay u. 18 (saját ház). 1897-ben Törökszentmiklóson szül., 1912-ben atyjánál szab. fel. Budapesten a Kölber-gyárban, Debrecenben a Riez kocsigyárban tökéletesítette gyakorlatát, 1921-ben lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát szakszerüen végez, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben kocsik, kerekek, talicskák, gazdasági szerszámok készülnek műhelyében. A móri faárugyár üzemvezetője volt. Az ipt. előlj. tagja, tanoncvizsg. biz. elnöke, dalárda tagja stb. Résztvett az összes frontok harcaiban, nagy és kis ez. v. é., koronás szolg. kereszt, br. v. é., seb. érem és K. cs.-k. tulajdonosa, többször megsebesült. Neje: Biró Róza.

Kővári Zsigmond cipész m. 1898-ban szül. Dévaványán, 1914-ben szab. fel, majd Cegléden, Félegyházán, Aradon, Bukarestben, Nagyszebenben, Kolozsvárt, Budapesten és Orosházán jobb mestereknél segédeskedett. 1921 óta önálló. Szakképzett, tanult iparos, kinek jó és ízléses munkái vannak. Neje: Kukucs

Jolán 1926-ban elhunyt egy kis leányt, a Katókát hagyva nagyszülői gondozására.

Kún Mátyás cipész m. 1899-ben Püspökladányban szül., 1921-ben szab. fel, 1926 óta önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Az olasz fronton vett részt, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Baranyai Rozália. Saját háza szorgalmának gyümölcse.

Labay József szíjgyártó. 1918-ban szab. fel, majd mint segéd Nagyváradon és Debrecenben gyarapította ismereteit. 1927 óta folytatja önállóan iparát. A szakmába vágó minden munkát lelkiismeretesen végez. Tagja az ipt.-nek.

Lakatos Pál cipész m. (saját ház). 1873-ban Bárándon szül., 1890-ben Nagyváradon szab. fel. 1890-ben Bárándon, 1903-ban helyben lett önálló. Hosszú időn át jobb mestereknél dolgozott mint segéd, kezéből ízléses, megbízható munka kerül ki. Résztvett az ipt. megalapításában, előlj. tag 20 éven keresztül, az iparkamara oklevelével lett kitüntetve. Tanoncvizsg. elnök, az önk. tűzoltóságnak 22 éve aktív tagja, melyért a belügyminiszterium oklevelét nyerte el. A világháborúban résztvett, megsebesült. Neje: Jávor Anna.

Márki Imre férfi szabó m. 1886-ban Karcagon szül., 1902-ben Budapesten szab. fel. 1910-ben lett önálló mester. Kizárólag mérték szerint, rendelésre dolgozik, kifogástalan, ízléses munkája révén a jobb közönség kedvelt szabója. Az ipt.-nek 1910-ben könyvtárosa, 1911-ben előljárója, 2 éven keresztül pedig elnöke volt. Jelenleg a jegyzői tisztséget tölti be nagy hozzáértéssel. A szerb fronton harcolt, megsebesült, rokkant lett. Neje: Kenézy Piroska.

Nagy Béla kovács m., Árpád u. 23. 1886-ban szül. Karcagon, 1903-ban szab. fel atyjánál. A családban apáról fiúra szállt a mesterség iránti szeretet. 1929 óta önálló. Szakképzett mester, aki minden idejét iparának szenteli. Volt ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. 1914—18-ig szolgált a fronton. Neje: Nagy Etelka.

Nagy Piroska női szabó m., Rákóczi u. 25. Püspökladányban szül., Debrecenben szab. fel. Mérték szerint rendelésre angol és francia munkát, saját kreációja és minta szerint végez. Az előkelő hölgyek kedvenc szabónője. Izléses, szép munkái révén az elsők között van Püspökladányban. A tanoncvizsg. biz. elnöke.

Nyeste Gábor kosárfonó m. Békésen az állami kosárfonódában tanulta ki iparát 1901-ben. Gyulán, Békéscsabán, Orosházán, majd Szegeden gyarapította szakmai tudását. 1917-ben Kabán lett önálló, majd 1929 óta Pladányban űzi iparát. Tiszapolgáron a kosárfonó iskola vezetője volt. Szegeden 1903-ban az iparkamara által rendezett kiállításon munkájáért ezüst éremmel és oklevéllel lett kitüntetve. Számos gazd. egy. által rendezett téli tanfolyam vezetője volt. Háború alatt a 4. h. gy.-e.-nél teljesített katonai szolgálatot. Neje: Lang Mária.

Pocsai István cipész m. 1898-ban szül. Püspökladányban, 1914-ben szab. fel. Műhelyéből megbízható, jó munka kerül ki. 1 tanoncot foglalkoztat. Az olasz fronton harcolt, a kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Csontos Irma.

Pálinkó Ferenc cipész m. 1888-ban szül., 1906-ban Aradon szab. fel. Mint segéd Nagyvárad, Borosjenő, Karcag, Bécs, Debrecen, Budapest stb. jobb üzemeiben dolgozva, 1918-ban lett önálló. Mérték utáni munka készítésével, javításokkal foglalkozik. 2 tanulót szabadított. Résztvett a háborúban a szerb, olasz és orosz fronton. 1916-ban orosz fogságba került. Neje: Kárai Vilma.

Rácz Gábor bognár m. Debrecenben 1921-ben szab. fel atyjánál, amikor átvette a műhelyt is. Elsőrendű munkái mesterük szakavatott kezét dícsérik. Az ipt. tagja, minden idejét iparának szenteli. 1914—18-ig a román és orosz fronton harcolt. Kit.: K. cs.-k. Neje: Tóth Vilma.

Rácz József férfi szabó m. Pladányban tanulta iparát, majd mint segéd Budapest, Brassó, Szentpétervár és Moszkvában is dolgozott. 1920 óat saját erejéből önállósította magát. Mérték szerinti rendeléseit vevői legteljesebb megelégedésére végzi. Ipt. számvizsg. biz. tagja. A világháború alatt a 39. gy. e.-nél az orosz fronton harcolt. Neje: Bojtor Piroska.

Romhányi István cipész m. 1897-ben szül. Püspökladányban, 1921-ben szab. fel. Budapesten végezte a technológiai tanfolyamot, ortopäd munkákat is készít. Elsőrendű, megbízható munkái vannak. Neje: Gelléri Róza.

Szabó László lábbeli készítő m. 1909-ben tanulta ki iparát Pladányban, majd 1913-ban saját erejéből önállósította magát. Tagja az ipt.-nek. A világháború alatt az orosz és olasz fronton harcolt 1914——1918-ig. Kit. br. v. é. és K. cs.-k.

Dalmi Szabó Mihály csizmadia m. 1847-ben szül., és Debrecenben a céhrendszer alatt remekelt. Mint segéd Szatmáron és Nagyváradon fordult meg. Mérték szerint és vásárra dolgozik, a szakmában a legrégebbi mester. Neje: Bőor Julianna. Szorgalmának gyümölcse saját háza.

Szalóczi Sándor épület-, bútorasztalos és temetk. váll. 1911-ben Tiszaburán szab. fel. Mint segéd Budapesten a Thék bútorgyárban szerezte szakmabeli kiváló tudását. 1924-ben lett önálló Pladányban. Műhelyéből elsőrendű munkák kerülnek ki, mesterük szakavatott kezét dícsérve. Az ipt. tanoncvizsg. biz. tagja. A világháború alatt az orosz harctéren fogságba esett. Neje: Budai Julianna.

Tóth Gyula asztalosmester, Szt. István u. 26. Püspökladányban szül. A család ősei is asztalosok voltak, apáról fiúra szállt az asztalos mesterség. A Máv.-nál 20 évet töltött el. Jelenleg fia József vezeti a műhelyt, aki 1909-ben szül., Debrecenben a fa- és fémipari szakiskolát végezte el és elődeinek nyomdokain haladva, az asztalos szakma iránti szeretetet a tradiciókhoz híven plántálja tovább.

Uri János kerékgyártó m. 1882-ben Abonyban szül., 1900-ban szab. fel. Aradon, Szegeden, Nagyváradon dolgozott segédként és 1908-ban Ujpesten, 1928-ban pedig Püspökladányban lett önálló. A szakma minden ágát tökéletesen végzi és megbízható, jó munkája nevét elismertté tette. A dalárda pártoló, a tanoncvizsg. biz. tagja. Harcolt a szerb fronton. Rokkant. Neje: Oláh Julia.

Varga Sándor épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó, Bocskay u. 5 (saját ház). 1863-ban Püspökladányban szül., 1881-ben Berettyóújfalun szab. fel. 1885-ben lett önálló. Saját erejéből és szorgalmából küzdötte fel magát az elsők közé. Épület- és bútormunkákat, egyszerű és díszes temetéseket vállal. Mint kiválóan képzett mester speciális tanszer és iskolapadokat, templomberendezéseket, óvoda bútort stb. készít. Számtalan iskolaberendezés tette nevét országosan ismertté. 1905-ben a szegedi tanszerkiállításon, 1910-ben Budapesten lett kitüntetve. Az ipt. egyik alapítója, a ref. egyház presbitere, az O. K. H. felügy. biz. tagja stb. Három fia vett részt a világháborúban.

Vágó László okl. patkoló m., Arany János u. 1896-ban Bihar megyében szül., 1912-ben Székelyhídon szab. fel. Magyarország és a külföld több városában fejlesztette tudását és 1925-ben lett önálló. Szabadalmazott patkójáért 1930-ban a Debreceni Iparkamara ezüst éremmel, a m. kir. honvédség tiszteletdíjjal és éremmel tüntette ki. Az ipari érdekek lelkes harcosa, tanoncvizsgáztató. A 39. gy. ezredben résztvett a világháborúban. Neje: Faragó Lidia.

Vigh Sámuel cipész m. 1897-ben szül., 1920-ban Püspökladányban szab. fel. Karcag és Debrecen jobb műhelyeiben gyakorolt segéd korában, 1928-ban pedig önálló lett. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Megbízható, jó munkái közismertek. A világháborúban az olasz fronton harcolt és megsebesült.

Waldmann Gyula mészáros- és hentes m. 1888-ban Tiszaigaron szül., 1929-ben szab. fel. Elsőrendű friss húsai közkedveltek. Neje: Zagyva Piroska, szintén mészáros és hentes.

Zagyva Imre cipész m. 1903-ban Püspökladányban szül., 1924-ben szab. fel. Debrecenben, Budapesten, Miskolcon és Sátoraljaújhelyen dolgozott, 1929-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik. Fővárosi praxisa révén prima munkákat végez. Szolgált a nemzeti hadseregben.

Zilahi Lajos cipészmester. 1902-ben szül. Püspökladányban, 1922-ben szab. fel és 1929-ben Püspökladányban lett önálló. Kizárólag mérték szerint dolgozik. Szakképzett mester. Ipt. tag. Kizárólag iparának szenteli idejét.

Becsági Ödön

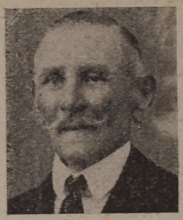
Béres Ferenc

Biró László

Czeglédi Gyula

Demjén Géza

Fekete Kálmán

Horváth Lajos

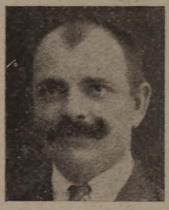
Juhos Ferenc

Kállai József

Karacs Imre

Katona Dezső

Kónya Gyula

Kozák János

Kiss Gábor

Kún Mátyás.

Kőváry Zsigmond

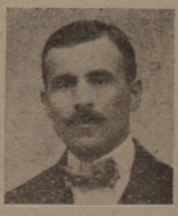
Lanzinger János

Nagy Béla

Nagy Piroska

Nyeste Gábor

Pálinkó Ferenc

Rácz Gábor

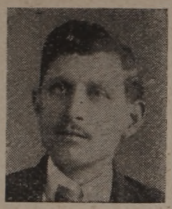
Rácz József

Romhányi István

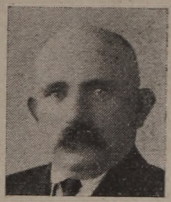
Szabó László

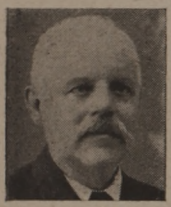
Szalóczi Sándor

Tóth József

Uri János

Varga Sándor

Vágó László

Zagyva Imre

Zilahi Lajos

NÓGRÁD.

Less Rudolf szabó m. Nógrádon 1894-ben szül., Gábléner mesternél 1921-ben szab. fel. Segédidejét tanítómesterénél töltötte. 1926-ban önállósította magát. A nógrádi kultúrház és számos magánépület szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. A Tűzoltó Egy. rajparancsnoka. Az orosz fronton megsebesült. 3½ évig hadifogságban volt. Neje: Povazsán Verona.

Török Ferenc cipész m. Szül. 1888-ban Hmvásárhelyen, felszab. 1905-ben Szegeden. Szeged, Temesvár, Monor és Budapest nagy műhelyeiben és gyáraiban praktizált. 1912-ben alapította műhelyét. Mint a kincstár szállítója elismerő oklevelet kapott. 1904-ben arany oklevelet és pénzjutalmat nyert. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az olasz harctéren volt. Neje: Sleng Mária.

Varga Pál cipész m. Nógrádon 1907-ben szül., u. ott 1925-ben szab. fel. 3 évig fejlesztette szaktudását mint segéd, 1928-ban lett önálló mester. A Tűzoltó Test. tagja. Neje: Drajkó Anna.

Varga Mihály cipész m. 1902-ben Nógrádon szül., 1923-ban Polcsó mester keze alatt szab. fel. Budapesten, Ujpesten és Nógrádverőcén volt segéd. Műhelyét 1930-ban alapította. Neje: Hranicsek Gizella.

ROMHÁNY.

Kaliczka István asztalos m. Romhányon 1896-ban szül., u. ott 1914-ben szab. fel. Nyolc évig Budapesten, majd Losoncon és Balassagyarmaton praktizált. 1915-ben az orosz harctérre került, ahol kétszeri sebesülés után hadifogságba esett. Műhelyét 1928-ban alapította. Mint épület- és bútorasztalos jó nevet vívott ki. Neje: Sztranyovszky Ilona.

ifj. Macsik Sándor szabó m. Romhányon 1901-ben szül., atyjánál 16 éves korában szab. fel. Budapesten szabászati tanfolyamot végzett. 1923-ban önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Termann Anna.

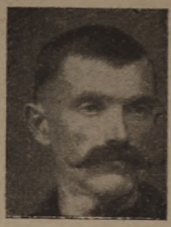
Madurka István sütő m. Szül. 1903-ban Ozorán, felszab. 1923-ban Budapesten. Bpesti és ujpesti sütőüzemekben, Hirsch Zsigmondnál és Lauer Miklósnál fejlesztette szaktudását. 1929-ben lett önálló Alapon, mai műhelye Romhányon 1931 óta áll fenn. Egy segéddel dolgozik. Neje: Nyiry Katalin Ujpestről.

Martinka András kovács m. Óhután szül. 1885-ben, Tereskén szab. fel 1909-ben. Hat évig tanítómesterénél volt segéd, majd Vác és Rátót mestereinél gyakorolta a szakmát. 1914-ben alapította műhelyét, 1931 óta községi kovács. A szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, háromszor sebesült meg. Kit.: kis ez., 2 br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Tary Matild.

Pásztor Vince cipész m. 1890-ben szül. Nógrádon, 1916-ban szab. fel. Budapesten a rokkantiskolában. 1918-ban alapított műhelyében mérték szerint és raktárra dolgozik. Ortopäd specialista. Az

orosz harctéren kapott sebesülése folytán hadirokkant. Neje: Germán Verona.

Sztranyovszky Gyula géplakatos m. és géptulajdonos. Romhányon 1896-ban szül. Budapesten a Ganz-Danubiusnál 1915-ben szab. fel. Segéd korában több nagy gyárban dolgozott a fővárosban. Autogénhegesztő és lokomobil tanfolyamot végzett. 1923-ban alapította géperejű műhelyét. Közs. közgyám, Hangya és Hitelszöv. felügy. biz. tag, tanoncvizsg. biz. tag stb. Neje: Grolya Julianna.

Pásztor Vince

KŐRÖSLADÁNY.

Bögre Bálint csizmadia m. Kőrösladányon 1876-ban szül., Mezőberényben 1892-ben szab. fel. Segéd Debrecenben, Nagyváradon, Mezőberényben és Kőrösladányon volt. 1901-ben önállósította magát. 18 éve ipt. számvizsg. biz. tag, 1914 óta jegyző. Neje: Kiss Eszter.

Branyiczky Imre szabó m. 1887-ben szül., 1905-ben szab. Kőrösladányon. Orosházán, Budapesten és Kőrösladányban praktizált. A szabászatot Gyomán tanulta. 1911 óta mester, 1919 óta ipt. előlj. tag. Az Iparoskör gondnoka, a szakcsop. elnöke és az Önk. Tűzoltó Egy. szakaszparancsnoka. Résztvett a világháborúban. Neje: Kardos Irén.

id. Buzás Károly cipész m. Szül. 1877-ben, felszab. 1894-ben Kőrösladányon. 1901-ben lett önálló. Mint mester tanulta Budapesten a szabászatot. 26 éve vezetőségi tagja a testületnek, az Iparoskör alelnöke. 51 hónapig harcolt a szerb, orosz és román frontokon. Neje: Körey Julianna.

Kiss Tamás cipész m. Kőrösladányon 1902-ben szül., Aradon 1918-ban szab. fel. Aradon és Kőrösladányon jó mestereknél segédeskedett, 1928-ban alapította műhelyét, ahol egy segéddel dolgozik. A vigalmi biz. tagja. Neje: Kertész Ilona.

Kulcsár Ferenc sütő m. Kőröstarcsán szül. 1901-ben, Budapesten szab. fel 15 éves korában. Budapest, Petrozsény, Arad, Temesvár, Miskolc, Pozsony, Szárszó, Pécs stb. voltak segédidejének állomáshelyei. 1921-ben önállósította magát, műhelyét 1930-ban Hódmezővásárhelyre, 1931-ben pedig Kőrösladányra helyezte át. A békésszentandrási ipt. v. jegyzője. Neje: Szabó Ilona.

Molnár Imre cipész m. 1882-ben Kőrösladányon szül., 1900-ban szab. fel. Kőrösladány, Nagyvárad, Budapest és Dévaványa műhelyeiben gyakorolta az ipart. A technológián szaktanfolyamot végzett. 1907-ben önállósította magát. Két segéddel rendelésre és raktárra dolgozik. Ipt. előlj. tag, Iparoskör vál. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Győri Irma.

Nagy Károly cipész m. Szül. 1902-ben, felszab. 1919-ben. Segéd Budapesten, Kőrösladányon, Sopronban, Tatatóvároson, Komáromban és Győrött volt. Komádiban mint üzletvezető működött. Budapesten technológiát végzett. 1925-ben önállósította magát. A KAC vezetőségi tagja.

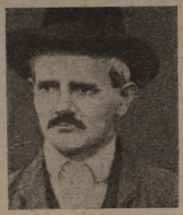
Nagy Mihály borbély m. Kőrösladányon 1900-ban szül., 17 éves korában Mezőtúron szab. fel. Nagyváradi, dévaványai, mezőtúri és budapesti fodrásztermekben fejlesztette tudását. 1923 óta mester. A szakoszt. biz. tagja. Neje: Somogyi Julianna.

Szekeres László hentes- és mészáros m. 1898-ban szül. Kőrösladányon, 1915-ben szab. fel Gyomán. Budapesten, Gyomán és Nagyváradon segédeskedett. Székét 1919-ben alapította. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Nagy Julianna.

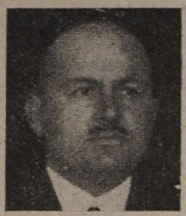
Tóth Lajos szabó m. Kőrösladányon 1882-ben szül., 1906-ban szab. fel. Mint segéd Kecskeméten és szabadulási helyén dolgozott. A szabászatot Kőrösladányon tanulta, ahol 1911-ben műhelyt nyitott. Mérték szerint és raktárra dolgozik. Ipt. előlj. tag és számvizsg. biz. tag. Neje: Vakarcs Margit.

Török Gyula cipész m. Szül. 1891-ben Kőrösladányon, felszab. 1907-ben Mezőberényben. Budapesten tanulta a szabászatot és jónevű mestereknél fejlesztette szaktudását. 1920-ban alapított műhelyében két segéddel férfi-, női- és gyermekcipőt, valamint csizmát készít raktárra. Mint az Ipt. az Iparoskör és a Dalárda alelnöke, a közs. képv. test. és a tanoncvizsg. biz. tagja, fontos közérdeket szolgál. Az orosz és olasz fronton harcolt, 1915-ben hadifogságba esett, 1919-ben tért haza. A kis ez. v. é. tulajdonosa. Neje: Baranyiczky Margit.

Kiss Tamás

Molnár Imre

Szekeres László

Török Gyula

TÓTKOMLÓS.

Arany Sándor cipész m. Nagymajláthon 1896-ban szül., Orosházán 1912-ben szab. fel. Segéd Makón, Tótkomlóson és Nagyváradon volt. 1921-ben önállósította magát Nagymajláthon, 1922-ben helyezte át műhelyét Tótkomlósra. Mérték szerinti szabóságot folytat. Az orosz, olasz és román frontokon harcolt. Neje: Galicz Ilona.

Bibert János épület- és bútorasztalos m., temetk. vállalkozó. Szül. 1880-ban, felszab. 1898-ban Pécsett. Budapesti, mezőtúri és békésszentandrási mestereknél fejlesztette szaktudását. Békésszentandráson 1909-ben alapított műhelyét 1914-ben Tótkomlósra telepítette át, ahol atyja már jó nevet szerzett. Egy segéddel dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Mateiden Anna.

Bikádi Lajos sütő m. Őscsanádon 1906-ban szül., Orosházán 1924-ben szab. fel. 3 évig praktizált Makón és Mezőtúron. 1927-ben vette át atyja üzemét. Mai sütödéje saját alapítása 1931-ben. Fióküzlete is van. Egy segédet foglalkoztat.

ifj. Brachna András bádogos m. 1895-ben szül. Tótkomlóson, ahol 1910-ben szab. fel. Segéd Szegeden és Tótkomlóson volt. 1919 óta önálló. Napjainkban feladta az ipar önálló üzését és néhai atyja cipészműhelyét vezeti, aki 3 évtizeden keresztül volt mester s fontos szerepet vitt az ipt. vezetésében. Anyja szül. Bukván Mária a műhelyben a szabászatot végzi. ifj. B. A. az ipt. előlj. tagja. Végigküzdötte a világháborút.

Brecska György csizmadia m. Tótkomlóson 1900-ban szül., atyjánál B. Jánosnál 1916-ban szab. fel. A szülői háznál töltötte segédidejét 1924-ig, mikor is önállósította magát. Műhelyében kifogástalan munka készül raktárra és rendelésre. Ipt. előlj. p. tag. Olasz hadifogságban volt.

ifj. Daubner András hentes- és mészáros m. Szül. 1894-ben Orosházán, felszab. 1911-ben Tótkomlóson. Segéd volt Nagyváradon, üzletvezető Mezőberényben és Tótkomlóson. 1927-ben alapította székét. Díszoklevele van.

Ferenczy István cipész m. Pálmonostoron 1899-ben szül., Kiskunfélegyházán 1916-ban szab. fel. 1920-ban lett önálló szülőhelyén, 1928 óta Tótkomlóson űzi önállóan az ipart. Állandóan segédeket tart, jó munkát készít. Résztvett a világháborúban. Neje: Táhit Rozália.

Garai Pál kádár m. 1884-ben szül., 1918-ban Tótkomlóson szab. fel. Nagyváradon gyakorolta a mesterséget, 1921-ben lett mesterré. Pál fiát is e szakmára nevelte, aki ma is a műhelyben dolgozik. Az apa is, a fia is dícsérő oklevéllel van kitüntetve. Neje: Lóczy Mária.

Gyömrey István nyomdász, lapkiadó. 1895-ben Orosházán szül., 1912-ben szab. fel. 6 évig mint segéd, 9 évig mint művezető dolgozott. 1927 óta önálló. Géperejű műhelyében személyes vezetése alatt művészi kivitelű munkák készülnek. Mint laptulajdonos, az ipari érdekek lelkes szószólója. A közszeretet 1931-ben az ipt.-i elnöki székbe emelte, mely tisztségét odaadással és rátermettséggel tölti be. Résztvett a világháborúban.

Győri Mihály lábbeli készítő m. Orosházán 1903-ban szül., Tótkomlóson 1920-ban szab. fel atyja mellett. 1929-ben saját erejéből kezdte az ipart űzni. Műhelyében 4—5 segéddel raktárra és rendelésre készít kifogástalan munkát.

Győri József papucsos m. Szentesen szül. 1898-ban, Tótkomlóson szab. fel 1915-ben. 14 éven keresztül gyakorolta a papucskészítést mint segéd. 1929-ben alapította műhelyét. Neje: István Erzsébet.

Karkus Mihály gépészkovács m. Szül. 1887-ben Tótkomlóson, ahol 15 éves volt amikor atyja felszabadította. 1906-ban gépészi szakvizsgát tett. 1911-ben önállósította magát. Minden e szakmába vágó

munkát vállal és saját garniturájával bércsépléseket végez. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. alelnöke, a géptulajdonosok csoportjának elnöke. Neje: Dávid Mária.

Kiss Pál szabó m. Tótkomlóson 1893-ban szül., Kunszentmártonban 1906-ban szab. fel. Tótkomlósi és hódmezővásárhelyi segédeskedés után 1920-ban alapított műhelyt. A budapesti technológián nyert szabászati képesítésével jó munkát végez. Ipt. előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. alelnöke. Végigharcolta a világháborút, megsebesült. Neje: Hudák Erzsébet.

Klein Ferenc cipész m. 1900-ban Szerepen szül., 1916-ban Tótkomlóson szab. fel. Szabadulási helyén volt segéd, közben háborús szolgálatot teljesített. 1924-ben alapított műhelyében 3 segéddel raktári munkákat készít. Neje: Láncz Ella.

Klein Izidor cipész m. Biharnagybajomon 1872-ben szül., Biharszentandráson 1887-ben szab. fel. Mezőtúr, Nagyvárad és Szeged volt segédi gyakorlatának színtere. Nagyváradon kitanulta a felsőrészkészítést is. 1894 óta mester, tótkomlósi műhelye 1907 óta áll fenn. Műhelyében egy alkalmazott és 2 fia dolgozik. A tanoncvizsg. biz., a Hitelszöv. és a Szent egylet vezetőségi tagja. Az orosz fronton harcolt. Neje: Brüll Szerén.

Konsánszky Dezső kerékgyártó m. Tótkomlóson 1875-ben szül., u. ott 1891-ben szab. fel. 17 éven keresztül fejlesztette szaktudását. 1908-ban alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkákat végzi. A kötélgyártó ipar családjának ősi foglalkozása.

Kukucska István papucskészítő m. 1896-ban szül., 1913-ban szab. fel, 1921 óta önálló. Raktári munkákat készít. Egy évig volt a harctéren, 1916-ban hadifogságba esett, 1920-ban jött haza. Neje: Herczeg Anna.

Lachota István kerékgyártó m. Tótkomlóson 1901-ben szül., ahol atyja tekintélyes kerékgyártó m. volt. Nála tanulta a szakmát, (17 éves korában szab. fel) nála töltötte segédidejét is. 1927 óta önálló. Neje: Asztalos Erzsébet.

Lévai Ferenc cipész m. Szül. 1907-ben, felszab. 1923-ban Tótkomlóson. Szolnok, Debrecen és Tiszanána voltak segédéveinek állomáshelyei. 1931-ben alapított műhelyében, mint szabászatot is tanult mester, jó munkát készít.

Leginszky István kádár m. Tótkomlóson 1892-ben szül., Orosházán 1909-ben szab. fel. A háború kitöréséig mint segéd fejlesztette szaktudását. 1915-től az orosz fronton harcolt, hadifogságban volt. 1919-ben lett önálló. Műhelyében egy segéddel dolgozik. Neje: Neyhauser Margit.

Mezei Imre sütő m. Nagybecskereken 1902-ben szül., Aradon 1919-ben szab. fel. Lajosmizsei, örkényi és ócsai mestereknél gyakorolta a sütőipart. 1926-ban Magyarcsanádon üzletvezető lett, 1929-ben alapította pékségét. Neje: Vogel Berta, résztvesz az üzlet vezetésében.

Miskoj János férfi szabó m., kész ruharaktár tulajdonos. Szül. 1886-ban, felszab. 1900-ban. Az angol és a magyar szabóságot gyakorolta 6 éven keresztül jó mestereknél. 1906-ban létesítette vállalatát. Munkájával bronz érmet és oklevelet nyert. Az ipt. alelnöki tisztségében fejt ki fontos funkciót. Neje: szül. Matheidesz Erzsébet.

Mochnács György papucskészítő m. 1897-ben szül., 1914-ben szab. fel Tótkomlóson, ahol 6 éven keresztül volt segéd. Szabászatot tanult, 1920-ban önállósította magát. Műhelyében 1—2 segédet foglalkoztat. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Tuska Ilona.

Orbán István fodrász m. Tótkomlóson 1889-ben szül., u. ott 1905-ben szab. fel. Tanulmányútja során Wienben, Belgrádban, Konstantinápolyban, Triesztben és Velencében dolgozott. Itt érte a háború kitörése. Szardiniába internálták az olaszok. 1919-ben alapította fodrásztermét. Az ipt. jegyzője 1930 óta. Ő állította össze a testület történetét. 5 nyelven beszél.

Paulik Dániel csizmadia m. 1892-ben szül. Tótkomlóson, u. ott szab. fel 1908-ban. Nagylak, Nagyszalonta, Monor és Orosháza mestereinél gyarapította szaktudását. A háborúban megsebesült, 3 évig hadifogságban volt. 1919-ben lett önálló. Háza és földje saját szerzeménye. Szép és jó munkájáért oklevéllel tüntettetett ki. A mestervizsg. biz. alelnöke, az ipt. előlj. tagja. Neje: Roszkos Mária.

Papp Imre cipész m. Kötegyánon 1883-ban szül., Sarkadon 1902-ben szab. fel. Budapesten felsőrészkészítést, Nagyváradon szabászatot tanult. Nagyszalontán és Budapesten segéd, Berettyóújfalun és Tótkomlóson üzletvezető volt. Ő alapította a „Tótkomlós és vidéke cipő-, csizma- és papucskészítő szövetkezetet", melynek igazgatója lett. Önállósítási évei 1907, 1913 és 1920. Oklevéllel kitüntetve. Az ipt. v. jegyzője, gondnoka és előlj. tagja, a Kaszinó vál. tagja. Résztvett a világháborúban, hadifogságban volt. 5 nyelven beszél.

Puskel József papucskészítő m. Tótkomlóson szül. 1877-ben, u. ott szab. fel 1894-ben. Segédként Békéscsabán és Tót-

komlóson dolgozott egy évtizeden keresztül. 1903-ban önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1914-ig volt katona a háború alatt, hadifogságban szenvedett. Neje: Schléger Ludmilla.

Rekeny István cipész m. 1901-ben Nagylakon szül., 1918-ban Komlóson szab. fel. Komlóson és a fővárosban praktizált, szabászatot tanult. 1925-ben alapított műhelyében 3 segéddel rendelt és raktári munkákat készít. A felsőrészkészítést maga végzi. A Dalárda szereplő tagja.

Rimovszky Mihály fényképész. Tótkomlóson 1903-ban szül., Hmvásárhelyen 1922-ben szabadult fel. Több neves fővárosi és vidéki fotóművésznél praktizált. 1928 óta önálló, 1931-ben nyitott műtermet szülőhelyén. Neje: Somogyi Zsuzsanna, női divatterem tulajdonos, 1925-ben Hódmezővásárhelyen, 1931-ben pedig Tótkomlóson nyitott műhelyt.

Szenteszky Dániel bádogos és szerelő m. Szül. 1882-ben, felszab. 1898-ban Tótkomlóson. Két évtizeden keresztül működött Budapesten, mely időnek több mint fele alatt vezető volt, 1920-ban Budapesten önállósította magát, mai műhelye. 1922 óta áll fenn. Számos ipari elismerő, arany- és ezüst oklevél tulajdonosa. Az ipari és társadalmi élet jelentős tényezője. Résztvett a világháborúban. Neje: Téglássy Berta.

Szmeda János csizmadia m. Tótkomlóson szül. 1872-ben, u. ott szab. fel 1889-ben. Segédidejét Hódmezővásárhelyen és szülőhelyén töltötte, ahol 1906-ban önállósította magát. A csizmadia ipar családjában tradició. Mint ipt. alelnök, előlj. tag, iparhatósági megbízott stb. vesz részt 20 éve a testület életében. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Knátyik Zsuzsanna.

Szokolai Dezső kosárfonó m. 1899-ben Tótkomlóson szül. Szülőhelyén tanulta az ipart, 1918-ban szab. fel, ott is töltötte gyakorló idejét. 1921-ben lett önálló. Az ipt. előlj. tagja. 10 éve tagja a dalárdának, több versenyen vett részt. Neje: Borsos Julianna.

Szokolay Kálmán kék kelmefestő és vegytisztító m. 1907-ben szül., Komlóson 1921-ben szab. fel. 8 éves praktizálási idő után, 1929-ben önállósította magát. Készítményei közkedveltek és messze vidéken keresettek. Az ipt. életében aktív szerepet visz.

Teplány Gyula cipész m. Tótkomlóson 1891-ben szül., atyjánál T. Andrásnál szab. fel 1906-ban. Szabászatot a budapesti technológián tanult, mestervizsgát is tett. 1920-ban önállósította magát. Oklevéllel kitüntetett mester. A mesterek részére megtartott szaktanfolyam előadója volt. A tanoncvizsg. biz. elnöke, ipt. előlj. tag, v. könyvtáros stb. Az orosz harctéren volt. Neje: Belma Ilona.

Teplány Pál cipész m. 1887-ben szül., 1904-ben szab. fel. Budapesten, Aradon, Szegeden és Makón praktizált, Budapesten a technológián szabászati tanfolyamot végzett. 1913-ban alapította műhelyét. A világháborúban megsebesült, 3 évig hadifogságban volt. Neje: Füredi Mária.

Vogel Izsó sütő m. Adán szül. 1878-ban, u. ott szab. fel 15 éves korában. Arad, Esztergom, Budapest, Pápa stb. sütődéiben tanulmányozta a szakmát mint segéd. Pékségét 1903-ban alapította. Bronz éremmel és oklevéllel kitüntetett mester. A Szent Egylet elnöke volt két évtizeden keresztül. Részvett a világháborúban, a kor. érd. ker. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Glück Margit.

Zoó István épület- és díszműbádogos m. 1900-ban szül., 17 éves volt amikor Tótkomlóson felszab. Műhelyét saját erejéből alapította. Mint jeles szakembert, a Falu Szöv. oklevéllel tüntette ki. Részt vett a világháborúban. Neje: Borsos Eszter.

ifj. Zsluka György cipész m. és cipészipari váll. Tótkomlóson 1899-ben szül., u. ott 17 éves korában szab. fel. 1917-től az albán és olasz fronton harcolt, megsebesült. 1926-ban önállósította magát. Jó munkáiért közkedvelt iparos.

Arany Sándor

Bibert János

Brecska György

Győri József

Győri Mihály

Gyömrey István

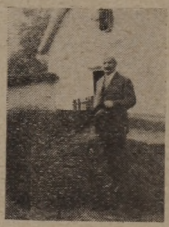
Karkus Mihály

Klein Ferenc

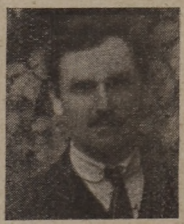
Kiss Pál

Klein Izidor

Konsánszky Dezső

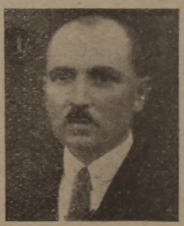
Leginszky István

Mezei Imre

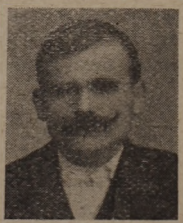
Mochnács György

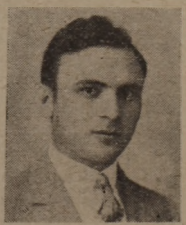
Miskoj János

Puskel József

Puskel József

Rekeny István

Szmeda János

Szokolai Gábor

Szokolai Dezső

Teplány Gyula

Teplány Pál

Zoó István

Vogel Izsó

ifj. Zsluka György

KISTERENYE.

Barta Ignác szabó m. 1875-ben Kisterenyén szül., 1893-ban Pásztón szab. fel. Szaktudását Salgótarjánban és Kisterenyén fejlesztette. 1896-ban ízléses és jó munkájáért oklevél kitüntetésben részesült. 1899-ben alapította műhelyét, amely saját szerzeményű házában van. 4 segédet foglalkoztat. A világháborút az orosz és olasz harctéren küzdötte végig. Neje: Mihuler Karolin.

Csohány Ferenc cipész m. Pásztón 1898-ban szül., atyja műhelyében 1916-ban szab. fel. 10 éven keresztül dolgozott mint segéd jeles mesterek keze alatt. 1926-ban alapított műhelyében sok éves gyakorlata folytán és szaktanfolyam elvégzése után elsőrendű munka készül. Rendelésre úri-, női- és gyermekcipőket készít.

Hegedüs Ferenc asztalos m. 1906-ban Nagybátonyon szül., 1924-ben bátyjánál H. Vincénél szab. fel. 5 évig volt segéd. 1929-ben önállósította magát. Műhelyében egy segéddel dolgozik. Neje: Hegedüs Juliska.

Kinszky Károly asztalos m. és temetkezési vállalkozó. Szül. 1881-ben, szab. 1899-ben Kisterenyén. Mai műhelyét és vállalatát 1910-ben alapította. Résztvett a világháborúban. 1910-ben volt az esküvője Török Erzsébettel.

Koledin Sándor borbély- és fodrász m. Gyálon 1898-ban szül., Szegeden 1915-ben szab. fel. Szabadkán és Szegeden fejlesztette szaktudását. Fodrásztermét 1921-ben alapította. Levente oktató, a N. M. V. és a Polg. Lövészegylet tagja. Az olasz harctéren megsebesült, br. v. é. és seb. é. kitűntetést kapott, a forradalom alatt Szegeden megvédte a baraktábort, a szerb megszállók fogságba ejtették, ahonnan megszökve a nemzeti hadseregben teljesített szolgálatott.

Koos Kálmán lakatos m. 1901-ben Kisterenyén szül., 1921-ben szab. fel. Északmagyarországi bányákban és a Máv.-nál dolgozott. 1927-ben alapított műhelye saját házában van. Épület- és géplakatossággal foglalkozik, varrógép- és kerékpárlerakata is van. Neje: Csomós Ilona.

Laborik József cipész m. Pásztón 1862-ben szül., 1878-ban szab. fel. Vándorútja során pásztói és budapesti mestereknél dolgozott. 1888 óta önálló mester. Pásztón alapította első műhelyét, amelyet rövid idő után Kisterenyére helyezett át. Műhelye saját szerzeményű házában van. Neje: Koos Lukács Veronka.

Lőwy Jenő sütő m. Szül. 1896-ban, felszab. 1912-ben. Segéd Jászberényben, Szolnokon, Cegléden, Nagykőrösön és Kecskeméten volt. 1920-ban Kisújszálláson, 1927-ben Kisterenyén alapított sütődét. 2 segédet és 5 tanulót foglalkoztat. A közs. képv. test. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Faber Klára.

Novák Aladár borbély- és fodrász m. Jánosaknán 1901-ben szül., Kisterenyén tanulta az ipart, ott is szab. fel 1918-ban. 7 évig gyakorolta a szakmát. 1925-ben alapította fodrásztermét. Uri- és hölgyfodrászattal foglalkozik.

Polgár József kéményseprő m. Budapesten 1874-ben szül., Dunaföldváron 1893-ban szab. fel. Dunaadonyban helyettes mester volt. 1929-ben nyerte a jogot. Körzetébe 14 község tartozik. 2 segédet és 1 tanulót tart. 1908-ban kitüntetésben részesült. Résztvett a világháborúban. Neje: Kenyeres Erzsébet.

Schwartz Sándor cipész m. és bőrkereskedő. Szül. 1887-ben Egerben, felszab. 1904-ben Ózdon. Egerben, Pétervására, Budapesten, Petrozsényban stb. működ-

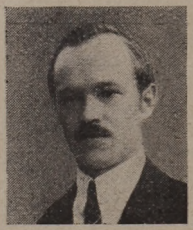
dött mint segéd, munkavezető és gyárvezető. 1910-ben Bpesten kezdte az ipar önálló gyakorlását, kisterenyei műhelye 1927 óta áll fenn. 1925-ben Budapesten szaktanítói oklevelet nyert. Budapesten kerületi elnök volt. Az izr. hitk. egyik pénztárosa. A levente egyesület sportszakosztályának pénztárnoka. Végigküzdötte a világháborút, hadirokkant. Neje: Wéber Irma.

vitéz Székvölgyi Lajos hentes- és mészáros m., szikvízgyáros. Kazárszékvölgyén 1894-ben szül., Kisterenyén 1921-ben szab. fel. 1923-ban alapította székét. A közs. képv. test. tagja. 1912—18-ig volt katona, az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit: két nagy ez. és két kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. A Vitézi Szék járásőrmestere. Neje: Lados Ilona.

Sztancsek Antal cipész m. 1888-ban Szirákon szül., 1904-ben Budapesten szab. fel. Pásztón segédeskedett. 1911-ben alapította műhelyét. Jó munkáiról ismert. A háborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. A K. cs.-k. tulajdonosa. A közs. képv. test. tagja, a Hangya Szöv. pénztárosa, iskolaszéki tanácstag, az Ipt. pénztárosa stb.

Barta Ignác

Csohány Ferenc

Hegedüs Ferenc

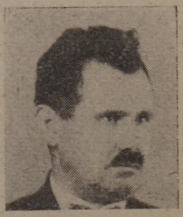
Koledin Sándor

Koós Kálmán

Lőwy Jenő

Schwartz Sándor

vitéz Székvölgyi Lajos

Sztancsek Antal

VÉSZTŐ.

Balogh György cipész m. Vésztőn 1906-ban szül., 1920-ban szab. fel. Budapesten és Kispesten praktizált. A technológián szaktanfolyamot végzett. 1928-ban alapított műhelyében egy segéddel mérték szerinti és raktári munkákat végez. Ipt. elölj. tag és vigalmi biz. tag.

Csiszár József kalapos m. Szül. 1902-ben, szab. 1916-ban Szarvason. Segéd Szarvason volt. 1921-ben Szarvason alapított műhelyét 1922-ben Kondorosra, majd 1928-ban Vésztőre helyezte át. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Jobb és olcsóbb árui is vannak. Neje: Tóth Margit.

Fazekas Ferenc vendéglős. Vésztőn 1877-ben szül., 1912-től 10 éven keresztül korcsmáros volt. Vendéglőjét 1923-ban alapította. Három helyiséges üzletében 60—80 vendég részére van helye. Állandó hideg és meleg ételek felszolgálásával és kitünő borokkal sikerült vendéglőjét közkedveltté tenni. Szatócs üzlete is van. Hadifogságban volt. Neje: Dirien Zsuzsanna.

Fogarasi József szíjgyártó m. Magyar-

dellőn 1883-ban szül., Dicsőszentmártonban 1899-ben szab. fel. Szab. helyén, Balázsfalván, Aradon, Békéscsabán, Komádin és Vésztőn volt segéd. Utolsó helyén végleg megtelepedett és 1908-ban műhelyt alapított. Lószerszám, bőrönd és minden szakmába vágó munkát végez. 1926 óta az ipt. jegyzője, az Iparos és Keresk. Körének jegyzője, a tanoncvizsg. biz. tagja stb. Végigküzdötte a világháborút. József fiát is e szakmára nevelte, 1927-ben szab. fel, atyja műhelyében dolgozik.

Habóczki László cipész m. 1887-ben szül., 1904-ben szab. fel. Nagyszalonta, Kolozsvár és Nagyvárad műhelyeiben praktizált. 1920-ban Nagyváradon alapította első műhelyét, majd Zsadányon és Békéscsabán űzte önállóan az ipart. 1924 óta folytatja Vésztőn a mesterséget. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag. Végigküzdötte a világháborút, a kis ez. v. é. és a vasker. tulajdonosa.

Janovits János szabó m. Mezőberényben 1883-ban szül., Vésztőn 1899-ben szab. fel. Budapesten és Vésztőn gyakorolta a szakmát, de a szakkönyveket is lelkiismeretesen forgatta. Iparilag képzett, vezetésre hivatott egyéniség. Az ipt. első alelnöke, az előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja stb. 1914—18-ig volt az orosz és olasz harctéren. Neje: Nagy Mária.

Komáromi Lajos asztalos m. 1881-ben Vésztőn szül., 1897-ben Gyulán szab. fel. Az ország nagyobb városaiban fejlesztette szaktudását. Üzemét 1907-ben alapította. Modern famegmunkáló gépeit 8 HP-s motor hajtja. Az ipt. első elnöke, a polgári isk. felügy. biz. elnöke, a tanonciskola biz. elnöke, a ref. egyház presbitere, törvh. biz. tag és közs. képv. test. tag, a Polgári Lövészegylet alelnöke, a Tűzoltó Testület vál. tagja stb. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Wallner Ilona. Két fia: Lajos és Zoltán az üzemben dolgoznak.

Kocsis Sándor vendéglő és szálló tul. 1885-ben Vésztőn szül., 1910—25-ig a Máv. szolgálatában volt, 1926-ban nyitotta üzletét. Helyiségeinek befogadó képessége 80—90 fő. Jó borokkal, hideg és meleg ételekkel várja vendégeit. Nyáron kerthelyiséget is tart. Az ipt. előlj. tagja, a közs. képv. test. tagja stb. Neje: Almási Mária.

Kovács Ferenc szabó m. Vésztőn 1888-ban szül., u. ott 1907-ben szab. fel. 12 évig Budapesten praktizált, a technológián szaktanfolyamot végzett. 1920-ban Budapesten önállósította magát, 1921-ben alapította vésztői műhelyét. Az orosz harctéren volt, 2%-os hadirokkant. Neje: Kugyelka Mária.

Mezey István órás és ékszerész. 1898-ban Kőröstarjánon szül., 1913-ban Nagyszalontán szab. fel. Segéd Pécs, Bród, Petrozsény, Szolnok és Debrecen mestereinél volt. 1923-ban Debrecenben alapított műhelyét 1924-ben Vésztőre helyezte át. Elismerő oklevele van. Az olasz fronton harcolt, három sebesülést szenvedett. Neje: Grünczweig Regina.

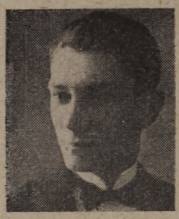
Oláh Kálmán asztalos m. Vésztőn 1876-ban szül., 1893-ban szab. fel. Szaktudását Budapesten, Gyöngyösön, Egerben, Vésztőn és Szeghalmon fejlesztette. 1908 óta mester. Évek óta jelentős szereplője a testületi életnek. 1931 óta az alelnöki poziciót tölti be. A tanoncvizsg. biz. elnöke, a tanoncisk. felügy. biz. tagja, egyházi presbiter stb. Az orosz fronton harcolt. Neje: Nagy Erzsébet. Fia: Kálmán, műhelyében szabadult, ma már ő is önálló mester.

Sáfár László szabó m. Szül. 1890-ben Szeghalmon, felszab. 1906-ban Vésztőn. Segéd Békéscsabán, Budapesten és Hódmezővásárhelyen volt. A vállalatot atyja 30 éve vezette, mikor 1919-ben átvette a műhely vezetését. 1926 óta Béla testvérével közösen folytatja az ipart. Az ipt. előlj. tagja.

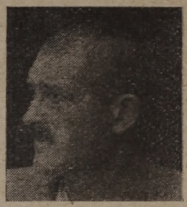
Sipos Mihály sütő m. Vésztőn 1895-ben szül., u. ott 1927-ben szab. fel. 4 évig gyakorolta a szakmát, 1931-ben alapította sütődéjét. Üzletében a rendes sütőipari termékeken kívül cukrászsüteményeket is tart. Ipt. előlj. tag. A háború alatt a haditengerészetnél szolgált. Neje: Csuta Róza.

Szmokov Sándor borbély m. 1894-ben szül., 1909-ben szab fel Vésztőn. Budapesti, balatonszemesi és vésztői mesterek mellett tökéletesítette szakmai tudását. A női fodrászatot Budapesten tanulta. 1921-ben alapította fodrászterm ét, ahol egy segéddel és egy tanulóval dolgozik. Az ipt. pénztárosa, a tanoncvizsg. biz. elnöke, a tanoncisk. felügy. biz. tagja stb. Az orosz fronton megsebesült, az olasz harctéren hadifogságba esett. Neje Fekete Mária.

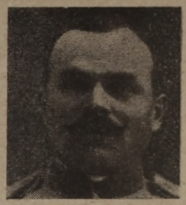
Winkler Ferenc kötélgyártó m. Füzesgyarmaton 1900-ban szül., 1918-ban szab. fel atyja műhelyében. Testvérei szintén kötélgyártók. Műhelyében raktárra és rendelésre dolgozik. Két gazdaság állandó szállítója. Résztvett az ipt. megalapításában. A tűzoltó egy. működő tagja, a N. M. V. tagja. Neje: Ökrös Zsuzsanna.

Balogh György

Csiszár József

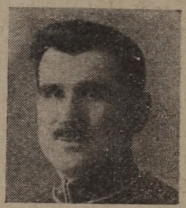
Fazekas Ferenc

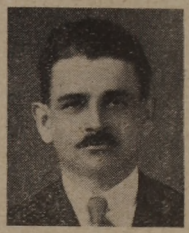
Fogarasi József

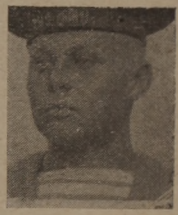
Janovits János

Kocsis Sándor

Mezey István

Sipos Mihály

Szmokov Sándor

Winkler Ferenc

SZARVAS.

A szarvasi ipartestület 1885 április 29-én alakult meg Praznovszky Ferenc szolgabíró, mint iparhatósági biztos elnöklete alatt. A testület első elnöke Tepliczky János, alelnöke Marsai János, jegyzője Demcsák János lett. 1888-ban vette meg a testület az ifj. Mikulay János-féle házat, 1897-ben a kormány árucsarnok felépítését engedélyezte és 4000 forinttal járult hozzá. 1899-ben eladta a testület a régi házat s felépítette az iparcsarnok telkén levő ma is fennálló székházát. E körül Darida Mihály elnöknek voltak jelentős érdemei, de a testület minden tagja is előmozdította azt anyagi hozzájárulásával.

A testület elnökei voltak a megalakulástól kezdve: Tepliczky János, Marsal János, Józsa József, Klenk József, Marsal János, Opanszky István, Darida Mihály, Liska Soma, Liska Pál, Andrási Dezső, 1923 óta pedig Fehér József, akinek vezetése alatt az iparosság együttműködése teljes összhangban és a súlyos viszonyok között is dícséretreméltóan folyik. Az ő működése alatt szerezte meg az iparosság székháza telkét is, amely 30 évig Szarvas község tulajdona volt. Ugyanőt ipari működése elismeréséül a szegedi kereskedelmi és iparkamara dícsérő oklevéllel, az IPOSz pedig ezüstéremmel tüntette ki.

1931 óta a testület elnöki tisztségét Janurik János tölti be, akinek markáns egyénisége és bizakodó lelkesedése hitet és reményt nyuj a már csüggedő lelkekben.

A testület jelenlegi jegyzője Tákos Lajos, aki lankadatlan buzgalommal harcol az egyeemes és helyi iparosság érdekeiért. Tákos a szarvasi 584-es Gábor Áron iparos cserkszcsapat szervező bizottságának is elnöke.

A testületnek 670 tagja van, a hatáskörébe tartozó segédek száma 557, a tanoncoké 350.

ifj. **Baginyi Endre** fogtechnikus, Uj templomköz. Szarvason szül. 1903-ban, Budapesten szab. 1920-ban. Budapesten, Orosházán és Szegeden dolgozott mint segéd, 1930 óta önálló. Fogtechnikai laboratóriumában helyi és környéki orvosok részére közmegelégedésre dolgozik. Több társad. és kultúregylet tagja. Neje: Palkovics Klára.

Bankó Mihály férfi szabó m., gr. Csáky Albin u. 65. Szarvason 1890-ben szül., u. itt szab. 1907-ben. Mint segéd Magyarország több városában fejlesztette szaktudását. 1919-ben alapította saját erejéből magyar szabósággal foglalkozó műhelyét, amelyben 1—2 segéddel dolgozik. A tanoncvizsg. biz. tagja. A világháborúban orosz fogságot szenvedett. Kit.: kis ez. v. é. Neje: Klimaj Anna.

Bartyik György cipészmester, Arany János u. 173 (saját ház). 1901-ben szül. Szarvason, u. itt szab. fel 1918-ban. Budapesten töltötte segédidejét, kitanulta a felsőrészkészítést és szabászatot, 1925-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre és raktárra készíti elsőrendű munkáit. A szakcsop. ellenőre. Neje: Varga Erzsébet.

Bencsik Márton épület- és bútorasztalos m., Bertalan u. 1900-ban született Szarvason, ahol 18 éves korában szab. fel. Mint segéd Budapesten nagyobb üzemekben dolgozott, 1926-ban alapította üzemét, amelyből jó és ízléses munka kerül ki. A világháborúban az olasz fronton harcolt.

Blaskó Dániel épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó, gr. Csáky u. 69. Szarvason szül. 1887-ben, fölsz. 1902-ben. Az ország több városában gyarapította szaktudását, 1919-ben lett önálló. Temetkezési vállalata is van. A Turul Sportegylet alelnöke. A szerb és orosz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Orosz fogságban szenvedett. Neje: Glózik Gizella.

Brachna István tímármester, Nagy Betlehem u. 1856-ban Szarvason szül., u. itt szab. fel 1873-ban, 1891-ben önállósította magát. Saját háza és földje szorgalmas munkájának eredménye. Az ipt. 1928-ig volt előljárósági tagja és az ev. egyháznak huzamosabb időn át presbitere. 2 fia szintén tímár. Neje: Zuberecz Anna.

Brachna János, kéményseprőmester, Szarvason szül. 1871-ben, felszab. 1888-ban. Hódmezővásárhelyen lett önálló 1895-ben és 1900 óta Szarvason működik mint önálló mester, ahol iparát személyjogon gyakorolja. Munkájáért a szegedi iparkamara 1927-ben elismerő oklevéllel tüntette ki. A tűzoltó tiszti tanfolyamot Győrben végezte 1926-ban. Volt iparhatósági elnök. Neje: Farkas Jusztina. Fia János apja keze alatt szab. fel és atyja mellett dolgozik.

Brachna Lajos cukrász- és mézeskalácsos m., Rákóczi u. 177. Szarvason 1872-ben szül., u. itt szab. fel 1891-ben, 1895-ben átvette főnöke, Lévay Imre üzletét, melyben a szakmába vágó összes szakmunkákkal foglalkozik. Az üzemet ma fia vezeti.

Brachna Lajos épület- és bútorasztalos m., Arany János u. 190, (saját ház). 1895-ben Szarvason szül., 1911-ben szab. fel. Tudását Budapesten a Lingel, Malomsoky cégeknél fejlesztve, 1922-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki elsőrendű munkákat végez. Neje: Tusják Judit.

ifj. **Brandt Károly** kádármester, gr. Széchenyi u. (saját ház). 1891-ben szül. Szarvason, ahol atyjánál szab. fel 1907-ben. Már az 1800-as évek eleje óta tradiciószerűen szállott a kádármesterség apáról fiúra. Ő 1925-ben lett önálló. Ipt. előljáró. Neje: Kugyela Anna.

Bulik Pálné szül. Menda Julianna, angol- és francia női szabó m., Csúcs u. Szarvason szül., ahol 1921-ben szab. fel, 1928 óta önálló. Kizárólag rendelésre dolgozik a jobb körök részére. Férje férfi szabó, aki 1905-ben szül. Szarvason, u. itt szab. 1924-ben. Üzemüket közösen vezetik.

Csabai Péter lábbeli készítő m. Békésszentandráson szül. 1883-ban, u. ott szab. 1899-ben. Több mesternél való segédeskedés után 1923-ban let önálló mester. Mérték szerinti rendelésre készít cipőt és csizmát. Neje: Kreszan Mária.

Csernák Ferenc angol- és francia női szabó m., gr. Csáky Albin u. 83. 1890-ben Szarvason szül., u. itt 1906-ban szab. fel, 1918-ban alapította üzemét, ahol előkelő közönség részére mérték szerinti rendelésre dolgozik. A szarvasi kiállításon 1923-ban arany oklevelet nyert. Az ipt. volt előlj. tagja és a sportegyesületnek volt pénztárnoka. Az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. Neje: Rajcsok Etel.

Czibula János kerékgyártómester, gr. Csáky Albin u. 230 (saját ház). 1869-ben szül. Szarvason, itt felszabadult is és 7 évi segédeskedés után 1891-ben alapította önálló műhelyét. Szakképzett mester, aki 4 évtized óta munkálkodik az iparban és aki mint szaktekintély általánosan ismert. 1907-ben arany oklevéllel lett kitüntetve. Az önképzőkörnek 10 évig volt elnöke és dísztagja, a szakosztály megalapítója és elnöke. Az ipt. pénztárnoka,

a hitelszöv. felügy. biz. tagja, a Takarékpénztár vál. tagja, a Gyümölcsértékesítő Szöv. ig. tagja. Neje: Brachna Mária.

Dankó János műszerész, Piactér. 1904-ben Szarvason szül., ugyanitt szab. 1921-ben. 1931-ben lett önálló Szarvason, ahol villanyszereléssel, gummijavításokkal, vulkanizálással, elektrótechnikai cikkek, rádió, kerékpár stb. árusításával foglalkozik.

Dauda János cipészmester. 1893-ban Szarvason szül., 1910-ben szab. Aradon. 1917-ben alapította műhelyét, amelyben rendelésre mérték szerint készíti munkáit. A szakcsoport pénztárnoka. A haditengerészetnél szolgált. Neje: Rohony Julianna.

Dauda Sámuel férfi szabó m., Horthy M. út 5. Szarvason 1890-ben szül., Aradon szab. fel 1906-ban. Mérték szerinti szabóságát 1919-ben alapította. A jobb közönség részére dolgozik. Az orosz fronton küzdött. Neje: Zónay Etel.

Darida János cipész m., gr. Csáky Albin u. (saját ház). 1877-ben Szarvason szül., u. itt szab. fel. Arad és Debrecen jobb műhelyeiben fejlesztette mint segéd szaktudását, majd 1903-ban saját erejéből alapította műhelyét, amelyben 16—18 segéddel dolgozik. Munkái kiállításokon kitüntetésben részesültek. Huzamosabb ideig alelnöke volt az ipt.-nek, képv. test. tag, az evangelikus egyház presbitere. A szerb fronton harcolt. Neje: Ribarszky Ilona. Fia **Ferenc** Szarvason 1904-ben szül., édesatyjánál tanulta az ipart és a technológián a szabászatot. Neje: Huszárik Mária.

Darida Mihály szűrszabó m., Beliczay u. 65 (saját ház). Szarvason 1887-ben szül., 1903-ban szab. Tápiószelén. 1911 óta önálló. Szűrök, tarisznyák és pokrócok szakszerű készítésével foglalkozik. Az orosz, román és olasz fronton küzdött. 1914-ben nőül vette Prijevara Zsuzsannát.

Darida Mihály mészáros- és hentes m. Horthy M. út 12 (saját ház). Szarvason szül. 1890-ben, felszab. Kispesten 1908-ban. Saját erejéből lett önálló. Elsőrendű csemegeárut készít. Ipartestületi szakcsoport elnöke, tanoncvizsg. biz. tagja és a Turul sportegylet vezetőségi tagja. Neje: Sápszky Zsuzsanna.

Demcsák Pál mészáros- és hentes m., Beliczay út 9. 1893-ban Szarvason szül., ugyanott tanulta ki iparát. Több helyen segédeskedve, 1919-ben megalapította üzletét, amelyben ízletes, finom árukat készít. A szakosztálynál előljárósági tag és tanoncvizsgáztató. Az olasz, orosz szerb és román fronton harcolt. Neje: Hugyik Zsuzsanna.

Deutscherschmidt András úri- és női fodrász m. Szarvason 1874-ben szül., Mezőtúron szab. fel 1890-ben, 1893-ban lett önálló. 14 tanulót szabadított. Számos kitüntetés tulajdonosa. Üzlete hygienikusan van berendezve.

Dispiter Pál épület- és bútorasztalos m. 1903-ban Szarvason szül. Négy gimnázium elvégzése után 1919-ben szab. fel. Szakismeretét Budapesten, Orosházán gyarapítva, 1930-ban alapította üzemét, amelyben az épület- és bútorasztalosság minden ágazatát műveli.

Fehér József mészáros- és hentes m. Szül. 1873-ban Orosházán, ahol 1888-ban szab. fel. Az ország több üzemében fordult meg mint segéd és 1895-ben lett önálló. Szakképzett mester, kinek neve Békésmegye iparossága előtt közbecsülésben áll. Modern üzemében több alkalmazottat tart. A keresk és iparkamara oklevéllel, az IPOSz nagy ez. éremmel tüntette ki. Az ipt.-nek 1½ évig alelnöke, 6 évig elnöke. Az ipt. székház megvétele és számos ipari intézmény létesítése fűződik nevéhez. Vármegyei törvhat. biz. és képv. test. tag, a szarvasi takarékpénztár igazgatósági, az adófelszólamlási bizottság tagja. Két fia: József és Lajos vezetik az üzemet, István fia okl. közgazda. Neje: Tóth Júlia.

Ferencsik Pál cipészmester. Szarvason szül. 1894-ben. u. itt szab. fel 1911-ben. 5 évi segédeskedés után 1916-ban alapította önálló üzemét, melyben kizárólag mérték szerinti rendelésre dolgozik. Teljesen fölszerelt műhelyéből csakis jobb munkát bocsájt ki és ennek köszönheti jó hírnevét. 1923-ban a vitézi szék által rendezett kiállításon arany oklevéllel lett kitüntetve. Neje: Egri Katalin.

Fleischer Bernát cipész m. Szarvason 1876-ban szül., 1890-ben szab. fel. Bécs, Budapest, Karlsbad és az ország nagyobb helyei voltak segédéveinek állomásai. 1901-ben lett önálló. Elvégezte 1912-ben az áll. technológiát. Raktári munkát készít s munkája révén elismert nevet vívott ki magának. A világháborúban Romániában harcolt és mint rokkant került vissza. Neje: Haasz Regina.

Fleischer Jenő órás és ékszerész. Tel.: 36. 1890-ben szül., Tornaalján szab. Mint segéd gyakorlatát Budapesten és Berlinben folytatta és 1913-ban átvette Szarvas legrégibb, 1860-ban alapított üzletét, amelyben órákból és ékszerekből dúsan felszerelt raktárt tart. Neje: Fischer Ilona.

Frank János kárpitos, díszítő és kocsifényező m., Csűcs u. 1868-ban szül., 1888-ban felszabadult és 1894-ben saját ere-

jéből lett önálló. Szakképzett mester, aki munkáiért 2 ízben lett bronz éremmel kitüntetve. Volt ipt. előlj. tag. Katonai szolgálatot Sarajevóban teljesített.

Frankó Pál cukrász m., Beliczey út 17. Szarvason 1898-ban szül., u. itt szab. fel 1914-ben, 1923-ban saját erejéből alapította üzletét, amelyben minden szakmába vágó munkával, fagylalt és sütemény készítésével foglalkozik. Árui a közönség előtt közkedveltek. Az olasz és orosz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Neje: Jani Erzsébet.

Frecska Mihály mészáros- és hentes m., Deák F. u. 1894-ben szül. Szarvason, ahol 1910-ben felszab. Aradon, Szolnokon és Budapesten fejlesztette szaktudását és 1917-ben lett önálló. Saját készítményű kiváló árut gyárt modern, hygienikusan berendezett üzletében. Az ipt. számvizsgálója és a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz fronton kétszer megsebesült. Neje: Bakós Erzsébet.

Gaál István épület- és géplakatos m., Benke Gyula u. 124 (saját ház). 1920-ban szül., Szarvason, ahol édesatyjánál szab. fel 1917-ben. Az egész család ősrégi idők óta kovács mesterséget üzött, amely ivadékról ivadékra szállt át. Ő maga Budapest jobb üzemeiben fejlesztette szaktudását és 1928-ban alapította modern, villanyerőre berendezett üzemét. Cséplőgép-garniturája is van, amellyel bércséplőeket vállal. Ipt.-i előljáró, a szakosztály elnöke. Neje: Tóth Mária.

Gáspár András kovács m. (saját ház). Szarvason 1889-ben szül., 1907-ben lett segéd, műhelyét 1924-ben alapította. A gazdatársadalomban elismert mester. A tanoncvizsgáló biz.tagja. A világháborúban a román, orosz és olasz frontokon harcolt és megsebesült. Neje: Kohut Judit.

Glozik János lábbeli készítő mester. Szarvason szül. 1906-ban, u. itt szab. fel 1924-ben. Önálló műhelyét 1929-ben alapította. Kizárólag mérték szerint dolgozik 1 segéd és 1 tanonc segítségével. Neje: Kolompár Judit.

Grajczjár István úri szabómester, gr. Csáky Albin u. 81. 1886-ban Szarvason szül., 1902-ben szab. fel. 8 évi segédeskedés után 1910-ben lett önálló. Budapesten tanulta a szabászatot. Ezüst oklevéllel kitüntetett mester, aki az úri közönség részére közmegelégedésre dolgozik. Volt ipt. előlj. tag, jelenleg a szakoszt. pénztárnoka. A Bocskay Sport-egyesület alelnöke. Neje: Roszik Zsuzsanna, okl. szülésznő.

Grünwald János bádogos és szerelő m., Arany János u. Mezőtúron szül. 1905-ben, Szarvason szab. 1923-ban. Budapesten jobb üzemekben fejlesztette szaktudását, 1929-ben alapította önálló műhelyét, amelyben dúsan felszerelt készárú raktára is van. Fiatal, ambiciózus iparos, aki önállóságát szorgalmának és munkaszeretetének köszönheti. Neje: Schosser Rózsi.

Gyurik István úri- és hölgyfodrász m., Horthy M. út. 1895-ben szül. Szarvason, 1909-ben szab. fel. Szaktudását Kőrösladányban és Budapesten fejlesztette. Modern, hygienikus üzemében 3 férfi és 2 női munkaasztalánál 1—2 segédet és 1 manikürt foglalkoztat. Az olasz harctéren küzdött, ott 1915-ben hadifogságba esett és 1919-ben tért haza. Neje: Székely Emma.

Gyurik János hentesmester. 1902-ben szül. Szarvason, atyjánál tanulta ki az ipart 1918-ban és 1923-ban átvette atyja üzletét, ahol mint szakképzett mester elsőrendű friss árut készít. Különben is a családban apáról fiúra száll ezen iparág űzése, amellyel már az 1860-as évek óta foglalkoznak. A szakoszt. volt jegyzője. Neje: Paraszt Erzsébet.

Hantos György bútorasztalos m. és temetkezési vállalk., Batthyányi u. 39 (saját ház). Szarvason szül. 1895-ben, u. itt szab. 1912-ben, majd 1921-ben alapította saját erejéből műhelyét. Mint temetkezési vállalkozó vállal úgy egyszerű, mint díszes temetéseket. Neje: Deutscherschmiedt Zsuzsanna.

Haukisz György épület- és díszműbádogos m. Üzem: r. k. iskola, Piactér. 1902-ben szül. Szegeden, u. ott szab. fel 1918-ban. Szeged és Salgótarján jobb mestereinél fejlesztve szaktudását, 1925-ben önállósította magát. A szakmába vágó minden munkát és vízvezetékszerelést is szakszerűen végez. Számos magánépület és a r. k. iskola összes bádogos munkája fűződik nevéhez. Az önk. tűzoltó testület tagja. Neje: Kovács Mária.

Hitz Mihály férfi szabó m., Varga u. Szarvason szül. 1899-ben és 15 éves korában szab. fel. Segédéveit Szarvason és Budapesten töltötte. 1924-ban alapította önálló műhelyét, amelyben jobb körök részére dolgozik mérték szerinti rendelésre. Már tanonc korában elismerő oklevéllel tüntették ki. Szabászatot is tanult. Munkái mint elsőrendűek közismertek. Az olasz és albán fronton harcolt. Neje: Lipták Zsuzsanna.

Imgrund Ferenc borbély- és fodrász m. Főüzlet: Kossuth L. u., fióküzlet: Rákóczi u. Németbolyban szül. 1904-ben, u. ott szab. 1920-ban édes atyjánál, aki mint a családban apáról fiúra szálló mesterség

űzője szintén borbélymester volt. Szaktudását a fővárosban, Bécsben, Pécsett, Mohácson és Szigetváron gyarapítva, 1929-ben lett önálló. Modern, hygienikus termében elsőrendű munkaerőket alkalmaz. A róm. kath. legényegyletnek 8 évig volt tagja.

Janurik János férfi szabó m., Kossuth L. u. 26 (saját ház). Szül. 1871-ben, ahol 1887-ben szab. fel. Szülőhelyén, Budapesten, Aradon és Nagyváradon folytatott segédi gyakorlatot, majd 1896-ban saját erejéből önálló lett. Kizárólag az úri közönség részére dolgozik. Állandóan részt vesz az ipt. mozgalmakban, többször volt vál. tagja, alelnöke, most pedig elnöke, aki az ipari érdekeknek mindenkor lelkes szószólója. A szegedi keresk. és iparkamara rendes tagjává választotta. Neje: Darida Zsuzsanna.

Janurik Lajos úri- és hölgyfodrász m., Piactér. 1886-ban Szarvason szül., u. itt szab. 1902-ben. Mint segéd Kolozsvártt, Brassóban, Besztercén és Budapesten fejlesztette szaktudását és 1911-ben önállósította magát. Hat munkaasztala van, külön hölgyteremmel. 2 segédet állandóan foglalkoztat. A szakosztály jegyzője és a tanoncvizsg. biz. elnöke. Az orosz, olasz, szerb és román fronton harcolt és kétszer megsebesült. Kit.: kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Poroszlai Eszter, tanult hölgyfodrász.

id. Jedlicska István épület- és bútorasztalos m. Batthyányi u. 111 (saj. ház). Szarvason 1878-ban szül., 1896-ban szab. fel. 1902-ben nyitotta meg önálló műhelyét. Szobaberendezések és a gazdatársadalom lakóházainak asztalosmunkái teszik nevét maradandóvá. Résztvett az összes frontok harcaiban a szerb, orosz és olasz harctéren és megsebesült. Neje: Sipkószky Mária. Négy tanulót szabadított, köztük saját fiát **J. Istvánt** is, aki jelenleg mint szakképzett, tanult asztalosmester résztvesz atyja üzemének vezetésében és atyja nyomdokain haladva nevét jó munkája révén ismertté tette. Neje: Kasnyik Zsuzsanna.

Karniedes Sámuel kovácsmester (saját ház). Szarvason 1895-ben szül. u. itt lett segéd 1912-ben, majd 10 évi segédi gyakorlat után önálló 1922-ben. Szakképzett mester, akinek műhelyéből jó és megbízható munka kerül ki. Megyebiz. tag, az ipt. előljárósági tagja és az ipari érdekek támogatója. Az orosz fronton hadifogságba esett, ahol 1915-től 1918-ig szenvedett. 25%-os rokkant. Neje: Palicska Rozália.

Kántor Soma csizmadia m., Vajda Péter u. (saját ház). 1880-ban Szarvason szül., ahol 1894-ben szab. fel. Németországban, Prágában, Kolozsvárott és több más helyen folytatta segédi gyakorlatát és 1904-ben lett önálló mester. Elsőrendű szakmunkái nevét közismertté tették. 18 évig mint előljárósági tag működött, a szakcsop. elnöke, az ipari érdekek lelkes és önzetlen harcosa. Az olasz fronton harcolt és mint őrmester szerelt le. Kit.: kis ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Rácz Julia.

Kelemen Ferenc tímár m., Arany J. u. 193 (saját ház). Szarvason szül. 1885-ben, u. itt szab. 1902-ben. Ausztriában, Németországban, Szerbiában, Romániában és Törökországban gyarapítva szakismereteit, 1912-ben lett önálló. Elsőrendű szakképzett mester és önzetlen harcosa az ipari szakmának. Ipt. előlj. tag, a szakcsop. egyik megalapítója és jegyzője, tanoncvizsg. biz. tagja. A szerb, orosz és olasz fronton küzdött. 1921-ben nőül vette Pribelszky Erzsébetet.

Klenk József fogtechnikus, Bem u. 237. 1908-ban Mezőberényben szül., Budapesten tanulta a fogtechnikát és 1931-ben alapította fogtechnikai laboratóriumát, amelyben helyi és vidéki fogorvosok részére készít az igényeket mindenben kielégítő szakszerű fogtechnikai munkákat. A Turul sportegyesületnek aktív tagja.

Kóczy Mihály férfi szabó m., Ujtemplomköz (saját ház). Szarvason 1876-ban szül., u. itt szab. fel 1891-ben. Budapest, Kecskemét, Kiskunhalas és Szeged nagyobb műhelyeiben fejlesztette szaktudását. 1900 óta önálló. Magyar és német szabósággal foglalkozik, mérték szerint és konfekció munkát végez. Elsőrendű szakember, akinek neve általánosan ismert. Az orosz fronton küzdve fogságba esett, ahol 7 évig sínylődött. Neje: Janik Erzsébet.

Kohut Mihály papucsos m. (saját ház). Szarvason 1889-ben szül., 1904-ben szab. fel. Nagyváradon 5 esztendeig, Budapesten és az ország több helyén hosszabb, rövidebb ideig segédeskedett. 1913-ban önállósította magát. A szakoszt. és tanoncvizsg. biz. vezetője. Az orosz fronton egyszer megsebesült és az olasz harctéren is megsebesülve 25%-os rokkant lett. Neje: Klenovics Eszter.

Komár Mihály lábbeli készítő m. 1894-ben szül. Szarvason, u. itt szab. fel 1911-ben. Kecskemét, Arad, Nagykörös és Budapest voltak segédi működésének állomásai. 1922-ben alapította műhelyét, amelyben mérték szerinti rendelésre készít cipőket és csizmákat. Szakiskolát végzett és a cipőfelsőrészt is saját maga készíti. Az orosz fronton küzdött.

Kondacs János hentesmester, Hunyadi u. Saját erejéből lett önálló, akinek üzletében a szakmába vágó minden áru kapható. Elsőrendű, friss árui közkedveltek és szép keresletnek örvendenek.

Kontra Mihály műlakatos m. Szül. Aszódon 1900-ban, 16 éves korában Szarvason szab. fel. Szaktanulmányait Budapesten és Romániában folytatta. Budapesten gazdasági iskolába is járt és több nagy üzemben részben mint csoportvezető működött. Szarvason 1930 óta önálló.

Kontra Károly géplakatos m. és mérlegkészítő, r. k. iskola, Piactér. Aszódon szül. 1899-ben, Faddon szab. fel 1916-ban. Mint segéd Budapesten a Schlick-gyárban, a Magyar-Belga gyárban, a Weisz Manfréd gyárban dolgozott. 1927-ben alapította műhelyét. A világháborúban az olasz fronton harcolt. Kit.: K. cs.-k. Neje: Gonda Mária.

Korbely Samu férfiszabó m., Horthy M. út 13. Szarvason szül. 1903-ban, Nagyszebenben szab. fel 1921-ben. Nagyszebenben és Budapesten töltötte segédéveit és 1925-ben alapította mérték szerinti rendeléseket végző szabóságát, melyben 1—2 segédet foglalkoztat. Szakképzett mester, aki szabászati tanfolyamot is végzett Budapesten. A Bocskay S. E. vál. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Gyebnár Mária.

Korindesz Sámuel kovácsmester.

Köves János illatszertártulajdonos, borbély és fodrász m. Beliczei u. 16. 1891-ben szül. Szarvason, u. itt tanulta ki iparát 1903-ban édes atyjánál. Közel 20 esztendőn át mint magántisztviselő és mint állami tisztviselő működött, mely idő után 1925—1926-ig Szolnokon drogéria tulajdonos lesz. Mai üzletét 1930-ban alapította. Az orosz harctéren egyszer megsebesült. Neje: Jelen Anna.

Lászlóffy Anikó kefekötő, ecsetkészítő m. Püspökladányi születésű. Az ipart a budapesti vakok intézetében tanulta és mint önálló mester 1927 óta gyakorolja. Piacra, vásárokra készíti áruit.

Laukó György hentes m. és csemegekereskedő, Kossuth u. 39 és fióküzlet (saját ház). Szarvason 1894-ben szül., 1910-ben szab. fel. A fővárosban több nagy üzemben, a Brauch cégnél is fejlesztette szaktudását és 1919-ben alapította saját üzemét, melyben általánosan kedvelt és országos hírnévre szert tett áruit gyártja. 1929-ben Szolnokon tüntették ki nagy aranyéremmel. 1923-ban pedig ugyancsak aranyéremmel Szarvason; azonkívül számos kitüntetés tulajdonosa. Az ipt. mester- és tanoncvizsg. biz. elnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt és egyszer megsebesült. Tulajdonosa a kis ez. v. é., a br. v. é. és K. cs.-k.-nek. Neje: Litovszky Judit.

ifj. Lendvay József mészáros és hentes m. 1891-ben Öcsödön szül., 1905-ben édes atyjánál szab. fel Szarvason. 1918-ban lett önálló, átvéve atyjától a város egyik legrégibb üzemét. Állandóan friss árut tart és orthodox kóser húst is árul. A szakoszt. megalapítója és 1927 óta annak elnöke. Tanoncvizsgáztató. A világháborúban az orosz harctéren küzdött. Neje: Fehér Gizella.

Lipták Sándor férfi szabó m., gróf Csáky u. 234. Szül. Szarvason 1895-ben, felszab. u. itt 1911-ben. Szaktudását Budapesten fejlesztette, ahol elvégezte a technológiát és a szabászati tanfolyamot is. 1923-ban alapította önálló műhelyét, hol mérték szerinti rendelésre dolgozik. A világháborúban az orosz frontharcokban vett részt.

Ifj. Liska Soma mészáros- és hentes m. Szent István u. 72, fióküzlet a kath. egyházkertben. Szarvason szül. 1894-ben, u. itt szab. fel 1912-ben. Szaktudását 7 éven át az ország több városában és a fővárosban fejlesztette, 1919-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki a II. kerületben levő saját házát szorgalmával szerezte. Ipt. tag, a csoport jegyzője. Az orosz és szerb frontokon harcolt. 1923-ban nőül vette Kovács Juditot, aki részt vesz az üzlet vezetésében.

Makan János cipészmester. 1905-ben szül. Szarvason, ahol 1924-ben szab. fel. 7 évi segédi gyakorlat után önálló lett 1931-ben. Kizárólag mérték után készít cipőket, melyek vevőkörének megelégedésére szolgálnak.

Matusek Mihály csizmadiamester, Ujtemető u. 422. Szarvason szül. 1900-ban, 17 éves korában szab. fel iparában ugyancsak Szarvason. Mint segéd Szarvason és Kondoroson dolgozott, 1923-ban pedig önállósította magát. Raktárra és rendelésre, azonkívül vásárra is készíti szolid, jóminőségű áruit.

Matusek Mihály csizmadiamester, Ujtemplomköz. 1891-ben Szarvason szül., ahol 1906-ban szab. fel. Mint segéd szülővárosában gyakorolva és fejlesztve szaktudását, 1920-ban lett önálló. Mérték szerinti, de főleg vásári munkák készítésével foglalkozik és elsőrendű vásári készítményei közismertek. Ipt. előljárósági tag, az ipari érdekeknek önzetlen szószólója. Az orosz és olasz fronton harcolva kétszer megsebesült és olasz fogságot is szenvedett. Neje: Földváry Margit.

Mányik Mihály kárpitos és díszítő m., Horthy M. út 224. Szarvason 1891-ben szül., Budapesten történt felszabadulása után mint segéd dolgozott Budapesten, Nagyváradon és Békéscsabán jobb műhelyekben. 1925 óta önálló. Szakképzett iparos, akinek kezéből elsőrendű, ízléses munkák kerülnek ki. 1928-ban arany oklevél kitüntetést nyert. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz és olasz fronton volt, kétszer megsebesült. Kétszer a kis ez., v. é., br. v. é., K. cs.-k. és a seb. éremmel lett kitüntetve. Neje: Csesznak Anna.

Medvegy Miklós férfi szabó m., Juhász u. 1880-ban Szarvason szül. u. itt szab fel 1896-ban. Temesvárott, Kolozsvárott, Szarvason és Kúnhegyesen töltötte segédéveit. Mérték szerinti rendelésre dolgozó szabóságát 1919-ben alapította és munkái a városban és a környék intelligenciája körében közkedveltek. Oklevéllel, aranyéremmel és több ipari kitüntetéssel bíró mester, aki már mint tanonc is első díjat nyert. Ipti előlj. tag volt, hosszabb idő óta alelnök, a tanonc- és mestervizsg. biz. tagja és az ev. egyház presbitere. Neje: Tóth Julianna. 3 fia közül József fia a szakmában dolgozik.

Mihalik János férfiszabó m., Jókai u. (saját ház). 1872-ben Szarvason szül., 1890-ben szab. fel. Szarvas, Hódmezővásárhely és Budapest mestereinél eltöltött 8 évi segédi gyakorlat után 1898-ban önállósította magát. Mérték szerint rendelésre jobb rendelők részére dolgozik. Az ipt. szakoszt. alelnöke, a mestervizsg. biz. tagja és az ipari érdekek lelkes híve. Neje: Szrnka Erzsébet. János fiát, kit önzetlen munkásságáért az önképzőkör díszoklevéllel tüntetett ki, szintén szabó és egyensapkákat is készít iskolák részére.

Miloszrdni János lábbeli készítő m., Zöldpázsit u. (saját ház). Szarvason szül. 1888-ban, felszab. 1904-ben. 1919 óta önálló mester. Rendelésre és raktárra, valamint vásárra készíti szolid munkáit. Ipt. előljárósági tag, a szakcsoport előljárója és tanoncszabadító. Kizárólag iparának él és önzetlenül képviseli szaktársainak érdekeit. Az orosz, olasz és albán harctéren küzdött és br. v. é. van. Neje: Brachna Anna.

Misik István épület- és bútorasztalos m., Horthy M. út 223. 1892-ben szül. Szarvason, ahol 1908-ban szab. fel. Tanonc korában pénzjutalomban részesült. Mesterszállás, Budapest, Nagyvárad, Arad, Székelyudvarhely voltak vándoréveinek állomáshelyei, ahol mindenütt szaporítva szaktudását, 1918-ban alapította műhelyét, amelyben épület- és bútorasztalos munkákat, üzletberendezéseket és restaurálást végez. Az olasz és albán fronton harcolva br. v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve.

Misik Lajos timármester, Nagy betlehem u. 461 (saját ház). 1887-ben szül. Szarvason, 1904-ben szab. fel atyjánál. Ujpesten, Nagyszebenben, Székelyudvarhelytt, Rozsnyón, Miskolcon, Szegeden és Turdosinban segédeskedett, mindenütt fejlesztve szaktudását és 1919-ben önállósította magát. Mindennemű zsíros bőrök kikészítésével foglalkozik. A tanoncvizsg. biz. tagja. A világháborúban az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Moraucsik Mária.

Mravik Sándor épület- és bútorasztalos m., Arany J. u. 169. Kondoroson szül. 1906-ban, ugyanott szab. fel. 1928-ban alapította önálló műhelyét, melyben szakmájába vágó minden munkát végez. Ambiciózus fiatal iparos, aki szorgalommal és buzgósággal él iparának.

Mrena Kálmán cipész m. Szarvason szül. 1899-ben, ugyanitt tanulta ki iparát 1916-ban. Állandóan szülővárosában dolgozott mint segéd is, ahol azután teljes felkészültséggel 1928-ban lett önálló. Kiváló munkát végez kizárólag mérték szerint.

Murányi József kötélgyártómester, III, Pántlika u. 134 (saját ház). Régi kötélgyártó családból származó iparos, aki 1876-ban szül. Szarvason, ahol atyjánál 1891-ben szab. fel és 1896-ban lett önálló. A község legrégibb kötélgyártó mestere, akinek nagyatyja már az 1800-as évek elején foglalkozott kötélgyártással. 3 tanulót szabadított fel, köztük fiát Ferenc Józsefet is. Az ipt. előlj. tagja volt huzamosabb ideig és iparhatósági megbízott. A román és albán frontokon 30%-os rokkant lett. Neje: Liska Judit, ósrégi iparos családból való.

Nagy Imre csizmadiamester. Érolaszin szül. 1898-ban, Székelyhídon tanulta ki iparát 1913-ban és 1923-ban Szarvason nyitotta meg önálló műhelyét. Rendelésre készít jó minőségű munkát úgy a vidéki, mint a helyi lakosság részére. Az olasz frontharcokban egyszer megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Nagy Károly mészáros- és hentes m., Vajda Péter u. és II. ker. 270 (saját ház). Túrkevén szül. 1901-ben, 1917-ben szab. fel Szarvason Gyurik mesternél. 1926-ban lett önálló és kizárólag ipara fejlesztésére fordítja idejét. Katonai szolgálatot a nemzeti hadseregben teljesített. Fiatal

ambiciós iparos, aki önállóságát szorgalmának és munkaszeretetének köszönheti.

Nagy Sándor épület- és bútorasztalos m. 1902-ben Öcsödön szül., Budapesten 1923-ban szab. fel, 1928-ban Szarvason önállósította magát. Szakképzett mester, akit tanuló korában munkájáért pénzjutalommal és elismerő oklevéllel tüntettek ki. Épület- és bútorasztalossággal foglalkozik és antik bútorokat restaurál. A kir. adóhivatal szakmunkája és a gimnázium renoválása az ő munkája.

Novotny László cipészmester, Kossuth L. u. 43. Budapesten szül. 1901-ben, Öcsödön lett segéd 1917-ben. Szaktudását Békésgyulán és Budapesten a Bencze szalonban fejlesztette és így nagy gyakorlatra téve szert, 1925-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik a jobb körök részére. Neje: Nyemcsok Julianna.

Pável Antal József sütőmester, Bethlen u. 150 (saját ház). Szatmáron szül. 1881-ben, Felsőbányán atyjánál, néh. P. Józsefnél szab. fel 1896-ban. Budapest, Siófok, Eger, Miskolc voltak segédéveinek állomásai. Szarvason 1905-ben alapította modern berendezésű üzemét, mely 2 HP kifligéppel van ellátva. Ipt. előlj. tag, a tanoncvizsg. biz. elnöke és tagja a mestervizsg. biz.-nak. A r. k. egyház tanácsosa és iskolaszéki tag. Neje: Piros Mária, részt vesz az üzem vezetésében.

Pesti Gyula műbútorasztalos m., Horthy M. út 224. Szarvason szül. 1897-ben, Budapesten szab. fel 1914-ben. Szaktudásának Budapesten, Wienben és Szarvason való fejlesztése után 1922-ben alapította üzemét, amelyben műbútorasztalos szakmunkákat és antik bútorok restaurálását végzi. Neve a társadalom jobb köreiben közismert. Az olasz fronton harcolt

Pesti János műbútorasztalos mester. Törökszentmiklóson 1891-ben született, Szarvason szab. fel 1910-ben. Budapesten előkelő üzemekben töltött 9 esztendőt, közben az iparművészeti főiskola esti tanfolyamát is végezte. 1919-ben lett önálló. Műbútorokat és intarziás munkákat készít. Faragott hálószobákat és egyéb díszes műbútorokat készített a város intelligenciája részére. Az 1923. évi kiállításon arany oklevéllel tüntették ki. Neje: Murányi Etel.

Piacsek András szűcsmester, Félsziget u. (saját ház). Szarvason szül. 1858-ban, u. itt tanulta iparát édes atyjánál 1875-ben. A szűcsmesterség a családban már régi idők óta száll apáról fiúra, ő is már egy félszázad óta dolgozik ezen iparban. Magyar szűcsmunkát készít. Az ipt.-nek 12 évig volt előljárója és 3 évig gondnoka. Az ev. egyház presbitere. Neje: Sztáli Zsuzsanna.

Piacsek Pál szűcsmester, Damjanich u. 325 (saját ház). 1886-ban szül. Szarvason, 1904-ban szab. fel apjánál Andrásnál. 1912-ben lett önálló. Ő reá is szinte tradicionálisan szállt át apáról fiúra a mesterség, amelyet a család majdnem 100 év óta űz. Az ipt.-nek volt előljárója, tanoncvizsgáztató. A világháború harcaiból kivette a részét a szerb fronton. Neje: Paál Mária.

Pintér János cipész m., Bethlen u. 143. 1889-ben Békésszentandráson szül., ahol 1907-ben fel is szab. Budapesten 1916-ig fejlesztve szaktudását, 1918-ban lett önálló. Szakképzett mester, aki 2—4 segédet foglalkoztatva jobb körök részére mérték szerinti rendelésre és raktárra dolgozik. A szakcsoport elnöke előljárósági tag és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Lipták Judit.

Podani Sámuel férfi szabó m., Beliczey u. 17 (saját ház). Szarvason szül. 1887-ben, u. itt szab. fel atyjánál 1903-ban. A családban tradicionális ipar a szabóság, az ősök is szabók voltak. 1908-ban lett önálló, miután a technológián 3 tanfolyamot hallgatott. Azelőtt nagyobb üzeme volt, 10—14 segéddel dolgozott, jelenleg csupán mérték szerinti rendeléssel foglalkozik. Ezüst oklevéllel kitüntetett mester, aki az ipt. előljárója, volt alelnöke és a szakoszt. megalapítója és első jegyzője, a dalárda alelnöke, az adófelszólamlási biz. tagja, dísztagja az ip. ifj. önk. körének és tagja a cserkészek szervező bizottságának. Az orosz fronton harcolt. Neje: Kiss Julianna.

Potoczki György okl. kovácsmester, gr. Csáky u. 229 (saját ház). Szarvason 1899-ben szül. u. itt tanulta ki iparát 1914-ben. Orosházán, Mezőtúron, Cegléden és Hódmezővásárhelyen töltötte segédéveit, amíg 1922-ben önálló lett. A szakmába vágó minden munkát végez és 1—2 segédet tart. 1923-ban ezüst oklevéllel lett kitüntetve. A mestervizsg. biz. tagja. Az olasz harctéren küzdött, a br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Konczos Judit

Povázsay György mészáros- és hentes m., gr. Csáky Albin u. 77 (saját ház). 1893-ban szül. Szarvason, ahol 1910-ben szab. fel. Az ország több városában 11 éven át jobb mestereknél fejlesztve szaktudását, 1921-ben lett önálló. Piacon árul, elsőrendű húsai vannak. Az ipt. előljárója, testületi könyvtáros, tanonc- és mestervizsgáztató és az ipari érdekeket önzetlenül támogató mester. A szarvasi takarékpénztár vál. tagja és az ev. egy-

ház presbitere. 1915-ben az orosz fronton fogságba került, ahonnan 1919-ben tért vissza. Neje: Gyebnár Zsuzsanna.

Relly Antal mészáros- és hentes m., Kossuth L. u. és Deák F. u. sarok. Fiók: I. ker. Felsziget 454. 1901-ben szül. Ujasszonyréten, 1918-ban Szarvason szab. fel. Szaktudását mint segéd Budapesten Mvásárhelyen, Makón, Szarvason fejlesztette, 1925-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki fölvágottait ízletes kivitelben saját maga készíti. Neje: Hugyecz Zsuzsanna, aki részt vesz az üzlet vezetésében.

Roth Béla fényképész, Horthy M. út. Rakasdián szül. 1873-ban, 1891-ben Budapesten szab. fel Halász Ágoston fényképész és vegyésztanárnál. Budapest, Szatmár legjobb üzemeiben, Keszthelyen és Ausztriában töltött segédévei után 1899-ben lett önálló. A szakmába tartozó minden munkán kívül olaj-, pastell- és akvarell festészettel is foglalkozik és iparművészeti tárgyakat is készít. A milleniumi kiállításon első díjjal és oklevéllel, 1923-ban Szarvason aranyoklevéllel lett kitüntetve. Aktív sportember, a kerékpár, motorsport, halászás és csónakázás terén. Neje: Holz Elvira.

Sárkány Pál kelmefestő és vegytisztító m., gr. Csáky Albin u. 230. Szarvason 1896-ban szül., Budapesten 1914-ben szab. fel. 1921-ben önállósította magát. Kezei alól elsőrendű munka kerül ki. Az ipt. volt számvizsgálója, a Turul Sportegylet intézője. A szerb harctéren megsebesült és mint 25%-os rokkant szerelt le. Neje: Czibula Etel.

Simon Gyula fehérneműtisztító m., Kossuth u. 36. Sümegen szül 1877-ben, atyja mellett megtanulta a fazekas mesterséget és kályhakészítést 1891-ben. 1908-ban Szarvasra került és itt megalapította villanyerőre berendezett fehérnemű tisztító intézetét. Az ipt. előljárója és a szarvasi dalkör aktív tagja, aki mint 30 éves dalos ezüst éremmel lett kitüntetve. Neje: Pölcz Anna, Budapesten tanulta a szakmát és speciális találmányukkal férjével együtt végzi a fehérneműk tükörfényű tisztítását.

Slajcho Sámuel tímármester, Petőfi u. 22 (saját ház). Szarvason szül. 1875-ben és 1893-ban szab. fel atyjánál, akinek családjában az 1800-as évek óta apáról fiúra száll hagyományszerűen a tímárság. Már tanonc korában feltűnik tehetsége és egyik legképzettebb mestere lett Szarvasnak. Nyers, zsíros bőrök kikészítésével foglalkozik és elsőrendű munkát produkál. Mihály fia nála tanulta ki a tímárságot. Neje: Belopotoczky Judit.

Steinfeld Jenő sütőmester, Kossuth L. u. 17. Jászberényben szül. 1893-ban, u. ott szab fel. Az ország több városában gyarapította szakismereteit és 1918-ban önállósította magát Szarvason, ahol fehér és finom sütéssel és ster sütéssel foglalkozik. Az Országos Sütőmesterek Szövetségének tagja, aki minden idejét iparának szenteli. Neje: Weisz Róza.

Sulyan János cipészmester és felsőrészkészítő, Kistemető u. 456 (saját ház). Szarvason szül. 1876-ban, ahol iparát is kitanulta 1893-ban. Mint tanonc pénzjutalmat kapott. Szarvason, Budapesten, Komáromban volt segéd, kitanulta a szabászatot is és saját erejéből lett önálló 1904-ben. Rendelésre dolgozik. Az ipt. szakoszt. volt pénztárnoka. 1911-ben nőül vette Deheleán Flórát.

Süveges János kelmefestő és vegytisztító, Kereszt u. 168 (saját ház). 1885-ben Szarvason szül, u. itt szab. 1900-ban. Budapest és Székesfehérvár jobb műhelyeiben fejlesztette szaktudását. Kiváló képzettségre szert téve, 1909-ben alapította modern berendezésű üzemét, ahol neje Janka Ida hozzáértő segítségével szakszerű kivitelben végzi a szakmában előforduló munkákat. Ipt. előlj. tag, számvevő.

Szadovszky Vilmos órás és ékszerész. Vilnán szül. 1890-ben, Szentpétervárott szab. fel 1904-ben. Gyakorlatát mint segéd Oroszországban, Finnországban és Lembergben fejlesztette és Szarvason 1923-ban lett önálló. Kül- és belföldi praxissal bírva mindig jó munka kerül ki keze alól.

Szappanos Soma borbély és fodrász m. 1902-ben szül. Szarvason, ahol 1917-ben lett segéd. Mint ilyen Mezőtúron és Szarvason gyarapította szakismereteit és 1922-ben rendezte be 3 munkaasztallal bíró hygienikus üzletét, ahol 1 segédet és 1 tanulót foglalkoztat. A magyar footballbírók testületének tagja, volt footballjátékos.

Szarka Gyula cipészmester. Szarvason szül. 1861-ben, ugyanitt szab. fel 1877-ben. Fehértemplom, Kolozsvár, Arad, Segesvár és Magyarország főbb városaiban dolgozott mint segéd és 1883-ban lett önálló. Vásári árut és mérték szerinti cipőket készít. 1 segédet tart; eddig 20 tanoncot szabadított. 2 fia is cipész. Neje: Kreizler Mária.

Id. Szarka István kalapos m., Kórház u. 281. Budán szül. 1857-ben, Gyulán szab. fel 1873-ban. Aradon, Pécskán és Szabadkán volt segéd és 50 évvel ezelőtt 1881-ben lett önálló mester Ma a város

és a megye egyik első iparosa. Résztvett az ipt. megalapításában. Több tanulót szabadított fel, köztük saját fiát Istvánt is, aki gimnáziumi érettségi után tanulta a kalapos mesterséget. Ugyanő a világháborúban mint zászlós vett részt és súlyosan megsebesült.

Sztrehovszky Márton villamossági műszerész, Beliczay u. Mezőtúron szül. 1901-ben, Szarvason szab. fel 1920-ban. 1927-ben alapította önálló műhelyét, amelyben elektrotechnikai cikkek készítésével, eladásával és javításával foglalkozik. Egy segédet és 2 tanulót foglalkoztat. Ipt.-i előljáró, a tanoncvizsg. biz. tagja, a levente egy. oktatója és a „Turul" vezetőségi tagja. Neje: Novodomszky Judit.

Szücs József cipészmester, Kossuth L. u. 37 (saját ház). Gyomán szül. 1876-ban, Szarvason szab. fel 1894-ben. Budapesten több elsőrendű üzemben dolgozott segéd korában, elvégezte a technológiát is, szabászatot tanult és államilag képesített szakoktató lett. Saját műhelyét 1900-ban alapította és villanyerőre berendezett gépei mellett 6—8 segédet foglalkoztat. 21 éve tanít a szarvasi iparostanonciskolában mint szakrajztanító és több vidéki városban mint rajzoktató tartott tanfolyamokat. 16 évig volt a szakoszt. elnöke, jelenleg előljárósági tag. A vizsgáztató bizottság elnöke. A ref. egyház presbitere. Neje: Holub Julianna.

Tákos Lajos borbély- és fodrászmester, ipartestületi jegyző. Szarvason 1878-ban szül., ugyanitt 1894-ben szab. fel. Szakmabeli tudását Győr, Komárom, Székesfehérvár, Esztergom, Rózsahegy és Budapest előkelő üzemeiben szerezte. 1901-ben lett önálló mester és azóta iparának egyik legelső reprezentánsa. Kiváló képességével, hozzáértő, önzetlen, fáradtságot nem ismerő munkásságával, maradandó emléket biztosított magának a szarvasi ipartestület történetében. 24 év óta mint ipartestületi jegyző nemcsak az össziparosság bizalmát bírja, hanem társadalmi téren is megkülönböztetett megbecsülést és tiszteletet szerzett magának. Több mint két évtizede minden idejét iparostársai érdekében tölti el és nagy szervezőképességével, szakismereteivel mintaipartestületet és például szolgáló testületi életet teremtett meg. Méltó feltűnést keltett 1910-ben az ipartestület 25 éves jubileuma alkalmával tartott ünnepi emlékbeszéde és jeles tollára vall az ipartestületről írott értekezése. Tagja a községi képviselőtestületnek, az adófelszólamlási bizottságnak, a tanonciskola felügyelő bizottságának, a ref. egyház presbitere és elnöke a fodrász szakosztálynak, de találkozunk nevével mindenütt, ahol a kultúra és a jótékonyság oltárára áldozatot kell hozni. A világháborúban az olasz és szerb fronton küzdött és a kis ez., br. v. é., a kor. vasker. és a K. cs.-k.-tel lett kitüntetve.

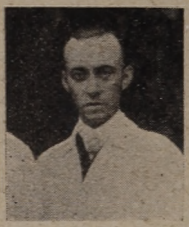
Terhes András kovács m., Batthyányi u. (saját ház). 1890-ben szül. Szarvason, ahol 1908-ban szab. fel. Az ország több nagyobb városában töltötte segédéveit, 1914 óta önálló. A környék gazdatársadalma részére dolgozik és műhelyéből elsőrangú munka kerül ki. A világháborúban az orosz harctéren szolgált. Neje: Bertók Anna.

Urbancsek János épület- és bútorasztalos m. 1904-ben Mezőberényben szül., Szarvason tanulta ki az iparát 1921-ben és 1931-ben lett önálló. Szakavatott mester, akinek műhelyéből jó és megbízható munka kerül ki.

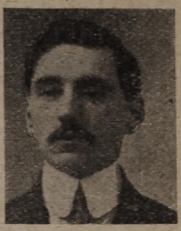
Veres György hentes- és mészáros m., Kossuth Lajos u. 39. Vekerden szül. 1901-ben, Nagyváradon szab. fel 1917-ben. Budapest több nagy üzemeiben gyarapítva szakismereteit 1926-ban önállósította magát. Saját maga készíti finom hentesáruit, amelyekért elismerő oklevéllel is lett kitüntetve. A szakosztály jegyzője, aki állandó figyelemmel kíséri az ipari mozgalmakat. A „Turul" sportegyesület gondnoka és vál. tagja. Neje: Sutyinszky Erzsébet.

Volentik Zoltán címfestő- és mázoló m., Csúcs u. 126 (saját ház). 1883-ban Szolnokon szül., Békéscsabán szab. fel 1899-ben. Mint segéd dolgozott Békéscsabán, Aradon, Budapesten, Győrött, Kassán, Eperjesen és még számos magyar városban, amíg 1912-ben Szarvason mint önálló mester letelepedett. Címfestészettel foglalkozik, fényező és mázoló munkákat végez 1—2 segéd segítségével. A szakcsop. volt alelnöke és a vizsgáztató biz. volt tagja. Az orosz és olasz frontokon harcolt. Neje: Geozik Erzsébet.

Dr. Wieland Sándorné szül. Komár Mária kalaposmester. Szarvasi születésű, Budapesten tanulta az ipart és 1911-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki több tanulót szabadított. Női kalapokat készít és egyensapkákat intézetek részére. Azelőtt 8—10, jelenleg 2—3 segédet foglalkoztat. 1923-ban arany oklevelet nyert. Ipt.-i előljáró, a szakoszt. elnöke huzamosabb idő óta, a segéd- és tanoncvizsg. biz. elnöke. Férje a szarvasi főszolgabíróságon működik.

ifj. Baginyi Endre

Bankó Mihály

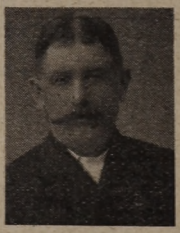
Bartyik György

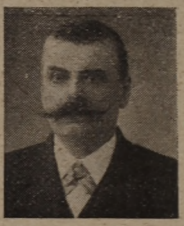
Blaskó Dániel

Brachna Lajos

Brachna István

Czibula János

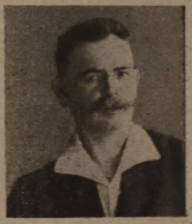
Csabai Péter

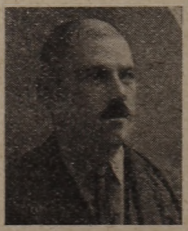
Csernák Ferenc

Darida János

Dauda János

Darida Mihály

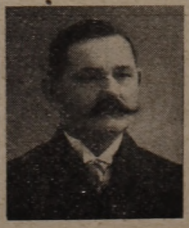
Darida Ferenc

Dauda János

Ferencsik Pál

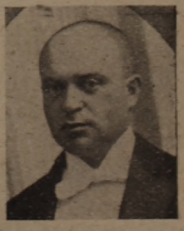
Fehér József

Ferencsik Pál

Fleischer Ede

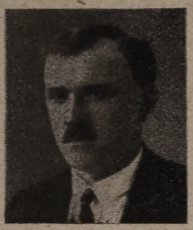
Fleischer Jenő

Frank János

Frankó Pál

Gaál István

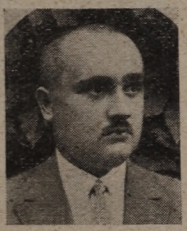
Gáspár András

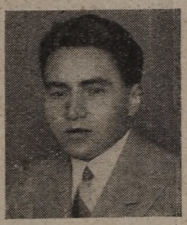
Glozik János

Grünwald János

Gyurik I.

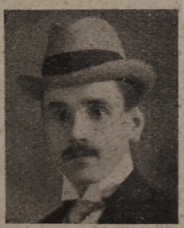
Hanó Pál

Gyurik János

Gyurik János

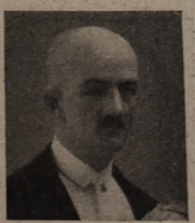
Hantos György

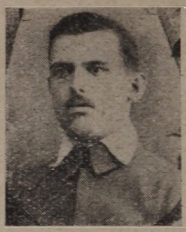
Imgrund Ferenc

Janurik Lajos

Janurik Lajos

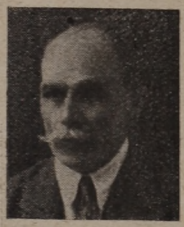
Karniedes Sámuel

Klenk János

Kelemen Ferenc

Kóczy Mihály

Kóczi Mihályné

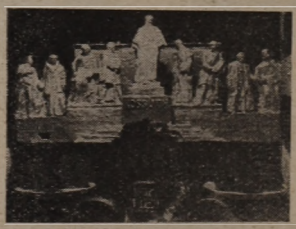
Kohut Mihály

Komár Mihály

Korbely Samú

Laukó György

Köves János

Lászlóffy Anikó

Lipták Sándor

Makan János

Matusek János

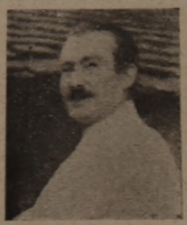
Medvegy Miklós

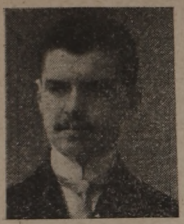
ifj. Mihalik János

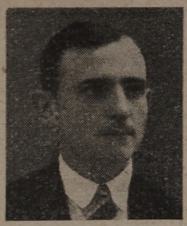
id. Mihalik János

Misik István

Misik Lajos

Mravik Sándor

Mrena Kálmán

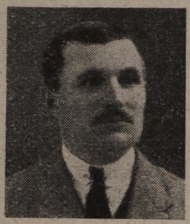
Nagy Imre

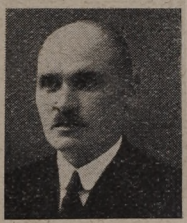
Piacsek Pál

Podani Sámuel

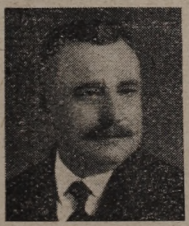
Potoczki György

Povázsay György

Relly Antal

Simon Gyula

Roth Béla

Roth Béla műterme

Sárkány Pál

Sulyan János

Süveges Jáncs

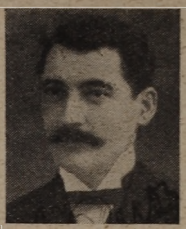
Steinfeld Jenő

Szarka Antal

Szarka Gyula

Székely Mór

Sztrehovszky Márton

Sztrehovszky Márton

Szücs József

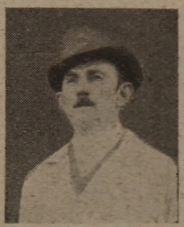
Szücs József műhelye

Tákos Lajos

Terhes András

Volentik Zoltán

ZAGYVASZÁNTÓ.

Mátyás Tibor hentes m. és vegyeskereskedő. 1891-ben Bujákon szül., 1908-ban Egerben szab. fel. Segéd Egerben és Budapesten volt, majd a Hálókocsi Társaságnál mint konyhamészáros, a zagyvaszántói Hangya Szöv.-nél mint kezelő működött. 1928 óta önálló. A sziráki ipt. előlj. tagja. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, kit.: kis ez., 2 br. v. é., vasker. és K. cs.-k. Neje: Szalay Ilona.

Mátyás Tibor

Meisinszky József asztalos m. Zagyvaszántón 1906-ban szül., Aszódon 1925-ben szab. fel. Szaktudását aszódi, jobbágyii, rózsaszentmártoni, csányi és apci műhelyekben fejlesztette. 1929-ben alapította műhelyét. Épület- és bútormunkákat végez.

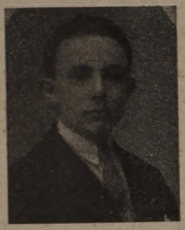

Meisinszky József

Szabó István borbély m. Szül. 1909-ben, felszab. 1926-ban Lőrincin Tanítómestere vitéz Somoskeőy volt. Apc, Budapest, Hatvan, Salgótarján és Kaposvár jobb üzleteiben praktizált 1931-ig, mikor is önállósította magát. A nemzeti hadseregben szolgált. Neje: Kovács Ilonka.

NAGYRÁBÉ.

Dajka Károly kovácsmester. Nagyrábén szül., ugyanitt 1925-ben szab. fel. Segéd korában Miskolcon, Budapesten, Debrecenben, Egerben dolgozott. 1931-ben lett önálló. Elvégezte a lakatos- és szerelő tanfolyamot, képesített liftkezelő. Szorgalmas mester, aki minden idejét munkával tölti el.

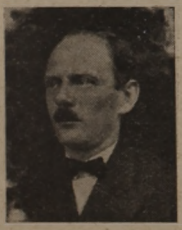
Dajka Károly

Daróczi Gyula épület- és bútorasztalos m. Kolozsvárott szül. 1902-ben, Kabán szab. fel 1919-ben. Budapest, Földes, Debrecen és több más város jobb mestereinél gyarapította szaktudását és saját erejéből alapította 1925-ben műhelyét, ahol azelőtt 4—5 segéddel dolgozott. A munka védelmi biz. rendes tagja.

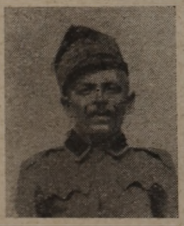
Kalmár Lajos borbély- és fodrász m. Nagyrábén szül. 1885-ben és az orosz fogságban, ahol 3 évet töltött, szab. fel 1918-ban. Oroszország több helyén dolgozott és a fogságból hazatérve, 1920-ban lett önálló. A hygienia minden követelményének megfelelően berendezett műhelyét a legjobb közönség frekventálja. A világháborúban az orosz harctéren küzdött és ott esett fogságba. Neje: Farkas Róza.

Kövér Lajos kerékgyártó m. Nagyrábén 1907-ben szül., 1925-ben szab. fel. 4 évet töltött vándorútján Debrecenben, Békéscsabán, Gyulán és Szegeden dolgozva és 1929-ben alapította műhelyét, amelyben a kocsi- és kerékgyártás körébe tartozó minden munkával foglalkozik. Törekvő fiatal mester, aki minden idejét iparának és családjának szenteli. Neje: Csukás Rebeka.

Végh Albert hentes- és mészáros m. Sápon szül. 1904-ben, felszab. Biharnagybajomban 1924-ben. 1931-ben alapította üzletét, melyben saját készítésű hentesáruit árusítja, mely készítmények kitünőségük miatt igen keresettek. Üzeme inkább városi nívójú és a modern hygiéna minden követelményének megfelelően van berendezve. A helybeli dalárdának működő tagja. A község első iparosai között szerepel.

Daróczi Gyula

Kalmár Lajos

Kövér Lajos és neje

Végh Albert

HERÉD.

Hrusz Pál gépész-kovács m. 1900-ban Nógrádon szül., 1918-ban szab. fel. Mint segéd a jánospusztai ipartelepek uradalmában gyarapította szaktudását. 1920-ban saját erejéből önállósította magát. Gépész vizsgát tett Budapesten 1922-ben. A községnek 1930 óta kovácsa. Az önk. tűzoltó egy. tagja és a tűzi fecskendők karbantartója. 1918-ban a 32. gy. e.-nél az olasz fronton harcolt. Műhelyében lóvasalás, kocsimunkák és gazd. eszközök javítását végzi szakszerű tudással.

Kozma András gépész-kovács m. Heréden 1875-ben szül., 1892-ben fejezte be tanulói éveit Gödöllőn, majd mint segéd Budapesten, Jászberényben, Hatvanban fejlesztette ipari ismereteit. 1899-ben önállósította magát. 1907-ben lokomobil és gőzkazán kezelői vizsgát tett Budapesten. Jenő fia az ipari pályán működik.

Prauda Pál úri- és női cipész m. Rimócon 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel Salgótarjánban Mint segéd Losonc, Budapest és Szécsényben folytatta ipari gyakorlatát, 1908-ban pedig önálló mester lett. Jó műhelyében mérték szerinti férfi-, női cipők és csizmák készülnek

elsőrendű minőségben. Neje: Szeder Zsuzsanna.

Tatai András kőműves és ács iparos. Heréden 1878-ban szül., 1904-ben fejezte be tanoncéveit. Mint segéd a nagykökényesi Dessewffy uradalomban dolgozott 14 éven át. 1923-ban lett mester. Gazdasági épületek, családi házak építését végzi nagy szakmai tudással. 7 segédet és 2 tanoncot foglalkoztat. 1914-ben a 16. gy. e.-nél az orosz fronton harcolva fogságba esett, hol 4 évig szenvedett.

MEZŐSAS.

Bok László épület- és bútorasztalos m. Szatmármegyében 1895-ben szül., Géresen 1914-ben szab. fel. Nagykárolyban és Berettyóújfalun volt segéd, 1925-ben lett önálló. Résztvett a világháborúban Neje: Nagy Margit.

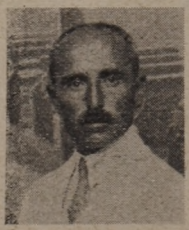
Doszlop Elek fodrász m. 1893-ban Mezősason szül., 1911-ben lett segéd, gyakorlatát Nváradon fejlesztve, 1914-ben nyitotta meg önálló üzletét, amely városi nívón van tartva. Az orosz, román és olasz fronton harcolva, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést nyert. Neje: Bujdosó Eszter.

Haraszti Balázs lábbeli készítő m. Mezősason 1908-ban szül., Biharkeresztesen 1925-ben szab. fel. Szeged, Debrecen, Berettyóújfalu mestereinél volt segéd, majd 1928-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre jó munkákat készít. Neje: Vigh Margit.

Jónás István gazd. kovácsmester. Mezősason 1896-ban szül., atyjánál, Ferencnél 1918-ban szab. fel. Több városban folytatva segédi gyakorlatot, 1927-ben lett önálló. A világháború orosz és olasz frontján harcolt, egyszer megsebesült, 2 évig fogságban sínylődött.

Kohn Lajos kovács m. Gyomán 1894-ben szül., 1905-ben szab. fel. Segédi működését Nagyvárad, Budapest, Berettyóújfalu mesterei mellett folytatva, 1926-ban lett önálló. Résztvett a biharkeresztesi ipt. megalapításában, amelynek előlj. tagja, a helybeli iparoskör alelnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Kleinberger Helén.

Tasnády László lábbeli készítő m. Mezősason 1891-ben szül., 1907-ben lett segéd, 1914-ben pedig önállósította magát. Minden idejét iparának szenteli. Neje: Hegyi Róza.

Doszlop Elek

Jónás István

Haraszti Balázs

KÖRÖSSZEGAPÁTI.

Megyesy Győző épület- és bútorasztalos m. Mezősason 1908-ban szül, Debre-

Megyesy Győző

cenben, Püspökladányban fejlesztve szaktudását 1930-ban önállósította magát. Törekvő, szorgalmas iparos, aki a jobbak közé küzdi fel magát.

Venyige Sándor

Venyige Sándor cipészmester. Biharkeresztesen 1886-ban szül, 1902-ben szab. fel. Segédi működésének állomásai Nagy-

várad, Mezőtelegd voltak. 1908-ban Gyomán lett önálló, 1931 óta van meg mai műhelye. A világháborúban az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

Zima Lajos lábbeli készítő m. Kőrösszegapátin 1902-ben szül., 1919-ben lett segéd. Debrecen, Nagyvárad, Székelyhíd jobb mesterei mellett segédeskedve, 1923-ban önállósította magát. Mérték szerinti rendelésre dolgozik jó kivitelben. Az ipt. előlj. tagja.

Zima Lajos

SÁRÁND.

Attományi László ács- és kőműves m. 1902-ben szül., 1922-ben szab. fel Sárándon. Édesatyja néh. A. József fél évszázados vállalatának vezetését 1928-ban vette át. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Számos köz- és magánépület szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. Neje: Maticska Paula.

Eszenyi Balog kerékgyártó m.

Eszényi Béla hentes- és mészáros m. 1901-ben szül., tanítómestere atyja volt. Debrecenben praktizált. 1929-ben alapította székét. Hentesárui közkedveltek.

Nagy Lajos borbély m. Sárándon 1898-ban szül., Debrecenben 1921-ben szab. fel. 1922 óta önálló mester. A község legrégibb szakmabeli mestere. Az orosz fronton harcolt, kit.: K. cs.-k. Neje: Csuka Erzsébet.

Nánássy Károly asztalos m. Debrecenben szül. 1885-ben, u. ott szab. fel 1902-ben. Debreceni, nyíregyházai és pécsi mestereknél volt segéd, majd hosszabb külföldi tanulmányútra ment. Műhelyét 1918-ban alapította. Az aranyérem, bronz érem és oklevél tulajdonosa. Résztvett a világháborúban. Neje: Sipos Terézia.

Sipos János cipész m. 1897-ben Aradon szül., 1913-ban Nagyváradon szab. fel. Segéd Nagyváradon, Szentleányfalván és Aradon volt. 1925-ben lett mester. Már tanonc korában olyan jó munkát készített, hogy jutalomban részesült, munkája ma is elsőrendű. A világháborúban megsebesült. Neje: Jeney Mária.

Varjú Lajos borbély- és fodrász m. Sárándon 1902-ben szül., Püspökladányon 22 éves korában szab. fel. Sárándon töltötte segédidejét. 1926-ban alapította fodrásztermét. 1929 óta ipartestületi elöljárósági tag. Neje: Arnóczky Mária.

Attományi László

Sipos János

Varjú Lajos

KÁLLÓ.

Braun Lajos mészáros- és hentes m. és állatkereskedő. Kállón 1906-ban szül., u. ott 1923-ban édesatyjánál szab. fel, ahol segédidejét is töltötte. 1923-ban alapította székét. Versegen és Nagykőrösön fióküzletet tart fenn. Üzletében családja is közreműködik.

Czakó Béla cipész m. 1905-ben szül. Jászalsószentgyörgyön, atyja műhelyében szabadult fel. 7 évig dolgozott mint segéd szolnoki kiskunfélegyházai, jánoshidai és kállói mestereknél. 1929-ben alapította műhelyét. Férfi- és női cipőket és csizmákat készít. Neje: Komár Erzsébet.

Csuka József kovács m. Erdőtarcsán 1891-ben szül., Püspökhatvanban 1909-ben szab. fel. Segéd Erdőtarcsán, Dományon és Budapesten volt. Lópatkoló vizsgát Budapesten, gépkezelői vizsgát Lo-

soncon tett. 1920-ban lett mester. 6 évig községi kovács volt. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Géczy Angyella.

Ignácz Károly épület- és bútorasztalos

Kiss Gusztáv

m. Szül. 1866-ban Kállón, szab. 1891-ben Versegen. 6 évig dolgozott még tanítómesterénél, míg 1897-ben önálló műhelyt alapított. A sziráki ipt. v. előlj. tagja, a közs. képv. test. tagja és a róm. kath. egyház tanácstagja. Neje: Korbély Anna.

Kiss Gusztáv sütő m. Budapesten 1883-ban szül. A fővárosban szabadult fel 1899-ben. Tanulmányútja során Budapest, Kiskunlacháza, Veszprém, Eszék, Trieszt, Newyork, Buffaló stb. üzemeiben tanulmányozta a szakmát, 1918-ban önállósította magát. Egy segédet és egy tanulót tart. Az Iparoskör v. elnöke. Az olasz és szerb fronton harcolt. Neje: Csicsics Márta.

Széles János épület- és bútorasztalos m. Szül. 1882-ben, felszab. 1906-ban Kállón. Dulay mesternél és Hajmáskéren volt segéd. 1912 óta önálló. A kállói r. kath. elemi iskola, a hajmáskéri katonai laktanya, gróf Vilcsek erdőkürti kastélya és számos magánépület szakmába vágó munkáit végezte. A sziráki ipt. előlj. tagja, az Iparoskör alelnöke és v. pénztárosa. Az orosz, olasz és román fronton harcolt. Neje: Tóth Anna.

Takács József kőműves ip. és épít. vállalkozó. 1884-ben Kállón szül., 1901-ben Aszódon szab. fel. Aszódon és Budapesten segédkedett. 1922 óta önálló. Szövetkezeti házak, népházak, fürdőépületek és magánházak felépítése fűződik nevéhez. Az orosz fronton harcolt, 4 évig hadifogságban volt. Neje: Turányik Anna.

SÁRRÉTUDVARI.

Kacsora János cipész m. 1896-ban Füzesgyarmaton szül., 1913-ban u. ott szab. fel. Segédéveit Budapest jobb műhelyeiben töltötte, majd 1919-ben önálló lett. A szabászatot a technológián végezte, hol oklevelet is nyert. Elsőrangú kivitelben készít férfi-, női- és gyermek cipőket. Önkéntes tűzoltó. A nemzeti hadseregben 6 hónapot szolgált. Neje: Szabó Margit.

Kerekes Károly kötélgyártó m. 1900-ban Sárrétudvarin szül., 1917-ben Püspökladányban szab. fel. Mint segéd Berettyóújfalun és Derecskén dolgozott. 1923-ban alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkát a legteljesebb hozzáértéssel végzi. Neje: Szász Amália.

Keserü Balázs cipész m. 1891-ben Püspökladányban szül., 1912-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Szoboszlón és Budapesten dolgozott. 1926-ban Ladányon, 1928-ban jelenlegi helyén lett önálló. Kizárólag mérték szerint készíti saját szabású cipőit. Önkéntes tűzoltó. A világháborúban részt vett. Rokkant. 1919-ig hadifogságban volt.

Kiss Gyula mészáros- és hentes m. 1911-ben Sárrétudvariban született, 1929-ben Cegléden szabadult fel. Mint segéd Kecskemét, Cegléd és Füzesgyarmat jobb műhelyeiben képezte ki magát. 1931 óta önálló. Tiszta, modern üzletében saját készítésű hentes áruit árusítja. Rövid önállósága alatt elismert nevet vívott ki magának.

Kiss Lajos kovács m. 1883-ban Sárrétudvarin szül., 1901-ben u. itt szab. fel. 1919-ben saját erejéből lett önálló. A szakmába tartozó munkát a legnagyobb hozzáértéssel végzi. A világháborúban résztvett, orosz fogságba esett. Neje: Keserü Sára.

Kovács Gyula szabó m. 1905-ben Sárrétudvarin szül., 1922-ben Püspökladányban szab. fel. Segédéveit Debrecen, Budapest, Püspökladány jobb üzemeiben töltötte. 1927-ben lett önálló. A szabászatot Debrecenben tanulta. Kizárólag mérték szerint készít elsőrangú kivitelben úgy férfi, mint gyermek ruhát. Önkéntes tűzoltó.

Nagy Lajos cipész m. 1883-ben helyben szül., 1901-ben Nagybajomban szab. fel. Segédéveit Debrecen, Püspökladány és Kabán töltötte, 1910-ben lett önálló. Kiválóan képzett iparos. Megbízható munkája folytán elismert nevet vívott ki magának. A világháborúban résztvett. 50%-os rokkant. Neje: Zsagyva Zsófia.

Nyuzó Bálint szabó m. 1884-ben Dévaványán szül., 1900-ban u. ott szab. fel. Mint segéd Gyomán, Dévaványán, Kar-

cagon dolgozott. 1913-ban lett önálló. Önállósága alatt a rendelő közönség legteljesebb bizalmát érdemelte ki jó munkájáért. A dalárda tagja. A világháborúban az orosz front harcaiban vett részt. Neje Kolozsi Eszter.

Patai Ferenc épület- és bútorasztalos m. 1891-ben Nagybajomban szül., 1907-ben szab. fel. Kolozsvár, Budapest, Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy voltak segédéveinek állomáshelyei. 1919-ben alapította üzemét. Faipari szakiskolát végzett. Minden a szakmába tartozó munkát a legnagyobb hozzáértéssel végzi. Az orosz fronton fogságba esett. Neje: Gali Zsuzsanna.

Szekrényessi Gyula cipész m. 1906-ban Sárrétudvarin szül., 1922-ben u. ott szab. fel. Szakmafejlesztés céljából Szegeden és Budapesten dolgozott. 1931-ben alapította műhelyét. Fiatal, szakképzett iparos. Rövid önállósága alatt is jó nevet vívott ki magának. Önkéntes tűzoltó.

Varga Ferenc mészáros- és hentes m. 1892-ben szül., Sárrétudvarin üzletét édes apja alapította 1899-ben. A szakmához szükséges szakképzettségre Wienben és a világháború alatt a harctéren tett szert. Karcagon szakvizsgát tett. 1931 óta önálló. A világháborúban az olasz fronton harcolt. Neje: Bódy Erzsébet.

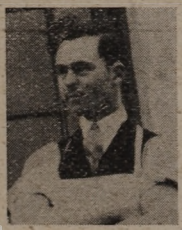
Zagyva Bálint mészáros- és hentes m. 1882-ben szül. Sárrétudvarin, 1903-ban Bpesten szab. fel. Felszabadulása után szülőfaluja kívánságára nyitotta meg üzletét 1904-ben. A községben ő volt az első szakképzett hentes. Jó munkájáért oklevéllel lett kitüntetve. Az iparoskörnek hosszú ideig pénztárnoka volt. A világháborúban résztvett. Neje: Vig Amália. Fiát Bálintot a szakmában felszabadította.

Kacsora János

Keserü Balázs

Kiss Gyula

Kovács Gyula

Nyuzó Bálint

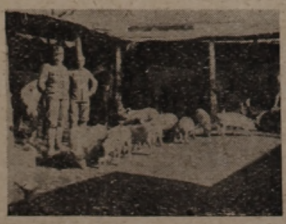
Patai Ferenc

Patai Ferenc

Szekrényessy Gyula

Zagyva Bálint.

Varga Ferenc

Ambrus István asztalos m. 1903-ban Királyhágón szül., 1920-ban Békésgyulán szab. fel. Gyulán és Budapesten gyarapította szaktudását. 1926-ban saját erejéből önálló lett. A szakmába vágó munkákat a legteljesebb hozzáértéssel végzi. Tanonc korában szép munkájáért oklevéllel lett kitüntetve. Az ipari mozgalmakban részt vesz. Az ipt. egyik megalapítója.

Beleznay Sándor asztalos m., temetk. vállalkozó. 1899-ben Almásegresen szül., 1914-ben Aradon szab. fel. Aradon, Berettyóújfalun, Borosjenőn fejlesztve szaktudását, 1923-ban lett önálló. Több magánépület asztalos munkáit készítette önállósága alatt. Az ipt. vál. tagja. A világháborúban részt vett. Br v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Keresztény Irén.

Buda Lajos hentes- és mészáros m. 1894-ben Borson szül., 1911-ben Élesden szab. fel. Biharpüspökin, Biharkeresztesen volt segéd. 1930-ban lett önálló. Üzlete a modern hygiéna követelményeinek megfelelően van berendezve. Saját készítésű, ízletes árui képezik alapját jó forgalmú üzletének. A világháborúban részt vett.

Buzás Sándor kerékgyártó m. 1888-ban Bedőn szül., 1907-ben Nagyváradon szab. fel. Szakképzett iparos. A világháborúban részt vett. Neje: Rácz Eszter.

Csapó Imre cipészmester 1902-ben Furtán szül. 1921-ben Bkeresztesen szab. fel. Mint segéd több helyen képezte ki magát. 1924-ben önállósította magát. Tartós, izléses munkáját az egész környék közönsége keresi. A tanoncvizsg. biz. tagja. Felesége: Lovas Etelka.

Csapó Sándor cipészm. 1898-ban Bkeresztesen szül. 1915-ben Bujfalun szab. fel. Mint segéd Nváradon és Bpesten dolgozott. 1922-ben lett önálló. Jó munkáját segéd korában kitüntették. Az iparos mozgalmak lelkes harcosa. A világháboruban a román és orosz fronton részt vett. Megsebesült. A kisezüst és bronz v. é. és k. cs. k. tul.

Fésüs Dániel szabóm. 1893-ban szül. 1910-ben szab. fel és Nagyvárad jobb műhelyeiben volt segéd. 1919-ben lett önálló. Polgári és egyenruha készítésével foglalkozik. Megbízható, jó munkája révén a rendelő közönség legteljesebb bizalmát bírja. Tanonc korában oklevéllel lett kitüntetve. A világháborúban részt vett. Orosz fogságba esett. Felesége Schiller Mária.

Hrivnák István kéményseprő m. 1901-ben szül. 1917-ben szab. fel. Mint segéd több helyen dolgozott. 1927-ben lett önálló. Iparát személyi jogon bírja. Az ipari mozgalmak lelkes harcosa. Az ipartestület egyik megalapítója, előljárósági tagja, községi képviselő stb. A nemz. hads. kötelékében egy évet szolgált. Felesége Tamasovszky Anna.

Jägermann Antal fodrászm. 1895-ben Bkeresztesen szül. 1911-ben Nváradon szab. fel. Szakmáját Bpest, Kolozsvár, Temesvár stb. jobb üzleteiben fejlesztette. 1920-ban nyitotta meg önálló üzletét, amelyben úgy férfi mint női hajmunkákat a legteljesebb szakértelemmel végez. Az ipartest. egyik alapító tagja. A világháborúban részt vett. Megsebesült. Több kit. tul. Neje: Schiller Róza.

Jägermann Ferenc cipészm. 1885-ben szül. Bkeresztesen. 1902-ben szab. fel. Segédévei Nvárad, Bpest nagy üzemeiben töltötte. A szabászatot kiváló mesterektől sajátította el. A szakma minden ágában teljes szaktudással felkészülten 1913-ban lett önálló Nváradon. A világháború vetett véget jómenetelű üzletének, — előbb a 37. gy. e. majd a 16. huszárezred kötelékében harcolt. Kétszer sebesült. 1921-ben Biharkeresztesen lett önálló. Nagy érdeklődéssel kapcsolódott bele az ipari mozgalmakba. Az ő fáradhatatlan munkásságának köszönhető, hogy a járási ipartestület megalakult, amelynek jelenleg is elnöke. Az iparos tanonciskola fel. biz. elnöke, vezetőségi tagja az iparos olvasókörnek, stb.

Juhász Lajos cipészm. 1895-ben Nagyváradon szül. 1918-ban Bkeresztesen szabadult fel. Ugyanitt dolgozott mint segéd is, majd 1930-ban alapította saját erejéből műhelyét. Szolid, megbízható munkájáért a közönség bizalmát bírja. A világháborúban részt vett. Orosz fogságban volt. Felesége Ráduj Mária.

Kárczis József hentes és mészárosm. 1900-ban Mezőpeterden szül. 1917-ben Nváradon szab. fel. Nagyváradon, Kolozsvárt és Budapesten segédeskedett, 1927-ben lett önálló. Izletes hentesárúja nagy keresletnek örvend. Az ipartestület előljárósági tagja. — A világháborúban az olasz fronton volt. Felesége Vajai Julianna.

Kovács Imre mészáros és hentesm. 1908-ban Nyírbalkányon szül. 1926-ban u. o. szab. fel. Ott is volt segéd. 1931-ben lett önálló Fiatal kora dacára a legjobb hírnévnek örvend. Törhetetlen akaraterővel párosult szorgalmának köszönheti önállóságát és reményt nyujt arra, hogy egyikévé válik azon iparosoknak, akik

vezető szerepre vannak hivatva. A Nemz. Hads.-ben katonai szolgálatot teljesített Aktiv footballista.

Kovács Lajos asztalosm. 1897-ben Beregböszörményben szül. 1915-ben Nváradon szab. fel. Több helyen segédeskedve 1922-ben lett önálló. Ugy épület, mint butor asztalos munkát végez. A helyi kulturház és az ártándi jegyzői lak asztalos munkái dícsérik szaktudását. Az ipartestület egyik alapító tagja. A világháborúban részt vett. Kis ezüst, bronz, v. é. és K. cs.-k. tul. Neje: Pető Gizella.

Leitmann Tibor fényképész. 1895-ben Békéscsabán szül. 1909-ben Gyulán szab. fel. Szakmafejlesztés céljából Békéscsabán, Gyomán, Debrecenben, Berettyóújfalun dolgozott. 1923-ban nyitotta meg műtermét. Mint teljesen szakképzett iparost az átlagon felül emelkedő izléses, szép munkájáért a környék közönsége szívesen látogatja. A világháborúban részt vett, az olasz front harcaiban meg is sebesült. Felesége Janka Mária.

Ifj. Máthé Imre borbély és fodrászm. 1896-ban Nváradon szül. 1914-ben édesapjánál Bkeresztesen szab. fel. Nagyváradon, Biharkeresztesen és a fogságban fejlesztve gyakorlatát 1920-ban apja üzletét vette át s azt a modern hygiéna követelményeinek megfelelően rendezte be. Ugy férfi, mint női hajmunkák végzésében teljes szakképzettséggel bír. A világháborúban részt vett, 2 évig orosz fogságban volt.

Ifj. Máté Lajos kovácsm. 1891-ben szül. Bkeresztesen. 1907-ben u. o. szabadult fel. Édesapja szintén kovácsmester volt. Az ő irányitása és oktatása mellett tette le a gépkezelői és lóvasalói vizsgát. 1921-ben lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát a legnagyobb hozzáértéssel végez. Közs. képviselő, előljárósági tagja az ipartestületnek, a tanonc vizsg, biz. alelnöke. A világháborúban részt vett. Bronz v. é. és K. cs. k. tul. Felesége Kormos Piroska.

Molnár Lajos ácsmester. 1882-ben szül. 1908-ban szab. fel. 1917-ben lett önálló Bkeresztesen értékes külföldi gyakorlat után. A szakmába vágó összes munkákat kiváló szakismerettel végzi. Alapító tagja az ipartestületnek. Az előljáróság első tagjai közé tartozott. A szerb és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Kis ez., br. v. é., K. cs. k., seb. é.-e van.

Molnár Sándor csizmadiam. 1903-ban Berettyóujfalun szül. 1920-ban u. o. szabadult fel. 9 évig segéd volt, 1929-ben lett önálló. Saját szabású csizmáit készíti. Szolid munkájáért a rendelőközönség legteljesebb bizalmát bírja. A vámőrségnél is szolgált. Felesége Rácz Julianna.

Molnár József asztalosm. 1902-ben szül 1921-ben Bkeresztesen szab. fel. 1925-ben lett önálló. Az épület és butor asztalos szakmába vágó munkát a legmegbízhatóbban végzi. Felesége Balogh Irén.

Nagy Lajos géplakatos, bádogos és műszerészm. 1893-ban szül. 1910-ben szab. fel. Több városban való segédeskedés után 1918-ban lett önálló. Tanonckorában oklevéllel lett kitüntetve. A világháborúban mint fegyvermester szolgált. Felesége Tájak Teréz.

Oláh Sándor cipész m. 1897-ben szül. Bkeresztesen. 1914-ben u. o. szab. fel. Mint segéd Nváradon és Margittán fejlesztette szaktudását. 1921-ben önállósította magát. Mérték szerint rendelésre készíti jó minőségű cipőit. Előljárósági tag. A világháborúban részt vett az olasz fronton. Felesége Tóth Etelka.

Papp Elek vendéglős 1896-ban szül. Bkeresztesen. 1925-ben u. o. szabadult fel. 1925-ben lett önálló. Modern kényelemmel berendezett vendéglőjét a legteljesebb szakértelemmel vezeti. Üzlete a legjobb hírnévnek örvend. Előljárósági tag. Felesége 1930-ban halt el.

Pünkösti Árpád lábbeli készítő m. 1867-ben Derecskén szül. 1884-ben u. o. szab. fel. Budapest, Bánffyhunyad, Csege, Nagyvárad voltak segédi működésének állomáshelyei. 1893-ban lett önálló. Kizárólag mérték szerint készíti saját szabású cipőit. A világháborúban részt vett. Felesége Tóth Erzsébet.

Poppelmayer Jenő kerékgyártóm. 1902-ben Endrődön szül. 1919-ben u. o. szab. fel. Az ország több városában fejlesztette tudását. 1928-ban pedig önálló lett. Mint teljesen szakképzett iparos a szakmájába tartozó munkát a legteljesebb hozzáértéssel végzi. Az ipartestület előljárósági tagja.

Rákóczy Ferenc MÁV vendéglős, 1885-ben Akán született, 1902-ben Budapesten szabadult fel. 30 éven át működött Budapest legjobb hírű vendéglőiben és vidéki városokban különböző minőségben. 1927-ben saját erejéből önállósította magát. Vendéglője a legjobb hírnévnek örvend. Üzletét szolid elvek alapján vezeti és főtörekvése abban merül ki, hogy vendégeinek olcsó áron a legjobbat nyujtsa. A világháborúban részt vett. Felesége Torma Erzsébet.

Sárvári Gyula kovácsm. 1905-ben szül. 1924-ben szab. fel. 1931-ben lett önálló. A szakmába tartozó összes munkákat közmegelégedésre végzi. Felesége Bégányi Márta.

Schiller Károly kovácsm 1905-ben szül. 1924-ben Bkeresztesen édesapjánál szab. fel. 1930-ban vette át apjától az üzemet és azt a legteljesebb hozzáértéssel vezeti. Felesége Váncsa Piroska.

Schönberger Adolf szabóm. 1874-ben szül. 1891-ben szab. fel. 1899-ben lett önálló. Régi szakképzett iparos. Ipart. elöljárósági tag. A világháborúban részt vett.

Schwarcz Henrik férfiszabóm. 1893-ban szül. 1910-ben szab. fel. Nagyvárad, Budapest, Debrecen, Kolozsvár, Wien műhelyeiben gyarapítva szaktudását 1918-ban lett önálló. Mérték szerint és raktárra készíti saját szabású öltönyeit. Az iparos mozgalmakban állandóan részt vesz. A világháborúban 78 hónapig küzdött a fronton. Bronz v. é. és K. cs. k.-je van. Felesége Abter Gizella.

Szabó Ferencz szabóm. 1880-ban Zsákán szül. 1897-ben Nváradon szab. fel. 1907-ben lett önálló. Saját szabású öltönyeit a polgári közönség részére készíti. Az iparos olvasókör elnöke, tanonc vizsg. biz. alelnöke, az ipari érdekek lelkes harcosa. Felesége Simon Julianna.

Szabó Károly asztalosm. 1906-ban Kolozsvárott szül. 1924-ben Bpesten szab. fel. Mint segéd Bpest legjobb asztalos műhelyeiben képezte ki magát. 1929-ben önállósította magát. Minden a szakmába vágó munkát a legteljesebb hozzáértéssel végzi. Felesége Schiller Anna.

Szabó Sándor szabóm. 1896-ban Berettyóujfalun szül. 1913-ban u. o. szab. fel. Szakmai tudását az ország nagyobb városaiban, Debrecenben, Kolozsvárt és Nagyváradon fejlesztette. 1920-ban lett önálló. Ugy polgári, mint egyenruha készítésével foglalkozik. Kiváló jó munkájáért több oklevéllel lett kitüntetve. Az ipartestület ellenőre volt. A világháborúban az orosz és román fronton vett rész.t Br. v. é., szolg. vaskereszt és K. cs. k. tulajdonosa. Felesége Balassa Erzsébet.

Szauer István műbutor asztalosm. 1902 ben Bátaszéken szül. 1918-ban Bpesten szab. fel. A legelső bpesti műhelyekben képezte ki magát. 1928-ban önálló műhelyt alapított, ahol műbutor és iparművészeti munkát készít. Több lakás berendezése dicséri szakmunkáját. Az ipartestület alapító tagja. Felesége Papp Julianna.

Szőke Károly hentes és mészárosm. 1890-ben Ártándon szül. 1908-ban Nváradon szab. fel. 1921-ben lett önálló. Izletes és jó hentesárúja nagy keresletnek örvend. A világháborúban részt vett az albán, montenegrói, olasz és és orosz frontokon. K. cs. k.-je van. Felesége Rácz Anna.

Szőnyi József borbélym. 1900-ban Székelyhídon szül. 1919-ben Nváradon szab. fel. Nagyváradi és brassói segédeskedés után 1924-ben lett önálló. Az ipt. elöljárósági tagja. A világháborúban az olasz fronton megsebesült. Felesége Vékony Piroska.

Tándor István mészáros és hentes m. 1908-ban Biharkeresztesen szül. 1925-ben u. o. édesapjánál szabadult fel. 1927-ben vette át apjától az üzletet. Mint fiatal iparos ízletes és jó árúja révén máris közbecsülésnek örvend. A nemz. hads. kat. szolg. teljesített.

Ternovszky Gyula fodrászm. 1899-ben Kőrösladányon szül. 1915-ben Nváradon szab. fel. Bpest, Nvárad, Miskolc stb. jobb üzleteiben fejlesztette szaktudását. 1922-ben nyitotta meg üzletét, melyben a férfi és női fodrászat körébe tartozó összes munkákat a legteljesebb hozzáértéssel végzi. A világháborúban részt vett, megsebesült. 70 %-os rokkant. A K. cs. k. és seb. é. tulajdonosa. Felesége Pünkösdi Gizella.

Varga Dániel cipészm. 1899-ben szül. 1919-ben szab. fel. 1922-ben lett önálló. Rendelésre készít elsőrangú kivitelben jó minőségű cipőket. A világháborúban kat. szolg. teljesített. Felesége Marozsán Julia.

özv. Varga Péterné hentes és mészáros m. Az üzletet férje alapította, aki egyike volt a legszakképzettebb iparosoknak. Férje elhalálozása óta fiával Péterrel együtt vezeti tovább az üzletet a férje által kezdett szolid alapon.

Váncsa József fodrászm. 1905-ben Brassón szül. 1921-ben Nagyenyeden szab. fel. Bukarest, Debrecen, Budapest stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1929-ben alapította üzletét. Az állomás közelében levő üzletét az átutazó közönség bizalommal látogatja, miután a modern hygiénia követelményeinek megfelelően van berendezve.

Weisz József mészárosm. 1881-ben szül. 1898-ban szab. fel. Mint segéd az ország több városában képezte magát. 1919-ben lett önálló. Az ipartestület elölj. tagja. A világháborúban 51 hónapig volt az orosz fronton.

Ambrus István

Beleznay Sándor

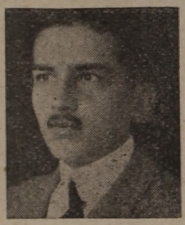
Buda Lajos

Csapó Imre

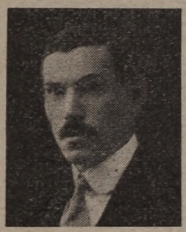
Csapó Sándor

Fésüs Dániel

Hrivnák István

Jägermann Ferenc

Juhász Lajos

Kovács Lajos

Leitmann Tibor

ifj. Máthé Imre

ifj. Máté Lajos

Molnár József

Molnár Sándor

Oláh Sándor

Papp Elek

Poppelmayer Jenő

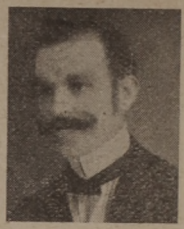
Rákóczy Ferenc

Sárvári Gyula

Schiller Károly

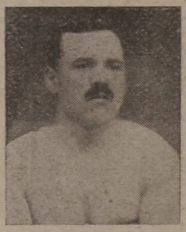
Szabó Ferenc

Szabó Károly

Szauer István

Szőke Károly

Tándor István

Ternovszky Gyula

néh. Varga Péter

Váncsa József

Weisz József

BERETTYÓUJFALU.

Aranyi Sándor lábbeli készítő m. 1892-ben szül., 1908-ban szab. 1920 óta űzi önállóan iparát. Tagja az iparoskörnek és a helybeli dalárdának. A világháborúban résztvett, olasz fogságba esett, honnan 1920-ban jött haza.

Balogh János cipész m. 1903-ban szül., Berettyóújfalun szab. fel 1920-ban és 1929-ben lett önálló. Műhelyében mért és utáni jó munkák készülnek. Az ipari és társadalmi élet élénk résztvevője.

N. Bátory Szalay Imre angol és francia női szabó m., Kossuth u. 54. Biharnagybajomon 1897-ben szül., 1921 óta önálló. A város középosztálya hölgyközönsége részére dolgozik. Az ipt. tanoncvizsg. biz. tagja volt. Az orosz fronton hadifogságba esett, 1919-ben jött haza. Neje: Fekete Róza.

Bánszky János sütőmester. 1897-ben Békéscsabán szül., 1914-ben szab. fel. Mint segéd az ország több városában gyarapította szakismereteit, 1926-ban Mezőberényben lett önálló, helyben 1927 óta űzi önállóan iparát. Jeles munkájáért dícsérő oklevelet is kapott. Harcolt a román és olasz fronton, hol megsebesült. Kit.: K. cs.-k. és seb. é.

Czirják Lajos cipészmester. Berettyóujfalun 1895-ben szül., 1913-ban szab. fel, 1922-ben saját erejéből önállósította magát. Mérték utáni és raktári munkája elsőrendű. Az ipt. volt előljárója, az ip. kör vezetőségi tagja, a dalárda pénztárnoka és működő tagja. A dalos szövetségtől 10 éves eredményes működéséért elismerő oklevelet kapott. A világháború alatt az orosz, román és olasz fronton harcolt, háromszor megsebesült. Kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. é.

Fábián Menyhért kovács m., Rudolf tér 2. Érselinden 1876-ban szül., Szalárdon 1903-ban szab. fel. Segéd Nagyváradon, a Máv.-nál és Bujon volt. 1910-ben ön-

állósította magát. Ipt. előlj. tag, tanonc- és mestervizsg. biz. tag, Olvasókör vál. tagja stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Kállai Erzsébet.

Fekete Ferenc cipész m. (saját ház). Szül. 1867-ben, szab. 1883-ban Debrecenben. Debreceni és kolozsvári mestereknél dolgozott 13 éven keresztül. Mint segéd ezüst érmet és oklevelet nyert. 1895-ben alapította műhelyét. 52 éves cipészipari multra tekint vissza, a szakmában köztiszteletben áll. Évek óta vezető szerepet visz az ipt. életében. 24 hónapig volt a világháborúban. Neje: György Ágnes.

Fehérvári János cipész m. Szül. 1907-ben, felszab. 1926-ban. 4 évig tanult a debreceni szakipariskolán. 1931-ben önállósította magát. Munkáiért bronz és oklevél, valamint ezüst oklevél kitüntetést nyert. Kiválóan képzett iparos.

Hajós Imre szobafestő, mázoló és tapétázó m., Bocskay u. 30. Berettyóújfalun 1897-ben szül., Kisujszálláson 1914-ben szab. fel. Kisujszálláson, Szolnokon, Parádon, Budapesten és a Máv. osztálymérnökségnél praktizált. 1921 óta mester. Az orosz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szilágyi Borbála.

Illyés Imre kosárfonó m. Békésen 1883-bna szül., 1902-ben az állami kosárfonóban szab. fel. Orosházán, Vésztőn és Temesváron töltötte segédi idejét és 1906-ban önállósította magát. A szakma minden ágát kultiválja. A tanonc- és segédvizsg. biz. elnöke. Több városban és községben volt oktató és tanfolyamvezető, a helyi gazd. iskola szakelőadója.

Illisz János úri divat és egyenruha szabó m. Kanyáron 1905-ben szül., 1923-ban Debrecenben szab. fel. Miskolc, Budapest, Szolnok, Debrecen voltak segédi működésének állomáshelyei. 1930-ban önállósította magát. Mérték utáni rendelésre megbízható munka kerül ki műhelyéből, mert jól képzett, törekvő iparos.

Illyés Károly cipész m. Tenkén 1885-ben szül., 1902-ben szab. fel. Nagyváradon, Sarkadon, Tenkén és Bujfalun fejtette ki segédi tevékenységét. 1918-ban lett önálló, miután a szabászatot is elsajátította el. Az orosz és olasz fronton harcolt. K. cs.-k.-je van. Neje Főző Erzsébet.

Jánossy Ferenc kötélgyártó m., gr. Tisza I. u. Karcagon szül. 1905-ben, u. ott szab. fel 1924-ben. Szaktudását Karcag, Berettyóújfalu, Budapest és Törökbálint műhelyeiben fejlesztette. 1923-ban mint tanonc díszoklevelet nyert. 1931-ben alapította műhelyét, ahol elsőrendű munkát készít.

Karácsony Ferenc cipész m. Berettyóújfalun 1901-ben szül., 1918-ban szab. fel. Debrecen és Budapest voltak segédi állomásai. 1923-ban önállósította magát. Jó munkája révén közismert. Neje Varga Irma.

Katona József cipész m., Eötvös u. 11 (saját ház). 1895-ben Biharnagybajomon szül., 1913-ban szab. fel. Segéd szül. helyén, Püspökladányon, Karcagon és Szeghalmon volt. A világháborút az orosz fronton harcolta végig. Kit.: K. cs.-k. 1919-ben létesítette műhelyét. Ipt. előlj. tag, tanonc- és mestervizsg. biz. tag, az ipari érdekek lelkes és önzetlen harcosa. Neje: Papp Etel.

id. Katona Lajos csizmadia m., Levente tér 6 (saját ház). 1874-ben Biharnagybajomon szül., 1892-ben Debrecenben szab. fel. 5 évig gyakorolta a szakmát jó mestereknél. 1897-ben nyitott műhelyt. Mérték szerint és raktárra dolgozik 3 segédjével. V. ipt. előlj. tag, pénztáros, dalárda pénztáros, OKH ellenőr, stb. Neje Harsányi Krisztina Eszter, szintén önálló csizmadia m.

Kádár Lajos borbély m. Dévaványán 1881-ben szül., 1898-ban szab. fel Paróczay mesternél. Budapesten, Győrött, Hódmezővásárhelyen, Karcagon, Mezőtúron és Abonyban töltötte segédidejét. 1905-ben alapította fodrásztermét. Részt vett a világháborúban. Neje: Szőnyi Eszter.

Kállay Sándor csizmadia m., Rudolf tér 1 (saját ház). 1881-ben szül., 1898-ban szab. fel. Nagyváradi, marosvásárhelyi és székelyudvarhelyi mestereknél gyarapította szaktudását. Műhelyét 1902-ben létesítette, ahol Sándor fia segítségével folytatja az ipart. A szakoszt. alelnöke, az iparosság tekintélyes képviselője. A szerb harctéren hadifogságba esett, 1920-ban tért haza. Neje: Kiss Eszter. Vilma leánya női szabó, Gyula fia egyetemi hallgató.

Kiss Irma női szabó m. Budapesten szül., Kovács János szalonjában szab. fel. 5 évig a „Józsa" szalonban praktizált. 1930-ban nőül ment Toncz Károly férfi szabó mesterhez, akivel Berettyóújfalun 1930-ban angol és francia szabó műhelyt nyitott. A város jobb körei részére dolgozik.

Kovács Lajos kötélgyártó m. Komádin 1904-ben szül., 1923-ban szab. fel. Mezőtúron, Endrődön, Szegeden, Tolnán és Szekszárdon volt segéd. 1931-ben lett önálló. Törekvő, fiatal iparos, aki jó munkát készít.

Kürthy István kosárfonó m. Békésen 1898-ban szül., 1922-ben szab. fel az állami kosárfonóban. Békésen, Békéscsabán és Berettyószentmártonban volt segéd. 1929-ben önállósította magát. Békéscsabán a tanfolyam vezetője volt, Berettyószentmártonban pedig a MANSz műhelyvezetője. Már tanonc korában kitüntető oklevelet nyert. Az olasz, albán és román fronton kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott.

Lipták András szűcs m. Berettyóújfalun 1899-ben szül., iparát 1914-ben tanulat ki. Mint segéd atyjánál, majd Budapesten dolgozott, 1922-ben átvette atyja üzemét s azóta mint önálló szűcsmester dolgozik. Az iparoskör és tanoncvizsg. biz. bíráló tag, ipt. zászlótartó. A szakma jobbjai közé tartozik, sok ízléses magyar szűcsmunka került ki műhelyéből.

Magyar Ferenc kovács m. (saját ház). 1866-ban Berettyóújfalun szül., 1882-ben Kiss Mihálynál szab. fel. Berettyóújfalun és Debrecenben volt segéd, 16 évig uradalomban dolgozott. 1890-ben alapított műhelyében dolgozik István és Lajos fia is. Neje: Kecskeméti Zsuzsanna, 1930-ban hunyt el.

Mezei András szűrszabó m., Eötvös u. 19 (saját ház). Berettyóújfalun 1885-ben szül., 1902-ben szab. fel. Nagyszalontai, kolozsvári, mezőtúri és tápiószelei mestereknél volt segéd. Tanonc korában dícsérő oklevelet nyert jó munkájával. 1921 óta önálló. V. ipt. előlj. tag. Az orosz és olasz fronton harcolt, 4 évig orosz fogságban volt. Neje: **Tóth Róza.**

Mezei Lajos építő iparos, Deák F. u. 6. Berettyóújfalun 1895-ben szül. Mint segéd Nagyváradon és Berettyóújfalun dolgozott, 1923 óta működik önállóan. Gazdasági- és magánépületeket épít saját tervei szerint. 3 tanulót szabadított fel. A világháború alatt a 14. huszár ezr.-nél teljesített szolgálatot. A román és olasz fronton harcolva megsebesült. Neje: Biró Ilona.

ifj. Molnár János polg. és egyenruha szabómester. Hajdúböszörményben 1885-ben szül., 1901-ben szab. fel Nagyváradon. Segédi működését Nagyváradon, Kisvárdán és Wienben folytatta. 1912 óta önálló. Az ipt. tanonc- és mestervizsg. biz. tagja. A világháború alatt a 37. gy. ezr.-nél a szerb és orosz fronton harcolt. Neje: Szathmáry Zsuzsanna.

Nagy József puskaműves. Berettyóújfalun 1875-ben szül., iparát atyja műhelyében tanulta, hol 1892-ben szab. fel. Budapesten is dolgozott, majd 1901 óta önállóan folytatja iparát. A puskaműveségen kívül épület- és díszműlakatos munkát is végez. József és István fia atyjuk üzemében munkálkodik. Az ipt. tanonc- és mestervizsg. biz. elnöke. A világháború alatt a 39. gy. e.-ben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Ujhelyi Julianna.

Nagy Sándor kerékgyártó m., Rudolf tér 2. 1898-ban Nyírábrányon szül., 1921-ben Nyíracsádon szab. fel. Nyíradonyon és Hajduszoboszlón segédeskedett. Első műhelyét 1924-ben Hajduszoboszlón alapította. Résztvett a világháborúban.

Nyul Ignác szabó m., Bocskay u. 70. 1898-ban szül., 1913-ban szab. fel. Hajduszoboszlón. Zsáka, Földes, Karcag és Berettyóújfalu műhelyeiben gyakorolta a szakmát. 1927-ben önállósította magát. Viszonteladók részére dolgozik. Készáruraktára van. Az orosz és olasz fronton harcolt, a nagy ez. v. é. tulajdonosa. Neje Schäffer Margit.

Ősz József kovácsmester. Marosvásárhelyen 1883-ban szül., Aradon szab. fel 1901-ben. Mint segéd Marosvásárhely, Brassó, Nagyszeben, Szeged, Győr, Bukarest, Bécs és Sopron jobb mestereinél fejlesztette szaktudását. 1911-ben saját erejéből lett önálló. A 9. huszár ezr.-nél lóvasalási tanfolyamot végzett. Több ipari kitüntetésben részesült. Az ipt. tanonc- és mestervizsg. biz. és az iparos dalárda tagja. A világháborúban az orosz fronton harcolva fogságba esett, hol 4 évig sínylődött. Neje: Lisztes Zsuzsanna.

Pécsi Sándor kalapos m. 1880-ban szül., 1897-ben szab. fel Debrecenben. Nyíregyházán, Kisvárdán és Kecskeméten fejlesztette mint segéd ismereteit, 1904-ben pedig önálló lett. 1921 óta működik helyben. Az ipt. alelnöke, a mester- és tanoncvizsg. biz. tagja. A világháború alatt a szerb fronton harcolva megsebesült, egyik szemét vesztette el. A kalapos szakma kiváló képviselője, amit szorgalmával párosult tudással vívott ki magának. Neje: Vass Eszter.

Pozsár Gergely cipész m., Lenkei u. 4. (saját ház). Szül. 1859-ben Berettyóújfalun, felszab. 1876-ban Debrecenben. 8 évig dolgozott szab. helyén. 1884-ben alapította műhelyét. A szakma egyik legrégibb képviselője, az ipt. v. alelnöke, pénztáros, az iparos tanoncisk. v. felügy. biz. tagja, v. rendőrbiztos, 52 évig tűzoltó, számos kit. tulajdonosa. Neje: Tóth Erzsébet.

Répa Benjáminné szül. Lisztes Julianna, női szabó m. Okányon szül., Berettyóújfalun és Nagyváradon sajátította el az ipart tökéletesen. 1921-ben alapított szalonjában angol és francia szabá-

szatot folytat. Az ipt. előlj. tagja, a tanonc- és mestervizsg. biz. tagja. Férje ny. csendőrtiszthelyettes, 36 hónapig volt a harctéren.

Schwartz Mór bádogos m. Poroszlón 1871-ben szül., 1888-ban tanulta ki szakmáját Jászapátiban. Mint segéd Budapesten is dolgozott. 1896-ban Földesen lett önálló, majd 1903 óta Berettyóújfalun űzi iparát. Az ipt. pénztárnoka, tanonc- és mestervizsg. biz. tag. A világháború alatt a 3. h. gy. e.-nél teljesített szolgálatot. Dezső, Jenő és Sándor fiai szintén a szakmában dolgoznak.

Szabó Béla cipész m, Nagyvárad u. 6. 1907-ben Nagyváradon szül., 1923-ban u. ott szab. fel. Nagyvárad, Bukarest, Brassó, Berettyóújfalu és Budapest jobb műhelyeiben fejlesztette szaktudását. 1931 óta mester. Az Ujfalusi Iparos Zenekar működő tagja. Neje: Martencsik Matild.

özv. **Szabó Bálintné** kelmefestő, tisztító és vasalóintézet tulajdonos, Horthy M. u. 14. Battonyai születésű, Aradon szab. fel. Budapest nagyüzemeiben praktizált. 1904 óta modern géperőre berendezett üzemet vezet. Püspökladányi fióküzletét leánya Rózsika vezeti. Néhai férje tekintélyes asztalos m. volt, 1931-ben hunyt el.

ifj. **Timkó György** polgári- és egyenruha szabó m. 1892-ben szül., 1908-ban szab. fel Berettyóújfalun. Mint segéd Debrecenben és Szegeden dolgozott, hol az angol női szabászatot is kitanulta. Szegeden lett önálló 1919-ben, majd 1921 óta helyben űzi iparát. Tanuló korában dícsérő oklevelet nyert. Az ipart. mestervizsg. biz. tagja. A világháború alatt a 3. h. gy. e.-nél az orosz fronton harcolva megsebesült. Neje: Temesváry Margit.

Toncz Károly szabó m. Dr. Fráter L. u. 12. 1900-ban Nagyváradon szül., 1919-ben Budapesten szab. fel. Fővárosi és balassagyarmati gyakorlat és szabászati szaktanfolyam elvégzése után, 1930-ban önállósította magát. Férfiszabóságot folytat. Neje: Kiss Irma, női szabó m.

Tóth Ferenc lábbeli készítő m. Berettyóújfalun 1879-ben szül., 1896-ban szab. fel. Nagyváradon, Kolozsvárott, Tordán praktizált mint segéd és 1901-ben lett önálló. A tanoncvizsg. biz. elnöke, a Hitelszöv. felügy. biz. tagja, városi képv., ref. presbiter. A háborúban kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést nyert.

Thurzó Sándor hentes- és mészáros m. 1901-ben szül., 1915-ben szab. fel Nagyváradon. Mint segéd Budapest, Győr, Miskolc és Debrecenben gyarapította ismereteit. 1923-ban saját erejéből lett önálló. 2 segédet és 1 tanulót foglalkoztat. Szakmabeli tudását dícsérő oklevél bizonyítja. Ipt. tanonc- és mestervizsg. biz. az iparoskör előlj. tagja. Neje: Kiss Julianna.

Varga Imre fényképész, Teleki u. 5. Biharderecskén 1880-ban szül., Fiumében 1906-ban szab. fel. Fiume, Derecske és Berettyóújfalu fotószalonjaiban praktizált. Akvarell, pastell munkákat, portrait és gyermekfelvételeket, valamint nagyításokat készít. A szakmára nevelte Béla és Zoltán fiát is. Ipt. előlj. tag, az Iparoskör v. háznagya. Neje: Gyürke Karolin.

Vekerdy Elek szabó m., Magyar u. 1 és Szilágyi D. u. 18 (saját ház). Mezősason 1890-ben szül. Berettyóújfalun 1908-ban szab. fel. Berettyóújfalun, Szeghalmon és Budapesten praktizált. Tanonc korában dícsérő oklevelet nyert. 1916-ban alapította műhelyét. Az ipt. előlj. tagja, a tanonc- és mestervizsg. biz. tagja, az Olvasókör könyvtárosa, stb. A háborúban a szerb és orosz fronton harcolt, fél lábát elvesztette, 50%-os hadirokkant. Neje: Katona Krisztina.

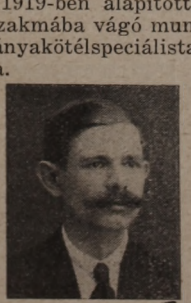
Végh Márton csizmadia m. Biharnagybajomban 1895-ben szül., 1914-ben szab. fel. Debrecen, Sopron, Budapest jobb műhelyeiben ténykedett mint segéd és 1926-ban lett önálló. Az olasz, orosz és román fronton harcolt, megsebsült. Br. v. é. kitüntetése van.

Vigh Lajos cipész m., Bocskay u. 49 (saját ház). 1882-ben szül., 1899-ben Berettyóújfalun szab. fel. Szaktudását Berettyóújfalun fejlesztette. 1920-ban önállósította magát. Műhelyében dolgozik Lajos fia is mint segéd. Résztvett a világháborúban. Neje: Kecskeméti Erzsébet.

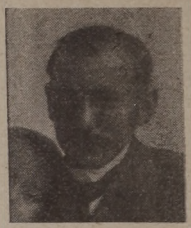
Weisz Jakab kötélgyártó m. Kabán 1898-ban szül., atyja W. József volt tanítómestere, aki 1914-ben szab. fel. Bánfihunyadi, budapesti és szegedi mestereknél praktizált. Háború alatt az olasz és román fronton volt. 1919-ben alapította műhelyét. Minden e szakmába vágó munkát végez, hajó- és bányakötélspeciálista. Neje: Weisz Julianna.

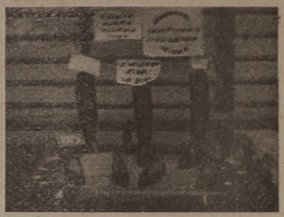
Bánszky János

Czirják János

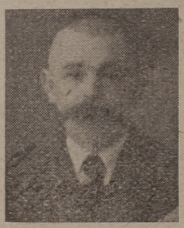
Fábián Menyhért

Fehérváry János munkája

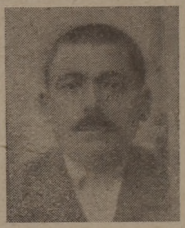
Fehérváry János

Fekete Ferenc

Illisz János

Illyés Imre

Katona József

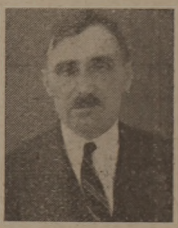
Kállay Sándor

Kürthy István

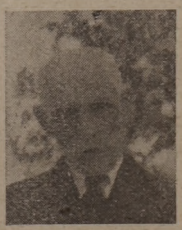
Lipták András

Mezei András

ifj. Molnár János

Nagy József

Nagy Sándor

Nyul Ignác

Ősz József

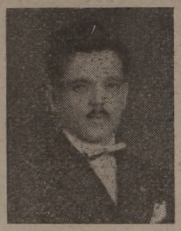
Pécsi Sándor

özv. Szabó Bálintné

ifj. Timkó György

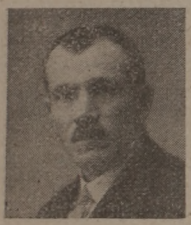
Toncz Károly

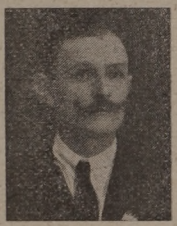
Toncz Károlyné

Tóth Ferenc

Varga Imre

Vekerdy Elek

Végh Márton

BUDAÖRS.

A budaörsi ipartestület 1922-ben Höfler Ferenc kéményseprő m., Frank János mészáros m. és Poschik Károly sütőmester kezdeményezésére alakult meg, de tényleges működését 1924 március havában kezdte meg, amikor is elnökké Frank János, jegyzővé Meier Lipót választatott. 1927-ben az elnöki tisztségre Poschik Károly sütőmestert választották meg, 1930 óta pedig e tisztet Hübner Ede mészárosmester tölti be. A testület tagjainak száma 172, bejelentett segéd 37, szerződtetett tanonc pedig 36 van.

A község az ipartestület kérelmére 1926 óta 4 tanerős tanonciskolát tart fenn. A testület az Iparoskör helyiségében székel. A testület jegyzője ma is Meier Lajos, aki lankadatlanul harcol a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette is az iparos érdekekért.

Deigner Lipót fésüs m., Temető u. (saját ház). Budaörsön 1896-ban szül., Óbudán 1912-ben szab. fel. Óbudai, újpesti és wieni mestereknél dolgozott. 1915-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett. 1919-ben önállósította magát. Géperejű üzemében két segédet foglalkoztat. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Bráth Anna.

Eck Béla kovács m., Fő u. 30. Szül. 1890-ben, felszab. 1906-ban Budaörsön, atyja műhelyében. Segéd Budapesten és atyjánál volt. Nagyatyja által alapított műhelyét 1913 óta vezeti önállóan. Egy segédje van. Az ipt. előlj. tagja és az Iparoskör vál. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Ritter Anna.

Ertl János mészáros- és hentes m., Temető u. 1905-ben Budaörsön szül., 1922-ben Budafokon szab. fel. Szabadítómesterénél Fleck Lászlónál dolgozott mint segéd 6 éven keresztül. 1928-ban alapította székét. 1929-ben vette nőül Tejer Máriát.

Frank János mészáros- és hentes m., Fő u. 188 (saját ház). Budaörsön 1871-ben szül., Tatatóvároson 1889-ben szab. fel. Jó mesterek mellett eltöltött gyakorlóévek után 1896-ban lett mester. Napjainkban visszavonult az üzlet vezetésétől és Márton fiának adta át. Az ipt. volt elnöke, működését siker és elismerés kísérte. Neje: Hölle Ilona. Egy fia hősi halált halt.

Frank Márton hentes- és mészáros m., Fő u. 188. Budaörsön 1901-ben szül., Édesatyjánál tanulta a mesterséget, melyben 1925-ben szab. fel. A 35 éves jóhírű üzlet önálló vezetését 1928-ban vette át, s mint a cég jelenlegi tulajdonosa működik. 1918-ban vonult be katonai szolgálatra.

Heller István mészáros- és hentes m., Fő u. 251 (saját ház). Zsámbékon szül. 1872-ben, u. ott atyja keze alatt szab. fel 1890-ben. Tatán, Budaörsön és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1904 óta ön-

álló. Ipt. előlj. tag. Orosz hadifogságban volt. Oklevéllel kitüntetett mester. Neje: Gacser Aloizia.

Herczog József úri- és női cipész m., Rózsa u. 73 (saját ház). Budaőrsön 1882-ben szül., 18 éves korában szab. fel. Magyaróváron és Budaőrsön volt segéd. Felszabadulásakor oklevéllel tüntették ki. 1907-ben alapította műhelyét. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Lupmik Zsuzsanna.

özv. Höfler Ferencné kéményseprő m., Naphegy u. 107 (saját ház). Néhai férje Steierországban nevelőatyjánál tanulta a szakmát. Szabadulási oklevelét Grácban nyerte. Résztvett a világháborúban. Az ipt. megalapításában jelentős érdemei vannak. 1923-ban hunyt el, azóta neje szül. Osztfalk Mária özvegyi jogon folytatja az ipart egy üzletvezető és egy segéd közreműködésével.

Hübner Endre mészáros m., Fő u. 201. (saját ház). Szül. 1875-ben Székesfehérvárott, Budaőrsre jött tanulni a szakmát, 1894-ben szab. fel. 14 éven keresztül dolgozott mint üzletvezető apósa vállalatában, melynek 1908 óta tulajdonosa. Géperejű üzemét nagy szakértelemmel vezeti. Az ipt. elnöki tisztségében nagy lelkesedéssel és rátermettséggel dolgozik a közért. Végigküzdötte a világháborút.

Jombach Sándor sütő m., Fő u. 351 (saját ház). Budaőrsön 1890-ben szül., atyjánál 1907-ben szab. fel. 15 évig dolgozott atyja sütődéjében, mikor 1922-ben átvette az üzem vezetését. A kormányzó díszoklevéllel tüntette ki. Ipt. előlj. és számvizsg. biz. tag, Társ. Egy. Szöv. vál. tag. Két és fél évi frontszolgálat után hadifogságba esett. Neje: Michelberger Katalin.

Kortschák Ferenc kárpitos és díszítő m., Fő u. 26. 1899-ben Knittelfelden szül., 1922-ben Budapesten szab. fel. A Ganz vaggongyárban és a Holländer-féle üzemben praktizált. 1927-ben önállósította magát. Az összes szakmába vágó munkákat végzi.

ifj. Kostyál István vendéglős, az „Arany szarvas" tulajdonosa, Kamaraerdő. Budapesten 1897-ben szül. Atyja is vendéglős volt, nála tanulta a szakmát, 1919-ben szab. fel. Vendéglőjét atyja alapította, 1926 óta vezeti önállóan. Három szobás, kerthelyiséges üzletének befogadóképessége 300 személy. Mint a budafoki pincemesteri tanfolyamot kitüntető díszoklevéllel végzett vendéglős, üzemét a legnagyobb szakértelemmel vezeti. Az Orsz. Vend. Egy. intéző biz. tagja. Az orosz fronton hadifogságba esett. Neje: Scheer Klotild, kinek személyes vezetése alatt a legkitünőbb magyar konyha prosperál.

Meier Lipót ipt. jegyző, Uj u. 388. Mosonszentpéteren 1879-ben szül. Mint pedagógus jelentős eredményeket ért el 1900 óta a tanítói pályán. 1922 óta működik Budaőrsön, 1924 óta tölti be az ipt. jegyzői tisztségét. Neje: Pölczer Irma.

Oszfolk József mézeskalácsos m., Fő u. 249. 1876-ban Budaőrsön szül., 1891-ben Budaőrsön szab. fel. Budapesti, keszthelyi, pozsonyi, gráci és kunhegyesi mestereknél fejlesztette szaktudását. 1901 óta önálló Budaőrsön. Mézeskalács és viaszgyertya készítéssel foglalkozik. Egy segédje van. V. ipt. előlj. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Hauser Mária.

Poschik Károly sütő m., Temető u. 280 (saját ház). Szül. 1885-ben Budapesten, felszab. 1902-ben atyja műhelyében. Budapesten, Pásztón és Kispesten volt segéd. 1909-ben önállósította magát. Mai sütődéjét 1913-ban alapította. Díszoklevéllel kitüntetett mester. V. ipt. elnök, most előlj. tag. A Ker. Munkás Egy. titkára, a Budaőrsi Vill. Szöv. felügy. biz. tagja, a Hangya Szöv. ig. tagja, a közs. képv. test. tagja stb. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Báder Erzsébet.

Reiter Károly sütő m., Fő u. 187. Budapesten 1900-ban szül., 19 éves korában Reiter Józsefnél szab. fel. Kelenföldön és Budapesten praktizált. 1927 óta önálló. Neje: Kreisz Róza.

özv. Sándor Ferencné szül. Konrád Mária, mézeskalácsos m., Fő u. 256. Néhai férje a szülői háznál tanulta az ipart, 1914-ben szab. fel. 1915-től vett részt a háborúban. 1920-ban alapított műhelyét 10 évig vezette önállóan. 1930-ban elhunyt, azóta özvegye folytatja az ipart.

Schmidt István mészáros- és hentes m., Uj u. 310. Szül. 1903-ban Budaőrsön, felszab. 1921-ben Zsámbékon. 6 évig dolgozott tanítómesterénél mint segéd. 1927-ben alapította székét, ugyanaz évben vette nőül Lózay Annát.

Szabady Pál úri- és női cipész m., Temető u. 279., Faiskola u. 590. Budaőrsön 1907-ben szül., nagybátyjánál 1924-ben szab. fel. 5 évig tanulmányozta a cipészetet elsőrendű fővárosi műhelyben. 1929-ben önállósította magát. A Budaőrsi Lyra Dalkör tagja. Neje: Handra Borbála.

Timár Gyula vendéglős és szállótulajdonos, ny. bírósági irodatiszt, Kamaraerdő. 1873-ban Ditrón szül. 30 éve van iparjoga. Mai üzletét 1900-ban alapította.

Vendéglője két teremből és gyönyörű kerthelyiségből áll, befogadóképessége cca 1000 személy. Szállója 6 szobás. Konyhája, bora kitünő. A Budafoki és Környéki Vendéglős Ipt. vál. tagja. Végigküzdötte a világháborút, kit.: kis ez. és bronz v. é., K. cs.-k. Neje: Vidovics Erzsébet.

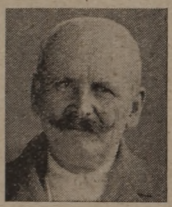
Eck Béla

Frank János

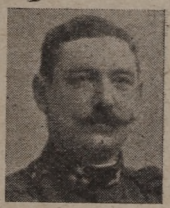
ifj. Heller István

id. Heller István

özv. Höfler Ferencné

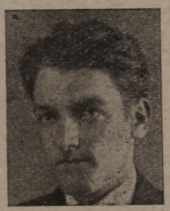
néh. Höfler Ferenc

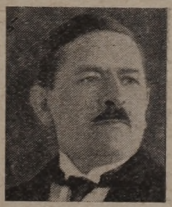
Herczog József

Hübner Endre

Kortschák Ferenc

Meier Lipót

ifj. Kostyál István

Szabady Pál

Szabady Pál

néh. Sándor Ferenc

Ágó Mihály férfi szabó m. 1878-ban Lőrincin szül., u. ott Boróka mester 1896-ban szab. fel. A főváros jobb műhelyeiben és Aszódon praktizált. 1898-ban önállósította magát. A közs. képv. test. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Szabó Teréz.

Bacsa Illés úri- és női szabó m. Lőrincin szül. 1896-ban, Budapesten tanulta az ipart, 1914-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Pozsonyban, Losoncon és Miskolcon volt. 1920-ban a technológián elvégzett szaktanfolyamról oklevele van. 1921-ben alapított műhelyében két segéddel és egy tanulóval dolgozik. A sziráki ipt. előlj. tagja. Az olasz harctéren volt. Neje: Bada Anna.

Balogh József épület- és bútorasztalos m. Szül. 1898-ban Lőrincin, felszab. 1916-ban Apcon. Hatvani, aszódi és budapesti mestereknél fejlesztette szaktudását. 1924 óta mester. Számos épület famunkái és bútormunkák elkészítése fűződik nevéhez. A Lőrinci Öregleventék Körének pénztárosa. Háború alatt a francia fronton volt. Neje: Kalmár Vilma.

Bada István kovács m. Karácsondon 1902-ben szül., Kállón 1917-ben szab. fel édesatyja műhelyében. 10 éven keresztül dolgozott Kartalon, Turán, Morgóspusztán és Gedén. 1924-ben Budapesten a technológián gépészeti szakvizsgát tett. 1927-ben alapította műhelyét. Egy segédet tart. Lóvasalás, kocsimunkákat és gazdasági szerszámok javítását végzi. Neje: Csányi Róza.

Ferencsik Emil mészáros- és hentes m. Lapújtőn 1903-ban szül., Szirákon 1917-ben szab. fel. Tanítómestere édesatyja volt. Segédéveit atyja üzletében töltötte. 1925-ben lett önálló. 1927-ben vette nőül Balogh Máriát.

Flück Árpád borbély- és fodrász m., illatszerkereskedő. 1903-ban szül., 1918-ban Lőrincin atyja keze alatt szab. fel. Budapesten, Jászapátin és Szolnokon fejlesztette szaktudását. 1926-ban Szolnokon szaktanfolyamot végzett. 1929-ben önállósította magát. Egy segédet tart. A football club intézője. Atyja F. Jakab 40 esztendőt töltött a szakmában. A világháborúban kétszer sebesült meg. A N. M. V. helyi csoportjának parancsnoka, az Öregleventék Egyesületének elnöke, a Hangya Szöv. ig. tagja stb.

Garamy János kovács m. Héhalmon 1887-ben szül., Kisbágyon 1904-ben szab. fel. Budapesten, Hatvanban és a selypi cukorgyárban működött. 1909-ben, 1920-ban és 1930-ban önállósította magát. Gépészvizsgát 1907-ben tett, technológiát végzett, 1918-ban lópatkoló tanfolyamot hallgatott. A szerb és az orosz fronton harcolt, megsebesült, három évig hadifogságban volt.

Guth József kőműves ip. és vendéglős. 1886-ban Nagykökényesen szül., 1903-ban Apcon szab. fel. Budapesten a Gerenday cégnél mint kőfaragó, Salgótarjánban, Losoncon és Besztercebányán működött. 1911 óta önálló. 2 segéddel és 2 tanulóval dolgozik. Munkáit megtaláljuk Budapesten a Szépművészeti Muzeumon, az Istvántelki főműhelyen stb., stb. Az orosz és román fronton harcolt, kétszer sebesült meg. A róm. kath. egyház tanácsosa. Neje: Noszály Anna.

Hazler József épület- és bútorasztalos m. Nagytétényen 1885-ben szül., Pásztón 1902-ben szab. fel. A főváros legelső üzemeiben és Szurdokpüspökin praktizált. 1904 óta mester. 2—3 segéddel dolgozik. A lőrinci községháza, gyógyszertár, r. kath. plébánia és számtalan közés magánépület famunkái dícsérik szaktudását. A sziráki ipt. bizalmi férfia, vál. tagja, v. alelnöke, az OKH ig. tagja. Végigküzdötte a világháborút az orosz, olasz és francia fronton. Megsebesült. Neje: Borbás Ilona.

Hlavács Ferenc épület- és bútorasztalos m. Apcon 1901-ben szül., Lőrincin 1918-ban szab. fel. Szaktudását salgótarjáni, pásztói, rózsaszentmártoni stb. műhelyekben fejlesztette. Műhelyét 1925-ben alapította. Keze alól került ki Fluck fodrász m. és Bacsa szabó m. portálja, dr. Jeszovszky közs. orvos munkái stb. Neje: Kékkő Erzsébet.

Institorisz József fodrász m. Szül. 1894-ben Pásztón, felszab. 1908-ban Apcon. Segéd Egerben, Budapesten, Losoncon és Füleken volt. 1917-ben alapította fodrásztermét. V. ipt. előlj. tag, az Olvasókör alelnöke, a róm. kath. egyház tanácstagja stb. A szerb fronton harcolt. Neje: Vasas Rózsika.

Jáger József cipész m. Lőrincin 1900-ban szül., Budapesten 1916-ban szab. fel. Segédidejét Lőrincin és Budapesten töltötte. 1926-ban önállósította magát. A világháború alatt katona volt. Neje: Lang Ilona.

Kaszás József polgári- és egyenruha szabó m. Szül. 1898-ban Lőrincin, felszab. 1914-ben Budapesten. A legjobb fővárosi szalónokban fejlesztette szabá-

szati ismereteit. 1922-ben alapított műhelyében mágnások díszmagyarjait, tábornoki egyenruhákat és angol polgári ruhákat készít egy segéd és tanuló közreműködésével. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, olasz hadifogságban volt. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tul. Neje: Hubera Ilona.

Kereskényi József bádogos m. és szikvízgyáros. Fszemeréden 1881-ben szül., Ipolyságon 1899-ben szab. fel. Ipolyság, Bpest, Korpona és Gyöngyös voltak segédéveinek állomáshelyei, majd a selypi cukorgyárban működött 15 éven keresztül. 1914-ben hadbavonult, az olasz harctéren volt. 1921-ben létesítette vállalatát. Templomok, köz- és magánépületek szakmunkáit végzi. Neje: Here Erzsébet.

Kiss István kovács m. 1897-ben Jászteleken szül., 17 éves korában a fővárosban szab. fel. Budapesti, hatvani, lőrinci, jobbágyi stb. működés után 1929-ben lett mester. Mint a technológián gépésztanfolyamot végzett szakember elsőrendű munkát végez. Végigküzdötte a világháborút, négyszer sebesült meg. Kit.: két br. v. é., kis ez. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Szécsenyi Anna.

Kontra János kerékgyártó m. Törökszentmiklóson 1870-ben szül., Abátszalókon 1888-ban szab. fel. Szeged, Karcag, Szentes és Dorozsma műhelyeiben dolgozott 1901-ig, mikor is önállósította magát. Munkái közkedveltek. Az orosz és olasz harctereken volt, kétszer megsebesült. Neje: Oroszi Anna.

Kotrocz János cipész m. 1891-ben szül., 1910-ben Lőrincin szab. fel. Hatvanban, Heréden és Lőrincin gyakorolta szaktudását. Műhelyét 1914-ben alapította. Férfi-, női cipőket és csizmákat készít, valamint javít. 1915-ben volt az esküvője Székely Juliannával.

Ladányi Lajos hentes- és mészáros m. Lőrincin 1888-ban szül., Szirákon 1906-ban szab. fel. Szirákon, Ercsiben, Oroszkán. Kispesten és Ipolyságon volt segéd. 1915—18-ig a háborúban volt. 1918-ban visszatért szülőfalujába és szülei segítségével megnyitotta székét. Izletes árui közkedveltek.

Schneider Imre sütő m. 1883-ban Csengerbagoson szül., 1900-ban Aradon szab. fel. 8 évig Budapesten, majd Debrecenben volt segéd. 1911-ben Debrecenben, 1920-ban Hatvanban, 1928-ban pedig Lőrincin nyitott sütődét. A hatvani ipt. előlj. tagja, a sütő szakoszt. alelnöke. Az orosz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Czekó Ilona.

Somoskeöy János hentes- és mészáros m. 1906-ban Lőrincin szül., u. ott Korodi mesternél 1929-ben szab. fel. Két évig dolgozott Budapesten és Lőrincin. 1931-ben szülei segítségével önállósította magát. Fiatal mester létére hentesárui igen kedveltek, állandóan friss áruval várja vevőit.

Suhajda Sándor cipész m. Kisterenyén 1897-ben szül., Lőrincin 1915-ben szab. fel. Lőrincin, Budapesten és Alsóterenyén fejlesztette szaktudását. 1916-18-ig a háborúban volt, az olasz fronton megsebesült, hadirokkant. 1918-ban lett mester. Neje: Szlovencsák Erzsébet.

Szlobodnik Pál cipőfelsőrészkészítő m. és vegyeskereskedő. Szül. 1893-ban Kutason, felszab. 1910-ben Cserhátszentiványon. Salgótarján, Szirák és Budapest voltak segédidejének állomáshelyei. Budapesten szaktanfolyamot végzett, ortopäd speciálista. 1919-ben önállósította magát. Három évig orosz hadifogságban szenvedett. Neje: Krekács Emilia.

Szadeczky József cipész m. Hévízen szül. 1880-ban, Hatvanban szab. fel 1896-ban. Budapesti, győri, esztergomi, gyöngyösi, nagykárolyi stb. segédi és szabászi működés után első üzletét 1907-ben Felsőgallán alapította, lőrincii műhelye 1924 óta áll fenn. Budapesten szaktanfolyamot végzett. A helybeli baptista gyülekezet vezetője évek óta. A világháborúban megsebesült, hadirokkant. Neje: Krcsák Róza.

Tari Illés asztalos m. és temetkezési váll. 1894-ben Lőrinciben szül., u. ott édesatyjánál 1913-ban szab. fel. Atyja mellett töltötte segédéveit. 1914-ben az orosz harctérre került, megsebesült, hadifogságba esett, majd az olasz fronton harcolt. 1919 óta önálló. Az Olvasókör biz. tagja. Neje: Czank Mária.

Bacsa Illés

Ágó Mihály

Ferencsik Emil

Institorisz József

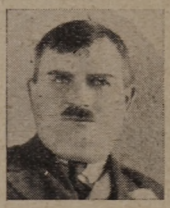
Flück Árpád

Kaszás József

Kiss István

Ladányi Lajos

Schneider Imre

Schneider Imréné

Suhajda Sándor

Schneider Imre gyermekei

Szadeczky József

JOBBÁGYI

ifj. Fülöp Ferenc cipész m. Csécsen 1907-ben szül., Gyöngyösön 1925-ben szabadult fel. Ott is töltötte segédéveit. 1930-ban alapította műhelyét. Férfi és női cipőket készít raktárra 2—3 segédjével. 1931-ben nőül Vince Rozáliát.

Fuzik János borbély- és fodrász m. 1905-ben szül., 1922-ben szab. fel Budapesten, ahol még 3 évig praktizált. 1925-ben önállósította magát. Tanonc korában I. díjat nyert, ma is tökéletes munkát végez. Az Iparoskör jegyzője, e tisztségében elsőrendű közérdeket szolgál. Neje Töreky Rozália.

Gyémánt Béla hentes- és mészáros m. Szül. 1873-ban, felszab. 1895-ben Jobbágyiban. Két éven keresztül gyakorolta a szakmát mint segéd. 1897-ben alapította székét, ma három fiával közösen vezeti az üzletet. Csécsen fióküzlete van. A tanoncvizsg. biz. v. tagja, a közs. képv. test. tagja virilis alapon. Résztvett a világháborúban, hadirokkant, József fia hősi halált halt. Neje: Braun Margit.

Kovács István mészáros- és hentes m. Héhalmon 1887-ben szül., 1905-ben édesatyjánál szab. fel. Budapesten a közvágóhídon, Losoncon, Salgótarjánban, Egerben és Hatvanban volt segéd. 1907-ben önállósította magát. Lőrincin, Rózsaszentmártonban, Apcon és Szurdokipüspökin fióküzletei vannak. Üzleteit 2 segéd, 2 tanuló és 3 üzletvezető segítségével vezeti. A sziráki ipt. v. előlj. tagja. Neje: Szlobodnik Matild.

Morvay Imre műbútorasztalos m. Szül. 1904-ben Jobbágyin, felszab. 1921-ben Kispesten. Neves fővárosi műhelyekben gyakorolta a szakmát 5 éven keresztül. 1926-ban alapította műhelyét. Műbútorokat, koporsókat készít, épületmunkákat végez. Az Iparoskör könyvtárosa. Neje: Reiner Erzsébet.

Sági Ferenc kerékgyártó m. Jobbágyiban 1883-ban szül., Pásztón 1900-ban szab. fel. Tanítómesterénél: Brazda Ferencnél töltötte segédidejét. 1914-ben az orosz harctérre került, hadifogságba esett. Leszerelése után 1919-ben önállósította magát. Neje: Scholz Teréz.

Strasszer Ferenc kovács m. Vértesbogláron szül. 1880-ban, 19 éves korában a fővárosban szab. fel. Budapesten, Pesterzsébeten, a magyaralmási és selypi uradalmakban működött. 1908-ban gépészvizsgát tett. 1930-ban önállósította magát. Az Iparoskör alelnöke és alapító tagja. Neje: Szappan Teréz.

Szappan János kőműves m. Szül. 1885-ben Jobbágyin, u. ott 1909-ben Édes Antalnál szab. fel. A háborús idők megszakításával 1927-ig dolgozott mint alkalmazott a szakmában. 4 éve önálló mester. A jobbágyi gőzmalom, gróf Apponyi kastélya, a szurdokpüspöki kova földművek gyártelepe, a nagybátonyi szénvállalat stb. épületmunkái fűződnek nevéhez. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Ozsvárt Borbála.

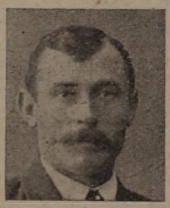
Szappan Miklós csizmadia m. Szurdokpüspökin 1880-ban szül., Pásztón 1898-ban szab. fel. Pásztón Jobbágyin, Gyöngyösön és Apcon fejlesztette szaktudását. 1906 óta mester. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Neje: Járács Irén.

Vincze Péter cipész m. Cserhátszentiványon 1904-ben szül., u. ott Deák mesternél szab. fel. Segéd Salgótarjánban és Apcon volt. 1929-ben alapított műhelyében egy segéddel férfi-, női- és gyermekcipőket, valamint csizmákat készít. Az Iparoskör helyettes jegyzője. Neje: Wizoviczky Margit.

Wizoviczky Lajos épület- és bútorasztalos m. Szül. 1908-ban Jobbágyin, felszab. 1924-ben Pásztón. Budapesten, Pásztón, Zagyvaszántón és Lőrinciben gyakorolta a szakmát jeles mestereknél. 1929-ben lett mester. Az Iparoskör vál. tagja.

ifj. Fülöp Ferenc

Kovács István

Kovács Istvánné

Szappan János

Vincze Péter

Gyémánt Béla

Wizoviczky Lajos

FÖLDES.

A földesi iparoskör alakult 1923-ban. Dalárdája most van alakulóban. Működő társulata saját kebelén belül működik. Kb. 100 kötetből álló könyvtára van. Vezető elnöke: Urveczky Péter, alelnöke: Domokos Zsigmond, számvizsgálója: Gara József, jegyzője: Gonda Ferenc, háznagya: Pércsi Zsigmond, könyvtárnoka: Hajdu Gyula. A fentieken kívül még 8 tagból álló választmány működik. Az iparoskör első elnöke Rácz Lajos asztalosmester volt. Jelenlegi taglétszáma: 60.

Batiz Gyula cipész m. 1897-ben Kabán szül., 1915-ben Debrecenben szab. fel. 1922-ben lett önálló. Mérték szerinti rendeléssel foglalkozik. Az iparoskörnek vál. tagja. A világháborúban résztvett, megsebesült. Több kitüntetés tulajdonosa. Neje: Magyar Eszter.

Domokos Balázs asztalos m. 1887-ben Földesen szül., 1904-ben Sárrétudvarin szab. fel. Szakmáját Szolnok, Nagyvárad, Hajdúböszörmény, Csongrád jobb üzemeiben fejlesztette. 1914-ben lett önálló. Épület- és bútorasztalos munkák készítésével foglalkozik. Az Iparoskör egyik megalapítója. Neje: Kemecsei Erzsébet.

Domokos Lajos épület- és bútorasztalos m. 1883-ban szül., 1901-ben Debrecenben szab. fel. 1909-ben lett önálló saját házában. Szakképzett mester. Elsőrangú megbízható munkát végez. Külföldön több szálloda berendezési munkálatait készítette. Tanonc korában kitüntetést kapott. Több egyesület tagja. A világháborúban résztvett. Neje: Bálint Zsuzsanna.

Domokos Zsigmond borbély- és fodrász m. 1897-ben Földesen szül., 1914-ben Békésen szab. fel. 1922-ben lett önálló. Szakképzett mester, megbízható, pontos munkája van. Hygienikusan berendezett üzemében 2 munkaasztal van. Alelnöke az Iparoskörnek, jelenleg a pénztárnoki tisztséget is betölti. A dalárda tagja. A világháborúban résztvett. Neje: Pécsi Eszter.

Gara József kovács m. 1895-ben Földesen szül., 1913-ban Debrecenben szab. fel, 1919-ben lett önálló. Szakképzett mester, elsőrangú, megbízható munkákat készít. Felszabadulásakor aranyérmet és oklevelet kapott. A kör egyik megalapítója, vezetőségi tagja és ellenőre. A világháborúban résztvett, megsebesült. Neje: Varga Anna.

Joó Imre cipész m. 1902-ben szül. Földesen, 1921-ben u. itt szab. fel. 1924-ben lett önálló. Üzeme saját házában van. Megbízható, jó munkát készít. Neje: Molnár Aranka.

Nagy József cipész m. 1906-ban Földesen szül., 1922-ben u. ott szab. fel. 1927-ben saját házában lett önálló. Minden szakmájába vágó munkát megelégedésre készít.

Nyul Dezső férfi szabó m. és kész ruharaktár és üzlet. 1881-ben Földesen szül., 1897-ben u. ott szabadult fel. 1905-ben saját erejéből önálló lett. Üzeme saját házában van. Raktáron tart különféle elsőrangú szövetet. 5—6 segédet foglalkoztat. A világháborúban résztvett. Neje: Steiner Fáni.

Rácz Lajos épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. 1887-ben Földesen szül., 1904-ben Sárrétudvarin szab. fel. Mint segéd Budapest, Szolnok, Nagyvárad jobb üzemeiben dolgozott. 1914-ben lett önálló. Számos középület berendezési munkálatait végezte. Raktáron tart egyszerű és díszesebb koporsókat. Az Iparoskör egyik megalapítója és elnöke volt. 25 évig a tűzoltó testületnek volt tagja. A világháborúban résztvett. Neje: Polatsek Etel.

Robitsek Sándor mészáros- és hentes m. 1903-ban szül., 1925-ben Földesen szab. fel. Pár évi segédi gyakorlat után 1929-ben lett önálló. Szakképzett iparos. Az Iparoskör egyik megalapítója, jelenleg előljárósági tagja.

Sápy Albert kovács m. (saját ház). 1900-ban szül., 1917-ben Földesen szab. fel. Mint segéd Debrecenben dolgozott. 1922-ben lett önálló. Képzett lópatkoló. Fiatal, ambiciózus iparos. A polg. lövészegylet tagja. Neje: Katona Emma.

Steiner Ferenc mészáros m. 1900-ban Konyáron szül., 1921-ben Debrecenben szab. fel. Több évi segédeskedés után 1929-ben saját erejéből lett önálló. Állandó friss árujáról közismert. A kör egyik megalapítója és előlj. tagja. A világháborúban résztvett. Neje: Grünberger Vilma.

Szücs Lajos cipész m. 1903-ban Püspökladányon szül., 1923-ban Földesen szab. fel. Pár évi gyakorlat után 1927-ben lett önálló. Szakképzett iparos, kinek megbízható, jó munkája van. Neje: Jurányi Mária.

Urveczky Péter kovács m. (saját ház). 1895-ben szül. Füzesgyarmaton, 1911-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Budapest jobb üzemeiben dolgozott. 1920-ban lett önálló. Az Iparoskör elnöke, annak egyik megalapítója. Az iparos érdekek önzetlen harcosa. A tűzoltó testület alparancsnoka, az OKH. felügy. biz. tagja, a polg. lövészegylet vál. tagja. Neje: Szarvas Katalin.

Veres Lajos cipész m. 1903-ban Földesen szül., 1921-ben u. ott szab. fel. Különböző városokban való segédi gyakorlat után 1927-ben lett önálló. A szabászatot a technológián tanulta. Keze alól megbízható, jó munka kerül ki. Atyja, Lajos 42 hónapot töltött a világháborúban és ott szerzett betegségében halt el.

Winternitz Sámuel kéményseprő m. (saját ház). 1871-ben Öcsödön szül., 1888-ban Szegeden szab. fel. 1898 óta

önálló mester. Szakképzett, intelligens iparos, aki közmegelégedésre végzi munkáját. Cca 1200 kémény tartozik kezelése alá. A világháborúban résztvett. Neje: Feldheim Linka. Fiát Sándort iparában felszabadította.

Batiz Gyula

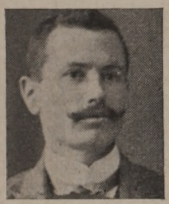
Domokos Zsigmond

Gara József

Joó Imre

Rácz Lajos

Nyul Dezső

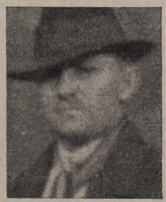
Robitsek Sándor

Sápy Albert

Szücs Lajos

Veres Lajos

OKÁNY.

Antalfy Sándor kovács m. 1863-ban Pankotán szül., 1879-ben Nagyszalontán szab. fel. Még a céhrendszer alatt tanulta mesterségét. Mint uradalmi kovács hosszú időn keresztül dolgozott. 1889-ben lett önálló. Ugy a helyi, mint a környék közönségének legteljesebb bizalmát érdemelte ki megbízható, jó munkájával. Az ipt. egyik alapítója, jelenleg vezetőségi tagja. Neje: Csotár Erzsébet.

Boda Ferenc kovács m. 1893-ban Csökmőn szül., 1910-ben Cséffán szab. fel. Mint uradalmi kovács Békéscsabán dolgozott. 1929-ben lett önálló. Okleveles lópatkolómester. Technológiai tanfolyamot is végzett. Az ipart. egyik megalapítója és elnöke volt. Jelenleg az Olvasókör elnöke. A világháborúban résztvett. Megsebesült. Több kitüntetés tulajdonosa. Neje: Mészár Julianna.

Boda Lőrinc kovács m. 1890-ben Okányban szül., 1906-ban édesapjánál szab. fel. Több helyen képezte magát mint segéd, 1919-ben lett önálló. A szakmába tartozó összes munkákat a legteljesebb hozzáértéssel végzi. Az Iparoskör egyik alapítója és előlj. tagja volt. A világháborúban részt vett. A br. v. é. tul. Neje: Földesi Jolán.

Cseri Elek hentes- és mészáros m. 1881-ben Okányban szül., 1898-ban szab. fel. 1911-ben lett önálló. 20 esztendő óta az Iparoskör egyik lelkes harcosa, 1930-tól annak elnöke. A világháborúban résztvett. Neje: Mészáros Róza.

Domokos János kötélgyártó m. 1906-ban Vésztőn szül., 1924-ben Békésen szab. fel. Ugyanott volt segéd. 1929-ben pedig önálló lett. Elsőrendű munkája révén a vásárló közönség legteljesebb

megelégedését vívta ki. Neje: Palusik Mária.

Egri József cipész m. 1902-ben Okányban szül., 1919-ben u. itt szab. fel. Sarkadon volt segéd. 1928-ban Kőrösnagyharsányon, 1930-ban Okányban lett önálló. Kizárólag mérték szerint készít elsőrangú kivitelben úgy férfi, mint női cipőt. Az előljáróságnak és a tanoncszab. biz. tagja. Az Olvasókörnek könyvtárosa. Neje: Biró Mária.

Cs. Egri József cipész m. 1896-ban szül., 1913-ban Nagyváradon szab. fel. Mint segéd állandóan jobb műhelyekben képezte ki magát, 1921-ben önállósította magát. A Nagyváradon tartott iparkiállításon elismeréssel lett jutalmazva. A világháborúban résztvett a szerb, olasz és olasz fronton, háromszor megsebesült. Neje: Varju Eszter.

Egri Lajos csizmadia m. 1892-ben Okányban szül., 1909-ben szab. fel. 1913-ban lett önálló. Elismert, jó munkája révén a rendelő közönség osztatlan bizalmát bírja. Önállósága alatt 4 tanoncot szabadított fel, akik mesterük szakszerű oktatásánál fogva az iparban jól beváltak. Az ipt. egyik megalapítója és annak előlj. tagja volt. A tanoncszab. biz. alelnöke. A világháborúban résztvett az orosz fronton. Neje: Kovács Julianna.

Földesi András kerékgyártó m. 1864-ben szül. Okányban, 1882-ben Nagyszalontán szab. fel. 1925-ig mint uradalmi kerékgyártó munkálkodott, majd önálló lett. A szakmához tartozó összes munkát a legnagyobb szakértelemmel végzi. Neje: Papp Julianna.

Hollósi Gábor bognár m. 1906-ban Vésztőn szül., 1923-ban u. ott szab. fel. 1929-ben lett önálló. Mint fiatal iparos megbízható, jó munkája révén elismert nevet biztosított magának. Neje: Turbucz Emma.

Jász József kovács m. 1901-ben Békésen szül., 1916-ban Mezőkovácsházán szab. fel. Mint segéd Békés, Sopron, Bupest és Debrecen jobb üzemeiben fejlesztette tudását. 1927-ben lett önálló. Neje: Kálmán Vilma.

Karancsi Imre cipész m. 1901-ben Nagyszalontán szül., 1917-ben u. ott szab. fel. Szakmafejlesztés céljából Nagyváradon és Nagyszalontán dolgozott. 1925-ben lett önálló. Kizárólag mérték szerinti rendelésre készít úgy férfi, mint női cipőket. Neje: Varju Piroska.

Kozma Sándor kovács m. 1903-ban szül. Okányban, 1922-ben Szeghalmon szab. fel. Segédéveit Szeghalom, Budapest, Mátyásföld és Vésztő nagyobb üzemeiben töltötte. 1930-ban saját erejéből lett önálló. Neje: Kónya Julianna.

Moldován János asztalos m., temetk. vállalkozó. 1896-ban Zsákán szül., 1913-ban u. ott szab. fel. 1920-ban Komádiban, 1931-ben Okányban lett önálló. A temetéshez szükséges cikkeket raktáron tartja. A világháborúban résztvett a szerb, olasz és román fronton. Nagy és kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Földessy Róza.

Rigler József kerékgyártó m. 1884-ben szül. Mezőberényben, Szeghalmon szab. fel atyjánál. Az ország több városában dolgozott mint segéd. 1929-ben lett önálló. Teljesen szakképzett iparos. Az ipt. egyik megalapítója és előlj. tagja volt, jelenleg pénztárnoka, az Iparoskör háznagya. A világháborúban résztvett az olasz, orosz és szerb fronton, megsebesült. Neje: Kecskés Róza.

Schiffer Mihály cipész m. 1894-ben Kismaroson szül., 1910-ben szab. fel. 1918-ban Aszódon, majd 1921-ben Okányban lett önálló. Tanonc korában oklevéllel lett kitüntetve. Az Ipt. és Olvasókör vezetőségi tagja. A világháborúban résztvett, ott balszemét vesztette. 50%-os rokkant. Neje: Károlyi Erzsébet.

Szabó János kovács m. 1869-ben szül. Okányban, 1887-ben Mezőberényben szab. fel. Pankotán, Aradon, Püspökladányban volt segéd. 1895-ben lett önálló. A szakmába tartozó munkákat kiválóan végzi. Neje: Kiss Viktória.

Székely Ferenc kőműves m. 1888-ban Okányban szül., Nagyszalontán 1905-ben szab. fel. Nagyváradon töltötte segédéveit, 1912-ben lett önálló. A szakmának kiváló reprezentánsa és mint toronyépítő speciálista. A helyi gőzmalom, gyógyszertár, gazdakör, községháza, vágóhíd, csendőrlaktanya stb. kiváló teljesítményű építkezéseivel tette nevét maradandóvá. Az ipari társadalom vezető egyénisége, mint számvizsgáló az ipari érdekeket képviseli. A 4. h. gy. ezr.-ben az orosz és olasz fronton harcolt, jobb halántékán súlyosan sebesült. A nagy és kis ez., K. cs.-k. és seb. éremmel lett kitüntetve. Szorgalmas, takarékos életmódja gyümölcse szépen épült háza. Neje: Almásy Róza.

Székely László asztalos m. 1894-ben Okányban szül., 1911-ben Komádiban szabadult fel. Mint segéd Komádi, Nagyvárad, Élesd jobb műhelyeiben dolgozott. 1924-ben önállósította magát. Az ipt. előlj. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz, román és olasz fronton harcolt. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Tóth Róza.

Varju Lajos szabó m. 1894-ben Nagyszalontán szül., 1911-ben szab. fel Nagyváradon. Szakmafejlesztés céljából Karcag, Kunhegyes, Békés jobb üzemeiben dolgozott. 1928-ban Zsadányban, majd 1931-ben Okányban lett önálló. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. A kis ez. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje Zsoltér Rozália, a női szabó szakmában szabadult fel.

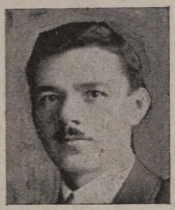
Boda Ferenc

Domokos János

Egri József

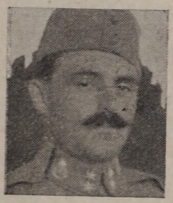
Cs. Egri József

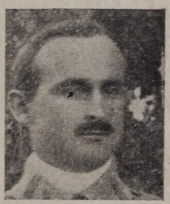
Egri Lajos

Karancsi Imre

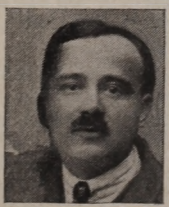
Rigler József

Székely Ferenc

Schiffer Mihály

Varju Lajos

CSÖKMŐ.

A csökmői általános ipartestület 1926-ban alakult. Első elnöke Botos Géza volt, majd utána Tapasztó József következett. Jelenlegi elnöke Nyitrai Imre, jegyzője Nagy Zsigmond, alelnöke Ládai Imre, előljárósága 12 tagból áll. Taglétszáma 120. Három község tartozik az ipartestülethez: Csökmő, Darvas és Irász.

Báthory Gábor kovács m. 1887-ben Csökmőn szül., 1904-ben u. ott szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1911-ben lett önálló. Az ipt. egyik alapítója és előlj. tagja. A világháborúban résztvett a szerb és orosz fronton, megsebesült, orosz fogságban volt. Neje: Nagy Zsuzsanna.

Gidai Lajos férfi szabó m. 1878-ban szül. Csökmőn, 1899-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Nagyváradon dolgozott, 1906-ban nyitott önálló műhelyt. Kizárólag mérték szerint készíti saját szabású ruháit. Az ipt. elnöke volt, jelenleg alelnöke és vezetőségi tagja. A szerb, orosz, román és olasz front küzdelmeiben vett részt, megsebesült. Neje: Petrás Piroska.

Hij Antal csizmadia m. 1899-ben Csökmőn szül., 1918-ban u. ott szab. fel apjánál Hij Antalnál. Tőle vette át 1925-ben műhelyét és azóta közmegelégedésre vezeti azt. Az ipt. számvizsgálója. Előzőleg jegyzője volt. Neje: Zöld Mária.

Hij Antal csizmadia m. 1874-ben szül. Orczifalván, 1892-ben szab. fel. Mint se-

géd több helyen fejlesztette szaktudását. 1896-ban lett önálló. Kizárólag kész árut készít. Az ipt. elöljárósági tagja, az Olvasókör háznagya, a tanoncvizsg. biz. elnöke. A világháborúban résztvett. Neje Somogyi Eszter okl. szülésznő.

Kádár Lajos kocsigyártó m. 1890-ben szül. Csökmőn, 1908-ban Nagyváradon szab. fel. Békéscsabán, Aradon, Szatmáron volt segéd. 1919-ben lett önálló. A Faluszövetség kiállításán elismerő oklevéllel lett kitüntetve. Az ipt. egyik megalapítója, a dalárda működő tagja. A világháborúban résztvett a szerb, olasz és orosz fronton. Neje: Hij Eszter.

Mány János sütő m. 1900-ban szül. Eleken, 1916-ban Gyulán szab. fel. Szakmai tudását Budapesten és Békéscsabán fejlesztette. 1927-ben alapította önálló műhelyét. Jó áruját a közönség megkedvelte. Katonai szolgálatot teljesített a 2. h. gy. e.-nél. Neje: Láda Julianna.

Máté Ferenc cipész m. 1888-ban Csökmőn szül., 1905-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Nagyváradon, Szeghalmon képezte magát. 1911-ben lett önálló. Az ipt. megalapításában résztvett. Az Olvasókör vál. tagja. A világháborúban résztvett az orosz és olasz fronton. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetés tulajdonsa. Neje: Kenderesi Zsuzsanna.

Nagy József hentes- és mészáros m. Csökmőn 1892-ben szül., atyja, néhai Grosz Zsigmond mellett tanulta mesterségét. 1909-ben szabadult fel. 1926-ban lett önálló. Saját készítésű megbízható áruit méri a vásárló közönség legteljesebb megelégedésére. Az ipt. előlj. és a közs. képv. test. tagja. A világháborúban résztvett, megsebesült. Neje: Zs. Szabó Aranka.

Z. Nagy Sándor csizmadia m. (saját ház). 1889-ben Csökmőn szül., 1906-ban u. ott szab. fel. 1919-ben lett önálló. Megbízható, jó munkája révén elismert nevet vívott ki magának. Az önk. tűzoltó egy. szertárnoka, egyházi képv. Az olasz és szerb fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: M. Kiss Julianna.

Z. Nagy Sándor kerékgyártó m. (saját ház). 1902-ben szül. Csökmőn, 1921-ben Nagykőrösön szab. fel. Zsákán, Komádiban és Orosházán fejlesztette szakismereteit. 1926-ban nyitotta meg önálló műhelyét. Elismert jó munkát végez. Az önk. tűzoltó egy., Lövészegylet stb. tagja. Neje: Tóth P. Julianna.

Nyitrai Imre asztalos m., temetkezési vállalkozó. 1894-ben Csökmőn szül., 1912-ben u. itt szab. fel. Több évi segédi gyakorlat után 1919-ben lett önálló. Több magánépület asztalos munkáit végezte. Az ipt. megalapításában résztvett. Előlj. tag, ref. egyház képv. Az olasz harctéren megsebesült. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Gidai Erzsébet.

Piros Ferenc cipész m. (saját ház). 1882-ben Csökmőn szül., 1899-ben u. ott szab. fel. Mint segéd Csökmőn, Szalontán és Szilágysomlyón dolgozott, 1914-ben lett önálló. A dalárda működő tagja. Az olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit. Br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kádár Eszter.

Piros Imre asztalos m. 1907-ben szül., 1926-ban szab. fel. Nagykőrösön és Debrecenben dolgozott mint segéd, 1931-ben lett önálló. Épület- és bútorasztalos munkák készítését végzi. Megbízható, pontos munkája folytán jó hírnévnek örvend. Neje: Antal Mária.

Pozsgai Sándor mészáros- és hentes m. (saját ház). 1891-ben Bszentmártonban szül., 1907-ben Nagyváradon szab. fel. Mint segéd Nagyvárad, Budapest, Arad, Debrecen, Szeged stb. nagyobb üzemeiben dolgozott. 1923-ban lett önálló. 1923-ban mestervizsgát tett. Szakképzett mester, kinek elsőrendű hentes- és csemege árui vannak. Az ipt. egyik megalapítója, önzetlen harcosa az ipari érdekeknek, a tanoncvizsg. biz. elnöke stb. Az orosz fronton kétszer megsebesült. Több kitüntetés tulajdonosa. Neje: Jeney Róza.

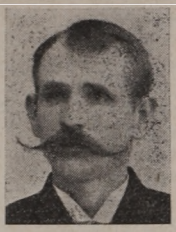
Somogyi Albert kovács m. 1875-ben Csökmőn szül., 1892-ben u. ott szab. fel atyjánál S. Albertnél, 1907-ben lett önálló. Szakképzett iparos. Az ipt. előlj. tagja és megalapítója. A világháborúban résztvett a szerb, orosz és olasz fronton. A kis ez., br. v. é., kat. é. k. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Bodó Róza.

Tapasztó József szabó m. és kész ruharaktár tulajdonos, 1874-ben szül., 1891-ben apjánál néh. T. Mihálynál szab. fel. 1918-ban lett önálló. Kiválóan szakképzett iparos. 1926-tól elnöke az Olvasókörnek. Az ipt. alapításában résztvett, annak elnöke volt. Több társadalmi egy. vezetőségi tagja. Neje: Makovényi Róza.

Török Mihály épület- és bútorasztalos m., koporsó készítő. 1890-ben szül. Békésgyulán, 1908-ban u. ott szab. fel, 1921-ben lett önálló. Tanonc korában végzett munkájáért pénzjutalomban részesült. A szakma minden ágába tartozó munkát a legmegbízhatóbban végzi. Az olasz, szerb, román és francia fronton harcolt. Neje: Blága Juliska.

ifj. Hij Antal

id. Hij Antal

Hij Dezső

Kádár Lajos

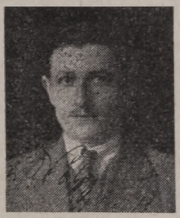
Mány János

Máté Ferenc

Nagy József

Z. Nagy Sándor

Nyitrai Imre

Piros Ferenc

Pozsgai Sándor

Tapasztó József

Török Mihály

TURKEVEI IPARTESTÜLET

Az 1884. évi XVII. tc. életbeléptetése után néhány agilis iparos: Kupa Árpád, Kuszka Sámuel, Tóth Sándor, Madarász Sándor, Bracsók Pál voltak az ipartestület megalapításának első önzetlen, fáradhatatlan harcosai. 1885 nov. 4-én 88 iparos részvétele mellett alakult meg az ipartestület, melynek első elnöke néhai Tóth Sándor asztalosmester, alelnöke és jegyzője néhai Kupa Árpád asztalosmester volt. 1886 jan. 12. napján az addig is virágzó Iparos Ifjúsági Egylet testületileg csatlakozott az ipartestülethez, egész vagyonát alapítványul a testületnek átadta, azzal a kikötéssel, hogy minden év pünkösdjén segéd- és tanonckiállítást tartozik a testület

rendezni. 1886 jan. 3-án a fennálló Iparos Olvasókör szintén kimondta a testülethez való csatlakozást és sikerült is egy táborba tömöríteni az összes ipari alakulatokat. 1885 dec. 15-én megalakult a testületi betegsegélyző pénztár, amely 1891. XIV. tc. alapján szünt meg. A testület 532 forint vagyonát szintén az ipartestületnek hagyta. Az ipartestület életében a vezetők bölcs intézkedése és a tagok áldozatkészsége a legnehezebb időben is megtalálta a kivezető utat, különösen áll ez a világháború alatti időre, midőn a testület jelentékeny része a haza védelmében harcba szállt, az otthon maradt társak mindent elkövettek és a legnagyobb anyagi áldozatok árán is fentartották az ipartestületi életet. A világháború a testület tagjai közül sok áldozatot követelt, akiknek nevét az ipartestületben márványtáblán örökítették meg.

E hősi halottak:

Finta Ignác	Gyarmati István	K. Nagy László
Árvai István	Gyarmati Sándor	Papp Lajos
Ádain Lajos	Hadas Sándor	Pirek János
Berkes István	Kovács Kálmán	Rácz Lajos
Bedő Imre	Koós Sándor	Seres Imre
Csáky Miklós	Mihály István	Szücs Péter
Ceglédi Mihály	Márki Sándor	Teket József
Fehér Lajos	Németh Mihály	Tóth Károly
Földes Imre	Nagy Kálmán	Turi Péter
Fehér Lajos	Nagy Mihály	Turi Sándor
Fóris Ferenc	Nagy Imre	Virág Gábor
Gráber András	G. Nagy Kálmán	Végh Károly

Az ipartestület 40 éves fennállása alatt minden időben kereste és megtalálta tagjaival az egyetértést, amely a fejlődést biztosította. A mindenkori vezetőség puritán és az összparosság érdekében kifejtett tevékenysége 4 évtizeden keresztül a biztos fejlődés alapjait vetette meg.

Az ipartestület jelenlegi elnöke: Hoffmann András, alelnöke: Csáki Imre, jegyzője: Tóth Kálmán, 1925-ben tartotta a testület 40 éves díszközgyűlését, amely alkalommal Tóth Kálmán jegyző terjesztette elő a testület fentebbiekben kivonatosan közölt történetét.

TURKEVE

Aczél Imre kovács- és lakatos m. 1900-ban Túrkevén szül., 1918-ban szab. fel. Segédéveit Szolnokon és Budapesten töltötte. 1924-ben Ujszászon lett önálló. Szakképzett mester. Neje: Kókay Verona.

Balázs Pál kovács m. Tiszaföldváron 1907-ben szül., 1922-ben Mezőtúron szab. fel. Mezőtúron és Budapesten fejlesztette szaktudását, 1930-ban lett önálló. Üzeme saját házában van, fiatal, ambiciós iparos. Neje: Toldi Teréz.

Balogh István férfi szabó m. 1891-ben Túrkevén szül., atyjánál, aki a túrkevei ipartestületnek 20 éven át volt elnöke, 1909-ben szab. fel. Tanuló korában a debreceni iparkam. ezüst é.-mel tüntette ki. Régi szabó családból származik, segédéveit Budapest jobb üzemeiben töltötte. 1921 óta önálló. Minden idejét iparának szenteli. Mérték szerint dolgozik. Neje: Tóth Julianna.

Benedek József borbély- és fodrász m. Gyorokon 1894-ben szül., 1909-ben Zámon szab. fel. Az ország nagyobb városaiban fejlesztve szaktudását, 1922-ben nyitotta meg üzletét. Tanult intelligens iparos. Az 1. lovas tűzérezredben az orosz és román fronton harcolt. Neje: Gyurcsek Mária.

id. Bracsok János lábbeli készítő m. Szarvason 1862-ben szül., 1879-ben szab. fel. Cegléd, Miskolc és Budapest jobb műhelyeiben tanult és 44 évvel ezelőtt, 1887-ben lett önálló. A szakma egyik legidősebb reprezentánsa, munkái megbízhatók és közkedveltek. Neje: Kelemen Eszter, kitől 9 gyermeke született. Ezek közül hárman a szakmában dolgoznak.

Bedő Sándor asztalos m. és temetk. vállalkozó. 1894-ben szül. Túrkevén, Aradon 1911-ben szab. fel. Arad, Karcag és Budapest voltak segédéveinek jelentősebb állomásai. 1921-ben lett önálló. Ugy helyben, mint környéken emelt számos épület dícséri szakavatott munkáját. 1922 óta temetkezési vállalatot tart fenn, vállal egyszerű és díszes temetéseket, raktáron tart temetkezési cikkeket. Elöljárósági tag, a szakoszt. elnöke, az ipari érdekek lelkes harcosa. Az olasz és orosz fronton harcolt, orosz fogságba került. Neje: Czihat Mária.

Borók Albert asztalos m. 1894-ben Kisújszálláson szül., Tiszaversényen 1913-ban szab. fel. Budapesten tökéletesítette

tudását, 1925-ben lett önálló. Izléses, szép munkájáért 1925-ben oklevéllel lett kitüntetve. Saját házában van modernül berendezett műhelye. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, háromszor megsebesült, orosz fogságban volt 2 évig. Neje: Farkas Róza.

Czeig József fogtechnikus. Hetyeken 1895-ben szül., Budapesten végezte középiskoláit és 1915-ben szab. fel. Budapest nagyobb laboratóriumaiban dolgozott 10 éven keresztül, 1927-ben lett önálló. A helybeli orvosok részére kifogástalan, jó és szép munkát végez. Neje: Ducza Eszter.

Csáky Imre férfi szabó m. 1874-ben Túrkevén szül., 1891-ben szab. fel. Hosszú esztendőkön át Budapest jobb mestereinél képezte magát, 1899-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre készült ruhái jó ízlését dícsérik, a jobb közönség részére dolgozik. Szorgalma s tudása révén úgy társadalmi, mint az ipari életben vezető tisztséget tölt be. Az előljáróságnak hosszú időn át volt tagja, jelenleg az ipt. alelnöke, tanoncvizsg. biz. tag, a ref. egyház presbitere, városi képv. test. tag stb. Nevével minden kulturális és jótékony intézménynél találkozunk. Neje: Szénássy Mária.

Csicsó Sándor kovácsmester. 1872-ben Mezőtúron szül., 1887-ben szab. fel. Mint uradalmi kovács József főherceg alcsúti birtokán, majd Kisjenőn dolgozott, 1898-ban Mezőtúron, 1900-ban Túrkevén lett önálló. Saját házában, modernül berendezett műhelyéből jó és megbízható munka kerül ki. A világháborúban mint fegyvermester teljesített szolgálatot. Neje: T. Nagy Ágnes.

Csider Lajos mészáros- és hentes m. Mezőtúron 1891-ben szül., 1907-ben szab. fel Gyomán. Segédként Szolnok, Kecskemét, Zenta stb. helyeken jobb mestereknél működött, 1914 óta önálló. Saját házában, modern, fővárosi nívójú üzlete van. Saját készítményű csemege hentesárui, elsőrendű friss húsárui nevét az egész környéken ismertté tették. Ugy a társadalmi, mint az ipari életben egyaránt elismert működést fejt ki. Az előljáróság pénztárosa, a tanoncvizsg. biz. elnöke, a húsipari szakoszt. alelnöke, a népbank felügy. biz. tagja stb. Intelligenciája és áldozatkész önzetlensége hivatottá teszik a vezetésre. Az orosz és szerb fronton harcolt, megsebesült. Kit.: br. v. é., vasker. Neje: Lukács Erzsébet.

Csontos Imre cipész m. 1900-ban szül. Túrkevén, 1917-ben szab. fel. Szarvason és Budapesten dolgozott és a szakma teljes felkészültségével 1926-ban lett önálló. Rendelésre készült szép és ízléses munkái révén az úri közönség kedvelt cipésze. 1925-ben ezüstéremmel és elismerő oklevéllel lett kitüntetve. Leventeoktató, az ip. ifjak zenekarának működő tagja. A nemzeti hadseregben 2 éven át teljesített katonai szolgálatot. Neje: Bedő Krisztina.

Csotó Lajos bognár m. 1867-ben Túrkevén szül., 1885-ben Szarvason szab. fel. 10 esztendőn keresztül mint segéd fejlesztette tudását és 1895-ben Dévaványán lett önálló. Saját házában berendezett műhelyében szakszerű, jó munkát végez. Neje: Katona Mária.

Debreceny Lajos cipészmester. 1887-ben Mezőtúron szül., 1903-ban szab. fel. Mezőtúr, Túrkeve és Budapest nagyobb műhelyeiben fejlesztette tudását; a technológián tanulta a szabászatot. Izléses, szép munkája révén megbecsült nevet szerzett. Tanonc korában elismerő oklevéllel, 1925-ben Túrkevén I. oszt. elismerő oklevéllel, 1928-ban Szolnokon nagy ezüst éremmel lett kitüntetve. Előlj. tag, a dalárda működő tagja. A 32. gy. ezr.-ben az összes fronton résztvett, mint őrmester szerelt le, több kitüntetése van. Neje: Seress Zsuzsánna.

Debreceni István asztalos m. 1883-ban Túrkevén szül., Budapesten 1899-ben szab. fel. 10 éven keresztül Budapest nagyobb üzemeiben dolgozott, 1921-ben lett önálló. A szakma kiválóan képzett mestere, ízléses, szép munkájával jó nevet szerzett. A haditengerészetnél teljesített katonai szolgálatot. A kis ez., br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Jeney Erzsébet.

Dobri Lajos asztalos m. Iharosberényben szül. 1866-ban, 1880-ban szab. fel. Budapesten, Amerikában 14 évig dolgozott mint üzemvezető. 1910-ben Túrkevén lett önálló. A szakma minden ágában kiváló képzettséggel bír. Iparhatósági megbízott volt huzamosabb ideig. A 29. gy. ezredben teljesített katonai szolgálatot, 50%-os rokkant. Neje: Csontos Teréz.

Ducza Sándor lábbeli készítő m. Túrkevén 1890-ben szül., 1908-ban szab. fel. Cegléd, Tiszaföldvár és Túrkeve jobb mestereinél dolgozott és 1919-ben saját erejéből lett önálló. Rendelésre készített jó minőségű, megbízható munkája szakavatott kezét dícsérik. Pontos munkája révén lett népszerű. Az orosz, olasz és román fronton harcolt. A br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Papp Eszter.

Erdei Béla borbély- és fodrász m. 1900-ban Túrkevén szül., 1915-ben Kovács Sándor mesternél szab. fel. Szolnok,

Mezőtúr mestereinél dolgozott és 1926-ban lett önálló. Modern, tiszta műhelyében kifogástalan munkát végez. Fiatal, intelligens, szakképzett iparos. Neje: Csicsó Julianna.

Faragó Ferenc mészáros- és hentes m. 1901-ben Túrkevén szül., 1922-ben szab. fel. Saját erejéből 1926-ban lett önálló és műhelyét tisztán higienikusan rendezte be. Fióküzletében öccse dolgozik. A nemzeti hadseregben szolgált, minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

vitéz Faragó László férfi szabó m. Túrkevén 1907-ben szül., atyjánál, vitéz Faragó Józsefnél 1922-ben szab. fel. Szakképzett fiatal iparos, 1931-ben nyitotta meg műhelyét. Levente oktató, a zenekar tagja. Mérték szerinti rendelésre dolgozik.

vitéz Faragó József férfi szabó m. 1879-ben Túrkevén szül., 1897-ben szab. fel. Budapest, Nagyvárad, Debrecen, Pozsony stb. jónevű üzemeiben dolgozott, 1901 óta önálló. Mérték szerint rendelésre és raktárra dolgozik, megbízható, szolid munkáját az egész környéken ismerik. Mint segéd Békéscsabán aranyéremmel lett kitüntetve, tanonc korában is ezüst érmet nyert. Előlj. tag, a Fogy. Szöv. volt elnöke. Az orosz és olasz fronton küzdött, 50%-os rokkant, 1926-ban avatták vitézzé. Mint őrmester szerelt le. Nagy ez., kis ez., br. v. é., K. cs.-k., seb. érem stb., német lovagrendi kitüntetése van. Neje: Szabó Erzsébet.

Fekete Sándor bádogos- és szerelő m. 1904-ben Túrkevén szül., 1924-ben Budapesten szab. fel, ahol segédéveit is töltötte. 1928-ban lett önálló. A szakmában minden előforduló munkát kiváló szakértelemmel végez. Az önk. tűzoltó egy. tagja. Neje: Klein Gizella.

Fodor Imre cukrász. 1882-ben szül. Túrkevén, 1904-ben Aradon szab. fel. Budapest, Temesvár, Debrecen stb. helyeken dolgozott mint segéd és 1924-ben lett önálló. Neve ízletes, jó minőségű, finom süteményei és fagylaltjai révén elismert lett. 1925-ben kiváló munkájáért Túrkevén elismerő oklevéllel lett kitüntetve. Szorgalmas, szakképzett mester, ki minden idejét szakmájának fejlesztésére fordítja. Neje: néhai Ducza Emilia.

Fürge Imre borbély- és fodrász m. 1883-ban Túrkevén szül., 1901-ben Mezőtúron szab. fel. Szolnokon, Budapesten és Sümegen dolgozott a szakmában és 1907-ben lett önálló. Ugy férfi-, mint hölgyfodrász, kinek higienikus üzlete van, külön fióküzletében speciális hölgyfodrász terem és manikür van. Számos tanulót szabadított fel. 1921-ben elismerő oklevéllel lett kitüntetve. Huzamosabb ideig az előljáróság és a tanoncvizsg. biz. tagja volt. Az orosz, olasz és román fronton harcolt. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Pálffy Viktória.

Goldmann Márkus órás és ékszerész. 1883-ban Túrkevén szül., 1899-ben Budapesten szab. fel. Hosszabb ideig volt segéd és 1905-ben saját erejéből lett önálló. Preciz, jó munkája révén neve általánosan megbecsült. Dúsan felszerelt raktára van arany és ezüst dísztárgyakban, valamint az összes márkás órákban. Szakképzett, megbízható, intelligens iparos, aki több mint negyed század óta törekszik ipara fejlesztésén. A 68. gy. ezredben harcolt. Neje: Schönbrunn Eszter.

Gombos József szerszámkovács m. Túrkevén 1902-ben szül., 1918-ban Mezőtúron szab. fel. Budapesten és Túrkevén töltötte segédéveit, majd 1925-ben önálló lett. Elismert szakember, pontos, megbízható munkája van. A gazdaközönség teljes elismeréssel és támogatásával honorálja. Neje: Kalmár Róza.

Gulyás Ferenc géplakatos m., autóbusz üzemtulajdonos. 1887-ben Kökényesen szül., 1905-ben Budapesten szab. fel. 7 éven keresztül mint üzemvezető Budapesten és Németország nagyobb ipartelepéin. Vizsgázott autóvezető, motor- és gépkezelő, a technológián villanyszerelő szakvizsgát tett. 1920-ban lett önálló. 1927 óta társas viszonyban autóbusz vállalata van. Tanoncvizsg. biz. tag. Az orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje Schwartz Gizella.

Gulkai Ödön keményseprő m. 1866-ban Kurticson szül., 1879-ben Szarvason szab. fel. Cegléden, Szentesen, Mezőtúron töltötte segédéveit, 1891 óta önálló mester. Városi keményseprőmester, 1050 kémény tartozik hatáskörébe, melynek munkáját 1 segéddel és 1 tanonccal látja el közmegelégedésre. Az ipt. volt előlj. tagja 30 éven át. Mint önkéntes tűzoltó működött, mely idő alatt 2 ízben kapott kitüntetést. István fia 1902-ben szül., atyjánál szab. fel. Jelenleg mint üzletvezető működik. A football club vezetőségi tagja.

Heller Miksa bádogos- és szerelő m. Túrkevén 1894-ben lett önálló mester, miután Budapest, Nagyvárad, Debrecen üzemeiben tökéletesítette szaktudását. Saját házában, modernül felszerelt üzeme és üzlete van, amely szorgalmának és takarékos életmódjának eredménye. Az ipt.-nek 3 éven át előlj. tagja volt. Az olasz fronton harcolt. Neje: Kohn Róza.

Herczegh József férfi szabó m. 1883-ban Túrkevén szül., 1900-ban szab. fel. Székesfehérváron, Budapesten, Debrecenben jobb üzemekben volt segéd, 1914 óta önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik a helyi jobb közönség számára. Szakképzett, intelligens mester, műhelyéből ízléses, jó munka kerül ki. Az ipari érdekek önzetlen harcosa, 3 éve az ipt. előlj. tagja. A szerb és orosz fronton harcolt, 2 évig hadifogságban volt. Neje: Czihat Mária.

Hoffmann András, kőművesm. ipartestületi elnök. 1886-ban Mezőberényben született és Túrkevén 1903-ban szab. fel, 1906-ban önállósította magát saját erejéből. Tehetsége, szorgalma révén úgy társadalmi mint ipari téren vezetőszerepre tett szert és mint a kultura és igaz ügy lelkes harcosa tette nevét általánosan ismertté és megbecsültté. Hervadhatatlan érdemeket szerzett az ipartestületi élet harmonikus megteremtésében és általában az ipari érdekek fáradhatatlan harcosaként tölti be a mai nehéz időkben felelősségteljes elnöki tisztségét. Mint szakember maradandó nevet szerzett számos köz- és magánépítkezése által. 1924 óta elnöke az ipartestületnek, a tanoncvizsgáztató biz.-nak, a ref. egyház presbitere, törv. hat. biz. tag, stb. Az orosz fronton harcolt, az ezüst és vas érdemkereszt tulajdonosa, mint szakaszvezető szerelt le. Felesége Garaguly Eszter. Gyermekei: András és Ilona. Munkás élete, puritán jelleme például szolgálhat a jövő iparos nemzedék számára.

Hollósi István borbély és fodrászm. 1896-ban szül. Túrkevén és Kovács József mesternél 1911-ben szab. fel. Segédéveit Budapest jobb üzleteiben és Mezőtúron töltve 1923-ban lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát szakértelemmel végez. Szakképzett mester. A világháborúban az orosz és olasz fronton harcolt, 3-szor sebesült, a kis ezüst, br. vit. é., K. cs. k. és seb. érme van. Neje Kabarecz Terézia.

Jámbor Imre, magyar és németszűcsm. Nagyszalontán 1901-ben született, 1918-ban Nagyváradon szab. fel. Budapest, Szolnok, Békéscsaba, Gyula jobb műhelyeiben szerezte szakképzettségét. 1930-ban lett önálló. Rendelésre dolgozik hozott anyagból, a legkényesebb igényeket is kielégíti szép munkájával. Neje G. Tóth Róza.

Kabarecz Mihály kovácsmester, 1873-ban Felsőcségen született, 1888-ban szabadult fel Túrkevén. 16 évig dolgozott segédként, nagy gyakorlatra tett szert. 1924 óta önálló. A gazdatársadalom teljes megelégedésére dolgozik, pontos és tartós jómunkát készít. Mint főtüzér a 10. tüzérezredben az orosz fronton harcolt. Neje Veress Zsuzsanna.

Katona Lajos géplakatos, villanyszerelőm. és vízvezetékberendező. 1882-ben szül. Túrkevén, 1908-ban szab. fel Debreczenben a lakatos szakmában. Segédéveit cca 8 évet a főváros legnagyobb üzemeiben töltötte, majd a Kassa-Oderbergi vasútnál mint szerelő működött, a békésgyulai közkórházban mint gépész dolgozott és a szakma teljes elsajátítása után lett önálló mester. Műhelyében a szakmába vágó minden munkát precziz pontossággal végez. A szolnoki kiállításon bronzéremmel, a túrkevei kiállításon díszoklevéllel lett kitüntetve. Az előljáróság tagja, a tanonc vizsg. és szakosztály elnöke. Az 1 lovas tüzérezredben az olasz fronton harcolt, fogságba is került. Neje Balogh Mária.

Kiss Lajos asztalosm. 1880-ban szül. Mezőtúron és 1896-ban szab. fel. 18 éven keresztül mint segéd Budapest, Nagyvárad, Hódmezővásárhely legjobb mestereinél szerezte tudását és 1926-ban lett önálló mester. Tanonckorában oklevéllel és jutalommal, segédkorában I. díjjal lett kitüntetve. Műhelyében ízléses szép munkát végez. Az épület és butorszakmában dolgozik. A 29. gy. ezr.-ben az orosz fronton harcolt, fogságba került, kétszer sebesült. Nagy és kis ezüst, bronz v. ér. és K. cs. k. kitüntetése van. Neje Kerékgyártó Sára.

R. Kiss Kálmán kovácsm. 1883-ban Túrkevén szül. 1898-ban szab. fel. 10 évig mint segéd Dévaványán és Jászberényben dolgozott és 1908-ban önálló mester lett. Szakképzett kovácsmester. A 10. huszárezredben az orosz és olasz fronton harcolt, neje Papp Terézia.

Kovács József borbély és fodrászm. 1860-ban Szabadkán szül. 1873-ban szab. fel. Baja, Szeged, Hódmezővásárhely, Mezőtúr stb. jobb üzemeiben fejlesztve szaktudását 1883-ban Túrkevén lett önálló. Azon kiváló szakképzett mesterek közé tartozik, akik még jogosultak foghúzással, érvágással, orvosi rendeletre köpülyözéssel foglalkozni. Szolid, puritán jelleme folytán megbecsülést szerzett magának, több kitüntetésben volt része. Az ipartestület egyik megalapítója, annak vezetésében állandóan részt vesz. A szakosztály elnöke, a r. k. egyház tanácsosa, stb. Egész életében az össziparosság javáért harcolt és ma is teljes agilitással

vesz részt az ipari mozgalmakban. Felesége Pirek Rozália.

Koháry István lábbeli készítőm. Horthy Miklós ut. 1895-ben Túrkevén szül. Atyjánál szabadult fel. 1923-ban lett önálló, megelőzőleg bátyjával társas viszonyban dolgozott. Mérték szerint rendelésre és raktárra dolgozik, megbízható szakember, csakis jó munka kerül ki kezéből. 1-2 alkalmazottat foglalkoztat. A 68. gy. ezredben harcolt, orosz fogságba került. Neje Katona Mária.

Koncz Imre cipészm. 1887-ben Tiszafüreden szül. 1926-ban Kisújszálláson szab. fel. Rendelésre dolgozik, szép, ízléses munkák kerülnek ki kezéből. 1914-18-ig a szerb és orosz fronton harcolt. A bronz v. é. és K. cs. k. tulajdonosa. Neje G. Nagy Eszter.

B. Kovács András kovácsmester. 1878-ban Mezőtúron szül., atyjánál szab. fel B. Kovács Balázsnál. Gyoma, Dévaványa, Temesvár jobb üzemeiben dolgozott, majd 1906-ban Mezőtúron, 1918-ban pedig Túrkevén lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát végez. A szerb és orosz fronton küzdött. Neje Gombos Krisztina.

Koós Andor kerékgyártóm. 1892-ben Túrkevén szül. 1909-ben Mezőtúron szab. fel. Mezőtúr, Arad, Temesvár Hódmezővásárhely, Cegléd, Szeged, Békéscsaba, Budapest üzemeiben fordult meg, ahol szaktudását fejlesztette. Segédkorában kiállításra dolgozott. 6 éve vezetőségi tag a tanoncvizsg. biz. alelnöke, stb. Az orosz, francia, román és olasz fronton harcolt. Francia fogságba került. Kis ezüst, br., K. cs. k.-el kitüntetve. Neje Szabó Anna közs. óvónő.

Kmetz István pékmester. 1885-ben Zomborban szül., 1901-ben Szilbereken szab. fel. Wienben, Berlinben, Münchenben, Pécsett, Tokajon és Békéscsabán dolgozott, majd 1918-ban lett saját erejéből önálló. Fehér, finom és steer sütéssel foglalkozik. Izletes, finom süteménye ismert az egész környéken. Műhelye motorikus erőre van berendezve. Huzamosabb ideig volt az ipartestület előlj. tagja. Tanoncvizsg. biz. tag. A 10. honv. és a hegyi tüzéreknél harcolt. Neje Nagy Julianna.

Kulcsár István mészáros és hentesm.. 1899-ben Túrkevén szül., 1917-ben szab. fel és 1924-ben lett önálló. A szakmába vágó minden munkát végez, saját készítményü hentes és csemege árúi, friss húsok vannak üzletében. Tiszta, modern üzeme van. Az üzletben felesége szül. Gyarmati Eszter segítségével dolgozik. Az olasz fronton megsebesült, 33 %-os rokkant.

Kún László pékmester. Bocskay-ucca. 1897-ben szül. Túrkevén, 1914-ben szab. fel Pintér Mártonnál. Fehér- és kenyérsütéssel foglalkozik, üzeme modern felszerelésü, kifligéppel van ellátva. 1 tanuló segítségével dolgozik. A csalánzúgi kaszinó jegyzője, a tanoncvizsg. biz. tagja. A 23. gy. ezredben az orosz, olasz fronton küzdött. Amije van szorgalmának és takarékos életmódjának köszönheti. Neje Láda Zsuzsánna.

özv. Kún Pálné szül. Elek Jozefin kéményseprőm. Özvegyi jogon vezeti üzemét, 1130 kémény tartozik hatáskörébe. Férje 1858-ban Máramarosszigeten szül. Nagyváradon 17 évig, Máramarosszigeten és Nagyszőllősön dolgozott. 1931-ben húnyt el. Egész életében kizárólag iparának szentelte idejét, méltó példaadója volt a magyar iparosságnak.

Madarász Ferenc cipész m. Árpád ucca. 1883-ban Szarvason született, 1899-ben Szarka Gyulánál szab. fel. Bpesten, Szegeden, Kolozsvárt s Hódmezővásárhelyen fordult meg és 1909-ben lett önálló. Szabászatot tanult, mérték szerint rendelésre dolgozik. Segédkorában kitüntetést kapott. Az ipt. előljárója, kizárólag iparának él. A szerb fronton francia fogságba került. Mint tizedes harcolt. Neje néhai Ábrahám Krisztina 1925-ben húnyt el.

Medveczky András órás, ékszerész, 1907-ben szül. Izsákon, 1925-bn szab. fel. Nagykőrösön, Ujkécskén dolgozott és 1931-ben saját erejéből lett önálló. Raktáron tart márkás órákat, ékszereket és javításokkal is foglalkozik. Minden idejét ipara fejlesztésére szentelő fiatal ambiciózus iparos.

Mészáros László cipészm. Erdei-ucca 147. (saját ház) 1889-ben Túrkevén szül. 1905-ben szab. fel atyjánál. Debreczen, Heves, Miskolcz, Bpest, Hatvan, Gyöngyös stb. városok jobb mestereinél tanult és 1919-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Segédkorában pénzjutalmat, 1925-ben pedig II. díjat és oklevelet nyert. Az ipartestület számvizsgálója, 6 évig volt előljárója, tanoncvizsgáztató. Az orosz, olasz és szerb fronton harcolt. Neje Tóth Mária.

Mihály Péter cipészm. 1906-ban Túrkevén szül. 1924-ben szab. fel, Herczeg Lajosnál. Debrecenben, Győrött, Szegeden, Budapesten és Orosházán fordult meg mint segéd. 1931-ben lett önálló. Kizárólag iparának él. Önállóságát takarékos, szolid életmódjának köszönheti.

Mikulás János kerékgyártóm. 1873-ban szül. Túrkevén, 1889-ben Békéscsabán

szab. fel. Bpest, Brassó, Nagyvárad, Kisújszállás, Bgyarmat stb. jobb üzemeiben fordult meg és 1896-ban átvette atyja műhelyét. A családban apáról fiúra szállt a mesterség iránti szeretet. Minden szakmába vágó munkát szaktudással, hozzáértéssel végez, s a szakma egyik legkiválóbb reprezentánsa. Már tanonc korában több ízben nyert kitüntetést. Mint az ipartestület előlj. tagja, a szakoszt. elnöke, a ref. egyház presbitere, a megye törv. biz. tagja, városi képviselő stb., stb. az össziparosság érdekeit képviselte, annak ma is lelkes harcosa. A 29 gy. ezredben résztvett a háborúban. 1919-től 1924-ig a testület elnöke volt a legnehezebb időkben, átdolgozta az alapszabályokat.

Nagy István uri és női cipészm. 1898-ban Túrkevén szül. 1916-ban szab. fel. Túrkevén, majd a háború után a rendőrségnél működött, 1926-ban lett önálló. Mérték utáni rendelésre dolgozik s műhelyéből megbízható, jó munka kerül ki. A dalárdának huzamosabb ideig működő tagja volt. 1916-1921-ig a 29. gy. ez.-ben szolgált. Neje Simon Eszter.

Nánási Imre lábbelikészítőm. Csokonay ucca. 1895-ben Túrkevén szül. 1911-ben néhai Nánási Jánosnál, majd 1913-ban önálló mester lett. Rendelésre és raktárra dolgozik, megbízható, jó munkák kerülnek ki üzeméből. 1-2 segédet foglalkoztat. Tanonc korában kitüntetést és pénzjutalmat kapott. Az orosz, olasz fronton harcolt. Nagy és kis ezüst, bronz vit. é. K. cs. k. kitüntetése van. Neje Karáncsi Mária.

ifjú Nánási Lajos mészáros s hentesm. 1900-ban Túrkevén szül. 1917-ben szab. fel apjánál. Saját készítményű hentesárui közismerten ízletesek. Állandóan elsőrendű friss husárui vannak. Felesége Lévay Eszter segít az üzlet vezetésében.

Nász István épület és műbutor asztalosm. 1897-ben Tiszaroffon szül. 1913-ban szab. fel Kisujszálláson. Bpesten és Kúnhegyesen fordult meg mint segéd, majd 1924-ben lett önálló mester. Műhelyéből elsőrendű ízléses munkák kerülnek ki. A Debreceni Iparkamara ezüst éremmel, 1925-ben a Faluszövetség I. oszt. oklevéllel tüntette ki. Az orosz és olasz fronton harcolt és megsebesült. Kis ezüst, br. vit. érem, seb. é. és K. cs. k. tulajdonosa. Neje Szabó Julianna.

Pál András László bognárm. 1905-ben szül. Szankon, 1925-ben Kismajsán szab. fel. Kiskúnhalas, Szeged, Törökszentmiklós, Izsákon dolgozott. 1930-ban Jánoshalmán, 1931-ben Túrkevén lett önálló. Fiatal szakképzett iparos, megbízható, jó munkája révén neve csakhamar közismert lett. Iparának szenteli minden idejét. Neje Soós Margit.

Papp Lajos épület és butorasztalosm. 1886-ban szül. Túrkevén és Albertfalván szab. fel. Bpest, Brassó, Szászváros, Fiume jobb mestereinél tanult és 1907-ben Túrkevén lett önálló. Számos köz- és magánépület munkája tette nevét maradandóvá a szakmában. Az orosz fronton harcolt, 1915-21-ig orosz fogságban volt. Neje Fürge Eszter.

Papp Károly borbély és fodrászm. Rákóczi-u. 1878-ban Losoncon szül. 1894-ben Salgótarjánban szab. fel. Mint segéd Kassa, Kaposvár, Sátoraljaújhely, Trencsén, Rózsahegy üzemeiben dolgozott és 1920-ban Túrkevén lett önálló. Modern, a hygiéna minden követelményének megfelelő, jobb közönség által látogatott üzlete van. 1 tanulót foglalkoztat. A 16. gy. ezr.-ben szolgált, orosz fogságban volt. Neje L. Nagy Márta.

idb. Pataky Imre kőművesm. 1881-ben szül. Túrkevén, 1895-ben szab. fel. Karczag, Mezőtúr, Tiszafüred, Mezőberény stb. városokban fordult meg és szaktudását ott fejlesztette. Számos magánház, középület, magas és mély építkezésben vett részt, úgy helyben, mint környéken. Több tanulót szabadított, közöttük Sándor és Imre fiát, kik Budapesten tanulnak tovább a szakmában. A testület előlj. tagja, tanoncvizsgáztató. Neje Ducza Erzsébet.

Pápay Imre kerékgyártóm. 1901-ben szül. Túrkevén, 1917-ben szab. fel. 1926 óta önálló mester. Dunaszerdahely, Pozsony, Komárom, Prága, Túrkeve voltak egyes segédi állomáshelyei, ahol szaktudását fejlesztette. Szakképzett, a mesterség minden ágában tökéletes, megbízható munkát végez. A dalárda működő tagja.

Pintér János szikvízgyáros, fakereskedő. Bocskay-u. 148. Túrkevén, 1902-ben szül., középiskoláit Túrkevén végezte és a kereskedői pályára lépett. Az üzemet atyja alapította, kinek halála után vette át és azt a régi tradiciókhoz híven fejleszti és vezeti. Szikvízgyártással, hűsítő italok készítésével és tüzelőanyagkereskedéssel foglalkozik. A keresk. körének, a Túrkevei S. Clubnak, a Move futballklubnak tagja. Vizsgázott Move futballbíró. Neje Rácz Emilia.

Pintér Lajos sütőmester. Kenyérmező-u. 152. Túrkevén 1880-ban szül. 1898-ban szab. fel Békéscsabán. Bpest, Hatvan, Salgótarján, Cegléd jobb üzemeiben fordult meg és 1929-ben lett önálló. Tiszta,

hygiénikusan berendezett műhelyéből ízletes, finom árú kerül ki. Kizárólag iparának és családjának él. Az orosz, olasz fronton harcolt. Neje Poldermann Kató.

Ratkay János kovácsm. 1891-ben Túrkevén szül., 1919-ben lett önálló. Mint segéd Nagykőrös, Cegléd, Szeged, Túrkeve jobb mestereinél tanult. Műhelyéből megbízható, szép munka kerül ki. A testület előljárója, szakosztályi elnök, az ipari érdekek lelkes, önzetlen katonája. A háborúban a szerb, orosz fronton harcolt, orosz fogságba került. Felesége Simon Julianna.

Rácz Lajos férfiszabómester Túrkevén 1899-ben szül. 1919-ben szab. fel. Segédéveit szülővárosában töltötte és 1927-ben lett önálló mester. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Szakképzett megbízható mester,akinek jó munkák kerülnek ki műhelyéből. Tagja a dalárdának. Neje Madarász Teréz.

Rácz János férfiszabóm. Kenéz-ucca. 1896-ban szül. Túrkevén, 1912-ben szab. fel. Nagyvárad, Mezőtúr, Budapest jobb mestereinél fordult meg és 1921 óta önálló. A jobb közönség részére dolgozik. 1-2 segédet tart. Munkája ízléses, választékos. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. 1915-1918-ig volt katona a háborúban. Neje Kovács Ilona.

Rácz János kocsigyártóm. 1903-ban Karczagon szül. 1919-ben Túrkevén szab. fel. Karczag, Bpest, Nagykőrös, Kistarcsa stb. helyeken dolgozott segédként s 1925-ben lett önálló. Az összes szakmába vágó munkákat, igás és parádés kocsikat készít, fővárosi praxisa van. műhelyéből szép munkák kerülnek ki. Tanonckorában oklevéllel kitüntetve. Neje Szilágyi Mária. Üzeme saját házában van, mely szorgalmának eredménye.

Salus István műszerész és bútorszerelő mester. Mezőtúron 1899-ben szül. és 1919-ben szab. fel. Budapesten és Mezőtúron volt segéd és 1925-ben lett önálló. Szakképzett iparos, az összes szakmába vágó munkát tökéletesen végzi. A 29. gy. ezr.-ben szolgált a háborúban. Neje Liedermann Anna.

Sándor Kálmán cipészm. Horthy Miklós ut. 1900-ban Túrkevén szül. 1919-ben szab. fel. Budapest jobb üzemeiben fordult meg és 1930-ban lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik. minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. Fiatal, szakképzett iparos, szorgalma, takarékos életmódjának eredményeként saját erejéből lett önálló.

ifj. Sebestyén János kovácsmester. 1901-ben szül., Túrkevén 1917-ben szab. fel. Budapesten a technológián szaktanfolyamot végzett 1926-ban, azóta önálló. Szakképzett mester, az összes szakmában előforduló munkát preciz, hozzáértéssel végzi. Műhelye atyjának házában van berendezve. Neje: Virág Mária.

Simon László kovácsmester. 1890-ben Túrkevén szül,, 1908-ban szab. fel. Túrkeve, Cegléd, Kecskemét, Nagykőrös, Budapest stb. jobb üzemeiben volt segéd. 1921 óta önálló. Keze alól pontos, megbízható, jó munka kerül ki. Az orosz és olasz fronton harcolt, első oszt. ez. vit. é.-el lett kitüntetve. Neje: Sárkány Julianna. Üzeme saját házában van.

Simon Lajos kovács m. 1904-ben szül. Túrkevén, 1921-ben atyjánál szab. fel. Apáról fiúra szállt a mesterség iránti hajlam a családban. 1929-ben lett önálló. Minden a szakmába vágó munkát megbízhatóan, hozzáértéssel végez. Szorgalmának gyümölcse saját háza. Neje: Veress Julianna.

Sonkoly Pál lakatos m. 1874-ben Dévaványán szül., 1893-ban Gyomán szab. fel. Budapesten, Gyomán, Dévaványán és a vaskapu szabályozásánál töltötte segédéveit, 1902-ben lett önálló. Bércséplléssel is foglalkozik. Az ipt. előlj. tagja, városi gazd. biz. tag. 1914—18-ig szolgált a háborúban. Neje: Bornemissza Mária.

Szabó Imre úri- és női cipészmester, Bocskay u. 1893-ban Túrkevén szül., 1917-ben szab. fel. 1923-ban lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, az úri közönség és a gazdatársadalom részére egyaránt. Technológiai oklevelet nyert, 2—3 alkalmazottat tart. A sportegyesület vezetőségi tagja. Raktára dúsan felszerelt. Neje: Rácz Krisztina.

Szabó József szíjgyártó és kocsifényező m., Kenyérmező u. (saját ház). 1868-ban Túrkevén szül., 1885-ben Nagykőrösön szab. fel. Gyöngyösön, Szolnokon és Egerben volt segéd, 1893-ban lett önálló. A szakma egyik legrégibb kiváló képviselője, több főúri kastély részére dolgozott, mindig megelégedésre. Több alkalmazottat foglalkoztatott azelőtt, most 1—2-őt foglalkoztat időszakonként. 1914—18-ig szolgált a háborúban. Neje: Sós Terézia.

Szabó Lajos sütő m. és cukrász, Gajzágó u. 23 (saját ház). 1879-ben szül. Túrkevén, 1894-ben Budapesten szab. fel. Budapest, Wien és Prága voltak egyes állomáshelyei segédéveinek, majd 1896-ban lett önálló. A környéken egyedüli, aki cukrász és pékmesteri képzettséggel bír. Finom tortái, süteményei, bonbonjai és pralinéi közismertek az egész környé-

ken. Ugy segéd, mint tanonc korában több kitüntetésben részesült. Az ipt. volt előljárója, elnöke a tanoncvizsg. biz.-nak. A 29. gy. ezr.-ben vett részt a háborúban az összes frontokon, megsebesült. Neje: Burger Regina, aki az üzlet vezetésében részt vesz.

Schwartz Lajos cipész m., bőrkereskedő. 1859-ben szül. Abádszalókon, 1876-ban Budapesten szab. fel. Budapesten képezte magát és 1883-ban lett önálló. 1918-ban bőrkereskedést alapított és cipészkellékekkel felszerelt üzletet nyitott. Mint mester 1907-ben Szolnokon kitüntetést nyert. Több mint 2 évtizeden át az ipt. jegyzője volt és tisztségét nagy önzetlenséggel, tudással töltötte be. A hitközségnek volt elnöke, városi képv., az iparos ifjak körének, az izr. nőegyletnek megalapítója, több társadalmi és kultúregylet vezetője stb. Neje: Fischbein Lujza. Üzletét jelenleg fia Károly vezeti, aki középiskolát végzett, volt banktisztviselő.

Szonda István épület- és bútorasztalos m. 1895-ben Mezőtúron szül., 1914-ben szab. fel. Szolnok, Szarvas, Túrkeve, Püspökladány jobb mestereinél tanult, majd 1929-ben lett önálló. Elsőrendű, jó munkát végez. Az orosz és román fronton harcolt, megsebesült, román fogságba került. Kis ez. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Garaguly Krisztina.

Szücs Mihály lábbeli készítő m., Kenéz u. 791. Túrkevén 1883-ban szül., 1899-ben Szarvason szab. fel. 1907-ben lett önálló, miután mint segéd Budapesten, Cegléden és Túrkevén szerezte szaktudását. Mérték szerint és raktárra dolgozik, 5—6 segédet tart. Budapesten végezte a szabászati tanfolyamot. Előlj. tagja az ipt.-nek, tanoncvizsgáztató. Az 1. huszárezredben harcolt, szerb fogságba került. Neje: Szabó Eszter.

Tóth Kálmán férfi szabó m., ipartestületi jegyző. 1885-ben szül. Túrkevén, 1903-ban Budapesten szab. fel. Budapesten és Kaposváron dolgozott, 1907 óta önálló. Ugy a férfi, mint női szabászatot tanulta. Mérték szerint rendelésre dolgozik, az úri közönség szabója. Előlj. tag, 1920 óta az ipt. jegyzője, tanoncvizsgáztató, a ref. egyház presbitere, számos társadalmi és kultúrintézmény tagja. Résztvett a háborúban. Neje: Tóth Erzsébet.

Tóth Lajos gazdasági kovács m., Debreceni u. 1896-ban szül. Túrkevén, 1913-ban Meezőtúron szab. fel. Kisújszálláson, Túrkevén volt segéd, 1922-ben lett önálló. Saját házában van műhelye, melyet takarékos életmódja és szorgalmas munkája révén szerzett. Hosszú ideig uradalomban is dolgozott. Az ipt. előljárója. Résztvett a világháborúban. Neje: Szabó Ida.

Tóth Zsigmond férfi szabó m., Kenyérmező u. Túrkevén 1900-ban szül., 1916-ban Csáky Imrénél szab. fel. Budapesten és Túrkevén fejlesztve szaktudását, 1925-ben lett önálló. Budapesti jobb műhelyekben megfordulva, fővárosi prakszissal rendelkezik. Izléses, szép munkái vanna.k 1 segéd és 1 tanulóval dolgozik. 1915-ben a Debreceni Iparkamara ezüst érmét és oklevelét nyerte el. Neje: Bató Mária.

K. Tóth Lajos lábbeli készítő m., Széchenyi u. 1893-ban Túrkevén szül., 1910-ben Szarvason szab. fel. Szolnokon, Cegléden dolgozott mint segéd és 1929-ben saját erejéből lett önálló. Műhelyéből jó munka kerül ki. Segéd korában szép munkájáért elismerő oklevelet kapott. A szerb és orosz fronton harcolt, 1918-ban tért vissza az orosz fogságból.

Tóth István lábbeli készítő m., Kovács u. Túrkevén szül. 1894-ben, 1911-ben szab. fel. Budapesten fejlesztette szaktudását, majd 1919-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik, keze alól csakis jó munka kerül ki. 1—2 segéddel dolgozik. Az ipt. előljárója, a csizmadia társulat alelnöke, tanoncvizsgáztató, az ipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa. Az orosz fronton fogságba esett. Neje: Láda Eszter. Munkájának és szorgalmának szerzeménye saját háza.

Tőke Imre cipész m., Rákóczi u. 1904-ben szül. Túrkevén, 1921-ben szab. fel. Budapest, Cegléd, Szarvas műhelyeiben fordult meg és 1925-ben lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik, szép, ízléses munkája van. Minden idejét munkájának szenteli. Neje: Szabó Erzsébet.

Turi Kálmán férfi szabó m., kész ruharaktár tulajdonos, Kossuth u. 62 (saját ház). 1875-ben Túrkevén szül., 1892-ben szab. fel. Budapest, Nagyvárad, Debrecen, Miskolc műhelyeiben volt segéd, 1897-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre és raktárra dolgozik, állandó nagy raktárt tart fenn szövetből, kész férfi- és gyermekruhákból, kalap, sapka és férfi divatcikkekből. Állandóan több alkalmazottat foglalkoztat, részint helybeli iparosok dolgoznak raktára részére. Az ipt. előljárója, volt elnöke, alelnöke, a szakoszt. jelenlegi elnöke. 20 év óta vezetőségi tag, városi képviselő, a ref. egyház presbitere, törvhat. biz. tag, a kisipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa, aki egész életén keresztül a közérdekért küzdött. Neje: Kecze Julianna, aki részt vesz az üzem vezetésében.

Túri Lajos mészáros- és hentes m. 1885-ben szül. Túrkevén, 1912-ben szab. fel, 1919-ben lett önálló. A szakmába vágó minden munkát szakképzetten végez, friss húsárui, saját készítményű hentesárui közkedveltek és közismertek. Modern, tiszta üzlete van. Az ipt. előljárója, a kisipari érdekek önzetlen képviselője. Az orosz fronton harcolt és fogságba került. Neje: Gyarmati Erzsébet, részt vesz az üzletben.

Túri Károly mészáros és hentes m., Bocskay u. 22 (saját ház). 1881-ben Túrkevén szül., 1896-ban Aradon szab. fel. Temesvár, Brassó, Budapest, Szolnok, Debrecen, Arad jobb műhelyeiben dolgozott, majd 1905-ben lett önálló. Üzlete a modern hygienia minden követelményének megfelelően van berendezve. Tisztán kezelt hentesárui, friss húsai elismert nevet szereztek részére. Az ipt. előljárója, a szakoszt. elnöke, aki önzetlen fáradozással küzd a szakma érdekeiért. Az orosz, szerb, olasz és román frontokon harcolt. Kit.: kis ez., br. v. é., szolg. ker. és K. cs.-k. Neje: Csete Zsuzsanna.

Túri Ferenc épület- és bútorasztalos m. 1883-ban szül., 1900-ban Túrkevén szab. fel. Aradon, Szatmáron, Budapesten és Túrkevén dolgozott, 1912-ben lett önálló. Számos épületmunka, bútor, portálberendezés stb. tette nevét maradandóvá. Megbízható, ízléses munkája van. 2—3 segédet tart időszakonként. Tanonc korában oklevelet és pénzjutalmat kapott. A tanoncvizsg. biz. elnöke. A szerb és orosz fronton harcolt, kétszer megsebesült, orosz fogságban volt. Üzeme saját házában van. Neje: Mazurek Gizella.

Vass Imre lábbeli készítő m., Német u. 1892-ben szül. Túrkevén, 1908-ban szab. fel. Cegléd, Túrkeve jobb üzemeiben fordult meg, majd 1919-ben lett önálló. Elsőrendű, megbízható munka kerül ki műhelyéből. 2—3 segédet tart. 1908-ban oklevéllel és éremmel lett kitüntetve. Városi képviselő, előljárója az ipt.-nek, a 48-as függetlenségi és polg kör, több társadalmi és kultúregyesület tagja, a szakoszt. jegyzője stb. Az orosz és olasz fronton küzdött, megsebesült. A br. v. é. K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Neje: Szegő Margit. Üzeme saját házában van.

Vass Lajos cipész m., Rákóczi u. 1906-ban szül. Túrkevén, 1926-ban szab. fel Budapesten. Budapest jobb üzemeiben dolgozott és 1931-ben lett önálló. Mérték után, kizárólag rendelésre dolgozik, szép ízléses munkái vannak. Neje: Herczegh Emilia.

Váncsodi Sándor lábbeli készítő m., Nánási u. 1893-ban szül. Túrkevén, 1912-ben szab. fel. 8 évig praktizált mint segéd. majd 1920-ban lett önálló. Rendelésre dolgozik, javításokat vállal. Műhelyéből megbízható, szép munka kerül ki. erejéből lett önálló, ambiciós, szakképzett Az iparos dalárda működő tagja. Saját mester.

Veres Lajos mészáros- és hentes m., Rákóczi u. Túrkevén 1898-ban szül., 1919-ben szab. fel és 1930-ban saját erejéből lett önálló. Friss húsok, saját készítményű hentesárui közismertek. Üzlete tiszta, hygienikus. Kizárólag iparának szenteli idejét. 1916—1921-ig szolgált a háborúban és a nemzeti hadseregben. Az orosz fronton megsebesült. 1929-ben vette nőül Vad Juliannát, aki segít az üzletben.

Vida Sándor lábbeli készítő m., Herczeg u. 1889-ben szül. Túrkevén, 1906-ban Szarvason szab. fel Milon Jánosnál. 1922-ben lett önálló. Rendelésre, mérték után dolgozik és kezéből elsőrendű munkák kerülnek ki. Túrkevén 1910-ben elismerő oklevelet kapott. Az orosz és szerb fronton harcolt, megsebesült s orosz fogságba került. Üzeme saját házában van. Neje: Kelemen Jusztina.

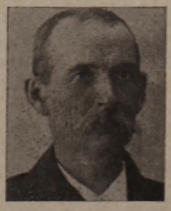
Vitáris István cipész m., Gajzágó Salamon u. Túrkevén 1898-ban szül., Budapesten Domonkos Lajos cégnél szab. fel. Ózd, Győr, Szombathely jobb üzemeiben dolgozott segédként, 1928-ban pedig önálló lett. Fővárosi praxissal bír, elsőrendű munkái vannak, az úri közönség kedvelt mestere. Technológián tanulta a szabászatot. Az iparos ifjak pénztárnoka, a dalárda működő tagja.

Balázs Pál

Balogh István

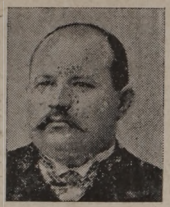
id. Bracsok János

Bedő Sándor

Czeig József

Csáky Imre

Csider Lajos

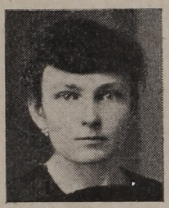
Csontos Imre

Csotó Lajos

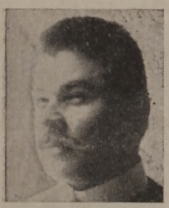
Debreceni István

Debreceni Istvánné

Debreceny Lajos

Dobri Lajos

Ducza Sándor

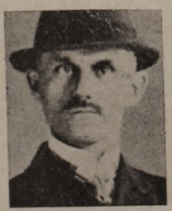
Faragó Ferenc

vitéz Faragó László

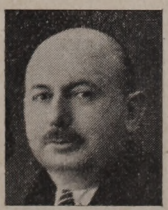
Fekete Sándor

Fodor Imre

Fürge Imre

Goldmann Márkus

Gombos József

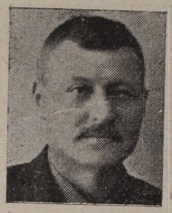
Gulyás Ferenc

Gulkai István

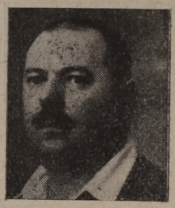
Gulkai Ödön

Heller Miksa

Herczegh József

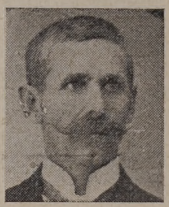
Hoffmann András

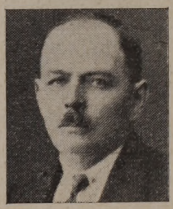
Hollósi István

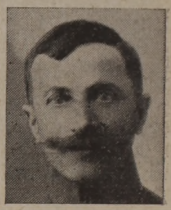
Jámbor Imre

Kabarecz Mihály

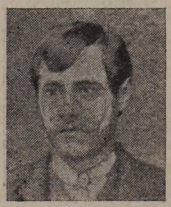
Katona Lajos

Kiss Lajos

Kmetz István

Kovács József

Koháry István

Koncz Imre

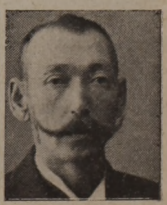
Koós Andor

Kulcsár István

Kun László

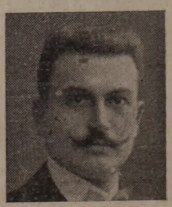
Kún Pál

Madarász Ferenc

Medveczky András

Mészáros László

Mikulás János

Nagy István

ifj. Nánási Lajos

Nász István

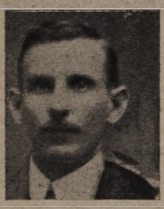
Papp Lajos

Pál András László

idb. Pataky Imre

Pápai József

Pintér János

Ratkay János

Rácz János

Rácz János

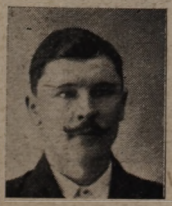
Salus István

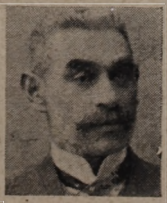
Sándor Kálmán

ifj. Sebestyén János

Simon László

Schwartz Lajos

Sonkoly Pál

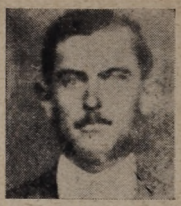
Szabó Imre

Szabó József

Szabó Lajos

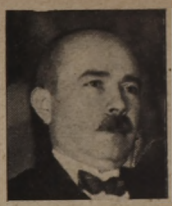
Simon Lajos

Tóth Lajos

K. Tóth Lajos

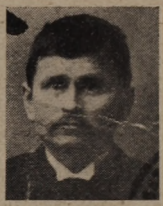
Tóth Kálmán

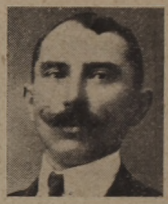
Tóth Zsigmond

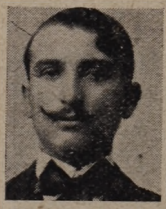
Tőke Imre

Turi Kálmán

Turi Károly

Turi Lajos

Vass Imre

Vida Sándor

Vitáris István

Pancsody Sándor

Különféle üzemek.

Fehérváry Gábor mészáros- és hentes m. Bonyhád, Gimnázium u. 470. Bonyhádon 1896-ban szül., u. ott 1911-ben szab. fel. A háborús idők megszakításával Bonyhádon praktizált, 1924-ben önállósította magát. Egy segédje van. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, 63 hónapig hadifogságban volt.

Herger János kalapos m., Bonyhád. Szül. 1907-ben Bonyhád. 4 gimnázium elvégzése után atyja keze alatt szab. fel. A fővárosban tökéletesítette szaktudását. 1926 óta önálló. Férfi- és női kalapok, sapkák stb. készítésével és fehérneműek előnyomásával foglalkozik jóhírű üzeme, melynek alapítója édesatyja volt, aki mint ezüstkoszorús mester köztiszteletben áll.

Jusztin István csizmadia és cipész m., Csongrád, Árpád u. 15. Szül. 1900-ban,

szab. 1922-ben Csongrádon. Csongrád, Szeged és Vásárhely kiváló mestereinél mint segéd működött, 1926-ban megnősült és 1927-ben alapította műhelyét saját erejéből, amelyben ma is nagy szorgalommal tényked ik.

Kiss Ferenc sütő m., Bonyhád, Mező u. 326. Szül. 1905-ben, szab. 1924-ben Budapesten. Kisújszállás, Püspökladány, Bonyhád és Budapest sütődéiben töltötte segédidejét, majd mint üzemvezető működött. 1928-ban önállósította magát. Neje: Nusser Magda.

Stickl Ferenc női szabó m., József- és Gimnázium u. sarok. Somogyszilen szül., 20 éves korában atyjánál szab. fel. Segéd a fővárosban és Szombathelyen volt. Budapesten szabászati szaktanfolyamot végzett. 2—3 segédet és 3—4 tanulót foglalkoztat. Üzletköre 16—17 községre terjed ki. Neje: Nagy Mária, aki szintén szakképzett női szabó.

Kronfeld Izidor épület- és bútorasztalos m., Budapest, VI., Dessewffy u. 38. Telefon: 122-21. 1879-ben szül. Szikszón, az asztalos ipart nagybátyjánál Fried Ignácnál Megyaszón tanulta. Mint fiatal segéd Budapestre jött és iparát továbbképezte, számos nagyobb műhelyben. 1907-ben alapította üzemét. 1909-ben nősült, nőül vette Szenczer Rózsit Szepsiből. A Magyar Kézműiparosok Orsz. Szövetségének évek óta vezető tagja. A világháborúban az orosz fronton, majd az olasz harctéren mint gáz altiszt teljesített szolgálatot s több kitüntetést kapott. Fia László a fővárosi szakrajz 3 éves tanfolyamát, majd a technológiát végezve, mint műasztalos Párisban folytatja tanulmányait. Károly fia a fényező és mázoló szakmát tanulta ki és szintén Párisban folytat gyakorlatot.

Nagy Demeter hentes- és mészáros m., Salgótarján, Füleki u. 3. Szül. 1899-ben Salgótarján, 1916-ban szab. fel édes anyjánál, majd mint üzletvezető szerepelt 1921-ig, azután önállósította magát. A világháborúban a szerb és olasz fronton harcolt. Neje: Herczeg Ilona.

Zanis Dávid, a Zanis és Traspor cég beltagja. Oroszországban szül. 1878-ban, ott szab. fel 1895-ben. Mint segéd Budapesten gyarapította szaktudását, majd elvégezte a szabászati tanfolyamot, 1912-ben nyitotta meg műhelyét, melyben különösen konfekció árut termel. Szakképzett mester, aki 3—4 segédet foglalkoztat. Neje: Herschkovits Malvin, akivel 1908-ban kötött házasságot. Fiai: Sándor magántisztviselő, György drágakőfoglaló.

Fehérváry Gábor

Herger János

Kiss Ferenc

Stickl Ferenc

Zanis Dávid

SZIRÁK.

A sziráki céh 1830-ban alakult, amikor is Juhász János volt a céhmester, Kollár János az atyamester, Fabkó György a bejáró, Kollár István a nótárius. 1840-ben a céh nemesi oklevéllel tüntettetett ki. 1852-ben újabb céh, a molnár céh alakult meg Szirákon s ennek Toldi József volt a céhmestere, Keresik Ferenc a kismestere. Juhász János céhmester alatt Balázs István volt a céhmester, Petrik János az alcéhmester, Kis Benedek a jegyző, Kutalek József a céhbiztos, 1861-ben pedig Hojcsy Miksa lett a céhbiztos. Kaluzsa Mihály vezetése 1872-ig tartott.

1876-ban megalakult a sziráki ipartársulat, melynek elnökévé Kuris Károly, pénztárnokává Fucskó István, jegyzőjévé Paulay János választatott.

A sziráki járási ipartestület 1893-ban alakult. Első elnöke Murányi István építőmester, alelnöke Lőrinc István, jegyzője Beke Lajos, pénztárnoka Véki Ferenc volt. 1894-ben Fábry Gábor lett az elnök, akit 1897-ben Paulay János követett. Paulay utódja 1898-ban Thomka Károly, ezé 1899-ben ujra Paulay János lett, öt viszont 1900-ban Faludi István követte. 1903-ban Thuróczy Mihály lett az elnök, 1910-ben Török Mihály, 1912-ben Boros Pál választatott meg egyhangulag és ő tölti be ma is nagy hivatottsággal az elnöki tisztet.

Paulay Lajosnak az 1929. évi közgyülésen előterjesztett indítványára és Boros Pál elnök buzgalmával a testület székházat vásárolt s azt 1931-ben avatta fel nagy ünnepség keretében. Az ipartestület jegyzője Paulay Lajos, aki lankadatlan buzgalommal képviseli iparostársai érdekét.

Bacsur Ferenc kerékgyártó és bognár m. Szirákon 1899-ben szül., 16 éves korában édesatyja műhelyében szab. fel. Sashalompusztán, Aszódon, Szarvasgedén és Szirákon töltötte segédidejét. 1922-ben önállósította magát. Az ipt. vezetőségi tagja. Résztvett a világháborúban. Az olasz fronton megsebesült, hadirokkant. Neje: Dankó Erzsébet.

Bacsur Pál úri- és női cipész m. 1906-ban Szirákon szül., 1923-ban Balassagyarmaton szab. fel. Szécsényen és Szirákon praktizált. Műhelyét 1930-ban alapította. Uri-, női- és gyermekcipőket, valamint csizmákat készit jó kivitelben. Az Önk. Tűzoltó Egy. tagja.

Bognár Mihály ács- és kerékgyártó m. Szül. 1886-ban Rádon. A kerékgyártó iparban 1912-ben, az ács iparban 1925-ben szab. fel. 1921 óta mester. Ipt. előlj. tag, közs. képv., ág. ev. presbiter, önk. tűzoltó egy. őrparancsnok, NMV parancsnok stb. Az orosz fronton hadifogságba esett. A kis ez. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Benkő Anna.

Boros Pál szabó m. Szirákon 1863-ban szül., u. ott 1881-ben szab. fel. Nyolc évig gvakorolta a szakmát előkelő fővárosi mestereknél. 1889-ben alapított műhelyében mérték szerinti úri- és női szabóságot folytat. Izléses munkái közkedveltségnek örvendenek. 1893 óta vezető szerepet visz a testület életében, 1912 óta az elnöki tisztséget tölti be nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel. Vezetésre hivatott egyéniség, aki három évtized óta egyhuzamban áll a járás iparosságának élén. Közigazgatási téren is fontos személyiség, v. közs. pénztáros, 15 éve h. bíró. Neje: Wrabecz Teréz.

Dankó Jenő szabó m. 1897-ben szül., 1913-ban Balassagyarmaton szab. fel. Segéd Szirákon és Budapesten volt. 1921-ben önállósította magát, mai műhelye 1930 óta áll fenn. Az ipt. előlj. tagja. Az orosz harctéren megsebesült. Neje: Schramkó Gizella.

Dukesz István hentes- és mészáros m. Szül. 1897-ben, felszab. 1914-ben Salgótarjánban. Losonci, füleki, tokaji, . ho-

monnai, budapesti és jobbágyi segédévek után 1925-ben alapította székét. Ipt. előlj. tag és közs. képv. test. tag. Az orosz, olasz és francia frontokon küzdötte végig a világháborút, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Csernyi Margit.

Fialla József kocsifényező, kárpitos és nyerges m. Lébényszentmiklóson 1866-ban szül., Győrött 1884-ben szab. fel. Vándorútja során Budapesten és Wienben dolgozott. 1900-ban lett mester. V. ipt. előlj. tag. 1916-tól az orosz és olasz frontokon harcolt, a vaskereszt tulajdonosa.

Garamy Jenő borbély- és fodrász m. 1885-ben szül., 1902-ben szab. fel Budapesten. Budapesten, Bécsben, Gyergyánligeten, Siklóson és előkelő fürdők fodrásztermeiben eltöltött 10 év után 1911-ben a fővárosban önállósította magát. Műhelyét 1912-ben helyezte át Szirákra, ahol az ipt. számvizsg. biz. tagja. A világháborút a Monarchia összes frontjain küzdötte végig. A br. v. é., K. cs.-k. és a szolg. ker. tulajdonosa. Neje: Kalmár Jolán.

Jarács Mihály g. kovács m., géptulajdonos. Szirákon 1866-ban szül., Apcon 1882-ben szab. fel. Budapesten, Hatvanban, Gyöngyösön és más vidéki városokban fejlesztette szaktudását. 1891-ben önállósította magát. 1898-ban gépészeti szakvizsgát tett. Műhelyében fiával együtt lóvasalást, kocsimunkákat és gazdasági szerszámok javítását végzi. Az ipt. v. alelnöke, a Hangya Szöv. ig. tagja. Neje: Kuris Julia.

Kevizky József kocsikészítő m. 1874-ben Szirákon szül., atyja műhelyében 16 éves korában szab. fel. Hatvani, szécsényi, gyöngyösi, egri, váci és budapesti mestereknél praktizált. 1900-ban alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkákat végzi. 1905 óta hordójelzői tisztséget is visel. Finom kivitelü hintóit nemcsak az ország határain belül, hanem Ausztriában, Német- és Bajorországban is igen kedvelik. 1929 óta az ipt. pénztárosa, de három évtizedes vezetői multja alatt a testület alelnöke is volt. Résztvett a világháborúban. Neje: Parditka Mária.

Kovács Pál borbély- és fodrász m. Szül. 1904-ben, felszab. 1920-ban Szirákon. Szaktudását Balassagyarmat és Hatvan fodrásztermeiben tökéletesítette. 1925-ben önállósítota magát. Fiatal kora dacára iparostársai beválasztották az ipt. elöljáróságába.

Lábody János kéményseprő m. Györkén 1849-ben szül., Ipolyságon Amletti Károly mesternél 1867-ben szab. fel. Szabadulási helyén és Szirákon volt segéd. 1885 óta önálló. A jog Mária Terézia idejében adatott. A közs. képv. test. tagja. Köztiszteletben álló egyéniség. Neje: Jaczó Margit.

Murányi János kőmüves ip. Szirákon 1879-ben szül., u. ott 1896-ban szab. fel. Tanítómestere édesatyja volt. Budapesten praktizált, majd a selypi cukorgyárnál munkavezető volt. 1916-ban önállósította magát. Ipt. előlj. tag.

Paulay Lajos szabó m. Szül. 1869-ben, felszab. 1886-ban Szirákon atyja műhelyében, ahol még 15 évig dolgozott. 1901-ben alapított műhelyében magyar szabóságot folytat, raktárra dolgozik. Az ipt. jegyzője 1929 óta. A testület adminisztratív irányítását nagy körültekintéssel végzi. A Tkp. felügy. biz. tagja, a közs. képv. test. tagja stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Mateisz Ilona.

Szeverényi János épület- és butorasztalos m. Kislibercsén 1880-ban szül., Losoncon 17 éves korában szab. fel. Losonc, Vác, Dorog, Csehberek stb. mestereinél fejlesztette szaktudását. 1905-ben Málnapatakon alapított műhelyét 1931-ben helyezte át Szirákra. 1914-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett. Neje: Pösténvi Gizella.

Szuohár András kőmüves ip. 1892-ben szül., 1911-ben szab. fel. Segéd Selypen és Szirákon volt. 1913-ban vonult be katonának, az orosz és román fronton harcolt, kétszer sebesült meg. Kit.: kis ez. és br. v. é. 1920-ban alapította vállalatát. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Szabó Julianna.

Sztancsek József asztalos m. Palotáson 1894-ben szül., iskoláit Kisterenyén végezte. Mák mester 1911-ben szab. fel. Szirákon és Budapesten jeles mesterek-

Bacsur Pál

nél gyakorolta a szakmát. 1914-ben Przemyslbe vezényelték, ahol hadifogságba esett. 42 havi szenvedés után került haza. 1919-ben önállósította magát. alelnöke 1929 óta, v. előlj. tag, közs.

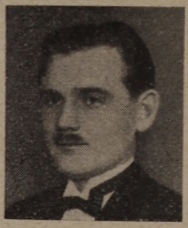
Mint épület- és bútorasztalos az egész járásban elismert. Egy segéddel és egy tanulóval kitünő munkát készít. Az ipt. képv. test tag stb. Fontos tisztségének tudatában mindent megtesz az iparosságért. Neje: Thuróczy Erzsébet.

Bognár Mihály

Kevizky József

Kovács Pál

Paulay Lajos

BEREKBÖSZÖRMÉNY.

Birizdó Lajos szabó m. Szül. 1905-ben, felszab. 1924-ben Berekböszörményben. Budapesten és az ország nagyobb városaiban praktizált. 1930-ban önállósította magát. Szakképzett iparos, műhelyében csakis elsőrendű munka készül.

Bodnár János gazdasági és gépészkovács m. Berekböszörményen 1884-ben szül., édesatyja, néhai B. István volt a tanítómestere. 1902-ben szab. fel. Nagyváradon volt segéd. Tanulmányútját atyja halála szakította félbe 1905-ben, mikor is hazajött s átvette a jóhírű vállalat vezetését. 1907 óta az ő neve alatt megy a cég, melyben fia is jelentős részt vesz. Nagy érdemei vannak a testület megalapításában, mint alelnök lelkesedéssel áldozza magát a közért. Az Iparoskör elnöke, a tanoncvizsg. biz. elnöke, a Fogy. Szöv. ig. tagja, a ref. egyh. presbitere stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Varga Julianna.

Dani Béla lábbeli készítő m. 1889-ben szül. Biharkeresztesen, 1906-ban szab. fel Nagyváradon. Nagyváradi, békéscsabai és szegedi mestereknél fejlesztette szaktudását. 1914—19-ig az orosz és olasz fronton, illetve olasz hadifogságban volt. 1920-ban lett mester. Tanonc korában jeles munkájával első díjat és oklevelet nyert. Neje: Lévay Vilma.

Dömény Zoltán gazd. és gépészkovács m. Bojton 1876-ban szül., u. ott édesatyjánál 1896-ban szab. fel. 5 évig dolgozott atyja műhelyében, majd Pusztatódra ment, ahol műhelyt nyitott. 1910 óta folytatja helyben az ipart. Az Iparoskör vál. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Magyari Ilona.

ifj. Katona Ferenc cipész m. Berekböszörményen 1903-ban szül., u. ott 20 éves korában szab. fel. A fővárosban és szab. helyén eltöltött segédidő után 1930-ban önállósította magát. Mérték szerint kitünő munkát készít. Neje: Kormány Julianna.

Kiss Sándor borbély- és fodrász m. 1898-ban Füzesgyarmaton szül., 1914-ben Budapesten szab. fel. 1917—18-ig az olasz fronton harcolt. Kit.: K. cs.-k. 1922-ben alapított fodrásztermében vendégei a legjobb kiszolgálásban részesülnek. Az ipt. előlj. tagja, részese a test. megalapításának, az Iparoskör jegyzője stb.

Márki Lajos asztalos m. Szül. 1902-ben, felszab. 1921-ben Berekböszörményen. A fővárosban és jeles vidéki mestereknél fejlesztette szaktudását. 1929-ben alapított műhelyében épület- és bútormunkákkal foglalkozik. A vigalmi biz. vezetője.

Méhes Gyula hentes- és mészáros m. Mezőtelkin 1900-ban szül., Berekböszörményben 1926-ban szab. fel. 5 éven keresztül dolgozott mint segéd jó mestereknél. Székét 1931-ben alapította. Részt vett a világháborúban.

Nagy János kerékgyártó m. 1897-ben Berekböszörményben szül., 1923-ban Bodnár Lajosnál szab. fel. 1925-ben alapította műhelyét. Minden keze alól kikerült darab a szakképzett mestert dícséri. Az Iparoskör vál. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

K. Nagy Lajos hentes- és mészáros m. Berekböszörményben szül. 1892-ben, u. ott szab. fel édesatyjánál, aki 1917-ben hunyt el. Azóta vezeti a 4 évtizedes multtal bíró jóhírű üzletet. Az ipt. megalakulásakor a közbizalom folytán előlj. taggá választatott. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Méhes Róza.

Pünkösti Árpád cipész m. Biharkeresztesen 1895-ben szül., édesatyjánál 1915-ben szab. fel. 1915—20-ig az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült, olasz hadifogságban volt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1921-ben önállósította magát. Neje: Balogh Julianna.

Pünkösti József lábbelikészítő m. 1900-ban Biharkeresztesen szül., tanítómestere atyja volt, aki 1918-ban szab. fel. 1921-ig— önállósításáig — atyja műhelyében dolgozott. Az Iparoskör vál. tagja. Neje: Szivák Julianna.

Reich Ignác szabó m. Szül. 1884-ben, felszab. 1902-ben Berekböszörményben. Debrecenben fejlesztette szaktudását. 1906-ban alapított műhelyében raktári és mértékszerinti munkákat készít. Végigküzdötte a világháborút, az olasz fronton megsebesült, kit.: K. cs.-k. és vasker. Neje: Róth Blanka.

Szalay Sándor kovács m. Erdőkörtvélyesen 1891-ben szül., 19 éves korában Erdőmihályfalván szab. fel. Segéd Debrecenben, Miskolcon, Budapesten és az ország nagyobb városaiban volt. 1914—18-ig a háborúban volt. 1919-ben nőül vette Bodnár Ilonát és átvette apósa műhelyét. Mint gazd. és gépészkovács a környéken felmerülő összes szakmába vágó munkákat végzi. Az Iparoskör vál. tagja, a Tűzoltó Egy segédtisztje.

Tóbiás Péter kovács m. 1900-ban Váradcsehin szül., 1917-ben Váradszőllősön szab. fel. 1918-ban katonai szolgálatra vonult be. Leszerelése után Nagyváradon fejlesztette szaktudását. 1921-ben önállósította magát. Műhelyében gazdasági kovácsmunkákat végez. Neje: Farkas Margit.

Birizdó Lajos

Bodnár Dezső

Bodnár János

Dani Béla

Dömény Zoltán

Farkas Lajos

ifj. Katona Ferenc

Kiss Sándor

Makra Jenő

Márki Lajos

K. Nagy Lajos

Nagy János

Pünkösti József

Reich Ignác

Tóbiás Péter

Sánti Lajos

Szalay Sándor

BUDAPESTI KOZMETIKUSOK.

Andrásovich Imréné szül. Jakab Lenke, József krt 85. I. em. A felsőkereskedelmi iskolát Kőszegen végezte, Budapesten érettségizett. Kozmetikai képesítést a fővárosban nyert. 1927-ben létesítette első műtermét. Mai szalonját 1931-ben nyitotta meg a középosztály hölgyközönsége számára. 1926-ban ment férjhez. Férje OTI számellenőr.

Botár Regina, Nyár u. 6. földsz. 3. Verespataki születésű. Budapesti szaktanulmányok után alapította szalonját, ahol mint hajeltávolító speciálista, egyedül nála található szabadalommal dolgozik. Férje: Grünwald Kálmán.

Dolák Józsefné szül. Czuczor Etelka, Kaas Ivor u. 12, I. 6. Tel.: 84-0-29. A fővárosban szül., középiskolai és szakmai tanulmányait is itt végezte. A Pesti Napló, később Az Est szerkesztőségében volt tisztviselőnő. 1930-ban nyitotta műtermét. Paciensei a jobb középosztály hölgytagjai.

Enkelhardtné szül. B. Erzsébet, IV., Váci u. 11/b. Tel.: 874-25. Kereskedelmi végzettséggel bír. 12 évvel ezelőtt nyert kozmetikai oklevelet. Műtermében 2 segéderővel előkelő vendégeinek elsőrendű kezelést nyujt. Mint a szakma egyik jelese a tanoncvizsg. biz. elnöke.

Fehér Jolán, Vilmos császár út 15/a. Tel.: 16-4-93. Bpesten tett szakvizsgát, Wienben és Párisban volt tanulmányúton. 1927-ben önállósította magát. Mai műtermét 1928-ban alapította, melyet személyesen vezet egy szakképzett asszisztens és 2—3 gyakornok segédletével. Rendelője Kwarz, Diathermia, Kékfény és a szépség- és arcápoláshoz használatos összes szakgépekkel van felszerelve.

Gáog Erzsébet, Múzeum körút 13. 1. em. Tel.: 84-3-70. Oklevelet Budapesten nyert. Rövid fővárosi gyakorlat után külföldi tanulmányútra ment. Párisban és Berlinben a legelső rendelőkben praktizált. 1909-ben alapított műtermében négy gyakorlott asszisztens segédletével arisztokrata és középosztálybeli vendégeit a legtökéletesebb kezelésben részesíti. Az ő vizsgaanyaga alapján működő vizsg. biz. tagja, az ipt. elnöke. Felelősségteljes tisztségét hivatottsággal és lelkesedéssel tölti be.

Gáog Ferdinándné szül. Schweider Mária, Teréz körút 38. I. em. Tel.: 19-1-26. Szaktudását a fővárosban szerezte. 1922-ben kapta oklevelét és nyitotta műtermét, amely a modern szépségápolás minden kellékével van felszerelve. Férje autófuvarozó, végigküzdötte a világháborút, a nagy ez., kis ez. v. é. és K. cs.-k. háborús kitüntetések tulajdonosa.

G.-né Grosz Ilona, Teréz körút 2. I. em. Nagykárolyban szül., Budapesten szab. fel. Külföldi orvosi rendelőben fejlesztette szaktudását. A világháború alatt önkéntes ápolónő volt, majd a nyomor-

enyhítő akció misszióshölgye volt. A hadiékítményes ezüst díszérem és két másik érem tulajdonosa. 1921-ben önállósította magát. 1928-ban alapított műterme modern géperejű berendezésű. A tanoncvizsg. biz. tagja.

Gyuró Józsefné szül. Thierjung Irén, Rákóczi út 75, I. em. 6. Tel.: 33-6-05. Temesváron szül., a felsőleányiskolát is ott végezte. Budapesten szab. fel. 1930 óta önálló. Műtermét személyesen vezeti, látogatói a jobb középosztály hölgyei. Férje részt vett a világháborúban.

Hirschler Irén, Rózsa u. 8. III. em. Mint orvosi asszisztens Budapesten és Párisban a legelső műteremben praktizált. 1930-ban tett szakvizsgát, 1931-ben létesítette intézetét. Prakszisa nagyon kiterjedt. A ma használatos összes szakgépekkel szerelte fel műtermét. Atyja az Első Magyar Selyemgyár megalapítója.

Hollós Erzsi IV., Váci u. 17 félem. Budapesten gimnáziumot végzett, megszerezte a szakmai oklevelet, majd Párisban tanulmányozta a legelső szalónokban a szépségápolást. Párisban is szerzett diplomát. 1930-ban alapított műterme egyike Budapest legszebb és legmodernebb kozmetikai intézeteinek. Francia gyártmányú kozmetikai szereket használ, melyekből depót tart fenn. Atyja frontharcos volt, ny. HÉV főfelügyelő.

Horváth Ferenc nyug. számtanácsos, ipartestületi jegyző, Üllői út 119, IV. 58. Zalasöjtörön 1874-ben szül., 1891-ben érettségizett. A székesfővárosnál saját kérelmére tétetett nyugalomba. Mint jegyző nagy körültekintéssel és szakértelemmel intézi a testület ügyeit. A szak- és a sportirodalom terén is szép munkásságot fejt ki.

Prágerné Pál Irén, Rákóczi út 8/a. Tel. J. 37-0-35. Budapesten 1927-ben nyert oklevelet. Egyetemet hallgatott, Berlinben és Párisban volt tanulmányúton. Műtermét 1927-ben alapította, két gyakornokkal dolgozik. Az ipt. előlj. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Férje résztvett a világháborúban.

Rosenfeld Sarolta, Rákóczi út 64, I. em. 12/a. 1900-ban Berlinben nyert oklevelet, ott is praktizált, 1905-ben önállósította magát. Műterme egyike a főváros legrégibb kozmetikai intézeteinek. Mint arcspeciálista működött Párisban, Berlinben, Wienben és Bukarestben.

felsődraskóczi dr. Szlávik Istvánné szül. **Ormai Aranka**, József körút 45, II. em. Tel.: 34-2-01. A budapesti tudományegyetemen gyógyszerészi diplomát szerzett 1908-ban, 1922-ben nyert kozmetikai oklevelet. Berlinben és Párisban volt tanulmányúton. 1923-ban alapította rendelőjét. Modern berendezéssel bír. Férje OTI gyógyszerész.

Váradiné Pataki Aranka, Erzsébet krt 8. I. em. Tel.: J. 43-6-81. Brassóban végezte középiskolai tanulmányait, Budapesten nyert a szakmában oklevelet. Intézetének alapítási éve 1920. Négy alkalmazottal dolgozik. Az ipt. volt alelnöke és a tanoncvizsg. biz. tagja. Férje mint főhadnagy vett részt a világháborúban.

Weiss Klementin, a „Mondain Kozmetika" tulajdonosa, Kossuth Lajos u. 3. II. em. Tel.: 85-6-48.

Zalán Katalin, Károly körút 4. 1925-ben szab. fel. 1927-ben tett mestervizsgát. Gyógypedagógiai tornatanári oklevele van. Mint tanítónő a Székesfővárosnál kezdte működését. Műterme az összes modern gyógymódokat felkarolja és saját találmányú szereit használja. Mint szakíró és költő, megjelent köteteivel szép sikert ért el. Kriminálpsychológiai működését elismerő oklevéllel méltatták. A világháború alatt vöröskeresztes ápolónő volt, több kitüntetés tulajdonosa.

Zaláné Breyer Erzsi, Vilmos császár út 5. I. em. Tel.: 215-67. Gáog Erzsi műtermében praktizált, Wienben és Párisban volt tanulmányúton. 1928-ban alapított rendelőjében modern gépekkel, orvosi felügyelet mellett működik egy asszisztens segédletével. Az ipt. tanoncvizsg. biz. és számvizsg. biz. tagja, a Magy. Ip. Dalárda tagja.

Dolák Józsefné

dr. Szlávik Istvánné

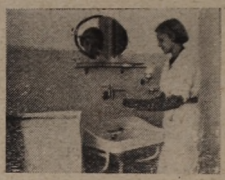
Enkelhardtné

Weiss Klementin

Zaláné Breyer Erzsi

Hollós Erzsi

Gyuró Józsefné

Ács Gábor

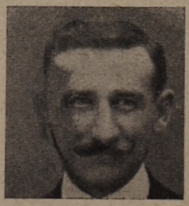
Ács Gábor munkája

Ács Gábor munkája

Adamovits Károly

Baranya Imre

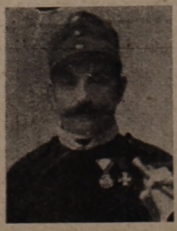
Béres József

Czira László

Dinkelmejer Vilmos

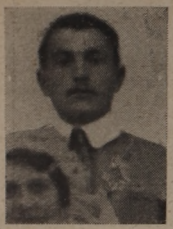
Gécy Zsigmond

Gecsey Gábor

Gombás Károly

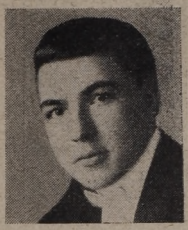
Gyarmati Zsigmond

Győri Gyula

Győri Gyula

Győri Lajos

Farkas László

Háromházi József

Karcis József

Kiss Lajos

Kovács Károly

Köves Mihály

Kún András

Kürty Imre

Ludmann Imre

Lachota István

Malinovics Illésné

Mezei Lajos

Mihetz Gusztáv

Orbán Károly

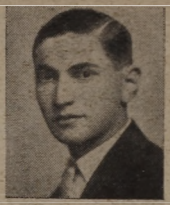
Piacek György

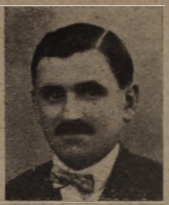
Reda István

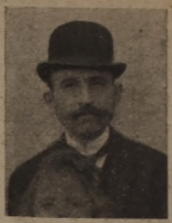
Rózsa Lajos

Robicsek Béla

Sáfrány Bálint

Schönberger Adolf

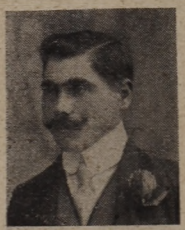
Skrabek Károly

Szabó Kálmán munkája

Somosi Béla

Szabó Pál

Szabó Pál

Szente Antal

Székelyvölgyi Rezső

Szőke Istvánné

Takács István

Tóth István

Varga István

Zsóri Balázs

BERCZEL.

Furucz István épület- és bútorasztalos m. 1895-ben Berczelen szül., u. ott szab. fel 1912-ben. Segéd a fővárosban, Nagyoroszin, Balassagyarmaton és Acsán volt. 1915-től az orosz és a román fronton harcolt, megsebesült. A br. v. é., a K. cs.-k. és a seb. é. tulajdonosa. Leszerelése után 1918-ban önállósította magát. Iskolák, ovodák, templomok és magánházak szakmábavágó munkáit végezte. Egy évtizeden keresztül ipartestületi előlj. tag volt. A tanoncvizsg. biz., az Önk. Tűzoltó Test. és a Hangya Szöv. felügy. biz. tagja. Neje: Nándori Julianna.

Mravik Pál épület- és bútorasztalos m. Berczelen 1907-ben szül., 19 éves korában Furucz mester szabadította fel. Öt évi segédi gyakorlat után, 1931-ben saját erejéből alapította műhelyét. Az Önk. Tűzoltó Testület tagja. 1930-ban nőül vette Mravik Veronát.

Nagy Sándor épület- és bútorasztalos m. Szül. 1897-ben Cserháthalápon, felszab. 1914-ben Budapesten. Budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1923-ban alapított műhelyében templomberendezéseket, köz- és magánépületek szakmunkáit készíti. Egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Az ipt. előlj. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: kis ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Holzer Irén.

Romata István borbély- és fodrász m. Budapesten 1889-ben szül., u. ott 1904-ben szab. fel. Mint segéd budapesti, brassói, kolozsvári, nagyszebeni és nyitrai mestereknél fejlesztette fodrásztudását. Fodrásztermét 1922-ben nyitotta meg. Neje: Juhász Lidia.

Winkler József kőműves m. Berczelen 1895-ben szül., tanítómestere édesatyja volt, aki 1912-ben szabadította fel. Budapesten, Kassán, Balassagyarmaton és környékén praktizált. 1914-ben önállósította magát. Több templom, köz- és magánépület felépítése fűződik nevéhez. 1915-ben az olasz frontra került, ahol háromszor sebesült meg. Kit.: két br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Pancsofár Ilona.

BIA.

ifj. Bokody László épület- és bútorasztalos m. Bián 1902-ben szül., u. ott 1921-ben édesatyja műhelyében szab. fel. Mándokon és Nyíregyházán gyakorolta szaktudását. 1928-ban alapított műhelyében állami és magánrendelések készülnek. Üzeme villanyerőre van berendezve. 1930 óta az Ip. Kör jegyzői tisztségét tölti be.

Glász Mátyás sütő m. 1895-ben Zsámbékon szül., 1915-ben Törökbálinton szab. fel. Budaörsi és zsámbéki sütődékben volt segéd. 1928-ban alapította pékségét. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, orosz hadifogságban volt. Neje: Gündert Mária.

Hermán József g. kovács m. Szül. 1886-ban Bián, felszab. 1903-ban Budapesten. Segéd Budapesten és nagyobb vidéki városokban volt. Üzemét néhai nagyatyja 1854-ben alapította. 1869—1910-ig atyja vezette a vállalatot, 1910 óta személyes irányítása alatt 1 segéd és tanuló dolgozik. A biai jár. tanoncvizsg. biz. elnöke, a közs. képv. test. tagja v. 6 éven keresztül. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Mészáros Lidia.

Herb Frigyes épület- és bútorasztalos m. Bián 1881-ben szül., Torbágyon 1897-ben szab. fel. Tanulmányútja során Csepel, Bajna, Esztergom, Pozsony, Wien, Prága, Insbruck és Budapest vállalatainál dolgozott. 1905-ben alapította műhelyét. Egy segédet foglalkoztat. Uradalmak szállítója. Az orosz harctéren megsebesült, 3 évig hadifogságban volt. V. közs. képv. test. tag. Neje: Feller Teréz.

Karikó József borbély- és fodrász m. 1903-ban Budapesten szül., 1919-ben Szeim Péter fővárosi mester szabadította fel. Fodrásztermét 1931-ben nyitotta meg Bián. Neje: Trenkó Paula.

Simon Lajos cipész m., bőrkereskedő. 1903-ban Bián szül., 1921-ben Budapesten szab. fel. 1927-ben szaktanfolyamot végzett. 1928-ban önállósította magát. Egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Az Ip. Kör. vál. tagja , a biai Daloskör ellenőre.

Szatay József cipész m. Bián 1893-ban szül., Bicskén 1913-ban szab. fel Pötördi Lajosnál. 1914-ben lett önálló mester. Egy segéd és egy tanuló dolgozik keze alatt. Az Ip. Kör könyvtárosa. Neje: Bán Eszter.

Tiefau Antal férfi szabó m. 1878-ban Bián szül., a Milleneum évében Budapesten szab. fel. Jeles fővárosi, tatai, komáromi és érsekujvári mestereknél fejlesztette szaktudását. 1899-ben önállósította magát. Polgári, katonai és magyar szabóságot folytat egy segéddel. Az Ip. Kör alelnöke volt éveken keresztül, a róm. kath. egyház előlj. tagja, a közs. képv. test. tagja. Neje: Győri Katalin.

Tóth Lajos cipész m. Bián 1900-ban szül., u. ott 16 éves korában szab. fel. Budapesten, Bicskén és Gyuron működött mint segéd, szaktanfolyamot végzett. Oklevele van. 1920-ban lett mester. Neje: Kovács Terézia.

Trenka János borbély- és fodrász m. 1902-ben Nagytétényben szül., Bián Trenka Nándornál 1921-ben szab. fel. 6 évig dolgozott szabadulási helyén mint segéd. 1927-ben alapította fodrászműhelyét. A dalárda v. tagja.

BECSKE.

Deme István cipész m. Szécsénykén 1899-ben szül., Becsken 1920-ban szab. fel. Cegléden, Budapesten és Balassagyarmaton volt segéd. 1923-ban lett önálló. Az Önk. Tűzoltó Test. altisztje. Háború alatt az orosz harctéren volt, kit.: br. v. é. és K.-cs.-k. Neje: Kollár Ilona.

Gyura Béla kőműves m. Szül. 1885-ben, felszab. 1900-ban Cserhátszentiványon. Mestere édesatyja volt. Az ország legelső vállalatainál, Romániában és Szerbiában töltötte segédéveit. 1910-ben önállósította magát. Ő készítette a Szandaváraljai Kőbányi Rt. sodronypályáját és számos köz- és magánépületet. 1914-ben az orosz harctérre került, ahol két szúrást kapott. Három évig hadifogságban volt. A nagy és kis ez. és a br. vit. é. tulajdonosa. Neje: Laczkó Mária.

Lisányi János cipész m. 1908-ban Nógrádkövesden szül., 1925-ben Galgagután szab. fel. Budapesti és nógrádkövesdi segédidő után 1930-ban önállósította magát saját erejéből. 1931-ben vette nőül Kollár Máriát.

Ott Gyula épület- és műbútorasztalos m. Szül. 1895-ben Várpalotán, felszab. 1913-ban Polgárdin. Budapesten és nagyobb vidéki városokban jeles mestereknél fejlesztette szaktudását. Budapesten technológiát végzett. Műhelyét 1927-ben alapította. Budapesten kiállított bútoraival II. díjat nyert. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Neje: Kovács Ilona.

Szaniszló Gergely cipész m. Becsken 1893-ban szül., Balassagyarmaton 1909-ben szab. fel. Eger, Gyöngyös, Budapest és Balassagyarmat voltak segédéveinek állomáshelyei. 1916-ban a háborúba ment, Kit: két br. v. é. és K. cs.-k. 1919-ben nőül vette Laczkó Arankát, 1920-ban pedig megalapította vállalatát.

Urbányi János cipész m. 1882-ben Becsken szül., 1904-ben Vácott Klapka mesternél szab. fel. Három évig dolgozott budapesti, váci, kecskeméti, nagykőrösi, szegedi és ceglédi műhelyekben, 1907-ben lett önálló. A szerb, orosz és román frontokon harcolt, három ízben sebesült meg. Kit.: kis ez. és br. vit. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Erzsébet.

Woczelka Árpád cipész m. Szül. 1883-ban Szirákon, u. ott 17 éves korában szab. fel. Segéd Balassagyarmaton, Budapesten, Komáromban, Győrött, Pozsonyban és Wienben volt. 1908-ban alapította műhelyét. 1914-ben az orosz harctérre került, majd az olasz fronton küzdött. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Laczkó Jolán.

Vocelka Lajos bognár m. Becsken 1898-ban szül., Szirákon 1916-ban szab. fel. A diósgyőri vasgyárban gyarapította tudását, 1923-ban létesítette műhelyét. 1916-ban vonult hadba, az orosz, olasz és román frontokon harcolt, kit.: K. cs.-k. és vasker. Neje: Nagy Rozália.

GALGAGUTA.

Géczy László hentes és mészáros m. 1907-ben Ipolyvárón szül., 1922-ben Gödöllőn szab. fel. Mint tanuló 1921-ben kiállítási díszoklevelet nyert. Segéd Balassagyarmaton és Gödöllőn volt. 1928-ban nyitotta székét.

BUJÁK.

Banos Ferenc cipész m. Ecsegen 1898-ban szül., u. ott édesatyjánál 1915-ben szab. fel. Szaktudását hatvani, ecsegi és újpesti mestereknél tökéletesítette. Műhelyét 1929-ben alapította. Az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs. k. Neje Sipos Mária.

Braun István épület- és butorasztalosm. Szül. 1903-ban Bujákon, felszab. 1920-ban Hatvanban. A főváros jobb műhelyeiben praktizált, a technológián szaktanfolyamot végzett. 1923-ban alapította vállalatát. Villák és középületek szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez.. Egy segédet foglalkoztat. Az Ipt. előlj. tagja, kontárellenőr, Önk. Tűzoltó Test. alparancsnok, stb., stb.

Bukta István borbély- és fodrász m. 1880-ban Gyöngyösön szül., 17 éves korában szab. fel. Eger, Füzesabony, Gyöngyös, Késmárk, Kassa, Szirák és Kisterenye voltak segédi éveinek állomáshelyei. 1904-ben Szirákon nyitotta első műhelyét, mai üzlete 1910 óta áll fenn. Az ipt. számvizsg. biz. tagja volt éveken keresztül, a Hangya Szöv. könyvelője 1921 óta. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Kalmár Zsuzsánna.

Géczi István épület- és bútorasztalos m. Bujákon 1905-ben szül., Apcon Forró Ferenc mester 1924-ben szab. fel. Hat éven keresztül gyakorolta a szakmát Palotás, Lőrinczi, Apc és Héhalom mestereinél. 1930-ban önállósította magát. Neje: Kodák Veronka.

Hasznosy András cipész m. 1895-ben szül., 1911-ben szab. fel Bujákon. Tanítómestere édesatyja volt. 1915-ben az orosz harctérre került, ahol hadifogságba esett. 1921-ben vette át atyja jónevű műhelyének vezetését. Az ipt. v. előlj. tagja, volt kontárfelügyelő. Neje: Halápi Mária.

Molnár András cipész m. Szül. 1892-ben Csécsen, felszab. 1911-ben Jobbágyin. Segéd Lőrinczin, Aszódon, Váczott és Budapesten volt. 5 évi gyakorlat után, 1916-ban önállósította magát. Neje: Halápi Rozália.

Sábián Dezső kádár m. Dunaföldváron szül. 1879-ben, u. ott szab. fel 1896-ban. Budapesti, győri, palotavárosi, soroksári és budafoki műhelyekben fejlesztette szaktudását. Műhelyét 1921-ben alapította. Résztvett a világháborúban, háromszor sebesült meg, hadifogságban volt, kit.: K. cs.-k. Neje: Lehotay Róza.

Srankó Károly kovács m. 1867-ben Berczelen szül., 1886-ban Kecskés mester műhelyében szab. fel. A sziráki uradalomban, Vonyarczon, Balassagyarmaton és Hatvanban dolgozott 1892-ig, mikor is önállósította magát. Bujáki műhelye 1921 óta áll fenn, megelőzőleg 22 évig Berczelen, 10 évig pedig Vonyarczon volt önálló. A sziráki ipt.-nek két évtizeden keresztül volt előlj. tagja. Neje: Grosz Teréz.

CSERHÁTSZENTIVÁN.

Babiák Gyula épület- és bútorasztalos m. Cserhátszentiványon 1894-ben szül., Pásztón 1912-ben szab. fel. Szabadító mesterénél Schwarcz Adolfnál töltötte segédidejét. 1914-ben az orosz frontra került, ahol hadifogságba esett. 1922-ben alapította műhelyét. Templomok, iskolák, kastélyok stb. szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. A sziráki ipt. tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Czene Rozália.

Babiák József cipész m. Szül. 1896-ban, felszab. 1920-ban Cserhátszentiványon, édesatyjánál, akinél 8 évig dolgozott. 1920-ban saját erejéből alapította műhelyét. Neje: Nagy Margit.

Deák Péter cipész m. 1889-ben Cserhátszentiványon szül., 1907-ben u. ott Deák Lajosnál szab. fel. Szaktudását pásztói és salgótarjáni műhelyekben fejlesztette. 1914-ben lett mester, röviddel utána hadbavonult. Az orosz és román fronton harcolt. Leszerelése után 1918-ban nőül vette Németh Annát.

ifj. Marsalkó Gyula kőművesiparos. Szül. 1902-ben Cserhátszentiványon, felszab. 1918-ban. Tanítómestere édesatyja volt. Budapesten, Salgótarjánban, Selypen és Kisterenyén dolgozott mint segéd. 10 évi praktizálás után 1928-ban önállósította magát. Családi házak építésével, renoválással és átalakítással foglalkozik. Neje: Noskó Erzsébet.

Mészáros Árpád szabó m. Berczelen 1906-ban szül., 1923-ban szab. fel. Budapesti, balassagyarmati, romhányi és berczeli mesterek keze alatt eltöltött kilenc gyakorlóév után 1929-ben önállósította magát. Mint technológiai szaktanfolyamot végzett mester, elsőrendű munkát produkál.

Viltner Miklós hentes m. és vegyeskereskedő. 1902-ben Cserhátszentiványon szül., 16 éves korában Nagy Jánosnál Apcon szab. fel. Szabadító mesterénél töltötte segédidejét. 1924-ben önállósította magát.

ECSEG.

Banos Ferenc cipész m. 1865-ben Ecsegen szül., 1884-ben Gyöngyösön szab. fel. Budapesten, Miskolcon, Egerben, Hatvanon, Hevesen stb. praktizált. 1890-ben visszament szülőfalujába és önállósította magát. A sziráki ipt. v. alelnöke és a közs. képv. test. v. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Borsik Teréz.

Bános Zoltán szabó m. Ecsegen 1899-ben szül., Salgótarjánban 18 éves korában szab. fel. Tanítómesterénél, Budapesten, Sopronban és Szolnokon töltötte segéd-

éveit. Budapesten a technológián szaktanfolyamot végzett. 1921-ben alapította műhelyét. Uri- és női szabászatot folytat. Egy segéddel és tanulóval a környék intelligenciája részére dolgozik. Az ipt. előlj. tagja, a közs. képv. test. tagja, a Keresztény Olv. Kör könyvtárosa stb. Az olasz harctéren megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szerémi Julianna.

Kéri Venczel épület- és bútorasztalos m. Ecsegen 1885-ben szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Szécsényen dolgozott, majd a selypi cukorgyárban működött 18 éven keresztül. 1912-ben létesítette műhelyét. 1906-ban vette nőül Fekete Erzsébetet.

Nagy János cipész m. Szül. 1882-ben, felszab. 1900-ban Ecsegen. Szabadítómestere Banos Ferenc volt. Pásztón és Nagyszécsényben fejlesztette szaktudását. Szaktanfolyamot végzett. 1905 óta mester. Az ipt. előlj. tagja. 1915-től az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szőke Karolin.

Osim Ferenc szabó m. Ecsegen 1893-ban szül., Salgótarjánban Szikszay mesternél tanulta ki a szakmát, 1912-ben szab. fel. A főváros jobb műhelyeiben, Salgótarjánban és Pásztón segédeskedett. 1920-ban nyitotta műhelyét. 1914-ben az orosz harctérre került, hadifogságba esett. Három évi szenvedés után került haza. Neje: Bozsik Irén.

Szlobodnyik József gépész-kovács m. Béren 1868-ban szül. Édesatyja kovács m. volt, nála tanulta az ipart, 1887-ben szab. fel. Segéd Pásztó, Szirák, Heréd stb. mestereinél volt. Budapesten gépészvizsgát tett. 1892-ben alapította műhelyét, ahol egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. V. ipt. előlj. tag, Olv. Kör vál. tag. Neje: Szuroszky Julianna.

Tóth Jenő hentes- és mészáros m. 1895-ben szül., Ecsegen 1912-ben szab. fel Pásztón. Budapesti, pesterzsébeti, oroszkai és pásztói mestereknél volt segéd. 1924-ben alapította székét. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült, a kis ezüst és bronz v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa.

Válóczy György hentes- és mészáros m. Szül. Ecsegen 1904-ben, felszab. Salgótarjánban 1922-ben. Hat éven keresztül dolgozott mint segéd. 1928-ban lett önálló mester. A közs. képv. test. tagja virilis alapon. Neje: Kozma Rozália, esküvőjük 1928-ban volt.

PILISVÖRÖSVÁR.

Huber Mátyás épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó, Pacsirta u. 22. 1885-ben Pilisvörösváron szül., 1902-ben Budapesten szab. fel. Segédidejét a főváros jeles mestereinél és Pilisvörösváron töltötte. Géperejű, 3 segédet foglalkoztató üzemét 1908-ban alapította. Az ipt., a közs. képv. test. és az Ip. Olv. és Dalkör v. tagja, a Temetk. Egy. elnöke. 1914-ben az orosz frontra került, Przemyslnél hadifogságba esett. Neje: Halbauer Teréz.

Kaiser Antal sütő m., Fő u. 353. Szül. 1880-ban Szászvár, szab. 1896-ban Bonyhádon. Budapesti nagysütődékben volt segéd. Sütődéjét 1931-ben alapította. Egy segédje van. Háború alatt az orosz fronton teljesített szolgálatot. Neje: Panrok Hedvig.

Szmolka Mihály cipész m. és felsőrészkészítő, Fő u. Vámosmikolán 1881-ben szül., u. ott 1900-ban szab. fel. 13 évig Budapesten praktizált. 1915-ben Vámosmikolán önállósította magát, 1931-ben Pilisvörösvárra helyezte át műhelyét. 1927-ben díszoklevelet nyert. A vámosmikolai ipt. v. tanoncvizsg. biz. és vál. tagja. Neje: Hugyecz Mária.

Schreck János épület- és bútorasztalos m., temetkezési váll., Fő út 92. 1879-ben Pilisvörösváron szül., 1895-ben Takserer mesternél szab. fel. 1898-ban önállósította magát. A pilisszentiváni elemi iskola épületmunkái, két pilisvörösvári óvoda berendezése, a pilisvörösvári bányatelep emeletes házainak épületmunkái stb. dícsérik szaktudását. Volt közs. képv. test. tag és ipt. előlj. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Wieszt Teréz.

Vakán Sándor autószerelő és vasesztergályos m., Fő út. Tokodon 1901-ben szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. Nyolc éven keresztül dolgozott a legelső hazai nagyüzemekben, főként mint művezető. 1926-ban alapította villanyerőre berendezett üzemét, ahol egy segéddel és egy tanulóval autó- és motorszerelést, vasesztergályosságot és autogén hegesztést folytat. Benzinkútja van. Neje: Cservenka Viktória.

Venczel Mihály cipész m., Baross út. Pilisvörösváron 1882-ben szül., u. ott 1899-ben atyjánál szab. fel. Továbbra is atyja 1870-ben alapított műhelyében dolgozott 1920-ig mint segéd, 1920-tól pedig mint a műhely tulajdonosa. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig, kétszer megsebesült. Kit.: br. v. é. Neje: Venczel Teréz.

Jászapáti ipartestület.

1878-ban néhány lelkes iparos ifjú, névszerint Vágó László, Hubai Kálmán, Berki István, Medveczki Gellért, Gyöngyösi Bálint és Szalkári István vezetése alatt megalapították az iparos ifjak egyesületét. Határtalan lelkesedéssel fogtak az egyesület felvirágoztatásához és 1893-ban megvették a jelenlegi székház helyén levő Dósa György-féle házat, ahol 1894-ben az ifjúsági jelzőt elhagyva, iparos körré alakultak át. Az iparosság áldozatkészsége és kitartása példaadó ipari életet teremtett és ennek köszönhető, hogy az 1910-ben megalakult ipartestület jelentős vagyont átvéve kezdhette meg működését. A kör első elnöke Csintó József szabómester volt, aki példás rendet teremtett, hozzáértő és önzetlen munkájával alapozta meg a mai ipartestületet. Az 1895-ben tartott közgyűlés határozatilag mondotta ki, hogy felépíti az iparosszékházat, amely mai formájában 1929-ben nyert befejezést Csintó István kovácsmester elnöklete alatt. Úgy a kör, mint a testület történetében maradandó nevet szerzett Andrássy János, aki 14 éven keresztül az iparoskörnek, 8 évig a testületnek volt elnöke, majd díszelnöke. A jászapáti iparosok összesége hasznos működéséért 1925-ben arcképét díszközgyűlés keretében a község színe-java jelenlétében leplezte le. Az ünneplő közönség jelenlétében Mihályi Gábor ipt. jegyző a kör és a testület addigi történetét olvasta föl. Az ipartestület első elnöke Andrássy János, jegyzője Szabó Béla volt; 1918 óta az elnöki tisztséget Csintó István kovácsmester tölti be, aki a szokatlanul nehéz és válságos háború utáni időkben szinte példátlan hosszú idő óta megszakítás nélkül, nemcsak az össziparosság, hanem a községnek is osztatlan bizalma alapján önzetlen, puritán jellemével és szakavatottságával végzi tisztségét. A székház fölépítése, dalárda megalakítása, 700 kötetből álló értékes könyvtára, zenekara, működvelő gárdája spontán kifejezői egy egészséges, jól megalapozott testületi életnek. A székház szép tiszta és nagy helyisége, színpada élénken látogatott a társadalom minden rétege által. Az önhibáján kívül megrokkant, munkaképtelen iparosok részére az össziparosság áldozatkészsége folytán segélyegyesület működik. A jelenlegi vezetőség: Csintó István elnök, Vincze József alelnök, Mihályi Gábor jegyző, Nagy Lukács pénztárnok, Lédeczy Béla József könyvtárnok, Nagy Menyhért, Varga András, Ambruzs Miklós számvizsgálók, Szelényi János gazda. Előljárósági tagok: Balogh János, Bárdos Balázs, Béres D. István, Dósa Péter, Lédeczy Béla József, Majzik Zsigmond, Nagy Gy. István, Muzamel Lajos, Nagy Lukács, Serfőző Lajos, Szelényi János, Vincze József.

Írta: Mihályi Gábor.

JÁSZAPÁTI.

Ambrus Miklós szűcs m., Berente Miklós u. (saját ház). 1878-ban Jászapátin szül., 1895-ben édesatyjánál szab. föl. A család már a második évszázada, hogy a mesterséget űzi, apáról fiúra szállt a mesterség iránti szeretet. Cegléden, Kecskeméten, Szolnokon és Budapesten volt segéd és 1904 óta önálló. Az üzemben kizárólag családtagok dolgoznak. Izléses, szép munkájáért 1928-ban Szolnokon ez. érem és oklevéllel lett kitüntetve. Az ipt. egyik megalapítója, számvizsgáló, tanonc vizsg. biz. tag, a Hangya szöv. ig. tanácsa, alelnöke, a rokkant és nyugdíj egylet helyi csoportjának alapító és vezetőségi tagja stb. Neje: Tóth Rozália.

ifj. Bagi Lajos épület- és bútorasztalos m., Pélyi út. 1895-ben Jászapátin szül., 1912-ben Ujpesten Kun Istvánnál szab. fel és 1925-ben lett önálló. Megbízható, jó munkája révén ismert nevet biztosított magának. Idejét kizárólag ipara fejlesztésére fordítja. A 29. gy. ezr.-ben az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

id. Bagi Lajos épület- és bútorasztalos m., Jászkiséri út. Saját ház. 1884-ben Jászapátin szül., 1901-ben Ujpesten szab. föl. 1913-ban lett önálló. Épület- és bútormunkák készítését vállalja, a szakma egyik kiváló reprezentánsa, számos épület- és közmunka fűződik nevéhez. Résztvett a háborúban, háromszor sebesült, 50%-os rokkant. Neje: Gressai Rozália.

Balogh János kerékgyártó m., Gál u. (saját ház). 1870-ben Jászapátin szül., 1887-ben Tápiószelén szab. föl. Budapest, Arad, Bécs, Pozsony, Szeged, Nagykőrös, Kecskemét stb. jobb üzemeiben fejlesztve tudását, 1899-ben lett önálló. Tagja az ipt. előljáróságának, tanoncvizsg. biz. tag stb. Azelőtt több alkalmazottal dolgozott. A háborúban 39 hónapig vett részt, mint főtűzér szerelt le.

Bárdos Balázs úri szabó m., Szentgyörgyi u. 1884-ben Jászapátin szül., 1901-ben

néhai Bárdos Joachimnál szab. fel. Budapest és Nagykőrös jobb üzemeiben fordult meg mint segéd és 1907-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Az úri közönség kedvelt szabója, kezéből ízléses, szép és megbízható munka kerül ki. Az 1910-ben megalakult ipartestület egyik megalapítója, az ipari érdekek önzetlen harcosa. A testület előljárója. A 32. tűzérezredben harcolt, mint főtűzér szerelt le. Neje: Csintó Etel.

Berdós Miklós férfiszabó m., Hevesi u. A Gönczö és Berdó cég beltagja. 1886-ban szül., 1904-ben szab. föl Jászapátin. Budapest jobb műhelyeiben fejlesztette tudását és 1929 óta társas viszonyban lett önálló. Kizárólag mérték után rendelésre dolgozik. A szerb, orosz, olasz fronton harcolt, kitüntetése a bronz v. é. és K. cs.-k. Neje: Balajti Tekla.

Béres D. István ácsmester, Szikszai u. 1875-ben Jászapátin szül., 1891-ben szab. föl. 1903-ban lett önálló. Számos magán- és középület munkáin vett részt, a szakmában elismert neve van. A testület előljárója 1925 óta, az ipari érdekek önzetlen képviselője. Neje: Berdó Borbála. Béla fia is apja iparát folytatja.

Birkás Ferenc géplakatos m., Hevesi út. A Birkás és Simonváros cég beltagja. 1906-ban Jászapátin szül., 1923-ban Aradon szab. föl. Budapest jobb üzemeiben fejlesztette szaktudását, majd 1930-ban társas viszonyban lett önálló. A szakmába vágó minden munkát végez, de speciális takaréktűzhely készítő is. Mint ambiciós, fiatal iparos, kizárólag ipara fejlesztésére törekszik.

Borbás János úri- és női cipész m., Hevesi út. 1888-ban szül. Jászapátin, 1904-ben szab. fel, 1913 óta önálló. Budapesten, Jászberényben, Törökszentmiklóson, Rákosszentmihályon dolgozott segédévei alatt. Mérték után rendelésre dolgozik, szabászatot tanult, szakképzett mester. Tanonc korában kitüntetést kapott. A dalárda működő tagja. A világháborúban az orosz, olasz és szerb fronton harcolt. Neje: Kis Berdó Julianna.

Császár Ferenc cipészmester, Egri u. 1891-ben szül., 1908-ban Budapesten szab. föl, 1919-ben önállósította magát. Mint segéd Budapesten, Ácson, Monoron, Jászberényben dolgozott. Rendelésre és raktárra dolgozik, 1—2 segédet tart. 1924-ben díszoklevéllel lett kitüntetve. Neje: Csikós Anna.

id. Csik János szíjgyártó m., Hevesi út. 1862-ben Jászapátin szül., 1878-ban szab. föl édesatyjánál. A család már az 1700-as évek óta folytatja a mesterséget és apáról fiúra öröklődik a szakma iránti szeretet. 1891-ben vette át atyjának üzemét. A környék legidősebb szaktekintélye, a szakma elismert legjobb mestere. Neje: Kerekes Júlia. 1928-ban Szolnokon, 1924-ben Jászapátin arany, 1906-ban Debrecenben ezüst éremmel kitüntetve. Az ipartestület előljárója. Fia: **ifj. Csik János** 1890-ben szül., 1906-ban szab. föl. Résztvett a háborúban a 2. huszár ezr.-ben, mint szakaszvezető szerelt le, megsebesült. Nagy ez. v. é., vasker. és K. cs.-k.-tel kitüntetve. Neje: Rusvay Róza.

Csintó István kovács m. 1865-ben Jászapátin szül., 1882-ben Jászberényben szab. fel. Budapest, Jászberény, Gyöngyös, Pásztó jobb üzemeiben, hosszú ideig pedig a MÁV gépgyárban szerezte szaktudását. 1900 óta önálló. Okleveles lóvasaló. 1918 óta elnöke az ipartestületnek, mely tisztségét önzetlenül, hozzáértéssel tölti be. Intelligens, személyileg is tekintélyes iparos, aki örökre beírta nevét az ipartestület történetébe. Közs. képv. test. tag, a r. k. egyház védnöke, a rokkant és nyugdíj egylet alelnöke stb., minden kulturális és szociális intézményben találkozunk nevével. Neje: Ásvány Katalin.

Dancsa László sütőmester, Palotási János u. 1899-ben szül. Jászberényben, 1922-ben szab. föl. Jászapátin, Nagykátán is is volt önálló és 1931-ben újra Jászapátiba került. Fehér, finom és steer sütéssel foglakozik, modern higienikus üzeme, tisztán kezelt és ízletes süteményei révén jó nevet biztosított magának. 1 segédet, 1 tanulót foglalkoztat, tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. A 29. gy. ezr.-ben harcolt a háborúban, 1 évig olasz fogságban volt. Neje: Majzik Mária.

Deli József cipész m., Egri u. Jászapátin 1895-ben szül., 1910-ben szab. föl. Karánsebesen, Budapesten és Jászkiséren dolgozott, majd 1919-ben önálló lett. Mérték utáni rendelésre dolgozik, szép és ízléses munkái vannak, 1 tanulót alkalmaz. Idejét kizárólag iparának szenteli. Neje: Bugyi Borbála.

Fehér Ferenc épület- és bútorasztalos m., Dósa u. (saját ház). 1883-ban szül., 1901-ben szab. föl Jászapátin. Mint segéd Szatmár, Nagykároly, Budapest műhelyeiben fordult meg, ahol szaktudását fejlesztette. 1906 óta önálló. Számos épület fűződik nevéhez, közmunkákon is dolgozott. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült, 1917-től 1919-ig olasz fogságban volt.

Ferencsik József szíjgyártó és nyerges m. 1908-ban Kőrösladányon szül., 1924-

ben Kisújszálláson szab. föl. Debrecen, Nyíregyháza, Szolnok, Törökszentmiklós, Tiszaszentimre, Budapest, Pécs jobb mestereinél fordult meg segéd korában és 1931-ben lett önálló. Szakképzett, ambíciózus fiatal iparos. Öt évig a nemzeti hadseregben szolgált Szolnokon. Minden idejét ipara fejlesztésére szenteli.

Gaál Béla lábbeli készítő m., Király u. 1896-ban szül. Jászapátin, 1913-ban atyjánál G. Józsefnél szab. föl. 1925-ben átvette atyja üzemét, mely több mint 50 éve áll fenn. Rendelésre és főleg raktárra dolgozik, kezéből jó munka kerül ki. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak és a dalárdának. A háborúban a 29. gy. e.-ben vett részt, 33 hónapig orosz fogságban volt. Neje: Papp Etel.

Gaál József lábbeli készítő m., Király u. saját ház. 1860-ban szül. Jászapátin, 1883 óta önálló. Jelenleg fia Béla vezeti üzemét. Az ipt. egyik megalapítója. Neje: Selyem Mária.

Gyenes László női szabó m., Szögvégi u. (saját ház). 1893-ban szül. Jászapátin, és Budapesten szabadult föl. Jobb üzemekben gyarapítva tudását, angol szabóságot folytat. Az úri hölgyek kedvelt szabója, elsőrendű, ízléses, szép munkái vannak. A 68. gy. e.-ben az orosz, román és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Neje: Szaniszló Mária. Munkájának és szorgalmának gyümölcse saját háza.

Gömöry Imre szobafestő és mázoló m., Vágó Pál u. 1898-ban Jászapátin szül., 1916-ban atyjánál szab. föl. Budapesten is megfordult és 1921-ben lett önálló. Szakképzett iparos, aki hamar az elsők közé küzdötte fel magát jó munkái révén. Neje: Nagy Erzsébet.

Gönczö István férfi szabó m., Hevesi u. A Gönczö és Berdó cég beltagja. 1876-ban Jászapátin szül., 1891-ben szab. föl. Budapest, Kecskemét, Szeged jobb mestereinél gyakorolt, majd 1899-ben önálló lett, 1929 óta társas viszonyban van Berdó Miklóssal. Mérték szerint rendelésre dolgozik, ízléses szép és jó munkája révén az úri közönség kedvelt szabója. A tanonciskola felügy. biz.-nak 5 évig volt tagja. A szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kis ez. v. é. kitüntetése van. Neje: Vincze Julianna.

Gressai János cipész m., Dósa u. (saját ház). 1898-ban szül., 1915-ben apjánál G. Mártonnál szab. föl. 1922 óta önálló. Rendelésre és főleg raktárra dolgozik. 1924-ben ezüst éremmel és oklevéllel kitüntetve jó és szép munkájáért. Az orosz, olasz és román fronton harcolt. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje Kiss Julianna.

Gulyás István férfi szabó m., Vincze u. 1897-ben szül. a hevesmegyei Erk községben, 1913-ban Jászárokszálláson szab. föl. Budapest, Jászapáti, Temesvár, Arad mestereinél dolgozott mint segéd. 1922-ben nyitotta meg önálló műhelyét. Rendelésre, mérték szerint dolgozik. 1913-ban a Debreceni Iparkamara ezüst érmét nyerte el. Neje: Szabari Julianna.

Halmos Menyhért férfi szabó m., trafik tulajdonos, Hevesi út (saját ház). 1886-ban szül. Jászapátin, 1904-ben Nyitrai Jánosnál szab. föl. Budapest jobb műhelyeiben fejlesztette tudását és 1919-ben lett önálló. Szabászatot tanult, szakképzett mester, aki jobb körök részére dolgozik. Szép, ízléses munkájáért már segéd korában oklevelet nyert. A szakoszt. alelnöke. A szerb, olasz és román fronton harcolt, megsebesült és mint 30%-os rokkant, mint őrvezető szerelt le. Neje: Forgó Jolán Anna.

özv. Horváth Gáborné szül. Vincze Julianna, cipészmester, Szögvégi u. 689 (saját ház). Jászapátin szül., az üzemet özvegyi jogon vezeti. Férje néhai Horváth Gábor a község egyik legtekintélyesebb iparosa volt, aki az orosz és olasz fronton haroclt, orosz fogságba került, ahol meg is halt. Azóta felesége vezeti tovább az üzemet József fia segítségével, aki 1922-ben Jászapátiban szab. föl. Kiváló munkájáért többszörös kitüntetésben részesült, szakképzett, intelligens iparos, aki édesapja üzemét a régi tradiciónak megfelelően vezeti.

Illés Gábor csizmadia m, Vágó u. (saját ház). 1872-ben Jászapátin szül., 1888-ban szab. föl nagybátyjánál Illés Károlynál. Jászladány, Jászapáti jobb mestereinél fejlesztette tudását, mellyel 1896-ban önálló lett. Rendelésre dolgozik, javításokat is vállal. Résztvett az orosz és olasz front harcaiban, megsebesült, kis ez. v. é. és K. cs.-k.-tel kitüntetve. Neje: Kovács Eleonora.

Jakkel Gyula kelmefestő és tisztító m., Horváth u. 1902-ben Csornán szül., 1921-ben Jászapátin szab. föl. Budapest, Gyöngyös, Szigetvár és ausztriai üzemekben fejlesztette ipari tudását. 1930-ban lett önálló. Fiatal, szakképzett iparos, ki ismert nevet szerzett a szakmában. Idejét iparának és családjának szenteli. Neje: Vincze Erzsébet.

id. Jász Bertalan csizmadia m., Szögvégi u. (saját ház). 1878-ban Jászapátin szül., 1895-ben szab. föl. Kecskemét, Jászapáti legjobb mestereinél dolgozott és 1905-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra készíti áruit, melyek nevét el-

ismertté tették. 6—8 segéddel is dolgozik, állandó raktára van. A szakosztály elnöke, a testület előljárója, az iparosság érdekeinek lelkes harcosa. Résztvett a világháborúban. Neje: Gál Mária.

ifj. Jász Bertalan csizmadia m., Szögvégi u. Jászapátin 1906-ban szül., 1922-ben atyjánál szab. föl. 1930 óta önállóan dolgozik, rendelésre és raktárra készíti áruit. Megbízható, jó munkája révén közismert nevet szerzett magának. Idejét kizárólag ipara fejlesztésére fordítja. Neje: Guruz Piroska.

Juhász János mészáros és hentes m., Fő-tér. Jászapátin 1907-ben szül., 1923-ban szab. föl. Jászapáti és Eger jobb üzleteiben fordult meg és 1928 óta önálló. Saját készítményű ízletes hentes árúi, elsőrendű friss húsai vannak, modern, tiszta és higienikus üzletében, amely fővárosi nívón áll. Tagja a szakosztálynak, dalárdának, a kath. legényegyletnek.

Kaptás Béla cipész m., Egri út (saját ház). 1893-ban szül. Jákóhalmán, 1909-ben szab. föl atyjánál K. Ferencnél. Budapesten, Egerben dolgozott, technológiát végzett szakképzett mester. 1919-ben lett önálló. 1—2 segédet tart. Mérték szerint rendelésre dolgozik. 1928-ban a szolnoki kiállításon ezüst érmet nyert ízléses, szép munkájáért. A 26-os vadász zlj.-ban a szerb fronton harcolt. Neje: Erdélyi Mária.

Kiss József férfi szabó m., Borbás u. (saját ház). 1891-ben Tiszanánán szül., 1908-ban Poroszlón szab. föl. Debrecen, Hajduszoboszló, Karcag jobb műhelyében dolgozott és 1916-ban saját erejéből lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik. A 60. gy. e.-ben az orosz fronton vett részt. Neje: Szabó Jusztina.

Kolozsváry Mihály szobafestő, címfestő, aranyozó m. Vágó u. 1880-ban Mármarosszigeten szül., 1898-ban Hudaček Józsefnél szab. föl. Debrecen, Budapest, Bécs, Bártfa, Eperjes, Székesfehérvár, Lőcse, Igló stb. városokban fejlesztette szaktudását és 1928-ban lett önálló. A szakma egyik legkiválóbb mestere, számos főúri lak munkálatainál vett részt, az 1896-os ezredéves kiállításon is dolgozott, a budapesti Hantos Testvérek cégnél huzamosabb időt töltött. A szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült, kétszer a kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve, mint őrvezető szerelt le. Neje: Szopós Júlia.

Král Andor cipészmester, Jászkiséri út, (saját ház). 1873-ban a sárosmegyei Abán szül., 1891-ben Kassán szab. föl. Budapest, Kassa, Miskolc jobb mestereinél dolgozott, 1905-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, ízléses, szép munkái vannak. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. Az orosz fronton kétszer megsebesült. Neje: Tóth Irén.

Lados László borbély és fodrász m., Egri út. Jászapátin 1912-ben szül., 1927-ben szab. föl. Budapesten, Hevesen, Kispesten és Jászapátin dolgozott, 1931-ben lett önálló. Tanult, ambiciós fiatal iparos, aki minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Lédeczy Béla József szobafestő és mázoló m., Dósa Imre u. (saját ház). 1876-ban Jászberényben szül., 1893-ban szab. föl atyjánál. Budapesten fejlesztette szaktudását és 1902-ben lett önálló. Megbízható, szakképzett iparos, aki tekintélyes nevet biztosított magának. 1925-ben és 1928-ban aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve. Az ipt. egyik megalapítója, előlj. tag, a vigalmi biz. elnöke, nagy része van az iparosság kulturális, szociális és jótékony mozgalmaiban. A testület könyvtárosa. Az olasz és orosz fronton harcolt, 1916-ban fogságba került. Neje: Benyovszky Judit.

Majzik Zsigmond borbély és fodrász m. Szent Imre tér. 1877-ben Jászapátin szül., 1894-ben szab. föl. Budapesten, Gyöngyösön, Csornán és Jászkiséren dolgozott, 1897-ben önállósította magát. Uri és hölgyfodrász, manikür szalonja főúri nívójú. Pál és László fia a szakmában fölszabadult, Boriska leánya manikűröz. A család végzi az üzem munkáját. Szakoszt. elnök, előlj. tag. Neje: Imrik Borbála.

Marincs Sándor lakatos m., Horváth u. 1898-ban szül. Jászapátin, 1918-ban Budapesten szab. föl. 1921 óta önálló. Technológiát végzett, szakképzett mester, a szakmába vágó minden munkát végez. Az orsz. Faluszövetség által rendezett kiállításon aranyérem és díszoklevéllel lett kitüntetve. Neje: Szabó Julia.

Mihályi Gábor férfiszabó m., Fekete u. 1480. Jászapátin 1886-ban szül., ugyanott 1902-ben Kalmár Antalnál szab. föl. Budapest, Kassa, Szombathely, Sarajevo jobb üzemeiben fejlesztette szaktudását és 1913-ban lett önálló. Az úri közönség kedvelt szabója. Technológiát végzett, szakképzett mester. Az ipt. 1914-ben előlj. taggá választotta, 1916 óta pedig a jegyzői tisztséget tölti be. Az ipt. életében új korszakot nyitott meg, annak kulturális, szociális haladásában oroszlán része van. Ujjászervezte a dalárdát, annak jelenleg is jegyzője. Puritán életmódja, az össziparosság érdekében önzetlenül kifejtett munkája, méltó példája bármely ipartestületi vezetésnek.

Mihályi Gábor cipész m., Pélyi út, saját ház). Jászapátin 1888-ban szül., 1904-ben szab. föl. Budapesten, Jászapátin dolgozott és 1909-ben nyitotta önálló műhelyét. Műhelyéből elsőrendű, ízléses munka kerül ki. Tekintélyes, szakképzett iparos. Idejét iparának és családjának szenteli. Neje: Nagypál Franciska.

Mihályi Lajos épület- és géplakatos m., Jászkiséri út. 1883-ban Kemecsén szül., 1899-ben Szolnokon szab. föl. Budapesten, Salgótarjánban dolgozott, majd 1921-ben lett önálló. Szakképzett mester, a szakma minden ágában kiválót produkál. 1928-ban Szolnokon ezüstérmet és oklevelet nyert. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. Neje: Szabó Borbála.

Muzamel Lajos épület- és bútorasztalos m., Péli út, saját ház. 1877-ben Jászapátin szül., 1895-ben szab. föl. Kecskeméten, Budapesten és Jászapátin dolgozott, 1905-ben saját erejéből lett önálló. Épület, bútormunkák, portálberendezés, számos iskola, magánház szakmunkája tette nevét közismertté. Nevéhez fűződik az ipartestületi székház asztalos munkája is. A testület előljárója 12 év óta, a 48-as függetlenségi kör vez. tagja, a nemzeti munkavédelmi osztag tagja, stb. A szerb fronton harcolt, K. cs.-k. és br. v. é.-mel kitüntetve. Neje: Fischer Franciska. József és Sándor fia a szakmában dolgozik.

Muzamel László férfi szabó m., Palotási János út, (saját ház). 1885-ben Pélen szül., 1902-ben Jászapátin szab. föl. Budapesten és Jászapátin fejlesztette szaktudását, 1917-ben lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik, szabászatot tanult szakképzett mester, akinek ízléses, jó munkája van. Neje: Radits Jusztina.

Nagy György István órás, ékszerész, Hevesi út. 1881-ben Jászapátin szül., 1897-ben szab. föl. Budapest, Jászberény, Győr, Temesvár, Szeged, Pécs műhelyeiben fejlesztette szakismereteit, 1902-ben lett önálló. Törv. biz. tag, ipt. előljáró. A 10-es tűzérezredben a szerb, orosz és román fronton harcolt. Neje: Vágó Jusztina.

Nagy Lukács női szabó m., Jászberényi út. 1882-ben Kisújszálláson szül., 1900-ban szab. föl. Mint segéd Nagyvárad, Budapest jobb üzemeiben dolgozott, 1908-ban lett önálló. Szabászatot tanult. Angol és francia munkát végez. Izléses és szép munkái jó nevet biztosítottak számára. A testület pénztárosa, előljárója, a ref. egyház presbitere, kulturális és szociális egyletek tagja.

Nagy Szép Miklós kovács m. Jászkiséri út, saját ház. 1882-ben Jászapátin szül., 1898-ban apjánál szab. föl. Szeged, Szolnok, Szekszárd, Pécs voltak egyes segédi állomásai, 1911-ben lett önálló. Megbízható, pontos munkák kerülnek ki műhelyéből, melyet bátyjával, Istvánnal közösen vezet. A szakcsop. jegyzője, egyébként iparának és családjának él. Az orosz fronton harcolt. Neje: Borbás Katalin.

Nagy Szép István okl. patkoló mester, gyógykovács, Jászkiséri út, saját ház. 1875-ben Jászapátin szül., 1893-ban atyjánál szab. föl. Kecskemét, Szeged, Budapest jobb üzemeiben fordult meg, 1910-ben lett önálló öccsével Miklóssal társas viszonyban. Szakképzett, elismert mester, aki az állatorvosi főiskolában a lóvasaló és gyógytanfolyamot végezte. A szakosztály volt elnöke, jegyzője, előlj. tag. Az iparos székház alelnöke, a Kovács Szakosztály elnöke, a Frontharcos Szövetség vál. tagja. A 9. és a 41. tüzérezredben mint őrmester szolgált 4 évig, mint I. oszt. patkolómester szerelt le. Neje: Forgách Veronika.

Nyitrai Miklós férfiszabó m., Jászkiséri út. 1908-ban szül., 1925-ben szab. föl Jászapátin. 1930-ban lett önálló saját erejéből. Mérték után rendelésre dolgozik, ízléses, szép munkái vannak, melyek fiatal kora dacára elismert nevet szereztek számára. Szolgált a nemzeti hadseregben. Neje: Frekány Jolán.

Polónyi Tamás férfiszabó m., Menyhárt u. 1895-ben Magyarpécskán szül., 1910-ben szab. föl. Arad, Makó, Budapest jobb üzemeiben fordult meg és 1919-ben nyitott önálló műhelyt. Rendelésre, főleg pedig raktárra dolgozik, dúsan fölszerelt raktárt tart kész férfi- és gyermek ruhákból. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. 1914-től a 33. gy. e.-ben szolgált, 1915-ben orosz fogságba került. Neje: Bojos Jusztina.

Rácz Gáspár hentes m., Szentgyörgyi u. 1912-ben Jászapátin szül., 1927-ben szab. föl, 1931-ben lett önálló. Saját készítményű hentes árui, friss és tisztán kezelt húsai vannak. Ambiciós fiatal iparos, aki kizárólag iparának szenteli minden idejét.

Rusvai Miklós férfiszabó m., kész ruha raktár tulajdonos, Pélyi út. 1883-ban Jászapátin szül., 1900-ban Kecskeméten szab. föl. Kecskemét, Jászberény, Jászapáti üzemeiben fejlesztette tudását, 1910-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik, saját készítményű ruháit tartja raktáron. Elismert jó neve van a szakmában. Neje: Mihályi Jusztina. Munkájuk és szorgalmuk gyümölcse saját házuk.

Sás Lajos géplakatos m., Vágó u. 1894-ben Jászapátin szül., 1912-ben Jászapátin szab. föl. Budapest, Debrecen jobb üzemeiben dolgozott, 1921 óta önálló. Technológiát végzett, szakképzett mester, speciális takaréktűzhely készítő. A Faluszövetség kiállításán aranyérem és oklevéllel lett kitüntetve. 1—2 alkalmazottat tart. A 29. gy. e.-ben az orosz fronton harcolt. Neje: Busai Erzsébet.

Simonváros Pál géplakatos m., Hevesi út. 1907-ben Jászapátin szül., 1922-ben szab. föl. Budapest jobb üzemeiben dolgozott és 1930-ban lett önálló társas viszonyban Birkás Ferencel. Speciális autójavító és takaréktűzhely készítő műhelyük van. Technológiát végzett szakképzett iparos. Az ipar egyik legkiválóbb reprezentánsa.

Szabó János sütőmester, Szentgyörgyi út. 1905-ben szül. Jászberényben, 1927-ben Jászárokszálláson szab föl és 1930-ban lett önálló. Fehér, finom és steer sütéssel foglalkozik, ízletes, tisztán kezelt süteménye, modern, tiszta üzeme az elsők között van a környéken. Tagja az iparos dalárdának, a kath. legényegyletnek, egyébként iparának szenteli idejét. Fiatal ambiciós iparos, aki saját erejéből és szorgalmából lett önálló. Neje: Jász Mária, akit 1932-ben vett nőül.

Szelényi János csizmadia m., Járvás u. (saját ház). 1881-ben Jászapátin szül., 1897-ben apjánál szab. föl. Mint segéd Budapesten és Jászapátin működött, 1907-ben saját erejéből lett önálló. Műhelyéből megbízható, jó munka kerül ki. Állandóan 1—2 segéddel dolgozik. Az ipartestület egyik megalapítója, előljárósági tag, háznagy, tanoncvizsgáztató, stb. Az orosz, olasz és francia fronton harcolt. Neje: Borbás Erzsébet.

Táll Imre hentes m., Szentgyörgyi út. 1903-ban szül. Nagykátán, 1922-ben Jászberényben szab. föl. Budapesten és Jászberényben töltötte segédi idejét, 1927-ben lett önálló. Saját készítményű hentesárui, tisztán kezelt friss húsai közkedveltek és keresettek. Üzlete fővárosi nívóra van berendezve, modern hűtővel van ellátva. Több társadalmi és kultúregylet tagja. Neje: Tasi Teréz.

Vágó Miklós férfiszabó m., Beöthy u. 1896-ban Jászapátin szül., 1914-ben Budapesten szab. föl és 1927-ben lett önálló. Segédéveit Szolnok és Budapest jobb üzemeiben töltötte, mérték szerint, rendelésre dolgozik. A háborúban a román fronton harcolt, a br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Nagy Borbála.

Vigh István cukrász, Hevesi út. 1904-ben Kunszentmártonban szül., 1921-ben szab. föl. Kunszemártonban és Csongrádon dolgozott 8 évig és 1929-ben saját erejéből lett önálló. Szakképzett, intelligens mester. Finom friss süteményei ismertek az egész környéken. Az úri közönség üzletét szívesen látogatja. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. Neje: Stépán Jolán.

Vincze József cipészmester, Horváth u. Jászapátin 1872-ben szül., 1889-ben szab. föl. Budapest, Szeged, Jászberény jobb mestereinél dolgozott és 1898-ban lett önálló. Az ipartestület egyik megalapítója, jelenleg elnöke, tanoncvizsg. biz. elnök, az ipari érdekek lelkes, fáradhatatlan harcosa. A 29. gy. e.-ben harcolt, 22 hónapig román fogságban volt. Neje: Bagi Mária. József és Sándor fia a szakmában dolgozik.

Zsidró Béla épület- és bútorasztalos m., Egri út. 1890-ben Jászapátin szül., 1906-ban Szolnokon szab. föl. Szolnokon, Budapesten, Debrecenben, Nagyváradon, Kolozsváron és Aradon dolgozott mint segéd és 1917-ben lett önálló. Műhelyéből megbízható, ízléses munka kerül ki. Nevét jó munkája révén elismertté tette. Tagja a 48-as függetlenségi körnek. A 68. gy. e.-ben az orosz fronton harcolt, többször megsebesült, rokkant. Neje: Pobuda Irma.

JÁSZKISÉR.

Árvay Károly bádogos m. Budapesten 1889-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Fővárosi üzemekben praktizált 1913-ig, mikor is önállósította magát. Épület- és díszműbádogosságot folytat. 1914-ben hadbavonult, orosz hadifogságban volt. Neje: Andrássy Róza.

Balogh Pál bognár m. 1904-ben Jászkiséren szül., 1922-ben Tiszasülyben szab. fel. Segéd Debrecenben, Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Makón volt. Öt éves gyakorlat tapasztalataival gazdagon, műhelyt alapított 1927-ben. Üzeme géperejű.

Barna Péter kovács m. Szül. 1859-ben Jászkiséren, ott is tanulta a szakmát, 1876-ban szab. fel. Vándorútja során Budapest, Miskolc és Debrecen mestereinél fejlesztette szaktudását. Egy évtizedes praxissal bírt, mikor 1886-ban önállósította magát. Neje: Zeke Emilia. Péter fia résztvett a világháborúban.

Benedek István cipész m. (saját ház). Jászkiséren 1899-ben szül., u. ott 16 éves korában szab. fel. Fővárosi jeles meste-

reknél gyarapította szaktudását. 1925-ben lett önálló. Az ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja, az Iparos Dalkör tagja stb. Neje: Vincze Mária.

Berényi József bognár m. (saját ház). 1877-ben Makláron szül., 1895-ben Kúnhegyesen szab. fel. Nagykőrösi, kecskeméti és hódmezővásárhelyi mestereknél működött segédként. 1903-ban alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Volt ipt. számvizsgáló, jelenleg előlj. tag és gazda. A tanoncvizsg. biz. tagja. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, két évig hadifogságban volt. Neje: Tóth Teréz.

Besenyei József úri- és női cipész m. (saját ház). Szül. 1895-ben, felszab. 1912-ben Jászkiséren, Besenyei András keze alatt, Segéd Budapesten és Nagykőrösön volt. 1923-ban alapította műhelyét. A világháború alatt az orosz fronton harcolt, megsebesült, hadifogságba esett. Neje: Prokopovits Zsófia.

Czékus József cipész m. Jászkiséren szül. 1867-ben, ott szab. fel 1882-ben. Egri, szolnoki, budapesti és tiszaföldvári segédévek után 1888-ban lett mester. Neje: Oláh Zsuzsánna.

Csépán Ernő kovács m. (saját ház). 1891-ben Erdőteleken szül., 1909-ben Jászszentandráson szab. fel. Hevesen és Budapesten dolgozott mint segéd. 1920-ban önállósította magát, mai műhelye 1926 óta áll fenn. Géperejű üzemében egy tanulót foglalkoztat. A tanoncvizsg. biz. tagja. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Tóth Erzsébet.

Dobozi Ferenc épület- és géplakatos m. Nagykőrösön 1901-ben szül., u. ott 16 éves korában szabadult fel. Budapesten, Nagykőrösön, Kecskeméten fejlesztette szaktudását. Első műhelyét Nagykőrösön 1925-ben alapította. Minden e szakmába vágó munkát végez. Neje: Vajkó Margit.

ifj. Farkas Balázs géplakatos m. 1903-ban Jászkiséren szül., Budapesten tanulta a szakmát, 1919-ben szab. fel. Technológiát végzett. 1931-ben önállótította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kürthy Róza.

Fazekas Ferenc kép. kőműves m. Jászkiséren szül. 1883-ban. Tanítómestere édesatyja volt, aki 1899-ben szab. fel. Szolnoki, ceglédi, budapesti, jászapáti, mezőkövesdi stb. segédévek után 1913-ban önállósította magát. Képesítést 1914-ben Budapesten nyert. Számos köz- és magánépület szakmába vágó munkáit végezte. 1913 óta visz vezető szerepet az ipari életben, fokozatosan emelkedve a vezetői tisztségekben. 1924 óta az ipt. elnöke, mint ilyen nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel viseli tisztjét. Résztvett a világháborúban, hadifogoly volt. Neje: Gócza Eszter.

Fazekas Zsigmond csizmadia és cipész m. Jászapátin 1900-ban szül., 1916-ban szab. fel. Segéd Jászberényben volt. 1922-ben születési helyén önállósította magát, majd 1930-ban Jászkisérre helyezte át műhelyét. Neje: Juhász Rozália.

Fehér István cipész m. (saját ház). Jászkiséren 1891-ben szül., u. ott Fehér Ferencnél 1908-ban szab. fel. Szolnokon, Debrecenben és Jászkiséren gyakorolta szaktudását. 1912-ben műhelyt alapított. Az ipt. előlj. tagja, a vigalmi biz. elnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja. A szerb, orosz és olasz fronton harcolta végig a világháborút. Neje: Tóth Ráchel.

Gönczi János cipész m. 1901-ben szül., 1916-ban szab. fel Jászkiséren. Budapesti jeles mestereknél fejlesztette szakmai tudását. 1927-ben önállósította magát. Az ipt. előlj. tagja. Neje: Csajághy Mária.

Kázsi Sándor kép. kőműves m. Szül. 1880-ban, felszab. 1897-ben. Gyakorló éveinek leteltével, 1903-ban önállósította magát. Képesítését 1924-ben szerezte meg. A világháborút az orosz és olasz frontokon harcolta végig, kétszer megsebesült. Neje: Solymosi Mária.

Ládi János cipész m. 1908-ban szül., 1927-ben szab. fel. Segéd Jászkiséren volt, 1931-ben alapította műhelyét. Vevőkörének pontos és jó kiszolgálást nyujt. Neje: Szabó Ráchel.

G. Nagy Imre kötélgyártó m. Hajdúböszörményben 1906-ban szül., u. ott 1925-ben szab. fel. Dolgozott Püspökladány, Szeged, Kunhegyes stb. mestereinél. Műhelyét 1931-ben saját erejéből alapította. Elismerten jó munkát végez.

Á. Nagy János férfiszabó m. Jászkiséren 1879-ben szül., 1895-ben szab. fel. Szolnokon, Cegléden és Hódmezővásárhelyen működött segédként. A mérték szerinti szabóságot 1909 óta folytatja önállóan. Neje: Tajti Etel.

Németh Árpád férfi szabó m. Jászladányon szül. 1874-ben, Jászkiséren szabadult fel 1890-ben. Debreceni, nagyváradi, budapesti és kolozsvári mestereknél praktizált. Budapesten a technológián szaktanfolyamot végzett, kiváló minősítésű oklevelet nyert. 1898-ban önállósította magát. Az ipt. v. elnöke. Odaadó munkásságával hervadhatatlan érdemeket szerzett. 18 éve a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kalmár Ilona.

Németh János férfi szabó m. (saját ház). Szül. 1880-ban, felszab. 1897-ben Jászkiséren édesatyjánál, néhai N. Jánosnál. Budapesten és Szolnokon fejlesztette szakmai tudását. 1906-ban alapította műhelyét. A világháború alatt a szerb, orosz és román frontokon harcolt. Kit.: K. cs.-k. Neje: Borzák Irén.

Petrovics Pál asztalos m. és temetkezési váll. tul. Szül. Jászkiséren 1885-ben, felszab. 1902-ben. Jászapátin, Törökszentmiklóson, Szolnokon, Szentesen, Füzesabonyban és Budapesten töltötte segédéveit. 1907-ben önállósította magát. Épület- és bútorasztalosságot folytat. 1908-ban temetkezési intézetet alapított. 1909 óta mint elölj. tag s mint számvevő szerepelt az ipartestületnél. 1922 óta a jegyzői tisztséget tölti be. Neje: Pál Ágnes. Hat gyermeke van.

Pomázi Kálmán férfiszabó m. Fő u. 24. Jászladányban szül. 1898-ban, Budapesten szab. fel 1915-ben. Mint segéd a fővárosban dolgozott és a szabászatot a technológián elvégezve, saját erejéből lett önálló 1922-ben. Műhelyéből megbízható jó munka kerül ki. Résztvett a világháborúban, a román fronton megsebesült. 1923-ban nőül vette Hajdú Máriát.

Sárközi Miklós borbély m. Jászkiséren 1904-ben szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Segéd Gyöngyösön és Szolnokon volt. 1924-ben önállósította magát, mai üzletét 1931-ben alapította. Neje: Csete Zsófia.

Schmidt János asztalos m. 1882-ben Jászkiséren született és Gábor Károly keze alatt szab. fel. Jászkiséri, jászladányi és budapesti segédidő után 1910-ben alapította műhelyét. 1914-ben a szerb harctérre került, majd az olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Utóbbin hadifogságba esett, 1920-ban tért haza. Neje: Szücs Mária.

Solymosi Pál épület- és bútorasztalos m. Szül. 1876-ban, felszab. 1893-ban Jászkiséren. Debrecenben, Budapesten és Jászkarajenőn dolgozott 1901-ig, mikor is önállósította magát. Az ipt. irányításában fontos szerepe van. A román és az olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Rákay Teréz.

Sulyán Mihály sütő m. (saját ház). Ipolyszegen 1891-ben szül., Balassagyarmaton 1908-ban szab. fel. Budapesti és szolnoki sütődékben praktizált. Pékségét 1924-ben alapította. Üzeme villanyerőre van berendezve. A világháborút a szerb és az olasz fronton harcolta végig, megsebesült. Kit.: br. v. é. és vaskereszt. Neje Kovács Margit.

Szabary Pál órás és ékszerész. Szül. 1905-ben Jászapátin, felszab. 1921-ben Jászladányban. Szaktudását Budapesten, Jászberényben, Jászladányon és Jászapátiban fejlesztette. 1927 óta mester. Raktáron tart márkás órákat, dísztárgyakat. Szolid, pontos és megbízható munkája van. Az ipt. v. alelnöke, az Ip. Ifj. Egy. v. titkára. Neje: Horgász Mária.

Szeremi Sándor mechanikus, műszaki kereskedő. Bugyin 1900-ban szül., Budapesten 1915-ben szab. fel. 1917-ben, 1918-ban és 1926-ban szakvizsgákat tett. Tanulmányútja során Budapest, Belgrád, Wien stb. üzemeiben dolgozott. 1922 önálló. Az öngyujtógyártástól az autogén heggesztésig, minden szakmai munkát végez. Raktárában márkás rádiók, műszaki cikkek, varrógépek, kerékpárok, villanyfelszerelési tárgyak stb. vannak. Benzintöltő állomása Van. Géperejű üzemében 2 segédet foglalkoztat. Résztvett a világháborúban. Neje: Lados Mária.

Szilágyi György női szabó m. (saját ház). 1892-ben szül., 1908-ban szab. fel Jászkiséren. Segéd Budapesten és Nagyváradon volt. 1911-ben önállósította magát. A helyiség jobb hölgyközönsége részére dolgozik mérték szerint. Az Ipt. v. számvizsgálója. 1914-ben az orosz harctérre került, 1915—18-ig hadifogságban volt. Neje: Mészáros Erzsébet.

Üveges Mihály kép. kőműves m. (saját ház). Jászkiséren 1872-ben szül., 1889-ben szab. fel. Budapesten és Szolnokon dolgozott mint segéd. 1896-ban önállósította magát. 1913-ban Budapesten nyert képesítést. Villák, családi házak és középületek fűződnek nevéhez. Ipt. elölj. tag, tanoncvizsg. biz. tag, róm. kath. egyh. tanácstag stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Szabó Teréz.

KÉTEGYHÁZA.

Balogh Vendel épület- és bútorasztalos m. Kürtösön 1887-ben szül., Kétegyházán 1904-ben szab. fel. Budapesten és Békéscsabán volt segéd, majd Wien, Berlin és Stuttgart üzemeiben praktizált. 1923-ban műhelyt alapított. Résztvett a világháborúban, hadifogságban volt. Neje: Halász Erzsébet.

Dávid György cipész m. (Saját ház). 1895-ben Kevermesen szül., 1911-ben Kétegyházán szab. fel. Öt éven keresztül mint segéd fejlesztette szaktudását. 1916-

ban önállósította magát. Műhelyében most egyedül dolgozik, ez garantálja munkája kifogástalanságát.

Hajdu Sándor malomtulajdonos és sütő m. Vésztőn 1867-ben szül. Középiskolát és felső iparisколát végzett. 1888—1893-ig a malomszakmában működött. A sütőszakmában 1926 óta önálló. Malma 60 HP-s gőzgéppel napi 100 q őrlőképességgel bír. A gyulai ipt. helyi kirendeltségének 8 éve elnöke, az Olv. Kör elnöke, az Uri Kaszinó ig. tagja, a ref. egyház gondnoka. Neje: Fekete Mária.

Hammer György mészáros és hentes m. Eleken 1873-ban szül., u. ott 16 éves korában szab. fel. Budapesten, Aradon, Eszéken és Ujvidéken gyarapította szaktudását mint segéd. 1899-ben — egy évtizedes gyakorlat után — önállósította magát. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Szabóka Katalin.

Implom Gyula cipész m. 1907-ben Gyulán szül., 1925-ben Medgyesegyházán szab. fel. Segéd Békéscsabán és Medgyesegyházán volt. 1930-ban alapított műhelyében két segéddel dolgozik, elsőrendű munkát készít.

István Pál sütő m. Battonyán szül. 1887-ben, Aradon szab. fel 1914-ben. 1915-ben hadbavonult, megrokkant. 1918-ban kolozsvári, karánsebesi és makói segédidő után — önállósította magát. Neje: Nagy Mária.

Kollár Miklós kovács m. Szül. 1858-ban Kétegyházán. Ott is tanulta az ipart, 1875-ben szab. fel. Vándorútja során Szegeden, Vásárhelyen és Temesváron dolgozott. 1887-ben alapította műhelyét. Idejét ipara fejlesztésében tölti. Neje: Polacsek Julianna.

László János borbély- és fodrász m. Gyulavárin 1903-ban szül., 17 éves volt amikor Gyomán felszab. Gyomán, Békésen, Dévaványán és Endrődön működött mint segéd. 1927-ben alapította fodrásztermét, ahol egy segéddel elsőrendű kiszolgálásban részesíti vendégeit. A gyulai ipt. helyi csoportjának jegyzője, a Lövészegylet vál. tagja stb. Neje: Cs. Nagy Rozália.

Némedy Gábor épület- és bútorasztalos m. 1855-ben Gyulán szül., Kétegyházán édesatyja keze alatt szab. fel. Budapesten és Bécsben fejlesztette szaktudását. 1885-ben átvette atyja több évtizedes üzemének vezetését. A gr. Almássy uradalom szállítója. Budapest és Bécs számára is dolgozik. A gyulai ipt. helyi csop. v. elnöke, közs. képv. test. tag, presbiter stb. Neje: Dampf Anna.

Szabó János épület- és bútoraszatlos m. Szül. 1895-ben Gyorokon, felszab. 1911-ben Alvincen. Alvincen és Nagykamaráson volt segéd. 1920-tól 1926-ig a Máv szolgálatában állott. Műhelyét 1926-ban alapította. 1915-től végigküzdötte a világháborút. Neje: Pataki Erzsébet, esküvőjük 1922-ben volt.

POMÁZ.

Antal Mihály borbély- és fodrász m., Kossuth L. u. 11. 1900-ban Ujkécskén szül., 1917-ben szab. fel. Budapesti, balassagyarmati, petrozsényi, lupényi, aradi, szolnoki stb. segédévek után 1925-ben Ujkécskén önállósította magát. Műhelyét 1931-ben Pomázra helyezte át. Neje: Rab Mária.

Chrenkó István bognár m., Beniczky u. 53. Szül. 1865-ben Nadlan, felszab. 1884-ben Tekesújfalván. Vándorútja során 7 évig gyakorolta a szakmát. 1891-ben alapította műhelyét. Háború alatt az olasz harctéren volt.

Churmühl Kálmán műbútorasztalos m., Kossuth L. u. 12. 1864-ben Pomázon szül., ott is tanulta az asztalosságot édesatyjánál, aki 1878-ban szab. fel. Budapesten és Bécsben tökéletesítette tudását. Művészi kivitelű bútorait főként főúri lakásokban találjuk meg. 1926-ban a Falu Szöv. kiállításán arany érmet és oklevelet nyert. Neje: Lukács Borbála.

Faltin András úri- és női cipész. Pomázon 1895-ben szül., atyjánál 1919-ben szab. fel. Sopron, Csepreg, Budapest műhelyeiben dolgozott 4 éven keresztül. 1923-ban Budapesten alapított műhelyét 1926-ban Pomázra helyezte át. Kitünő munkájával 1926-ban a Falu Szöv. kiállításán arany érmet és díszoklevelet nyert. Az orosz és olasz fronton harcolt, háromszor sebesült meg, olasz hadifogságban volt. Kit.: kis ez. és br. v. é., K. cs.-k. Neje: Vigh Margit.

id. Giszinger Sándor asztalos m. és temetk. váll. tul.. Beniczky u. 18. Pomázon 1870-ben szül., Budapesten 18 éves korában szab. fel. Vándorútja során Esztergom, Tata, Győr, Pozsony, Bécs, Budapest és Ujpest mestereinél dolgozott. 1897-ben alapította műhelyét, majd temetkezési vállalatot létesített. Famegmunkáló gépeit 6.5 HP vill. motor hajtja. Sándor fia is részt vesz az üzem vezetésében. Az ipt. ügyv. elnöke, az Ip. Kör

tb. elnöke, az Ip. Temetk. Egy. alapítója és elnöke, közs. esküdt stb.

Kapornay Dezső kőműves m., Szőllőtelep 7. Pomázon 1893-ban szül., 1911-ben szab. fel. Budapesten mint művezető dolgozott. 1925-ben önállósította magát. Felső építőipariskolát 1927-ben végezte. Egy segéddel és két tanulóval dolgozik. 1926-ban a Falu Szöv. oklevéllel tüntette ki. Int. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag. 1914-ben az orosz fronton harcolt, kétszer megsebesült, 6 évig orosz hadifogságban volt. Neje: Oláh Margit.

Oravecz Ferenc ácsiparos, Fő u. 28. Budapesten 1897-ben szül., Rákosszentmihályon 1915-ben szab. fel. eJles fővárosi cégeknél, Esztergomban, Rákosszentmihályon és Ujvidéken dolgozott, részt vett számos középület szakmába vágó munkáinál. 1925-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült, hadifogságban volt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kotur Amália.

Pölcz Lipót férfi szabó m. Pomázon 1908-ban szül., u. ott 1926-ban szab. fel. Kaposváron és Pomázon volt segéd. A MOVE Tk. tagja. Az összes szakmába vágó munkákat végzi.

Sándor Áron férfi szabó m. 1896-ban Székelyudvarhelyen szül., Budapesten 1914-ben szab. fel. 1915-től az orosz, olasz és román frontokon harcolt, a Székely Hadosztálynál szolgált, román hadifogságban volt. A br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1926-ban alapított műhelyében olyan jó munkát végez, hogy 1926-ban a Falu Szöv. ezüst éremmel tüntette ki.

Schieszl János épület- és bútorasztalos m., Kossuth u. 7. Pomázon 1905-ben szül., Kistarcsán 1924-ben szab. fel. 1931-ben alapította műhelyét. Az Iparoskör tagja, a Pomázi MOVE Tk. tagja.

Schmidt József sütő m., Beniczky u. 37. 1904-ben szül. Csobánkán, 1922-ben szab. fel Cinkotán. Segéd Cinkotán és Pomázon volt, Grosszmann Fülöpnél üzletvezetőként működött. 1927-ben alapította sütődéjét, melyet 1929 óta nejével, szül. Wagner Margittal közösen vezet.

Schütt Antal mészáros és hentes m., Kossuth L. tér 5. 1896-ban szül., 1922-ben Kispesten szab. fel. Budapesti, kispesti, budakalászi, szentendrei és pomázi mestereknél dolgozott mint segéd. Székét 1931-ben alapította. Háború alatt az olasz fronton harcolt, mint őrmester szerelt le.

Szabó Károly bognár m., Beniczky u. Szül. 1906-ban, felszab. 1928-ban Debrecenben. Debrecen, Székesfehérvár és Budapest műhelyeiben fejlesztette szaktudását. 1927-ben és 1928-ban mint tanuló, majd mint segéd dícsérő oklevelet nyert. 1930-ban Kistarcsán alapította első műhelyét, Pomázon 1931 óta üzi önállóan az ipart. Neje: Mizsey Julianna.

Szmerek Lajos mechanikus, Kossuth L. u. 9. Pomázon 1903-ban szül., Budapesten 1921-ben szab. fel. Budapesten a Ganz és hasonló nagyvállalatoknál praktizált. 1928-ban önállósította magát. Kerékpár, varrógép és rádió javítással foglalkozik. Az Ip. Kör vál. tagja, a MOVE S. E. kerékpárosztályának vezetője. Neje: Szaturi Mária.

Tompach János k. kőműves m., Hangya korcsmáros. 1893-ban Pomázon szül., ahol atyja a kőműves ipart űzte. Tőle tanulta a szakmát, felszab. 1911-ben, majd budapesti nagyvállalatoknál és szaktanfolyamokon fejlesztette tudását. 3—6 segédet és megfelelő számú tanulót foglalkoztat. A gyopárosi túrista menedékház, köz- és magánházak felépítése fűződik nevéhez. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag, kontárellenőr, közs. építő biz. tag stb. Az orosz harctéren hadifogságba esett. Neje Rupik Róza.

Ullmann Dezső cipész m., Beniczky u. 10. Pomázon szül. 1905-ben, u. ott 19 éves korában atyja műhelyében szab. fel. Mint segéd is ott dolgozott. Egy évig Párisban volt tanulmányúton. 1931 óta mester. Uri- és női cipőket készít raktárra és mérték szerint. Egy segédet foglalkoztat.

Vility Milán férfi szabó m. 1905-ben Pomázon született és Vility Józsefnél szab. fel. Segéd Pomázon és Budapesten volt. 1929-ben lett mesterré, de ezt megelőzően társas alapon már vezetett üzletet. Mint ilyen az 1926-os Falu Szöv. kiállításán II. díjat nyert. Neje: Csiplyán M.

SZIGETSZENTMIKLÓS.

Becz Sándor borbély- és fodrász m., Árpád u. 5/a. Szigetszentmiklóson 1908-ban szül., Budapesten 1926-ban szab. fel. Három éven keresztül a fővárosban és Lajosmizsén dolgozott mint segéd. 1929-ben alapított fodrásztermében egy segéddel és két tanulóval vendégeinek első-rendű kiszolgálást nyujt. Az Ipt.-ben az ellenőri tisztséget viseli. Neje: Faragó Etel.

Bényi János szabó m., Árpád u. 23. 1885-ben szül., 1902-ben Budapesten szab. fel Kutassy Lajosnál. Jó budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1911-

ben lett önálló mester. Egy segédet és tanulót foglalkoztat. 1915-től az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Vida Erzsébet.

Boltos László szabó m. Szül. 1897-ben, felszab. 1915-ben Szigetszentmiklóson. Tanítómestere édesatyja volt. Nagysápon, Monoron, Csepelen és Budapesten a tiszti kaszinóban dolgozott 1921-ig, mikor is önállósította magát. Mint technológián szaktanfolyamot végzett mester, kitünő munkát produkál. Ipara mellett méhészettel foglalkozik. Neje: Volárovits Karolina.

Csordás Lajos sütő m., Komáromi u. 17. Ráckevén 1876-ban szül., Budapesten az Anzenberger sütődében 1892-ben szab. fel Budapesten, Szegeden, Cegléden és Kecskeméten praktizált. 1910-ben alapította sütődéjét. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Neje: Adorján Julianna.

Dolinay Lajos épület- és bútorasztalos m., az Első Szigetszentmiklósi Temetk. vállalat tulajdonosa. 1887-ben Tökölön szül., 1905-ben Budapesten szab. fel. Budapesten és Dunaharasztin fejlesztette szaktudását. Műhelyét atyja 1885-ben alapította, saját vezetésében 1928 óta van. Jelentős ipari munkássága mellett fontos közéleti szerepet is visz mint az ipt. alelnöke és h. titkára. Az Ip. Kör v. titkára, a Tűzoltó Test. s. tisztje. Az orosz fronton hadifogságba esett. Neje: Boltos Mária.

Dolinay Mátyás épület- és bútorasztalos m., temetk. váll., Árpád u. 44. Tökölön 1899-ben szül., Szigetszentmiklóson 1916-ban szab. fel édesatyja műhelyében. 1928-ban lett önálló. A Tűzoltó Testület őrparancsnoka, a Dalárda működő tagja. A világháborút az orosz és olasz fronton töltötte, a K. cs.-k. tulajdonosa. 1925-ben vette nőül Kincse Juliannát.

Gere József molnár m., a Szigetszentmiklósi Hengermalom tul. 1877-ben Szigetszentmiklóson szül., 1893-ban Budafokon szab. fel. Soroksáron és Szigetszentmiklóson praktizált. Malma 1898—1926-ig vízimalom volt, 1926-ban modern villanyerejű üzemmé szervezte át. A közs. képv. test. tagja. Az olasz és szerb fronton harcolt, megsebesült. Neje: Vincze Eszter.

Gere József épület- és bútorasztalos m., Szilágyi u. 22. Szül. 1907-ben Szigetszentmiklóson, felszab. 1927-ben Dunataksonyon Wagner Nándornál. Szigetszentmiklósi, budapesti, kalocsai és keczeli mestereknél gyarapította szaktudását 1931-ig, mikor is önállósította magát. Neje: Tóth Etel.

Gere Péter cipész- és csizmadia m., Árpád u. 41. Szigetszentmiklóson 1906-ban szül., u. ott 18 éves korában szab. fel. Segéd Szigetszentmiklóson és Móron volt. Négy éves gyakorlat után 1928-ban önállósította magát. A Dalárda és a Tűzoltó Testület tagja. Neje: Szabó Júlia.

Grossmann Gyula villanyszerelési váll. tul. Budapesten 1903-ban szül., felsőipariskolát végzett 1923-ban. 1926-ban Szabó Istvánnal társas alapon önállósította magát. Egy segéddel dolgozik. Mint magas szakképzettséggel bíró iparos, elsőrendű munkát produkál.

Kovács János cipész m., Árpád u. 49. Nagyemőkén 1871-ben szül., Érsekujváron 1888-ban szab. fel. A fővárosban, szabadulási helyén és Szigetszentmiklóson dolgozott mint segéd. Utolsó helyén végleg megtelepedett és 1914-ben megalapította műhelyét. A világháborúban megsebesült, 22 hónapig hadifogságban volt. Neje: Süle Mária. 3 fiuk és 1 leányuk van.

id. Körösi József kovács m., Csepeli út. Szigetszentmiklóson 1872-ben szül., Soroksáron 1891-ben Gaczal mesternél szab. fel. Egy ideig tanítómesterénél, majd Szigetszentmiklóson édesatyjánál gyakorolta a szakmát. A Hangya Szöv. boltkezelője volt. 1910-ben alapította műhelyét, melyet napjainkban fiával közösen vezet. Az 1926-os Kézművesiparí Tárlaton jeles munkáját ezüst éremmel honorálták. Az ipt. elnöke és megalapítója, az egyházi előlj. és a közs. képv. test. tagja stb. Köztiszteletben álló egyéniség, aki nagy lelkesedéssel szolgálja az iparosérdekeket. Neje: Szabó Julianna. Szigetszentmiklós 2

ifj. Kőrösi József kovács m. 1896-ban Szigetszentmiklóson szül., 1914-ben édesatyja szabadította fel. Budapesten a Fegyver- és Gépgyárban praktizált. 1915-től a román, orosz és olasz frontokon harcolt, majd a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot. 1925-ben belépett atyja vállalatába. Az ipt. pénztárosa, az Önk. Tűzoltó Test. szakaszparancsnoka, a dalárda pénztárosa, volt leventeoktató. Neje: Fábián Júlia.

Madácsi József kovács m., Petőfi u. 1907-ben szül. Szigetszentmiklóson. Atyjánál tanulta az ipart, 1925-ben szab. fel. 1930-ig mint segéd dolgozott édesatyjánál. 1930-ban lett önálló. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Neje: Kocsis Jolán.

May György úri- és női fodrász m., Árpád u. 46. Szül. 1902-ben Jászárokszálláson, felszab. 1918-ban Lenhardt mester-

nél Budapesten. Budapest, Budafok, Mezőkövesd, Eger, Miskolc és Románia előkelő fodrásztermeiben tökéletesítette szaktudását. 1925-ben Budapesten, 1927-ben Pesterzsébeten, 1931-ben pedig Szigetszentmiklóson alapított jól berendezett üzletet. Neje: Makár Rozália.

Simon Kálmán géplakatos m., Kossuth L. u. 6. Szigetszentmiklóson 1889-ben szül., a szakmában nevelődött a szülői háznál. Atyja 1907-ben szabadította fel. Budapesten a Fegyvergyárban, Csepelen a Weiss Manfréd gyárban, Komáromban a hajógyárban, Győrött stb. praktizált. 1909-ben a haditengerészethez vonult be, végigküzdötte a világháborút, 1918 végén mint I. o. fegyverműves szerelt le. 1921-ben alapította műhelyét. Neje: Becz Zsófia.

Tamasovits János fényképész, Petőfi u. 13. Nagysurányban szül. 1887-ben, középiskolai tanulmányait Budafokon, ipari tanulmányait Érsekujváron folytatta. 1902-ben szab. fel. Elsőrendű fővárosi műtermekben gyakorolta a szakmát. 1924-ben Soroksárpéterin nyitotta első üzletét, majd Tökölön és Pesterzsébeten folytatta az ipart. 1931-ben Szigetszentmiklósra helyezte át műtermét, melyben művészi kivitelű nagyításokat és arcképeket készít. Neje: Rozgics Margit.

Ullmann Kálmán sütő m., Thököly u. 6. 1896-ban Budapesten szül., 1923-ban Szigetszentmiklóson atyja üzemében szab. fel, ott is volt segéd és 1927 óta önállóan vezeti a sütődét. Egy segédet foglalkoztat. Az ipt.-ben vezető szerepet tölt be, az Ipt. Műkedvelő és Sport oszt. alelnöke. Résztvett a világháborúban. Neje: Feitscher Mária.

BATTONYA.

Barkóczy István órás és ékszerész, Horthy M. u. Gyulán 1883-ban szül., Battonyán 1900-ban szab. fel. 1914-ben vette át atyja öt évtizedes üzletét, amelyet a tradicióknak megfelelő szellemben vezet. Volt ipt. könyvtáros, előlj. tag. 1931 óta a jegyzői tisztséget tölti be. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Horváth Ilona.

Krieger Ferenc kép. kőműves és ács m., épít. váll. Szül. 1885-ben Gyulán, u. ott (az ács szakmában) 1901-ben szab. fel. Gyulai, budapesti, sátoraljaújhelyi, kolozsvári, aradi és temesvári gyakorlóévek után 1909-ben Gyulán önállósította magát, 1912-ben Battonyára helyezte át székhelyét. Köz- és magánépületek egész sora dícséri szaktudását. 1919 óta visz szerepet a testület vezetésében. 1929-ben a közöhaj az ipt. elnöki székkel tisztelte meg. Fontos funkcióját nagy lelkesedéssel látja el. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Rapport Magdolna.

Majoros András lábbeli készítő m. Battonyán 1880-ban szül., ott is szab. fel 18 éves korában. Segéd Aradon, Pécskán és Makón volt. 1904-ben lett önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja, volt elnöke. 1914-ben hadbavonult, a montenegrói és a román fronton harcolt. Neje: Megyeri Julianna, fia: László 1907-ben szül., 1923-ban szab. fel, atyja műhelyében dolgozik.

ALATYÁN

Ferencsik Gyula mészáros- és hentes m. Károly király út 3. 1905-ben szül., 20 éves korában Salgótarjánban szab. fel. Négy éven keresztül praktizált, a fővárosban. 1929-ben alapította székét. Neje Burha Erzsébet.

Gyetvai Pál főmolnár. 1900-ban Jászalsószentgyörgyön született. Mint tanuló, segéd és végül vezető gyakorolta szaktudását az ország különböző nagyüzemeiben. Az olasz fronton harcolt, az összeomláskor hadifogságba esett. A Simon és Gyetvai-cég társtulajdonosa. Neje Kovács Apolonia.

Hegedűs János épület- és és bútorasztalos m. Árpád u. 94. Alatyánon 1888-ban született, Jászberényben szabadult fel. Öt évig a fővárosban és nagyobb vidéki mestereknél praktizált. Műhelyét 1909-ben alapította. Az Ip. Kör vál. tagja. 1914-ben hadbavonult, a szerb és orosz fronton harcolt, 1915-ben hadifogságba esett. Kétszer sebesült meg. Neje: Oláh Rebeka.

Járadi József hentes és mészáros m. 1870-ben, Nagykátán született, húsz év mulva Tápiószelén szabadult fel. Segédévei után 1904-ben önállósította magát. 24 éven át Jánoshidán fióküzletet tartott fenn. Az Ip. Kör vál. tagja és alelnöke. Résztvett a világháborúban, az orosz és olasz harctéren volt. Neje Varga Mária, József fia az üzletben dolgozik.

Juhász Mátyás gépész, Erzsébet királyné út 101. Alatyánon 1882-ben született, Kohán 1900-ban szabadult fel. Főként

atyjánál praktizált. 1906-ban önállósította magát. Bércsépléssel foglalkozik. Neje Tamási Erzsébet.

ifj. Simon Mátyás géplakatos m., a Simon és Gyetvai malom társtulajdonosa. 1896-ban született, 1915-ben Rákosfalván szabadult fel. A főváros nagyobb gyáraiban nyert szakképzettséggel vette át édesapja malmának vezetését. Az Ip. Kör. vál. tagja. A világháborúban édesatyja és fia vettek részt.

Tamásy Lajos gépész, malomtulajdonos, Károly király u. 575 Alatyánon 1885-ben született. Kiskunfélegyházán 1903-ban szabadult fel. Budapesten és vidéki vállalatoknál gyarapította szaktudását. 1912ben önállósította magát. Darálással, vámőrléssel és csépléssel foglalkozik. Az Ip. Kör v. elnöke, a közp. képv. test. és az egyháztanács tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Hajas Margit.

Túróczy János csizmadia m. Károly király u. 106. 1909-ben Alatyánon született, 1925-ben Kiskunfélegyházán szabadult fel. Eredményes segédidő után 1929-ben lett mester. Rendelésre és vásárra dolgozik.

Vajhó István gépészkovács m., cséplőgéptulajdonos. Károly király u. 615. Hevesen 1888-ban szül., ugyanott 1906-ban szabadult fel. Hevesen és Dormándon jeles mestereknél segédkedett. 1913-ban alapította első műhelyét Hevesen. Alatyánban 1925 óta működik. Technológiai szaktanfolyamot végzett mester. Az Ip. Kör vál. tagja. 1914-től végigszolgálta a világháborút. Neje: Kiss Borbála.

Zrukó István férfiszabó m., Tahy György u. 19. Született 1888-ban Jánoshidán, felszabadult 1904-ben Jászberényben. Hat évig a fővárosban és az ország nagyobb városaiban dolgozott, mint segéd. Műhelyét 1912-ben alapította. Elsőrendű munkái közkedveltek. Hosszú évek óta szolgálja az iparosérdekeket. Az Ip. Kör volt alelnöke, vál. tagaj, most az elnöki tisztséget viseli. 1914ben hadbavonult, fogságba esett, 1920-ban jött haza. Neje Zruhó Mária.

ALGYŐ.

Belák János molnár és motorkezelő m. (saját ház). Szentesen 1872-ben szül., ugyanott 1890-ben szabadult fel. Motorszerelői vizsgát 1913-ban tett. 16 évig mint alkalmazott működött a szakmában. hazánk több városában, Szerbiában, Romániában és Németországban. 1906-ban megvette Algyőn az első malmát, melynek helyére 1920-ban hengermalmot építtetett. 1932-ben kibővítette üzemét, mely ma „Belák János Első Algyői Victória Hengermalom" név alatt, napi 200 q teljesítőképességgel működik. A közs. képv. test. és a törvh. biz. tagja. Résztvett a világháborúban a román fronton harcolt. Neje: Huszti Viktória.

Elekes Dezső kovács m. (saját ház) 1884-ben Mindszenten született, 1901-ben Algyőn szabadult fel. Édesatyja műhelyében dolgozott 1929-ig, mikor is önállósította magát. Ipara mellett gazdálkodással is foglalkozik. A szerb, montenegrói, albán és olasz frontokon harcolt a világháború alatt. Neje Siszler Borbála.

Elekes László patkoló és ekekovács m. (saját ház). Szül. 1888-ban Mindszenten, felszab. 1901-ben Algyőn, atyja műhelyében. Segéd Hódmezővásárhelyen, Szegeden és Budapesten volt. Szegeden kiállítási oklevelet nyert. 1914-ben hadbavonult, az orosz harctéren volt, kitüntetve kisezüst vitézségi éremmel. 1919 óta önálló. Neje Adorjányi Ilona.

Kovács Sándor cipész m. (saját ház). Algyőn 1907-ben született, ott is tanulta az ipart, 17 éves volt, amikor felszabadult. Hat évig gyakorolta szaktudását. 1930-ban műhelyt nyitott, ahol egy segéddel dolgozik. a Tűzoltó Egyesületben segédtiszti rangot visel. Neje Vidács Anna.

ifj. Lakatos Mihály mészáros és hentes m. (saját ház). Született 1907-ben Algyőn, felszabadult 1925-ben Kisteleken. Segéd Kiskunfélegyházán és Kisteleken volt. 1929 óta mester. Neje Pataky Anna, aki résztvesz az üzlet vezetésében.

Makra András férfiszabó m. (saját ház). Algyőn 1893-ban született, Szegeden 1909-ben szabadult fel. Szakismereteit Szegeden fejlesztette, mint segéd. Műhelyét 1919-ben alapította. Munkáit mindenki szereti. Neje Tóth Anna.

Ótott József mészáros- és hentes m. (saját ház). 1900-ban Szegeden született. 15 éves korában Vetró Sándornál szabadult fel. Szegedi és budapesti székekben volt segéd. 1918-ban hadbavonult. 1928-ban nyitotta üzletét, ahol egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Húsfeldolgozó üzeme kis kézigépekkel van felszerelve. A közs. képv. test. tagja virilis alapon, a dalárda alapító tagja. Neje Kun Szabó Piroska.

Süli Mihály cipész m. (saját ház). Algyőn 1891-ben született, Szegeden 1909-ben szabadult fel. Segédi gyakorlatot Szegeden és Budapesten folytatott. 1914-ben a szerb harctérre került, majd az orosz és az olasz fronton harcolt, hadifogságban volt. Budapesten szabászati tanfolyamot végzett. 1920-ban önállósította magát. Neje Kovács Mária.

Weidmann Sándor férfiszabó m. (saját ház). 1891-ben Izslicsen (Lengyelország) született, 1905-ben Varsóban szabadult fel. Párisban, Moszkvában, Szentesen stb. gyarapította szaktudását. Párisban 1911-ben aranyérmet nyert. 1914-ben hadbavonult. 1918-ban Tápén alapított műhelyét 1930-ban Algyőre helyezte át. Egy segédje van.

BÖLCSKE

Borsos Lajos. borbély m. Bölcskén 1892-ben született, ugyanott Nagy Ferenc mesternél 1909-ben szabadult fel. Egy ideig Bölcskén, majd Kalocsán, Budapesten, Kecskeméten és Bécsben működött, mint segéd. 1914-ben hadbavonult, harcolt az orosz és olasz frontokon, kitüntetve 2 bronz vitézségi éremmel és a K. cs.-k.-tel. 44 hónapig volt a fronton. 1919-ben önállósította magát. Az Ip. Kör v. könyvtárosa, az Uri Kaszinó tagja, a Lövész Egylet vál. tagja. Neje: Csire Julianna, két hadiárvát nevelt fel.

Bujdos József cipész m. 1884-ben Dunakömlődön született, 1900-ban Pakson szabadult fel. Nagykajdács, Szekszárd, Pécs, Pécsvárad, és Budapest voltak segédéveinek állomáshelyei. 1909-ben Budapesten nyitott műhelyt, 1912 óta Bölcskén folytatja az ipart. 1914-ben az orosz frontra került, megsebesült, 56 hónapig hadifogságban volt. Neje Szauer Julianna.

Fekete József épület- és bútorasztalos m. Szül. 1881-ben, felszabadult 1900-ban. Budapest, Wien és Győr nagyüzemeiben praktizált. Műhelyét 1909-ben alapította. Temetkezési vállalata is van. Az Ip. Kör elnöke, de hosszú évek óta szolgálja a közügyeket mint vezető egyéniség. A közs. képv. test. tagja, az ip. tannoctanfolyam felügy. biz. másodelnöke, stb. A világháborúban megsebesült. Neje Strasser Eugénia.

Özv. Hütter Károlyné, szül. Erdős Julianna sütő m. Néhai férje 1902-ben alapította az üzemet. Résztvett a világháborúban. 1926 óta vezeti önállóan a vállalatot egy segéd és két tanuló közreműködésével.

Kovács János sütő m. Bölcskén 1895-ben szül., ugyanott Hütter Károly mesternél szab. fel. Segéd Dunaföldváron, Budapesten, Kispesten, Apostagon, Pakson és Csömörön volt. Sütődéjét 1924-ben alapította. Az orosz és olasz frontokon harcolt, 28 hónapig olasz fogságban volt. Kitüntetve kis ezüst vit. é., bronz vit. é. és Károly cs. k. Neje Kovács Laura.

Pala Mihály úri szabó m. Szül. 1892-ben Bölcskén, felszab. 1908-ban Dunaföldváron. Jobb fővárosi cégeknél működött 1913-ig, mikor is katonai szolgálatra vonult be. Az orosz harctéren légnyomást szenvedett, 3 napi hadifogság után hazaszökött. 1919-ben önállósította magát. 1919-ben és 1929-ben szabászati szaktanfolyamot végzett.

Sárosdi Ferenc okl. kőműves m. és ácsiparos. Bölcskén 1894-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Ercsiben és Bölcskén praktizált. Önállósítási éve 1920. Mestervizsgát 1927-ben tett Budapesten az áll. építészeti hivatalnál. Templomok, zárdák, iskolák, köz- és magánépületek szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. Az Iparoskör v. gazdája, ref. presbiter. Végigküzdötte a világháborút, a kis ez. és a br. v. é. tulajdonosa. Neje: Németh Magdolna.

Semle Imre borbély m. 1897-ben született Bölcskén, ahol atyjának szintén borbélyüzlete volt. Nála szabadult fel 1915-ben, ott is töltötte segédidejét. 1923 óta önálló mester. Neje Csauner Vilma.

Sosz József bognár m. Dunakömlődön 1904-ben született, Hartán 1920-ban szabadult fel. Jeles fővárosi üzemekben, Kalocsán és Tolnán gyarapította szaktudását. 1927-ben létesítette műhelyét, melyben szakgépeit 8 lóerős benzinmotor hajtja. Neje Horváth Erzsébet.

Szabó Árpád borbély m. Budapesten 1886-ban szül., Pakson 1906-ban szab. fel. Pakson és Dunaföldváron dolgozott mint segéd. 1908-ban nyitotta műhelyét. Neje: Haraszti Teréz.

Tankovits Ágoston okl. kovács m. 1895-ben Győrkajáron szül., 1911-ben Pázmándon szab. fel. Győrött a Valentin üzemben, Budapesten a Szfv. Autobuszüzemnél és Stumpf Testvéreknél dolgozott mint művezető. Gépész oklevelet 1914-ben nyert, patkolótanfolyamot 1921-ben végzett. Műhelyében finom féderes hajtókocsik és nehéz féderes igáskocsik készülnek. 1915-ben hadbavonult, hadifogságban volt. 1922-ben önállósította magát. Neje: Sági Margit.

ABASÁR.

Bernáth Béla kovács m. (saját ház). Pilisvörösmarton 1905-ben szül., Gyöngyösön 1924-ben szab. fel. Segéd Abasáron volt, ahol végleg megtelepedett és 1930-ban műhelyt alapított. Gyöngyösön 1929-ben lópatkoló tanfolyamot végzett, érmet és oklevelet nyert.

Dér János kovács m. Szül. 1899-ben Abasáron, felszab. 1913-ban Gyöngyöshalászon. Szaktudását a fővárosban tökéletesítette. 1921-ben önállósította magát, mai műhelyét 1932 óta bírja. 2—3 segédet foglalkoztat. A hevesi Ipt. egyik aktív vezetőségi tagja. Háború alatt az olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Varga Mária.

Fülöp Imre épület- és bútorasztalos m., temetk. vállalkozó (saját ház). 1899-ben szül., 1916-ban Gyöngyösön szab. fel. Gyöngyös, Abasár, Visonta, stb. mestereinél fejlesztette szaktudását. 1928-ban alapította műhelyét. Neje: Németh Anna.

László Béla cipész m. és fűszerkereskedő (saját ház). Viszveken 1879-ben szül., Gyöngyösön 1905-ben szab. fel. Segédi gyakorlatokat Egerben és Gyöngyösön folytatott. 1911-ben lett önálló. Iparát 1912-ben feladta, azóta fűszerkereskedő. Volt közs. képv. test. tag. Résztvett a világháborúban, az orosz és az olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg. Neje: Klodok Ilona.

László József kovács m. (saját ház). 1894-ben Abasáron szül., 1908-ban u. ott szab. fel. Szaktudását Gyöngyösön és Abasáron fejlesztette. 1914-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt, kit.: K. cs.-k. 1918-ban önállósította magát. 1929—30-ban lópatkoló tanfolyamot végzett. Tűzoltó segédtiszt. Neje: Birbaum Mária.

ifj. Pethes Imre mészáros és hentes m. (saját ház). Szül. 1893-ban Abasáron, felszab. 1911-ben Gyöngyösön. Édesapja üzletében praktizált. 1925 óta önálló. Ipara mellett gazdálkodást folytat. Közs. képviselő virilis alapon, róm. kath. egyh. tanácsos. A világháborúban megsebesült, 50 százalékos hadirokkant, a kisezüst és a bronz vit. é. tulajdonosa. Neje: Papp Juliánna.

Péli István József mészáros és hentes m. (saját ház). Abasáron 1900-ban szül., Gyöngyösön, 1918-ban szab. fel. 1918 óta vezeti önállóan édesatyja üzletét. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton harcolt.

Fehér Pintér István molnár m., malomtulajdonos (saját ház). Szül. Abasáron 1893-ban, a ma tulajdonát képező malomban tanulta a szakmát. 1921 óta önálló. A sütőipart és a gazdálkodást is kultiválja. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Csollány Mária.

Pintér József molnár m. és malomtulajdonos (saját ház). Abasáron 1872-ben szül., u. ott 1894-ben szab. fel. Egerben fejlesztette szaktudását. 1900-ban önállósította magát, az üzem vezetésében fia segédkezik. A róm. kath. egyh. tanácstagja. Résztvett a világháborúban. Neje: László Jolán.

Urbán Dezső borbélymester.

BUDATÉTÉNY.

Budinszky Sándor sütő m. Beniczky u. 111. Budapesten 1890-ben szül., Ujpesten 1907-ben Hadl mesternél szab. fel. Segédidejét Budapesten töltötte. 1925-ben önállósította magát. Az Ócsai Ipt. tanonc vizsg. biz. v. elnöke. Végigszolgálta a világháborút.

Ifjú András sütő m. Pozsonyi út 113. (saját ház). Szül. 1903-ban Budapesten, felszab.: 1920-ban. Két évig Budapesten majd Salgótarjánban és Mezőkövesden fejlesztette szaktudását, mint segéd. Első sütődéjét 1926-ban Vecsésen alapította, mai üzlete 1929 óta áll fenn. Egy segédje van. Neje: Hochrein Erzsébet, résztvesz az üzlet vezetésében.

Nagy Pál kovács m. Sütő u. 11. 1907-ben Nagytétényben szül., u. ott 1923-ban édesatyja keze alatt szab. fel. Három évig atyjánál, három évig Budapesten dolgozott. 1931-ben alapította műhelyét. Mint kocsi és lópatkoló kovács működik. Neje: Steiner Rozália.

ifj. Varga János kovács m. Ország u. 5. Halápon 1901-ben szül., atyja Budapesten volt kovács m. Nála tanulta a szakmát. 1918-ban szab. fel. Segéd Budapesten és Budatétényben volt, utóbbi helyén végleg megtelepedett és 1932-ben műhelyt nyitott mint kocsi és lópatkoló kovács. A Budatétényi Testedző Egy v. elnöke. Neje: Andrasik Rozália.

Wincsics Jakab sütő m. Dézsmaház u. 20. (saját ház). 1886-ban Zágrábban szül., 1904-ben Budapesten szab. fel. Fővárosi segédévek után 1923-ban létesítette sütődéjét. A Budatétényi Futball Club díszelnöke, a Budatétényi Levente Egy. v. alelnöke. Résztvett a világháborúban. Neje: Tóth Anna és fia működik közre az üzlet vezetésében.

KISKUNDOROZSMA.

André Mózes úri és női cipész m. Brassói út (saját ház). Úrmösön 1898-ban szül., tanonc korában szép munkájáért oklevelet kapott. Dorozsmán 1915-ben szab. fel. Dorozsmán, Mezőtúron, Nagyváradon, Brassóban és Kolozsvárott töltötte segédidejét. 1922-ben önállósította magát. Az orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Gáspár Rozália.

Bakó Albert kép. kőműves m., Árpád u. 10. (saját ház). 1896-ban Dorozsmán született, 1915-ben Szegeden szabadult fel 4 középiskolai osztály elvégzése után. Szeged, Salgótarján és Bpest mestereinél fejlesztette szaktudását. 1926-ban nyert képesítést, még az év folyamán megkezdte önálló működését. Iparán kívül épületanyagkereskedéssel foglalkozik. Az Ipt. elölj. tagja. Résztvett a világháborúban, kit.: 2 kisezüst és bronz vit. é., K. cs.-k. és porosz érdemkereszt. Neje: Sallay Margit.

Berkó Sándor úri és női cipész m. Kossuth u. 58. Szül.: 1902-ben Dorozsmán, felszab. 1919-ben Szegeden. Segédi gyakorlatot Szegeden és Budapesten folytatott. 1924 óta üzi önállóan az ipart. Neje: Kormos Mária.

Gyuris István úriszabó m. Batthyányi u. (saját ház). Kiskundorozsmán 1881-ben született, Szegeden 1899-ben szabadult fel. Szegeden jeles mestereknél praktizált, majd visszament szülőhelyére, ahol műhelyt nyitott. Az úriközönség részére dolgozik, fővárosi nívójú munkát végez. Egy évtized óta ül az Ipt. elnöki székében. Körültekintő, lelkes és önzetlen munkásságával örökre beírta nevét a Testület történetébe. Közs. képv., törvh. biz. tag, Tkp. felügy. biz. tag és számos kulturális és szociális egyesület vezetőségi tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Veres Mária.

Hajnal Rezső úri és női cipész m. Arany J. u. 22. (saját ház). Szül. 1891-ben Dorozsmán. Szegedre ment az ipart tanulni, ahol 17 éves korában szab. fel. Szegedi, budapesti és miskolci mestereknél volt segéd. 1914-ben hadbavonult, megsebesült, kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetései vannak. 1919-ben alapított műhelyében egy segéddel és tanulóval dolgozik. Neje: Márta Ilona.

Hegedűs János úri és női cipész m. Petőfi u. Dorozsmán 1895-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Szegeden és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1916-ban az orosz harctérre került, súlyosan megsebesült, 50 százalékos hadirokkant. 1919-ben nyitott műhelyt. Egy segédje van. Jó munkájával aranyérmet nyert. Neje: Horváth Terézia.

Hódy Vince kovács m. Batthyányi u. 32/i (saját ház). 1894-ben szül., 1910-ben szab. fel Dorozsmán. Segédi működést Dorozsmán és Szegeden folytatott. 1914-ben önállósította magát, röviddel utána a háborúba ment, leszerelése után 32/1 (saját ház. 1894-ben szül., 1910-folytatja iparát. Az Ipt. elnöke, a 48-as Kör alelnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja. Vezetésre hivatott egyéniség, aki nagy odaadással szolgálja a közügyeket. Neje: Brunner Ilona.

Konsánszky István kötélgyártó m. Petőfi u. 20. (saját ház). Szül. 1887-ben, felszab. 1904-ben Dorozsmán. Budapest, Gyula, Tótkomlós és Szabadka műhelyeiben volt segéd. 1914—18-ig a szerb, orosz, olasz és román fronton harcolt. 1918-ban önállósította magát. Neje: Oláh Mária.

ifj. Móritz Imre kocsifényező m. Petőfi u. 29. (saját ház). Szegeden 1903-ban szül., 1921-ben Dorozsmán édesapja műhelyében szab. fel. Segéd dorozsmai és budapesti műhelyekben volt. 1924-ben oklevelet nyert. 1929-ben lett mester. Neje: Pesti Mária.

Schlésinger József borbély és fodrász m. Széchenyi u. 2. Szül. 1908-ban Nyitrán, 20 év mulva Szegeden szab. fel. Segéd Dorozsmán volt, ahol 1930-ban fodrásztermet nyitott. Neje: Koczó Erzsébet.

ALSÓNÉMEDI.

Bálint Béla cipészmester, Templom u. 5. Alsónémedin 1905-ben szül., Lajosmizsén 1924-ben szab. fel. Öt évi segédi működés után 1929-ben lett önálló. Neje: Gál Ida.

ifj. Bennes Károly szíjgyártó és kocsifényező m. (saját ház). Budapesten 1897-ben szül., 1912-ben szab. fel. Segéd Budapesten és Alsónémedin volt, 1921-ben önállósította magát. Az orosz harctéren háromszor megsebesült és fogságba esett. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k.-je van.

Dankó Ferenc borbély- és fodrász m. (saját ház). Lajosmizsén 1900-ban szül., 1919-ben szab. fel. Lajosmizsén fejlesztve szaktudását, 1922-ben lett önálló.

Az ipt. egyik alapító tagja, 6 éve előlj. tag. Neje: Seres Erzsébet.

Gogolák Jenő bognármester, Haraszti út 62. Sárin 1903-ban szül., Felsődabason 1924-ben szab. fel. Felsődabason, Sárin és Maglódon volt segéd. 1931 óta önálló. Neje: Takács Mária.

Kovács József molnár m. és malomtulajdonos. Lajosmizsén 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel. Segédi idejét Cegléd, Nagykőrös és Kecskemét mestereinél töltötte. Hengermalma 30 lóerős szívógázmotorral van felszerelve.

Kuszel Lajos kovácsmester, Horthy M. út 7. Budapesten 1901-ben szül., 1919-ben szab. fel. Soroksár, Kecskemét, Nagykőrös és Vác jobb mesterei mellett fejlesztette szaktudását segéd korában és 1925-ben lett önálló. Neje: Takács Rebeka.

Seres János kovácsmester, Haraszti út 5. sz. Lajosmizsén 1888-ban szül., 1905-ben lett segéd, majd Budapesten, Diósgyőrön és Resicabányán fejlesztette szakismereteit. 1913-ban nyitotta meg műhelyét. Résztvett a világháborúban. Neje: Tarnóczy Etel.

Schreiber Sándor ács- és pékmester (saját ház). Alsónémedin 1895-ben szül., 1913-ban atyjánál szab. fel. Pesterzsébeten és Budapesten volt segéd. 1927-ben önállósította magát. Az orosz és olasz fronton harcolt és francia fogságban volt. Neje: Molnár Etel.

Stresznyák Jenő mészáros- és hentes m. 1891-ben Alsónémedin szül., 1907-ben Gyónon szab. fel. Budapest, Isaszeg, Pilis voltak segédi működésének állomáshelyei. 1918-ban lett önálló. Az orosz fronton megsebesült. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

ifj. Somogyi Béla mészáros- és hentes m., Andrássy út 6. Alsónémedin 1906-ban szül., 1925-ben Kispesten szab. fel. Fiatalon, 1927-ben lett önálló. Kizárólag munkájának és családjának él.

Szuroczky György gazd. kovácsmester, Haraszti út. (Saját ház). Örkényben 1907-ben szül., 1925-ben szab. fel. Alsónémediben és Örkényben segédeskedett, 1928-ban nyitotta meg önálló műhelyét. Neje: Feit Mária.

DUNAVECSE.

Borbély Gyula csizmadia m. Dunavecsén 1881-ben szül., u. ott 1897-ben (édesatyjánál) szab. fel. Kunszentmiklóson, Kecskeméten és Dunavecsén dolgozott, mint segéd. 1905-ben önállósította magát. Mérték szerint és raktárra dolgozik. 1930 óta az Ipt. elnöke, a közs. képv. test. tagja, a testnevelési biz. tagja, stb. 1914-ben hadbavonult, a szerb fronton harcolt. Neje: Szabó Mária.

Jancsovits Béla kovács m. 1904-ben szül., 1921-ben szab. fel Dunavecsén. Tanítómestere édesatyja volt. Fővárosi üzemekben, a tasi nemzetközi kikötőben és az Apostag Magy. Építő Rt.-nál volt alkalmazásban. 1929 óta mester. Az Önképzőkör v. alelnöke. Neje: Fekete Irén.

Kovács Gábor cipész m. Szül. 1895-ben, felszab. 1912-ben Dunavecsén. Budapesten és vidéken gyarapította szaktudását. 1920-ban önállósította magát. 1926-ban kiállítási oklevéllel és bronz éremmel jutalmazták jó munkáját. Az orosz fronton harcolt, hadifogságban volt. Neje: Vizi Erzsébet.

Szegedi György borbély- és fodrász m. Dunavecsén 1908-ban szül., u. ott 1929-ben szab. fel. Két és fél évig dolgozott mint segéd. 1932-ben lett önálló. Üzletében egyedül dolgozik, vendégeinek gondos kiszolgálást nyujt. Édesatyja Szegedi János két évtized óta önálló bognármester a községben.

APOSTAG.

Farkas János asztalos m., Kölcsey u. 29. Szül. 1868-ban Apostagon, felszab. 1885-ben Budapesten. Kilenc éven keresztül gyakorolta a szakmát fővárosi és vidéki mesterek keze alatt. 1894-ben önállósította magát. Szállított a MÁV-nak is. Neje: Spáring Krisztina, Lajos fia Dunavecsén asztalosmester.

Lax Sámuel sütő m. Zólyomon 1879-ben szül., Besztercebányán 1892-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Miskolcon, Budafokon és Wienben volt. 1903-ban Zólyomon alapított sütődéjét 1906-ban Apostagra helyezte át. Az Iparoskör elnöke, volt könyvtárosa, jegyzője, tűzoltó alparancsnok, egyházi gondnok. 1914-től a szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Kit.: kis ez. v. é., seb. é., ez. érd. ker. és kor. vasker. Neje: Kohn Hermina.

ifj. Labady Sándor épület- és géplaka-

tos m. 1897-ben Budapesten szül., 1914-ben Apostagon édesatyjánál szab. fel. Budapesten praktizált. A műhelyt atyja alapította 1901-ben, 1922 óta önállóan vezeti. Az Iparoskör v. alelnöke. 1915-ben az orosz frontra került, 31 hónapig hadifogságban volt. A kis ez. v. é. tulajdonosa. Neje: Szemcsik Margit.

ADÁCS.

Fodor András mészáros- és hentes m. Adácson 1910-ben szül., 1931-ben lett önálló. Ambiciózus, törekve iparos, ki minden idejét üzlete fejlesztésére fordítja.

Győry József cipészmester. Adácson 1899-ben szül., 1914-ben szab. fel. Gyöngyösön volt segéd, 1921-ben lett önálló. Neje: Kovács Erzsébet.

Hannos Béla gazd. kovácsmester. Adácson 1901-ben szül., Dormándon 1918-ban lett segéd, 1923-ban pedig önállósította magát. Patkoló tanfolyamot végzett Gyöngyösön. Neje: Tóth Margit.

Labancz András úri- és női lábbeli készítő m. Adácson 1901-ben szül., 1923-ban lett segéd, 1927-ben pedig önálló mester. A tűzoltó egylet tagja. Neje: Varga Julianna.

Major István cipészmester. Adácson 1898-ban szül., 1917-ben szab. fel. 1923-ban saját erejéből lett önálló. A világháborúban a román fronton megsebesült, 70%-os rokkant. Neje: Mongyi Veron.

Szabó József mészáros- és hentes m. Főtér. Jászárokszálláson 1893-ban szül., 1913-ban szab. fel. Füzesabonyban és Gyöngyösön volt segéd, 1922-ban önállósította magát. Az orosz fronton fogságba esett. Br. v. é. kitüntetése van. Neje: Bata Franciska.

BUDAKALÁSZ.

Beinrohr István épület- és díszműbádogos és vízvezeték szerelő m. (Szentendre, Budakalász, Turaház). 1900-ban Kolozsvárott szül., 1918-ban Szentendrén szab. fel. Budapesten, Szentendrén, Bukarestben és Nagysomkúton töltötte segédéveit. 1931-ben Szentendrén önállósította magát. 1932-ben Budakalászon is műhelyt nyitott. Neje: Marosán Etel.

Klement János sütő m., Fő u. 48. Szentendrén 1893-ban szül. Tanítómestere édesatyja volt, 1907-ben szab. fel. Brassóban, Székesfehérvárott és Szentendrén volt segéd. 1914-ben hadbavonult, az orosz, olasz és albán fronton harcolt, megsebesült, kit.: br. v. é., K. cs.-k. seb. é. 1919 óta mester. Ipt. v. tag.

Kurtz János kőműves iparos, Budai u. 3/a. Szül. 1886-ban, felszab. 1905-ben Budakalászon. Segédi gyakorlatot a fővárosban folytatott. 1912 óta folytatja önállóan az ipart. Családi házak, villák, templomok, községi és megyei építkezések fűződnek nevéhez. A tanoncvizsg. biz. tagja, a közs. képv. test. tagja stb. Végigküzdötte a világháborút. Kit.: ez. érd. ker., br. v. é. és K. cs.-k.

Nagy Sándor borbély- és fodrász m., Fő u. Vésztőn 1907-ben szül., ott is szabadult fel Kovács Gábor műhelyében 1921-ben. Békéscsabai, békésgyulai és budapesti mestereknél fejlesztette szaktudását. 1931-ben alapított üzletében egy segéddel dolgozik. Vendégeinek fővárosi kiszolgálást nyujt.

Oberczauer Károly cipész m., Fő u. 6. Szentendrén 1895-ben szül., Budapesten 1911-ben szab. fel. Jobb fővárosi műhelyekben fejlesztette tudását. 1931-ben önállósította magát. Tanonc korában már oklevelet nyert, ma is elsőrendű munkát produkál. A világháborúba önként jelentkezett. Az orosz és olasz frontokon harcolt, kétszer megsebesült. A kis ez. és a br. v. é., a K. cs.-k. és a seb. é. tulajdonosa. Neje: Schmidt Teréz.

Riesz József cukrász. 1900-ban Békásmegyeren szül., 1917-ben Soroksáron szab. fel. Budapesten a legelső cukrászdákban és Szolnokon praktizált. 1925-ben lett önálló, 1926-ban a pomázi kiállításon már díszoklevelet nyert. Neje: Schneider Erzsébet.

Szedlák János géplakatos m. Szül. 1890-ben Budakalászon, felszab. Budapesten a Ganz Vill. Rt.-nál 1908-ban. Fővárosi nagyüzemekben töltötte gyakorlóéveit. 1930-ban alapított géperejű gépjavítóüzemében fia segítségével minden szakmába vágó munkát szakértelemmel vállal és teljesít. Saját találmányú körfűrészasztala van. Ipt. v. tag, közs. képv. test. tag, OKH ig. tag, Önk. Tűzoltó Test. parancsnok, stb. Neje: Lang Gizella.

Trendl Ferenc kötőiparos. Pomázon 1895-ben szül., Budapesten 1925-ben vizsgázott az iparból. Az évben önállósította magát. Munkaköre a kabát és harisnyakötés. 1915-ben hadbavonult, a szerb, orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Schieszl Johanna.

CINKOTA.

Becskeházy István kovács m. Szül. 1882-ben, felszab. 1899-ben Kassán. Kassán, Iglón, Lőcsén, Tokajon, Miskolcon és Budapesten folytatott segédi gyakorlatot, majd 1908-ban nyitotta meg műhelyét Pestújhelyen és azt 1929-ben helyezte át Cinkotára. Nemességét családja 1665-ben nyerte.

trencsényi Buday Nándor borbély m. Gödöllőn 1877-ben szül., u. ott 1893-ban szab. fel. A fővárosban és az ország több városában töltötte segédi gyakorlatát. 1902-ben lett önálló előbb Budapesten, 1903 óta Cinkotán. Az orosz és olasz fronton harcolt. Kétszer megsebesült. Bronz vit. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Göndör Pál villamszerelő m. Petőfi u. 11. Cinkotán 1903-ban szül., 1922-ben nyerte képesítését. A Phöbusnál és más nagy vállalatoknál gyarapítva szaktudását, 1930-ban önállósította magát. Magánházak és villák szakberendezését vállalja.

Kovács János kovács m. Petőfi u. 1. Noszvajon 1883-ban szül., 1899-ben szab. fel. 18 évig volt segéd a fővárosban és az ország különböző részeiben. 1924-ben nyitotta meg üzletét. 1 tanoncot alkalmaz. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kisezüst, bronz vit. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Mayer Henrik malomtulajdonos. Szent Imre u. 28. Ujvidéken 1876-ban szül. Ötjáratú, 40 HP, Diesel-motorral ellátott malmát 1930-ban vette. 2 gépész és 1 molnársegédet alkalmaz. Résztvett a világháborúban.

Nagy Ferenc kéményseprő m. Szent Imre hg u. 8. Borossebesen 1880-ban szül., 1900-ban szab. fel. Aradon, Hódmezővásárhelyen, Babocsán és Medgyesegyházán volt segéd, majd Pécelen 20 évig üzletvezető. 1932-ben kapta mai kerületét. Tűzoltó alparancsnok. Résztvett mint főtüzér a világháborúban.

Ollé János hentes és mészáros m. Batthyány u. 21. Cinkotán 1901-ben szül., 1918-ban szab. fel. Több helyen folytatott segédi gyakorlatot, mígnem 1929-ben önálló lett. A pozsonyi tanítóképzőintézet, a csendőrség és a csecsemővédő intézet szállítója.

Pásztor Sándor villanyszerelő m. Kossuth u. 50. Baján 1876-ban szül., szakmáját Budapesten sajátította el, u. ott, valamint Németországban és Ausztriában volt segéd. 1913 óta önálló. Az orosz fronton légnyomást szenvedett.

Pittlik Géza kovács m. Cinkotán 1882-ben szül., 1898-ban lett segéd s mint ilyen, 13 évig működött. 1917-ben vette át atyja műhelyét. Okleveles patkoló és gyógykovács. Volt ipt. előlj. és tanoncvizsg. biz. tag. Közs. képviselő. Az orosz és román fronton harcolt. Kisezüst, bronz vit. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Till Antal kertész, Kossuth L. u. 107. Budakeszin 1887-ben szül. A fővárosban, Német és Olaszországban és Ausztriában gyarapítva szakképzettségét, 1920-ban létesített virág- és konyhakertészetet. Két ízben résztvett kiállításon, ahol elismerésben részesült. Az orosz, olasz, román és albán fronton harcolt. Bronz vit. é., K. cs.-k.-tel tüntették ki.

Varga János cipész m. Petőfi u. 53. Putnokon 1878-ban szül., 1896-ban lett segéd s mint ilyen, Budapesten és Rimaszombaton fejlesztette szakismereteit. 1907-ben lett Putnokon önálló. 1930 óta működik Cinkotán. Az orosz és román fronton harcolt.

CSANÁDAPÁCA.

Annus Ferenc cipész m. Csanádapácán 1904-ben szül., 1921-ben szab. fel. Magyarbánhegyesen és Orosházán volt segéd. 1926-ban önállósította magát. Mérték szerinti cipészetet folytat. Az Ipt. elölj. tagja és a tanonc vizsg. biz. tagja.

Annus János kovács m. 1896-ban szül., 1913-ban szab. fel Csanádapácán. Segéd-éveit Makón, Hódmezővásárhelyen és Szegeden töltötte. 1920 óta mester. Részt vett az Ipt. megalapításában, ahol elölj. és tanonc vizsg. biz. tag. Végigküzdötte a világháborút, tüdőlövést szenvedett. Neje: Hegedüs Rozália.

Csernus Pál épület- és bútorasztalos m. Szül. 1905-ben, felszab. 1923-ban Csanádapácán. Tanítómestere K. Varga Sándor volt. Medgyesházai, gyulai és budapesti mestereknél dolgozott segédként. Műhelyét 1930-ban alapította.

Gál Dezső kerékgyártó m. Mezőkovácsházán 1907-ben szül., Csanádapácán 1925-ben szab. fel. Négy évig Gerendáson, Kecskeméten és Budapesten praktizált. 1929-ben önállósította magát. Minden e szakmába vágó munkát vállal.

Kovács István patkoló kovács m. 1871-ben Madarason szül., 1898-ban Katymá-

ron szab fel. Segédi működést Regőcze, Bokod, Méhkút, stb. műhelyeiben folytatott. Az állatorvosi főiskolán patkolóvizsgát tett. Három évtizeddel ezelőtt lett önálló. Az Iparos Otthon v. elnöke. A Testület megalapításakor elöljáró lett, 1928 óta az elnöki tisztséget tölti be. A tanonc vizsg. biz. tagja, az iparos tanonc isk. felügy. biz. elnöke, a róm. kath. egyh. v. tanácstagja, stb. Résztvett a világháborúban, mint őrmester szerelt le. Neje: Kiss Rozália.

Náfrády Rókus cukrász. 1900-ban szül., 1917-ben Pesterzsébeten szab. fel. Baján és Budapesten volt segéd, a Margitszigeti étteremben és Gerbeaudnál praktizált. Cukrászdáját 1925-ben alapította, melyet nejével, szül. Szilágyi Juliánnával közösen vezet. Az Ipt. elölj. tagja. Résztvett a világháborúban.

Pacsika József szabó m. Csanádapácán 1896-ban szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Segéd Orosházán, Hódmezővásárhelyen, Szolnokon és Tótkomlóson volt. A világháborút a szerb, orosz, olasz és román frontokon küzdötte végig. 1921-ben műhelyt nyitott. Ipt. elölj. tag, piaci és kontárbiztos, tanonc vizsg. biz. tag, közs. képv. test. tag, Hangya felügy. biz. tag, stb. Neje: Schaubach Ida.

Szakál Imre mészáros és hentes m. Szül. 1905-ben, felszab. 1924-ben Magyarbánhegyesen. Három éven keresztül fejlesztette szaktudását, mint segéd jó mesterek keze alatt. 1927-ben alapította székét. Neje: Mazula Klára.

Tóth Benedek Ferenc kovács m. Pusztaföldváron 1896-ban szül., Csanádapácán 1914-ben szab. fel. Segédi működését hadbavonulása szakította félbe. Olasz hadifogságban volt. 1926-ban önállósította magát. Neje: Silló Anna.

Tóth Mihály cipész m. Csanádapácán 1899-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Orosházán és Csanádapácán volt segéd. Kitűnő segédlevele van. 1928-ban alapította műhelyét. Mérték szerinti cipészetet folytat. Neje: Pleskonics Erzsébet.

Tóth Mihály cipész m. Szül. 1899-ben, felszab. 1923-ban Háry István mester mellett. Orosházán és Csanádapácán dolgozott mint segéd. Kitűnő segédlevelet nyert. Műhelyében mérték szerint úri és női gyermekcipőket készít. Neje: Pleskonics Erzsébet.

Tóth Sándor cipész m. Csanádapácán 1897-ben szül., Orosházán 1913-ban szab. fel. Békéscsabán, Aradon és Nagylakon folytatott segédi gyakorlatot, 1922 óta mester. 1925 óta ipt. előljárósági tag, számvizsgáló, piaci ellenőr, kontárbiztos, stb. Az olasz és orosz fronton harcolt, megsebesült. Nős.

Ujj László sütő m. Orosházán 1889-ben szül., Sátoraljaújhelyen 1910-ben szab. fel. Szatmárnémetin és Debrecenben volt segéd. Sütődéjét 1924-ben alapította. A Testület megalapítása óta vezetőszerepet visz, mint előlj. tag és tanoncvizsg. biz. tag. Háború alatt a szerb, orosz és olasz harctereken volt, megsebesült, vitézségi érme van. Neje: Demarczik Mária.

CSOBÁNKA.

Brunner János épület- és bútorasztalos m. Csobánkán 1906-ban szül., Budapesten 1924-ben szab. fel. Segéd Pilisvörösváron és Budapesten volt. Műhelyét 1929-ben alapította. Főként családi házak és villák szakmába vágó munkáit végzi. Neje: Wolper Anna.

Pechó József temetkezési váll., a Kosek József asztalosüzem üzletvezetője. Szül. 1907-ben Csobánkán, felszab. 1925-ben Budapesten. Pilisvörösváron, Budapesten és Csobánkán jeles mesterek műhelyeiben működött. 1932 óta vezeti a vállalatot önállóan.

Schwenk József sütő m. 1901-ben Csobánkán szül., 1918-ban Pomázon szab. fel. Budapesten segéd, Pomázon üzletvezető volt. 1920-ban Pomázon alapított műhelyét 1922-ben helyezte át Csobánkára. A Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Simon Teréz.

JÁSZJÁKOHALMA.

Antal János kőműves m. Jákóhalmán 1891-ben szül., 1908-ban szab. fel. Budapesten, Kecskeméten, Dévaványán, Fiuméban és Törökországban fejlesztette szaktudását. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Leszerelése után 1919-ben Budapesten nyert képesítést. Jákóhalmán 1921 óta folytatja önállóan az ipart. Ipt. elölj. tag, tanonc vizsg. biz. tag és szakcsop. jegyző. Neje: Terjéky Erzsébet.

Ifj Balázs István épület- és bútorasztalos m. Szül. 1902-ben, felszab. 1919-ben. Segédi gyakorlatot a fővárosban folytatott. 1921-ben alapított műhelyében főként fourniros és festett bútorokat készít. Egy segédje van. Neje: Szabó Teréz.

Balkányi Imre épületasztalos m. 1881-ben Jákóhalmán szül., u. ott 1898-ban Bóna Sándornál szab. fel. Segéd Félegyházán, Jászladányban és Budapesten volt. Önálló mester lett 1906-ban. A világháborút az orosz és olasz frontokon harcolta végig, 1917—20-ig olasz hadifogságban volt. Neje: Fekete Ágnes.

Baráth János sütő m. Jászberényben 1900-ban szül., Kispesten 1927-ben szab. fel. Három évig mint segéd fejlesztette szaktudását. 1930-ban finom és fehér sütödét alapított. A Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Selyem Teréz.

ifj. Bóna János csizmadia m., katonai szállító (saját ház). Szül. 1870-ben, felszab. 1888-ban, atyja műhelyében. 1894 óta önálló. Egyike a község legtekintélyesebb iparosának. Hoszú éveken keresztül elnöki tisztet töltött be. A dalárok örökös díszelnöke, az Ipt. alelnöke. A közs. képv. test. tagja volt 18 éven keresztül. Napjainkban a közéleti szerepléstől visszavonultan él. Neje: Forgács Etelka.

Csöke István hentes és mészáros m. Jákóhalmán 1906-ban szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Hét éven keresztül dolgozott, mint segéd. Székét 1930-ban alapította. Hentesáruból Budapestre is szállít. Neje: Lajkó Erzsébet.

Fejes István kerékgyártó m. 1878-ban Jákóhalmán szül., 1897-ben szab. fel. Jákóhalmai, kiskunfélegyházai, ceglédi és mezőtúri segédévek után 1903-ban műhelyt alapított. Egy segédje van. Ipt. elölj. tag, tanonc vizsg. biz. tag. Résztvett a világháborúban, hadifogságban volt. Neje: Gál Rozália.

Fejes Béla kerékgyártó m. 1906-ban szül., 1922-ben szab. fel. Tanítómestere édesatyja volt, aki mellett továbbra is megmaradt. Neje: Sedon Erzsébet, esküvőjük 1930-ban volt.

Fejes János szabó m. Szül. 1892-ben, felszab. 1909-ben. Jeles budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. A technológián szaktanfolyamot végzett. 1921-ben alapította műhelyét. Az Ip. Kör elnöke, a Kath. Legény Egylet titkára, a közügyek lelkes harcosa. Az Ipt. megalapításában jelentős része van, amelynek első elnöke, törvh. biz. tag, stb. stb. A világháborúból az orosz és olasz frontokon vette ki a részét. Neje: Molnár Juliánna.

Fejes Kálmán cipész és felsőrészkészítő m. 1908-ban szül., 1924-ben szab. fel. Budapesten és Jákóhalmán segédkedett. Szaktanfolyamot a budapesti technológián végzett. 1931 óta folytatja önállóan az ipart. Katonai szolgálatot a Nemz. Hadseregben teljesített.

Fejes Mátyás szabó m. Jászjákóhalmán 1881-ben szül., Budapesten 1898-ban szab. fel. 1904-ben önállósította magát. Műhelyében egy segédet foglalkoztat. Az Iparos Körben vezetői tisztet tölt be, az Ipt. jegyzője. Neje: Kovács Amália.

Forgács István hentes és mészáros m. (saját ház). Szül. 1883-ban, felszab. 1906-ban. Segéd három éven keresztül volt. Székét 1909-ben alapította. A Gazda Kör alapító tagja és v. v. tagja. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton harcolt.

Lékó Sándor lábbeli készítő m. Jákóhalmán 1892-ben szül., Bóna János mester mellett 1907-ben szab. fel. Szeged, Szentes, Cegléd, Budapest, stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. Végigküzdötte a világháborút, kit.: kisezüst és bronz vit. é., K. cs.-k. 1919-ben műhelyt nyitott. Az Ipt. elölj. tagja, a tanonc vizsg. biz. tagja, közs. képv. test. tag, stb., stb. Neje: Borics Erzsébet.

Lendvai Bertalan épület- és bútorasztalos m. (saját ház).1896-ban szül., 1914-ben szab. fel. Segéd Szolnokon, Abonyban, Csepelen és Jákóhalmán volt. 1921-ben alapította műhelyét. Az Ipt. elölj. tagja, az Ip. Kör vál. tagja, a Dalárda ellenőre, stb. Résztvett a világháborúban, hadifogságban volt. Neje: Borics Mária.

Muhary Géza asztalos m. Jászjákóhalmán 1898-ban szül., ott is szab. fel 1915-ben. A háború alatt az olasz fronton harcolt. Segéd Budapesten és Jákóhalmán volt. 1922 óta önálló. Neje: Balázs Ilona.

Molnár Béla csizmadiamester.

Molnár István lábbelikészítő m. (saját ház). 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel, atyja műhelyében, ahol meg is maradt mint segéd. 1908 óta önállóan folytatja az ipart. Az Ipt. elölj. tagja, a szakoszt. elnöke, a tanonc vizsg. biz. tagja, stb. Neje: Vallent Ilona.

Molnár László cipész m. Szül. 1876-ban, felszab. 1893-ban. Kiskunfélegyházai és jákóhalmai mestereknél segédkezett, 1897-ben önállósította magát. Egyike a község legrégibb mestereinek. A J. O. K. vál. tagja, az ipt. elölj. tagja. Az orosz fronton harcolt. Neje: Harangozó Margit. Béla és László fiát a szakmára nevelte.

Nagy András lábbelikészítő m. Jákóhalmán 1881-ben szül., u. itt Fejes Mihálynál 1898-ban szab. fel. 1900-ban lett

önálló. Az Iparoskör v. tagja, a testület megalapításában aktív része volt, napjainkban az alelnöki tisztséget viseli. A tanoncvizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Lukács Ágnes.

Pálinkó Imre kéményseprő m. Hódmezővásárhelyen 1873-ban szül., 1892-ben szab. fel. Aradon, Nagykanizsán, Veszprémben stb. volt segéd. 1907-ben Szentesen nyert jogot, 1924 óta a jászjákóhalmi kerület birtokosa. Háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Neje: Szücs Julianna. Imre fia is e szakmában van.

Révfy István bútorasztalos m. (saját ház). Szül. 1885-ben, felszab. 1902-ben, atyja szakavatott keze alatt. Hét éven keresztül atyjánál volt segéd. 1909-ben alapított műhelyében 3—5 segédet tart. Festett és fényezett bútorokban specialista. A szakoszt. elnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Neje: Fejes Gizella.

Révfy János bútorasztalos m. (saját ház). 1899-ben szül., 1915-ben szab. fel. Szaktudását atyjának, néhai R. Istvánnak köszöni. 1922-ben önállósította magát. Főként festett bútorokat készít. Az asztalos szakosztály jegyzője. Katonai szolgálatot a Nemz. Hads.-ben teljesített. Neje: Molnár Gizella.

Szalay Sándor bádogos m. Jászberényben 1908-ban szül., 1925-ben szab. fel. Szolnokon, Budapesten, Hatvanban, Apátin és Jákóhalmán eltöltött segédévek után 1930-ban önállósította magát. Az épület- és díszmunkák minden válfaját végzi. A Nemz. Hads-ben telj. katonai szolgálatot. Neje: Borics Mária.

Tóth Péter cipőfelsőrészkészítő m. Jákóhalmán szül. 1905-ben, Jászberényben szab. fel 1921-ben. Budapesten és Jákóhalmán praktizált. 1929-ben alapította műhelyét. Technológiát végzett, képzett mester. Neje: Varga Ilona.

id. Wallent Károly hentes- és mészáros m. (saját ház). 1870-ben Jászberényben szül., 17 éves korában u. ott szab. fel. Segédként szabadulási helyén dolgozott. 1890-ben nyitotta üzletét. Mint a szakma legrégibb helyi mestere, a szakoszt. elnöki tisztségét viseli. Az Iparoskör v. első elnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Pocz Mária. István fia hentes, Pál asztalos.

KENDERES.

Bene István hentesmester.

Borki Mihály cipész m., Petőfi u. 27. Nagykőrösön 1890-ben szül., Kisujszálláson 1907-ben szab. fel. Segéd Budapesten és Kisújszálláson volt. 1923-ban önállósította magát. Mérték szerinti munkájával elsőrendű nevet szerzett. A világháborút az orosz és olasz frontokon harcolta végig, megsebesült. Neje: Lukács Erzsébet.

Faragó János cipész m., Horthy István út 5. 1898-ban szül., 1917-ben szab. fel Kenderesen. Szaktudását budapesti és dombovári mestereknél fejlesztette. 1926-ban visszament Kenderesre, ahol műhelyt nyitott. Résztvett a világháborúban. Neje: Tóth Anna.

id. Farkas Lajos csizmadia m., Horthy I. u. 3. Szül. 1877-ben Kenderesen, felszab. 1894-ben Törökszentmiklóson. Segéd Makón, Mezőtúron, Kisújszálláson és Budapesten volt. Ipariskolai oklevele van. 1901-ben lett mester. Két segédet foglalkoztat. Az ipt. előlj. tagja, 10 éve a pénztárosi tisztet viseli. Fiait, Lajost, Károlyt és Endrét ez iparra nevelte. Neje: Benke Erzsébet.
géd Makón, Mezőtúron, Kisujszálláson és

Fábián Károly csizmadiamester, ipartestületi alelnök.

Fontos István szabó m. és vendéglős, Horthy I. u. 1. Kenderesen 1890-ben szül., 16 éves korában szab. fel. Törökszentmiklóson, Nagybecskereken, Budapesten és Ujpesten jó mestereknél segédkedett. Budapesten szabászati szaktanfolyamot végzett. 1917—31-ig volt önálló szabómester, 1931 óta vendéglős. Az ipt. előlj. tagja. Az orosz és a szerb fronton harcolt, fejlövést szenvedett. Neje: Szlovencsák Mária.

Földes Lajos asztalos m. 1904-ben szül., 1921-ben Kenderesen szab. fel. Tíz évi kenderesi segédeskedés után, 1931-ben műhelyt alapított. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Neje: Nagy Mária.

Földi Gyula cipészmester, előljárósági tag.

Kun László lábbelikészítő m., Kossuth L. u. 20. Kenderesen 1908-ban szül., u. ott 1925-ben szab. fel Andrássy József mester keze alatt, akinél segédidejét is töltötte. 1929-ben önállósította magát. Egy segédje van. Neje: Eklár Mária.

Kreisch Pál mészáros- és hentes m., Horthy I. u. 20. Szül. 1889-ben, felszab. 1906-ban Soroksáron. Wienben, Budapesten és Debrecenben praktizált. Kenderesen 1920-ban nyitotta székét. Mint ipar-

hatósági megbízott fontos funkciót teljesít. Az orosz, olasz, szerb és román frontokon harcolt, kétszer sebesült meg. Neje: Szücs Mária.

Nagy József szabó m. Kenderesen 1892-ben szül., 1910-ben szab. fel. Kisujszálláson és Törökszentmiklóson fejlesztette tudását mint segéd. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. 1921-ben lett mester. Műhelyében egy segéddel dolgozik.

Schmidt Antal ipartestületi elnök.

Szalkay Gergely kovács m. 1869-ben Békésen szül., 1885-ben Békéscsabán szab. fel. Debrecen, Arad, Temesvár, Szeged, Cegléd stb. műhelyeiben és uradalmakban eltöltött 12 segédév után önállósította magát. Vizsgázott lóvasaló és gazdasági kovács. Az Ipt. v. elnöke, jelenleg az előlj. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Gulácsy Mária.

Szegő László szíjgyártó m., Rákóczi u. 43. Szül. 1889-ben, felszab. 1908-ban Kisújszálláson. Budapesten 11 éven át, Szegeden és Debrecenben segédeskedett. 1923-ban Kenderesen nyitott műhelyt. Jeles munkáival ezüst érmet és oklevelet nyert. Az Ipt. előlj. tagja és a számvizsg. biz. tagja. Az orosz harctéren volt a világháborúban, kit.: K. cs.-k. Neje: Vigh Julianna.

Székely Ferenc épület- és bútorasztalos m. Mákófalván 1902-ben szül., Kolozsváron 1920-ban szab. fel. Segéd Kolozsvár, Brassó, Bukarest, Budapest és Kenderes műhelyeiben volt. Mint segéd a Kormányzó úr Őfőméltóságának is dolgozott. 1926-ban lett mester. Neje: Bihary Ilona.

Szivák Zsigmond cipész m. Szül. 1890-ben, felszab. 1907-ben Kenderesen. Csongrádi, törökszentmiklósi, budapesti és zimonyi jobb mestereknél dolgozott hadbavanulásáig. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. 1918-ban önállósította magát. 6 éven keresztül az elnöki tisztséget viselte. A tanoncvizsg. biz. tagja.

Trigala György kötélgyártó m., Mátyás kör u. 1. Miaván 1878-ban szül., Kecskeméten 1896-ban szab. fel. Segéd Kiskunfélegyházán, Orosházán, Gyomán és Kisujszálláson volt. 1905-ben önállósította magát. 16 éve az Ipt. előlj. tagja. a gazda tisztséget viseli. Háború alatt az olasz fronton harcolt. Neje: Füredi Mária.

Vizkelety József cipész m., Ferenc József u. 20. 1874-ben Kenderesen szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Egy évig dolgozott mint segéd. 1908 óta űzi önállóan az ipart. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton harcolt.

KUNHEGYES.

Aest Róbert szabó m. 1900-ban Feketehalmon szül., 1917-ben Brassóban szab. föl. Brassóban, Orosházán és Budapesten dolgozott segédként, majd 1925-ben lett önálló. Mérték utáni rendelésre dolgozó, szakképzett iparos, két tanulót nevelt az iparra. Az olasz fronton harcolt.

Ágoston Lukács lábbelikészítő m. Upor u. (saját ház). 1893-ban szül. Kunhegyesen, 1910-ben szab. föl. 1918-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre és raktárra dolgozik, három segédet foglalkoztat. Az ipartestület volt számvizsg., majd előlj. tagja, tanoncvizsgáztató lett. Az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült, 23 hónapig orosz fogságban volt. Kis ez. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Balázs Imre lábbelikészítő m. Lehel u. (saját ház). 1888-ban Kunhegyesen szül., 1904-ben szab. föl. Szegeden, Nagyváradon, Cegléden és Törökszentmiklóson dolgozott mint segéd. 1910-ben lett önálló, 1—2 segédet tart. Segéd korában Törökszentmiklóson oklevelet nyert. Volt ipartest. elöljáró, tanoncvizsgáztató. A háborúban megsebesült. Neje: Kaznovszky Mária.

Borbély Gábor fodrász m. 1903-ban Kunhegyesen szül., 1919-ben szab. föl. Berettyóújfalu, Karcag, Békés, stb. jobb üzleteiben dolgozott. 1926-ban lett önálló. Modern, hygiénikus, szép üzlete van. Neje: Tóth Eszter, önálló női szabó.

Borbély Lajos cipőfelsőrészkészítő m. Lejtő u. 1905-ben szül. Kunhegyesen, 1923-ban szab. föl és 1929-ben lett önálló. A helybeli és környéki mesterek részére dolgozik. Szakképzett mester, aki állandóan ipara fejlesztésén dolgozik. Neje: Szoják Juliánna.

özv. Bondár Mihályné németszűcs m. Néhai férje 1891-ben szül. Vadászon, 1910-ben Nagyszalontán szab. föl, 1919-ben lett önálló. A háborúban 1915-től 17-ig vett részt. 1931-ben húnyt el, azóta üzemét felesége, sz. Karmazsin Juliánna vezeti özvegyi jogon, 1 alkalmazottal.

Csete Lajos esztergályos m. Magyar u. (saját ház). 1897-ben szül., 1913-ban szab. föl Kunhegyesen édesatyja, Csete Miklós műhelyében. 1924-ben lett önálló.

Tanonc korában elismerő oklevéllel lett kitüntetve. A 13. huszárezredben olasz, román fronton harcolt. Kisezüst, és bronz v. érme van. Neje: Endrédy Zsuzsanna.

Csécs Mihály cipész m. Keleti u. (saját ház). 1898-ban szül. Szabéden, 1914-ben Kolozsváron szab. föl. Brassóban, Marosvásárhelyen dolgozott mint segéd, 1923-ban lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozó, szakképzett iparos, aki szabászatot is tanult. 1923-ban tette le a mestervizsgát Debrecenben. Segéd korában kitüntetést kapott. A román és albán fronton harcolt. 1920—22-ig a csendőrségnél szolgált. Neje: Nagy Juliánna.

Csoma Gábor kádár m. 1911-ben szül. Kunhegyesen, 1929-ben bátyjánál, Csoma Jánosnál szab. föl és 1931 óta, mint üzletvezető működik özv. Csoma Jánosné üzemében. Az összes szakmába vágó munkát tökéletesen végzi, a jónevű üzemet a tradíciókhoz híven vezeti.

Faragó Elek kötélgyártó m. Kossuth u. (saját ház). 1880-ban szül. Kunhegyesen, 1897-ben u. ott szab. föl. Segédéveit Szegeden és Szarvason töltötte, 1902 óta önálló. 1 tanonc segítségével dolgozik. Az ipartestület elöljárója, a helybeli bank igazgatósági tagja. Az orosz, olasz és román fronton harcolt,mint őrvezető. A kisezüst v. é., a bronz és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Máté Róza.

Felső Béla cipész m. 1896-ban Dévaványán szül., 1911-ben Törökszentmiklóson szab. föl. Szolnok, Budapest jobb műhelyeiben képezte magát, 1920-ban lett önálló. Kizárólag mérték szerinti rendelést végez. Szabászatot is tanult. A román fronton harcolt. Neje: Varga Erzsébet.

ifj. Forró József mészáros és hentes m. Csendes köz. 1905-ben szül. Kunhegyesen 1921-ben szab. föl Tar Mihálynál. Helyben és Budapesten dolgozott mint segéd, 1931-ben lett önálló. Szakképzett iparos, saját készítményű friss árui közismertté tették nevét. Neje: Cseppentő Juliánna.

Frischák Antal férfiszabó m. Csendes köz 222/a (saját ház). 1885-ben szül. Gyertyámoson, 1901-ben Nagybecskereken szab. föl. Budapest jobb műhelyeiben volt segéd, 1911 óta önálló mester. A budapesti technológián tanulta a szabászatot. A jobb közönség kedvelt szabója. 1908-ban elismerő oklevelet nyert. Az ipartest. volt elöljárója, alelnöke, része van az Iparos Ifjak Körének megalapításában is. Az orosz fronton harcolt. Neje: Zsadony Mária.

Friedrich Endre géplakatos m. (saját ház). 1883-ban Kunhegyesen szül., 1899-ben szab. föl. Atyja néhai F. Albert, szintén lakatos mester volt. Budapesten, Kecskeméten, Szolnokon dolgozott, majd 1908-ban lett önálló. Üzeme motorikus erőre, modernül berendezett, autófuvarozással is foglalkozik. Kb. két évtized óta vesz részt az össziparosság érdekeinek szolgálatában. Huzamosabb ideig volt az ipartestület elöljárója, 1929 óta annak elnöke, községi képv. test. tag, egyháztanácsos, stb. A 68. gy. ezredben harcolt, megsebesült a szerb harctéren.

Friedrich Albert lábbelikészítő m. Lehel u. 1885-ben Kunhegyesen szül., 1900-ban szab. föl. Cegléden, Kunhegyesen, dolgozott mint segéd, majd 1907-ben lett önálló. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik. 18 éven keresztül volt elöljárósági tag, három éven át számvizsgáló, tanoncvizsgáztató, iskolaszéki gondnok, stb. Az orosz és román fronton küzdött. Kétszer a bronz v. é. és a K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Bauer Magdolna.

Fridrik István gépészkovács m. (saját ház). 1875-ben Kunhegyesen 1891-ben szab. föl. Szeged, Arad, Budapest, Debrecen mestereinél dolgozott segéd korában. 1902-ben lett önálló. 3—4 alkalmazottat foglalkoztat időközönként. A tanoncvizsg. biz. tagja, iskolaszéki tag. Az orosz fronton küzdött. Neje: Veréb Gizella.

Gecse József épületasztalos és üveges m. Lejtő u. 1893-ban szül., Mezőtúron szab. föl 1909-ben. 1925-ben lett önálló mester. Kizárólag épületmunkákkal és üvegezéssel foglalkozik. Számos helybeli és környéki épületmunkákon vett részt. Az orosz, olasz, és román fronton harcolt, megsebesült. Bronz v. é. és K. cs.-.-tel lett kitüntetve. Neje: Magda Terézia.

Gönczi Imre lábbeli készítő m. Csárda köz. 1905-ben szül. Kunhegyesen, 1923-ban szab. föl, majd segédéveit Cegléden és Kunhegyesen töltötte. 1930-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre és raktárra dolgozik. Ambíciózus iparos, aki ipara fejlesztésén dolgozik. Neje: Czövek Rozália.

Grünbaum Géza sütő m. Rákóczi út 13. 1873-ban szül. Törökszentmiklóson, 1889-ben szab. föl mint segéd. Nagyvárad, Karcag, Szolnok, Budapest, Arad nagyobb üzemeiben gyakorolta magát és 1900-ban lett önálló mester. Két magyar kemencével épített, modern, hygiénikus üzeme van. Adolf és Imre fiát is iparára nevelte. Tanoncvizsgáztató. A 29. gy. ezredben résztvett a háborúban. Neje: Ackermann Helén.

Hubay Pál mészáros és hentes m. 1893-ban Kunhegyesen szül., 1914-ben szab. föl. Kunhegyesen, Kisújszálláson és Szolnokon dolgozott segédként. 1918 óta önálló. Hygiénikus, fővárosi nívójú üzletében elsőrendű friss árut tart. A szerb fronton harcolt, megsebesült, 30 százalékos rokkant. Neje: Mészáros Mária.

ifj. K. Juhász Imre mészáros és hentes mester. 1910-ben született Kunhegyesen, 1926-ban szabadult föl, 1930-ban lett önálló. 1931-ben nősült. Üzlete a község főutcáján fővárosi nívón van berendezve, modern hűtővel ellátva. Saját készítményű friss hentesárui vannak. A Függ. Kör, az Iparos Ifjak, a Kisbirt. Körének tagja. Neje: Váradi Mária.

Juhász Gábor kocsigyártó m. Hosszú u. (saját ház). 1886-ban Kenderesen szül. 1904-ben szab. föl. Gyöngyös, Miskolc, Eger, Mezőtúr, stb. városokban dolgozott, majd 1910-ben lett önálló. Tanonc korában kitüntetést nyert. Iparhatósági megbizott. műhelyvizsgáló volt. A 11. tüzérezredben orosz, olasz frontokon harcolt, megsebesült, bronz v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve, a polg. érem és vaskereszt tulajdonosa.

Kardics Jenő cipész m. 1889-ben Győrött szül. Bőripari szakiskoláit Kassán végezte. Győrött, Kassán, Pozsonyban, Magyaróváron, Sopronban és Budapesten fordult meg segéd korában, 1922-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, 1—2 alkalmazottat tart. Az orosz fronton küzdött. Neje: Nánássy Julianna.

Kádár Gusztáv kéményseprő m. Rákóczi út 1567 (saját ház). 1864-ben szül. Városnaményon, 1883-ban szab. föl. Nagyvárad, Arad, Kecskemét, Ungvár, Szeged, Hódmezővásárhely városokban volt segéd és 1919-ben Turkevén lett önálló, 1924 óta van Kunhegyesen. 17 évig volt üzletvezető Mezőtúron. Három segédet foglalkoztat. 1891-ben a mezőtúri tűzoltó gyakorlaton 7 méter magasból lezuhant, azóta rokkant. Neje: Novotny Erzsébet.

Keller József szíjgyártó m. 1879-ben szül. Segesváron, 1896-ban szab. fel Medgyesen. Medgyes, Segesvár, Szászrégen, Gyulafehérvár, Torda voltak segédiállomásai, 1924-ben lett önálló. Minden szakmai munkát végez. A 2. vártüzérezrednél szolgált az olasz fronton. Neje: Sajtos Rebeka.

Kiss Gábor cipész m. Csendes u. 225. (saját ház). 1886-ban szül. Kunhegyesen, u. itt szab. 1903-ban. 1910-ben önállósította magát. Mint segéd Budapesten, Abádszalókon és Kispesten dolgozott. Technológiát végzett szakképzett mester, aki tanonc korában kitüntetést nyert. Az ipartestületnek öt éven át volt elnöke, elöljárósági tag, a Hangya és a Takarék igazgatósági tagja, a ref. egyh. presbitere. A szerb, orosz fronton harcolt, kétszer sebesült, két évig orosz fogságban volt. Neje: Tar Rozália.

Kiss Lajos kalapos m. 1874-ben szül. Kunhegyesen, 1892-ben Budapesten szab. föl. Segédéveit Budapesten töltötte, 1889-ben lett Kunhegyesen önálló. Kalapkészítéssel és kereskedéssel foglalkozik. Elöljárósági tag, jelenleg pénztárosa a testületnek, közs. képv., ref. presbiter, segítő egyleti pénztáros, stb. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Lengyel Terézia.

Koncz József kalapos m. Vénkert u. 511. (saját ház). 1853-ban Városszón szül. 1870-ben Egerben szab. föl. 10 éves vándorútján Budapest, Mohács, Belgrád, Zimony, Szeged, Pápa, Egerben járt. 1880 óta önálló. 22 évig volt kereskedő. 1883-ban a debreceni kiállításon remekmunkájával ezüstérmet nyert. Három fia vett részt a háborúban. Neje: Geszti Teréz.

Köszler Ferenc férfiszabó m. Kígyó u. 1889-ben Temesrékason szül., 1904-ben Szegeden szab. föl. Budapest, Ujvidék, Fiume, Belgrád, Zimony, Szeged voltak segédéveinek állomásai, 1920-ban Kunhegyesen let önálló. Az úri közönség kedvelt szabója, mérték szerinti rendelésre dolgozik, 1—2 segédet tart. Öt éven át volt a testület elöljárója, számvizsgáló, Move alapító elnök. A 61. gy. ezredben harcolt az orosz, alosz fronton, fogságba esett. Neje: Szücs Zsuzsánna.

Kun Julia takács m. Csendes köz. Kenderesen szül., Kunhegyesen 1925-ben szab. föl. az ipart bátyjánál tanulta, 1928 óta önállóan vezeti üzemét. Hozott anyagból, valamint raktárra dolgozik, főleg házi vásznak szövését végzi.

Kun Sándor mészáros és hentes m. Kigyó u. 1885-ben Kunhegyesen szül., 1904-ben Abádszalókon szab. fel. Segédéveit a szakmában Szarajevóban a katonaságnál töltötte. 1908-ban lett önálló. Üzlete fővárosi nívójú, modern, hygiénikus, állandó friss árukkal ellátva. A 68. gy. ezredben az orosz fronton haroclt. 1916-ban fogságba került. Neje: Németh Mária.

Lukács István lábbelikészítő m. Zádor u. (saját ház). 1895-ben szül. Kunhegyesen, 1912-ben szab. föl. Budapest, Cegléd, Kecskemét jobb műhelyeiben fejlesz-

tette szaktudását, 1920-ban lett önálló. Főleg raktárra dolgozik.Az ipartestület tanoncvizsgáztatója. Az olasz és román fronton küzdött.

Lukácsy Dezső kocsigyártó m., Zádor u. (saját ház). 1895-ben szül. Kenderesen, u. ott 1913-ban édesatyjánál szab. fel, majd Bpesten, Nagykőrösön, Túrkevén, Debrecenben dolgozott segédként, 1919-ben lett önálló. Mint szakképzett iparos, uradalomban is dolgozott huzamosabb ideig. Az ipartest. elöljárója, tanoncvizsgáztató, dalárda tag. Az orosz, olasz és francia fronton küzdött, kétszer megsebesült. Neje: Ludvig Juliánna.

Masáth János mészáros és hentes m. Kossuth u. (saját ház). 1891-ben Kunhegyesen szül. 1905-ben, atyjánál, M. Ferencnél szab. fel. Salgótarjánban volt segéd, 1922-ben lett önálló mester. Üzeme modern berendezésű, fővárosi nívójú, hygiénikus. Saját készítményű hentesárui vannak. Hosszabb idő óta elöljárója a testületnek, tanoncvizsgáztató. Vezetésre predesztinált egyénisége, puritán jelleme az első iparosok közé emelik őt. A tengerészetnél szolgált, mint tűzmester szerelt le. Neje: Fülöp Gizella.

Marton Péter kerékgyártó m. Hajnal u. 1888-ban Nemeskeresztúron szül., 1904-ben szab. föl, majd Pápán, Budapesten, Köpcsényben dolgozott mint segéd, 1913-ban lett önálló. A 11. huszároknál az orosz fronton harcolt, fogságba került, ahonnét 4 év multán tért vissza. Neje: Szász Mária.

Márta Károly kovács m. Hajnal u. 386. Tiszaderstomajon szül. 1884-ben, 1901-ben Kunhegyesen szab. föl. Kisújszállás, Kecskemét, Szolnok, Hosszúpályi mestereinél dolgozott mint segéd, majd huzamosabb ideig uradalomban is, ahol szaktudását fejlesztette. Katonai lóvasaló. A 2. honv. ágyúsezredben szolgált. Przemyslnél fogságba esett. Neje: Tóth Franciska.

Mátyus Imre férfiszabó m. Lehel u. 206. (saját ház). 1893-ban Tiszaszentimrén szül., 1908-ban Kunhegyesen szab. föl. Nagykőrösön, Budapesten, Szolnokon dolgozott jobb műhelyekben és 1920-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik, az úri közönség részére. Tanonc korában kitüntetést nyert szép munkájáért. Az iparos ifjak egyletének megalapítója és vezetőségi tagja volt huzamosabb ideig. Az orosz, román, és olasz fronton küzdött, megsebesült. K. cs.-k. és bronz vit. érme van. Neje: Fehér Róza.

Mészáros József férfiszabó m. Kígyó u. 184. (saját ház). 1883-ban szül. Kunhegyesen, 1899-ben szab. fel Karcag, Kisújszállás, Debrecen jobb műhelyeiben dolgozott mint segéd, 1907-ben önállósította magát. Karcagon szabászati tanfolyamot végzett. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. A 29. gy. ezredben Przemysnél fogságba került. Neje: Végh Zsuzsanna.

Molnár Miklós kocsigyártó m. 1879-ben Kunhegyesen szül., 1895-ben szab. föl. Budapesten, Szegeden, Miskolcon, Kunhegyesen volt segéd. 1907-ben lett önálló. Elsőrendű munkái közismertek. A háborúban az orosz, román és olasz fronton harcolt.

Nagy Miklós géplakatos és kovács m. 1903-ban szül. 1921-ben szab. föl Kunhegyesen, majd Budapesten a Mávnál 7 évig dolgozott. 1929-ben lett önálló. Modernül berendezett üzeme van. Neje: Sípos Erzsébet.

Nagy Lajos magyarszűcs m. Kiskakat köz (saját ház). 1883-ban Kunhegyesen szül., 1900-ban szab. föl édesatyjánál. Családja több mint 100 éve dolgozik a szakmában. Ő 1908-ban lett önálló. Egyszerű és díszes bundákat készít és speciális lengyel bundák készítője. Főúri családok részére dolgozik. Az ipartest. számvizsgálója, elölj. tag, alelnök, ellenőr, stb. A ref. egyház presbitere, a tűzoltó egylet volt pénztárosa, stb., stb. A szerb fronton megsebesült. Neje: Rátkay Mária.

Nyíri József cipész m. 1886-ban szül. Kunhegyesen, 1903-ban Szarvason szab. föl. Budapest, Fiume jobb mestereinél dolgozott segéd korában, a szabászatot Budapesten tanulta. 1911-ben lett önálló. Üzeme saját házában van. Tűzoltó szakaszparancsnok, leventeoktató. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, hétszer sebesült. A nagy- és kisezüst, br. v. é., seb. é. és német kisezüst tulajdonosa.

Oláh Miklós csizmadia m. 1905-ben Kunhegyesen szül., 1922-ben szab. föl. Debrecen, Cegléd, Kunhegyesen dolgozott mint segéd, szabászatot Cegléden tanult. 1931-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik a gazdaközönség részére.

Oncsák András sütő m. Mirkó köz. Kisújszálláson 1885-ben szül., 1921-ben szab. föl. 1928-ban lett önálló. Fehér- és steer-sütéssel foglalkozik modern, hygiénikus üzemében. A r. k. egyház tanácsosa. Az orosz fronton harcolt, ott megsebesült, rokkant lett. Neje: Sztári Mária.

Papp Jenő kerékgyártó m. 1900-ban szül. Kunhegyesen, 1918-ban szab. föl,

majd Szarvason, Dévaványán, Túrkevén töltötte segédéveit, 1929-ben alapította önálló műhelyét. Szakképzett ambiciózus iparos. 1 tanoncot foglalkoztat. Műhelye saját házában van. Neje: Kiss Judit.

Pál Miklós férfiszabó m. 1907-ben szül. Kunhegyesen, 1924-ben szab. föl. Turkevén és Budapesten volt segéd. Szabászatot tanult. Rendelésre dolgozik, szakképzett iparos. Minden idejét ipara fejlesztésére szenteli. Neje: G. Szűcs Róza.

ifj. Ratkay Imre csizmadia m. 1881-ben szül. Kunhegyesen, 1901-ben szab. föl atyjánál, néhai R. Imrénél, mint segéd Debrecen és Kunmadarason fejlesztette szaktudását. 1904 óta önálló. Rendelésre, főleg raktárra készíti munkáját. 1—2 segédet foglalkoztat. A 68. gy. ezredben teljesített szolgálatot. Neje: Major Teréz.

Rózsa Gyula cukrász m. Horthy Miklós tér (saját ház). 1885-ben szül. Fegyverneken, 1903-ban Kunhegyesen szab. föl. Budapesten és több vidéki városban dolgozott mint segéd. 1912-ben lett önálló. Saját készítményű, friss és ízletes árui a környéken is közismertek. Üzlete fővárosi nívójú. Több társadalmi és kultúregylet tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Molnár Ágnes.

Sáry Sándor kőműves m., Dörgő u. (saját ház). 1878-ban szül. Kunhegyesen, ott szab. föl 1895-ben, majd Budapesten, Egerben és miskolci építkezéseknél gyakorolva magát, 1910-ben lett önálló. Magas és mély építéseket szakszerűen végez, számos épület fűződik nevéhez. Jelenleg alelnöke az ipartestületnek, volt előljárója, a ref. egyház presbitere. Neje: B. Fodor Julianna.

Schenker András órás, ékszerész m., Kigyó u. 1907-ben szül. Tiszabüdön, 1925-ben szab. föl Törökszentmiklóson, majd 1931-ben Kunhegyesen lett önálló. Óra és ékszerjavításokkal, fémbeváltással és márkás órák, ékszerek eladásával foglalkozik. Szakképzett, intelligens iparos. A keresk. kör tagja.

Schneer Béla cipész m., Hajnal u. 404. 1880-ban Békésszentandráson szül., 1896-ban szab. föl, a segédéveit Szarvas, Orosháza, Szentes, Kunhegyes jobb mesterei mellett töltötte. 1904 óta önálló. Raktárra és rendelésre dolgozik. Üzemében fia András segédkezik. A 29. gy. ezredben harcolt, Przemyslnél orosz fogságba került, ahonnan 39 hónap multán tért haza. Neje: Brandspiegel Róza.

Cs. Szabó Péter cipész m., Lejtő u. 1111 (saját ház). 1887-ben szül., 1904-ben szab. föl Kunhegyesen. Miskolcon és Léván hosszabb ideig volt segéd, majd 1907-ben Kunhegyesen lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik. Tanonc korában oklevelet nyert, majd szabászati tanfolyamot végzett. A 29. gy. ezredben 1915-ben orosz fogságba került. Neje: Csoma Etelka.

Szabó Lajos magyar szűcs m., Lehel u. 207. Kunhegyesen szül. 1906-ban, 1923-ban szab. föl bátyjánál Sz. Eleknél, 1927-ben lett önálló. Speciális magyar szűcs, főleg a gazdatársadalom részére dolgozik. Neje: Pál Erzsébet.

Szász Ferenc lábbeli készítő m. (saját ház). 1874-ben szül., 1892-ben szab. föl Kunhegyesen édesatyjánál Sz. Józsefnél. Megfordult segédként Kolozsváron, majd 1899-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik, javítást is vállal, 4 évtizede dolgozik a szakmában.

Tar József gazdasági kovácsmester, Csárdaköz (saját ház). 1886-ban szül. Kunhegyesen, 1902-ben szab. föl. Mint segéd Mezőtúr, Kecskemét, Nagykőrös mestereinél gyakorolta iparát és 1911-ben lett önálló. Az ipari életben tevékeny része van mint műhelyvizsgáló, tanoncvizsgáztató és előljáró. A 4. train divisiónál szolgált a háborúban. Neje: Balogh Róza.

Tar Sándor csizmadia m. (saját ház). 1862-ben szül., 1879-ben Szolnokon szab. föl, majd 1888-ban szülőfalujába visszatérve önálló lett. A szakma egyik legrégebbi mestere. Rendelésre, főleg vásárra dolgozik. Az ipartestület könyvtárnoka és előljárója. Neje: Apostol Erzsébet.

Tar Sándor lábbeli készítő m., Kigyó u. 202 (saját ház). 1881-ben szül. Kunhegyesen, 1898-ban szab. föl. Debrecenben dolgozott mint segéd, 1904-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik. 3 tanulót szabadított föl. A szerb és orosz fronton harcolt, orosz fogságba került, honnan 1919-ben tért vissza. Neje: Ratkay Erzsébet.

Teleky Sándor cipész m. 1907-ben Kunhegyesen szül., 1923-ban szab. föl. Cegléden is dolgozott és 1931-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik. Az Ipt. és az egyházi dalárda tagja. A nemzeti hadseregben teljesített szolgálatot. Neje: Barnáti Rózsi.

Teleky László lábbeli készítő m. Csárdaköz (saját ház). 1872-ben szül., 1887-ben szab. föl Kunhegyesen édesatyjánál. Kecskemét, Szeged, Arad, Nagyvárad, Kolozsvár és Budapetsen dolgozott segédként, 1895-ben lett önálló. Saját készítményeit tartja raktáron, rendelésre

is dolgozik. 1905-ben oklevelet nyert Szolnokon. 20 éven át előljárója az ipartestületnek, 2 éven át pénztárnoka. A háborúban részt vett. Neje: Koch Teréz.

Trenka Sándor mészáros- és hentes m. Kigyó u. 1876-ban szül. Kunhegyesen, 1895-ben szab. föl Masáth Ferencnél, majd 1900-ban lett önálló. Budapest jobb mestereinél dolgozott segédként. Üzeme nagyvárosi nívón áll, modern hűtővel, hygienikus berendezéssel. Volt iparhatósági megbízott és előljárósági tag. Az orosz fronton harcolt, rokkant lett. Neje: Kocsis Franciska.

Uray István épület- és bútorasztalos m. 1876-ban szül. Érenderéden, 1900-ban Nagykárolyban szab. föl. Debrecen, Püspökladány, Budapest voltak segédéveinek nagyobb állomásai, 1919-től önálló Kunhegyesen. Az orosz és olasz fronton küzdött. Neje: Nagy Erzsébet.

Vadas Pál férfiszabó m., Hajnal u. 1899-ben szül. Kunhegyesen, 1916-ban szab. föl Szászvároson. Budapesten, Baján, Szászvároson és Bácsalmáson dolgozott mint segéd, 1923-ban lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozó, szakképzett mester, aki technológián szabászatot tanult. Az olasz fronton fogságba került. Neje: Ty. Szabó Erzsébet.

Vigh Lukács kovács m. 1889-ben szül. Kunhegyesen, 1906-ban szab. föl. Törökszentmiklóson, Cegléden, Budapesten, Székesfehérváron és Pakson volt segéd. 1913-ban lett önálló. A szerb és orosz fronton szolgált. Kor. ezüst érdemker. kitüntetése van. Műhelye jól berendezve saját házában van. Neje: Kocsis Erzsébet.

Vigh Ferenc épület- és bútorasztalos m. 1896-ban szül. Kunhegyesen, 1913-ban szab. föl. Ausztriában és Budapesten töltötte segédéveit és 1920-ban lett önálló. Külföldön szerzett szakismereteit a magyar ipar hasznára fordítja. Üzeme saját házában van. A háborúban a szerb, orosz és olasz fronton harcolt, 2 br. v. é. és a K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Uhrin Sárika.

Weisz Dávid bádogos m. 1873-ban Hajdusámsonon szül., 1890-ben Debrecenben szab. föl. Debrecen, Berettyóújfalu, Nyírbalkány jobb mestereinél dolgozott, 1900-ban lett önálló. Épület- és díszmű munkát készít, számos iskola, templom, épületmunka fűződik nevéhez. A táviró ezredben teljesítet katonai szolgálatot. Neje: Vogel Etel.

Weisz Jenő órás, ékszerész.

KUNÁGOTA

Bakó Pál kerékgyártó m. Kunágotán 1895-ben szül., Aradon 1912-ben szab. fel. Mint tanuló két ízben is nyert oklevelet jó munkájával. Arad, Szeged, Temesvár és Ujvidék mestereinél fejlesztette szaktudását. Műhelyét 1920-ban alapította. Az ipt. alapító tagja, a számvizsg. biz. tagja, az Otthon pénztárosa stb. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt. Neje: Nagy Rozália.

Baranya István kerékgyártó m. 1905-ben Kunágotán szül., 1922-ben Kevermesen szab. fel. Segéd Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Orosházán és Tótkomlóson volt, 1930-ban önállósította magát. A Polgári Lövészegylet tagja.

Bátori Aladár épület- és bútorasztalos m. Szül. 1896-ban Aradon, felszab. 1914-ben Magyarbánhegyesen. 1915-ben a harctérre került, az olasz fronton hadifogságba esett. Három és félévi rabság után hazatérve folytatta szakismeretei fejlesztését. 1927-ben műhelyt alapított, ahol személyesen dolgozik.

Biró János épület- és bútorasztalos m., temetk. váll. Nagykamaráson 1891-ben szül., Medgyesegyházán 1908-ban szab. fel. Temesvári, aradi, kolozsvári és budapesti cégeknél segédeskedett. Végigküzdötte a világháborút. 1920 óta önálló. Az Ipt. megalapításában tevékeny részt vett, az előlj. tagja, 1930 óta a pénztárosi tisztséget viseli. Neje: Piros Márta.

Biró Sándor cipész m. Medgyesegyházán 1893-ban szül., u. ott 1911-ben szab. fel. Nagyvárad, Temesvár, Gyöngyös, Szeged, Kegylak és Arad mestereinél fejlesztette szaktudását. Budapesten szabászati szaktanfolyamot végzett a technológián. 1920-ban Nagykamaráson alapított műhelyét 1922-ben helyezte át Kunágotára. Az orosz és olasz fronton küzdötte végig a világháborút, megsebesült. Kit.: K. cs.-k. Neje: Kovács Margit.

Bokor Lajos szíjgyártó m. 1897-ben Kunágotán szül., 16 éves korában Medgyesegyházán szab. fel. Szabadulási helyén és a fővárosban praktizált. 1915-től az orosz és olasz harctereken küzdött. Leszerelése után — 1919-ben — alapította műhelyét. Neje: Balázs Franciska.

Bubori József cipész m. Szül. 1899-ben Kunágotán, Hódmezővásárhelyen tanulta a szakmát, 1916-ban szab. fel. Születési és szabadulási helyén volt segéd. 1930-ban lett mester. Katonai szolgálatot a

Nemz. Hads.-ben teljesített. Neje: Nagy Júlia.

Cseh Mihály épület- és bútorasztalos m. Szül. 1889-ben, felszab. 1908-ban Makón. Kolozsvári, nagyváradi, debreceni és szegedi segédévek után 1927-ben önállósította magát. A világháború alatt a szerb és az orosz fronton harcolt, megsebesült, 50%-os hadirokkant. Neje: Benke Róza.

Fábián Sándor úri- és női cipész m. Medgyesházán 1904-ben szül., Kunágotán 1923-ban szab. fel. Budapest, Makó és Csongrád műhelyeiben volt segéd. Műhelyét 1927-ben alapította. Két tanulóval dolgozik. Aktív sportember. Neje: Korpa Tekla.

Gaál Béla férfiszabó m. Kunágotán 1884-ben szül., u. ott 1901-ben Balázs mesternél szab. fel. Segéd Nagyváradon, Abonyban és Hódmezővásárhelyen volt. 1912-ben önállósította magát. Két tanulója van. Az Ipt. megalapítása óta vezető szerepet visz, ma is előlj. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Leginszky Margit.

ifj. Gyenes Ferenc kerékgyártó m. 1902-ben Battonyán szül., 1919-ben Mezőkovácsházán szab. fel. Segédidejét Mezőkovácsházán, Battonyán, Kunágotán és és Budapesten töltötte. 1922 óta üzi önállóan az ipart. Neje: Belicza Mária.

Hevesi Vince mészáros- és hentes m. Kunágotán 1894-ben szül., Aradon 1909-ben szab. fel. Szegeden, Temesváron, Gyulán és Budapesten fejlesztette szakmai tudását, 1921-ben alapította székét. Résztvett az Ipt. megalapításában, melynek azóta is előlj. tagja. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton megsebesült, kit.: két bronz v. é. és K. cs.-k. Neje: Boldog Rozália.

Kneifel Ferenc sütő m. Gyulán 1902-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Kunágotára ment segédnek, ahol végleg meg is telepedett és 1930-ban sütődét alapított. Üzletét nejével szül. Reinhardt Annával közösen vezeti. A Sportegylet vezetőségének tagja.

Kovács Gábor lábbelikészítő m. 1894-ben Nagykamaráson szül., 1912-ben Medgyesegyházán szab. fel. Segéd Békéscsabán volt. 1915-ben önállósította magát, röviddel utána hadbavonult. Leszerelése után folytatta iparát. Érdekes találmánya van, melynek segítségével autógumminiköpenyeket cipőtalpnak és saroknak lehet használni. Az Olvasókör tagja, piacvizsgáló. Neje: Kovács Rozália.

Marsi János asztalos m. Kunágotán 1891-ben szül., Lugoson 1908-ban szab. fel. Lugoson, Budapesten, Bécsben, Lipcsében és Hamburgban fejlesztette szaktudását. 1921 óta folytatja önállóan az ipart. Az Ipt. előlj. tagja. A szerb és orosz fronton harcolt, 7 évig hadifogságban volt Neje: Szabó Irén.

Marsy Mihály szabó m. 1887-ben Kürtösön szül., 1903-ban Kunágotán szab. fel. Segédként Sabóczon, Aradon, Nagyváradon, Kolozsvárott és Békéscsabán dolgozott. Első műhelyét Vésztőn 1913-ban alapította, kunágotai üzlete 1918 óta áll fenn. Az Ipt. megalapítása óta az előlj. tagja és a tanoncvizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Bej Gizella.

Mellár Mihály férfiszabó m. Magyardombegyházán 1900-ban szül., Mezőkovácsházán 1918-ban szab. fel. Fővárosi szalónokban fejlesztette szaktudását. 1927-ben önállósította magát. Neje: Petrovszky Katalin, esküvőjük 1923-ban volt.

Nagy Lajos kerékgyártó m. Szül. 1908-ban Kunágotán, u. ott szab. fel Bakó Pál mesternél 1927-ben. Segéd Orosházán és Békéscsabán volt. Műhelyét 1931-ben alapította. Katonai szolgálatot a Nemz. Hads.-ben teljesített.

Novák József mészáros- és hentes m. Világoson 1899-ben szül., Szegeden 1921-ben szab. fel. Tanítómestere Barna Béla volt. Öt évi szegedi segédidő után alapította székét 1926-ban. Neje: Verik Mária.

Oláh István épület- és bútorasztalos m., temetk. váll. Magyarbánhegyesen 1882-ben szül., u. ott 1899-ben szab. fel. Segéd Békéscsabán és Déván volt. 1905-ben Magyarbánhegyesen önállósította magát, majd 1913-ban Kunágotára helyezte át vállalatát. A közügyekért lelkesedő, vezetésre hivatott egyéniség, aki már hat éve az alelnöki tisztség viselője. Az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült, két és fél évig hadifogságban volt. Neje: Kvasz Mária.

Sáfrány Lajos kerékgyártó mester. Született 1894-ben, felszabadult 1912-ben Kunágotán, Battonyai, mezőkovácsházai és uradalmi gyakorlat után 1919-ben alapított műhelyt. 1914—18-ig a szerb, orosz, olasz és román harctereket járta, megsebesült. Neje: Kisházi Mária.

Szabó Béla kovács m. Kunágotán 1905-ben szül. Atyja Sz. Pál a kovács ipart űzte. Nála tanulta ki a szakmát. 1922-ben szab. fel. 7 évig atyja műhelyében dolgozott, majd 1929-ben átvette annak önálló vezetését. Neje: Gyuró Anna.

Szabó Lajos kovács m. 1893-ban Kunágotán szül., u. ott édesatyja keze alatt 1910-ben szab. fel. Szegedi, dorozsmai és

orosházai mestereknél gyarapította szaktudását. 1919 óta önálló. Az Ipt. elölj. tagja, a róm. kath. egyháztanács tagja stb. Neje: Farkas Matild.

Turák Ferenc férfiszabó m. Szül. 1894-ben Bukovecen, felszab. 1911-ben Kunágotán. Segéd Nagylak, Csanádpalota, Tótkomlós, Arad és Pitvaros mestereinél volt. 1914-től végigküzdötte a világháborút, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Leszerelése után, 1919-ben lett mester. V. Ipt. elölj. tag, szövetkezeti ig. tag. Neje: Váradi Etel.

Vincze István cipész m. Kunágotán 1905-ben szül., 21 éves korában szab. fel. Hódmezővásárhelyen volt segéd. 1928-ban önállósította magát. 1931-ben volt az esküvője Pikó Erzsébettel.

MEDGYESEGYHÁZA.

Balogh Károly géplakatos m. 1895-ben Erdőhegyen szül., 1915-ben Bánkúton szab. föl. Budapesten és Szolnokon dolgozott mint segéd, 1926-ban lett önálló. Szolnokon gépkezelői, majd fűtő tanfolyamot végzett. A háborúban az 51. tüzéreknél az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Buday Katalin.

Bánszky János magyar szabó m. 1882-ben Békéscsabán szül. Békéscsabán, Orosházán, Medgyesen és Hmvásárhelyen gyakorolta iparát, 1907 óta önálló mester. Az ipartestületnek 10 éven át volt számvizsgálója. A 101-es gy. ezr.-ben küzdött, orosz fogságba került.

Bohus György cipész m. 1897-ben Pusztaotlakon szül., 1920-ban Medgyesegyházán szab. föl. 1924 óta önálló, a géplakatos mesterséget is kitanulta. Jelenleg fakereskedéssel foglalkozik, a Faksz. helyi telepvezetője. 1916-tól kezdve résztvett a háborúban, majd a gépkocsiosztaghoz került. Neje: Galó Mária.

Bokor György szíjgyártó és kárpitos m. 1895-ben Győrszentmártonon szül., 1911-ben szab. föl. Budapesten dolgozott segédként, 1920-ban lett önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja, a háborúban a 101-es gy. ezredben az olasz fronton harcolt. Neje: Sütő Julianna.

Budai Györgyné cipész m. Néhai férje 1882-ben szül. Gyulán, 1900-ban szab. fel Medgyesházán, 1910-ben saját erejéből lett önálló. A háborúban 1914-ben az orosz fronton hősi halált halt, az üzemet azóta neje, Papp Juliánna vezeti kellő szakértelemmel, aki rendelésre és raktárra dolgozik 3—4 alkalmazottal.

Darmó István sütő és cukrász m. 1894-ben Battonyán szül. 1911-ben szab. föl Makón, mint segéd Makó, Eszék, Budapest jobb üzemeiben dolgozott, 1913-ban lett önálló Kiszomboron, 1931 óta Medgyesegyházán. Tagja a Sütőiparosok Orsz. Egyesületének. Az orosz, román, szerb fronton harcolt, megsebesült, mint őrmester szerelt le. Kitüntetései: a kisezüst, seb. érem, duplán a bronz v. é. és K. cs.-k. Neje: Pallaghy Irén.

Dancsik Gyula csizmadia m. 1894-ben szül. Medgyesegyházán, iparát édesatyjánál tanulta. A család több mint 100 éve foglalkozik a mesterséggel, apáról fiúra szállt az ipar iránti szeretet. Az ipartestület egyik megalapítója, jelenleg pénztárnoka, tanoncvizsg. és iskolaszéki tag. Az olasz és szerb fronton küzdött. Neje: Uhrinyi Etel.

Durst Lajos cipész m. 1885-ben Almáskamaráson szül., 1901-ben szab. föl. Segédként Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza, Orosháza jobb mestereinél fordult meg. 1916-ban lett önálló, 2—3 segédet foglalkoztat. Az ipari életben huzamosabb ideig vezető szerepet töltött be. Az olasz fronton harcolt. Nejével közösen saját háza van.

Gál István épület és bútorasztalos m. 1898-ban Budapesten szül., majd Budadapesten reál érettségit tett, 1925-ben Medgyesegyházán átvette néhai Spitzer Sándor 53 évvel ezelőtt alapított üzemét, mely a környéken és helyben a legjobb hírnévnek örvend. Kb. 40—50 tanulót nevelt az iparra. A 30. honv. és a 13. jászkun huszárezredben harcolt, mint zászlós szerelt le, megsebesült.

Gácsér József szabó m. 1895-ben szül. Medgyesegyházán, 1911-ben szab. föl Hódmezővásárhelyen, mint segéd, Makó, Szeged, Neuhaus, Budweisban dolgozott és 1919-ben lett önálló. Rendelésre, mérték után dolgozik a jobb körök részére. Hódmezővásárhelyen 1912-ben, mint segéd szép munkáiért kitüntetésben részesült. A 101-es gyalogezredben az olasz, orosz és román fronton harcolt. Megsebesült, a kisezüst, bronz és K. cs.-tel lett kitüntetve. Neje: Tóth Juliánna.

Gyarmati Béla épület- és díszműbádogos m. 1900-ban szül. Medgyesbodzáson, 1916-ban Békéscsabán szab. föl. Bpest, Arad jobb mestereinél tanult és 1925-ben lett önálló. Számos helyi és környékbeli épület munkáin vett részt. A szerb fronton harcolt, megsebesült. Neje: Mayer Ilona.

Háy János szíjgyártó m. 1896-ban Temesillésden szül., 1912-ben Lippán szab. föl. Aradon, Budapesten és Békéscsabán tanulta a szakma jobb mestereinél iparát. 1925-ben lett önálló mester. Igás és parádés szerszámokat készít és javításokat végez. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. A szerb és olasz fronton harcolt. Neje: Égető Mária.

Jagyugya János kocsigyártó m. 1904-ben Medgyesegyházán született, 1924-ben szab. föl. Békéscsabán és Almáson dolgozott segédként és 1929-ben saját erejéből lett önálló. Neje: Kokavetz Judit.

Kalapos Sándor papucskészítő m. 1890-ben Magyarkanizsán szül., 1907-ben szab. föl. Szeged, Makó jobb mestereinél fordult meg és 1917-ben lett önálló. Raktárra dolgozik. Az orosz fronton harcolt, nyolc hónapig orosz fogságban volt. Neje: Horváth Etel.

Kráder József csizmadia m. 1885-ben Almáskamaráson szül., 1902-ben Medgyesegyházán szab. fel. Budapesten, Rákosszentmihályon, Cegléden dolgozott segédként, 1923-ban lett önálló, rendelésre és raktárra dolgozik. Az olasz és albán fronton küzdött. Neje: Győry Anna. Szorgalmuk eredménye saját házuk.

Keskeny Mihály épület- és bútorasztalos m. 1857-ben szül. Szolnokon, 1872-ben szab. föl. Mint segéd Szolnok, Törökszentmiklós, Budapest, Szeged, Marosvásárhelyen dolgozott. 1883-ben lett önálló. A szakma legrégibb képviselője a környéken, speciális puhafabútor készítéssel foglalkozott. Fia György és Mihály szintén a szakmát tanulta. Neje: Szabó Klára.

Kovács P. György cipész m. 1905-ben szül. Medgyesegyházán, 1923-ban u. ott Gácsér mesternél szab. föl, 1925-ben lett önálló. A helybeli ipari kiállításon I. díjjal és oklevéllel lett kitüntetve. 1—2 segédet tart. Neje: Mohos Erzsébet.

Kruchió Sándor cipész m. 1904-ben Gyomán szül. 1921-ben szab. föl u. ott, majd Budapest és Gyoma jobb mestereinél tökéletesítette tudását, 1928-ban lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik. Neje: Uhrinyi Ilona.

Laczi Sándor kalapos m. 1896-ban Battonyán szül., 1916-ban Medgyesegyházán szab. föl. 1922 óta önálló Az ipartestület számvizsgálója, könyvtárnoka huzamosabb idő óta A 2. honv. gy. e.-ben harcolt, 5 évig orosz fogságban volt. Neje: Pécs Mária.

Lakits Ferenc sütő m. 1889-ben szül. és u. ott szab. föl 1906-ban Gumbás Edénél. Budapest, Szombathely, Pápa üzemeiben dolgozott segédként és 1927-ben lett önálló. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. Az orosz fronton harcolt, 6 évig orosz fogságban volt, ott megnősült, nőül véve Kaslova Juditot. 1932-ben üzemét (Tömő u. 50) helyezte át.

Lőrincsik János cipész m. Bánkúton szül. 1902-ben, 1922-ben szab. föl Medgyesegyházán. Békéscsabán gyakorolta az ipart és 1929-ben lett önálló. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik. Neje: Mocsáry Mária.

Márton Mihály férfiszabó m. 1880-ban Aldebrőn szül., 1898-ban szab. föl Simon Mihálynál. Kassa, Miskolc, Debrecen jobb mestereinél fejlesztette tudását. 1910 óta önálló. Mérték után rendelésre és konfekció munkát készít. Lajos és József fiát az iparra nevelte. Az ipartestület egyik megalapítója, volt képv. test. tag, az ipt. elöljárója, tanoncvizsg. stb. Neje: Papp Mária.

Mázor Kálmán bútorasztalos m. 1883-ban szül. Medgyesegyházán, 1900-ban szab. föl. Kolozsvár, Vukovár, Vinkovce és Békéscsaba jobb üzemeiben volt segéd és 1911-ben lett önálló. A makói ipari kiállításon kitüntetést kapott szép munkájáért. László fiát iparára nevelte. Az orosz fronton küzdött, megsebesült, öt és fél évig orosz fogságban volt. Neje: Kúti Piroska. Munkájuk és szorgalmuk közös szerzeménye saját házuk.

Mázor József cukrász m. 1891-ben Medgyesbodzáson szül., 1908-ban szab. föl, majd Szarvas, Medgyesegyháza és a Margittai szállodában dolgozott segédévei alatt. 1921 óta önálló. Az orosz, olasz, szerb fronton szolgált, mint szakaszvezető. Fejsebesülése volt; kit.: a K. cs.-k., 2-szer bronz v. é., 2 szolg. kereszt. 1918-tól 1921-ig csendőr volt. Neje: Drágány Veronika.

Márki István férfiszabó m. 1892-ben Mezőhegyesen szül., 1909-ben Medgyesegyházán szab. föl, 1920-ban lett saját erejéből önálló. Rendelésre dolgozik, 1 segédet tart. A világháborúban az 5. vártüzéreknél szolgált és a K. cs.-k.tel lett kitüntetve.

Nagy István sütőmester 1897-ben szül. Gyulán. 1919-ben Mezőberényben szab. föl. 1924-ben Gyulán lett önálló, majd 1926-ban Medgyesegyházára költözött. Fehér- és finomsütéssel foglalkozik. Az orosz, román és olasz fronton küzdött, megsebesült. Kitüntetései a bronz v. é., seb. é. és K. cs.-k. Neje: Vígh Erzsébet.

Nyáry József cipész m. 1893-ban Magyarbánhegyesen szül., 1909-ben szab. föl. Déván, Dévaványán, Medgyesegyházán dolgozott segédként. 1923-ban lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, Aradon szabászatot tanult. Az ipartest. előljárója, a vigalmi bizottság alelnöke, ipt. háznagy, piaci ellenőr. Tagja az iparisk. felügyelő biz.-nak. Az orosz, olasz, román és szerb fronton küzdött. Neje: Rocskár Ilona. Ingatlana munkájának és szorgalmának eredménye, mint árva fiú, saját erejéből küzdötte föl magát.

Nyáry Sándor órás m. 1883-ban Medgyesegyházán szül., 1905-ben szab. föl. Budapesten, Brassóban és Nagyszebenben gyakorolta, mint segéd iparát. 1911 óta önálló mester. A helyi ipartestület megalapítója és első elnöke 1921 óta, tanonc vizsg. elnök, iskolaszék gondnoka, levente bizottsági tag, tűzoltó parancsnok, az iparostanonc iskola felügy. biz. elnöke, stb. Az ipari érdekek lelkes és önzetlen képviselője. Mint őrmester, az orosz, román frontos harcolt és megsebesült.

Palócz János kovács m. 1894-ben szül., 1911-ben Hódmezővásárhelyen szab. föl és 1924-ben lett önálló. 1 tanulót tart. Az orosz és szerb fronton harcolt. Kizárólag ipara fellendítésén dolgozik.

Papdi Antal mészáros és hentes m. 1898-ban Szegeden szül. és 1916-ban szab. fel. 10 éven át Szeged és Budapest nagyobb húsiparainál dolgozott, 1928-ban lett önálló. Saját készítményű árui közismertek. A 70-es tüzéreknél az olasz fronton küzdött és megsebesült. Neje: Gácsér Julia.

Pintér József férfi szabó m. 1882-ben Békésszentandráson szül., 1899-ben szab. föl. Békéscsabán és Aradon töltötte segédéveit, 1906-ban saját erejéből lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, az úri közönség kedvelt mestere. Az ipartest. volt elölj., a tanoncvizsg. biz. elnöke. A 4. honv. gy.-e.-ben orosz, román és olasz fronton küzdött, kétszer sebesült, a kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Papp Erzsébet.

Paskucz P. csizmadiamester. 1876-ban Kisjenőn szül. 1892-ben szab. föl és 1904 óta önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik. A segédéveit Kisjenő és Medgyesegyháza jobb mestereinél töltötte, 1 tanulót tart. A 8. tüzérezredben szolgált, bronz v. é. és K. cs.-k.-tel van kitüntetve. Neje: Héder Juliánna. Szorgalmuk közös szerzeménye saját házuk.

Rosenacker Flórián csizmadia m. 1882-ben szül. Almáskamaráson, iparát ott tanulta, majd Ujkígyós és Medgyes jobb mestereinél gyarapítva tudását, 1906-ban önálló lett. Raktárra és rendelésre dolgozik, János fiát felszabadította, 1 segédet tart. Az orosz, román, olasz fronton küzdött, megsebesült. Bronz v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Khifer Lujza.

Schmiedt Imre cipész m. 1883-ban Mezőkovácsházán szül., 1900-ban, Hódmezővásárhelyen szab. föl bátyjánál, 1908 óta önálló. Rendelésre dolgozik, az úri közönség kedvelt mestere. Az ipartestület volt elnöke, tanoncvizsg. elnök, iskolaszéki gondnok, a közs. képv. test. tagja, a róm. kath. egyház tanácsosa, stb. Az iparos érdekekért ma is küzd. Az orosz, szerb és olasz fronton harcolt és megsebesült. Saját háza szorgalmának eredménye. Neje: Varga Anna. Imre fia, aki középiskolát végzett, szintén kitanulta a szakmát.

ifj. Siflis István cipész m. 1906-ban Medgyesházán szül., 1922-ben édesatyjánál szab. föl. Kecskeméten is megfordult, majd 1928-ban önállósította magát. Mérték után rendelésre dolgozik, raktáron is tart kész árut. Tanonc korában oklevelet és pénzjutalmat kapott kiváló munkájáért.

idősb. Siflis István csizmadia m. 1875-ben Békésgyulán szül. régi iparos családból. Elődei is a szakmát tanulták, a család több mint 100 éve foglalkozik a mesterséggel, apáról fiúra öröklődött a szakma iránti szeretet és tudás. 1904 óta önálló, megelőzően mint üzletvezető dolgozott. József, István és András fiai is a szakmában dolgoznak. Ipartestületi elölj., egyik megalapítója a helybeli testületnek. Az orosz, olasz hartéren küzdött, 1 évig olasz fogságban volt. Neje: Szenteczky Julia.

Siflis Pál férfi szabó m. 1904-ben szül., 1922-ben szab. föl Medgyesegyházán. Budapest elsőrendű mestereinél kb. 8 évet töltött mint segéd, 1928 óta önálló. Rendelésre mérték után dolgozó szakképzett iparos, ki minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Sípos János cipész m. 1859-ben Debrecenben szül., 1877-ben u. ott szab. föl. Szegeden, Versecen, Nagyváradon, Aradon és Temesvárott fordult meg, a környék legidősebb önálló mestere. Öt évtizede dolgozik a szakmában. Segéd korában több kitüntetésben volt része. Az ipt. elölj. Lajos fia résztvett a háborúban.

Strifler Ferenc cipész m. 1902-ben Eleken szül., 1920-ban Kisjenőn szab. föl. Elek, Medgyes voltak segédéveinek állomásai. 1930-ban lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik. Neje: Budai Mária.

Susánszky Mihály mészáros és hentes m. 1900-ban szül. Csanádapácán, 1917-ben szab. föl Békéscsabán. Békéscsabán, Temesvárott, Medgyesen volt segéd, majd 1924-ben önálló lett. Saját készítményű friss hentes- és csemegeárui nevét hamar közismertté tették. Neje: Belicza Judit.

Sztankó György férfiszabó m. 1891-ben Békéscsabán szül., 1910-ben Medgyesegyházán szab. föl. Békéscsabán dolgozott, mint segéd, majd 1918-ban önálló lett. Mérték után rendelésre dolgozik, szabászatot tanult. A szerb fronton megsebesült. Neje: Molnár Anna.

Szák János mészáros és hentes m. 1901-ben szül. Medgyesegyházán, 1919-ben szab. föl Békéscsabán és 1930-ban lett önálló. Állandóan friss, saját készítményű csemegeárui vannak. Neje: Zsilinszky Ilona.

Szántó István bognár m. 1899-ben Mezőhegyesen szül., 1915-ben szab. föl, u. ott. Aradon és Szegeden fordult meg mint segéd és 1924-ben lett önálló. 1—2 tanulót foglalkoztat. A szakmába vágó minden munkát végez. 1917-től a 101-es gyalogezredben szolgált. Neje: Szappanos Aranka, önálló szűcsmester.

ifj. Szkorczár András mészáros és hentes m. 1901-ben Medgyesegyházán szül., 1924-ben szab. föl. Medgyesegyházán dolgozott segédként és 1931-ben lett önálló. Saját készítményű hentesárukat, friss húsokat tart. Az ipt. és a Casino tagja, a Sport Egylet ellenőre. Neje: Filadelfi Zsófia.

Szűcs Imre kötélgyártó m. 1881-ben Hódmezővásárhelyen szül., 1898-ban szab. föl. Szeged, Temesvár, Pozsony műhelyeiben töltötte segédéveit, 1906-ban lett önálló. Volt közs. képv., ipartest. elöljáró, egyik megalapítója a testületnek, az Iparos olvasókör jegyzője, stb. A 46. gy. ezredben és a pioniroknál szolgált, kétszer sebesült, a kisezüst, bronz v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Papp Irén.

Toldi Gyula férfiszabó m. 1894-ben Mezőhegyesen szül., 1911-ben szab. föl. Orosháza, Gyula, Magyarbánhegyesen dolgozott segédévei alatt. 1922-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik. A szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. A kisezüst, bronz v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Domonkós Juliánna.

Tóth István cipész m. 1905-ben szül., Medgyesbodzáson, 1922-ben szab. föl, majd 1925-ben önálló lett. Rendelésre és vásárra is dolgozik, nevét jó munkája teszi ismertté. Neje: Vincze Ilona.

Tóth Ödön kelmefestő m. 1865-ben Kisjenőn szül., 1887-ben Szabadkán szab. föl. Mint segéd Békéscsaba, Békés, Szentes, Szeged, Arad, Szabadka, Gyula városokban dolgozott és 1898 óta önálló. Ödön és Lajos fia szintén a szakmában dolgozik. Ödön fia öt évig orosz fogságban volt.

Waračič Iván cipész m. 1885-ben Horvátországban szül., 1902-ben Pozsegán szab föl. Mint segéd Eszéken, Ujvidéken, Belgrádban, Budapesten, Konstantinápolyban, Sarajevóban fordult meg, 1918 óta önálló. Nagyobb üzemet tart fenn, állandóan több segédet foglalkoztat. Oklevelet nyert jó munkájáért, az ipartestületnek 9 évig volt elöljárója, tanoncvizsgáztató. A 78. gy.-ezredben szolgált. Szorgalma eredménye saját ház. Neje: Gácsér Erzsébet.

Zellner Ferenc borbély és fodrász m. 1890-ben Eleken szül., 1907-ben szab. föl. Aradon, Temesvárott, Bpesten dolgozott mint segéd, 1919-ben lett önálló. Modern, hygiénikus üzlete az úri közönség kényelmét szolgálja. Tanoncvizsg. biz. tag, ipt. volt elölj. Az olasz fronton harcolt, mint I. o. főszámvevő őrmester szerelt le. A koronás vaskereszt, kétszer bronz és a K. cs.-k. kitüntetést kapta. Neje: Moldván Irma.

Zeitler Mihály csizmadia m. 1905-ben Eleken szül., 1923-ban Medgyesegyházán szab. föl, 1927-ben lett önálló. Raktárra és rendelésre dolgozik. Iparának szenteli minden idejét. Neje: Gajdács Judit.

Zsilinszky Ádám lábbeli készítő m. 1897-ben szül. Medgyesegyházán, 1913-ban szab. föl. 1921-ben lett önálló. Raktárra és rendelésre mérték után is dolgozik. Neje: Racskó Judit.

KUNMADARAS.

Balogh Sándor kovács m., Ujváros u. (saját ház). Kunmadarason 1899-ben szül. u. ott 1917-ben szab. fel, miután hadbavonult. Az olasz fronton harcolt, kit.: kis ez. v. é., br. v. é. és K. cs.-k. Leszerelése után Karcagon és az ózdi vasgyárban praktizált. 1924-ben önállósította magát. Neje: Biró Margit.

Bodzás Sándor hentes m., Horthy M. u. (saját ház). 1884-ben Kunmadarason

szül., 1903-ban Kisujszálláson szab. fel. Segéd Debrecenben és Kunmadarason volt. 1907-ben Püspökladányban alapított üzletét 1920-ban helyezte át Kunmadarasra. Éveken keresztül az Ipt. előlj. tagja volt. 1916-ban az orosz frontra került, ahol hadifogságba esett. Neje: Farkas Róza.

Csatári Imre férfiszabó m., Orsi u. (saját ház). Szül. 1889-ben Tiszanánán, felszab. 1906-ban Gyöngyösön. Gyöngyösi, egri, debreceni, karcagi, miskolci, hevesi és poroszlói mestereknél fejlesztette szaktudását. 1914-ben műhelyt alapított, de röviddel utána hadbavonult. Az orosz, román és olasz frontokon harcolt, kit.: br. v. é., K. cs.-k. és vasker. Leszerelése óta folytatja iparát. Az Ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja, több ízben mint a testület kiküldöttje reprezentált. Neje: Sebestyén Mária.

Cseppentő Ferenc kovács m. és cséplőgéptulajdonos, Nagy Gergely u. Karcagon 1895-ben szül., ott is szab. fel 17 éves korában. Segéd Karcagon, Budapesten és Salgótarjánban volt. 1919-ben Karcagon lett mester, mai műhelyét 1931 óta bírja. Okleveles lóvasaló mester. A világháború alatt az orosz fronton megsebesült. Neje: Mariák Róza.

Eszenyi József sütő m., Nagyiványi u. 1195 (saját ház). Kunmadarason 1891-ben szül., 1930-ban tett szakvizsgát. Egy segédet és két tanulót foglalkoztató üzemét 1930-ban alapította. Az Ipt. előlj. tagja. Végigküzdötte a világháborút a szerb, olasz és román frontokon, megsebesült, a kis ez. v. é., a br. v. é. és elismerő oklevél tulajdonosa. Neje: Metzinger Mária.

Facsar Sándor kerékgyártó m., Ujvárosi u. (saját ház). Szül. 1895-ben Kunmadarason, felszab. 1912-ben Püspökladányban. Két évig Kunmadarason, Karcagon és Püspökladányban dolgozott. 1914-ben az orosz frontra került, majd a román és olasz frontokon harcolt, hadifogságban is volt. Kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. 1919-ben lett mester. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Andrássi Julianna.

Gaál Gyula főgépész és lakatos m., Vas u. 1301. Kunhegyesen 1876-ban szül., u. ott 1895-ben szab. fel. Budapesten a Schlick Nicholsonnál, a Ganz és a MÁV gépgyárban praktizált, majd tudásszomja külföldre hajtotta. 7 évig Amerika különböző vállalataiban dolgozott és az üzemvezetőségig vitte. 1921-ben önállósította magát. 4 HP-s benzinmotoros üzeme van. A helybeli malomgépházat is ő szerelte, keze alatt ma is egy 80 HP-s és 60 HP-s nyersolajmotorral felszerelt üzem áll. Hat éve az Ipt. elnöki tisztségét viseli. Az Uri Kaszinó vál. tagja, a Tűzoltó Egy. alelnöke stb., stb. Résztvett a világháborúban, angol hadifogságban volt. Neje: Madarász Julianna.

Grosz Miklós cipész m. Szül. 1899-ben Cserépen, felszab. 1920-ban Kunmadarason. Eger, Budapest, Szolnok és Tótkomlós mestereinél volt segéd. 1928-ban Tótkomlóson önállósította magát, Kunmadarason 1932 óta folytatja az ipart. A háború alatt az orosz fronton kétszer sebesült meg. Neje: Kohn Etel.

Horogh József hentes m., Anna u. Debrecenben 1872-ben született, Budapesten Rusz Ferencnél tanulta az ipart. 1894-ben Debrecenben önállósította magát, üzletét 1901-ben helyezte át Kunmadarasra. Az Uri Kaszinó tagja. Elejétől végigküzdötte a világháborút a szerb és olasz fronton. Neje: Nagy P. Erzsébet.

Horváth Lajos épület- és bútorasztalos m., Nagyiváni u. (saját ház). Kisújszálláson 1891-ben szül., atyja iparát tanulta, 1909-ben szab. fel. Kisujszálláson volt segéd. 1922-ben önállósította magát. A helyi sportegyesület pénztárosa. Neje: Gönczy Emilia.

Igó Imre gazd. kovács m., Horthy M. u. 817 (saját ház). 1886-ban Kenderesen szül., 1905-ben Cegléden szab. fel. Ceglédi, budapesti, eperjesi, kassai, kiskőrösi és kecskeméti segédidő után 1914-ben önállósította magát. 1915-ben hadbavonult, 1917-ben a község felmentette. Műhelyében fiával dolgozik együtt. A kenderesi Ipt. elnöke volt éveken keresztül. Neje: Varga Mária.

Jankó Márton csizmadia m., Hóstya u. (saját ház). Ujvároson 1871-ben szül., Kunmadarason 1888-ban szab. fel. Kunmadarason, Kisujszálláson és Miskolcon volt segéd. 1896-ban lett mester. Szabászati tanfolyamot végzett. Az Ipt. előlj. tagja és az Ifj. Egy. előlj. tagja volt. Az orosz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kota Mária.

Kiss László épület- és bútorasztalos m. és temetk. váll. tulajdonos, Kislakás u. (saját ház). 1887-ben szül., 1904-ben Abádszalókon szab. fel. Segéd Abádszalók, Tiszaroff, Budapest, Szeged, Eger, Miskolc, Kassa, Kisujszállás és Hatvan mestereinél volt. 1911-ben szülőhelyén Tiszaderzsen, 1927-ben pedig Kunmadarason alapított műhelyt. Iparán kívül temetkezési cikkek árusításával, egyszerű és díszesebb temetések vállalásával foglalkozik. Az orosz és olasz fronton har-

colt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kakuja Erzsébet.

Krecsmár Gyula kéményseprő m., Síp u 734. (saját ház). 1894-ben Kunmadarason szül., atyjánál Albertnál szab. fel. Törökszentmiklóson és Ópécskán volt segéd. Az ipart személyi jogon gyakorolja. Körzetébe cca 2600 kémény tartozik. Három főnyi személyzettel dolgozik. A tűzrendészeti bizottság tagja. Az orosz fronton harcolt, hadifogságba esett, két év után megszökött és az olasz frontra ment. Neje: Tóth Gizella okl. községi szülésznő.

Mátyus Károly kovács m., Karczagi u. Abádszalókon 1903-ban szül., Tiszaszőllősön 1922-ben szab. fel. Kunhegyesen, Gyomán és Tiszaszőllősön fejlesztette szaktudását. 1929-ben létesítette műhelyét, ahol egy tanulóval dolgozik. Neje: Farkas Sára.

ifj. Mike Mihály cipész m., Kunhegyesi út 22 (saját ház). 1901-ben Kunmadarason szül., 1916-ban id. Mike Mihálynál szab. fel. A fővárosban és Kunmadarason segédkedett. 1922-ben végezte a technológián a cipészipari tanfolyamot. 1916 óta önálló, 4—5 alkalmazottal dolgozik.

ifj. Molnár Ferenc cipész és felsőrészkészítő m., Nagyiványi u. Kunmadarason 1903-ban szül., Édesatyjánál 17 éves korában szab. fel. Szaktudását a fővárosban fejlesztette. 1929-ben önállósította magát. Kitünő minőségű saját készítésű cipőit saját üzletében árusítja. 4—5 alkalmazottat foglalkoztat. Az Ipt. Ifj. Egy. v. jegyzője. Neje: Major Julia.

id. Molnár Ferenc lábbeli készítő m., Nagyiványi út (saját ház). Szül. 1877-ben Kunmadarason, u. ott szab. fel 1892-ben. Egy évtizeden keresztül dolgozott mint segéd Kunmadarason. 1901 óta mester. Az Ipt. előlj. tagja, a Csizmadia Társulat elnöke, a csizmadia céhláda őrzője. 1914-ben hadbavonult, az orosz és román frontokon harcolt. Kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Juhász Róza.

Molnár Imre úri- és női cipész m., Horthy M. u. (saját ház). Kunmadarason 1896-ban szül., u. ott 1913-ban szab. fel. Kmadarason s Bpesten jeles cégeknél gyarapította szaktudását. 1931-ben alapította kunmadarasi műhelyét. 1915-től az orosz, olasz, és román frontokon harcolt, megsebesült, a nagyezüst vit. é., és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Hauer Anna.

Molnár János főgépész. Hengermalom. 1906-ban Tiszaszentimrén szül., 1925-ben Tiszaszöllősön szab. fel. Karcagon, Kunmadarason és Budapesten praktizált. A stabil gépek kezeléséből vizsgát tett. A Kunmadarasi Hengermalom 100 HP-s szívógázmotoros üzemét vezeti. A dalárda működő tagja.

V. Nagy Imre kötélgyártó m. Kunhegyesi út (saját ház). Kunmadarason 1893-ban szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Szabadulási helyén és Püspökladányban folytatott segédi gyakorlatot, 1914-ben önállósította magát. 1915-ben hadbavonult, 23 hónapig orosz hadifogságban volt. Már tanonc korában elismerő oklevelet nyert, vásári és rendelésre készült munkái ma is elsőrendűek. Műhelyében dolgozik fia is. Ipt. elölj. tag. Az Önk. Tűzoltó Testület műk. tagja. Neje: Kálmán Róza.

B. Nagy József lábbelikészítő m. Ujváros, II. u. 1899-ben szül., 1916-ban szab. fel Kunmadarason. Műhelyét (ahol egy segéddel dolgozik) 1920-ban alapította. 1917-ben ment el a háborúba, a román és az olasz fronton harcolt. Neje: György Eszter.

Nagy Sándor cipész m. Régiposta u. Tiszaszöllősön 1903-ban szül., Kunmadarason 1919-ben szab. fel. Segéd Kunmadarason volt, szabászati tanfolyamot Karcagon végzett. 1927-ben létesítette műhelyét, egy segédjével kitűnő úri és női cipőket készít. Neje: Adamoczky Erzsébet.

Pallagi Sándor hentes m. Gr. Bethlen I. u. (saját ház). 1860-ban Kunmadarason szül., a szülői háznál tanulta a szakmát, atyja 1880-ban szab. fel. 1902-ig még otthon dolgozott, majd önállósította magát. Üzletét egyedül vezeti. Neje: Balajti Eszter.

Pádár Gábor cipész m., Fekete köz (saját ház). Karcagon 1899-ben szül., ott szab. fel 1916-ban, ott is töltötte segédéveit. 1921-ben lett önálló, kunmadarasi műhelyét 1923-ban alapította. Háború alatt a román és olasz frontokon harcolt, kit.: bronz vit. é., és K. cs.-k. Neje: Szűcs Etel, felszabadult nőiszabó.

Rákai István lakatos m. Eörsi u. (saját ház). Kunmadarason 1894-ben szül., 17 éves korában szab. fel. A fővárosba ment tudását tökéletesíteni, ahol elektrotechnikai, gépészeti, mozigépészeti és mobilgép tanfolyamokat végzett és szakvizsgát tett .A világháborúból hazatérve 1919-ben önállósította magát. Bércséppel foglalkozik. Az Ip. Ifj. v. elnöke. Neje: Deák Eszter.

Schwartz Sándor épület- és bútorasztalos m. Fekete u. 722. Kunmadarason 1907-ben szül., u. ott 1924-ben szab. fel. Középiskolát végzett. Budapesten, Szolnokon és Karcagon jó műhelyekben fej-

lesztette szaktudását. 1931-ben alapította műhelyét. 1924-ben oklevelet nyert kitűnő kiállítású munkájával.

Somogyi Lajos asztalos m. Ujváros, I. u. (saját ház). 1886-ban Kunmadarason szül., 1903-ban Karcagon szab. fel. Karcag, Makó, és Nagyvárad voltak segédéveinek állomáshelyei. 1912 óta űzi állandóan az ipart. Üzemében famegmunkáló gépeit 4.5 HP-s vill. motor hajtja. Az Ipt. pénztárosa és a Tűzoltó Egy. pénztárosa. 1914-től végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Doó Juliánna.

Soós Sándor szűcs m. Erzsébet u. (saját ház). Szül.: 1901-ben Kunmadarason. Régi szűcs familiából származik, anyja volt tanítómestere. A családi műhelyben praktizált, 1920 óta önállóan vezeti a vállalatot. A Nemz. Hads.-ben teljesített szolgálatot. Neje: Papp Eszter.

Szarka Imre géplakatos m. Fekete u. Kunmadarason 1903-ban szül., 1919-ben szab. fel. Segéd Kunmadarason, Karcagon, Diósgyőrön és Budapesten volt. 1925 óta mester. Műhelyét saját erejéből alapította, jó munkát végez. Neje: Szilvássy Mária.

Szél Imre gazd. kovács m. Kunhegyesi u. (saját ház). 1882-ben szül., 1899-ben szab. fel Kunmadarason. Szeged, Kolozsvár, Budapest, Debrecen, Nyíregyháza, Cegléd és Kisújszállás mestereinél praktizált. 1907-ben alapította műhelyét, mint cséplőgéptulajdonos, bércsépléssel foglalkozik. Az Ipt. v. vezetőségi tagja. Három évig orosz hadifogságban volt. Neje: K. Kovács Mária. Gyermeke: Széll Mária.

Szikszay Károly szűcs m. Nagy Gergely u. (saját ház). Abádszalókon 1888-ban szül., Kunmadarason 1921-ban szab. fel. Két évig szab. helyén volt segéd. 1923 óta mester. Vásári és raktári munkákat készít. Az orosz, olasz és román frontokon harcolta végig a világháborút. Neje: Soós Sára, szűcs familia sarja.

Szűcs Gyula csizmadia m. Erzsébet u. (saját ház). 1892-ben szül. Kunmadarason, ahol édesatyjánál 1910-ben szab. fel. A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara ezüst éremmel tüntette ki. Kisújszálláson és Kunmadarason segédkelett. Műhelyét 1922-ben alapította. Az ipt. jegyzői tisztségét viseli, ügybuzgalommal és rátermettséggel. 1914-ben hadbavonult, a szerb, olasz és francia frontokon harcolt. Neje: Kun Julia.

Tóth Árpád sütő m. Kunhegyesi u. 760. (saját ház). Szül. 1907-ben, felszab. 1924-ben Hatvanban. Segéd Hatvan, Veszprém, Balatonfüred, Gyöngyös, Pápa és Békéscsaba műhelyeiben volt. Sütődéjét 1930-ban alapította, két tanoncot foglalkoztat. Neje: Palcsesz Júlia.

Tóth Imre mészáros és hentes m. Nagylapos u. (saját ház). Kunmadarason 1899-ben szül., Fóton 1921-ben szab. fel. Rákospalotai és budapesti vállalatoknál volt segéd. Székét 1930-ban alapította. 1917-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt, 13 hónapig angol hadifogságban volt. Neje: Janku Teréz.

MEZŐKOVÁCSHÁZA.

Balla István cipész m. (Református-kovácsháza). 1900-ban Gyergyótekerőpatakon szül, Szászrégenben 1920-ban szab. fel. Segéd Gyulán volt. 1923-ban Gyulán, majd Református-kovácsházán alapított műhelyt. Résztvett a világháborúban. Neje: Tűhegyi Eszter.

Balda József cipész m. (saját ház). Született 1900-ban, felszabadult 1921-ben. Mezőkovácsházán, Egerben, Miskolcon és Szegeden fejlesztette szaktudását. 1924-ben önállósította magát. Műhelyében 2—3 segédet foglalkoztat. Az Ipt. előlj. tagja, a számvizsg. biz. tagja, stb. A Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot. Neje: Kiss Mária.

Betustyák András szabó m. Végegyházán 1901-ben szül., 1924-ben Mezőhegyesen szab. fel, ahol segédidejét is töltötte. Műhelyének alapítási éve 1927. Mérték szerinti szabóságot folytat. Neje: Kiss Rozália.

Deák György cipész m. (saját ház). Szül. 1902-ben, felszab. 1918-ban. Segéd Szegeden, Budapesten és Mezőkovácsházán volt. Budapesten a technológián szaktanfolyamot végzett. 1923-ban alapított műhelyében készült mérték szerinti munkái elismerten elsőrendűek. Ipt. előlj., számvizsg. és tanoncvizsg. biz. tag. Neje: Lipták Rozália.

Faragó Ferenc mészáros és hentes m. (saját ház). Tornyán 1901-ben szül., Aradon 18 éves korában szab. fel. Békéscsabai, szegedi, budapesti és aradi mestereknél dolgozott mint segéd. Székét 1923-ban alapította. Két segédje és két tanulója van, fővárosi nívójú üzletet vezet. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Benke Erzsébet.

Hegyi József cipész m. Csanádapácán 1899-ben szül., u. ott 1918-ban szab. fel. Gyakorlóéveit Budapesten, Békéscsabán és Orosházán töltötte. Csanádapácán 1923-ban önállósította magát, mezőkovácsházai műhelye 1927 óta áll fenn.

Mérték szerinti és raktári munkákat készít egy segéd közreműködésével. A csanádapácai ipt.-nél vezetőségi tag volt. Résztvett a világháborúban. Neje: Balda Piroska.

Hézer László András épület- és bútorasztalos m. (saját ház). 1904-ben Orosházán szül., középiskolát végzett. Szegeden a faipari szakiskolában mestervizsgát tett. Szegeden, Orosházán és Budapesten praktizált. 1925-ben önállósította magát. Neje: Nagy Anna.

Huszárik György kovács m. 1892-ben Tótkomlóson szül., 1909-ben Mezőkovácsházán szab. fel. Szegeden lópatkolótanfolyamot végzett. Műhelyét 1924-ben alapította. Az Ipt. elölj. tagja és a tanonc vizsg. biz. tagja. A világháborút a szerb, orosz, olasz, és román frontokon harcolta végig. Neje: Lévay Emma.

Jaszicsek András épület- és bútorasztalos m. 1901-ben szül., 1926-ban Róth Nándor mesternél szab. fel. Battonyai, tótkomlósi, medgyesegyházai műhelyekben folytatta segédi gyakorlatait. 1929-ben önálló műhelyt alapított. Neje: Szél Katalin.

Juhász Mihály kovács m. Kunágotán 1908-ban szül., Mezőkovácsházán 1926-ban szab. fel. Főként Hódmezővásárhelyen dolgozott mint segéd. Kovácstelepét 1930-ban alapította. A Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

Jurányi Ferenc épület- és bútorasztalos m. 1907-ben, Kerülősön szül., 20 év mulva Battonyán szab. fel. Szegeden Lengyel Lőrinc gyárában, Battonyán és Mezőkovácsházán fejlesztette szaktudását. 1931-ben alapított műhelyében finom és ízléses munkákat készít.

Kiss József cipész m. Szül. 1881-ben Mezőkovácsházán, felszab. 1898-ban Medgyesegyházán. Aradon praktizált. 1904 óta önálló mester. Mérték szerinti és raktárra készült munkái elismertek. 1910 óta visz vezetőszerepet a Testület életében. Napjainkban az elnöki tisztséget tölti be lelkesedéssel és rátermettséggel. A közs. képv. test. tagja, a róm. kath. egyháztanács tagja, iskolagondnok, tűzoltó testületi alelnök, stb., st. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Vadaszy Mária.

Kocsis István kefekötő m. 1888-ban szül., 1906-ban szab. fel. Szegeden, Tapolcán, Zalaegerszegen, Szabadkán és Óbecsén jeles mestereknél dolgozott mint segéd. 1924-ben Református kovácsházán önállósította magát. Az orosz harctéren súlyos fejlövést kapott. Neje: Megán Laura.

Krecsméri Lajos kalapos m. Tótkomlóson 1902-ben szül., 1920-ban szab. fel. Budapesten és Hódmezővásárhelyen praktizált. 1924-ben lett mester. Az Ipt. elölj. tagja. Neje: Zachato Mária.

Kuliga Lőrinc mészáros és hentes m. Szül. 1903-ban. Békéscsabán és Budapesten szerezte szakmai kiképzését. 1925-ben önállósította magát. Ipt. elölj. tag. Ipara mellett csemegekereskedése is van. Neje: Hedvig Mária.

Laduver Lajos fényképész. Magyarbánhegyesen 1902-ben szül., Békéscsabán tanulta ki a szakmát, Budapesten és Keszthelyen jónevű fotóműhelyekben praktizált. Műtermét 1929-ben alapította. A szakmában előforduló összes munkákat művészi kivitelben készíti. Neje: Szloszár Regina.

Lipták Lajos cipész m. 1890-ben Mezőkovácsházán szül., 17 éves korában szab. fel. Aradi, szegedi, budapesti és kolozsvári mestereknél fejlesztette szaktudását. A világháborút a szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolta végig, kit. bronz vit. é. és K. cs.-k. Leszerelése után, 1919-ben önállósította magát. Az Ipt. elölj., számvizsg. biz. és tanoncvizsg. biz. tagja, a Polg. Olvasókör könyvtárosa. Neje: Győry Zsuzsánna.

Makrai Ida szűcs. m. Atyjánál, M. Sándornál tanulta az ipart, mestervizsgát a Szegedi Iparkamara szakbizottsága előtt tett. Segédéveit Orosházán töltötte. 1926 óta folytatja önállóan az ipart. Munkái vetekednek a férfiiparosok produktumaival. Üzletköre Mezőkovácsháza környékére is kiterjed.

Papp Antal szabó m. Eleken 1892-ben szül., Aradon 1909-ben szab. fel. Budapesten és Mezőkovácsházán volt segéd. Mezőkovácsházán végleg megtelepedett és 1920-ban műhelyt alapított. A jobb körök részére, mérték szerint dolgozik. Az Ipt. elölj. tagja, könyvtáros, tanonc vizsg. biz. tag, stb. A szerb és az orosz fronton harcolt, megsebesült, hadifogságban volt. Neje: Srankó Anna.

Pál Lajos ny. p. ü. főszemlész, Ipt. jegyző. 1882-ben Váncson szül., 1901-ben lépett a pénzügyőrség szolgálatába, 1927-ben vonult nyugalomba. Az Ipt. kebelében viselt fontos tisztjét 1928 óta tölti be nagy lelkesedéssel és szakértelemmel. Résztvett a világháborúban. Neje: Pati Nagy Irén.

Révész Péter angol és francia szabó m. Szül. 1894-ben, felszab. 1912-ben. Budapesten, ahol a technológián szaktanfolyamot hallgatott. Segéd Budapesten, Orosházán, Gyulán és Békéscsabán volt.

A világháborút a tűzvonalban küzdötte végig. 1920-ban Békéscsabán, 1926-ban Mezőkovácsházán nyitott műhelyt. Keze alól elsőrendű munka kerül ki. Neje: Makrai Ida.

Sás Menyhért cipész m. Mezőkovácsházán 1908-ban szül., 1922-ben szab. fel. Orosházai, medgyesi, dombegyházai, apácai és mezőkovácsházai műhelyekben volt segéd hét éven keresztül. 1929-ben lett önálló. Mérték szerinti cipészetet folytat. A Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

Schimpl Mihály épület- és bútorasztalos m. (saját ház). Szül. 1883-ban Eleken. Aradon végezte el a fa- és fémipari szakiskolát kiváló eredménnyel. Segéd Budapest, Arad, Temesvár, Békéscsaba és Gyoma mestereinél volt. 1914-ben műhelyt alapított, de röviddel utána hadbavonult. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolva, a nagy és kis ez., a br. v. é., a K. cs.-k. és a vas érdem ker. kitüntetéseket kapta meg. Leszerelése után folytatta az ipart. Két-három segéddel dolgozik. Az Ipt. elölj. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Papp Juliánna.

Simeg Mihály hentesmester.

Steiner Sándor asztalos m. 1901-ben szül., 1921-ben szab. fel. Hosszú külföldi tanulmányúton fejlesztette szaktudását. 1927-ben önállósította magát. Fehérbútor specialista. Katonai szolgálatot a Nemz. Hadseregben teljesített. Neje: Klein Jolán.

Szabó Pál csizmadia m. Magyarbánhegyesen szül. 1873-ban, u. ott szab. fel 1890-ben. Segédi gyakorlatot szab. helyén és Gyulán folytatott. 1898-ban Mezőkovácsházán önállósította magát. Raktári és mérték szerinti munkát készít. Agilis, köztiszteletben álló iparos egyéniség, akit a közbizalom az Ipt. alelnöki székébe helyezett. Az Ipt. és az Ip. Kör megalapításában tevékeny részt vett. Neje: Árvay Mária.

Szabó Sándor kocsifényező m. Orosházán 1895-ben szül., u. ott 1911-ben szab. fel. Aradi, temesvári és hódmezővásárhelyi műhelyekben gyakorolta szakmai tudását. 1921-ben Orosházán alapított műhelyét 1924-ben Mezőkovácsházára helyezte át. Az összes szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben készíti. A háború alatt hadiszolgálatot teljesített.

Takács Balázs férfiszabó m. Szül. 1905-ben, felszab. 1921-ben. Budapesten, Medgyesegyházán, Mezőhegyesen és Mezőkovácsházán jó műhelyekben dolgozott segédként. 1928-ban lett mester. Mérték szerint és raktárra dolgozik.

ifj. Vadassy Gyula kocsigyártó m. Mezőkovácsházán 1886-ban szül., Gyulán 1902-ben szab. fel. Szeged, Arad és Budapest voltak segédéveinek állomáshelyei. 1911-ben vette át atyja régi, jónevű műhelyét. Egy-két segéddel dolgozik. Ipt. elölj. tag, tanonc vizsg. biz. tag, v. közs. képv. test. tag, stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Greguss Ilonka.

Varga József sütő m. 1891-ben Kunágotán szül., 1922-ben Mezőkovácsházán szab. fel. Mezőhegyesen és Csökmőn dolgozott mint segéd. 1922-ben alapította pékségét. A tanonc vizsg. biz. tagja. 1912-ben vonult be katonai szolgálattételre. Az orosz és olasz frontokon harcolt. Kit. K. cs.-k. Neje: Nagy Anna.

Viczián István férfiszabó m. (saját ház). Kiskörösön 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. Segédi működést Debrecenben, Nagyváradon, Szolnokon és Mezőkovácsházán folytatott. Háború alatt a szerb és orosz fronton harcolt, kit.: K. cs.-k. 1923-ban önállósította magát. Mint szabászatot tanult mester, kitűnő munkája van. Az Ipt. elölj. és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Molent Lucia.

Zeida Károly kőfaragó m. 1909-ben szül. Makón, 1930-ban szab. fel Szegeden. Az órás és ékszerész szakmában is dolgozott. 1930-ban Makón önállósította magát. 1931 óta Mezőkovácsházán folytatja az ipart. Munkája kitűnő. Neje: Balogh Ilona.

NAGYBÁNHEGYES.

Bogár Márton főmolnár. Nagybánhegyesen 1894-ben szül., u. ott 25 év mulva szab. fel. Csongrádi, tömörkényi, pálmonostori és medgyesegyházai malmokban praktizált. 1924 óta a nagybánhegyesi gőzmalom rt. főmolnára, egyik főrészvényese és felügy. biz. tagja, mint ilyen kiváló szakértelemmel és lelkiismeretességgel vezeti az üzemet. Résztvett a világháborúban. Neje: Máthé Rozália, Gyergyószentmiklóson született.

Dánó Géza férfiszabó m. 1883-ban Esztergomban szül., 1904-ben katona lett, majd 11 évig kezelő altiszt volt. 1920-ban Párkányon szab. fel. Segéd Budapesten, Érsekkétyen és Párkányon volt 10 évig. 1924-ben önállósította magát. Máv nyugdíjas. Neje: G. Molnár Mária.

Igriczy János csizmadia m. Szül. 1885-ben Pitvaroson, felszab. 1908-ban Nagybánhegyesen, édesatyja műhelyében. 1911-ben alapította műhelyét. 1914—18-ig a világháborúban volt, megsebesült. Neje: Pipis Erzsébet.

Kucsera János férfiszabó m. Nagybánhegyesen 1890-ben szül., Békéscsabán 1907-ben szab. fel. Békéscsabai, orosházai és szegedi mestereknél töltötte segédidejét. 1914-ben hadbavonult, a harctéren megsebesült. 1918-ban önállósította magát. Közs. képv. test. tag. Önk. Tűzoltó Egy. szakaszparancsnok, Hangya felügy. biz. tag, Levente Egy. ellenőr, stb., stb. Neje: Hrdlicska Judit.

Laukó Pál borbély és fodrász m. Nagybánhegyesen 1898-ban szül., Békéscsabán 1914-ben szab. fel. Segéd Békéscsabán és Gyulán volt. Üzletét 1915-ben alapította. 1921-ben nősült, neje Számel Mária.

Mitykó András épület- és bútorasztalos m. Szül. 1878-ban, felszab. 1925-ben Bánhegyesen. Öt éven keresztül gyakorolta a szakmát. 1930-ban alapította műhelyét. Temetkezési vállalata is van. 1914-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett, öt évi szenvedés után tért haza. Neje: Gáli Mária.

Sicz István épület- és bútorasztalos m. 1897-ben Nagybánhegyesen szül. 1926-ban ott is szab. fel. Kunágotai és nagybánhegyesi gyakorlóévek után műhelyt nyitott. 1916-tól végigküzdötte a világháborút. Neje: Venczellák Rozália.

Siflis József cipész m. Medgyesbodzáson 1899-ben szül., Medgyesegyházán 1915-ben szab. fel. Arad, Temesvár és Bukarest voltak segédéveinek állomáshelyei. 1921-ben alapított műhelyében egyedül dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Boros Kocsonyi Erzsébet.

Szlávik János kerékgyártó m. Bánhegyesen 1868-ban szül., Aradon 1900-ban szab. fel. Műhelyét 1908-ban alapította. 1915-től résztvett a világháborúban, 25 százalékos hadirokkant. Neje: Lipták Mária.

Telek József géplakatos és bádogos m. 1905-ben Kétegyházán szül., 1921-ben Magyarbánhegyesen szab. fel. Budapesten, Szegeden és Orosházán jeles mestereknél praktizált. Orosházai műhelyét 1926-ban alaptíotta, majd 1931-ben Nagybánhegyesre helyezte át, ahol a legmodernebb autógén hegesztő és vágó, valamint festékszóró gépekkel rendezkedett be. Neje: Benkő Jolán.

Varga Mihály tímár m. Szül. 1907-ben Nagybánhegyesen, felszabadult 1925-ben Tótkomlóson. Mezőkovácsházai és újpesti üzemekben tökéletesítette szaktudását. Műhelyét 1930-ban alapította, egyedül dolgozik, elsőrendű munkát végez.

Zsilák Mátyás épület- és bútorasztalos m. Nagybánhegyesen szül. 1899-ben, Aradon szab. fel 1915-ben. Segéd Aradon, Szegeden és Békéscsabán volt. Hadiszolgálatot a vasútezrednél teljesített. 1925-ben önállósította magát. Tanuló korában dícsérő oklevelet és pénzjutalmat nyert jó munkáival, ma is kitűnő a munkája. Neje: Hajda Juliánna. Felszab. varrónő.

NAGYKOVÁCSI.

Czemmel Mihály kőmíves iparos. Nagykovácsin 1868-ban szül., u. ott 1884-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Nagykovácsin és Solymáron volt. 1895-ben önállósította magát. A közs. képv. test. tagja, a Róm. Kath. Kör tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Payer Borbála.

Fervágner József épület- és bútorasztalos m. Szül. 1882-ben Nagykovácsin, felszab. 1900-ban Pátyon. Solymári segédévek után 1908-ban önállósította magát. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, mit tizedes szerelt le. Neje: Páni Teréz.

Herczig József kovács m. 1902-ben Nagykovácsin szül., édesatyja műhelyében tanulta az ipart, 20 éves korában szab. fel. Egy évtizeden keresztül dolgozott atyja műhelyében. 1931 óta mester. Neje: Klein Katalin.

Koller Ferenc hentes és mészáros m. Szül. 1862-ben Nagykovácsin, felszab. 1880-ban Esztergomban. Budapesti, pécsi, veszprémi és balatonfüredi mestereknél dolgozott segédként. Székét 1891-ben nyitotta. A közs. képv. test. tagja, a róm. kath. iskola gondnoka. Neje: Baumgartner Erzsébet. **Ferenc** nevű fia az olasz és román fronton harcolt, megsebesült, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és vaskor. Atyja üzletében mint üzletvezető működik.

Peregovich János kovács m. Szül. 1893-ban, felszab. 1909-ben Nagykovácsin. Tanítómestere édesatyja volt, nála töltötte segédéveit is. 1914-ben hadbavonult, 1915-ben a hadseregnél lópatkolótanfolyamot végzett. Az orosz, szerb, olasz és román frontokon harcolt, hadifogságban volt.

1928-ban önállósította magát. A Tűzoltó Testület szertárosa. E tisztség már családi tradíció, mert édesatyja harminc évig viselte azt. Neje: Pretner Mária.

Pitz András ács m. Nagykovácsin 1897-ben szül., 1919-ben atyja keze alatt szab. fel. A pilisszentiváni bányánál és nagy fővárosi vállalkozóknál praktizált. 1929-ben önállósította magát. Saját szerzeményű házában lakik. A román és az olasz fronton harcolt. Neje: Trende Teréz.

Pitz Ignác hentes és mészáros m. 1905-ben Nagykovácsin szül., 1923-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi cégeknél töltötte segédéveit. 1928 óta mester. A Polgári Kör tagja. 1929-ben vette nőül Czemmel Annát.

Pitz Péter lakatos m. Nagykovácsin 1889-ben szül., Budapesten 1907-ben szab. fel. A legnagyobb budapesti lakatosárugyárakban praktizált. 1915-ben hadiszolgálatra vonult be. 1921-ben önállósította magát. Nyáron bércsépléssel, télen géperejű favágással foglalkozik. Neje: Mandel Mária.

Pitz Tamás bognár m. Szül. 1894-ben Nagykovácsin, felszab. 1913-ban Solymáron. Segédidejét Nagykovácsin töltötte. Műhelyét 1921-ben alapította. 1915-től végigküzdötte a világháborút az olasz és román frontokon. Megsebesült, a nagyezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Hesz Borbála.

Richer József bognár m. 1884-ben szül. Nagykovácsin, Budapesten Mori Antalnál szab. fel. Segéd atyja műhelyében volt. A világháború kitörésekor az orosz harctérre került, majd az olasz fronton harcolt. Kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Egyszer sebesült meg. 1923-ban önállósította magát. Neje: Pitz Anna.

Simon Jakab sütő m. Nagykovácsin 1905-ben szül. Édesatyja, S. Béla 1921-ben szabadította fel. Esztergomban és Nagykovácsin praktizált. Sütődéjét 1921-ben alapította. Családja már fél évszázad óta gyakorolja a sütőipart. Neje: Bayer Teréz.

PÁTY.

Berecz Sándor kovács m. 1885-ben szü.l Tanítómestere édesatyja volt, aki 1902-ben szabadította fel. Bpesten a Hirmann gyárban praktizált. 1912-ben lett mester, 1914-ben hadbavonult, 44 hónapig orosz hadifogságban volt. Neje: Áldott Júlia.

ifj. Finta Imre kőműves iparos m. Pátyon 1892-ben szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Jeles budapesti cégeknél, Szófiában és Korfu szigetén töltötte gyakorlóéveit. 1924-ben önállósította magát. A pátyi csendőrlaktanya, a főjegyzői lak és számos családi ház munkálatait végezte. Mint jeles iparos, a közs. építő biz. és tanonc vizsg. biz. tagja. Végigküzdötte a világháborút, harcolt a szerb, orosz, és román frontokon. Háromszor sebesült meg, két évig hadifogságban volt. A kiseziist és bronz vit. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Molnár Ilona.

Jely Antal cipész m. Zsámbékon 1895-ben szül., Pátyon 1912-ben édesatyja keze alatt szab. fel. Segédi tevékenységet atyjánál folytatott. 1920 óta önállóan dolgozik mérték szerint rendelésre és raktárra. Résztvett a világháborúban. Neje: Juhász Teréz.

Kerék Lajos sütő m. Szül. 1898-ban, felszab. 1914-ben Budapesten, ahol mint segéd 13 évet töltött. Sütődéjét 1929-ben alapította. 1917-től teljesített katonai szolgálatot a világháborúban.

Leczky András kőműves m. Pátyi születésű (1874). A szakma szeretetében nevelkedett atyjánál, aki 1899-ben felszabadította. 1900-ban lett önálló. Az orosz és román frontokon küzdötte végig a világháborút. Neje: Czigány Zsuzsánna.

ifj. Sinkó Ferenc épület- és bútorasztalos m., temetkezési váll. Pátyon 1893-ban szül., édesatyjától tanulta a szakmát, felszab. 1911-ben. Bián és Budapesten praktizált. 1925 óta mint mester, köz- és magánépületek berendezéseit és épületmunkáit készítette. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, kit.: két bronz vit. é., K. cs.-k., megsebesült. Neje: Polgár Erzsébet.

Südy István ácsiparos. 1883-ban Pátyon szül., 1910-ben Budapesten szab. fel. Mint segéd, fővárosi bérházak ácsmunkáit végezte. 1926 óta önálló. A pátyi főjegyzői és gyógyszerészlak és családiházak szakmába vágó munkáit készítette önállósága óta. 1914-től a szerb és orosz fronton harcolt. Neje: Nyerges Juliánna.

Ujváry Károly géplakatos m. Szül. 1895-ben, felszab. 1914-ben Pátyon. Mestere atyja volt, akinél 1920-ig mint segéd dolgozott. 12 éve önálló. Résztvett a világháborúban. Neje: Mészáros Irma.

Vajda Miklós bádogos m. Pátyon 1857-

ben szül., u. ott 1874-ben szab. fel. Ceglédi és pátyi gyakorlóévek után 1877-ben önállósította magát. Főként templomtornyok borítása dícséri szakmai tudását. V. közs. képv. test. tag, az OKH helyi fiókjának ig. tagja.

Vanyek József kőfaragó m. 1887-ben Ürömön szül., 1904-ben Budapesten szab. fel. Tanulmányútja során az ország nevesebb mestereinél és Ausztriában dolgozott. 1929-ben önállósította magát. Munkáit megtaláljuk Budapesten az Áll. Pénzverde, a Szentkirályi uccai Stühmer csokoládégyár stb. épületein. A világháborúban megsebesült, három évig hadifogságban volt. Neje: Tamás Teréz.

PAKS.

Bach Mihály kádár m. Fő u. Pakson 1906-ban szül., ott volt édesatyja kádár m., nála tanulta az ipart. 1925-ben szab. fel. Kalocsán és Pakson praktizált. Műhelyét 1929-ben alapította. Minden e szakmába vágó munkát vállal.

Bán József épület- és bútorasztalos m., Rákóczi u. 33. Bácsfeketehegyen 1872-ben szül., u. ott 1888-ban szab. fel. Ujvidéken, Zimonyban, Veszprémben és Budapesten gyarapította szaktudását. Hosszú ideig Thék Endre üzemében dolgozott. Önállósítási évei: 1901, 1920 és 1925. Vizsgáztató ellenőr volt. Neje: Eiler Katalin.

Boda József csizmadia m., Jámbor Pál u. 12. 1872-ben Nagykajdácson szül., 1889-ben Kölesden szab. fel. Segédi gyakorlatot Szekszárdon és Pakson folytatott. 1896-ban alapított műhelyében egy tanulóval raktárra és rendelésre dolgozik. Volt ipt. előlj. tag, egyházi presbiter. Neje: Huszár Etel.

Budai Gyula cipész m. Sas u. 1. 1892-ben Pakson szül., 1906-ban Flech mesternél szab. fel. Paksi és budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1922-ben alapított műhelyében 1 segéddel és 1 tanulóval dolgozik. Résztvett a világháborúban, 6 és fél évig hadifogságban volt. Neje: Gútermúth Rozália.

Domina József csizmadia és papucsos m., Hunyadi u. 8. Szül. 1879-ben, felszab. 1897-ben. 7 évig paksi mestereknél gyarapította szakmai tudását, 1904-ben önállósította magát. Mérték szerint dolgozik. Neje: Dékán Rozália.

Fleck Ferenc úri- és női fodrász m. Fő u. 11. Szül. 1897-ben, felszab. 1914-ben Pakson. 1916-ban hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: nagyezüst és kisezüst vit. é., bronz vit. é., K. cs.-k. és vasker. 1921-ben nyitotta fodrászüzletét, ahol 1—2 segéddel fővárosi nívójú kiszolgálást nyujt vendégeinek. Neje: Kern Mária.

Fleck Gyula fodrász m., Fő u. 22. Pakson 1901-ben szül., 1916-ban szab. fel. Budapest és Paks mestereinél praktizált. 1927-ben önállósította magát. Műhelyében egy tanulóval dolgozik.

Forgó Árpád kovács m. Kereszt u. 2. Szül. 1897-ben Aradon, felszab. 1914-ben Csongrádon. Segéd Csányteleken és Csongrádon volt. 1921-ben Csányteleken alapított műhelyét 1930-ban helyezte át Paksra. 1916-tól az orosz és olasz frontokon harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Sipka Rozália.

Hegedüs Sándor cipőfelsőrészkészítő m. Szent János u. 1. Szombathelyen 1905-ben szül., Sárváron 1924-ben szab. fel. Sárváron 2 évig, Jánosházán 1 évig és Pakson 1 évig volt segéd. 1927-ben nyitotta műhelyét, iparosok számára dolgozik. Ortopäd- és a legkomplikáltabb felsőrészeket készíti. Neje: Piszder Klára.

Hirt János sütő m. Kossuth L. u. 43. Pakson 1911-ben szül., 1929-ben szab. fel. Koch Miklós keze alatt. Sütődéjét 1930-ban alapította, ahol három tanulóval dolgozik.

Hungár János géplakatos m., Árok u. Pakson 1902-ben szül., szülőhelyén tanulta iparát, 1920-ban szab. fel. 5 éven keresztül praktizált. Géperejű üzemét 1925-ben alapította. Hengerrovátkolást, esztergályos és hegesztési, valamint gépmunkákat vállal. A tanoncvizsg. biz. tagja.

Izgum József szabó m. Szent István tér 10. Tolnán 1904-ben szül., Pakson 1922-ben szab. fel. Budapesti és paksi műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1929-ben létesített műhelyében úri fodrászatot folytat.

Kiss János csizmadia m., Keskeny u. 6. Szül. 1885-ben, felszab. 1898-ban Pakson. Tanítómestere édesatyja volt. Székesfehérvári, pécsi és szekszárdi mestereknél töltötte segédidejét. 1912-ben önállósította magát. Szabászatot tanult. Mérték szerint és raktárra készít elsőrangú kivitelű cipőket és csizmákat. Egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag, egyházi vezetőségi tag, stb. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Haas Éva.

Nepp Ferenc cipész m., Pál u. 14. Pakson szül. 1908-ban, u. ott szab. fel 1926-

ban. Segédként Pakson, Budapesten és Kiskomáromban dolgozott. 1931-ben alapított műhelyében egy tanulóval mérték után cipőket készít. Az evang. kör tagja. Neje: Szinger Mária.

Schmidt József asztalos m., Rákóczi u. 4. Szül. 1867-ben Pakson. 1883-ban édesatyjánál szab. fel. A fővárosba ment szaktudását gyarapítani. 1893-ban műhelyt alapított. Épület- és bútormunkákat készít. Neje: Parrag Lidia.

Schmidt Sándor asztalos m., Árok u. 3. Pakson 1878-ban szül., tanítómestere édesatyja volt, aki 20 éves korában szab. fel. Atyja műhelyében dolgozott 1902-ig, mikor is önállósította magát. Épület- és bútorasztalosságot folytat. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1915-ben hadbavonult, a szerb fronton súlyos sebet kapott, 95%-os hadirokkant.

Steinerhorn Károly úri és női cipész m. 1886-ban Pakson szül., u. ott 1902-ben édesatyja keze alatt szab. fel. Fővárosi, ceglédi és kecskeméti gyakorlóévek után, 1913-ban önállósította magát. Mérték szerint és raktárra dolgozik két segédjével és egy tanulójával. 1929 óta az Ipt. elnöki tisztségét viseli, 12 éve a közs. képv. test. tagja, az adófelsz. biz. tagja, a Közgazdasági Takarékpénztár felügy. biz. tagja, iskolaszéki tag. stb. A szerb, olasz és román frontokon harcolta végig a világháborút, kétszer megsebesült, a bronz vit. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Hochstock Teréz.

Szabó Lajos géplakatos m., Anna u. 2. 1893-ban Szalkszentmártonban szül., 1910-ben Dunapatajon szab. fel. Budapesti nagyobb üzemekben praktizált. 1915—18-ig a háborúban volt. 1919-ben önállósította magát, mai műhelye 1929 óta áll fenn. Saját traktorával bércséplést folytat. Neje: Spekner Mária.

Szijjártó Ferenc csizmadia m., Jámbor Pál u. 6. Pakson 1862-ben szül., u. ott 1880-ban szab. fel. Szekszárdon és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1897-ben lett mester. Mérték után dolgozik. Volt Ipt. előlj. tag, szakoszt. elnök.

Trifán János cipész m., Kossuth L. u. 43. Műhelye modernül berendezett üzem. Kizárólag mérték szerinti rendeléseket készít a jobb közönség részére. Férfi-, női- és gyermekcipői elismerten elsőrendűek. Ipt. előlj. tag, intenzív részt vesz a testület vezetésében. Muzikális tehetség, jó hegedűs.

Usztyán József kosárfonó m., Virág u. 24. Pakson 1898-ban szül., u. ott 1914-ben szab. fel. Segéd Pakson és Budapesten volt. 1919-ben létesítette műhelyét, ahol fonott bútorokat, gyermekkocsikat stb. készí. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje Tulner Mária.

ALBERTFALVA.

Hajdu Imre cipész m., Erzsébet k.-né u. 45. Túrkevén 1895-ben szül., Mezőtúron 1907-ben szab. fel. Segédidejét szabadulási helyén és a fővárosban töltötte. 1928-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban, a román fronton harcolt. Neje: Szomolay Anna.

Nagy István okl. lópatkoló és kocsikovács m. (saját ház). 1888-ban Losoncon szül., 1903-ban u. ott szab. fel. Nyíregyháza, Debrecen és Budapest mestereinél fejlesztette szaktudását. 1910-ben Budapesten végzett tanfolyamot és nyert oklevelet. 1928 óta önálló. Egy segédet foglalkoztat. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Konrád Borbála.

Omasz Ferenc épület-, gép- és műlakatos m., Erzsébet k.-né út 12. Szül. 1905-ben, felszab. 1926-ban Budapesten Németh Ferencnél. Sopronban, Kaposváron, Fehérváron és Bpesten praktizált. Műhelyét 1930-ban alapította. Neje: Fülöp Blanka.

Szabó József asztalos m., Erzsébet kné u. 21. Nagyoroszin 1906-ban szül., Balassagyarmaton 1924-ben szab. fel. 7 éven keresztül dolgozott mint segéd, Nagyoroszi, Balassagyarmat és Budapest mestereinél. 1931 óta önálló. Cégét társas alapon bírja, Wagner és Szabó név alatt.

Szalay István kocsigyártó m. Erzsébet kné út 66. 1881-ben szül. Velegen, 1896-ban szab. fel Budapesten. Szaktudását fővárosi üzemekben fejlesztette. Műhelyét 1930-ban alapította. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Autókarosszéria készítéssel és kocsigyártással foglalkozik. Neje: Fery Erzsébet.

Szeim Árpádné szül. Friedmann Erzsébet, fényképész, Erzsébet kné út 24. Hódmezővásárhelyen szül. A fényképészetet Budapesten tanulta, ahol jónevű műtermekben tökéletesítette tudását. 1930-ban nyitotta meg műtermét. A vegetáriánus egylet tagja.

Wagner Antal épület- és bútorasztalos m., Erzsébet kné út. 1905-ben Ujpesten szül., 1920-ban Ercsiben szab. fel. Egy évtizeden keresztül gyakorolta a szakmát fővárosi és vidéki üzemekben. 1931-ben Szabó Józseffel közösen alapított műhelyt, ahol három segéddel kitünő munkát végez. Neje: Mihalutki Etel.

ALSÓDABAS.

Drozgyik András sütő m., Fő u. 98. Ujhartyánon 1887-ben szül., Cinkotán 1905-ben szab. fel. Budapesten eltöltött segédévek után 1911-ben szülőhelyén önállósította magát, majd 1924-ben Alsódabasra helyezte át sütődéjét. Neje: Czumpft Mária, résztvesz az üzlet vezetésében.

Molnár Ernő géplakatos m., Budapesti út 140. Szegeden 1876-ban szül., atyja szegedi nagy műhelyében tanult. Állami ösztöndíjjal Németország vasipari centrumaiban tanulmányozta iparát. A világháború alatt a fegyvergyárban dolgozott. 1920-ban alapította műhelyét. Számos szabadalma van, így a tarhonya és csőtészta készítő gépe, amellyel bárki minden gyakorlat nélkül készítheti a tarhonyát vagy tésztát. Ezt tömegcikk gyanánt jó eredménnyel hozta forgalomba.

Torzsa Pál órás m., Budapesti út. 1898-ban Alsódabason szül., Budapesten 1927-ben szab. fel. Budapesten praktizált. 1931 óta mester. Neje: Tóth Julianna.

Weisz Sándor lakatos és motorszerelő, Budapesti út. Alsódabason 1896-ban szül., Budapesten 1915-ben szab. fel. Budapest, Kolozsvár és Bukarest nagyobb üzemeiben dolgozott mint segéd. 1921 óta önálló, mai műhelye 1930 óta áll fenn. Elismerő oklevele van. 1915-ben hadbavonult, orosz hadifogságba esett. Kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Nagy Erzsébet.

CIBAKHÁZA.

A Cibakházai Ipartestület 1925-ben alakult. Előzőleg 1903 óta mint ipartársulat működött. Kezdeményezői és megalapítói Tóth Ferenc csizmadia m., Dékán Lajos asztalosmester, Vass Lajos Rudolf tanító és Jauernik Imre rézművesmester voltak. Elnöke a megalapítás óta Jauernik Imre rézművesmester. A testületnek 74 tagja, saját székháza van. A székházat 1927-ben szerezték. A testület elnöke Jauernik Imre, alelnöke Turna Kálmán sütő m., pénztárosa vitéz Bota Szilveszter cipész m., jegyzője Hangyássy Béla a. ü. jegyző, ellenőre id. Dékán Lajos.

Bartha Ferenc hölgyfodrász m. Cibakházán 1906-ban szül., Budapesten Császi hölgyfodrásznál 1927-ben szab. fel. Budapesten, Siófokon, Békéscsabán és Pécsett fejlesztette szaktudását. 1931-ben önállósította magát. Teljesen modern és higienikus fodrásztermében a legnagyobb igényeket is kielégítő szép munkát végez.

Bartha Sándor borbély m. Szolnokon 1876-ban szül., 1894-ben szab. fel. Salgótarján, Pozsony, Budapest, Kolozsvár, Prága voltak segédi működésének állomáshelyei. 1892-ben lett önálló. Üzlete saját házában van. Az Ipt. vál. tagja. A világháborúban 44 hónapig volt az orosz és olasz fronton, megsebesült. K. cs.-k. és seb. é.-e van. 11 gyermeke van.

id. Dékány Lajos asztalos m., temetkezési vállalkozó. Cibakházán 1872-ben szül., 1890-ben szab. fel. Szülőhelyén, Kunszentmártonban és a fővárosban folytatott segédi gyakorlatot, majd 1900-ban önálló műhelyt alapított. Az Ipt. ellenőre, iskolaszéki gondnok, hitelszöv. igazgató, a Katholikus Kör alelnöke. 38 hónapig küzdött a harctéren és mint 25%-os rokkant szerelt le.

ifj. Dékány Lajos asztalosmester. Cibakházán 1902-ben szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. Atyja műhelyében és Budapesten volt segéd. 3 éves iparrajziskolai szaktanfolyamot végzett. 1931-ben átvette atyja műhelyét. Az önk. tűzoltó testület tisztje, a Hangya pénztárosa, a Stefánia Szövetség pénztárosa, a futball csapat kapitánya.

Drozgyik András sütőmester.

Hegedüs János cipészmester. Kunszentmártonban 1893-ban szül., 1911-ben szab. fel. Segéd korában Szolnokon és Budapesten gyarapította szakismereteit. A technológián szabász szaktanfolyamot kiváló eredménnyel végzett. 1921-ben lett önálló Kunszentmártonban. 1931-ben helyezte át műhelyét mai helyére.

Holyba József hentes- és mészáros m. Cibakházán 1889-ben szül., 1921-ben atyja üzletében szab. fel. 1921-ben átvette atyja üzletét, amelyet teljes hozzáértéssel folytat. Az orosz és olasz fronton harcolt.

Horváth Kálmán kovácsmester. Cibakházán 1892-ben szül., 1909-ben szab. fel. A fővárosban fejlesztette segéd korában gyakorlatát és 1921-ben önállósította magát. A katonaságnál patkoló mesteri vizsgát tett. A szerb, orosz, olasz, román és francia fronton harcolt, Verdunnál megsebesült. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott.

Jauernik Imre rézműves m. Cibakházán 1872-ben szül., atyjánál 1892-ben szab. fel. Szeged, Mezőtúr, Hmvásárhely jobb-

mesterei mellett fejlesztve szaktudását, 1905-ben átvette az atyja által 1858-ban létesített műhelyét. Községi képviselő, az önk. tűzoltó testület szertárnoka, az áll. isk. gondnokság tagja, alakulása óta elnöke az ipartestületnek, melynek kebelében lelkes istápolója az iparostársadalom érdekeinek.

Jeney István hentes- és mészáros m. Cibakházán 1903-ban szül., atyjánál 1920-ban szab. fel, ugyanannál volt segéd, majd 1931-ben átvette annak üzletét is, amelyet tisztes szorgalommal és szakértelemmel vezet.

Jeney János hentes- és mészáros m. Cibakházán 1906-ban szül., atyjánál 1924-ben szab. fel. Ugyancsak atyja üzletében folytatta segédi gyakorlatát, mígnem 1931-ben önálló lett. Szorgalmas, törekvő iparos. Neje: Petrik Franciska. 1 gyermekük van.

Kalmár János borbély m. Cibakházán 1901-ben szül., 1921-ben szab. fel. Segédi működését Szabadkán, Szegeden, Budapesten fejtette ki. 1927-ben lett önálló. Üzlete higienikus és modern berendezésű. Neje: Molnár Julianna. 3 gyermekük van.

Kun József köteles m. Cibakházán 1877-ben szül., Kunszentmártonban 1892-ben szab. fel. Szentes, Szeged, Ujkécske, Tiszaföldvár, Kunszentmárton mestereinél volt segéd, 1900-ben pedig önállósította magát. Az ipartesület vál. tagja. A szerb, olasz, orosz fronton harcolt, háromszor megsebesült. Kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k.-je van.

Serfőző János kovács m. Szolnokon 1901-ben szül., Tiszaföldváron 1920-ban szab. fel. Mesterszálláson, Tiszaföldváron, Nagykőrösön, Budapesten gyarapítva szakismereteit, 1928-ban lett önálló mester. 1923—25-ig a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot.

Turna Kálmán sütő m. Tiszaföldváron 1894-ben szül., felszabadulása után több helyen segédkedett, majd 1926-ban nyitotta önálló műhelyét. Az ipartestület buzgó tevékenységű alelnöke, a tanonc vizsg. biz. tagja, a vigalmi bizottság elnöke. A román fronton küzdött. Kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

DÉVAVÁNYA.

Apponyi Gábor, kötélgyártó m. Bem u. 6. (saját ház). 1866-ban Gyomán szül., 1883-ban Békésen szab. föl, majd segédként Békéscsaba, Mezőtúr, Gyoma, és Turkevén fordult meg. 1890 óta önálló. Több tanulót szabadított, munkái elismertek. 1905 óta az ipartestület vezetőségi tagja, 1928 óta háznagya, 1916-tól 1917-ig résztvett a háborúban. Neje: G. Nagy Juliánna, kinek atyja G. Nagy Sándor a testület egyik megalapítója volt.

Barna József borbély és fodrász m. Bem u. 2. 1894-ben Poroszlón szül., 1911-ben Tiszafüreden szab. föl. Mint segéd 10 éven át Budapesten is dolgozott, 1919-ben lett önálló. Speciális úri és hölgyfodrász. Modern fővárosi nívójú üzletében 1—2 segédet, 1 tanulót foglalkoztat. A jobb közönség kedvelt fodrásza. A tanonc vizsgáztató biz. elnöke, több társ. és jótékonysági egylet tagja. A szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült. Három kisezüst, bronz v. é. és K. cs.-k.-je van. 75 százalékos rokkant. Neje:Szarka Erzsébet.

Bakos András mészáros és hentes m. 1907-ben Dévaványán szül., 1926-ban Békésgyulán szab. föl. Békésgyulán. Tiszaföldváron, Budapesten volt segéd, 1929-ben lett önálló. Üzlete saját házában, a modern hygiénia minden követelményének megfelelően van berendezve. Saját készítményű hentesárui vannak. Neje: Somogyi Irmus.

Barkóczy Ferenc csizmadia m. 1900-ban Dévaványán szül., 1918-ban szab. föl. Budapesten és Ujpesten dolgozott öt éven át, szabászatot is tanult. Mérték után rendelésre dolgozik. Szakképzett iparos, kizárólag ipara fejlesztésén dolgozik, tagja az ipartestületnek. Neje: Kiss Irén.

Balla Ferenc szabómester.

Balogh András mészáros és hentes m. Fő tér. 1907-ben Mezőhegyesen szül. 1924- Békéscsabán szab. föl. Hódmezővásárhelyen, Szegeden, Cegléden, Budapesten fordult meg a szakmában, mint segéd. 1931-ben lett önálló. Üzlete a község főterén nagyvárosi módon van berendezve, hygiénikus hűtővel ellátva. Saját készítményű hentesárui közkedveltek.

Barabás Lajos férfiszabó m.

Bragyova Sándor sütő m. Árpád út 28. 1868-ban szül. Törökszentmiklóson 1888-ban u. ott szab. föl. Mezőtúron és Törökszentmiklóson volt segéd, 1895-ben lett önálló. Fehér és finom sütéssel foglalkozik. Üzemében veje, Moskovits Vilmos segítségével dolgozik, leánya, Ilona szintén fölszabadult a szakmában és résztvesz az üzlet vezetésében. Neje: Stern Etel.

Berczi Sándor mészáros és hentes m. Arany János u. 41. (saját ház). 1899-ben szül. Dévaványán és 1916-ban szab. föl. Jobb mestereknél fejlesztette tudását és 1924-ben lett önálló. Állandóan friss, elsőrendű húsokat tart, saját készítményű hentesárui vannak. Neje: Túri Terézia.

Biri Gáspár kovács m. Sarló u. 14. (saját ház). 1894-ben Dévaványán szül. 1912-ben Szeghalmon szab. föl. Budapesten és Mezőberényben dolgozott mint segéd, majd 1926-ban saját erejéből lett önálló. A gazdaközönség teljes megelégedésére dolgozó szakképzett iparos. A 31. nehéz tüzérezredben szolgált a háborúban. Kisezüst bronz v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: Roósz Ilona.

Biró Jenő kovács m. 1876-ban Dévaványán szül., édes atyjánál tanulta iparát, nagyatyja is nemesi családból származott céh kovácsmester volt. A családban apáról fiúra szállt a szakma iránti szeretet. Műhelye saját házában van. Fia, Jenő, szintén a szakmában szab. föl. Szakképzett mester, minden szakmába vágó munkát végez. A 29. gy. ezredben résztvett a háborúban. Neje: Farkas Terézia.

ifj. Borók Lajos férfiszabó m. Hunyady u. 26. (saját ház). 1885-ben Dévaványán szül. 1902-ben Gyomán szab. föl. Karcagon, Gyomán, Debrecenben, Hajdúböszörményben dolgozott segédként. 1922 óta önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik. Az ipartest. volt előljárója. A 68. gy. ezredben 1915—21-ig vett részt a haza védelmében. Neje: Bagdán Julianna, okl. szülésznő.

Bordács István lábbelikészítő m. Széchenyi u. 28. Mezőtúron 1897-ben szül. és 1912-ben szab. föl. Monoron, Orgoványon fordult meg mint segéd és 1929-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, jó minőségű árui vannak. A 29. gy. ezredben orosz fogságba került 1916-ban és 1921-ben tért vissza. Neje: Szabó Terézia.

Bodorik Sándor asztalos és üveges m. 1888-ban szül. Mezőtúron és 1905-ben szab. föl. Budapesten, Mezőtúron, Putnokon fejlesztette szaktudását. 1919-ben Dévaványán lett önálló. A szakma minden ágában elismert munkája nevét közismertté tette. Tanonc korában kitüntetést nyert szép munkájáért. Az ipartestület előlj. tagja. Az 1. honv. huszárezredben harcolt. Kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k. érme van. Neje: Szűcs P. Eszter.

Bogya Lajos lábbelikészítő m. Vörösmarthy u. 1890-ben Dévaványán szül., 1905-ben u. ott szab. föl. Szarvason is dolgozott huzamosabb ideig, mint segéd, majd 1910-ben Dévaványán lett önálló. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik, elsőrendű készítményű áruk tették nevét ismertté, 1—2 alkalmazottat tart időszakonként. A testületnek 1920 óta vezetőségi tagja, jelenleg alelnöke, a ref. egyház presbitere, stb. 1915-től 1918-ig a 29. gy. ezredben szolgált. Neje: Tóth Krisztina.

Borsós Mihály cipész m. (saját ház). 1904-ben Dévaványán szül. és 1916-ban szab. föl. Hat évig dolgozott segédként és 1925-ben saját erejéből lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozó, szakképzett mester, kizárólag iparának él. Neje: Oláh Juliánna.

Dékány Lajos cipész m. 1905-ben szül. és 1923-ban szab. föl Dévaványán, segédéveit is itt töltötte és 1929-ben saját erejéből lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik. Megbízható, szakképzett iparos, aki ipara fölvirágoztatásán dolgozik.

Dékány Sándor férfiszabó m. Sirály u. 1. (saját ház). 1893-ban szül., 1910-ben szab. föl. Dévaványán, Kisújszálláson, Szeghalmon volt segéd és 1925-ben lett önálló. Mérték után angol és francia divat szerint dolgozik, műhelyéből elsőrendű munka kerül ki. Tanonc korában ezüst éremmel lett kitüntetve Az ipartestületnek volt előljárója. Az Iparos Ifjak Körének gondnoka és jegyzője. A 68. gy. ezredben orosz, szerb fronton küzdött, megsebesült. Kilenc évet töltött hadifogságban. Középázsiában vette nőül Gokim Máriát.

Dékány Izidor sütő m. Kossuth L. u. 28. Cibakházán szül. 1881-ben, 1902-ben szab. föl Tiszaföldváron. Mint segéd Szeged, Szolnok, Hódmezővásárhely, Kisújszállás, Budapest jobb mestereinél dolgozott. 1920-ban lett önálló. Fehér és finom sütést végez, modern, hygiénikus üzeme van. 1914—18-ig a 68. gy. ezredben szolgált. Neje: Gellért Katalin.

Csatári Gerzson kovács m. (saját ház). 1881-ben szül., 1895-ben szab. föl Dévaványán, atyjánál. Füzesgyarmaton és Ecsegen dolgozott. 1907-ben lett önálló. Ősei is a kovács mesterséget üzték. Szakképzett mester, műhelyéből jó munka kerül ki. Négy tanulót szabadított. A 68. gy. ezredben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Szenczi Julia.

Csatári Kálmán kovács m. Petőfi u. 32. (saját ház). 1904-ben Dévaványán szül., 1920-ban szab. föl atyjánál, Csatári Sándornál. Segédéveinek letelte után átvette atyja műhelyét és 1931 óta vezeti

kellő szakértelemmel. Az Iparos Ifjak Körének alelnöke, a dalárda tagja.

Csatári Sándor kovács m. Petőfi u. 32. (saját ház). 1864-ben Dévaványán szül., 1881-ben szab. föl. Kiskőrösön, Gyomán folytatva gyakorlatot, több uradalomban volt mester. Üzeme 1889-ben alakult, melyet fia, Kálmán vezet, aki atyja méltó utódaként dolgozik. Az ipartestületnek 30 éven át volt vezetőségi tagja, pénztárnoka, stb. Az ipari érdekek lelkes harcosa. Tizenkét élő gyermeke van. Neje: Papp Erzsébet.

J. Erdős Sándor csizmadia m. (saját ház). 1873-ban Dévaványán szül., 1889-ben szab. föl. Gyulán, Békéscsabán, Dévaványán dolgozott segédként és 1899-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, elsőrendű munka kerül ki műhelyéből. Az ipartestületnek 25 éven át elöljárója, pénztárnoka, jegyzője volt, az össziparosság osztatlan bizalma folytán. Résztvett a világháborúban. Neje: Faragó Erzsébet.

Fejes Kálmán elektrotechnikus, villanyszerelő. Árpád út.

Fodor Gyula sütő m. Vásár út 36. Nagykőrösön 1902-ben szül., 1917-ben szab. föl, majd Szentes, Kecskemét, Tiszaföldváron dolgozott segédként és 1931-ben lett önálló. Fehér, finom és ster sütéssel foglalkozik, modern hygienikus üzeme van. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. Neje: L. Papp Julianna.

Gecsei Gábor úri és hölgyfodrász, borbélymester. Árpád ú. 4. Gyomán 1901-ben szül. és 1916-ban Lach Fülöpnél szab. föl Gyomán. 1924 óta önálló. Üzlete fővárosi nívójú. Hölgyfodrász, manikür, 4 asztalú hygiénikus üzem. Az úri közönség kedvelt fodrásza. Ipartestületi elöljáró, tanoncvizsg. elnök, stb. Szakképzett, intelligens iparos, saját erejéből küzdötte föl magát.

Gösy György mészáros és hentes m. Kőrösladányi ut 3. Sárszentlőrincen 1876-ban szül. 1874-ben Simontornyán szab. föl. Mint segéd Orosháza, Budapest jobb mestereinél töltötte segédéveit. 1900-ban Veszprémben lett önálló, 1923-ban jött Dévaványára. Fióküzlete is van. Üzeme saját házában, fővárosi nívójú, tiszta, hygiénikus, hűtővel van ellátva. Saját készítményű hentesárui a jobb közönség körében keresettek. A veszprémi ifj. kör volt elnöke, a helyi ipartestület elöljárója, számvizsgálója. Neje: Ágoston Etel, résztvesz az üzlet vezetésében. Zoltán fia dolgozik a szakmában.

Havancsák Gyula csizmadia m. 1895-ben Kőrösladányban szül., 1913-ban szab. föl Budapesten atyjánál. Megfordult Nagyváradon is, majd 1920-ban Dévaványán lett önálló. Mérték után és raktárra dolgozik. Szakképzett mester. Az olasz, szerb, román és albán fronton harcolt, ötször sebesült. Neje: Tóth Julia.

Heifeld Gyula férfiszabó m. Vajda u. 7. (saját ház). 1870-ben Vízkeleten szül., 1886-ban Budapesten szab. föl. 1898 óta önálló mester. Tanult katonai és polgári szabó, az úri közönség részére dolgozik, 1—2 tanulót, segédet tart. A budapesti ipartestület vezetőségi tagja volt. Angol, francia szabó. Neje: Guttmann Karolin.

Horváth István cipész m. Hajós u. 39. Dévaványai születésű, 1922-ben szab. föl Sőti Károlynál. Hódmezővásárhelyen, Szegeden Debrecenben és Budapesten fordult meg és dolgozott mint segéd a szakmában. Mérték szerint rendelésre dolgozik. Ambíciózus, fiatal iparos, aki munkájának szenteli minden idejét.

Hőgye Kálmán géplakatos m. 1896-ban született Dévaványán, itt szab. föl 1913-ban. Budapesti elsőrendű üzemekben fejlesztve szaktudását, 1922-ben lett önálló saját erejéből. Minden szakmába vágó munkát vállal, üzeméből megbízható, jó munka kerül ki. Orosz és román fronton harcolt. Neje: Cinder Erzsébet.

Józsa Imre cipész m. Sarló út 5. Dévaványán szül. 1903-ban, u. ott szab. föl 1920-ban Schwarz Mátyásnál. Megfordult Debrecenben is, 1927-ben lett önálló. Szabászati tanfolyamot végzett. Kezéből ízléses, szép munka kerül ki. 1—2 segédet tart. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak.

Juhász József asztalos m és temetkezési vállalkozó. Bem József u. 9. (saját ház). Helyben szül. 1892-ben, 1909-ben szab. föl ugyancsak Dévaványán, majd segédként Mezőtúr, Karcag, Kőrösladány és Békésszentandráson dolgozott. 1919-ben lett önálló. Épület- és bútormunkát, egyszerű és díszes temetések rendezését vállalja. 1—2 alkalmazottat foglalkoztat. Jó munkája révén neve közismert. A testület volt elöljárója, tanoncvizsg. biz. tag, dalárda tag, a r. k. egyház tanácsosa. Az orosz és szerb fronton harcolt, megsebesült, 25 százalékos rokkant. Neje: Király Etel.

Kása Balázs szobafestő és mázoló m. Vajda u. 16. (saját ház). 1875-ben szül. Gyomán. Szarvason szab. föl 1891-ben. Aradon, Miskolcon, Gyulán dolgozott, Gyomán 30 évig volt önálló. Szobafestést, mázolást, címfestést, minden szakmai munkát végez. Cége jó hírnévnek örvend az egész környéken. Dezső és Balázs fiát

felszabadtíotta a szakmában. 30 évig volt önk. tűzoltó. Orosz, szerb, olasz fronton küzdött. Neje: Kánya Ilona.

Kelemen Árpád kerékgyártó m. 1894-ben szül. Csíkcsicsón, 1912-ben szab. föl Marosvásárhelyen. Mint segéd hat évig Csíkszereda, Budapest jobb műhelyeiben dolgozott, 1927-ben lett önálló. Szakképzett iparos, kinek műhelyéből megbízható, jó munka kerül ki. Résztvett a világháborúban. Üzeme saját házában, modernül van berendezve. Neje: Nagy Eszter.

Kirner János épület- és bútorlakatos m. Rövid u. 3. Mezőberényben 1903-ban szül., 1921-ben Dévaványán Boda mesternél szab. föl. Budapesten is dolgozott, 1930-ban lett önálló. Minden szakmába vágó épület- és díszműmunka, tűzhelyépítés, sírkerítés, vaskapumunkát végez. Tagja a dalárdának és a tanoncvizsg. bizottságnak. Neje: Sélley Mária.

Kohut György tímár mester. 1889-ben Mezőberényben szül., u. ott szab. föl. Mezőberényben és Békéscsabán dolgozott segédként. 1924-ben lett önálló. Zsíros bőrök kikészítését végzi nagy szakértelemmel. A 101-es gy. ezredben küzdött, fogságba került. Műhelye saját házában van, amely szorgalmának, munkájának szerzeménye. Neje: Illés Katalin.

Kormos István férfiszabó m. Kőrösladányi út 10. (saját ház). 1892-ben szül. Dévaványán, 1910-ben Kóhn Pál mesternél szab. fel. Mint segéd Hajdúszoboszlón, Kunhegyesen, Budapesten dolgozott, 1923-ban lett önálló. Speciális magyar szabó, a gazdaközönség részére dolgozik, annak kedvelt szabója. Ipartestületi elöljáró, tanoncvizsg. biz. tag. A 29. gy. ezredben harcolt, megsebesült, 1916-tól 1921-ig orosz fogságban volt. Neje: Szöllősi Erzsébet.

Koloh Vince mészáros és hentes m. Vásár út 36. Dévaványán szül. 1904-ben, 1923-ban szab. föl Tiszaföldváron. Segédéveit Szolnokon, Cibakházán töltötte jobb mestereknél. 1926-ban lett önálló. Saját készítményű csemegeárui, elsőrendű friss húsok állandóan kaphatók hygiénikus üzletében. Tanonc korában oklevéllel lett kitüntetve. Neje: Boda Margit.

Kovács Ferenc kovács m. Vásár út 17. (saját ház). 1891-ben szül. Dévaványán, 1907-ben szab. föl Csatári Gézánál. Aradon, Budapesten fejlesztve szaktudását, 1921-ben lett önálló. Üzeme modern berendezéssel bír. Szakképzett iparos, aki a gazdatársadalom teljes megelégedésére dolgozik. Az orosz, olasz, román fronton harcolt. Olasz fogságban volt, megsebesült. Kisezüst, bronz, K. cs.-k., seb. érme van. Felesége: Bodnár Erzsébet.

Kovács Sándor csizmadia m. (saját ház). 1900-ban Dévaványán szül., u. itt szab. föl 1916-ban. Kitanulta a szabászatot, 1920-ban lett önálló. Mérték szerinti rendelésre és raktárra dolgozik. Kezéből megbízható, jó munka kerül ki. A 7. huszárezredben résztvett a háborúban. Neje: Sperner Hedvig.

Kovács Dezső kovács m. 1893-ban szül. Zilahon 1910-ben szab. föl. Nagyváradon, Nagyszalontán, Gyulán, Belgrádban dolgozott segédként. 1919-ben lett önálló. A szakma minden ágát a legtökéletesebben végzi a gazdatársadalom teljes megelégedésére. Üzeme modern berendezésű. Az orosz és szerb fronton küzdött, megsebesült. Neje: Kovács Sára.

Kovács Károly kalapos m. Árpád út 39. (saját ház). 1868-ban szül. Dévaványán, 1887-ben Békésgyulán szabadult föl. Kecskemét, Jászberény, Szolnok, Szarvas, Gyula stb. voltak segédéveinek egyes állomásai. 1892-ben önállósította magát. Kalap, kucsma, sapkakészítéssel és eladással foglalkozik. Az ipartestület alelnöke hosszabb idő óta, volt elöljárója, az ipari érdekek, lelkes, önzetlen harcosa. Lajos fia résztvett a háborúban. Neje: Venczel Erzsébet, aki résztvesz az üzlet vezetésében.

Kónya Sándor úri és női cipész m. 1902-ben született Dévaványán, 1917-ben szab. föl u. itt, majd Budapesten dolgozott négy évig, mint segéd. 1925-ben lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik. Kezéből ízléses, szép munka kerül ki. Ambíciózus, fiatal iparos, aki ipara felvirágoztatásán dolgozik. Neje: Jávorszky Jolán.

Kruchió Endre mészáros és hentes m. Kossuth u. 1896-ban Gyomán szül., 1912-ben Monoron szab. föl. Nagykőrös és Debrecen jobb mestereinél töltötte segédéveit és 1908-ban lett önálló. A szakma méltó reprezentánsa. Fővárosi nívójú üzletében állandóan príma friss hús van. Saját készítésű hentesárui ízletesek és kedveltek. A 3. honv. gy. ezredben harcolt, olasz fogságba került, ahol négy évet töltött. Neje: Vad Ilona.

Körömi István csizmadia m. 1894-ben szül., 1910-ben Mezőtúron szab. föl. Karcagon, Szolnokon és Kunmadarason dolgozott, 1918-ban saját erejéből lett önálló. Mérték utáni rendelésre dolgozik, ízléses, szép munka kerül ki a kezéből. A háborúban a szerb és olasz fronton harcolt. Neje: Czakó Rózsi. Műhelye saját házában van berendezve.

Ladányi Bálint úri és női cipész m. Vásár út 33. Dévaványán szül. 1900-ban. 1917-ben Bogya Lajosnál szab. föl. Segédéveit Dévaványán töltötte és 1922-ben lett önálló saját erejéből. Mérték utáni rendelésre dolgozik, az úri közönség kedvelt cipésze. Tagja a Testületnek, ipara fejlesztésére fordítja minden idejét.

P. Lengyel Zsigmond lábbelikészítő m. 1876-ban szül. Dévaványán, 1892-ben Nyíri Imre mesternél szab. föl. Mint segéd Békéscsaba, Kőrösladány, Nagyszalonta, Orosháza, Mezőtúr műhelyeiben dolgozott. 30 évnél több ideje önálló mester, számos tanulót nevelt az iparra. A 4. utászoknál résztvett a háborúban olasz, román fronton. Neje: D. Kovács Zsuzsánna. Rendelésre és raktárra dolgozik.

Lovász Ignác férfiszabó m. Arany. u. 9. Dévaványán szül. 1893-ban és 1910-ben szab. föl. Hódmezővásárhely, Karcag, Budapest előkelő üzemeiben töltötte segédéveit és szaktudással gyarapodva, 1922-ben lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik az úri közönség részére. Kezéből ízléses, jó munka kerül ki. 1915-18-ig a 29. gy. ezredben orosz, olasz fronton harcolt. Bronz v. é. és K. cs.-k.-tel kitüntetve. Neje: Varga Terézia.

L. Nagy Imre köszörűs és esztergályos m. Vásár u. 1878-ban Turkevén szül., 1899-ben szab. föl. Albertiirsán, Albertfalván, Budapesten dolgozott, 1913-ban lett saját erejéből önálló. Minden a szakmába vágó munkát vállal, teljes megelégedésre dolgozik, műhelyéből és keze alól ízléses, pontos munka kerül ki. Neje: Zsombok Teréz.

Nyemec Károly úri és női cipész m. Kőrösladányi út 2. Dévaványán 1879-ben szül. 1896-ban szab. föl. Budapest, Arad, Kolozsvár, Temesvár, Pozsony mestereinél fejlesztette szaktudását és 1907-ben lett önálló. Mérték utáni rendelésre dolgozik és javításokat vállal. Tanonc korában kitüntetést nyert. Volt elöljárósági tag, a tanoncvizsg. biz. elnöke. 1915—18-ig a 29. gy. ezredben harcolt az orosz fronton, megsebesült. Neje: Erdős Teréz.

Nyúzó Gergely csizmadia m. Hajós u. 52. 1896-ban Dévaványán szül., 1911-ben szab. föl. Dévaványán töltve segédéveit, 1920-ban lett önálló. Mérték utáni rendelésre és raktárra dolgozik, kezéből megbízható munka kerül ki. Az orosz, román, olasz fronton küzdött. A bronz v. é., vaskereszt és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. Neje: I. Erdős Eszter.

Makkosi Károly borbély és fodrász m. 1906-ban szül. Dévaványán, 1922-ben szab. föl. Segédéveit jórészt Budapest jobb üzleteiben töltötte, 1928-ban lett önálló. Ambíciózus, fiatal iparos, aki saját erejéből tiszta, hygiénikus üzletet rendezett be a közönség kényelmére. Tagja az önk. tűzoltó testületnek, egyébként kizárólag ipara érdekeit tartja szem előtt. Neje: Csatári Zsuzsánna.

Makkosi Lajos kötélgyártó m. Kőrösladányi út. 1896-ban Zagyvarékáson szül., 1912-ben Füzesgyarmaton szab. föl. Orosházán, Dévaványán dolgozott. mint segéd. 1920-ban lett önálló. Főleg gazdasági kötelek készítésével foglalkozik. Szakképzett iparos. Iparának él. Az orosz, olasz fronton harcolt. Neje: Papp Eszter.

Mikola Imre szíjgyártó és nyerges m., Petőfi u. 4. 1881-ben szül. Turkevén, 1897-ben Mezőtúron szab. föl. Debrecenben, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Gyomán és Békéscsabán volt segéd, 1905-ben lett önálló. Szakképzett mester. Igás és parádés szerszámok készítését és javítását végzi. Tanonc korában elismerő oklevelet nyert. Volt ipt. elöljáró, tanoncvizsg. biz. tag. A 6-os vártüzéreknél küzdött a háborúban, megsebesült. K. cs.-k. és Ferenc József vaskereszt kitüntetése van. 25 százalékos rokkant. Neje: Szilágyi Krisztina.

Mészár Lajos kötélgyártó m., Petőfi u. 1897-ben szül. Dévaványán, 1914-ben Apponyi Gábor mesternél szab. föl, majd Nagykáta, Rácalmás, Budapest mestereinél tökéletesítette szaktudását. 1922-ben saját erejéből lett önálló, neve ismert a szakmában. A 29. gy. ezredben orosz, olasz fronton harcolt, megsebesült.

ifj. Oláh József kovács m. 1900-ban Dévaványán szül., 1916-ban atyjánál szab. föl és 1926-ban átvette annak műhelyét, melyet az 40 évvel ezelőtt alapított és azt a régi tradíciókhoz híven vezeti tovább. Elismert szaktekintély, a tanoncvizsg. biz. tagja, ipt. elöljáró, az ipari érdekek önzetlen harcosa. Minden szakmába vágó munkát tökéletesen végez. Neje: Gaál Terézia.

Papp Gerzson csizmadia m. 1905-ben szül. Dévaványán, 1920-ban u. ott szab. föl, majd Budapesten fejlesztve ipari szaktudását, 1929-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik. Megbízható, szolíd iparos, munkájáért kitüntetést nyert. Neje: Illyés Erzsébet.

Patkós Lajos cipész m. Sirály u. 20. (saját ház). 1881-ben szül. Dévaványán, 1899-ben u. ott szab. fel. Vésztőn és Cegléden töltötte segédéveit. 1909 óta önálló. Szabászatot tanult, szakképzett

mester, rendelésre és raktárra dolgozik. Tanonc korában oklevelet és díjat nyert. A 68. gy. ezredben harcolt, 22 hónapig orosz fogságban volt. Neje: Sélley Juliánna.

Papp Mihály angol úri és női szabó m. Hajós u. 13. Dévaványán 1883-ban szül., 1901-ben u. ott szab. fel. Budapesti, debreceni és székesfehérvári jobb szalónokban fejlesztve tudását, 1919-ben lett önálló. Ugy férfi, mint női ruhakészítést mérték után rendelésre vállal. Az úri közönség keresett szabója. Raktárra is dolgozik. Ipt. elöljáró, tanoncvizsg. tag, a dalárda működő tagja, a ref. egyház presbitere. Endre fia a szakmában dolgozik. Neje: Földes Éva.

Papp István lábbelikészítő m. Deák Ferenc u.

Papp Ignác férfiszabó m. 1901-ben szab. föl. Szolnokon, Nagykátán, Kunszentmártonban dolgozott segédként, Szolnokon szabászatot tanult. 1929-ben lett önálló. Rendelésre, mérték szerint dolgozik, tanonc korában ezüst érmet és oklevelet nyert szép munkájáért. Műhelyében csakis elsőrendű munka készül.

Saly Gábor csizmadia m. 1889-ben Nemeskoltán szül., Sárváron szab. föl. Sopronban, Győrött, Bécsújhelyen, Szolnokon dolgozott segédként és 1919-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik és javításokat is vállal. A 83. gy. ezredben harcolt, megsebesült, 1915-ben orosz fogságba került. Neje: Benke Margit. Műhelye saját házában van.

Saly Endre kovács m. Kossuth L. u. 32. Nemeskoltán 1904-ben szül., 1921-ben Dévaványán szab. föl. Nagykőrösön, Karcagon és Törökszentmiklóson dolgozott és 1913 óta Saly Kálmánnal társas viszonyban lett önálló. Minden szakmába vágó munkát végez, szakképzett mester. Idejét kizárólag iparának szenteli. Neje: Kiss Rozália.

Saly Sámuel kerékgyártó m. Vásár u. 21. 1884-ben Nemeskoltán szül., 1902-ben Vasváron szab. föl. Sopronban, Sárváron fordult meg segédként, 1909-ben Dévaványán lett önálló saját házában. A gazdatársadalom teljes megelégedését bírja jó munkájáért. Ipartest. elöljáró, huzamosabb ideig volt gondnok. A 83. gy. ezredben orosz, olasz fronton harcolt, fogságba került. Neje: Balogh Emilia.

Salamon Mihály vendéglős („Vendéglő a Jóbaráthoz") Kossuth u. (saját ház). 1882-ben Endrődön szül. Gazdálkodással foglalkozott és 1931-ben italmérést nyitott. Kitűnő hazai borokat tart. A 101-es gy. ezredben orosz fronton, Zlocsovnál megsebesült, 50 százalékos rokkant. Neje: Porokcsánszky Etel.

Szabó Andor géplakatos m., bérautó tulajdonos. 1900-ban Dévaványán született, 1917-ben szab. fel. Ujpest, Budapest elsőrendű üzemeiben szerezte szakképzettségét. 1922-ben lett önálló. 1926 óta bérautóvállalata is van. Géperőre berendezett modern üzeme, minden igényt kielégít. 1930-ban autó- sár, és hótalpra szabadalmat kapott. A 68. gy. ezredben a gépjármű különítménynél teljesített katonai szolgálatot.

Szarka Gerzson cipész m. 1899-ben Dévaványán szül., 1914-ben szab. föl. Segédéveit a helybeli mestereknél töltötte, 1920-ban lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik és javításokat vállal. a világháborúban is. Neje: Tarsoly Margit.

Szarka Gyula úri és női cipész, felsőrészkészítő m. 1907-ben szül. Dévaványán és 1923-ban szab. föl. Szeged, Hódmezővásárhely voltak segédéveinek állomásai. Szegeden felsőrészkészítést tanult. 1930-ban lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik. Megbízható munkája jó nevet biztosított számára. Neje: Biri Erzsébet.

Szilágyi Dezső úri és női cipész m. (saját ház). 1898-ban született, 1913-ban szab. föl Dévaványán. Székesfehérváron, Kőrösladányban és Budapesten volt segéd, 1923-ban lett önálló. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik. A 24-es vadászoknál szolgált, a világháborúban résztvett. Neje: Virág Rozália.

ifj. Szilágyi József Béla sütő m. Deák u. 7. 1904-ben Budapesten szül., 1919-ben szab. föl. Budapesten dolgozott segédként, 1929-ben Dévaványán lett önálló. Fehér, finom és ster sütéssel foglalkozik, kettős magyar kemencéje, modern, hygiénikus üzeme van. A sütőiparosok Orsz. Szöv. tagja, önk. tűzoltó. Neje: Csatáry Ilona.

Szöllősy Lajos kovács m. (saját ház). 1881-ben Dévaványán szül., 1898-ban szab. föl édesatyjánál, néhai Sz. Lajosnál, Karcagon, Szegeden, Debrecenben, Békéscsabán és Szentesen dolgozott, 1907-ben lett önálló. A szakma minden ágával foglalkozik, szakképzett mester, munkája jó nevet biztosított számára az iparban. A 29. gy. ezredben résztvett a háborúban a szerb fronton.

Szőnyi László géplakatos, autófuvarozó m. 1892-ben Biharnagybajomban szül., 1908-ban Dévaványán szab. föl. Édesatyja

is a szakmában dolgozott. 1926-ban lett önálló. Modernül berendezett üzeme van, autófuvarozással is foglalkozik. Háborúban résztvett. Neje: Oláh Juliánna.

Szűcs Sándor úri és női cipész m. 1880-ban Kőrösladányban szül., 1899-ben szab. föl. Dévaványán, Endrődön, Tiszagyarmaton, Kőrösladányban dolgozott, 1903 óta önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, műhelye saját házában van. A világháborúban a 37. gy. ezredben szerb és orosz fronton szolgált, orosz fogságban volt. Neje: Nyíri Sára.

Tóth Albert férfiszabó m. Kőrösladányi út 6. 1892-ben Dévaványán szül., 1908-ban szab. föl. Mint segéd Budapesten is dolgozott és 1922-ben saját erejéből lett önálló. Mérték utáni rendelésre dolgozik. Tanonckorában oklevéllel tüntették ki. Ipartest. elölj., 7 évig alelnök volt, jelenleg számvizsgáló. Iparos társai érdekeit önzetlen lelkesedéssel képviseli. A háborúban megrokkant. Neje: Korének Anna.

Trafikant Vilmos épület- és díszműbádogos m. Arany János u. 47. (saját ház). 1874-ben Gyomán szül., 1890-ben szab. föl. Budapest, Páris, Svájc, Német-, Bajorországban fordult meg segédként és 1901-ben lett önálló. Külföldi tanulmányait, hazai munkában értékesítve, nevét úgy helyben, mint a környéken ismertté tette. Számos templom, iskola, és magánépület munkáit végezte, melyek nevét maradandóvá tették. Ipt. előlj., tanoncvizsg. biz. tag. Gyula fiát felszabadította. A 68. gy. ezredben szolgált a háborúban. Neje: Weisz Laura.

Vaszkó Vince fényképész, festő m., Zrinyi u. 43. Endrődön 1883-ban szül., 1901-ben szab. föl. Budapest, Debrecen, és Bécsben fordult meg, 1909-ben lett önálló. A Bécsi Térképészeti Intézetben 2 és fél évig dolgozott, önálló festményei, akvarell, pastell képei vannak. Az ipt. elölj. tagja, volt pénztárnoka. A 101-es gy. ezredben szolgált. Neje: Tim Mária.

ifj. Wágner András kerékgyártó m. 1903-ban Kenderesen szül. 1915-ben édesatyjánál szab. föl. Budapesten, Nagykőrösön, Pakson, Gárdonyon dolgozott, 1929-ben Dévaványán lett önálló. Szakképzett mester, a szakma minden ágával foglalkozik, elsőrendű munka kerül ki keze alól. Neje: Alt Julia.

Vetési Ferenc borbély és fodrász m. Arany János u. 39. 1907-ben szül., Dévaványán, 1924-ben szab. föl. 1927-ben lett önálló. Modern fővárosi nívójú üzletében, hygiénikus kiszolgálást végez. 1 tanulót, 1 segédet foglalkoztat. Az Iparos Kör pártoló tagja.

Vetési János férfiszabó m., Kőrösladányi út 12. 1892-ben Dévaványán szül., 1909-ben szab. föl. Budapest, Karcag jobb mestereinél dolgozott és 1923-ban lett önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, az úri közönség részére. Elsőrendű munka kerül ki keze alól. Az ipt. gondnoka, előlj. tagja, dalárda tagja, az Ip. Ifj. Körének elnöke, az ipari érdekek lelkes, önzetlen képviselője. 1914—21-ig volt katona, a 68. gy. ezredben az orosz fronton harcolt, 1916-ban fogságba esett. Neje: D. Tóth Julianna.

Vizy Károly kerékgyártó m. 1880-ban Abádszalókon szül., 1897-ben szab. föl. Szolnok, Saujhely, Törökszentmiklós, Abádszalókon dolgozott, 1907-ben lett önálló. A szakma minden ágával foglalkozik, szakképzett iparos, jó munkát végez. A 68. gy. ezredben résztvett a háborúban. Neje: Katona Anna.

PESTHIDEGKUT.

Elischer András szobafestő és mázoló m. Remetekertváros, Lehel u. 15. Felsőprónán 1887-ben szül., Budapesten 20 év mulva szab. fel. Elsőrendű fővárosi mestereknél volt segéd. Budapesten 1920-ban, Remetekertvároson 1923-ban önállósította magát. Számos villa és ház szakmába vágó munkáit végezte. A közs. képv. test., a róm. kath. iskolaszék, az OKH felügy. biz. és a róm. kath. egyházközség tagja. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, hadifogságban volt. Neje: Kurbel Róza.

Grillmayer Ferenc sütő m. Remetekertváros, Boldogasszony út. 1909-ben Pesthidegkúton szül., 1927-ben Budapesten szab. fel. 1931-ben alapította géperejű sütődéjét, ahol egy segédet és egy tanulót foglalkoztat.

ifj. Holl György épület- és műlakatos m., Öreg u. 8. Szül. 1909-ben Pesthidegkúton, felszab. 1927-ben Budapesten, ahol a technológián 1930-ban szakvizsgát tett. Műhelyét 1930-ban nyitotta meg. 1931-ben nőül vette Deák Máriát.

Kabzányi Antal épület- és bútorasztalos m. Remetekertváros, Szent István út 33. 1888-ban szül., Rimaszombaton 1904-ben szab. fel. Segéd Rimaszombaton, Sátoraljaújhelyen, Rozsnyón, Kassán és Budapesten volt. 1929-ben önállósította magát. 1915-ben hadbavonult, az olasz, román és orosz frontokon harcolt, 6 hó-

napig hadifogságban volt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Kajdi Béla épület- és bútorasztalos m., lakberendező. Remetekertváros, Gyűrű u. Budapesten 1906-ban szül., Máriaremetén 1922-ben édesatyjánál szab. fel. A Schlick Nicholsonnál, a Kelenföldi Faiparnál, az Eklézsia oltárkészítőnél és az Iparművészeti Főiskola műhelyében fejlesztette szaktudását. A technológián szaktanfolyamot végzett. 1931-ben alapította műhelyét, ahol gépeit 4 HP-s vill. motor hajtja. A róm. kath. legényegylet titkára, a polg. kör vál. tagja.

Kajdi Ferenc úri szabó m. Remetekertváros, Boldogasszony u. Budapesten 1899-ben szül., 1916-ban Herkó Dezsőnél szab. fel. Budapesten a Ludovikán, Pécsett, Kolozsvárott és Wienben töltötte segédidejét. 1929 óta mester. Neje: Kovács Anna.

Kellner György asztalos m., Garda u. 16. Pesthidegkúton 1902-ben szül., Budapesten 1925-ben szab. fel. Fővárosi és helybeli műhelyekben gyakorolta a szakmát. 1930-ban rendezte be üzemét, épület és bútormunkákat vállal. Ő végezte az iskola és a községháza javítási munkálatait, számos villa és családi ház szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. Neje: Libl Mária.

Klausz György bognár m., Pillangó u. Szül. 1873-ban Pesthidegkúton, felszab. 1890-ben Budapesten. Segéd Budapesten volt. 1898 óta mester. Közs. előlj. és törvénybíró volt 20 éven keresztül, az OKH felügy. biz. tagja és iskolaszéki gondnok volt. 1914-ben hadbavonult, Lembergben mint műhelyparancsnok teljesített szolgálatot. Neje: Kröninger Magdolna.

Klausz János épület- és bútorasztalos m., Gr. Klebelsberg K. út. 1907-ben Pesthidegkúton szül., 1924-ben Budapesten Szkepics Márk keze alatt szab. fel. Tanonc korában már kitünt jó munkájával, 1923-ban oklevelet és II. díjat nyert. Szaktudását Budapesten és Pesthidegkúton fejlesztette 1931-ig, mikor is önállósította magát. Neje: Hertz Rozália.

Kozák József kútásó m. Remetekertváros, Széphalom telep. 1895-ben szül., 1931-ben szab. fel Pesthidegkúton. Tanító mestere Gertheim János volt, nála töltötte segédéveit is. 1931 óta önálló, munkaköre kútcsinálás és betonmunkák. 1915-ben az orosz harctérre került, majd az olasz fronton harcolt. Hadirokkant, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kovácsik Emilia († 1919).

Németh Gábor sütő m. Széphalom Vörösmarty u. 27. Pusztasomorján 1895-ben szül., Wienben 1913-ban szab. fel. Wien, Győr, (hadifogság alatt Oroszország), Abaujszántó és Tatatóváros műhelyeiben volt segéd. Sütődéjét 1928-ban alapította. Egy segéddel és tanulóval dolgozik. Résztvett a világháborúban, négy évig orosz hadifogságban volt. Neje: Pontyos Erzsébet.

Resch Pál bognár m. gr. Klebelsberg út. 1881-ben Pesthidegkúton szül., 20 év mulva Budapesten szab. fel. 18 éven keresztül dolgozott Budapesten jeles vállalatoknál. A háború kitörésekor hadbavonult. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, egy évig hadifogságban volt. Kit.: 2 br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Guthmayer Mária.

Schech Vilmos sütő m. gr. Klebelsberg út 138. Pilisborosjenőn 1909-ben szül., Budapesten 1928-ban szab. fel, ahol segédidejét töltötte. 1930-ban önállósította magát. ½ lóerős vill. motorral felszerelt üzemében egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Neje: Peich Rozália.

Sefcsik Ferenc épület- és bútorasztalos m. 1870-ben Pesthidegkúton szül., 1888-ban Albertfalván szab. fel. Segéd Budapesten volt. 1898-ban alapította műhelyét. Nevéhez fűződik a pesthidegkúti községháza, családi házak és villák szakmába vágó munkái. Résztvett a világháborúban. Neje: Takser Anna.

Szarka Adolf hentes- és mészáros m. Remetekertváros, Szentszív u. Királyréven 1885-ben szül., Pozsonyban 1903-ban szab. fel. Pozsonyi, budapesti, bécsi és vágszerédi üzemekben gyakorolta a szakmát, Budapesten 7 évig az Ált. Fogy. Szöv. alkalmazottja volt. 1928-ban alapította székét. A szerb, orosz és olasz frontokon harcolta végig a világháborút, kit.: 1908-as kereszt és K. cs.-k. Neje: Csuja Zsófia.

GYÖNGYÖSPATA.

Kiss Dezső lábbelikészítő m. Gyöngyösoroszin 1898-ban szül., Gyöngyöstarjánon édesatyjánál szab. fel. Segéd Gyöngyöstarjánban bátyjánál volt. 1923-ban önállósította magát, 1932-ben helyezte át műhelyét mai helyére. Iparán kívül gazdálkodást folytat. 1916-ban hadbavonult, az orosz harctéren megsebesült, kit.: 2 br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Almássi Anna.

Lőrincz Béla kovács m., Fő u. (saját ház). 1884-ben Atkáron szül., 1899-ben

Rédeipusztán szab. fel. 10 éven keresztül gyakorolta a szakmát Budapest, Bécs, Berlin, Hamburg és Gyöngyös mestereinél. 1909-ben alapította műhelyét. 1914—18-ig az orosz, olasz és román frontokon harcolt, a nagy ez., kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Várkonyi Ilona.

Mayor Béla gépész és cséplőgép tulajdonos, Fő u. (saját ház). Sályon 1892-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Budapesti, diósgyőri és wieni gyakorlóévek után 1921-ben vette át atyja, M. István két évtizedes multra visszatekintő műhelyét. Háború alatt az orosz és román fronton harcolt, 50%-os hadirokkant.

Major Miklós épület- és bútorasztalos m., Fő u. (saját ház). 1895-ben Sályon szül., 1912-ben Homonnán faipari szakiskolát végzett. Miskolcon, Putnokon és Budapesten praktizált. 1915-ben hadbavonult, majd megsebesülve orosz fogságba jutott. 1921-ben alapított műhelyében kifogástalan szép munkát készít. Neje: Bódy Mária.

Nagy Lenárt cipész m. (saját ház). 1882-ben szül., 1901-ben szab. fel Nádszegen. Segéd Dunaszerdahelyen, Esztergomban, Nagyléván, Érsekujváron, Nagyszombaton és Budapesten volt. 1909-ben Budapesten önállósította magát, 1920-ban helyezte át műhelyét Gyöngyöspatára. Gazdálkodást is folytat. 1914-től az orosz és az olasz fronton harcolt. Neje: Vig Erzsébet.

Szalay József kovács m., Fő u. (saját ház). Rózsamártonban 1883-ban szül., Gyöngyösön 1897-ben szab. fel. Gyöngyös, Jászárokszállás és Hatvan voltak segédéveinek állomáshelyei. 1905 óta önálló. Neje: Kozéki Mária.

Vanicsek Ferenc kovács m., Fő u. (saját ház). 1887-ben Gyöngyöspatakon szül., 1906-ban Budapesten szab. fel. Segéd budapesti, gyöngyösi, salgótarjáni stb. műhelyekben volt. 1914—18-ig háborús szolgálatot teljesített. 1921-ben lett mester. Gazdálkodik. A Hitelszöv. felügy. biz. tagja. Neje: Veréb Rozál.

Veréb Sándor gazd. kovács m., Fő u. (saját ház). Gyöngyöstarjánban 1898-ban szül., Gyöngyösön 1915-ben szab. fel. 1916-ban hadbavonult, megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1922-ben önállósította magát. Gazdálkodással is foglalkozik. Neje: Preé Ilona.

GYÖNGYÖSSÓLYMOS.

Goldstein József fűszer- és borkereskedő, Fő u. (saját ház). Gyöngyössólymoson 1880-ban szül., Gyöngyösön 1897-ben szab. fel. Segéd Gyöngyösön, Budapesten, Kiskunhalason és Aszódon volt. 1914-ben vette át atyja üzletének vezetését, röviddel utána hadbavonult. Az orosz, olasz, román és szerb frontokon harcolt, 1918-ban szerelt le. 1923-ban iratott nevére az üzlet, melyet nejével szül. Neumann Reginával közösen vezet.

Kerek Sándor fűszerkereskedő és korcsmáros, Fő u. (saját ház). 1882-ben Gyöngyössólymoson szül., iskolái elvégzése után a gazdálkodói pályára lépett. Üzletét 1923-ban alapította. Vendéglőjében cca 100 vendégnek tud kifogástalan kiszolgálást nyujtani. A közs. képv. test. tagja, a Róm. kath. egyh. tanácsosa, stb. 1914-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett. Neje: Csivincsik Anna, aki gyermekeivel együtt segédkezik az üzletben.

Kerek Vendel cipész m., Fő u. saját ház). Szül. 1906-ban Gyöngyössólymoson, felszab. 1925-ben Gyöngyösön. Szaktudását Gyöngyösön fejlesztette. Műhelyében egyedül dolgozik, a szakmába vágó összes munkákat végzi. Neje: Kerek Margit.

Méray Ignác kerékgyártó m., Fő u. (saját ház). Gyöngyössólymoson 1907-ben szül., Csányon 19 éves korában szab. fel. Csányi gyékényesi és budapesti mestereknél praktizált. A két évtizedes multra visszatekintő műhelyt, amely még atyja alapítása, 1928 óta vezeti önállóan. A tradicióknak megfelelően, munkája elsőrendű.

Pócsay Jenő molnár m. és malomtulajdonos (saját ház). Abasáron 1898-ban szül., u. ott P. Lászlónál 1917-ben szab. fel. Hatvanban fejlesztette szakmai tudását. Háború alatt az orosz és román frontokon harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1919-ben átvette édesatyja abasári malmát. Gyöngyössólymoson 1927 óta folytatja az ipart.

Potyoró István cipész m., Ujfalu (saját ház). 1888-ban Gyöngyössólymoson szül., 1908-ban Gyöngyösön szab. fel. Édesatyja műhelyében segédkedett 1931-ig (atyja haláláig) mikoris átvette az üzlet vezetését. A működő egyesület aktív tagja.

Potyoró József cipész m. (saját ház). Solymoson 1892-ben szül., Atyja műhelyében töltötte segédéveit. 1920-ban önállósította magát. Gazdálkodással és méhészettel is foglalkozik. 1914-ben az orosz

frontra került, hadifogságba esett, ahol 3½ évig volt. Neje: Nagyfejeő Anna.

Szlovencsák Béla géplakatos m. Upor (saját ház). 1910-ben szül. Gyöngyössólymoson. A szakmát a fővárosban tanulta, 1928-ban szab. fel. Gépkezelői vizsgát tett a technológián 1928-ban, sofförvizsgát tett 1929-ben. A lakatos iparon kívül a molnárságból is bír képesítéssel.

Szlovencsák István géplakatos és cséplőgéptulajdonos, Fő u. (saját ház). Szül. 1879-ben Sólymoson, u. ott szab. föl 1897-ben. 10 évig volt segéd. 1907-ben önállósította magát. Tekintélyes iparos, iskolaszéki tag, a tűzoltó testület szertárosa. Résztvett a világháborúban. Neje Pocsai Etel.

Tokár János borbély- és fodrász m., Fő u. Sólymoson 1904-ben szül., Gyöngyösön 1930-ban szab. fel. Segéd Gyöngyösön volt. Üzletét 1932-ben alapította. Katonai szolgálatot a Nemz. Hads.-ben teljesített. Neje: Szatmári Mariska.

PÉCEL.

Halász György mészáros- és hentes m. Bagon 1910-ben szül., Gödöllőn 1926-ban szab. fel édesatyjánál, ahol segédidejének egy részét is töltötte. Budapesten a Kozma Testvéreknél praktizált. 1930-ban önállósította magát. Székében egy tanoncot foglalkoztat. A G. I. K. sport egyesület tagja, birkózó.

Mikes József kép. kőműves m., Szent Imre krt. Szül. 1897-ben, felszab. 1913-ban Pécelen. Segéd Pfléger Ferenc tanítómesterénél volt. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton kétszer megsebesült, hadirokkant. 1919-ben önállósította magát, mestervizsgát 1931-ben tett. Önállósága óta a köz- és magánépületek egész sora fűződik nevéhez. Neje: Kiss Zsuzsánna.

Peringer József timár m., Pesti u. 63. Pozsonyban 1894-ben szül., u. ott 17 éves korában szab. fel. Ujpesten a Wolfner-gyárban művezető, Debrecenben a Verébgyárban gyárvezető volt. 1914—18-ig a szerb és olasz frontokon harcolt, megsebesült, kit.: négy br. v. é. és K. cs.-k. 1920-ban alapította műhelyét. Neje: Minkó Julianna.

Popovits Gábor kőművesiparos, Erzsébet királyné sétány 15/a. 1862-ben Pákán szül., 1883-ban szab. fel. Budapesten. Debrecenben, Szegeden, Miskolcon és Kassán praktizált. 1895-ben kezdte önálló működését. Résztvett a budapesti keleti pu., a Ludovika Akadémia, két miskolci kaszárnya, csendőrlaktanyák, MÁV bérházak stb. épületmunkálataiban. Volt Ipt. pénztáros, közs. képv. test. tag, közs. építő szakértő, stb. Neje: Kiss Hermin.

PILISCSABA.

Bibók Imre cipész m. Kiskunfélegyházán 1907-ben szül., u. ott 1925-ben szab. fel. Segéd Csongrádon, Kiskunfélegyházán, Kecskeméten és Budapesten volt. 1931-ben önállósította magát. Neje: Platsek Irén.

Borsányi Gyula kőműves iparos, Wesselényi u. 3. 1881-ben szül., 1900-ban Székesfehérvárott Lánczky Istvánnál szab. fel. Budapesten és Szolnokon eltöltött segédévek után 1931-ben létesítette vállalatát. Végigküzdötte a világháborút, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kakas Rozina.

Eidenpenz Ferenc kép. kőműves m. Telkén 1892-ben szül., Piliscsabán 1910-ben szab. fel. Budapesten és Wienben praktizált. 1913-ban katonai szolgálatra vonult be. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig, megsebesült. Kit.: két kis ez., három br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. 1920-ban önállósította magát. Mestervizsgát 1931-ben tett. Villákat, családi házakat tervez és kivitelez. Neje: Szőnyi Mária.

Fáth Rezső sütő m. Budjenőn 1898-ban szül., Zsámbékon 1915-ben szab. fel. Két évig mint segéd dolgozott, majd 1917-ben hadbavonult. Leszerelésétől 1924-ig folytatta praktizálását, 1924-ben alapította sütődéjét, ahol egy segéddel és tanulóval dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Práger Teréz.

Fodor József kép. kőműves m., épít. váll. Szül. 1879-ben Mányon, felszab. 1896-ban Budapesten, ahol 16 évi jeles cégeknél eltöltött gyakorlat után 1912-ben mestervizsgát tett. Ugyanaz évben önállósította magát. Három év mulva hadbavonult. Az orosz és olasz fronton harcolt. A kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Templomok, köz- és magánépületek szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. A Hitelszöv. ig. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja, v. elnök, stb. Neje: Izsó Anna.

Galacs György mázoló m. Kovácspalotán 1880-ban szül., 18 éves volt, amikor a fővárosban felszabadult. Segéd Budapesten volt. 1912 óta mester. Iparát fiával és tanulóval folytatja. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Morber Teréz.

Kassay János épület- és bútorasztalos m. Piliscsabán 1882-ben szül., édesatyja volt tanítómestere, aki 1901-ben szab. fel. Kilenc évig atyja műhelyében dolgozott, majd 1910-ben önállósította magát. Géperejű üzemében családja és 2 tanuló közreműködésével dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja. Hat évig orosz hadifogságban volt. Neje: Schnábel Mária.

vitéz Kápolnoky Ferenc kép. ács m. Budapesten 1891-ben szül., 1909-ben atyjánál szab. fel. Fővárosi mestereknél praktizált, évekig mint munkavezető működött. 1912-ben Budapesten önállósította magát, 1924-ben Piliscsabára helyezte át székhelyét. 1921-ben mestervizsgát tett. Az Ip. előlj. tagja, levente oktató. 1912-ben vonult be katonai szolgálatra, végigküzdötte a világháborút, kétszer sebesült meg, az összes legénységi kitüntetések birtokosa. Neje: Krekó Júlia.

Meinhárdt József kovács m. 1874-ben Piliscsabán szül., 1895-ben u. ott atyja keze alatt szab. fel. 1900-ban önállósította magát. Mint patkoló tanfolyamot végzett mester, elsőrendű szaktudással bír. Részvett a világháborúban. Neje: Blank Borbála.

Müllner Mátyás kép. kőműves m. 1883-ban Piliscsabán szül., u. ott 1902-ben szab. fel. Németországban és hazai mestereknél praktizált. 1914—18-ig a világháborúban volt, megsebesült, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1926-ban önállósította magát. 1931-ben tett mestervizsgát az áll. építészeti hivatalnál. Családi házakat és villákat épít. Neje: Schönek Teréz.

Schmidt Márton kalapos m. Zsámbékon 1885-ben szül., 1902-ben szab. fel. Zsámbékon és Budapesten volt segéd jeles mestereknél. 1909-ben alapította üzletét. Ugyanaz évben vette nőül Izeli Annát.

Thomász Henrik mészáros- és hentes m. Tel.: 10. Szül. 1895-ben, felszab. 1914-ben Csepelen. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt. Megsebesült. Kit.: br. v. é. Leszerelése után mint segéd dolgozott fővárosi mestereknél 1925-ig, mikor is önállósította magát. Üzletében egy segéddel és két tanulóval dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Schöner Anna.

Weisz András cipész m. 1903-ban Piliscsabán szül., ott is szabadult fel 1925-ben Hermann mester keze alatt. Segéd Ujpesten, Piliscsabán és Leányváron volt. 1927 óta mester. 1926-ban vette nőül Schuller Erzsébetet.

Weisz György ácsiparos. Piliscsabán 1886-ban szül., 1907-ben Weisz András szabadította fel. Fővárosi, esztergomi és pilisvörösvári cégeknél praktizált. 1911-ben önállósította magát. Családi házak és villák szakmába vágó munkáit végzi. 21 év óta dolgozik József főhercegnek, állami szállításai is vannak. Volt Ipt. előlj. tag. A háború alatt katona volt. Neje: Gróf Anna.

RÁKOSCSABA.

Kőműves József kovács és géplakatos m., Károly király u. 28. Budapesten 1882-ben szül., Agárdon gr. Nádasdy uradalmában 1900-ban szab. fel. Budapesten a Ganz Danubiusnál és más nagyüzemekben praktizált. Székesfehérvárott a lópatkoló tanfolyamot kitüntetéssel végezte el. Első műhelyét 1910-ben alapította, rákoshegyi műhelye 1932 óta áll fenn. Az orosz és olasz fronton harcolt, négy ízben sebesült meg. Kit.: kis ez., br. v. é., K. cs.-k., seb. é. Neje: Müller Ágnes.

PILISBOROSJENŐ. ÜRÖM.

Bruckner György épület- és bútorasztalos m. (Pilisborosjenő). Pilisvörösváron 1872-ben szül., Budapesten 1890-ben szab. fel. Piliscsabán, Pilisvörösváron, Pilisborosjenőn és Solymáron volt segéd. Műhelyét 1897-ben alapította. Iskolák, óvodák berendezését, családi házak és villák szakmába vágó munkáit végzi. Az Ipt. előlj. tagja, a róm. kath. iskolaszék tagja. Résztvett a világháborúban, kit.: K. cs.-k. Neje: Czankás Anna.

Handl Mihály kovácsmester, Torbágy.

Kiss Béla szabó m. (Pilisborosjenő). 1896-ban szül., Solymáron 1914-ben szab. fel. Budapesten. Segéd Budapesten és Solymáron volt. 1921-ben Pilisvörösváron, 1925-ben Csobánkán és 1929-ben Pilisborosjenőn alapított műhelyt. 1916-tól az olasz fronton harcolt, megsebesült, a kis ez. és br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Uitz Teréz.

Kurbl Jenő kőműves m. (Üröm). Szül.

1882-ben, felszab. 1898-ban Ürömön. Tanítómestere édesatyja volt. Mint segéd, később mint főpallér Budapesten és Wienben működött. 1913-ban önállósította magát. Mai vállalata 1920 óta áll fenn. Az Iparoskör első elnöke volt. 1914-ben az orosz frontra került, Przemyslnél hadifogságba esett, ahonnan 46 hónapi szenvedés után került haza. Neje: Kilczer Katalin.

Richter László kovács m. (Pilisborosjenő). Pilisszántón 1892-ben szül., Pilisborosjenőn 1910-ben szab. fel. A Székesfővárosi Furer-telepnél és a pilisborosjenői kőszénbányánál működött önállósága előtt. Budapesten a József laktanyában patkolótanfolyamot végzett. 1928-ban alapította műhelyét. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. Neje: Sturz Borbála.

Sieszl Ferenc hentes- és mészáros m., kolbászárugyáros (Üröm). Ürömön 1891-ben szül., négy középiskolát Budapesten végzett. 1907-ben Budapesten édesatyjánál szab. fel. 1920-ban vette át atyjától, néhai dédatyja által alapított vállalatot. A cca 100 éves céget most fiával közösen vezeti. Húsfeldolgozó üzeme géperejű. A közs. képv. test. tagja. 1928 óta az Iparoskör érdemes elnöke, a róm. kath. egyh. világi elnöke. Neje: Milz Teréz.

RÁKOSHEGY.

Babják István épület- és bútorasztalos m., Némethi u. 87. Ecsegen 1876-ban szül., Pásztón 1894-ben szab. fel. Segéd Salgótarjánban, Budapesten, Gyöngyösön és Pásztón volt. 1900-ban Pásztón alapított műhelyt, majd Nagyrábén és Gyöngyösön folytatta önállóan az ipart. Rákoshegyi műhelye 1928 óta áll fenn. Az Ipt. előlj. tagja, községi esküdt, stb. Részt vett a világháborúban. Neje: Brazda Rozália.

Balogh Sándor kőműves iparos, Szent Imre herceg u. 4. 1892-ben Demecseren szül., 1908-ban Nyíregyházán szab. fel. Budapesten Fiumében és Zágrábban fejlesztette szaktudását mint segéd. Tápióbicskén 1921-ben alapított vállalatát 1931-ben Rákoshegyre helyezte át. Mint alkalmazott résztvett a budapesti Szent István és a nyíregyházai Erzsébet kórház, a debreceni ref. templom, stb. építkezéseinél. Neje: Kovács Mária.

Berényi János épület- és műbútorasztalos m., Bajza u. 70. Szül. 1881-ben Farnadon, felszab. 1900-ban Budapesten. Fővárosi nagyüzemekben praktizált. Első műhelyét 1907-ben Budapesten alapította, mai üzeme 1923 óta áll fenn. Géperejű famegmunkálójában három segédet foglalkoztat. Ipt. előlj. tag. Az orosz fronton harcolt, hadifogságban volt.

Borsányi Gyula kőműves.

Braun József sütő m., a „Hegyi sütőde" tulajdonosa, Kossuth L. u. Farkasvölgyön 1885-ben szül., Sashalmon 1928-ban szab. fel. Három évig Rákoshegyen gyakorolta a pékséget. 1921-ben alapított sütődéjében 4 segéddel és 2 tanulóval dolgozik. Modern, fővárosi nívójú sütődéjében egy 2 HP-s és egy ½ HP-s motor van üzemben. Ipt. előlj. tag. 1914-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett, 34 havi szenvedés után jött haza. Neje: Brieger Malvin.

Bruckner János könyvkötő m., Rózsavölgy u. 41/a. Budapesten Szent Lászlótér 9. 1891-ben Budapesten született, 1906-ban Dárday Aladárnál szab. fel. Budapesti nagy cégeknél praktizált, majd Ausztriában és Bajorországban volt tanulmányúton. 1926-ban önállósította magát. Ipt. előlj. tag. Neje: Wandracsek Katalin.

Dobó Károly kép. ács m., építési váll. Rákoshegy. Magyarkanizsán 1897-ben szül. Martonoson 1915-ben szab. fel. Prágában, Belgrádban, Frankfurtban, stb. működött önállósága előtt, Kragujevácon mint vezető volt az állami arzenál építésénél. 1924-ben Magyarkanizsán alapította vállalatát. 1928-ban a budapesti Áll. Építészeti Hivatalnál képesítést nyert. 1929 óta Rákoshegyen folytatja iparát. A rákoshegyi kaszinóépület, számos villa, családi ház és középület szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. Két tanoncot nevelt az iparra, akik mesterüknek tiszteletére váltak. A Magyar Ácsmesterek Orsz. Szöv. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, hadifogságban volt. Neje Szabó Piroska.

Gönczy Lajos épület- és géplakatos m. Vörösmarty u. 59. Turkevén 1900-ban szül., u. ott 1922-ben szab. fel. Budapesti, turkevei és szolnoki mesterek keze alatt volt segéd. 1931-ben alapította műhelyét. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Neje: Csibi Józefin.

Gruber József kútásó iparos. Gróf Bethlen u. 37. 1898-ban Pozsonyban szül., Gyömrőn tanulta az ipart. 1929-ben önállósította magát. 1916-tól a román és

francia frontokon harcolt, kétszer megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Lukácsa Mária.

Hantz Nándor épület- és bútorasztalos m., Deák Ferenc u. 6. Cegléden 1906-ban szül., 1924-ben Szeleczky Károlynál szab. fel, ugyanott, majd Mátészalkán volt segéd, majd 1931-ben önálló lett. Aktív sportműködést fejtett ki és mint ilyen 1926-ban díszoklevéllel tüntették ki.

Hirth Antal épület- és bútorasztalos m. Gróf Bethlen u. 53. Simonyifalván 1906-ban szül., Eleken 1922-ben szab. fel. Békésgyulán, Bukarestben, Eleken és Rákoshegyen jeles mesterek műhelyeiben praktizált. 1930 óta mester. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Bödecs Erzsébet.

Horváth József ácsiparos. Gróf Tisza István u. 58. Szül. 1883-ban, felszab. 1900-ban Székesfehérvárott. Szabadulási helyén és a fővárosban töltötte segédéveit, mint alkalmazott számos nagyarányú munkának volt részese. 1925-ben önállósította magát. Volt Ipt. p. vál. tag. Az orosz fronton harcolt, három és fél évig hadifogságban volt. Neje: Horváth Etel.

Jáger Antal asztalos m. Deák F. u. 40. Jászkerekegyházán 1899-ben szül., 16 éves korában Garay Istvánnál Budapesten szab. fel. Jeles fővárosi műhelyekben és Hajmáskéren fejlesztette szaktudását. 1925-ben alapított üzemében a hajtóerőt 8 HP-s benzinmotor szolgáltatja. Az épület- és bútorasztalosságon kívül faredőnyöket gyárt. Az Ipt. alelnöke és mint ilyen, fontos közérdeket szolgál. Az Önk. Tűzoltó Egy. pénztárosa, a Róm. Kath. Kör vál. tagja, stb. Háború alatt orosz és román fronton harcolt. Neje: Gyulay Rozália.

Klem Antal kőműves iparos. Némethy u. 44. 1896-ban Tolnán szül., 1913-ban Fajszon szab. fel. Barcs, Budapest és Horvátország vállalatainál dolgozott 1919-ig, mikor is szülőhelyén önállósította magát. Rákoshegyen 1931 óta gyakorolja az ipart. Neje: Fazekas Rozália.

Kőműves József géplakatos.

Kroutil Oszkár sütő m., Kölcsey u. 48. Budapesten 1882-ben szül., édesatyja budapesti sütődéjében szab. fel 1899-ben. Kilenc évig praktizált Budapesten, az ország nagyobb városaiban és Bukarestben. 1908 óta önálló. Az üzletben dolgozik fia is. Résztvett a világháborúban. Neje: Pollanecz Orsolya.

Lengyel András kép. kőműves m. Rózsavölgyi u. 2. Jászladányon 1901-ben szül., u. ott 1923-ben szab. fel. Budapesten, Gömör és Hont megyékben töltötte segédéveit. 1927-ben önállósította magát. 1931-ben tett mestervizsgát. Főként családi házak és villák építésével foglalkozik.

Márta Ferenc ácsiparos, a községi vendéglő üzletvezetője. Baross u. 18. Szül. 1892-ben Cegléden, felszab. 1912-ben Rákoshegyen. Segéd Budapesten és Rákoshegyen volt, majd a Máv szolgálatába lépett. Mint Máv alkalmazott a szolnoki osztálymérnökségnél számos nagyarányú szakmába vágó munkát végzett. 1928-ban lett önálló. Rákoshegyen kb. 150 épületen dolgozott. Ipt.elölj. tag, tűzoltó őrparancsnok, közs. kép. test tag. Az orosz és olasz fronton harcolt, légnyomást szenvedett. Kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és ezüst szolg. ker. Neje: Korén Mária.

Márta Sándor ácsiparos. Zrinyi u. 55. Cegléden 1890-ben szül., Rákoshegyen 20 éves korában szab. fel. Fővárosi és rákoshegyi cégeknél praktizált. 1922-ben alapított vállalatában fiával együtt dolgozik. Az Ipt. elölj. tagja, volt közs. képv. test. tag és tűzoltó test. elöljáró. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton megsebesült. Neje: Szegedi Zsófia.

Mervay Gyula szobafestő és mázoló m. Budapesten szül. 1880-ban, Kiskunfélegyházán szab. fel. 1895-ben. Wien, Berlin, München és Budapest voltak segédéveinek állomáshelyei. Budapesten 1907-ben alapított vállalatot, 1909-ben Rákoshegyre helyezte át. Két segédet és két tanulót foglalkozat. Az ipartestületben a pénztárnoki tisztségét tölti be. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, hadirokkant. Kisezüst és bronz vit. é. és K. cs.-k. tul. Neje: Prágay Viktória.

Moóri István kép. kőműves m., Palotai ucca 32. 1875-ben született, 1894-ben Rákoskeresztúron szabadult fel. Budapesten és Rákoskeresztúron praktizált. 1902-ben önállósította magát. Ő volt az Ipt. első elnöke. A közs. képv. test. tagja. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Cseri Róza.

Nagy János szűcs m. Gr. Csáky u. 28. Szül. 1880-ban, felszab. 1897-ben Geszten Balogh Andrásnál. Öt évig Miskolcon, 21 évig Budapesten fejlesztette szaktudását. 1915-től az orosz, román és olasz fronton harcolt, olasz hadifogságban volt. 1924 óta üzi önállóan az ipart. Főként a fővárosba szállít. Neje: Biró Zsuzsánna.

Olajos István cipész m. Agarasztó u. 23. Marosvásárhelyen 1894-ben szül., u.

ott 1910-ben szab. fel. Segéd fővárosi műhelyekben volt. 1931-ben volt mester. 1915-től végigküzdötte a világháborút, kétszer megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Schneider Sarolta.

Orosz Ferenc kép. kőműves m. 1889-ben szül., 1908-ban szab. fel Rákoskeresztúron. A fővárosban éveken keresztül mint művezető működött. 1914-ben önállósította magát, majd hadbavonult. A szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. Leszerelése után folytatta az ipart. A rákoshegyi kaszinóépület, számos villa és családiház felépítése fűződik nevéhez. 1929-ben tett mestervizsgát. 1931-ben a közóhaj az Ipt. elnöki székébe emelte, mely tisztségét nagy lelkesedéssel viseli. A közs. képv. test. tagja. Neje: Benedek Erzsébet.

S. Pálinkás János építész.

Pereszteghy György épület- és bútorasztalos m. Patay u. 19. Ondódon 1891-ben szül., Szombathelyen 1907-ben szab. fel. Szombathelyi és budapesti vállalatoknál dolgozott mint segéd. Műhelyét 1920-ban alapította. Géperejű üzemében két segédet foglalkoztat. A haditengerészetnél érte a világháború kitörése. 1918-ban szerelt le, hadirokkant. Az Ipt. vezetőségi tagja. Neje: Murányi Mária.

Portás János cipész m. Rózsavölgy u. 33. Bélfenyéren 1875-ben szül., Tenkén 1894-ben szab. fel. Egy ideig a szakmában dolgozott mint segéd, majd a M. Kir. Postahivatal alkalmazásába lépett. 1925-ben vonult nyugalomba, ugyanakkor megalaptíotta műhelyét, ahol fiával közösen dolgozik. Neje: néhai Kovács Ilona.

Sinka Pálinkás János építő m. Szent Imre h. u. 12. 1892-ben Cegléden szül., 1909-ben Nyíry Istvánnál szab. fel. 1910-től 14-ig a felsőépítőipariskolában tanult. Tanulmányainak bevégzése után hadbavonult, 1915-ben rokkanttá vált. 1922-ben Cegléden önállósította magát, majd 1931-ben Rákoshegyre helyezte át vállalatát. Számos köz- és magánépület felépítése fűződik nevéhez. A budapesti állatkert építése is az ő szaktudását dícséri. Az Ipt. alelnöke, a tanonc vizsg. biz. tagja, iparkamarai kültag, v. kontárellenőr, stb., stb. Neje: Hautz Juliánna.

Szász Tibor a „Tátra Fehérnemű Ipar" tulajdonosa. Hunyadi u. 32. Csorváson 1901-ben szül. Gimnáziumi érettségit tett. A műhimzésből, azsurozásból és fehérnemű készítésből 1922-ben szab. fel. 1929-ben alapított vállalatában 15—20 segéddel és 5—10 segédmunkással az összes szakmába vágó munkákat végzi. Üzeme géperejű. A háború alatt mint polgári egyén 15 hónapig szerb fogságban volt, majd az olasz fronton harcolt, ahol megsebesült. A megszállás alatt szerb fogságba került, ahonnan megszökött. Az Ipt. ügyvezető elnöke, a RSE háznagya, a Keresk. és Ip. Körének titkára, a Rhegyi Lövész Egylet mesterlövésze, stb.

Tandi Sándor sütő m., Wesselényi u. 1. Gyomán 1907-ben szül., 1925-ben szab. fel. Gyomán és Budapesten folytatott segédi gyakorlatot, 1932-ben lett önálló. Neje: Pagyi Erzsébet.

D. Szűcs Balázs kép. kőműves m. Rákóczi u. 70. Nagykőrösön 1885-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Mint főpallér Budapesten dolgozott, majd külföldi tanulmányútra ment. 1911-ben Pestszentlőrincen önállósította magát, 1929 óta működik Rákoshegyen. 1930-ban tett m.-vizsgát. Az Ipt. elölj tagja. 1914-től a szerb, orosz és olasz fronton harcolt, háromszor sebesült meg, 54 hónapig hadifogságban volt. A nagyezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Jakab Etelka.

Veréb Lajos úri és női cipész m. Kölcsey u. 46. 1876-ban Királyin szül., 1892-ben Tornaalján szab. fel. Rimaszombati, ózdi, bánszállási és budapesti mestereknél töltöttte segédidejét. 1905-ben Budapesten, 1920-ban Rákoshegyen alapított műhelyt. Az Ipt. v. pénztárosa, közs. képv. test. tag. Résztvett a világháborúban, megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Németh Johanna.

ifj. Virág József kép. ács m. Gróf Csáky u. Tószegen 1905-ben szül., Budapesten 20 éves korában szab. fel. Öt évig fővárosi cégeknél praktizált. 1930-ban önállósította magát. 1931-ben tett mestervizsgát. Résztvesz az Ipt. vezetésében. Neje: Wéber Gizella.

Virág Mihály kép. kőműves m. Gróf Csáky u. 1902-ben Tószegen szül., 1924-ben Budapesten szab. fel. Segéd budapesti cégeknél volt. Vállalatát 1930-ban alapította, 1931-ben nyerte el a képesítést. Elismerő oklevele van. Neje: Bakos Anna.

Zsigovits István épület- és díszműbádogos m., szerelő és egészségügyi berendező, a Zsigovits és Bálint-cég beltagja. Rákóczi u. 97. Budapesten 1905-ben szül., Steiner mérnöknél szab. fel 1924-ben. 1928-ban önállósította magát, 1929-ben társult Bálint Illéssel. Ipt. elölj. tag. Neje: Éder Erzsébet.

SOLYMÁR.

Baumstark János épület- és bútorasztalos m. Solymáron 1909-ben szül., Jurák Jánosnál 1927-ben szab. fel. Fővárosi mestereknél fejlesztette szaktudását. 1932-ben alapította műhelyét. Neje: John Mária.

Binder Tamás ácsiparos. 1883-ban Solymáron szül., u. ott 1901-ben édesatyjánál szab. fel. Segéd Budapesten és Solymáron volt. 1923-ban önállósította magát. Az Ipt. elölj. tagja, v. közs. képv. test. tag, a Temetk. Egyl. pénztárosa, a Gazdák Biztosító Intézetének helyi képviselője, a Róm. Kath. egyháztanács tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Bajer Erzsébet.

Dráxler János kép. kőműves m. Szül. 1895-ben Solymáron, felszab. 1914-ben Pesthidegkúton. 1915-től az orosz, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. Segédideje alatt számos nagyarányú építkezésnél vett részt. 1926-ban lett önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja. Közs. építési bizottsági szakértő. Neje: Miereisz Borbála.

Enczmann János kőműves ip. Solymáron 1880-ban szül., 1901-ben Ritter Istvánnál szab. fel. Mint segéd Budapesten, Komáromban, és Tatabányán dolgozott. 1914-ben a nehéz tüzérekhez vonult be, az orosz és szerb fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. 1926 óta üzi önállóan az ipart. Neje: Lang Rozália.

Feldhoffer István cipészmester.

Gromon János hentes és mészáros m. Erzsébet királyné út. 1899-ben Solymáron szül. Budapesten három polgári iskola elvégzése után szab. fel. Önállósításáig tanítómesterénél dolgozott, 1926-ban alapította székét. A közs. képv. test. tagja. Háború alatt a román és olasz fronton harcolt. Neje: Szedlák Borbála.

Huppert József kovács m. Szül. 1906-ban Solymáron, felszab. 1924-ben Budapesten. Két évig Budapesten, egy évig Budakeszin gyarapította szaktudását. 1928-ban önállósította magát. A szakmába vágó összes munkákat végzi. 1931-ben vette nőül Udvardy Annát.

Jeldhoffer István úri és női cipész m. Solymáron 1900-ban szül., u. ott Dauner Márton műhelyében 19 éves korában szab. fel. Budapesti és újpesti mestereknél volt segéd. 1924 óta üzi önállóan az ipart. Raktárra és mérték szerint készít finom munkákat és javításokat. 1926-ban a Falu Szövetség ezüst éremmel és díszoklevéllel tüntette ki.

ifj. Judt József épület- és bútorasztalos m. 1910-ben Solymáron szül., ott is szab. fel 1928-ban Ritter Mátyásnál. Budapesten és Solymáron praktizált. Három évi gyakorlat után, 1932-ben alapította műhelyét. A szakmába vágó összes munkákat végzi.

Kopp Márton szijgyártó m. 1888-ban szül., 1905-ben szab. fel édesatyjánál Solymáron. Budapest és Ujpest nagyüzemeiben dolgozott. 1921-ben alapított műhelyében magyar és komótszerszámokat készít. Jeles munkáját a Falu Szövetség 1926-ban ezüst éremmel és oklevéllel tüntette ki. 1914-től az orosz és román frontokon harcolt, megsebesült. Neje: Zwickl Borbála.

Ottliczky József kötöttcipő készítő m. 1884-ben Solymáron szül., 1904-ben Kreise Jánosnál szab. fel. Három évig szabadító mesterénél dolgozott. 1907-ben önállósította magát. Vevőköre Solymár és környékéről kerül ki. 1908-ban nősült, neje szül. Kopeczky Mária.

Pfeiffer György kötöttcipő készítő m. Solymáron 1904-ben szül., Dorogon 1925-ben szab. fel. Segéd Solymáron volt. 1928 óta folytatja önállóan az ipart. Munkái közkedveltek. Neje: Taller Borbála, esküvőjük 1928-ban volt.

Ritter János sütő m. 1893-ban Solymáron szül., 1909-ben Piliscsabán szab. fel. Nagy budapesti sütődékben dolgozott mint előmunkás. 1914-ben a szerb harctérre került, majd az olasz fronton harcolt. Leszerelése után (1919-ben) önállósította magát. Mai sütődéje 1926 óta áll fenn. Egy segédje és két tanulója van.

Schieszl Antal sütő m. 1905-ben Ürömön szül., 1923-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi és solymári mestereknél praktizált 8 éven keresztül. 1931-ben alapította sütődéjét. Neje: John Rozália, résztvesz az üzlet vezetésében.

TAHITÓTFALU.

Bozóky Sándor épület- és bútorasztalos m. Tahitótfalun 1906-ban szül., u. ott 1927-ben szab. fel. Ujpesten jeles mestereknél volt segéd. 1929-ben önállósította magát. Az Önk. Tűzoltó Egy. tagja. Neje: Nagyházy Lidia.

Cseh Gyula cipész m. Szül. 1895-ben, felszab. 1912-ben Tahitótfalun. Szakisko-

lát végzett, segéd Budapesten volt. 1922-ben alapította műhelyét. A Falu Szöv. 1926-ban elismerő oklevéllel tüntette ki. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1916-tól résztvett a világháborúban, megsebesült.

Döre József borbély és fodrász m. Siklóson 1884-ben szül., Harkányfürdőn 1900-ban szab. fel. Trencsénteplicen, Trencsénben, Pöstyénben, Ruttkán, Túrócszentmártonban és Budapesten töltötte segédidejét. 1909-ben Siklóson, 1911-ben Tahitótfalun nyitott üzletet. Az Iparos Körben az ellenőri tisztet tölti be. 1914-ben az orosz harctérre került, ahol megsebesült, majd hadifogságban volt. Neje: Schwell Erzsébet.

Fanczal Mihály bognár m. lakás: Tahitótfalu, műhely: Szentendre, Kucsora Ferenc u. 17. 1867-ben szül., 1886-ban szab. fel Budapesten, ahol jobb műhelyekben töltötte segédéveit. Műhelyét 1892-ben Tahitótfalun, 1931-ben Szentendrén alapította. Egy segédet foglalkoztat. Az Iparos és Keresk. Körének elnöke, az Önk. Tűzoltó Testület parancsnoka, az V. o. magyar érdemkereszt tulajdonosa, a közs. másodbírája, a közs. képviselő test. tagja, a ref. egyház presbitere, stb. Vezetésre hivatott egyéniség, aki nagy lelkesedéssel szolgálja a közügyeket.

Jánosy Ferenc épület- és bútorasztalos m. Szül. 1900-ban Udvarhelyen, felszab. 1919-ben Budapesten. Budapesten Thék E.-nél, Nagyváradon, Szokolyán és Tahitótfalun praktizált. 1924-ben alapította műhelyét. Az Iparos Kör titkári tisztjét viseli. Neje: F. Szabó Juliánna.

ifj. Mikolai István sütő m. Tahitótfalun 1882-ben szül., Kőbányán 1899-ben szab. fel. Dorozsmán és Budapesten fejlesztette szaktudását. Sütődéjét 1900-ban alapította. Mint tekintélyes polgár, a közs. képv. test. virilis jogon tagja, a r. k. egyháztan. választott tagja. 1914-ben hadbavonult, az olasz fronton volt. eNje: Vojácsek Etel.

Török József okl. kőműves m. Visegrádon 1882-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Szaktudását Wien, Pozsony, Budapest és Kecskemét mestereinél fejlesztette. Önállósítási éve 1912 és 1913. Mestervizsgát 1922-ben tett. Két segédet foglalkoztat. 1914-ben az orosz frontra került, ott hadifogságba esett, 1921-ben tért haza. Neje: Duhaj Anna.

TAKSONY.

Imre András sütő m., Erzsébet u. 348. Losoncon 1884-ben szül., Kőbányán 1891-ben szab. fel. Losoncon, Párkányon és Vácon gyarapította szaktudását. 1911-ben Harasztin önállósította magát. Üzemét két éve helyezte át Taksonyba. Ma csak iparának ál, Dunaharasztin résztvett az Ipt. megalapításában és mint elölj. fejtett ki értékes munkásságot. Végigküzdötte a világháborút az orosz, olasz és albán frontokon, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és szolg. kereszt. Neje: Dömök Juliánna.

Piller Fülöp ács m. Szül. 1895-ben Taksonyban, felszab. 1924-ben Dunaharasztin. Két évi praktizálás után 1926-ban alapította vállalatát. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton hadifogságba esett, négy évi szenvedés után került haza. Neje: Schwarzenberger Katalin.

Scheiermann Pál szabó m. 1900-ban Taksonyban szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. A legelső fővárosi szalónokban eltöltött egy évtized után 1928-ban lett mester. Férfi és női ruhákat készít. A Technológián sé Szabó Istvánnál szabászati tanfolyamot végzett. A Tűzoltó Testület titkára. Neje: Ruff Rozália elhunyt.

TINNYE.

Geszler Antal bognár m. Tinnyén 1902-ben szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Tanítómestere Vörös Ferenc volt. Budapesten, Perbálon és Tinnyén fejlesztette szaktudását. 1928-ban önállósította magát. Neje: Balázs Juliánna.

Kardos Mihály épület- és bútorasztalos m., koporsóraktár tulajdonos. Szül. 1886-ban Pomázon, felszab. 1904-ben Bián. Segéd Budapesten és Bián volt. 1909-ben Bián alapított műhelyét 1912-ben Tinyére helyezte át. Vállalatát 1914-ben koporsóraktárral bővítette. A Zsámbéki Ipt. tanoncvizsg. biz. tagja, v. közs. képv. test. és iskolaszéki tag. Végigküzdötte a világháborút, kétszer sebesült meg, kit.: nagyezüst vit é. és K. cs.-k. Neje: Dollmann Mária.

Morovián Ignác hentes és mészáros m. 1898-ban Kispesten szül., u. ott 1915-ben szab. fel. Kispesti, piliscsabai és tábori mestereknél töltötte segédéveit. Székét 1926-ban alapította. A róm. kath. egyház tannácsosa. Az orosz és olasz

frontokon küzdötte végig a világháborút. Neje: Császár Mária.

Polczer József épület- és bútorasztalos m. Tinnyén 1881-ben szül., Budapesten 1899-ben szab. fel. Budapesten Tállas üzemében, a Mátrai-féle tűzoltólétragyárban, a Wörner Gép- és Malomberendezési Gyárban és Müller épületasztalos üzemében fejlesztette szaktudását. 1907-ben önállósította magát. Műhelyében jó munkák készülnek.

Szakács Lajos borbély m. Szül. 1877-ben Budapesten, felszab. 1895-ben Kecskeméten. Pilisen, Ujhartyánon, Vecsésen és Budapesten töltötte segédéveit. 1902-ben létesítette fodrásztermét, ahol egy tanulóval fővárosi kiszolgálást nyujt vendégeinek. A Zsámbéki Ipt. tanonc vizsgáztató biz. tagja, a Hitel Szöv. helyi fiókja felügy. biz. tagja, stb. 1914—18-ig az orosz és román fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Novák Zsófia.

TÖKÖL.

Fritz János sütő m. Vasút u. 316. Szigetcsépen 1910-ben szül., Soroksáron 1927-ben szab. fel. Segéd Budapesten és vidéki üzemekben volt 1930-ig, mikor is önállósította magát. Neje: Jokán Mária, aki résztvesz az üzlet vezetésében. Atyja, apósa és két sógora vett részt a világháborúban, közülök Jokán Pál hősihalált halt.

Milkovits Mihály borbély és fodrász m. Mester u. Szül. 1893-ban, felszab. 1919-ben Tökölön. Két évig mint segéd fejlesztette szaktudását. 1922-ben alapította üzletét. Résztvett a világháborúban, orosz hadifogságba esett, három évi szenvedés után tért haza. Neje: Krizsán Hermina.

VÁMOSGYÖRK.

Bogdán Jenő sütő m. Fő tér 194. Jászárokszálláson 1891-ben szül., u. ott 1906-ban szab. fel. Segéd Gyöngyösön, Budapesten, Szekszárdon és Balassagyarmaton volt. 1913-ban alapította sütődéjét. 1915-ben hadbavonult, az olasz és román frontokon harcolt, résztvett a 10 isonzói csatában és a piavei ütközetben. Kit.: nagy ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Az Iparoskör egyik alapítója. Neje: Strobli Mária.

Brunner Lajos borbély és fodrász m. János u. 147. 1908-ban Galgahévízen szül., 1925-ben Zselizen szab. fel. Párkánynánai, oroszkai, zselizi, hatvani és vámosgyörki mestereknél fejlesztette szaktudását. 1932 óta önálló. 1928—31-ig teljesített katonai szolgálatot. Neje: Domány Ilona.

Fifek János kovács m. Templom tér. Szül. 1892-ben Lászón, felszab. 1910-ben Bártfán. Miskolcon, Budapesten, stb. töltötte segédéveit. 1922-ben alapított üzletét 1928-ban helyezte át Vámosgyörkre. A Tűzoltó Egy. szertárosa. 1915-ben hadbavonult, az orosz, olasz és román frontokon harcolt, kit.: két bronz vit é., K. cs.-k. Neje: Kocsis Erzsébet.

Gedei László cipész m. Vámosgyörkön 1905-ben szül., Jászárokszálláson 1924-ben szab. fel. Segéd szabadulási helyén volt. Négy évi praktizálás után 1928-ban önállósította magát. Műhelyében kifogástalan munkát készít.

Gyóni András cipész. Országút (saját ház). Szül. 1908-ban Vámosgyörkön, felszab. 1926-ban Jászárokszálláson. Szaktudását hét évig Jászárokszálláson fejlesztette. 1928 óta üzi önállóan az ipart. Szabászatot tanult szakember. Műhelyében egy tanulót foglalkoztat. Katonai szolgálatot Gyöngyösön a 1930—31-es években teljesített.

Gyóni Sándor lábbeli készítő m. Ország út (saját ház). Vámosgyörkön 1882-ben szül., a fővárosban tanulta az ipart, 1899-ben szab. fel, mikor is jó munkájáért pénzjutalomban részesült. Budapesti és jászárokszállási mestereknél segédkedett. Műhelyét 1904-ben létesítette. Az Ipt. Kör vál. tagja. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton megsebesült. Neje: Juhász Erzsébet.

Kiss Alajos szabó m. (saját ház). Szül. 1892-ben Jászárokszálláson, felszab. 1908-ban Budapesten. A világháború kitöréséig a fővárosban praktizált. A 13. huszárezredben az orosz, olasz és román frontokon harcolt, br. v. é. és K. cs.-k. kit. van. Leszerelése után (1920-ban) Jászárokszálláson önállósította magát, majd 1924-ben Vámosgyörkre helyezte át műhelyét. 1926 óta az Iparoskörben a jegyzői tisztet viseli, az Iparos Sportegylet futball intézője, a Polg. Lövészegylet tagja. Neje: Auxt Margit.

Kosztya József gazd. kovács m. Fő tér. 1894-ben Kevetlenen szül., 1911-ben Fe-

hérgyarmaton szab. fel. Nagyszöllősön, Szinérváralján, Udvarhelyen és Budapesten töltötte segédéveit. 1919-ben önállósította magát. Községi kovács. Az Ip. Kör vál. tagja. 1914-ben hadbavonult, az orosz harctéren megsebesült, kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Gedei Regitta.

Sebők Pál kerékgyártó m. Fő tér. 1899-ben Vácrátóton szül., 1916-ban Veresegyházán szab. fel. Budapesten, Aszódon, Galgahévízen és Turán dolgozott mint segéd. 1926-ban önállósította magát. 1917-től végigküzdötte a román és olasz frontokat, K. cs.-k. kitüntetése van.

Wágner Ignác hentes m. Boros köz (saját ház). Szül. 1892-ben Szederkényen, felszab. 1908-ban Kisgyulán. Mohácson és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1922-ben nyitotta üzletét. Húsfeldolgozó üzeme villanymotorral működik. Elejétől fogva végigküzdötte a világháborút. Kit.: két v. é., K. cs.-k. és vaskereszt. Neje: Tóth Ilona.

VECSÉS.

Almann István kép. ács m. Anna u. u. 1. Vecsésen 1883-ban szül., u. ott 1908-ban szab. fel. Budapesti vezetőcégeknél és a Máv-nál dolgozott mint segéd. 1912 óta önálló. A budapesti vásárpénztár munkáit ő vezette. Nevéhez fűződik a vecsési evang. temlom és számos családiház és magasépítkezés szakmába vágó munkái. Az Ipt. v. pénztárosa, az ipari élet aktív tényezője. A világháborút a szerb, orosz, olasz és román frontokon küzdötte végig, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és szolgálati kereszt. Neje: Zeitler Katalin.

Brunner Mihály épület- és bútorasztalos m. Roder Imre u. 18. Szül. 1880-ban Vecsésen, felszab. 1898-ban Kispesten. Segédéveit Budapesten és Kispesten töltötte. 1911-ben lett mester. Ő készítette a vecsési róm. kath. templom berendezését, az Ipt. székház berendezését és még számos nagyobb munkát. Jeles munkájával aranyérmet nyert. Az Ipt. pénztárosi tisztét töltötte be hat éven keresztül, v. közs. kép. test. tag, sb. Végigharcolta a világháborút, megsebesült. Neje: néhai Stromer Mária.

Csehi Sándor kovács m. Szemeretelep, Tamás u. 40., Vecsés, Ország út. 1900-ban szül., 1917-ben szab. fel. Komáromban, Budapesten és gazdaságokban működött önállósága előtt. Műhelyét 1924-ben alapította. Neje: Nagy Borbála.

Dezső György cipész m. Imre u. 21. 1897-ben szül., Erdélyben tanulta az ipart, budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását, szabászati tanfolyamot végzett. 1916-ban hadbavonult, Pólában a haditengerészetnél teljesített szolgálatot. 1929-ben alapította műhelyét. Neje: Dobrovicz Anna.

Felvinczy Miklós fodrász m. Rákóczi u. 14. Egeresen 1866-ban szül., Szamosújváron 1880-ban szab. fel. Nógrád, Arad, Kolozsvár, Budapest és Ausztriában fejlesztette szaktudását. 1893-ban Budapesten önállósította magát, 1923-ban Vecsésen nyitotta meg ismét műhelyét. A Közművelődési Kör örökös tagja. Háború alatt az Önkéntes Őrségben szolgált. Neje: Ripper Mária.

Fischer György okl. ács m. Kereszt u. 28. Pesthidegkúton 1882-ben szül., u. ott 1897-ben szab. fel. A fővárosban és környékén dolgozott önállósága előtt. 1906-ban önállósította magát, mestervizsgát 1911-ben tett. A vecsési kultúrház, iskolák és magánépületek szakmába vágó munkáit végezte. Egy segédet és két tanulót foglalkoztat. 1914-ben a szerb frontra került, majd a montenegrói harctéren teljesített szolgálatot. Neje: Krausz Róza.

Gulyás József lakatos m., Nap u. 10. Budapesten 1905-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Budapesten eltöltött segédévek után 1929-ben alapította műhelyét. Kifogástalan munkát végez.

Günczler Adolf asztalos m. A Günczler és Stark-cég beltagja. Árpád u. 29. 1873-ban Jánosvölgyön szül., 1891-ben Budapesten szab. fel. Budapesten, Münchenben és Berlinben tanulmányozta a szakmát. Cégét 1907-ben alapította. Géperejű üzemében öt segédet és három tanulót foglalkoztat. 1925-ben arany érmet nyert mint Vecsés legnagyobb asztalosüzeme. A fővárosba szállít. Négy évig volt a fronton a világháború alatt. Neje: Elbogen Etelka.

Haasz György borbélymester, Baross Gábor telep.

Haller János kőműves m. Anna u. 11. Született 1896-ban Vecsésen, felszabadult 1923-ban Budapesten. Vecsésen és Budapesten volt segéd. 1931-ben önállósította magát. Végigküzdötte a világháborút, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Deák Magdolna.

Henczl Péter női szabó m. Vasút u. 42. Istvánvölgyön 1879-ben szül., Pancsován

nyert képesítést 1895-ben. Budapesten belvárosi szalónokban, Wienben, Münchenben és Berlinben szerezte szakmai tudását. Berlinben szabászati akadémiát végzett. Razjversenykiállításon II. díjat nyert. 4—5 alkalmazottat foglalkoztató vállalata van. Első szalónja Budapesten az Erzsébet téren volt. 1928-ban helyezte át Vecsésre. A háborúban háromszor sebesült meg, kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Urbán Erzsébet szabásznő.

Herczeg Albert Árpád u. 26. Kisújszálláson 1875-ben szül., Endrődön 1894-ben szab. fel. Segéd Budapesten volt. 1930-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje: Povozsán Ilona.

Hernesz Frigyes szabó m. Erzsébet u. 7. 1892-ben Püspöknádasdon szül., 1908-ban Budapesten szab. fel. Szaktudását a fővárosban fejlesztette. 1922-ben nyitotta műhelyét. Jeles munkáját két aranyérem is dícséri. Az Ipt. számvizsg. biz. tagja, a vecsési SE számvizsg. biz. tagja, a polgári iskolaszék tagja, stb. 1914-ben a szerb frontra került, súlyosan megsebesült, 75 százalékos hadirokkant. Neje: Guzsiják Hermin.

Hesz Miklós Hugó borbély és fodrász m. Zöldfa u. 10. Pancsován 1892-ben szül., Temeskutason 1908-ban szab. fel. Vecsés, Oravica, Resica, Temesvár és Budapest mestereinél praktizált. 1914-ben hadbavonult, a szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt. A kisezüst vit. é., a bronz vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. 1918-ban önállósította magát. Műhelyében dolgozik fia és egy inas is. Neje: Wilhelm Katalin.

Kauremszky Nándor szabó m. Károly u. 21. 1894-ben szül., K. Sebőnél szab. fel. A fővárosban és vidéken fejlesztette szaktudását. 1917-ben alapított műhelyében úri és magyar szabóságot folytat. Az Ipt. elölj. tagja. 1914—15-ig az orosz fronton harcolt. 75 százalékos hadirokkant. Seb. é. kitüntetése van.

Ketterer Jenő úri és női fodrász m. Telepi u. 51. Budapesten 1898-ban szül., középiskolái elvégzése után lépett az ipari pályára. Wien, Budapest, Kecskemét, Cegléd és Békéscsaba vezető cégeinél dolgozott, szaktanfolyamot végzett. 1926-ban nyitotta üzletét, ahol fővárosi nívójú kiszolgálást nyujt vendégeinek, manikürt is tart. Ipt. elölj. és tanoncvizsg. biz. tag. Résztvett a világháborúban.

Lauter Mátyás szabó m., Kereszt u. 10/c. Vecsésen 1892-ben szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Segéd Budapesten és vidéken volt. Az orosz és olasz fronton harcolta végig a világháborút, kit.: bronz vit. é., kisezüst vit. é. és K. cs.-k. 1919-ben önállósította magát, egy inassal dolgozik.

Lévai Lajos kovács m. Ganz-telep, Nagyváradi u. 122., Üllői út. 1897-ben Kerekegyházán szül., 1913-ban Kunszentmiklóson szab. fel. Budapesten és környékén töltötte segédéveit. 1931 óta önálló. 1916-ban hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és vasker. Neje: Schmidt Ilona.

Merk Antal kőműves m., Magyar u. 22. Tolnán 1877-ben szül., Szekszárdon 1894-ben szab. fel. Hét és fél évet töltött külföldön a szakma tanulmányozásában. Budapesti cégeknél mint vezető működött. 1930-ban önállósította magát. Főként családi házakat épít. Öt nyelven beszél. Neje: Steinbach Katalin.

Mihóczy Antal borbély- és fodrász m., Virág u. 28. Alcsúton 1898-ban szül., Nagykanizsán 1915-ben szab. fel. 1916-ban az orosz frontra került, majd az olasz fronton harcolt. Kétszer sebesült meg, kit.: két br. v. é. és K. cs.-k. 1919-ben önállósította magát, vecsési üzlete 1932 óta áll fenn. Uri- és női fodrászattal, paróka és copfkészítéssel foglalkozik.

Mukahirn István asztalos m., Jókai u. 64. 1875-ben szül. Ujvidéken. Segéd Belgrádban, Budapesten, Temesváron, Nagybecskereken és Rumon volt. A Ganzgyárban, az Óbudai hajógyárban és az Istvántelki főműhelyben volt alkalmazásban. 1920-ban vonult nyugalomba. Vecsési műhelyét 1920-ban alapította. Az Ipt. pénztárosa, közs. képv. test. tag, a Soroksári Temetk. Egy. megszervezője, stb. Három fia az asztalosiparban dolgozik.

Müller János húsiparos, Károly u. 33. Szül. 1889-ben Beleden, felszab. 1906-ban Vecsésen. Segéd Budapesten és Kispesten volt. Székét 1923-ban alapította. Villanyerejű húsfeldolgozó üzemében 3 segédet foglalkoztat. Számos kitüntetés, arany érem és oklevél dícséri ipari jelességét. Az Ipt. v. elnöke, az Iparosok és Kereskedők Körének elnöke, községi virilis, stb. Végigküzdötte a világháborút, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Berkholcz Gizella.

Müller József hentes- és mészáros m., Vasút u. 18. Baján 1866-ban szül., u. ott 1882-ben szab. fel. Vándorútja során Nagybecskerek, Szolnok, Cegléd, Baja és Budapest vezető cégeinél dolgozott. 1897-ben önállósította magát. Az Ipt. megalapításában oroszlánrésze van. Éveken keresztül az elnöki tisztséget viselte, ma

korelnök, intenzív részt vesz a közügyek intézésében. 1916—18-ig szolgált a világháború alatt. Neje: Dobos Borbála.

Sax Ágoston csillárkészítő és fémáru üzemtulajdonos, Jókai u. 80. Wienben 1862-ben szül., ipari képesítést is ott nyert. Wieni és budapesti gyárakban működött mint művezető. Budapesten önállósította magát. Vecsésen 1925 óta folytatja az ipart. Modern berendezésű üzeméből Budapestre szállít.

Schulléri József sütő m., Fő u. 67. 1876-ban Segesváron szül., ott is szab. fel. Budapesten praktizált. Sütődéjét 1930-ban alapította. 1914—18-ig teljesített katonai szolgálatot. Neje: Fehér Anna, résztvesz az üzlet vezetésében.

Starcz Károly mechanikus, Jókai M. u. 2., fiók: Fő u. 65. 1900-ban Budapesten szül., a technológián tanfolyamot végzett, Budapesten nyert képesítést. Nagyüzemekben praktizált, éveken keresztül mint vezető működött. 1925-ben önállósította magát. Az Ipt. előlj. tagja, a Sport Egy. kerékpár szakosztályának elnöke, az Iparoskör vezetőségi tagja, stb.

Stark Lajos asztalos m., a Grünwald és Stark cég beltagja, Akácfa u. 4. Aradon 1872-ben szül., 1890-ben szab. fel. München Stuttgart, Nürnberg, Berlin, Passau stb. városokban eltöltött 11 év után 1920-ban társas alapon önállósította magát. Aranyérem és oklevél tulajdonosa. Az Ipt. elnöke volt éveken keresztül, jelenleg előlj. tag. Résztvett a világháborúban, elnyerte a szorgalmi keresztet a koronával. Neje: Schwarcz Hermin.

Stiglmayer András úri szabó mester, Vasút u. 38. 1877-ben Ercsiben szül., 1896-ban Budapesten szab. fel. Segéd-éveit előkelő budapesti szabóknál töltötte. 1902-ben Budapesten mint polgári és katonai szabó önállósította magát. 1911-ben áttért a vendéglős iparra, melyet 10 éven keresztül folytatott. 1921-ben Vecsésen szabóműhelyt nyitott. A Monori Kézműiparos kiállításon 1924. évben oklevél, a vecsési kiállításon br. érem és oklevél, a keresk. és iparkam.-tól az irsai kiállításon I. díjat nyert. Az ipt. v. alelnöke, most vál. tagja, A „Jóbarát" asztaltársaságot alapította 1927-ben és annak 4 éven át v. elnöke és mint ilyen sok gyermeket ruháztatott fel, a Polgári Kör v. alelnöke, a vecsési Iparos és Kereskedők Körének egyik alapítója, most vál. tagja, stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Rásky Zsuzsánna.

Stiller József sütő m., Telepi u. 57. Nagyszentmiklóson 1902-ben szül., atyjánál tanulta az ipart, segéd is ott volt, majd vezette a műhelyt. 1928 óta önálló az 1909-ben alapított családi sütődében. Neje: Járdánházy Terézia, részt vesz az üzlet vezetésében.

Stromajer József úri és hölgyfodrász, András u. 14. Vecsésen 1911-ben szül., u. ott 1927-ben Hesz Vilmosnál szab. fel. Budapesten, Esztergomban és Vecsésen dolgozott mint segéd. 1931-ben alapított üzletében egy inassal fővárosi nívójú kiszolgálást nyujt vendégeinek.

Szalkai Lajos cipész m., Vasút u. 20. 1878-ban Kecskeméten szül., ott is szabadult fel. Budapest vezető cégeinél praktizált. 1912-ben önállósította magát, Kecskeméten is volt üzlete. Az Ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja volt. 1914-ben hadbavonult, 1918-ban szerelt le, hadirokkant. Neje: Nagy Emma.

Szekeres Imre kárpitos és paplanos m., Margit u. 14. Szül. 1889-ben, felszab. 1907-ben Szegeden. Orosházán, Kecskeméten és Budapesten előkelő cégeknél, gyáraknál működött mint I. osztályú szakember. 1914-ben hadbavonult, majd a MÁV gépgyárban dolgozott 1925-ig. 1931-ben saját házában nyitotta meg műhelyét. Neje: Richter Margit.

Szotók János úri- és női cipész m., Jókai M. u. 87. Vecsésen 1902-ben szül., u. ott 1919-ben szab. fel. Kispesten, Budapesten és Vecsésen dolgozott 1925-ig. mikor is önállósította magát. Neje: Weisz Magdolna.

Ifj. Szücs Ferenc szobafestő m., Rudolf u. 37. Cegléden 1904-ben szül., Végh Ferencnél 1925-ben szab. fel. Segéd Cegléden, Budapesten és Szentendrén volt. Segéd korában számos középület és templomfestés munkáinál vett részt. 1931 óta mester. Munkáját a fővárosban és vidéken is keresik.

Tagscherer József borbély m., Fő u. 77. 1896-ban Vecsésen szül., ahol atyja is borbélymester volt. Nála szab. fel 1912-ben. Fővárosi és vidéki mestereknél segédkedett. Üzletét 1925-ben nyitotta. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton megsebesült. Háború után a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot. A helyi fúvószenekar vezetője és megalapítója, volt leventeoktató. Neje: Frühwirth Anna.

Takács András üvegesmester, Kossuth u. 29. Verbón 1906-ban szül., Engel Edénél 1924-ben szab. fel. Mint segéd Budapesten fejlesztette szaktudását és 1929-ben önálló lett. Segéd korában több fővárosi emeletes ház építésében vett részt.

Vörös Lajos gépész-kovács m., Béla u. 3. Szül. 1885-ben Soponyán, felszab. Polgárdiban. Budapesti nagy üzemekben praktizált, majd gróf Zichy, gróf Károlyi stb. uradalmakban működött. A Technológián gépészeti szaktanfolyamot végzett. 1920-ban önállósította magát. Három fia és egy segéd közreműködésével folytatja iparát, bércsépléssel is foglalkozik. Részt vett a világháborúban. Neje: Hadnagy Katalin.

Wiedmann János borbély és fodrász m., Ganz telep. Pozsonyi u. Hajóson 1883-ban szül., Kalocsán szab. fel. Ott és Hajóson volt segéd. 1914-ben nyitotta meg önálló műhelyét. Az orosz fronton harcolt, fogságba esett.

Wohauer József sütő m., Kossuth L. u. 12. Zsámbékon 1893-ban szül., Budapesten 1911-ben szab. fel. A legelső budapesti üzemekben és gyárakban volt segéd, később mint vezető. 1925-ben modern, géperejű sütődét alapított. 2 emberrel dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Teréz.

Wohauer Kelemen sütő m., Batthyányi u. 30. 1890-ben Zsámbékon szül., Bicskén szab. fel. Jeles fővárosi cégeknél praktizált (Erzsébet kenyérgyár, Közélelmezési raktár, stb.). 1926 óta önálló. 1911-ben vonult be katonai szolgálatra, mint ténylegest érte a világháború kitörése, 1919-ben szerelt le. Neje: Hegedüs Mária részt vesz az üzlet vezetésében. Béla fiát szintén ez iparra nevelte.

Zehetmayer József cipész m., Imre u. 16. Vecsésen 1903-ban szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Egy évtizeden keresztül gyakorolta a szakmát Budapesten. Műhelyét 1931-ben alapította. Egy segéddel kifogástalan munkát végez. Neje: Rigler Erzsébet.

Zsovák Ferenc sütő m., Ilona u. 10. 1885-ben Pázmándon szül., 1904-ben szab. fel. Segéd Budapesten volt. 1914-ben hadbavonult, 1919-ben mint őrmester szerelt le. 1925-ben alapított műhelyében egy segéddel dolgozik. Neje: Michelberger Katalin.

ZSÁMBÉK.

Azt Simon asztalos m., Darányi u. (saját ház). Zsámbékon 1898-ban szül., Budapesten 1916-ban szab. fel. Segédidejét a fővárosban töltötte. Műhelyét szülőhelyén 1925-ben alapította meg. Résztvett a világháborúban, az orosz és olasz frontokon harcolt. Neje: Schenek Teréz.

Frech Antal cipész m., Uj u. Szül. 1908-ban, felszab. 1926-ban Zsámbékon. 5 éves segédi gyakorlat után 1931-ben önállósította magát. Katonai szolgálatot a Nemz. Hads.-ben teljesített. Neje: Báder Róza.

Gallina József épület- és díszműbádogos m., Darányi u. (saját ház). 1891-ben Zsámbékon szül., u. ott 1908-ban édesatyjánál szab. fel. Segéd Bicskén volt. 1914—18-ig a repülőknél teljesített szolgálatot, kit.: vasker. 1919 óta mester. Iparán kívül gazdálkodással foglalkozik és 10 éve a róm. kath. egyh. sekrestyése. Neje: Izali Julianna.

Kaiser Lőrinc gazdasági kovács m., Egyeki u. (saját ház). Zsámbékon 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. Zsámbékon és Budakeszin praktizált. 1920-ban önállósította magát. Az orosz, olasz és román frontokon harcolta végig a háborút, a nagy ez., két kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetések tulajdonosa. Neje: Tisch Teréz.

Niebling István gazd. kovács m., Magyar u. 145 (saját ház). 1882-ben Zsámbékon szül., tanítómestere atyja N. Mátyás volt, aki 1900-ban szab. fel. Zsámbékon és Budakeszin fejlesztette szaktudását. 1909 óta önálló. Az Ipt. volt számvizsg. biz. tagja. 1914-ben a szerb frontra került, majd az orosz és olasz frontokon harcolt, egy évig hadifogságban volt. Kit. br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Reichadd Erzsébet.

Pfendert Ferenc bognár m., Magyar u. Szül. 1907-ben Zsámbékon, felszab. 1924-ben Piliscsabán. Pesthidegkúti, törökbálinti, biai, budajenői stb. gyakorlóévek után 1929-ben alapította műhelyét. 1930-ban vette nőül Tafferner Katalint.

Platz János lábbelikészítő m., Magyar u. Budajenőn 1888-ban szül., Zsámbékon 1906-ban szab. fel. Segéd szab. helyén és Budajenőn volt. 1913 óta mester. Az Ipt. előlj. tagja. 1915-ben hadbavonult, az orosz, olasz és román fronton harcolt, 13 hónapig angol hadifogságban volt. A br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa.

Salzinger Antal mézeskalácsos m., Darányi u. 112 (saját ház). 1880-ban Szomoron szül., 1897-ben Budapesten szab. fel. Jeles budapesti és budakeszii mesterek mellett fejlesztette szaktudását. 1904-ben önállósította magát. Köztiszteletben álló egyéniség, aki már 9 éve egy-

huzamban az Ipt. alelnöki tisztséget viseli. Egyházi tanácsos, Hitelszöv. elnök stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Bálinger Borbála.

Schütt Péter lakatos m., Magyar u. 231 (saját ház). Zsámbékon 1874-ben szül., u. ott 17 éves korában atyjánál szab. fel. Budapest, Arad, Budakeszi, Wien stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1899-ben önállósította magát. Ipt. előlj. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Barchó Éva.

Steibli György férfiszabó m., Uj u. 1906-ban Zsámbékon szül., 1922-ben szab. fel. Segéd Ercsiben, Budapesten, Ozorán, Kiskunhalason és Bicskén volt. 1931 óta mester. Neje: Schneider Katalin.

Tafferner Mátyás sütő m., Magyar u. 146. Szül. 1889-ben Zsámbékon. Az ipart Budapesten tanulta, felszab. 1906-ban. Budapesti, szentiványi és vörösvári sütődékben praktizált. Iparát 1920 óta folytatja önállóan. 1914—18-ig teljesített katonai szolgálatot. Neje: Sarle Anna.

Wenczel Simon borbély- és fodrász m., Magyar u. (saját ház). Zsámbékon 1895-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Szaktudását Budapesten, Wienben és Kolozsvárott gyarapította. 1915-ben hadbavonult, az orosz, román és olasz frontokon harcolt, 40%-os hadirokkant. A kis ez., br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1919-ben nyitotta üzletét, ahol vendégeinek fővárosi nívójú kiszolgálást nyujt. Volt ip. előlj. tag. Neje: Schmied Katalin.

ÓCSA.

Balogh Imre sütő m. Erdősor (saját ház). Kolozsvárott 1891-ben szül., u. ott 1909-ben szab. fel. Kolozsvárott és Budapesten dolgozott közel két évtizeden keresztül. Alapos felkészültséggel 1927-ben önállósította magát. Egy segéddel és egy tanulóval dolgozik. Jó munkájáért oklevele van. Neje: Polgár Erzsébet.

Benes József szijgyártó és kocsifényező m. Horthy M. u. 1908-ban Pusztaszolnokon szül., 1925-ben Alsónémediben szab. fel. A fővárosban gyarapította szaktudását. Műhelyét 1931-ben alapította. A szakmájába vágó összes munkákat elsőrendű kivitelben készíti. Neje: Bán Margit.

Gazsik József úri és női cipész m. Kossuth tér 2. (saját ház). Szül. 1895-ben Felsődaraboson, felszab. 1913-ban Alsónémediben. Segédi gyakorlatot Alsónémedin és Örkényben folytatott. 1916-ban Alsónémedin alapította első műhelyét, melyet 10 év mulva Ócsára helyezett át. Neje: Halupka Etel.

Gödöllei János úri és női cipész m. Vasút u. (saját ház). Ócsán 1893-ban szül., Kecskeméten 1909-ben szab. fel. Kecskeméti és ceglédi mestereknél volt segéd. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton megsebesült. 1919-ben önállósította magát. Ipt. előlj. tag. Neje: Zsibrita Ilona.

Halász József cukrász, Templom tér. 1900-ban Budapesten szül., ahol 16 éves korában szab. fel. Budapest, Hévíz, Keszthely és Tapolca cukrászdáiban praktizált. Üzletét 1931-ben alapította. Különleges termékei közkedveltek, cukrászdája a helyi intelligencia kedvenc találkozási helye. Neje: Kerekes Mária. Résztvesz az üzlet vezetésében.

Kalmár Sebestyén sütő m. Erdő sor (saját ház). Budapesten 1883-ban szül., Alsódabason 1904-ben szab. fel. Segéd Ócsán volt, ahol 1911-ben sütődét alapított. Az Ipt. előlj. tagja a megalakulás óta. Résztvett a világháborúban. Neje: Hartmann Róza.

Nagy Lajos sütő m. Petőfi u. 19. (saját ház). Szül. 1897-ben Szilágysomlyón, felszab. 1915-ben Budapesten. Jónevű budapesti, kispesti és pesterzsébeti mestereknél töltötte segédidejét. 1924 óta m. Sütődéjében egy segédet foglalkoztat. 1915-től végigküzdötte a világháborút az olasz fronton. Neje: Schilling Anna.

Nagy László járási kéményseprő m. Pakonyi út 4/b. (saját ház). Dunavecsén 1871-ben szül., Budapesten 20 éves korában szab. fel. Budapesten, Zomborban és Dunavecsén működött mint segéd. 1901-ben személyi jogon nyerte el a járási kéményseprőmesterséget, melyet két alkalmazottal folytat. Három évtizedes munkássága óta a környék egyik legtekintélyesebb iparosa lett. Tevékeny résztvett a Testület megalapításában, annak három éve elnöki tisztjét tölti be. Az adófelszólamlási biz. tagja. Neje: Balogh Lujza.

Nagy Miklós mészáros és hentes m. Zsófia u. 4. (saját ház). 1905-ben Ócsán szül., 1925-ben Kispesten szab. fel. Kispesten és Ócsán eltöltött öt évi gyakorlat után. 1930-ban nyitotta székét, ahol nejével, Tenczer Annával közösen tevékenykedik.

Serfel Nándor cipész m. Rákóczi u. 6.

(saját ház). Ócsán 1906-ban szül., Kispesten 1921-ben szab. fel. Segéd budapesti, szegedi, salgótarjáni és kispesti műhelyekben volt. Egy évtizedes gyakorlat birtokában 1931-ben alapította műhelyét.

MADOCSA.

Arnold György szabó m. Hartán 1887-ben szül., Dunapatajon 1904-ben szab. fel. Dunapatajon, Madocsán és Kanadában dolgozott. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. 1918-ban önállósította magát, mai műhelyét 1931-ben alapította.

Bacs József cipész m. 1898-ban Madocsán szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi mestereknél és Madocsán segédkedett. 1932-ben önálló lett. Uri és női cipők mérték szerinti készítésével és javítással foglalkozik. Neje: Molnár Verona.

Ivók János bognár m. Foktőn 1889-ben szül., u. ott 1906-ban szab. fel. Tanítómestere nagyatyja volt. Budapesten, Nagykőrösön, Szegeden és Baján fejlesztette szaktudását. Önállósítási évei: 1909, 1922 és 1929. 1914-ben hadbavonult, hét évig orosz hadifogságban volt, a kisezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Uszkov Ilona.

Kánnai András kovács m., szikvízgyáros és helyettes állatorvos. Szül. 1883-ban, felszab. 1896-ban Madocsán. Budapesten, Dunaföldváron és Pakson malmoknál működött. Patkoló tanfolyamot, gépészvizsgát tett és az állatorvosi főiskolán gyógykovácsi képesítést szerzett Budapesten. Résztvett a világháborúban. Neje: Szendrei Zsuzsánna.

Perlaki Horváth Antal épület és bútorasztalos m., temetk. vállalkozó. Bölcskén 1887-ben szül., u. ott 1906-ban szab. fel. Dunaföldvári és budapesti segédévek után 1914-ben Polgárdin, 1920-ban Bölcskén és 1922-ben Madocsán nyitott műhelyt. Résztvett a világháborúban. Neje: Bócsa Éva.

Schmitzberger Ferenc bognár m. Pakson 1905-ben szül., u. ott szab. fel 1920-ban. Paksi és kalocsai mestereknél praktizált. Műhelyét 1925-ben alapította. Az összes bognármunkákat végzi. Neje: Rácz Zsófia.

Szabó Imre kovács m. Rákon 1900-ban szül., Sokorópátkán 1920-ban szab. fel. Az előszállási uradalomban, Bátyán, Madocsán és Budapesten működött 1929-ig, mikor is önállósította magát. Kocsi- és lóvasalással, valamint gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. Neje: Törjék Eszter.

Szívós Sándor hentes és mészáros m. 1874-ben Jászberényben szül., 1891-ben Jászkiséren szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten, Dunaföldváron, Kőteleken és Tiszaroffon folytatott. Székét 1905-ben alapította. Elismerő levele van. Az orosz és román fronton harcolt, 18 hónapig hadifogságban volt. Neje: Molnár Julianna.

Szukfüll Imre sütő m. Palotabocsókon 1863-ban szül., Zomboron 1880-ban szab. fel. Bátaszéken, Esztergomban, Budapesten, Veszprémben, Baján s Aradon segédkedett. Önállósítási évei: 1895, 1922 és 1925. Neje: Hieng Irén.

vitéz Zsigmondy József kovács m. Madocsán 1892-ben szül., Kocsis Györgynél 1908-ban szab. fel. Szigetvár, Pécs, Szekszárd és Decs mestereinél praktizált. Végigküzdötte a világháborút, az orosz és olasz fronton. Kétszer sebesült meg. A nagyezüst, a kisezüst, a bronz vit. é., a K. cs.-k., a seb. é. és a lópatkoló é. tulajdonosa. 1929-ben avattatott vitézzé. 1924 óta önálló. Neje: Baksa Eszter. 1924-ben húnyt el.

KISTARCSA.

Bachmann Konrád épület- és bútorasztalos m. Király u. 16. Dunakömlődön 1882-ben szül., Budapesten 1901-ben szab. fel. Budapesten Thék Endrénél, a Magyar-Amerikai Faipárnál és Kistarcsán töltötte segédéveit. 1930-ban önállósította magát. Munkái a milánói kiállításon is szerepeltek. Neje: Wechter Erzsébet.

Galbács Pál kéménysepről üzletvezető, Király u. 2. Békésgyulán szül. 1886-ban, u. ott szab. fel. 1903-ban. Mint segéd Békésgyulán, Sarkadon, Jászapátin dolgozott, Orosházán 9 és fél évig üzletvezető és tűzoltó parancsnok volt. 1932 óta alispáni megbízásból tölti be állását két segéd közreműködésével. Mestervizsgát 1926-ban tett. Végigküzdötte a világháborút, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Maranyák Anna.

Heisler László fodrász m. Rákóczi krt. 4. 1904-ben Szerencsen szül., 1918-ban Kistarcsán szab. fel. Dorog, Tokod, Kesztölcse és Kistarcsa mestereinél töltött segédidő után 1928-ban nyitotta üzletét. 10

éves gyakorlattal bír, kifogástalan munkát nyujt.

Petruska Sándor cipész m. Deák F. u. 30. Dombrádon 1896-ban szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Dombrádon, Nyíregyházán és Budapesten gyarapította szaktudását. 1928 óta önálló, 1 segéddel és két tanulóval folytatja az ipart. Háborúban az orosz és román fronton harcolt, megsebesült, kit.: bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Sinka Veronka.

Piszker Jenő cipész m. Rákóczi út 4. 1901-ben szül., 1916-ban Keszthelyen szab. fel. Nagykőrösön, Kerecsenen és egy évtizedig Budapesten volt segéd. A fővárosban felsőrészkészítő tanfolyamot végzett. 1929 óta önálló. 1917-ben hadbavonult, román hadifogságban volt. A kisezüst és bronz vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa.

Szalkay István épület- és bútorasztalosmester., temetk. váll., Deák F. u. 22. Kismányán 1907-ben született, iskoláit Gödöllőn végezte, Kistarcsán 1925-ben szabadult fel. Budapesten, Veszprémben és Ujpesten fejlesztete tudását. Több segéddel és három tanulóval iskolai, kórházi és templomi berendezéseket, a vármegyeháza műszaki tárgyait, stb. készítette. Az Ip. Kör pénztári ellenőre.

Tischner István cipész m. Deák F. u. 10. Adonyban 1895-ben szül., 1913-ban szab. fel. Egy évtizeden keresztül Wienben, Budapesten és az ország nagyobb városaiban dolgozott. 1923-ban Sashalmon alapított műhelyét 1929-ben helyezte át Kistarcsára. Egy segéddel dolgozik. A háború alatt az olasz fronton megsebesült. Kit.: K. cs.-k. és seb. é.

Tóth Sándor épület- és bútorasztalos m. Deák F. u. 36. Szül.: 1875-ben, felszab. 1893-ban Kisbéren. 37 évig működött fővárosi és vidéki nagyüzemekben. 1930-ban önállósította magát. Elismert iparos. Neje: Kovács Eszter.

Tumay Antal szabó m. Zrinyi M. u. 13. Csobánkán 1890-ben szül., Budapesten 1908-ban szab. fel. Budapesti szalónokban praktizált. 1929-ben nyitotta műhelyét. Oklevele van. Végigküzdötte a világháborút az olasz, román és orosz frontokon, megsebesült. Hősies magatartásával a nagyezüst, a kisezüst és a bronz vit. érmet és a K. cs.-k.-et nyerte el. Neje: Sára Anna.

PILISSZENTIVÁN.

Klinger Lőrinc kovács m. Perbálon 1870-ben szül., 1887-ben Budaőrsön szab. fel. Segéd Székesfehérvár, Pesthidegkút, Solymár és Pilisvörösvár mestereinél volt. 1895-ben önállósította magát. Patkoló tanfolyamot végzett a hadseregnél, okleveles lópatkolói minősítése van. Műhelyében fia és egy tanuló dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Wenczl Anna.

Metzger István hentes és mészáros m. Fő út. Szül. 1891-ben, felszab. 1909-ben Pilisvörösváron. Wienben praktizált. Végigküzdötte a világháborút, az orosz, román és olasz frontokon, kit. K. cs.-k. 1919-ben alapította székét. Neje: Taller Franciska.

ifj. Metzger Márton épület- és bútorasztalos m. 1891-ben Pilisvörösváron szül., 1911-ben édesatyjánál szab. fel. Továbbra is atyja műhelyében dolgozott. 1924-ben létesítette műhelyét. Épület- és bútormunkák és temetkezési cikkek készítésével foglalkozik. A világháború alatt az olasz fronton megsebesült. Neje: Mirk Anna.

Schuck József hentes és mészáros m. Fő u. Pilisszentivánon 1884-ben szül., Budapesten 1900-ban szab. fel. Nagykovácsi, Pilisszentiván és Budapest jeles mestereinél segédkedett. 1908-ban alapított üzletében fiával együtt dolgozik. Az Ipt.elölj. tagja, volt közs. képv. test. tag. 1914-ől végigküzdötte a világháborút, kétszer sebesült meg. Kit. kisezüst vit. é., két bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Metzger Mária.

NAGYRÉDE.

Ács János férfiszabó m. Templom tér. Szücsin 1909-ben szül., Gyöngyösön 1925-ben szab. fel, ahol segédéveit is töltötte. Nagyrédei műhelyét 1931-ben alapította. A róm. kath. egyház harangozója.

Babják János épület- és bútorasztalos m. Lőrinczin szül. 1910-ben, Szirákon szab. fel 18 éves korában. Jeles fővárosi mestereknél praktizált. 1932-ben alapított műhelyében egy segéddel műbútorok készítésével és restaurálásával foglalkozik Ipari tudásának beszédes bizonyítéka 27 ezüst és 1 arany érem. Szabadulásakor is oklevéllel tüntettetett ki. Neje: Sándor Amália.

Bakorik László molnár m. és malom-

tulajdonos (saját ház). 1892-ben Ecseden szül., 1922-ben Nagyrédén édesatyja malmában szab. fel. A malmot 1929 óta vezeti önállóan. 1914-től végigküzdötte a világháborút az orosz és olasz fronton, egy évig olasz hadifogságban volt. Kit. kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Szabó Mária.

Beke Sándor cipész m. Szül. 1904-ben Nádudvaron, u. ott 1920-ban szab. fel. Segéd Nádudvaron, Debrecenben és Karcagon volt. 1928-ban születési helyén, önállósította magát, Nagyrédén 1931-ben nyitotta műhelyét. Gazdálkodással is foglalkozik. Neje: Molnár Erzsébet.

Dravnyik György gépészkovács m., cséplőgéptulajdonos (saját ház). 1868-ban szül., 1885-ben szab. fel Nagyrédén. Budapestre ment szaktudását tökéletesíteni, ahonnan 1893-ban hazatérve, önállósította magát. Iparán kívül saját földjén gazdálkodik és bércsépléssel foglalkozik. A közs. képv. test. tagja. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Neje: Fehér Róza.

Morvay István kerékgyártó m. Fő u. (saját ház). Nagyrédén 1909-ben szül., Gyöngyösön 1930-ban szab. fel. Nagyrédén volt segéd, majd átvette édesatyja több évtizede fennálló üzemének vezetését, ahol a tradícióknak megfelelően elsőrendű munkát készít.

Reiner Sándor mészáros és hentes m. (saját ház). Apcon 1894-ben szül., Szirákon 1910-ben szab. fel. Segéd Losoncon, Salgótarjánban, Gyöngyösön és Budapesten volt. 1921-ben alapította székét. Ipara mellett gazdálkodással is foglalkozik. A közs. kép. test. tagja. 1914-től vett részt a világháborúban, az orosz fronton kétszer sebesült meg, kit.: bronz vit é. és K. cs.-k. Neje: Weiner Johanna,aki az üzlet vezetésében segédkezik.

Sándor Géza cipész m. 1888-ban Horton szül., 1905-ben Jászberényben szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten, Apcon és Egerben folytatott. Egerben 1913-ban alapított műhelyt, Nagyrédén 1918 óta üzi önállóan az ipart. 1914—18-ig az orosz és román frontokon harcolt, a bronz vit. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Mészáros Krisztina.

Szabó Zoltán mészáros és hentes m. (saját ház). Szül. 1903-ban Horton, felszab. 1922-ben Gyöngyösön. Szirákon, Gyöngyösön és Apcon fejlesztette szaktudását. 1930-ban önállósította magát. Neje: Szalóky Rozália.

LEÁNYFALU-PÓCSMEGYER.

Adamik László sütő m. Törökszentmiklóson 1899-ben szül., u. ott 1914-ben szab. fel. Budapesti sütődékben dolgozott mint segéd. 1932-ben önállósította magát. Villanyerőre berendezett géperejű sütődéjében egy segédet foglalkoztat. Neje: Madarász Teréz.

Bonifert János ácsiparos. 1864-ben Szendehelyen szül., 1883-ban Ujpesten szab. fel. Budapesten, Ujpesten, Tokajban, stb. pratkizált. A Ganz-Danubiusnál két évet töltött. 1895 óta üzi önállóan az ipart. Számtalan villa, családiház, középület szakmába vágó munkája fűződik nevéhez. Az ő tulajdonát képezte egy évtizeden keresztül a leányfalusi dunai uszoda. A Magyar Asztaltársaság volt elnöke, a Magyarországi Munkás és Rokkant Nyugdíjegy. fiókjának elnöke és pénztárosa volt 21 évig, egy negyed évszázad óta közs. képv. test. tag, stb. Neje: Mocsay Mária.

Budai László úri szabó m. Pócsmegyeren 1888-ban szül., Tahitótfalun 1906-ban szab. fel. Budapesten és Abádszalókon segédkedett. 1913-ban önállósította magát. Ipt. elölj. tag, tanonc vizsg. biz. tag volt 3 évig. Végigküzdötte a világháborút a szerb és olasz frontokon. Neje: Rois Jozefin.

Herczeg József cukrász. 1892-ben Leányfalun szül. A fővárosban tanulta a cukrászatot, 1910-ben szab. fel. Budapesten, Romániában, Cseh- és Németországban fejlesztette szaktudását. Önállósítási évei 1920 és 1926. Cukrászdája a helyi intelligencia és a fővárosi kirándulók kedvelt találkozási helye. Az Ip. Kör elnöke, a közs. képv. test. tagja. A szerb és az orosz fronton harcolt a háború alatt, kétszer megsebesült. Neje: Kárfiol Mária.

özv. **Krisztandl Alajosné**, szül. **Sztrapatyka Lenke** szijgyártó és kárpitos m. Néhai férje 1914-ben az orosz frontra került, majd az olasz fronton harcolt, megsebesült. Hősies magatartásáért a nagyezüst, kisezüst és bronz vit. é., valamint a K. cs.-k. és a seb. érmet nyerte el. 1917-ben nősült meg, 1919-ben alapította műhelyét. 1931-ben történt elhúnyta óta vezeti özvegye a vállalatot.

Keczéry Róth István vendéglős. Pomázon 1887-ben szül., Leányfalun édesatyjánál 1921-ben szab. fel. Atyja jónevű üzletét 1924-ben vette át. A fővárosi tú-

risták sűrűn látogatják kedves vendéglőjüket, amelyben tekepálya, tenniszpálya és strandfürdő a Dunaparton van. A közs. kép. test. tagja, az Ip. Kör vál. tagja, a Takarék Asztaltársaság jegyzője, a Temetk. Egyl. jegyzője, az Orsz. Vendéglősök Egy. pomázi csoportjának v. elnöke. 1914-ben az orosz harctérre ment, Przemyslben hadifogságba esett, hat évi fogság után került haza. Neje: Kéner Margit.

Stein János borbély és fodrász m. Dunabogdányon 1898-ban szül., u. ott 1916-ban szab. fel. Segéd nagymarosi, budapesti, szentendrei és csepeli üzletekben volt. Az olasz harctéren volt a háború alatt. 1920-ban nyitotta meg fodrásztermét. Neje: Szautner Katalin.

GYÖMRŐ.

Bochnyák János cipész m. Erzsébet u. 19. (saját ház). Rákoson 1897-ben szül., Gyömrőn 1923-ban szab. fel. Segéd Budapesten volt. 1929-ben önállósította magát. Résztvett a világháborúban, 42 hónapig hadifogságban volt. Neje: Sütő Erzsébet.

Czikány Gyula kovács m. 1893-ban Nagyszécsényben szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Budapest és Balassagyarmat mestereinél segédkedett. Műhelyét 1922-ben alapította. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt. Neje: Csizmadia Verona.

Csorba József szabó m. Petőfi u. 38. Tápiószelén szül. 1875-ben, tanítómestere atyja, Cs. Albert volt, aki 1890-ben szab. fel. Budapesti vezetőcégeknél dolgozott 1910-ig, mikor is a fővárosban műhelyt nyitott. 1914-ben helyezte át Gyömrőre üzletét. Röviddel utána hadbavonult, az összeomlásig teljesített szolgálatot. Egy évtized óta vezetőember a testületi életben, a szakoszt. elnöke.

Dimitrov Péter bolgárkertész. Bulgáriában szül. 1883-ban. Sátoraljaújhelyen szab. fel 1901-ben. Üllőn 1901-ben önállósította magát. Gyömrői kertészetét 1922 óta bírja. Négy alkalmazottat tart, 4 HP-s benzinmotor szolgáltatja a géperő vállalatához. Háború alatt a macedón fronton harcolt, 33 hónapig görög hadifogságban volt. Neje: Todora Ivanova.

Fábián Gyula szabó m. Kossuth F. u. 28. 1879-ben Ménfőn szül., 1896-ban Budapesten szab. fel. A legelső fővárosi szalónokban praktizált. A technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1930-ban önállósította magát. Mágnások részére is dolgozik. Számos kiállításon aratott megérdemelt sikert munkáival. Neje: Bertalan Mária.

Gembiczky Lajos gépszerelő, Vasút u. Parádon 1905-ben szül., Balassagyarmaton 1920-ban szab. fel. A nagybátonyi és Salgótarjáni kőszénbányáknál mint gépkezelő, a Weiss M., az Egyesült Izzó, a Szfőv. Vízművek, stb. üzemeiben mint vezető működött. 1924-ben a technológián géprajztanfolyamot végzett. Képesítése van az összes gőzgépekről, gázmotorokról, gépjárművezetésről, lakatos, hegesztő és esztergályos munkákról. Hatóságilag eng. vízvezetékszerelő. Géperejű üzemében egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Neje: Schöngrundner Jolán.

Horváth József cipész m., Irányi u. 53. Szül. 1903-ban Süttörön, felszab. 1920-ban Budapesten. 12 évig jeles budapesti műhelyekben segédkedett. 1932 óta üzi önállóan az ipart. A Műkedvelők Körének tagja.

Juhász Pál kép. kőmíves m. Aurél u. 19. Apostagon 1878-ban szül., Budapesten 1899-ben szab. fel. Egy évtizeden keresztül működött Arad, Budapest, Abázia, Fiume, Pozsony és Wien építészmérnökeinél és mestereinél. 1910-ben önállósította magát. 1911-ben nyert képesítést. Végzett kőfaragó. A nagyarányú építkezések egész sora fűződik nevéhez. Különös érdeme az Ipt. létrehívása, melynek 8 éven át elnöke volt. A Társaskör alelnöke, közs. képv. test. tag, építészeti szakértő, stb. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Tubli Margit. János fia felsőipariskolát végzett, atyja vállalatában vezető, a Telepi Casinó vezetőségi tagja, alelnöke.

Kiss János sodrony- és kerítésgyártó-üzemtulajdonos. Andrássy u. 25. Szombathelyen 1883-ban szül., Budapesten nyert képesítést 1901-ben. A Stadler és a Kollerich cégeknél praktizált. 1924-ben alapította három segéddel prosperáló géperejű üzemét. A gyömrői áll. csemetekert, a Ranolder Intézet, a Gr. Teleky Tibor és József, a Horthy István altábornagy és a környék számtalan birtokosának szállított munkái beszélnek szaktudásáról. Kiállítási oklevele van. 1931-ben alelnökké, 1932-ben elnökké választották. Fontos tisztjét nagy lelkesedéssel és rátermettséggel tölti be. A világháborúban megsebesült. Neje: Sinkovits Anna. János és István fia az üzemben dolgozik.

Kovács Ferenc rézesztergályos m. Liszt F. u. 99. Budapesten 1903-ban szül., a legelső fővárosi üzemekben praktizált, dolgozott Bukarestben is. 1927-ben létesített műhelyében tömegcikkeket gyárt. Több szabadalma van. Üzemében 5 HP-s motor szolgáltatja a szükséges hajtóerőt.

Körömzsy István asztalos m. Bercsényi u. 16. 1867-ben Baracskán szül., 1886-ban Tiszaroffon szab. fel. Budapesten Thék Endrénél, Malomsokynál és hasonló nagyüzemekben működött. Részben vezető volt. 1925-ben önállósította magát. Az Ipt.elölj. tagja. Résztvett a világháborúban.

Lender János épület- és bútorasztalos m. Téglagyár u. (saját ház). Szül. 1862-ben Tason, felszab. 1879-ben Budapesten. 10 évi gyakorlat után, 1890-ben önállósította magát Budapesten. 1919-ben helyezte át műhelyét Gyömrőre. Hosszú éveken keresztül mint elölj. tag működött az Ipt. kebelében. Neje: Hartl Mária.

Novák József épület- és bútorasztalos m. Kaczián-puszta, Frangepán u. 21. Békéscsabán 1878-ban szül., u. ott 1894-ben szab. fel. Erdélyben, az ország nagyobb városaiban és Budapesten segédkedett 26 éves vándorútja során. 1922-ben alapította műhelyét. Az Ipt. volt vál. tagja. 1915-ben hadbavonult, 1916-ban hadifogságba esett, 1918-ban tért haza. Neje: Gandi Amália.

Patkós Sándor festő és mázoló m. 1877-ben szül., 1898-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi nagyvállalkozóknál működött 1926-ig, mikor is önállósította magát. Azelőtt az Ipt. vezetőségi tagja volt, ma üzletvezető. Háború alatt a csepeli lőszergyárban volt.

Prekler Mihály cipész m. Klapka u. 3. 1876-ban szül., 1894-ben szab. fel. Kisbéren és Budapesten gyarapította szaktudását. Gyömrőn 1923 óta ŭzi önállóan az ipart. Tanonc korában három ízben nyert el kitüntetést jó munkájával, ma is elsőrendű munkát produkál. Az Ipt. elölj. tagja. A világháborúból rokkantan került haza (75%). Neje: Horsitzky Anna.

Szabó Dezső főmolnár, Vasút u. Majsamiklósvásáron 1887-ben szül., Ozorán 1904-ben szab. fel. Ozorán 17 évig dolgozott, majd a váci püspöki uradalomban főmolnári állást nyert. Később Veresegyházán, Balmazújvároson és Hajdúböszörményben volt. A gyömrői hengermalomban 4 éve főmolnár. A szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, kétszer bronz vit. é. és K. cs.-k.-je van. Neje: Takács Anna.

Tóth András katonai és polgári szabó m. Toldy u. 27., 29. Szül. 1893-ban Leveleken. Kereskedelmi szaktanfolyamot végzett. 1909-ben Nyíregyházán szab. fel. Nagy fővárosi vállalatoknál működött. 1915-ben Nagykállón nyitotta első műhelyét, majd Szegeden volt önálló. Mai műhelye 1928 óta áll fenn. Az Ipt. elölj. tagja. A francia és az orosz harctéren 36 hónapot töltött, 11 lövést kapott, hadirokkant. A nagy- és kisezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Skopál Hermin.

Tóth Ferenc szíjgyártó és nyerges m., Vasút u. 280. Dánszentmiklóson 1899-ben szül., budapesti, kőbányai, szegedi, debreceni és győri segédévek után 1931-ben önállósította magát. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton harcolt, majd a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot.

Varga József sütő m. Erzsébet u. 19. (saját ház). Budakeszin 1902-ben szül., Budapesten 1921-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten folytatott. 1928-ban alapította sütődéjét, ahol egy segédet és tanulót foglalkoztat. A helybeli dalárda és a GySE vezetőségi tagja. Résztvesz az üzlet vezetésében.

Wantuch Sándor lómészáros m. Tompa u. 35. 1889-ben Endrődön szül., Szolnokon nyert képesítést. Kispesten, Szentesen és Szolnokon volt segéd. Székét 1929-ben alapította. Orosz hadifogságban volt. Neje: Fairer Emma.

Zobay János borbély és fodrász m. Jókai u. 18. Szül. 1880-ban Torontálban, Szent Huberten, felszab. 1895-ben Kecskeméten. Trencséni, szegedi és budapesti fodrásztermekben dolgozott 9 éven keresztül. Az üzletet sógora, Renczes Jenő 1904-ben alapította és 20 éven át vezette. 1926 óta van mostani helyén. Egy segéddel dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Renczes Erzsébet.

ADONY.

Adonyi Önálló Iparosok Köre. Alakult 1906-ban Bebesi István építész elnökletével. A körnek 500 kötetes könyvtára van. Műkedvelő és kulturális előadásokat tartanak. Tagjainak száma 90. Elnöke Ertl József cipészmester, alelnöke Gévay Nándor molnár m., jegyző Mihály József sütő m., pénztárnok Dávid Imre kereskedő, könyvtárnok Kurján Mihály cipészmester. A kör 1932 május 15-én ünnepelte fennállásának 25. évi jubileumát.

1932 április 1-én megalakult az Ipartestület, melynek elnöke Ertl József cipészmester, alelnöke Mihály József sütőmester, jegyzője Trenkó György közs. főjegyző, pénztárosa Slezák Ferenc borbély m. Az ipartestület kebelébe az adonyi, pusztaszabolcsi, perkátai iparosok tartoznak.

Ertl József cipész és csizmadia m. Adonyban 1867-ben szül., 1885-ben szab fel. Segédi tevékenységét Perkátán és Budapesten fejtette ki. 1910-ben létesítette önálló műhelyét, melyben egy segédet foglalkoztat. Az adonyi faluszöv. kiállításon jó munkájáért éremmel tüntették ki. Az Ipartestület és az Iparos Kör elnöke, közs. elöljáró, az adófelszólaml. bizottság tagja, törvh. biz. póttag, r. k. egyháztanácstag, stb. Buzgó tevékenységet fejt ki iparostársai érdekében.

Gaál János kádár m. Pesterzsébeten 1894-ben szül., 1911-ben szab. fel. A fővárosban és a vidéken folytatott segédi gyakorlat után 1920-ban Kiskőrösön önállósította magát. 1930 óta van Adonyban műhelye. Az orosz fronton megsebesült és fogságba esett. I. o. vit. érme van.

Mathisz Mihály sütő m. Adonyban 1887-ben szül., 1902-ben szab. fel 1910-ben lett önálló Sárkeresztúron. Adonyban 1922 óta van műhelye. Ipartest. elöljáró, az Iparos Kör vál. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja.

Melcher Mihály borbély m. Perjámoson 1878-ban szül., 1894-ben szab. fel. Hódmezővásárhelyen és Budapesten volt segéd, 1904-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz., a rokkant és temetk. egy., az ipartestület tagja. A szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült. II. o. v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

Mihály Ferenc szikvízgyáros. Adonyban 1910-ben szül., atyjánál a sütő és fűszeres szakmát tanulta. 1930-ban átvette nagyatyjától a szikvízgyárat, amelyet járdányhajtással folytat. Leventeoktató tanfolyamot végzett.

Mihály József sütő m. Csékcsicsón 1888-ban szül., Csíkszeredán 1901-ben szab. fel. Kolozsvár, Nagyvárad, Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. 1926-ban lett önálló. Az ipartestület alelnöke, az Iparos Kör jegyzője. Az orosz fronton harcolt.

Schmidt József cipész m. Adonyban 1910-ben szül., 1928-ban szab. fel. Budapesten segédkedett Forgách Joachimnál, az Amerikai cipőszalonban és Dóczi Mórnál, majd 1931-ben önálló lett. Törekvő, ambiciózus iparos, aki a fővárosba szállítja munkáit.

Slezák Ferenc borbély m. Dunapentelén 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. 7 évig Budapesten, Félegyházán volt segéd, 1917-ben pedig önálló üzletet létesített. Az ipartestület pénztárnoka, közs. képv., a tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz, olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült.

Stanczel Béla asztalos m. Seregélyesen 1895-ben szül., 1911-ben szab. fel. A fővárosban és több vidéki községben fejlesztette szaktudását és 1929-ben önálló lett. Az orosz fronton harcolt és fogságba esett.

Tischner Ferenc asztalos m. Adonyban 1895-ben szül., 1912-ben szab. fel. Ráckevén, Salgótarjánban gyarapította segéd korában szakismereteit. 1928-ban lett önálló. Az ipartestület elölj. tagja.

BESENYSZÖG.

Agócs András fűszer- és vegyeskereskedő. Tiszapüspökiben 1890-ben szül., 1910-ben a pénzügyőrség szolgálatába lépett és 27 évi szolgálat után nyugdíjba ment mint fővigyázó. 1929-ben létesítete üzletét. Tevékeny részt vett az Iparoskör megalapításában, amelynek elnöke lett és annak kebelében igen eredményes tevékenységet fejtett ki. A haditengerészetnél szolgált, az ázsiai fronton fogságba esett.

Bagdány Sándor kovács m. 1901-ben szül., 1920-ban szab. fel. Tiszaföldváron, Szolnokon volt segéd. 1926-ban önállósította magát. A Nemzeti Hadseregben szolgált. Műhelyéből elsőrendű munkák kerülnek ki.

Berényi Imre cipész és felsőrészkészítő m. 1899-ben szül., 1919-ben szab. fel. Cegléden és Besenyőszegen volt segéd. 1923-ban lett önálló. A technológián végezte a felsőrészkészítési tanfolyamot. Az Iparoskör pénztárosa.

Czakó István malomtulajdonos. 1878-ban szül., 1897-ben szab. fel. Hat évig a főváros nagyobb üzemeiben gyarapította szaktudását, majd 15 éven át uradalmakban önálló gépész volt. Hét évig a repülőgyárban motorszerelő, majd a Gazdák Szövetkezete malmában molnár és gépész volt. 1927 óta van malma,

mely nyersolajmotorra van berendezve. Az Iparoskör egyik lelkes megalapítója.

Fejes László asztalos m. Besenyszögön 1894-ben szül., Szolnokon 1925-ben szab. fel. Két évi segédi gyakorlat után 1927-ben önállósította magát. Az Iparoskör vál. tagja, az orosz, román és olasz fronton harcolt. Kétszer bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Kenyeres József kovács m. Damjanich u. Szolnokon 1872-ben szül., 1890-ben szab. fel. 9 évig a fővárosban és környékén volt segéd. 1899-ben lett önálló a fővárosban. A technológián gépészszaktanfolyamot végzett. A tanoncvizsg. biz. v. tagja, jelentős részt vett az Iparoskör megalakításában.

Lados János cipész m. 1899-ben Besenyszögön szül., 1921-ben szab. fel. Budapesten és Szolnokon töltötte segédi gyakorló éveit. Műhelyéből jó munkák kerülnek ki.

Pádár Kálmán cipész m. Nagykörün 1900-ban szül., 1920-ban Ceglédbercelen szab. fel. 1927-ben önállósította magát. Az Iparoskörnek 2 éven át jegyzője, régebben könyvtárnoka volt. Az iparosérdekek lelkes harcosa.

Tóth Sándor borbély és fodrász m. Besenyszögön 1899-ben szül., 1915-ben szab. fel. Szolnokon volt segéd, majd üzletvezető, de dolgozott Olasz- és Franciaországban is. 1922-ben létesítette üzletét, melyet a jobb közönség látogat. Az Iparoskör titkára volt. A román és olasz fronton harcolt.

Ifj. Vadkerty Sándor kovács m. Jászkiséren 1898-ban szül., atyjánál 1916-ban szab. fel. A katonaságnál mint patkolókovács működött. 1923-ban lett önálló. Egy segédet és egy tanoncot foglalkoztat. Az Iparoskör gondnoka. 29. gy. ezred kötelékében vett részt a háborúban.

DUNABOGDÁNY.

Herold János ács m. Csatári u. 464. Dunabogdányon 1877-ben szül., u. ott 20 éves korában H. Józsefnél szab. fel. Ipolyságon, Temesváron és Budapesten praktizált. 1920 óta önálló. A kormányzó részére készült vadászkastély (Papprét, Visegrád), villák, iskolák, víztornyok, turbinák, stb. szakmába vágó munkáit végezte. A szerb, orosz és román fronton harcolt, kit.: kisezüst vit. é. és K. cs.-k.

Hock Mihály épület- és bútorasztalos m. Erzsébet u. 14. 1882-ben Dunabogdányon szül., 1899-ben Vácon szab. fel. Segéd és üzemvezető Esztergom, Komárom, Budapest, Nagymaros, Déva, Miskolc, Eger, stb. mestereinél volt. 1910-ben létesítette műhelyét, melyhez temetkezési váll. is csalakozik. Jeles munkájával a közoktatásügyi minisztertől dícsérő oklevelet nyert. A Temetkezési Egylet jegyzője. 1914-ben az orosz frontra került, Przemyslnél hadifogságba esett és 6½ év mulva tért haza.

HORT.

Gábor János cipész m. Ország út (saját ház). 1904-ben szül. Horton és 1921-ben szab. föl. Budapest, Rózsaszentmárton, Gyöngyösön volt segéd, 1931-ben lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik, elsőrendű, ízléses munka kerül ki keze alól. Tagja az Iparos Körnek. Gyöngyösön teljesített katonai szolgálatot. Neje: Palik Erzsébet.

Kremmer Antal mészáros és hentes m. Fő utca. 1895-ben szül. Örkényen, 1914-ben Hatvanban szab. föl. Hatvan, Gödöllő, Tura és Kállón volt segéd, 1927-ben lett önálló Hatvanban, 1929-ben Horton. Állandóan friss húsai, saját készítményű hentesárui vannak. Tagja az Iparos Körnek. A háborúban olasz, orosz fronton vett részt. Neje: Csurikovszky Ilona.

Pittner Béla cipész m. Hort (saját ház). 1900-ban szül. Jászárokszálláson, 1916-ban u. ott szab. föl. 1930-ban lett önálló. Mérték után rendelésre dolgozik, javításokat is vállal. Keze alól elsőrendű munka kerül ki. Raktáron saját készítményű áruja van. Neje: Soós Margit.

Szokoly Rudolf Rezső okl. gépész, cséplőgéptulajdonos. Országút (saját ház). 1882-ben Horton szül. 1899-ben szab. föl. Édesapja mellett tanulta az ipart, majd Budapest, Gyöngyös jobb mestereinél dolgozva, 1907-ben lett önálló. Gazdálkodással is foglalkozik, bércséplést vállal. Az Iparos Kör elnöke, annak egyik megalapítója, közs. képv. test. tag, a r. k. egyház tanácsosa, iskolaszéki tag, stb. A 17. tüzérezredben az orosz fronton harcolt. Neje: Gaiger Mária.

Varga Boldizsár vendéglős, géplakatos m. Fő tér (saját ház). 1895-ben szül. Vámosgyörkön, 1909-ben géplakatos tanonc lett, 1912-ben szab. fel. Vámosgyörkön dolgozott mint segéd. Mint katona az arzenálban a repülőgyárban dol-

gozott. 1920-ban lett önálló. Cséplőgéptulajdonos, bércséplést is vállal, önálló gazdasága is van. 1926 óta a vendéglői jogot gyakorolja, gépész szakmáját abbahgyta. Üzeme fővárosi nívójú, fűszer- és vegyeskereskedése és kis gazdasága is van, melyben felesége, szül. Mozsár Marcelka is tevékenyen résztvesz. Egy alkalmazottat tart. 1914-a 60. gy. ezredben a repülőosztagnál szolgált, az olasz frontos sebesült. 50 százalékos rokkant.

Varga János képesített kertész (özv. Molnár Józsefné bérgazdaságában). Vácdukán 1891-ben szül., 1910-ben Budapesten nyert képesítést, mely után uradalmi kertész lett. Speciális konyha- és virágkertész, tervezéseket, kertberendezéseket végez, méhészettel is foglalkozik. Kizárólag hivatásának szenteli idejét. A 32. gy. ezredben az orosz fronton megsebesült, kisezüst vit. érme van. Neje: Kónya Éva.

Veréb Gyula cipész m. Fő tér (saját ház). 1879-ben született, 1896-ban Gyöngyösön szabadult fel. Gyöngyösön, Hatvanban és Budapesten dolgozott, mint segéd, 1901-ben lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik, keze alól elsőrendű munka kerül ki. A tűzoltó testületnek 30 éve tagja. Csővezető, őrparancsnok. A 60. gy. ezredben az olasz fronton harcolt, bronz v. é. és K. cs.-k.-tel kitüntetve. Neje: Tóth Teréz.

ISASZEG.

Balázs József sütő m. Pécelen lakik. Sütődéje Isaszegen van. 1893-ban Pécelen szül., 1910-ben Budapesten szab. fel. Budapest, Kecskemét, Kalocsa, stb. mestereinél dolgozott két évtizeden keresztül. 1931-ben alapította isaszegi sütődéjét. A gödöllői ipt. elölj. tagja. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt, kisezüst, bronz vit. é. és K. cs.-k.-je van. Neje: Veres Viktória.

Bezák János úri és női cipész m. Hinorának 1893-ban szül., Nagybélicen 1910-ben szabadult fel. Segéd Nyitrán, Budapesten és Temesváron volt. 1920 óta önálló mester. Egy segédet tart. Magyarul és tótul beszél.

Csajkovszky János cipész m. Szül. 1894-ben, felszab. 1910-ben Isaszegen. Rimaszombati, losonci, és budapesti gyakorlóévek után 1918-ban önállósította magát. Az Iparoskör könyvtárosi tisztségét viseli. Neje: Palaga Veronka.

Guzi Ernő fényképész. 1902-ben Budapesten szül., 1916-ban szab. fel. Budapest, Szerencs, Szikszó és Miskolc műtermeiben tökéletesítette szaktudását. A Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. 1921-ben alapított műtermében készült felvételei művészi meglátásról tanuskodnak.

Haász Géza vendéglős és fűszerkereskedő. Isaszegen 1872-ben szül. A nyomdász és a vendéglős ipart tanulta. A vendéglőt édesatyja 1856-ban alapította, 1897 óta áll saját vezetése alatt. Üzlete a multban is jóhírű volt, ma is a helybeliek és a kirándulóknak kedvelt szórakozó helye. Az Iparoskör ügyv. alelnöke, a közs. képv. test. tagja. A magyarosítás terén kifejtett eredményes buzgóságáért a vallás- és közoktatási miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki. Végigküzdötte a világháborút, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Rosovszky Hermin.

Kosaras Kálmán úri és női cipész m. Badacsonytomajon 1908-ban szül., Keszthelyen 1927-ben szab. fel, mikor is pénzjutalomban részesült. Fehérvár, Keszthely, Veszprém és Budapest mestereinél tökéletesítette szaktudását. Műhelyét 1931-ben alapította. Egy segédje van.

Kosik Béla lakatos m. Szül. 1894-ben, felszab. 1914-ben Budapesten. A Máv-nál tanulta az ipart, Kiszombor és Máriabesnyő üzemeiben praktizált. 1927 óta az Iparoskör titkári teendőit látja el, tisztségében közmegelégedésre működik. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Neje: Groszmann Katalin.

Kovács József vendéglős. Órin 1873-ban szül., Balassagyarmaton 1891-ben szab. fel. Budapesten, Szerbiában és Németországban előkelő éttermekben praktizált. Üzletét 1909 óta vezeti önállóan. A közeljövőben vendéglőjét szállodával fogja kibővíteni. Neje: Görög Ida.

Kubinyi Béla fodrász m. Szül. 1889-ben, felszab. 1916-ban Isaszegen. A fővárosban gyarapította szaktudását. Fodrásztermét 1919-ben nyitotta meg. Egy tanulója van. Az Iparoskör vál. tagja.

Markót András férfiszabó m. Galgahévízen 1876-ban szül., Aradon 1894-ben szab. fel. Gödöllőn, Szolnokon és Tápiószelén volt segéd. A mérték szerinti szabóságot 1901 óta folytatja önállóan. 1926 óta az Iparoskör elnöke, a Rákóczy-kör pénztárosa. Nagy lelkesedéssel dolgozik a közügyekért. 1914—18-ig volt a világháborúban.

Nagy József kovács m. 1874-ben Csöngén szül., 1893-ban Farádon szab. fel. 16 éven át mint uradalmi kovács működött. 1919-ben alapította műhelyét.

Bércsépléssel foglalkozik. Neje: Scherer Mária.

Ruszt Gábor úri és női fodrász m. Budapesten 1896-ban szül., u. ott 1914-ben szab. fel. Fővárosi fodrásztermekben votl segéd. 1921-ben önállósította magát. 1927-ben a Magy. Orsz. Fodrász Szöv. aranyéremmel és oklevéllel tüntette ki. Neje: Pálfy Ilona.

Sári János lakatos m. Szül. 1892-ben Isaszegen, felszab. 1910-ben Budapesten. Budapesti üzemekben gyarapította szaktudását. 1915-ben hadbavonult, 1918-ban szerelt le. 1924-ig mint segéd dolgozott, majd önállósította magát. Neje: Vantuch Verona.

Schrempf József úri fodrász m. Palotaborsákon 1894-ben szül., Bátaszéken tanulta az ipart, 1910-ben szab. fel. Budapest, Mohács és Bátaszék mestereinél volt segéd. 1924-ben nyitotta fodrászüzletét, ahol két tanulóval dolgozik. Az Ip. Kör vál. tagja. 1915-ben az orosz harctérre került, hadifogságba esett, 1921-ben tért haza. Neje: Edler Ilona.

Szabó Pál úri és női cipész m. Isaszegen 1910-ben szül., ott is szab. fel 1916-ban. Segédi gyakorlatot Budapesten, Isaszegen és Gyöngyösön folytatott. Az ipart 1930 óta úzi önállóan. Szakképzett mester. Az Ip. Kör vál. tagja.

Szegedi Gyula műszerész m. Zólyomban 1903-ban szül., Rákoskeresztúron 1920-ban szab. fel. A fővárosba ment szaktudását fejleszteni, ahol egy évtizeden keresztül dolgozott. 1931-ben alapított műhelyében a szakmába vágó összes munkákat végzi. A Keresztény Ip. Ifj. Egyl. titkára, a Zenekar megszervezője.

Sztrizs Ferenc asztalos m. és temetkezési vállalkozó. 1899-ben Alsókorompán szül., 1916-ban Isaszegen szab. fel. Segéd Budapesten, Nagyszombaton és Isaszegen volt. 1931-ben alapított géperejű műhelye saját házában van. Az Ip. Kör vál. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Vadovics Anna.

Szvata Pál bognár m. Csengődön 1905-ben szül., Pestszentlőrincen 1920-ban szab. fel. Csonka-Magyarország minden nagyobb városában dolgozott mint segéd. Hatvanban segéd korában munkáját nagy ezüstéremmel tüntették ki. Kocsi és karosszéria gyártásával foglalkozik. 1931 óta az Ip. Kör jegyzői tisztjét viseli. Neje: Garzsó Erzsébet.

özv. Tatár Jánosné szül. **Pálinkás Erzsébet** cipész m. Néhai férje a világháborúban szerzett betegségében, 1926-ban húnyt el. Azóta neje özvegyi jogon, üzletvezetővel folytatja az ipart.

Wizner István hentes és mészáros m. Galgamácsán 1885-ben szül., Vácon 1901-ben szab. fel. Hét évig dolgozott Budapesten, Ujpesten és Vácon. 1908-ban alapította székét. Lóhúsfeldolgozással foglalkozik. Elejétől végigszolgálta a világháborút, az olasz fronton megsebesült. Neje: Neiser Aranka.

JÁNOSHIDA.

Asztalos János épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. Kossuth krt. 429. 1882-ben szül. Egerben, 1900-ban u. ott szab. föl. Eger, Miskolc, Budapest jobb mestereinél fejlesztette tudását, 1909-ben Miskolcon, 1925-ben Jánoshidán lett önálló. Számos iskolaberendezést készített, épület- és bútormunkával, egyszerű és díszes termelések rendezésével foglalkozik. Résztvett a háborúban, 1915-fogságba esett, 1920-ban tért vissza. Neje: Menyhárt Viktória.

Eszes Béla szabó m. Andrássy út 696. Jánoshidán szül. 1866-ban és Budapesten 1885-ben szab. föl. 1890-ben lett önálló. A szakma egyik legrégebbi képviselője a községben. Budapesten a legjobb cégeknél szerezte szaktudását. Mérték után, rendelésre dolgozik, az úri közönség kedvelt szabója. Az Ip. Kör vál. tagja, volt alelnöke, pénztárosa, stb. Vilma leánya önálló női szabó. Neje: Vespazián Mária.

Eszes József szabó m. Szegfű u. 282. 1877-ben szül. Jánoshidán, 1896-ban Budapesten szab. föl. 1901-ben lett önálló. Mérték szerint rendelésre dolgozik, speciális női kabátokat is készít. Műhelyéből ízléses szép munka kerül ki, József fia is a szakmában dolgozik. Az Iparos Kör vál. tagja, volt pénztárosa. A 31. tüzérezredben szolgált a háborúban. Neje: Füleki Erzsébet.

Fülöp Pál cipész m. Arany János u. 220. 1895-ben szül. Kisapostagon, 1912-ben Budapesten szab. föl. Budapest jobb mestereinél volt segéd, 1919-ben lett önálló. Rendelésre, mérték után dolgozik, raktáron saját készítménye van. 1926 óta van Jánoshidán. Elismert szaktekintély. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Neje: Tóth Borbála.

Gazsi József férfiszabó m. Petőfi u. 165. Jánoshidán szül. 1861-ben és 1879-ben Budapesten szab. föl. Budapesten dolgozott segédként és 1883-ban lett ön-

álló. A szakma egyik legidősebb reprezentánsa. Mérték után, rendelésre dolgozik, javítást, alakítást is vállal. Az úri közönség részére dolgozik. Az Iparos Kör elnöke, annak egyik alapító tagja, közs. képv. test. tag. Az iparos érdekek lelkes, önzetlen harcosa. Neje: Gulyás Mária.

Nagy Illés csizmadia m. Fő u. 3. 1894-ben Jászkarajenőn szül., 1911-ben Jászberényben szab. föl. Egerben, Jászberényben dolgozott mint segéd, 1919-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra is dolgozik, keze alól megbízható, szép munka kerül ki. A Kör vál. tagja. Az orosz fronton harcolt, megsebesült, orosz hadifogságba került. Neje: Berkó Mária.

Soós Sándor mészáros és hentes m. Széchenyi u. 175. Jászberényben szül. 1871-ben és édesatyja mellett tanulta az ipart, majd 1918-ban Jászberényben, 1927-ben Jánoshidán lett önálló saját erejéből. Elsőrendű friss húsai, tisztán kezelt hentesárui ízletesek. Üzlete fővárosi nívójú. A világháborúban résztvett, az Ip. Kör tagja. Neje: Németh Mária.

Tóth István cipész m. Fő u. 214. 1882-ben szül. Jásztelekén, 1898-ban édesatyja üzemében szab. föl. Kecskeméten 5 és fél évig dolgozott mint segéd és 1907-ben lett önálló. Rendelésre és raktárra is dolgozik, speciális kaucsukkészítő. Több ízben dolgozott a kincstár számára. Az Ip. Kör háznagya, vezetőségi tagja, a Gazdakör vál. tagja. A 29. gy. ezredben az orosz fronton harcolt, súlyosan megsebesült. Neje: Szöllősi Erzsébet.

Zámbori Antal kovács m., Kossuth u. 427. 1885-ben szül. Jánoshidán, 1902-ben Cegléden szab. föl. Az ország minden részében megfordult, mint segéd és édesatyja üzemében is gyakorolta szakmáját. Az összes szakmába vágó munkát szakszerűen végzi, a gazdatársadalom részére dolgozik, elismert jó munkája van. Az Ip. Körnek volt elöljárója, résztvett a háborúban a 68. gy. ezredben.

JÁSZDÓZSA.

Béres László malomtulajdonos, gépész. Széchenyi u. 1893-ban Jászdózsán szül., Budapesten a Gazdasági Gépgyárban, Schlick Nicholson-nál és a vidék üzemeiben fejlesztette tudását. 1908-ban nyerte képesítését. 1915-től 1918-ig vett részt a háborúban az orosz fronton. Neje: Juhász Margit.

Béres Pál malomtulajdonos. Széchenyi u. 1895-ben szül. Jászdózsán. 1930 óta fivérével, Lászlóval közösen vezetik a malmot, melyben vámőrléssel foglalkoznak. Üzemük teljesen modern berendezésű, 60 HP nyersolajmotoros. A Gazda Kör vál. tagja. Neje: Sánta Mária.

Bollok József férfiszabó m. Rákóczi út 22. 1893-ban szül., 1910-ben Gyöngyösön szab. föl, majd Budapesten és több vidéki városban fejlesztette szaktudását. 1919-ben lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik, szép, ízléses munka kerül ki műhelyéből. Egy segédet és egy tanulót tart. Iparának él. A 13. huszárezredben orosz, román, olasz fronton harcolt, megsebesült. K. cs.-k., bronz v. éremmel lett kitüntetve. Neje: Paksi Erzsébet.

Bolyos István férfiszabó m. Szent László u. 33. Jászapátin 1889-ben szül., 1905-ben Jászdózsán szab. föl. Mint segéd. Gyöngyösön és a fővárosban dolgozott, majd 1912-ben önálló lett. Mérték után rendelésre és raktárra dolgozik, rőfösáruk eladásával is foglalkozik. Az Ip. Kör számvizsgálója, a Lövészegylet alelnöke, a Gazdakör tagja. Végigküzdötte a háborút, mint tizedes szerelt le. Neje: Vidra Mária.

Harsányi József borbély és fodrász m. 1878-ban Veprődön szül., 1906-ban Mitrovicán szab. föl. A főváros elsőrendű mestereinél fejlesztette tudását. 1912-ben lett önálló. Huzamosabb ideig dolgozott Buch F. udvari fodrásznál is, ahol vezető volt. Fővárosi nívójú üzlete van. Résztvett a világháborúban, Ferenc Salvator bronz éremmel lett kitüntetve. Az Iparos Kör vezetőségi tagja. Neje: Lőrik Sidonia.

Juhász János főmolnár, malombérlő. 1891-ben szül. Jászdózsán, középiskolát végzett Jászapátin, majd 1910-ben szab. föl. Magyarország, Ausztria, Németország legjobb és legnagyobb üzemeiben fejlesztette szaktudását, Németországban szaktanfolyamot végzett. 1931-ben vette bérbe Bollok Testvérek gőzmalmát, melyben vám- és kereskedelmi őrléssel foglalkozik. A malom modern berendezésű, 120 HP-s motorral ellátva. Több társadalmi és sportegyesület vezetőségi tagja. A 68. gy. ezredben orosz, olasz fronton harcolt, mint szakaszvezető szerelt le. Neje: Reiner Nelly.

Kecskés János festő és mázoló m. Galamb u. 3. 1907-ben szül. Jászdózsán, 1923-ban Jászberényben szab. föl. Budapest, Szolnok jobb mestereinél gyakorolta magát, 1927-ben lett önálló. Számos köz- és magánépület, templom-mázolás

és festést végzett úgy helyben, mint a környéken teljes megelégedésre. Elismert, szakképzett mester. Neje: Papp Ilona.

Zsidei József férfiszabó m. Mester u. 14. 1878-ban Jászdózsán szül., 1895-ben Gyöngyösön szab. föl. Az ország nagyobb városaiban 10 éven át volt segéd, 1903-ban lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik az úri közönség részére. Az Iparoskör elnöke, a Hangya felügy. biz. tagja, egyházi képv. test. tag, az iskolánkívüli népoktató biz. tagja, stb. Résztvett a világháborúban, mint tizedes szerelt le. Kit.: K. cs.-k., bronz v. é. Neje: Krista Ilona.

JÁSZALSÓSZENTGYÖRGY.

Bertalan István cipész m. Szül. 1887-ben. 1904-ben szab. fel, Kecskeméten és a fővárosban folytatott segédi gyakorlatot. 1910-ben lett önálló. Az Ipt. v. vál. tagja. A szerb, orosz, olasz és román fronton harcolt. Kétszer bronz v. é. és K. cs.-k.-je van.

Buday Kálmán lábbeli készítő mester, Fő u. 869. Jászalsószentgyörgyön 1877-ben született, atyjánál 1894-ben szabadult fel. Székesfehérvár, Szolnok, Szekszárd stb. városokban volt segéd. 1905-ben önállósította magát. Mérték szerinti cipész és csizmadia munkát folytat egy segéddel. Az Ipt. előlj. tagja, a tanoncvizsg. biz. volt tagja. A szerb, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. Neje: Kormos Margit.

Czakó Albert lábbelikészítő m. Szül. 1898-ban. 1916-ban szab. föl. A főváros jobb üzleteiben fejlesztette szaktudását. 1929-ben létesítette önálló műhelyét, melyből jó munka kerül ki.

Darók Dezső kovács m. Szül. 1896-ban, 1912-ben Jászkiséren szab. fel. Szülőhelyén és a fővárosban folytatott segédi gyakorlat után 1920-ban nyitotta meg önálló műhelyét, melyben kiváló munkát készít. 1919-ben vette nőül Kormos Erzsébetet.

Egri József cipészmester.

Farkas Pál cipész és csizmadia m. szül. 1898-ban, felszab. atyjánál 1913-ban. 1923-ban lett önálló. Régebben több segéddel dolgozott, most egyet alkalmaz. Az Ip. Ifj. Egy. számvizsgálója. A román és olasz fronton harcolt és fogságba esett. Kisezüst, bronz v. é., és K. cs.-k.-je van.

Fischer Sándor órás és ékszerész. Rákóczi u. 982. Jánoshidán 1908-ban szül., 1924-ben Müller Jánosnál szab. fel. Cegléd, Szolnok, Szarvas, Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. 1929-ben lett önálló Jánoshidán, 1930 óta mai üzletében. Résztvett a világháborúban.

Gajdos Kálmán csizmadia m. Fő u. 46. Szül. 1883-ban, 1897-ben szab. fel. 1908-ban önállósította magát. Két fia a segédje. Szakosztályi elnök. A szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. Kétszer bronz v. érmet kapott.

Imrik János csizmadia m. Szül. 1879-ben, 1900-ban szab. fel. 1908-ban létesítette műhelyét, melyben fia is segédkezik. Résztvett a világháborúban, évekig harcolva a fronton.

Kalló Mihály sütő m. Rákóczi u. 982. Jászberényben 1897-ben szül., 1915-ben szab. fel. Mint segéd a Glasner és több előkelő cégnél gyarapította szaktudását. 1924-ben lett önálló Félegyházán, onnan Jászberénybe, majd Jákóhalmára és 1931-ben Jászalsószentgyörgyre helyezte át üzletét. A világháborúban 42 havi frontszolgálatot teljesített.

Katona József cipész m.

Kátai László mészáros és hentes m. Szül. 1905-ben, 1923-ban lett segéd és mint ilyen, 1929-ig gyarapította szaktudását, amikor is önálló üzletet nyitott. Üzletében elsőrendű árut szolgál ki.

Kecskés Ignác mérlegkészítő m.

Kerekes Béla kovács m. Szül. 1898-ban, atyja műhelyében 1915-ben szab. fel. 1925-ben önálló lett. A helybeli közönségnek és vásárra dolgozik. Műhelyéből kiváló munka kerül ki.

Kerekes Lajos Fiai gazdasági gépgyár. Károlyi u. 573. A gyárat K. Lajos, aki 1869-ben született, 1892-ben alapította. Gazdasági cikkeket, ekéket, boronákat, darálókat, vetőgépeket gyártanak. A gyár munkái Jászberényben I. o. ezüst, Kecskeméten és Hevesen oklevél kitüntetést nyertek. Kerekes az Ipartestület alapítója és elnöke volt, 1927-ben hunyt el. A gyárat ma Zoltán és Lajos vezetik.

Kobela Béla cipész m. Fő u. 867. Szül. 1884-ben, 1900-ban szab. fel. Hat évig a fővárosban és több vidéki helyen folytatott segédi gyakorlatot. 1906-ban alapította önálló műhelyét. Oklevél és bronz érem kitüntetést nyert kiváló munkáiért. Az Ipt. volt vál. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült.

Kobela Béla hentes m.

Kókai János lakatos m. Fő u. 968. Szül. 1892-ben, felszab. 1910-ben. Budapesten a Ganz-gyárban, a hatvani cukorgyárban és a komáromi tölténygyárban volt segéd, majd a helybeli gőzmalom főgépésze volt. 1926-ban lett önálló. Az Ipartestület alelnöke, az iparosérdekek lelkes harcosa. Neje: Pallos Gizella.

Lukács Balázs kötélgyártó m.

Mile Lajos pék m.

Osztraticzky János csizmadia és cipész m. Rákóczi út 476. Szül. 1898-ban, atyjánál 1912-ben szab. fel. Nagykőrösön és Jászalsószentgyörgyön folytatott segédi gyakorlat után 1922-ben önálló lett. Az Ipartestület vál. tagja. Az orosz, oláh, francia fronton harcolt, kétszer megsebesült. Bronz v. é., I. o. porosz kitüntetése és csapatkeresztje van.

Pálya Ferenc csizmadia m. (saját ház.) 1892-ben szül., 1908-ban szab. fel Jászalsószentgyörgyön. Gyöngyösön, Törökszentmiklóson és Budapesten dolgozott, mint segéd, a technológián szaktanfolyamot végzett. 1918 óta mester. Egy segédet foglalkoztat. Ipt. elölj. tag, v. tanonc vizsg. biz. elnök, jelenleg tag. Neje: Polónyi Terézia.

Pálya János lábbelikészítő m. Jászalsószentgyörgyön 1889-ben szül., Pálya lóson és szülőhelyén volt segéd. Az orosz fronton harcolt, megsebesült. A háborúból hazatérve, önállósította magát. Városi munkákat végez. Az Ipt. elölj. és a tanonc vizsg. biz. tagja. Neje: Nagy Erzsébet.

Polónyi Gábor asztalos m. Szül. 1889-ben, 1905-ben szab. fel. A fővárosban és több vidéki városban gyarapította szaktudását, 1912-ben pedig önálló lett. Az Ipartestület volt pénztárosa. A háborúban résztvett, orosz hadifogságban volt.

Radics János lábbelikészítő m. Szül. 1880-ban, felszab. 1897-ben Jászalsószentgyörgyön. Budapesten, Cegléden, Jászladányban és Jászalsószentgyörgyön fejlesztette szaktudását. 1907-ben alapított műhelyében — mint technológiai szaktanfolyamot végzett mester — elsőrendű munkát végez. A tanoncvizsg. biz. alelnöke. Résztvett a világháborúban. Neje: Bató Franciska.

Szabó K. Mihály csizmadia m. 1875-ben szül., 1892-ben szab. fel. Balázs csizmadiamesternél tanulta a szakmát, a nagykőrösi, kiskunfélegyházai, kecskeméti, ceglédi és jászalsószentgyörgyi műhelyekben fejlesztette szakmai tudását. 1906 óta önálló. A szakoszt. elnöke, az Ipt. elölj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja, közs. képv. test. tag, róm. kath. egyháztanácstag, stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Vizi Etel.

Szabó Rudolf csizmadia m. Rákóczi u. 242. Szül. 1888-ban, 1905-ben atyjánál, Sz. Károlynál szab. fel. Cegléden és Törökszentmiklóson volt segéd, 1920-ban lett önálló. A rendőrség szállítója. Az Iparkamara ezüstéremmel tüntette ki. Községi képviselő. Az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Nagyezüst és bronz vit. é. kitüntetése van.

Szalay Vince szűcs m.

Székely Ferenc hentes m.

Szűcs István cipész m. Zalaszentgyörgyön 1910-ben szül., 17 éves korában szab. fel. Két évi gyakorlat után, 1929-ben műhelyt alapított. Az Ipt. számvizsgáló biz. tagja. Atyja az olasz fronton hősi halált halt.

ifj. Tarr István bádogos m.

Táboros István szűcs m. 1880-ban Jászalsószentgyörgyön szül., 1896-ban Jászberényben szab. fel. Kecskeméten és Kiskunfélegyházán dolgozott mint segéd. 1906 óta önálló. Magyar szűcsmunkákat végez. Műhelyében dolgoznak fiai: Árpád és Béla. Az Ipt. vezetésében aktív szerepet vitt. A világháborút a szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolta végig. Neje: Ádám Gizella.

Tóth Ambrus szabó m. Damjanich u. 222. Jánoshidán 1886-ban szül., 1901-ben szab. fel. 1910-ben nyitott önálló műhelyt. Az Iparos Ifj. Egy. vezetőségi tagja. A világháborúban megsebesült. Kisezüst vit. érmet kapott.

Tóth Béla cipész m. Rákóczi u. 469. Szül. 1897-ben, 1912-ben atyjánál, aki ipartestületi elnök volt, szab. fel. 1922-ben lett önálló. Három-négy segédet foglalkoztat. Az orosz fronton fogságba esett.

Tóth Ferenc asztalos m.

Tóth István csizmadia m. 1879-ben szül., 1895-ben szab. fel. Segéd Kiskunfélegyházán volt. Három évtized óta folytatja önállóan az ipart. Az Ipt. elölj. tagja. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Komáromi Mária.

Tóth István cipész m. Szül. 1904-ben, felszab. 1920-ban Szolnokon. Szaktudását Cegléd és Szolnok mestereinél fejlesztette. 1926 óta mester. Mérték szerinti cipészetet folytat, egy segédet foglalkoztat. A tanonc vizsg. biz. tagja. Neje: Tóth Ilonka.

Tóth Vilmos cipész m. Jászkarajenőn 1872-ben szül., Jászalsószentgyörgyön 1888-ban szab. fel, ahol a Milleneum évéig mint segéd, 1896 óta mint mester működik. 1912—14-ig az elnöki tisztséget viselte. A világháború alatt az orosz fronton harcolt. 1931-ben az iparosság ismét elnökévé választotta. A tanonc vizsg. biz. elnöke, a közs. képv. test. tagja, stb. stb. Neje: Tóth P. Erzsébet.

Töröcsik András hentes és mészáros m. Szül. 1887-ben, felszab. 1912-ben. Szolnokon, Jászberényben és Jászalsószentgyörgyön volt segéd. 1917-ben önállósította magát. Az Ipartestület alelnöke. A román, orosz és szerb fronton harcolt, háromszor megsebesült, majd ezredmészáros lett.

id. Tugyi Imre férfiszabó m. Szül. 1873-ban, felszab. 1890-ben Jászkarajenőn. Budapesti, nagykőrösi, ceglédi, szegedi, kisújszállási és kunhegyesi mestereknél töltötte segédéveit. 1897-ben önállósította magát. Az Ipt. elölj., pénztárnoka és tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz és az olasz fronton harcolt. Neje: Csík Rachel.

ifj. Tugyi Imre férfiszabó m. 1898-ban szül., 1914-ben szab. fel. Atyjánál és Budapesten segédkedett. 1925-ben lett mester. Az Ipt. elölj. tagja Műhelyében egy segédet foglalk. Neje: Kormos Mária.

JÁSZKARAJENŐ.

Jászkarajenői ipartestület alakult 1912-ben, első elnöke Tóth Lajos szabómester volt, jegyzője Szirmák Antal. Alapító tagok: Mikes Antal bognármester, Halmai Ferenc kovácsmester. Elnökei: Czakó Kálmán szabómester (1915—21-ig), Töröcsik D. János (1922) és Jaksa István órás 1922 óta. 1920-ban megvette a tagok áldozatkészségéből mai székházát, azt kulturális célokra kibővítve, billiárd- és italmérő helyiséggel látta el. Tagok száma: 140. Elnök: Jaksa István órásmester, alelnök: Rigó József csizmadiamester, jegyző: Szirmák Antal borbély- és fodrászmester, pénztáros Fisch Mór sütőmester, háznagy: Benke Pál cipészmester. Saját italmérő engedélye, cca 250 kötetből álló könyvtár áll a tagok rendelkezésére.

Bertalan Győző asztalos m. 1898-ban szül. Jászkarajenőn és 1914-ben szab. föl. Nagyobb vállalatoknál és 6 évig Ókécskén dolgozott mint segéd, majd 1932-ben lett saját erejéből önálló. Épület- és bútorasztalosmunkák a legjobb és legszolídabb kivitelben kerülnek ki műhelyéből. Kizárólag iparának él. 1916-tól küzdött a háborúban a 68. közös gy. ezredben, majd a 35. rohamhadosztálynál a francia és az olasz fronton. Kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Böszörményi József mészáros és hentes m. 1909-ben szül. Jászkarajenőn és 1928-ban szab. föl. Jobb üzemekben fejlesztette szaktudását. 1930-ban lett önálló. A szakma egyik kiváló képviselője, saját készítményű árui vannak. Ipara felvirágoztatásán fáradozik. Nőtlen.

Hegedűs Lajos asztalos m. 1903-ban szül. Jászkarajenőn, 1922-ben Balassagyarmaton szab. föl. Balassagyarmat, Gyöngyös, Kisteleken dolgozott segédként, majd 1927-ben lett önálló. Üzeme saját házában van, modern felszerelésű, számos helybeli ház asztalos munkáit végezte szakszerűen. A tanoncvizsg. biz. tagja. Iparostársai érdekeiért önzetlenül harcol. Neje: Szegedi Erzsébet.

Jaksa István órás m., ékszerész. 1871-ben szül. Törökszentmiklóson és 1888-ban Szolnokon szab. föl. Bpest, Cegléd, Szeged pest, Szeged jobb mestereinél is megfordult és 1895-ben lett önálló. A szakmában elismert, jó nevet biztosított magának megbízható munkái révén. 1922-től az Ipartestület elnöki tisztségét tölti be közmegelégedésre, osztatlan bizalmát bírja az össziparosságnak; az ipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa. A világháborúban résztvett István és Béla fiával együtt. Neje: Zana Margit.

Mikes István csizmadia és cipész m. 1882-ben szül. Jászkarajenőn, 1900-ban Szolnokon szab. föl. Budapest, Szeged, stb. jobb mestereinél volt segéd és 1910-ben saját erejéből lett önálló. A szakma méltó reprezentánsa, műhelyéből elsőrendű munka kerül ki. Az ipart. elöljárója, tanoncvizsgáztató. 1914-től a szerb és román fronton küzdött. Neje: Vizi Juliánna.

Mikes László bognár m. 1904-ben szül., Jászkarajenőn és 1923-ban u. ott szab. föl édesatyja mellett. 1932-ben vette át atyja üzemét, melyben a szakmába vágó minden munkát hozzáértéssel tökéletesen végez. Tagja a polgári dalkörnek. Édesatyja, Antal résztvett a háborúban, a montenegrói fronton megsebesült.

Oláh János cipész m. 1906-ban szül. Jászkarajenőn és 1923-ban szab. föl Budapesten és helyben fejlesztve szaktudását, 1929-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre dolgozik, kezéből jó munka kerül ki. Neje: Fehér Irén.

Pintér László lakatos m. 1900-ban szül. Tószegen 1918-ban Nagykőrösön szab. fel. Szolnokon, Rákoson dolgozott mint segéd és 1929-ben lett önálló. Ugy az épület, mint a géplakatos szakmában tökéletes jártassággal bír, a szakma elismert mestere. 1922—1925-ig a Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot. Neje: Bató Mária.

Serfőző Ferenc fodrász m. 1913-ban szül. Jászkarajenőn és 1930-ban szab. föl. A szakma egyik legfiatalabb képviselője. Kizárólag úri fodrászattal foglalkozik, saját erejéből lett önálló. Szakképzett, ambíciózus iparos.

Szirmák Antal borbély és fodrász m., ipartestületi jegyző. 1878-ban szül. Ujkécskén és 1893-ban Szegeden szab. föl. Budapesten és Szegeden töltötte segédéveit és 1896 óta önálló mester. Modern, hygiénikus üzlete van. Az iparosérdekek lelkes, önzetlen harcosa, ipartestületi jegyző, községi tanácsos, az iskolaszék tagja, róm. kath. egyháztanácsos. A Jászkarajenő és környéke tejszövetkezet és a Szolnoki Bank helyi fiókjának pénztárosa, stb. A 68. közös gy. ezredben olasz, orosz fronton küzdött, orosz fogságba került. Neje: Linek Etel.

Terjéki Dezső hentes és mészáros m. 1905-ben Jászkarajenőn szül., 1926-ban szab. föl. Helyben és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1931-ben lett önálló. Állandó friss, príma húsai, saját készítményű hentesárui vannak. Fiatal kora dacára, jó neve van az iparban. Neje: Mácsay Anna.

Töröcsik Ferenc bognár m. 1903-ban szül. Jászalsószentgyörgyön és 1923-ban szab. föl helyben. Törökszentmiklóson, Szolnokon, Cegléden, Nagykőrösön, Kecskeméten dolgozott, 1926-ban lett önálló. A szakmába vágó minden munkát szakszerűen végez, elismert nevet biztosított jó munkája révén, a gazdatársadalom részére dolgozik. Neje: Kerekes Ilona.

Vörös István kötélgyártó m. 1888-ban szül. Szabadszálláson, 1907-ben szab. föl u. ott, majd 1913 óta önálló mester. Gazdasági és háztartási kötéláruk előállításával, gyártásával foglalkozik. Kezéből megbízható, jó munka kerül ki. 1914—18-ig vett részt a háborúban, megsebesült ,orosz fogságban volt 3 és fél évig. Neje: Juhász Jolán.

KŐTELEK.

Barta Ferenc malomtulajdonos. Fő u. 139. Csongrádon 1875-ben szül. Praxisát a szarvasi, nagyszalontai és soroksári malmokban folytatta, majd főmolnár volt, 1918-ban pedig önálló lett. A malom 45—50 HP-s Diesel-motorral van felszerelve. Ipari kiállításon I. o. ezüstérmet és díszoklevelet nyert. Nevéhez fűződik a nagykörüi és kőteleki Ip. Kör megszervezése. A Kör elnöke, aki lelkes harcosa az iparos érdekeknek.

Berényi Antal vendéglős. Fő u. 305. Kőteleken 1889-ben szül., 1928-ban Szolnokon tett vizsgát. 1924 óta áll fenn üzlete, két vendégszobával. Közs. képviselő, az Iparoskör alapítója és volt könyvelője. Anyagilag is hozzájárult a Kör megalakulásához. Az orosz fronton harcolt.

Bozsó István csizmadia m. Kőteleken 1909-ben szül., Szolnokon 1926-ban szab. fel. 1930-ban lett önálló. Törekvő, szorgalmas iparos.

Király Mihály borbély és fodrász m. Kőteleken 1899-ben szül., Besenyszögön szab. fel. 1920 óta önálló. Feleségével, aki szintén tanult borbély, 1924 óta együtt vezeti mai üzletüket. A román és olasz fronton harcolt, megsebesült.

Nagy István kéményseprő m. Munkácson 1886-ban szül., Nyírbalkányon 1906-ban szab. fel Ausztria és Erdély nagyobb városaiban folytatta segédi gyakorlatát. 1924 óta önálló. Előzőleg Tiszaroffon jogbérlő volt. Az Iparos Kör v. vál. tagja. Végigküzdötte a világháborút, kisezüst, kétszer bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetést kapott.

Szabó Imre kovács m. Zagyvarékáson 1885-ben szül., Szolnokon 1902-ben szab. fel. Szolnok, Cegléd, Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. Szolnokon a Sörös-cégnél vezető volt. 1912-ben lett önálló. Az Iparos Kör volt pénztárosa. Az orosz fronton fogságba esett. Imre fia atyja iparát folytatja.

Szász István hentes és mészáros m. Templom tér 283. Kőteleken 1877-ben szül., Nagykörün Szűcs mesternél szab. fel. Atyja, Sz. János halála után átvette annak 1870-ben alapított üzletét. Gyermekei közül hárman szintén hentesek.

Szász János mészáros m. Kőteleken 1907-ben szül., 1924-ben Szolnokon szab.

fel Blau Jakabnál. Ott dolgozott éveken át, majd pedig atyja üzletében 1930 óta önálló.

Tóth Lajos szabó m. Törökszentmiklóson 1872-ben szül., Tiszaföldváron szab. fel. Debrecenben, Törökszentmiklóson, Hajdúhadházán és Püspökladányban folytatott segédi gyakorlat után 1897-ben önállósította magát. Az Ip. Kör volt alelnöke. A szerb fronton harcolt. József fia apja iparát gyakorolja.

Turóczy Sándor cipész m. Tuzséren 1902-ben szül., 3 polg. isk. osztályt elvégezve, 1919-ben szab. fel. Debrecenben, Sárospatakon fejlesztette szaktudását. 1926-ban lett önálló. Leventeoktató. Dícsérő oklevelet nyert.

KELENVÖLGY.

Bertalan Lajos szabó m., Nádor u. 79. 1894-ben Zseli községben szül., felszab. 1911-ben. Szaktudását Pozsonyban, Győrben, Karcagon és Budapesten fejlesztette. 1921-ben önállósította magát Hédervár on, Kelenvölgyön 1928-ban telepedett le. 2—3 segédet foglalkoztat műhelyében, ahol rendelésre dolgozik. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. A világháborúban a román és orosz fronton harcolt, kétszer sebesült. Kitüntetései: kétszer br. v. é., K. cs.k., seb. é. és a német vasker. Neje: Cseh Terézia.

Bohoszlavicz Miklós épület és műbútor-asztalos és lakberendező m., Szilágyi u. 12. Szül. 1887-ben Galiciában, ugyanott szab. 1903-ban. Mint segéd Galiciában és Budapesten dolgozott. Üzemét 1922-ben alapította. Az Ipt. tagja. 1916-ban nősült.

Gácsik István fa- és bőrszobrász, Postás u. 14. Ezüstkoszorús mester. Szül. 1877-ben Nagybecskereken, szab. 1897-ben Budapesten. Mint segéd Budapesten, Wienben, Párisban és Németország több városában dolgozott. 1922-ben önállósította magát. Nevezetesebb munkái a Colidge részére készített karszék és Lord Rothermerenek küldött díszalbum kazettában. Azonkívül Magyarország vezető államférfiainak különböző művésztárgyakat készített. Budapesten kétszer ezüst koszorút, Budafokon első díjat és oklevelet nyert.

Kiss Lajos cipőfelsőrészkészítő és orthopäd cipészmester, Szilágyi u. 12. Tatatóvárosban szül. 1878-ban, Budapesten szab. 1895-ben. Segédéveit Wienben, Grácban, Belgrádban és Budapesten töltötte, majd Zimonyban önállósította magát és később Kelenvölgyben telepedett le. Németül, szerbül és tótul beszél. Az olasz frontról mint 25%-os rokkant került haza. Neje: Bary Julianna.

Kun Zsigmond cipész m., Szilágyi u. 34. Tiszaroffon 1902-ben szül., 1920-ban szab. Nagyváradon. Mint segéd Kolozsváron, Temesváron, Wienben és Budapesten fejlesztette tovább szakismereteit. Szülőhelyén önállósította magát 1926-ban és 1931-ben Kelenvölgyön nyitotta meg műhelyét. 1929-ben nőül vette Harmatovszky Ágnest.

Löbl Zsigmond sütő m., Garai u. 1. Szül. Székelydobón 1891-ben, szab. 1908-ban Zsibón. Budapesten töltötte segédéveit. Üzemét Szignarovits és Löbl cég alatt 1926-ban alapította. A nyomorenyhítő akcióban szállításokkal résztvett. A világháborúban az orosz fronton harcolt és ott fogságba került. Neje: Wohauer Éva.

néhai Mathiász Gusztáv sütő m,, Kard u. 19. Szászsebesen szül. 1876-ban, u. ott szab. 1892-ben. Mint segéd Nagyváradon és Budapesten dolgozott. Brassóban önállósította magát, majd 1912-ben Kelenvölgyre helyezte üzemét, ahol fehér- és steer sütéssel foglalkozott. 1932 május 4-én halt meg, azóta özvegyi jogon felesége Reinhard Mária vezeti az üzletet. Mathiász az orosz fronton szerzett betegségéből kifolyólag halt meg. 6 gyermek maradt utána.

Mészáros Károly szabó m., Biró u. 6. Szül. 1876-ban Tápiószecsőn, szab. 1893-ban Budapesten. Kolozsváron, Miskolcon, Budapesten és Debrecenben dolgozott felszabadulása után. Önálló 1909-ben lett Karcagon és 1920-ban Kelenvölgyben. A világháborút elejétől végig a szerb fronton töltötte. Neje: Lőrincz Anna, 2 fia és 2 leánya van.

Poliák András sütő m., Völgy u. 25. Szül. 1887-ben Pánik községben, Besztercebányán szab. fel 1905-ben, majd mint segéd Budapesten, Miskolcon, Debrecenben, Trencsénben volt alkalmazva. Győrött önállósította magát, majd Budapestre és 1926-ban Kelenvölgyre költözött. A fia mint segéd dolgozik nála és egy tanulót is foglalkoztat. Több egyesületnek vezető tagja. Fűszerüzlete is van, ahol a kiszolgálást családtagjai látják el. A világháborúban az olasz fronton volt. Neje: Kellner Mária.

id. Róth János mészáros- és hentes m., Szilágyi u. 25. Szül. Lovasberényben 1879-ben, felszab. Budapesten 1900-ban. Soroksáron, Tatatóvároson, Albertfalván, Budapesten és Győrött töltötte segédéveit. Üzletét 1911-ben alapította. Az Ipt. vezetőségi tagja és a tanoncvizsg. biz. alelnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt. 32 hónapig orosz fogságban volt. Felesége, Glacz Anna is részt vesz az üzlet vezetésében.

ifj. Róth János hentes- és mészáros m., Nádor u. 18. Szül. 1910-ben, 17 éves korában szab. fel Budapesten. 1930-ban önállósította magát Kelenvölgyön. Üzemében saját készítményű felvágottakat tart. A Kelenvölgyi Sport Club intézője.

Szignarovits József sütőmester, Garai u. 1. Süzletett Vudapesten 1892-ben, felszabadult 1908-ban Beocsilban (Szerém m.). Szaktudását Budapesten képezte tovább. Üzemét Löbl Zsigmonddal, Szignarovits és Löbl cég alatt 1926-ban alapította. Két segédet foglalkoztatnak. A háborút végig a szerb fronton töltötte.

Szilágyi László gépjavító m., Szilágyi u. 16. Szül. 1877-ben Kisujszálláson, szab. u. ott 1893-ban. Mint segéd Kolozsvárott, Debrecenben, Jászberényben stb. dolgozott. Üzemét jelenlegi telepén, 1930-ban létesítette. Két tanulót foglalkoztat. A világháborúban a vastúi ezrednél szolgált és az orosz fronton volt. Neje: Niedermüller Teréz.

Szücs József cipész m., Nádor u. 31. (Saját ház). Szül. Bihardiószegen 1899-ben, felszab. 1916-ban ugyanott. 1931-ben lett önálló és csakis rendelésre dolgozik. Igen szakképzett mester, aki minden idejét iparának szenteli.

Tóth Béla hentesmester, Kelenföldi út 23. Szül. Kassán 1906-ban, Szerencsen szab. fel 1924-ben. 1930-ban önállósította magát, saját készítményű és elismerten kitünő felvágottakat árusít. Az FTC-ben aktív részt vesz.

Vetzko János villanyszerelő m. Kard u. 4. 1899-ben szül. Budapesten, u. itt szab. fel 1920-ban. Segédéveit Ujvidéken, Szerencsen, Tokajon és Budapesten töltötte. 1926-ban jelenlegi helyén önállósította magát. Egy tanulóval dolgozik. Tagja a tanoncvizsg. biz.-nak. 1921-ben Molnár Juliannát vette nőül.

LAJOSMIZSE.

Basa István kovács m., Andrássy u. 5. Lajosmizsén 1908-ban szül., Gyónon 1925-ben szab. fel. Segéd Inácskakucson és Lajosmizsén volt. 1932-ben önállósította magát. Bércsépléssel is foglalkozik.

Borka Adolf mészáros- és hentes m., Kossuth L. u. 24 (saját ház). 1900-ban Szimőn szül., 1924-ben Lajosmizsén szab. fel. Szaktudását szabadulási helyén és Nagykőrösön gyaraptíotta. 1927-ben nyitotta meg székét, ahol neje szül. Szilaj Ilona és egy tanuló közreműködésével dolgozik.

Bozó István úri- és női fodrász m., Erzsébet tér 5. Szül. 1889-ben Mindszenten, felszab. 1906-ban Kecskeméten. Marosvásárhely, Kolozsvár, Kecskemét és Budapest voltak segédéveinek állomáshelyei. Fodrásztermét 1913-ban alapította, egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. 1915—18-ig az orosz és olasz fronton volt, megsebesült. A tanoncvizsg. biz. elnöke. Neje: Desztics Mária.

Czigán János úri- és női cipész m., Andrássy u. 19. Lajosmizsén 1905-ben szül., u. ott 1921-ben szab. fel. Segéd Hódmezővásárhelyen, Szegeden és Budapesten volt. 1929 óta űzi önállóan az ipart. Egy segéddel és egy tanulóval prima kivitelű mértékszerinti munkákat készít.

Csicsó István férfiszabó m., Szent Lajos u. 18. Lajosmizsén 1907-ben szül., Harsányi mesternél 1926-ban szab. fel. Kecskeméti, gödöllői, debreceni és budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1931-ben önállósította magát. Neje: Hubert Rozália.

ifj. Csikó Károly sütő m., Bajza u. 1909-ben Lajosmizsén szül., u. ott 16 éves korában szab. fel. Kecskeméten, Tatán és Csanádapácán praktizált. Sütődéjét 1932-ben alapította. Minden szakmába vágó munkát végez.

Elek József főmolnár. Szül. 1896-ban Szeghalmon, felszab. 1913-ban. 1925-ben Sárbogárdon lett főmolnár. Ma Lajosmizsén a „Budai Testvérek Gőzmalom" főmolnári állását tölti be. 1915-től végigküzdötte a világháborút, kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Lucz Matild.

Farkas Péter cipész m., Kossuth u. (saját ház). Lajosmizsén 1901-ben szül., u. ott 1918-ban szab. fel. Orosházán, Kecskeméten, Cegléden és Budapesten eltöltött segédévek után 1930-ban önállósította magát. Műhelyében egyedül dolgozik, keze alól kifogástalan cipők kerülnek ki. Neje: Nagy Magdolna.

Fehér József sütő m., Andrássy u. 38. 1908-ban Kiskunmajsán szül., 1925-ben

Kiskunfélegyházán szab. fel. Budapesten és 13 vidéki városban dolgozott mint segéd. 1932 óta üzi önállóan az ipart egy tanuló segítségével.

Földváry Ferenc gépész, Budai malom. 1875-ben szül., 1891-ben Szajkon szab. fel. Budapesten és Fiumében a Ganznál működött mint gépész. Kótajon a szeszgyárban 4 évig önálló főgépész volt. 1928 óta tölti be mai állását. Magyarul, németül és olaszul beszél. Neje: Hoffmann Mária.

Harsányi Gyula gépészkovács m., Tarnai u. 14 (saját ház). Lajosmizsén 1884-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Segéd Törökszentmiklóson, Jászberényben és Lajosmizsén volt. 1905 óta üzi önállóan az ipart, bércsépléssel is foglalkozik. Ipt. előlj. tag 3 éve, tanoncvizsg. biz. tag. 1914-ben az orosz frontra került, 3 évig hadifogságban volt. Neje: Kovács Erzsébet.

Hinkó János fényképész, lakása: Ujpest, Aradi u. 41, műterme: Lajosmizse Andrássy út 80. Budapesten 1868-ban szül., a szakmát a fővárosban tanulta, 1882-ben szab. fel. Tanulmányútja során Steyerországban, Wienben, Nagyváradon, Budapesten, Eszéken, Pozsonyban, Debrecenben, Esztergomban, Békésen, Petrozsényben és Aradon dolgozott. 1891 óta óta önálló. Neje: Vucsics Matild.

Hüfner Alajos épület- és bútorasztalos m., Andrássy u. 20 (saját ház). 1897-ben szül., 1915-ben szab. fel. 1916—18-ig az olasz és román fronton volt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k., 1918-ban szerelt le. Budapesten praktizált. 1929-ben vette át atyja félévszázados jóhírű műhelyét. Neje: Balogh Verona.

Kása Dániel sütő m., Tarnay u. 16. Lajosmizsén 1894-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Nagykőrös, Kecskemét, Cegléd, Alberti-Irsa, Örkény stb. mestereinél volt segéd. Sütődéjét 1929-ben alapította. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg. Neje: Lajos Róza.

Kenderes István hentes m., Tarnai u. 12. Szül. 1904-ben, felszab. 1927-ben Lajosmizsén. Segéd Kecskeméten és Szegeden volt. Négy évi gyakorlat után 1931-ben nyitotta meg székét.

Kiss István faesztergályos, Andrássy u. 17 (saját ház). 1895-ben szül., 1913-ban szab. fel Lajosmizsén. Kecskeméti, szabadszállási és kerekegyházai mestereknél gyarapította szaktudását. 1922 óta önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja. Végigküzdötte a világháborút az orosz és az olasz fronton, kétszer sebesült meg.

Kiss Lajos kerékpárkereskedő, tanult faesztergályos, Andrássy u. 60. Lajosmizsén 1881-ben szül., Kecskeméten 1904-ben szab. fel. Budapesten és Kecskeméten folytatott gyakorlóévek után 1909-ben önállóstíotta magát. Kerékpár és varrógépeladással foglalkozik. Neje: Piszmán Róza.

Kovács István főmolnár, Surmann Hengermalom. Kecskeméten 1895-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Kecskeméten és Kiskunfélegyházán dolgozott a szakmában. 1930-ban a Buday Testv.-nél, 1932 óta a Surmann hengermalomban működik mint főmolnár. 1915-től a szerb, orosz és olasz frontokon harcolt, kit.: kis ez. és br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Gonda Gizella.

Lázár Lajos sütő m., Kossuth u. 21 (saját ház). Zalaegerszegen 1885-ben szül., Lajosmizsén 1909-ben szab. fel. Segéd Lajosmizsén és Nagykörösön volt. 1910 óta önálló. Neje: Szőke Mária.

Lénárt Lajos úri- és női cipész m., Szt Lajos u. 7 (saját ház). 1901-ben Lajosmizsén szül., 1921-ben Cegléden szab. fel. Ózdi, várkonyi, putnoki, ceglédi és debreceni mestereknél fejlesztette szaktudását. 1928-ban alapította műhelyét, ahol 2 tanulóval dolgozik. A Dalárda működő tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kovács Mária.

özv. Mádi Ferencné cipész m. (saját ház). Lajosmizsén 1890-ben szül., 1927-ben szab. fel. A budapesti kamara előtt szabászati vizsgát tett. 1927 óta önálló. Néhai férje résztvett a világháborúban. Esküvőjük 1912-ben volt.

Magyar József kéményseprő mester, Andrássy u. 79. Budapesten 1872-ben szül., 1890-ben szab. fel. Budapesten és vidéken 14 évig dolgozott. 1904 óta mester. Lajosmizse, Örkény és Pusztavacs tartozik körzetébe. 3 segéddel dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja, két ízben viselte az elnöki tisztséget. A tanoncvizsg. biz. elnöke, tűzoltó parancsnok, közs. képv. test. tag stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Kántor Gizella.

Marozsán Antal épület- és bútorasztalos m., Andrássy út. 1900-ban Kecskeméten szül., 1922-ben Lajosmizsén szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten, Izsákon és Kecskeméten folytatott. 1929-ben

alapította műhelyét. Leventeoktató. Neje Hasul Julianna.

Mészáros Lajos csizmadia m., Kossuth u. (saját ház). Budapesten 1903-ban szül., Lajosmizsén 1920-ban szab. fel. Kecskeméten és Lajosmizsén volt segéd. 1923 óta önálló. Az Önk. Tűzoltó Egy. tagja. Neje: Gyulai Gizella.

Mitrik András épület- és bútorasztalos m., Kossuth L. u. 32. Szül. 1899-ben Jekefalván, felszab. 1915-ben Gölnicbányán. Sátoraljaújhelyen, Miskolcon, Kassán, Iglón és Budapesten volt segéd. 1922-ben alapította műhelyét. Háború alatt az olasz fronton harcolt, megsebesült, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kiss Veronka.

Nagy András épület- és bútorasztalos m., Andrássy u. 61. Lajosmizsén 1907-ben szül., Kecskeméten 1926-ban szab. fel. Nagykőrös, Keszthely, Budapest, Kecskemét és Monor mestereinél fejlesztette szaktudását. 1931-ben önállósította magát. Kifogástalan munkát szállít.

Nagy János sütő m., Andrássy u. 105. Kecskeméten 1892-ben szül., Kerekegyházán 1910-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Szabadkán, Kiskőrösön, Nagykőrösön, Cegléden, Kiskunfélegyházán és Kecskeméten folytatott. 1927 óta önálló. Egy segéddel dolgozik. Az orosz és olasz fronton harcolt, olasz fogságban volt, megsebesült. Neje: Makai Mária.

Nagy László sütő m., Horthy u. (saját ház). 1889-ben szül., 1910-ben szab. fel Kecskeméten. Kecskeméti, nagykőrösi, csongrádi és kiskunfélegyházai sütődékben fejlesztette szaktudását. 1929-ben alapította műhelyét, egy tanulóval dolgozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Hévizi Mária.

Papp Imre bognár m., Andrássy u. Kecskeméten 1900-ban szül., u. ott 19 éves korában szab. fel. Segéd Kiskunfélegyházán, Ujvidéken és Izsákon volt. 1931 óta folytatja önállóan az ipart.

Silek Gáspár üveges és asztalos m. 1885-ben Kerekegyházán szül., 1902-ben Lajosmizsén szab. fel. Budapesten, Ujvidéken, Szabadkán és Szegeden dolgozott segédként. 1907-ben létesítette vállalatát. 1915 óta az Ipt. elnöke. Vezetésre hivatott egyéniség, aki lelkesedéssel és hozzáértéssel szolgálja az iparosság érdekeit. A közs. képv. test. tagja, egyháztanácstag stb. Neje: Gulyás Rozália.

Strobl Pál kádár m. Kecskeméten 1895-ben szül., Lajosmizsén 1912-ben szab. fel. Szab. helyén dolgozott mint segéd. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt, 18 hónapig hadifogságban volt. Kit.: br. v. é. Neje: Kisjuhász Anna.

Szarvas István kovács m., Szent Lajos u. (saját ház). Szül. 1894-ben Lajosmizsén, szab. 1911-ben Kecskemtéen. Segéd Kecskeméten és Lajosmizsén volt. 1925-ben alapította műhelyét. Végigküzdötte a világháborút az orosz és olasz fronton. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Mária.

Tisztán János fodrászmester.

K. Tóth Miklós fodrászmester.

Turi János cipész m., Kossuth u. Kecskeméten 1901-ben szül., Lajosmizsén 1917-ben szab. fel. Kecskemét, Budapest, Aszód és Veszprém mestereinél praktizált. 1929 óta üzi önállóan az ipart. Neje: Bognár Amália.

Újkécskei Általános Ipartestület.

Alakult 1901-ben Szabó Sándor újkécskei kéményseprőmester kezdeményezésére. Első elnöke Szabó Sándor kéményseprőmester, jegyzője Csáky Mihály tanító volt. 1909—14-ig Klárik László, 1914—17-ig Tóth Sándor ácsmester, 1917—1920-ig Verebély József borbélymester volt az elnök, 1920-tól pedig Matkovits János borbélymester tölti be közmegelégedésre az elnöki tisztséget. Bekő Sándor cipészmester két évtized óta vezette mint jegyző a testületet 1920-ig, mikor a harctéren szerzett betegsége következtében elhunyt. A tagok száma 230. Modernül felszerelt és berendezett mozgóképszínház, könyvtár, billiárd- és társalgó terem, ifjúsági terem áll a tagok rendelkezésére. A mai rossz gazdasági viszonyok dacára intenzív egyesületi élet uralkodik a testületben, ami a vezetőség érdeme.

Balla Mátyás asztalos m., temetkezési vállalkozó, Sugár út (saját ház). 1884-ben szül. Újkécskén, Kiskunfélegyházán tanulta az ipart, 1900-ban szab. föl, édesatyjánál fejlesztette további szaktudását és 1905-ben lett önálló. Atyja B. László 1856-ban alapította üzemét, mely az egész környéken jó hírnévnek örvend. Épület- és bútormunkákat egyszerű és díszes temetések rendezését, portál- és

lakberendezést vállal. Az Ipt. előljárója, volt könyvtárnoka, a Polgári Kör tagja. 1915-től vett részt a háborúban, ahol orosz fogságba került. Neje Szoó Margit.

Gergelyfy László cukrász m., Fő u. 5 Ókécskei születésű, Szolnokon 1917-ben szab. fel. Budapesten, Szolnokon, Újkécskén volt segéd és 1922-ben lett önálló. Saját készítményű ízletes friss áruit megrendelésre, ünnepi alkalmakra is készíti, bonbonok, pralinék, friss, tisztán kezelt sütemények tették nevét ismertté. Az olasz, orosz fronton harcolt. Neje: Ditmayer Erzsébet.

Gyenes Gyula faesztergályos m., Kőrösi út 9. Kecskeméten szül. 1887-ben, u. ott szab. föl 1903-ban. Az ország több nagy városában szerezte segédi gyakorlatát és 1913-ban lett önálló. Szakképzett mester, úgy fa, mint csont, borostyán, tajték munkákat készít ízléses, művészi kivitelben. Üzeme modern, villanyerőre van berendezve. A testület volt előljárója, a Dalárda vezetőségi tagja. A nemzeti hadseregben szolgált. Neje: Lajos Erzsébet.

Iparos Dalkör. Alakult 1920-ban Szirmák Dezső és Lupkovics László kezdeményezésére. Az ipartestület székházában van hivatalos helyiségük. Számos versenyen vett részt, Kecskeméten sereget, Debrecenben az országos dalárversenyen ezüst vázát nyert. Minden hazafias ünnepen közreműködik s a templomban is szerepel. A községi tanyai iskolák adományaként egy kisebb és egy nagyobb harmóniumuk van.

Kecskés László kovács m. 1904-ben Nagykőrösön szül., 1922-ben u. ott szab. föl. Cegléden, Kecskeméten, Budapesten töltötte segédéveit, 1928-ban lett önálló. Cegléden elvégezte a lóvasaló tanfolyamot, szakképzett mester, vizsgázott patkoló mester. Az Önk. Tűzoltó Testület tagja. Neje: Somody Róza.

vitéz Kovács József asztalos m., Sugár út 16 (saját ház). 1886-ban Tószegen szül., 1903-ban Szolnokon szab. föl. Újkécske, Gyöngyös, Losonc, Besztercebánya, Túrócszentmárton, Nagyszécsény, Rákosliget, Hatvan, Rsztmihály, Budapest stb. helyeken fejlesztve szaktudását, 1914-ben lett önálló. Épület- és bútormunkát készít szakszerű, pontos kivitelben. Számos helybeli és környéki ház munkája teszi nevét maradandóvá. Két segédet tart. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, az I. és II. o. ez. v. é., br. v. é. és K. cs.-k.-tel kitüntetve, 1929-ben avatták vitézzé. Neje: Subic Rozália.

ifj. Kovács Miklós kelmefestő és vegytisztító m., Sugár út 13. Kiskunfélegyházán szül. 1895-ben, u. ott szab. föl 1922-ben. Mint segéd Békéscsabán, Veszprémben, Budapesten jobb műhelyekben tanulmányozta a szakmát, a Magyar Pamutiparnál huzamosabb időt töltött. Kelmefestéssel és vegytisztítással foglalkozik, üzeme modern berendezésű, kezealól megbízható munka kerül ki. Neje: Varga Mária.

Matkovits János borbély- és fodrász m., Főtér. 1880-ban szül. Újkécskén, 1896-ban a millenium évében szab. föl. Huzamosabb ideig dolgozott Budapesten, majd 1902-ben lett önálló. Fővárosi nívójú, tisztán kezelt terem, az úri közönség kedvelt mestere. 1920 óta tölti be közmegelégedésre az össziparosság bizalma folytán az elnöki tisztséget, községi közgyám, az OKH könyvelője 1907-től. Az ipari érdekek lelkes, önzetlen harcosa. Neje: Kenderessy Éva.

V. Miklós Pál cukorkafőző m., Kőrösi út 13 (saját ház). 1899-ben szül. Újkécskén, u. itt szab. föl és 1930-ban saját erejéből lett önálló. Cukorka, sütemény és fagylaltkészítéssel foglalkozik. Elismert szakember. 60%-os rokkant. Neje: Mezey Ilona.

Mohácsy Lajos kovács m., Kőrösi út 20 (saját ház). 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel Ujkécskén. Segédéveit Budapesten és vidéken töltötte. 1922-ben lett önálló. Patkoló- és kocsikovács. A szakma kiváló mestere, műhelyéből megbízható munka kerül ki. A világháborúban részt vett. Neje: Laczkó Gizella.

Nagy Ferenc okl. lópatkoló, kovács m., Kőrösi út 28 (saját ház). 1893-ban szül. Újkécskén, 1908-ban szab. föl. Mint segéd Szeged, Kecskemét jobb üzemeiben dolgozott és 1927-ben saját erejéből és szorgalmából lett önálló. Üzeme saját házában van modernül berendezve. A lóvasaló tanfolyam elvégzésekor oklevelet nyert. Öt év óta jegyzője az ipartestületnek, az OTI helyi megbízottja, az Önk. Tűzoltó Test. vezetőségi tagja. 1914-től az I. honv. tűzérezredben szolgált, mint főtűzér szerelt le. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, sebesült. A br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Várady Erzsébet.

B. Nagy József bognár m., Kőrösi út 9 (saját ház). 1879-ben szül., Tiszaversenyen, 1896-ban Tiszaföldváron szab. föl. Nagyvárad, Bécs voltak segédéveinek állomáshelyei. 1903-ban lett önálló. A cs. és kir. udvari kocsigyárban fejlesztette szak-

tudását. Elismert szaktekintély. Műhelyéből kizárólag elsőrendű munka kerül ki. Neje: Szűrszabó Krisztina.

Nikodinov Demeter sütőmester, Sugár út 2. 1890-ben Bulgáriában szül., 1909-ben Szolnokon szab. föl. Szolnokon, Baján Törökkanizsán, Karcagon dolgozott segédként, 1912-ben lett önálló. Fehérfinom és steersütéssel foglalkozik, modern, higienikusan berendezett üzeme van. Tagja az orsz. sütőmesteri szövetségnek. A világháborúban részt vett. Neje: Patay Erzsébet.

Sándor János bognár m., Kigyó u. 15. Újkécskén szül 1891-ben, 1909-ben szab. föl, mint segéd helyben és Kiskunfélegyházán dolgozott. 1922 óta önálló. A szakmába vágó minden munkát hozzáértéssel végzi, megbízható, jó munkái tették nevét közismertté. A világháborúban a 38. gy. ezr.-ben az olasz és orosz fronton harcolt, orosz fogságba esett. Neje: Anka Rozália.

Soós László géplakatos m., Vásár u. 18. Ókécskén szül. 1905-ben, 1923-ban Kecskeméten szab. föl. Budapesten is dolgozott segédként, 1930-ban lett önálló. Mint téglagyári gépész és üzemlakatos megfelelő szakképzettséget szerzett, kerékpárjavítással is foglalkozik. A szakmába vágó minden munkát végez szakszerű, megbízható kivitelben. Neje: Cser Mária.

Szépe Gábor géplakatos m. 1906-ban Ókécskén szül., 1925-ben Újkécskén szab. föl. Budapesten töltötte segédéveit, majd 1929-ben lett önálló. Üzeme saját házában, modern berendezésű, villanyerőre berendezve. Speciális motorjavító, autogénhegesztő és takaréktűzhely készítő. Kizárólag ipara fejlesztésén dolgozik.

Szélesi István hentes m., Szent Imre tér (saját ház). 1876-ban Kocséron szül., 1901-ben Nagykőrösön szab. föl, ott töltötte segédéveit és 1903-ban saját erejéből lett önálló. A szakma minden ágával foglalkozik, friss húsai, ízletes saját készítményű hentesárui keresettek. 20 évig volt a testület pénztárosa, előljárója, közs. képv. test. tag, r. k. egyház vál. tagja, tanonc vizsgáztató. Az albán, olasz és román fronton harcolt, a II. o. ez., br. v. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Bagi Mária.

Szirmák Dezső kovács m. Andrássy út 19. (saját ház). 1873ban szül. Ujkécskén, 1890-ben u. ott szab. fel. Segédéveit Budapesten töltötte, 1897-ben lett önálló. Oklevles patkoló mester, Budapesten tanfolyamot végzett, melyről oklevelet nyert. Üzeme modernül berendezett. Elismert szaktekintély. Az Ipartestület alelnöke, a község főbírája, volt törvénybíró, iskolaszéki gondnok, iparisk. biz. alelnök, Hitelszöv. igazg. tag, a Dalárda elnöke, stb. A 3. utász zászlóaljnál harcolt, a szerb fronton fejlövéssel sebesült. Üzemét jelenleg Árpád fia vezeti. Neje: Bácskay Erzsébet.

Szirmák Gyula szabó m. Szent Imre tér (saját ház). 1868-ban szül. Ujkécskén, 1884-ben szab. föl Budapesten. Segédéveit jobb mesterek mellett töltötte, 1893-ban lett önálló. Kizárólag mérték után, rendelésre dolgozik, az úri közönség kedvelt szabója. Az Ipartestület elöljárója, tanoncvizsgáztató, községi képviselő, a r. k. egyház tanácsosa, a szeszfőzde fel. biz. tagja, stb. A háborúban Ferenc és Sándor fia vett részt. Ferenc a háborúban szerzett betegségében elhúnyt. Neje: Kolozsy Kornélia.

Tanács Béla cipész m. Kőrösi út 92. (saját ház). 1896-ban szül. Ujkécskén, 1913-ban szab. föl. Szentesen, Szolnokon, Budapesten és Törökszentmiklóson szerezte szaktudását. 1924-ben lett önálló. Mérték szerint, rendelésre és raktárra dolgozik. Megbízható, ízléses munka kerül ki kj keze alól. Az olasz és román fronton harcolt. 1918-ban fogságba esett. Neje: Zoboki Anna.

Zámbory István cukrász, mézeskalácsos m. Körös u. 18. 1893-ban szül. Ujkécskén, 1909-ben szab. föl. Bejárta az egész országot, Horvátországban is megfordult mint segéd és 1921-ben lett önálló. Cukorkák, sütemények, mézeskalácsáruk készítésével foglalkozik. Izletes, kitűnő készítményei nevét közismertté tették. A 7. huszárezredben az orosz és román fronton harcolt, megsebesült. 95 százalékos rokkant. Neje: Anka Etel.

Zámbory Mihály szabó m. Petőfi u. 1892-ben Ujkécskén szül., 1909-ben szab. föl. Kiskunfélegyházán, Alpáron, Budapesten volt segéd, és 1920-ban lett önálló. Mérték után, rendelésre dolgozik. Keze alól ízléses, szép munka kerül ki. Az orosz, olasz, román fronton küzdött, 1920-ban feleségül vette Gyulay Máriát.

Zoboki István géplakatos m. Sugár út 14. (saját ház). 1892-ben Ujkécskén szül., 1912-ben Kecskeméten szab. fel. Orosháza, Kecskemét, Békéscsaba jobb üzemeiben fejlesztve szaktudását, 1919-ben lett önálló. Kerékpárjavítás, épületmunkák és speciális takaréktűzhely készíté-

sekkel foglalkozik. Két-három segédet tart. Szakképzett mester, jó nevet biztosított magának az iparban. Elöljárósági tag, tanoncvizsgáztató. A szerb, orosz fronton harcolt, orosz fogságban volt. Neje: Balli Mária.

BUDAFOK.

Albitz József cipész m. Árpád u. 13. Diósdon 1895-ben szül., Budafokon 1910-ben szab. fel. Budapest, Wien, Komárom, Esztergom és Ujpest voltak segédéveinek állomáshelyei. 1920-ban önállósította magát. Műhelyében két segédet és egy tanulót foglalkoztat. Raktárában elsőrendű kivitelű, magagyártotta cipőket tart. Vulkanizáló üzeme jó hírnévnek örvend. Ipari jelessége 1930-ban aranyéremmel és díszoklevéllel honoráltatott. Jelentős szerepet tölt be az ipari társadalmi életben. Az Ipt. elölj. tagja, a Szakoszt. elnöke, a tanoncvizsg. biz. elnöke, az OKH felügy. biz. tagja, volt városi képviselő test. tag, stb., stb. 21 hónapig küzdött az olasz harctéren, a bronz vit. é és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Bancsák Teréz.

Bajzik József bognár m., az Első Budafoki Kocsigyártó és Autókarosszéria Üzem tulajdonosa. Anna u. 8. Budakalászon 1900-ban szül., Budafokon 17 éves korában szab. fel. Budapest, Üröm és Budafok műhelyeiben praktizált. Vállalata 1870-ben alapíttatott, 1922 óta vezeti önállóan. Villanyerőre berendezett gépüzemében ma egy segéddel dolgozik. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Steinsich Emma.

Balogh Ödön kőműves iparos. Beniczky F. u. 54. Budapesten 1880-ban szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Budapesten, Fiumében működött mint segéd, később mint vezető. 1914-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg. 1924-ben Budapesten lett önálló, Budafokon 1930 óta folytatja az ipart. Neje: Haász Anna.

Becker Mihály úri fodrász m. Zoltán u. 20. Szül. 1882-ben Rezsőházán, felszab. 1898-ban Nagybecskereken. Segédként wieni, szegedi, budapesti és tátrai mestereknél dolgozott. Üzletét 1924-ben alapította. Vendégeit egy segéddel és egy tanulóval szolgálja ki. Fővárosi nívójú munkát végez. Neje: Koch Mária.

Beer György kőműves iparos, Komáromi u. 9. Szül. 1870-ben, felszab. 1889-ben Budapesten. Budapesten, Budafokon és Morvaországban gyarapította szaktudását. 10 évig Edelmayer Józsefnél főpallér, 10 évig a Magyar Fémárugyár Rt.-nál kőműves volt. Önállósítási évei 1903 és 1922. Résztvett a világháborúban. Neje: Bleicher Julianna.

Bilics Endre gépjavító. Városház tér 10. 1867-ben Ercsiben szül., 1887-ben Budapesten szab. fel. Vándorútja során Ausztria, Szerbia, Bulgária, Törökország, Egyptom, Szudán, stb. országokat járta végig. Kairóban hat évig önálló volt. Mai géperejű üzemét 1909-ben alapította, egy segéddel dolgozik. Egy aranyérem, négy ezüstérem és számos oklevél dícséri szaktudását. Több szabadalma van, igen nagytudású iparos, tíz nyelven beszél.

Bogár Béla cipész m., Árpád út 51. Ásványon 1889-ben szül., Győrött 1906-ban szab. fel. Győr és Budapest jeles vállalatainál fejlesztette szakismereteit. 1919-ben létesítette műhelyét, ahol egy segéddel dolgozik. Neje: Vucsics Juliánna.

Boldizsár Márton bognár m. Ferenc u. 3. Nagyalásonyon 1873-ban szül., Pápán 1901-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Győrött, Veszprémben és Debrecenben volt. 1915-ben hadbavonult, az orosz, olasz és román frontokon harcolt, megsebesült. 1919-ben alapította műhelyét. Neje: Garsó Mária.

Bóza Béla kovács m. Vöröskereszt u. 1., Petőfi u. 78. Budaörsön 1902-ben szül., tanítómestere atyja volt, aki 1919-ben szab. fel. 12 évig Budaörsön és Budafokon segédkedett. 1931 óta mester. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Neje: Éliás Józsa.

Czirják Elek úri szabó m. Apponyi u. 23. Szül. 1908-ban, felszab. 1923-ban Budafokon. Szaktudását fővárosi és budafoki mesterek keze alatt tökéletesítette. 1931-ben önállósította magát. Munkái fővárosi nívójúak.

Cságola Jenő okl. kőműves m. Péter Pál u. 16. Gönyün 1898-ban szül., 1915-ben szab. fel. Tatabányán a M. Ált. Kőszénbánya Rt.-nál és más nagyvállalatoknál mint munka- és építésvezető működött. 1922-ben az áll. építészeti hivatalnál, Veszprémben tett mestervizsgát. 1929 óta önálló. Nevéhez fűződik a Tokodi Bányatelep alagút, stb., a Talbot Centrálé különleges alapozásai, a szófiai vízművek és áramfejlesztő, stb. szakmába vágó munkálatai. Neje: Grécs Anna.

Csicsmann Mihály szabó m. Kossuth L. u. 5. Budafokon 1889-ben szül., a fő-

városban tanulta az ipart, 1906-ban szab. fel. Wieni és budapesti szalónokban volt segéd. 1927-ben alapította műhelyét. Végigküzdötte a világháborút, a szerb, orosz és olasz frontokon, a nagyezüst vit. é., a kisezüst vit. é., a bronz vit. é. és a K. cs.-k. háborús kitüntetései vannak. Neje: Baucser Erzsébet.

Daumann Gyula sütő m. Olajhegy u. 9. 1889-ben Budaörsön szül., 1920-ban Budafokon szab. fel. Segédi gyakorlatot Romániában folytatott. Sütődéjét 1929-ben alapította. 1912—20-ig teljesített katonai szolgálatot, 12 hónapig francia hadifogságban volt. Kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Haube Róza.

Dengel Vilmos úri fodrász m. Árpád u. 8. Nagyszebenben 1891-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Segéd Brassóban, Nagyszebenben, Kolozsvárott és Budapesten volt. 1927-ben önállósította magát. 1914—18-ig volt a háborúban, háromszor sebesült meg, a kisezüst és a bronz vit .é., a II. o. vaskereszt, a K. cs.-k., a vas érdemérem és dícsérő oklevél tulajdonosa. Neje: Szilvássy Ilona.

Dézsenyi Géza cipész m. Kálváriahegy u. 28. Szül. 1904-ben, felszab. 1921-ben Budafokon. Segéd Budapesti műhelyekben volt. 1932-ben önállósította magát. Mérték szerinti rendeléseket készít, munkája elsőrendű. Neje: Ulrich Hermina.

Dörlfinger Károly cipész m. Petőfi út 4. Budafokon 1900-ban szül., édesatyja műhelyében tanulta az ipart, 1918-ban szab. fel, ahol még 7 évig dolgozott. 1925 óta mester. Egy segéddel és egy tanulóval príma minőségű úri és női cipőket készít raktárra és rendelésre. 1930-ban bronz éremmel jutalmazták kitűnő munkájáért. A cipész szakosztály alelnöki tisztségét viseli. Neje: Flech Erzsébet.

Farkas László cipész m. Pannónia u. 6. 1909-ben Szigetváron szül., 1827-ben Budafokon szab. fel. Szaktudását — mint segéd — Budafokon fejlesztette. Műhelyét 1931-ben alapította. Egy tanulója van. Jó munkái folytán üzletköre állandóan szélesedik.

Fassbinder István úri- és női fodrász m. Árpád u. 33. 1906-ban Budafokon szül., 1924-ben ott is szab. fel. Segédi gyakorlatot Budafok, Fegyvernek, Kiskomárom és Budapest mestereinél folytatott. 1931-ben létesített műhelyében egy segédnővel hygiénikus kiszolgálást nyujt vendégeinek.

Fink Márton ácsiparos, Ferenc u. 4. Budafokon 1877-ben szül., 17 év mulva édesatyjánál szab. fel. Budapest és Budafok mestereinél praktizált. 1914-ben hadbavonult, mint altiszt szerelt le. 1925 óta üzi önállóan az ipart. Első felesége Elsesser Magdolna 1916-ban hunyt el, második neje Szick Anna.

Finszter Károly lakatos m. Tóth József u. 59. Szül. 1883-ban, felszab. 1899-ben Budafokon. Tanítómestere édesatyja volt. Budapesten a Beszkárt-nál, Wienben és az ország nagyobb városaiban dolgozott. A műhelyt atyja 1880-ban alapította, 1923 óta vezeti önállóan a vállalatot. Cége az első budafoki kiállításon bronz éremmel tüntettetett ki. Végigküzdötte a világháborút, kit.: nagyezüst, kisezüst és bronz vit. é., K. cs.-k. és vasker. Neje: Wienerheim Borbála.

Fleck György épület- és bútorasztalos m. Kinizsi u. 5. Szül. 1907-ben, felszab. 1923-ban Budafokon. Segédi gyakorlatot Budapesten és Budafokon folytatott. 1929-ben létesítette műhelyét. Neje: Mertz Mária.

Fleck Károly ács m. Erzsébet u. 16. Budafokon 1873-ban szül., 1892-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Csepelen és Budafokon volt. 1894-ben önállósította magát. Nevéhez fűződik a baptista templom padlózása, számos családiház és villa szakmába vágó munkái. 1914-től végigszolgálta a világháborút. Neje: Beyer Erzsébet.

Fleck Lipót kép. kőműves m. Boldogasszony u. 4. Budafokon 1896-ban szül., u. ott 1913-ban atyjánál szab. fel. Nagytétényen, Várpalotán és Budafokon praktizált. Mestervizsgát az Áll. Építészeti Hivatalnál Budapesten tett. 1928 óta önálló. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1915-től végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: kisezüst és bronz vit. é. Hadirokkant. Neje: Saránszky Szerén.

Geiszler János úri és női cipész m. Tóth József u. 59. Szül. 1899-ben Budafokon, felszab. 1916-ban. Szaktudását budafoki és budapesti mestereknél fejlesztette. 1927 óta üzi önállóan az ipart. A Munkás Dalkör aktív tagja. Neje: Gaál Mária.

Gyémánt József cipész m. Kossuth L. u. 98. Nyírpilisen 1889-ben szül., Nyírbátorban 1910-ben szab. fel. Segéd Nyírbátorban és Budapesten volt, majd Amerikába ment. Tanulmányútjáról hazatérve, 1931-ben nyitott műhelyt. Neje: Goldstein Ella.

Haász József kőműves iparos. Kálvária u. 41. 1876-ban Budafokon szül., 1893-ban Budapesten szab. fel. Segéd budafoki

mesterek mellett volt. A Hagenmacher sörgyárnak volt hosszú éveken keresztül alkalmazottja. 1912-ben alapította vállalatát. 1914-től az orosz és olasz frontokon harcolt, kit.: kisezüst vit. é. Neje: Czimper Anna.

Hajdinyák Gyula úri és női cipész m. Kossuth L. u. 34. Alpáron 1906-ban szül., Budafokon 1923-ban szab. fel. Beiratkozott a technológián, ahol 1925-ben végzett. 1927-ben önállósította magát. Egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. A Budafoki Ifj. Kör intézője.

Hettig János cipész m. Halom u. 9. 1900-ban Budafokon szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. Budapesti, budafoki és gyöngyösi mestereknél fejlesztette szaktudását. 1931-ben alapított műhelyében úri és női cipők készítésével és javításával foglalkozik. Neje: Heim Anna.

Hódossy Zoltán, a Hódossy és Társa motorkerékpár, kerékpár, varrógép és gramafonjavító üzem tulajdonosa. 1903-ban Feketeerdőben szül., 1923-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi üzemekben praktizált. Üzemét 1931-ben létesítette, amely Apponyi út 14 alatt van.

Hochbaum Jakab épület- és bútorasztalos m. Könyök u. 11. 1901-ben szül., 1922-ben szab. fel. Budafok, Salgótarján, Budapest voltak segédi működésének színterei. A Stolwerck cukorkagyárban mintakészítő volt. 1931-ben alapított műhelyt. Résztvett a világháborúban, hadirokkant.

Hoffmann Gyula épület- és bútorasztalos m. Rózsavölgy, Honfoglalás u. 87. Érsekújváron 1899-ben szül., Perbetén 1915-ben szab. fel. 1917-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt, kit.: bronz v. é. és K. cs.-k. Budapesten volt főként segéd. 1932-ben műhelyt létesített. Neje: Csikós Teréz.

Holpert Gyula kádár m., Kossuth L. u. 32. 1896-ban Budafokon szül., u. ott 1913-ban szab. fel. Tanítómestere édesatyja volt. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Budapesti, budafoki, izsáki és kécskei segédévek után 1930-ban önállósította magát. Neje: Bleicher Erzsébet.

Ifj. Horgos Ferenc hentes- és mészáros m. Dévény u. 33. 1904-ben Budapesten szül., ott is tanulta az ipart, 1925-ben szab. fel. A fővárosban és Budafokon volt segéd. 1928-ban nyitotta meg székét, ahol egy tanulóval dolgozik. Neje: Szűcs Ilona.

Horváth Tamás sütő m. Kálvária u. 4. Zsombolyán 1904-ben szül., Budapesten 1922-ben szab. fel. Fővárosi üzemekben eltöltött segédidő után 1930-ban sütődét alapított, ahol egy segéddel és egy tanulóval dolgozik. Napi termelése 1500 drb sütemény és 200 kg kenyér.

Hosszán Ágoston férfiszabó m. Reviczky-u. 42. Szül. 1889-ben Budafokon, felszab. 1909-ben Budapesten. Segéd jeles budapesti mestereknél volt. 1922 óta űzi önállóan az ipart. Fővárosi nívójú munkát produkál. A világháborúban résztvett, az összes frontokon harcolt.

Höltzl András úri szabó m. Temető u. 8. Dióson 1896-ban szül., Budafokon 1911-ben szab. fel. Budapest, Kolozsvár és Bukarest voltak segédéveinek állomáshelyei. Műhelyét 1915-ben alapította. Másfél évtizedes munkásságával szép vevőkört szerzett. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Niederkirchner Teréz.

Imre Gyula épület- és műbútorasztalos m. Mész u. 4. Kecskeméten 1889-ben szül., 1906-ban szab. fel. Budapesten 10 évig Théknél, majd Lingelnél, Walnicseknél és a székesfővárosi szakiskolánál működött. Az orsz. m. kir. iparművészeti, az áll. felső ipariskola és a szőv. szakiskola ösztöndíjas növendéke volt. Háború alatt Albertfalván a repülőgyárban mint csoportvezető dolgozott. 1927 óta önálló. Neje: Baán Katalin.

ifj. Jahner György sütőmester.

Jurits Mátyás férfiszabó m. Barlang u. 4. Szül. 1878-ban Szentfülöpön, felszab. 1895-ben. Ujpesten és Budapesten jó cégeknél dolgozott mint segéd. 1902 óta önállóan folytatja az ipart. Mérték szerint rendelésre dolgozik. A Szabó Szakosztály pénztárosi tisztségét viseli. Háború alatt az orosz, olasz és román frontokon harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Markó Mária.

Kaczor János cipész m. Beniczky u. 42. Nyalkán 1886-ban szül., Győrött 1902-ben szab. fel. Segéd Pozsonyban, Budapesten, Komáromban és Debrecenben volt. 1903-ban Budapesten alapított műhelyét 1921-ben Budafokra helyezte át Résztvett a világháborúban, lábtörést szenvedett.

Kaintz Jakab műszerész m. és órás. Nagykőbányai u. 30. Budafokon 1885-ben szül., Wienben szab. fel. Wienben és Budafokon praktizált. Az órás szakmában 1932-ben vizsgázott, amikor már 10 éve önálló üzemet bírt. Végigküzdötte a világháborút az orosz, olasz és albán fronton. Neje: Bacsa Teréz.

Kiefer Péter borbély- és fodrász m., Kölcsei u. 1. 1883-ban Ujbesenyőn szül.,

1899-ben Szegeden szab. fel. Orosházai és Budafoki műhelyben volt 10 éven keresztül segéd. 1908-ban nyitotta úri és női fodrászatermét, ahol egy-két segédet foglalkoztat. Az Ipt. számvizsg. biz. tagja, volt Ipt. elölj. tag. 1914-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Höltzl Magdolna.

Kisasszonyfay Ferenc sütő m. Turóczi u. 12. 1901-ben Budafokon szül., 1918-ban Budapesten szab. fel. Fővárosi és budafoki sütődékben működött mint segéd. 1926-ban önállósította magát. Egy segédet foglalkoztat. Katonai szolgálatot a Nemz. Hadseregben teljesített. Neje: Stulhaffer Aranka.

Klein Károly úri és női fodrász m. Tóth József u. 57. Budapesten 1899-ben szül., Dunapatajon 1915-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Balatonfüred, Kenecse, Budapest és Győr mestereinél folytatott. Fodrásztermét 1928-ban nyitotta meg. Két tanulóval dolgozik. Az Iparos Kör ellenőre a BMTE és a Munkás Daegylet tagja. Neje: Szick Katalin.

Klie Nándor cipőfelsőrészkészítő m. Kossuth L. u. 18. Budafokon 1903-ban szül., u. ott 1918-ban szab. fel. Segéd Budapesten és Budafokon volt. 1929-ben önállósította magát. Neje: Tóth Jolán, aki a szakmában felszabadult, ma is férje munkatársa.

Kober György kádár m. Sörház u. 22. Stájerországban szül., 1907-ben jött Magyarországra. Pozsonyban, Tapolcán, Budapesten és Budafokon dolgozott mint segéd. 1924-ben a Palugyay pincegazdaság szolgálatába lépett. 1929 óta önálló. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, két évig hadifogságban volt. Neje: Trencsir Borbála.

Kobold Antal lakatos m. Akácos u. 58. Budafokon 1894-ben szül., Budapesten atyja műhelyében 1911-ben szab. fel. Nyolc évig Franciaországban mint üzemvezető működött, majd Budapesten és Fiumében dolgozott. 1918-ban Budapesten önállósította magát, 1931-ben Budafokra helyezte át műhelyét. Résztvett a világháborúban, rokkantan jött haza. A német, angol, olasz és francia nyelveket beszéli. Neje: Fleck Teréz.

Kray Károly hentes és mészáros m. Szent István tér 5. Nagytétényben 1886-ban szül., u. ott édesatyja műhelyében 1902-ben szab. fel. A háború kitöréséig Budapesten praktizált. 1914-ben hadbavonult, a háború végén szerelt le. 1919-ben Nagytétényben, 1923-ban Budafokon nyitott széket. A Magyar Hét alkalmából dícsérő oklevelet nyert. Az p. Kör volt ü. v. elnöke, számos közéleti tisztség viselője. Neje: Heim Irma.

Kuhn Ferenc kép. kőműves m. Árkád u. 45. 1900-ban Budafokon szül., a szakmát atyjánál tanulta, 1920-ban szab. fel. Budapesten és Budafokon dolgozott segédként. Mestervizsgát Debrecenben 1925-ben tett és még az évben önállósította magát. A Szakoszt. jegyzői tisztségét tölti be. Neje: Peringer Juliánna.

Láng István mészáros és hentes m. Tóth József u. 55. Budafokon 1886-ban szül., Budapesten 1903-ban szab. fel. Fővárosi mestereknél és a közvágóhídon működött önállósága előtt. 1918-ban alapította üzletét. Két segéddel és három tanulóval dolgozik. Az Ipt. vezetőségi tagja, a Szakoszt. alelnöke, a tanoncvizsg. biz. tagja, stb. Neje: Fleck Irma.

Lemmich Ferenc szabó m., Liliom u. 1. Budafokon 1893-ban szül., 1911-ben szab. fel. Hét évig dolgozott mint segéd. 1918-ban alapította műhelyét. Mérték szerinti szabóságot folytat. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Adamski Erzsébet.

Leszek István faszobrász m. Halom u. 3. Budafokon 1889-ben szül., Albertfalván 1906-ban szab. fel. Budapesten tökéletesítette szabászi tudását. 1915-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett, kétszer sebesült meg. 1920-ban önállósította magát. Neje: Hussz Mária.

Lindmaier József kárpitos m. Tóth József u. 46. 1907-ben Budafokon szül., 1926-ban Albertfalván szab. fel. Jobb budapesti műhelyekben eltöltött segédévek után 1931-ben önállósította magát. Neje: Bauer Erzsébet.

Maár Ferenc úri és női cipész m. Kossuth u. 27. Alsóságon 1888-ban szül., Celldömölkön 1896-ban szab. fel. Szombathelyi, győri és budapesti műhelyekben fejlesztette szaktudását. A technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1919-ben lett mester. A szakoszt. alelnöke, a BMTE alapító tagja. Neje: Haász Erzsébet.

Magó Károly szabó m. Széchenyi u. 44. Szül. 1876-ban, felszab. 1898-ban Cegléden. Kolozsvár, Mátészalka, Debrecen, Szeged és Budapest voltak segédéveinek állomáshelyei. 1918-ban Budapesten alapított műhelyét 1922-ben Budafokra helyezte át. Mint Budapesten és Debrecenben szabászati vizsgát tett mester, a fővárosi iparosokkal is kiállta a versenyt. Volt Ipt. elölj. tag és városi képv. test. tag. Neje: Pesthy Juliánna.

Mattesz Ferenc kőműves iparos, Baross u. 31. 1872-ben szül., 1892-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Móron, Bakonysár-

kányon, Budapesten, Győrött és Komáromban folytatott. 1930 óta folytatja önállóan az ipart. Neje: Fink Terézia.

Mayer Ferenc hentes és mészáros m. Beniczky u. 7. Budaörsön 1885-ben szül., Budapesten 1902-ben szab. fel. Budapest, Szekszárd, Kecskemét és Felső-Ausztria nagyobb városaiban praktizált. 1911-ben önállósította magát. Géperejű húsfeldolgozó üzemében egy segédet foglalkoztat. A Szakoszt. elnöke, volt városi képviselő virilis alapon. Végigharcolta a világháborút, kétszer sebesült meg. Neje: Tóth Mária.

Mayer József műállványasztalos és faszobrász. Apponyi út 7. Orosházán 1894-ben szül., Budafokon 1910-ben szab. fel. Budapest, Albertfalva és Budafok műhelyeiben gyarapította szaktudását. 1919-ben alapította műhelyét. Speciális készítményeivel a budapesti kiállításon több ízben elismerő oklevelet nyert. Villanyerőre berendezett műhelyében egy segéddel dolgozik. Neje: Schmidl Jozefin.

Mayer Lőrinc kádár m. Pannónia u. 6. 1890-ben szül., 1907-ben Budafokon szab. fel. Segédi gyakorlatot Budafokon folytatott. 1914-ben hadbavonult, a szerb és az orosz fronton harcolt. 1920-ban és 1928-ban alapított műhelyt. A Magyar Mezőgazdák Pincegazdaságánál kádármester. Neje: Bleicher Magdolna.

Mehlhoffer Károly sütő m. Felsősas u. 18. Budapesten 1876-ban szül., Budafokon 1894-ben szab. fel. Vándorútja során Budapesten, Egerben, Miskolcon, Kassán és Wienben dolgozott. Önállósítási évei 1900 és 1923. Sütődéjében egy segédet tart. A Szakosztály elnöki tisztségét viseli, a tanoncvizsg. biz. alelnöke. Résztvett a világháborúban. Neje: Ott Matild, fia, János a szakmában dolgozik.

Meichl István szabó m. Városház tér 1. Budafokon 1893-ban szül., u. ott 1910-ben szab. fel. Ujpesti, budapesti, rákospalotai, balatonmelléki és paksi gyakorlóévek után hadbavonult. Az orosz és román fronton harcolt. 1919-ben alapította műhelyét. Szabászati vizsgát tett. Neje: Rick Mária.

Mutter Ferenc bádogos m., vízvezetékszerelő és központi fűtés berendező. Kossuth L. u. 57. 1884-ben szül., 1902-ben szab. fel. Szabadkai, zombori és budapesti gyakorlóévek után 1912-ben alapította vállalatát. 1—2 segédet és tanulót foglalkoztat. A városháza szerelési és bádogosmunkái, csatornázási munkák, iskolák, stb. szakmába vágó munkáit készítette. Aranyéremmel és oklevéllel kitüntetett mester. Az Ipt. elölj. tagja. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: ezüst vit. é. és K. cs.-k. Neje: Ábel Mária.

Münzner Ferenc úri szabó m. Beniczky u. 27. 1900-ban Budafokon szül., 17 éves korában szab. fel. 1928-ban technológiai szabászati szaktanfolyamot végzett. 1931-ben lett önálló mester. A jobb körök részére dolgozik. Neje: Kuhn Teréz, felszabadult varrónő, férje mellett dolgozik.

Nobisz Ferenc bognár m., Bérkocsis u. 19. Nagytétényen 1882-ben szül., Budafokon atyjánál 1902-ben szab. fel. Budaörsön, Pesterzsébeten, Nagytétényben és Budafokon volt segéd. 1914-ben hadbavonult. 1919-ben alapította műhelyét. Neje: Hötzl Róza.

Ober Ferenc cipész m. Beniczky u. 15. 1900-ban Móron szül., 1917-ben Nagytétényben szab. fel. Fővárosi mestereknél töltötte segédidejét. Egy évtizedes gyakorlat után 1927-ben önállósította magát.

Orossi Antal hentes- és mészáros m., Olajhegy u. 26. Budafokon 1901-ben szül., u. ott 16 éves korában szab. föl. Segéd Budapesten, Budafokon és Budatétényben volt. 1930-ban nyitotta meg székét. Egy segédje van. Saját készítményű felvágottjai közkedveltek. Neje: Hochbaum Anna.

Pavel Károly ács m. Barlang u. 6. Szül. 1888-ban, felszab. 1906-ban Budafokon. Segédi gyakorlatot Budapesten és Budafokon folytatott. Kilenc évig volt egyhuzamban katona, a világháború összes frontjain harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. 1922 óta ŭzi önállóan az ipart. Uradalmi építkezések és családi házak szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. Neje: Vörös Mária.

Pettenkoffer József szerszám- és géplakatos m., a Pettenhoffer és Tsa-cég beltagja. Anna u. 27. Budafokon 1903-ban szül., 1919-ben szab. fel. A BEVV-nál, a Máv-nál és az Ulrich-cégnél praktizált. 1930-ban társas alapon önállósította magát. Neje: Hartmann Ilona.

Pécseli Albert cipész m. Péter Pál u. 11. Nagykikindán 1904-ben szül., Budafokon 1921-ben szab. fel. Szaktudását 10 éven keresztül fejlesztette budapesti és budafoki mestereknél. 1931-ben alapított műhelyében férfi és női cipők készítésével és javításával foglalkozik. Neje: Frank Erzsébet.

Pintér János cipész m. Árpád u. 10. Szül. 1880-ban Kislödön, felszab. 1900-ban Ajkon. Budapest, Ujpest, Herend, stb. jeles mestereinél működött mint segéd. Műhelyét 1906-ban alapította. 1915—

18-ig volt a háborúban, az olasz fronton harcolt. Neje: Brita Mária.

Podámer Károly kőműves iparos, Agár u. 7. Budafokon 1879-ben szül., u. ott 1896-ban szab. fel. Budapest, Losonc, Fiume, Budafok, stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1914-ben hadbavonult, a szerb, olasz és román fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. 1919-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Bleicher Anna.

ifj. Prim Mihály kép. kőműves m. Géza u. 10. 1909-ben szül. Budafokon, ahol atyja is a kőművesipart űzte. Nála tanulta a szakmát, 1926-ban szab. fel. Atyjánál és Budapesten praktizált. 1931-ben tett mestervizsgát a budapesti áll. építészeti hivatalnál. 1930 óta önálló. A Nemz. Hadseregben teljesített katonai szolgálatot.

Prim Ágoston kép. ács m. Árpád u. 28. Budafokon 1901-ben szül., u. ott 1916-ban szab. fel. Tanítómestere atyja volt. 8 évig dolgozott az ország nagyobb városaiban mint segéd, később mint vezető. 1924-ben nyert képesítést és még az évben önállósította magát. Templomok, iskolák és magánépületek szakmába vágó munkái fűződnek nevéhez. 1930-ban aranyéremmel tüntettett ki. Az Ipt. v. tagja. Neje: Dám Magdolna.

Puskás Imre kádár m. Dévényi u. 31. 1891-ben szül., 1907-ben Budapesten szab. fel. Radnalippán, Budapesten és Budafokon működött mint segéd. Háború alatt a szerb, orosz és román fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. 1918-ban Gyulán önállósította magát, 1926 óta a váci püspöki uradalmi borpincészet alkalmazásában áll. Neje: Kiss Gizella.

Puzdrás György cipész m. Beniczky u. 15. Budafokon 1895-ben szül., 1912-ben u. ott szab. fel. Segéd Budapesten és Budafokon volt. Budapesten szaktanfolyamot végzett. 1919-ben önállósította magát. Uri és női cipők készítésével és gummilábbelik vulkanizálásával foglalkozik. 1930-ban kiállítási oklevelet nyert. Neje: Kovács Mária.

Réder György műszaki-, mechanikai-, rádió-, norinbergi-díszmű tömegcikk készítő, Felsősas u. 22. 1897-ben Budafokon szül., Budafokon és Budapesten praktizált. 1923-ban Károly fivérével közösen alapította géperejű üzemét. 1930-ban aranyérmet és dícsérő oklevelet nyert. Ipt. előlj. tag, szakoszt. elnök. Neje: Weszely Teréz.

Réder Károly tömegárukészítő, Felsősas u. 22. Tel.: 69-8-93. Budafokon 1903-ban szül., ipari tanulmányait Budapesten és Budafokon végezte. 1923-ban társas alapon — György fivérével — létesítette vállalatát. Villanyerőre működő, 10—15 munkást foglakoztató üzemét nagy szakértelemmel vezeti. Dícsérő oklevéllel és arany éremmel kitüntetett iparos. Neje: Weszely Etelka.

Ronner Ferenc épület-, mű- és géplakatos m. Apponyi u. 64. Szül. 1885-ben, felszab. 1902-ben Budafokon. Budafokon és Budapesten praktizált, a Haas és Somogyi-cégnél segédművezető volt. 1919 óta önálló, 1925 óta fivérével közösen folytaja az ipart. 1928-ban a Kézművesipari Tárlaton nagyarany éremmel, 1930-ban a budapesti kiállításon arany oklevéllel tüntettetett ki. Végigküzdötte a világháborút, a nagyezüst, két kisezüst bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetéseket nyerte el. Neje: Neumann Franciska.

Ronner Lipót épület-, gép- és műlakatos m., Apponyi u. 64. Budafokon 1897-ben szül., Budapesten 1916-ban szab. fel. Szaktudását Budapesten Haasz és Somogyinál fejlesztette. 1919—25-ig egyedül, 1925 óta fivérével társas viszonyban folytatja az ipart. Állami, városi és magánrendelések készülnek jól vezetett műhelyében. Az Állami Pincegazdaság állandó lakatosa. Nagy aranyéremmel és arany oklevéllel kitüntetett mester. Neje: Schmeltz Mária.

Rosta Géza szobafestő, mázoló és ércfényező m., Bérkocsi u. 26. Budapesten 1884-ben szül., 1901-ben szab. fel. Fővárosi cégeknél működött mint üzletvezető. 1914—18-ig a szerb, orosz és olasz frontokon harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1920-ban önállósította magát. A budapesti vakok intézete, az aszódi javítóintézet és ref. templom, a budafoki városháza és járásbíróság berendezése stb. dícséri szaktudását. Dícsérő oklevele van. Az Iparos Kör v. alelnöke. Neje: Wolf Janka.

Rózsa András kép. kőműves m., Körmöci u. 38. Szül. 1895-ben, felszab. 1911-ben Szegeden. Szeged, Besztercebánya, Gyöngyös, Budapest, stb. jeles mestereinél praktizált. 1923 óta önálló, mestervizsgát tett 1927-ben. A Szegedi Munkás Sport Egylet örökös tb. elnöke. Veretlen országos távfutóbajnok. A háborúban megsebesült, kit.: br. v. é. és vas érdemker. Neje: Gál Mária.

Schumy Lajos speciális női fodrász, Kereszt u. 20. 1907-ben szül. Budapesten, 1925-ben szab. fel. Bern, Kanton és Budapest szalónjaiban tett szert elsőrendű szakképzettségre. 1932-ben létesített üz-

lete külföldi mintára modern szakgépekkel felszerelve, Budafok egyik legkedveltebb ilyen irányú vállalata. Díszoklevele van. Neje: Riedel Ilona e szakmában felszabadult, férjének segédkezik.

Siegmund Richard mechanikai, autó, motor és gépjavító műhelye, Tóth u. 22. Budafokon 1906-ban szül., Budapesten 1923-ban szab. fel. Technológiát végzett. Mint műszaki rajzoló a Weiss Manfréd gyárban működött. 1932-ben alapította géperejű üzemét.

vit. Siklósy Antal faesztergályes m., Tátra u. 3. Budatétényen 1888-ban szül., Albertfalván 1905-ben szab. fel. Egy évtizeden keresztül pratkizált. 1914-ben egy segédet foglalkoztató géperejű műhelyt alapított, röviddel utána hadbavonult. Az orosz, olasz és albán fronton harcolt, a nagy ez. v. é. tulajdonosa. 1929-ben avattatott vitézzé. Neje: Steiner Katalin.

Sipos Imre cipész m., Hosszúhegy u. 10. Aradon szül. 1860-ban, Temesváron szab. fel 17 éves korában. Vándorútja során Temesvár, Arad és Orosháza mestereinél dolgozott. 1885-ben Orosházán alapított műhelyét 1918-ban helyezte át Budafokra. Neje: Oskó Julianna.

Szabó Albert cipész m., Magdolna u. 30. 1906-ban Nyergesújfalun szül., 1925-ben Esztergomban szab. fel. Segédi gyakorlatot Esztergom, Budapest és Budafok mestereinél folytatott. Esztergomban oklevelet nyert. 1930 óta önálló. Neje: Horváth Mária.

Szentgyörgyi Pál, a Szentgyörgyi és Németh műszerész és villanyszerelési vállalat társtulajdonosa, Beniczky u. 24. Szül. 1896-ban Nagykőrösön, felszab. 1913-ban Budapesten. A Singer varrógépgyárban és a katonai ruhagyárban praktizált, majd Berlinbe ment, ahol 3 éves tanfolyamot végzett. Cége 1918 óta áll fenn. Résztvett a világháborúban. Neje: Hochbaum Mária.

Szik Nándorné szül. Szeibold Józsa, Árpád u. 54., Tündér vendéglő. Férje 1911-ben nyitotta vendéglőjét, melyet azóta kétszeri megszakítással vezet. Üzlete söntésből és külön helyiségből áll. Befogadóképessége cca 100 személy. Az Ip. Kör v. pénztárosa. 1914-ben hadbavonult, Przemyslnél hadifogságba esett.

Takács János férfiszabó m., Kereszt u. 15. Felsőkörtvélyesen 1906-ban szül., Budafokon 1923-ban szab. fel. Budapesti műhelyekben segédkedett, 1931-ben önállósította magát. A szakcsoport és az Ip. Kör titkára, a BMTE intézője, a Blasz. fegyelmi biz. és tanácstagja, a Mil. ig. tagja. Lelkes sportember.

Tamás Béla sütő m., Peres u. 7. 1887-ben Szentgálon szül. Évekig más ipari pályán működött. 1931-ben lett sütőmester. Két segédje és egy tanulója van. Az orosz és olasz fronton harcolt, 36 hónapig hadifogságban volt. Neje: Hoffmann Róza.

Thoma Lajos úri- és női cipész m., Kölcsey u. 6. Tiszabőn 1886-ban szül., Tiszaroffon 1903-ban szab. fel. Budapesten és Budafokon volt segéd. 1914—18-ig a háborúban volt, 3 évig orosz hadifogságban sínylődött. 1919-ben önállósította magát. 2 tanulója van.

Till József szabó m., Szent István tér 3. 1895-ben szül., 1913-ban szab. fel Budafokon. Szaktudását Bpesten és Budafokon fejlesztette, a technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1919-ben alapított műhelyében 2 segéddel dolgozik. Ezüst éremmel és dícsérő oklevéllel kitüntetett mester. A szakoszt. és a tanoncvizsg. biz. elnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Werl Teréz.

Tóth Antal villanyszerelő, Árpád u. 27. Budafokon 1900-ban szül., u. ott 19 éves korában szab. fel. Segéd Budapesten, Kispesten, Ujpesten és Balatonföldváron volt. 1928-ban önállósította magát. Városi, állami épületek és szanatóriumok szakmába vágó munkáit készítette. Neje: Koppa Erzsébet.

Treffner Ernő kádár m., Kossuth u. 49. Karinthiában 1872-ben szül., Klagenfurtban 1889-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Grácban és Budapesten folytatott. 1917 óta önálló. A Dréher sörgyárnak és a Hermann hordógyárnak szállít. Oklevéllel kitüntetett iparos. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kolb Lujza.

Ulrich Lőrinc kőműves iparos, Kálvária u. 28. Szül. 1875-ben, felszab. 1894-ben Budafokon. Hevesmegye községeiben és Budafokon eltöltött segédévek után 1914-ben hadbavonult, megsebesült, 1918-ban szerelt le, mikor is önállósította magát. Két fiával dolgozik. Neje: Stelzer Borbála.

Varga István sütő m., Kölcsey u. 13. 1885-ben szül., a Törley pezsgőgyárban tanulta a szakmát. 1927-ben alapította sütődéjét. A szanatórium szállítója. 2 segédje és 2 tanulója van. Háború alatt a szerb, olasz és román frontokon harcolt. Neje: Kövessy Teréz.

Varga József kovács m., Petőfi u. 70.

Kiskundorozsmán 1892-ben szül., u. ott 1909-ben szab. fel. Jánoshalma, Horgos és Budapest mestereinél praktizált. Végigküzdötte a világháborút, 30 hónapig hadifogságban volt. 1919-ben Kiskundorozsmán alapított műhelyét 1930-ban helyezte át Budafokra. Neje: Vass Ilona.

Varga Viktor cipész m., Honfoglalás u. 84/b. 1897-ben Rezin szül., 1915-ben Keszthelyen szab. fel. 1915-től az összeomlásig teljestíett hadiszolgálatot. Pécsen, Keszthelyen, Barcson, Daruváron és Budapesten volt segéd. Mint tanonc dícsérő oklevelet nyert. 1931 óta mester.

Vorel Ede cipész m. Morvaországban 1891-ben szül., Pozlitzon 1909-ben szab. fel. Wienben, Ausztria nagyobb helyein, Budapesten és Budafokon volt segéd. 1915-ben önállósította magát. Budapesten szabászati szaktanfolyamot végzett. 1930-ban oklevél és pénzjutalomban részesült. Műhelyében dolgozik fia is. A tanoncvizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban, megsebesült.

Wappler Ferenc ács m., Árpád u. 52. 1878-ban Budafokon szül., 1896-ban szab. fel. 13 éves gyakorlat után 1909-ben önállósította magát. Ő végezte a budafoki városháza és az Attila mozgó ácsmunkiát. 1930-ban aranyéremmel tüntettetett ki. Volt Ipt. előlj. tag. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült.

Weisz Győző cipész m., Rózsavölgy, Lehel u. 11. Budapesten 1901-ben szül. Édesatyjánál tanulta a cipészetet, 18 éves korában szab. fel. Budapesten és Kecskeméten dolgozott mint segéd. 1931-ben alapította műhelyét. Neje: Wunderlich Mária.

Wiesler Lipót hentes- és mészáros m., Vásárcsarnok. Budafokon 1904-ben szül., 1923-ban szab. fel. Budapesten Brauchnál, Budafokon Flecknél volt segéd. Székét 1931-ben alapította. Neje: Weszely Ilonka.

Willi György ácsiparos és tetőfedő m., Lajos u. 4. 1893-ban Budafokon szül., Wiesler Jakabnál 1910-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Budafokon folytatott. 1922 óta önálló. A tanoncvizsg. biz. alelnöke. Végigszolgálta a világháborút. Neje: Riebl Borbála.

Winczheim Károly szobafestő és mázoló m., Beniczky u. 34. Szül. 1903-ban, felszab. 1922-ben Budafokon. 6 évi gyakorlat után 1928-ban lett mester. Családi házak, villák és lakások szakmába vágó munkáit végzi. Neje: Polnik Irén.

Winczheim Lőrinc ácsiparos, Avar u. 2. Budafokon 1897-ben szül., u. ott 1914-ben szab. fel. 1915-ben hadbavonult, az orosz és az olasz fronton harcolt, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. Budapesten és Budafokon volt segéd. 1925 óta folytatja önállóan az ipart. Neje: Fassbinder Anna.

id. Wohner Ferenc műbútorasztalos m., Alsósas u. 38. 1885-ben Budafokon szül., 1901-ben Albertfalván szab. fel. Szaktudását Budapest, Szabadka, Hamburg, Ratibor, Igló, Kassa, Ruttka és Zsolna környékén fejlesztette. Műhelyét 1906-ban alapította, géperejű üzemében 2 segédet foglalkoztat. A tanoncvizsg. biz. elnöke, a Keresk. és Ip. Körének vál. tagja. Az orosz, olasz és román fronton harcolta végig a háborút. Neje: Engelmann Teréz.

Wohner József kőművesiparos, Horthy M. u. 159. 1888-ban szül., 1921-ben Wohner Sándornál szab. fel. Eredetileg az arany- és ércverő iparra készült, később tért át a kőművesiparra. Szolgaegyházán, Ercsiben, Budafokon és Budapesten praktizált. 1929-ben önállósította magát. Mint segéd a budapesti egyetemi templom tatarozási munkálataiban vett részt. Az olasz fronton harcolt, megsebesült, hadifogságban volt. Kit.: br. v. é., vasker. és K. cs.-k. Neje: Ludas Teréz.

KUNSZENTMIKLÓS.

Bolega János úri és női cipész m. Csap u. (saját ház). Műhely: Kecskeméti út. Hőlakon 1898-ban szül., a szakmát a hadseregnél sajátította el. 1925 óta önálló. Rendelésre és raktárra dolgozik, vásárokra jár. Két segédje és egy tanulója van. Háború alatt az olasz és a román fronton harcolt, mint főtüzér. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kánisz Teréz.

Bernáth Gábor úri és női cipész m. és cipőfelsőrészkészítő. Petőfi u. Szül. 1901-ben, felszab. 1917-ben Kunszentmiklóson. Segéd Budapesten, Pesterzsébeten, Hevesen, Miskolcon és Izsákon volt. 1926-ban önállósította magát. Mérték szerint, rendelésre és raktárra dolgozik, piacra jár. Két-három segédet tart. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Zöldág Judit.

Duzmath Károly férfiszabó m. Síp u. 92. 1896-ban szül., 1912-ben szab. fel Kunszentmiklóson. Fővárosi mestereknél gyarapította szaktudását. 1920-ban alapította műhelyét. 1915—18-ig az olasz fronton volt, kit. bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Kosa Juliánna.

Gulyás Ferenc magyar szűcs m. Nagyvásár u. (saját ház). Nagykőrösön 1867-ben szül., Kiskunfélegyházán 1884-ben szab. fel. Segéd Kiskunfélegyházán és Kunszentmiklóson volt. 1892-ben önállósította magát. A gazdatársadalom részére dolgozik, Jenő fia is a műhelyben van. Volt Ipt. elölj. tag. Neje: Böszörményi Fánni.

Horák István bognár m. Óvoda u. 774. (saját ház). 1879-ben Perén szül., 1894-ben Lacházán szab. fel. Szigetszentmiklósi, lacházai, ráckevei és peregi mestereknél folytatott segédi gyakorlatot. Pereken 1904-ben önállósította magát, 1909-ben helyezte át a műhelyt Kunszentmiklósra. Az Ipartestület számvizsg. biz. tagja. Végigküzdötte a világháborút, 33 hónapig volt a fronton. Neje: Kiss Teréz. Fia, István, a műhelyben dolgozik.

Káldi Balázs cipész m. Síp u. 92. (saját ház). Szül. 1897-ben, felszab. 1913-ban Kunszentmiklóson. Segéd Dunavecsén és Kunszentmiklóson volt. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton fogságba esett, 1921-ben tért haza. Műhelyét 1921-ben alapította. Neje: Kazárinova Zsófia.

Kelemen Mihály cipész m. Futó u. Kunszentmiklóson 1899-ben szül., u. ott 1916-ban szab. fel. Budapesten és Rákosfalván praktizált. 1917-től 18-ig a háborúban volt. 1920 óta önálló. Neje: Major Piroska.

Koczka Sándor hentes és mészáros m. Dob u. Budapesten 1902-ben szül., Brauch hentesárugyárában 1919-ben szab. fel. Budapesten és Kunszentmiklóson volt segéd. A széket édesatyja 1921-ben alapította, 1929 óta vezeti önállóan.

Kovács István fodrász m. Vásári u. 1909-ben Budapesten szül., 1926-ban Kunszentmiklóson szab. fel. Öt évig dolgozott mint segéd. 1931-ben nyitotta fodrászüzletét. Neje: Berze Eszter.

Movrin András úri és női cipész m. Kecskeméti u. 1908-ban Kunszentmiklóson szül., u. ott 1926-ban szab. fel. Budapest, Karcag, Kunmadaras és Kunszentmiklós mestereinél fejlesztette szaktudását. Budapesten szabászatot tanult. 1931-ben alapított műhelyében egy-két segéddel mérték utáni és raktári munkákat készít, vásárra jár. Neje: Szabó Eszter.

Noi Mihály épület- és bútorasztalos m. Vásár u. Grábóczon 1881-ben szül., Szekszárdon 1898-ban szab. fel. Jobb fővárosi, kispesti, bajai és paksi üzemekben gyarapította szakmai tudását. Kispesten és Szabadszálláson volt önálló 1916 óta, Szentmiklóson műhelyét 1930-ban alapította. Kitüntetett mester. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Juhász Amália.

Peer József sütő m. Futó u. 138. Szül. 1884-ben Szigetváron, felszab. 1903-ban Pécsen. Segéd Pécsen, Szigetváron, Zalaegerszegen és Szegeden volt. 1909-ben Szigetváron alapított műhelyt, 1928-ban alapította mai sütődéjét. Az internátus szállítója. 1931-ben Budapesten oklevelet nyert. A tanoncvizsg. biz. tagja. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: K. cs.-k. Neje: Peer Mariska.

Pongrácz Mihály cipész m. Sugár u. 1901-ben szül., 1919-ben Komáromban szab. fel. Miskolcon, Komáromban és Budapesten volt segéd. 1922-ben Komáromban alapította első műhelyét, melyet 1930-ban Kunszentmiklósra helyezett át. Neje: Rideg Juliánna.

Sütő Gyula, a Gróf Wenckheim Dénes uradalmi malom főmolnárja. 1900-ban Biharkeresztesen szül., u. ott 16 éves korában szab. fel. Segéd Tiszaroffon, Békéscsabán, Ujszászon, Berettyóújfalun és Siófokon volt. 1926 óta tölt be önálló állást a szakmában. 1929 óta működik Kunszentmiklóson. Neje: Ványek Gizella.

Tóth Pál kovács m. Ovoda u. 775. (saját ház). 1894-ben szül., 1911-ben szab. fel Kunszentmiklóson. Csepeli, budapesti, lacházai, vecsési és kunszentmiklósi gyakorlóévek után hadbavonult. Az orosz fronton hadifogságba esett. 1918-ban szerelt le. 1920 óta önálló. Műhelyében egy segéddel dolgozik. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Mező Sára.

Varga István kovács és géplakatos m. Vásári u. Kunszentmiklóson 1897-ben szül. A kovács szakmában 1920-ban szab. fel. Budapesten és Kunszentmiklóson fejlesztette szaktudását. 1925-ben önállósította magát. 1915—18-ig a világháborúban volt, megsebesült. Neje: Szabó Erzsébet.

Vécsey Imre sütő m. Wesselényi u. 470. Kunszentmiklóson 1896-ban szül., u. ott édesatyjánál 1911-ben szab. fel. Szaktudását Budapesten gyarapította. A sütődét édesatyja 30 éve alapította, 1931 óta van személyes vezetése alatt. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Neje: Teszák Ilona, résztvesz az üzlet vezetésében.

Zsédely János gépészkovács m. Csillag u. (saját ház). 1884-ben Mezőörsön szül., 1901-ben Dadon szab. fel Wienben, a győri vagóngyárban, Debrecenben, Budapesten a Kölber és Misura kocsigyárban és 13 évig a Máv-nál működött. A Tech-

nológián 1917-ben szaktanfolyamot végzett. 1920-ban alapította műhelyét, ahol egy segéddel és tanulóval dolgozik. Munkájával a pécsi kiállításon nagydíjat nyert. Az Ipt. számvizsg. biz. tagja, a róm. kat. egyház képv. test. tagja. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Oláh Zsuzsánna.

TÖRÖKBÁLINT.

Führinger Ferenc borbély és fodrász m. 1902-ben Budapesten szül., az úri fodrászatot Székesfehérváron tanulta, 1920-ban szab. fel. Budapesti fodrásztermekben volt segéd. 1925-ben önállósította magát. 1926-ban kitanulta Budapesten a hölgyfodrászatot is. Egy tanulója van. Neje: Hermann Borbála.

Lechner János épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. Baross u. 12. (saját ház). Budatelkin 1877-ben szül., Esztergomban 1893-ban szab. fel. Vándorútja során Budapest, Esztergom, Budaörs, Törökbálint, Tinye, stb. mesmestereinél dolgozott. Géperejű üzemét 1901-ben alapította, fiai segítségével dolgozik. Az Iparos Kör vezetőségi tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Czeiz Erzsébet.

Muszula Tamás cipész m. Baross u. (saját ház). Szül. 1902-ben Törökbálinton, ott tanulta az ipart, 18 éves korában szab. fel. Kilenc éven keresztül tökéletesítette szaktudását, közben cipőfelsőrészkészítő tanfolyamot végzett. 1926-ban díszoklevéllel és éremmel tüntettetett ki. 1929-ben önállósította magát. Egy segédet és tanulót tart. A helyi műkedvelők vezetőségi tagja. Neje: Rák Terézia.

Nusser György cipész m. Fő u. Budakeszin 1905-ben szül., Budapesten 1922-ben szab. fel. Szaktudását fővárosi mestereknél gyarapította. 1929-ben önállósította magát. Az ipart társas alapon űzi, Nusser György és Társa-cég alatt. Neje: Steiner Rozália.

Vogl András úri és női cipész m. Fő u. 82. 1893-ban szül., Kunhegyesen, 1912-ben szab. fel Mohácson. Segéd Szegeden és Budapesten volt. 1915-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, egy évig hadifogságban volt. A bronz vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa. 1922-ben alapított műhelyében egy segédet tart. Neje: Schédl Mária.

MAGYARBÁNHEGYES.

A magyarbánhegyesi Ipartestület 1925-ben alakult 70 taggal. A testület elnöke Szabó József cipész m., alelnökei Ágoston Mihály ács m., Pusztay József asztalos m., Jegyzője Garay György lakatos m., iparhatósági biztos Herman Gyula főjegyző. Az ipartestület kebelében dalárda is alakult, amelynek elnöke ugyancsak Szabó József.

Garay György mérlegkészítő és géplakatos m. Makón 1899-ben szül., 1916-ban szab. fel. Mint segéd 3 évig Makón dolgozott, majd 1922-ben önállósította magát. Résztvett az ipartestület megalakításában. 1930 óta annak jegyzői tisztét tölti be és azt nagy hozzáértéssel teljesíti. A háborúban a vizi repülő hadtestnél szolgált.

Kuka László hentes- és mészáros m. Mezőkovácsházán 1901-ben szül., felszab. atyjánál K. Jánosnál 1916-ban. Több városban segédeskedett. 1924-ben lett önálló. Az Ipt. előlj. tagja, aki résztvett annak megalakításában. Neje: Birkenhauer Gizella.

Piros Sándor férfiszabó m. Kunágotán 1879-ben szül., Szegeden 1895-ben szab. fel. Temesvár, Mezőtúr, Kunágota, Arad, Túrkeve voltak segédi működésének állomásai. Önálló mester 1902-ben lett. Az Ipt. megalapításában résztvett, annak előlj. tagja. Sándor fia is atyja iparát űzi.

Sáfrány Béla hentes- és mészáros m. Szül. 1882-ben, felszab. 1901-ben. Orosházán, Kunágotán és Magyarbánhegyesen volt segéd, 1907-ben nyitotta meg önálló üzletét, melyben jó árujával tette nevét ismertté. Az Ipt. előlj. tagja. Neje: Mezey Piroska.

Szabó József cipész m. Szül. 1890-ben, felszab. atyjánál K. Péternél 1907-ben. Magyarbánhegyesen és Orosházán folytatott segédi gyakorlat után 1922-ben lett önálló. Mérték szerinti rendelésre dolgozik. Az Ipt. egyik megalapítója, annak elnöke, aki lankadatlan tevékenységet fejt ki iparostársai érdekében. A testületi dalárda elnöke. A világháborúban orosz fogságba esett.

MÁTYÁSFÖLD.

Fekete János cipész m., Baross G. u. 67. Ujgyalán 1889-ben szül., 1907-ben szab fel. Komáromban, Alsógallán, Ujgyalán és Bátorkeszin segédeskedett. 1921-ben nyitott önálló műhelyt, melyben elismert jó munkát végez. Az albán fronton harcolt.

Gerlits László szobafestő és mázoló m., Szabadság u. 2. Székesfehérváron 1883-ban szül., 1901-ben szab. fel. 4 évig a fővárosban, majd Székesfehérvár nagyobb műhelyében fejlesztve szaktudását, 1907-ben lett önálló. Mátyásföldön 1921 óta működik. Magánházak és villák szakmunkája igazolja szakavatottságát. Az orosz fronton harcolva megsebesült. Kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. érem.

Kiss János cipész m., Baross G. u. 4. Regőcén 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel. Budapest, Arad, Szeged, Szabadka, Baja voltak segédi működésének állomáshelyei. 1907-ben lett önálló Pesterzsébeten, majd 2 évig Kőbányán, 1927 óta Mátyásföldön. A helybeli Dalkör ügyv. elnöke. A szerb, orosz és olasz harctéren küzdött. Br. v. é.-e és K. cs.-k.-je van. Neje: Hodáz Zsófia.

Pecha Ferenc vízvezeték szerelő, Vas u. 24. Budapesten 1882-ben szül., 1906-ban a Walser Ferenc gépgyárban szab. fel. Budapesten praktizált mint segéd és 1926-ban önállósította magát. Rendelői a környék lakóiból adódnak.

ZAGYVARÉKÁS.

Faragó Imre cipész m. Zagyvarékáson szül. 1893-ban, Abonyban szab. fel 1919-ben. Önálló 1921-ben lett, amikor is mai műhelyét megnyitotta. Uri- és női cipőket készít. Az Önk. Tűzoltó Test tagja és a Gazdakör gondnoka. A világháborúban a 68. gy. ezr.-ben szolgált és a szerb, orosz, olasz, román frontokon volt. Háromszor sebesült. Neje: Serfőző Margit. 6 gyermekük van.

Kocsis István sütő m. Vácon szül. 1897-ben, u. ott szab. fel 1915-ben. Az üzemét 1925-ben nyitotta meg saját erejéből. Főleg barna sütéssel foglalkozik. A háborúban a 32. gy. ezr.-ben a boszniai és szerb fronton harcolt. Neje: Ignácz Anna.

Kovács Béla asztalos m. Zagyvarékáson szül. 1909-ben, Cegléden 1928-ban szab. fel. Segédéveit Cegléden és Abonyban töltötte, majd 1930-ban saját erejéből önállósította magát. Épület- és bútorasztalos munkákat készít. Több családi házat épített.

Tallér József asztalos m. Zagyvarékáson 1892-ben szül., Budapesten 1909-ben szab. fel. 11 évig a fővárosban jobb műhelyekben fejlesztette szaktudását. 1920-ben lett önálló. A budapesti Wekerletelepi munkákban résztvett. A háborúban a 32. tüzérezredben az olasz és orosz fronton harcolt. Neje: Ignácz Brigitta.

Varga Imre cipész m. 1906-ban szül, Zagyvarékáson, 1925-ben szab. fel Cegléden. Önálló 1930-ban lett saját erejéből. Uri és női cipőket készít. Szülei házában lakik és ott van műhelye. Törekvő, szorgalmas iparos.

Varjú Boldizsár hentes- és mészáros m. 1877-ben szül. Zagyvarékáson, u. ott 1895-ben szab. fel. 1898-ban saját házában önállósította magát és nyitotta meg mai üzletét, melyben kifogástalan árut szolgáltat ki. A közs. képv. test. tagja. Neje: Lengyel Mária. 4 gyermeke van. Két fia a szakmában dolgozik.

RÁKÓCZIFALVA.

Bencskó Barnabás géplakatos m. Küry A. u. 493. Tállyán 1886-ban szül., hat középiskolát végzett. A szakmában képesítést 1906-ban nyert. felszabadulásakor a debreceni kamara ezüst éremmel tüntette ki. Szolnokon és Rákóczifalván praktizált. 1921-ben önállósította magát, bércsénléssel foglalkozik, gazdálkodik. 1907—1921-ig teljesített katonai szolgálatot, mint főfegyvermester vonult nyugalomba. Háború alatt megsebesült, orosz hadifogságban volt. 8 éve az Ip. Kör elnöke, volt pénztárosa. Elnöki működése alatt épült a székház. Neje: Aszódy Erzsébet.

Bohácsik Zsigmond kovács m. (374). 1889-ben Rákóczifalván szül., 1905-ben Tiszaföldváron szab. fel. Nagyvárad és vidékén praktizált. 1912 óta mester. Gazdasági szerszámok készítésével, javításával, bércséplléssel foglalkozik, darálómalma van. 1913 óta visz szerepet az Ip. Kör életében, melynek alelnöke is volt. A székház építéséhez anyagilag is hozzájárult. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Fábián Mária.

Fazekas László hentes m. Szül. 1899-ben, felszab. 1916-ban Tiszavárkonyon. 1917-ben hadbavonult, az olasz harctéren volt, 1922-ig a Nemzeti Hadseregben teljesített szolgálatot. Budapesten volt segéd. 1925-ben alapította székét. Az Ip. Kör ellenőre és v. vál. tagja. Neje: Komár Ilonka.

Fuhrmann Jenő bércséplő és gazdálkodó. 1887-ben Szolnokon szül., 1903-ban szab. fel a Ganz Danubius-nál és Szolnokon a Neugebauer Gazd. Gyárban dolgozott. 1922 óta önálló. 17 holdon folytat intenzív gazdálkodást. Az Ip. Kör v. vezetőségi tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Ferenczi Mária.

Gaál Vilmos bércséplő. Szolnokon 1877-ben szül., Pozsonyban végzett gépkezelői tanfolyamot. Budapesten mint gépész, üzemvezető, és uradalmakban dolgozott. 1904-ben önállósította magát. 16 holdon gazdáikodik. 30 évig volt közs. képviselő, iskolaszéki tag, a ref. egyh. főgondnoka, az Ip. Kör megalapításában különös érdeme van, melynek 15 éven át elnöke volt. A Gazda Kör elnöke és jegyzője volt, stb. A háborúban megrokkant. Neje: Hohenfelner Juliánna.

id. Halász László kovács m. Szt. László király u. Gataján 1868-ban szül. Budapesten vezető cégeknél és gyáraknál praktizált, majd atyja mellett dolgozott, aki kovács m. volt és résztvett a község alapításában. 1894 óta önálló. Fia, Lajos Besenyszögön 1896-ban szül., Kecskeméten 4 gimnáziumot végzett. Budapesten a Lipták-gyárban volt segéd, majd uradalmakban dolgozott. Résztvett a világháborúban, az olasz fronton harcolt. 1926 óta Rákóczifalván bércséplő. Az Ip. Kör vigalmi biz. elnöke volt, most vál. tag.

Hovanyecz János borbély m. Fő u. 500. Cibakházán 1881-ben szül., Békéscsabán 1889-ben szab. fel. Aradon és Hódmezővásárhelyen praktizált. 1906-ban Cibakházán önállósította magát. 1912 óta áll fenn mai műhelye. Az Ip. Kör pénztárosa és vál. tagja. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Mester Teréz.

Kiss János cipész m. Fő u. 368. Rákóczifalván 1889-ben szül., u. ott 1905-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Nagyváradon, Kolozsváron és Versecen volt. 1914 óta önálló, cipészetet és bőrkereskedést folytat. Az Ip. Kör vál. tagja. 1914—18-ig volt a háborúban, megsebesült, kit.: bronz vit é. és seb. é. Neje: Dénes Piroska.

Tóth Ferenc géplakatos m. Gr. Apponyi A. u. 522. 1877-ben Mezőtúron szül., 1894-ben Törökszentmiklóson szab. fel. 14 évig gyakorolta a szakmát fővárosi üzemekben. 1912-ben alapította műhelyét. Az Ip. Kör jegyzője 10 éve, a Tűzoltó Egy. szertárosa és segédtisztje 20 éve. Az orosz harctéren megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Balczer Juliánna, 14 gyermekük van.

MARKAZ.

Bokk Gyula mészáros és hentes m. Markazon 1904-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Három éveg mint segéd dolgozott, majd 1926-ban önállósította magát. Hideg felvágottjai közkedveltek. Neje: Potóczky Erzsébet.

Dancsa István épület- és bútorasztalos m. 1902-ben Jászberényben szül., 20 éves korában szab. fel. Budapest, Bukarest, Szófia, Pleven és Belgrád voltak segédéveinek állomáshelyei. 1929 óta önálló, mai műhelye 1922 óta áll fenn. Magyarul, bolgárul, románul és szerbül beszél. Neje: Burián Margit.

Demeter József úri és női cipész m. Szül. 1901-ben, felszab. 1920-ban Markazon. Gyöngyösi, egri és vámosmikolai mestereknél gyarapította szaktudását, mint segéd. 1925 óta önálló mester. Katonai szolgálatot a Nemzeti Hadseregben teljesített.

Demeter Kálmán fűszer- és vegyeskereskedő. Markazon 1900-ban szül., A csizmadia iparban dolgozott. A világháborúban résztvett, a francia fronton harcolt, 75 százalékos hadirokkant. 1920-ban alapította üzletét. 1921-ben megnősült, az üzlet vezetésében családja segédkezik.

Dömötör Sándor kovács m. 1893-ban Markazon szül., 1910-ben Gyöngyösön szab. fel. Verpelét, Debrő, Eger és Gyöngyös műhelyében volt segéd. 1912-től 1919-ig teljesített katonai szolgálatot, 37 hónapig az orosz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. 1919-ben önállósította magát. Wienben és Pilsenben lópatkolótanfolyamot végzett. Neje: Hadobás Mária.

Hegedűs János úri és női cipész m. Markazon 1910-ben szül., Gyöngyösön 1929-ben szab. fel. Gyöngyösi és budapesti mesterek mellett gyarapította tudását. Műhelyét 1931-ben nyitotta meg. Neje: Vojner Margit.

Paulenka István kocsigyártó m. 1898-ban Domoszlón szül., 1921-ben Markazon szab. fel. Két évig volt segéd születési és szabadulási helyén. 1923-ban

önállósította magát. A magyar és tót nyelveket bírja. Neje: Tresó Anna, esküvőjük 1929-ben volt.

Potóczky Pál fűszerkereskedő. Szül. 1911-ben Markazon, felszab. 1926-ban Gyöngyösön. Budapesten, Gyöngyösön és Hatvanban praktizált. Mint szakképzett kereskedő 1930-ban nyitotta meg üzletét. Tótul és magyarul beszél.

Simonyák György férfiszabó m., fűszer, vegyes és rőföskereskedő. Szül. 1908-ban Markazon, szab. 1924-ben Gyöngyösön. Öt évig Gyöngyösön és Egerben dolgozott. 1929-ben alapította műhelyét, rendelésre és raktárra dolgozik. A magyar és tót nyelvet bírja. Neje: Szekrényes Hermina, felszabadult úri és női fehérnemű és női ruha szabó.

SZŐREG.

Berkó Sándor cipész m.

Kiss Péter borbély és fodrász m. Árpád u. Ujszentivánon 1909-ben szül., Szőregen 1928-ban szab. fel. Segéd Hódmezővásárhelyen volt. 1931-ben alapított műhelyében egy segéddel dolgozik.

Popoff Spass sütő m. 1883-ban Szófiában szül., 1905-ben Szabadszállásán szab. fel. Bulgáriában és Nagyváradon töltötte segédéveit. 1908-ban Szabadszálláson létesítette sütődéjét. Szőregi üzlete 1930 óta áll fenn. Egy segédet tart. Elejétől végigküzdötte a világháborút. Neje: Goricze Safcseve.

Scháti János műszerész, Szent István tér 71. Szül. 1910-ben, felszab. 1928-ban Szegeden. Szeged és Budapest üzemeiben praktizált. Tanonc korában jó munkájáért jutalomban részesült. Varrógépek, motorkerékpárok, rádió speciális javítója. 1932 óta üzi önállóan az ipart.

Szabó Pál épület- és bútorasztalos m. temetkezési vállalkozó. Szív u. 78. (saját ház). Tápén 1882-ben szül., Budapesten 1900-ban szab. fel. Segéd Ujvidéken, Budapesten, Kalocsán és Belgrádban volt. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt, ahol egy dandárból csak 32-en maradtak életben, majd az olasz fronton szolgált. 1918-ban alapította műhelyét. Műbútorok készítésével és restaurálással foglalkozik. Az Ipt. volt ellenőre. Neje: Kenderessy Zsuzsánna.

GYÖNGYÖSTARJÁN.

Dutka József kádár m. Gr. Széchenyi u. (saját ház). 1890-ben Gyöngyöstarjánban szül., 1906-ban Gyöngyösön szab. fel. Budapest, Arad, Lippa, Eger, Kolozsvár, Debrecen és Nagykőrös műhelyeiben volt segéd. 1911 óta önálló ipara mellett gazdáikodással is foglalkozik. A világháborúban kétszer megsebesült, bronz vit. é., K. cs.-k. és szolg. ker. kitüntetése van.

Groszmán Ignác hentes és mészáros m. (saját ház). Tardonán 1865-ben szül., Gyöngyösön 1883-ban szab. fel. Segéd Tarnaörsön és Vámosgyörkön volt. Székét 1889 óta vezeti önállóan, ahol már fiai is dolgoznak. Résztvett a viágháborúban. Neje: Friedmann Anna. Ernő fia orvos, az orosz harctéren hősi halált halt.

Groszmán Jenő fűszerkereskedő és mészáros. 1900-ban Gyöngyöstarjánban szül., édesatyjánál tanulta a szakmát. Fűszerüzletét 1929-ben alapította. 1930-ban a hentes és mészáros iparban szab. fel. A községben a legnagyobb vendéglője van. Neje: Gyémánt Erzsébet, férjének hasznos segítőtársa.

Kalcsó András cipész m. Gyöngyöstarjánban 1910-ben szül., Gyöngyösön 18 éves korában szab. fel. Hatvan, Eger, Miskolc, Gyöngyös és Vác műhelyeiben praktizált. 1932 óta önálló. Neje: Zsámbók Klára, esküvőjük 1932-ben volt.

Mihalik Géza kerékgyártó m. és fűszerkereskedő. 1890-ben Visontán szül., 1906-ban Gyöngyöstarjánban szab. fel. Segéd Kassán, Miskolcon, Szegeden, Budapesten és Gyöngyösön volt. 1914-ben hadbavonult, tábori kerékgyártóüzem vezetője volt. 1918-ban szerelt le, mikor is átvette édesatyja 50 éves jóhírű üzletét. Egy segéddel dolgozik. A Munkavédelmi, a Tűzoltó Test., és a Lövész Egyl. titkára, a Lev. Egy. ellenőre. Magyarul, németül és olaszul beszél. Neje: Nagy Róza.

Nagyfejű Ferenc csizmadia m. és vegyeskereskedő. Gyöngyösoroszin 1887-ben szül., Solymoson 1923-ban szab. fel. Segédi gyakorlatot Gyöngyöstarjánban folytatott. 1925 óta önálló. 1915-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett, 4 évi sínylődés után jött haza. Neje: Kiss Rozália. Fia, Ferenc jelesen érettségizett. Esztergomban pap.

Ombódy Bálint üzemvezető és főmolnár a Bagi János-féle 10 járatú, szívógázmotoros malomban. 1902-ben Uszkán szül., 1920-ban Tiszaújlakon szab. fel.

Egerben volt molnár és soffőr, Rákospalotán malom- és motorkezelő, Tiszabecsen főmolnár és gépész. 1927-ben személy- és teherautói vizsgát tett, 1930-ban a stabilgépekről vizsgázott a technológián. Rádió és fényképész amatőr. Neje: Váry Juliánna.

Schneider István kerékgyártó m. Gyöngyöstarjánban 1910-ban szül., ott is tanulta az ipart, 17 éves korában szab. fel. Szaktudását gyöngyöstarjáni és gyöngyösi mestereknél fejlesztette. 1931-ben alapított műhelyében egyedül dolgozik.

Vehovszky Gyula kádár m. Szent István u. 1906-ban Sárisápon szül., 1925-ben Esztergomban szab. fel. Segéd Gyöngyösön és Esztergomban volt. 1922-ben és 1925-ben oklevélkitüntetésben részesült. 1930-ban alapította műhelyét. Neje: Szőke Rozália.

Zemneczky Károly kovács m. Szül. 1877-ben, felszab. 1897-ben Gyöngyöstarjánban. Segéd Gyöngyösön és Gyöngyöstarjánban volt. Budapesten 1899-ben lópatkoló tanfolyamot végzett. 1903 óta önálló. A világháborút a szerb, orosz és olasz fronton harcolta végig. Neje: Ludányi Etel.

Zemniczky István gépészkovács m. 1882-ben szül., 1900-ban Gyöngyöstarjánban szab. föl. A kincstári kőbányában, Nagybátonyban és Gyöngyöstarjánon működött önállósága előtt. 1915—18-ig az olasz fronton harcolt. 1920-ban alapította műhelyét, ahol József fia mint segéd dolgozik. Neje: Medveczky Mária.

TISZASZENTIMRE.

Dandé Ferenc cipész m. Zsadányon 1897-ben szül., Karcagon 1915-ben szab. fel. 1916-ban hadbavonult. Leszerelése után Szegeden és Orosházán segédkedett. Műhelyét 1925-ben alapította. Már tanonc korában oklevelet nyert, ma is elsőrendű munkát produkál. Neje: Varga Eszter.

Dénes Lajos cipész m. 1896-ban Tiszaszentimrén szül., 1913-ban Egerben szab. fel. Eger, Budapest és Miskolc mestereinél fejlesztette szaktudását. 1921-ben Tiszaigaron önállósította magát, mai műhelye 1923 óta áll fenn. Oklevéllel kitüntetett mester. A Tűzoltó Testület őrparancsnoka. Háború alatt az orosz, olasz és román fronton harcolt, kétszer megsebesült, kit.: kisezüst, bronz vit é. és K. cs.-k. Neje: Léka Róza.

Farkas János kovács m. Szül. 1896-ban Abádszalókon, felszab. 1913-ban Tiszasülyön. Segéd Jászladányon, Poroszlón és Tiszasülyön volt. Műhelyét 1930-ban alapította. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Magyar Ilona.

Kéri Imre mészáros és hentes m., föld- és szőlőbirtokos (saját ház). Tiszaszentimrén 1868-ban szül., Tiszafüreden 1898-ban szab. fel. Két évig gyakorolta a szakmát, majd 1900-ban megnyitotta székét. A közs. képv. test. tagja, a község első virilistája, a ref. egyház presbitere, az Olv. Kör egyik megalapítója és hosszú éveken keresztül elnöke, stb. Neje: Víg Juliánna. Résztvesz az üzlet vezetésében.

Krechmaier Gusztáv kéményseprő m. 1906-ban Kisújszálláson szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Kisújszálláson, Turkevén, Mezőtúron, Komádin, Kunhegyesen és Tiszaszentimrén eltöltött segédévek után örökölte a jogot. Hivatását szakszerűen és lelkiismeretesen látja el. Neje: Kiss Jolán.

Menyhárt Géza kovács m. és cséplőgéptulajdonos (saját ház). Szül. 1881-ben Tiszaszentimrén. Tanítómestere édesatyja volt. Felszab. 1899-ben. Karcagon, Szolnokon, Abonyban, Budapesten és gazdaságokban dolgozott. Hat évig Amerikában volt. 1913-ban önállósította magát. Egy árva gyermeket tanított az iparra. Neje: Kovács Mária.

Móritz Béla épület- és bútorasztalos m. Kisújszálláson 1893-ban szül., Kenderesen 1923-ban szab. fel. Édesatyja kenderesi műhelyében praktizált 1926-ig, mikor is önálló lett. 1929-ben Tiszaszentimrén alapított műhelyt. A világháborút a szerb, albán és olasz fronton harcolta végig, háromszor sebesült meg. Neje: Török Matild.

Schmidt Imre férfiszabó m. 1901-ben Abádszalókon szül., 1925-ben Tiszafüreden szab. fel. Kunmadarasi és tiszaszentimrei mestereknél segédkedett. 1930-ban önállósította magát. Neje: Fekete Mária.

Schmidt Vendel kovács m. (saját ház). Szül. 1895-ben Tiszafüreden, felszab. 1912-ben Karcagon. Wien, Tiszafüred, Osztár stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1928 óta őzi önállóan az ipart. 1915—18-ig a háborúban volt, az olasz fronton megsebesült.

Szaniszló Lajos cipész m. (saját ház). Egerben 1891-ben szül., u. ott 1907-ben szab. fel. Budapesten, Győrben és Miskolcon praktizált. 1911-ben Kálon önállósította magát. Tiszaszentimrei műhelyét

1920-ban alapította. Elismerő oklevéllel kitüntetett mester. Résztvett a világháborúban. Neje: Kun Rozália.

Szük Gyula gazd. kovács és gépész m. (saját ház). 1892-ben Tiszaszentimrén szül., a szakmát édesatyjánál sajátította el, 1909-ben szab. fel. Budapesten gyarapította szaktudását. 1914—18-ig a szerb, orosz és román frontokon harcolt, bronz vit. é. és K. cs.-k.-je van. A technológián szakvizsgát tett. 1918-ban önállósította magát. Neje: Orosz Margit.

Tóth Lajos úri és női cipész m. (saját ház). Tiszaszentimrén 1896-ban szül., Karcagon 1914-ben szab. fel. Orosháza, Szolnok, Makó és Szeged műhelyeiben volt segéd. 1922-ben nyitotta meg műhelyét, ahol egy tanulóval dolgozik. Oklevéllel kitüntetett mester. Neje: Simon Erzsébet.

ifj. Tőkés Imre szódavízgyártó és gazdálkodó. 1893-ban Tiszaszentimrén szül., a szódavízgyártást Budapesten tanulta. 1928 óta szállít a helybeli kereskedők részére. Kézihajtású gépe van. Saját földjén gazdálkodik. Az Olv. Kör vál. tagja. A világháborút a szerb, orosz és olasz fronton küzdötte végig. Neje: Mátyus Juliánna.

Török József géplakatos m. és cséplőgéptulajdonos. Szül. 1898-ban Tiszaszentimrén, felszab. 1916-ban Kunmadarason. Pilseni, bukaresti és mátraballai segédidő után 1928-ban önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje: Mátyássy Juliánna.

NAGYKÖRÜ.

Agárdi Géza kovács m., Köves út 58. Dévaványán 1890-ben szül., 1908-ban szab. fel Szabó Imre mesternél. 7 évig a főváros és az ország különböző részeiben gyarapította szaktudását és 1921-ben alapította saját erejéből műhelyét, amelyben a szakmába vágó összes munkákat vállalja. A világháborúban a szerb, orosz, román és olasz frontokon küzdött. Kit.: K cs.-k. 1920-ban vette feleségül Holzmann Annát.

Bálint Ferenc kovács m. Nagykörün szül. 1856-ban, édes atyjánál, aki szintén régi iparos családból való, 1875-ben tanulta ki iparát. Budapesten 5 évet töltött mint segéd és az országban különböző mestereknél gyakorolta szakmáját. 1884-ben lett önálló. A helybeli közönség és a környék részére dolgozott, de 1921 óta betegsége miatt abbahagyta iparát. Szolnokon a patkoló tanfolyamot kitünő eredménnyel végezte és működésének ideje alatt 5 tanoncot szabadított föl. Az Iparoskörnek annak megalapítása óta elnöke.

Bálint László borbély- és fodrász m., Jókai u. 1904-ben Nagykörün szül., 1921-ben szab. Törökszentmiklóson. Mint segéd a fővárosban 7 évig dolgozott vezető cégeknél. Saját erejéből lett önálló 1928-ban és mint elismert szakember 1 tanoncot szabadított. Neje: Farkas Aranka.

Farkas Károly asztalos m., Piskóti telep. Nagykörün szül. 1892-ben, u. itt szab. föl 1909-ben. A fővárosban és vidéken vezető mestereknél segédkedett 1914-ig. Az orosz tűzvonalban harcolt és 1916-ban fogságba esett, ahonnan 1921-ben hazatérve, megnyitotta műhelyét, amelyben épület- és bútormunkákat készít rendelőinek teljes megelégedésére. 4 tanoncot szab. föl, akik a szakmában jól beváltak.

Holczmann Ferenc kovács m., gr. Tisza István u. 1868-ban szül. Veszprémben, iparát 1887-ben tanulta ki Holczmann József régi mesternél. Budapest nagyobb üzemeiben, az ország különböző városaiban és Ausztriában gyarapítva szaktudását, előbb 1901-ben, majd 1904-ben Nagykörün alapította műhelyét. Szolnokon lópatkoló vizsgát tett kiváló eredménnyel. Az Iparoskörnek alapító tagja volt. A világháborúban 39 hónapot töltött. Neje: Melis Karolina. 7 gyermeke közül Ferenc, József és László gépészkovács ipari pályát folytatnak.

Majszik Ferenc szabó m., Vásártér. 1886-ban Nagykörün szül., Budapesten szab. föl 1903-ban. Éveken át dolgozott a főváros előkelő szalonjaiban és 1921-ben saját erejéből lett önálló. Mérték utáni szabóságot folytat és műhelyéből elsőrendű munka kerül ki. Az Iparoskör alapító és vál. tagja. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, egyszer megsebesült. Neje: Juhász Mária. Nála dolgozik testvére György is, aki Budapesten vezető szalonokban dolgozott és a Kovács cég szabásza volt. A világháborúban sebesüléssel 50%-os rokkant lett.

Nagy Károly épület- és bútorasztalos m. Nagykörün szül. 1895-ben, fölszab. 1913-ban Szolnokon. 8 évet a fővárosban és az ország különböző helyein töltött mint segéd, tovább gyarapítva szaktudását, 1926-ban lett önálló. Műhelyéből elsőrendű munkák kerülnek ki, azonkívül magánházak, épületmunkái igazolják szakképzettségét. Szolnokon az ipari továbbképző technológiai szaktanfolyamot

végezte. Az orosz és olasz harctéren küzdött és 11 hónapot töltött olasz hadifogságban.

Németh Bertalan borbély m. Jászladányban szül. 1894-ben, Szolnokon szab. 1912-ben. Hét évig Szolnok jobb fodrásztermeiben gyarapította szaktudását. 1921-ben saját erejéből lett önálló Az Iparoskörnek és a Tűzoltó Egyesületnek pénztárosa. 1914-ben az orosz frontra vonult, egyszer megsebesült. 1916-ban fogságba esett és 1918-ban jött haza.

Simon József (Simon testvérek) épület- és bútorasztalos m., Apponyi út. 1892-ben szül. Nagykörün, fölszab. 1912-ben Budapesten. A főváros jobb üzemeiben gyarapította szaktudását és 1920-ban Béla testvérével együtt alapították műhelyüket, melyből elsőrendű munkák kerülnek ki. 1930-ban létesítették fakeresk. telepüket, ahol mindenféle építkezési és tüzelő anyagok eladására vannak berendezve. Az orosz és olasz fronton harcolt, egy ízben súlyosan sebesült. 1918-ban fogságba esett, onnan 2 évi szenvedés után tért haza. K. cs., seb. é. és br. v. kitüntetése van. 1921-ben nőül vette a szintén iparos családból származó Nagy Valériát. **Simon Béla** 1896-ban szül., 1914-ben tanulta ki iparát a fővárosban és 1920-ban társult bátyjával. Ő is küzdött a világháborúban, harcolt a román és olasz fronton. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Kiss Katalin.

ATKÁR.

Baranyi István hentes- és mészáros m., Csányi u. (saját ház). Jászberényben 1903-ban szül., u. ott 1924-ben szab. fel. 6 évig dolgozott a szakmában mint segéd. 1930-ban Jászárokszálláson önállósította magát. Atkári üzlete 2 éve áll fenn. Neje: Petrányi Julianna, részt vesz az üzlet vezetésében.

Beney József géplakatos m., Hadisor u. 417. (saját ház). 1894-ben Atkáron szül., 1910-ben Gyöngyösön szab. föl. 1919-ben és 1921-ben hallgatott a technológián szaktanfolyamokat. Budapesti nagyüzemekben praktizált. 1925-ben alapította műhelyét. Bércsépléssel és bérszántással foglalkozik. Elejétől végigküzdötte a világháborút, háromszor sebesült meg. Neje: Kuncsik Anna.

Dubcsák Géza cipész m. Szül 1898-ban, felszab 1916-ban Gyöngyösön. 1916-ban hadbavonult, az orosz, olasz és francia fronton harcolt, megsebesült. A kis ez. v. é. tulajdonosa. Leszerelése után Gyöngyösön folytatott segédi gyakorlatot. 1921 óta önálló. Neje: Spánik Irma.

Gyöngyösi József cipész m., Kisköz (saját ház). Budapesten 1903-ban szül., Atkáron 1922-ben szab. fel, ahol édesatyja műhelyében segédkedett. 1929 óta folytatja önállóan az ipart. Neje: Potyoró Anna.

Veres György épület- és bútorasztalos m., Ujtelep (saját ház). 1897-ben Visontán szül., 1915-ben Gyöngyösön szab. fel. Miskolci, budapesti, gyöngyösi és karácsondi mestereknél gyarapította szaktudását. 1927-ben önállósította magát. 1915-ben az orosz harctérre került, kit.: K. cs.-k. Neje: Schmied Valéria.

Viszt József mészáros- és hentes m., Csányi út. Jászárokszálláson 1899-ben szül., Gyöngyösön 1917-ben szab. fel. 1917-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt. Leszerelése után Vámosgyörkön folytatott segédi gyakorlatot. 1921-ben Jászárokszálláson alapította első üzletét, melyet 1928-ban helyezett át Atkárra. Az üzletben neje szül. Schmied Ilona is segédkezik.

FELSŐDABAS.

Kölesz Sebestyén borbély m. Fő u. 171. Ujhartyánon 1888-ban szül., u. ott 1902-ben szab. fel. Vecsésen és Budapesten jobb műhelyekben volt segéd. 1909-ben Ujhartyánban lett önálló. 1911-ben katonai szolgálatra vonult be. Háború alatt az orosz frdonton megsebesült, 75 százalékos hadirokkant. Neje: Dobos Mária.

özv. **Mayer Gyuláné** szül. Gál Teréz, Fő u. (saját ház). Néhai férje 28 évig volt önálló köteles mester a községben. Katonai szolgálata közben szerzett betegségében 1916-ban hunyt el. Halála óta özvegyi jogon folytatja az ipart fia, Gyula segítségével.

Makra Gyula cipész és csizmadia m. Fő u. 3. (saját ház). 1897-ben Algyőn szül., 1916-ban Szegeden szab. fel. Az ország nagyobb városaiban eltöltött 13 évi segédidő után 1929-ben önállósította magát. Mérték szerinti szabóságot folytat. Neje: Mayer Mariska.

Nagy László cipész m. Fő u. 16. (saját ház). Kecskeméten 1873-ban szül., ott is szab. fel 1890-ben. Kecskeméten, Kiskun-

félegyházán és Cegléden fejlesztette szaktudását. 1902-en Kecskeméten, 1927-ben Felsődabason alapított műhelyt. Ipt. elölj. tag, tanonc vizsg. biz. tag. Az olasz fronton harcolt, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Ambrus Juliánna.

Németh István férfiszabó m. Fő u. 39. Szül. 1884-ben Foktőn, felszab. 1900-ban Kiskőrösön. Budapest jobb üzleteiben fejlesztette szaktudását. Műhelyét 1910-ben alapította. Mérték szerint és raktárra. dolgozik. Volt Ipt. elölj tag. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Farkas Rozália.

Szlezák Ferenc cipész m. Fő u. 39. Felsődabason 1905-ben szül., Gyónon tanulta az ipart, 1927-ben szab. fel. Három évig Alsódabason dolgozott mint segéd. 1930 óta ŭzi önállóan az ipart. Neje: Kucsera Erzsébet.

TÓSZEG.

A tószegi ipartestület 1925-ben alakult Varga Márton, Bali Imre és Sándor, Repp József és Schober Dénes kezdeményezésére. A testület első elnöke Sasi Pál mészáros m. volt. Mostani elnöke 1930 óta Töröcsik Pál asztalos m., alelnöke Sasi Pál, jegyzője Bali Imre szabó m., pénztárosa Varga Károly kovács m. Tagjainak száma 69. A testületnek italmérési engedélye van.

Buczkó Imre cipész m. Tószegen 1904-ben szül., 1922-ben szab. fel. Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason, Szegeden, Szentesen, Cegléden, Bpesten, Győrött praktizált segédi minőségében. 1926-ban lett önálló. Törekvő, szorgalmas iparos.

Dorók István fodrász m. Szolnokon 1900-ban szül., 1916-ban szab. föl. Mint segéd 10 éven át fejlesztette szaktudását. Önálló üzletét 1926-ban létesítette. Az Ipt. vál. tagja. A Nemzeti Hadseregben szolgált.

Fekete György asztalos m. és temetkezési vállalkozó. Tószegen 1896-ban szül., 1912-ben szab. fel. Tószegen, Szentmiklóson, Kolozsvárott, Szolnokon, stb. volt segéd. Önálló 1918-ban lett. Az orosz fronton kétszer megsebesült. 50 százalékos rokkant.

Kiss Ernő borbély m. Tószegen 1890-ben szül., 1910-ben szab. fel. Ujkécskén, Debrecenben fejlesztve szaktudását, 1913-ban létesítette fodrászműhelyét. Az Ipt. ellenőre, közs. közgyám, iskolaszéki tag, a Hangya felügy. biz. tagja, tanoncvizsg. biz. tag.

Pivinszky László borbély m. Tószegen 1907-ben szül., 1928-ban szab. fel. Három éves segédi gyakorlat után 1931-ben önállósította magát. Ugyanakkor nőül vette Juhász Magdolnát.

Sasi Pál mészáros és hentes m. Tószegen 1883-ban szül., 1902-ben szab. fel. 8 évig volt segéd, majd 1910-ben nyitotta meg önálló üzletét. Az Ipt. alelnöke, a Polgári Olvasókör jegyzője. Az orosz fronton fogságba esett.

Szalkay Gábor sütő m. Békésen 1882-ben szül., 1900-ban Kecskeméten szab. fel. Budapesten és Kecskeméten folytatott segédi gyakorlat után 1921-ben önálló lett Kenderesen, 1922-ben áttette műhelyét Ujpestre, majd 1931-ben Tószegre. Kenyér- és steer-sütéssel foglalkozik.

Töröcsik Pál asztalos m. (saját ház). Tószegen 1879-ben szül., 1900-ban atyjánál szab. fel. Hosszú ideig volt segéd, majd csoportvezető, 1919-ben pedig önállósította magát. Az ipartestület elnöke, közs. képviselő, iskolagondnok, az önk. tűzoltó testület pénztárosa, a Hangya igazgatója. Az orosz és olasz fronton harcolt és számos kitüntetést kapott.

TISZASÜLY.

Bartus László cipész és csizmadia m. Tiszasülyön 1893-ban szül., 1910-ben Szolnokon szab. fel. Mint segéd az ország több városában képezte ki magát. 1919-ben pedig önálló lett. Az Iparos Kör vál. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt. Kisezüst, bronz v. é., K. cs.-k. kitüntetést kapott.

Bartus Mihály cipész m. Tiszasülyön 1891-ben szül., 1909-ben szab. fel Dorogi Jánosnál Szolnokon. Több helyen segédkedett, majd 1919-ben önállósította magát. Elismerő oklevél, nagyezüst érem és ezüst oklevél dícséri kiváló szaktudását. Az Iparos Kör jegyzője, volt alelnöke is. A Hangya volt felügy. biz. elnöke és pénztárnoka. A román és olasz fronton harcolt 3½ évig, kivéve a Wienben töltött 10 hónapi betegségét.

Dobay Károly kovács m. Fő út 27. Sárospatakon 1888-ban szül., atyjánál, D. Istvánnál 1905-ben szab. fel. A fővárosban és az ország több helyén fejtette ki segédi tevékenységét. 1921-ben lett önálló. Az Iparos Kör vál. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, fogságba esett,

kisezüst, háromszor bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Szekretár Sándor asztalos m. temetkezési vállalkozó. Tiszasülyön 1899-ben szül., 1923-ban Jászladányban szab. fel. Három évig volt segéd, de 1926-ban már önállósította magát. Az Iparos Kör vál. tagja. A román és olasz fronton harcolt.

Vereb József szíjgyártó m. Szül. 1881-ben, Jászkiséren 1918-ban szab. fel. Két évig segédeskedve, 1920-ban önálló lett. Az Iparos Körnek három éven át elnöke volt. A szerb és orosz fronton harcolt, egyszer megsebesült. Bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

TISZABURA.

Kolláth Zsigmond asztalos m. Kenderesen 1903-ban szül. Jászberényben 1919-ben szab. fel. Balassagyarmat, Kisújszállás, Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. 1926-ban lett önálló. Az Iparos Kör vig. biz elnöke.

Kolozsváry Imre asztalos m. Tiszaburán 1893-ban szül., 1912-ben, atyjánál szab. fel. Szegeden és Budapesten volt segéd. 1922-ben átvette atyja által alapított modern, benzinmotorral, gyalu- és marógépekkel felszerelt műhelyét. Az Iparos Kör alelnöke, aki annak alapításában is tevékeny részt vett. Az orosz, szerb és olasz frontokon harcolt, háromszor megsebesült, 33%-os rokkant.

BUDAKESZI.

Albrecht Ferenc bőrkereskedő és cipőfelsőrészkészítő, Fő u. 143. Szül 1902-ben Budakeszin, Budapesten 1922-ben szab. fel. Mint segéd a cipészmesterek szövetségénél, Németh János cipész ipt. elnöknél stb. dolgozott. 1926-ban önállósította magát. Budapesten mintavágási tanfolyamot végzett. A polgári dalkör szervezésében résztvett és annak karnagya. A Lyra dalkör szervezésében is tevékenykedett. Neje: Krenn Erzsébet.

Albrecht István cipész m. Fő u. 143. Budakeszin szül. 1869-ben, Budapesten szab. 1884-ben. Segédéveit Tatatóváros, Győr és Esztergomban töltötte. 1896-ban önállósította magát. A község legrégibb cipésziparosa. Kb. 15 tanoncot szabadított már fel. A testület megalapításában és szervezésében részt vett és azóta pénztárnoka. Tagja a közs. képv. testületnek és a tanoncvizsg. bizottságnak. Neje: Frank Mária.

Deponte György pékmester, Erdő u. 39. 1886-ban szül. Budakeszin, 1903-ban Budafokon szab. fel. 1919 óta önálló. Jelenleg egy fióküzlete is van (Erkel u. és Petőfi u. sarok). A helyi lakosság és az üdülők szívesen vásárolják fehér és finom sütésű készítményeit.

Eisenhut Antal cipész m., Fő u. 43. Szül. 1904-ben Budakeszin, u. itt szab. fel 1925-ben. Mint segéd a budapesti kadettiskolában és a folyamőrségnél dolgozott. 1931-ben saját erejéből önállósította magát és kizárólag mérték után dolgozik. Igen jól képzett szakiparos, akinek munkája a helyi közönség előtt közkedveltségnek örvend. Egyedül családjának és iparának él. Neje: Szalay Rozália.

Eszterle János cipész m., Széchenyi u. 105. 1906-ban szül. Budakeszin, u. itt szab. fel 1924-ben. Műhelyét 1928-ban nyitotta meg. Mérték utáni rendelésre dolgozik. A Polgári Dalárda tagja. Neje: Rompl Anna.

Fogl Sebő kép. ácsmester, Fő u. 2—4. Szül. 1880-ban Budakeszin, 1897-ben szab. fel néhai F. Andrásnál, atyjánál. Önálló 1911-ben lett. A község jelentős ácsmunkálatait ő végezte. Az Ipt. egyik megalapítója és azóta állandóan előlj. tagja. A tanoncvizsg. biz. tagja, a Hangya ellenőre, volt közs. képv. A világháborúban a 4. árkász ezredben szolgált, kétszer megsebesült. Kétszer br. v. é., K. cs.-k. és seb. érme van.

Frank Ferenc borbély m. (úri és női), Fő u. 171. Szül. 1888-ban Budakeszin, u. ott szab. fel 1908-ban. Üzletét 1912-ben nyitotta meg. Leánya, F. Mariska, aki a női fodrászatot a fővárosban és az úri fodrászatot atyjánál kitanulta, nála dolgozik mint segéd. F. Ferenc az Ipt. egyik megalapítója, azelőtt előlj. tagja. A világháborúban az orosz fronton harcolt és ott fogságba került. Neje: Mészner Anna.

Hermann Jakab kőműves m., Kálvária u. 14. Szül. 1887-ben Budakeszin, u. itt szab. fel 1904-ben. Segédéveit szülőhelyén töltötte és 1919-ben önállósította magát. Számos magánépület munkáit végezte és megbízható, alapos munkái révén igen jó nevet vívott ki magának.

Hofherr Ferenc bognár m., Széchenyi u. 143. Szül. 1887-ben Budakeszin, fel-

szab. 1909-ben. Mint segéd atyjánál, H. Andrásnál, majd a fővárosban fejlesztve szaktudását. 1913-ban vette át atyja üzemét. Műhelyéből kiváló minőségű hintók és remek autókarosszériák kerülnek ki. Az ipt. egyik alapító tagja és 1929 óta előlj. tag. Községi előljáró és esküdt. A róm. kath. egyház tanácsosa. A háborúban a szerb, orosz, olasz és román frontokon volt, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetéseket kapott. Neje: Schulz Borbála.

Leyrer Lőrinc úri- és női cipész m., Erkel u. 6. Budakeszin szül. 1900-ban, 1914-ben szab. fel. Szülőföldjén 1920-ban önállósította magát. Kizárólag mérték után készült, elsőrangú cipők kerülnek ki műhelyéből. Két tanoncot szabadított már fel. Neje: Meiszl Magdolna, 1 fia és 1 leánya van.

Mayer Mátyás épület- és bútorasztalos és temetkezési vállalkozó, Erdő u. 77. Szül. Budakeszin 1876-ban, Budaőrsön szab. fel 1893-ban. Segédéveit a fővárosban és Szolnokon töltötte. 1902-ben lett szülőföldjén önálló és 1932 óta temetk. vállalkozó. Az iskola, templom, községháza, kincstári erdőhivatal külső és belső asztalos munkáit végezte, azonkívül több nagyobb és kisebb magánépület asztalos munkáit. Az Ipt. egyik alapítója és 1929-től elnöke. Azelőtt előljárója és alelnöke volt. A háborúban az 1. honvéd gy. ezredben a szerb és orosz fronton volt. Neje: Szücs Éva. Fia, Mátyás atyja üzletében dolgozik.

Márkus Dániel cipész m., Erkel u. 15. Gárdonyban szül. 1898-ban, 1915-ben szab. fel Kápolnásnyéken. Mint segéd állandóan a fővárosban dolgozott. Budakeszin önállósította magát 1929-ben. Mérték után dolgozik. A budakeszi üdülők részére modern, a hygienikus követelményeknek megfelelő szobákat ad ki. A világháborúban a 69. gy. ezredben az orosz, román és olasz fronton harcolt és fogságba esett. Neje: Nürnberger Antónia.

Mészner Mátyás cipész m., Fő u. 111. Szül. Budakeszin 1886-ban, u. ott szab. fel 1903-ban. 1912-ben önállósította magát. Szezon időben 2 segéddel és 1 tanoncal dolgozik úgy raktárra, mint rendelésre. Az Ipt. előlj. tagja. A világháborúban az 1. honv. gy. ezr.-ben az olasz és orosz fronton szolgált és 1915-ben fogságba esett. Neje: Braun Katalin.

Misztl Gergely sütő m., Széchenyi u. 39. Szül. Budakeszin 1906-ban, 1923-ban a fővárosban szab. fel. Mint segéd főleg Ujpesten dolgozott, majd 1931-ben önálló lett és mestervizsgát tett le. Műhelyében kettős kemence van, modern berendezéssel a hygenia követelményeinek megfelelően. A gödöllői m. kir. állami méhész tanfolyamot végezte és oklevéllel lett kitüntetve. Fiókkörzetvezető volt. Neje: Koch Erzsébet.

Pfendner András pék m., Erkel u. 5. Szül. 1879-ben Budakeszin. u. ott szab. fel atyja üzletében 1896-ban. Mint segéd atyjánál dolgozott 1898-ig, amikor is átvette az üzem vezetését. Két tanoncot szabadított fel. Egy segédet foglalkoztat. A testület egyik megalapítója és előlj. tagja volt. A közs. képv. test. tagja. Neje: Lehner Magdolna. Fia, András atyjánál dolgozik mint segéd.

Pruzsintzky Rezső épület- és bútorasztalos m. 1890-ben Budakeszin szül., 1907-ben Schuszter Józsefnél szab. fel. 18 éven keresztül fővárosi műhelyekben fejlesztette szaktudását. A háború kitörésekor a szerb harctérre került. Leszerelés után 1919-ben vette nőül Schulz Erzsébetet. 1925-ben lett mester. Nevéhez fűződik a helybeli községháza, a zárda, a plébánia és számos családi ház szakmába vágó munkája. Az ipt. előlj. tagja.

Schmidt József kovács m., Széchenyi u. 139. sz. 1896-ban szül. Budakeszin, atyjánál szab. fel 1913-ban. Segédéveit atyjánál töltötte 1920-ig, amikor is saját erejéből önállósította magát. Azóta elismert nevet vívott ki magának úgy az ipari, mint a társadalmi körökben. Az Ipt.-nek, melynek egyik megalapítója, 1924 óta előlj. tagja. A tanoncvizsg. biz. alelnöke, stb. A háborúban a 7-es huszárezredben szolgált és a román, orosz és olasz frontokon volt. Olasz fogságba került. Kitüntetései: br. v. é. és K. cs.-k.

Schwarczinger János úri szabó m., Virágvölgy u. 1. Szül. 1890-ben Budakeszin, a fővárosban 1906-ban szab. fel. Mint segéd is Budapesten képezte magát a szakmájában és a bpesti ipt. által oklevéllel lett kitüntetve. 1920-ban önállósította magát szülőhelyén. Az Ipt.-nek 1929 óta előlj. tagja. 1915-ben bevonult az 1. h. gy.-ezredbe és az olasz frontra került, ahol 1916-ban fogságba esett. Közel 3½ évig volt hadifogoly. Egyszer megsebesült.

Schwarczinger János szabómester.

Starcz György cipész m., Fő u. 78. Szül. Budakeszin 1888-ban, a fővárosban szab. fel 1905-ben. Segédi gyakorlatot Budapesten, Szepesmegyében, Poprádfelkán és Tátrafüreden folytatott. Műhelyét 1919-ben alapította. 3 tanoncot sza-

badított fel. Az Ipt. egyik megalapítója és a megalakulástól előlj. tagja. 4 évig pénztárosa volt. A Lyra dalkör megalapítója és pártoló tagja. A háborúban a szerb, orosz, román és olasz frontokon volt s 1918-ban mint főtűzér szerelt le. Neje: Práth Mária.

Szautner György pék m., Vencel u. 3. Szül. Budakeszin 1877-ben, a fővárosban 1893-ban szab. fel. Mint segéd Budapest jobb mestereinél fejlesztette szaktudását. 1903-ban önállósította magát. Az Ipt. alapító és előlj. tagja. 1914-ben az 1. népfölkelő ezredbe vonult be és a szerb és olasz frontokon harcolt, egyszer megsebesült. György fia Bpesten péksegéd, János pedig fémnyomó.

Schuszter János cipész m. Budakeszin 1877-ben szül., Budapesten 1889-ben szab. fel. Mai műhelyét 1907-ben alapította. Az ipt. alelnöki tisztségét töltötte be, a tanoncvizsg. biz. v. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Gruber Mária.

Theisz János úri- és női fodrász m., Erkel u. 1. 1892-ben szül. Budakeszin, 18 éves korában szab. fel. Üzletét 1919-ben nyitotta meg. 3 asztallal, modernül, a hygiena követelményeinek megfelelően van berendezve. Az úri közönség szívesen látogatja. 2 tanoncot szabadított fel. Az Ipt. egyik alapítója és számvizsg. póttag. Lyra Dalkör tagja. A háborúban a 38. gy. ezr.-ben az olasz, orosz és szerb frontokon teljesített szolgálatot. Neje: Tebelle Zsuzsánna.

Trenki János sütő m., Külső sor 7. 1876-ban szül. Budakeszin, u. ott szab. fel 20 éves korában. Segédéveit szülőhelyén és környékén töltötte le. Saját erejéből önállósította magát 1904-ben. Mint szakképzett iparos becsületes munkájával igen jó nevet vívott ki magának.

GYÖRKÖNY.

Binder Fülöp épület- és bútorasztalos m., Györkönyön 1906-ban szül., Pakson 1925-ben szab. fel. Nagydorogon és Györkönyön dolgozott 3 évig mint segéd. 1928-ban alapította műhelyét. A Györkönyi Hencsepusztai el. iskolaépület és berendezési munkái az ő szaktudását dícsérik. Neje: Plezer Erzsébet.

RÁKOSKERESZTUR.

Dakó Árpád fodrász m., Vasút u. 3. Kézdivásárhelyen 1899-ben szül., Kovásznán 1915-ben szab. fel. Segéd Brassóban, Szabadkán, Budapesten és Bukarestben volt. 1927-ben alapította fodrásztermét. Férfi- és női fodrászatot folytat. 1—2 segédet tart. Az olasz és a román fronton harcolt, hadifogságban volt. Neje: Richter Anna.

Gácsi János ács m. 1883-ban szül., 1904-ben szab. fel Rkeresztúron. Fővárosi, rkereszturi, korompai, újpesti és szolnoki mestereknél praktizált. 1910 óta folytatja önállóan az ipart. A rákosligeti r. kath. templom és számos családiház szakmába vágó munkája dícséri szaktudását. Volt ipt. szakbiztos. 1915-től az orosz, román és olasz frontokon harcolt, br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Oszlay Zsuzsánna.

Grich Ferenc kép. ács m., Hajnal u. 2. Szül. 1881-ben Budapesten, felszab. 1902-ben Maglódon. Segédi gyakorlatot Rákoskeresztúr és Budapest jobb cégeinél folytatott. 1906-ban önállósította magát, mestervizsgát 1911-ben tett. Templomok, állami-, városi- és magánépületek szakmábavágó munkáit végezte. Az Ipt. felügy. biz. tagja, volt elnöke és pénztárosa, közs. képv. test. tag, stb. Az olasz és az orosz fronton harcolt, kétszer sebesült meg, 56 hónapig hadifogságban volt. Neje: Tihi Julianna.

Kapiás Pál kovács m., Pesti u. 153. 1876-ban szül., Besztercebányán 1894-ben szab. fel. A Felvidék nagyobb városaiban és a fővárosban folytatott segédi gyakorlatot. 1901-ben alapította műhelyét, ahol egy segéddel dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja, volt közs. képv. test. tag, az OKH helyi csop. ig. tagja, volt közs. képv. test. tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Alczibler Zsuzsánna.

Kormos Ferenc épület- és bútorasztalos m. Makláron 1909-ben szül., 20 év mulva u. ott szab. fel. Maklár, Füzesabony és Rkeresztur voltak segédéveinek állomáshelyei. 1931-ben alapította műhelyét, vevőköre a helybeliekből és a környékbeliekből áll.

Kotász Testvérek (Ferenc és Sándor) műszerészek, Hajnal u. 6. Mindketten Rkeresztúron tanulták az ipart, a fővárosban gyarapították szaktudásukat. Közös erővel 1923-ban nyitották műhelyüket, ahol norinbergi díszműárukat készítenek. 1926-ban kiállítási aranyérmet és oklevelet nyertek. Részt vettek a világháborúban, Sándor hadifogságban volt.

Kovács István kőművesiparos, Széchenyi u. 21. Rákoskeresztúron 1895-ben szül., Budapesten 1913-ban szab. fel. Fővárosi vállalkozóknál praktizált. 1929 óta önálló. 1915-től végigküzdötte a világháborút, a szerb és olasz fronton, ezüst érdemker. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Sztruska Anna.

Lay István asztalos és kádár, faáruüzemtulajdonos, Pesti út 156. Rákoskeresztúron 1902-ben szül., u. ott 15 éves korában szab. fel. A Budapesti Technológia rendes növendéke volt. A vállalatot édesatyja alapította, 1923 óta van személyes vezetése alatt. A famegmunkálógépekkel felszerelt villanyerejű üzemben 4 segéd és 2 tanuló dolgozik. Ipt. előlj. tag, felügy. biz. tag, atyja községi közgyám, megye biz. tag. Neje: Schubauer Katalin.

Maczuga László szabó m., Hajnal u. 20. Erdősszentgyörgyön 1874-ben szül., Marosvásárhelyen 1893-ban szab. fel. Békéscsabán és Budapesten folytatott segédi gyakorlatot. 1906-ban Budapesten alapított műhelyét 1911-ben helyezte át Rákoskeresztúrra. Polgári és egyenruha szabóságot folytat két fiával. Volt tanonc vizs. biz. tag. 1914—18-ig a szerb, orosz, olasz és román fronton harcolt. Neje: Kiss Hermin.

Novossád József kőművesmester.

Paulovits Pál kép. kőműves m., Nap u. 16. 1908-ban szül, 1926-ban szab. fel. Budapesten, Rákoshegyen és Rákosligeten segédkedett, a Cyklopnál művezető volt. 1931 óta önálló, 1932-ben tett mestervizsgát.

Pelech József ács m., Tabán u. 27. Pilisen 1878-ban szül., Budapesten 1895-ben szab. fel. Budapesten mint segéd, Ujpesten mint művezető működött. 1898-ban Pilisen önállósította magát, 1920 óta folytatja az ipart Rkereszturon. Azelőtt építési vállalata is volt, ma tisztán az ácsipart űzi. Volt ipt. előlj. tag. 1914-ben az orosz frontra került, Przemyslnél hadifogságba esett. Neje: Klein Teréz.

Pintér Lajos sütő m. és vegyeskereskedő. Szül. 1890-ben, felszab. 1906-ban Siófokon. Siófok, Székesfehérvár, Esztergom, Veszprém és Budapest műhelyeiben segédkedett. Önállósítási évei 1922 és 1925. Sütődéjében egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Villanyerejű szakgépei vannak. Az Orsz. Sütőiparosok Helyi Csop. elnöke. Háború alatt az olasz fronton volt. Neje: Horváth Gizella.

Pintér Mihály cipész m., Hajnal u. 5. Mendén 1885-ben szül., Szabadkán 1903-ban szab. fel. Szabadkán, Rákoskeresztúron és Budapesten volt segéd 1908—1922-ig a MÁV szolgálatában állott. 1925 óta űzi állandóan az ipart Neje: Juhász Anna.

Ruppl Ferenc kép. kőműves m., Jászberényi u. 9. Szül. 1890-ben, felszab. 1910-ben Budapesten. A legelső fővárosi vállalatoknál eltöltött évek után 1920-ban önállósította magát. 1931-ben tett mestervizsgát. Mint munkavezető fővárosi emeletes házak építésében vett részt, önállósága óta Rkeresztúron cca 20 épületet tervezett és kivitelezett. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: kis ez. v. é., br v. é. és K. cs.-k. Neje: Grenyó Borbála.

Szluka János kőművesiparos, id. Kovács Gy. u. 19. Rákoskereszúron 1902-ben szül., Budapesten 1926-ban szab. fel. Hat évig dolgozott a szakmában mint segéd. 1932 óta önálló. Mint alvállalkozó ő építette a rákosligeti ref. templomot. A Rákosligeti Önk. Tűzoltó Test. zenekarának karnagya. Neje: Ravasz Erzsébet.

Vad Ferenc épület- és bútorasztalos m., Ferihegyi u. 38. Dévaványán 1905-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel Endrődön, Budapesten (Malomsokynál, Polacseknél, Mahunkánál), Rákoshegyen és Rákoskeresztúron praktizált. Budapesten technológiát végzett. Műhelyét 1930-ban alapította. Egy segédje van.

Vass Mihály sütő m., Széchenyi u. 15. 1896-ban Jászberényben szül., 1916-ban Budapesten szab. fel. Segéd fővárosi üzemekben volt. 1922-ben nyitotta sütődéjét, ahol egy segéddel dolgozik. Az üzlet vezetésében neje szül. Csák Anna is részt vesz.

Vigas József sütő m. Szelézen 1882-ben szül., Budapesten 1900-ban szab. fel. Budapesten praktizált. 1906-ban Budapesten önállósította magát, fővárosi üzemét 21 év mulva Rákoskeresztúrra helyezte át. 3 segédje és 2 tanulója van. Üzeme géperejű. Ipt. felügy. biz. tag, OKH helyi csop. ig. tag. 1914—től végigküzdötte a világháborút. Neje: Wolfinger Borbála.

SOLT.

Csete Bálint bognár m. (958. Solton 1903-ban szül., u. ott 1924-ben szab. fel. Segéd Solt, Akasztó, Kiskunhalas, Dunaföldvár stb. mestereinél volt. 1930-ban alapított műhelyében az összes szakmába vágó munkákat végzi.

Molnár János géplakatos m., Kossuth u. 605. 1883-ban Bölcskén szül., 1899-ben Budapesten szab. fel. 2 évig a Magy. Áll. gépgyárban dolgozott, 16 évig a M. Kir Áll. Építészeti hivatalnál művezető volt. Elejétől végigküzdötte a világháborút, kit.: nagy ez., kis ez. és br. v. é., koronás ezüst és koronás vas érd. ker. és K. cs.-k. 1919-ben önállósította magát. Volt ipt. előlj. tag. Neje: Mándy Izabella.

Pecznyik János úri- és női szabó m. (335). Szül. 1896-ban Solton, felszab. 1913-ban Budapesten. 15 évig dolgozott kitünő fővárosi szalónokban. 1920-ban a technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1920-ban önállósította magát. Rendelői az intelligencia köréből adódnak. 1931 óta az Ipt. elnöki tisztségét viseli. Lelkes és rátermett vezetője az iparosságnak. A közs. képv. test. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Laki Erzsébet, képesített női szabó, 1931-ben hunyt el.

Szücs Sándor lakatos m. (577). Solton 1880-ban szül., u. ott 18 éves korában szab. fel. 22 éves fővárosi és vidéki gyakorlat után, 1921-ben alapította műhelyét. A különféle kerítéskészítésben specialista. Sok templom és magánkert dísze az ő remekbe készült kerítése.

PERKÁTA.

Baumann Vencel asztalos m., temetkezési vállalkozó, tűzoltó parancsnok, az Iparoskör vál. tagja, a tanoncvizsg. biz. elnöke. Született Perkátán 1862-ben, felszabadult 1878-ban. Adonyban, Perkátán és Budapesten töltötte segédéveit, 1886-ban saját házában lett önálló. Épület- és bútorasztalos munkát készít, amiben Nándor fia mint segéd szintén résztvesz. Munkájával a közönség teljes megelégedését vívta ki.

Jankovics Ferenc bognár m. Hercegfalván 1875-ben szül., 1890-ben szab. fel. Budapesten, Konstantinápolyban, Sarajevóban, Romániában és Ausztriában dolgozott mint segéd. 1899-ben lett önálló. Az Ipt. előlj. tagja. A szerb, olasz, orosz és román fronton harcolt, egyszer megsebesült. Bronz v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

Sokváry László asztalos m. Gyöngyösön 1878-ban szül., 1895-ben szab. fel. Hazánk és Európa több városában gyarapította szaktudását. 1924-ben önállósította magát. Résztvett a főváros több nevesebb épületének szakmunkáiban. Jó munkái több kitüntetésben részesültek. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt.

Thernesz Lajos sütő mester. Törökszentmiklóson 1905-ben szül., 1923-ban szab. fel. Budapesten és vidéken segédkedett. 1929-ben alapította saját fehér- és steer-sütéssel foglalkozó sütődéjét, melyet nagy hozzáértéssel vezet.

PUSZTASZABOLCS.

Budai János borbély- és fodrász m. Jászapátin 1906-ban szül., 1927-ben szab. fel. Több vidéki helyen volt segéd, mígnem 1932-ben megnyitotta önálló üzletét, melyben egy segédet is alkalmaz.

Horthy József gépészkovács m. (saját ház). Szül. 1886-ban, felszab. 1907-ben. Budapesten fejlesztve szakismereteit, 1928-ban lett önálló. Bércséplést is vállal.

Tenczer Miksa cipész m. Dunaadonyban 1893-ban szül., 1917-ben szab. fel. 1932-ben lett önálló. Uri- és női cipőket készít rendelésre jó kivitelben.

TÁPÉ.

Homai István lópatkoló és kocsikovács m., Fő u. Sándorfalván 1900-ban szül., u. ott 17 éves korában szab. fel. Szeged, Kecskemét és Kiskunfélegyháza mestereinél volt segéd. 1927-ben alapította műhelyét. Neje: Vincze Mária.

Klein Béla borbély- és fodrász m, Török telep 14. 1904-ben Budapesten szül., 1920-ban Hódmezővásárhelyen szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten, Pakson, Tiszafüreden és Szegeden folytatott. Fodrásztermét 1929-ben nyitotta meg. Neje: Flesch Rozália.

Miklós Imre borbély- és fodrász m., Fő u. Szül. 1913-ban Tápén, felszab. 1929-ben Szegeden. Két évig Szegeden fejlesztette szaktudását mint segéd. 1931 óta önálló mester.

Nagy József mészáros- és hentes m., Fő u. (saját ház). Tápén 1875-ben szül., Szegeden 1901-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Szegeden folytatott. 1904 óta

fennálló székében egy segédet tart. A közs. képv. testület tagja, szövetkezeti ig. tag. 1914-ben hadbavonult, a szerb és albán frontokon harcolt, megsebesült. Neje: Berta Julianna.

Rabbi Sándor kovács és kocsigyártó m. Kisteleken 1897-ben szül., ott is tanulta az ipart, 1914-ben szab. fel. 1916-ban a háborúba ment, az olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1922-ben Kisteleken, 1924-ben Tápén alapított műhelyt. Neje: Molnár Anna.

Terhes Sándor mészáros- és hentes m., Fő u. 211. (saját ház). 1893-ban Tápén szül., 1913-ban Szegeden szab. fel, ahol tanulságos éveket töltött. Székét 1926-ban nyitotta. Ipara mellett saját földjén gazdálkodás folytat. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Kovács Anna.

Török József mészáros- és hentes m., Bemzvahát 20 (saját ház). Szül. 1908-ban Tápén, felszab. 1929-ben Szegeden. Segédként Szegeden és Ujszegeden dolgozott 1932 óta önálló. Leventeoktató.

Vincze András kovács m., Fő u. 140 (saját ház). Tápén 1876-ban szül., u. ott 1894-ben szab. fel. Szabadkán, Mezőkomáromban (a Sió szabályozásánál) Hódmezővásárhelyen (a Magy Áll. Kotrásfőnökségnél) és Aradon dolgozott önállósága előtt. 1901-ben alapította műhelyét. Volt közs. képv. test. tag. Neje: Balla Mária.

CSÖMÖR.

Kiss Miklós lakatos m., Deák Ferenc u. 31. Albertirsán 1871-ben szül., felszab. 1889-ben Kiskunfélegyházán. Fölszabadulásakor pénzbeli jutalomban részesült. Azután 10 évig gyarapította szaktudását a főváros és az ország különböző városaiban és 1900-ban lett önálló. A községben elismert iparos, aki az Iparoskörnek könyvtárosa. 1897-ben vette feleségül Deli Irént. Második neje Kovács Margit.

Molkin Ferenc sütőmester, Fő ucca 5. 1873-ban Székesfehérváron szül., 1891-ben fölszab. u. ott. Hat évig a fővárosban, majd Székesfehérvárott, Veszprémben és Bonyhádon segédeskedett. Az Egyesült Államokban 3 évig folytatta iparát és 1906-ban Magyarkátán lett önálló. 1922-ben Csömörön alapította két kemencére berendezett műhelyét, amelyben két fia segítségével fehér- és kenyérsütéssel foglalkozik. A világháborúban 1914-től fogva az összeomlásig küzdött a szerb, román és olasz frontokon. 1901-ben nőül vette Tiringer Máriát.

Müller János bognár m., Deák Ferenc u. 1. Akasztó községben szül. 1866-ban, Kiskőrösön szab. föl 1881-ben. Budapesten 5 évig, majd Baján, Kalocsán és az ország más városaiban gyarapította szaktudását. Mint önálló mester 1888-ban kezdte meg iparát, amelyet 1931 óta Csömörön folytat. A helybeli gazdaközönség részére készít gazdasági felszereléseket kitünő kivitelben. 1890-ben vette feleségül Kovács Máriát.

Slisz József szabómester, Kossuth L. u. 2. Csömörön szül. 1880-ban, 18 éves korában Budapesten szab. föl Szabó Dániel mesternél. Mint segéd 10 évig dolgozott a fővárosban és Pozsonyban, 1906-ban saját erejéből lett önálló. Az 1926-ban rendezett ipari kiállításon Gödöllőn oklevéllel lett kitüntetve. Eddig 6 tanoncot szabadított, akik az életben megállják helyüket. Az Ipt. és az Iparoskörnek is 6 éven át volt alelnöke. Az olasz harcokban vaskereszttel lett kitüntetve.

Tilly András fodrász m., Kossuth u. 7. Kistarcsán szül. 1910-ben, atyjánál Tilly Andrásnál szab. föl 1929-ben Kistarcsán. Mint segéd Budapesten, Székesfehérvárott és az ország más városaiban fejlesztette szaktudását. 1931-ben nyitotta meg hygienikusan berendezett fodrásztermét. A helybeli közönség látogatja és mint szakképzett iparost elismerőleg dícséri.

Ursprunger Ferenc úri és női szabó m., Kossuth u. 35. Csömörön 1898-ban szül., u. itt szab. 1922-ben. Budapesten 7 éven át gyarapította szakismeretét és 1929-ben önállósította magát saját erejéből. Képzett iparos, aki úgy helyben, mint Budapesten is vállal munkát. 1923-ban nőül vette Horváth Rózát.

DIÓSD.

Albecker József úri- és női cipész m., Kossuth F. u. 30. 1909-ben Diósdon szül., 1927-ben szab. föl Tárnokon. Öt éven át gyarapítva szaktudását, 1932-ben saját erejéből lett önálló. Mint szakképzett iparost a helybeli közönség látja el munkával, mellyel a legnagyobb elismerést érdemli ki.

Natta Lipót úri fodrász m., gr. Zichy Jenő u. Diósdon szül. 1909-ben, Budapes-

ten szab. föl 1929-ben. Mint segéd is tanítómesterénél dolgozott és 1932-ben nyitotta meg Diósdon hygiénikus berendezésű fodrásztermét, amelyet a helybeli közönség szívesen látogat.

Wittinger Benedek úri- és női cipész m., Wekerle u. (saját ház). Diósdon szül. 1879-ben, 1897-ben szab föl Budapesten. A fővárosban 10 évig nevesebb mestereknél, majd Kolozsvárott, Nagyváradon, Békéscsabán és Szolnokon dolgozott. Kétszer önállóstíotta magát, utoljára 1921-ben. Munkáját a helybeli közönség dícséri. A világháborúban az orosz és olasz fronton harcolt. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Fancsek Mária.

ÉRD.

Kávrán János borbély- és fodrász m., Iskolaköz. 1906-ban szül. Érden, 1918-ban szab. föl ugyancsak Érden Eisemann György mesternél. Mint segéd Budapesten dolgozott állandóan jobb helyeken. Édesatyja támogatásával 1922-ben lett önálló. Az Ipt.-nek és Iparoskörnek vál. tagja. Másodszor nősült 1922-ben, nőül véve Kurán Annát.

Kucsera Jenő kocsi- és patkolókovács m., Fő u. 144. Székesfehérváron szül. 1904-ben. Az ipart édesatyjénál tanulta ki és nála szab. föl 1923-ban. Debrecen, Győr, Nagyvárad, Tapolca, Székesfehérvár, Veszprém és Sümeg voltak segédéveinek egyes állomásai, amelyeken mindenütt szaktudását gyarapította. 1931-ben alapította műhelyét, amelyben a helybeli és környékbeli gazdaközönség látja el munkával.

Posta József úri- és női fodrász m., Alsó u. 450. 1906-ban Szigetváron szül., u. o. szab. 1927-ben. 3 évi segédeskedés után anyja örökségéből alapította 1930-ban hygienikusan berendezett fodrásztermét. Mint szakképzett iparost a helybeli közönség látogatja és munkája révén azoknak elismerését vívta ki.

GYÓN.

Balázs M. János sütő m., Budapesti út 38. Gyónon szül. 1903-ban. Előbb mint gépszerelő dolgozott hosszabb ideig a főváros nagyobb üzemeiben. 1928-ban lett sütő m. és azóta a szakmában elismert nevet biztosított magának. Az Ipt .tanoncvizsg. bizottságának tagja.

Balogh László cipész m., Vasút u. 7. Gyónon szül. 1898-ban, u. itt szab. föl 1926-ban. Önálló lett 1928-ban. Elismert mester, aki kizárólag mérték szerint dolgozik. Az önkéntes tűzoltóegyesület tagja. A világháborúban az orosz, román és olasz fronton harcolt és 50%-os rokkant lett. Neje: Tóth Karolin. Gyermekeik: László és Ilonka.

vitéz Borhegyi Márton hentes- és mészáros m., Temető u. 1898-ban szül. Örkényen, ahol 1912-ben szab. fel. Budapest nevesebb üzemeiben töltötte segédéveit, majd 1926-ban telepedett le Gyónon mint önálló mester. Az Ipt. előljáróság tagja. A szerb, román és olasz frontokon harcolt, az I. és II. o. ez., br. v. é, és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve. 1925-ben avatták vitézzé.

Csordás Kálmán fodrász m., Budapesti út 51. Monoron szül. 1890-ben, 16 éves korában Pilisen szab. föl. A főváros több előkelő fodrászműhelyeiben működött. Közben kitanulta a női fodrászatot is és 1913-ban önállósította magát. A tanoncvizsg. biz. tagja. Előljárósági tag. A világháborúban az olasz harctéren megsebesült. Neje: Fabok Erzsébet.

Harsányi Sándor asztalos m., temetkezési vállalkozó, Kossuth u. 3. Cegléden szül. 1873-ban, u. itt szab. 1890-ben. A fővárosban, Fiumében, Kecskeméten és Aszódon töltötte segédéveit és 1896-ban Cegléden, majd 1897-ben Gyónon alapította műhelyét, melyben a környék számos középületének asztalos munkáit végezte, a multban 8 segédet is foglalkoztatva. Temetkezési vállalatának dúsan fölszerelt raktára van. Az Ipt.-nek és a Tűzoltó Testületnek egyik megalapítója, aki a községi életben is tevékeny részt vesz. Neje: Lugossy Mária.

Hauk Pál cipész m., Kör u. 5. Gyónon szül. 1876-ban, u. itt szab. föl 1893-ban. Szegeden, Szabadkán és Budapesten dolgozott mint segéd, 1902-ben alapította műhelyét, ahol úri és női cipőket készít és javít. Az Ipt. vezetőségi tagja. Az orosz harctéren megsebesült, a br. v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve.

Horváth Lajos lakatos m., gazdasági gépész, Vasút u. 4. Régi iparos családból származik, nagyapja takács céhmester volt. Alsódabason 1883-ban szül., Budapesten szab. föl 1898-ban. Budapesten, Baján és az ország más városaiban gyarapítva szaktudását, 1911-ben Alsódabason alapította műhelyét, amelyet 1926-

ban helyezett át Gyónra. Az Ipt. számvizsgálója, az Iparegylet elnöke. 1914-ben a harctérre vonult és az orosz fronton megsebesült. Neje: Friedl Mária. Három fia iparos.

Kiripocki Dezső kovács m., Budapesti út 9. Gyónon szül. 1900-ban. u. itt tanulta ki iparát 1918-ban. Öt évi segédeskedés után 1923-ban lett önálló szülőhelyén, ahol az összes szakmába vágó munkákat végzi. A világháborúban az olasz fronton harcolt.

Mihala Kálmán szabó m., Budapesti út 40. Kizárólag mérték szerint készíti munkáit elsőrangú kivitelben az 1926-ban Gyónon alapított műhelyében, mellyel előbb már 1921-ben Kerekegyházán vezetett. Kerekegyházán szül. 1900-ban, iparát Budapesten tanulta ki 1916-ban. Neje: Kúthy Rózsa.

Müller Sámuel sütőmester, Budapesti út 50. Szül. 1891-ben Komáromban, ahol atyjának üzemében szab. föl 1907-ben. Wienben, Győrben dolgozott, 1921-ben lett önálló. 1930 óta Gyónon működik. Egy segédet és egy tanoncot foglalkoztat. Az orosz fronton rokkant lett és a K. cs.-k.-tel van kitüntetve. Neje: Vásárhelyi Rózsi.

Palay István szabó m., Budapesti út 32. 1879-ben Tiszaújlakon szül., Beregszászon 1896-ban szab. 1918-ban Gyónon alapította műhelyét, amelyet 1919-ben Gyónra helyezett át. Kizárólag mérték szerint dolgozik. A tanoncvizsg. biz. tagja. László fia 1925-ben szabadult föl és jelenleg Budapesten dolgozik.

Szegő Imre férfi szabó m., Budapesti út 18. Felsődabason szül. 1905-ben, 17 éves korában édes atyjánál szab. föl. Férfi szabóságát 1931 óta bírja, ahol kész ruharaktár részére dolgozik. Neje: Klinger Ibolyka.

özv. Zalecsak Ferencné kéményseprő m. gr. Vay Sándor u. 15. Özvegyi jogon gyakorolja a kéményseprő ipart 1930 óta. Néh. férje 35 éven át volt az alsódabasi járás I. kerületi kéményseprő mestere. Felelős üzletvezetője: Gyenes Sándor.

TÁRNOK.

Kovács Ernő kovács m. Fő u. 108. Tárnokon 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. Budapesten és Kispesten fejlesztette szaktudását, mint segéd 1927-ben lett önálló. Hat évig uradalmi kovács volt. Az orosz harctéren volt.

Kőnig Ferenc fodrász m. Fő ucca. Budapesten 1907-ben szül., atyjánál 1928-ban szab. fel, 1929-ben pedig átvette atyja üzletét, melyet a hygiénia követelményeinek mindenben megfelelően vezet.

Lizicska István bognár m. Fő u. 86. 1903-ban Pusztazámoron szül. 1922-ben Sóskúton szab. fel. Szegeden, Törökszentmiklóson, Tolnán és Abonyban volt segéd. 1925-ben önállósította magát. Neje: Topor Anna.

Mészáros Gyula cipész m., Fő u. 80. 1906-ban Budapesten szül., 1923-ban szab. fel. Budapesten és külföldön volt segéd. 1930-ban nyitotta meg műhelyét, melyben tisztes munkát végez.

Mészáros László cipész m. Fő u. 104. Budapesten 1899-ben szül., Budafokon 1917-ben szab. föl. Fővárosi neves cégeknél volt segéd. 1930 óta pedig önálló mester, aki egy segédet alkalmaz. Résztvett a világháborúban.

Pillár Mihály cipész m. Tárnokon 1906-ban szül., 1923-ban szab. fel. Pilisvörösvár és Budapest jobb műhelyeiben volt segéd. 1931-ben önállósította magát. Törekvő, ambíciózus iparos.

Vlesskó József cipész m. Vasút u. 113. Tárnokon 1892-ben szül., atyjánál, Józsefnél szab. föl. Mint segéd Budapesten és Székesfehérváron gyarapította szaktudását. 1930-ban vette át atyja műhelyét. Az orosz és olasz harctéren szolgált. Bronz v. é., K. cs.-k. és seb. érme van.

Weszeli Mihály kádár m. Vasút u. 120. Tordason 1898-ban szül., 1926-ban szab. fel. A fővárosban és több községben volt segéd. A román harctéren szolgált.

TISZABŐ.

Bozsó Márton hentes és mészáros m. Szül. 1904-ben, felszab. 1927-ben. Szolnokon, Budapesten, Sárváron fejlesztette segédi tevékenységét és 1929-ben lett önálló. Elismert áruival jó nevet szerzett magának. A Nemzeti Hadseregben szolgált.

Csortos Gábor kovács m. Tiszabőn 1881-ben szül., Fegyverneken 1899-ben szab. fel. Az ország különböző városaiban fejlesztve szaktudását, 1907-ben saját erejéből lett önálló. Bércséplést is vállal. 1921-ben gépészeti szakvizsgát tett. Az orosz és olasz fronton harcolt.

Bronz v. és K. cs.-k. kitüntetést kapott.

Feith Ádám borbély és fodrász m. Fegyverneken 1905-ben szül., 1920-ban Erbert Józsefnél szab. fel. Ugyanannál segédkedett éveken át, majd 1926-ban önállósította magát. A helyi intelligencia és polgárság látogatja üzletét.

Nagy József lakatos m. Jászapátin 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel. A főváros jobb üzemeiben gyarapította segédkorában szakismereteit, 1920-ban pedig önálló lett. Gépész szakvizsgát tett. Van egy faszéntűzhely szabadalma. Neje: Rózsás Erzsébet.

Steinberger Salamon lakatos m. Tiszabőn 1879-ben szül., 1895-ben szab. fel. A fővárosban és több vidéki városban praktizált, 1907-ben pedig önálló műhelyt alapított. A gépészeti szakvizsgát is letette. Vállal bércséplést is. Neje: Gläser Irén.

Ulriczky Pál asztalos m. Tiszabőn 1890-ben szül., 1906-ban szab. fel. Budapest kiváló cégeinél fejlesztve szaktudását, 1920-ban önállósította magát. Az Orozdy kastély, a tiszaböi elemi iskola és tanítólak szakmunkái az ő nevéhez fűződnek. Már tanonc korában oklevelet nyert. A szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. Bronz v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

Vígh Endre szabó m. Kiskörén 1886-ban szül., 1908-ban szab. fel. A fővárosban és a vidék több helyén volt segéd. 1921-ben lett önálló. Az orosz és olasz fronton harcolt, súlyosan megsebesült. Kisezüst v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

CSILLAGHEGY.

Bakty Ferenc hentes- és mészáros m., Mátyás király út 24., 3 fióküzlete is van. Budapesten szül. 1899-ben, u. itt szab. föl 1917-ben. A fővárosban több üzemben eltöltött segédévei után 1922-ben lett önálló. Üzeméből jó és ízletes áru kerül ki. Az Iparoskör vál. tagja. A világháborúban az orosz, román és albán fronton harcolva, egyszer megsebesült. Kit.: br. v. é., K. cs.-k. és seb. érem. Neje: Rozer Mária.

Bayer Ferenc hentes és mészáros m. Ország út. Budapesten 1900-ban szül., 17 éves korában Muzsik Antalnál szab. fel. Fővárosi mestereknél praktizált. Székét 1920-ban alapította. A pomázi Ipt. tagja. Neje: Gere Ilona, esküvőjük 1928-ban volt.

Csics József épület- és bútorasztalos m., Erdő u. 4. 1892-ben szül. Budapesten, ahol 1911-ben szab. föl. és Zágrábban több jobb műbútorgyárban dolgozott és 1928-ban alapította saját erejéből műhelyét, amelyben 1—2 segéddel és 2 tanonccal dolgozik. A csillaghegyi r. k. templom 3 ajtós gyóntatószéke, valamint számos családi ház és villa szakmunkája az ő szakképzettségét dícséri. Az Iparoskör tagja, az Ipt. zászló alapítója. Az orosz harctéren egyszer megsebesült és 4 évet töltött fogságban. Neje: Liptay Eszter.

Geszler Antal úri szabó m. Zöldfa u. 1899-ben Móron szül., 1916-ban Wienben szab. fel. Segéd Budapesten volt. 1930-ban önállósította magát. 1917-től az olasz fronton harcolt, megsebesült. Háború után a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot. 1926-ban vette nőül György Gizellát.

Hibacskó József cipész m., Botond u. 13. 1889-ben Rácalmáson szül., Székesfehérváron szab. föl 1907-ben. A fővárosban több mint 2 évtizeden át segédeskedett és 1932-ben lett önálló. Uri- és női cipőket készít mérték szerint és raktárra is. A szerb és orosz harctéren küzdött és egyszer megsebesült. Neje: Tonigold Ilona.

Ifj. Merkl Ferenc mészáros és hentes m. Békásmegyeren 1891-ben szül., 1910-ben tanulta ki iparát Rákospalotán. Képzett iparos, akinek kezéből ízletes, jó áru kerül ki. A világháborúban az orosz fronton harcolt és 7 évig szenvedett fogságban. 1922-ben nőül vette Schifferer Hedviget.

Müller János kőfaragó m., Erdő u. 5. Ürömben szül. 1883-ban, u. ott szab. föl 1901-ben. Mielőtt 1930-ban önálló lett, közel 30 esztendőt töltött Románia több városában, Krassó-Szörény megyében és Erdélyben. Jelenleg csak cyklopmunkával foglalkozik. 1915-ben bevonult a háborúba és az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Bukovácz Márta.

Osváth Ferenc épület- és műbútorasztalos m. Attila u. 60. Szül. 1901-ben Budepesten, felszab. 1925-ben Ujpesten. Kitűnő újpesti mestereknél fejlesztette szaktudását. 1931-ben önálló műhelyt alapított. 1927-ben volt az esküvője Szecsődi Gizellával.

Poschán János sütőmester. Nagykállóban szül. 1906-ban, Nyíregyházán tanulta ki iparát 1925-ben. 1931-ben lett

önálló. Szakképzett iparos, aki 1 segédet és 1 tanoncot foglalkoztat. Vevőköre helybeli és óbudai lakosokból adódik.

Retkes Róbert épület- és bútorasztalos m., Hunyady u. Szolnokon szül. 1905-ben, iskoláit Abonyban végezte, ahol 1920-ban szab. föl. Szolnokon, Abonyban, Kecskeméten, Cegléden és Budapesten töltött segédévek után 1932-ben önállósította magát, miután 1926-ban nőül vette Dániel Margitot.

Schwenderwein Béla épület- és bútorasztalos m. Attila u. 24. Pécsett 1908-ban szül., u. ott 1925-ben Rosenberg mester szabadította fel. Pécsi, budapesti és újpesti, stb műhelyekben gyarapította szaktudását. 1930 óta mester. Kettnyek Máriát 1931-ben vezette oltárhoz.

Seidl Károly kárpitos és díszítő m. Szakképzett iparos, aki 1881-ben Budapesten szül., u. itt szab. fel 1899-ben Bernstein József és fia cégnél. Fölszabadulásakor br. éremmel lett kitüntetve. Éveken át dolgozott Budapesten Dózsa testvéreknél, az óbudai hajógyárban és több jobb műhelyben. 1904-ben nőül vette Kojsza Erzsébetet és takarékos, szerény életmódja és szorgalma gyümölcseként 1908-ban sajátjába költözhetett. 1930-ban műhelyét is ott rendezte be. 6 gyermeke van, kiket mind iparosnak nevelt.

Szathmáry István épület- és bútorasztalos m., Botond u. 29. Nagykónyin 1890-ben szül., 16 éves korában Tabon szab. föl. Székesfehérvár, Keszthely, Esztergom és Kaposvár voltak segédidejének állomásai. 1911-ben lett önálló, majd 1932-ben alapította csillaghegyi műhelyét. Esztergomban a vizivárosi zárda, Kaposvárott a Turul nagyszálló, Székesfehérvárott a honvéd tisztipavillon és egyéb szakmunkák fűződnek nevéhez. A világháborúban egyszer megsebesült. Kit.: br. v. é., K. cs.-k., seb. érem és vasker. Neje: Tóth Julianna.

Uhlarik János bútorasztalos m. Léván szül. 1884-ben, u. ott szab. föl 1900-ban. Úgyszólván az ország minden nagyobb városában megfordult, mindenütt szaktudását gyarapítva. 1910-ben Ujpesten alapította műhelyét, amelyet 1912-ben tett át Csillaghegyre. Különböző író- és irodai cikkek, sakktáblák és kazetták készítésével foglalkozik. Munkáiért nagy ez. éremmel és oklevéllel tüntették ki. Az orosz harctéren kétszer megsebesült és 2 évet töltött hadifogságban. Neje: Barabás Karolin.

Nagy Varga Dezső épület- és műbútorasztalos m., Ország út 6. Kolozsvárott 1903-ban született, 1916-ban végezte a szakiskolát. A főváros jobb üzemeiben praktizált, majd mint művezető működött 1925-ig, mikor is Kolozsvárott műhelyt alapított. 1931 óta Csillaghegyen folytatja az ipart. Műhelyében 3 segédet és 1 tanulót foglalkoztat. A főváros és környéke részére szállít.

Alpári Iparos Egylet.

Megalakult 1889-ben id. Füleki István, Kürthy Károly, Vágó Károly, Ivicz János kezdeményezésére. Első elnöke Vágó Károly tanító volt, majd id. Füleki István asztalos mester, Kürthy Károly borbély mester, Molnár Gyula kéményseprő mester, 1927 óta pedig Kapcsándy Gáspár géplakatos mester tölti be az elnöki tisztséget közmegelégedésre.

Társadalmi és kulturális működést fejt ki, a tagok hazafias érzését fejleszti, az iparoseszmék istápolása mellett, tartja fenn a szoros összeköttetést. Minden hazafias, kulturális ünnepélyen résztvesz, műkedvelőelőadásokat és gazdasági előadásokat tart. Szép könyvtára van.

Elnök: Kapcsándy Gáspár géplakatos mester; alelnök: Mihály Károly kőműves mester; jegyző: vitéz Frigyes János kelmefestő, gazdálkodó; könyvtáros: Roza Imre gépész. Tagok száma kb. 60.

ALPÁR.

Fáy Mihály cséplőgéptulajd. Csongrádon 1880-ban szül., Budapesten 1899-ben szab. fel. Budapesten és vidéken fejlesztette segédkorában szaktudását. 1914-ben lett önálló. A világháborúban frontszolgálatot teljesített.

Fonyó Péter asztalos m. Csongrádon 1896-ban szül., 1911-ben szab. fel. Budapesten, Pozsonyban, Komáromban, Wienben volt segéd, majd 1920-ban önállósította magát. A Kézműipari Tárlaton oklevélkitüntetést nyert. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, megsebesült, fogságba esett.

Mihály Károly kőmíves m. 1885-ben szül. Alpáron, 1902-ben szab. föl Csongrádon. Miskolcon, Abaujtornán, Abonyban, Csongrádon dolgozott mint segéd, 1904 óta önálló. Ugy magas, mint mély építéseknél vett részt, számos családi és lakóház, középület munkáit végezte, melyek nevét maradandóvá teszik. Az ipa-

ros egylet alelnöke, községi képviselő, a r. k. egyház tanácsosa, iskolaszéki tag. Neje: Tóth Etel.

Kovács József borbély m. Piac tér. (Saját ház.) 1899-ben szül. Alpáron, 1915-ben szab. föl. 1923 óta önálló. Segédévei alatt Szentesen is megfordult, majd 4 évi katonai szolgálata alatt is mesterségét folytatta. Modern, hygiénikusan berendezett üzlete fővárosi nívójú. 1—2 tanulót tart. Az iparos egylet választmányi tagja, 5 évig volt pénzt. Önk. tűzoltó, közs. képv. test. tag. r. k. egyház tanácsosa. Résztvett a világháborúban, szolgált a Nemzeti Hadseregben is. Neje: Tarjáni Franciska.

Kapcsándy Gáspár géplakatos m., cséplőgéptulajdonos. Brassói út 51. (saját ház). 1889-ben szül. Szerencsen, 1907-ben szab. föl. Mint segéd Rábapatonán, gr. Eszterházy uradalomban, Budapest szfőv. villamosműveknél, a HÉV Cinkotai telepén dolgozott. 1920-ban lett önálló. Bércsépléssel is foglalkozik, darálé malma van. Szakképzett, tekintélyes iparos, elvégezte a Budapesti Technológia szaktanfolyamait, melyről oklevelet nyert. Az iparos egylet elnöke, közs. képviselő, a r. k. egyház tanácsosa, az egyházi számvizsg. biz. tagja, a Hitelszöv. felügy. biz. tagja és jegyzője. Az iparosérdekek lelkes harcosa, aki iparostársai érdekeit méltóképpen reprezentálja. 1910-től a 7. h. huszárezredben szolgált, rokkant lett. Neje: Bolcsa Johanna.

KARÁCSOND.

Takács Pál sütő m. Rákóczi tér (saját ház). Karácsondon 1909-ben szül., Jászárokszálláson 1928-ban szab. fel. Szabadulási helyén, édesatyja üzletében praktizált. 1931-ben alapította sütődéjét. Neje: Kiss Erzsébet résztvesz az üzlet vezetésében.

TENGELIC.

Halász Ferenc kovács m. Világospusztán 1902-ben szül., Szekszárdon, édesatyjánál szab. föl 1917-ben. Tovább maradt édesatyjánál, mint segéd és 1920-ban Budapesten tett gépészi vizsgát, majd 1926-ban átvette édesatyja műhelyét, amelyben lóvasalással és gazdasági szerszámok javításával is foglalkozik. 1929-ben nőül vette Csuti Máriát.

Ofner Antal sütő m. 1890-ben Tolnán szül., 16 éves korában Müller János mesternél szab. föl. Budapesten több jó üzemben dolgozott mint segéd és 1931-ben alapította fehér- és kenyérsütéssel foglalkozó műhelyét. Az orosz, román és olasz fronton teljesített szolgálatot és a kor. vas ker.-tel kitüntetve, mint őrmester szerelt le. 1922-ben nősült, feleségül vévén Promniczky Rózát.

Rizner József épület- és bútorasztalos m. 1891-ben Tengelicen szül., Tolnában szab. fel 1908-ban. Felszabadulása után éveken át mint segéd Szekszárdon, Székesfehérvárott, Budapesten és Tolnán gyarapította szaktudását és 1925-ben lett önálló. A világháborúban a szerb és orosz fronton harcolt és ott kétszer megsebesült, majd 17 hónapig szenvedett hadifogságban. 1926-ban nősült, neje: Szabó Katalin.

PESTSZENTIMRE.

Árvay Gyula kőműves m., Petőfi u. 33. Kispesten 1900-ban szül., atyjánál Á. Sándornál 1917-ben szab. fel. Mint segéd Egerben működött, 1928-ban lett önálló. Résztvett a budapesti Drexler-palota építésében. Két segédet és 2 tanoncot foglalkoztat. Munkájával jó nevet vívott ki magának.

Baranyi Lajos kovácsmester, Kisfaludy u. 33. Kecskeméten 1872-ben szül., 1888-ban szab. fel. Pozsony, Brassó, Nagyvárad, Esztergom, Arad voltak segédi működésének állomásai. 1899-ben önállósította magát. A soroksári ipt. és a kecskeméti Iparoskör egyik alapítója. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt. Nagy ez., kis ez. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Beretvás Pál borbély- és fodrász m., Fő u. 12. Szül. 1894-ben, felszab. Cégény-Dányádon. Mint segéd Budapesten és környékén dolgozott. 1920-ban nyitotta meg a hygienikusan berendezett üzletét, melyben közönsége megelégedését vívta ki.

Berlin Ferenc épület- és bútorasztalos m., Zrinyi u. 53. Pesterzsébeten 1893-ban szül., 1911-ben Pak Imrénél szab. fel. Budapesten fejlesztette mint segéd szaktudását. 1925-ben lett önálló. Az orosz front harcaiban vett részt.

Cibula József kovács m., Rákóczi út

66. Kispesten 1884-ben szül., Korompán 1900-ban szab. fel. A Felvidéken, Budapesten, Varsóban, Lembergben gyakorolta magát mint segéd, 1903-ban lett önálló. Törekvő, szorgalmas iparos.

Csápory János asztalos m., Petőfi u. 54. Komáromban 1878-ban szül., 1894-ben szab. fel. Budapest, Wien, Berlin voltak segéd korában gyakorló helyei. 1932-ben lett önálló. Szakképzett mester, aki a helybeli közönség teljes elismerését érdemelte ki. Neje: Sztaricsek Cecilia.

Gombás Géza szabó m. Kispesten 1902-ben szül., 1919-ben szab. fel. Kispesten és Budapesten volt segéd. 1931-ben lett önálló, miután a 4-es légvédelmi honv. tüzérosztagnál 2 évig mint önálló egyenruhaszabó dolgozott a szabók szakszervezetének kiküldetése folytán.

Hlafka Gusztáv lakatos m., Zrinyi u. 58. Gölnicbányán 1889-ben szül., u. ott 1904-ben szab. fel. Mint segéd Budapesten, Wienben és Párisban működött. 1918-ban önállósította magát. IV. Károly király koronázási kardja kosarának alapmunkáját ő készítette. A háború alatt a kardgyárban működött.

ifj. Horváth Ferenc lakatos m., Kölcsey u. 103. Budapesten 1906-ban szül., 1922-ben szab. fel. Budapesten volt segéd, 1931-ben nyitott önálló műhelyt. A Népegészségügyi Múzeum, a Nemzeti Múzeum lakatos és szerelő munkáiban vett részt. Neje: Vágó Margit.

Jenik Károly sütőmester, Bernát u. 100. Esztergomban 1883-ban szül., 1899-ben szab. fel. Esztergom, Miskolc, Budapest és Ausztria jobb mesterei mellett segédeskedett, 1928-ban lett önálló. Két segédet és 1 tanoncot foglalkoztat. 1912-ben nőül vette Schanda Erzsébetet.

Kreisz Antal kőfaragó iparos, Vadász u. 49. Budapesten 1888-ban szül., Andreetti Anselmnél 1906-ban szab. fel. 1929-ben önállósította magát. A háborúban a haditengerészetnél szolgált. K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Denhoff Julianna.

Lovrencsics Ferenc asztalos m., Rákóczi út 39.

Péterffy István lakatos m. redőnyüzeme Templom tér 3. Pesterzsébeten 1903-ban szül., 1922-ben szab. fel. Bpesten, Kispesten Hofher és Schranztnál dolgozott mint segéd, 1924-ben önálló műhelyt nyitott. Közreműködött a helybeli ref. templom építkezésénél. Neje: Markó Erzsébet.

Bátocky József lakatos m., Kisberzsenyi u. 22. Alsónémedin 1900-ban szül., 1919-ben szab. fel. Budapesten volt segéd több hírneves cégnél, 1927-ben önállósította magát.

Szép Lajos húsiparos, Ferenc József u. 74. Vácott 1864-ben szül., 1883-ban szab. fel. Budapesten volt segéd. 1899-ben létesítette önálló üzletét. A fővárosban 15 évig nagyvágó volt. A kispesti társaskör díszelnöke, Kispest volt törvénybírája, a Kispesti Hirlap volt szerkesztője. Neje: Fedor Julia.

Szkok Mihály asztalos m., Vörösmarty u. 23. Szül. 1888-ban, felszab. 1904-ben. Segédi működését Budapesten, Székesfehérváron, Veszprémben stb. fejtette ki. 1922-ben lett önálló. A világháborúban az orosz fronton fogságba került. Orosz fogságban nősült meg.

Tomecz Lajos asztalos m., Jenő u. 134. Szül. Tótmegyeren 1879-ben, felszab. 1896-ban Budapesten, ahol segédi működését is kifejtette. A világháborúban az orosz és olasz fronton küzdött. Kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

Tölli Lajos asztalos m., Kossuth L. u. 74. Balatonkeresztúron 1880-ban szül., 1899-ben szab. fel. Budapesten és Miskolcon volt segéd. 1926-ban lett önálló. A sashalmi baptista templom berendezését önállóan végezte. Az orosz és olasz fronton harcolt, fogságba került.

Tupi Péter üveges m., Vasút u. 14. Bélapatakon 1876-ban szül., atyjánál T. Miklósnál szab. fel, mint segéd is nála dolgozott, mígnem 1913-ban önálló lett. A háborúban több fronton harcolt. Neje: Prozsinecz Berta.

Urbán József asztalos m., Bocskay u. 1, és Rákóczi F. u. Aranyosmaróton 1897-ben szül., 1914-ben Budapesten szab. fel. Segéd is Budapesten volt. 1921-ben önállósította magát. A Benyovits rt. cég és más neves fővárosi cégnek évekig szállított. Résztvett a világháborúban. Br. v. é. és K. cs.-k.-je van. 1923-ban Holló Erzsébetet vette nőül.

Vig József kőműves m. és építk. vállalkozó, Kisfaludy u. 44. Hevesen 1904-ben szül., 1924-ben Bukarestben szab. fel. Bukarestben, Konstanzában és Budapesten folytatott gyakorlatot a Vogel és Weidlinger, Tóásó Pál, Stettner és Krausz, Fehér és Dános cégeknél. 1927-ben lett önálló.

Zajda Gyula úri- és női fodrász m., Kossuth F. u. 6. Baján 1893-ban szül., 1913-ban szab. fel. Mint segéd Kispesten dolgozott. 1925-ben saját erejéből lett önálló. Az orosz és olasz harctéren harcolt. K. cs.-k.-je van.

GYÖNGYÖSHALÁSZ.

Bakos János mészáros és hentes m. Gyöngyöshalászon 1896-ban szül., Gyöngyösön 1928-ban szab. fel. Gyöngyösön és Gyöngyöshalászon volt segéd. Az üzletet édesatyja, B. Mihály 1892-ban alapította, 1932 óta vezeti önállóan. Saját készítményű felvágottjai ízletesek és kedveltek. Egy tanulót tart. 1915—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült, kit.: bronz vit. é., német vasker., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Bakos Regina.

Csomós János fűszerkereskedő és hentes m. Szül. 1896-ban Gyöngyöshalászon. 1924-ben fűszerüzletet, 1930-ban hentesüzletet nyitott, ahol családtagjai is segédkeznek. Saját vágóhídja van. Az orosz harctéren kétszer sebesült meg, kit.: K. cs.-k. és szolg. kereszt. Neje: Bagi Ilona.

Hajnal József kerékgyártó m. (saját ház). 1885-ben Gyöngyöshalászon szül., 1904-ben Gyöngyösön szab. fel. Szaktudását gyöngyösi és halászi mestereknél fejlesztette. 1914-ben hadbavonult, a szerb és orosz fronton harcolt, megsebesült. 1920 óta önálló. A szakmába vágó összes munkákat végzi. Neje: Kiss Ilona.

Krauszmann József községi kovács m. Gyöngyöshalászon 1904-ben szül., u. ott 1928-ban szab. fel. Segédi gyakorlatot édesatyja 1900 óta fennálló műhelyében folytatott, melynek 1929 óta tulajdonosa. Lópatkoló tanfolyamot Gyöngyösön és a honvédségnél végzett.

Kristóf András kerékgyártó m. (saját ház). 1882-ben Szolánchután szül., 1900-ban Nagynaláncson szab. fel. Budapesten, Kassán, Eperjesen, Miskolcon, Egerben és Debrecenben 7 évig mint segéd, 18 évig mint vezető mester dolgozott. 1929-ben alapította műhelyét. Neje: Losonczy Margit.

Prybytnivszky József szabó m. Tolnán 1878-ban szül., u. ott 1895-ben szab. fel. Budapesti, pápai és szigetvári gyakorlóévek után 1913-ban Tolnán önállósította magát. 1914-től 1918-ig a lengyel és a szerb fronton harcolt. Két és fél évig mint tábori csendőr teljesített szolgálatot. 1919-ben alapította halászi műhelyét. Neje: Grünhut Teréz.

MENDE.

Engl Béla kőműves m. Templom tér 6. 1882-ben szül. Mendén és 17 éves korában felszab. Monoron. Segéd korában budapesti nevesebb építészi vállalkozóknál dolgozott. 1915-ben önállósította magát, majd iparát felhagyva, 1930 óta ismét mint önálló kőműves mester dolgozik. Sok családi ház és villa munkálatait végezte. A világháborúban elejétől végig frontszolgálatot teljesített és háromszor sebesült meg. Neje: Fabók Anna.

Fekecs János épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. Vasút u. 225. Szül. Keszthelyen 1884-ben és itt is szab. fel Mojzer Sándor mesternél 1901-ben. Önálló 1911-ben lett. Számos magánépület külső és belső asztalosmunkáit készítette el. Temetkezési vállalatát 1926 óta tartja fenn. Nejét, Trepák Máriát, aki régi iparos családból származik, 1910-ben vette nőül.

Illés Flórián sütő m. Vasút u. 229. Szentmártonkátán szül. 1882-ben. 1899-ben a hentesiparban szab. fel a fővárosban. 1903-ban Szentmártonkátán saját erejéből és szorgalmából önálló lett. Budapesten 1924-ben a sütőiparból szakképzettséget tett és azóta Mende községben, mint sütő mester dolgozik. A háborúban mindjárt az elején bevonult és a szerb fronton súlyosan megsebesült, majd felgyógyulva az orosz frontra került, ahol fogságba esett és 1919 áprilisig ott volt.

Kovács György kőműves m. Mende-Kósavölgy. Szül. Alberti-Irsán 1889-ben és u. ott szab. fel atyjánál 1903-ban. Segédéveit a főváros nevesebb építészei mellett, ifj. Báthory és Klenovits, Sorg Antal, Kolényi és Balázs stb. töltötte. Haraszti Samunál építésvezető volt. 1926 óta önálló és több családi ház építési, a mendei r. kath. templom restaurálási munkáit végezte. Mint elismert szakember, környékszerte igen jó nevet vívott ki magának. 1913-ban bevonult és csak 1919-ben szerelt le. Az orosz, olasz frontokon volt. Neje: Horváth Aranka.

Molnár Imre József borbély és fodrász m. Fő u. Községháza. 1894-ben szül. Nagyváradon és 1911-ben nyerte képesítését Sarkadon. Segéd korában Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán, Szabadkán szerzett igen alapos gyakorlatot. Mendén 1922-ben saját erejéből önállósította magát. Öt tanoncot nevelt már az iparra és jelenleg is két tanoncot foglalkoztat. A marosvásárhelyi fodrászversenyen díjat nyert. Öt évig vezetőségi tagja volt a Biharbajomi Ipt.-nek. A háborúban az orosz, szerb, román és olasz

fronton volt és 1918-ban olasz fogságba került. Seb. érem és K. cs.-k.-je van.

Nagy István cipész m. Fő u. 1900-ban szül. és Monoron Nagy Illésnél szab. fel 1921-ben. 1925-ben önállósította magát és mérték után príma munkát készít. A fővárosban is dolgozik. 1921-ben nőül vette Petrics Rozáliát. Egy fia és egy leánya van.

Zsarnóczay Lajos asztalos m. Kertek u. 64. Szül. Kecskeméten 1860-ban és Békésgyulán 1876-ban szab. fel. Mint segéd Nagyváradon, a híres Rimanóczi-gyárban 7 éven át dolgozott, majd Szolnokon, Békésgyulán stb. fejlesztve szaktudását, 1887-ben önállósította magát, mint épület- és bútorasztalos és temetkezési vállalkozó. Raktárra is dolgozik. A mendei r. kat. iskola asztalosmunkáit készítette. Neje: Csiszér Rozália Kálmán fia okl. erdész, Lajos fia az orosz fronton tünt el.

FÜLÖPSZÁLLÁS.

Beke Lajos kovács m., Árpád u. Fülöpszálláson 1903-ban szül., u. ott 1921-ben szab. fel. 5 évig Szabadszálláson, Fülöpszálláson, Csengődön és Szentkirályon dolgozott. 1926-ban önállósította magát. Műhelyében egyedül dolgozik. Édesatyja a világháborúban hősi halált halt.

Csősz Imre úri és női cipész m., Horthy M. u. 176. 1911-ben Fülöpszálláson szül., 1926-ban szab. fel. Budapesti, kunszentmiklósi és szabadszállási műhelyekben praktizált. 1931-ben létesítette műhelyét, ahol egy tanulóval dolgozik. Neje: Vajda Erzsébet.

Kiss Károly sütő m., Piac tér. Szül. 1897-ben, felszab. 1913-ban Fülöpszálláson. Segéd Fülöpszálláson és Budapesten volt. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. 1931 óta önálló. A Tűzoltó Egy. csővezetője. Neje: Lessi Zsófia.

Ő. Kovács László mészáros- és hentes m., Bocskai u. 307. Fiók üzlet: Soltszentimre. Kerekegyházán 1905-ben szül., Izsákon 1923-ban szab. fel. Segéd Kalocsán, Budapesten, Alberti-Irsán, Nyíregyházán Miskolcon, Nagyrédén és Jobbágyiban volt. 1928-ban önállósította magát. A Kézművesceh vál. tagja, egyháztanácsos. Neje: Szeley Rozália.

Magyar Péter kovács m., Petőfi u. Fülöpszálláson 1898-ban szül., az asztalos szakmában 1915-ben, a kovács iparban 1921-ben szab. fel. 6 éven keresztül fejlesztette szaktudását mint segéd. 1926-ban önállósította magát. Az Ipt. előlj. tagja. Háború alatt a vasútnál szolgált. Neje: Molnár Julianna.

Nagy Gábor épület- és bútorasztalos m., cséplőgéptulajdonos és temetkezési vállalkozó, Arany János u. Szül. Fülöpszálláson 1890-ben, felszab. 1906-ban Izsákon. Segéd Izsákon, Kecskeméten és Szegeden volt. 1911 óta önálló. 2 segéddel dolgozik. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton megsebesült. Neje: Gáspár Julianna.

Szabó Mihály kéményseprő m.

TÁPIÓSÜLY.

Bakcsi Imre lakatos és bádogos m. Ujtelep. Fotosmartonoson szül. (Háromszék m.) 1882-ben és Budapesten a Hazai fémlemezgyárban szab. fel 1909-ben. Több pesti gyárban mint vezető éveken át igen nagy szaktudásra szert téve, 1920-ban lett önálló. Géperőre berendezett üzemet tart fenn. A világháborúban elejétől végig a fronton tűzvonalban teljesített szolgálatot. K. cs.-k.-je van.

Molnár Rudolf csizmadia m., Fő u. 7. Kecskeméten 1902-ben szül., Monoron 1923-ban szab. fel. Monoron és Budapesten gyarapította mint segéd szaktudását, mellyel 1928-ban önálló lett előbb Monoron, majd Tápiósülyön. Szorgalmával elismert mesterré küzdötte fel magát. Neje: Szőnyi Erzsébet.

Ronczó Lajos szabómester, Fő u. 256. Endrődön 1889-ben szül., 1906-ban szab. fel. 11 évig az ország különböző városaiban képezte magát, majd 1921-ben önálló lett. Az olasz fronton egy ízben súlyosan megsebesült. I. és II. o. ez. v. é., br. v. é. és K. cs.-k.-je van.

Schnolicza János rézműves m., Fő u., Fő u. 8. Gödöllőn 1892-ben szül., 1912-ben szab. fel. Évekig a főváros nagyobb vállalatainál fejlesztete szaktudását, 1924-ben saját erejéből lett önálló. Minden idejét iparának szenteli. Az orosz és olasz fronton harcolt, egyszer súlyosan megsebesült.

TASS.

Antal Imre mészáros- és hentes m. Kunszentmiklóson 1906-ban szül., Budapesten 1924-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Kunszentmiklóson és Dunapatajon volt. Napjainkban a Haberle-féle hentesüzlet vezetője. Az Iparoskör tagja.

Ató István géplakatos és cséplőgéptulajdonos m., Kunszentmiklósi út 26 (saját ház). 1874-ben Kaposváron szül., 1890-ben szab. fel. Pécs, Eger, Budapest üzemeiben praktizált. 1929-ben alapította géperejű üzemét. A technológián elsajátított speciális szakismeretei birtokában vállalatát kifogástalanul vezeti. Egy éve az Ipt. elnöki tisztségét viseli nagy lelkesedéssel és rátermettséggel. Résztvett a világháborúban. Neje: Kun Krisztina.

Duzmath Béla borbély- és fodrász m., Kertváros. Szül. 1905-ben, felszab. 1921-ben Kunszentmiklóson. Segédként kunszentmiklósi, győri és tassi mestereknél dolgozott. Egy évtizedes gyakorlat birtokában 1931-ben nyitotta fodrásztermét, ahol vendégeinek hygiénikus kiszolgálást nyujt.

Horváth Ferenc mészáros- és hentes m. Dömsödi út 4. (saját ház). Dunaadonyban 1899-ben szül., u. ott 1917-ben szab. fel. Fővárosi üzemekben segédkedett. 1926 óta önálló. Ipara mellett gazdálkodással is foglalkozik. Az Iparoskör vál. tagja. Katonai szolgálatot a Nemz. Hads.-ben teljesített. Neje: Obernyik Rozália.

Magyar István cipész m., Kertváros. 1908-ban Sajókazán szül., u. itt 1923-ban szab. fel. Budapesti műhelyekben töltötte segédéveit. 1932-ben alapította műhelyét, ahol segéderő nélkül dolgozik. A közéleti szerepléstől visszavonultan él, minden idejét ipara fejlesztésének szenteli.

Németh Lajos kárpitos m. Rácalmáson 1910-ben szül., 17 éves volt, amikor felszabadult. Segédi gyakorlatot Rácalmáson és Székesfehérvárott folytatott. 1931 óta önálló. Műhelyében a kárpitos, fényező és nyerges ipart űzi.

Ottó István cséplőgéptulajdonos, az ipt. elnöke.

Szabó György lakatos m. és malomtulajdonos, Ákos vezér u. Szül. 1905-ben Tasson, felszab. 1926-ban Dabon. Szalkszentmártonban és Dabon fejlesztette szaktudását. 1927 óta vezeti a darálómalmot önállóan, ezen kívül gazdálkodással foglalkozik.

SZABADSZÁLLÁS.

ifj. Ballabás János szabó m. Szabadszálláson 1906-ban szül., u. ott 1922-ben szab. fel. Budapest, Balatonföldvár, Kiskőrös és Kunszentmiklós mestereinél volt -segéd. 1929-ben önállósította magát. Rendelésre dolgozik, jó munkát szállít.

Besei István kovács m. (521, saját ház) 1904-ben Szabadszálláson szül., 1919-ben szab. fel. 7 évig dolgozott mint segéd szabadszállási és solti mestereknél. 1926-ban alapította műhelyét. Ipara mellett gazdálkodással foglalkozik. Neje: Sallay Mária.

Bódis Sándor szűcs m. (545). Szül. 1898-ban, felszab. 1917-ben Kiskunfélegyházán. Dunapatajon és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1925 óta önálló mester. Háború alatt az orosz és az olasz fronton harcolt, 29 hónapig olasz hadifogságban volt. Neje: Bukli Erzsébet.

Bodor Jenő sütő üzletvezető. Kiskunmajsán 1897-ben szül., Kiskunfélegyházán 1912-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Szegeden, Orosházán és Makón folytatott. 1919—20-ig Kiskunfélegyházán és Izsákon önálló mester volt. 1932 óta Máté István szabadszállási üzemének vezetője. A világháborút az orosz, olasz és román fronton küzdötte végig, megsebesült, kit.: br. v. é. kétszer, K. cs.-k., szolg. ker. és seb. é. Neje: Hajnal Mária.

Bognár Lajos szíjgyártó és nyerges m. (saját ház). 1893-ban szül., 1910-ben szab. fel Szabadszálláson. Kúnhegyes, Szeged, Kecskemét, Kiskunfélegyháza és Budapest mestereinél fejlesztette szakmai tudását. A háború kitörésekor az olasz és román harctereken küzdött. Kit.: 2 br. v. é. és K. cs.-k. 1919 óta önálló. Neje: Nagy Mária.

Dávid József hentes m., Szent mártoni u. Szabadszálláson 1885-ben szül., Budapesten 1913-ban szab. fel. Szaktudását fővárosi mestereknél sajátította el. Szék 1926-ban alapította, ahol fia mint segéd dolgozik. Végigküzdötte a világháborút, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Szlavicsek Paula. Nevelt fia Szalay Sándor 1908-ban szül., 1929-ben szab. fel.

Friedmann Sándor órás m., Vasút u. (saját ház). 1876-ban Nagykikindán szül., 1894-ben Kecskeméten szab. fel. Szászrégen, Arad, Dés, Torda, Budapest és Kecskemét mestereinél volt segéd. 1898-ban Izsákon önállósította magát, 2 év mulva áthelyezte műhelyét Szabadszállásra. 1914-ben Bpesten oklevelet nyert. Márkás órákat tart raktáron. 4 fiát nevelte a szakmára. Neje: Grünzweig Ilona.

Fucskó György hentes m. Szabadszálláson 1906-ban szül., u. ott 1921-ben szab. fel. 7 éves budapesti, kunszentmiklósi és kiskőrösi segédidő után 1928-ban önállósította magát. 1932-ben vette nőül Csősz Erzsébetet, aki résztvesz az üzlet vezetésében.

Gubacsy Miksa a „Gubacsy és Tsa" autó, traktor, gépjavító és hegesztő üzem tulajdonosa. Fülöpszálláson 1875-ben szül., u. ott 1891-ben szab. fel. Budapesten, Wienben, Grácban stb. praktizált. 1903-ban önállósította magát. 1925-ben a környék legmodernebb gépüzemévé szervezte át vállalatát. Saját garniturájában bércsépléseket végez. 1925-ben kitünő munkáiért elismerő oklevelet nyert. 1927-ben Tóth Gyulával társult, azóta közösen vezeti a 2 segéddel és 2 tanulóval prosperáló nagyjövőjü üzemet. Volt Ipt. előlj. tag, tanoncvizsg. biz. tag, közs. képv. test. tag, ref. egyh. presbiter stb. Részt vett a világháborúban. Neje: Gizmann Mária.

Jávor Sándor épület- és bútorasztalos m. 1895-ben Szabadszálláson szül., 1911-ben Budapesten szab. fel. Budapesti műhelyekben nyert alapos tudás birtokában 1922-ben alapította vállalatát. 36 hónapig az orosz és olasz fronton harcolt, háromszor sebesült meg. Két kis ezüst vit. é. és br. v. é. kitüntetése van. Neje: Puskás Rozália.

Kovácsovits Gyula sütő m., Posta u. (saját ház). 1878-ban Budapesten szül.,, 1895-ben Szabadszálláson édesatyja sütődéjében szab. fel. Budapesten és Erdélyben praktizált. 1903 óta önálló. Szabadszálláson, Rákoscsabán, Solton és Tordán volt sütődéje 1916-ig, mikor is végleg megtelepedett Szabadszálláson. Az Ipt. ügyv. alelnöke volt 5 éven keresztül, 3 éve az elnöki tisztséget viseli. Kamarai tag, adófelsz. biz. tag, közs. képv. test. tag, stb., stb. Iparán kívül saját földjén gazdálkodással is foglalkozik. Résztvett a világháborúban. Neje: Páli Julianna.

Kurdy Mihály bognár m. Szül. 1893-ban, felszab. 1910-ben Szabadszálláson. Wien, Budapest, Kecskemét, Nagykőrös, Szombathely, Galgócz, Pozsony stb. voltag segédéveinek állomáshelyei. 1914-ben hadbavonult, 38 havi frontszolgálat után 1918-ban szerelt le. 1919 óta önálló. Egy segéddel rendelésre és raktárra dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja, volt elnöke, közs. képv. test. tag. Neje: Doles Mária.

Lőrincz Imre épület- és bútorasztalos m. (saját ház). Szabadszálláson 1884-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Segéd Szabadszálláson és Budapesten volt. Műhelyét 1909-ben alapította. Gazdálkodással is foglalkozik. 1915-ben hadbavonult, az olasz fronton súlyosan megsebesült, 50%-os hadirokkant. Neje: Hős Ilona.

Nagy László bognár m,, Szentmártoni út 157 (saját ház). Szül. 1877-ben Szabadszálláson, felszab. 1893-ban Soroksáron. Segédi gyakorlatot Budapesten, Szegeden, Dorozsmán, Félegyházán és Szabadszálláson folytatott. Műhelyét 1901-ben alapította. 8 évig volt az Ipt. elnöke, most előlj. tag, ref. egyh. presbiter, stb. A háborúban kétszer sebesült meg. Neje: Cigdy Mária.

Puskás Imre kovács m. 57 (saját ház). Szül. Szabadszálláson 1896-ban, felszab. u. ott 1912-ben. Segédként szabadulási helyén működött. 1921-ben alapított műhelyében a gazdatársadalom számára dolgozik. Volt Ipt. előlj. tag. 38 hónapig volt az orosz és olasz fronton, kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Julia.

Sallay József cipész m. 1899-ben szül., 1916-ban szab. fel Szabadszálláson. Egy évtizeden keresztül dolgozott mint segéd, tökéletesítve szaktudását. 1925-ben alapította műhelyét. Neje: Fehér Margit.

Schulek Péter gépészkovács m. Jákfán 1884-ben szül., Lovasberényben 1900-ban szab. fel. 13 évig praktizált Wienben és Budapesten. 1913—31-ig uradalmi kovács volt. 1931-ben önállósította magát. 1914—18-ig a világháborúban volt, 48 hó frontszolgálattal. Neje: Szilágyi Zsuzsánna.

Szabó Sándor fodrász m. 1899-ben Szabadszálláson szül., 1916-ban Gyömrőn szab. fel. Budapesti, gyömrői és szabadszállási üzletekben volt segéd. 1920-ban nyitotta fodrásztermét, ahol egy inassal fővárosi nívójú kiszolgálást nyujt. 1917—18-ig teljesített katonai szolgálatot a háborúban. Neje: K. Kovács Katalin.

Szombati Sándor csizmadia m., Posta u. Kiskunfélegyházán 1891-ben szül., u. ott 1910-ben szab. fel. 1914-től a világháborúban harcolt, megsebesült. 1920-ban — kiskunfélegyházai, csongrádi, szentesi és szegedi segédévek után — önállósította magát. Neje: Kiss Julianna.

Tóth Gyula a Gubacsi és Tóth lakatos stb. üzem társtulajdonosa. 1899-ben Budapesten szül., 1917-ben Gubacsy Miksánál szab. fel. Felszabadulása után hadbavonult, az olasz fronton gépkocsivezető volt. 1927-ben társult be Gubacsi jónevű üzemébe. Neje: Biksy Ilona.

Vitkovics András cipész m. Vasút ház. Nagykónyin 1886-ban szül., Budapesten 1904-ben szab. fel. Tanulmányútja során Budapest, Wien, Lipcse, Berlin és Amszterdám mestereinél dolgozott. Budapesten volt műhelye 1912—1930-ig, mikor is Szabadszállásra költözött. Kitanult gép-

lakatos, a MÁV gépgyárban dolgozott. Háború alatt a szerb, orosz és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg. Neje: Jávorka Margit.

SÁRI.

Szmetena Miklós cipész- és csizmadia m. Kossuth Lajos u. 63. Szül. Sárin 1901-ben és 1926-ban szab. fel Ujhartyán. Mint segéd felszabadulási helyén és Kiskunfélegyházán dolgozott. Szülőhelyén 1930-ban önállósította magát. Rendelésre mérték után dolgozik. Javításokat is vállal. Neje: Tóth Anna.

Tusák József sütő m. Kiss u. 533. Sárin 1910-ben szül. és 18 éves korában Gyónon szab. fel. Mint segéd Alsónémedin dolgozott. Üzemét 1930-ban alapította 1-es magyar kemencével. Kitűnő süteményeinek és kenyerének a községben igen nagy keletje van.

Witz Ignác kovács m., darálómalom tul. Szül. Tiszaalpáron 1867-ben és Sárin szab. fel 1886-ban. 41 éve önálló. Üzeme Kossuth Lajos u. 1.-ben saját házában van. A szakmába vágó összes munkálatokat végzi. 1915-ben bevonult a 32-es gy. ezredhez. Neje Schwartz Irma, öt gyermeke van.

Witz Jenő kovács m. Kossuth Lajos u. 42. Baján szül. 1894-ben és édesapja üzemében szabadult fel 1911-ben Sárin. Mint segéd is apjánál dolgozott, akitől 1924-ben vette át az üzemet. Saját cséplőgépével bércsépléssel is foglalkozik. 1914-ben bevonult a 10-es tüzérezredbe és az orosz fronton harcolt. Bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. A katonai patkolóiskolát elvégezte. Neje: Forczek Veronika. Két fia van.

ÜLLŐ.

Bálint Lajos szabó m. Baross Gábor u. 5. 1892-ben szül. Endrődön és Farkasinszky Jánosnál Endrődön szab. fel 1906-ban. Segédéveit Budapesten, Székesfehérváron stb. töltötte. 1919-ben saját erejéből önállósította magát. Tagja az Ipt.-nek, a helybeli Polgári Körnek és a Gazda Körnek. 1913-ban a 19-es Vilmos tüzérezredhez vonult be és a háborúban a szerb, orosz fronton harcolt, majd pedig Albániában. Bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Burján Pál kovács m. Ország u. 23. (saját ház). Szül. 1883-ban Káván és Üllőn szab. fel 17 éves korában. Mint segéd a Magy. Áll. Vasutak Gépgyárában és az Istvántelki főműhelyben, stb. dolgozott. 1919-ben önállósította magát. Egy 4 HP-s cséplőgépe van. Az Ipt.-nek pénztárnoka és a közs. képv. testületnek hat éven át volt tagja.

Erős Pál pék m. Faiskola u. 3. Szül. 1903-ban Üllőn. Kispesten szab. fel 1923-ban. Mint segéd Nagykanizsán, Kispesten és Üllőn dolgozott. 1928-ban önállósította magát és igen szakképzett iparos. Neje: Benke Teréz, a fióküzletet vezeti.

Göröcs István cipész m. Ország út 77. Szül. 1907-ben Tar községben (Heves m.) és Budapesten Szeif Kálmán mesternél szab. fel 1925-ben. Mint segéd a főváros jobb mestereinél dolgozott. 1931-ben Üllőn saját erejéből lett önálló. Tagja az Üllői Dal-, Sport- és Önképző Körnek.

Jauer Ernő bognár m. Ócsai u. 2. Budapesten szül. 1903-ban és 16 éves korában Keszthelyen szab. fel. Mint segéd a Keszthelyi Gazd. Akadémián a hintómunkákat önállóan végezte. Ő készítette gr. Festetich György összes hintóját. 1928-ban saját erejéből lett önálló. Autókarosszériákat készít, munkái igen elismertek. Neje: Bán Anna.

Kristyán Ferenc borbély m. Ország út 47. Szül. Zalacsányban 1900-ban és Nagykanizsán szab. fel 1918-ban. Segédi gyakorlatának Budapest, Nagykanizsa, Keszthely, Sümeg, stb. voltak állomáshelyei. 1932-ben lett önálló. Uri és női fodrászüzlete van.

Suha Ferenc kovács m. Ország út 49. Szül. Mátraverebélyen (Nógrád m.) 1900-ban. 1916-ban szab. fel atyjánál, S. Jánosnál. Mint segéd Egerben, Salgótarjánban, Győrött, Budapesten stb. dolgozott. Először 1924-ben lett önálló, majd 1930-ban felhagyta iparát és 1931 óta újra mint önálló gépészkovács m. működik. A háborúban a 3. honv. huszárezredben és az 10-es honv. gy. ezredben szolgált. Egy évig a Nemzeti Hadsereg tagja volt.

Túróczy József szabó m. Szövetkezet u. 27. Nyárádremetén 1895-ben szül. és Marosvásárhelyen szab. fel 1910-ben. Segédéveit a fővárosban és nagyobb vidéki városban előkelő cégeknél töltötte. 1930-ban önállósította magát az angol úri és női szabóságban. Az Üllői Tennisz Klubnak vál. tagja és a Dal- és Sport Kör színrendezője. A háborúban a tábori tüzérezredben az orosz és olasz fronton volt. Bronz vit. é., seb. é. és K. cs.-k. kitüntetései vannak.

VELENCE.

Ascherl György kép. kőműves m., építési váll., Ujtelep. Lovasberényben szül. 1884-ben, édes atyjánál tanulta ki iparát 1901-ben. Velencén, Budapesten és a vidéken dolgozott több mint 10 évig és 1912-ben önállósította magát, miután ugyanaz évben képesítő oklevelet nyert. A lovasberényi ipt. elöljárója és velencei megbízottja, aki különben is minden idejét iparának szenteli. A világháborúban a román, orosz és olasz frontharcokban kivette részét. Ferenc és Béla fiai szintén kőművesek.

Bondor Károly kőműves m. 225. sz. 1891-ben szül. Velencén, u. itt fölszab. 1910-ben. A főváros nevesebb építészek építkezéseinél működött több éven át, a többi között résztvett a Részvénysörgyár építésében és 1921-ben lett önálló. Mint elismert szakember családi házak építésével foglalkozik. Az orosz harcvonalban 24 hónapig küzdött.

Csik Mihály bádogos és szerelő m. Velencén szül. 1908-ban, Kápolnásnyéken szab. föl 1926-ban. Tanítómesterénél dolgozott éveken át mint segéd, amíg 1929-ben saját erejéből nyitotta meg műhelyét. Elismert szakember. Jelenleg Kápolnásnyéken az izr. templom munkáit végzi.

Hublik Imre asztalos m. Fő u. 41. Velencén szül. 1881-ben, 18 éves korában fölszab. Székesfehérvárott. Tanonc korában oklevéllel és pénzbeli segéllyel lett kitüntetve. Mint segéd Budapesten a Thék, Horváth gyárakban, Szentendrén és Szombathelyen állandóan jobb mestereknél dolgozott, 12 éven át gyarapította szaktudását és 1911-ben lett önálló. A Wenckheim uradalom és a Gschwindt szeszgyár részére is dolgozik. Régebben 4—6 emberrel dolgozott és 6 tanoncot nevelt föl derék iparosokká. Az orosz és román fronton harcolt, és egyszer seb. Bronz v. é. és K. cs.-k.-je van.

Kovács Dezső borbély és fodrász m. Kőröshegyen 1903-ban szül., Tabon szab. föl 1920-ban. Bukarestben 1½ évig, Budapesten, Debrecenben, Salgótarjánban és Bulgáriában hosszú éveken át jobb műhelyekben dolgozott. Somogy megyében, Igalon vezető volt Fekete Jenőnél és 1931-ben saját erejéből alapította hygiénikusan berendezett műhelyét, szorgalmával fölküzdve magát a helyi intelligencia és a környék elismert szakemberévé.

Reichenbach Mihály cipész m. Fő u. Velencei születésű (1907), Székesfehérváron tanulta iparát, ahol 1924-ben fölszab. Éveken át dolgozott mint segéd Budapesten és vidéken jobb mestereknél, állandóan gyarapítva szaktudását. Székesfehérvárott szabni tanult, úgyszintén a ragasztást is. 1931-ben saját erejéből alapította műhelyét, amelyben első oszt. munkával elégíti ki vevő- és rendelő közönségét.

Tóth János sütő m. Fő u. 170. Soponyán szül. 1885-ben, Móron tanulta ki az iparát 1900-ban Varga Márton mesternél. Budapesten, Szegeden, Szabadkán és más városok fehér sütődéiben 13 évig dolgozva, alaposan tanulta meg iparát. 1912-ben lett önálló, fehér sütéssel, steer- és kenyérsütéssel foglalkozik, régebben segédet is foglalkoztatott. Az orosz és román fronton több mint 30 hónapon át harcolt, egyszer seb. és a bronz v. é. és K. cs.-k.-tel lett kitüntetve.

VISEGRÁD.

Schült József épület- és bútorasztalos m. és temetkezési váll. Fő út 109. Visegrádon 1890-ben szül., u. itt szab. föl 1910-ben. Budapesten, Wienben, Kistarcsán, végül Visegrádon gyarapította szakképzettségét mint segéd, és 1924-ben lett önálló. Mint épület- és bútorasztalos szakképzett iparosnak ismerik. Temetkezési vállalata is van. A nagymarosi Ipt.-nek tagja, közs. képv. test. tag, az iskolaszéknek és az egyháztanácsnak tagja. A vasút- és távirdaezredben küzdötte végig a világháborút az albán, szerb, orosz és olasz fronton. Kit.: K. cs.-k., vaskereszt kor.-val és anélkül. Neje: Scheili Mária.

Schwarz József épület- és díszműbádogos m. Fő út 119. 1903-ban szül. Visegrádon, fölszab. 1921-ben Budapesten Kaiser Vilmos és Fiánál. Mint segéd Budapesten tanítómesterénél és több nevesebb mesternél gyarapította szaktudását és 1929-ben alapította műhelyét, amelyben bádogos munkákat és vízvezetéki szereléseket végez. A nagymarosi Ipt.-nek tagja. 1927-ben nőül vette Schandl Máriát.

Sípos Lajos épület- és bútorasztalos m. Szencen szül. 1895-ben, Miskolcon tanulta ki iparát 1914-ben Berecz József mesternél. Mint segéd Budapesten több jobb műhelyben, Vácon és Miskolcon is

dolgozott. 1929-ben önállósította magát. Azóta két tanoncot szab. föl. A pomázi Ipt.-nek tagja, községi esküdt és r. k. egyháztanácsi tag. Neje: Heyer Borbála.

Szikriszt György kőműves m. Visegrádon szül. 1906-ban, fölszab. Dávid János és Fia-cégnél Budapesten 1924-ben. Wienben, Sopronban, Budapesten, Szombathelyen és több más helyen dolgozott mint kőműves segéd és 1928-ban lett önálló. A visegrádi vár, Salamon tornya és családi házak építkezésénél dolgozott. Két tanoncot szabadított föl, akik jó eredménnyel vizsgáztak. A nagymarosi Ipt.-nek tagja. 1927-ben nősült, neje: Farkas Teréz.

JÁSZFÉNYSZARU.

Borbély János cipész m. 1896-ban Jászfényszarun szül., 1912-ben Budapesten szab. fel. Segéd Budapest, Jászberény, Veszprém és Eger mestereinél volt. 1922 ben lett mester. 1915-ben az orosz frontra került, háromszor sebesült meg, kit.: bronz vit. é és K. cs.-k. Neje: Kovács Erzsébet.

Czeglédy Vendel épület- és bútorasztalos m. Jászfényszarun 1893-ban szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Miskolcon, Nagyváradon, Budapesten, Abonyban, Hatvanban és Jászfényszarun folytatott. 1914-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. és K. cs.-k. 1918-ban önállósította magát. Géperejű műhelye van. Neje: Penczner Erzsébet.

Csuz András kötélgyártó m. Szül. 1880-ban, felszab. 1899-ben Budapesten. Monor, Komárom, Tatatóváros, Pozsony, Wien, Prága, Hamburg, stb. városokban fejlesztette szaktudását. 1907-ben önállósította magát. A Hangya Szöv. ig. tagja, az Iparos Dalárda pénztárosa. Az orosz és olasz fronton harcolt, 13 sebesülése van. Németül perfekt beszél és a szláv nyelveket is bírja. Kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k.

Drabont József sütő m. Jászberényben 1908-ban szül. Jászfényszarun Papp József sütődéjében tanulta az ipart, 1927-ben szab. fel. Négy évig dolgozott mint segéd a szakmában. 1931-ben alapította sütődéjét, ahol segéderő nélkül készíti finom süteményeit és kenyereit.

Fazekas István férfiszabó m. 1891-ben Gibárton szül., 1910-ben Abaujszántón szab. fel. Szarvasi, szikszói, és budapesti mestereknél volt segéd. Budapesten a technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. 1927 óta önálló. Résztvett a világháborúban, kétszer megsebesült. Neje: Bukó Margit.

Hajcsik József kovács m. Szül. 1892-ben, felszab. 1910-ben Jászfényszarun. Segédi gyakorlatot Cegléden és Jászfényszarun folytatott. 1912 óta mester. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton harcolt, 100 százalékos hadirokkant. A nagyezüst vit. é., a bronz vit. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Neje: Németh Anna.

Jakus Imre kosárfonó és fonottbútorkészítő m. (saját ház). 1889-ben szül. Jászfényszarun, 1906-ban szab. fel Hatvanban. 17 évig dolgozott egyhuzamban Molnár Zsigmond műhelyében. 1923-ban alapította műhelyét. Díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetett mester. Neje: Tura Viktória.

Kovács Vince lábbeli készítő m. Jászfényszarun 1870-ben szül., Gyöngyösön 1886-ban szab. föl. 4½ évig volt segéd Gyöngyösön. 1890-ben nyitotta meg műhelyét. A község egyik legrégibb mestere. Résztvett a világháborúban. Neje: Bretkovics Anna.

Kucserák Antal férfiszabó m. Szül. 1869-ben, felszab. 1885-ben Jászfényszarun. Segédként Budapesten, Jászberényben és Wienben dolgozott. 1893 óta önálló. 1916-tól az orosz, román és olasz fronton harcolt. Neje: Cseszkó Rozália.

Lukács Balázs cipész m. (saját ház). Jászfényszarun 1903-ban szül., u. ott 1918-ban szab. fel. Jászfényszarun, Budapesten és Jászberényben fejlesztette szaktudását. Műhelyében egyedül dolgozik. Neje: Dobrodka Margit.

Marton István gazd. kovács m. 1870-ben Gyöngyösön szül., 1889-ben Jászberényben szab. fel. Segéd Gyöngyösön, Selypen, Hatvanban és Budapesten volt. Műhelyét 1894-ben alapította. 1915-től az orosz, olasz és román fronton harcolt. Neje: Keiringer Katalin.

ifj. Marton István épület- és bútorasztalos m. Szül. 1897-ben Jászfényszarun, felszab. 1913-ban Jászberényben. Budapesti, aszódi, jászberényi és kassai mestereknél praktizált, tanonc korában oklevéllel tüntették ki. 1926 óta önálló. Az Önk. Tűzoltó Egy. és a Dalárda tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Girtler Erzsébet.

Márki Imre szűcsmester.

Mészáros József úri- és női cipész m. saját ház. Jászfényszarun 1892-ben szül., u. ott 1909-ben szab. fel. Hatvan, Mező-

túr. Nagyszentmiklós és Budapest mestereinél fejlesztette szaktudását. 1914-ben önállósította magát. Jó munkát készít. Résztvett a világháborúban. Neje: Juhász Mária.

Papp István cipész m. 1889-ben Jászjákóhalmán szül., 1907-ben Cegléden szab. fel. Három évig szabadulási helyén, majd Békéscsabán folytatott segédi gyakorlatot. 1922 óta önálló. Mérték szerinti cipészetet folytat. A világháborút a szerb, orosz, olasz és román frontokon küzdötte végig, tüdőlövést kapott. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Czeglédy Erzsébet.

Pető Antal mészáros és hentes m. Szül. 1903-ban Jászfényszarun, ott tanulta az ipart, 22 éves volt amikor felszabadult. Segéd Jászberényben és Hatvanban volt. 1929-ben alapította székét, ahol neje szül. Tusor Teréz is segédkezik.

Réz Pál cipész m. Jászfényszarun szül. 1891-ben, Budapesten szab. fel 1909-ben. Budapesti, zimonyi, fiumei és zágrábi gyakorlóévek után hadbavonult. Az orosz fronton hadifogságba esett. 1918 óta üzi önállóan az ipart. Oklevéllel kitüntetett mester. Neje: Kakuk Ilona.

Schmiedt Antal hentes m.

Szőke Antal kőműves m.

Tiszárovits Lajos férfiszabó m. (saját ház). 1880-ban szül. Jászfényszarun, Turán szab. fel 1898-ban. Segédéveinek állomáshelyei Budapest, Győr, Eger, Szeged, Kecskemét, Cegléd, Jászberény és Hatvan voltak. 1906-ban Zsámbékon alapított műhelyét 1910-ben helyezte át Jászfényszarura. Kitünő munkáján meglátszik a szakavatott mester keze. Résztvett a világháborúban. Neje: Bugyi Etelka női szabó, aki angol és francia női szabóságot folytat.

Török Antal cipész m. Szül. 1904-ben, felszab. 1919-ben Jászfényszarun. 4 évi segédi gyakorlat után 1923-ban önállósította magát. Cipészettel és speciális felsőrészkészítéssel foglalkozik. Neje: Jager Rozália.

Török Sándor sütő m. Jászfényszarun 1902-ben szül., Jászberényben 1924-ben szab. fel. Szaktudását jászberényi mestereknél fejlesztette. 1929-ben létesítette fehér és házikenyér sütődéjét. Neje: Pernyesz Anna, résztvesz az üzlet vezetésében.

Varga Pál épület- és bútorasztalos m. 1880-ban Jászkiséren szül., 16 éves korában Jászjákóhalmán szab. fel. Wienben, Szegeden, Budapesten, Nagykátán és Jászberényben jeles mestereknél praktizált. 1899 óta önálló. Családtagjai is a műhelyben dolgoznak. 1914—18-ig volt a háborúban, br. v. é., kor. vasker. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Csajbók Anna.

RÁCKEVE.

Bieber Mihály mechanikus, Fő u. 43. Szül. 1885-ben Szerdahelyen, 1902-ben Dombováron szab. fel. Segédéveit a fővárosban, Sopronban és Aradon töltötte, 1905 óta mint gyári csoportvezető és művezető. Önálló 1929-ben lett. Üzemében autó, motorkerékpár, írógép, varrógép s általában mindennel, ami a vasipari szakmába tartozik, foglalkozik. A világháborúban 9 hónapig volt a fronton, majd a Teudlow és Dittrich gyár a hadfelszerelési munkákhoz mint nélkülözhetetlent felmentette. Neje: Hatossy Margit.

Combos Gábor műszerész, Piac tér. Szül. 1892-ben Kiskunhalason, Szabadkán szab. fel 17 éves korában. Mint segéd Budapesten és több vidéki városban, majd Berlinben Brandenburgban és Stuttgartban fejlesztette szaktudását. 1925-ben nyitotta meg üzemét, ahol autó, motorkerékpár, varrógép stb. munkákat végez. Az Ipt. vál. tagja. A világháborúban előbb frontharcos volt, később pedig a repülőknél teljesített szolgálatot. Neje: Horváth Etelka.

Gazdag György kovács és patkoló m. Szül. Ráckevén 1880-ban, Soroksáron szab. fel 1897-ben. Szakmájában mint segéd a fővárosban és nagyobb vidéki városokban képezte tovább magát. 1904-ben alapította szülőhelyén üzemét. Egy segédet foglalkoztat. 1926-ban a fővárosban rendezett orsz. ipari kiállításon ezüst érmet nyert. A helyb. Ált. Ipartestületben 9 éven át pénztáros, majd h. elnök és 1931 óta pedig elnöki tisztséget tölt be. A háborúban elejétől végig részt vett. Neje: Kapitány Erzsébet. 4 fia és 2 leánya van. Fia G. Károly felsőipariskolát végzett és jelenleg a Nemz. Hadsereg karpaszományos tagja.

Németh József férfi szabó m. Szül. Ráckevén 1893-ban, u. itt szab. fel 16 éves korában. Segédéveit Budapesten és több vidéki városban töltötte, egy ideig pedig Ausztriában. Műhelyében egy tanoncot foglalkoztat. A helybeli Ifjúsági Körnek hosszú ideig vál. tagja volt. A háború idején 32 hónapig volt az olasz fronton, háromszor megsebesült. Neje: Heim Teréz.

Rode János sütőmester, Fő u. 20. 1896-ban szül. Budapesten, Devecserben 1913-ban. szab. fel. 1926-ban önállósította magát a Merczel Lajos által alapított üzletben. Finom fehér- és kenyérsütésének igen nagy a kelendősége. A háborúban 36 hónapig a fronton volt, kit.: kis ez., br. v. é. és K. cs.-k. 1926-ban Gyenes Máriát vette nőül.

Vámosi Lajos kefe- és ecsetkészítő. Vácott szül. 1873-ban, u. itt szab. fel 1890-ben. Segéd éveiben igen szép gyakorlatra tett szert Budapesten, Bécsben, Nürnbergen, Berlinben és a nagyobb hazai városokban. 1908-ban alapította üzemét szülőhelyén. 1926-ban a I. Orsz. Kézműves ipari kiállításon bronz érmet nyert. Ráckevén igen sokoldalú társadalmi szerepet tölt be. Az Ipt. előlj. tagja. Az Ifjúsági Körnek volt pénztárnoka és az Első Magy. Jótékony Asztaltársaság vál. tagja. A Ráckevei Dalkörnek működő tagja. A háborúban 34 hónapig volt a fronton és olasz fogságba került. Br. v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Szabó Rozália.

AKASZTÓ.

Böszörményi Pál férfiszabó m. Fő u. Akasztón 1887-ben szül., u. ott 1913-ban szab. fel. Segéd Budapesten és Kiskőrösön volt. 1914-ben önállósította magát, röviddel utána hadbavonult, a szerb, orosz és román fronton harcolt, kit.: bronz vit. é., szolg. vasker. Két tanulóval dolgozik. Közs. elölj. póttag, rk. egyháztanácstag, stb. Neje: Bányai Juliánna.

Judák János épület- és bútorasztalos m. 1905-ben szül. Akasztón, 1925-ben szab. fel Kecelen. Segédi gyakorlatot Kiskőrösön és Kecelen folytatott. 1930-ban alapította műhelyét. Ő készítette az akasztói közs. el. iskola épületmunkáit. Neje: Fecske Mária.

B. Nagy Antal kovács m. Temető u. Szül. 1883-ban Akasztón, felszab. 1901-ben édesatyja műhelyében. Egy ideig még otthon dolgozott, majd a fővárosba ment gyarapítani szaktudását. 1908-ban önállósította magát, akasztói műhelyét 1914 óta vezeti önállóan. Műhelyében dolgozik fia is. Már a dédapja is kovácsmester volt. 1915-ben az orosz frontra került, hadifogságba esett. Neje: Ujváry Ilona.

Rajkord Gergely csizmadia m. Csengődi u. 152. Kishartán 1902-ben szül., Kiskőrösön 1924-ben szab. fel. Kecskeméten, Kiskunhalason és Szabadszálláson volt segéd. 1930-ban alapította műhelyét. Rendelésre és raktárra dolgozik. Neje: Jagodics Juliánna.

Szabó János csizmadia m. Fő u. Szül. 1896-ban Akasztón, felszab. 1913-ban Kiskőrösön. Segédi gyakorlatot tanítómesterénél folytatott. 1921-ben önállósította magát. Műhelyében egy segédet foglalkoztat, cipőket és csizmákat készít rendelésre és raktárra. A közs. képv. test. tagja, rk. egyháztanácsos. Résztvett a világháborúban, megsebesült, hadifogságban volt. Kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Kovács Erzsébet.

DOMOSZLÓ.

Albinyi József malomtulajdonos (saját ház). Parádon 1860-ban szül., Gyöngyösön 1880-ban szab. fel. Recsken és Domoszlón gyarapította szaktudását. 1888-ban lett önálló. Ipara mellett gazdálkodást folytat. Neje: Dutka Etel.

Bokk József mészáros és hentes m. Szül. 1886-ban, felszab. 1905-ben Domoszlón. Öt évig édesatyja mellett volt segéd. 1910 óta folytatja önállóan az ipart felesége, szül. Horváth Teréz segítségével. 20 holdon gazdálkodással is foglalkozik. A közs. képv. test. tagja, a Hitel Szöv. ig. tagja. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Bokk Zoltán mészáros és hentes m. (saját ház). Markazon 1896-ban szül., Gyöngyösön 1912-ben szab. fel. Ujpesten és Budapesten hentesárugyárakban praktizált. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. 1918 óta önálló. Közs. pénztáros, hitel szöv. ig. tag, egyháztanácsos, stb. Neje: Treso Margit, résztvesz az üzlet vezetésében.

Fábián József kovács m. Templom u. (saját ház). 1880-ban Gyöngyösön szül., u. ott 19 éves korában szab. fel. Jászberényben, Jászdózsán, Parádon és Domoszlón dolgozott, mint segéd. Első műhelyét 1906-ban Tarnaszentmártonban alapította. Gazdálkodással is foglalkozik. Résztvett a háborúban. Neje: Németh Juliánna.

Galó Pál kőműves és ács m. Ujtelep (saját ház). Domoszlón 1894-ben szül., u. ott 1911-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Domoszlón folytatott. 1914—18-ig

a világháborúban volt. Kétszer sebesült meg, kit.: kisezüst. vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Horváth Borbála.

Harmann János férfiszabó m. Fő u. (saját ház). 1889-ben Domoszlón szül., 1908-ban Gyöngyösön szab. fel. Rimaszombati, egri és mezőkövesdi segédévek után 1920-ban önállósította magát. Iparán kívül saját földjén gazdálkodást folytat. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton megsebesült. Neje: Németh Anna.

Németh János vendéglős, asztalos, ács és fűszerkereskedő (saját ház). Szül. 1897-ben, felszab. 1922-ben Domoszlón. Miskolcon fejlesztette szaktudását. 1921-től 29-ig Domoszlón volt önálló, 1929-ben Kecskeméten nyitott üzletet. 1931-ben Fejes József budapesti mészárossal társult. Egy garnitúra cséplőgépe van, bércséplléssel is foglalkozik. Neje: Lukovszky Borbála.

Pitlik István ács- és asztalos m. Fő u. Domoszlón 1897-ben szül., 17 éves korában szab. fel. Segéd Domoszlón volt. 1919-ben önállósította magát. Résztvett a világháborúban. Neje: Valcsák Verona.

Plavetzky István csizmadia m.

Szabó István kovács m. Népház u. 312. (saját ház). Szül. 1873-ban, felszab. 1890-ben Hevesen. Segédként Egerben, Miskolcon, Balassagyarmaton, Besztercebányán, Losoncon és Vácon dolgozott. 1899 óta folytatja önállóan az ipart, amely mellett gazdálkodással is foglalkozik. 1915-től az orosz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Berecz Erzsébet.

ÖRKÉNY.

Berghauer Károly géplakatos és puskaműves, Kossuth u. 337. Szül. 1890-ben, 1907-ben szab. fel. A budapesti Máv gépgyárban és a közútinál töltötte segédi idejét, 1921-ben lett önálló. Az Ipt. egyik alapítója, 1931 óta elnöke. Az orosz és olasz fronton harcolt, több kitüntetés tulajdonosa.

Erdélyi Sándor kádár m., Árpád u. 315. Bagaméron 1897-ben szül., 1919-ben Vámospércsen szab. fel. Mint segéd a lőszergyárban dolgozott, 1920-ban önállósította magát. A szakmába vágó összes munkákat végzi. A világháborúban a 39. gy. ezr.-ben az olasz fronton harcolt.

Garas Tamás hentes és mészáros m., Kossuth L. u. Örkényben 1903-ban szül., 1918-ban szab. fel. Gyónon, Dabason, Budapesten volt segéd, 1926-ban lett önálló. A Sportegylet aktív tagja.

Grünwald Jenő pékmester, Hunyady u. 166. Telefon: 14. Örkényben 1885-ben szül., 1902-ben bátyjánál szab. fel. Ujpesten, Sarajevóban és Törökországban volt segéd. 1908-ban alapította egy magyar kemencével ellátott műhelyét, melyben egy segédet foglalkoztat. Az Ipt. egyik alapító és vezetőségi tagja, egyházának hosszabb ideig pénztárnoka volt. Résztvett a világháborúban.

Horváth József géplakatos és puskaműves m., Kossuth u. 280. Pettenden 1908-ban szül., Örkényben 1927-ben szab. fel. Pár évi segédi gyakorlat után 1930-ban önállósította magát. Az összes szakmabeli munkát végzi.

Kapás Ferenc lakatos m., Horváth u. Irsán 1891-ben szül., 1907-ben szab. fel. Mint segéd Budapesten működött, 1912-ben Örkényben nyitotta meg önálló műhelyét, melyben azelőtt 6 segédet foglalkoztatott, jelenleg csak 1 tanoncot tart. Az Ipt. vezetőségi tagja volt.

Knolmár József úri szabó m., Kossuth u. Kerekegyházán 1898-ban szül., Kecskeméten 1914-ben szab. fel. Budapest, Debrecen, Kecskemét voltak segédi működésének fontosabb állomásai. 1929-ben lett önálló miután szabászati tanfolyamot is végzett. Segéd korában bronz érem és oklevél kitüntetést nyert. A Dalárda volt vezetőségi tagja. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Nagy ez., kis ez., br. v. é.-e, K. cs.-k.-je és seb. é.-e van.

Koncsik Vilmos úri szabó m., Kossuth u. Jászberényben 1882-ben szül., 1899-ben Budapesten szab. fel. Budapesten, Pécsett, Wienben volt segéd. Előbb Budapesten volt önálló műhelye, 1926 óta pedig Örkényben működik. Szezonban 1 segédet is foglalkoztat.

Meleg Balázs épület- és bútorasztalos m. és temetk. vállalkozó, Fő u. 115. Kunszentmártonban 1879-ben szül., 1895-ben szab. fel. Segéd korában volt Wienben, Amerikában, Olaszországban és hazánk nagyobb városaiban. 1908-ban önállósította magát. Temetkezési cikkeket tart raktáron. Az Ipt. volt számvizsgálója. Résztvett a világháborúban.

Mészáros András géplakatos és mechanikus, Hunyady u. 153. Kiskajdacson 1907-ben szül., 1922-ben szab. fel. Budapesten, Soroksáron, Örkényben töltött segédi gyakorlat után 1931-ben lett önálló. Résztvett a működvelői előadások rendezésében és azok aktív szereplője.

Richlik Ferenc épület- és bútorasztalos m., Fő u. 104. Tatárszentgyörgyön

1904-ben szül., Budapesten 1925-ben szab. fel. Az ország különböző helyein segédeskedve 1929-ben lett önálló. Neje: Gombár Mária.

Salamon László főgépész. Inárcskakucson 1906-ban szül., 1926-ban Örkényben szab. fel. 1929-ben lett Pálóczy Horváth István gőzmalmának főgépésze. Gépész és elektromos telepkezelési vizsgát tett.

Schmidt Ferenc cipész m. Kecskeméten 1905-ben szül., 1923-ban Budapesten szab. fel. Kecskeméten és Budapesten volt segéd, 1928-ban előbb Kecskeméten önállósította magát, 1931 óta Örkényben dolgozik. Mérték szerint rendelésre és raktárra dolgozik.

vitéz Szántó Ferenc hentes- és mészáros m. Budapesten 1894-ben szül., 1911-ben szab. fel, 1918-ban létesítette önálló üzletét, amely a modern hygienia követelményeinek mindenben megfelelően van berendezve. Az Ipt. egyik vezetőségi tagja, a Sportegylet megalapítója és vezet. tagja, volt aktív játékos. A világháborúban az orosz fronton harcolt, láblövést kapott. Nagy ez., kis ez. v. é., K. cs.-k. és seb. é.-e van. 1925-ben avatták vitézzé.

Szököl Péter cipész m., Fő u. 50. Szül. 1892-ben, felszab. 1907-ben. Örkényben 1922-ben lett önálló mester, előzőleg Budapesten a technológián szabászati tanfolyamot végezve. Már tanonc korában kitüntetést nyert. A tanoncvizsg. biz. tagja. Az orosz fronton sebesülten fogságba esett.

G. Tóth Gyula főmolnár. Szeghalmon 1880-ban szül., 1897-ben szab. fel. Debrecenben, Margittán és Zilahon praktizált, 1904-ben lett főmolnár. Mai állásában 1 éve van. A keze alatti malom 100 HP gőzgéppel van ellátva. Napi teljesítménye 100 q. Az orosz és olasz fronton harcolt. Br. v. é.-e és vaskeresztje van.

UJSZÁSZ.

Az Ujszászi Iparoskör 1920-ban alakult. 1929 óta a tisztikar tagjai: Varga Adolf gépész m elnök, Egyed Ferenc asztalos m. alelnök, Vargha Zsigmond titkár, ifj. Holczer László hentes m. jegyző, Vágó Bálint cipész m. ellenőr és 8 tagú választmány, Müller István szabó m. háznagy, Boros Árpád könyvtáros. Székházuk 1931-ben saját házukba helyeztetett. Könyvtáruk cca 550 kötetes. Különösen az utolsó években a kör nagy fejlődést mutat. 130 tagja van. 1929-ben egy 38 tagú dalárda alakult a kör kebelében. Karnagy: Schader Ede rk. tanító.

Egyed Ferenc asztalos m. Szül. Ujszászon 1899-ben, Jászladányon szab. fel 1916-ban. Segédi gyakorlatának Gyöngyös, Budapest voltak állomáshelyei. 1926 óta önálló mester, mint épület- és bútorasztalos és temetk. vállalkozó. Számos családi háznak külső és belső asztalos munkáit végezte. 1917-ben bevonult és a 29. honv. gy. ezredben az orosz és olasz fronton harcolt. Az Iparoskör alelnöke.

Varga Adolf gépész m. Az Iparoskör elnöke. Szül. 1881-ben Ujszászon. Hosszas és alapos gyakorlat után lett szakmájában önálló. A társadalmi életben is élénk részt vesz. A Levente Egyesület számvizsg. biz. tagja. Az Önkéntes Tűzoltó Test. vál. tagja és tagja a közs. képv. testületnek is. A világháborúban az orosz és szerb fronton harcolt mint szakaszvezető, háromszor megsebesült.

MAGLÓD.

B. Szever Pál kertész, Üllői út 7. és 27. (saját ház). Maglódon 1873-ban szül. Iskolai tanulmányainak elvégzése után gazdálkodott, közben elsajátította a kertészetet. 1908-ban már önállóan dolgozott. Bolgár kertészetet folytat. Egész vagyona munkájának gyümölcse. A világháború alatt az orosz és a román fronton harcolt. Neje: Kriskó Zsuzsánna.

SZIGETMONOSTOR.

Lakos Lajos kovács m. Kossuth u. 18. Szigetmonostoron 1864-ben szül., Ujpesten 1882-ben szab. fel a céh-rendszer alatt. Legény szabadító mesterénél, Blaskó Pálnál Pomázon és Dunakeszin volt. 1885-ben alapította műhelyét, ahol ma két fiával dolgozik. A háborúban három veje és két fia harcolt. Neje: Imre Zsófia.

Rózsa Rudolf hentes- és mészáros m.

1899-ben Szigetmonostoron szül., 1921-ben Szentendrén szab. fel. Segédi gyakorlatot Szentendrén és Szigetmonostoron folytatott. Székét, ahol neje, szül. Czinkora Anna segítségével dolgozik, 1931-ben alapította. 1917-től az olasz fronton harcolt, megsebesült, kit. K. cs.-kereszt.

GÁRDONY.

Berky Lajos asztalos m. Felsőiregen 1881-ben szül., tanítómestere édesatyja volt, ahol 1898-ban szab. fel. Budapesten Malomsokynál, Théknél, stb. praktizált. 1906-ban Ádándon, 1929-ben Gárdonyban alapított műhelyt. 3—5 segéddel dolgozik. Volt Ipt. előlj. tag Felsőiregen. A szerb, orosz és olsz fronton harcolt, háromszor sebesült meg, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Bach Anna.

Doma Béla lakatos m. Boné Kálmán u. 82—83. 1904-ben Agárdon szül., 1921-ben Székesfehérvárott szab. fel Klein M.-nál, ahol 1930-ig vezetői minőségben működött. Az ő vezetése mellett készült a Hévíz Tisztviselő Üdülő és számos bérház. 1932 óta önálló.

Enyingi Márton sütőmester. Született 1891-ben Fényőhegyen, felszabadult 1908-ban Budapesten. Steinernél, Glasnernél stb. fejlesztette szaktudását Budapesten. 1922-ben Tatán alapított sütődéjét 1928-ban helyezte át Gárdonyba. 1912—18-ig teljesített katonai szolgálatot, az orosz fronton megsebesült, 43 hónapig hadifogságban volt, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Miskey Mária, résztvesz az üzlet vezetésében.

Husvéti István szabó m. Vasút u. Velencén 1897-ben szül., Kápolnásnyéken 1915-ben szab. fel. Székesfehérvár, és Sárbogárd műhelyeiben volt segéd. 1928 óta önálló, keze alól csakis I. o. munka kerül ki. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k.

Klausz Nándor asztalos m. Uj u. 111. Szül. 1874-ben Velencén, ahol édesatyja is asztalos volt. Nála tanulta az ipart, 1892-ben szab. fel. Segéd Szatmáron, Nagykárolyban, Máramarosszigeten, Nagybányán, Székesfehérvárott és Budapesten volt. Munkái a Milleneumi kiállításon is szerepeltek. 1893-ban műhelyt alapított. Számos iskola, templom, óvoda, stb. szakmai munkája dícséri tudását. Résztvett a világháborúban.

Nagy József úri és női cipész m. Gárdonyban 1892-ben szül., u. ott 1908-ban szab. fel. Budapesten a Lichtmann cipőgyárban praktizált. 1926 óta folytatja önállóan az ipart. Mérték utáni úri és női cipészete van. 1915-től az orosz és a román fronton harcolt, megsebesült.

Pernek Antal kőműves m. Oszlopon 1890-ben szül., Nagytétényen 1910-ben szab. fel. Fővárosi nagyobb építészeknél és Nagytétényen volt segéd. A nagytétényi sertéshízlalda építésének vezetője volt. 1927-ben önállósította magát. 1911-től 18-ig teljesített katonai szolgálatot, az orosz és olasz fronon harcolt, kétszer sebesült meg. Neje: Vörös Ilonka.

Schlezák Károly asztalos m. Agárdi újtelep. Székesfehérvárott 1905-ben szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Szabadulási helyén és Bpesten a Michlnél, az Ericsson Vill. Rt.-nál stb. fejlesztette szaktudását. 1931-ben alapította műhelyét. Családi házak és villák szakmába vágó munkáit végzi. Neje: Vendég Teréz.

Schwáb György cipész m. Boné K. u. 88. Szül. 1889-ben Baranyában, felszab. 1906-ban Eszéken. Belgrád, Fiume, Sarajevó, Budapest és Pécs voltak segédéveinek állomáshelyei. Végigküzdötte a világháborút, 52 havi frontszolgálattal. Megsebesült, kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. 1919 óta mester. Neje: Kugler Jozefa.

Süle István ács m. Vasút u. Gárdonyban 1875-ben szül., u. ott 1893-ban szab. fel. A legelső fővárosi cégnél működött önállósága előtt. 1902-ben Válon önállósította magát, 20 év mulva Gárdonyban telepedett. Közben Ujpesten volt ács-, Vácon vendéglős. Templomok, iskolák, óvodák szakmába vágó munkái dícsérik tudását. Neje: Bordács Krisztina.

Szabadi József asztalos m. Bóné K. u. 14/b. Szül. 1899-ben, felszab. 1915-ben Székesfehérvárott. 1917—18-ig a háborúban volt, megseb., hadirokkant. Győr, Komárom, Budapest, Pozsony, Nyitra stb. voltak segédi gyakorlatainak színhelyei. 1925-ben önállósította magát, műhelyét 1929-ben modern gépüzemmé fejlesztette. Épület- és bútormunkával foglalkozik. Neje: Juhos Mária.

Tóth István kőműves m. Seregélyesen 1888-ban szül., Kápolnásnyéken 1913-ban szab. fel. Szaktudását a fővárosba ment fejleszteni. Három évig társasviszonyban üzte az ipart, 1932 óta önálló mester. 1914-ben az orosz frontra került, ahol 1926-ban hadifogságba esett. Neje: Kondor Teréz.

Weisz Izidor hentes és mészáros m. Szöllősi M. u. 115. 1882-ben Bicskén szül., 1899-ben Székesfehérvárott szab. fel. A Balaton környékén főként üzletvezetői minőségben dolgozott 1908-ig, mikor is önállósította magát. Iparán kívül gazdálkodást is folytat. Közs. képv. test. tag virilis alapon. Résztvett a világháborúban. Neje: Weisz Margit, fia, László, képesített hentes és mészáros.

VISZNEK.

id. Bolyoczky János hentes m. és kocsmáros (saját ház). Viszneken 1867-ben szül., Jászárokszállán 1909-ben szab. fel. Három évig Jászárokszálláson gyakorolta a szakmát. 1912-ben önállósította magát. Üzletét fia segítségével vezeti. Saját földjén gazdálkodást folytat. Volt közs. képv. test. tag, iskolaszéki tag. Résztvett a világháborúban. Neje: Hajdú Mária.

Bolyoczky József géplakatos m. 1895-ben Tarnaörsön szül., 1913-ban Jászdózsán szab. fel. Segédi gyakorlatot Diósgyőrön, Budapesten és Jászárokszálláson folytatott. 1923 óta önálló. Két garnitúra cséplőgéppel bércséplést folytat. A Tűzoltó Egy. szertárosa. 1914—18-ig volt katona a világháborúban. Neje: Ádám Piroska.

Gonda Albert mészáros és hentes m. Fő u. (saját ház). Szül. 1895-ben Viszneken, ahol édesatyjának mészárosüzlete volt. Mellette szabadult fel 1917-ben és tőle vette át az üzlet vezetését 1930-ban. A négyévtizedes vállalatot nagy szakértelemmel vezeti. Gazdálkodást is folytat.

Gonda József mészáros és hentes m. Fő u. Viszneken 1897-ben szül., u. ott édesatyjánál 1917-ben szab. fel. Atyja székében és Zaránkon volt segéd. 1928-ban Zaránkon önállósította magát, 1930 óta folytatja Viszneken önállóan az ipart. Neje: Andris Juliánna.

Gonda Pál kovács m. 1897-ben Kálon szül., 1915-ben Egerben szab. fel. Egerben, a Károlyi uradalomban működött önállósága előtt. 1922 óta önálló, 1927 óta áll fenn viszneki műhelye. 1915—18-ig az orosz és román frontokon harcolt, megsebesült, háromszor bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van. Neje: Stokker Anna.

Soltész László gazd. kovács m. (saját ház. Szül. 1890-ben Viszneken, felszab. 1906-ban Gyöngyösön. Gyöngyösi, budapesti és váci mestereknél eltöltött segédévek után 1908-ban lett mester. Műhelyében egyedül dolgozik. 1914-ben hadbavonult, az orosz és a román fronton harcolt, 15 hónapig hadifogságban volt. Neje: Hajdú Mária.

Szilágyi Béla fűszerkereskedő, dohányárus és cséplőgéptulajdonos. Adácson 1878-ban szül., Gyöngyösön 1895-ben szab. fel. Budapesten praktizált. 1903-tól 1926-ig üzött ipart. 1926-ban tért át a kereskedelemre, melyben neje, szül. Szél Etel segédkezik. A Tűzoltó Egylet parancsnoka. A háború alatt négy évig orosz hadifogságban volt.

Tari József kocsmáros és kereskedő. 1899-ben Viszneken szül. A Máv-nál kocsirendező volt. 1926 óta kocsmáros, üzlete 50—70 vendég befogadására alkalmas. Családja segítségével vezeti vállalatát. A Lövész Egylet tagja. Neje: Tóth Mária.

Takács Vendel cipész m. Fő u. Kecelen 1907-ben szül., Jászárokszálláson 1925-ben szab. fel. Segéd Jászárokszálláson és Gyöngyösön volt. Három évi gyakorlat után 1928-ban alapította műhelyét. Neje: Szőke Mária.

Tóth György asztalos m. Szül. 1906-ban, felszab. 1928-ban Viszneken. Szaktudását ceglédi és tarnaörsi mestereknél fejlesztette. 1930-ban alapított műhelyében épület- és bútorasztalosságot folytat egy segéderővel.

SZALKSZENTMÁRTON.

Ágoston Gyula úri szabó m. Szalkszentmártonon 1904-ben szül., Budapesten 1921-ben szab. fel. Budapesten és Szalkszentmártonban volt segéd. 1929 óta önálló. Egy tanulóval dolgozik. Neje: Dömök Erzsébet.

Benke István okl. úri és női cipész m. Mellékköz. 1891-ben Szentmártonkátán szül., 1907-ben Budapesten szab. fel. Budapesten és Fiumében fejlesztette szaktudását. 1912—18-ig a haditengerészetnél teljesített szolgálatot. 1918-ban önállósította magát. Úri és női cipőket mérték szerint készít, orthopäd cipők, lúdtalpbetétek és géplábak készítésében specialista. 1928-ban jeles munkájával nagyezüst érmet és oklevelet nyert. Az Ipt. elnöke, az Ip. Kör v. elnöke, alelnöke, a vigalmi biz. elnöke, stb. Neje: Skoda Aranka.

Czebei Lajos épület- és bútorasztalos m. Rákóczi út 213. Szül. 1894-ben, felszab. 1911-ben Dunakömlődön. Öt évig Budapesten és Dunakömlődön praktizált. 1915-ben hadbavonult, orosz hadifogságban volt. 1919-ben alapította műhelyét. Épület-, bútorasztalossággal és koporsókészítéssel foglalkozik. Az Ipt. számvizsg. tagja. Neje: Gyenes Zsuzsánna.

Németh Nándor hentes és mészáros m. Dunavecsén 1908-ban szül., u. ott 1925-ben szab. fel. Hat éven keresztül folytatott segédi gyakorlatot. 1931-ben alapította székét, melyet nejével, szül. Budai Gizellával közösen vezet.

Szabó Ferenc szűcs m. Petőfi u. 79. Szül. 1892-ben Szalkszentmártonban, felszab. 1911-ben Kisújszálláson. Fővárosi mestereknél fejlesztette szaktudását. 1928 óta önálló. A gazdaközönség részére dolgozik. 1914-ben az orosz frontra került, majd az olasz harctéren volt. Megsebesült, hadifogságba esett. Neje: Nagy Juliánna, résztvesz az üzlet vezetésében.

DUNAKÖMLŐD.

Karszt Jakab épület- és bútorasztalos m. Dunakömlődön 1898-ban szül., Pakson 1914-ben szab. fel. Pakson, Dunakömlődön és Budapesten jeles mesterek mellett segédkedett. 1923-ban alapította műhelyét. 1915-től az orosz fronton harcolt, megsebesült. Háború után 2 évig a Nemz. Hadseregben teljesített szolgálatot. Neje: Bormann Katalin.

Roszbor Mihály kovács m. 1902-ben Esztergomban szül., 1919-ben Dunakömlődön édesatyja műhelyében szab. fel. Atyjánál és Madocsán volt segéd. 1926 óta önálló. Lóvasalással és gazdasági szerszámok javításával foglalkozik. Testvérével közösen dolgozik, gazdálkodást is folytat. Neje: Kornéli Mária.

GYÖNGYÖS.

vitéz **Szigeti Gyula** vendéglős és szállótulajdonos. Kossuth u. Észak-Amerikában 1892-ben szül., Miskolcon 1906-ban szab. fel. Szaktudását Kassán, Eperjesen, Lőcsén, Trencsénteplicen, Budapesten, Debrecenben, Sátoraljaújhelyen és Miskolcon fejlesztette. 1921-ben Ormospusztán önállósította magát, Gyöngyösön 1931-ben alapította üzletét. Tíz szobás szállodája, söntés, étterem és kerthelyiségből álló vendéglőüzeme kb. 100 vendég befogadására alkalmas. Üzemét egy szobaaszony, két pincér, egy szakácsné, egy kézilány és két mindenes segítségével vezeti. Öt évig leventeoktató volt. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, 12 hónapig hadifogságban volt. Kit.: nagyezüst vit. é., háromszor kisezüst vit. é., bronz vit. é., koronás ezüst érd. ker., a vit. é. szalagján, K. cs.-k. és mozg. kereszt. Neje: Szőke Ilona.

ECSER.

Novoszád József kőműves iparos. Ecseren 1893-ban szül., Budapesten 1914-ben szab. fel. Felszabadulása után hadbavonult. Az orosz, román és albán frontokon harcolt, megsebesült. A bronz vit. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. Budapesten, Kőbányán, Nagykanizsán és Pécsen folytatott segédi gyakorlatot. 1922-ben alapította vállalatát. Több templom szakmába vágó munkái dícsérik szaktudását. Neje: Kollár Erzsébet 1925-ben húnyt el.

TISZAROFF.

Iparosok és Kereskedők Köre. 1905-ben a kulturáért lelkesedő tiszaroffi iparosok és kereskedők alapították. Napjainkban az iparostagok létszáma 50, az összlétszám 80. Saját székházában cca 100 kötetes könyvtárral bír. Jelenlegi elnöke 1929 óta Csoó Gyula szíjgyártómester, aki a hivatása magaslatán álló vezetőség élén nagy rátermettséggel intézi a kör ügyeit.

Bordás Imre asztalos m., Borbély Sámuel tér. Fegyverneken 1894-ben szül., Törökszentmiklóson 1910-ben szab. fel. Wien, Budapest, Miskolc stb. üzemeiben fejlesztette szaktudását. 1915—18-ig az orosz és az olasz fronton harcolt, megsebesült. 1918-ban Fegyverneken alapított műhelyt, 1913 óta Tiszaroffon folytatja az ipart. Dícsérő oklevele van. Fegyverneken ipt. előlj. tag volt. Neje: Martyányi Mária.

Cseppentő Miklós hentes- és mészáros

m., Fő u. 183. 1892-ben Tiszaroffon szül., 1911-ben Debrecenben szab. fel. Budapesti jobb üzemekben praktizált. 1928-ban alapította székét. Az Iparoskör háznagya. Végigküzdötte a világháborút, 22 hó frontszolgálattal. Megsebesült. Kit.: br. v. é. és K. cs.-k. Neje: Nagy Erzsébet.

Csoó Gyula szíjgyártó m., Nagyváradi u. 235. Szül. 1877-ben, felszab. 1896-ban Tiszaroffon. Segédi gyakorlatot Budapest, Kisujszállás és Karcag műhelyeiben folytatott 1900 óta önálló. Műhelyében fia mint segéd dolgozik. Közel egy évtized óta visz vezető szerepet az Iparos Kör életében, 1929 óta az elnöki tisztséget viseli. A köz érdekében anyagi áldozatokat is hozott. 1914—18-ig volt a világháborúban. Neje: Varga Mária. Gyula fia közs. képv. test. tag.

Dorka Sándor darálómalom tulajdonos, Aradi u. 540. Tiszaroffon 1895-ben szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Túrkevén, Kecskeméten és Budapesten praktizált. 1927-ben önállósította magát. Neje: Győry Erzsébet, esküvőjük 1920-ban volt.

Faragó Zsigmond asztalos m., Fő u. 177. Szül. 1895-ben, felszab. 1912-ben Tiszaroffon. Budapesti, gyöngyösi és újpesti mestereknél gvarapította szaktudását, 1922 óta önálló. Tiszasülyben az Ip. Kör elnöke volt, ma a közéleti szerepléstől visszavonultan él, idejét ipara fejlesztésére szenteli. 1915-ben hadbavonult, az orosz fronton fogságba esett. Neje: Anderka Erzsébet.

Gróf Jakab mészáros és hentes m., Fő u. 5. Kiskörén 1861-ben szül., atyjánál G. Zsigmondnál szab. fel.Segédként atyja mellett dolgozott. 1898-ban alapította székét, ahol 1 segéddel és 1 tanulóval dolgozik, kóser árut is tart. A község legrégibb húsiparosa. Az Iparoskör alapító tagja, volt vál. tagja. Neje: Eisler Záli, Sándor és Géza fiát a húsiparra nevelte.

Pacsa Ferenc kerékgyártó m., Pozsonyi u. 179. 1894-ben Tiszaroffon szül., u. ott 1923-ban szab. fel. Szentesen segéd, Karcagon, Törökszentmiklóson, Esztergomban vezető volt. 1928-ban alapította műhelyét. Neje: Tóth Margit.

Schmidt Pál asztalos m., Borbély Sámuel tér 3. Tiszadersen 1875-ben szül., Karcagon szab. fel. Mezőtúri, szegedi, debreceni, egri, budapesti vezetőcégeknél gyarapította szaktudását. 1899-ben Abádszalókon alapított műhelyét 1908-ban helyezte át Túrkevére. Festett munkákat készít, épületmunkákkal foglalkozik, temetkezési vállalata van. 32 tanulót nevelt az iparra. Az Iparoskör háznagya. Neje: Kassiár Ida.

Schwartz József kereskedő és szikvízgyáros, Tisza István ucca 206. Tiszaroffon 1889-ben született, Kunmadarason volt segéd, anyja üzletének volt vezetője, majd később tulajdonosa. Az Iparos Kör volt elölj. tagja, most pénztárosa. Háború alatt az orosz, olasz és román fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Fischer Rozália.

özv. Surtya Virgilné szül. **Gibs Agusztin** kéménysepről m. Néhai férje Morodán 1862-ben szül., Szentesen szab. fel. Segéd Budapesten és Gödöllőn volt, évekig mint vezető működött. Silingián lett önálló, Tiszaroffon 40 évvel ezelőtt nyerte a jogot. Az Ip. Kör vezetőségi tagja volt, 1915-ben húnyt el. Azóta neje özvegyi jogon üzletvezető és két segéd közreműködésével folytatja az ipart. Fia, Árpád Budapesten kéménysepről m., Győző a háborúban szerzett betegségében húnyt el.

Trigala István kötélgyártó m. Szül. 1906-ban Kenderesen, ahol atyja kötélgyártó m. volt. Nála tanulta az ipart, 1923-ban szab. fel. Budapesten, Budafokon, Veszprémben és Szegeden gyárakban fejlesztette szaktudását. 1928 óta önálló. Neje: Rabb Juliánna.

Vladár Ferenc cipész m. Pozsonyi u. 136. Tiszaroffon 1902-ben szül., u. ott 1917-ben szab. fel. Karcagon segédkedett majd Budapesten a külügyminisztériumban dolgozott évekig. Két évig a katonaságnál műhelyparancsnok volt. 1923-ban alapította műhelyét. Neje: Garzó Juliánna.

MARTONVÁSÁR.

Ánosi István virágkertész. Martonvásáron 1872-ben szül., Budapesten tanulta a szakmát, 1890-ben szab. fel. Segéd Budapesten volt, majd a Dréher uradalomban, Martonvásáron és Pestszentlőrincen működött mint kertész. 18 éven keresztül Pestszentlőrincen volt önálló, 1928 óta Martonvásáron van szépen prosperáló virágkertészete. Végigküzdötte a világháborút, kit.: K. cs.-k. Neje: Béder Mária.

Hermann Jakab borbély és fodrász m. Birdán 1892-ben szül., Budapesten nyert mesteri oklevelet 1923-ban. Amerikában dolgozott 15 éven keresztül. 1923-ban alapította úri és női fodrásztermét. Az Ipt. pénztárosa. Neje: Végh Anna.

Kluber Antal szabó m. 1874-ben zsám-

békon szül., Martonvásáron szab. fel. Budapesten és az ország nagyobb városaiban praktizált. 1897-ben alapította műhelyét, ahol raktárra és rendelésre dolgozik József fiával együtt. K. József a szakmát édesatyja műhelyében tanulta. Katonai szolgálata alatt mint tiszti műhelyvezető működött. Az Ipt. elölj tagja, az Ip. Kör gondnoka. 1917-től vett részt a háborúban, az olasz fronton harcolt, majd francia hadifogságban volt. Neje: Fekete Erzsébet.

Rottenberger József konyhakertész. Martonvásáron 1895-ben szül., Hódmezővásárhelyen földmívesiskolát végzett. Egy évtizeden keresztül volt a Dréher uradalom kertésze. Öt kat. hold terjedelmű konyhakertészetét 1929 óta folytatja, két napszámos segítségével. Az orosz fronton harcolt, megsebesült, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Földi Róza.

Varga József cipész m. Válon szül. 1880-ban, Budapesten szab. fel, 16 éves korában. 23 évig dolgozott egyhuzamban Budapesten Hőnig Kálmánnál. 1915-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt. Műhelyét 1919-ben alapította. 1924-ben a Falu Szöv. elismerő oklevéllel tüntette ki. Ipt. előlj. tag. Neje: Jalovetzky Mária.

CSENGŐD.

Grosin Sándor borbély és fodrász m. Fő u. Csengődön 1906-ban szül., atyja műhelyében 1921-ben szab. fel. Hódmezővásárhelyen, Budapesten és Csengődön volt segéd. 1925-ben vette át atyja üzletét. Férfi és női fodrászatot folytat, két tanoncot foglalkoztat. Az Olv. Kör vál. tagja.

Karácsonyi János bognár m. 1904-ben Akasztón szül., 1925-ben Kalocsán szab. fel. Kecel, Soltvadkert, Kalocsa és Budapest üzemeiben fejlesztette szaktudását. 1932-ben alapította műhelyét.

Kovács Ferenc okl. gyógykovács m. Szül. 1876-ban Gyertyámoson, felszab. 1894-ben Alsólendván. Három évig tanítómesterénél volt segéd, elvégezte Zágrábban a patkoló tanfolyamot, majd az állatorvosi főiskolán gyógykovácsi vizsgát tett, a 39. tüzérezrednél volt gyógykovács. 1905 óta önálló. Műhelyében dolgozik fia is. A közs. képv. test. tagja, közgyám. 1914-től végigküzdötte a világháborút. Neje: Kerner Paula. 1927-ben húnyt el.

ifj. Merki Mihály épület- és bútorasztalos m., temetkezési vállalkozó. Akasztón 1908-ban szül., 16 éves korában szabadította fel édesatyja. Kecelen, Kiskőrösön, Akasztón és Csengődön volt segéd. 1931-ben önálló, atyjával közösen folytatja az ipart. A csengődi elemi iskola berendezése az ő szaktudását dícséri.

Nagy József sütő m. Fő u. 40. Szül. 1899-ben, felszab. 1916-ban Kispesten. Budapesti és kispesti sütőüzemekben dolgozott segédként. 1929-ben önállósította magát. 1917-ben hadbavonult, a román fronton harcolt.

Nemes István szűcs m. Vári A. u. 179. Páhin 1879-ben szül., Kiskunhalason 1906-ban szab. fel. Segédi gyakorlatot Makón, Kiskunfélegyházán, Kecskeméten, Zentán, Szegeden, stb. folytatott. 1909-ben Kiskőrösön önálló lett. 1914-ben hadbavonult, az orosz és román fronton harcolt, megsebesült. 1919-ben alapította csengődi üzletét. Kitüntetett mester. Közs. képv. test. tag, Hitel Szöv. felügy. biz. tag, presbiter, stb. Neje: Brada Zsuzsánna. 1922-ben húnyt el.

TÖRTEL.

Kovács Ferenc borbély m. Szül. Törtelen 1899-ben és 1914-ben szab. fel. Kilenc évig mint segéd dolgozott Karcag, Cegléd és Budapest jobb mesterei mellett, maga pedig saját erejéből szülőhelyén önállósította magát. Az Iparos Körnek elnöke. 1925-ben nőül vette Végh Erzsébetet, három gyermeke van.

Törteli Iparoskör 1907-ben alakult meg. Célja az iparosság összetartása, kultúrális fejlesztése és gazdasági helyzetük fellendítése. Állandó kultúrális és gazdasági előadásokkal, könyvtáruknak a tagok rendelkezésre bocsátásával, iparos bálok rendezésével igyekeznek céljuk megvalósítására. Székházukat 1929-ben szerezték meg nagy áldozattal.

PESTSZENTLŐRINC.

Duschek József cipész m. Erzsébet telep, Almás u. 3. Szül. Nyitrán 1873-ban és 1889-ben szab. fel Nyitraújlakon. Segédéveit Németországban, Csehországban és Romániában töltötte. Műhelyét 1901-ben alapította Pestszentlőrincen. Jelenleg saját házában dolgozik, ezideig már 12 tanonc szabadult fel nála. Az Ip. Test.-

nek éveken át elölj. tagja volt. Neje: Horváth Róza.

Hatos István úri és női fodrász. Erzsébet telep. Nemesdéden szül. 1900-ban és a fővárosban szab. fel 16 éves korában. Segédi gyakorlatot Budapest jobb mesterei mellett folytatott. Mint igen szakképzett iparos üzletét Pestszentlőrincen 1930-ban nyitotta meg. 1 segédet állandóan foglalkoztat. Neje: Trenyák Eszter.

Krizsán András és **Pál** cukrász mesterek. Erzsébet-telep, Álmos u. 3. András 1904-ben szül., Pál 1909-ben és 1931, ill. 1932-ben szab. fel. Üzletüket, mely az egész telep legjobb cukrászüzlete, 1932-ben nyitották meg és igen nagy ambícióval törekednek arra, hogy a fogyasztóközönségük legteljesebb megelégedését elnyerjék.

Németh Péter cipész m. Erzsébet-telep, Ond u. 33. (saját ház). Répcelakon szül. 1875-ben és u. ott szab. fel 1890-ben. Mint segéd Sopronban, Győrben és Budapesten dolgozott. Körülbelül 20 éve, hogy önálló mester. A világháború kitörésekor mindjárt bevonult és az orosz fronton elfogták és hat évig volt hadifogságban.

Vasváry János úri és női cipész m. Ond u. 88—90. Szül. 1902-ben és 1919-ben szab. fel Nyíregyházán. Segédéveit a fővárosban, Debrecenben és Miskolcon töltötte. 1929-ben saját erejéből önállósította magát. Műhelyéből, melyben 1 segéddel dolgozik, elsőrendű munka kerül ki. Tagja a Kőbányai Siemens Sport Egyletnek.

SZEMERETELEP.

Sensel János pala- és cserépfedő m., Szurmay u. 82. 1898-ban szül. Budapesten és u. ott szab. fel 1918-ban Kirschenbaum Gusztáv mesternél. Mint segéd a fővárosban dolgozott, majd saját erejéből 1931-ben önállósította magát. Segéd korában a rendőrségi épületek munkálatainál mint üzemvezető működött közre. Majd mint mester alvállalkozóképpen a Valéria telepi rendőrépület palafedő munkálatait végezte. A Világosság Kerékpár Kör pénztárosa. A tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kovács Juliánna.

SOROKSÁRPÉTERI.

Erdélyi Lajos ács m. Vasút u. 12/a. Szül. 1881-ben Tiszaföldváron és 18 éves korában Sárbogárdon apja, Erdélyi Lajos üzletében szab. fel. 1911-ben lett saját erejéből önálló. A gáli szőlőiskola és soltvadkerti templom ácsmunkáját önállóan végezte. 1914-ben vonult be a 4-es hidászászlóaljhoz és a szerb, orosz, olasz frontokon volt. Mint rokkant szerelt le. A bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetései vannak. Neje: Brinák Emilia.

NAGYTÉTÉNY — BAROSS GÁBOR-TELEP.

Haas György úri és női fodrász m. Baross G.-telep. XIV. ucca 59. Üzlete XIII. ucca 70-ben van. Budafokon szül. 1908-ban és u. ott szab. fel 1925-ben. Üzletét 1920-ban nyitotta meg, egy tanulóval dolgozik. A helybeli közönséget szolgálja ki, igen nagy szakképzettséggel.

NAGYVÁZSONY.

Holczer Ferenc kőműves m. Fő u. 2. (saját ház). 1888-ban szül. Nagyvázsonyban és u. ott szab. fel 18 éves korában Szatmári József mester mellett. Mint segéd Budapesten, Veszprémben, Székesfehérváron, stb. fejlesztette szaktudását. 1912-ben lett önálló. A háborúban orosz fogságba került és a háború befejezéséig volt ott. K. cs.-k. kitüntetése van.

Kronstein Ferenc cipész m. Fő u. 165. (saját ház). Markón (Veszprém m.) szül. 1879-ben és Ujpesten szab. fel 1896-ban. Mint szakképzett iparos 1904 óta önálló és a helybeli és a környékbeli falvak rendelőinek készít elsőrendű úri és női cipőket. A helybeli Lövész Egyesület tagja. A háborúban az orosz fronton volt és megsebesült. Neje: Aczél Róza.

Prohászka Ferenc kőműves m. Fő u. 168. 1899-ben szül. Nagyvázsonyban és 1924-ben szab. fel Holczer Ferenc mesternél. 1921-ben önállósította magát saját erejéből. Ugy helyben, mint a környéken vállal munkát és megelégedésre teljesíti. Az Ip. Körnek és a Lövész Egyesületnek tagja. 1917-ben bevonult a 19-es gy. ezredbe és az olasz frontra került, ahol a háború végéig volt. Két évig a Nemz. Hadseregben szolgált. Neje: Bertalan Ilona.

TÓTVÁZSONY.

Horváth Jenő asztalos m. Szül. Zalaszentgróton szül. 1895-ben és u. ott szab. fel. édesapja, H. István műhelyében. Segédi gyakorlatát a fővárosban, Körmenden és Bécsben folytatta. 1919-ben önállósította magát az épület- és bútorasztalos szakmában. Tagja a Veszprémi Ip. Test.-nek és a tótvázsonyi gazdakörnek. 1917-ben a 48. gy. ezredbe bevonult és onnan Bécsbe lett vezényelve, ahol két évig a katonai főműhelyben dolgozott. Neje: Tosoki Ilona, 4 fia és 2 leánya van.

Subicz Vendel gépészkovács m. Magyar u. 84. Pásztorin (Sopron m.) szül. 1890-ben és Vaszaron szab. fel 1907-ben Ferenczi István mester műhelyében. Segédéveit Veszprémben, Sopronban, Győrött, Csornán, stb. töltötte. 1928-ban saját erejéből lett önálló és a szakmájába vágó összes munkákat vállalja. 1911-ben vonult be a 9-es közös huszárezredbe és a háborúban a szerb és orosz frontokon volt a háború végéig. 1920-ban Csertán Annát vette nőül, két gyermekük van.

ZIRC.

Braun István cipész m., Vajda Ö. u. 3. Zircen 1905-ben szül., u. ott 1922-ben szab. fel. Hajmáskéren, Veszprémben és Pápán volt segéd. 1931-ben alapította műhelyét, ahol egy segéddel dolgozik. Neje: Lagler Mária.

Farkas József borbély m., Deák F. u. 4. 1870-ben Rezsőházán szül., 1885-ben Nagybecskereken szab. fel. Budapesti, szegedi, kecskeméti és pápai segédévek után 1895-ben önállósította magát. A zirci apátság udvari borbélya 34 éve, a kórház borbélya 35 éve. Egy segédet és két tanulót tart. 1910-ben oklevéllel tüntették ki. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Pene Anna.

Grémusz József cipész- és felsőrészkészítő m. Deák F. u. 4. Szül.: 1903-ban, felszab. 1920-ban Zircen. Segédi gyakorlatot Budapesten és Zircen folytatott. 1927 óta önálló. Arany oklevéllel kitüntetett mester. Neje: Anczenberger Gizella.

Kasper Pál szobafestő és mázoló m. Vajda Ö. u. 13. Zircen 1899-ben szül., u. ott 1915-ben szab. fel. Szaktudását budapesti, balatonfüredi, veszprémi, zirci, egri és székesfehérvári mestereknél fejlesztette. 1927ben önállósította magát. Egy segédje és egy tanulója van. Résztvett a világháborúban. Neje: Müller Terézia.

Kassza István műagyagiparos és cserépkályhakészítő m. Ányos P. u. 9. Szül. 1897-ben, felszab. 1914-ben Orosházán. Szolnokon, Orosházán és Tündérmajoron fejlesztette szaktudását. 1923-ban önállósította magát. Uradalmak és kastélyok részére dolgozik. Több kitüntetése van. A football egylet bírója, intézője és csapatkapitánya. Az orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült. Neje: Janocska Mária.

Kövesy János cipész m. Vajda Ö. u. 17. 1882-ben szül., 1910-ben Zircen szab. fel. Segéd Székesfehérváron, Győrön, Pozsonyban, Wienben és Enyingen volt. 1907 óta önálló. Cipő -és cipőfelsőrészkészítéssel foglalkozik. Néhai gróf Eszterházy György és a zirci apátság udvari mestere volt. Az Áll. Gyermekmenhely szállítója. Két segédje és egy tanulója van. Bronz éremmel és díszoklevéllel kitüntetett mester. Az Iparos Kör alelnöke, pénztárosa, könyvtárosa, az Ipt. számvizsg. biz. tagja, közs. előljáró stb., stb. Az orosz fronton harcolt, hadifogságban volt. Neje: Gasper Anna.

Link Nándor férfiszabó m. Kossuth u. 2. 1868-ban Zircen szül., u. ott 1884-ben szab. fel. Segéd Budapesten, Győrött, Székesfehérvárott és Pápán volt. 1891-ben alapított műhelyében polgári és papi szabóságot folytat. Jó munkáiért bronz keresztet és arany oklevéllel tüntettetett ki. 22 éve a zirci Iparoskör elnöke, a vegyes ipartársulat alelnöke. Résztvett a világháborúban. Neje: Germán Katalin.

Mayer János sütő m. Kossuth u. 20. Németpolyán 1861-ben szül., Devecseren 1886-ban szab. fel. Monoron, Zalaegerszegen, Pozsonyban, Veszprémben, Győrött és Ausztriában eltöltött segédévek után 1909-ben alapította sütődéjét. Egy segédet tart. Üzemi baleset következtében egy ujját elvesztette. Neje: Fenk Mária.

Proksa József asztalos m. Kossuth L. u. 35. Szül. 1907-ben Zircen, felszab. 1924-ben Zalaszentgróton. Segéd Budapest, Győr, Csorna, és Sümeg mestereinél volt. 1930 óta önálló, műhelyében két segédet foglalkoztat. Neje: Germán Klára.

Stolcz Ödön bádogos és rézműves m. Kossuth L. u. 4. 1893-ban Zircen szül., édesatyja, S. Lipót műhelyében 1911-ben szab. fel. A fővárosban fejlesztette szaktudását. 1924-ben vette át atyja jónevű üzletét, mely többek között az Eszterházy kastély bádogos munkáit végezte. Részt-

vett a világháborúban. Neje: Lambert Hermina.

Wolf János kép. ács m. Deák F. u. 32. Tel. 33. Zircen 1874-ben szül., u. ott 1888-ban szab. fel. Budapesten és Zircen gyarapította szaktudását. 1914-ben hadbavonult, 25 havi szolgálat után mint rokkantat elbocsátották. 1919-ben alapította vállalatát. Budapesten és az ország majdnem minden nagyobb helyén találkozunk munkáival. Számtalan templom, kolostor, kastély, köz- és magánépület dícséri szaktudását. 15 segéddel és 5 tanulóval folytatja az ipart. A Vegyes Ipartársulat és a Temetk. Egylet elnöke, az Ipartestület előlj. tagja, a zircvidéki tkp. felügy biz. tagja, Zirc község bírája, stb. A jubileumi bronz érem tulajdonosa. Neje: Wetzl Alojzia.

Wolf Károly gép- és épületlakatos m. Kossuth L. u. 8. Zircen 1883-ban szül., Veszprémben 1901-ben szab. fel. 1909-ben saját erejéből önállósította magát. A zirci Szent Imre szobor remekbe készült kerítése az ő alkotása. Az Ipt. előlj. tagja. Résztvett a világháborúban.

BUDAPEST.

Budapesti arany- és ezüstművesek, ékszerészek, aranyverők és óratokkészítők.

Band Géza aranyműves m. Rombach u. 11. Budapesten 1869-ben szül.., 1886-ban szab. fel. Nagyobb fővárosi cégeknél praktizált. 1895-ben önállósította magát. Géperejű műhelyében két segéddel művészi kivitelű aranyláncokat készít kiskereskedők részére és közvetlen eladásra. Az Ipt. elülj. tagja, a Mesteregyesület elnöke, számos tb. tisztség vezetője. Résztvett a világháborúban. Neje Barber Gizella.

Billig N. L. műötvös m., Kossuth L. ucca 3. 1878-ban szül. Budapesten és külföldön eltöltött gyakorlóévek után 1907-ben alapította motorikus erőre berendezett műhelyét, ahonnan főleg külföldre szállít. Művészi ötvösmunkáival számos kiállításon szép sikert ért el, arany éremmel kitüntetett mester. 1914-ben az orosz frontra került, hadiofgságba esett, 1918-ban tért haza.

Blau Jenő órás és ékszerész. István út 55. Szül. 1895-ben Tarpán, felszab. 1910-ben Beregszászon. Segéd Budapesten volt. 1915-ben hadbavonult, orosz fogságban volt, ahol az ázsiai ékszerművészetet tanulmányozta. 1920-ban önállósította magát. Óra és ékszereladással, valamint minden e szakmába vágó javítással foglalkozik. A Mester Egyesület, a detail szakosztály, az órás és aranyműves ipartest. tagja. Neje: László Sárika.

Bokor Sándor, Haar Ferenc és Horn Ernő ezüstműves cég. Holló u. 12. Tel. (hívó) 364—98. A géperőre berendezett üzemet a cég tulajdonosai 1931-ben alapították. Raktárra és megrendelésre készített ezüst dísztárgyaik formailag és kivitelben is a legkényesebb ízlést is kielégítik. **Bokor Sándor** Kolozsváron 1907-ben szül., ugyanott 1924-ben szab. fel. Budapesten és Romániában praktizált. **Haar Ferenc** szül. 1908-ban, felszab. 1926-ban Budapesten. Párisban és Budapesten tanulmányozta a szakmát. **Horn Ernő** 1898-ban szül. Egy évtizeden keresztül utazott a szakmában, majd mint ékszernagykereskedő működött.

Branauer J. Károly ezüstműves m., Akácfa u. 13. sz. V. em. 31. Tel. (hívó) 44—2—24. Budapesten 1906-ban szül., itt is tanulta az ipart, 1924-ben szab. fel. Mint segéd, majd mint művezető működött ismert fővárosi cégeknél. Ipariskolát végzett. Specialista a tálcák, tálak és asztali díszek készítésében, de a szakma más ágait is kultiválja. Munkáit külföldön is ismerik. Tárcaszegélytalálmánya védjegyeztetve van.

Bramback és Traub ezüstművesek. Almássy tér 10. **B. Árpád** 1905-ben Alsóhámoron szül., 1924-ben szab. fel. A milánói kiállításon aranyérmet, Budapesten számos kiállítási érmet nyert. **T. Vilmos** Budapesten 1906-ban szül., 1925-ben szab. fel. 1931-ben társas alapon létesítették vállalatukat. Specialisták a biedermayer munkák készítésében. A Mester Egyesület és az ékszertőzsde tagjai.

Breuer Zsigmond aranyműves m., Király u. 21. Budapesten 1897-ben szül. Ipari tanulmányait hadbavonulása szakította félbe. 1915-től 1918-ig szolgált, kit.: bronz vit. é., 1918-ban szab. fel és még az évben önállósította magát. Géperőre berendezett műhelyéből remekbe készült magyaros munkák kerülnek ki. Brilliáns, diadém és platinaékszerei (többszáz kövesek) méltán feltűnést keltenek a szakkörökben. A Mesteregyesület és az Ékszercsarnok tagja.

Brück Bernát lánckészítő m., Vasvári Pál u. 7. Szül. 1889-ben Pusztatárnokon, felszab. 1905-ben Budapesten. Európai tanulmányútja során Wien, Zürich, Páris, London, stb. mestereinél fejlesztette

szaktudását. 1920 óta önálló. Értékes munkái közül is kimelkedik a több gyémánttal díszített keresztes püspöklánca. Az Ékszerész Szöv. v. vál. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Végigküzdötte a világháborút, kétszer sebesült meg, mint fegyvermester szerelt le.

Brunner Lipót gyémánt- és drágakőcsiszoló. Rombach u. 2/c. Sátoraljaújhelyen 1890-ben szül., Antverpenben tanulta a szakmát, 1911-ben szab. fel. Antverpenben és Budapesten dolgozott, mint alkalmazott. 1914-ben Brunner és Baruck cég alatt társas alapon, 1919 óta pedig önállóan vezeti üzletét. Négymotoros üzeme van. A Csarnok tagja. Végigszolgálta a világháborút.

Budaspitz Andor aranyműves m., Dob u. 34., II. 1. Szül. 1875-ben, felszab. 1891-ben, Budapesten. Két évtizeden keresztül gyakorolta szaktudását Budapest és Wien jeles mestereinél. 1912-ben alapította géperejű műhelyét, ahol több segéddel értékes munkákat készít. A Mester Egyesület, az Ékszertőzsde és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Kaiser Gizella.

Dankner Henrik platina-, brilliáns-, ékszerkészítő m. Hajó ucca 5. Telefon: 825—75. 1897-ben Budapesten született, 1914-ben ugyanott szab. fel. Wienben és Budapesten praktizált. Vállalatát 1920-ban létesítette. Hárommotoros, szakgépekkel felszerelt műtermében 6 segéd és 3 tanulóval dolgozik. Budapesten a legnagyobb és legkényesebb platinaékszereket készíti A belvárosi elite ékszerüzletek szállítója. Tökéletes munkáival az eddig külföldről importált brilliáns ékszereket teljesen feleslegessé tette. Iparművészeti főiskolán ötvösszakot végzett mesterünk. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült. Kit.: K. cs.-k.

Dankó Zoltán aranylánckészítő m., Nagydiófa u. 20. Tel. (hívó) 40-4-28. Máramarosszigeten 1899-ben szül., Budapesten 1915-ben szab. fel. Jeles fővárosi mestereknél tökéletesítette szaktudását. Géperejű üzemében, melyet 1922-ben alapított, aranyláncokat és alkatrészeket készít üzletek részére és raktárra. A Mesteregyesület tagja. Neje: Rácz Anna.

Dávid Manó órás és ékszerész, Thököly út 38. 1900-ban szül., 1919-ben szab. fel. Segéd Szilágycsíkon, Siófokon és Budapesten volt. 1927-ben alapított üzletében új óra és ékszer eladással, valamint a szakmába vágó összes javításokkal foglalkozik. A Mesteregyesület tagja. A világháború utolsó évében teljesített katonai szolgálatot. Neje: Fried Piroska.

Dworschák Ernő aranyműves m., a Németh és Dworschák cég beltagja, Király u. 3. Budapesten szül. 1907-ben, 1924-ben szab. fel. Kitűnő fővárosi mestereknél fejlesztette szaktudását 6 éven keresztül. 1930-ban társas alapon létesítette műhelyét. Karkötők, tisztiláncok, pecsétgyűrűk stb. művészi kivitelben készülnek géperejű műhelyében.

Fráter Miksa aranylánckészítő m., Vilmos császár út 20. III. 15. Ipolyszalkán 1888-ban szül., Budapesten 1905-ben szab. fel. Aranyműves szakiskolát végzett. A Polacsek cégnél praktizált öt éven keresztül. 1910-ben önállósította magát. Láncok és mindennemű karkötők készítésében, javításában specialista. Három segédet foglalkoztató géperejű műhelye van. A Mesteregyesület vál. tagja, az Ékszertőzsde és a tanoncvizsg. biz. tagja. 1914-ben hadbavonult, 6 évig orosz hadifogságban volt.

Fricker Adolf ékszerzománcozó m., Király u. 3. Pforzheimban 1902-ben szül., u. ott 1919-ben szab. fel. Híres külföldi és budapesti vállalatoknál fejlesztette szakmai tudását. Iparművészeti díszoklevele van. 1929-ben alapította vállalatát. Ékszerzománcozás, zománcfestés, címerkészítés, jelvény, érem és függelékkészítés stb. képezik munkakörét. Ő készítette a kpviselőházi szavazóurnák összes zománcos alkatrészeit.

Fuchs Ármin aranyműves m., Dob u. 97. Tel.: 348-17. Szül. 1895-ben Drétomán, felszab. 1912-ben Budapesten. Polacsiknál és Schönfeldnél töltötte segédéveit. 1915—18-ig a világháborúban volt, megsebesült. A kor. érd. ker., a br. v. é. és a K. cs.-k. tulajdonosa. 1921-ben lett önálló. Finom tervű és kivitelű láncokat (tiszti, karkötő, köveskarkötő stb.) készít modern géperőre berendezett műhelyében. 1930-ban és 1931-ben kiállítási munkáival nagy sikert aratott. A Mesteregyesület, a tanoncvizsg. biz. és az Ékszertőzsde tagja.

Garai Dezső műötvös, Futó u. 52. Szombathelyen 1886-ban szül., Budapesten 1905-ben szab. fel. Hazai mestereknél volt segéd, majd Párisban tanulmányozta az ötvösművészetet. 1929 óta önálló. Antik, főként filigrán olasz ötvösmunkákat készít művészi hozzáértéssel.

Gelb Lajos aranyműves és ékszerész, Király u. 3. II. 12. 1894-ben szül., 16 éves korában Budapesten szab. fel. Segédi működést a fővárosban folytatott. 1924-ben alapította műhelyét. Nagy- és kiskereskedők részére dolgozik. Az ipt. előlj. és a Mesteregyesület előlj. tagja. 1914-

ben az orosz frontra került, megsebesült, hadifogságba esett. Kit.: kis ez. v. é. Neje: Braun Hermin.

Gerhardt Dávid ékszerész, Király u. 9. Budapesten 1878-ban szül., 1895-ben szabadult fel Schön Géza ékszerésznél. Németországban, Ausztriában és Budapesten gyarapította szaktudását. A Tuchten Testvéreknél és Grünwald Lajosnál hosszabb ideig dolgozott. Az ország legelső és legjobb ékszermunkásai közé tartozott. 1900-ban önállósította magát. Géperejű műhelyében a legszebb fehér ékszerek készülnek. A Mesteregyesület és a Csarnok tagja. Neje: Schwartz Malvin.

Gerhardt Manó ezüstműves m., Síp u. 24 és Kazinczy u. 45. Tel.: 34-5-94. 1871-ben Nagyváradon szül., 1889-ben a budapesti Cseh Pál cégnél szab fel. Wieni és budapesti műhelyekben praktizált. A Bachruch-cég művez. volt, 1919 óta önálló. Ezüst evőeszközök készítése a specialitása. Az udvari evőeszközök az ő vezetése alatt készültek. Országos szaktekintély. 16 HP-s üzemében 30 ember dolgozik. Az ipt. vezetőségi tagja, a tanonc és mestervizsg. biz. tagja, a Csarnok tanácstagja stb. Neje: Spitzer Gizella. Fia: Károly a fiók műhelyt vezeti, leánya Ibolyka az adminisztratív teendőket intézi.

Goldstein S.-né szül. Bienenfeld Teréz, órás és ékszerész, Szondy u. 66. Tolcsván 1857-ben szül., Budapesten 1874-ben szab. fel. Cége 1895 óta áll fenn.

Grosz Károly aranyműves m., Kazinczy u. 52—54. Szül. 1885-ben, felszab. 1903-ban Budapesten. Budapest, Wien és Berlin voltak segédéveinek állomáshelyei. Vállalatát 1920-ban alapította. Keménycső karkötőket, szemes és köves karkötőket, különleges láncokat, római karkötőket, szelencéket és antik tárgyakat készít. Ő volt az első, aki Magyarországon kígyókarkötőket készített. Géperejű műhelye van. A Mesteregyesület vál. tagja, a tanoncvizsg. biz. és az Ékszertőzsde tagja. 1915—18-ig volt a világháborúban, megsebesült, kit.: br. v. é. és K. cs.-k.

Grünberg Lázár aranyműves és ékszerész, Károly krt 9. I. em. 34. 1886-ban Tarnopolban szül., 1904-ben Budapesten szab. fel. Mint tanonc 1903-ban a tanonc- és segéd kiállításokon ezüst okmányt és pénzjutalmat nyert művészi munkáival. 1911-ben lett önálló. Minden szakmába vágó munkát vállal, kereskedők részére dolgozik. A tanoncvizsg. biz., a Mesteregy., az Orsz. Szöv. és a Tőzsde tagja. Az orosz fronton harcolt, 2 évig hadi- Az orosz fronton harcolt, 2½ évig hadifogságban szenvedett. Neje: Steiner Ilona.

Grünstein Hermann aranyműves és aranylánckészítő, Király u. 7., III. em. 32. Nyitrán 1889-ben szül., Budapesten 1902-ben szab. fel. Tanulmányútja során Wienben, Berlinben, Bulgáriában és Amerikában dolgozott. 1918-ban Budapesten alapította első vállalatát, 1925-ben Szófiában lett önálló, majd 1926-ban újból Budapesten nyitott műhelyt. Géperejű üzemében 4 segéddel és 2 tanulóval dolgozik. Több művészi kivitelű püspöklánc dícséri szaktudását. Az ipt. előlj. tagja, a Mesteregyesület vál. tagja, az Ékszertőzsde tagja stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Noéh Szerén. László fiát érettségi után a szakmára nevelte.

Grünwald Lajos ékszerműhely cég, Király u. 28. Tel.: Aut. 281-31. A céget néhai G. Lajos 1887-ben alapította. A mesteregyesület megalapításában tevékeny része volt. Mint igazgatósági tag, Ipt. előlj. tag stb. értékes vezetőségi munkát fejtett ki. 1928-ban hunyt el. Azóta az üzemet fia G. Ottó vezeti, aki 1896-ban szül., érettségit tett, a szakmát atyjánál tanulta. Résztvett a világháborúban, min t. hadnagy szerelt le.

Guttman Imre ékszerész, Erzsébet krt. 17. Tel.: 434-37. Salgótarjánban 1896-ban szül., Budapesten 1911-ben szab. fel. Mint tanonc első díjat és díszoklevelet nyert az Iparkamara versenyén. Saját finom platinaékszerkészítő műhelye van. Üzletében eladásra kerülnek a legfinomabb óra- és ékszerkülönlegességek. Az összes eddigi kirakatversenyeken első díjjal tüntették ki. 1930-ban díszoklevelet, 1931-ben nag yarany érmet nyert. 1932-ben az Ékszertőzsde tanácstagjává választotta. Az Erzsébetvárosi Kör vál. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban.

Hajós Imre ezüstműves m., Rákóczi út 6. Budapesten 1901-ben szül., 20 év mulva szab. fel a Magyar Művészeti Műhelyben. Közben gimnáziumi érettségit tett. 1927-ben önállósította magát. Az Árumintavásár elismerő oklevelét nyerte kiállítási munkáival. Rothermere lordnak egy művészi kivitelű szelencét készített Csonkamagyarország képével. A Mesteregyesület és a tanoncvizsg. biz. tagja. Neje: Müller Kornélia.

Havas Miklós órás és ékszerész, Teréz krt 25. Tel. 176-13. 1895-ben szül. Hevesen, 1911-ben szab. fel, Székesfehérvárott. Középiskolát és ipari szakiskolát végzett. Segéd Budapesten volt. Üzletét 1915-ben alapította. Röviddel azután had-

bavonult, megsebesült. A kis ez. és br. v. é., a K. cs.-k. és a seb. é. tulajdonosa. Övé az első óraszanatórium Budapesten.

Havel Gusztáv Pál aranyműves m. és jelvénykészítő, Holló u. 15. Losoncon 1897-ben szül., Budapesten 1913-ban szab. fel. Szaktudását Budapesten gyarapította, 1927-ben önállósította magát. Arany-, ezüst- és bronz plaketteket készít. 1915—18-ig az orosz és az olasz fronton harcolt kit.: kis ez. és br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Rigel Margit.

Herman Andor arany- és ezüstlánckészítő m. Apostagon 1886-ban szül., Budapesten 1902-ben szab. fel. Jeles fővárosi cégeknél praktizált. 1922-ben önállósította magát. A tanoncvizsg. biz.tagja. Elejétől végigküzdötte a világháborút, kit.: K. cs.-k. Neje: Fuchs Ilona.

Horváth Henrik ezüstműves m., Dohány u. 54. Tel.: 440-43. Nagykanizsán 1867-ben szül., üzemét 1918-ban alapította, azóta biedermayer stílű ezüsttárgyakat készít elismert elsőrendű kivitelben. A Mesteregylet, a tanoncvizsg. biz. és a tőzsde tagja.

Hős Imre órás és ékszerész, Baross u. 41. Tel.: 398-86. 1868-ban Szabadszálláson szül., 1903-ban önállósította magát. Egy segéddel és egy tanulóval dolgozik, óra- és ékszereladással és a szakmában előforduló összes javításokkal foglalkozik. Kereskedelmi oklevele van. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Nagy Zsuzsánna.

Iritz Péter Béla aranyműves és ékszerész, Károly krt 13. Tel.: 415-19. Lugoson 1876-ban szül., u. ott 1892-ben szab fel. Budapesten és Párisban tökéletesítette szaktudását. 1906-ban önállósította magát. Finom fehérékszerek művészi készítésével és javításával foglalkozik üzeme. Német császári és magyar királyi elismerő okirata van, mert a háború kitörésekor két történelmi ékszergyűrűt készített, melyet az uralkodók családi kincstárukban helyeztek el. A Mester Egy., az Omke, és a tanoncvizsg. biz. tagja. A magyar, német, francia és román nyelveket bírja, 1915-től végigküzdötte a világháborút. Neje: Weith Janka.

Jandik Ferenc műötvös-ezüstműves mester, Dugonics u. 3. és Lósy Imre u. 3. Szül. 1894-ben, felszab. 1913-ban Budapesten. Iparrajziskolát végzett. A legelső fővárosi cégeknél működött, majd külföldi tanulmányútra indult. 1931 óta önálló. Templomi kegyszereket készít, az ő szakavatott kezét dícséri a Regnum-serleg, a Dohány uccai zsidó templom örökmécsese, stb., stb. Egy segédet és egy tanulót foglalkoztat. Ipari oklevele van. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Wéniger Margit.

Jedlicska Rudolf ezüstműves. Kistemplom u. 4. Tel. 451-62. Wienben 1888-ban szül., 1904-ben szab. fel. Németországban és Dániában praktizált, Bécsben oklevelet nyert. Budapesti üzemét 1927-ben alapította. 4—6 alkalmazottjával ékszerészek részére dolgozik. 1914-ben hadbavonult, az orosz fronton súlyosan megsebesült, 50 százalékos hadirokkant.

Immern Samuné és fia órás- és ékszerész. Thököly út 6. Tel. hívó: 33—0—74. A céget Immer Samu 1898-ban alapította. 1926 óta fia, Miklós vezeti, aki Budapesten 1903-ban szül., 1921-ben szab fel. Budapesten, Berlinben és Amerikában fejlesztette szaktudását. Ipari oklevele van. A magyar, német, portugál és spanyol nyelveket beszéli.

Jerny és Klein óratokkészítők, Síp u. 13. **K. István** 1887-ben Budapesten szül., 1905-ben szab. fel. Lipcsében és Budapesten gyakorolta magát. 1914-ben hadbavonult, 6 évig orosz fogoly volt. 1929-ben alapította a géperejű, 2—3 segéddel működő üzemet **J. Jenővel** közösen, aki Dunaalmáson 1890-ben szül., Budapesten 19 éves korában szab fel. 10 évig praktizált, 1920-ban önállósította magát. Üzletek és nagykereskedők részére szállítanak.

Kálmán Géza ezüstműves, Síp u. 15. Győrött 1885-ben szül., Budapesten 1902-ben a Klein ezüstgyárában szab fel. A fővárosban működött, mint segéd. 1914-től 1918-ig a világháborúban volt, megsebesült. 1920-ban önállósította magát, cégét 7 éven keresztül tartotta fenn. 1927-ben a Lang Testv. cég kötelékébe lépett, ahol cégvezetőként működik. Az Ipt. tagja, a tanonc vizsg. biz. tagja, a Mester Egyesület alelnöke, stb., stb. Vezetésre predesztinált egyéniség.

Katona Miksa műötvös m. Türr István u. 9. Tel.: 883—30. Budapesten 1886-ban szül, u. ott 1911-ben szab. fel. A Kőnig és Fia cégnél praktizált. Kereskedelmi akadémiát és rajziskolát végzett, a magyar, német, francia és angol nyelveket bírja. Géperejű műhelyét 1920-ban nyitotta meg. Egyházi és világi méltóságoknak szállít. Résztvett a lipcsei és a bécsi kiállításokon, ahol művészetével jelentős sikert ért el. Ipari oklevele van. A Mester Egy., a tanonc vizsg. biz. és a Tőzsde Tanács tagja. 1914-ben hadbavonult, főhadnagyi ranggal 1918-ban tért haza. Megsebesült, a Sign. Laud., a

III. o. kat. érd. ker. és a K. cs.-k. tulajdonosa.

Kiselstein Henrik aranyműves m. Dohány u. 48. 1890-ben Budapesten szül., 17 éves korában szab fel. Jeles budapesti műhelyekben fejlesztette tudását, majd éveken keresztül, mint művezető működött. 1925 óta dolgozik önállóan (két segéddel), főként kiskereskedőknek szállít. A Mester Egy., a tanonc vizsg. biz. és a Csarnok tagja. Az orosz és szerb fronton küzdötte végig a világháborút. Neje: Weisz R. Ilona.

Klein Aladár aranyműves és órás m. Nagyfuvaros u. 26. Szül. 1890-ben, felszab. 1905-ben Szabadkán. Szabadkán és Budapesten fejlesztette szakmai tudását 1914-ig, mikor is hadbavonult. A háborúban térdlövést kapott, kit.: K. cs.-k. és seb. é. 1918-ban szerelt le és önállósította magát. Ipari oklevele van. Óra és ékszereladással, valamint a szakmában előforduló javításokkal foglalkozik. Neje: Hirschl Anna.

Klein Henrik aranyműves m. Dob u. 13. Budapesten 1883-ban szül., 1898-ban szab. fel. Német- és Franciaországban, Angliában, Budapesten eltöltött tanulmányi évek után — elsőrendű szakképzettség birtokában — 1912-ben mint speciális gyermekfüggönykészítő, önállósította magát. Minden szakmai munkát vállal, nagykereskedők és üzleteknek szállít. Ipt. elölj. tag, és a Csarnok tagja. Neje: Blau Lujza.

Klein M. Henrik ezüstárugyár (ezelőtt Bauer és Klein), Károly krt. 7. Tel.: 386—97. K. M. H. 1887-ben szül., 1907-ben Máramarosszigeten szab fel. Szakismereteit Krakkóban és Budapesten szerezte meg. 1923-ban Bauer Arthurral közösen alapította a gyárat. A modern berendezésű géperejű üzemben átlag 20 alkalmazott dolgozik. Művészi kivitelű munkáinak külföldön is van piaca. Szabadalma: a tálcák, tálak, keretek, stb. ismétlődő muntás keretének előállítása. A Mester Egy. és a Csarnok tagja. Neje: Wágschál Józsa.

Klein István óratokkészítő m., Síp u. 13.

Klos Alajos aranyműves m. Rombach u. 5. Wienben 1881-ben szül., 1896-ban szab. fel. Drezdában, Wienben és Budapesten töltötte segédéveit. 1911-ben önállósította magát. 2 segéddel és egy tanulóval dolgozik motorikus műhelyében. Az arany- és ezüstművesség összes ágait kultiválja. A háború utolsó két évében az olasz harctéren volt.

Kohut Vilmos ezüstműves. Ráday u. 60. 1873-ban Holicson szül., 1891-ben Wienben szab. fel. Németországban praktizált. Az 1908-ban alapított Rákos uccai műhelyét 1926-ban helyezte át mai helyére. Versenydíjakat és minden e szakmába vágó dísztárgyakat készít és javít. Művészi munkái a királyi palotában is megtalálhatók. Oklevéllel és éremmel kitüntetett mester. Minta-albumja (amely saját készítésű munkáit tartalmazza) egyedülálló. Résztvett a világháborúban. Neje Kohn Irén.

Kőnig Miksa órás, Thököly út 17. Putnokon 1888-ban szül., Gyöngyösön 1905-ben szab. fel. Amerikában és Budapesten eltöltött eredményes 8 év után 1913-ban önállósította magát. Óra-, ékszereladással és javítással foglalkozik. Egy segédet foglalkoztat. Résztvett a világháborúban. Neje: Gruber Irma.

Ländler Sámuel arany-, ezüst és ékszerműves mester, Murányi ucca 32. Született 1888-ban, felszabadult 1906-ban Budapesten. A háború kitöréséig jeles fővárosi cégeknél dolgozott. 1914-ben hadbavonult, 1918-ban szerelt le. 1919-ben alapította műhelyét. E szakmába vágó minden munkát vállal, hozott és saját tervek után. Mint lánckészítő specialista, különleges munkákat produkál. Neje: Polyák Magdolna.

Laendler Géza műötvös m. Rombach u. 2/c. Budapesten 1884-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Budapesti, wieni, párisi, berlini, müncheni és londoni tanulmányút után 1906-ban műhelyt alapított, ahol ötvös- és iparművészeti munkákat készít. 1—2 segédet foglalkoztat. 1915-től végigküzdötte a világháborút. Neje: Reich Olga.

Lőbl Károly platina-ékszerkészítő, Szervita tér 8. Szül. 1888-ban, felszab. 1902-ben Budapesten. Berlin, Páris, Drezda, Budapest, stb. voltak gyakorló éveinek állomáshelyei. Iparművészeti főiskolát végzett. 1910 óta önálló. Művészi munkáinak legszebb bizonysága az, hogy a német trónörökösnek is dolgozott már. Géperejű műhelyében három segéddel dolgozik. Ipari oklevele van. A tanonc vizsg. biz., a Mester Egy. és a Tőzsde tagja. 1914—16-ig volt a háborúban, gránátfejlövést kapott. Neje: Klein Etelka.

Lutz János ezüstműves és galvanizáló, Király u. 3. I. 1. Tel.: 373-57. A cég 1921 óta áll fenn. Egyházi szereket és dísztárgyakat készít és cizellál.

Lusztig Arthur aranylánckészítő m. Kazinczy u. 18. II. 1. Tel.: J. 406—54.

Budapesten 1897-ben szül., 1915-ben szab. fel. Fenyves és Fodornál 12 évig volt alkalmazásban. Schiller Sándornál 8 évig volt munkavezető. 1930-ban lett önálló és még az évben az Árumintavásáron nagy sikert ért el modern vonalú ékszereivel. Több ipari kitüntetése van. Résztvett a világháborúban. Kit.: kiz ez. és br. vit .é., K. cs.-k. Neje: Breczka Anna.

Medák Ferenc aranyműves m. Király u. 1. I. em. 9. Budapesten szül., 1883-ban u. 1. I. em. 9. Bpesten 1866-ban szül. felszab. 1883-ban. Jeles mestereknél praktizált. 1897-ben lett önálló. Résztvett a Milleniumi kiállításan. Minden e szakmába vágó munkát készít és javít. Résztvett a világháborúban. Neje: Ungár Szidónia.

Méth Kálmán ékszerész Vasvári Pál u. 7. Szerethen (Bukovina) 1887-ben szül., u. ott 1901-ben szab. fel. Budapesten fejlesztette szaktudását. Üzletét 1916-ban alapította. Értékes, ízléses és olcsó árui vannak.

özv. Motyvay Gyuláné ezüstfényező, Nyár u. 20. földsz. 5. Hazai és külföldi üzemekben nyerte képesítését. Műhelye 1921 óta áll fenn. Két segéddel és egy tanulóval prosperáló műhelyében kifogástalan munka készül. Néhai férje ny. községi jegyző, 1918-ban hunyt el.

Nemes Hermann órás és ékszerész. Erzsébet krt. 37. 1874-ben szül., 1892-ben szab. fel. Segéd Stri, Beregszász, Wien és Budapest cégeinél volt. 1902-ben önállósította magát, Vajda és Nemes cég alatt, 1905 óta egyedül folytatja szakmáját. 1914-ben elnyerte az órásipartestület elismerő oklevelét. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Ziegler Rózsi. Sándor fia a szakmában van, kereskedelmi érettségivel bír.

Neumann Gusztáv aranyműves m. Rombach u. 4. I. 1. Magyardiószegen 1867-ben szül., Budapesten 1880-ban szab. fel. Budapest, Wien, Nagyszeben, Szarajevo és Budapest mestereinél tanulmányozta a szakmát. 1905 óta önálló. A Mester Egy. tagja. 1916-tól végigküzdötte a világháborút. Magyar, német és szláv nyelveken beszél.

Németh Gyula ékszerész, a Németh és Dvorschák cég beltagja. Király u. 3. 1900-ban Budapesten szül., 1917-ben Pelikán J.-nál szab. fel. Brust és Semmelnél volt segéd. 1919-ben önállósította magát. Cégét 1930 óta folytatja társas alapon. Géperejű műhelye van. Neje: Vegelle Margit.

Ornstein Lajos aranyműves m. Holló u. 15. 1899-ben Hajduszoboszlón szül., 1914-ben Debrecenben szab. fel. Temesváron és Aradon keresztül a fővárosba jött, ahol 1928-ban önállósította magát. A Mester Egy. tagja. Géperejű műhelyében 6 segéddel és 4 tanulóval dolgozik. Háború alatt az olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: kis ez és br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Heller Ilona.

Ornstein László aranyműves m. Dob u. 11. Tel.: 346—69. Karcagon született 1896-ban, Debrecenben szab. fel 1912-ben. Budapesten gyarapította szaktudását. 1917-ben alapította műhelyét. Raktárra és kereskedők részére dolgozik 8—10 alkalmazottjával. Külföldre szállít. Az Ipt. elölj. tagja, a tanonc vizsg. biz. tagja, stb., stb. Neje: Kun Irén.

Peitler Károly órakészítő m., Klauzál tér 6. Budapesten 1896-ban szül., 16 éves korában szab. fel. A fővárosban gyarapította szaktudását. 1922 óta önálló. Az Orsz. Iparegyesület II. kiállításán ezüst érmet és díszoklevelet nyert. Háromotoros üzemében 2 segéddel dolgozik. Az Ipt. és több más egyesület vál. tagja, tanonc vizsg. biz. tagja. A világháborúban hősies magatartásával a nagyezüst vit. é., a kisezüst vit. é., két bronz vit é., és a K. cs.-k. kitüntetést nyerte el. Neje: Plesch Vilma.

Pelikán János aranyműves m. Király u. 10. Szül. 1882-ben, Budapesten. Fővárosi segédéveinek elteltével németországi tanulmányútra ment. Jeles szakember, a szakmában előforduló minden munkához ért. 1912-ben önállósította magát. Három segédet és két tanoncot alkalmaz. Az Ipt. elölj., a tanonc vizsg. biz. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Csomortányi Teréz.

Péter Elemér ezüstműves m. A Péter Testvérek cég beltagja. Kazinczy u. 39. Tel. 413—29. Szül.: 1897-ben, felszab.: 1912-ben Budapesten. Fővárosi jeles mestereknél töltötte segédidejét, melyet hadbavonulása szakított félbe. Az olasz harctéren szolgált, kit.: K. cs.-k. 1923-ban fivérével közösen alapította jónevű vállalatát. (Üzemi adatait l. P. Gyula alatt.) Neje: Schercz Terus.

Péter Gyula ezüstműves m. Kazinczy u. 39. Tel.: 413—29. Budapesten 1898-ban szül., 1913-ban szab. fel. 1915—18-ig az orosz, olasz és román frontokon harcolt. Kisezüst, bronz vit é. és K. cs.-k. kitüntetése van. 1923 óta önálló. Cége Péter Testvérek név alatt megy. 12 segéddel és 6 tanulóval prosperáló üzemében főként evőeszközöket gyárt. A III. Orsz Kézművesipari Tárlat nagy aranyérmét

nyerte el. Az Ipt. előlj. tagja, a tanonc és mestervizsg. biz. tagja, a Mester Egy. vezetőségi tagja, stb. Neje: Natan Olga.

Pártos Hermann arany- és ezüstműves m. 1875-ben szül., 1892-ben Óbecsén szab. fel. Szabadka, Győr, és Budapest voltak tevékenységének színhelyei. 1892 óta mester. Géperejű műhelyében 3 segéddel és 2 tanulóval dolgozik. A tanonc vizsg. biz. tagja. A magyar, német, szerb és olasz nyelveket beszéli. Neje: Braun Bianka .

Reisz Samu ékszerész, Kazinczy u. 51. Tel.: 43—1—01. 1890-ben szül., Budapesten 1906-ban szab. fel. Budapesten a Klein, Takács, Láng Testv. és Kornhauser cégeknél és Wienben praktizált. Rajziskolát végzett. 1916-ban önállósította magát. Fehér-, arany- és platinaékszereket, valamint igazgyöngymunkákat készít. Külföldre is szállít. Időnként 8—10 segédet is foglalkoztat. Ipari oklevele van. A Mester Egy. vál. tagja, a tanonc vizsg. biz. tagja, a Tőzsde tagja, az Ékszerész Sport Club alelnöke, stb., stb. Elejétől végigküzdötte a világháborút, 50 százalékos hadirokkant, a kisezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Laufer Regina.

Réthy Fülöp Antal aranyműves m. Rombach u. 5. Budapesten 1874-ben szül., 1890-ben szab. fel. Wien, Budapest, Páris és Németország nagyobb műhelyei látták a tanulnivágyó segédet. Tapasztalatokkal gazdagon 1902-ben önállósította magát. Nagy- és kiskereskedők részére szállít. Egy segéddel dolgozik. 1914—17-ig az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. Neje: Tüchten Szidónia.

Ribárik és Gregor ezüstművesek. Víg u. 31. **R. János** Aranyasmaróton 1903-ban szül., Budapesten 1924-ben szab. fel. **G. János** 1895-ben Alsóhámoron szül., 1912-ben szab. fel. Mindketten a fővárosban fejlesztették szaktudásukat. 1931-ben közös erővel alapították műhelyüket, munkájukkal rövid idő alatt a szakmában elismertekké váltak.

Rosenberg Zoltán aranyműves m. és ékszerész. Király u. 8. Tel. Aut. 181—23. Bernecén 1887-ben szül., Budapesten sajátította el a szakmát, 1903-ban szab. fel. Budapesti és bécsi gyakorlóévek közben érte a háború kitörése. 1915-ben az orosz harctérre került, 1918-ban szerelt le. A kisezüst vit. é. tulajdonosa. 1919-ben önállósította magát. Hét alkalmazottjával rendelésre és raktárra készíti művészi kivitelű munkáit. Az Ipt. alelnöki tisztségét viseli. Tanonc vizsg. biz. tag. A Mester Egy. vezetőségi, a Csarnok és az Orsz. Szövetség igazgatósági tagja, stb., stb. Több nyelvet beszél, értékes közéleti működést fejt ki.

Rosenkranz Jakab aranyműves m. Wesselényi u. 24. Szül. 1874-ben, felszab. 1891-ben Budapesten. Wien és Budapest műhelyeiben segédkedett. 1902 óta önálló. Minden e szakmába tartozó munkához ért, üzletek részére dolgozik. A Mester Egy. és a Csarnok tagja. Három nyelven beszél. Neje: Edelmann Rózsa.

Rubin Béla ezüstműves m. Kazinczy u. 18. Beregszászon 1905-ben szül., Schleifer mester keze alatt 1923-ban szab. fel. Nála eltöltött 8 éves segédidő után, 1931-ben Sternberg és Rubin cég alatt társas alapon nyitott műhelyt. Ipari oklevele van. A Mester Egy. és a Tőzsde tagja.

Salgó Ferenc aranyműves m. és ékszerész, Holló u. 11. Szül. 1897-ben, felszab. 1914-ben Budapesten. Temesvár, Arad és Budapest mestereinél gyarapította szaktudását. 1925-ben önállósította magát. Géperejű műhelyében 2 segéddel és 2 tanulóval nagykereskedők részére dolgozik. Az abgedechtfoglalásban speciálista. Munkái az 1928. évi Nemzetközi Vásáron feltűnést keltettek. Az Ipt. előlj., a tanoncvizsg. biz. és a Mester Egy. vál. tagja.

Sarkadi Imre órás és ékszerész. Üllői út 36. Tel. 305—89. Sarkadon 1881-ben szül., Ujpesten 1896-ban szab. fel. Budapesten segédkedett, majd Svájcba ment tökéletesíteni szaktudását. Üzletét — ahol egy segédet foglalkoztat — 1907-ben alapította. Oklevele van. 1914—18-ig szolgált a világháborúban, mint altiszt szerelt le. Neje: Schulhof Henriet. Tibor fiát a szakmára nevelte, kereskedelmi érettségit tett.

Schenker Sándor ékszerész és órás, Népszínház u. 19. Tel. J. 370—69 hívó. Nagykőrösön 1897-ben szül., Budapesten 1913-ban szab. fel, kitünő ékszeripari oklevelet nyerve. Segéd Budapesten és Wienben volt. Különös tehetségére való tekintettel egy évvel előbb szabadult fel, mint a szakmában szokásos. Üzletét 1915-ben alapította. Egy segédje van. Magyarul és németül beszél.

Schleifer Ábrahám ezüstműves m. Kazinczy u. 10. Lengyelországban 1886-ban szül., Varsóban 1904-ben szab. fel.

Varsóban, Budapesten és Wienben volt segéd. 1918-ban önállósította magát. Művészi kivitelű munkáit New-Yorkba szállították. Kilencsegédes műhelyt tart fenn. A tanoncvizsg. biz. az Ékszertőzsde és a Mester Egy. tagja. Magyar, német, orosz és lengyel nyelveken beszél. Neje: Goldstein Janka.

Schlésinger Ödön finomékszerkészítő m. Király u. 3. II. 14. Győrött 1890-ben szül., Wienben 16 éves korában szab. fel. Tanulmányútja során Wien, Páris, Hamburg és Budapest mesterei mellett dolgozott. 1909 óta önálló, 1914—18-ig volt a háborúban, haslövése van. Kor. ezüst érd. ker., bronz vit. é., K. cs.-k. és 7 éves szolg. ker. kitüntetései vannak. Magyarul, németül, franciául, olaszul és a szláv nyelveken beszél. Neje: Ascher Elza.

Schmuckmayer Ignác aranyműves m., Síp u. 12. Tel.: 359—41. Lengyelországban 1890-ben szül., Wienben 1908-ban szab. fel. Segéd Wienben és Budapesten volt. 1914-ben hadbavonult, négy évet töltött az orosz és olasz fronton. 1918-ban önállósította magát. Géperejű műhelye van. 2 segédet és 3 tanulót foglalkoztat. Antik és modern ékszereket készít, raktára értékes ötvösművészeti alkotásoktól gazdag. Résztvett az 1931. évi Árumintavásáron. A tanoncvizsg. biz. és a Mester Egy. tagja. Neje: Annus Vera.

Schóber Gyula Ernő óratokkészítő. Vármegyeház u. 3. Budapesten szül. 1897-ben, u. ott 1921-ben szab. fel. Édesapjánál és külföldön fejlesztette szaktudását. A céget atyja 1874-ben alapította, tőle vette át a vezetést 1929-ben. Párisban, Londonban és számos más kiállításon szerzett dicsőséget a magyar iparnak munkáival. 10 kitüntetése és külön kormányzói elismerése van. Az Ékszercsarnok tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Chomot Józsa.

Schörg Frigyes ékszerész, aranyműves, Király u. 161.

Schwarcz Dániel órás és ékszerész. Károly krt 16. Putnokon 1886-ban szül., Miskolcon 1903-ban szab. fel. Budapesten és Miskolcon volt segéd. 1914-ben a háborúba ment, 50 hónapig volt a harctéren, 1918-ban a hadiékítményes díszjelvény és a vaskereszt tulajdonosaként jött haza. 1919-ben önállósította magát. Az Ékszertőzsde tanácstagja és háznagya, a szakképzett órások magángazd. egyesületének elnöke, a fiatalkorúak bpesti felügy. hatóságának tagja, az Ipt. előlj. tagja, stb., stb. Neje: Weiss Julia.

Schwarcz Samu aranyműves m. Dob u. 50. Szül. 1881-ben, felszab. 1900-ban, Budapesten. A fővárosban és az ország nagyobb városaiban volt segéd, majd Wienben és Párisban tanulmányozta a szakmát. Önállósítási éve 1924. Minden szakmába vágó munkához ért, gyűrűk készítésében specialista. 1915-ben hadbavonult, olasz hadifogságban volt, kit.: 2 bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Bach Karolin.

Schweitzer Ödön ékszerkészítő. Régiposta u. 17. Tel.: 826—91. Érsekvadkerten 1898-ban szül., Budapesten 1915-ben szab. fel. 1916—18-ig a világháborúban volt. Hárommotoros műhelyét 1921-ben alapította. Három segéddel ékszereket és kisezüsttárgyakat készít. Egy porpúdertartó szabadalma van. A Csarnok, a Mester Egy. és a tanonc vizsg. biz. tagja. Neje: Brandstetter Dóra.

Steindler Béla aranyműves m. Holló u. 4. Tel. 37—3—48. Szül. 1903-ban, felszab. 1921-ben Budapesten. Segéd Steindler Arnoldnál volt, kinek 1901-ben alapított műhelyét 1928 óta bírja. Aranyáruk nagybani készítésével foglalkozik, főként olyan cikkeket készít, melyeket eddig külföldről hoztak be. Résztvett az 1930. évi milánói világkiállításon, ahol modern magyarstílű ékszereivel megérdemelt sikert aratott. Jelentős exportot bonyolít le. Hat segédje és 2 inasa van. A Nemesfémiparosok Orsz. Szöv. és a Mester Egy. igazgató-tanácsosa, a budapesti nemesfém és drágakőcsarnok tanácsosa. Munkatársa a Nemesfémipari Közlöny- és a Magyar Óra- és Ékszeripar című hetilapoknak. Magyarul, németül és franciául beszél. Neje: Weiss Livia.

Steiner Jakab aranyműves m. Király u. 11. Mádon 1883-ban szül., Budapesten 1900-ban szab. fel. Budapesten praktizált, majd Németországban és Franciaországban volt tanulmányúton. 1917 óta őzi önállóan az ipart. Minden szakmai munkát végez. Neje: Steiner Sarolta.

Stern és Lusztig aranyművesek. Kazinczy u. 51. Tel. 43—1—01. S. Samu Királydaróczon 1877-ben szül., Budapesten 1895-ben szab. fel. Budapesten, Wienben, Párisban stb. gyarapította szaktudását. 1924-ben társult Lustig Józseffel, aki 1883-ban Pesterzsébeten szül., 1900-ban Budapesten szab. fel. Külföldi tanulmányútjáról visszatérve, 1907-ben önállósította magát. 1915-ben az orosz frontra került, 4 évig Szibériában volt hadifogoly. Fülbevaló és gyűrű specialis-

ták, minden szakmábavágó munkát végeznek.

Streicher Károly műötvös m., Király u. 3. 1906-ban Budapesten szül., Kisslingnél szab. fel. Sakudó, Bachruch, Schiller és Kulcsár cégeknél volt segéd. 1927—30-ig társas alapon, 1930 óta önállóan ůzi az ipart. Gyűrű, lánc, stb. cizellálása, ezüst tárgyak domborítása képezik munkakörét. A Vajdahunyad várában álló Alpár Ignác dombormű kidolgozása az ő szakavatott kezét dícséri. A tanonc vizsg. biz. tagja, többször volt ifj. válogatott futballista. Neje: Hertolányi Valéria. Atyja a müncheni Iparművészeti iskola első növendéke volt, a szakma egyik jelese.

Trepper Sámuel aranyműves és ékszerész. Tisza István u. 7. Tel. 805-84. Wienben 1863-ban szül., u. ott 1879-ben szab. fel. Wienben és Budapesten volt segéd, 10 évig a Scheid cégnél és 10 évig Löwy Adolfnál dolgozott. 1892-ben alapította üzletét. A párisi és az antwerpeni kiállításokra vitték munkáit. A Mester Egy. és a Tőzsde tagja.

Tritt Sándor aranyműves m. Rombach u. 1/c. 1906-ban Lembergben szül., 1922-ben Budapesten szab. fel. 8 éven keresztül dolgozott mint segéd. 1930 óta mester. Minden e szakmába vágó munkát vállal. Géperejű műhelyében 1—2 segéddel dolgozik. A Mester Egy. és a Tőzsde tagja.

Unger Jenő arany- és ezüstműves m., Dob u. 9. Budapesten 1906-ban szül., 1923-ban szab. fel Postlnál. A Kurcz Testvérek és Ádler cégnél és Postlnál gyakorolta szaktudását. Szelencék, fésük, puderdobozok stb. készítésével foglalkozik. Ipari díszoklevele van. Neje: Kornfein Aranka.

Varjas Pál aranyműves m. és ékszerész. Király u. 89. Budapesten 1877-ben szül., 1894-ben szab. fel. Wien, Páris, London, Koppenhága, Amszterdam, stb. városokban praktizált. Briliánskőkereskedéssel foglalkozik. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, kit.: nagyezüst és kisezüst vit. é., bronz vit. é., vaskereszt és seb. é. Kommün alatt az ékszerészek megmentésével nagy érdemeket szerzett. A magyar, német és francia nyelveket beszéli.

Vajda Géza órás m. Teréz krt. 31. Tel. 256—75. Losoncon 1889-ben szül., Miskolcon 1908-ban szab. fel. Szaktudását Petrozsény, Karánsebes, Pápa, Wien, Póla és Budapest üzleteiben fejlesztette. 1914-ben Pólában önállósította magát. Mai üzlete 1908 óta áll fenn, 1927 óta van tulajdonában. Óra- és ékszereladást, valamint javítást folytat. 1915—18-ig teljesített hadiszolgálatot, kit.: bronz v. é. és K. cs.-k. Magyar, német és olasz nyelven beszél. Neje: Lőwy Margit.

özv. Villányi Jenőné, szül. Baumgarten Mária, aranyműves. Városháza u. 6. Cége 1884 óta áll fenn. Szakavatott vezetése alatt készülnek finom munkái. Több kiállításon vett részt, szép sikert aratva.

Walfis Miklós aranyműves m. Kazinczy u. 52—54. Dévaványán 1904-ben szül., 1920-ban szab. fel. 5 évi gyakorlat után 1925-ben önállósította magát. Gyűrűk készítésében specialista. Résztvett az 1921. évi kiállításon, ahol munkái feltűnést keltettek. Oklevele van.

Weisz Dávid órás. Baross tér 12. Lengyelországban, Sztryn, 1869-ben szül., u. ott 1882-ben szab. fel. A Milleneum évében önállósította magát Budapesten. Óra-, ékszereladással és javítással foglalkozik, egy segédet tart. Több oklevele van. 1916—18-ig volt a világháborúban, kit.: K. cs.-k. Neje: Fischer Berta. Miklós fia a szakmában dolgozik ,felsőkereskedelmit végzett.

Weisz Rezső órás és ékszerész. Erzsébet krt. 40. Szül. 1882-ben, felszab. 1902-ben Bpesten. Budapesti, berlini, wieni és svájci gyakorlóévek után 1905-ben lett önálló. A párisi 1908. évi ipari tárlaton arany érmet, érdemkeresztet és oklevelet, a budapesti 1925. évi kiállításon nagy ezüst érmet és oklevelet nyert. Két segéddel dolgozik. Az Órás Ipt. elölj. tagja és megbizottja, a tanonc vizsg. biz., a Tőzsde és a Mester Egy tagja, az órás szakosztály igazg. tagja, a detailista szakosztály vál. tagja. Résztvett a világháborúban. Neje: Blitz Berta.

Witkovszky Jenő arany- ésezüstműves m. Régiposta u. 7—9. IV. em. 44. Brassóban 1896-ban szül., u. ott 1912-ben szab. fel. Budapesten, Bukarestben, Constanzában, Konstantinápolyban, Aradon, Kolozsvárott, Brassóban, Medgyesen működött mint segéd, később mint gyári üzemvezető 1920-ban alapított műhelyében modern színházi ékszerek, diadémok, strass- és fémcsattok készülnek. Az ő szakavatott kezét dícséri Ottó királyfi albumára készült ötvös díszítés, a magyar föld ereklyetartó, stb. Királyi családok részére szállít. Elismerő oklevelei vannak. Az orosz és olasz harctéren volt, 50 százalékos hadirokkant. Neje: Kassé Mária.

Adler Olga kézimunka és fehérneműszalon tulajdonos, Petőfi S. u. 10. Szakképzettségét Wienben szerezte, majd Léván kezdte meg önálló működését, ahol kézimunka üzlete és műhelye volt. 1927 óta Budapesten van kézimunka- és fehérnemű szalonja. Különösen antik stílusú terítők tervezésének s összeállításának speciálistája.

Albert Gusztáv műhimző m., Irányi u. Grünbergben szül. 1871-ben, szakismereteit Graslitzban sajátította el. 1902-ben Magyarországra jött és honi neves cégeknél működött. A Kelemen-cégnek üzemvezetője volt. 1924-ben önállósította magát. Zászlók, ruhák himzését, egyházi és dekorációs munkákat végez művészi kivitelben. Az 1925. és 1926. évi kézművestárlaton két ezüstéremmel tüntették ki. Háborúból harctéri szolgálat után mint számv. altiszt szerelt le. Üzemét fiával, ifj. Albert Gusztávval, aki az Ipt. számvizsgálója, közösen vezeti.

Cziffer Gyuláné szül. **Fleischmann Magda** műhimző, Margit körút 7. Budapesten szerezte szakképzettségét. Azsúrozásra, plissirozásra, himzésre megfelelő gépekkel berendezett műhelye 1918 óta áll fenn. Férje: Cziffer Gyula, a Máv szolgálatában van főintézői rangban.

Chotovács H. Margit műhimző, Madách u. 34. Szül. 1885-ben. Berlinben tanulta szakmáját, Wienben is dolgozott, azonkívül budapesti cégeknél. 1910-ben önállósította magát, egyike a legrégibb műhimzőknek. Az Operaháznak hosszú időn át szállítója volt, szép munkáival sok elismerést aratott. Az Ipt.-nek alapító tagja. Rákosligeten a Faluszövetség kiállításán bemutatott munkáját az udvar vette meg, a Faluszövetség pedig oklevéllel tüntette ki.

Deutsch Erzsébet, monogramhimző, Király u. 38. Budapesten végezte iskoláit, ugyanitt szerezte szaktudását. 1921 óta önállóan dolgozik, művészi kivitelű monogramhimzéseket készít előkelő üzletek és magánosok részére. A főhercegi udvarnak is szállított munkákat. A háborút végigharcoló négy fivére közül egy hősi halált halt. Férje: Weiner Mihály.

özv. Flory Józsefné szül. **Holzbauer Hermin** műhimző, Flórián tér 11. Üzletét 1916-ban alapította, a kerület legrégibb szakmabeli üzlete. 1931-ben helyezte át a Tavasz uccából a Flórián térre. A himzésre, azsúrozásra, plissirozásra gépekkel felszerelt üzem különösen zászlók készítésében specialista, szállítója a leventeegyesületeknek. Fia: Flory Győző, fővárosi tanító, résztvett a háborúban.

Freiberger Alfréd műhimző, Váci u. 8. Tel.: 8-21-65. Szereten szül. 1880-ban. 1910 óta működik a szabókellék szakmában mint bejegyzett cég. 1916-ban vezette be a himzést. Nevezetesebb munkát végzett a királyi várban, valamint a Mátyás templomban. Az Ipt. alapító és vezetőségi tagja, 3 éve alelnöke. OMKE-nek, valamint a Főv. Keresk. Egy.-nek tagja. Üzlete vezetésében közreműködik neje: Berger Margit is.

Fürst Sándor plisséspeciálista, Király u. 42. Budapesten szül. 1876-ban. 1899 óta működik pályáján, szakképzettségét Párizsban szerezte, majd Németországban dolgozott a háború kitöréséig. 1920-ban létesítette üzemét, készítményei külföldre is utat találtak. Az Ipt.-nek alapító s állandó vezetőségi tagja. Legutóbb az elnöki tisztségre ajánlották, de betegségére tekintettel nem fogadta el. Mozgósítástól az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített.

Goldberger Julia aranyhimző, Tompa u. 22. Budapesten sajátította el az aranyhimzést, 1930 óta önállóan dolgozik. Különösen jelvények tervezésének kidolgozásában spealista. A vasút, a főváros és egyesületek, stb. részére készített munkákat. Atyja és két fivére résztvettek a háborúban.

Gutt Anna műhimző, Bástya ucca 12. Brassóban és Wienben tanulta szakmáját, 18 éve Budapesten dolgozik, 1925 óta önállóan. Neves cégek részére készít finomabb mű- és kézihimzéseket. Régebben több alkalmazottat foglalkoztatott.

Herz Emma aranyhimző. Kossuth L. u. 3. Cége Herz Nővérek név alatt még 1882-ben alakult, 1892 óta egyedüli cégtulajdonos. Az aranyhimző szakmának meghonosítása s a külföldi gyártmányok kiszorítása nevéhez fűződik. Bécsben, Prágában és Londonban folytatott tanulmányai után rendezi be 20—25 alkalmazottat foglalkoztató üzemét s itt szerezte szaktudását az ország aranyhimzőinek jórésze. Az iparfejlesztés terén végzett úttörő munkáját az állam évekig szubvencióval támogatta, munkásságának értékéről az elismerések s a kitüntetések nagy sokasága tanuskodik. A milleniumi kiállításra himzett magyar címerét az állam a király lakosztálya részére vette meg. Számtalan kül- és belföldi

kiállításon tüntették ki arany- és ezüstérmekkel. 1911-ben Ferenc József az aranyérdemkereszttel tüntette ki, Angliában elnyerte a Grand Prix nagyérmét és keresztjét. Uralkodók, főhercegek részesítették elismerésben kivételes művészetű aranyhimzéseit. Az Ipt. elnöke.

Kaczér Irma aranyhimző, Magdolna u. 34. 1898 óta dolgozik szakmájában, 1908 óta mint bejegyzett cég. 1908-ig állami szubvencióban részesült, akkor kizárólag általa készített sapkarózsák propagálására. Számos nagyegyesület zászlóját restaurálták, sok művészi jelvényt, több megyei címert készítettek üzemében. A Máv-nak jelenben is szállítója. Az aranyhimzőiparnak szintén egyik úttörője. Az Ipt. elöljárósági tagja. Együtt dolgozik nővérével, Kaczér Rózával, aki szintén szakképzett aranyhimző.

Klein Samu műhimző, Népszínház u. 22. Székesfehérváron szül. 1880-ban. A rajzolást, tervezést és himzést Budapesten tanulta. 1905-ben alapította üzletét. Megfelelő gépekkel felszerelt műhelyében azsúrozást, plissérozást, himzést végez és tervezéseket készít. Résztvett az Ipt. megszervezésében, amelynek a multban vezetőségi tagja is volt. Mozgósítástól összeomlásig szolgált az 1. honv gy. ezredben, harctéri szolgálatot is teljesített.

Kurdy Józsa műhimző, Galamb u. 2. Budapesten végezte iskoláit s ugyanitt szerezte szakképzettségét. Hosszú időn át állandóan a Girardi-cégnek dolgozott. 1928 óta önálló. 15 éven át az Orsz. Magyar Háziipari Szövetség szekszárdi telepének vezetője volt s e minőségében úgy a megbízó szövetség, mint a szekszárdi társadalom meleg elismerését vívta ki a népművészetet propagáló munkásságával. Önállósága óta finomabb kézimunkákat és himzéseket készít.

Lilienthal Jakab, műhimző. Király u. 20. 1871-ben szül. Somogyszilben. Üzemét neje alapította 1896-ban, amelyet 1900-ban saját kezelésébe vett át és 35—40 alkalmazottat foglalkoztató üzemmé fejlesztett. Mint az ország egyik legrégibb himző műtermének tulajdonosa, jelentős szerepet vitt ez iparág meghonosításában s a bécsi import kiszorításában. Állami szubvencióban is részesült. Bécsben, Berlinben, Párisban gyakran fordult meg. Az ipar s a kereskedelmi közéletnek is számottevő tényezője. Elnöke volt a műhimzők szabadszervezetének, 1924—32-ig pedig az Ipt.-nek, amelynek örökös tb. elnöke. A Keresk. és Iparkamara, a tisztességtelen verseny elleni zsüri tagja, stb.

Loydd Béla és neje, aranyhimzők, Knézits u. 4. Loydd Budapesten szül. 1884-ben, tanulmányait Budapesten kezdte, majd Münchenben iparművészeti iskolát végzett, itthon mint szobrászművész működött. Neje: Szovik Stefánia, 28 éve működik mint aranyhimző. A főhercegi udvar, dilomaták, egyházak, stb. részére sok kitűnő munka került ki műtermében. Jelvények, zászlók készítésében is specialisták. A művészi tervezéseket férje végzi, aki a háborúban is résztvett és sebesülése következtében mint 75 százalékos hadirokkant szerelt le.

Malisek Károly, műhimző, Király ucca 10. Budapesten szül. 1883-ban. Önállósága előtt Meinx Rezsőnél és Niewelt Adolfnál dolgozott, 1924 óta önálló. Szállítója volt színházaknak, moziknak, a Roheim villa falképeit himezte. Rezső öccsével közösen dolgozik, aki szintén neves cégeknél szerezte szakképzettségét. Mindketten résztvettek a háborúban és mindketten tulajdonosai a kisezüst és bronz vit. é.-nek s a K. cs.-k.-nek.

Meinx Vilmos műhimző, Károly krt. 20. Wienben szül. 1898-ban. Atyjánál, M. Rezsőnél tanulta iparát, aki a forgantyús géphimzést meghonosította az országban. 1923 óta önálló, atyja neves műhelyét vezeti tovább. A Szabadság téri zászlót ő himezte. Atyjával együtt alapító tagjai az Ipt.-nek, atyja, 1929-ben bekövetkezett haláláig irányító szerepet vitt az Ipt. életében, amelynek fia is alakulása óta vezetőségi tagja, jelenleg mint jegyző működik. 18 hónapot a harctéren töltött, megsebesült. Kisezüst, bronz vit. é., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa.

Metzner Izidor műhimző, Király u. 28. Szül. 1879-ben. A női és férfi szabóipart is kitanulta. Először a Szövetség u. 12. sz. alatt volt műhelye. A Király színháznak is szállítója, azonkívül üzletek számára kerülnek ki műhelyéből jobb munkák. Alapító tagja az Ipt.-nek. A háborút az orosz harctéren küzdötte végig. Lipót fia is mint tervező és himző dolgozik.

Nádor Árpádné, fehérneműs és kézimunkászalón tulajdonos, Dohány u. 16—18. Tel.: 343—66. Eleinte, 1921—1928-ig Dembinszky u. 8. sz. alatt volt szalónja. 25—30 alkalmazottat foglalkoztató műhelyében fehérneművarrás, legfinomabb himzések, teljes kelengyék készülnek az előkelő belvárosi cégek részére.

Niewelt József műhimző, Hajó u. 8—10. Tel.: 817—14. Budapesten szül.

1907-ben, középiskolai érettségit tett. Szakmáját atyja üzletében sajátította el, 1928 óa önálló. Az Ipt. számvizsgálója. Atyja, akinek 1908 óta volt Budapesten 40—50 munkást foglalkoztató himzőüzlete, szintén egyike ez iparág meghonosítóinak. A cég a koronázásra is készített himzéseket, atyjáról, Lechner a koronázási albumba írt méltató sorokat.

Pusztai Pálné műhimző, Sziget u. 12. Csongrádon, majd Budapesten szerezte szakismereteit, 1923-ban alapította géperőre berendezett üzemét, melyben finomabb fehérneműhimzések, azsúr-plissémunkák készülnek. Férje 1913-tól a háború végéig katonai szolgálatot teljesített s mint rokkant szerelt le.

Róna Márk műhimző, Párisi u. 3. Budapesten szül. 1883-ban. 1903 óta működik pályáján. Miklósy úri divatáruházban szerezte üzleti gyakorlatát, majd mint önálló képviselő működött. Műhelye 1913 óta áll fenn. Ottó királyfi koronázási ruháját műhelyében himezték. Az Ipt. alapító tagja, alapítása óta vezető egyénisége, jelenben alelnöke. 1915-től az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített, 14 hónapig harctéren, a 29. honv. gy. ezredben.

Scoffo Magda iparművész. Szolnokon szül., Budapesten Lilienthal-nál szerezte szakképzettségét, 1930 óta működik önállóan, mint iparművész. Függönyök, dívánpárnák, ágyterítők, asztalterítők, szárnydrapériák tervezéseit, kivitelezéseit s a kapcsolatos himzéseket végzi művészi nívón.

Somogyi Sándor szemfedőkészítő, Damjanich u. 38. Tel.: 4—35—55. Szikszón szül. 1894-ben. Miskolcon gimn. érettségit tett. 1917 óta működik pályáján, 1922-ben alapította üzemét. Gyártási cikkek: szemfedők, menyasszonyi fátylak, művirágok. A szemfedő előállításának minden mellékmunkája géperejű üzemében készül. Gyártmányait az egész országban ismerik. 1914-től összeomlásig katonai szolgálatot teljesített a 34. gy. e.-ben, hosszú harctéri szolgálattal. Mint tart. főhadnagy szerelt le. Kisezüst vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa.

Sternfeld Ignác kézimunkatervező. Sütő u. 2. Kismartonban szül. 1894-ben, középiskoláit Wienben végezte, 1921 óta működik pályáján. Belső dekorációs munkák, főként függönyök, asztalterítők tervezésében, rajzolásában speciálista, színházak állandó szállítója. Géperejű üzemében több alkalmazottat foglalkoztat. 1914-től az összeomlásig kat. szolgálatot teljesített. Neje: Laszt Irma még a háború előtt létesített himzőüzemet, amely 1925-ig állott fenn.

Strobl és Braun műhimzők, Népszínház. u. 45. A cég egyik tulajdonosa: Strobl Béla, 1892-ben szül. Budapesten, 12 éve működik szakmájában. Végigküzdötte a háborút, két kisezüst, bronz vit. é., K. cs.-k. Másik tulajdonosa: Braun Jenő. 1892-ben szül. 1907 óta működik szakmájában. A céget 1922-ben közösen alapították. Színházaknak, színésznőknek állandó szállítói. Rajzolásokban, tervezésekben speciálisták. Színes himzett képek előállítására a cégnek szabadalma van. Mindketten az Ipt. elöljáróságának, szak- és mestervizsgáló bizottságának tagjai.

Szivér Elek műhimző, Baross u. 94. Hódmezővásárhelyen szül., Budapesten tanulta iparát, 1921 óta önálló. Fehérneművarrást, műhimzést, kelengyéket készít nagyobb cégek részére. Több alkalmazottat foglalkoztat.

Szopper Ferenc műhimző, Ügynök u. 6. Tel.: 26—1—62. Vecsésen szül. 1891-ben. Iskoláit Budapesten végezte. Hartl Antal által még 1905-ben alapított üzemet 1911-ben vett át, motorikus erővel s modern himzőgépekkel szerelte fel. Munkáslétszám: 8—8. Gyártmányok: himzett szemfedők s más kegyeleti cikkek, továbbá menyasszonyi fátylak. Az ország egyik legtekintélyesebb szakmabeli cége. Vezetőségi tagja volt az Ipt.-nek. Vecsés község elöljárója s az ottani gazdakörnek titkára. Hosszú harctéri szolgálat után mint őrmester szerelt le. Kor. ezüst érd. ker., vas érd. ker., bronz vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa.

Tikker Mária műhimző, Vas u. 7. Budapesten tanulta iparát, majd a Hungária műhimzőgyárban dolgozott 6 évig. 1912 óta önálló. Himzéseit, azsúrmunkáit a legelőkelőbb vevőkörrel rendelkező szalónok részére készíti.

Tóth Sándor és Fia szemfedőkészítők, Hermina út 27. Id. Tóth Sándor, szül. 1868-ban Kiskundorozsmán. 40 éve működik a szakmában. Első üzlete a Sas uccában volt, majd beltagja lett a Kolozs, Oblath és Tsa cégnek. Fenti céget fiával, ifj. Tóth Sándorral együtt alapította 1921-ben. Motorikus üzemükben szemfedőket, menyasszonyi fátylakat, művirágokat készítenek főleg a vidék számára. Az üzem vezetésében résztvesz még egy fia, Tóth Tivadar, aki háborúból hosszú orosz fogság után, mint kitüntetett t. főhadnagy szerelt le. Mint a

BAC neves birkózójának csak sérülése miatt maradt el az 1912. évi olimpiai kiküldetése.

Weiner Mihályné műaranyhimző, Király u. 38.

Weiss Erzsébet műhimző. Csanády u. 4/a. Budapesten szül. 1904-ben, Budapesten tanulta szakmáját. Himzés, azsúrozás, plissérozás specialistája.

Weisz Salamonné műhimző. Király u. 38. Budapesten szerezte képzettségét, mintegy 45 éves önálló himzőnő a fővárosban. Lánya: Weisz Margit szintén szakképzett himzőnő, anyjával együtt dolgozik. Finomabb munkákat készítenek privát rendelők részére.

Werner János szemfedőkészítő. Tel.: 625-01. Budapesten szül. 1889-ben, technológiát végzett. 1904 óta működik pályáján. Ausztriában, Balkánon és Budapesten dolgozott. 1911-ben alapította kézi és motorikus gépekkel felszerelt üzemét. Munkáslétszám: 10—12. Gyártmányok: szemfedők, menyasszonyi fátylak, művirágok. Piac: az egész ország s egyes cikkek számára Ausztria is. A szemfedők készítésének minden alapmunkája az üzemben készül. 1914-ben bevonult a 32. gy. ezredhez, 6 havi harctéri szolgálat után mint 80 százalékos rokkant szerelt le.

özv. Zettl Ferencné műhimző. Föld u. 6. Budapesten szül. 1904-ben. Szoppercégnél tanulta szakmáját, ahol 9 évig dolgozott. 1931 óta önálló. Szemfedők, menyasszonyi fátylak készítésében, valamint a himzőipar más ágaiban nagy gyakorlata van.

KERTÉSZEK.

A **Kertészeti Főiskola** igazgatója: Mohács Lajos, tanárai: Magyar Gyula, Liszka Jenő, Okály Iván, Ormos Imre, Petrányi Ferenc és Szabó István.

A **Székesfővárosi Kertészképző Iskola** igazgatója: Dr. Varga Márton (Egressy út).

A **Gazdasági Ismétlő Iskola** (Bécsi út) vezető tanára: Gulácsy Béla.

A **Székesfővárosi Kertészet** (Vágány u. 10.) igazgatója: Morbitzer Dezső főtanácsos, tisztviselői: Sulyok Mihály igazgató-irodavezető, Mühl Jenő kert. felügyelő, Csontos József a közp. telep szapor. osztályvezető, Gerstmayer László orsz. kert. egyes. titkára, Szilágyi József főfelügyelő, a Népliget és közp. csoport vezetője, Quaiser János a városliget csoportvezetője, Fonód Károly kert. főtiszt, az I. ker. sétány vezetője, Jancsó Vilmos a II. és III. ker. sétány csoport és a budai faiskola vezetője, Dániel Gergely a Tisza Kálmán téri sétány vezetője, Hadas Lajos a balparti fasorok vezetője.

Bocsev Jargó Nikola konyhakertész. III., Lőpormalomdülő 7924. Bulgáriában 1886-ban szül., 13 éves korában került Magyarországra, itt tanulta a kertészetet, Budapesten fejlesztette tudását mint segéd. 1926 óta önálló. 20 m hold területen 25—30 alkalmazottal speciális konyhakertészetet folytat. Piacokra szállít, viszonteladók részére. Végigküzdötte a világháborút. Neje: Todora Nikola.

Báder János virág- és kereskedelmi kertész, Rákospatak u. 33. 1881-ben Budapesten szül., 1897-ben nyert képesítést. A legelső fővárosi kertészetekben praktizált, majd Németországban és Ausztriában volt évekig tartó tanulmányúton. 1905-ben önállósította magát két magyar holdon. 1914-ben hadbavonult, a szerb, orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült, olasz fogságban volt. Neje: Andráskovits Valéria.

Balkó Imre virágkertész, Lőpormalom dülő 7879. Szül. 1868-ban Budapesten. A szőv. kertészetében Winkler főkertész alatt tanulta a szakmát, 1886-ban nyert képesítést. Hazai és külföldi kertészetekben fejlesztette szakmai tudását. 1910 óta önálló, 1913 óta folytat mai helyén (1006 m² területen) speciális virágkertészetet. Az ő szaktudását dícséri a budakeszi Erzsébet királyné szanatórium, a Svábhegyi Nemes-féle gyógyintézet, a Margit-híd budai part, stb. parkírozása. Kereskedők és piaci árúsok részére szállít. A háborúba önként ment, az orosz fronton súlyos sebet kapott. 75 százalékos hadirokkant. Neje: Szagó Anna.

Báder József konyha- és kereskedelmi kertész, Gém u. 1. Budapesten 1884-ben szül., ahol középiskolát végzett. Az Osztrák-Magyar Bank tisztviselője volt 11 éven keresztül. A kertészetet Nonn Jánosnál tanulta. 4 éven át Németországban gyarapította szaktudását. 1900-ban nyert képesítést. 1924 óta önálló. 8 m. holdon, modern felszerelésű konyhakertészetet folytat. A Közp. Vásárcsarnokban fülkét tart fenn, viszonteladók részére szállít. Neje: Papp Józsa.

Benke József virágkertész, Szabolcs u. 44. 1889-ben szül., gróf Andrássy Sándor uradalmában tanulta a kertészetet, 1907-

ben szab. fel. Külföldön és Budapesten a szfőv. kertészetben folytatott gyakorlatot. 1915-ben az orosz fronton hadifogságba esett, 1918-ban tért haza. 1921 óta 800 m² területen önálló virágkertészete van. A telep vízszükségletét benzinmotoros öntözőhálózat szolgáltatja. Neje: Mátis Erzsébet.

Bohár László kép. táj- és virágkertész. Istenhegyi út 58. Felsőkustyányon 1891-ben szül., Zalaegerszegen 1907-ben nyert képesítést. Kolozsvárott és Budapesten praktizált. Kolozsvárott az Unghváry faiskola vezetője volt. 1912-ben katonai szolgálatra vonult be, Przemyslnél hadifogságba esett. Fogsága alatt folytatta a szakmát, 1918-ban jött haza. 1920-ig a szfv. kertészetében működött. 1920-ban lett önálló. 4200 m² területet bérel, vegyes virágkertészetet folytat. 120 melegágya és három üvegháza van.

Czáni Ivanov konyhakertész. Röppentyű u. 62. Bulgáriában 1881-ben szül., 1897 óta lakik Magyarországon. A kertészetet atyjánál tanulta. 1920 óta önálló. 30 magyar holdon van konyhakertészete, 20 alkalmazottal vezeti géphajtású, vízhálózattal ellátott üzemét. A fővárosi és környékbeli piacokra szállít. Résztvett a világháborúban. Neje: Nina Petrova.

Dimitrof Péter konyhakertész. Régi Lóversenytér 38. 1900-ban Bulgáriában szül., 1914-ben szab. fel. Mai bérletét (kiterjedése két magyar hold) 1929 óta bírja. Vízszivattyúját 4 lóerős benzinmotor hajtja. Piacokra szállít. Neje: Spka Mária.

Dudás Géza virág- és kereskedelmi kertész, Maglódi u. 73. Budapesten 1877-ben szül., Aszódon 1895-ben nyert képesítést. A fővárosban fejlesztette szaktudását. Bibesku herceg kertészetében dolgozott Romániában, 11 évig a X. ker. temetőkertészet vezetője volt. 1912-ben önállósította magát. 1800 m² kiterjedésű saját földjén álló virágkertészetét családja közreműködésével vezeti. A Kertészsegédek Orsz. Egy. volt alelnöke. Neje: Baán Terézia, akinek a köztemetőnél virágüzlete van. Géza fia 1926-ban nyert képesítést, atyja üzemében dolgozik.

Dzsagozovó Hia kertész. Fehérvári út 60. zül. 1896-ban Bulgáriában, 1928-ban jött Magyarországba. Rákoskeresztúron kezdte működését, fővárosi 6 holdas bérletét 1930 óta bírja. Konyhakertészete van, a Teleky téren testvérével árúsító bódéja van. Kertészetében benzinmotoros szivattyúval öntöz. Résztvett a világháborúban.

Fássy Mihály virág- és konyhakertész, Menkina János u. 2. Kisújszálláson 1878-ban szül., a bihardiószegi Szőlészeti és Borászati Tanintézetben nyert képesítést 1895-ben. 1904-ben mesteri tanfolyamot végzett, pincemesteri képesítése van. A Magy. Kir. Áll. ménesi vincelléri skola főpincemestere és főmunkavezetője volt. A királyi udvar részére szőlőt szállított s saját szabadalma szerint konyakot készített. 18 évig a Dréher és Dékány konyakgyárak vezetője volt. Önálló kertészetet 1927 óta folytat 2000 m² területen. Több aranyéremmel és oklevéllel tüntettetett ki. 54 hónapig volt a harctéren. Neje: Aszalós Mária.

özv. Fitz Mátyásné, szül. **Burger Irma** konyhakertész. Törökös dülő 2527. Néhai férje 1887-ben szül., a szakmát atyjánál tanulta. Régi kertészfamilia sarja. 1914-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: kisezüst és bronz vit. é. 1918-ban önállósította magát. Kertészete 5 magyar hold terjedelmű. 1926-ban húnyt el, azóta neje vezeti a vállalatot.

Fock Ágoston konyhakertész. Lakás: Hajtsár út 75/b, telep: Lengyel u. 3., 5., 7. Budapesten szül. 1875-ben. Atyja, Márton is kertész volt, nála tanulta a szakmát. 1909 óta önálló. 1200 m² területen termel családja közreműködésével. A közp. vásárcsarnokba szállít. Elejétől végigküzdötte a világháborút. Öccse, István hősi halált halt. Neje: Kramer Borbála.

Fock Ágoston konyhakertész. Róna u. 7. 1882-ben Budapesten szül., atyjánál, néhai F. Istvánnál sajátította el a kertészetet. 1909-ben önállósította magát. 5 magyar holdon, motorikus öntözéssel nagyarányú konyhakertészetet folytat. A nagycsarnokba nagyban szállít. A Budapesti Kertész Társulat vál. tagja. A háborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. Neje: Mayer Anna.

Fülöpp Károly virág-, táj- és konyhakertész. Thököly u. 142. Szül. 1872-ben Budapesten. Okleveles építész, irodát tartott fenn. Wienben nyert oklevelet, szaktudását Berlinben, Münchenben és Párisban fejlesztette. Számos hazai és külföldi pályázaton nyert első díjat. Tanulmányútja során Európa összes államaiban megfordult. Önként jelentkezett a harctérre, mint hadnagy szerelt le, 80 százalékos hadirokkant. A kertészetet apósánál tanulta. 5 magyar holdon kertészetet folytat. A fővárosi virágüzleteknek szállít. Kertgondozásokat és tervezéseket vállal. 1930-ban az Iparművészeti Múzeum kiállításán bronz érmet és ok-

levelet nyert. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet tagja. Fiai, Károly és Imre a kertészetben működnek. Neje: Spanitz Róza.

Georgeff Iván kertész. Budafoki út 101. Bulgáriában 1885-ben szül., 1901-ben jött Magyarországba. Előzőleg Északamerikában volt. 1928 óta bérli. 3600 m²-es telepét, ahol modern öntözőberendezéssel konyhakertészetet folytat. A piacokra és a Teleky térre szállít. Résztvett a világháborúban.

Georgevics Péter kertész. Budafoki út 34. Dragonován 1888-ban szül., 1902 óta van Magyarországon. 1906 óta 14 magyar holdon, 12 segéderővel és szakmunkásokkal modern, nagyarányú konyhakertészetet folytat. Terményeit a vásárcsarnokban és a fővárosi piacokon igen kedvelik. Résztvett a világháborúban. Neje: Robovics Terézia.

ifj. Gernédl Károly konyhakertész. Filatori dülő 18776. Budapesten 1907-ben szül. ,atyjánál tanulta a kertészetet. 1930-ban alapította 600 m² terjedelmű telepét. Kertészetének terményeit kereskedők vásárolják, a nagycsarnokba és piacokra szállít. Neje: Bauer M. Anna.

Gönyey Gábor virágkertész. I., Hóvirág u. 10713. Nagykárolyban 1895-ben szül., Budapesten szerezte meg a szükséges szakképzettséget. 1921 óta 2012 öles területén speciális virág- és gyümölcstermelést folytat. Számos villakert építését készítette saját tervei szerint, állandóan egy segédet és két szakmunkást tart, időnként 10—20 emberrel dolgozik. Neje: Czah Ilona.

Grád László virág- és konyhakertész. Palotai út 1527. Szatmárnémetin 1901-ben szül., Szatmáron tanulta a szakmát. Nagyváradon, Kolozsvárott, Bukarestben és Gyergyón fejlesztette tudását. 1926-ban önállósította magát. 3800 m² bérelt területen virág- és konyhakertészetet folytat, főként cserepes és palántakultúrára fekteti a fősúlyt. Terményeit nagyban és kicsinyben árulja. 1923-ban jött Romániából, honnan hazafias magatartása miatt volt kénytelen szökni. Neje: Széles Margit.

Hadzsi Petkov Péter konyhakertgazdaság. Csarnok tér 5. Tel.: 880—76. 1862-ben Bulgáriában szül., az 1880-as években jött Magyarországra. 240 magyar holdon speciális konyhakertészetet és magtermelést folytat. A legnagyobb magyarországi bolgárkertészet tulajdonosa. Hét helyen fekvő telepei modern berendezésűek. Átlag 140 embernek ad kenyeret. Elismert szaktekintély. A Magyar-Bolgár Kereskedelmi Kamara igazg. tagja, a Bolgár Kolónia elnöke. A magyarországi bolgárok királyának tekintik. Résztvett az 1885. évi bolgár-szerb háborúban.

Hausknecht Antal konyhakertész. Bessenyői u. 30. Budapesten 1876-ban szül., atyjánál tanulta a szakmát, 1900 óta önálló. 13 magyar holdon konyhakertészettel foglalkozik. Géperejű öntözőberendezése van. A telepet személyesen vezeti. A kereskedelmi részt neje, szül. Fitz Róza intézi. Terményeivel áll. ar. érmet nyert. Az Orsz. Kertészegy. vál. tagja 15 éve. Résztvett a világháborúban. Nándor fia okl. kertész, atyjánál működik.

özv. Hausknecht Ferencné, Jerney u. 85. Néhai férje 1880-ban szül., régi kertészfamiliából származik. A szakmát atyjától tanulta. 1904-ben alapította telepét, melynek terjedelme 6 magyar hold. Résztvett a világháborúban. 1925-ben húnyt el, azóta özvegye Ferenc fia segítségével folytatja a vállalatot.

özv. Hausknecht Jánosné, szül. **Reichensberger Anna**. Erzsébet királyné út 16. Néhai férje 1865-ben szül., a szülői háznál sajátította el a kertészetet. 1891-ben önállósította magát. 60 éves korában húnyt el. A három holdas telepet 1925 óta özvegye vezeti.

özv. Hainm Károlyné, szül. **Ruprecht Paula**, Komócsy út 19. Férje 1875-ben szül., Wienben tanulta a szakmát. Budapesti és wieni kertészetekben gyarapította szaktudását. 10 évi önállóság után a harctéren szerzett betegségében, 1918-ban húnyt el. Azóta özvegye vezeti a 400 m² terjedelmű virág- és konyhakertészetet.

Heszler Ferenc virág- és konyhakertész. Róna u. 67. Szül. 1887-ben Budapesten. Képesítést Budapesten 1906-ban nyert. Hat évig atyjánál volt segéd. 1912 óta önálló. 2000 m² kiterjedésű telepén vegyeskertészetet és gabonatermelést folytat. 48 hónapig volt egyhuzamban a szerb és olasz fronton, két bronz vit. é., kor. vas érd. ker., K. cs.-k. és 1912—13-as szolg. ker. kitüntetései vannak. Neje: Hitri Juliánna. József fia Máv. kertészeténél van alkalmazásban.

Hessler István konyhakertész. Zalán u. 10. Szül. 1892-ben Budapesten. Atyja H. Antal kertészetében tanulta ki a szakmát, 1910-ben nyert képesítést. A háború kitörésekor hadbavonult, a szerb, orosz és olasz harctereken küzdött. 1918-ban szerelt le és 1919-ben önállósította magát. Hat magyar holdon termelt árúit

a budapesti piacokon értékesíti. Neje: Szeidl Katalin.

Hoffman Ernő és **Göncze Árpád** virág- és konyhakertészete. Fehérvári út 108. G. Á. 1897-ben Budapesten szül., Ugocsán sajátította el a szakmát, 1914-ben Budapestennyert képesítést. A Szőv. Kertészetnél segéd volt. Egy és fél évig mint vezető működött. 1931-ben Tökölön önállósította magát, 1932-ben társas viszonyba lépett. 11 kat. holdnyi területen táj-, virág- és konyhakertészetet folytat. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Toldy Eszter.

Horony Géza virág-, konyha- és keresk kertész. Frangepán u. 46. 1888-ban Illésházán szül., Pozsonyban 1907-ben nyert képesítést. 1919-ben Budapesten a Kertészeti Tanintézetben tett vizsgát. A budapesti Nyomorék Gyermekek Intézetének vezető kertésze, majd a Jardin főkertésze volt. 1925 óta önálló. Magyar cserepes virágok termelésére iekteti a fősúlvt. Az orosz, román és olasz fronton harcolt, kit.: kisezüst vit. é., 2 bronz vit. é. Neje: Woigt Margit.

Horváth Károly virág- és kereskedelmi kertész. Virányos u. 4. Nemesapátiban 1876-ban szül., Zalaegerszegen tanulta a szakmát. Uradalmakban gyarapította tudását. Gróf Karátsonyi Jenő főkertésze volt 6 és fél éven keresztül. 1926-ban önállósította magát. Magánosoknak és piacokra szállít. Neje: Mayer Katalin, segédkezik a telep vezetésében.

Hölczl János virág- és konyhakertész. Hungária krt. 120. Szül. 1854-ben Budapesten. A szülői házban tanulta ki a kertészetet. Képesítést nyert. 1882 óta önálló. Főként fehérliliomot termel, temetési dekorációk virâganyagára fekteti a fősúlyt. Neje: Tretthain Magdolna. Dezső unokája képesített kertész, az üzem jelenlegi vezetője.

Ivanov Péter konyhakertész, Keresztúri út 7612. Bulgáriában 1886-ban szül., Budapesten atyja kertészetében 1902-ben szab. fel. Résztvett a Balkán háborúban, megsebesült. 1919 óta önálló. 26 holdas telepén az öntözőhálózatos 5 HP benzinmotor hajtja. Cca 30 munkást foglalkoztat. Neje: Dürnbach Irén.

Jahoda István virágkertész. Egressy út 78. Bocsáron 1895-ben szül., 16 éves korában már képesítése volt. Hosszú külföldi tanulmányút után a Szőv. Margitsziget kertészetében működött. 1922-ben önállósította magát. 1400 m² terjedelmű területén elsősorban palántatermesztéssel foglalkozik. Végigküzdötte a világháborút, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Neubauer Anna.

Jankist Péter virág- és kereskedelmi kertész. Lipótvár u. 18. Temesváron 1889-ben szül., az aradi városi kertészetben tanult, 1907-ben nyert képesítést. Külföldi tanulmányúton volt. Háború alatt az Óbudai Gázgyár szolgálatában állott, főkertész volt. 1925-ben önálló lett. 710 m² telepén virágkertészete van. Kertépítést és gondozást vállal. Ezüst éremmel és oklevéllel kitüntetett kertész. Neje: Széles Emerencia.

Janovitz és Marton virágkertészek. Keresztúri út 150. Tel.: 74—81. A cég közös alapítású, 1921-ben. 3400 m² területen virágkertészetet folytatnak. Telepük a legmodernebb berendezésű, motoros vízerőművük van, üvegházaik melegvízfűtésűek. **J. József** a bpesti MKÉFE kerszetében tanult. **M. József** nagyapjánál, néhai Blazsek Ignácnál sajátította el a szakmát. Mindketten képesített kertészek.

Jelinek Pál táj- és gyümölcskertész, tervező. Lakik: II., Nagybányai út 33. Telep: Remetekertváros. Középiskolai érettségit és képesítést Pécsett nyert 1911-ben. Gyakorlati működését a Dunántúlon kezdte nagyobb gazdaságokban, mint vezető főkertész, majd egy kertészeti telep megszervezésével és vezetésével tünt ki. Budapesten szintén mint szervező és vezető főkertész, egyúttal méhész is. 1926 óta önálló. 600 négyszögöles telken társasviszonyban, évelők, díszcserjék, oltványok előállításával, kerttervezéssel és rendezéssel, gyümölcsösök telepítésével foglalkozik. A művésziesen megkonstruált kerttervezések és sziklaalakítások egész sora dícséri szaktudását.

Jonke Kálmán okl. kertész. Telefon: 647—65. Budapesten 1902-ben született, 1921-ben érettségizett. A Magy. Kir. Kertészeti tanintézetet kitűnő eredménnyel végezte el. A fővárosi kertészképző iskolában működött, majd a margitszigeti kertészetben gyarapította szaktudását 2 éven keresztül. 1929-ben önállósította magát. Kerttervezéssel és építéssel foglalkozik. Stílusmunkái elismertek. Tervezései a tanult alaposság és az ösztönös megérzés művészi bélyegét viselik. A Fonyódi Erzsébet Leányárvaház kertje, a Phőnix bérház kertje, stb. jeles tudásának igazolója. 1931-ben az Orsz. Kertészeti Egy. kertművészeti pályázatán első díjat nyert. Évente megismétlődő külföldi tanulmányutakon fejleszti szakismereteit. A Kertészeti Szemle felelős szerkesztője.

Jonke Kálmánné, szül. **Somogyi Katinka**. Az Andrássy úti leánygimnázium-

ban érettségizett. Oklevelet a M. Kir. Kertészeti Tanintézetben nyert. 1928 óta foglalkozik önálló kerttervezéssel. Munkáit a női lélekből fakadó finom vonalak harmóniája jellemzi. A szakirodalom terén elismert tekintély. Az okleveles kertészek kitűnő lapjának, a Kertészeti Szemlé-nek szerkesztője.

Kaltenecker János virág- és konyhakertész. Szállás u. 17. Budapesten 1871-ben szül. Fritz Mátyásnál tanulta a kertészetet, 1892-ben szerzett képesítést. 1901 óta önálló. Egy magyar holdnyi telepén főként zöldségtermeléssel foglalk. 1916—18-ig volt a világháborúban. Neje: Steiner Éva.

Kaneff Tódor konyhakertész. Száva u. 8629/5. Bulgáriában 1890-ben szül., Bulgáriában és Magyarországon tanulta a kertészetet. 1920-ban telepedett meg Magyarországon, mikor is átvette atyja 1896-ban alapított kertészetének vezetését. 39 magyar hold területen intenzív kertészetet folytat, átlag 20 emberrel dolgozik. A Közp. Vásárcsarnokban árusítófülkét tart fenn. Résztvett a világháborúban, a nagyezüst vit. é. tulajdonosa. Neje: Mita Goszpodinova.

Kemény István virág- és kereskedelmi kertész. Hajtsár u. 203. Pilisen 1888-ban szül., Marosvásárhelyen gr. Teleky József uradalmában tanulta a kertészetet, 1907-ben nyert képesítést. 1920 óta önálló. Évelő szabadföldi cserépkultúrára fekteti a fősúlyt. Háború alatt a haditengerészetnél teljesített szolgálatot. Neje: Kalmár Mária.

Kirchléchner Emil tájkertész, kertépítő. Rákospalotai út 83—85. Tel.: 914—45. Körmenden 1876-ban szül. Az Istvántelki Kertészképző Intézetben 1894-ben nyert oklevelet. József fhg. alcsúti kertészetében, a Szőv. Kertészetben és 21 évig a József főherceg margitszigeti kertészetében mint főkertész működött. 1920-ban önállósította magát. Az Orsz. Kertész Egyl. vál. tagja, az Orsz. Magy. Kertész Szöv. ig. tagja, stb. A Notre-Dame de Sion Rendház sashegyi kertje és számtalan művésziesen megoldott kerttervezés és kivitelezés fűződik nevéhez. Résztvett a világháborúban. Neje: Nemes Mária.

özv. Knechtl Ferencné szül. Engelmann Anna konyhakertész. X. kerület, Zsivora ucca 14. Alsórákosi rétek. Néhai férje 1862-ben született, Budapesten atyjánál tanulta a szakmát. 1887-ben lett önálló. 14 holdnyi területen kertészkedett. 1903-ban húnyt el. Azóta özvegye családja közreműködésével hat holdon folytatja a kertészetet.

Knechtl Ferenc. Alsórákosi rétek. X. kerület, Zsivora ucca 14. sz. 1891-ben szül., a szülői háznál tanulta a szakmát, 1908-ban nyert képesítést. Azóta özvegy édesanyja telepének vezetője. Az Orsz. Kertész Egyesület vál. tagja, a Budapesti Kertésztársulat alelnöke, a Budapesti Mezőgazdasági Bizottság tagja, a Budapesti Gazdálkodók Egy. vál. tagja, a X. ker. Róm. Kath. Egyházközség alelnöke. A Kondor Kerékpár Sport Egy. alelnöke., kb. 40 sportérem tulajdonosa, stb. 48 hónapig volt a harctéren, megsebesült. Kit.: kisezüst vit. é., három bronz vit. é. és K. cs.-k.

Knechtl József konyhakertész. Álmos u. 19. Budapesten 1895-ben szül., régi kertészfamilia sarja. Atyjánál tanulta a szakmát, 1911-ben nyert képesítést. Résztvett a világháborúban, 1919 óta önálló. Hat magyar holdas telepén két motorral berendezett öntözőrendszerrel folytatja kertészetét. 1928-ban és 1929-ben kiállítási ezüstérmet és oklevelet nyert. A Róm. Kath. Egyházközség tanácstagja. Neje: Krammerstedter Mária.

Kovács Ferenc virág- és konyhakertész. Régi Lóversenytér 11. Szegeden 1902-ben szül., Budapesten 1905-ben nyert képesítést. Gyakorlatot tanítómesterénél, Hladek Ágostonnál folytatott. 1926-ban önállósította magát. Főként virágkertészetet folytat 4 magyar holdas telepén, melyet fivérével, Jánossal társas viszonyban bír. **K. János** 1907-ben Szőregen szül., 1927-ben nyert képesítést kitüntető eredményel. Az 1931. évi Nemzeti Szalónbeli kiállításon díszoklevelet nyert.

özv. Kovács Ignácné és Fiai virágkertészet. Kőbánya, Mádi u. 41. 164—5. Tel.: 76—36. Néhai **K. Ignác** 1873-ban Budapesten szül., 1891-ben szerezte meg a képesítést. 1902-ben alapította a vállalatot. A telep 2400 m² kiterjedésű, modern vízvezetékberendezéssel, magházakkal és melegvízfűtéssel van felszerelve. **K. Ignác** résztvett a világháborúban, 1927-ben húnyt el. Azóta neje özvegyi jogon fiaival: Ignáccal, Mártonnal és Kálmánnal közösen vezeti a vállalatot. Mindhárman a Budapesti Kertészképzőt végezték, oklevelük van. Résztvettek a világháborúban.

Kovács István mű- és virágkertész, Denevér u. 44. Szentenndrén 1898-ban szül., a margitszigeti kertészetben 1916-ban szab. fel. Felszabadulása után hadbavonult, az orosz és román fronton harcolt, megsebesült. Leszerelése után a József fhk. alcsúti birtokán praktizált, a Hidegkúti és Park Szanatórium főkerté-

sze volt. 1922-ben 2000 m² területen önállósította magát.

Krembicska István konyhakertész, Zalán u. 44. Szül. 1891-ben Budapesten, ahol atyja is a családi foglalkozást, a kertészetet űzte. 12 éves volt, amikor atyja meghalt, fiatal kora dacára ő folytatta a kertészet vezetését. Résztvett a világháborúban, az orosz és olasz fronton harcolt. 1917 óta önálló, 5000 m² területen. Neje: Latzkó Margit. Fia, István is kertész.

Krén István virágkertész. Vályog u. 16. Budapesten 1877-ben szül., Prohászka Jánosnál tanulta a kertészetet, 1894-ben nyerte meg a képesítést. 14 évig dolgozott Prohászkánál, majd 1910-ben átvette az 1886-ban alapított kertészetet, amely Óbuda legrégibb telepe. Kiterjedése 286 m². Résztvett a világháborúban, 42 hónapot töltött a fronton. Neje: Réchenstein Rozália.

Lantos Antal és József virág- és kereskedelmi kertészek, Harmat u. 8188/89. **L. Antal** Aradon 1883-ban szül., Világoson a báró Bohus-féle uradalomban tanulta szakmáját, 1914-ben önállósította magát. 1000 m² területének felén fia, **József** kertészkedik, aki Pesterzsébeten 1928-ban nyert képesítést. Piacra és nagykereskedők részére szállít. **L. Antal** neje, Kurka Mária. Öccse, András, a világháborúban hősi halált halt.

Lázár Gáspár virág- és kereskedelmi kertész. Filatóri dülő, 18907. Mezőkövesden 1880-ban szül., Tapolcán tanult, 1904-ben lett képesítve. Két évig Pallós Ignác Vasútépítő Rt.-nál és a Pestszentlőrinci Uradalomban praktizált. 1905-ben Soltvadkerten önállósította magát, fővárosi kertészete 1911 óta áll fenn. Két kat. holdas telepén főként évelő növényekkel foglalkozik. Saját vízvezetékrendszere és üvegházaiban gőzfűtés van. Az orosz, olasz és román harctereken volt, megsebesült. Neje: Rajna Borbála.

Lendvay János tájkertész. Diószegi út 60. Szabadbattyánon 1879-ben szül., Budapesten 1896-ban szab. fel. Hét éven keresztül gyarapította szaktudását jeles vállalatoknál. 1903-ban Budapesten önállósította magát. Mai telepét 1914 óta bírja. Kertépítés, gondozás és virágtenyésztéssel foglalkozik. Elejétől végigküzdötte a világháborút. Neje: Mészáros Mária. Gyula fia képesített kertész, a telepen dolgozik.

Linek István konyhakertész, Bonyhádi u. Budapesten szül., atyjánál néhai L. Istvánnál tanulta a kertészetet, nála is folytatott gyakorlatot. Saját erejéből önállósította magát. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült.

özv. Linek Istvánné szül Pársi Gizella, konyhakertész. Néhai férje 1869-ben Budapesten szül., szakmáját atyjánál tanulta, gyakorlatot is ott folytatott. 1894-ben alapította a kertészetet, amely ma 2 magyar holdon terül el, de azelőtt 42 holdon is kertészkedett. 1920-ban hunyt el.

Macsek János konyhakertész. Besnyői u. 20. Kertészfamilia sarja. 1901-ben Budapesten szül., atyja, Lajos kertészetében tanulta a szakmát, 1918-ban képesítetett. 1930-ban önállósította magát. Öt magyar holdas telepén motoros vízhajtású berendezés van. Neje: Schayer Anna.

Marinov Iván konyhakertész. Thököly út 143. Bulgáriában 1900-ban szül., 14 éves korában került Magyarországra. Mátyásföldön, Tökölön és Budapesten tanulta a szakmát. 1927 óta önálló, mai telepét 1930 óta bírja. Négy alkalmazottal dolgozik. Neje: Jagerszky Anna.

Marinov Péter konyhakertész. Hajógyár. 1879-ben szül. Bulgáriában. A kertészetet néhai atyjánál, Dunaföldváron tanulta, 1895-ben szab. fel. 9 évig Slavon Bródban volt önálló, öt évig Ráckevén volt kertészete. 1923 óta egyhuzamban vezeti mai 35 holdas telepét. Atyja, M. Tódor volt az első magyarországi bolgár kertész. 30 évig volt önálló. Résztvett a világháborúban. Neje: Sallay Juliánna.

Mayer Mihály konyhakertész, Törökdülő 2545. Budapesten 1879-ben szül., elődei mind kertészek voltak. Atyja kertészetében tanult, segéd is ott volt. 1911 óta önálló. 10 m. holdas telepe modern elvek szerint van felszerelve. A Közp. Vásárcsarnokba szállít. A szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült, kit.: kisezüst vit. é., bronz vit. é. Neje: Fitz Mária. Fiai: Ferenc, István és Mihály a telepen dolgoznak.

özv. Mühlbacher Jánosné szül. **Hausknecht Mária.** VII., Pillangó u. 2534. Néh. férje 1872-ben szül., ősei 220 éve kertészettel foglalkoznak. A szülői háznál tanulta a szakmát. 1898-ban alapította a telepet. Az Orsz. Magyar Kertész Társulat alelnöki tisztjét viselte éveken keresztül, a Budapesti Kertész Társulat elnöke, a VII. ker. Róm. Kath. Egyházközség tanácstagja és pénztárosa volt. 51 éves korában húnyt el. Azóta neje özvegyi jogon folytatja az ipart István fia közreműködésével. A vállalat számos kiállítási tiszteletdíj, oklevél és érem tulajdonosa.

Mühlbacher János konyhakertész. Török dülő 2534. Szül. 1898-ban Budapesten. Szakmáját atyjánál tanulta, 1913-ban nyert képesítést. 1926 óta önálló. Hét magyar holdon termel, a közp. vásárcsarnokban elárusítóhelyet tart fenn, ahol nagyban árusít. Az 1930. évi mezőgazdasági kiállításon oklevelet nyert. A Kertész Társulat számvizsg. biz. tagja, a VII. ker. róm. kath. egyházközség tanácstagja. 1916-tól az orosz és olasz fronton harcolt, kit.: nagyezüst, kisezüst és bronz vit. é., K. cs.-k. Neje: Mayer Mária.

Müller Tamás virágkertész. Maglódi út 89. Budapesten 1863-ban szül., a Szelnár-Dengler kertésztelepen tanulta szakmáját, képesítést 1881-ben nyert. Frommer magtermelőnél, Seidenheim cs. és kir. udvari szállítónál, Lipthay, Szulkovszky, Pankotai, József fhg., stb. uradalmakban működött mint főkertész. 15 évig dr. Horváth Jenő tanácselnök kertészetének volt a vezetője. 1912-ben lett önálló. 600 m² területen virágkertészetet folytat. Az Orsz. Kertész Egyesület egyik megalapítója. Neje: néhai Nedbál Anna.

magyari és nemesbikki Nagy Kálmán okl. gazda, kertépítő és gondozó, Madách u. 17. Jásztelekon 1883-ban szül., 1900-ban Egerben érettségizett. A Magyaróvári Áll. Gazd. Akadémián nyert 1903-ban oklevelet. Szerencsen működött a háború kitöréséig. A harctéren megsebesült, mint főhadnagy szerelt le. 1918—31-ig saját telepet tartott fenn. Jelenleg kerttervezéssel foglalkozik. Több kiállítási kitüntetés tulajdonosa. Neje: Bodnár Erzsébet.

Nodoma Lajos virágkertész, Alsórákosi rétek 1985—90 és Csömöri út. 1898-ban Budapesten szül., a kertészetet édesatyjánál tanulta. Résztvett a világháborúban, megsebesült, 30%-os hadirokkant, a kis ez. és br. v. é., K. cs.-k. és a seb. é. tulajdonosa. 1924 óta atyja **N. József** vállalatába, aki 1871-ben szül, 1888-ban szab. fel. Wienben, Temesvárott, Szegeden és főúri uradalmakban fejlesztette szaktudását. 1909-ben Nagymaroson önállósította magát. Ma 4 holdon virágkertészetet folytat fiával együtt.

Orosz János konyhakertész. Régi Lóversenytér 16. parcella. 1890-ben Kótajon szül., a szilágysomlyói gazdasági iskolában tanult, 1911-ben nyert képesítést. Báró Schosberger-és Bleyer uradalmakban volt gazdatiszt. 1925 óta önálló, konyhakertészete két magyarholdon fekszik. 1914-ben hadbavonult, az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Ferenczy Borbála.

Petkov Raskó konyhakertész. Keresztúri út 7606. Bulgáriában szül., 14 éves volt, amikor Magyarországba jött. Itt tanulta a kertészetet, segédként is itt működött. 1926 óta önálló. Piacokra és csarnokokban nagyban szállít. Neje: Palkovits Erzsébet.

Grutkó Petrov Tamás konyhakertész. Szentmihályi út 2022/23. 1887-ben Leszkovetzen (Bulgária) szül., u. ott atyjánál tanult. Először 1911-ben jött Magyarországra, 1930-ban végleg ittmaradt és 7 magyarhold területen kertészetet alapított. Végigküzdötte a világháborút. Bulgáriában kereskedő, hivatalnok, szállodás és kertész volt.

Dr. Petroff Czvetkó kertészeti vállalkozó. Lakása: Heves, telepe: Pusztacsasz. Szül.: 1883-ban Vidin. Középiskolát és egyetemet Odeszában végzett. Tanulmányai befejeztével katonai pályára lépett. Résztvett a balkáni világháborúban. 1913-ban jött Magyarországra. A világháborúban mint ezredorvos teljesített szolgálatot, 1916-ban súlyosan megsebesült, hadirokkant. 1917 óta foglalkozik kertészettel.

Pintér Pál virág- és kereskedelmi kertész .Csernyus u. 111. Tel.: 976—81. Albertirsán 1886-ban szül., nagybátyjánál tanult, 1902 óta képesített kertész. 10 évi gyakorlat után 1912-ben 800 m² területen alapított kertészetet, cserépkultúrával foglalkozik. Virágházai kazánfűtésűek. 1914-ben virágaival nagy sikert aratott a Mezőgazdasági kiállításon. 1914—18-ig volt a háborúban. Neje: Domonkos Erzsébet.

Polákovits István virágkertész. Tamási u. 20. Ercsin 1891-ben szül., 1924 óta foglalkozik kertészettel. 400 m² bérleten a fővárosi virágüzletek részére termel. A szerb, orosz, olasz és román fronton küzdötte végig a világháborút, megsebesült. Neje: Bognár Erzsébet.

Puskás Testvérek virág- és kereskedelmi kertészek. Tárogató u. 61. **P. József** 1908-ban szül., atyjánál tanulta a kertészetet, báró Medgyaszay Horváth Frigyes és Kocsis László vállalatában fejlesztette szaktudását. Neje: Horváth Eszter. **P. Ferenc** Kübekházán 1910-ben szül., atyja, P. Pál tanítómestere. 1931-ben 1200 m² területen közös erővel önállósították magukat. Piacokra szállítanak.

Puskás Pál virágkertész. Kútvölgyi út geden sajátította el a szakmát. Kübek-

házán, Budapesten és Kispesten gyarapította szaktudását. 1922-ben alapította vállalatát. 1400 m²-es telepén speciális virágkertészetet folytat. Tanonc korában már kitünt képességeivel, Szegeden 1889-ben 10 forint jutalmat nyert. Neje: néhai Farkas Vilma.

Richter Pál kereskedelmi- és műkertész Böszörményi út 19. 1884-ben szül., 1904-ben szab. fel. 1910-ben önállósította magát. 1 hold területen virágkertészetet folytat. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, légnyomást szenvedett, a vas érd. ker. tulajdonsa. Neje: Juhász Katalin.

Rieder Antal dísz-, virág- és konyhakertész. Bogdányi út 44. 1896-ban Budapesten szül., Budapesten tanult, 1916-ban tett képesítővizsgát. Értékes segédévek után 1930-ban önállósította magát. Nejével, szül. Borin Erzsébettel közösen vezeti a telepet. Résztvett a világháborúban az orosz fronton hadifogságba esett, ahol 36 hónapot töltött.

Rottenbiller Ferenc konyhakertész, Keresztúri u. 124. Budapesten 1899-ben szül., atyjánál Károlynál tanulta a kertészetet és hosszabb gyakorlatszerzés után 1926-ban lett önálló. Jelenleg 4 hold területen foglalkozik konyhakertészettel s áruját a közp. vásárcsarnokban értékesíti. Üzeme 2 drb 4——4 lóerős benzinmotorral van felszerelve. Az olasz és szerb fronton harcolt 8 hónapig.

Rutai László virág- és konyhakertész. Dalka Gábor u. 24. és Budaörsi út 90. Bácsmartonban 1880-ban szül., A húsiparban 1897-ben szab. fel. 10 évig mint segéd dolgozott; 1908—1913-ig önálló hentes és mészáros volt. 1914—19-ig volt a háborúban, megsebesült. Leszerelése után egy évig Budapesten folytatta az ipart. Kertészetét 1923-ban alapította. Neje: Bicskey Juliánna.

özv. Schild Mihályné szül. Kvarda Gizella, virág- és konyhakertész. Néhai férje 1873-ban Budapesten szül., hat. emberöltőre visszamenően kertészek voltak elődei. Atyjánál tanult. 1896 óta önálló. A Kertész Egyesület egyik megalapítója. Végigküzdötte a világháborút. 1928-ban történt elhúnyta óta neje a három m. hold terjedelmű telepet Lajos fia segítségével vezeti, aki 1920-ban nyert képesítést.

idősb. Schuchardt Károly virágkertész. Egressy út 109. 1867-ben Erfurtban szül., születési helyén és Budapesten tanulta a szakmát. Előbb magtermelő volt, majd 1895—1932-ig vezette 500 m² virágtelepét, ahol most családja folytatja a kertészetet. Több kiállításon vett részt szép sikerrel. Számos tiszteletdíj, oklevél, ezüst- és bronzérem dícséri szaktudását. A Kertész Egy. alapítótagja. 1916—18-ig teljesített hadiszolgálatot. Neje: Nettbál Ottilia. András fia az orosz harctéren hősi halált halt. Károly fia 1897-ben szül., Résztvett a világháborúban, 1928 óta önálló kertész. Neje: Sztanay Margit.

Skrobanek László táj- és virágkertész. Bölcskén szül. 1891-ben, 1906-ban nyert képesítést. Budapesten gróf Karátsonyinál, Szent Margitszigeten, gróf Zichy Jánosnál, stb. működött hadbavonulásáig. A szerb, orosz, olasz és román frontokon harcolt, kétszer sebesült meg, kisezüst vit. é., bronz vit. é., K. cs.-k., stb. kitüntetése van. 1919 óta önálló. 1200 m² területen vegyes virágkertészettel foglalkozik. Neje: Juhász Krisztina.

Szecsey László konyhakertész. Szentmihályi út 2011. 1903-ban Budapesten szül., Budapesten tanulta a szakmát, u. ott folytatott gyakorlatot. 1927-ben lett önálló Kristóf Demeterrel társasviszonyban. 19 és fél kat. hold területen bolgár rendszerű konyhakertészete van. Vízhajtásra két darab 10 HP-s motorja van. Erdélyi nemesi család sarja.

Sürek Ferenc konyhakertész. Bonyhádi út 60. Budapesten 1902-ben szül., régi kertészcsaládból származik. Atyjánál tanulta a kertészetet. 1927 óta önálló.

Szita Lajos virág-, dísz- és kereskedelmi kertész. Telep u. 109—111. 1890-ben szül., Kaposváron 1915-ben nyert képesítést. Szeged, Kaposvár, Pécs, Budapest és Pozsony nagyobb kertészeteiben fejlesztette szaktudását. Jelenleg 1070 m² területen működik. Háború alatt a Budapesti Kertészeti Tanintézetben volt.

Szőnyey Irma virág- és kereskedelmi kertész. Hajógyár. Középiskolát Lőcsén végzett. Németországban 1918-ban nyert kertészeti oklevelet. Pozsonyban a Diaconissa Intézetben működött 5 éven keresztül. 1925-ben önállósította magát. 1 kat. holdas telepén főként vágottvirágokkal és cserépkultúrával foglalkozik. Konyhakertészetet folytat 3 és fél holdnyi területen. Neje: Tóth Erzsébet.

„Tax" kertépítő, műkertész, tájkertész és növényszemző. Egressy út 151. Tel.: 96—1—91. Tul.: Tax Jánosné. **Tax Péter József** Budapesten 1861-ben szül., képesítését 1878-ban szerezte. Szaktudását Magyarország nagyobb kertészeteiben és németországi, olaszországi, uasztriai és csehországi tanulmányúton fejlesztette. 1895-ben önállósította magát. Kertészetét ma fia vezeti modern elvek szerint.

Az Orsz. Kertész Egyesület volt vál. tagja. Számos hazai és külföldi kiállításon nyert kitüntetéseket hat évtizedes önállósága alatt. Neje: Bayer Emilia. Fiai, Péter és Gyula résztvettek a világháborúban, a kertészeti tanintézet hallgatói voltak.

Tábori János okl. műkertész. Érdi u. 18. Tel. hívó: 57—2——59. Budapesten 1906-ban szül., a Kertészeti Tanintézetben 1926-ban nyert oklevelet. 1928—1931-ig az Áll. Polgári Isk. Kertgazdaságának volt vezetője Tótkomlóson. A telepet 1902-ben atyja alapította. Mint elsőrendű képesítéssel bíró szakember, kerttervezéseket, építéseket és gondozásokat vállal. Neje: Kukorelly Mária.

Timler János virág- és konyhakertész, Lengyel u. 2004/16. Budapesten 1886-ban szül., régi kertészfamiliából. Atyjától sajátította el a kertészetet, 1898-ban nyert képesítést. Két magyarholdas telepén folytatja a kertészetet családja közreműködésével. 1914-ben vonult be a szerb, orosz, román és olasz fronton harcolt, 1918-ban szerelt le. Neje: Krumeiner Emilia.

Tornay Géza virágkertész. Erzsébet királyné út 109. 1889-ben Ipolyvisen szül. T. Pál kertészetében tanulta a szakmát. 18 éves korában nyerte el a képesítést. Tost Ferencnél folytatott gyakorlatot, majd 7 évig Waldkampf Ede kertészetének volt a vezetője. 1914-ben 800 m² kertészetet alapított, röviddel utána hadbavonult. Az orosz harctéren küzdött, súlyosan megsebesült. 50 százalékos hadirokkant. Neje: Szőke Juliánna.

Tost Ferenc táj-, rózsa-, faiskola- és kereskedelmi kertész. Erzsébet királyné út 39. Tel.: 96—636. Üzlet: Széna tér. Tel.: 50—7—15. Temesvárott 1891-ben szül., u. ott nyert képesítést 1907-ben. Gyakorlóéveit hazai és külföldi kertészetekben töltötte. Tanulmányútja során a nyugati államok minden fontosabb helyén megfordult. 1905-ben Molnár B.-vel társasviszonyban kezdte a kertészetet, 1911 óta önállóan folytatja a szakmát. Helyben és Visegrádon vannak még telepei. Állandóan 10—15 alkalmazottat foglalkoztat, idény alatt 30—60 emberrel dolgozik. 1914-ben kertészeti tevékenységéért a koronás arany érdemkeresztet kapta. 1916-ban jótékonycélra rendezett kiállításon a II. oszt. Vöröskereszt tiszteletjelvényt nyerte el. Értékes közéleti tevékenységeit honorálandó, 1930-ban gazdasági tanácsossá neveztetett ki. Az Orsz. Magyar Kertészeti Egy. alelnöke, a Magyar Kertészek Orsz. Szöv. elnöke, a Magyar Kertészek Orsz. Gazd. Szöv. volt alelnöke, a Hermina mezei és a Zuglói Keresztény Körök ügyvezető elnöke, jeles szakíró, a Magyar Ipar Almanachja munkatársa, stb., stb. Résztvett a világháborúban. Neje: Hatzinger Kornélia. Béla fia jogszigorló, kertész, a Kertészeti Hirdető szerkesztője, Vilmos okl. kertész, mindketten a vállalatban működnek.

Töltl Ferenc virág- és tájkertész, Bártfai u. 21—27. Sopronban 1888-ban szül., u. ott 1904-ben képesítést nyert. Mödling, Drezda, Hannover, Páris, Frankfurt, Sopron és Budapest kertészeteiben fejlesztette szaktudását. 1919-ben a Csillaghegyen társasviszonyban kezdte a kertészetet. 1923—25-ig Czigány Jánosnál volt vezető. 1927 óta ismét önálló. 1914-ben hadbavonult, a szerb és olasz frontokon harcolt, kit.: nagyezüst, kisezüst és két bronz vit. é., kor. ezüst érd. ker., K. cs.-k., 12 és 6 évi szolg. jelvény, mint tiszthelyettes szerelt le. Neje: Altmann Emilia.

Töpler Mátyás konyhakertész. X. Álmos u. 37. Budapesten 1894-ben szül., atyjánál tanulta a kertészetet, 18 éves korában nyert képesítést. 1914-ben az orosz frontra került, ahol hadifogságba esett. 37 havi szenvedés után került haza. 1920-ban lett önálló. Hét magyarholdas telepét géperejű vízvezetékrendszerrel öntözi. Neje: Macsek Anna.

Vajda István kertész. Tárogató u. 2. Telefonhívó: 64—5—18. 1905-ben Pakson szül., u. ott 1921-ben képesíttetett. A Margitszigeten, a Szőv.-nál, Unghváry Lászlónál, a Park Szanatóriumban, stb. dolgozott 1928-ig, mikor is édesatyjával közösen 3400 m² területen önállósította magát. Két segéddel és két napszámossal dolgozik. Oklevéllel van kitüntetve. Az Orsz. Kertészeti Szövetség és az Iparosok és Kereskedők I. ker. körzetének jegyzője. Neje: Kriszt Anna. n

Vig János virágkertész, Keresztúri út 156. Zagyvalőrincin 1901-ben szül., szakmáját Budapesten sajátította el a Mikéfe kertészetében. 1922 óta önálló. 3 hold bérleten működik. Leginkább cyklámént termel, de termel primolát, jácintot és tulipánt is. Üvegházai modern berendezésüek melegvíz szolgáltatással.

Virágh Zoltán virág- és tájkertész és kép. méhész, Pongrácz u. 21. Budapesten 1899-ben szül. A nagykőrösi városi kertészetben és a bajai áll. kertészképző iskolában tanulta szakmáját. 1921-ben Gödöllőn nyert méhészeti oklevelet. Önálló lett 1928-ban. eLginkább kertépítésre és

virágtermelésre fekteti a fősúlyt. Saját árusító fülkéje van. Az albán harctéren küzdve angol fogságba esett sé ott egy és fél évet töltött.

Vukovics Relja kertész, Budafoki út 107. Szül. 1889-ben, 1926-ban lett önálló és 3 hold bérleten konyakertészettel foglalkozik. A háborúban hadifogoly volt.

Virágh Testvérek kertépítők. Cégtulajdonos V. Ferenc és Géza, I., Rezeda köz 3. Ferenc Budapesten 1893-ban szül., mint banktisztviselő 13 éven át működött, majd 1922-ben létesítette kertészetét fivérével Gézával együt. Géza 1907-ben szül., 1929-ben nyerte oklevelét a kertészeti tanintézetben és 1922-ben lett önálló. 1800 nszögöl területen, ahol 600 m^2 üvegfedl áll folytatja termelését.

Id. és ifj. Weber József virág- és fajkertész, eJrney út 69. 996 nszögöl területen speciális virágkertészetet folytatnak nagy szorgalommal és hozzáértéssel. Már id. Weber József atyjának is kertészete volt, ez a foglalkozás tehát apáról fiúra száll.

Zimmerer Márton virágkertész, Sarolta u. 8230/a. Szül. 1898-ban, szakmáját Budapesten sajátította el, képesítést pedig 1919-ben szerzett. A főv. zsidó temető, Kovács Testvérek, Schwarcz Károly kertészetében működött, majd a Polgári Serfőzde vezető kertésze volt. 1928-ban lett önálló. Jelenleg 800 nszögöl területen virágkertészetet űz. A fősúlyt krizantemum termelésre fekteti. Az olasz harctéren 15 hónapig volt a fronton, megsebesült, kis ez., br. v. é., K. cs.-k. és seb. é. kitüntetése van.

DROGISTÁK.

Balogh G. betéti társaság. Margit krt. 1. Tel.: 5—15——59. A drogériát Balogh Gábor alapította 1904-ben, aki a tulajdonjogot a betéti társaság tagjaira ruházta át. Üzletvezető társtulajdonos: Balogh István. Budapesten szül. 1900-ban, ugyanitt tett kereskedelmi érettségit, 1914 óta működik pályáján, 1923 óta vezetője a drogériának. A háború utolsó évében katonai szolgálatot teljesített.

Barabás Endre, a Barabás és Stefanovits-cég társtulajdonosa. Margit krt. 1. Tel.: 53—514. Budapesten szül. 1877-ben, ugyanitt végezte középiskoláit. 1893-ban lépett pályájára. Önállósága előtt Neruda, Molnár és Moser, Kochmeister Utódai cégeknél működött. Fenti céget 1909-ben alapította. Az Ipartestület vezető egyénisége, alelnöke is volt. A Vöröskereszt ezüstérem tulajdonosa.

Böschatt Ede, Egyetem u. 11. Tel.: 834—61. Budapesten szül. 1889-ben. Középiskoláit a fővárosban végezte. 1903-ban lépett pályájára, ugyanazon évben Irgang Antal által alapított drogériában, melynek 1908 óta tulajdonosa. Az Ipartestület előljárósági tagja.

Darvas Frigyes, Falk Miksa u. 12. Tel.: 153—89. Nyíregyházán szül. 1892-ben, Budapesten végezte középiskoláit. 25 éve működik pályáján, külföldön is praktizált, majd többek között dr. Egger Leó, Gara Géza cégeknél működött. 1919 óta önálló. 1927-ig a Rákóczi út 15. sz. alatt volt drogériája. Több neves kozmetikai készítménye van. A Magyar Drogista Testület alelnöke, a „Magyar Drogista" szaklap alapítója. 1925—31-ig felelős szerkesztője volt. 1913-ban vonult be a 65. gy. ezredbe, összeomláskor szerelt le, 13 havi harctéri szolgálat után, mint rokkant.

Fischer Vilmos, X., B. Jászberényi út 10. Tel.: 75—31. Máramarosszigeten szül., 1885-ben, középiskoláit ugyanott végezte. 1897 óta működik pályáján, Kolozsvárt és Budapesten praktizált. 1909-ben alapította drogériáját. Számos szabadalmaztatott vegyészeti cikk készítője. Alelnöke az ipartestületnek, örökös tagja a Drogista Ifjak Egyesületének, a Kőbányai FC elnöke, stb. Háború elejétől összeomlásig a 32. gy. ezredben egészségügyi szolgálatot teljesített.

Fodor György, Rákóczi út 12. Tel.: 402—76. Ujpesten szül., 1906-ban Budapesten felsőkeresk. iskolai érettségit tett, majd a drogisták továbbképzésére Európa egyetlen felsőbb intézetét, a braunscweigi Staatlich Anerkannte Drogistenakademie-t végezte el 1931-ben, mely intézettől oklevelet is nyert. Üzletét 1931 februárban nyitotta meg. Magyar drogistalapokban szakcikkei jelennek meg.

Fodor J. M. Király u. 59/a. Tel.: 405—40. A drogériát mintegy 30 évvel ezelőtt alapította Fodor J. M. A drogériának több speciális készítménye is van, amellett teái révén is elismert szaküzlet. Az alapító drogista társadalomnak tekintélyes és közmegbecsülésnek örvendő tagja volt, 35 évi szakmai működés után 1929-ben húnyt el. A régi, neves drogériát helyes szakismerettel özvegye vezeti.

Gara Géza, Üllői út 1. Tel.: 8—63—28. Dorozsmán szül. 1877-ben, iskoláit Szegeden végezte. 1892-ben lép pályájára Szegeden, majd budapesti nagy drogista-

cégeknél működött. 1903—1911-ig a József körúton volt drogériája, a Lia drogériát, fenti címen 1914-ben alapította, amely egyben fényképészeti szaküzlet is. Az Ipartestület alapító tagja, megalakulása óta vezető egyénisége, 1929-től 1931-ig elnöke is volt. Magyar Drogista néven 1925-ben szaklapot alapított, amelynek azóta főszerkesztője, 1923 óta pedig tulajdonosa is. Hét hónapot a harctéren töltött.

Gábriel Kornél okl. gyógyszerész, Mester u. 12. Tel.: 343—70. Pusztapósteleken szül. 1891-ben, középiskoláit Békésen és Békéscsabán végezte. 1912-ben a budapesti egyetemen gyógyszerészi oklevelet szerzett, négy évig mint gyógyszerész működött. 1914 óta tulajdonosa a fenti drogériának. Az Ipartestület előljárósági tagja, kerületi adószakértő, népjóléti gyám.

Gábriel Tibor, Krisztina krt. 83. Tel.: 309—84. Pusztapósteleken szül. 1894-ben. Középiskoláit Békéscsabán végezte. 1909-ben lép pályájára a Thallmayer és Seitz-cégnél, ahol 6 éven át működött, majd Eisner, Molnár és Moser-cégeknél folytatta gyakorlatát. 1918-ban Fóti út 24. alatt alapította drogériáját, melyet 1921-ben fenti cím alá helyezett át.

szenicai Gáspár Sándor, Csalogány u. 52. Tel.: 515——13. Szatmárnémetin szül. 1879-ben, középiskoláit Drezdában végezte, Drezdában szabadult fel 1901-ben. 1903—1918-ig a Thallmayer és Seitz-cég szolgálatában állott, ahol utóbbi években mint cégvezető működött. 1919-ben Jankovits Bélával társasviszonyban önállósította magát. 1924 óta a Szent György drogéria egyedüli tulajdonosa. Az Ipartestület elnökségi tagja. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített.

Glatz József, Lövölde tér 7. Tel.: 409—01. Nagyváradon szül. 1883-ban és u. ott tett keresk. érettségit. Külföldön lépve pályájára, 1902—1904-ig a gráci Möratcégnél praktizált, majd 1910-ben mint társtulajdonos lépett be a Lux Mihálycégbe. 1918 óta tulajdonosa a fenti drogériának, amely 1905 óta áll fenn. A Magyar Drogista Testületnek alakulása óta pénztárosa volt 1931-ig, 1926—30-ig az Ipartestületnek szintén pénztárosa volt. Jelenleg főpénztárosa. Az 1. honv. gy. ezredben 24 hónapot tűzvonalban töltött. Kitünt.: Kisezüst vit. é., K. cs.-k., seb. érem.

Gross István, Szondi u. 40. Tel.: 104—70. Győrben szül. 1899-ben, Budapesten kereskedelmi érettségit tett. 1916 óta működik pályáján, 12 éven át a Rónadrogéria szolgálatában állott. 1928-ban nyitotta meg drogériáját. A háborúból harctéri szolgálat után mint tart. zászlós szerelt le. K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa. Az Unio Tennis Club tagja.

Grünbaum Sándor, Győri út 12. Tata-Tóvároson szül. 1903-ban. Középiskoláit Budán végezte. Barabás és Stefanovits-cégnél szab. fel. Önállósága előtt Gara Géza, Ács Mihály, Waltensdorfer Pál és Glück Sándor és Társa-cégeknél praktizált, utóbbi cégnél hét éven át. 1930-ban alapította drogériáját. Törekvő, szorgalmas ember, aki nagy hozzáértéssel és szakértelemmel folytatja a jól megalapozott üzletét.

Hesz Izidor és Tsa, Báthory u. 9., Tel.: 212—30. A cég 1876-ban alakult, 1893 óta működik mint drogéria. 1923 óta Bodor Lajos okl. gyógyszerész a cég tulajdonosa. 1890-ben szül. Galgócon, 1912-ben szerezte gyógyszerészi oklevelét a budapesti egyetemen. A „Rébusz" vegyiművek által forgalomba hozott Bodor-féle Rébusz Svábpor feltalálója. 48 hónapig a harctéren volt. Kitüntetései: Kor. ar. érdemker., és arany érdemker., mindkettő a vit. é. szalagján kardokkal. Mint t. gyógyszerészfőhadnagy szerelt le.

Jakits János gyógyáruügynökség és bizományi raktár, Rudolf tér 5. Tel.: 254—85. Lajtafalun szül., 1878-ban. Középiskoláit Wienben végezte. Wienben kezdte pályáját, 1891-ben szabadult fel. A wieni G. und R. Fritz és a Kochmeister Frigyes Utódai cégeknél működött, 1907-ben önállósította magát, mint festék és gyógyáruképviselő. A 30. honv. gy. e.-hez vonult be 1915-ben, orosz fogságba esett, ahonnan összeomláskor tért haza.

Kafka Emil, Tavasz u. 6. Tel.: 622—71. M. Trübauban szül. 1870-ben, keresk. érettségit tett Brünnben. 44 éve működik pályáján, üzletét még 1904-ben alapította jelenlegi helyén, mint Buda első drogériáját. Az Ipartestület vezetőségi tagja, több budai társadalmi egyesület elnöke, az egyházi életben is vezető szerepet visz. Fia, Kafka Gusztáv 1902-ben szül., reáliskolai érettségit tett, mint szakképzett drogista közreműködik atyja üzletének vezetésében.

Kallós Andor, Régiposta u. 10. Tel.: 874—09. Mándokon szül. 1885-ben, 1908-ban a budapesti egyetemen gyógyszerészi oklevelet nyert, majd gyógyszerészi gyakorlatot folytatott 1924-ig, amikor átvette a fenti cím alatti drogériát. Mozgósítástól önsszeomlásig katonai szolgálatot teljesített, harctéri szolgálat után mint

gyógyszerészfőhadnagy szerelt le. Signum Laudis, kor. ar. érdemker. s a Vörösker. tiszti jelvényének tulajdonosa.

Kartschmaroff Arnold, Rákóczi út 50. Tel.: 320—01. Az üzletet 1893-ban Kartschmaroff Arnold alapította. A Drogista Ifjak Egyesületének, a Magyar Drogista Egyesületnek, a drogista szakiskolának alapítója, főv. biz. tag volt stb. 1921-ben húnyt el. Az özvegyi tulajdont képező neves üzlet felelős vezetője fiuk, K. Lóránd. 1898-ban Kispesten szül., érettségit tett, majd műegyetemet hallgatott, 1921-ben vette át az üzlet vezetését. A drogista testületnek főtitkára, az ipartestület előljárósági tagja volt. A szakirodalomnak is művelője. Harctéri szolgálatot teljesített, mint hadadródj. tűzmester szerelt le.

Kaszás Lajos, Márvány u. 42. Győrben szül. 1895-ben. Győrben végezte középiskoláit s ugyanott szabadult fel 1914-ben. Hat éven át a Kochmeister-cégnél működött, majd 1928-ban fenti címen önállósította magát. A 19. gy. e.-hez vonult be, 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 1918 decemberben tért haza, majd a Nemzeti Hadseregben teljesített egy évig szolgálatot.

Kaufmann Károly, Margit körút 10. Budapesten szül. 1896-ban, itt végezte középiskoláit, majd 1914-ben Kohlmann Lajos drogériájában szab. fel. Kilenc évig a cég szolgálatában állott. Balogh drogériának 5 éven át üzletvezetője, Dankovszky illatszergyárnak 5 éven át osztályvezetője, Franck László nagykereskedőnek szintén vezető alkalmazottja volt. 1929-ben Margit körút 22. sz. alatt illatszertárt nyitott, amelyet egy év mulva fenti cím alá helyezett át. Üzletét 1931-ben minősítették át drogériává. Ipartestületi megbízott, adóügyi szakértő.

Kádár Gyula, Király u. 70. Budapesten szül., 1885-ben, 1900-ban szab. fel, majd 7 évi gyakorlat után 1907-ben önállósította magát. A drogista társadalomnak régi vezető egyénisége, az ipartestület elnöke, drogisták hivatalos szaklapjának szerkesztője, stb.

Kádár István, Baross u. 112. Tel.: 342—34. Budapesten szül. 1905-ben, középiskoláit is Budapesten végezte, 1920 óta működik pályáján. Üzletét — amelyet 1912-ben Geiger Imre alapított — 1931-ben vette tulajdonába. Több kozmetikai készítménye áll szabadalmaztatás előtt. A Józsefvárosi Demokrata Kör titkára.

Kollmann Károly, Üllői út 113. Budapesten szül. 1901-ben, u. itt végezte tanulmányait, 1916 óta működik pályáján. Önállósága előtt Török rt., Gábor Andor rt. és Gyógyáru Kereskedelmi rt. szolgálatában volt. 1932-ben alapította drogériáját. Vezetőségi tagja volt a Drogista Ifjak Egyesületének, a sportszakosztálynak ma is aktív tagja.

Krisztián Jenő, Szondi u. 42b, tel.: 242-55. Budapesten szül. 1875-ben, u. itt végezte iskoláit is. 1891 óta működik pályáján. Molnár és Moser cégnél szerezte gyakorlatát, majd 1896—1912-ig a Thallmayer és Seitz cégnél dolgozott, hosszú időn át a helyi piacon a cég képviselője is volt. Drogériáját 1912-ben alapította a Gyár uccában, de még ugyanaz évben fenti cím alá helyezte át. Az ipartestület számvizsgálója, a Baross Szövetség tagja.

Kucsera István, Váci u. 49, tel.: 870-88. Budapesten szül 1892-ben, Budapesten végezte tanulmányait. Működési helyei: Guttmann Ferenc, Thallmayer és Seitz cégek, továbbá Németországban és az Egyesült Államokban drogista export-import vállalatoknál. Neves drogériája „Fekete kutya" drogéria néven 1761 óta áll fenn, eredetileg gyógyfűkereskedés volt s ez ma is specalitása a drogériának. Az ország legrégibb szakmabeli üzlete. Az ipartestület alelnöke, a Baross Szövetség tagja.

Lamboy László okl. gyógyszerész, Váci u. 80. Az I. ker. áll. főgimn.-ban érettségizett, gyógyszerészi diplomát szerzett 1925-ben a bpesti egyetemen. Korompán (Szepes m.) 1917—1920-ig saját gyógyszertára volt, majd a műegyetemet hallgatta, 1923—1929-ig pedig Soroksáron folytatta pályáját. 1930 óta tulajdonosa a fenti drogériának, amely még 1909-ben alapíttatott. Egy évig a Nemzeti Hadseregben szolgált, mint hadapródj. szerelt le.

Mezei Lajos, Kerepesi út 32, tel.: 9-63-87. Kispesten szül. 1894-ben, középiskoláit Budapesten végezte, majd 1909-ben kezdve meg szaktanulmányait, 1912-ben felszabadult. Önállósága előtt a kőbányai Fischer és a múzeum körúti Lux drogériákban működött, 1917-ben Kispesten önállósította magát, 1927 óta pedig fenti cím alatt van „Ferenc József" drogériája.

Nagy Marcell, Teleki tér 1., tel.: 340-15. Budapesten szül. 1892-ben, u. itt végezte középiskoláit, 23 éve működik pályáján. A Teleki téri „Fehér Kereszt" drogériának 1920 óta tulajdonosa, előzőleg a József körút 83. alatt volt drogériája. Szaklapoknak munkatársa. 10 éve gazdasági főnöke a M. L. Sz.-nek. A há-

borúnak csaknem egész idejét a harctéren töltötte. Kit.: nagy ez., kis ez., br. v. é., két ezüst és két bronz érdemker. és K. cs.-k.

Neszt Tivadar, Hajcsár út 36. Rákosszentmihályon szül. 1893-ban, középiskolai tanulmányai után elvégezte a szakiskolát, 1926-ban létesítette drogériáját. 1914-ben bevonult az 1. honv. gy. e.-hez, 12 havi harctéri szolgálat után 1915-ben orosz fogságba esett, ahonnan 1918-ban tért haza.

Róna Nándor, József körút 50., tel.: 330-29. Kisbéren szül. 1885-ben, Komáromban és Győrben végezte középiskoláit, 1901-ben lépett pályájára. Lengyel, Utassy F. utóda, Barics Milán cégeknél, továbbá Pécsen dr. Vámos és Füredinél működött önállósága előtt. 1908 óta van drogériája. 5 évig a Kossuth L. u.-ban volt üzlete, 1913 óta fenti cím alatt. Az ipartestületnek megalakulása óta elöljárósági tagja, úgyszintén a Drogista Ifjak Egyesületének is egyik alapító és vezetőségi tagja. Szakcikkei a testület hivatalos lapjában jelennek meg. A védjegyzett árukat védő egyesület főtitkára, 1914-től az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített harctéri szolgálattal.

Schneller Miklós, Szondi u. 25., tel.: 289-40. Aszódon szül. 1898-ban, középiskoláit Budapesten végezte. 1913-ban lépett pályájára, Kádár Gyula cégnél szabadult fel, ahol 5 éven át mint segéd is működött. 1925-ben alapította drogériáját. A Gyopár túrista egyesület volt főtitkára, jelenben is vezetőségi tagja.

Schöner István, X., Liget tér 2. Budapesten szül. 1887-ben, Budapesten végezte középiskoláit is. Lux Mihálynál szabadult fel 1906-ban, majd a Thalmayer és Seitz, Neruda, Molnár és Moser cégeknél működött. 1917 óta önálló. Első drogériája a Teréz körúton volt, 1924-ben vette át kőbányai üzletét. Több saját kozmetikai és háztartási speciális készítménye van. Az ipartestület elöljárósági tagja volt, jelenben kerületi adószakértője. Vezető szerepet visz turista egyesületek életében.

Seitz Ervin, Népszínház u. 29, tel. J. 310-13. Karánsebesen szül. 1881-ben, középiskoláit Temesváron végezte. 1896-ban kezdte pályáját Temesváron, majd Budapesten Lux Mihály, Thallmayer és Seitz cégeknél működött. 1910-ben alapította drogériáját társas viszonyban, 1916 óta egyedüli tulajdonos. 54 hónapot töltött a harctéren, mint tűzmester szerelt le. Ezüst és vas érdemker. tulajdonosa.

Tajthy Gyula okl. gyógyszerész, Baross u. 110. Balassagyarmaton szül. 1880-ban, középiskoláit u. itt végezte. Gyógyszerészi oklevelét külföldön szerezte. Működési helyei: Thalmayer és Seitz, Molnár és Moser, Török rt. stb. 1910 óta önálló, fenti drogériának 1920 óta tulajdonosa. Szabadalmazott készítményei: Tajthy-féle szibériai fagybalzsam, Sudorit, Vampir tyukszemirtó, amely külföldön is ismert, stb. Przemysl elestekor orosz fogságba esett mint e. ü. csapatparancsnok.

Watterich Arnold, Dohány u. 5. A céget Watterich Arnold alapította 1869-ben. A cég honosította meg a likőresszenciákat, amelyeknek országos nevű specialistája. Az alapító 1929-ben húnyt el, a drogéria özvegyi tulajdont képez. Üzletvezetője: Fóth János. 1893-ban Kulán (Bács m.) szül., Zomborban tett érettségit, 1923 óta vezetője a drogériának. Mozgósítástól 1923-ig katonai szolgálatot teljesített, mint tényleges főhadnagy szerel le. 35 havi harctéri szolgálata alatt háromszor sebesült. Két signum laudis, III. oszt. kat. érdemker., K. cs.-k. és seb. é. tulajdonosa.

Magyarországi Gummijavítók Országos Szövetsége.

Alakult 1928-ban, megalapítói: dr. Dorogi István, Prohászka Lajos, Paúszka János, Paór Imre, Szauer Károly, Altstock Pál, néhai Gergely Károly, Gereben Márton, Rosenfeld Miklós, Bencsik János, Nagy Ferenc, Band Dávid, Muráro János. A gummijavító ipar 1931 október óta képesítéshez van kötve, ami dr. Dorogi István, dr. Vajda Béla, Muráró János, Bánd Dávid és Paór Imre érdeme. A szövetség jelenlegi vezetősége: díszelnök: dr. Dorogi István, ügyvezető elnök: Muráró János, társelnök: Prohászka Lajos, alelnök: Pauszka János, titkár: Bánd Dávid, gazda: Bencsik János és Nagy Ferenc, pénztáros: Pásztor Andor és 12 tagú választmány.

GUMMIJAVÍTÓK.

Alstock Pál „Sum" gummijavító üzeme, Balaton u. 2. Telefon: 14—3—41. Szül. 1898-ban Nagykátán, Budapesten kereskedelmi érettségit tett, 1926-ban alapította üzemét, amely motorikus (12 HP) modern berendezésű francia gépekkel van fölszerelve, 10—12 alkalmazottat foglalkoztat. A Michelin gummigyár magyar-

országi főmegbízottja, aki a szakma egyik legkiválóbb reprezentánsa. Az országos szövetség egyik megalapítója, volt elnök, alelnök, jelenleg választmányi tagja, tanoncvizsgáztató. Önzetlenül küzd a szakma érdekeiért. Neje: Predmerszky Gizella, aki résztvesz az üzem vezetésében.

Antal András, Bercsényi u. 3. Székelypetőfalván szül. 1903-ban, Kézdivásárhelyen érettségit tett, 1927 óta saját üzeme van, motorikus erőre berendezve, egy segédet foglalkoztat. Az ipartestület és az Erdélyi Férfiak Egy. tagja. Neje: Berda Olga.

Bálint Ernő okl. gépészmérnök, Arany János u. 15. „Fit" rendszerű pneumatik újjáalakító és javító üzeme. A szakma egyik legnagyobb motorikus erőre berendezett modern üzeme.

Bánd Dávid gummijavító üzeme. IX., Mester u. 34. Telefon: 430—60. Budapesten 1882-ben szül., a szakmát Hollandia és Németország nagyobb üzemeiben sajátította el, 1927-ben alapította üzemét. Modern üzeme motorikus erőre van berendezve, három segédet foglalkoztat, több tanulót szabadított föl a szakmában. Az országos szövetség titkára, az ipartestület szakosztályának elnöke, aki a szakma érdekeit önzetlenül képviseli. A szövetség egyik megalapítója, nevét maradandóvá tette az ipar érdekében kifejtett harcokban. 1914—1918-ig az orosz, olasz és szerb frontokon harcolt, háromszor sebesült, mint főhadnagy szerelt le. Neje: Wildhagen Vilma.

Bencsik János „Correkt" gummijavító üzem. Kertész u. 23. Telefonhívó: 339—67. Szül. 1883-ban Pozsonyban, Németország, Hamburg, Amerika nagyobb üzemeiben tanulta a szakmát. 1914—18-ig az autótaxi gummimestere volt. 1920-ban alapította üzemét, a szakma egyik legrégebbi képviselője. A szövetség gazdája, választmányi tag, tanonc és mestervizsgáztató. A 13. gy. ezredben szolgált a világháborúban. Neje: Thomas Franciska. Fia, János, kitanulta a szakmát és atyja üzemében dolgozik. 1932 ősztől kezdve az üzem Bencsik és Teván néven fog működni.

Benkő Sándor, Ráday u. 23. Telefonhívó: 857—97. Budapesten 1909-ben szül., a szakmát nevelő atyjánál, Traff Lászlónál tanulta, aki egyik legidősebb képviselője az iparnak. 1929-ben saját erejéből lett önálló. A Légiforgalmi Rt.-nak állandóan dolgozik, modern üzeme van 2 darab 1 HP motorral fölszerelve. Két segédet foglalkoztat. Több társadalmi és sportegylet tagja, aktív túrista.

Dr. Dorogi István, a Dr. Dorogi és Társa gummigyár vezérigazgatója, Budapesten 1885-ben szül., a mérnöki, vegyészmérnöki és tudori oklevelét Zürichben szerezte. A Magyar Ruggyantaárugyárban volt eleinte üzemgyakornok, majd fokról-fokra emelkedve, 1913-ban gyárvezető, 1915-ben pedig műszaki igazgató lett. 1919 jan. 1-én létesítette a Dr. Dorogi és Társa gummigyárat, amely a szakma kiváló reprezentánsa. 1915 óta a Bpesti kir. Törvényszék hites szakértője, a Gummijav. Orsz. Szövetségének elnöke. 1916-ban a német hadvezetőség a mesterséges kaucsuknak tengeralattjáró célokat szolgáló akkumulátor szekrénnyé való feldolgozásáért a német hadicélokért járó érdemkereszttel tüntette ki.

Goldberger Sándor, Nagyfuvaros u. 22. Szül. 1896-ban, Budapesten szab. fel és 1922-ben lett önálló. Előbb bőrkereskedő volt, 1926 óta van mai üzlete. Üzeme villanymotorral, gőzkazán és vulkanizáló készülékkel van felszerelve. A szövetség vál. tagja. Neje: Demeter Elza.

Hevesi Ödön, Jókai u. 2. Telefon: 184—44. Budapesten 1881-ben szül., Budapesten és Bécsben végezte iskoláit, huzamosabb ideig önálló kereskedő volt, 1926-ban a Reithoffer-cégnél tanulta a szakmát, 1930-ban lett önálló. Fia, László, tevékeny résztvesz az üzlet vezetésében, iskoláit Budapesten és Olaszországban végezte. Hevesi Ödön résztvett a világháborúban, a 4-es tüzérezredben az orosz és szerb fronton. A kisezüst vit. é. és a Károly csapatkereszt tulajdonosa.

Jamakovics Hassan, Szövetség u. 29. Sarajevóban 1894-ben szül., a Magyar Ruggyantaárugyárban huzamosabb időn át tanulta az ipart, és 1931-ben lett önálló. Szakképzett, tanult iparos, a szakmában jó neve van. ½ HP motorral dolgozik, iparának él. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt, négyszer sebesült, kitüntetve a kisezüst, bronz v. é., seb. é., és K.cs.-.k.-tel.

Kiss Lajos Lágymányosi u. 8. Dunapatajon szül., 1872-ben, üzemét 1930-ban alapította, autógummi, torna, sár- és hócipők speciális javításával foglalkozik. Üzemében egy-két segédet foglalkoztat. Neje: Sánta Juliánna. Gyula és Sándor fia kitanulta a szakmát. Gyula részt is vesz az üzem vezetésében. Tagja a szövetségnek, egyébként idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Kiss Nándor gummiárukereskedő és javító. IX., Ráday u. 11. 1887-ben Kunmadarason szül., a szakmát saját üzletében tanulta. 1920 óta önálló. Az összes gummiárucikket, márkás árut tartja raktáron, a „Defensor" strand- és gummisandál egyedüli készítője. Résztvett a világháborúban. Neje: Kolbe Ella.

Kolonics József, Kertész u. 37. Telefon: 315—10. Jászladányban 1879-ben szül., 17 éven át működött Ausztriában, a Semperit gummigyár vezetője volt, de a Magyar Ruggyantagyárban is fejlesztette szaktudását. Üzemét 1919-ben létesítette. A honvédség, és a minisztériumok részére szállít. Üzeme motorikus erővel modernül van berendezve. A Szövetség vál. tagja. A háborúban felállította és berendezte a hadsereg gummijavítóját. Neje: Schütz Borbála.

Muráró János, Benczur u. 3. Telefon: 263—56. Budapesten 1890-ben szül., iskoláit Budapesten végezte, 1914—1916-ig a Magyar Ruggyantagyárban tanulta a szakmát, 1920—1926-ig a „Vulkán" gummijavító üzem társtulajdonosa volt, majd 1926-ban megalapította önálló üzemét, amely a szakmában egyike a legnagyobb, motorikus erőre berendezett üzemeknek. 10 alkalmazottat foglalkoztat, 4½ HP motorral dolgozik. Szakképzett, személyileg is tekintélyes iparos, aki külföldi tapasztalatait a magyar ipar fejlődésére hasznosítja. Megbízható, jó munkája révén neve általánosan ismert a szakmában. A szövetség egyik megalapítója, az ipartestület ügyvezető elnöke, tanoncvizsg. biz. elnök. A Főv. T. Kör ügyv. elnöke, a Cégcsapatok Labdarúgó Ligájának bíróvizsgáztatója, számos kultúr- és jótékony egyesület tagja. A szakma érdekeiért önzetlen, tevékeny munkát fejt ki. Résztvett az 1911. évi olasz-török háborúban. Neje: Benyák Mária.

Nagy Oszkár, Lehel u. 21/a. Budapesten 1902-ben szül., 1926-ban rendezte villanymotorral, gőzkazánnal és vulkanizáló formákkal modernül felszerelt üzemét. A Szövetség vál. tagja. Atyja a román fronton harcolt.

Paór Imre, Fő u. 45. Telefon: 521—51. Budapesten 1895-ben szül., a szakmát a Magyar Ruggyantaárugyárban sajátította el és 1923-ban lett önálló. Modern motorikus erőre berendezett üzeme van, 2 segédet és 2 tanulót foglalkoztat. 1927-ben a kiállításon az elsők között mutatta be a modern munkákat. Az autóbuszüzem, állami hivatalok részére állandóan dolgozik. Az országos szövetség egyik megalapítója, elöljárósági tagja, a hadirokkantak orsz. szöv.-nek vál. tagja, stb. 1915-től az olasz fronton harcolt, súlyosan sebesült 75 százalékos rokkant, az I. és II. oszt. ezüst, kétszer a bronz v. é., seb. é. és K. cs.k.-tel kitüntetve. Neje: Völker Kornélia.

Paúszka János, Csáky u. 8. Telefon: 108—27., a „Continental" gummijavító üzem tulajdonosa. 1896-ban Budapesten szül. Budapest, Wien, Németország nagyobb üzemeiben tanulmányozta a szakmát, 1913 óta önálló. Speciális javítója a dróttöréses javításoknak, egyik legnagyobb, motorikus erőre berendezett üzem tulajdonosa. Hét segédet foglalkoztat, 12 HP-vel dolgozik. A szakmában nevét jó, megbízható munkája révén maradandóvá tette. A szövetség alelnöke, a mester- és tanoncvizsg. biz. tagja, az iparos érdekek lelkes harcosa. 1915-től 1918-ig az 5. árkász zászlóaljnál orosz és román fronton küzdött. Neje: Odechnál Anna, tevékeny résztvesz az üzem vezetésében.

Prohászka Lajos, Váczi ucca 72. Telefon: 890—73. Budapesten 1881-ben szül., Budapesten végezte iskoláit, a szakmát a Magyar Ruggyantaárugyárban és Bécsben a Semperit műveknél tanulmányozta és 1920-ban lett önálló. Modernül berendezett üzemében 4½ HP-vel dolgozik, 4 alkalmazottat tart. A szövetség társelnöke, az ipartestület mester- és tanoncvizsgáztatója, fáradhatatlan, önzetlen munkája révén nevét örökre beírta a szakma történetébe. Egyik megalapítója a szövetségnek, lelkes harcosa a szakma érdekeinek. Neje: Farkas Mária, aki az üzemvezetés adminisztratív munkáját szakértelemmel végzi. György fia tanult autószerelő, jelenleg atyja mellett az üzemben dolgozik.

Rochlitz Alajos, gummijavító és műszerész m. Rombach u. 1/B. Tel. hívó: 358—90. 1892-ben Mándokon szül., 1910-ben mint műszerész szab. föl. Középiskoláit Kisvárdán végezte. A gummijavítással 1926 óta foglalkozik, Budapest Székesfővárosi üzemeknél mint műszerész, huzamosabb ideig dolgozott, megfordult Miskolc, Eperjes, Kolozsvár, Esztergom, Kisvárda jobb mestereinél. 1911-ben a Debreceni Keresk. és Iparkamara ezüstérem és oklevéllel tüntette ki. Modern üzeme van. Az ipartestület és a szövetség vál. tagja, a Magyar Kerékpáros Szövetség és a Varrógépkereskedők Szöv. vál. tagja. Résztvett a háborúban a 11. honv. gy. ezredben. Neje: Fried Hermina.

Rosenfeld Testvérek, Kertész u. 22. Rosenfeld Márton 1904-ben szül., Be-

rettyóújfalun, az ipart Miklós fivérénél tanulta. Megfordult Párizs, Szeged, Debrecen, Nyíregyháza, Budapest, jobb üzemeiben és 1931-ben lett önálló. Modern motorikus erőre berendezett üzeme van. Atyja, Rosenfeld Lajos és fivére, Mór, résztvettek a háborúban. Mór súlyosan sebesült, 75 százalékos rokkant, az I. és II. o. ezüst vit. érem, bronz és K. cs.-k. tulajdonosa. A cégtulajdonos: Rosenfeld Sarolta.

Sauer Ferenc, Üllői út 68. Telefon: 429—81. Ujpesten 1895-ben szül., Sauer Károlynál, fivérénél tanulta a szakmát, majd 1921-ben lett önálló. A szakmába vágó minden javítást szakszerűen végez, motorikus erőre berendezett üzeme van. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. 1915-től 1918-ig az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Halassy Juliánna.

Sánta Ferenc, Izabella u. 41. Telefonhívó: 452—50. 1909-ben Szovátán szül., Budapest jobb üzemeiben tanulta az ipart, a szakmába vágó minden javítást hozzáértéssel szakszerűen végez. 1929-ben lett önálló saját erejéből, fiatal, törekvő iparos ,tagja a szövetségnek, minden idejét ipara fejlesztésére fordítja.

Simon György, Tisza Kálmán tér 2. Telefonhívó: 339—12. 1904-ben Budapesten szül., az ipart a Magyar Ruggyantaárugyárban tanulta, 1928-ban lett önálló. Modern üzemében egy alkalmazottal dolgozik. Munkaszeretetének és takarékos józan életmódjának köszönheti önállóságát. Neje: Schenk Mária.

Slezák János, „Precíz" gummijavító üzem. Stáhly u. 15. 1893-ban szül., Oroszlányon, az ipart a Magyar Ruggyantaárugyárban sajátította el és 1924-ben nyitotta üzemét saját erejéből. Minden a szakmában előforduló javítást szakszerűen végez, modern üzemében. Egy alkalmazottat foglalkoztat. A Szövetség vál. tagja, tanoncvizsgáztató biz. tag. 1914—1918-ig résztvett a háborúban, 54 százalékos rokkant lett. Neje: Seidl Magdolna.

Szabó László, a „Gummiklinika" üzem tulajdonosa, Jókai u. 36. Telefon: 247—32. Budapesten 1899-ben szül., Budapesten érettségit tett. A szakmát saját üzemében tanulta, 1931-ben lett önálló. Motorikus erőre berendezett modern üzemében 5 alkalmazottat foglalkoztat. A Szöv. rendes tagja, minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. 1916—18-ig az orosz, francia ,szerb és román fronton harcolt, 9 hónapig román fogságban volt, megsebesült. A kis- és nagyezüst é., bronz vit. é. és K. cs.-k. tulajdonosa, mint hadnagy szerelt le. Nősült 1931-ben, neje: Wald Irén, aki aktív résztvesz az üzem vezetésében.

Szálih Fejzi, Izabella u. 26. 1897-ben szül. Taslidzsán, Törökországban. A Magyar Ruggyantaárugyárban tanulta az ipart és 1926-ban saját erejéből alapította üzemét. Minden munkát szakértelemmel végez, jó neve van a szakmában. A Szöv. vál. tagja. 1915—18-ig harcolt az orosz fronton, megsebesült. Neje: Tersák Mária.

Várnai György, Rökk Szilárd u. 37. Telefon: 310—54. 1902-ben Budapesten szül., iskoláit Bpesten végezte. A szakmát a Vulkán gummijavító Rt.-nál sajátította el és 1931-ben saját erejéből lett önálló. Minden szakmabeli cikk szakszerű javítását végzi. Üzeme modern berendezésű, villanymotorral van fölszerelve, 3 alkalmazottat foglalkoztat. Aktív tagja volt az FTC futballszakosztályának. Nős, neje: Bárdos Erzsébet.

Zsigray István, „Speciál" gummijavító üzem. Izabella u. 41. Telefonhívó: 452—50. 1904-ben Tiszanagyfalun szül., Miskolcon tanulta az ipart, és 1932-ben betársult az 1932 óta fennálló „Speciál" üzembe. Az autógummi és gummiáruk javítását szakszerűen végzi. A Szöv. rendes tagja. Minden idejét ipara fejlesztésére fordítja. Nőtlen.

HENTESMESTEREK.

Babics Antal hentes- és mészáros m. Lakás: Ujpest, Kossuth u. 68., üzlet: Budapest, Teve u. 45. Kereszbényen 1901-ben szül. Sopronban 1917-ben Stark Gusztávnál szab. fel. Budapest legnagyobb üzemeiben (Brauch, Zeidl, stb.) nyert szaktudással nyitotta meg hentes- és mészáros üzletét. Áruit — higiénikus kezelése miatt — vásárlóközönsége igen kedveli.

Nemes bikfalvai Bikfalvy László hentes- és mészáros m. Gólya u. 33. Debrecenben 1884ben szül., u. ott édesatyja keze alatt 1904-ben szab. fel. Két évig atyjánál praktizált. 1904-ben Debrecenben lett önálló, 1924 óta Budapesten folytatja az ipart. Két segédet foglalkoztat, húsfeldolgozó üzeme géperejű. Résztvett a világháborúban. Neje: Harsányi Katalin.

Bugyáki Imre hentes- és mészáros m. Hajcsár út 62/b. Szül. 1890-ben, Baján 1909-ben szab. fel. Baja, Zombor, Budapest, Losonc, Aranyostorda voltak segédi

működésének állomásai. 1920ban lett önálló. Az orosz fronton harcolt, megsebesült. Bronz vit. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Deutsch Ferenc hentes és mészáros m. Hunyady u. 12. Tel.: J. 401—31. 1889-ben felszab., 1920-ban Budapesten volt segéd, majd 1922-ben önállósította magát. Üzletében két segédet tart. A világháborúban az orosz és szerb fronton harcolt, megsebesült, bronz v. é., Kor. ez. érd. ker., K. cs.-k. kitüntetése van. A Budakeszi József főherceg szanatórium szállítója.

Ekker Ferenc hentes- és mészáros m. II., Fő u. 77. Mosonban 1905-ben szül., 1922-ben atyjánál szab. fel, majd Mosonban, Wienben, Budapesten fejlesztve szakismereteit, 1929-ben lett önálló. A higiénia minden követelményeinek megfelelően vezeti üzletét, melyben jó árukat tart.

Falaky Miklós hentes- és mészáros m. Lajos u. 100. Felpécen 1885-ben szül., Győrött 1902-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Pozsony, Győr, Wien és Budapest húsüzemeiben folytatott. 1910-ben alapította székét, ahol egy segédet foglalkoztat. Résztvett a világháborúban. Neje: Tóth Róza.

Felber János hentes m. Röppentyű u. 19. Pozsonyban 1870-ben szül., Budapesten 1888-ban szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten folytatott. Székét 1897-ben alapította. 1916-tól vett részt a világháborúban. Neje: Karsai Jozefin.

Gál György, hentes- és mészáros m. Lágymányosi út 15. 1906-ban Gyöngyösön szül., 1926-ban Budapesten szab. fel. Segédi gyakorlatot a fővárosban folytatott. 1932-ben bátyjával, Gál Lajossal közösen nyitott üzletet.

Gál Lajos hentes- és mészáros m. Lágymányosi u. 15. Szül. 1900-ban Gyöngyösön. Az ipart Egerben tanulta, ahol 1920-ban szab. fel. Budapest legnagyobb üzemeiben eltöltött segédévek után 1932-ben társas alapon (fivérével, Gál Györggyel) önálló széket alapított.

Gyüre István mészáros- és hentes m. Csanádi u. 3., Lehel téri piac 15. Tel.: 91—9—98. 1883-ban Ácson szül., u. ott 1899-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot Győrött és Budapesten folytatott. 1910-ben önállósította magát. 1914—18-ig a Monarchia összes frontjait végigküzdötte, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Mai üzletét 1920-ban alapította. Az Ipt. előlj tagja 7 éve. Neje: Burián Livia.

Juhász Ferenc mészáros- és hentes m. Erzsébet királyné út 98. Leveleken 1888-ban szül., 1913-ban Budapesten szab. fel. Nyírbátorban és Budapesten volt segéd. 1921-ben pedig önállósította magát. Résztvett a világháborúban az orosz fronton, kétszer megsebesült. Bronz v. é., seb. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Kántor Ferenc mészáros- és hentes m. Pacsirtamező u. 22/b. Sárospatakon 1908-ban szül., 1924-ben szab. fel. Tokaj, Esztergom és Budapest mesterei mellett töltötte segédi idejét. 1932-ben létesítette önálló üzletét. Neje: Egyed Lidia.

Konrád János mészáros- és hentes m. Pozsonyi út 4/b. Fajszon 1906-ban szül., 1923-ban Veszprémben szab. fel. Veszprémben és Budapesten volt segéd, 1932-ben pedig önálló üzletet nyitott, melyben egy alkalmazottat is tart.

Marton József hentes- és mészáros m. Tisza u. 5. Szül. 1884-ben Tapolcán és a fővárosban szab. fel 1901-ben. Segédéveit Budapest nagyobb üzemeiben töltötte. 1911-ben saját erejéből lett önálló. Két alkalmazottal dolgozik. Műhelyében fél HP villanymotor van. 1926-ban mestervizsgán oklevelet nyert. Az Ipt. előlj. tagja. A világháborúban a 48as gy. ezredben az orosz, olasz frontokon harcolt. Bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetései vannak. Neje: Hajnal Paula, az üzletvezetésben szintén aktív részt vesz.

Luchesi Fekete Ottó hentes- és mészáros m. Váci u. 33. Wienben 1889-ben szül., mint egy olasz nemesi család sarja, 1907-ben szab. fel. Szeged és Budapest mesterei mellett folytatott segédi gyakorlatot, 1929-ben pedig átvette özv. Südy Gáspárné üzletét, amelyet három alkalmazottal folytat minden idejét üzletének szentelve. Résztvett a világháborúban, az orosz fronton megsebesült, mint 50 százalékos hadirokkant szerelt le. Neje: Devecseri Mária.

Mészáros Mihály hentes- és mészáros m. Kiscelli u. 36. 1884-ben szül. Muzslán, 1904-ben szab. fel a fővárosban. Mint segéd állandóan Budapest nagyobb üzemeiben dolgozott. 1909 óta dolgozik mint önálló mester. Minden idejét iparának szenteli. 1914-ben a 26-os gyalogezredbe vonult be és az orosz fronton harcolt. Neje: Richter Mária.

Mojtó Ede hentes- és mészáros m. Csáky u. 15. Tel.: 136—37. Szül. 1887-ben Poroszkán (Trencsén m.) és 17 éves korában szab. fel Trencsénben. Segédi gyakorlatot Budapest nagyobb üzemeiben folytatott. 1910-ben nyitotta meg üzletét, ahol 6 HP-s villanymotorral és 12—16 segéddel dolgozik. 1928-ban mesterokievelet nyert és 1930-ban az iparfejlesztés te-

rén szerzett érdemeiért arany éremmel lett kitüntetve. A világháborúban az orosz és román frontokon harcolt és mint 50 százalékos rokkant szerelt le. Kit.: kisezüst, bronz és K. cs.-k. Neje: Schwender Gizella.

Molnár Bálint mészáros- és hentes m. Szentendrei út 21. Bián 1874-ben szül., Ujpesten 1890-ben szab. fel. Ujpesten, Rákospalotán és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1898-ban önállósította magát. Egy segéddel dolgozik. Az Ipt. előlj. tagja, a ref egyház presbitere. 1914-ben hadbavonult, a szerb, albán és montenegrói fronton harcolt, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Magyar Etel.

Nagy Miklós hentes m. Aradi u. 17., Hunyadi tér. 1895-ben Mócsán szül., 1913-ban Tatatóvároson szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten és Gyöngyösön folytatott. 1924-ben alapította székét, ahol két segéddel dolgozik. 1915-től az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Neje: Jánossy Julia.

Paxy Jenő mészáros- és hentes m. Szent László u. 40. Tel.: 912—63. Udvardon 1889ben szül., Pesterzsébeten 1905-ben szab. fel. Segédként Budapesten, Rimaszombaton és Orosházán dolgozott. Négy évi gyakorlat után 1909-ben önállósította magát. Géperejű húsfeldolgozó üzemében két segédet és két tanulót foglalkoztat. A Kath. Kör vál. tagja, a Róm Kath. Egyháztanács tagja, a Húsiparosok Orsz. Szöv. vál. tagja, stb. 1914—18-ig volt a háborúban, kit.: K. cs.-kereszt. Neje: Kreschalek Erzsébet.

Vitéz Pajor Márton mészáros- és hentes m. Vörösmarty u. 73. Perbálon 1882-ben szül., Ürömön 1899-ben szab. fel. Budapest nagyobb üzemeiben volt segéd. 1906-ban nyitotta meg önálló üzletét. Az olasz, orosz fronton harcolt, kétszer nagyezüst, kisezüst, bronz vit. é., seb. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Tiszthelyettes volt. 1928-ban avatták vitézzé. Róm. kath. egyháztanácsos.

Petrényi Lajos hentes- és mészáros m. Fáy u. és Szent László u. sarkán, piac. Cegléden 1893-ban szül., Budapesten 1911-ben szab. fel. Budapesten töltötte segédéveit. 1928-ban nyitotta meg székét. 1914—18-ig a háborúban volt, 3 és fél évig orosz hadifogságban sínylődött. Neje: Bozzay Juliánna, résztvesz az üzlet vezetésében.

Pöll Mihály mészáros- és hentes m. Erzsébet királyné út 58. Budapesten 1898-ban szül., 1923-ban Pestújhelyen szab. fel. Budapest jobb műhelyeiben volt segéd. 1926-ban nyitotta önálló székét, melyben alkalmazottat is foglalkoztat. A szerb és albán front harcaiban vett részt, megsebesült. Neje: Hilich Brigitta. Aktív résztvesz az üzlet vezetésében.

Raport Bálint hentes- és mészáros m. Gr. Zichy Jenő u. 36. Békésgyulán 1886-ban szül., 1902ben szab. fel. Több magyar és külföldi városban fejlesztve szaktudását. 1918-ban létesítette üzletét, melyet jelenleg Szántó Margit vezet. Raport résztvett a világháborúban, az orosz és olasz fronton volt. K. cs.-k.-je van.

Rauschnitz Lipót mészáros m. Csanády u. 3. 1880-ban Csicsón szül., 18 éves korában Győrött szab. fel Győri és budapesti mestereknél fejlesztette szaktudását. 1913-ban önállósította magát. 1914-ben hadbavonult, az olasz fronton harcolt, 1919-ben szerelt le. Neje: Pátriász Anna, résztvesz az üzlet vezetésében.

Rába József hentes- és mészáros m. Horthy Miklós út 144. Losoncon 1906-ban szül., Budapesten 1923-ban szab. fel. Elsőrendű fővárosi üzemekben fejlesztette szaktudását. Üzletét 1932-ben alapította, ahol neje, szül. Incze Erzsébet is aktív tevékenységet fejt ki.

Rácz István mészáros- és hentes m. Váci út 165. Hadadon 1891-ben szül., Kispesten 1927-ben szab. fel. Kispesten és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1930-ban önállósította magát, fióküzlete is van. Pörzsölt árui közkedveltek. 1914-ben hadbavonult. Három évig orosz hadifogságban volt. Neje: Gál Juliánna, résztvesz az üzlet vezetésében.

Ruprecht Károly hentes- és mészáros m. Kiscelli út 72. Budapesten 1906-ban szül., 1924-ben szab. fel. A főváros mestereinél fejlesztette szaktudását. 1931-ben Schmidt Antallal társulva, Schmidt Antal és Társa cég alatt létesítette önálló üzletét, melyben egy segédet is alkalmaznak.

Ruzicska Károly hentes m. Pacsirtamező u. 64. 1866-ban Budapesten szül., 1884-ben szab. fel. Segédi gyakorlatot fővárosi mestereknél folytatott. 1897-ben alapította székét. 1916-ban hadbavonult. Neje: Gáspár Anna.

Schmidt Antal mészáros- és hentes m. Bécsi út 86. Fiók: Szőlőkert u. 19. és Kiscelli út 72. Budapesten 1907-ben szül,. 1924-ben szab. fel. Segédi idejét is a főváros jobb üzleteiben töltötte, 1927 óta önálló. Egy alkalmazottja van.

Strausz József mészáros- és hentes m. Zárda u. 34. Tel.: 568—48. Szlanicán 1882-ben szül., 17 évig a Máv-nál teljesített szolgálatot, mint ellenőr vonult nyugalomba. A húsipari pályán 1924-ben

tett szakvizsgát. 8 évig a Budapesti Húsvágó Rt.-nál volt alkalmazásban. 1928-ban önállósította magát. Géperejű húsfeldolgozó üzeme van, 5 alkalmazottat foglalkoztat.

Szeibert Pál hentes m. Felsőbikarét 1318. Maglódon 1904-ben szül., 1921-ben szab. fel. Mint segéd Budapest több üzemében fejlesztve szaktudását, 1929 óta Horváth Bálint üzletét vezeti. 1928 óta nős. Neje: Sztrupicska Fáni.

Szekeres József mészáros- és hentes m. Szinnyei M. u. 25. Szondon 1887-ben szül., Szlavóniában 1906-ban szab. fel. A fővárosban fejlesztette szaktudását. 1928-ban önállósította magát. 1914-ben az orosz frontra került, ahol hadifogságba esett, 5 évi szenvedés után került haza. Neje: Bartalos Ilona.

Takács Imre mészáros- és hentes m. Budafoki út 41. Zentán 1902-ben szül., u. ott 20 éves korában szab. fel. Fővárosi húsüzemekben fejlesztette szaktudását. 1927-ben alapította székét, ahol egy segéddel dolgozik. Neje: Kovács Ilona, résztvesz az üzlet vezetésében.

Tatay Lajos hentes- és mészáros m. Gyöngyösi út 40. sz. Győrött 1869-ben szül., 1887-ben lett segéd s mint ilyen, Győrött és Budapesten folytatott gyakorlatot, mígnem 1923-ban önálló lett, minden idejét üzlete fejlesztésére fordítva. Neje: Folkmeyer Katalin.

ifj. Tóth András hentes- és mészáros m. Alkotás u. 9. (üzlet), Retek u. 27. (műhely). Telefon: 537—14. 1909-ben Budapesten szül., 1926-ban szab. fel. Segédi gyakorlatot édesatyjánál folytatott. 1931-ben vette át atyja jónevű vállalatát. Villanyerőre berendezett húsfeldolgozó üzemében azelőtt 30——40 alkalmazott dolgozott, ma a család tagjai atyja vezetése alatt látják el.

Tóth Árpád hentes- és mészáros m. Szül. 1883-ban, felszab. 1899-ben Budapesten. Külföldön fejlesztette szaktudását. 1908-ban önállósította magát. Buda egyik legtekintélyesebb iparosa. Az Ipt. alelnöke, a Húsiparosok Orsz. Szöv. társelnöke volt. A világháborút az orosz és olasz fronton harcolta végig. 1931-ben fiának, T. Andrásnak adta át vállalatát. Neje: Szedlacsek Józsa.

Tóth György hentes- és mészáros m. Visegrádi út 18/b. I. em. (lakás), Márton u. 28. (üzlet). Budapesten 1908-ban szül., u. itt 1925-ben szab. fel. Fővárosi nagyüzemekben fejlesztette szaktudását. 1929-ben önállósította magát. 1931 óta Diamant Gyula nagyvágó üzletét vezeti szakértelemmel.

Ujvárosy Sándor hentes- és mészáros m. Bajnok u. 12. Hajdúhadházon 1901-ben szül. Debrecenben 1919-ben szab. fel. Mint segéd Debrecenben, Pestszentlőrincen, Nagytétényben, Hajdúhadházán gyarapította ismereteit. 1932-ben lett önálló. Neje: Grega Mária.

Veréb Mihály mészáros- és hentes m. Szent László u. 11. Rákospalotán 1903-ban szül., 1922-ben tett érettségit. Monoron 1922-ben szab. fel. Monor és Budapest üzemeiben praktizált. 1930-ban alapított székében egy tanulót foglalkoztat. Neje: Srankó Mária.

SÜTŐMESTEREK.

Adrigán Aladár sütő m. Pécsváradon 1897-ben szül., Budapesten 1925-ben szab. fel. Pécsen érettségit tett. 1929 óta önálló. Géperejű üzemében négy magyar kemence van. 12—14 alkalmazottal vezeti vállalatát. A világháborút az orosz, olasz és román frontokon harcolta végig, mint hadnagy szerelt le. Neje: Zimka Mária, tekintélyes budapesti cukrász- és pékmester leánya.

Albrechtovich Géza, a „Gizella sütőde" tulajdonosa. Jászberényi u. 12. Budapesten 1907-ben szül., u. ott Orbán Jánosnál 1929-ben szab. fel. Négy évig tanítómesterénél praktizált, majd 1932-ben önálló sütődét alapított, melynek napi teljesítőképessége 500 kg. Joursüteményei igen finomak és kedveltek. Neje: Orbán Gizella.

Balázs Gyula sütő m., Felsőbikarét 1504. Szabadkán 1883-ban szül., 1900-ban szab. fel. Budapest nagyobb üzemeiben, Ujpesten és vidéki városokban gyarapítva segéd korában szaktudását, 1914-ben lett önálló Ujpesten. Mai üzlete 1925 óta áll fenn. A világháborúban a szerb, román, olasz és francia fronton harcolt, megsebesült, kisezüst, bronz v. é. és K. csapatkereszt kitüntetése van.

Bárány Sándor sütő m. Kacsa u. 7. Telefon: 53—3—25. Szül. 1901-ben Szentkirályszabadján, felszab. 1918-ban Budapesten, a Bárány András cégnél. Egy évtizedes fővárosi gyakorlat után 1919-ben önállósította magát. Háromkemencés, modern sütődéjében 6—7 alkalmazottat foglalkoztat. Neje: Járfás Erzsébet.

Beck Jakab és Fia sütő m. Főüzlet: Hidász u. 1. Fiók: Hidegkúti ut 2. **B. Jakab** Hódmezővásárhelyen 1864-ben

szül., u. ott 1883-ban szab. fel. Nagykanizsa, Szeged és Budapest jobb üzemeiben fejlesztette szaktudását. 18 évig a Süteménykihordók Termelő Szövetkezeténél üzletvezető volt. 1927-ben létesítette sütődéjét. Az Ipt. v. előlj. tagja, a Kaszinó vezetőségi tagja. Neje: néhai Fröhlich Hermina, gyermekei: Imre kereskedő (a háború alatt 4 évig a haditengerészetnél szolgált), László a sütőipart tanulta és Erzsébet, aki az üzletet vezeti.

özv. Brichta Antalné, szül. **Szauer Mária** sütő m. Kórház u. 23. (Saját ház.) Az üzemet 1900-ban alapította Brichta Gyula, aki iparát atyjától, Vincétől sajátította el. 1930-ban húnyt el. 1930 óta az üzletet fiuk, B. Károly vezeti, aki 1914-ben született és Glasnernél szab. fel. Az üzem két kemencével modernül be van rendezve egy dagasztó- és egy feladógéppel. Rrichta Antal a világháborúban megsebesült és orosz fogságban sínylődött. Brichtáné másik gyermeke, Irén, szintén résztvesz az üzletben.

Brichta Károly János sütő m. III., Flórián tér 7. (Saját ház.) Budapesten 1885-ben szül., 1902-ben atyjánál, Vincénél, aki üzemét 1879-ben alapította, szab. fel. 1919-ben lett önálló. Egy kemencés, motorikus berendezésű üzeme van egy dagasztó géppel. Az olasz fronton harcolt. Neje: Mihályi Etelka, résztvesz az üzlet vezetésében.

özv. Bécsi Imréné sütő m. Komócsy út 42. (Saját ház.) Telefon: 961—76. Néhai férje Budapesten 1884-ben szül., itt is szab. fel atyjánál és 1900-ban létesítette az üzletet, amelyet 1931-ben bekövetkezett haláláig vezetett. Azóta az üzletet üzvegye nyolc alkalmazottal vezeti nagy szorgalommal és hozzáértéssel.

Czernák Bertalan sütő m. és cukrász. Lajos u. 57. Temesváron 1904-ben szül., középiskolai tanulmányait is ott végezte, érettségit tett. 1921-ben szab. fel. Temesvár, Budapest, Wien és Drezda voltak tanulmányútjának huzamosabb állomáshelyei .1930-ban önállósította magát. Egy segéd és egy tanuló segítségével folytatja az ipart.

Enten Ferenc sütő m. Ferenc krt. 40. Telefon: 873—59. Budapesten 1898-ban szül., atyjánál Pesterzsébeten szab. fel. Az Anker üzemben és az Erzsébet kenyérgyárban üzem-, illetve gyárvezető volt. 1929-ben létesített 4 kemencével felszerelt üzemet, melyben három segédet és egy tanoncot is foglalkoztat. Az orosz és olasz fronton harcolt mint tart. hadnagy, egyszer megsebesült.

Epstein Jakab sütő m., Eötvös u. 19. Tel.: 17—2—61. 1864-ben szül., kereskedőnek készült. 1907 óta bírja sütődéjét. 17 alkalmazottal, 5 kemencés, gépekkel felszerelt üzeme van. 1927-ben nagyezüst éremmel tüntettetett ki. Az Ipt. volt elölj. tagja. Az üzlet vezetésében neje is részt vesz.

Fischer Hermann sütő m. III., Föld u. 40. Geszten 1907-ben szül., iskoláit a fővárosban végezve, szakmájában 1929-ben szab. fel. Két évig folytatva segédi gyakorlatot, 1931-ben létesítette 6 kemencés modern, motorikus berendezésű üzemét, amelyben négy alkalmazottat foglalkoztat.

Fischer Simon sütő m. Hársfa u. 9. Tel.: 360—80. Ógyallán 1863-ban szül., u. ott 17 éves korában szab. fel. Vándorútja során Kisázsia, Törökország, Románia, Bulgária és Magyarország nagyobb helyein dolgozott. Bulgáriában udvari sütő volt. 1895 óta önálló. 25 éves fennállása alkalmából az Ipt. díszoklevéllel tüntette ki, 1928-ban és 1930-ban nyert kitüntetéseket. 5 kemencés, gőzerejű üzemében 11 alkalmazottat foglalkoztat. Neje: Máhrer Anna.

Fischer Zsigmond sütő m. Madách u. 27. (Saját ház.) Nagytapolcsányban 1881-ben szül., 1897-ben atyjánál, Kálmánnál szab. fel. Wien és Budapest jobb üzemeiben fejlesztve szaktudását, 1907-ben lett önálló előbb Homokterenyén, majd Miskolcon, 1918 óta Budapesten. 9 kemencés, modern, motorikus berendezése van két dagasztó, egy kifli, egy föladó és daráló géppel. 20—25 alkalmazottja van. Az 1926. évi kézművesipari tárlaton arany-érem és oklevél kitüntetést nyert. Résztvett a világháborúban.

Gullay József sütő m. Árok u. 54. Szentesen 1896-ban szül., 1915-ben Budapesten szab. fel. A főváros jobb üzemeiben gyakorolt mint segéd, 1928-ban pedig önálló lett. Két segédet és két tanoncot foglalkoztat. Résztvett a világháborúban.

Frühling Mihály sütő m. Szövetség u. 32. Törökszentmiklóson 1893-ban szül., 1905-ben szab. fel. Cegléd, Nagyvárad, Kolozsvár és Budapest voltak segédi működésének állomáshelyei. 1921-ben lett önálló Cegléden, majd 1924-ben Budapestre tette át telepét. Üzeme egy kiflisodró, egy feladógéppel, két kemencével van berendezve. Öt alkalmazottat tart. A román fronton harcolt. Bronz v. é., K. cs.-k. kitüntetése van.

Hajós Endre sütő m., a „Hajós Testvérek" cég beltagja. Fő u. 24. Nagyki-

kindán 1903-ban szül., Budapesten 1923-ban szab. fel. Atyja üzemében tanulta a szakmát, továbbra is atyja 1912-ben alapított sütődéjében dolgozott, melynek 1931 óta társtulajdonos. A modern, hygiénikus berendezésű üzem specialitása az „Ovopán" és a „Tritopán", gyomor- és cukorbetegek orvosilag ajánlott tápláléka. A cég ezüst éremmel kitüntetve.

Hajós Zoltán sütő m. Fő u. 24. 1910-ben szül., a sütőipart a szülői háznál tanulta. Édesatyja jeles sütőmester volt. Nála szab. fel 1929-ben. Segéd atyja sütődéjében volt 1931-ig, mikor is fivérével, Endrével közösen átvették a családi üzemet, melyet ma „Hajós Testvérek" cég alatt közösen vezetnek.

Harrer Rezső sütő m. Föld u. 46. Budapesten 1903-ban szül., 1921-ben szab. fel. Mint segéd Budapest nagyobb üzemeiben működött. 1929-ben létesítette egy kemencés, hygiénikus műhelyét, melyben egy segédet is foglalkoztat. 1931-ben nőül vette Kraf Katalint, aki részt vesz férje munkájában.

Hazsik András sütő m. A „Hazsik és Ujlaki" cég beltagja. Halom u. 13. Tel.: Kőbánya 76—78. Budapesten 1886-ban szül., a vasesztergályos iparban működött, 10 évig Latinák Jenő szerszámgyárában üzemvezető volt. 1927-ben lépett társas viszonyba Ujlaky Antallal. Az üzem géperejű. Neje: Kiss Margit.

Hegedűs György sütő m., a „Sugár és Hegedűs" cég beltagja. Jászberényi út 47. 1896-ban Kelegen szül., 1913-ban Szarvason szab. fel. 18 éven keresztül Szarvason, Sarkadon, Nagykőrösön és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1932-ben alapította műhelyét, ahol két magyar kemence van. Neje: Szabó Zsófia.

Hirschhorn Imre, az Árpád sütöde tulajdonosa. Román u. 3. Tel.: Kőbánya 76—56. Budapesten 1908-ban szül., kereskedelmi érettségi letétele után édesatyjánál 1927-ben szab. fel. Három évig praktizált. 1930-ban önállósította magát. Sütődéjében két segédet és 3 tanulót foglalkoztat. Villanymotor hajtja szakgépeit. A Stefánia Szöv. szállítója.

Hoffmann Kálmán sütő m. Klauzál u. 11. (Saját ház.) Tel.: 40—1—41. Nemeskoteson 1859-ben szül., Budapesten 1873-ban szab. fel. Fővárosi nagyobb üzemekben volt vezető segéd, Wienben, Szolnokon, Debrecenben és Kassán fejlesztette szaktudását. 1886-ban önállósította magát. Négykemencés, modern géperejű üzeme van. Résztvett a boszniai okkupációban. Neje: Heimann Julia, veje: Braun Jenő, volt kereskedő, részt vesz az üzlet vezetésében.

Jakobovits Ábrahám sütő m. Mária Valéria telep. 1863-ban Mezővárin szül., 1879-ben Kisvárdán szab. fel. Segédi gyakorlatot Szegeden, Miskolcon és fővárosi üzemekben folytatott. 1900-ban létesítette pékségét. 25 éves ipari tevékenységének elismeréseül a Testület oklevéllel tüntette ki. Neje: Flesch Emilia, részt vesz az üzlet vezetésében. Fia, Vilmos az üzemben dolgozik.

Kaufer Ödön sütő m. Bulcsú u. 21. Tel.: 92—9—26. 1881-ben szül., a kereskedelmi pályára készült. 1922-ben Tatán tett szakvizsgát. 1926-ban önállósította magát. Egy darab 2-es és egy darab 3-as gőzkemence és villanyerejű motorral működő szakgépei vannak. Átlag 7 alkalmazottal dolgozik. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Reisz Hermin.

Kárpáti Jakab sütő m. Nagymező u. 25. Tel.: 14—3—39. Adán 1880-ban szül., Aradon 15 éves korában szab. fel. Arad, Kolozsvár, Temesvár, Nagyvárad, Lugos, Budapest, stb. mestereinél fejlesztette szaktudását. 1921-ben alapította vállalatát, ahol öt alkalmazottnak ad kenyeret. Sütőüzeme géperejű. Az orosz és román fronton küzdötte végig a világháborút. Neje: Beimel Gizella.

Kertész Adolf sütő m. Elemér u. 19. Tel.: 39—0—64. Sárváron 1867-ben szül., édesatyjánál 1867-ben szab. fel. Segédként Budapesten és Pozsonyban dolgozott, 25 évig Ujpesten volt önálló. 1925 óta bírja budapesti üzemét, amely modern berendezésű, géperejű. Résztvett a világháborúban, 33 hónapig volt a fronton. Neje: Öszterreicher Etel. László és Ferenc fia érettségi után az üzemben működnek, Miklós és Sándor Párizsban vannak.

Kiszler Sándor sütő m. Váci út 142. Tel.: 93—2—35. Cikón 1887-ben szül., Szekszárdon 1905-ben szab. fel. Segéd Szekszárdon, Tolnán, Mosonban és Budapesten volt. 1910-ben önállósította magát, 1914-ben hadbavonult, az üzemét feladta. 1926-ban alapított ismét sütődét, amely modern berendezésű, 7—8 alkalmazottal prosperál. Neje: Ilk Mária, részt vesz az üzlet vezetésében.

Kleisz János, a Nefelejts cukrász- és sütőipari rt. vezetője. Nefelejts u. 45. Dunaszekcsőn 1898-ban szül., Kaposváron 1919-ben szab. fel. Tanítómestere Schlesinger Jenő volt. Hat évig praktizált, majd 1925-ben vette át fenti vállalat ve-

zetését. A hat kemencés 9 géppel felszerelt hygiénikus üzemben 30 alkalmazott dolgozik vezetése alatt. Az Ipt. elölj. tagja. Elejétől végigküzdötte a világháborút, megsebesült, mint főhadnagy szerelt le. Neje: Schlesinger Ilona.

Klimkó Nővérek (Emilia és Stefánia) sütő mesterek. Medve u. 35. Atyjuk 1870-ben alapította a vállalatot. Nála tanulták az ipart, ők az első magyarországi vizsgázott női sütőmesterek. Atyjuk elhalálozásakor a legidősebb sütőmester volt Budán. Leányai 1926 óta vezetik önállóan a sütőüzemet, és az üzletet egy segéd és két tanuló közreműködésével.

Kohn Kálmán, a Belvárosi Sütőde tulajdonosa. Dalmady Győző u. 10. Tel.: 89—1—72. Békésgyulán 1889-ben szül., Szegeden 1906-ban szab. fel. Szegeden és Désen volt segéd. 1909-ben Désen alapított üzemét 1931-ben helyezte át a fővárosba. Négykemencés, modern gépekkel felszerelt műhelyében két segéd és négy tanuló dolgozik. A Békéscsabai Ipt. volt elnöke. 1914—18-ig az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Wertheim Katalin.

Kovács Ferenc sütő m. Diós u. 2. Szül. 1907-ben Hajdúhadházon, felszab. 1926-ban Debrecenben. Debrecenben és Budapesten töltötte segédéveit. 1931-ben alapította sütődéjét, ahol társával együtt dolgozik. Neje: Kurz Róza, résztvesz az üzlet vezetésében.

Özv. Köszler Jakabné sütő m. Örömvölgy u. 15. Tel.: 350—40. Néhai K. Jakab 1882—1905-ig vezette önállóan az üzemet. Halála óta neje özvegyi jogon folytatja az ipart. Négy segéd és egy tanuló dolgozik a géperejű üzemben. A cég 30 éves fennállásakor oklevéllel tüntettetett ki. Leánya, Aranka, 1921-ben ment nőül ifj. **Weisler Árminhoz**, aki 1926-ban szab. fel a szakmában, 1928 óta önállóan vezeti az üzemet. Végigküzdötte a világháborút, megsebesült, mint főhadnagy a Signum Laudis tulajdonosaként szerelt le.

Kubis András sütő m. Hollán u. 14. Zólyomradványon 1883-ban szül., Besztercebányán 1901-ben szab. fel. Budapesti, miskolci, ungvári, nyíregyházai, kisvárdai és egri mestereknél fejlesztette szaktudását. 1914—18-ig a világháborúban volt. 1919-ben 3 kemencés sütődét alapított. Neje: Ujlaki Anna.

Kuti Alajos sütő m. Tímár u. 21. Fiók: Tavasz u. 15. 1903-ban Budapesten szül., kereskedelmit végzett. 1925-ben szab. fel. 1928 óta vezeti önállóan a sütődét. Motorikus erőre berendezett modern, hygiénikus üzem teljesítőképessége napi 1500 kg. Aktív sportember. Neje: Kolpaszky Ilona.

Lakits Ferenc sütő m. Tömő u. 50. 1889-ben szül., és u. ott szab. föl 1906-ban Gumbás Edénél. Budapest, Szombathely, Pápa üzemeiben dolgozott segédként és 1927-ben lett önálló. Tagja a tanoncvizsg. bizottságnak. Az orosz fronton harcolt, 6 évig orosz fogságban volt, ott megnősült, nűül véve Kaslova Juditot. Medgyesegyházáról tette át a fővárosba üzemét.

Marmorstein Lajos sütő m. Levente u. 2. Érsekújváron 1882-ben szül., Párkányon 1898-ban szab. fel. 30 év mulva, fővárosi praktizálás után önállósította magát. Két magyarkemencés sütődéjében 2 alkalmazottja is van. Résztvett a világháborúban. Neje: Winter Zelma.

Molnár István sütő m. Somfa u. 6., Üllői út 124. Déneslakon 1883-ban szül., Győrben 1904-ben szab. fel. Győr, Pápa, Nagykanizsa és Budapest pékségeiben gyarapította szaktudását. 1929-ben nejével, Borbély Terézzel közösen sütődét alapított. Egy segédet, két szolgát és két kifutót foglalkoztat. Az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült, kit.: bronz vit. és és K. cs.-k.

ifj. Müller János sütő m. Dembinszky u. 17. Tel.: 31—0—55. 1895-ben Tolnán szül., 17 éves korában atyjánál Budapesten szab. fel. 1915—19-ig a háborúban volt, kit.: két bronz vit. é. és K. cs.-k. 1919-ben lett önálló. Jól berendezett üzemében hét alkalmazottat foglalkoztat. 1931-ben aranyéremmel tüntettetett ki az ipar fejlesztése körül kifejtett különös érdemei elismeréseül. Három évig Ipt. pénztáros, hat évig elölj. tag volt. Neje: Ország Margit.

Nagy Imre örökösei sütő üzem, Váci út 112. Telefon: 935—85. Az üzletet 1910-ben Nagy Imre alapította, 1921-ben bekövetkezett halála óta gyermekei annak a tulajdonosai, az üzletvezető pedig Jankovics János, aki az üzemet, amely dagasztó és kifligéppel motorikus erőre van berendezve, három segéddel vezeti.

F. Nagy István sütőmester. Fehérvári út 57. Kisújszálláson 1895-ben szül., 1912-ben szab. fel. Segéd Kisújszállás, Törökszentmiklós, Szentes, Cegléd és Budapest mesterei mellett volt. 1930-ban nyitotta meg önálló műhelyét. Az orosz és olasz fronton harcolt. Neje: Burián Gizella.

Müller József sütő m. X., Állami telep, Juranics u. Tel. 36—6—78. Szül.: 1896-ban Tolnán, felszab.: 1912-ben Budapesten M. Jánosnál. Budapesten és Olaszországban gyakorolta a szakmát. 1924-

ben alapította 2 dupla magyarkemencés géperejű sütődéjét. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt. Négy évig hadifogságban volt, kisezüst és bronz vit. érme van.

Nagy József sütő m. Kolozsvári út 47. Monoron 1905-ben szül., Kispesten 1924-ben szab. fel. Kispesten és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1931-ben önállósította magát. Neje: Kaszay Ágnes, aktív részt vesz az üzlet vezetésében.

Neumann István sütő m. Liget tér 4. Tel.: 359—60. Budapesten 1889-ben szül., atyjánál tanulta az ipart, 1906-ban szab. fel. Pozsonyban és Budapesten fejlesztette szaktudását. 1909 óta önálló. Villanyerejű sütődéjében hat segéddel, két tanulóval és két szolgával folytatja az ipart. Az Ipt. elölj. tagja, a tanoncvizsg. biz. tagja. A román és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült meg, kit.: bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Winkler Rózsi.

Neumann Jenő sütő m. Soroksári út 88. Szül. 1878-ban, felszab. 1895-ben. Budapesten, Miskolcon, Salgótarjánban, Nagyváradon stb. fejlesztette segéd korában szaktudását. 1912-ben Fülöpszálláson nyitott műhelyt, 1928 óta van műhelye Budapesten, két darab egyes kemence felszereléssel. Az orosz fronton harcolt, Przemyslnél fogságba esett.

Nyári Rezső sütő m. Sándor u. 40. Tel.: 304—37. Segesváron 1882-ben szül., az érettségi letétele után állami tisztviselő lett, mint számv. tanácsos vonult nyugalomba. 1930-ban szabadult fel a sütőiparban. 1931 óta önálló. Négy kemencés géperejű sütődéje és két fióküzlete van. A világháborúban mint főhadnagy vett részt. Neje: Müller Paula.

ifj. Payer Ferenc sütő m. Ostrom u. 10. Tel.: 55—9—94. 1905-ben Budapesten szül., 1922-ben atyjánál szab. fel. Nyolc évig praktizált, 1930-ban modern üzemet alapított. Két segédet és három tanulót foglalkoztat. A Budapesti Munkás Dalárda aktív tagja. Neje: Kiss Lujza, részt vesz az üzlet vezetésében.

Perls Sámuel sütő m. Aréna út 40. Tel.: 46—5—59. 1870-ben szül., 16 éves korában Pápán szab. fel. Pápa, Nagyvárad, Kolozsvár, Eszék, Belgrád, Szarajevó, stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1899-ben önállósította magát. Villanyerejű, négykemencés, szakgépekkel felszerelt sütődéjében nyolc alkalmazottat foglalkoztat. Volt Ipt. elölj. tag. Neje: Klein Emilia, az üzletet vezeti férje távollétében.

Petrov Sándor sütő m. Dohány u. 57. Tel.: 372—69. Szül. 1903-ban Budapesten, felszab. 1921-ben Kunszentmártonon. Kunszentmárton, Szolnok, Siófok, stb. voltak segédéveinek állomáshelyei. 1928-ban alapította négykemencés sütődéjét. Neje: Kaczinger Margit.

Pfeifer József sütő m. Frangepán u. 79. 1892-ben Gyermélyen szül., a műszerész iparra készült, melyben felszabadult. 1929-ben szab. fel a sütőiparban. Stadler Antal sütődéjében fejlesztette szaktudását. Ma is a cég alkalmazásában van mint fiókvezető. Keze alatt két alkalmazott dolgozik. 1914—18-ig a világháborúban volt, kit.: bronz vit. é. Neje: Steiner Szidónia.

Pfeifer József sütő m. Frangepán u. 79. 1892-ben Gyermélyen szül., a műszerész iparra készült, melyben felszabadult. 1929-ben szab. fel a sütőiparban. Stadler Antal sütődéjében fejlesztette szaktudását. Ma is a cég alkalmazásában van mint fiókvezető. Keze alatt két alkalmazott dolgozik. 1914—18-ig a világháborúban volt, kit. bronz vit. é. Neje: Steiner Szidónia.

Rajcsányi Vilmos sütő m. Istvánffy u. 27. 1895-ben szül., 1912-ben Budapesten szab. fel. Budapesten és Wienben gyarapította szaktudását. 1920-ban alapította sütődéjét, ahol két segédet, egy tanulót és két kihordót foglalkoztat. A Rákóczi Egyesület elnöki tisztjét viselte. 1915—18-ig volt a háborúban, kétszer sebesült meg, kit. kisezüst vit. é., bronz vit. é. és K. cs.-k. Neje: Bíró Mária, résztvesz az üzlet vezetésében.

Reisman József sütő m. Hunyadi tér 3. Tel. 11—7—20. Sátoraljaújhelyen 1904-ben szül., az érettségi letétele után Budapesten Türr Sándornál szab. fel. Három évi segédi gyakorlatot folytatott. 1928-ban sütőüzemet alapított, melynek napi teljesítőképessége 1500 kg kenyér és 600 sütemény. 8—10 alkalmazottat tart.

Reitzer Alfréd sütő m. Klauzál u. 12. Tel.: 406—58. Szül. 1882-ben Budapesten. Édesatyjánál 1910-ben szab. fel. Középiskoláit Budapesten és Lipcsében, Kereskedelmi Akadémiát Hamburgban végzett. Berlinben a dohányjövedéknek főtisztviselője volt. Motorikus erőre berendezett modern sütőüzeme mellett fűszerés csemegekereskedése is van. Öt alkalmazottat tart. Az Ipt. elölj. tagja. A világháborúban mint főhadnagy vett részt.

Özv. Rutterschmiedt Károlyné, szül. Matheidesz Katalin. Váci u. 55. Tel.: 84—0—42. A sütődét Matheidesz István 1870 körül alapította. 8 kemencés, modern üzem, öt szakgéppel, villanyerőre működik. 35 főnyi személyzettel ma is a

tradícióknak megfelelő szellemben irányítva. Néhai tulajdonos, **R. Károly**, az Ipt. elnöke, hosszú éveken keresztül elölj. tagja volt. Résztvett a világháborúban, mint százados szerelt le. 1926-ban húnyt el, azóta özvegye vezeti az üzemet, ifj. Sztokó Sándor üzletvezető közreműködésével.

Schmiedt József sütő m. III., Berend u. 17. (Saját ház.) Budapesten 1888-ban szül., 1906-ban szab. fel. Budapesten, Abbáziában, Német- és Törökországban szerzett segédi gyakorlat után 1921-ben lett önálló. Üzeme két kemencével van hygiénikusan berendezve. A közs. képviselőtestület póttagja. Résztvett a világháborúban, ahol mint őrmester szerelt le. Neje: Zupcsek Mária, résztvesz az üzlet vezetésében.

Schmiedt Leó sütő m. Föld u. 71. Poprádon szül. 1883-ban, Szepesszombaton szab. fel 1898-ban. Budapesten, Kolozsvárott, Nagyváradon és Nagybányán volt segéd. Három évtizedes praxis után 1930-ban önállósította magát. Egy segédje van. Háború alatt az orosz fronton hadifogságba esett, ahol 3 és fél évig szenvedett. Neje: Gömöry Róza.

Özv. Schwitzer Jakabné sütő üzeme. Tel.: 927—49. Üzemvezető **dr. Schwitzer Endre**, 1903-ban szül., 1920-ban édesatyja három évtizedes üzemében szab. fel. 1927-ben történt elhalálozása óta önállóan vezeti a vállalatot, amely 4 kemencés, géperejű, hygiénikus üzem.

Sinkovits Sándor sütő m. Orczy út 12. Telefon: 329—49. Szeghalmon 1883-ban szül., Szarvason 1900-ban szab. fel. A fővárosban és nagyobb vidéki városokban való segédi gyakorlat után 1908-ban lett önálló, előbb Biharmegyében, 1919 óta pedig a fővárosban, ahol egy hármas gőzös és egy dupla magyar kemencével, kifli- és dagasztógéppel van motorikus erőre berendezve. A Magyar Orsz. Sütőszövetség tagja. Pestújhely képviselőtest. tagja. Az olasz és albán fronton harcolt, súlyosan megsebesült. Kisezüst, bronz v. é., seb. é., K. cs.-k. kitüntetése van. Nevelt fia, Erber Sándor, apja iparát folytatja.

Sommer József sütő m. Ürömi u. 52. és a piacon bódé. Budapesten 1888-ban szül., u. ott 1903-ban szab. fel. Heim Lajosnál előmunkás volt. Villanyerőre berendezett modern üzem tulajdonosa. 1914-től 1918-ig az orosz, olasz és román fronton harcolt, kit.: nagyezüst vit. é., kor. ezüst és vas érd. ker. Neje: Heigl Ilona.

Stahl Samu sütő m. Szent László út 102. Tel.: 932—58. Szül. 1875-ben Csuklopon, felszab. 1894-ben Nagytapolcán. Fővárosi nagyüzemekben fejlesztette szaktudását. 1905-ben alapította sütődéjét, ahol állandóan 5 kemencét tart üzemben. Résztvett a világháborúban, két bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Beck Hedvig, fiai, Miksa és Jenő sportemberek, a szakmában dolgoznak.

Stanzel Szilárd sütő m. Zsigmond u. 45. Telefon: 532—48. Budapesten 1902-ben szül., a középiskola elvégzése után atyjánál, Józsefnél, aki régi sütőmester család sarja, sajátította el a szakmát. 4 kemencés, modern, motorikus erőre berendezett üzeme dagasztó-, kifli-, feladó- és darálógéppel van felszerelve. Tíz alkalmazottat tart. A MAC motoros szakosztályának aktív tagja, a Ferencvárosi SE örökös díszelnöke.

Stern József sütő m. Kisdiófa u. 3. Tel.: 428—03. 1903-ban Budapesten szül., 1918-ban atyja sütődéjében szab. fel. Szaktudását is a családi üzemben fejlesztette, melyet Stern Benő 1894-ben alapított. 1926 óta a cég Stern Benő Fiai néven megy, azóta Béla fivérével közösen vezeti a vállalatot. Neje: Laufer Róza.

Stern Béla, a Stern Benő Fiai sütőüzem társtulajdonosa. Kisdiófa u. 3. Tel.: 428—03. 1897-ben Budapesten szül., a szakmát atyjánál tanulta, 17 éves korában szab. fel. 1926-ban vette át József fivérével együtt a közel 40 éves jónevű cég vezetését. Háború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, megsebesült. Atyja, Benő is résztvett a világháborúban. Neje: Nauser Livia.

Takács Ferenc sütő m. Pongrác u. 17. (Fiók Budafokon.) Tel.: Kőbánya 76—82. 1896-ban Budapesten szül., adótiszt volt. 1916-ban hadbavonult, az orosz és román fronton harcolt, megsebesült. Kit.: nagyezüst vit. é. és K. cs.-k., mint alhadnagy szerelt le. 1927-ben Salgótarjánban szab. fel, 1931-ben alapította egy segédet és egy szolgát foglalkoztató pékségét. A Magyar Orsz. Nemz. Szövetség titkára. Neje: Neczkó Boriska, kinek atyja, N. Mátyás, 1910-ben Soltvadkerten önállósította magát, sütődéjét 1913-ban Jászfényszarura helyezte át. 1923—31-ig Salkótarjánban folytatta az ipart.

Tausz Izsó sütő m. Gömb u. 37. Tel.: 91—5—70. Pápán 1875-ben szül., u. ott 1892-ben szab. fel. Budapesten, Wienben, Passauban és Pécsett fejlesztette szaktudását. 1903 óta önálló. Nyolc alkalmazottja van. A háború alatt 28 hónapig volt a fronton, bronz kit. és K. cs.-k. kitüntetése van. Neje: Weisz Irma.

Téglás Vince sütő m. Vörösvári út 100.

Fülöpszálláson 1874-ben szül., 1894-ben szab. fel. Mint segéd 35 éven át dolgozott, mígnem 1929-ben önállósította magát 1 kemencés modern műhelyével. Neje: Kecskés Juliánna, részt vesz az üzlet vezetésében.

Trutzl Kálmán sütő m. Hungária krt. 76. Tel.: 93—4—96. Budapesten 1902-ben szül., 18 éves korában szab. fel. Budapesten és Münchenben fejlesztette szaktudását. 1929-ben alapított sütődéjében két segéddel és két tanulóval dolgozik. Neje: Ács Erzsébet.

Urbanek Rudolf sütő m. Kelenföldi út 15. Szentendrén 1904-ben szül., 1924-ben Budapesten szab. fel. A főváros üzemeiben segédkedett, majd 1931-ben önállósította magát. Egy segédet tart. Neje: Maurer Ilona.

Varga László sütő m. Futó u. 5. Tel.: 324—07. Rákoscsabán 1902-ben szül., kereskedelmi érettségit Budapesten tett. 1928-ig a Magy. Leszámítoló Bank tisztviselője volt. Fürst Sándornál 1928-ban szab. fel. 1930-ban megvette Vári Albert sütődéjét. Motorikus erejű, 5 kemencés üzeme az összes szakgépekkel van felszerelve. 16 alkalmazottat tart. A posta élekezdéje és a Köztisztviselők szállítója. Neje: Fischer Irén, résztvesz az üzlet vezetésében.

Vas Adolf sütő m. Szigony u. 19. Tel.: 371—16. Mórichidán 1888-ban szül., 1932-ben létesítette Weisz Sándorral együttesen sütőüzemét, amely motorikus erővel, dagasztó- és kifligépekkel modernül van berendezve. Résztvett a világháborúban. A szerb, orosz és olasz fronton harcolt és megsebesült. 1918-ban nőül vette

Wassermann Jakab sütő m. Városmajor u. 42. Tel.: 55—7—91. 1881-ben Lengyelországban szül., 1900-ban Budapesten szab. fel. Segédi gyakorlatot Budapesten folytatott. 1923 óta önálló. Géperejű sütődéjében két segéd és három tanuló dolgozik. 1914—18-ig volt a világháborúban. Neje: Epstein Juliska.

Weiner Izidor sütő m. Horthy Miklós út 150. Telefon: 680—13. Ógyallán 1894-ben szül., 1910-ben szab. fel. Saját üzemét 1929-ben létesítette s abban 4 segédet és 3 tanoncot foglalkoztat. Az üzem villanyerőre, dagasztó- és kifligéppel van felszerelve.
Weisz Esztert.

Özv. Weinberger Samuné, szül. **Edinger Paula**, a Vezér sütőde tulajdonosa. Károly u. 101. Tel.: 43—2—54. Néhai férje 1903-ban Kőbányán alapította első sütődéjét. Végigküzdötte a világháborút. 1930-ban húnyt el. Azóta özvegye fiával, **W. Imrével** közösen vezeti az üzemet, aki 1907-ben szül., középiskolát végzett, 1926-ban szab. 1931-ben díszoklevéllel tüntettetett ki. A modern géperejű üzemben átlag 8 alkalmazottat foglalkoztat.

Weisz Emil sütő m. Murányi u. 25. Tel.: 37—6—95. Budapesten 1908-ban szül., 1924-ben szab. fel. A főváros üzemeiben fejlesztve szakismereteit, 1931-ben önállósította magát. Modernül, hygiénikusan, 4 kemencével, dagasztógéppel, kiflisodró- és feladógéppel berendezett üzemében hét alkalmazottat foglalkoztat.

Weisz Lipót sütő m. Kerék u. 5. Nemessándorházán 1874-ben szül., 1889-ben Zalaegerszegen szab. fel. Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely, Pápa, Győr, Veszprém, Wien, Prága voltak segédi működésének állomáshelyei. 1898-ban lett önálló. Kétkemencés modern üzemében saját fiát, Imrét is felszabadította. 1929-ben oklevélkitüntetést nyert. A szerb fronton megsebesült. Neje: Lichter Janka.

Weisz Sándor sütő m. Szigony u. 19. Nagykőrösön 1882-ben szül., u. ott 1897-ben szab. fel. Budapesten, Aradon, Temesvárott, Battonyán, Kecskeméten, Szegeden fejlesztette segéd korában gyakorlatát. 1908-ban lett önálló Dévaványán, 1910-ben helyezte át üzemét Nagykőrösre, 1932-ben pedig Vas Adolffal együtt Budapesten létesítette modernül berendezett üzemében hét alkalmazottat foglalfoglalkoztatnak.

Weisz Sándor sütő m. Thaly Kálmán u. 16. Telefon: 436—08. Komáromban 1892-be nszül., 1910-ben szab. fel. Tatatóváros, Komárom, Budapest mesterei mellett volt segéd. 1918-ban alapította három kemencével fölszerelt, villanyerőre berendezett modern üzemét, melyben három segédet és két tanoncot foglalkoztat. Az orosz fronton megsebesült. Neje: Müller Ilona, szintén résztvesz az üzlet vezetésében.

Welker József sütőmester. Kútvölgyi út 78. Kulán 1883-ban szül., 1900-ban atyjánál szab. fel Cservenkán. 11 évi segédi gyakorlat után 1911-ben lett Tiszaroffon önálló. 1913 óta a fővárosba van üzlete s abban 1—2 segédet és 1—2 tanoncot foglalkoztat. Résztvett a világháborúban.

Özv. Zólyomi Sándorné sütő m. I., Fehérváry út 141. Telefon: 59—7—12. Néhai férje 1929-ben önállósította magát, de már 1930-ban elhúnyt. Azóta az üzletet özvegye három segéddel és két tanoncal vezeti. Az üzem modernül, villanyerőre van berendezve, dagasztó- és kifligéppel.

KÜLÖNFÉLÉK.

Balogh Bálint női szabó m. Budapest, Zsoltár u. 1. (Saját ház.) Lenkei út 60. szám. 1888-ban Tökön szül., 1904-ben Bicskén szab. fel. Budapesten fejlesztette szaktudását mint segéd. 1918-ban nyitotta meg női kabátkonfekció műhelyét. Az Ipt. elölj. tagja. Az orosz és olasz fronton harcolt, hadifogságba esett, ahonnan 3 nap multa megszökött. Három bronz v. é. és K. cs.-k. kitüntetése van.

Balázs Mihály női szabó m. Budapest, Rökk Szilárd u. 19. Futásfalván 1889-ben szül., Kézdivásárhelyen 16 éves korában szab. fel. A fővárosban technológiát végzett és jeles mestereknél fejlesztette szaktudását. 1921-ben önállósította magát. Szalónjában 10 alkalmazottal angol szabászatot folytat. 1930-ban vette nőül Kelemen Erzsébetet, aki mint szakképzett női szabó, közösen vezeti férjével a vállalatot. Résztvett a világháborúban, kétszer sebesült.

Grósz Mózes sapkakészítő m. Budapest, Király u. 28. II. 49. 1888-ban szül., 1904-ben Budapesten szab. fel. Jeles mestereknél fejlesztette szaktudását. 1915-ben hadbavonult, az összeomlásig teljesített katonai szolgálatot. Bronz vit. é. és K. cs.-k. kitüntetése van. 1919-ben önállósította magát. Műhelyében 1—2 segédet foglalkoztat. Neje: Knapp Sarolta.

Gazdovszky Vilmos asztalos m., Budapest, Apród u. 6. Szül. 1885-ben Bpesten, felszab. 1903-ban Alberti-Irsán. Tanulmányútja során Ausztria, Németország és Magyarország nagyipari centrumaiban töltött éveket mint segéd, később mint üzemvezető. 1925-ben alapította műhelyét. Műbútor, antikbútor, restaurálás és intarziakészítés képezik munkakörét. A keze alól kikerült munkák a jeles mester tudását dícsérik. Résztvett a világháborúban, megsebesült. Neje: Nagy Zsófia.

Kolb Elek fényképész, a Fotó Párisi műterem tulajdonosa. Budapest, VI., Andrássy út 39.

Mayer János női szabó m. Budapest, Vilmos császár út 16. Necpálon 1889-ben szül., u. ott 1906-ban szab. fel. Szaktudását Miskolcon, Losoncon és Budapesten fejlesztette. Egy évtizedes gyakorlata alatt elsőrendű szalónokban működött. Résztvett a világháborúban, több éremmel díszítetten került haza, 50 százalékos hadirokkant. 1920-ban önállósította magát. Angol és francia divatlapok szerint a legutolsó divatot készíti. Neje: Gyalog Mária.

Orlics Márton szabó m. Ujpest, Rózsa u. 23. Az ausztriai Mettlingben 1878-ban született, Bródban szabadult fel 1895-ben. Budapesten, Ujpesten és Szlavóniában fejlesztette szaktudását mint segéd. 1903-ban alapította szabóságát. Budapesten a Technológián szabászati szaktanfolyamot végzett. Üzletköre a város középosztályából került ki, elsőrendű munkát készít. Neje: Bodor Teréz.

Sárközy Sándor cipész m. Budapest, Soroksári út 74. 1900-ban született. A szakmát Nagyszalontán tanulta, ott is szabadult fel. Nagyváradon dolgozott mint segéd, majd a fővárosba jött, ahol jeles mesterek mellett fejlesztette szaktudását. Jóhírű műhelyében egy segéddel dolgozik. Rendelésre első osztályú munkát szállít. Javításokat is vállal. Saját háza van.

Szilágyi János építési vállalkozó. Budapest, VI., Béke u. 4. 1880-ban Mindszenten szül., Budapesten szab. fel. Szabadulási helyén, Peterek és Wágnernél töltötte segédidejét. Az Ipariskolában szaktanfolyamot végzett. 1930-ban Kerepesi Istvánnal társasviszonyban önállósította magát. Mint osztályvezető működött a káposztásmegyeri vízművek és a lágymányosi dohánygyár építkezéseinél, mint vezető a Halászbástya és a Gellérthegyoldal rendezésénél, számos köz- és magánépület megépítésénél. 1914-ben hadba vonult, a Russ különítménnyel az orosz, román és szerb fronton harcolt, több kitüntetés tulajdonosa. Neje: Tóth Julia.

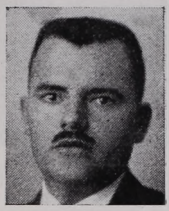
Arcképcsarnok.

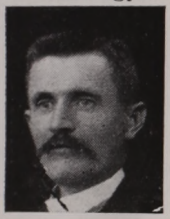
Aest Róbertné
Kúnhegyes

Aest Róbert
Kúnhegyes

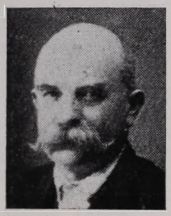
Albitz József
Budafok

Ambrus Miklós
Jászapáti

Antal Mihály
Pomáz

Apponyi Gábor
Dévaványa

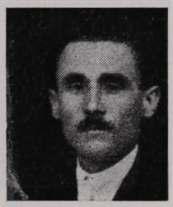
Ágoston Lukács
Kunhegyes

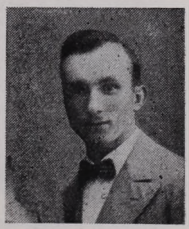
Arnold György
Madocsa

Árvay Károly
Jászkisér

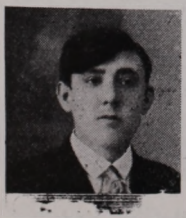
Babiák Gyula
Cserhátszentiván

Babják János
Nagyréde

Babiák József
Cserhátszentiván

Bach Mihály
Paks

Bagi Lajos
Jászapáti

ifj. Bagi Lajos
Jászapáti

Bajzik József
Budafok

Bakó Albert
Dorozsma

Bakos András
Dévaványa

Bakos János

Bakos János
Gyöngyöshalász

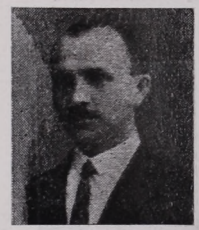
Bakorik László
Nagyréde

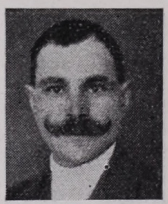
Balla Ferenc
Dévaványa.

Balda József
Mkovácsháza

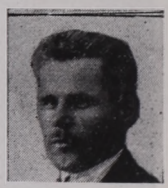
Banos Ferenc
Buják

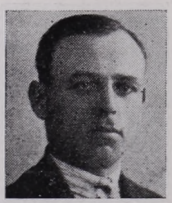
Balázs Imre
Kunhegyes

ifj. Ballabás János
Szabadszállás

Balogh Vendel
Kétegyháza

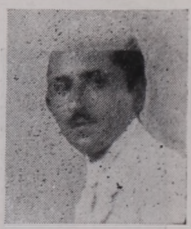
Baranyi István
Jászárokszállás

Baráth János

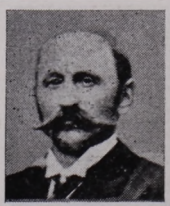
Baranya István
Kunágota

Barna József
Dévaványa

Bartus Mihály
Tiszasüly

Baumann Vencel
Perkáta

Balogh Károly
Medgyesegyháza

Balogh Imre
Ócsa

Balogh László
Gyón

Balogh András
Dévaványa

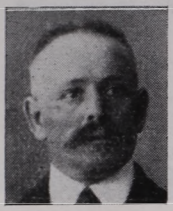
Balog Pál
Jászkisér

Balogh Sándor
Kunmadaras

Bálint Béla
Alsónémedi

Bán József
Paks

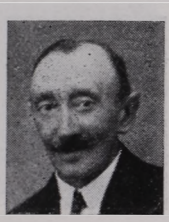
Bános Zoltán
Ecseg

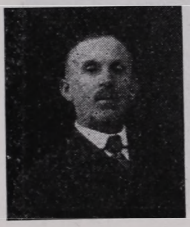
Bánszky János

Bárdos Balázs
Jászapáti

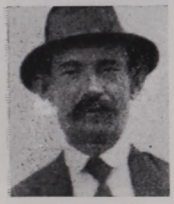
Becker Mihály
Budafok

Belák János
Algyő

Bene István
Kenderes

Benczur Sámuel

Benedek István
Jászkisér

Benei József
Atkár

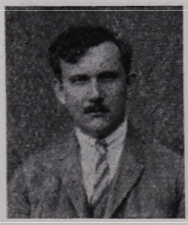
ifj. Benes Károly
Alsónémedi

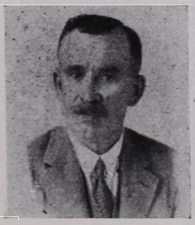
Berdos Miklós
Jászapáti

Bertalan Győző
Jászkarajenő

Bezák János
Isaszeg

Berényi János

Berényi József
Jászkisér

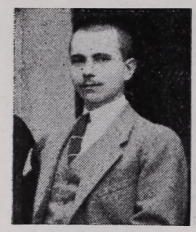
Berghauer Károly
Okány

Berkó Sándor
Kiskundorozsma

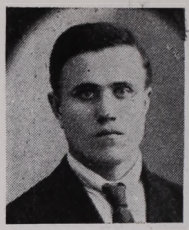
Belustyák András
Mezőkovácsháza

Besenyei József
Jászkisér

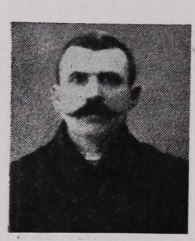
Besenyei Sándorné
Pély

Bernáth Béla
Abasár

Bernáth Gábor
Kunszentmiklós

Bernát János
Kunszentmiklós

Binder Fülöp
Györköny

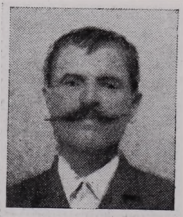
Biri Gáspár
Dévaványa

Birkás Ferenc
Jászapáti

Biró János
Kúnágota

Biró Jenő
Dévaványa

Biró Sándor
Kúnágota

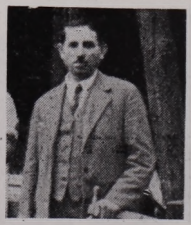
Boda József
Paks

ifj. Bodis Sándor
Szabadszállás

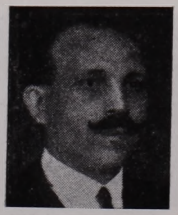
Bognár Lajos
Szabadszállás

Bodorik Sándor
Dévaványa

Bodorik Sándor
Dévaványa

Bogár Béla
Budafok

Bochnyák János
Gyömrő

Bogár Márton
Nagybánhegyes

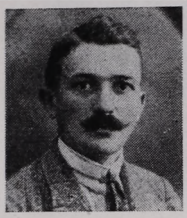
Bogyai Lajos
Dévaványa

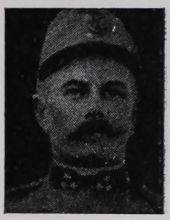
Bodzás Sándor
Kúnmadaras

Bogdán Jenő
Vámosgyörk

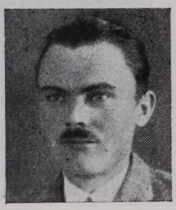
Bokk Zoltán
Domoszló

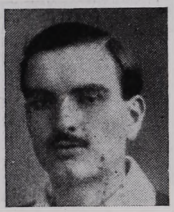
Bokk József
Domoszló

Bohus György
Medgyesegyháza

ifj. Bokody László
Bia

Bokor György
Medgyesegyháza

Bokk Gyula
Markaz

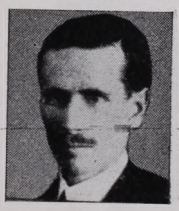
Boltos László
Szigetszentmiklós

Bolega János
Kúnszentmiklós

Bokor Lajos
Kúnágota

Bondár M.
Kúnhegyes

Borbás János
Jászapáti

vitéz Borhegyi Márton
Gyón

Borbély Lajos
Kúnhegyes

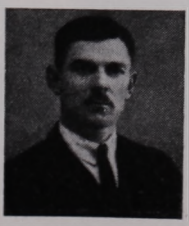
Bordács István
Dévaványa

Borók Lajos
Dévaványa

Bolyóczky János
Visznek

Bolyóczky József
Visznek

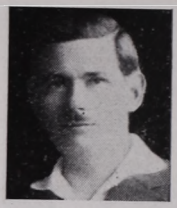
Bóna János
Jákóhalma

Borbély János
Jászfényszaru

Borhi Mihály
Kenderes

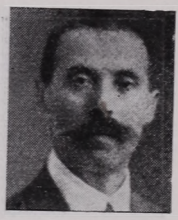
Borka Adolf
Lajosmizse

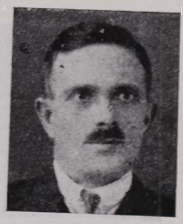
Boros Béla

Bóza Béla
Budafok

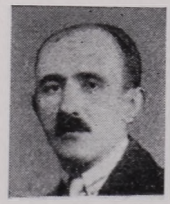
Bragyova Sándor
Dévaványa

Braun József
Rákoshegy

Brett Gusztáv

Bruckner János
Rákoshegy

Brunner Lajos
Vámosgyök

Buday Gyula
Paks

néh. Buday György
Medgyesegyháza

Buday Kálmán
Jászalsószentgyörgy

Csajkovszky János
Isaszeg

Csatári Imre
Kunmadaras

Csatári Gerzson
Dévaványa

Csatáry Kálmán
Dévaványa

Cseh Mihály

Cser Dezső
Ujkécske

Cser Jenő

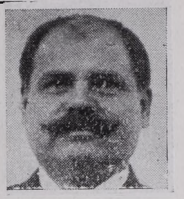
Csete Lajos
Kunhegyes

Csécs Mihály
Kunhegyes

Csépán Ernő
Jászkisér

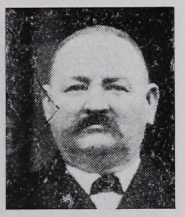
Czékus József
Jászkisér

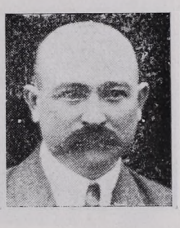
Csics József
Csillaghegy

Csicsmann Mihály
Budafok

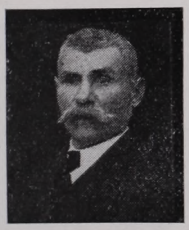
Id. Csík János
Jászapáti

Ifj. Csík János
Jászapáti

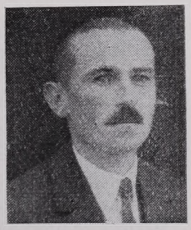
Ifj. Csikó Antal
Lajosmizse

Csintó István
Jászapáti

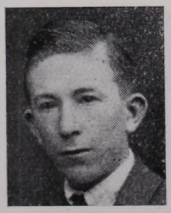
Csomós János
Gyöngyöshalászi

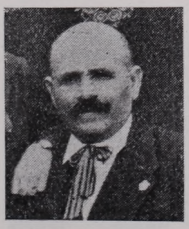
Csordás Kálmán
Gyón

Csordás Lajos
Szigetszentmiklós

Csöke István
Jákóhalma

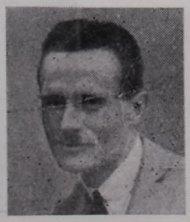
Csuz András
Jászfényszaru

Ceglédi Vencel
Jászfényszaru

Dakó Árpád
Rkeresztúr

Dancsa István
Markaz

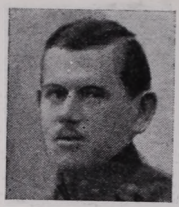
Dancsa László
Jászapáti

Medgyesegyháza
Dancsik Gyula

Darabont József
Jászfényszaru

Darmó István
Medgyesegyháza

Daumann Gyula
Budafok

Dávid György
Kétegyháza

Dávid József
Szabadszállás

Deák György
Mkovácsháza

Deák Péter
Cserhátszentiván

Deák György
Mezőkovácsháza

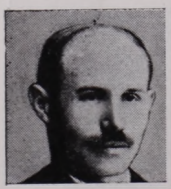
Deme István

Demeter Kálmán
Markaz

Dékány Lajos
Cibakháza

Deli József
Jászapáti

Demeter József
Markaz

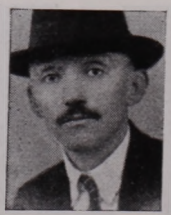
Dengel Vilmos
Budafok

Dézsenyi Géza
Budafok

Dékány Lajos
Dévaványa

Dékány Sándor
Dévaványa

Dénes Lajos
Tiszaszentimre

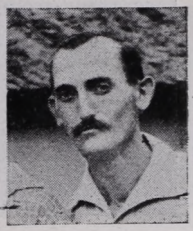
Dobozy Ferenc
Jászkisér

Dobó Károly
Rákoshegy

Dolinay Lajos
Szigetszentmiklós

Dolinay Mátyás
Szigetszentmiklós

Dorok István
Tószeg

Demeter Sándor
Markaz

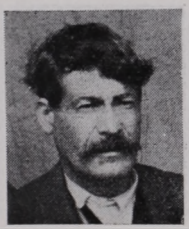
Draxler János
Solymár

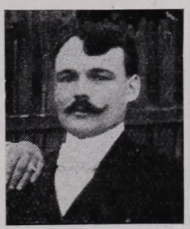
Drozgyik Imre

Dubcsák Géza
Atkár

Dimitrov Péter
Gyömrő

Durst Lajos
Medgyesegyháza

Duzmath Károly
Kunszentmiklós

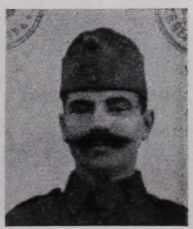
Eidenpenz Ferenc
alkotása, Piliscsaba

Egyed Ferenc
Ujszász

Elek József
Lajosmizse

Elekes Dezső
Algyő

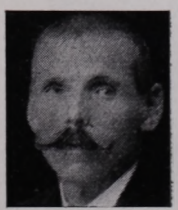
Elekes László
Algyő

Enczmann János
Solymár

Erdélyi Sándor
Örkény

Erdős Sándor
Dévaványa

Eszenyi József
Kunmadaras

Eszterle János
Budakeszi

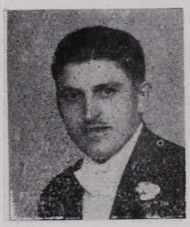
Facsar Sándor
Kunmadaras

Faragó Elek
Kunhegyes

Faragó János
Kenderes

Fassbinder István
Budafok

Fazekas István
Jászfényszaru

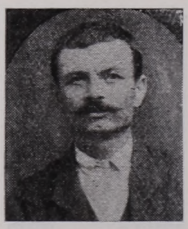
Fazekas Zsigmond

Farkas István

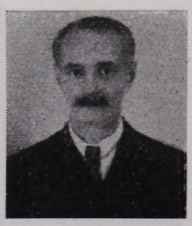
Farkas János
Tiszaszentimre

Farkas Lajos
Kenderes

Farkas Péter
Lajosmizse

Fábián Gyula
Gyömrő

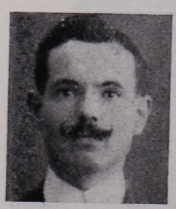
Fábián Károly
Kenderes

Fáy Mihály
Alpár

Fehér Ferenc
Jászapáti

Fehér István
Jászkisér

Fehér József
Lajosmizse

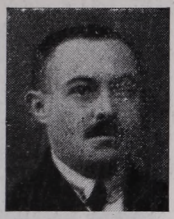
Fejes
Jákóhalma

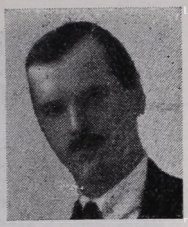
Fejes János
Jákóhalma

Fejes Kálmán
Jákóhalma

Fejes Mátyás
Jákóhalma

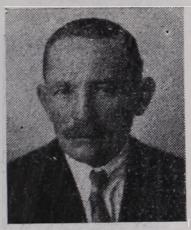
Felső Béla
Kunhegyes

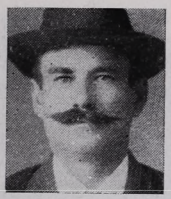
Ferencsik József
Jászapáti

Fifek János
Vámosgyörk

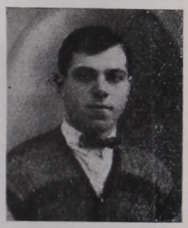
Fink Márton
Budafok

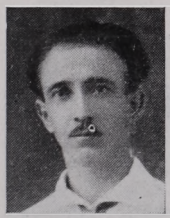
Fleck Károly
Budafok

Fleck György
Budafok

Fodor András
Adács

Fodor Gyula
Dévaványa

Fogl Sebő
Budakeszi

Fonyó Péter
Alpár

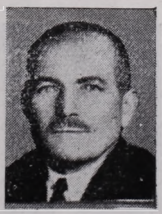
Forgács István
Jákóhalma

Forró József
Kunhegyes

Földes József
Kenderes

Földváry Ferenc
Lajosmizse

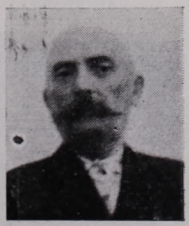
Frey József

Frech Antal
Zsámbék

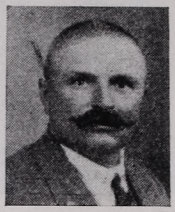
Fucskó György
Szabadszállás

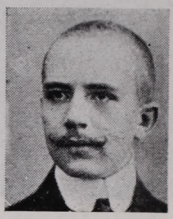
Friedmann Sándor
Szabadszállás

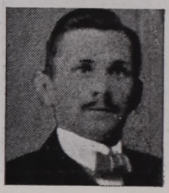
Fridrik Albert
Kunhegyes

Friedrich Endre
Kunhegyes

Frischák Antal
Kunhegves

Furuc István
Bercel

Führinger Ferenc
Törökbálint

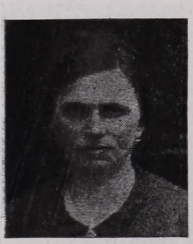
Fülöp Imre
Abasár

Gazsik József
Ócsa

Gajdos Kálmán
Jászalsószentgyörgy

Gajdos Kálmánné
Jászalsószentgyörgy

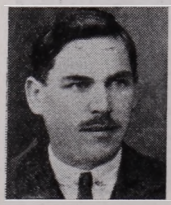
Galó Pál
Domoszló

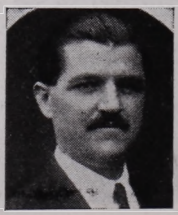
Garas Tamás
Örkény

Gácsér József
Medgyesegyháza

Gaál Béla
Kunágota

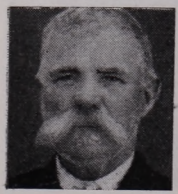
Gál Béla
Jászapáti

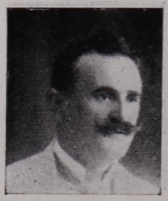
Gál Dezső
Csanádapáca

Gaál Gyula

Gaál József
Jászapáti

Gaál Vilmos
Rákócifalva

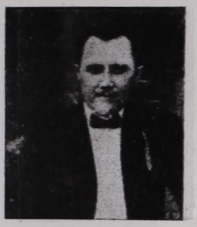
Gábor János
Hort

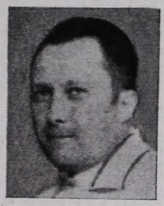
Gábor Mihály

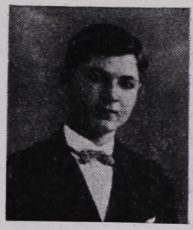
Gecse József
Kunhegyes

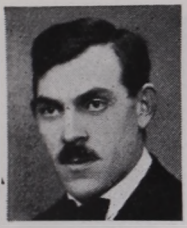
Gecsei Gábor
Dévaványa

Gecsei Gábor
Dévaványa

Gedei László
Vámosgyörk

Geiszler János
Budafok

Gergelyfy László
Ujkécske

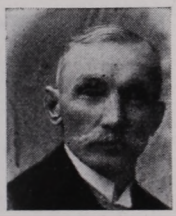
Gere Péter
Szigetszentmiklós

Gere Péterné
Szigetszentmiklós

Gembiczky Lajos
Gyömrő

Giszinger Sándor
Pomáz

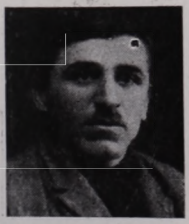
Gogolák Jenő
Alsónémedi

Gonda Albert
Visznek

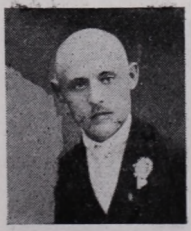
Gonda József
Visznek

Gonda Pál
Visznek

Gödöllei János
Ócsa

Gömöri Imre
Jászapáti

Gönczi Imre
Kunhegyes

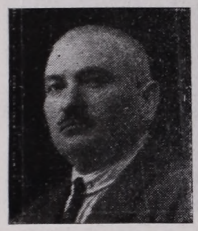
Gönczi János
Jászkisér

Gönczy Lajos

Göncző István
Jászapáti

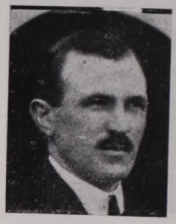
Gössv György
Dévaványa

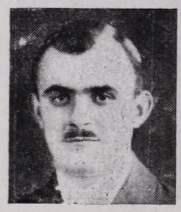
Grósz Miklós
Kunmadaras

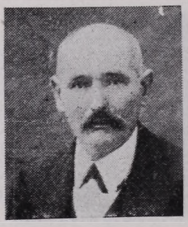
Grósz Samu

Gressai János
Jászapáti

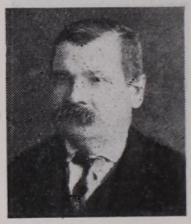
Groszin Sándor
Csengőd

Grosszmann Ignác

Grünbaum Géza
Kunhegyes

Gulyás Ferenc

Gulyás István
Jászapáti

Gyenes Gyula
Ujkécske

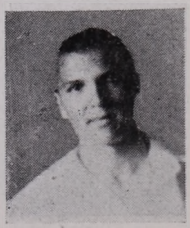
Gyenes Ferenc
Kunágota

Gyenes László
Jászapáti

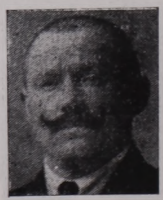
Gyóni András
Vámosgyörk

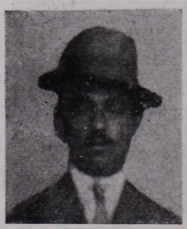
Gyóni András
Vámosgyörk

Gyóni István

Győre István

Győry József
Adács

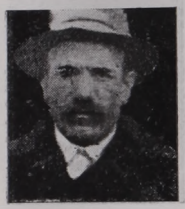
Haás: Géza
Isaszeg

Hajdú Sándor
Kétegyháza

ifj. Hajdinyák Gyula
Budafok

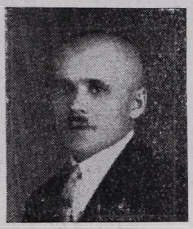
Hajnal József
Gyöngyöshalász

Hajnal Rezső
Dorozsma

Halmos Menyhért
Jászapáti

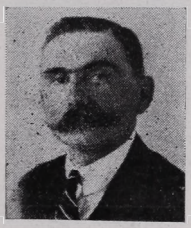
Handl Mihály

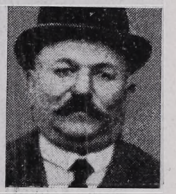
Hanics Béla
Adács

Hank Pál
Gyón

Harmos Gyula

Harsányi Sándor

Havancsák Gyula
Dévaványa

Hegedűs János
Cibakháza

Hegedűs János
Kiskundorozsma

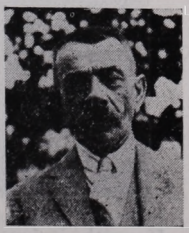
Hegedűs Lajos
Jászkarajenő

Hegedűs Sándor
Paks

Hegyi József
Mkovácsháza

Heifeld Gyula
Dévaványa

Herceg Albert
Vecsés

Hevesi Vince
Kunágota

Hevesi Vincéné
Kunágota

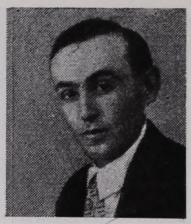
Hettig János
Budafok

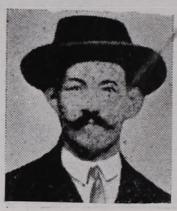
Hézer L. András
Mkovácsháza

Hinkó János
Lajosmizse

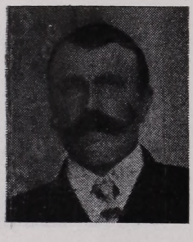
Hochbaum Jakab
Budafo[illegible]

Hoffher Ferenc
Budakeszi

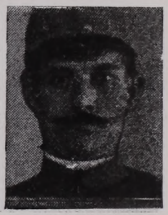
Horák István
Kunszentmiklós

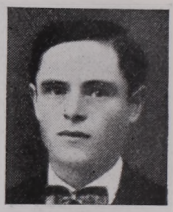
Horogh József
Kunmadaras

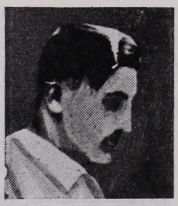
Horváth Gáborné
Jászapáti

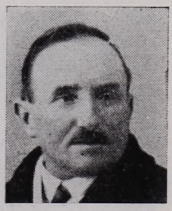
néh. Horváth Gábor
Jászapáti

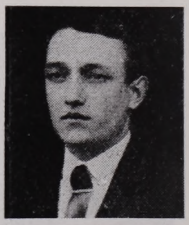
Horváth István
Dévaványa

Horváth József
Gyömrő

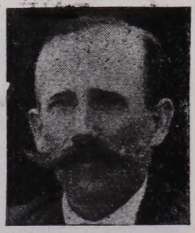
Horváth József
Rákoshegy

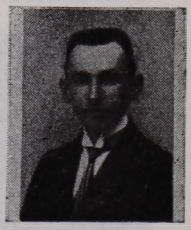
Horváth József

Horváth Kálmán
Cibakháza

Horváth Lajos
Gyón

Horváth Lajos
Kunmadaras

Horváth Lajos

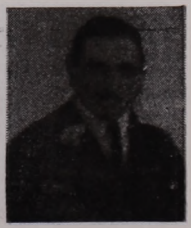
Horváth Tamás
Budafok

Horváth Tamás
Budafok

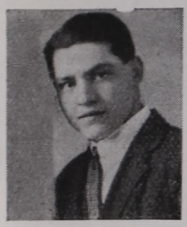
Hódi Vince
Kiskundorozsma

Hőgye Kálmán
Dévaványa

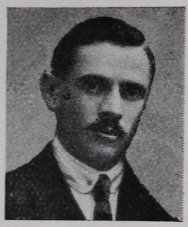
Hubay Pál
Kunhegyes

Huppert József
Solymár

Huszár János

Huszarik György
Mkovácsháza

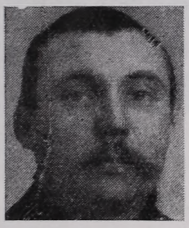
Huszárik György
Mkovácsháza

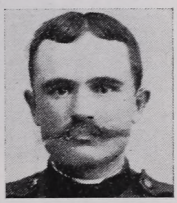
Hüfner Alajos
Lajosmizse

özv. Hütter Károlyné
és gyermekei, Bölcske

Igó Imre
Kunmadaras

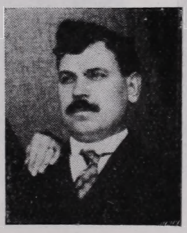
Illés Gáspár
Jászapáti

Imre Gyula
Budafok

Ipartestület
Lajosmizse

István Pál
Kétegyháza

Jagyugya János
Medgyesegyháza

Jakkel Sándor
Jászapáti

Jankó Márton
Kunmadaras

Jaszicsek András
Mkovácsháza

Jákóhalmi
Iparos Dalárda

Jász Bertalan
Jászapáti

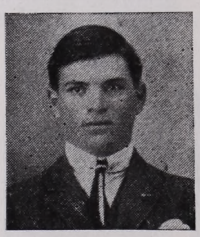
Jávor Sándor
Szabadszállás

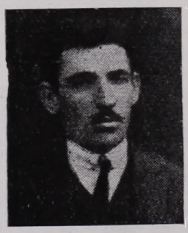
Jäger Antal
Rákoshegy

A jászapátii Ipartestület elnöksége

Jenei J.
Cibakháza

Jenik Károly
Pestszentimre

Józsa Imre
Dévaványa

Juhász Gábor
Kunhegyes

K. Juhász Imre
Kunhegyes

Juhász Sándor
Jászapáti

Juhász József
Dévaványa

Jurányi Ferenc
Mkovácsháza

Jurits Mátyás
Budatok

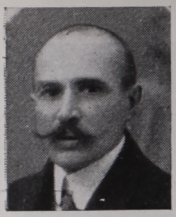
Kaiser Lőrinc
Zsámbék

Kalapos Sándor
Medgyesegyháza

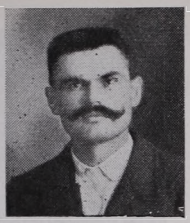
Kalcsó András
Gyöngyöstarján

Kalinkó Imre

Kalmár János
Cibakháza

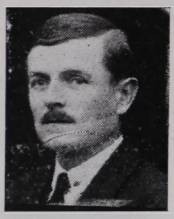
Kánnai András
Madocsa

Kapás Ferenc
Örkény

Kapcsándy Gáspár
Alpár

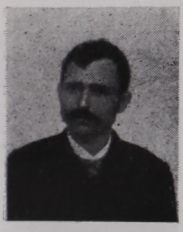
Kaptás Béla
Jászapáti

Kattari Pál

Kaurenszky Nándor
Vecsés

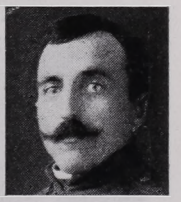
Kádár Gusztáv
Kunhegyes

Kaintz Jakab
Budafok

Káldi Balázs
Kunszentmiklós

Kása Balázs
Dévaványa

Kása Dániel
Lajosmizse

Kelemen Árpád
Dévaványa

Kelemen Mihály
Kunszentmiklós

Keller József
Kunhegyes

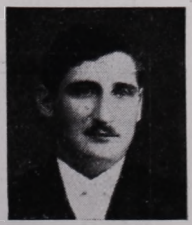
Kerek Sándor
Gyöngyössolymos

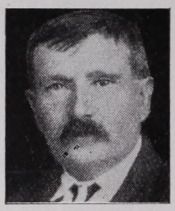
Keskeny Mihály
Medgyesegyháza

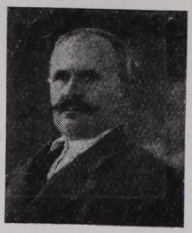
Kecskés Ignác
Jászalsószentgyörgy

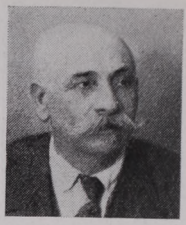
Kecskés László
Ókécske

Kerekes Lajos
Jászalsószentgyörgy

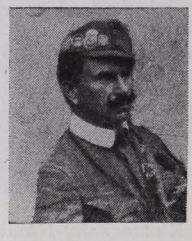
Kéri Imre
Tiszaszentimre

Király Sándor

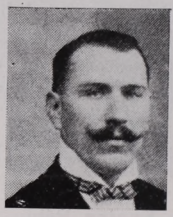
Kirner János
Dévaványa

Kiss Alajos
Vámosgyörk

Kis Ernő
Tószeg

Kiss Gábor
Kunhegyes

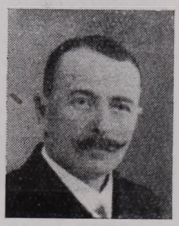
Kiss István
Lajosmizse

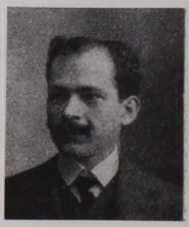
Kiss József
Jászapáti

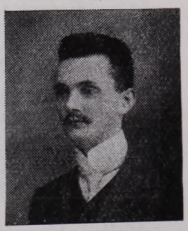
Kiss Károly
Fülöpszállás

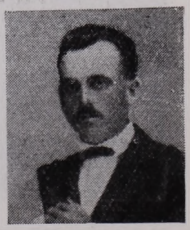
Kiss Lajos
Kunhegyes

Kiss Lajos

Kiss László
Kunmadaras

Klem Antal
Rákoshegy

Klie Nándor
Budafok

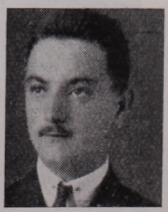
Klein Béla
Tápé

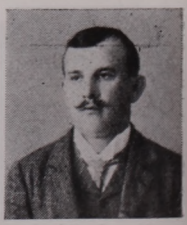
Klein Károly
Budafok

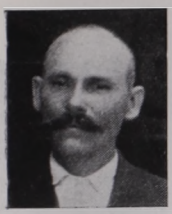
Klein Sándor

Kneifel Ferenc
Kunágota

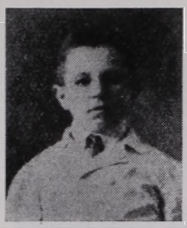
Kober György
Budafok

Kobela Béla
Jászalsószentgyörgy

Kobold Antal
Budafok

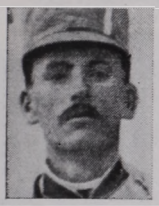
ifj. Koczka Sándor
Kunszentmiklós

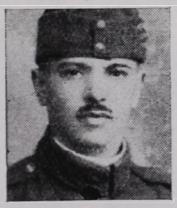
id. Koczka Sándor

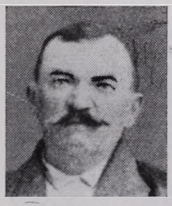
Kocsis István
Mkovácsháza

Kohut György
Dévaványa

Koloh Vince
Dévaványa

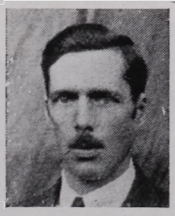
Koncz József
Kunhegyes

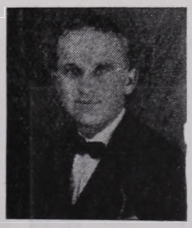
Kónya Sándor
Dévaványa

Kopiás Pál
Rákoskeresztúr

Kosik Béla
Csengőd

Kosaras Kálmán
Isaszeg

Kovács Dezső
Dévaványa

Kovács Ferenc
Csengőd

Kovács Ferenc
Dévaványa

Kovács Gábor
Kunágota

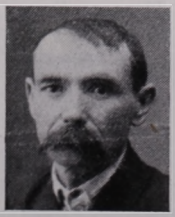
Kovács István
Kunszentmiklós

Kovács József
Alsónémedi

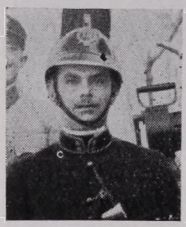
Kovács József
Alpár

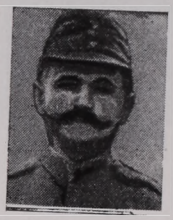
Kovács Károly
Dévaványa

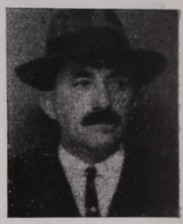
Kovács Sándor
Dévaványa

Kovács Sándor
Algyő

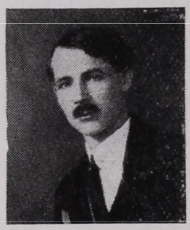
Kovács Vince
Jászfényszaru

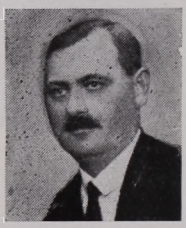
Kőmíves József
Rákoshegy

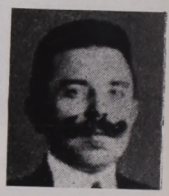
Körömy István
Dévaványa

Köszler Ferenc
Kunhegyes

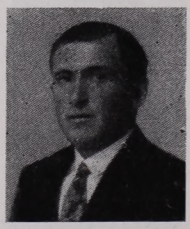
Kray Károly
Budafok

Král Andor
Jászapáti

Krauszmann József
Gyöngyöshalász

Krecsmár Gyula
Kunmadaras

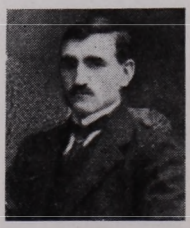
Krecsméri Lajos
Mkovácsháza

Kremmer Antal
Hort

Krechmaier Gusztáv
Tiszaszentimre

Kristóf András
Gyöngyöshalász

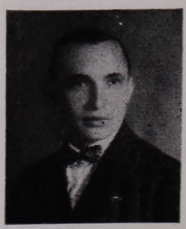
Kroutil szkár
Rákoshegy

Kruchió Endre
Dévaványa

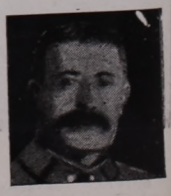
Kruchió Sándor

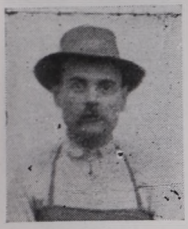
Kubinyi Béla

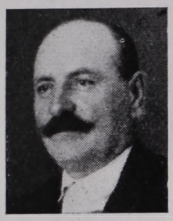
Kucsera János

Kucserák Antal

Kún László
Kenderes

Kun Sándor
Kunhegyes

Kun Zsigmond
Kelenvölgy

Kurdy Mihály

Kuszel Lajos
Alsónémedi

Labancz András
Adács

Laczi Sándor
Medgyesegyháza

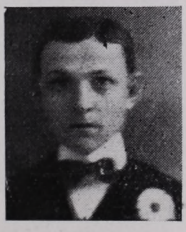
Ládi János
Jászkisér

Lados László
Jászapáti

Lakatos Mihály
Algyő

Laukó Pál
Nagybánhegyes

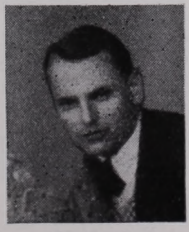
Laurinecz Dezső

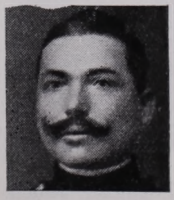
Láng István
Budafok

László Béla
Abasár

László János
Kétegyháza

László József
Abasár

Lázár Lajos
Lajosmizse

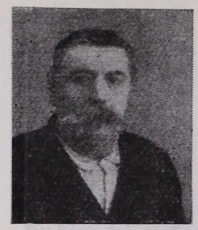
Lechner János
Törökbálint

Lechner János
Törökbálint

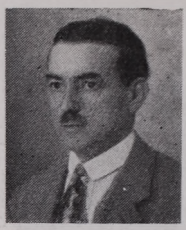
Lemmich Ferenc
Budafok

Lender János
Gyömrő

Lendvai Bertalan
Jákóhalma

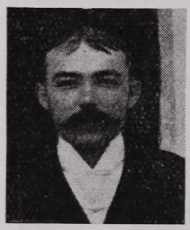
Leszek István
Budafok

Leyrer Lőrinc
Budakeszi

Lengyel András
Rákoshegy

Lengyel Zsigmond
Dévaványa

Lékó Sándor
Jákóhalma

Lénárt Lajos

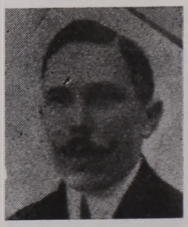
Lilienthal Jakab

Lipták János
Mkovácsháza

Lovász Ignác
Dévaványa

Lőrincz Imre
Szabadszállás

Lőrincsik János
Medgyesegyháza

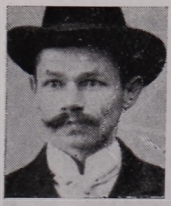
Lukács István
Kunhegyes

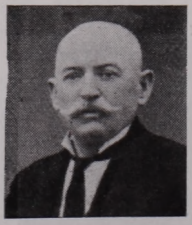
Lukácsy Dezső

Maár Ferenc
Budafok

Maczuga László
Rákoskeresztúr

Magyar József

Magó Károly
Budafok

Magyar Péter
Fülöpszállás

özv. Mayer Gyuláné
Felsődabas

Major Béla
Gyöngyöspata

Major Miklós
Gyöngyöspata

Majoros László
Battonya

Majzik Lajos
Mezőhegyes

Makkosi Károly
Dévaványa

Majzik Zsigmond
Jászapáti

Makkosi Lajos
Dévaványa

Makra András
Algyő

Makra Andrásné
Algyő

Makra Gyula
Felsődabas

Makray Ida
Mkovácsháza

Márki István
Medgyesegyháza

Markot András
Isaszeg

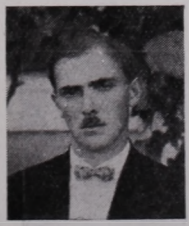
Marton István
Jászfényszaru

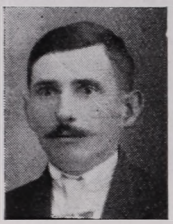
Marton Péter
Kunhegyes

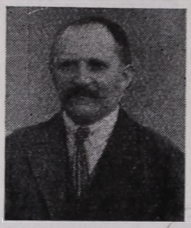
Marton Mihály
Medgyesegyháza

ifj. Marsalkó Gyula
Cserhátszentiván

Márta Sándor
Rákoshegy

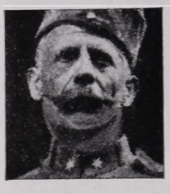
néh. Mathiás G.
Kelenvölgy

Mázor József
Medgyesegyháza

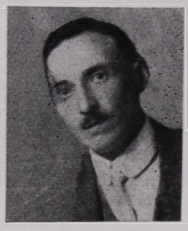
Mázor Kálmán
Medgyesegyháza

id. Márton István
Jászfényszaru

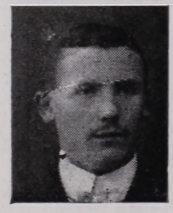
Masáth János
Kunhegyes

Mayer József
Budafok

Mayer Mátyás

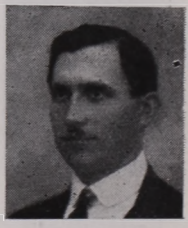
Mayer Lőrinc
Budafok

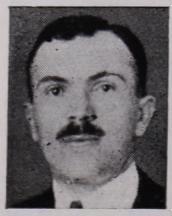
Márta Ferenc
Rákoshegy

Márta Károly
Kunhegyes

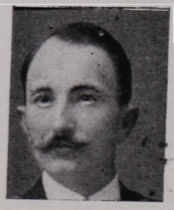
Mátyus Károly
Kunmadaras

Mátyus Imre

Meleghegyi Sándor

Melcher Mihály
Adony

Merky Mihály
Csengőd

Mervay Gyula
Rákoshegy

Menyhárt Géza
Tiszaszentimre

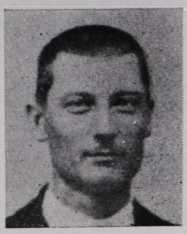
Mezey Miklós
Adács

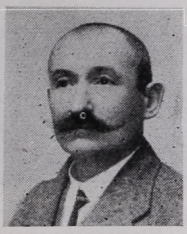
Mészáros Árpád
Cserhátszentiván

Mészáros József
Jászfényszaru

Mészáros József
Kunhegyes

Mészáros Károly
Kelenvölgy

Mészáros Lajos
Lajosmizse

Mészár Lajos
Dévaványa

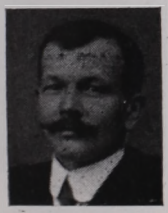
Mészner Mátyás
Budakeszi

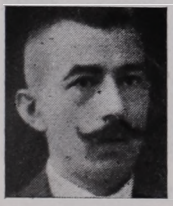
Mihala Kálmán
Gyón

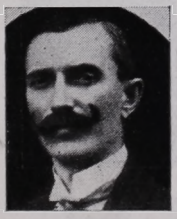
Mihalik Géza
Gyöngyöstarján

Mihály József
Adony

Mihályi Gábor
Jászapáti

Mihályi Gábor
Jászapáti

Mike Mihály
Kunmadaras

Mike Mihály
Kunmadaras

Mikola Imre
Dévaványa

V. Miklós Pál
Ujkécske

Miklós Imre
Tápé

Misztl Gergely
Budakeszi

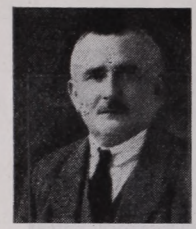
Mohácsi Lajos
Ujkécske

Molnár Béla
Jákóhalma

Molnár Ernő
Alsódabas

Molnár Ferenc
Kunmadaras

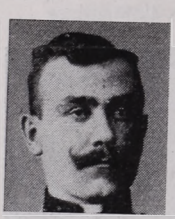
ifj. Molnár Ferenc
Kunmadaras

ifj. Molnár Ferenc
Kunmadaras

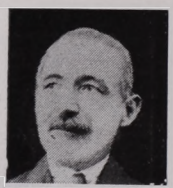
Molnár Imre
Kunmadaras

Molnár István
Jákóhalma

Molnár János
Kunmadaras

Molnár László
Jákóhalma

Molnár Miklós
Kunhegyes

Molnár Rudolf

Movrin András
Kunszentmiklós

Mózes Simon

Móritz Béla
Tiszaszentimre

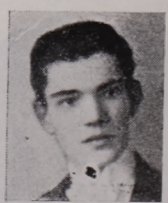
Morvay István
Nagyréde

Moskovitz Vilmosné
Dévaványa

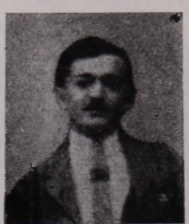
Moskovitz Vilmos
Dévaványa

Mravik Pál
Nógrádbercel

Mravik Pálné
Nógrádbercel

Muszula Tamás
Törökbálint

Muzamel Lajos
Jászapáti

Muzamel László
Jászapáti

B. Nagy Antal és fia
Akasztó

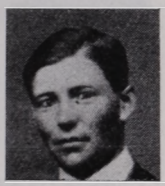
Nagy Ferenc
Ujkécske

Nagy Gábor
Fülöpszállás

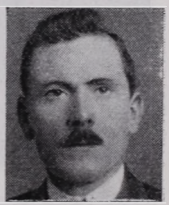
V. Nagy Imre
Kunmadaras

G. Nagy Imre
Jászkisér

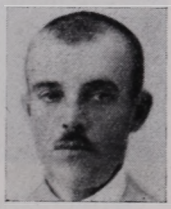
Nagy István
Mende

Nagy István
Albertfalva

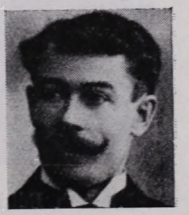
B. Nagy József
Kunmadaras

Nagy János
Lajosmizse

Nagy Jánosné
Lajosmizse

Nagy János

Nagy József
Isaszeg

Nagy Lajos
Kunhegyes

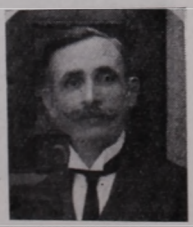
Nagy Lajos
Ócsa

Nagy Lajos
Kunágota

Nagy László
Ócsa

Nagy László
Flesödabas

Nagy Lukács
Jászapáti

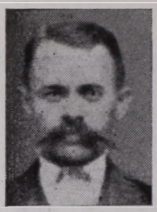
Nagy László

K. Nagy Miklós

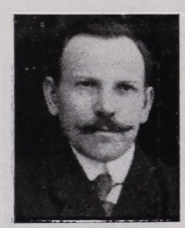
Nagy Sándor
Kunmadaras

Nagyfejű Ferenc
Gyöngyöstarján

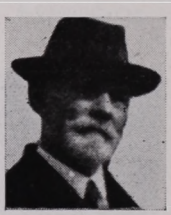
Nagy Szép István
Jászapáti

Nagy Szép Miklós
Jászapáti

Nepp Ferenc
Paks

Némedy Gábor
Kétegyháza

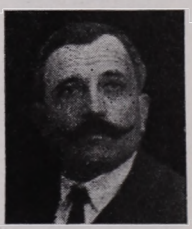
Németh Árpád
Jászkisér

Németh Béla

Németh István

Németh István
Felsődabas

Németh János
Domoszló

Németh János
Jászkisér

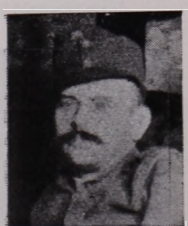
Niebling István
Zsámbék

Nikodinov Demeter
Ujkécske

Nobisz Ferenc
Budafok

Noi Mihály
Kunszentmiklós

Novák József

Nusser György
Törökbálint

Nyári József
Medgyesegyháza

Nyári Sándor
Medgyesegyháza

Nyemecz Károly
Dévaványa

Nyemecz Károly
Dévaványa

Nyíri József
Kunhegyes

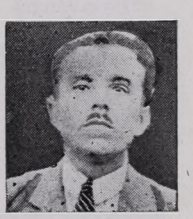
Nyitrai Miklós
Jászapáti

Nyúzó Gergely
Jászapáti

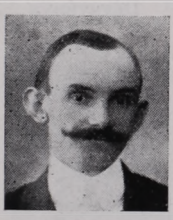
Ober Ferenc
Budafok

Ombódy Bálint
Gyöngyöstarján

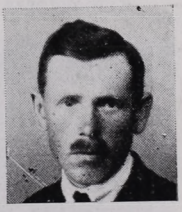
Oncsák András
Kunhegyes

Oncsák András
Kunhegyes

Orosz Ferenc
Rákoshegy

Oravecz Ferenc
Pomáz

Oroszi Antal
Budafok

Osim Ferenc
Ecseg

Orlics Márton
Ujpest

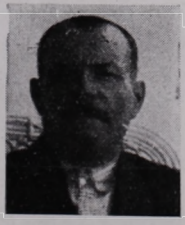
Orlics Mártonné
Ujpest

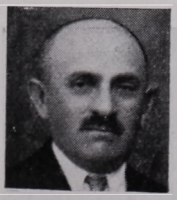
Osztraticzky János
Jászalsószentgyörgy

Otott József
Algyő

Ottó István
géplakatos, Paks

id. Oláh István
Kunágota

ifj. Oláh József
Dévaványa

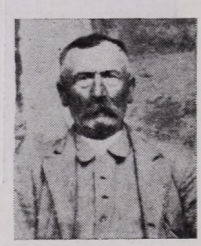
ifj. Oláh József
Dévaványa

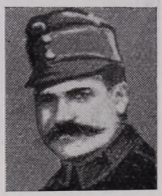
Palay István
Gyón

Palay László
Gyón

Pallagi Sándor
Kunmadaras

Paskucz Péter
Medgyesegyháza

Patkós Lajos
Dévaványa

Paulenka István
Markaz

Papp Gerzson
Dévaványa

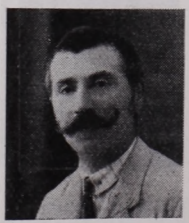
Papp Ignác
Dévaványa

Papp Imre
Lajosmizse

Papp Jenő
Kunhegyes

Papp János

Páll Miklós
Kunhegyes

ifj. Papp József
Gyula

Pádár Gábor
Kunmadaras

Pádár Kálmán
Besenyszög

Pável Károly
Budafok

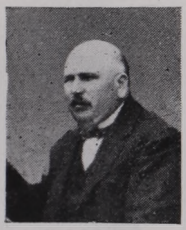
Pereszteghy György
Rákoshegy

ifj. Petes Imre
Abasár

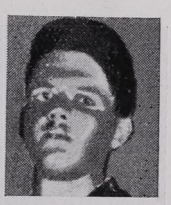
Pető Antal
Jászfényszaru

Petrovics Pál
Jászkisér

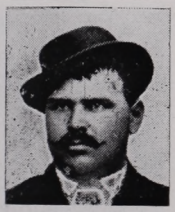
Pettenkoffer és Tsa
Budafok

Pfendert Ferenc
Zsámbék

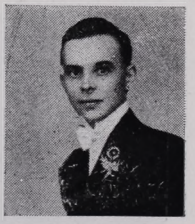
Pfendtner András
Budakeszi

Pfendtner András
Budakeszi

Pfeffer György
Solymár

Pécseli Albert
Budafok

Péli József
Abasár

F. Pintér István
Abasár

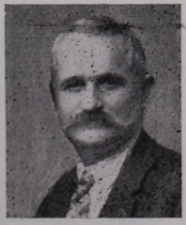
Pintér József
Medgyesegyháza

Pintér Mihály
Rákoskeresztúr

Pintér Lajos
Rákoskeresztúr

Piros Sándor
Magyarbánhegyes

Pittner Béla
Hort

Pitlik István
Domoszló

Platz János
Zsámbék

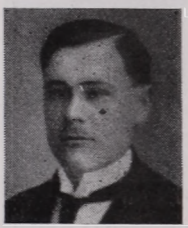
Podámer Károly
Budafok

Poliak András
Kelenvölgy

Polónyi Tamás
Jászapáti

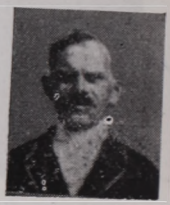
Pongrácz Mihály
Kunszentmiklós

Popoff Spass
Szőreg

Potoczky Pál
Markaz

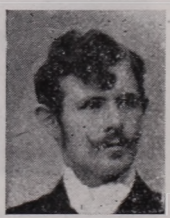
Potyoró József
Gyöngyössolymos

Pölcz Lipót
Pomáz

Prim Ágoston
Budafok

Pryzbytinovszky József
Gyöngyöshalász

Puskás Imre
Szabadszállás

Radics János
Jászalsószentgyörgy

Rajkord Gergely
Akasztó

Rácz József

Rákai István
Kunmadaras

ifj. Ratkai Imre
Kunhegyes

Reiner Sándor
Nagyréde

Rethig Károly

Révfy J.
Jákóhalma

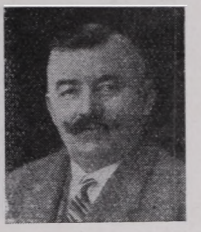
Révfy János
Jákóhalma

Richlik Ferenc
Örkény

Richlik Ferencné
Örkény

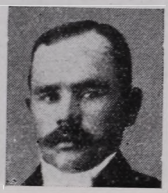
Rohony Pál

Ronczó Lajos
Tápiósüly

Rosenacker Flórián
Medgyesegyháza

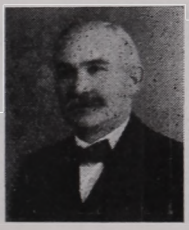
Róth János
Kelenvölgy

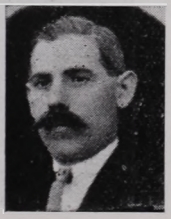
ifj. Róth János
Kelenvölgy

Rózsa Gyula
Kunhegyes

Rudolf József

Rusvay Miklós
Jászapáti

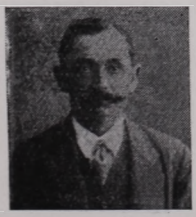
Ruszt Gábor
Isaszeg

Salamon László
Örkény

Saly Sámuel
Dévaványa

Sasy Pál
Tószeg

Sáfrány Lajos
Kunágota

Sándor Áron
Pomáz

Sándor Géza
Nagyréde

Sás Lajos
Jászapáti

Sás Menyhért
Mkovácsháza

Scháti János
Szőreg

Sárosdi Ferenc
Bölcske

Schenker András
Kunhegyes

Schimpl Mihály

Schieszl János
Pomáz

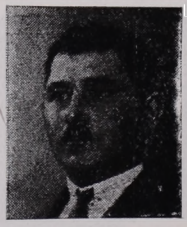
Schmied Antal

Schmiedt Vendel
Tiszaszentimre

Schmidt Ferenc
Örkény

Schmidt Imre
Tiszaszentimre

Schmidt Imre
Medgyesegyháza

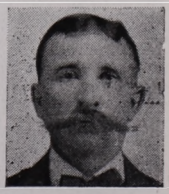
Schmidt János
Jászkisér

Schmidt József
Adony

Schmidt József
Budakeszi

Schmidt József
Paks

Schneer Béla
Kunhegyes

Schneider István
Gyöngyöstarján

Schrempf József
Isaszeg

Schreiber Sándor
Alsónémedi

Schulek Péter
Szabadszállás

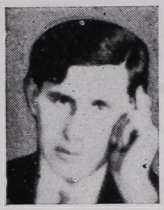
Schumy Lajos
Budafok

Schütt Péter
Zsámbék

Schwartz Sándor
Kunmadaras

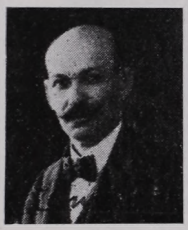
Schwartz Sándor
Kunmadaras

chwarzinger János
Budakeszi

Sebők Pál
Vámosgyörk

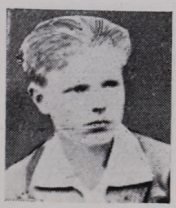
Seidner Izidor

Serfel Nándor
Ócsa

Seres János
Alsónémedi

Serfőző Ferenc
Jászkarajenő

Serfőző János
Cibakháza

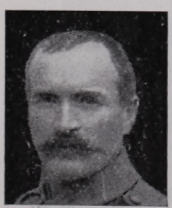
Sier István
Nagybánhegyes

Silek Gáspár
Lajosmizse

Siflis József
Nagybánhegyes

id. Siflis István
Medgyesegyháza

ifj. Siflis István
Medgyesegyháza

Siflis Pál
Medgyesegyháza

vitéz Siklósi Antal
Budafok

Simon József
Nagykörü

Simon Kálmán
Sz.-Szentmiklós

Simonváros Pál
Jászapáti

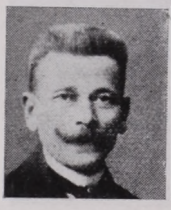
Szimonyák György
Markaz

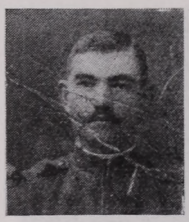
Szimonyák Györgyné
Markaz

Szmetena Miklós
Sári

Sokváry László
Perkáta

Soltész László
Visznek

Solymosi Pál
Jászkisér

Somogyi Lajos
Kunmadaras

Soós Sándor
Kunmadaras

Stanczel Béla
Adony

Steibli György
Zsámbék

Sztresznyák Mihály
Alsónémedi

Stróbl Pál
Lajosmizse

Subicz Vendel
Tótvázsony

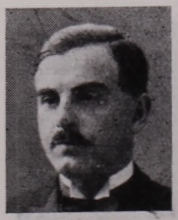
Sulyán Mihály
Jászkisér

Sütő Gyula
Kunszentmiklós

Szabó Albert
Budafok

Szabó Andor
Dévaványa

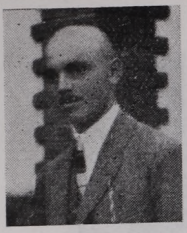
Szabó Béla
Kunágota

Szabó György
Tass

Szabó István
Domoszló

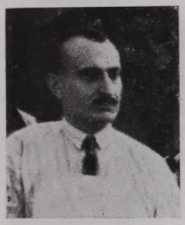
Szabó János
Kétegyháza

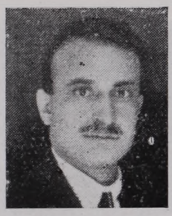
Szabó János
Jászapáti

Szabó József
Adács

Szabó József
Magyarbánhegyes

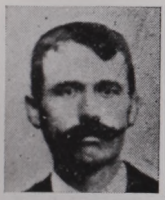
Szabó József
Magyarbánhegyes

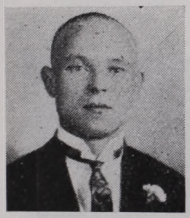
Szabó Károly
Pomáz

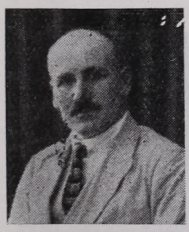
Szabó Lajos
Kunhegyes

Szabó K. Mihály
Jászalsószentgyörgy

Szabó Mihály
Fülöpszállás

Szabó Pál
Szőreg

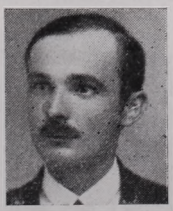
Szabó Pál
Isaszeg

Szabó Péter
Kunhegyes

Szabó Rudolf
Jászalsószentgyörgy

Szabó Sándor
Mkovácsháza

Szabó Sándor

Szabary Imre

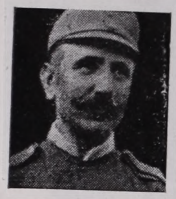
Szabary Pál
Jászkisér

Szalay Sándor

Szalai István

Salzinger Antal
Zsámbék

Szarka Gerzson
Dévaványa

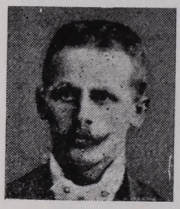
Szaniszló Gergely
Becske

Szaniszló Lajos
Tiszaszentimre

Szarka Sándor
Kunmadaras

Szautner György
Budakeszi

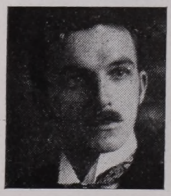
vitéz Szántó Ferenc
Örkény

Szántó István
Medgyesegyháza

Szántó Istvánné
Medgyesegyháza

Szász Tibor
Rákoshegy

Szélesi István
Ujkécske

Szegő Imre
Gyón

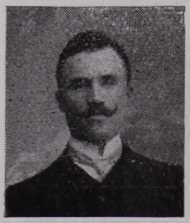
Szegő László
Kenderes

Szelényi János
Jászapáti

Szeremi Sándor
Jászkisér

Szél Imre
Kunmadaras

Szentgyörgyi és
Németh, Budafok

Szépe Gábor
Ókécske

Szegedi Gyula
Isaszeg

vitéz Szigeti Gyula
Gyöngyös

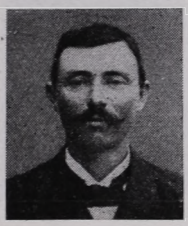
Székely Ferenc
Kenderes

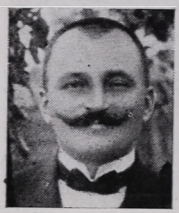
Szignarovits József
Kelenvölgy

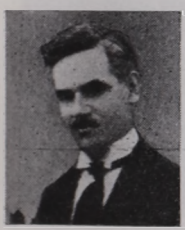
Szikszav Károly
Kunmadaras

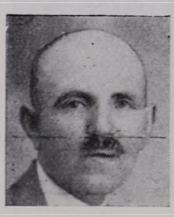
Szívós Sándor
Madocsa

Szivák Zsigmond
Kenderes

Szilágyi György
Jászkisér

Szilágyi László
Kelenvölgy

ifj. Szkorcsár András
Medgyesegyháza

Szlavik János
Magyarbánhegyes

Szlezák Ferenc
Felsődabas

Szlovencsák István
Gyöngyössolymos

Szokoly Rezső
Hort

Szombati Sándor
Szabadszállás

Szöllősi Lajos
Dévaványa

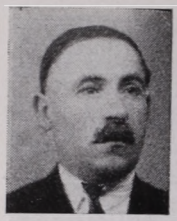
Szőnyi László
Dévaványa

Sztrizs Ferenc
Isaszeg

Szukfüll Imre
Madocsa

D. Szűcs Balázs
Rákoshegy

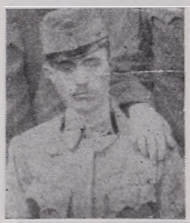
Szűcs Gyula
Kunmadaras

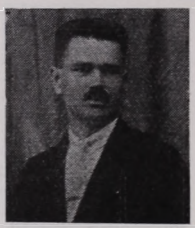
Szűcs István
Jászalsószentgyörgy

Szűcs József
Kelenvölgy

Szűk Gyula
Tiszaszentimre

Szvata Pál
Isaszeg

Tafferner Mátyás
Zsámbék

Takács Pál
Karácsond

Takács Vendel
Visznek

Tandi Sándor
Rákoshegy

Tankovics Ágoston
Bölcske

Tanács Béla
Ujkécske

Tar József
Kunhegyes

Tar Sándor
Kunhegyes

néhai Tatár János
Isaszeg

Tatos Sándor

Táboros István
Jászalsószentgyörgy

Táll Imre
Jászapáti

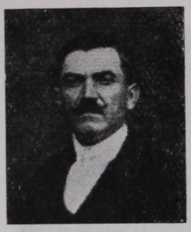
Telek József
Nagybánhegyes

Teleki László
Kunhegyes

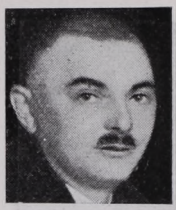
Teleki Sándor
Kunhegyes

Terhes Sándor
Tápé

Terjéki Dezső
Jászkarajenő

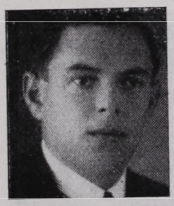
Thernesz Lajos
Perkáta

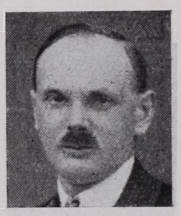
Thein János
Budakeszi

Thoma Lajos
Budafok

Till József
Budafok

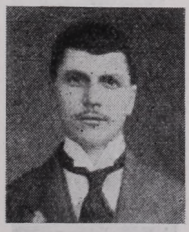
Tischner Ferenc
Adony

Tompach János
Pomáz

Torzsa Pál
Alsódabas

Tóth Albert
Dévaványa

Tóth Antal
Budafok

Tóth Béla
Jászalsószentgyörgy

Tóth Béla
Jászalsószentgyörgy

Tóth Béláné
Jászalsószentgyörgy

Tóth Gábor

Tóth György
Visznek

Tóth Gyula
Örkény

Tóth János

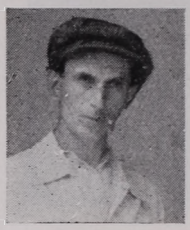
Tóth Imre
Kunmadaras

Tóth István
Medgyesegyháza

ifj. Tóth M. István
Jászalsószentgyörgy

Tóth Lajos
Bia

Tóth Lajos
Tiszaszentimre

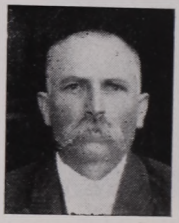
R. Tóth Miklós
Lajosmizse

Tóth Péter
Jákóhalma

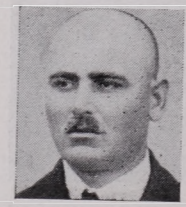
Tóth Pál
Kunszentmiklós

id. Tóth Vilmos
Jászalsószentgyörgy

Tóth Vilmos
Jászalsószentgyörgy

Töröcsik András
Jászalsószentgyörgy

Töröcsik Ferenc
Jászkarajenő

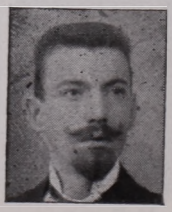
Török Péter
Jászfényszaru

Török József
Tiszaszentimre

Török József
Tápé

Trafikant Vilmos
Dévaványa

Treibel Dezső

Trenka János
Bia

Trifán János
Paks

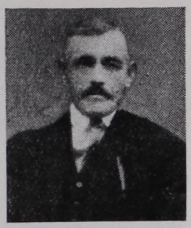
Turák Ferenc
Kunágota

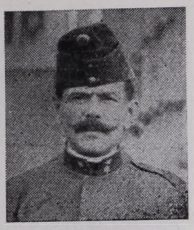
Tűrna Kálmán
Cibakháza

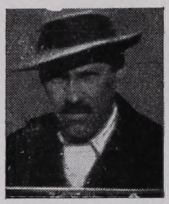
Tusák József
Sári

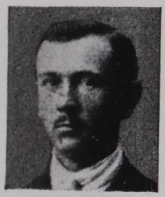
Ulrich Lőrinc
Budafok

Uray István
Kunhegyes

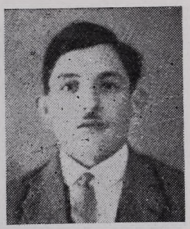
Urbán Dezső
Abasár

Usztyán József
Paks

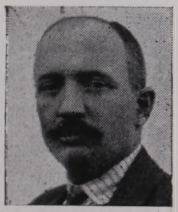
Üveges Mihály
Jászkisér

Vad Ferenc
Rákoskeresztúr

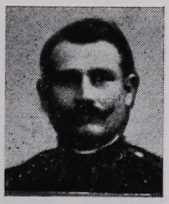
Vadas Pál
Kunhegyes

ifj. Vadassy Gyula
Mkovácsháza

Valóczy György
Ecseg

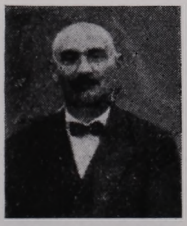
Vasicsek Ferenc
Gyöngyöspata

Vasváry János
Pestszentlőrinc

Vaszkó Vilmos

Varga Adolf
Ujszász

Varga Boldizsár
Hort

Vanya Imre
Zagyvarékás

Varga István
Budafok

Varga József
Mkovácsháza

Varga Mihály
Nagybánhegyes

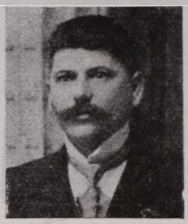
Varga Pál
Jászfényszaru

Vágó Miklós
Jászapáti

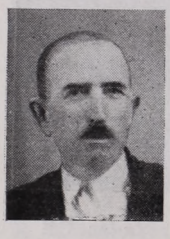
Válent Boldizsár

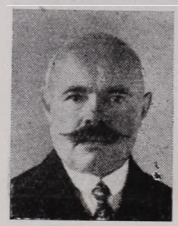
Várda Gyula

Veidmann Sándor
Algyő

Venczel Mihály
Pilisvörösvár

Veréb Lajos
Rákoshegy

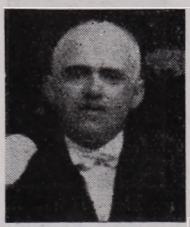
Veréb Gyula
Hort

Veréb Sándor
Gyöngyöspata

Veres György
Atkár

Vetési János
Dévaványa

Vetzkó János
Kelenvölgy

Villity Milán
Pomáz

Viltner Miklós
Cserhátszentvár

Vincheim Károly

Vincze József
Jászapáti

Vince István
Kunágota

ifj. Virág József
Rákoshegy

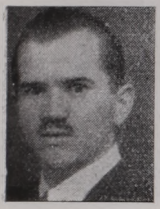
Virág Mihály
Rákoshegy

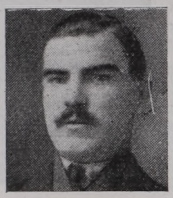
Viszt József
Atkár

Vitkovics András
Szabadszállás

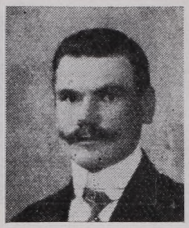
Varga Viktor
Budafok

Vigh Ferenc
Kunhegyes

Vígh István
Jászapáti

Vígh Lukács
Kunhegyes

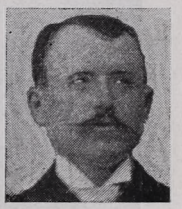
Vígh Sámuel

Vocelka Lajos
Becske

Wagner Ignác
Vámosgyörk

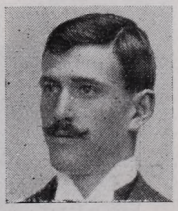
Wallent Károly
Jákóhalma

Waroščič Iván
Medgyesegyháza

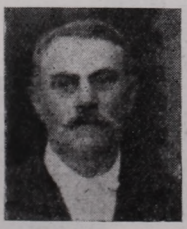

Waroščič István
Medgyesegyháza

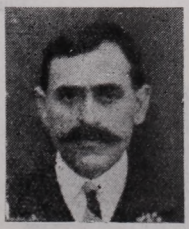

Weisz Izidor
Gárdony

Witz Ignác
Sári

Witz Jenő
Sári

Wohner József
Budafok

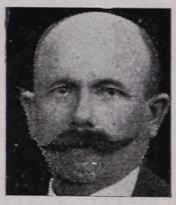
Wizner István
Isaszeg

Wohner Ferenc
Budafok

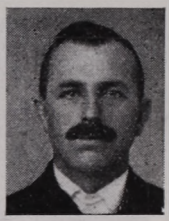
Zambory István
Ujkécske

néhai Zalcsák Ferenc
Gyón.

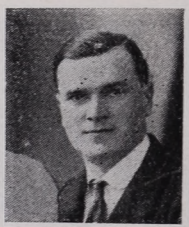
Zeitler Mihály
Medgyesegyháza

Zemniczky István
Gyöngyöstarján

Zsédely János
Kunszentmiklós

Zsilak Mátyás
Nagybánhegyes

Zsovák Ferenc
Vecsés

Gere József
Szigetszentmiklós

Kiss Lajos
Lajosmizse

Kónya Dániel
Lajosmizse

Plaveczky István
Domoszló

Markos Dániel
Budakeszi

Ö. Kovács László
Fülöpszállás

Peer József
Kunszentmiklós

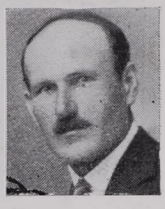
Budapest

Adrigán Aladár
Sütő m.

Alstock Pál
gummijavító

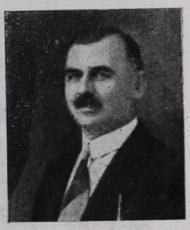
Bader József
kertész

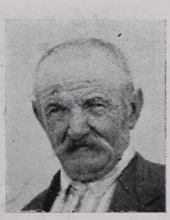
Balázs Bernát
hentes m.

Balázs Mihály

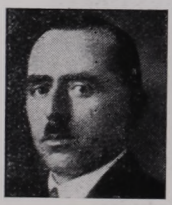
Balázs Gy. Viktor
sütő m.

Balkó Imre
kertész

Bánd Dávid
gummijavító

Benke József
kertész

Bencsik János
gummijavító

Berg Sámuel
ékszerész

Bergel Béla
ékszerész

Berger Lajos
ékszerész

Beszteri Zoltán
hentes m.

néhai Bécsi Imre
sütő m.

Blau Jenő
ékszerész

Bocser Jargó Nikola
kertész

Boldizsár Márton

Borsodi Imre
ékszerész

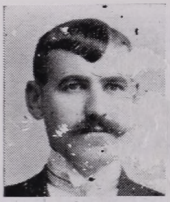
Branauer J. Károly
ezüstműves m.

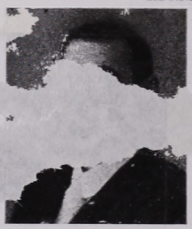
Borbás István
mészáros m.

Budaspitz Andor
aranyműves m.

néhai Brichta Antal
sütő m.

Brichta Károly János
sütő m.

Brichta Károly
sütő m.

Breuer Zsigmond
aranyműves m.

Czani István
kertész

Brunner Lipót
gyémántcsiszoló

Czermák Bertalan
sütő m.

Dávid Manó
ékszerész

Dávid M.
órás és ékszerész

Dzsagonov Hia
kertész

Falaky Miklós
hentes m.

Felber János
hentes m.

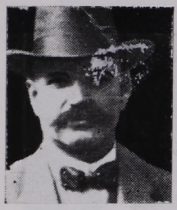
Fischer Herman

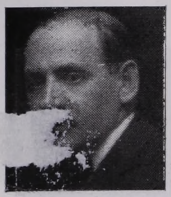
Felber Jánosné

Fock Ágoston
hentes m.

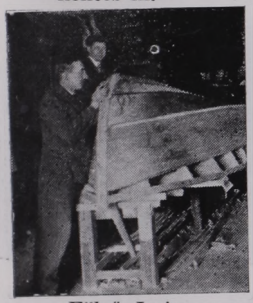
Fischer Simon
pék m.

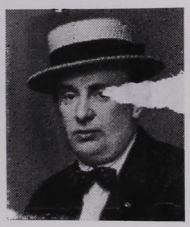
Fischer Zsigmond
sütő m.

Fráter Miksa
aranyműves

Fölső Lajos
csónaképítő

Fried A.
ékszerész

Freiter Károly
aranyműves m.

Fricker Adolf
ékszerzománcozó

Fitz Mátyás
kertész

Frühling Mihály
sütő m.

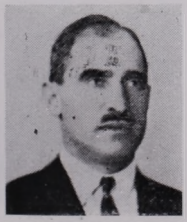
Fülöp Károly

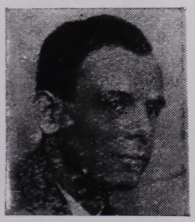
Fuchs Ármin
aranyműves

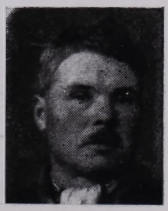
Goldberger Sándor
gummijavító

Georgevics Péter
kertész

Gelb Lajos
aranyműves

Georgieff Iván

Göncze Árpád
kertész

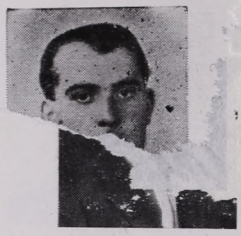
Grád László
kertész

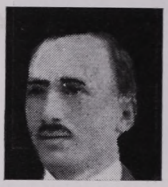
Grósz Károly
aranyműves

Grósz Mózes
sapkás

Gyurasza János
ékszerész

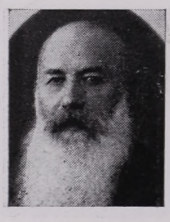
Grünstein Herman
ékszerész

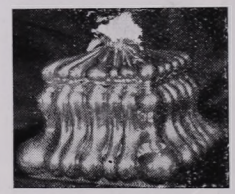
Grünberg Lázár
ékszerész

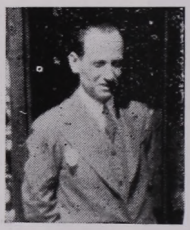
Guttmann Imre
üzlete

Hadzsi Petkov

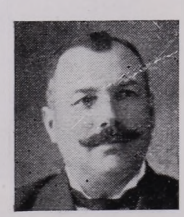
Hajós Imre
ezüstműves munkája

Havas Miklós
aranyműves

Harrer Rezső
sütő m.

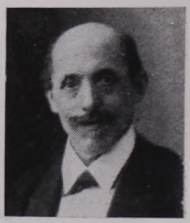
Hausknecht Antal
kertész

Hausknecht Jánosné

Hausknecht Ferenc
kertész

Helfer Miksa

Hercz Emma

Hevesi László

Hevesi Ödön

Horony Géza
kertész

Horony Gézáné

Horváth Henrik
munkája

Horváth Henrik
munkája

Horváth Henrik
munkája

Hoffmann Kálmán
sütő m.

Hoffmann Kálmán
sütő m.

Hős Imre
ékszerész

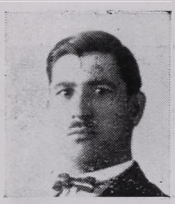
Hős Imre fia

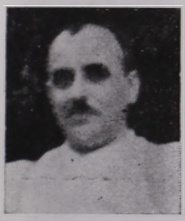
Iritz Péter Béla
ékszerész

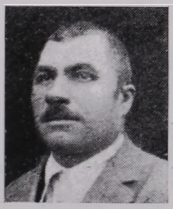
Jankist Péter
kertész

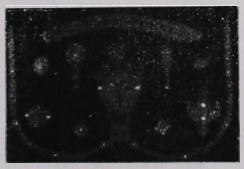
Jamakovics Haszán

Jankovics

Kaneff Tódor
kertész

Katona Miksa
műötvös

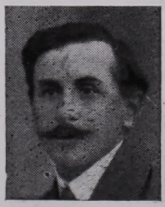
Kaufer Ödön
sütő m.

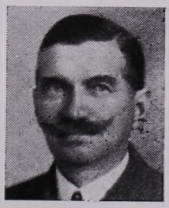
Kálmán Géza

Kántor Ferenc
hentes m.

Kemény István
kertész

Kirchleckner Emil
kertész

Kiselstein Henrik
aranyműves

Kiss Nándor
gummijavító

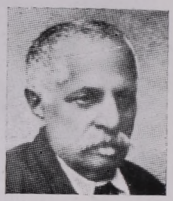
Klein Aladár
ékszerész

Klein Aladár
aranyműves

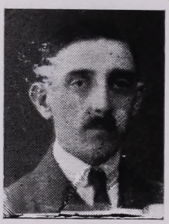
Klimkó Stefánia
sütő m.

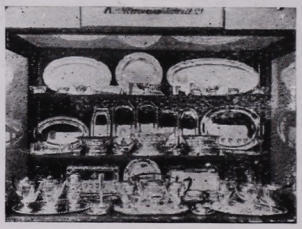
néh. id. Klimkó Antal
sütő m.

Klimkó Emilia

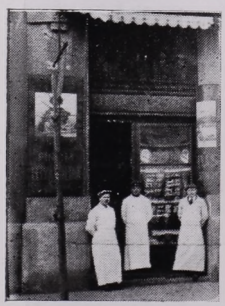
Klein Henrik

Klein M. Henrik
ezüstárugyár

Kolb Ede
fényképész

Konrád János
mészáros m.

Kovács Ferenc
kertész

Kovács István
kertész

König Miksa
órás

Kövér István
pék m.

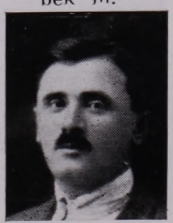
Krén István
kertész

Kubis András
sütő m.

Kuti Alajos
sütő m.

Lakits Ferenc

Lantos József
kertész

Lázár Gáspár
kertész

Ländler Sámuel

Lendvay János
kertész

Loyd Béláné

Löbl Károly
ékszerész

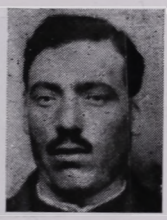
Lusztig Artur
aranyláncкészítő

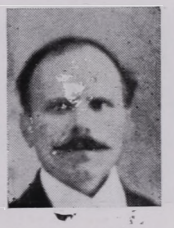
Luchesi Fekete Ottó

Luchesi Fekete Ottóné

Marinov Iván
kertész

Marinov Péter
kertész

Marmorstein Lajos
sütő m.

Marmorstein Lajosné

Mayer János

Medák Ferenc
aranyműves

Mittó Ede
hentes m.

Muráró János
gummijavító

néh. Mühlbacher János
kertész

Mühlbacher Jánosné

Neumann Gusztáv

Péter Testvérek
ezüstárugyára

Petrov Tamás
kertész

Polakovics István
kertész

Paúszka János
gummijavító

Pártos Herman
ékszerész

Pöll Mihály
hentes

Pöll Mihályné

Prohászka Lajos
gummijavító

Rajcsányi Vilmos
sütő m.

Rausnitz Lipót
hentes m.

Pöltl Ferenc
kertész

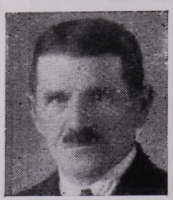
Reisz Samu
ékszerész

Reiszmann József
sütő m.

Réthy Fülöp
[illegible]

Richter Pál
kertész

Rieder Antal
kertész

Rochlitz Alajos
gummijavító

Rosenfeld Márton
gummijavító

Ruprecht Károly
hentes m.

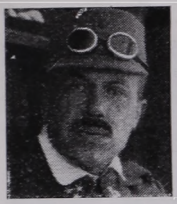
ifj. Rutterschmidt K.
sütő m.

Rutay László
kertész

Salgó Ferenc
aranyműves

Sarkadi Imre
ékszerész

Sárközi Sándor

Schenker Sándor
ékszerész

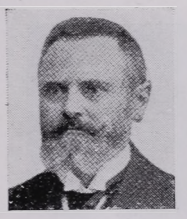
Schild Mihály
kertész

Schmidt Antal
hentes m.

Schmuckmayer Ignac
aranyműves

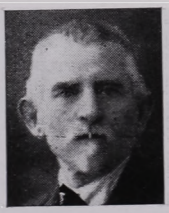
Schober

Schober Gyula
óratok-készítő

Skrobanek László
kertész

id. Schuchardt Károly
kertész

Schwarcz Dániel
ékszerész

Schwarcz Samu

Schweitzer Ödön
ékszerkészítő

Simon György
gummijavító

Sinkovits Sándor

Sommer József
sütő m.

Spiegel József

Steindler Béla
aranyműves

Steiner Jakab
aranyműves

Steiner Jenő
ékszerész

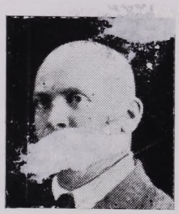

Stern és Lusztig
aranyművesek

Streicher Károly

Strausz József
hentes m.

Stróbl és Braun
műhimzők

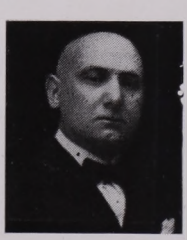
Stanzel Szilárd
sütő m.

Szalin Fejzi
gummijavító

Tafel József
ötvös

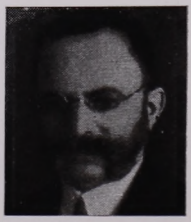
Taub Jenő
ezüstműves m.

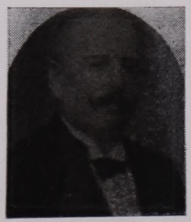
Tausz Izsó
sütő m.

Tax Péter József
kertész

Tost Ferenc
kertész

Trepper Sámuel
aranyműves

Tritt Sándor
aranyműves

Tornay Géza
kertész

Unger Jenő
aranyműves

Urbanek Rudolf
sütő m.

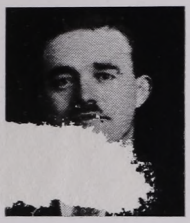
Vas és Tsa
sütő-cég beltagja

Vajda Géza
ékszerész

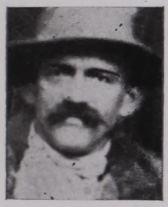
Varjas Pál
ékszerész

Vasiloff Illés
kertész

Várnay György
gummijavító

Vukovics Relja
kertész

Wassermann Jakab
sütő

Walfis Miklós
aranyműves

néh. Weinberger Samu
sütő m.

Weisz László
sütő

Weisz Dávid
ékszerész

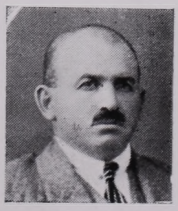
Weisz Emil
sütő m.

Weisz Lipót
sütő m.

Weisz Sándor
sütő m.

Weisz Sándor
sütő m.

Weisz Rezső
ékszerész

Witkovszky Jenő
ékszerész

Witkovszky Jenő
munkája

Zimmerer Márton
kertész

A rövidítések magy[illegible]ata:

ág. ev. = ágostai hitvall. evangelikus
áll. = állami
biz. = bizottsági
br. = bronz
előlj. = elöljárósági
egyl. = egyesület
ez. v. é. = ezüst vitézségi érem
é. k. = érdemkereszt
felügy. biz. = felügyelő bizottsági
fr. sz. = frontszolgálat
hitelszöv. = hitelszövetkezet
hitközs. = hitközségi
ig. = igazgatósági
ipt. = ipartestület
izr. = izraelita
kat. = katonai
kath. = katholikus
k. ez. = kis ezüst
kép. = képesített
képv. = képviselő
K. cs.-k. = Károly csapatkereszt
kit. = kitüntetése
kor. = koronás
kor. ker. = koronás kereszt
közs. képv. = községi képviselő
lev. = levente
m. = mester
népműv. = népművelődési
ny. = nyugalmazott
okl. = okleveles
orsz. = országos
oszt. = osztályú
önk. = önkéntes
polg. = polgári
ref. = református
r. kath. = róm. katholikus
seb. é. = sebesülési érem
sign. laud. = signum laudis
szolg. ker. = szolgálati kereszt
szövetk. = szövetkezeti
szül. = született
társad. = társadalmi
tvh. = törvényhatósági
tul. = tulajdonos
u. = ucca
vasker. = vaskereszt
vál. = választmányi
v. = volt
vár. = városi
várm. = vármegyei
v. é. = vitézségi érem
vit. é. = vitézségi érem
vör. ker. = vörös kereszt

TARTALOMJEGYZÉK.

I. RÉSZ.

Oldal

Előszó. Írta: *Báró Szterényi József* 5
A kézművesipari szervezetek fejlődésének története. Írta: *Dr. Dobsa László*, az IPOSz igazgatója 11
Az ipartestületi reformtörvény. (1932. évi VIII. tc.) 53
Koszorús mesterek. Írta: *Dálnoki-Kováts Jenő*, az Orsz. Iparegy. igazgatója 77
A vándoriparok gyakorlásának szabályozása. Írta: *Dr. Bangha Ferenc* . . . . . , 104
A magánalkalmazottak szolgálati jogviszonyai. Írta: *Dr. Bertalan István* . . . . . , 107
Az aggkori és rokkantsági biztosítás. Írta: *Fuchs Albert* 111
Az ipari munkával járó egészségi ártalmak. Írta: *Szántó Menyhért*, ny. államtitkár 125
A magyar építőipar helyzete a háború után 127
A magyar kézművesipar gazdasági hanyatlásának okai. Írta: *Dr. Ladányi Miksa* 130
A kertészet multja, jelene és jövője. Írta: *Tost Ferenc*, m. kir. gazd. tanácsos 133
Felhívás a magyar iparossághoz. Írta: *Dr Ladányi Miksa* . . . 140

II. RÉSZ.

	Oldal		Oldal		Oldal
Abasár	175	Békésszentandrás	1	Budapesti sütők	323
Adács	178	Bia	157	Budatétény	175
Adony	230	Biharnagybajom	64	Buják 158	158
Akasztó	283	Bihartorda	73	Cibakháza	203
Alatyán	172	Biharkeresztes	112	Cinkota	179
Albertfalva	202	Bölcske	174	Csanádapáca	179
Algyő	173	Budafok	246	Csengőd	290
Alpár	272	Budakalász	178	Cserhátszentiván	159
Alsódabas	203	Budakeszi	263	Csillaghegy	271
Alsónémedi	176	Budaörs	121	Csobánka	180
Apc	1	Budapesti arany- és ezüstművesek	293	Csökmő	131
Apostag	177	Budapesti mű- és aranyhimzők	302	Csömör	268
Atkár	261	Budapesti kertészek	305	Dévaványa	204
Battonya	172	Budapesti drogisták	314	Diósd	268
Báránd	74	Budapesti kozmetikusok	153	Diósjenő	3
Becske	158	Budapesti gummijavítók	317	Domoszló	283
Bercel	157	Budapesti hentesek	320	Dunabogdány	232
Berekböszörmény	150			Dunakömlőd	288
Berettyóújfalu	116			Dunavecse	177
Besenyszög	221			Ecseg	159
Békés	12			Ecser	288

	Oldal
Endrőd	4
Erdőkürt	24
Erdőváros	4
Érd	269
Felsődabas	261
Földes	127
Fülöpszállás	276
Füzesgyarmat	6
Galgaguta	158
Galgamácsa	8
Gádoros	9
Gárdony	286
Gyoma	31
Gyón	269
Gyöngyös	288
Gyöngyöspata	211
Gyöngyössolymos	212
Gyöngyöstarján	258
Gyömrő	229
Gyöngyöshalász	275
Györköny	265
Hajdúbagos	75
Heréd	107
Hort	232
Hőgyész	41
Iklad	21
Jánoshida	234
Jászalsószentgyörgy	236
Jászapáti	161
Jászdózsa	235
Jászfényszaru	281
Jászjákóhalma	180
Jászkarajenő	238
Jászkisér	166
Jobbágyi	126
Karácsond	273
Kálló	109
Kelenvölgy	240
Kenderes	182
Kétegyháza	168
Kiskundorozsma	176
Kistarcsa	226
Kisterenye	89
Komádi	68
Kondoros	11
Konyár	76
Kosd	19
Kőrösladány	84
Kötegyán	19
Kőtelek	239
Kőrösszegapáti	108
Kőröstarcsa	22
Kunágota	188
Kunhegyes	183
Kunmadaras	193
Kunszentmiklós	253
Különféle üzemek	146 és 330
Lajosmizse	241
Leányfalu	228
Lőrinci	124
Madocsa	226
Magyarbánhegyes	255
Maglód	285
Markaz	257
Martonvásár	289
Mátyásföld	256
Medgyesegyháza	190
Mende	275
Mezőkovácsháza	196
Mezősas	108
Méhkerék	24
Mogyoród	29
Monostorpályi	73
Nagybánhegyes	198
Nagykovácsi	199
Nagykörü	260
Nagyoroszi	20
Nagyrábé	107
Nagyréde	227
Nagyszénás	10
Nagyvázsony	91
Nagytétény	291
Nógrád	83
Ócsa	225
Okány	129
Orosháza	42
Örkény	284
Őrszentmiklós	58
Öcsöd	61
Paks	201
Pásztó	37
Páty	200
Perkáta	267
Pesthidegkút	210
Pestszentimre	273
Pécel	213
Pilisborosjenő	214
Pilisszentiván	227
Pilisvörösvár	160
Piliscsaba	213
Pomáz	169
Pócsmegyer	228
Pusztaszabolcs	267
Püspökhatvan	77
Püspökladány	282
Ráckeve	256
Rákóczifalva	214
Rákoscsaba	215
Rákoshegy	265
Rákoskeresztúr	83
Romhány	24
Sarkad	74
Sáp	109
Sáránd	279
Sári	110
Sárrétudvari	266
Solt	218
Solymár	291
Soroksárpéteri	277
Szabadszállás	22
Szada	21
Szakály	287
Szalkszentmárton	93
Szarvas	291
Szemeretelep	67
Szeghalom	285
Szigetmonostor	170
Szigetszentmiklós	147
Szirák	30
Szokolya	258
Szőreg	31
Sződ	218
Tahitótfalu	219
Taksony	277
Tass	267
Tápé	276
Tápiósüly	270
Tárnok	273
Tengelic	75
Tépe	219
Tinnye	270
Tiszabő	263
Tiszabura	288
Tiszaroff	262
Tiszasüly	259
Tiszaszentimre	262
Tószeg	85
Tótkomlós	292
Tótvázsony	220
Tököl	255
Törökbálint	290
Törtel	133
Turkeve	243
Ujkécske	285
Ujszász	279
Üllő	214
Üröm	23
Váchartyán	30
Vácrátót	220
Vámosgyörk	221
Vecsés	280
Velence	58
Veresegyház	90
Vésztő	280
Visegrád	287
Visznek	106
Zagyvarékás	106
Zagyvaszántó	224
Zsámbék	292
Zirc	

2002

2012

	Oldal
Endrőd	4
Erdőkürt	24
Erdőváros	4
Érd	269
Felsődabas	261
Földes	127
Fülöpszállás	276
Füzesgyarmat	6
Galgaguta	158
Galgamácsa	8
Gádoros	9
Gárdony	286
Gyoma	31
Gyón	269
Gyöngyös	288
Gyöngyöspata	211
Gyöngyössolymos	212
Gyöngyöstarján	258
Gyömrő	229
Gyöngyöshalász	275
Györköny	265
Hajdúbagos	75
Heréd	107
Hort	232
Hőgyész	41
Iklad	21
Jánoshida	234
Jászalsószentgyörgy	236
Jászapáti	161
Jászdózsa	235
Jászfényszaru	281
Jászjákóhalma	180
Jászkarajenő	238
Jászkisér	166
Jobbágyi	126
Karácsond	273
Kálló	109
Kelenvölgy	240
Kenderes	182
Kétegyháza	168
Kiskundorozsma	176
Kistarcsa	226
Kisterenye	89
Komádi	68
Kondoros	11
Konyár	76
Kosd	19
Kőrösladány	84
Kötegyán	19
Kőtelek	239
Kőrösszegapáti	108
Kőröstarcsa	22
Kunágota	188
Kunhegyes	183
Kunmadaras	193
Kunszentmiklós	253
Különféle üzemek	146 és 330
Lajosmizse	241
Leányfalu	228
Lőrinci	124
Madocsa	226
Magyarbánhegyes	255
Maglód	285
Markaz	257
Martonvásár	289
Mátyásföld	256
Medgyesegyháza	190
Mende	275
Mezőkovácsháza	196
Mezősas	108
Méhkerék	24
Mogyoród	29
Monostorpályi	73
Nagybánhegyes	198
Nagykovácsi	199
Nagykörű	260
Nagyoroszi	20
Nagyrábé	107
Nagyréde	227
Nagyszénás	10
Nagyvázsony	91
Nagytétény	291
Nógrád	83
Ócsa	225
Okány	129
Orosháza	42
Örkény	284
Őrszentmiklós	58
Öcsöd	61
Paks	201
Pásztó	37
Páty	200
Perkáta	267
Pesthidegkút	210
Pestszentimre	273
Pécel	213
Pilisborosjenő	214
Pilisszentiván	227
Pilisvörösvár	160
Piliscsaba	213
Pomáz	169
Pócsmegyer	228
Pusztaszabolcs	267
Püspökhatvan	77
Püspökladány	282
Ráckeve	256
Rákóczifalva	214
Rákoscsaba	215
Rákoshegy	265
Rákoskeresztúr	83
Romhány	24
Sarkad	74
Sáp	109
Sáránd	279
Sári	110
Sárrétudvari	266
Solt	218
Solymár	291
Soroksárpéteri	277
Szabadszállás	22
Szada	21
Szakály	287
Szalkszentmárton	93
Szarvas	291
Szemeretelep	67
Szeghalom	285
Szigetmonostor	170
Szigetszentmiklós	147
Szirák	30
Szokolya	258
Szőreg	31
Sződ	218
Tahitótfalu	219
Taksony	277
Tass	267
Tápé	276
Tápiósüly	270
Tárnok	273
Tengelic	75
Tépe	219
Tinnye	270
Tiszabő	263
Tiszabura	288
Tiszaroff	262
Tiszasüly	259
Tiszaszentimre	262
Tószeg	85
Tótkomlós	292
Tótvázsony	220
Tököl	255
Törökbálint	290
Törtel	133
Turkeve	243
Ujkécske	285
Ujszász	279
Üllő	214
Üröm	23
Váchartyán	30
Vácrátót	220
Vámosgyörk	221
Vecsés	280
Velence	58
Veresegyház	90
Vésztő	280
Visegrád	287
Visznek	106
Zagyvarékás	106
Zagyvaszántó	224
Zsámbék	292
Zirc	

2002

2012